Bundel van de Gemeenteraad van 16 april 2019

Agenda bijlagen

Voorlopige Agenda Raad 16-04-19 (G19-000764)

	Opening
1	Opening en mededelingen
2	Vaststelling van de agenda
2.1	Verzoek van de fracties WV-GBW-GL-PvdA-D66 tot agendering van een motie inzake tegen het structureel terugbrengen van uren voor hulp in de huishouding in Westland AANGEHOUDEN
	2.1) Motie WV-GBW-GL-PvdA-D66 inzake tegen terugbrengen aantal thuishulpuren AANGEHOUDEN (G19-000937)
3	Beëdiging van steunraadslid de heer C.F.J. (Carl) Verbeek van de fractie LPF-Westland
	Rapport commissie onderzoek geloofsbrieven steunraadslid C.F.J. Verbeek (G19-000955)
4	Spreekrecht voor burgers
5	Voorstel tot vaststelling van het woordelijk verslag van de openbare raadsvergadering van 19 maart 2019
	20190319 Getekend MAART Westland Raad (G19-000868)
	Voorstellen waarover geen beraadslaging plaatsvindt (hamerstukken)
6	Voorstel tot vaststelling van de verordening Kinderopvang op sociaal-medische indicatie Westland
	Voorstel: Voorstel_41594.docx
	concept beleids- en nadere regels (18-0115613)
	verordening Kinderopvang SMI Westland (18-0093058)
7	Voorstel tot vaststelling van de eindrapportage voor de doorontwikkeling van de begroting
	Voorstel: Voorstel_41947.docx
	doorontwikkeling begroting 2020 e.v. (19-0034250)
	Bijlage: voorstel programma-indeling obv taakvelden (19-0046962)
	Bijlage: model begroting 2020 Programma 3 Economische zaken (taakvelden) (19-0046958)
8	Voorstel tot vaststelling van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2019
	Voorstel: Voorstel_42731.docx
	Bijlage: G19-000365 Bijlage behorende bij Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Westland 2019
	Informatie: G19-000366 VNG modelverordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning
9	Voorstel tot benoeming van de heer A.J. (André) van den Berg als lid van de raadscommissie MO en de heer C.F.J. (Carl) Verbeek als lid van de raadscommissie EFO
	Voorstel: Voorstel_43476.docx
	Beraadslagingen over (bespreekstukken)
10	Voorstel tot ontwikkeling van pauzewoningen
	Voorstel: Voorstel_41656.docx
	motie inzake pauzewoningen (G18-000313)
	10) Motie GBW-WV-GL-PvdA inzake uitbreiding aantal beschikbare woningen voor spoedzoekers OVERGENOMEN (G19-000942)
11.a	Vaststelling van de afhandeling van de Lijst met Ingekomen Stukken 16-04-19 (LIS)
	1.1) Schrijven college d.d. 08-03-19 inzake vaststelling gewijzigde evenementenkalender 2019 (19-0041356)
	1.1a) Bijlage 1 evenementenkalender 2019 (1e wijziging) (19-0048945)
	1.2) Schrijven college d.d. 08-03-19 inzake inkoop H10 Jeugdhulpverlening, voortgang (19-0050654)
	1.7) Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake stand van zaken Valairbag naar aanleiding van een motie (19-0050390)
	1.7a) Bijlage 1 motie inzake val-airbag senioren (G17-002515)
	1.9) Schrijven RKC d.d. 25-03-19 inzake jaarverslag 2018 (G19-000756)

1.9a) Bijlage 1 jaarverslag RKC 2018 (G19-000479)

1.14) Schrijven PZH d.d. 20-03-19 inzake leergang taaie thema's en duivelse dilemma's (G19-000734)

1.15) Schrijven college d.d. 27-03-19 inzake gaswinning Gaag-Monster (19-0076967)

1.17) Schrijven gemeente Halderberge d.d. 26-03-19 inzake motie problematiek CBR (G19-000774)

1.19) Schrijven Stadsgewest Haaglanden d.d. 01-04-19 inzake jaarrekening 2018 (G19-000841)

1.22) Schrijven VZHG d.d. 04-04-19 inzake nieuwsbrief (G19-000865)

2.1) Schrijven college d.d. 08-03-19 inzake aanvullende bijdrage WOS tot en met 2020 (19-0017875)

2.3) Schrijven college d.d. 11-03-19 inzake uitv.progr. vergunningsverlening toezicht en handhaving (18-0324896)

2.3a) Bijlage oplegnotitie uitvoeringsprogramma VTH 2019 (18-0324965)

2.3b) Bijlage uitvoeringsprogramma VTH 2019 gemeente Westland (18-0324998)

2.3c) Bijlage werkplan ODH 2019 (19-0042858)

2.3d) Bijlage uitvoeringsprogramma VRH 2019 (19-0042866)

2.4) Schrijven college d.d. 14-03-19 inzake obp vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande (19-0040076)

2.4a) Bijlage 1 planverbeelding (19-0040238)

2.4b) Bijlage 2 ontwerpbestemmingsplan (19-0047256)

2.5) Schrijven college d.d. 25-03-19 inzake voormalige basisschool de Schakel Maasdijk (19-0052086)

2.6) Schrijven Dorpsinfo d.d. 08-03-19 inzake nieuwsbrief (G19-000617)

2.8) Schrijven college d.d. 28-03-19 inzake participatieverordening (19-0043350)

2.9) Schrijven inwoner d.d. 27-03-19 inzake petitie geen polenhotel aan Arckelweg in Poeldijk (G19-000787)

2.10) Schrijven inwoner d.d. 04-04-19 inzake petitie Lange Broekweg huisvesting Arbeidsmigranten (G19-000850)

2.11) Schrijven KNVV d.d. 04-04-19 inzake maaibeleid (G19-000864)

2.12) Schrijven college d.d. 28-03-19 inzake ontwerp verklaring van geen bedenkingen Maasdijk (19-0063476)

2.13) Schijven Jongerenraad inzake aanbieden advies voor nieuw zebrapad (G19-000903)

2.13a) Advies jongerenraad zebrapad nieuw zebrapad (G19-000918)

3.1) Schrijven VNG d.d. 13-03-19 inzake wijzigingswet Open Overheid (G19-000640)

3.1a) Bijlage 1 samenvatting (G19-000641)

3.2) Schrijven VNG d.d. 14-03-19 inzake bekendmaking invulling vacatures VNG bestuur en commissies en openstelling nieuwe vacatures (G19-000662)

3.2a) Bijlage 1 profielschetsen bestuur en commissies(G19-000663)

3.2b) Bijlage 2 profielschets voorzitter (G19-000664)

3.5) Schrijven VNG d.d. 25-03-19 inzake voortgang Klimaatakkoord (G19-000770)

3.6) Schrijven Ministerie BZ d.d. 06-03-19 inzake handleiding basisscan intregriteit kandidaat - bestuurders (G19-000621)

3.8) Schrijven VNG d.d. 26-03-19 inzake beleidsplan van het College voor Arbeidszaken (G19-000781)

3.8a) Bijlage 1 (G19-000782)

3.9) Schrijven VNG d.d. 28-03-19 inzake Consultatie ivm aanpassing van de Selectielijst archiefbescheiden (G19-000828)

3.9a) Bijlage 1 voorstel (G19-000829)

3.9b) Bijlage 2 opsomming (G19-000830)

3.11) Schrijven Het Architecten d.d. 28-03-19 inzake appartementen voor jongeren (G19-000831)

3.13) Schrijven MKB Westland inzake Zorg om vitaliteit en leefbaarheid Honselersdijk (G19-000914)

3.13) Schrijven MKB Westland inzake Zorg om vitaliteit en leefbaarheid Honselersdijk (handtekening) (G19-000940)

3.13a) bijlage Schrijven MKB Westland inzake Honselersdijk (G19-000915)

4.2) Schrijven MRDH d.d. 27-03-19 inzake zienswijzeprocedure (G19-000792)

Lijst Ingekomen Stukken (G19-000778)

11.b Kennisneming van de Lijst met Uitgaande Stukken 16-04-19 (LUS)

1.1) Schrijven raad d.d. 21-03-19 inzake verlenging contract Verstegen Acccountants controle jaarrekening 2019 (G19-000738)

1.2) Schrijven raad d.d. 20-03-19 inzake brief provincie financieel toezicht begroting 2019 (19-0001793)

1.3) Schrijven Gemeente Westland d,d, 25-03-19 inzake voortgang Oostelijke Randweg De Lier (19-0078770)

1.3a) Bijlage 1 Flyer (19-0079389)

Lijst Uitgaande Stukken (G19-000779)

11.c Kennisneming van de Lijst met Vertrouwelijke Stukken

11.d Kennisneming van de Lijst met Artikel 42-vragen en antwoorden

Lijst Ingekomen Artikel 42-vragen (G19-000866)

11.e Kennisneming van de Lijst met Artikel 43-vragen en antwoorden

Lijst Ingekomen Artikel 43-vragen (G19-000867)

Moties en Vragenronde

12 Behandeling van op zichzelf staande moties op grond van artikel 38, lid 3 van het Reglement van orde van de Raad

12.01 Motie WV inzake verdere ondersteuning mantelzorgers in Westland AANGENOMEN

Aangehouden in de raad van 19-03-19

12.1) Motie WV inzake verdere ondersteuning mantelzorgers AANGENOMEN (G19-000579)

12.02 Motie WV-GBW inzake uitwerking centrumplan Honselersdijk VERWORPEN

Aangehouden in de raad van 19-03-19

12.2) Motie WV-GBW inzake uitwerking centrumplan Honselersdijk VERWORPEN (G19-000582)

12.03 Motie WV inzake weghalen betonblokken Albert Schweitzerlaan VERWORPEN

Aangehouden in de raad van 19-03-19

12.3) Motie WV inzake weghalen betonblokken Albert Schweitzerlaan VERWORPEN (G19-000580)

12.04 Motie WV inzake groenstrook Albert Schweitzerlaan VERWORPEN

Aangehouden in de raad van 19-03-19

12.4) Motie WV inzake groenstrook Albert Schweitzerlaan VERWORPEN (G19-000581)

12.05 Motie WV inzake betere communicatie rondom de huisvesting arbeidsmigranten en het bekend maken van alle mogelijke locaties waarvoor een quickscan gedaan is en die staat op “de lijst van 16” AANGEHOUDEN

12.5) Motie WV inzake betere communicatie rondom huisvesting arbeidsmigranten AANGEHOUDEN (G19-000934)

12.06 Motie WV inzake huisvesting arbeidsmigranten directe stopzetting plannen bij Verburch sportterrein te Poeldijk AANGEHOUDEN

12.6) Motie WV inzake huisvesting arbeidsmigranten Verburch sportterrein te Poeldijk AANGEHOUDEN (G19-000888)

12.07 Motie WV inzake het houden van een enquête onder de bewoners rondom de speelkooi Vliettuinen in Wateringen AANGEHOUDEN

12.7) Motie WV inzake enquete bewoners speelkooi Vliettuinen Wateringen AANGEHOUDEN (G19-000935)

12.08 Motie WV inzake versnelling bouwplannen kleine kernen AANGEHOUDEN

12.8) Motie WV inzake versnelling bouwplannen kleine kernen AANGEHOUDEN (G19-000857)

12.09 Motie WV inzake doorstroom ouderen naar geschikte woningen AANGEHOUDEN

12.9) Motie WV inzake doorstroom ouderen naar geschikte woningen AANGEHOUDEN (G19-000858)

12.10 Motie WV inzake meergeneratiewoningen voor ouderen AANGEHOUDEN

12.10) Motie WV inzake meergeneratiewoningen voor ouderen AANGEHOUDEN (G19-000859)

13 Vragenronde

Rondvraag 1) LPF inzake ovv-rapport (G19-000869)

Rondvraag 2) D66 inzake watertappunten (G19-000876)

Rondvraag 3) GBW inzake de goede naam en faam van Westland (G19-000886)

Beantwoording rondvraag 3 raad 16 april 2019 (19-0096238)

Sluiting

14 Sluiting

AGENDA EN STUKKEN RAADSVERGADERING

WESTLAND,

16 APRIL 2019

RAAD
VERZAMELING 2019
NR. G19-000764

AGENDAPUNT 2

VOORLOPIGE AGENDA

voor een vergadering van de Raad van de gemeente Westland

te houden op dinsdag 16 april 2019 vanaf 19.00 uur

in de raadzaal aan de Verdilaan 7 te Naaldwijk

Hierbij bent u uitgenodigd tot het bijwonen van een vergadering van de gemeenteraad, die zal worden gehouden op dinsdag 16 april 2019 vanaf 19.00 uur in de raadzaal aan de Verdilaan nummer 7 te Naaldwijk. De hierbij aan u voorgelegde voorlopige agenda luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen

2. Vaststelling van de agenda
   2.1. Verzoek van de fracties WV-GBW-GL-PvdA-D66 tot agendering van een motie inzake tegen het structureel terugbrengen van uren voor hulp in de huishouding in Westland

3. Beëdiging van steunraadslid de heer C.F.J. (Carl) Verbeek van de fractie LPF-Westland

4. Spreekrecht voor burgers

5. Voorstel tot vaststelling van het woordelijk verslag van de openbare raadsvergadering van 19 maart 2019

Hamerstukken ter vaststelling:

6. Voorstel tot vaststelling van de Verordening Kinderopvang op sociaal-medische indicatie Westland
7. Voorstel tot vaststelling van de eindrapportage voor de doorontwikkeling van de begroting
8. Voorstel tot vaststelling van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2019
9. Voorstel tot benoeming van de heer A.J. (André) van den Berg als lid van de raadscommissie MO en de heer C.F.J. (Carl) Verbeek als lid van de raadscommissie EFO

Beraadslaging en vaststelling:

10. Voorstel tot ontwikkeling van pauzewoningen

11. a. Vaststelling van de afhandeling van de Lijst met Ingekomen Stukken (LIS)
    b. Kennisneming van de Lijst met Uitgaande Stukken (LUS)
    c. Kennisneming van de Lijst met Vertrouwelijke Stukken
    d. Kennisneming van de Lijst met Artikel 42-vragen en antwoorden
    e. Kennisneming van de Lijst met Artikel 43-vragen en antwoorden

AGENDA EN STUKKEN RAADSVERGADERING

WESTLAND,

16 APRIL 2019

RAAD
VERZAMELING 2019
NR. G19-000764

AGENDAPUNT 2

12. Behandeling van op zichzelf staande moties op grond van artikel 38, lid 3 van het Reglement van orde van de Raad
    - 12.1. Motie WV inzake verdere ondersteuning mantelzorgers in Westland
    - 12.2. Motie WV-GBW inzake uitwerking centrumplan Honselersdijk
    - 12.3. Motie WV inzake weghalen betonblokken Albert Schweitzerlaan
    - 12.4. Motie WV inzake groenstrook Albert Schweitzerlaan
    - 12.5. Motie WV inzake betere communicatie rondom de huisvesting arbeidsmigranten en het bekend maken van alle mogelijke locaties waarvoor een quickscan gedaan is en die staat op “de lijst van 16”
    - 12.6. Motie WV inzake huisvesting arbeidsmigranten directe stopzetting plannen bij Verburch sportterrein te Poeldijk
    - 12.7. Motie WV inzake het houden van een enquête onder de bewoners rondom de speelkooi Vliettuinen in Wateringen
    - 12.8. Motie WV inzake versnelling bouwplannen kleine kernen
    - 12.9. Motie WV inzake doorstroom ouderen naar geschikte woningen
    - 12.10. Motie WV inzake meergeneratiewoningen in Westland

13. Vragenronde

14. Sluiting

De voorzitter van de raad van de gemeente Westland,

B.R. Arends

MOTIE 2.1/12.11
Raad 16-04-'19

WESTLANDVERSTANDIG

GBW GemeenteBelang Westland

GROENLINKS WESTLAND

PvdA WESTLAND

D66 westland

Motie tegen structureel terugbrengen uren hulp in de huishouding in Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat hulp in de huishouding valt onder de maatschappelijke ondersteuning en onder de zorgplicht van de gemeente valt;

dat maatschappelijke ondersteuning geen gunst is, maar een recht;

dat hulp in de huishouding nodig is bij bejaarden en vaak hoog bejaarde inwoners die dikwijls ook nog gezondheidsklachten hebben;

dat in het memo de wethouder erkent dat vanaf 1 januari 2019 er iets aan het veranderen is en van bewoners en degenen die zorg moeten verlenen massaal berichten binnenkomen dat er structureel gekort wordt op het aantal uren die gemaakt worden voor hulp in de huishouding;

dat blijkbaar het College externen en ook wellicht ambtenaren van onze gemeente de operatie laat uitvoeren;

dat blijkbaar uitvoering plaatsvindt door afvinklijsten te gebruiken die met inwoners besproken worden en die uiteindelijk in veel gevallen ertoe leiden dat het aantal uren wordt teruggebracht;

dat dat in ieder geval betekent dat het drinken van een kopje koffie niet meer mogelijk is en dat weer tot verdere vereenzaming en afzondering leidt van mensen die nou net dat op prijs stellen;

dat vanuit de gemeente dit soort grote onrust niet moet worden veroorzaakt en meer empathie en begrip voor kwetsbare inwoners moet bestaan, kwetsbare inwoners die al ernstig genoeg te lijden hebben onder de steeds schraler wordende zorgvoorzieningen;

MOTIE 2.1 / 22.11
(Raad 16-04-'19)

dat voorts de euro's besteed moeten worden aan daadwerkelijke huishoudelijke hulp en niet aan bureaus die op een kille en gevoelloze manier het totaal aantal hulpuren in de huishouding in Westland moeten terugbrengen;

Verzoekt het College:

- Terug te draaien met directe ingang de operatie die vanaf 1 januari 2019 is gestart om het aantal hulpuren in de huishouding terug te schroeven en die operatie te staken;
- Behalve in die gevallen waarin daar concrete aanleiding voor is, het aantal uren hulp in de huishouding te continueren en daarbij in ieder geval deugdelijk maatwerk te verrichten;
- Te stoppen met het laten invullen bij keukentafelgesprekken van afvinklijsten waardoor keukentafelgesprekken eigenlijk geen gesprekken meer zijn, maar "een tool" om het aantal uren terug te brengen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van:

Westland Verstandig	GemeenteBelang Westland	GroenLinks Westland
Peter Duijsens	Kelly van Tol	Ulbe Spaans
PvdA Westland	D66 Westland	
Nico de Gier	Benjamin Hofland	

Aangehouden t.b.v. bespreking in de eerstvolgende raadscommissie,
A. Beijnens, griffie.

MOTIE 2.2. / 22.22.
-2-

TOELATINGSADVIES EN RAPPORT VAN DE COMMISSIE ONDERZOEK GELOOFSBRIEVEN VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE WESTLAND

Ingesteld bij artikel 6 van het Reglement van Orde van de Raad ter uitvoering van het bepaalde in de Kieswet en Gemeentewet

Aan de raad van de gemeente Westland
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk

Overeenkomstig artikel 6 van het Reglement van Orde van de Raad heeft de Commissie Onderzoek Geloofsbrieven de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van het door de fractie benoemd steunraadslid de heer Verbeek onderzocht op een wijze zoals ook geschiedt voor de nieuw benoemde leden van de Raad op grond van de Kieswet en Gemeentewet.

De commissie is van oordeel dat alle stukken in orde zijn en er geen beletsel is om de heer C.F.J. (Carl) Verbeek toe te laten tot de commissiewerkzaamheden en andere werkzaamheden ter voorbereiding van de besluitvorming door en behandeling van onderwerpen in de Raad, alsmede hem toegang te verschaffen tot de onder geheimhouding overgelegde informatie van de gemeente Westland.

De commissie adviseert dit steunraadslid toe te laten tot de betreffende werkzaamheden.

Plaats, Naaldwijk
Datum, 16 april 2019

De commissie voornoemd,

Mevrouw P. Scheffers-van der Lelij

De heer P.J.L.J. Duijsens

De heer D. van Koppen

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

RAAD

16 APR. 2019

GEMEENTE WESTLAND

WOORDELIJK VERSLAG

van de vergadering van de raad
van de gemeente Westland,
gehouden op 19 maart 2019

WOORDELIJK VERSLAG

van de openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op 19 maart 2019, 's avonds om 19.00 uur, in de raadzaal van de gemeente Westland, locatie Verdilaan 7 te Naaldwijk.

Aanwezig

Voorzitter	:	B.R. Arends
Raadsgriffier	:	A.P.M.A.F. Bergmans.
Leden	:	A.J. van den Berg, A. de Bloeme, L.G. Boekestijn, J. Bogaard, A. Bongaards, P.D. van der Doorn, P.J.L.J. Duijsens, J.J. Eeltink, A.N. van der Eijk-Groeneveld, N.J.M. de Gier, R. van der Giessen, C.D.M. Heijl, B.M. Hofland, P.N. Hoogerbrugge, C. Huisman, P.D. Immerzeel, J. de Jong, R.K. Keizer, G.W.C. van der Knaap, D. van Koppen, M.A.J. Leerdam, C. van der Mark, A.P. van der Meer, D. van der Meer (tot en met agendapunt 3), K.M. van Rijn-van Tol, J.J. van Rossum, P. Scheffers-van der Lelij, U.M. Spaans, C.Y. van Staalduinen, M.D. van der Stelt, M.W.M. Stokkers, J.G.M. Suijker-van Wingerden (vanaf agendapunt 4), J. van Veen, J. Vermeer-de Smit, P. Voskamp, J.G.M. Witkamp, W.H. de Zoete-van der Hout, M.H.P.M. Zuidgeest en S.J.N. Zuyderwijk.
Wethouders	:	J.A. Gardien-Reinders, L.K. Snijders, B.P.M. van der Stee, P. Varekamp, P.A. Vreugdenhil, C.M. Zwinkels-de Jong.
Afwezig	:	R.H.C. Valstar.

1. OPENING EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Ik open de vergadering en heet iedereen van harte welkom. De leden van de gemeenteraad, de genodigden van vanavond, de mensen op de publieke tribune en de mensen die ons volgen via internet en televisie. Wij hebben bericht van verhindering van de heer Valstar ontvangen. Mevrouw Van der Eijk-Groeneveld heeft aangegeven later te komen. Er zijn geen mededelingen.

2. VASTSTELLING VAN DE AGENDA

De voorzitter: Ik heb begrepen dat de heer Spaans iets wil zeggen over de motie 'Deltavlieger' van GroenLinks.

De heer Spaans: Dank u wel, voorzitter. Wij trekken deze motie vooralsnog in. Wellicht dat die in een later stadium terugkomt, maar we gaan eerst even aan het college wat vragen stellen. Als die afdoende beantwoord zijn, dan is deze motie overbodig. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan zijn er negen moties die wij vanavond behandelen. Twee zijn er al eerder door de commissies behandeld. Ik weet niet of u dat goed bevallen is. Als u dat goed bevallen is, zou ik u in overweging willen geven om de andere negen moties, die vandaag zijn ingediend en niet aan de orde zijn geweest in een commissievergadering, eerst terug te leiden naar de commissie. Is dat een suggestie die u welgevallig kan zijn?

De heer Keizer: Voorzitter. Ik had u al aangegeven dat wij motie 10 over de WOS graag eerst door de commissie EFO laten bespreken.

De voorzitter: Dat is een mooi voorschot. Zouden de andere fracties dat voorbeeld kunnen volgen voor hun moties? Als dat het geval is besluiten we dat we vanavond alleen de moties 1 en 2 in stemming brengen en de andere eerst inhoudelijk worden besproken door de commissie. Dank u wel.

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat we een uitzondering moeten maken als er een inspreker is voor een motie. Volgens mij is er voor één motie een inspreker.

De voorzitter: Dat kan. En die kan ook rustig inspreken. Dat kunt u dan meenemen voor de commissievergadering.

De heer Duijsens: Dat vind ik zelf niet chique. Men krijgt de indruk dat we vanavond over die motie gaan praten. Dan komt iemand inspreken en die krijgt de mededeling over twee of drie weken terug te komen en over vier weken zeker nog een keer terug te komen.

De voorzitter: Nou ja, maar die inspreker zou natuurlijk ook kunnen terugkomen bij de commissiebehandeling en zou dan nog een keer kunnen inspreken. Dat is dus twee keer. Het gaat ook om de zorgvuldigheid van de beraadslagingen. Als ook de inspreker daarmee geholpen is zou dat alleen maar in het voordeel kunnen zijn van de inspreker.

De heer Duijsens: Misschien dat de inspreker zich daarover wil uitlaten als ie nu meeluistert.

3. AFSCHEID VAN RAADSLID D. (DAVE) VAN DER MEER, FRACTIE LPF-WESTLAND

De voorzitter: Ik ga naar het spreekgestoelte. Ik heb speciaal voor deze gelegenheid een extra microfoontje opgespeld gekregen. Dus ik heb geprobeerd mij in te houden met allerlei andere opmerkingen, want je weet maar nooit als er een microfoon meeloopt.
"Trots op Westland en dat beschermen we."De lijfspreuk van Dave van der Meer, de fractievoorzitter van de LPF, die vandaag de gemeenteraad gaat verlaten.
Geachte leden van de raad, leden van het college, geachte dames en heren, geachte familie van Dave, thuis en hier op de publieke tribune. Maar vooral beste Dave... Je bent een echte Westlander, recht voor zijn raap met een nuchtere kijk op zaken. Pim Fortuyn was jouw inspiratiebron: "Als het je niet zint, kom uit je luie stoel en doe er wat aan!" Dat sprak jou aan. Jij vindt dat politiek ook uit gewone mensen moet bestaan en niet uit 'hogere school'. Want dan pas heb je een goede afspiegeling van de maatschappij in de gemeenteraad. Hoewel een landelijk politicus jou geïnspireerd heeft, ben je vooral voorstander van een lokale partij. Van landelijke partijen heb je meer nadeel dan voordeel, vind je. Dus toen de landelijke LPF werd opgeheven kwam de Westlandse LPF, de Lokale Politieke Federatie Westland. En vanaf maart 2006 maakte jij deel uit van de gemeenteraad. En dat hebben we geweten. Want in de raad en ook in de media kwamen jouw duidelijke, recht-voor-zijn-raap-uitspraken voorbij. Duidelijke taal, dat hoort bij je. En eerlijk gezegd kun je wat dat betreft als voorbeeld dienen voor veel politici.
In 2011 werd je fractievoorzitter en in 2014 en 2018 was je lijsttrekker voor jouw partij. En de laatste keer haalde je zelfs als lokale politicus de landelijke media. Je was ook lid van de raadscommissie Bestuur en het presidium. Je maakt je hard voor huisvesting van jongeren. En in de loop van die dertien jaar raadslidmaatschap heb je ook wapenfeiten op je naam kunnen schrijven. Ik noem er een paar:

- via een initiatiefvoorstel in 2010 kwam het tot de zondagsopenstelling;
- via een motie in 2014 is het project Kluswoningen Westland gestart;
- behoud zwembad De Hoge Bomen via een motie in 2015;
- via een rondvraag in de raad in 2016 heb je je sterk gemaakt voor de opening van het Heuls vaarseizoen.

En zo zijn er nog veel meer, maar ik heb er een paar uitgezocht.
Beste Dave, je hebt meerdere bedrijven te runnen en we weten dat je gezin meer dan gewone aandacht vraagt. Het is een lastige afweging voor je geweest, maar uiteindelijk heb je gekozen om te stoppen met het raadswerk. En je hebt gekozen voor je bedrijf en je gezin. Die keuze verdient heel veel respect.
Ik heb jou als burgemeester in korte tijd leren kennen als een bevlogen politicus en raadslid, een harde werker die er zijn hand niet voor omdraait om een extra uurtje te maken, zowel in het bedrijf als hier in de politiek. En de politieke vergaderingen zijn vaak nachtwerk, terwijl jij de volgende ochtend weer vroeg op moest.
Dave, gedurende dertien jaar heb jij met hart en ziel gewerkt aan je taken. Je verdedigde jarenlang de belangen van de inwoners van Westland. Dat zij vertrouwen in je hebben bewees de uitslag van de laatste verkiezingen. De LPF deed mee aan de coalitieonderhandelingen en levert nu twee wethouders. Dat is een mooi resultaat en daar kun je volgens mij met heel veel tevredenheid en trots op terugzien.
Beste Dave. Ik bedank je namens iedereen hier aanwezig voor je werk en je inzet in de gemeenteraad. En ik wil je vragen even naar voren te komen. Ik wil je vragen in het midden te gaan staan. Als je na zo'n lange periode weggaat is daar ook wat bijzonders mee aan de hand. Ik heb al gezegd: heel veel dank voor je inzet. Ik vind het een eer en genoegen om je te kunnen meedelen dat je bij Koninklijk besluit van 19 februari 2019 bent benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Ik vind het heel eervol en een heel mooi genoegen dat ik jou deze eervolle versierselen mag opspelden.

Applaus.

De heer D. van der Meer: Dat is mooi om mee te mogen maken. Goed. Ik houd het kort, want ik geloof dat er tevoren nog wat discussie was van wiens spreektijd dit af zou gaan. Ik praat een beetje in iedereen zijn tijd. Nou goed, het hoeft niet lang te duren. Het is gewoon een woord van dank aan de oppositie en de coalitie. Ik heb negen jaar in de oppositie en vijf jaar in de coalitie gezeten. En ik begon hier in 2005 als steunraadslid met wethouders als Huub van der Meer en mijnheer Smit van de VVD. En van de raadsleden die er toen waren,daar zijn er nu nog een aantal van. Remmert Keizer was er volgens mij. Jan zat ook al in de politiek, Carlieke, Leo, Jan, John en Coby natuurlijk. Een aantal mensen is door de jaren heen in de raad blijven zitten. Dat vind ik een mooi iets. Het is een mengeling van jong en oud. Ik vind het ook heel leuk dat we de laatste tijd heel veel jongere raadsleden erbij hebben zitten, die ook echt hun dingetje doen. Dat vind ik gewoon een heel mooie zaak, dat we hier oud en jong door elkaar hebben zitten. En met elkaar moet je het doen. Een woord van dank aan alle colleges waar ik mee samen heb mogen werken, aan alle burgemeesters waarmee ik samen heb mogen werken. De langste tijd heb ik met Sjaak van der Tak mogen samenwerken. Het was niet altijd een heel goed huwelijk tussen ons, maar wel met wederzijds respect. En we hebben ook heel veel goede dingen samen gedaan. Dus niet alleen maar negatief, ook positief. Ook de griffie en de ambtelijke organisatie bedankt voor alles.
Ik vind het wel dat heel belangrijk is dat we met elkaar samen blijven werken. Net noemde de burgemeester een aantal punten die ik heb bereikt. Wat het meest verstrekkende was, was de motie 'Aanpak schijnconstructies arbeidsmigranten'. Vanuit het bedrijfsleven werd mij dat aangereikt. Ik heb dat met wethouder Weverling opgewerkt. En uiteindelijk heeft dat in landelijke wetgeving geresulteerd. Zo kun je zien dat je als lokale politiek ook gewoon wettelijk regelgeving kunt beïnvloeden. Dus probeer dat altijd te blijven doen.
Je moet hier niet met het opgeven vingertje gaan staan. Dat schiet niet op. Je kunt politiek ook zien als een soort verzoekplatenprogramma op de radio. Iedereen weet dat je dertien nummertjes in een uur kunt draaien. Ga je er meer draaien, dan ga je tekort doen aan de muziek en wordt het een rommeltje.

We moeten met elkaar wel wat doen hier en iedereen wil zijn punt maken, maar het moet ook wel behapbaar zijn. Dus pas op dat het geen onoverzichtelijke bende wordt.
Uiteraard een woord van dank aan mijn fractie, het bestuur en ook aan de voorgaande fracties van de LPF waarmee ik heb mogen samenwerken. Het is altijd heel mooi geweest. ik ben begonnen met Bert, Claudia, Coby en John. De eerste vijf en al snel sloot John zich aan. Dat waren heel mooie tijden. Nu hebben we ook mooie tijden, maar toen was het een heel klein clubje van eigenlijk heel weinig mensen. Toen moesten alle schouders eronder. Nu hebben we een heel grote groep mensen om ons heen gekregen, wat ik ook wel heel mooi vind om mee te maken.
Ik heb drie dochters, ik heb hier drie politieke zonen gekregen: Max, Dave en Roel. Dat vind ik gewoon heel mooi, drie jonge gasten die erbij gekomen zijn, waardoor het Westland en ook de LPF klaar is voor de komende tijd. Uiteraard met de andere fracties erbij. En straks in het middelpunt Jolanda, eindelijk een vrouw, want we leken meer op de SGP dan op de LPF.
Een speciaal woord van dank aan John Witkamp. Met John heb ik het langst van iedereen samengewerkt. Enorm veel waardering hoe John in de politiek zit. Lekker nuchter ook. We hebben elkaar altijd aangevuld. Ik ga er van uit dat de tandem Dave van Koppen-John net zo'n mooie tandem wordt als wij altijd gehad hebben.
Als laatste uiteraard het thuisfront. Regelmatig was ik er niet. Daarvoor dank dat het kon. Dus bedankt en allemaal het beste.

Applaus

De voorzitter: Dank u wel, heer Van Koppen. Dan schors ik nu kort de vergadering om iedereen in de gelegenheid te stellen om de heer Van der Meer te bedanken voor zijn inzet. Daarna gaan we verder met de installatie van het nieuwe raadslid. Ik schors de vergadering voor minimaal tien minuten.

Schorsing.

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

4. INSTALLATIE VAN RAADSLID MEVROUW J.G.M. (JOLANDA) SUIJKER-VAN WINGERDEN, FRACTIE LPF-WESTLAND

De voorzitter: Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie onderzoek geloofsbrieven, mevrouw Scheffers.

Mevrouw Scheffers-van der Lelij: Dank u wel, voorzitter. De commissie uit de raad van de gemeente Westland, in wier handen werden gesteld de geloofsbrieven en verdere bij de Kieswet gevorderde stukken, ingezonden door mevrouw J.G.M. Suijker-van Wingerden, die op grond van de Kieswet is benoemd tot lid van de raad van de gemeente Westland, rapporteert de raad van de gemeente Westland, dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en dat deze in orde zijn bevonden. Gebleken is dat de genoemde aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet. De commissie adviseert het nieuw benoemde raadslid toe te laten als lid van de raad van de gemeente Westland.

De voorzitter: Dank u wel en dank voor uw werkzaamheden als commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Ik verzoek mevrouw Suijker naar voren te komen en de aanwezigen te gaan staan, voor zover ze daartoe in staat zijn.
Mevrouw Suijker. U heeft aangegeven de belofte te willen afleggen. Ik lees u de verklaring en belofte voor en daarop zegt u 'Dat verklaar en beloof ik'.

"Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw Suijker-van Wingerden: Dat verklaar en beloof ik!

De voorzitter: Dank u wel. Dan bent u hiermee toegelaten tot lid van gemeenteraad van Westland. Van harte gefeliciteerd!
Ik schors voor een kort moment de gemeenteraad om mevrouw Suijker te kunnen feliciteren.

Schorsing.

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en maak u erop attent dat er ook na afloop van de vergadering nog gelegenheid is om onder het genot van een hapje en drankje beneden stil te staan bij de installatie van mevrouw Van Wingerden en het vertrek van de heer Van der Meer.

5. SPREEKRECHT VOOR BURGERS

De voorzitter: We hebben in de pauze bij de insprekers over de moties gesondeerd of zij over de ene motie al dan niet willen inspreken. Ze hebben gezegd te willen inspreken en gaan kijken of ze nog in de commissievergadering willen terugkomen. Dus wat dat betreft is dat geen probleem.
Dus ik begin bij de eerste die zich heeft aangemeld, de heer Klinkspoor, voorzitter van de Jongerenraad over agendapunt 11.

De heer Klinkspoor: Dank u wel, voorzitter. Geachte leden van het college en de raad. Mijn naam is Kevin Klinkspoor, voorzitter van de Jongerenraad. Vanavond spreken Vana en ik in op agendapunt 11, het voorstel over het aangepaste reglement van orde en de begroting voor de jongerenraad. Allereerst wil ik mijn dank uitspreken dat de raad de mogelijkheid geeft om mij vanavond te laten inspreken. Ik zal kort toelichten wat de veranderingen zijn. En daarna zal Vana nog even kort de begroting toelichten, omdat de penningmeester helaas vanavond niet aanwezig kan zijn. En ik zal afsluiten met een paar algemene opmerkingen.
In november vorig jaar, 2018, kwam de Jongerenraad voor het eerst bijeen. In die vergadering is door veel leden opgebracht om het reglement te herzien. Niet per se omdat die in slechte vorm was, maar meer omdat we er kritisch naar moesten kijken omdat we er ook echt ons reglement van wilden maken. Er zijn toen een aantal zaken voorgelegd die zijn uitgewerkt en vervolgens zijn de grootste veranderingen als volgt.
Ten eerste hebben we het aantal leden van 21 naar 20 aangepast, sinds de voorzitter geen stemrecht heeft. Zo hebben we geen stakende stemmen. Ten tweede stond het aantal vergaderingen voorheen vast op precies 9 per jaar en daar wilden we wat meer flexibiliteit in. Dus hebben we dat aantal aangepast in een marge van minimaal 9 en maximaal 13. Ten derde vonden we de leeftijd van 14 tot en met 18 met een uitloop naar 20 ietwat te jong. We hebben daarom gekozen voor een leeftijd van 15 tot en met 19 jaar, met een uitloop naar 22 jaar. En tot slot, het meest belangrijkst van allemaal, hebben we in het nieuwe reglement een artikel toegevoegd, waarin staat dat de commissies verantwoordelijk zijn voor de behandeling van de door ons gekozen onderwerpen en uiteindelijk om hier met een advies terug te komen. Die veranderingen zijn aan de Jongerenraad voorgelegd en zijn vervolgens unaniem aangenomen in de vergadering van 24 januari 2019. Dat voorstel ligt nu dus voor u. En daarnaast ook een budgetvoorstel, waarover Vana u meer zal vertellen.

Mevrouw Amin: Dank je wel. Voorzitter en leden van de gemeenteraad. Ook ik wil graag mijn dank betuigen dat Kevin en ik vanavond u mogen toespreken. We hebben de begroting als Jongerenraad kritisch bekeken en hebben vervolgens een aantal beslissingen genomen, die ik u graag wil toelichten.
Allereerst hebben we, zoals Kevin al zei, het maximum aantal vergaderingen per seizoen aangepast naar 13 vergaderingen in plaats van 9. Bij een aanwezigheid van 100% tijdens de vergaderingen en een maximum aantal vergaderingen van 13 per jaar zijn we bang dat we met de huidige begroting niet uitkomen. Omdat we het maximum aantal vergaderingen hebben opgehoogd hebben we ervoor gekozen de vacatievergoedingen aan te passen van € 20,00 naar € 15,00. Zo komen we vooralsnog met de nieuwe begroting toch een stukje goedkoper uit. Het doel van de Jongerenraad is om uiteindelijk adviesstukken voor de gemeenteraad te schrijven. En als blijk van waardering voor de moeite en eventueel als extra motivatie voor onze leden willen we graag een geldbedrag aan de commissies toereiken na het afronden van een onderzoek en het schrijven van een adviesstuk voor de gemeenteraad. Voorzitter en leden van de gemeenteraad. Het extra geld dat wij vragen is vooral een voorzorgsmaatregel. We willen u nu vooraf om een ruimer budget vragen in verband met het extra aantal vergaderingen in plaats van aan het einde van het jaar als wellicht blijkt dat we tekortkomen met ons budget. Dank u wel.

De heer Klinkspoor: En tot slot, voorzitter, zal ik afsluiten met een paar algemene opmerkingen. Dit is toch echt de eerste Westlandse variant van de Jongerenraad, dus voelt het voor ons ook soms alsof we het wiel moeten uitvinden. Ik denk dat we met het nieuwe reglement al een heel stuk op weg zijn om een succesverhaal ervan te maken. Dat kunt u ook al zien: vier commissies die op heel brede onderwerpen aan de slag zijn. We gaan binnenkort cursussen en brainstormavonden voor onze leden starten.
En tot de afsluiting kom ik nu. De opstart gaat niet altijd vlekkeloos, maar met de aankomende brainstormavonden, cursussen, commissies, aankomende adviesstukken en 23 zeer gemotiveerde leden ben ik erg positief over onze toekomst. We hopen dat de raad vanavond daarom ons weer een stukje op weg helpt door dit goed te keuren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik nu bij de heer Toussaint, inspreker bij agendapunt 18.3, de motie inzake verdere ondersteuning mantelzorgers. Aan u het woord.

De heer Toussaint: Geachte burgemeester, geachte voorzitter, geachte raad. Ik heb vorig jaar een gesprek gehad met onze oud-burgemeester Van Ardenne naar aanleiding van de mantelzorg. Zij kan het onderscheid niet maken tussen bepaalde categorieën in de mantelzorg, wat ik van essentieel belang vind. Naar aanleiding daarvan sta ik nu achter de microfoon voor onze mantelzorgers. De mantelzorgers geven tot acht uur per week mantelzorg. Daarnaast zijn er mantelzorgers die acht uur en meer zorg verlenen. En ik ben een heel zware mantelzorger. Ik ga u dat uitleggen, waarom ik een heel zware mantelzorger ben. Ik ben namelijk 97% van de dag voor mijn vrouw aan het werk. Zij is namelijk heel erg ziek op drie bepaalde onderdelen. Dus dat betekent chronisch ziek. Dat betekent dat ik elke dag voor het huishouden moet zorgen, de dokter moet bellen et cetera. Daarnaast krijg ik per week vijftien mensen over de vloer. Dat betekent 's ochtends en 's avonds laat de zuster en op woensdag een werkster. Voor mij betekent dat dat ik per jaar 780 mensen over de vloer krijg.
Het financiële aspect. Als mantelzorger kregen we voor de chronisch zieken van de SVB € 334,00 en voor de mantelzorger € 200,00. Ik mis dit al twee jaar lang. Maar ook vorig jaar en het jaar daarvoor miste ik ook nog eens een keer € 100,00. Dat is totaal, ondanks dat ik een zeer zware mantelzorger ben € 1936,00 die ik ook nog eens in moet leveren. En dat vind ik een heel trieste zaak.

Ik heb in raadsvergaderingen opgemerkt dat men in de Herenstraat in Wateringen voor winkeliers een woning van € 550.000,00 opkoopt om parkeerplaatsen aan te leggen. Dat komt in totaal ongeveer op € 600.000,00. U geeft het afgelopen jaar aan de mantelzorgers plusminus € 150.000,00 uit. Dit vind ik een schandaal. Ik spreek de wens uit dat de raad akkoord gaat met een goed voorstel van Westland Verstandig. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Toussaint. Dan geef ik nu het woord aan de heer Bloem over agendapunt 14, bestemmingsplan Waelplas.

De heer Bloem: Geachte voorzitter en leden van de raad. Mijn naam is René Bloem van Poelmolenweg 8. Inzake het plan Waelplas gaat het mij om de smalle Poelmolenweg en het stuk grond aan het eind van de doodlopende weg tussen de nummers 8 en 10. Wat betreft de verkeersveiligheid is de Poelmolenweg niet geschikt voor veel autoverkeer. De gemeente heeft aan de overkant een prachtige route aangelegd voor fietsers, wandelaars en dieren, die over de Poelmolenweg richting 's-Gravenzande gaan en vice versa. De breedte van de weg is maar 3,13 meter. Op een mooie dag is passeren niet mogelijk en moet men stil staan om fietsers en wandelaars veilig te laten passeren. Het aantal verkeersbewegingen zal behoorlijk toenemen door de bewoners van de nieuwe woningen, niet meegerekend de visite en toeleveringsbedrijven.
In 2018 is een onderzoekje uitgevoerd oor ONW over de hoeveelheid verkeersbewegingen, in totaal 70 motorvoertuigen en 550 fietsers. Voetgangers worden hierbij niet genoemd. Het onderzoek heeft maar 20 dagen van de 365 dagen geduurd en vond niet in de zomer plaats. In het antwoord op de zienswijze staat dat er 6000 verkeersbewegingen per etmaal mogen zijn. Dit is mijns inziens voor een brede weg, een doorgaande weg, zoals de Rijnvaarderweg en niet een doodlopende weg zoals de Poelmolenweg. Het onderzoek gaat uit van 173 verkeersbewegingen. Ik kom trouwens uit op 238.
In het totale plan Waelpark is aangegeven dat de Poelkade en Nieuwe Vaart slecht bereikbaar en toegankelijk zijn voor veel autoverkeer. De Poelmolenweg is precies ook zo'n weg. Het plan van de Poelkade en de Nieuwe Vaart is wel aangepast. Waarom de Poelmolenweg niet? In antwoord op mijn zienswijze staat dat een wegprofiel na reconstructie 4,80 meter breed zal worden. En daar waar onvoldoende ruimte zal zijn er een snelheidsbeperking zal worden ingesteld, zodat men veilig kan passeren. Wie gaat dit handhaven? Het gaat over een stuk van 100 meter met een breedte van 3,13 meter. Er wordt ook gesproken over passeerstroken, maar waar? Aan de slootkant? Daarnaast wordt er totaal geen rekening gehouden met parkeren en de visites. Er is per nieuw te bouwen woning gerekend op 1,8 parkeerplek op eigen terrein. Tegenover de Poelmolenweg is een prachtig klein stuk natuurgebied gecreëerd. De gemeente Westland is de gemeente met het minste groen. Waarom geen grotere kavels aan de Poelmolenweg? Dat betekent meer groen in dit prachtige gebied en een mooi verlengstuk van de groene zone. Als je naar de verhouding kijkt, het eiland achter ons is circa 15.000 m² met minder aantal woningen per vierkante meter en betere bereikbaarheid en betere parkeermogelijkheden ten opzichte van het stuk tussen de Poelmolenweg 8 en 10, waar in verhouding meer huizen worden gebouwd op minder aantal vierkante meters. En een slechter bereik en geen parkeerplaatsen voor extra auto's. Dan rijst bij mij de vraag waarom niet meer woningen op het eiland en minder woningen tussen Poelmolenweg 8 en 10. Grotere kavels aan de Poelmolenweg met 4 à 5 woningen is een beter plan. Dat plan is al een keer uitgewerkt door ONW in 2010.
De beantwoording van onze zienswijze wordt te gemakkelijk weerlegd door ONW. Helaas ontbreekt mij de spreektijd om voorbeelden te geven. Daarom het vriendelijke verzoek aan de leden van de raad om het voorstel tot vaststelling van bestemmingsplan Waelplas uit te stellen en ONW naar de tekentafel terug te sturen. Als het plan doorgaan en het werkt niet, wie zit dan met de overlast? De bestaande bewoners, maar ook de nieuwe bewoners. Ik dank u allen voor uw aandacht.

De voorzitter: Het is helaas niet mogelijk om vragen te stellen. Mijnheer Bloem. Dank voor uw inspreken. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kaffa over hetzelfde onderwerp.

De heer Kaffa: Goedenavond, voorzitter en leden van de raad. Mijn naam is inderdaad Frans Kaffa en ik woon aan de Poelmolenweg 4. Veertien dagen geleden stond mijn advocaat hier om een toelichting op de zienswijze. Nu heb ik zelf de mogelijkheid om nogmaals een aantal zaken onder uw aandacht te brengen. Zelf zat ik op de tribune toen de raad op- en aanmerkingen maakte over diverse zienswijzen. Ik mocht toen niet reageren, maar ik ben blij dat ik nu in de gelegenheid ben gesteld om dat wel te kunnen doen.
De breedte van de Poelmolenweg kwam aan bod. Er werd toen aan de raad meegedeeld dat deze gereconstrueerd werd. Ik heb een tekening uit het plannetje gemaakt en als het goed is heeft u dat ook in uw bezit. Daaruit blijkt dat alleen de voorkant van de Poelmolenweg 4,80 meter wordt en de achterkant. En dat wij het moeten blijven doen met 3,14 meter. En dat er een passeerstrook komt pal naast ons perceel, nummer 4. Zo wordt er een flessenhals geconstrueerd waar steeds sneller gereden zal worden, omdat deze vernauwing gepasseerd moet worden. Ik vraag uw aandacht daarvoor.
De beoogde speelvoorziening. De locatie die voor deze voorziening is aangewezen is puur economisch. Er ligt namelijk een gasleiding waarop niet mag worden gebouwd. Dus plan je daar naast ons perceel maar een speelvoorziening. Waarom wordt deze speelvoorziening, die voor de nieuwe bewoners van de wijk is, niet in die wijk gerealiseerd? Bouw deze speelvoorziening waar er voldoende toezicht en sociale controle is en niet aan de zijkant van de wijk, waar u kennelijk de weg vindt waar 6000 verkeersbewegingen mogen plaatsvinden en waar geen sociale controle is. Er zijn in de wijk zat speelvoorzieningen. Er zijn er net twee nieuwe gebouwd. In de raadsvergadering van 10 mei 2018 heeft de fractie van Westland Verstandig vragen gesteld. Een van de vragen was of het college al heeft nagedacht over de verplaatsing van deze speellocatie. De raad gaf als antwoord dat zoveel mogelijk rekening zal worden gehouden met de wensen van de bewoners en de gebruikers van het gebied. Wij hopen dat u zich aan deze uitspraak houdt.
Omdat er toch niet gebouwd mag worden nabij en rondom de gasleiding kan daar beter een parkeerplaats worden gemaakt, want daar hebben de bewoners van de Poelmolenweg veel behoefte aan. Die is er namelijk nu niet, en dan wordt de speeltuin waarschijnlijk ook geen hangplek. Onze rust wordt toch de komende jaren erg vestoord door de nieuwbouwactiviteiten rondom. Maar deze gaan na verloop van tijd voorbij. Maar de ergernis van een speeltuin die wij niet willen blijft. Een oplossing zou kunnen zijn minder huizen te bouwen aan de Poelmolenweg en de Maesemundeweg en wat meer op het eiland. Dan wordt er ruimte gecreëerd voor de benodigde speellocaties in de nieuwe wijk. De nieuwe bewoners hebben dan de keuze om bij die speeltuin te gaan wonen of niet. Wij hebben deze keuze nu niet, die wordt ons opgedrongen. Ik dank u voor de aandacht en goedenavond.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. En dan geef ik nu het woord aan de heer Melcherts over de motie inzake het dierencentrum bij De Vierschaar.

De heer Melcherts: Dank u. Ondanks dat deze motie vanavond niet besproken wordt, wil ik toch graag van de gelegenheid gebruik maken.

De voorzitter: Deze motie wordt vanavond wel in stemming gebracht.

De heer Melcherts: Sorry. Ons hoofddoel is u goed te informeren. Mijn naam is Jeroen Melcherts en ik spreek in namens drie andere dierenorganisaties. Dat zijn dierenambulance De Wijs, egelopvang Het Stekeltje, Opvang Pettings en vogelopvang De Wulp. Zij allen vangen dieren met problemen op. Zij zorgen ervoor dat deze dieren kunnen herstellen en aansterken. En daarna worden wat wij nog wilde dieren noemen terug in de natuur geplaatst en voor huis- en hobbydieren zoeken we een goed adoptieadres.

Wij doen dit met vrijwilligers en uiteraard met een aantal gediplomeerde krachten. En hebben daarbij tevens de ontheffing om dat op een professionele manier te kunnen doen. Kortom, wij zijn geen zweverige dierenknuffelaars. We zien echter dat het niet goed genoeg gaat met de dierenopvang in Westland. De gemeente heeft de wettelijke verplichting voor gevonden dieren op haar woongebied en ze is verplicht er goed voor te zorgen dat dieren zonder vermoedelijke eigenaar minimaal twee weken in bewaring kunnen worden opgenomen. Maar dat is niet voldoende. Voor katten en honden heeft u een contract met dierenasiel Het Julialaantje in Rijswijk. Er is ook een contract met de dierenambulance. Maar in de praktijk wordt er nogal het een en ander gezeuld met dieren in de route naar een goede opvangplek. En wat gaat er verder nog meer niet goed? Probleemdieren worden nu in een opvang ergens buiten het Westland geplaatst. Ook dat levert onnodig dierenleed op. Geadopteerde dieren komen zelden terug in het Westland. Wilde dieren worden nu ergens buiten het Westland geplaatst. Ook u zou het denk ik als inwoner van Westland na een paar dagen in het ziekenhuis toch wel heel raar vinden als u gewoon bijvoorbeeld in Dordrecht gebracht wordt omdat uw leven daar ineens verder gaat. Toch wel heel raar.
Financieel is er ook een duidelijke sprake van scheefgroei. Alle vormen van dierenopvang die gerelateerd zijn aan Westland worden op het moment betaald door de burgers in de hele regio buiten het Westland. Uw raad en al onze Westlandse burgers betalen daar netto niets aan mee. Dat is toch heel vreemd, zeker als u weet dat al deze kosten via giften en donaties binnengehaald moeten worden. En ook sociaal gezien kan het beter. U maakt mij niet wijs dat Westlanders niet ook graag dieren willen verzorgen in de vorm van vrijwilliger. Dat kan iedereen.
Wat willen we realiseren? Op het perceel Vierschaar nabij nummer 14 – we zitten achter het politiebureau - komt een verzamelgebouw in de vorm van een kas. Dat past perfect in de omgeving. Het wordt geen pension. Dieren worden tijdelijk opgevangen. We gaan duurzaam bouwen met gebruikte materialen en met zonnepanelen zorgen we voor onze eigen energie. De kosten van deze bouw en de exploitatie van het eerste jaar komen voor ons op ruim € 400.000,00 en we hebben ervoor gezorgd dat het gebouw, om verkeersbewegingen op die weg wat te verminderen, geen openbare bezoekersfunctie krijgt. Het grote voordeel is dat de ambulance met veel kortere uitrijtijden uit kan rukken. Westlandse vrijwilligers kunnen wij perfect inzetten om onder professioneel toezicht de dieren te verzorgen. En wij gaan dit technisch doen door onze expertise in een coöperatie samen te voegen.
Het perceel is op dit moment economisch niet interessant om te verkopen, terwijl het wel op uw verkooplijst staat. Wij willen graag met u op korte termijn overleggen om hier op een goede manier een goede, sociale en maatschappelijk verantwoorde invulling aan te geven. Bedankt voor uw tijd.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Melcherts. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kester, die inspreekt op het bestemmingsplan Herziening Honderdland fase 2. Aan u het woord.

De heer Kester: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Voorzitter, mevrouw de wethouder en geachte raadsleden. Graag maak ik gebruik van de door u aan mij geboden gelegenheid om mijn zienswijze omtrent het ontwerpbestemmingsplan Eerste herziening Honderdland fase 2 toe te lichten. Uit overwegingen van efficiency geef ik deze toelichting mede namens de omwonenden, die een gelijkluidende zienswijze hebben ingediend. Daarnaast zijn zij ook hier vanavond aanwezig.
Mijnheer de voorzitter. In de uitnodiging voor de hoorzitting staat vermeld dat wij maximaal vier minuten het woord krijgen. Mijn buren en ik waren daardoor even in de verleiding om vanavond ieder voor zichzelf het woord te voeren. Echter bewijzen wij u graag een dienst door hier met slechts één zegsman te verschijnen. Wij gaan er dan wel van uit dat u mij zo nodig meer dan vier minuten spreektijd gunt.
Inmiddels hebben wij via de huidige versie van de conceptnota van beantwoording alsnog kunnen kennisnemen van de reactie van het college op onze zienswijzen.

In deze nota worden wij onder 3 met de registratienummers van onze zienswijzen aangeduid. De reactie van het college gaat vergezeld van het advies om aan onze zienswijzen geen gevolgen te verbinden voor het bestemmingsplan, hoewel wij er in principe op vertrouwen dat uw commissie en de raad zich door deze reactie in dit advies niet laten misleiden, gaan wij er voor uw gemak toch nog op in. Onze bedenkingen tegen het ontwerpbestemmingsplan richten zich met name tegen de daarin voor eiland 3 geboden mogelijkheid om een bedrijf te realiseren. In dit kader hebben wij in onze zienswijze vooropgesteld dat het in strijd is met het karakter van de beoogde partiële herziening van het bestemmingsplan Honderdland fase 2. Om in het nieuwe plan de bevoegdheid op te nemen om in voorkomend geval de bestemming van eiland 3 geheel te wijzigen, namelijk van 'gemengd' in 'bedrijventerrein 1'. In een reactie stelt het college – op zich terecht – dat om te beoordelen wat de omvang van de verandering van de herziening ten opzichte van het planologische regime is een vergelijk dient te worden gemaakt met hetgeen volgens het thans geldende plan is toegestaan. Bij het maken van die vergelijking gaat het echter mis. Het college haalt er dan namelijk de rest van het plangebied van Honderdland fase 2 bij. Terwijl er toch alleen behoort te worden gekeken naar eiland 3. Welke bestemming de rest van het plangebied van Honderdland fase 2 al heeft doet dus niet ter zake. Evenmin dat de bestemming 'bedrijventerrein 1' daar al veelvuldig zou voorkomen. Op eiland 3 zijn volgens het thans geldende plan horecabedrijven toegestaan. Als het college de bevoegdheid krijgt om de bestemming van eiland 3 te wijzigen van 'gemengd' in 'bedrijventerrein 1' mogen daar ook industriële bedrijven komen. Dit levert dan een totale nieuwe bestemming op. Daardoor kan niet van een planaanpassing worden gesproken. In plaats daarvan hebben we te maken met een nieuw plan. In onze zienswijze hebben wij vervolgens gemotiveerd aangevoerd dat zo'n nieuw plan niet kan worden vastgesteld voordat het voor een nieuw plan voorgeschreven onderzoek ter zake van de omgevingsaspecten is uitgevoerd. Het college blijft dan beweren dat de onderzoeksrapporten die ten grondslag liggen aan Honderdland fase 2 nog zo recent zijn dat gebruik kan worden gemaakt van de uitkomsten van die onderzoeken. Echter hadden wij daarover al in onze zienswijze gezegd dat die onderzoeken voor het nieuwe plan onbruikbaar zijn, omdat bij die onderzoeken voor eiland 3 begrijpelijkerwijs is uitgegaan van een invulling met publieksgerichte functies. De nieuwe situatie die op eiland 3 door de wijzigingsbevoegdheid kan ontstaan is toen dus niet in ogenschouw genomen. Het college gaat hier helaas niet op in. Het college blijft ook beweren dat al aanvullend is onderzocht wat de gevolgen zijn van wijziging van bestemming van eiland 3. Dit onderzoek zou zijn uitgevoerd door RO-ADviseurs en de uitkomst daarvan is in een rapport d.d. 31 oktober 2018 als bijlage 2 bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd. Bij de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan kun je als bijlage 2 inderdaad een rapport van RO-ADviseurs van die datum aantreffen. Echter betreft het de ladder van de duurzame verstedelijking. Daarin gaat het alleen om nut en noodzaak van de bestemmingswijziging.

De voorzitter: Ik wil u vragen om tot een afronding te komen.

De heer Kester: Wij staan hier, mijnheer de voorzitter en geachte raad, om ervoor te waken dat onze leefomgeving niet zwaarder wordt aangetast als dat die in het eerste bestemmingsplan is vastgesteld. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Kester. Dan hebben we hiermee de insprekers gehad.

6. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN HET WOORDELIJK VERSLAG VAN DE OPENBARE RAADSVERGADERING VAN 19 FEBRUARI 2019

De voorzitter: Er zijn geen op- of aanmerkingen, zodat het verslag is vastgesteld.

HAMERSTUKKEN TER VASTSTELLING

7. VOORSTEL TOT BEKRACHTIGING VAN DE GEHEIMHOUDING OP DE RAADSINFORMATIEBRIEF INZAKE VERHAAL KOSTEN ASBESTBRAND

De heer Duijsens: Wij hebben een stemverklaring. De brief zelf was nogal een shock en een breuk met datgene wat we eerder gehoord hebben. Wij willen dus graag dat het presidium even erover praat tot wanneer die geheimhouding duurt. En voor de rest zullen we voor stemmen.

8. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN DE RAADSBRIEF AAN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND INZAKE BEGROTING 2019

9. VOORSTEL TOT VERLENGING VAN HET CONTRACT MET VERSTEGEN ACCOUNTANT INZAKE CONTROLE JAARREKENING 2019

10. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN DE VERORDENING VESTIGING UITSLUITEND RECHT AAN N.V. JUVA 2019-2023 INZAKE HET BEHEER EN ONDERHOUD VAN DE OPENBARE VER LICHTING

11. VOORSTEL GOEDKEUR ING VAN HET AANGEPASTE REGLEMENT VAN ORDE VAN DE JONGERENRAAD EN HET BESCHIKBAAR STEL LEN VAN EEN EXTRA EENMALIG BUDGET VOOR DOORONTWIKKEL ING VAN DE JONGERENRAAD

12. BENOEMINGEN

A. VOORSTEL TOT BENOEMING VAN DE HEER N.J.M. (NICO) DE GIER ALS LID VAN DE RAADSCOMMISSIE RUIMTE EN AAN TE WI JZEN ALS LID VAN DE ADVIESCOMMISSIE ECONOMISCH VESTIGINGSKL IMAAT VAN DE MRDH

B. VOORSTEL TOT BENOEMING VAN DE HEER D. (DAVE) VAN KOPPEN ALS LID VAN DE RAADSCOMMISSIE BESTUUR EN ALS LID VAN DE COMMISSIE VOOR HET ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN

C. VOORSTEL TOT BENOEMING VAN MEVROUW C.D.M. (LIANDA) HEIJ ALS LID VAN DE RAADSCOMMISSIE BESTUUR

De voorzitter: U wordt geacht bij agendapunt 12 schriftelijk en geheim te hebben gestemd.

De voorstellen 7 tot en met 12 worden unaniem aangenomen.

BERAADSLAGING EN VASTSTELLING:

13. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN HET ONTWERP VAN DE HUISVESTINGSVERORDENING 2019 WESTLAND

De heer Duijsens: Voorzitter. Eigenlijk had ik bij de vaststelling van de agenda willen vragen wat we vanavond op dit onderwerp moeten en kunnen. Er ligt een aantal amendementen, maar het voorstel wordt niet in stemming gebracht. Het voorstel is ter kennisname en wordt ter inzage gelegd. Dus in feite wordt het een lastige. Amendementen gaan we voorafgaande aan de besluitvorming doen. Maar we nemen geen besluit, we geven het vrij voor inzage en dat is nauwelijks een besluit te noemen. Dus de vraag is hoe we dit verder gaan behandelen. Moties wel, maar amendementen lijkt me een lastige zaak.

De voorzitter: Kijk, een amendement wijzigt het besluit van de gemeenteraad. En het besluit is het de ontwerp-Huisvestingsverordening vrij te geven voor het indienen van zienswijzen. En daar kunt u een wijziging op vaststellen.

De heer Duijsens: Een amendement loopt vooruit op een besluit dat aanstonds door de raad genomen wordt. En vrijgeven voor inspraak is geen inhoudelijk besluit, dus dat is een beetje krom. Dus de vraag is of dit onderwerp ook niet het beste naar de commissie kan gaan, waarbij beide wethouders zich uitlaten of de amendementen worden overgenomen in de uiteindelijke ter inzage te leggen versie.

De voorzitter: Begrijp ik dat u een voorstel van orde doet om dit voorstel terug te leiden naar de commissie.

De heer Duijsens: In feite wel. Want anders leidt het tot niks vanavond.

De voorzitter: Ik geef het woord aan de heer Van Rossum.

De heer Van Rossum: Voorzitter. Ik begrijp dat er druk zit op het ter inzage leggen van dit plan, in ieder geval. Als we naar de commissie gaan vrees ik dat de ter inzagelegging minimaal twee weken opschuift. Dus ik vraag me af of het haalbaar is om de Huisvestingsverordening op 1 juli helemaal vast te stellen.

De heer De Gier: Ik had ook begrepen dat er tijdsdruk op zit. Vandaar dat de verordening nu voorligt. Weliswaar ligt er een aantal amendementen op de Huisvestingsverordening. Die zouden eigenlijk gelezen moeten worden dat de aangepaste Huisvestingsverordening wordt vrijgegeven voor inspraak. De aanpassing in het amendement zou dan in de Huisvestingsverordening worden aangebracht.
De heer Duijsens heeft wel gelijk in wat hij zegt. Het amendement dat ik zelf heb ingediend klopt juridisch gezien niet helemaal.

De heer A. van der Meer: Voorzitter. Wij zouden eventueel nog wat technische vragen gesteld willen hebben, in een commissievergadering is dat natuurlijk altijd beter. We zijn ook wel benieuwd hoe de wethouder er zelf tegenaan kijkt.

Mevrouw Heijl: Wij zijn akkoord om het nu vrij te geven voor het indienen van zienswijzen en het later nog een keer inhoudelijk te behandelen met amendementen, zodat het wel doorkan en tijdig behandeld kan worden.

De heer Van den Berg: Voorzitter. Wij gaan er ook van uit dat wij het ontwerp kunnen aanpassen voordat het ter inzage komt. Het is een document van de raad, dus de raad stelt het vast en geeft het daarna vrij voor zienswijzen, lijkt mij.

De voorzitter: De heer Van der Stee namens het college.

Wethouder Van der Stee: Voorzitter. In de commissievergadering hadden we eerst een ander beslispunt voor de raad, namelijk het vaststellen en vrijgeven voor zienswijzen. Op uw verzoek hebben we een voorstel gedaan om dat te wijzigen om het ontwerp-Huisvestingsverordening vrij te geven voor zienswijzen. Als we nu gaan zeggen de verordening eerst te bespreken in de commissievergadering kan dat wel. Dan komt die over twee weken in de commissievergadering en over vier weken in de raadsvergadering ter vaststelling. Maar dan gaan we met de procedure helemaal klem lopen. Dan hebben we niet meer de ruimte om voor 1 juli alles op tijd te doen. De tijdsdruk wordt dan te groot.

Vandaar dat we in eerste instantie het voorstel hadden de verordening vast te stellen en die vrij te geven voor zienswijzen, waarna reacties eventueel tot een aantal aanpassingen leiden. Nu dient u een aantal amendementen in die wij eventueel als wijzigingen kunnen zien.

De voorzitter: U geeft aan wat u er van vindt en dat is helder. Dank u wel.

De heer Duijsens: Ik ben niet overtuigd, want de verordening zou ook vanuit de commissie meteen ter inzage gelegd kunnen worden. Anders krijg je een heel vreemd iets dat jullie amendementen in het ontwerp moeten gaan verwerken. Vervolgens wordt dat ter visie gelegd en krijgen we het nog een keer in deze raad. Het moet toch weer een keer in deze raad komen. Of we dan die amendementen doen of nu... Mijn voorstel zou zijn om dit maar ter inzage te leggen, met voor mijn part de amendementen erbij die nog niet door de raad behandeld zijn. Vervolgens kan degene die een zienswijze wil indienen daar ook op ingaan.

De voorzitter: Het punt is helder. Ik breng het in stemming. Wie is voor nu behandelen? Ik concludeer dat de meerderheid voor nu behandelen is. Dan geef ik het voorstel nu vrij voor behandeling.

De heer Van Rossum: Voorzitter. Een paar opmerkingen. In de vergadering van de commissie MO hebben onze en andere fracties lang stil gestaan bij hoe we vanaf nu kunnen omgaan met het middensegment aan huurwoningen. Dit vanwege de grote behoefte aan dit soort woningen bij zowel senioren die al dan niet een koopwoning achterlaten als de in aanmerking komende inkomensgroep. Moet hier wel of niet een passage in de verordening worden opgenomen en zo niet hoe dan wel? De wethouder was daarover in zijn memo duidelijk. Dit moet niet geregeld worden in de verordening en wel om diverse valide redenen. Los daarvan heeft onze fractie zelf ook wat naslagwerk gedaan en ook die bronnen kwamen tot dezelfde conclusies. Die conclusie nemen wij hier dan ook over. Oftewel: het middensegmenthuur moet niet geregeld worden in de Huisvestingsverordening en wat ons betreft hoeft er dan ook geen passage in het concept opgenomen te worden om via zienswijzen ook de mening van de marktpartijen hierover te kunnen vernemen.
Maar hoe kunnen we dit segment dan wel faciliteren? Is dit via de voorgestelde motie van Westland Verstandig en GBW om een beleids- en stimuleringsregeling voor middenhuur op te stellen of is dit al geregeld in de onlangs unaniem aangenomen motie van GBW door dit segment in het vervolg ook te benoemen in het bestemmingsplan? Wij vernemen graag van de wethouder of de motie inderdaad de weg is om dit segment te stimuleren. Of ziet hij een andere oplossing? Want dat deze woningen nodig zijn, daar is ook onze fractie van overtuigd.
Dan wil ik een punt van verontrusting noemen. Nieuwbouwwoningen in de sociale huur kunnen in deze nieuwe verordening geheel via lokaal maatwerk worden toegewezen. Ofwel: alleen voor Westlanders. Hierbij geldt geen maximumpercentage van 25% lokaal binnen de 50% regionaal dat de gemeente kan toewijzen aan lokaal en regionaal maatwerk voor het toewijzen van sociale huurwoningen. Wat ons verontrust is dat hiermee voor andere bestaande huurwoningen het percentage van 25 percentagewijs verminderd gaat worden. Ofwel: in bestaande wijken met sociale huurwoningen zou daar bij een wisseling van de huurwoningen een Westlander steeds minder kans maken. Bij een grote toename van nieuwbouwwoningen zou daarmee een bestaande wijk zelfs helemaal opgevuld kunnen worden met mensen van buiten Westland. Dat zal dan altijd een verandering geven van een bepaalde cultuur in de wijk. Onze ervaring leert dat dit niet altijd op prijs gesteld wordt als het om de leefbaarheid gaat. Leefbaarheid is geen officieel wegingscriterium, maar wij vragen ons af hoe we dit element toch mee kunnen wegen. In aanmerking komen Westlanders willen over het algemeen toch graag in Westland blijven wonen.

Wethouder, hoe kunnen we dit oplossen? Al dan niet in de voorliggende verordening, of alleen door nieuwe afspraken te maken in de regio. Of is dit niet op te lossen? Vooralsnog kunnen we meegaan in de definities van lokaal en regionaal maatwerk, maar daarbij wel de kanttekening dat niet iedereen in Westland 'lokaal' zou willen vertalen met 'uit Westland'. Iemand die bijvoorbeeld in Wateringen woont en een huurwoning in 's-Gravenzande toegewezen krijgt zal dit niet altijd of misschien zeker niet willen beschouwen als lokaal maatwerk. Die zal lokaal maatwerk willen beschouwen als een woning toegewezen krijgen in het eigen dorp. Daar heeft deze namelijk een sociaal netwerk opgebouwd, die in een ander dorp toch verloren zou kunnen gaan. Daarom een laatste vraag: is een verfijning van de definitie 'lokaal maatwerk naar dorp' nog te regelen in de definitieve Huisvestingsverordening of moeten we dit gaan regelen in de prestatieafspraken met de woningcorporaties?
Voorzitter, afsluitend, dit concept mag wat de CDA-fractie betreft vrijgegeven worden voor het indienen van zienswijzen. Wel vernemen wij nog graag de antwoorden op onze vragen. Antwoorden die we mee zullen nemen bij de beoordeling van de definitieve versie na de zienswijzenprocedure. Dank u wel.

De heer De Gier: Voorzitter. Mag ik een vraag stellen? Ik hoorde in het begin van het betoog dat de genoemde argumenten rondom middenhuur door de wethouder in zijn memo zijn beantwoord. Nu heb ik in de commissievergadering drie keer tegen de wethouder gezegd dat de argumenten die hij opvoert niet in mijn amendement staan, dat dat niet de bedoeling is, dus dat zijn hele memo nergens op slaat. En toch stuurt hij hem. En toch zegt u dan: daarmee worden alle vragen beantwoord. Volgens mij vraag ik in mijn amendement alleen maar om het vergunningplichtig te maken. Niks met toewijzing, niks met gezinsgroottes, allemaal dingen die de wethouder erbij sleept, die niet in het amendement genoemd zijn en die ook niet de bedoeling zijn. Het verhogen van de huurprijs maakt geen kans, want het wordt aan punten gebonden en niet aan de huurprijs.

De voorzitter: Wat is uw vraag, mijnheer De Gier?

De heer De Gier: Dus hoe kunt u nu zeggen dat de memo van de wethouder alle argumenten beantwoordt?

De heer Van Rossum: Zowel de memo als aanvullende onderzoeken zeggen beide dat je het middensegment huur niet vergunningplichtig moet maken. Ten eerste geeft dat ook een verlenging van de procedure, je kunt niet vrij toewijzen. De heer Van den Berg heeft ook in de vergadering van de commissie MO opgemerkt dat de vrije sector huurwoningen automatisch iets omhoog gaan als je dat gaat doen, waardoor aanbieders van die woningen buiten dat middensegment huur hun prijzen bepalen, waardoor de beschikbaarheid minder wordt. De vraag gehoord hebbend in de markt zullen ze dat laatste wel doen: boven de maximale segmenthuurprijs.

De voorzitter: Dan de heer Duijsens van Westland Verstandig.

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter en leden van de raad. Uiteraard dienen we straks samen met GBW moties in over beperking van statushouders en om de verordening toch wat meer gebonden te krijgen. De hele procedure is natuurlijk een vreemde. Eerst wordt de verordening ter visie gelegd. Eigenlijk zou je hebben verwacht dat alle stakeholders tevoren hun mening zouden hebben kunnen geven. Hij komt nog terug in deze raad, dus wat dat betreft geen probleem.
Het probleem van deze huisvestingsverordening is dat hij heel veel lijkt op de vorige. Ik geloof dat in Westland niemand gelukkig is geweest met de oude Huisvestingsverordening. Een aantal partijen heeft geroepen af te willen van het Woonnet vanuit Haaglanden.

En wat gaan we dan doen? We gaan dan op dezelfde lijn door en veranderen hier en daar wat, maar niet echt in belangrijke mate. Dus dat is best wel frustrerend om te zien.
We zien dat het niet goed werkt, de schaarste neemt toe, de wachtlijsten op het gebied van sociale huurwoningen nemen toe, we doen ons best om per saldo genoeg sociale huurwoningen bij te krijgen. Dat lukt niet. In ieder geval zie je dat het systeem gewoon niet werkt. En wat gaan we doen? We gaan dezelfde regels nu weer voor de komende vier jaar bepalen.
Twee punten van onze fractie. De huidige huisvestingsverordening geeft en benut ook niet alle mogelijkheden van de Huisvestingswet 2014. Zo kunnen gemeenten in de Huisvestingsverordening categorieën aanwijzen waarvoor een vergunning nodig is. En de gemeente bepaalt zelf welke categorieën zij hanteert. En dat kan bijvoorbeeld gaan over woningen tot een bepaalde huurprijs of alleen nieuwbouwwoningen. Ook kan de gemeente – en dat is belangrijk en staat niet in de verordening – ervoor kiezen om een verordening op te stellen voor specifieke wijken, buurten, straten of complexen in de gemeente. En op die manier heeft de gemeente de mogelijkheid om alleen te sturen waar het echt nodig is. Als je dan deze huisvestingsverordening ziet, die stuurt niet op de sociale cohesie, die zet een beetje voort wat ook in de vorige huisvestingsverordening stond.
Ook in Westland zijn er mensen die niet in de koopsector terecht kunnen, omdat ze te weinig verdienen. Ook kunnen ze niet in de sociale huursector terecht, omdat ze daarvoor te veel verdienen. Dus zijn ze aangewezen op middenhuur. Die middenhuur zou goed geregeld moeten worden. We zijn het hartstikke eens met de wethouder in zijn memo, waarin hij zegt dat niet in de verordening op te nemen, omdat dat allerlei beperkingen geeft. Vandaar dat we samen met GBW een motie over gemeentelijk beleids- en stimuleringsregeling middenhuur hebben opgesteld. Misschien dat de wethouder daar heel snel een keer naar kan kijken en als we de verordening terug in deze raad krijgen, dat dan ook die stimuleringsregeling er is. Hij is op internet bij andere gemeenten te krijgen en te zien. Dus ik zou zeggen; google wat en kies de beste er maar uit. Ik geloof dat Eindhoven een hele goede heeft. Dat is een kleine tip. Wat dat betreft zou die middenhuur op die wijze geregeld moeten worden.

"De raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:
dat er in Westland een steeds groeiende vraag is naar geliberaliseerde woningen voor middenhuur, zijnde een huurwoning zoals omschreven in het Bro-artikel 1.1.1 lid j waarbij de aanvangshuur van een geliberaliseerde woning maximaal € 1.000,00 per maand bedraagt;
dat een aparte gemeentelijke verordening middenhuur gewenst is waardoor de kans op het verkrijgen van een dergelijke woning door onze inwoners die daarop zijn aangewezen vergroot wordt;
dat in de regeling onder meer opgenomen zou moeten worden dat een geliberaliseerde nieuwbouwwoning voor middenhuur zeker gedurende een termijn van 20 jaar na ingebruikname als zodanig beschikbaar moet worden gehouden;
dat de doelgroep van de geliberaliseerde woningen voor middenhuur huishoudens zijn die op het moment van de start van de inschrijfprocedure een maximaal gezamenlijk inkomen hebben van € 50.000,00;
verzoekt het college:
op korte termijn een verordening middenhuur op te stellen waarin onder meer vorenstaande uitgangspunten in acht genomen worden;
(Motie van Westland Verstandig en GBW)

Hoe kun je dat regelen? Zo-even werd het bestemmingsplan genoemd. Je kunt dat ook regelen in een anterieure overeenkomst of het exploitatieplan. Via diverse mogelijkheden kun je die middenhuur afspreken en regelen. De Huisvestingsverordening betekent dat er niet gebouwd wordt. Allerlei geleerden hebben zich daarover uitgelaten.

Er zijn te veel beperkingen in die Huisvestingsverordening geregeld. Dus wij dienen de motie hierbij in. Onze amendementen zal de heer Van den Berg indienen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Duijsens. Dan kom ik bij de heer Van der Meer van de LPF-fractie.

De heer A. van der Meer: Voorzitter en leden van de raad. Wij hebben ook gekeken naar deze ontwerp-Huisvestingsverordening 2019 en hebben ook wat positieve dingen die we ook willen benoemen. Nieuwe woningzoekenden die een huurwoning achterlaten buiten onze regio zijn straks geen doorstromer meer, maar starters. Hierdoor zullen ze een langere wachttijd hebben dan inwoners van onze regio en die maken hierdoor dan ook sneller een kans om een woning te krijgen. Dat vinden we een goed punt.
Directe aanbiedingen bieden de mogelijkheid aan corporaties en de gemeente om bij bepaalde situaties direct een woning toe te wijzen aan een specifieke doelgroep. Horen statushouders hier ook bij? In de mede door ons ingediende motie van 6 november 2018, waarin we stellen dat er geen voorrang of uitzonderingspositie voor statushouders mag zijn, zien we nu hier een kans met de mogelijkheid van directe aanbieding om statushouders goed over de gemeente te spreiden. En zo voorkom je dat er een concentratie van statushouders in de straat of in de wijk gaat ontstaan.
We hebben als gemeente een opgave als het om het plaatsen van statushouders gaat, maar LPF Westland zit daar helemaal niet op te wachten. Kan de wethouder aangeven wat op dit moment de stand van zaken rond statushouders is en wat er tot nu toe is ondernomen om het aantal opgelegde statushouders omlaag te krijgen?
Nieuw is de vergunning die je nodig hebt voor het omzetten van zelfstandige woonruimte naar onzelfstandige woonruimte. De zogenaamde kamerbewoning, waar je in wijken nogal last van kan hebben, omdat daar heel veel mensen intrekken die je daar niet zou willen hebben. De gemeente kan nu aan de hand van die vergunning beoordelen of het wenselijk is dat zo'n gezinswoning verandert in een kamerverhuurbedrijf. Dat vinden we ook positief.
Ook een positief punt in de Huisvestingsverordening is doorstroom door echtscheiding. En dat is goed, want vaak blijkt de woningzoekende partij als doorstromer niet snel in aanmerking te komen voor een woning. Nu kan snel een urgentieverklaring worden afgegeven, waardoor er voor die persoon dan ook sneller een woning in beeld komt. Dat is ook al weer een positief ding in de veranderingen van deze verordening.
In de concept-Huisvestingsverordening wordt de mogelijkheid geboden om naast lokaal maatwerk ook regionaal maatwerk aan te bieden. Een vraag aan de wethouder: hoe doen andere gemeenten dat? Hebben die dit ook opgenomen? Want als het eenzijdig is, gaat het niet werken.
Vooralsnog staan wij positief tegenover het vrijgeven van deze Huisvestingsverordening en wat betreft de motie en de amendementen willen we graag de reactie van de wethouder eerst afwachten.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Meer. Dan is nu het woord aan de heer Van den Berg van GemeenteBelang Westland.

De heer Van den Berg: Dank u, voorzitter. De Huisvestingswet, die sinds januari 2015 van kracht is biedt een gemeente volop mogelijkheden te sturen op de wijze waarop sociale huurwoningen worden verdeeld. Daarmee is het volgens ons bij uitstek een punt waardoor je in de lokale politiek echt het verschil kunt maken. De Huisvestingsverordening die we in 2015 hebben vastgesteld verliest op 1 juli zijn geldigheid. Een uitgelezen gelegenheid dus om na te denken over het woonruimteverdeelsysteem, de achterliggende waarden en de doelen die het systeem zou moeten dienen.

Van een wethouder die zijn wortels heeft in de lokale politiek mag je dan ook verwachten dat hij bij de herziening van de Huisvestingsverordening zijn kansen pakt. Wat dat betreft komen we bij de ontwerp-Huisvestingsverordening zoals die vanavond voor besluitvorming voorligt bedrogen uit.

De bestaande Huisvestingsverordening is dan weliswaar totaal op zijn kop gegaan, maar als wij de wethouder in de commissievergadering vragen welk voordeel de Westlandse woningzoekende bij die ingrijpende wijziging heeft, komt hij niet veel verder dan te wijzen op de mogelijkheid in nieuwbouw 100% toe te wijzen aan Westlandse woningzoekenden en de 25% lokaal maatwerk. Maar dat zijn de punten, voorzitter, die toenmalig wethouder Weverling al voor elkaar heeft gebokst bij de Huisvestingsverordening 2015. Nieuwe wijn in oude zakken dus.
De nieuwe Huisvestingsverordening kent wel een aantal wijzigingen die absoluut niet in het voordeel zijn van Westlandse woningzoekenden. En voor die wijzigingen is ook geen enkele aanleiding vanuit wet- of regelgeving. En evenmin geeft de lokale woningmarkt aanleiding daartoe. Integendeel. Met die wijzigingen in de Huisvestingsverordening is die meer dienstbaar aan de belangen van de regio dan aan lokale Westlandse volkhuisvestingbelangen. Zo introduceert het ontwerp een aantal nieuwe bepalingen die het aanbod sociale huurwoningen voor Westlandse woningzoekenden fors laat afnemen. De belangrijkste zijn de voorrangsregeling voor regionaal woningzoekenden en directe aanbieding. Overigens was ook in 2015 al de wettelijke mogelijkheid die voorrangsregeling regionaal maatwerk in de verordening op te nemen. Destijds heeft wethouder Weverling daar bewust niet voor gekozen. Met de voorrangsregeling regionaal maatwerk wordt namelijk 25%, een van de vier woningen, van het jaarlijkse aanbod sociale huurwoningen gereserveerd voor regionale woningzoekenden. Met deze regeling zijn dus jaarlijks 150 tot 250 sociale huurwoningen niet meer beschikbaar voor de reguliere Westlandse woningzoekenden. Dit aantal is nog voorzichtig ingeschat, want met deze voorrangsregeling zal ook de doorstroming op de sociale huurwoningmarkt in Westland verder afnemen. De fractie van GemeenteBelang Westland heeft een amendement voorbereid, waarbij wij de gemeenteraad voorstellen de voorrangsregeling regionaal maatwerk in de ontwerp-Huisvestingsverordening te schrappen en terug te keren naar de bepalingen zoals die in de Huisvestingswet 2015 staan. We hebben al moeite genoeg om de 25% lokaal maatwerk die daarin staat vol te bouwen.
Met de inzet van directe aanbieding worden sociale huurwoningen buiten Woonnet om aan specifieke groepen woningzoekenden, zoals statushouders, toegewezen. Daarmee blijft de facto voortduren dat sociale huurwoningen met voorrang aan statushouders worden toegewezen. Met deze wijziging in de Huisvestingsverordening komen Westlandse woningzoekenden dus van de regen in de drup. Directe aanbieding als vervanging van de voorrangsbepaling ondermijnt het maatschappelijk draagvlak voor het systeem van woonruimteverdeling in Westland. En het is daarbij ook nog eens weinig transparant. Wij kunnen ons voorstellen dat in een aantal specifieke gevallen directe aanbieding een oplossing biedt voor unieke en schrijnende dossiers. De heer Van der Meer noemde er een paar. Dat begrijpen wij heel goed. Daarom willen wij ook best onze instemming verlenen aan de introductie van dit nieuwe instrument. Wij willen daarbij gelijk het aantal directe aanbiedingen per jaar binden aan een maximum van een totaal aantal toewijzingen. Daartoe dienen wij het tweede amendement in.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op dinsdag 19 maart 2019 ter bespreking en vaststelling van de ontwerp-Huisvestingsverordening Westland 2019;
stelt vast dat
- de ontwerp-Huisvestingsverordening Westland 2019 een (nieuwe) voorrangsregeling voor woningzoekenden uit de regio introduceert (artikel 3:5, lid c);

- de ontwerp-Huisvestingsverordening Westland 2019 in de uitwerking van deze voorrangsregeling een bepaling 'Regionaal maatwerk' (artikel 3:7) kent;

neemt in overweging dat:

- de Huisvestingsverordening Westland 2015 géén voorrangsbepaling voor woningzoekenden uit de regio (het 'Regionaal maatwerk') kent;
- er sindsdien (juli 2015) geen wijziging in wet- en/of regelgeving heeft plaatsgevonden die aanleiding geeft nú voorrangsbepalingen voor woningzoekenden uit de regio en/of artikelen met betrekking tot regionaal maatwerk in de Huisvestingsverordening Westland 2019 te introduceren;
- de introductie van deze (nieuwe) voorrangsregeling voor woningzoekenden vanuit de regio als direct gevolg heeft dat jaarlijks het aantal sociale huurwoningen in Westland dat voor 'gewone' woningzoekenden beschikbaar is zal afnemen;
- met de introductie van deze nieuwe voorrangsregeling (het 'Regionaal maatwerk') in de Huisvestingsverordening Westland 2019 derhalve géén lokale Westlandse volkshuisvestingbelangen zijn gediend, integendeel zelfs;

besluit het ontwerp Huisvestingsverordening Westland 2019 te wijzigen als volgt:

- in artikel 3.5 de voorrangsbepaling in lid 1c te schrappen;
- en in artikel 3.5 het lid 1d te vernummeren in lid 1c;
- artikel 3:7 te wijzigen1 in:
  'artikel 3:7 Regionale binding
  Van de in artikel 3:1 aangewezen categorie woonruimte kan maximaal 50% van het aanbod met voorrang worden toegewezen aan woningzoekenden die economisch of maatschappelijk gebonden zijn aan de regio'.
- artikel 3:8 te wijzigen[1] in:
  'artikel 3:8 Lokaal Maatwerk
  1. Maximaal de helft van de woonruimte = 25%) uit artikel 3:7 kan met voorrang worden toegewezen ten behoeve van het oplossen van door burgemeester en wethouders, in afstemming met betrokken partijen, te benoemen lokale categorieën knelpunten op de woningmarkt.
  2. Burgemeester en wethouders geven nadere invulling aan de onder lid twee genoemde categorieën knelpunten, waarbij zij als uitgangspunten hanteren:
     a. dat de regels transparant en inzichtelijk zijn voor woningzoekenden;
     b. dat er aantoonbaar sprake is van schaarste en verdringing in de benoemde categorieën knelpunten.
  3. Burgemeester en wethouders informeren de gemeenten in de regio over de wijze waarop het tweede lid wordt ingevuld en monitoren jaarlijks de realisatie van toewijzing conform het tweede lid.'

en gaat over tot de orde van de dag.
(Amendement A van GBW en Westland Verstandig)

1. Toelichting
Artikel 3:7 is na wijziging gelijk aan artikel 17, lid 1 van de Huisvestingsverordening Westland 2015; artikel 3:8, lid a is na wijziging gelijk aan artikel 17, lid 2 van de Huisvestingsverordening Westland 2015. Artikel 3:8, lid b en lid c zijn gelijk aan het ontwerp Huisvestingsverordening Westland 2019.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op dinsdag 19 maart 2019 ter bespreking en vaststelling van de ontwerp-Huisvestingsverordening Westland 2019;
stelt vast dat:

- de ontwerp-Huisvestingsverordening Westland 2019 een artikel 3:11 'directe aanbieding' bevat;

- lid 1a van dit artikel 3:11 regelt dat sociale huurwoningen buiten de toewijzings- en voorrangsbepalingen van de Huisvestingsverordening Westland 2019 om kunnen worden toegewezen aan specifieke groepen woningzoekenden, zoals statushouders;
- het ontwerp Huisvestingsverordening Westland 2019 geen (absoluut of relatief) maximum stelt aan het aantal sociale huurwoningen dat op grond van artikel 3.11 per jaar kan worden toegewezen;

neemt in overweging dat:

- de gemeenteraad in meerderheid heeft uitgesproken (vergadering d.d. 6 november 2018, motie 39) '(...)in de Huisvestingsverordening Westland die 1 juli 2019 in werking treedt geen ruimte te laten voor een voorrangs- en/of uitzonderingspositie voor statushouders."
- artikel 3:11, lid 1a de facto een onbegrensde voorrangs- en/of uitzonderingspositie voor statushouders betekent;
- een onbegrensde voorrangs- en/of uitzonderingspositie voor statushouders het maatschappelijk draagvlak voor het systeem van woonruimteverdeling in Westland ondermijnt en ook nog eens weinig transparant is;

besluit het ontwerp Huisvestingsverordening Westland 2019 te wijzigen als volgt:

- artikel 3:11, lid 1 (eerste deel) wordt als volgt gewijzigd:
  1. Maximaal 10% van het jaarlijkse aanbod sociale huurwoningen kan - in afwijking van artikel 3:4 en 3:5 - direct worden aangeboden (...)'

en gaat over tot de orde van de dag.
(Amendement B van GBW en Westland Verstandig)

Met de ontwerp-Huisvestingsverordening 2019 worden dus vooral kansen gemist om als lokale politiek echt het verschil te maken. Zo blijft bijvoorbeeld in het ontwerp de toewijzing van woningen nog steeds gebeuren op basis van inschrijfduur. Met andere woorden: je moet in Westland eerst een flink aantal jaren kansloos staan ingeschreven voordat je mee kunt doen in de concurrentiestrijd om de schaarse sociale huurwoning. Iemand die voor het eerst op zichzelf gaat wonen heeft daar niks aan. Ook studenten die klaar zijn met hun studie en terug willen keren naar Westland of mensen die net gescheiden zijn vissen continu achter het net. Toewijzing kan ook op andere manieren, zie legio voorbeelden in het land. Bijvoorbeeld met loting. Iedere woningzoekende heeft dan gelijke kansen. En ook zijn combinaties mogelijk van toewijzing op basis van inschrijftijd en loting.
Doorstroming op de lokale woningmarkt is gebaat bij actieve woonbemiddeling, bijvoorbeeld bij oudere huurders, die hun grote woning graag willen inruilen voor een gelijkvloers appartement. In de ontwerp-Huisvestingsverordening wordt de inzet van deze eigentijdse woonruimteverdelingsinstrumenten, zoals loting en actieve woonbemiddeling, nog steeds beperkt tot uitzonderingsgevallen. Wij vinden dat daarmee kansen worden gemist.
We willen de wethouder tot slot oproepen de Huisvestingsverordening zo te wijzigen dat beide instrumenten, loting en actieve woonbemiddeling, door de corporaties ingezet kunnen worden als volwaardige instrumenten en niet alleen als een laatste redmiddel om moeilijk verhuurbare woningen te slijten. Het voorlezen van de amendementen lijkt me weinig zinvol.

De voorzitter: Ik stel voor dat we dat niet doen. Dan mevrouw Heijl van de VVD-fractie.

Mevrouw Heijl: Even een korte reactie. Wij gaan akkoord met het vrijgeven voor het indienen van zienswijzen van de voorgelegde Huisvestingsverordening. Het is namelijk van belang dat die tijdig ter inzage wordt gelegd als concept waarop nog gereageerd kan worden om te voorkomen dat we buiten de termijnen gaan vallen. Er zijn in de vergadering van de commissie MO al veel technische vragen gesteld en hierna komt die nog een keer in de raad. Wat betreft de middenhuur zien wij zeker het grote belang om in dit segment te gaan bouwen, maar dat wordt niet via de Huisvestingsverordening geregeld.

En ook wij vinden het niet wenselijk om dit in de verordening op te nemen, want dan wordt de toewijzing gebonden aan allerlei regels. We wachten ook nog even de nadere reactie van de wethouder op de amendementen af. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zou u willen verzoeken om de volgende keer toch naar het spreekgestoelte te komen. Ik kijk naar de fractie van de ChristenUnie. Geen bijdrage?

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Nee, dank u wel, wat ons betreft had het ter inzage mogen worden gelegd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Hofland van D66.

De heer Hofland: Dank u, voorzitter. Voor de tweede keer heeft de raad verenigd in de raadswerkgroep huisvesting de tekst besproken van een huisvestingsverordening. D66 Westland wil een compliment geven aan de ambtenaren die de raadswerkgroep van informatie hebben voorzien en gezorgd hebben dat de mensen van de fracties in dit concept werden verwerkt.
Er van uitgaande dat de verordening na raadsbehandeling en de inspraak wordt vastgesteld zoals vanavond in het voorstel staat biedt de verordening ons de mogelijkheid om nog meer lokaal maatwerk te voeren bij het toewijzen van woningen in de sociale huursector en hopelijk onze inwoners die dat nodig hebben snel te kunnen voorzien van een passende woning.
Voorzitter. De termijn waarbinnen onze inwoners op dit concept kunnen reageren is vier weken. D66 Westland verzoekt het college om de verordening zo snel mogelijk ter inzage te leggen om te voorkomen dat een deel van deze vier weken samenvalt met de aanstaande meivakantie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofland. Dan geef ik het woord aan de heer Spaans van GroenLinks.

De heer Spaans: Voorzitter. Ik wacht de beantwoording af van de wethouder op gestelde vragen en wellicht dat ik in tweede termijn hierop terugkom.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de heer De Gier van de PvdA.

De heer De Gier: Voorzitter. De nieuwe Huisvestingsverordening roept veel emoties op bij iedereen, omdat het gaat over de toewijzing van sociale huurwoningen, waarover bijna elke Westlander klaagt dat ze niet beschikbaar zijn, de wachttijden steeds langer worden en deels dat onze jongeren zitten te wachten op huizen, terwijl wel andere mensen uit de regio huisvesting krijgen. Kunnen we dat nou allemaal regelen in deze Huisvestingsverordening. Zoals u weet heb ik straks nog wel een amendement, maar vooraf wil ik wel zeggen dat we dat natuurlijk niet regelen in deze huisvestingsverordening. Om dat te regelen hebben we twee jaar geleden een Woonvisie afgesproken, waarin we op basis van woonruimtebehoeftenonderzoek hebben vastgesteld, dat we minimaal 1500 sociale huurwoningen nodig hebben willen we kunnen voldoen aan de vraag. Helaas moet ik constateren dat er al twee jaar lang niet de gevraagde honderd extra woningen bijkomen, maar dat er alleen maar woningen verdwijnen. Schattingen tonen aan dat er tussen de 300 en 500 woningen al zijn verdwenen, in plaats van dat we er ondertussen 200 woningen bij hebben gekregen. Dat is de belangrijkste reden waarom mensen steeds langer moeten wachten, omdat er steeds minder sociale huurwoningen zijn.
Voorzitter. In de Woonvisie hadden we ook afgesproken. Daarbij hebben we ook uitgesproken dat we heel weinig middenhuur hebben en dat we projectontwikkelaars willen stimuleren en verlokken om middenhuurwoningen in het Westland te bouwen.

Wat ik in mijn amendement voorstel heeft niet de bedoeling om die verlokking om middenhuurwoningen te realiseren tegen te werken. Sterker nog, ik denk dat we meer middenhuur nodig hebben, willen we ooit die doorstroming bereiken, want die doorstroming is er nu niet. Als er onderzocht wordt bij mensen, vooral ouderen in een eengezinswoning, dan zeggen ze allemaal: wij zouden wel willen verhuizen naar een betaalbaar appartement, maar wij gaan natuurlijk niet in een duur appartement zitten met een huur die dik het dubbele is van wat we nu moeten betalen. Dus ook voor die doorstroming is die middenhuur erg belangrijk.
Waarom komen we dan toch met een amendement? Het amendement gaat er van uit dat te realiseren middenhuurwoningen vergunningplichtig worden en daardoor beschikbaar komen voor juist die groep die uit de sociale huur door moet stromen, omdat ze meer zijn gaan verdienen dan de inkomensgrens. Dus dat ze net meer verdienen dan € 45.000,00, maar – zoals het amendement luidt – onder de € 60.000,00 blijven.
Waarom reageerde ik net al bij interruptie dat de memo van de wethouder allemaal dingen erbij sleept die niet in mijn amendement staan? Mijn amendement gaat er alleen maar van uit dat de woningen die qua huurbeoordeling 188 punten krijgen vergunningplichtig worden. vroeger was dat in het Westland ook zo. Het is dus niet nieuw, alleen is het heel lang geleden dat het zo was.
Nou noemt de wethouder in zijn memo dat er geen misstanden zouden zijn bij het toewijzen van woningen. Dat kan wel, omdat we op dit moment heel weinig middenhuurwoningen hebben, maar er is ook niet echt onderzoek naar gedaan. De gemeenten Den Haag, Zoetermeer en Delft, die deze middenhuur voorstellen in hun verordening, zeggen dat te gaan onderzoeken; ze voeren vergunningplicht nog niet in maar als het onderzoek is uitgevoerd en het blijkt gunstig te zijn, dan kunnen ze die alsnog invoeren. Dus het gaat er niet om het direct moeten invoeren, maar ze bereiden de mogelijkheid voor om het alsnog in te voeren als het onderzoek uitwijst gunstig te zijn.
Wat zegt de wethouder nog meer? De wethouder zegt dat verhuurders de huur kunnen ophogen om 1 euro boven de voorgeschreven huurgrens te gaan zitten. Maar ik noem geen huurgrens, ik noem huurpunten. Als de woning niet wordt verbeterd kan men dus ook niet meer huur vragen, want de Huurwaardecommissie bepaalt hoeveel punten een woning krijgt en die kan dus ook vaststellen dat de gevraagde huur onterecht verhoogd is als iemand daartegen in beroep gaat. Voor de rest heeft de wethouder het over huishoudensgrootte. Ik weet niet waar hij dat vandaan heeft, want ook dat noem ik nergens in mijn amendement. De wethouder gaat er van uit dat deze woningen dan onder het toewijzingensysteem gaan vallen, zoals geregeld in artikel 3. Maar daar dien ik geen amendement over in, ik heb het alleen maar over de vergunningplicht van artikel 2.
Voorzitter, om af te sluiten. De gemeenten Den Haag, Zoetermeer en Delft onderzoeken dus het effect, maar vragen net als de PvdA-fractie dus alvast om de mogelijkheid in de verordening op te nemen om de middenhuur vergunningplichtig te maken. En waarom willen we dat op dit oment er nu in hebben? Omdat dan in de inspraakprocedure diverse partijen, ook projectontwikkelaars, erop kunnen reageren en kunnen beargumenteren waarom dit een goed of slecht voorstel is.

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op dinsdag 19 maart 2019 ter bespreking en ter vrijgave voor inspraak van de ontwerp-Huisvestingsverordening Westland 2019-2023;
stelt vast dat

- Den Haag, Zoetermeer en Delft aan het onderzoeken zijn of regulering van middenhuur wenselijk is en hoe dat vorm te geven;
- zij hierbij hanteren een middenhuur van huurprijsgrens tot de maximale huurprijs bij 188 punten (+/- € 950,00) en een inkomensgrens van twee maal het norminkomen van een meerpersoonshuishouden (+/- € 60.000,00);

- in hoofdstuk 2 Huisvestingsvergunning alleen wordt beschreven dat de vergunningsplicht van toepassing op woonruimte die verhuurd wordt onder de huurprijsgrens;

neemt in overweging dat

- de raad alleen een mening over regulering van de middenhuur kan vormen, als al in de concepttekst van de nieuwe verordening de basis voor de vergunningsplicht van middeldure huurwoningen staat;
- de burgers bij hun inspraak dan ook op dit aspect van de vergunningsplicht kunnen reageren;
- de regulering van de middenhuur woningen één van de middelen kan zijn om de doorstroming vanuit de sociale huur en de bereikbaarheid voor middeninkomens te verbeteren;

besluit het ontwerp Huisvestingsverordening Westland 2019-2023als volgt te wijzigen:

- toevoegen aan artikel 1:1 Begripsomschrijvingen
  - middeldure woonruimten: voor de toepassing van het bij of krachtens deze verordening bepaalde wordt verstaan woonruimten met een aanvangshuurprijs boven de huurprijsgrens die tevens op grond van artikel 5 van Besluit huurprijzen woonruimte en artikel 10 van de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte tot en met 188 punten waard zijn; alsmede alle woonruimten met een aanvangshuurprijs boven de huurprijsgrens die minder of gelijk is aan de volgens Uitvoeringsregeling huurprijzen woonruimten gestelde maximale huurprijs voor 188 punten;
- toevoegen aan artikel 2:1 Reikwijdte lid 1.: én op middeldure woonruimten;
- artikel 2:3 Aanvrager huisvestingsvergunning lid 2 vervangen door:
  2. In aanvulling op het eerste lid komen woningzoekenden slechts in aanmerking voor een huisvestingsvergunning indien alle leden van het huishouden de Nederlandse nationaliteit bezitten of rechtmatig in Nederland verblijven in de zin van artikel 8 onder a t/m e of l van de Vreemdelingenwet 2000.
  3. In aanvulling op het eerste en tweede lid komen woningzoekenden slechts in aanmerking voor een huisvestingsvergunning voor woonruimte met een aanvangshuurprijs onder de huurprijsgrens indien het huishoudinkomen niet hoger is dan maximaal 1,5 maal het norminkomen van een meerpersoonshuishouden zoals staat omschreven in artikel 14 op de Wet op de huurtoeslag.
  4. In aanvulling op het eerste en tweede lid komen woningzoekenden slechts in aanmerking voor een huisvestingsvergunning voor een middeldure woonruimte, indien het huishoudinkomen niet hoger is dan maximaal 2 maal het norminkomen van een meerpersoonshuishouden zoals staat omschreven in artikel 14 op de Wet op de huurtoeslag;
- in de artikelsgewijze toelichting wordt onder de toelichting op art. 2.3 opgenomen: 'Lid 4 Voor middeldure woonruimten is een inkomensgrens opgenomen gebaseerd op onderzoeken respectievelijk van RIGO (in opdracht van Platform31) 'Ruimte voor lage Middeninkomens' en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) 'Middeninkomens op de woningmarkt: ruimte op een krap speelveld';

en gaat over tot de orde van de dag.
(Amendement C van de PvdA en GroenLinks)

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Van der Stee namens het college.

Wethouder Van der Stee: Voorzitter. Dank u wel. Er waren in de vorige commissievergadering een heleboel vragen.

En er zullen nog wel wat vragen overblijven, want we willen tenslotte ook weten wat de buitenwereld ervan vindt: de corporaties, eventueel ook andere partijen en burgers.
We zijn een aantal keren prettig bij elkaar geweest in de werkgroep, waarbij we een aantal zaken hebben besproken, evenals mogelijkheden en onmogelijkheden binnen de wetgeving waarmee we te maken hebben. We hebben ook gekeken naar regionale bijeenkomsten. Een aantal van u is daar naartoe geweest en heeft daar ook vragen gesteld om te kijken waar we de Huisvestingsverordening nog kunnen verbeteren. Er werd net gezegd 'oude wijn in nieuwe zakken', maar het stond niet op de oude manier, dus het moet soms op de nieuwe manier omschreven worden. Er zijn wel degelijk wat dingen veranderd. Denk onder andere aan de woonvergunning, waarbij we ook een probleem willen oplossen.
Ik geef even een korte reactie op de amendementen en de gegeven inbreng. De heer De Gier zei dat een van de grootste problemen niet de Huisvestingsverordening is, maar de voorraad. Dat ben ik helemaal met u eens. Een van de problemen van Westland is dat we een Woonvisie hebben, waarbij we de komende tijd tot het jaar 2030 honderd woningen per jaar willen regelen. U heeft het over 1500 en dat aantal is eigenlijk nog groter geworden, want de zorg die we hebben is het Vestia-dossier en het verwijderen van ongeveer 50 à 60 huurwoningen per jaar. Ons probleem is de afgelopen jaren door de voorraad van Vestia ook met zo'n 500 woningen toegenomen. We praten dus over 2000 in plaats van 1500 woningen. Er moet dus inderdaad gebouwd worden. En die opgave heeft het college tot zich genomen en die staat ook in het Westlandprogramma. We zijn druk bezig om te kijken wat we in het programma van ONW en de Westlandse Zoom kunnen veranderen. We zijn ook zeker bezig om die Woonvisie overal strakker toe te passen. En we hopen daarmee snel wat succes te boeken. De afgelopen jaren zijn die 100 woningen gelukkig wel gehaald, maar als je er 150 per jaar verliest, dan loop je heel snel achteruit.
U heeft het over de memo over de middenhuur. Daarin heb ik een aantal vragen beantwoord. Ook heb ik meerdere fracties gehoord dat ze zorgen hebben over middenhuur. Ook daar is het een feit dat we in het bouwprogramma te weinig middenhuurwoningen hebben. Dat heeft u al opgenomen, de vorige keer met een motie van GemeenteBelang. We gaan daarmee in bestemmingsplannen ook zeker meer rekening houden. De memo heeft geprobeerd een aantal vragen over middenhuur, onder meer van de heren Duijsens en Van Rossum, wat uitgebreider te beantwoorden.
U vraagt hoe het veld erover denkt. De SVH, de vereniging van sociale huurders in Haaglanden, is er geen voorstander van en is ook bang dat het toepassen van vergunningplicht een probleem zal doen ontstaan. De vrije sector zal in ieder geval een euro boven die puntenprijs die u noemt gaan zitten. Nogmaals, de signalen zijn bij ons niet bekend, terwijl we heel veel mailtjes van mensen krijgen met allerlei problemen op het gebied van wonen. Die gaan vooral om de sociale groep, de urgenties. Dat soort problemen is ook bekend. Van middenhuur en problemen zijn mij geen aantallen bekend. U vraagt aan mij om dat verder te onderzoeken. Natuurlijk, daar sta ik niet onwelwillend tegenover als dat een opdracht van de raad is. Op dit moment is het grootste probleem dat we moeten gaan bouwen. De Huisvestingsverordening gaat vooral over de verdeling van de voorraad.
D66 wil de verordening graag voor de meivakantie ter inzage gelegd zien. Dat hangt een beetje af van de amendementen. Als een amendement een wijziging geeft moeten we de ontwerpverordening wijzigen. De bedoeling is dat de verordening deze week of anders begin volgende week direct in inspraak gaat, zodat we voor de meivakantie, voordat onze Koning jarig is, de reacties binnen kunnen hebben. Dus daar kunnen we in ieder geval rekening mee gaan houden.
De LPF vraagt naar de statushouders en de stand van zaken. Afgelopen jaar zijn we druk in gesprek geweest, onder andere met de provincie. Vooral hebben we in het collegeprogramma wat opgenomen over de opgave die we hebben. We willen meer maatwerk. Mijn collega Vreugdenhil heeft op het vorige VNG-congres aangegeven dit jaar met een motie te zullen komen, dat we een oproep doen om meer te gaan kijken naar de problemen van de gemeenten. De ene gemeente heeft een opgave, sommige hebben er meerdere.

En wij zijn die motie voor het congres van dit jaar aan het voorbereiden. Daarover hebben we al gesprekken, ook met andere gemeenten, hoe we die kunnen brengen. Het zal echt gaan om maatwerk. Die lijn zetten we in. Ondertussen hebben wij en een heleboel andere gemeenten een brief van de provincie gehad, waarin staat dat er voor 1 april een plan van aanpak moet komen en de achterstand voor 1 juli ingehaald moet worden. Ook wij moeten dat doen en zijn aardig op koers om dat netjes conform afspraak te regelen. Wij moeten ons ook wat dat betreft gewoon aan de wet houden. Het ziet er naar uit dat we dat gaan redden. En hoe redden we dat? Vooral door met het COA ook steeds in gesprek te gaan. We willen geen alleenstaanden, maar vooral ook gezinnen, waardoor je minder woningen hoeft op te offeren.
Dan de vraag over het regionaal maatwerk. U vraagt of dat regionaal is afgesproken. Ja. Deze verordening heeft op dat punt netjes een regionale afspraak opgeleverd en die gaat ook in andere gemeenten in inspraak. De raad gaat er ook iets van vinden.
De heer Van den Berg vroeg of regionaal maatwerk beter of slechter voor de Westlander is. Hij denkt slechter, maar wij denken van niet. Wij denken dat regionaal maatwerk ons een voordeel geeft waarbij iemand die van een grote naar een kleine woning gaat kan vallen onder regionaal maatwerk en geen beroep doet op die 25%. Dus als ik van een grotere woning in Poeldijk naar een kleinere woning in Kwintsheul ga, dan kan ik dat via regionaal maatwerk doen en gaat het niet ten koste van mijn 25%. Dus daar zit wel wat in.
U gaf verder aan loting te willen bij studenten en dergelijke. Bij artikel 3.10 is de mogelijkheid wel degelijk aanwezig om het via loting te doen. Voor de rest is een monitor afgesproken. Op uw verzoek is er twee keer per jaar een afspraak met de woningcorporaties, waarbij we meer gaan monitoren. Daarbij kunnen we dat lokaal maatwerk beter volgen en kijken waar die loting of andere zaken kunnen plaatsvinden.
Dan vroeg de heer Van Rossum of ook iets gedaan kan worden als men van Wateringen graag naar Wateringen wil, want je wilt niet altijd van Wateringen naar 's-Gravenzande. Dat zouden we ook binnen het lokaal maatwerk kunnen regelen, maar dan blijf je binnen die 25%. Er zijn mogelijkheden voor, maar we hebben hem nu als Westlandbreed. Daar kunnen we eventueel op sturen als dat uw wens is. De vraag is of het ook de wens van inwoners is. We merken nu dat een aantal kernen populair is, maar een aantal kernen ook weinig Westlandse belasting heeft. In Ter Heijde komen vrij veel Hagenezen en mensen van buitenaf. Arcade vertelt dat als er daar een woning wordt geplaatst voor lokaal maatwerk geen reactie komt. Dan wordt het wel heel erg lastig om toe te wijzen. We kunnen een Westlander niet dwingen om erheen te gaan. Men moet er wel op reageren.

De voorzitter: Mag ik u erop wijzen, wethouder, dat u al een kwart van de spreektijd van het college heeft verbruikt?

Wethouder Van der Stee: Ja, ik ga snel naar de amendementen toe. Amendement 13A gaat over het schrappen van de bepaling over regionaal maatwerk. Dat ontraadt het college, omdat volgens ons daardoor het schrappen de doorstroming stagneert en belemmert. Regionaal maatwerk kan juist de doorstroming optimaliseren. Ook de Westlandse doorstroming kan gebaat zijn bij het stellen van generieke regels om door te kunnen stromen. Wij denken dat door regionaal maatwerk meer ruimte beschikbaar blijft in het lokaal maatwerk en er daardoor meer kansen zijn voor de Westlanders.
De 10% is voor ons een hele lastige. Ik heb te maken met een wettelijke taak, de verplichte taakstelling die we moeten handhaven. Wij denken dat het binnen die 10% weliswaar regelmatig uitkomt. Als we die 10% leidend laten zijn lijkt dat ons een hele slechte en gaan we ook problemen krijgen met onze provincie als toezichthouder. We doen het nu netjes. We vragen zoveel mogelijk gezinnen. We proberen ook te kijken waar we die plaatsen, zodat er niet een ophoping in bepaalde kernen of straten komt. Dus we ontraden dat amendement.
Dan amendement 3 over het toevoegen van het middensegment. Wij hebben geen signalen dat het een probleem geeft.

Het effect van reguleren kan zijn dat de huurprijs van de woning wordt opgewaardeerd tot net boven die gestelde grens. Het reguleren kan leiden tot minder aanbod. En het stellen van regels impliceert ook het handhaven van regels. Onze eerste inschatting is dat handhaving 1,5 fte gaat kosten. Dan heb ik ook een dekkingsprobleem van € 100.000,00 tot € 150.000,00.
Dan is er nog een amendement over de verordening.

De heer De Gier: Bij interruptie. Volgens mij is handhaving redelijk makkelijk. We hebben op dit moment geen middenhuurwoningen. De enige middenhuurwoningen die we hebben zitten volgens mij bij de corporaties. Daar is het handhaven al makkelijk. We proberen nu projectontwikkelaars te stimuleren om middenhuurwoningen te bouwen.
Dat gaan we zelfs in bestemmingsplannen vastleggen. Dus we weten precies waar de middenhuurwoningen zitten. We kunnen toch met die verhuurders dezelfde afspraken maken, of niet?

Wethouder Van der Stee: U kunt met verhuurders allemaal afspraken maken, maar je moet ook gaan controleren. En je moet ook kijken naar inkomen. En de vraag is of u dat wilt en of dat ook voor de Westlander hetgeen is wat u het liefst wilt. Wij hebben die signalen niet dat er problemen mee zijn. Er zijn volgens mijn gegevens wel een aantal woningen in het middenhuursegment. En wij kennen die problemen niet. Als u gaat kijken naar inkomen voor deze sector is het de vraag of u daar de Westlander een plezier mee doet. Wij ontraden dat op dit moment, omdat we daar niet het juiste gevoel bij hebben.
De motie 'gemeentelijke verordening' die is gewijzigd in 'beleids- en stimuleringsregeling' ontraden we op dit moment. De verdeling van huurwoningen dient ook in het geliberaliseerde segment onderdeel te zijn van de Huisvestingsverordening en mag niet in een aparte verordening of beleidsregel geregeld worden. Een specifieke verordening vraagt trouwens ook capaciteit. Op dit moment is voor ons ook niet de meerwaarde duidelijk. De vraag is of je het later nog kunt regelen, maar daar ga ik met u verder in de werkgroep.

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter. Bij interruptie. Volgens mij begrijpt de wethouder de motie niet. Gevraagd is dat de gemeente een aanjagende functie moet hebben. Die moet faciliteren. De Grondnota van Westland kent dat al een zekere mate, maar niet voldoende. Dus er moet een stimulans komen dat mensen, bedrijven en ontwikkelaars middenhuur gaan bouwen. Daar is die regeling voor bedoeld.

Wethouder Van der Stee: Voorzitter. Dat willen we graag regelen, maar dan wel netjes op een andere manier. De Huisvestingsverordening gaat over het verdelen van de woningvoorraad en niet over het bouwen.

De heer Duijsens: Als je niks hebt kun je niks verdelen.

De voorzitter: Graag via de voorzitter, mijnheer Duijsens.

De heer Duijsens: Ik keek u aan.

De voorzitter: Er kijken mij wel meer mensen aan. Mijnheer Van der Stee. Bent u klaar met uw beantwoording?

Wethouder Van der Stee: Ik ga het hierbij laten, want u wijst mij op mijn tijd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik de zaal rond. Heeft iemand behoefte aan een tweede termijn?

De heer Van Rossum: Voorzitter. Ik zit nog het antwoord af te wachten op de vraag over de combinatie van nieuwbouw-koop, helemaal lokaal en daardoor vermindering van sociale huur in bestaande wijken. Of daar een oplossing voor te bedenken valt in combinatie met de Haaglandengemeenten.

De heer Duijsens: De wethouder zei letterlijk: bij regionaal maatwerk is de Westlandse woningzoeker gebaat. Dat moet u me uitleggen. Dat begrijp ik niet.

De heer Van de Berg: Dat zou ook mijn vraag geweest zijn.

De heer De Gier: Voorzitter. In eerste instantie had ik gedacht mijn amendement in te trekken als dat te weinig steun krijgt ten gunste van de motie van Westland Verstandig en GemeenteBelang Westland. Maar ja, de wethouder zaait nu wel verwarring door te zeggen dat die motie niet kan, omdat dat in de Huisvestingsverordening geregeld moet worden. En dan zijn we weer terug bij af en bij mijn amendement. Dus ik handhaaf mijn amendement maar even, of de wethouder moet alsnog zeggen dat de motie van Westland Verstandig en GemeenteBelang wel kan.

Wethouder Van der Stee: Voorzitter. Als eerste de vraag nog van de heer Van Rossum. Op dit moment worden er geen grotere aantallen gebouwd die de capaciteit van die 25% overschrijden. Als we kiezen voor 100% toewijzing van die woningen is het wel binnen die 25%. Met het huidige bouwprogramma zal het niet zo zijn dat die 25% alleen maar nieuwbouw zal zijn en dat de rest van de verhuringen dan niet meer binnen lokaal maatwerk zou kunnen. Die aantallen halen we op dit moment niet.

De heer Van Rossum: Ja, maar die aantallen verminderen in bestaande wijken.

Wethouder Van der Stee: Voorzitter. U heeft gelijk. Als je 100 woningen in de nieuwbouw zou hebben en die zou toewijzen, dan zijn die onderdeel van die 25%. Dat betekent dat je ze niet kunt inzetten in de gewone verhuringen. Dus het blijft binnen die 25%. Wij geven er alleen de voorkeur aan om die zoveel mogelijk in te zetten voor de nieuwbouw. Wij denken dat de Westlander daar het meeste plezier bij heeft.
Dan de opmerking over regionaal maatwerk. Op pagina 2 van de nota, artikel 3.7. In de concept-Huisvestingsverordening wordt de mogelijkheid geboden om naast lokaal maatwerk regionaal maatwerk aan te bieden. Het gaat om woningzoekenden die een grotere eengezinswoning achterlaten en grote gezinnen die nu te klein wonen. Wij denken dat als die gevallen onder regionaal maatwerk gaan je daarmee eigenlijk je 25% kunt oprekken. Dus die hoef je dan niet binnen lokaal maatwerk weg te geven, maar die geef je dan binnen regionaal maatwerk weg.

De heer Van den Berg: Voorzitter. U beweert dus dat als een woningzoekende vanuit Wateringen wil verhuizen naar 's-Gravenzande en een beroep doet op regionaal maatwerk, dat het onder het regionaal maatwerk valt?

Wethouder Van der Stee: Zou kunnen vallen. Als iemand vanuit Wateringen een grote woning achterlaat en naar een kleinere woning gaat, dan kan dat onder regionaal maatwerk vallen. En dat hoeft niet voor lokaal maatwerk te tellen.

De heer Van den Berg: Het gaat zelfs bij een woning van 65 m². Die is niet echt groot, dat zijn de meeste eensgezinswoningen in Westland. Als iemand uit Wateringen verhuist naar 's-Gravenzande, dan valt dat onder lokaal maatwerk en niet onder regionaal maatwerk. Als ik u dat kan aantonen, bent u dan bereik om het amendement wel over te nemen?

Wethouder Van der Stee: Als ik kan aantonen wat ik zelf zeg? Nou ja, ik zal dat uitzoeken, want dat is de informatie die ik heb gekregen. Dus die krijgt u van mij.

De heer Van den Berg: Heel vervelend. Er is meer informatie die niet helemaal klopt hè? Ook over de regio klopt die niet. Ik zou u willen vragen of u eerst kijkt of de informatie die u geeft klopt voordat het amendement in stemming wordt gebracht, alstublieft?

Wethouder Van der Stee: Dan vraag ik de voorzitter even te schorsen, zodat ik die check dadelijk kan doen, als de heer Van den Berg daar prijs op stelt. Dit is de informatie die ik heb gekregen.

De heer Eeltink: Voorzitter. We hebben het hier over het ontwerp. We doen alsof we hier al iets gaan vaststellen.

De heer Duijsens: De suggestie om de amendementen ter inzage mee te leggen was misschien niet zo slecht.

De voorzitter: Ik kijk even naar de wethouder. Hoeveel tijd aan schorsing heeft u nodig?

Wethouder Van der Stee: Twee minuten.

De voorzitter: Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing.

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en begin even met het feliciteren van mevrouw Van Staalduinen, die zojuist te horen heeft gekregen dat ze voor de eerste keer oma is geworden van een jonge kleindochter. Dus van harte gefeliciteerd en het gaat met schoon- en kleindochter allemaal goed en dat is heel belangrijk. Van harte gefeliciteerd!
En dan geef ik nu het woord aan wethouder Van der Stee.

Wethouder Van der Stee: Voorzitter. Ik zei net op de vraag ja. En ja is het ook nog steeds. En dat zit hem in de afspraken gemaakt bij artikel 3.7. We kunnen, wanneer iemand een grotere woning in Wateringen achterlaat en naar een kleinere woning in 's-Gravenzande gaat, dat in overleg met de woningcorporatie aanmerken als regionaal maatwerk, waarddoor die dus niet meetelt bij het lokale maatwerk. En daarmee heb je dus extra ruimte in je lokale maatwerk.
En passant nog een kleine opmerking. Er wordt op gewezen alsof er vele fouten in zitten. Er zat een klein foutje in. Dat heeft de heer Van den Berg ietwat genuanceerd gevonden, maar dat wil niet zeggen dat het stikt van de fouten. Daar wil ik toch even afstand van nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan concludeer ik dat wij in twee termijnen hebben beraadslaagd en dan ga ik over tot stemming over het voorstel.
Dan ga ik eerst naar amendement 13A. Wie is daarvoor? Stemming gaat nog bij handopsteken op de ouderwetse manier. De nieuwe manier doen we vanavond nog niet. Dat amendement 13A gaat over artikel 13.5 te schrappen enzovoort. Voor zijn de fracties van GBW en Westland Verstandig. Tegen zijn de andere fracties. Het amendement is verworpen.
Dan amendement 13B over de maximaal 10% van het jaarlijkse aanbod. Daarvoor zijn de fracties van GemeenteBelang Westland en Westland Verstandig en de overige fracties zijn tegen. Het amendement is verworpen.
Dan kom ik bij het amendement van de PvdA en GroenLinks. Daarvoor zijn de fracties GroenLinks, de PvdA en D66. Tegen zijn de overige fracties. Het amendement is verworpen.

Dan breng ik de motie in stemming. Voor de motie zijn de fracties van GBW, Westland Verstandig, D66, GroenLinks en de PvdA. De motie is verworpen.
Dan breng ik het voorstel in stemming. Wie is voor het voorstel?

De heer Duijsens: Volgens de huidige redactie zoals die op iBabs staat is het alleen maar vrijgeven ter inzage.

De voorzitter: Daarover moeten we dus een besluit nemen. U besluit om de ontwerp-Huisvestingsverordening vrij te geven en de termijn voor het indienen van een zienswijze te stellen op vier weken. Dat besluit u. Wie is voor dat besluit?

De heer Van den Berg: Mag ik een stemverklaring afleggen? De fractie van GemeenteBelang Westland is voor het ter inzage leggen van het ontwerp, maar wij zijn het inhoudelijk niet eens met het ontwerp.

De voorzitter: Dat is helder en u kunt daar straks bij het definitief vaststellen van de Huisvestingsverordening nog weer op terugkomen. Voor het besluit is eenieder, unaniem. Dan is het voorstel aangenomen.

14. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN HET BESTEMMINGSPLAN WAELPLAS

De heer Eeltink: Voorzitter. Onze fractie is content met het feit dat we in het stadium zijn gekomen dat we een bestemmingsplan kunnen vaststellen dat gaat zorgen voor nieuwe woningbouw. Bij de behandeling van het vorige agendapunt zagen we dat de achterlopende bouwopgave een issue is waar we de schouders onder moeten zetten. Op elk bestemmingsplan valt iets aan te merken en ik zoom dadelijk in op een paar facetten, maar de basisboodschap die we met elkaar hebben is dat we door moeten en moeten bouwen om er met name voor te zorgen dat onze Westlanders, maar ook zij die hier komen wonen, goed terechtkomen.
We zetten hiermee een stap voorwaarts om de broodnodige locaties voor de woningbouw in de benen te helpen en hebben er waardering voor dat het college in dit bestemmingsplan serieuze aandacht heeft besteed aan het element groen en onder meer ook aan het inpassen van de ecologische zone.
In de commissievergadering is onder andere ook gesproken over het intekenen van speelruimte en het zal u niet verbazen dat wij er als CDA belang aan hechten dat ook onze nieuwe generatie goed terecht zal komen. Wij hebben er vertrouwen in dat het te zijner tijd voor kinderen in deze woonwijk goed toeven zal zijn.
Dat neemt niet weg dat er in november unaniem een motie is ingebracht waarin aandacht werd gevraagd voor de herdefinitie van groen. Ook in dit bestemmingsplan is te merken dat we een discussie zouden kunnen voeren over de vraag wat er onder groen zou kunnen vallen. Wij verzoeken de wethouder dan ook die motie nog eens uit de kast te halen. Er is toen een termijn van drie maanden aan gekoppeld en die is niet meer gehaald, maar wij gaan wel uit van de positieve intentie om met elkaar duidelijk te krijgen wanneer iets groen is en wanneer er een speel- of een parkeervoorziening of anderszins kan komen. Misschien kan de wethouder daarover een opmerking maken.
Wij vinden het belangrijk dat de omwonenden daarbij worden betrokken, maar onze belangrijke boodschap is dat we met elkaar – we zien dat steeds terug en gaan dat ook steeds weer terugzien – de afweging zullen moeten maken tussen de belangen van omwonenden en het publieke belang om met elkaar stappen voorwaarts te maken.
Onze fractie vertrouwt erop dat er met omwonenden wordt gekeken naar onder meer de inpassing van de speelvoorziening en dat die op een adequate wijze invulling zal krijgen. Wij zien geen aanleiding om dit bestemmingsplan 'on hold' te zetten, omdat dit zorgen met zich meebrengt.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het verkeer. Het verkeersonderzoek van Goudappel Coffeng geeft aan dat de uitbreiding met elf extra woningen verantwoord zou zijn en in de commissievergadering is gebleken dat er geen cijfers zijn die het tegendeel bewijzen. Wij zien dan ook geen aanleiding om op dat onderdeel op de rem te gaan staan. Wij hebben het volste vertrouwen dat alle aandacht aan zal worden besteed dat het qua ontsluiting op de Poelmolenweg tot een goed einde zal komen en daarbij situaties niet ingewikkelder worden dan nodig is.
Kort samengevat: groen licht voor het verder in gang zetten van deze ontwikkeling en wij hebben vertrouwen in een adequate invulling voor het verdere vervolg.

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter. Op een aantal punten moet het bestemmingsplan veel beter geregeld kunnen worden. Degenen die een zienswijze hebben ingediend hebben daar ook al op gewezen. Er zijn twee punten in het bestemmingsplan die eruit springen, als eerste de situatie rond de Poelmolenweg. In het bestemmingsplan staat zelfs dat niet aan de eisen van de erftoegangsweg kan worden voldaan. Ik denk dat je daar dan ook geen elf woningen moet plannen. Vandaar dat wij samen met de fracties van GBW, GroenLinks, de PvdA en D66 een amendement indienen om dat deel uit het plan te halen. Het amendement luidt als volgt.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:
dat het bestemmingsplan Waelplas voorziet in 11 extra woningen aan de Poelmolenweg;
dat het bestemmingsplan zelf aangeeft dat de Poelmolenweg als erftoegangsweg niet voldoet aan de vereiste breedte;
dat de bezwaren van de bestaande bewoners terecht zijn en dat eerst de Poelmolenweg anders moet worden ingericht voordat bebouwing kan worden opgenomen in het bestemmingsplan;
spreekt uit:
wijzigt de bestemming van deelgebied 3 Waelplas Noord in zoverre dat de bouwmogelijkheid van de daar geplande 11 woningen komt te vervallen en de vigerende bestemming voor dat gebied blijft gelden;
en gaat over tot de orde van de dag."
(Amendement van Westland Verstandig, GBW, GroenLinks, de PvdA en D66)

Dan het tweede punt, de bestaande omgeving aan de Nachtegaallaan. Volgens ons moet de aanpassing van de Rijnvaartweg meer richting de Maesemundeweg kunnen plaatsvinden. Dus verder van de Nachtegaallaan af en de bestaande bebouwing. Geen honderden meters, maar een aantal meters. Op die manier zouden die woningen kunnen worden ontzien.
Ons laatste punt, de heer Eeltink heeft er ook al op gewezen, is de vraag aan de wethouder om de speelvoorziening niet tegen de bestaande bebouwing aan te plannen. Er zijn vele hectares waar nieuwbouw wordt gepleegd en doe dat dan in het nieuwe gedeelte, zodat de mensen die daar komen te wonen precies weten waar zij aan toe zijn. Nu wordt het tegen de bestaande bebouwing geplakt, de mensen vinden dat niet leuk en die gaan bezwaren maken en zienswijzen indienen. Daarmee maak je de verwezenlijking van het bestemmingsplan alleen maar onmogelijk. De motie die wij hiervoor indienen luidt als volgt.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:
dat het college in de beantwoording van de zienswijze heeft aangegeven dat op iedere groenbestemming in een bestemmingsplan speelvoorzieningen voor kinderen kunnen worden aangebracht;
dat dit uitgangspunt niet juist mag zijn en dit niet te rechtvaardigen valt met de groenbestemming;

dat speelvoorzieningen concreet bestemd moeten worden in nieuwe woongebieden, zeker als er nog voldoende inrichtingsruimte daarvoor in het nieuw te bouwen gebied is;
dat speelvoorzieningen aangebracht moeten worden in de nieuw te bouwen gebieden en niet direct naast de bestaande bebouwing;
spreekt uit:
dat het college in het bestemmingsplan Waelplas en alle nieuwe bestemmingsplannen 'groen' ook groen houdt en dat speelterreinen alsnog expliciet worden aangewezen in het bestemmingsplan Waelplas;
en gaat over tot de orde van de dag.
(Motie van Westland Verstandig)

De wethouder heeft daar ook naar aanleiding van de zienswijzen gevolg aan gegeven door te zeggen dat de hele hoge dingen er niet meer komen te staan, tot 3 meter, maar ik kan mij voorstellen dat je dat ook niet leuk vindt als je ernaast woont. Groen is groen en dan moet je er geen andere dingen doen; speelvoorzieningen zijn speelvoorzieningen en die moet je ook als zodanig in het bestemmingsplan opnemen.

De heer Voskamp: Voorzitter. Wederom een deel van het plan Waelpark, een plan waarin wonen, groen en water ruim zijn vertegenwoordigd en een mooi geheel vormen. Een plan dat ook al sinds 2009 op de agenda staat om te worden ontwikkeld, toen nog onder de naam 'Het Nieuwe Water'. In diverse zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor de waterhuishouding in dit plangebied en dat vergt een goede afstemming tussen de diverse partijen.
Een ander aandachtspunt in dit plan is de nabijheid van diverse partijen, waaronder Alcomij, wat om een goede afstemming met alle partijen vraagt elkaar in de toekomst niet in de weg te zitten.
Tevens vragen wij nogmaals aandacht voor de verkeersafwikkeling in deze omgeving. Diverse zienswijzen hebben betrekking op het verkeer en de verkeersstromen in dit gebied. De wethouder heeft toegezegd dat er een zorgvuldige afstemming van alle zaken zal plaatsvinden en dat die zal worden voortgezet tijdens en na voltooiing van Waelpark.
De LPF Westland gaat akkoord met het vaststellen van dit bestemmingsplan.

De heer Zuyderwijk: Goedenavond. Het bestemmingsplan Waelplas biedt ruimte voor het bouwen van woningen; dat is conform de afspraak uit 2015 en een aanvulling op het plan van januari 2019. Het mooie van dit plan is dat er ook ruimte is voor natuur in de vorm van een ecologische zone, een zone die ook in de toekomst niet bebouwd zal worden door het bouwverbod dat erop rust. Wonen met stedelijke natuur om de hoek; wonen in een leefbare omgeving.
In de vergadering van de commissie van 5 maart heeft de wethouder gezegd dat er voldoende rekening is gehouden met het bijkomende verkeer dat nieuwbouw met zich meebrengt. Kan de wethouder, ook in deze raadsvergadering, richting de huidige bewoners toezeggen dat er voldoende rekening wordt gehouden met de afwikkeling van het toenemende verkeer voor onder andere de veiligheid van onze voetgangers? Als de wethouder dit kan toezeggen zal de VVD-Westland akkoord gaan met het bestemmingsplan.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Voorzitter. Onze fractie gaat akkoord met het plan Waelplas. Er zijn al diverse opmerkingen gemaakt over het verkeer en het feit dat er sprake is van een ecologische zone. Wat ons bezighoudt is dat het allemaal wel dure huizen zijn die daar worden gebouwd die vaak niet voor de Westlanders zijn. Wij hebben hierover al vragen gesteld en als antwoord krijgen we dat de grond heel erg duur is. Het is echter heus wel mogelijk om op dure grond ook huizen te bouwen die voor de gemiddelde Westlander geschikt zijn, waarbij te denken valt urban villa's, waarvan genoeg voorbeelden zijn. Wij willen daar graag aandacht voor vragen, ook ten aanzien van de plannen die in de toekomst nog ontwikkeld gaan worden.

De heer Spaans: Voorzitter. Bestemmingsplan Waelplas. Groen werd gezegd: groen moet je doen en er is veel groen, dus het zou een mooi bestemmingsplan moeten zijn met een ecologische zone, die weliswaar doodloopt, maar niettemin een ecologische zone is.
Toch hebben wij vragen en opmerkingen over dit bestemmingsplan en die hebben voornamelijk betrekking op het inzoomen op de Poelmolenweg. Als we kijken naar dit kleine, smalle, zeker in de zomermaanden, veel gebruikte toeristische weggetje, waar voetgangers en fietsers veelvuldig gebruik van maken, en zien hoe de verkeersafwikkeling binnen dit plan voor dit weggetje is geregeld, dan kunnen wij daar niet positief op reageren.
De insprekers Bloem en Kaffa hebben al verwoord dat hiermee een flessenhals wordt gecreëerd, aan het begin van het weggetje een mooie verbinding van 4,80 meter, die ten koste gaat van water, want anders kun je daar niet verbreden. In het midden heb je dan een stukje van 3.13 meter en op het eind van dit weggetje weer 4,80 meter en loopt deze weg dood. Dus wat ons betreft is dit een totaal niet te aanvaarden verkeersafwikkeling.
Dit kan worden voorkomen door er in ieder geval voor te zorgen dat de verkeersfrequentie afneemt en dat zou je kunnen doen door datgene wat in de motie van Westland Verstandig, die ook door ons wordt gesteund, te realiseren, namelijk met de bewoning naar het eiland te gaan. Daar zijn de grotere kavels, daar is er ruimte en ga alstublieft niet proppen op een toeristische weggetje, zoals hier gebeurt. Wij vinden dat eigenlijk niet aanvaardbaar, ondanks het feit dat er sprake is van veel groen.
Ik wil ook nog even inzoomen op de speelvoorzieningen, waarop ook al door de fracties van het CDA en Westland Verstandig is ingegaan. Wat gebeurt er nu met de speelvoorzieningen? Zoals zo vaak gebeurt is dat er een onrendabel stukje grond is met daaronder een gasleiding. Het moet toch ergens kunnen en dan kunnen we zeggen iets met spelen te hebben gedaan. Maar waar kinderen echt spelen, waar echt behoefte is aan zo'n speelvoorziening midden in de wijk rondom de nieuwe woningen, daar komt zo'n speelvoorziening niet. Nee, het wordt tegen de bebouwing geplaatst, want daar was een gasleiding en dat is niet rendabel. Kortom, we denken dan niet aan burgers, maar aan centen. De woorden 'cadeautje voor ONW' zijn al gevallen; ik weet niet voor wie dit een cadeautje is, maar in ieder geval niet voor de kinderen die daar willen spelen.
Onze fractie gaat mee met het voorstel van Westland Verstandig en meerdere fracties en wil in ieder geval een vermindering van de elf woningen die niet op een smal weggetje passen. Dat is proppen om woningen voor elkaar te krijgen en ONW een goed gevoel te geven. Wij werken daar in ieder geval niet aan mee.

De heer De Gier: Voorzitter. Het meeste over dit bestemmingsplan is al gezegd. Ook voor ons is de huidige situatie op de Poelmolenweg niet aanvaardbaar. Wij vinden dat er weliswaar een natuurzone in komt, maar die gaat nergens naartoe. Wij hebben altijd gedacht dat de natuurzone zou aansluiten op de Plas van alle Winden, zodat er een doorgaande groene slinger zou komen. Wat we met dit stukje natuur moeten aanvangen weet ik eigenlijk niet. Maar als we deze elf huizen niet bouwen, dan kunnen we misschien de natuur toch nog met de Plas van alle Winden verbinden.
Ik heb ook nog een inhoudelijke vraag. Kijkend naar bouwvlak 2, dan zien we dat deze een dubbelbestemming heeft en tegelijkertijd ook waterberging is. Gaan we nu al deze huizen op palen bouwen? Zetten we deze huizen dan bij hoog water allemaal onder water?

De heer Keizer: Voorzitter. Onze grootste zorg heeft ook betrekking op de Poelmolenweg. De ontwikkelingen daar baren ons zorgen en daarom dienen wij samen met Westland verstandig en enkele andere fracties het amendement mede in. Ik ben ook erg benieuwd naar de reactie van de wethouder ten aanzien van de ontwikkelingen bij de Nachtegaallaan. Afhankelijk van deze reactie en de stemming over het amendement zullen wij een definitief oordeel over het bestemmingsplan geven.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan wethouder Gardien namens het college.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Voorzitter. Gezien de spreektijd zal ik proberen het kort te houden. Bovendien is hierover al veel gewisseld in de commissievergadering.
Ik zal ingaan op de belangrijkste punten die zijn genoemd, onder andere de Poelmolenweg in relatie tot de elf woningen die daar gepland zijn.
Door Goudappel Coffeng is een verkeersonderzoek uitgevoerd en dat heeft uitgewezen dat met de aanpassingen, genoemd in de Nota Beantwoording Zienswijzen, de weg geschikt is om daar elf extra woningen aan te ontsluiten.
Door niemand anders is een onderzoek overlegd waaruit zou blijken dat het onderzoek door Goudappel Coffeng niet zou kloppen of gebreken vertoont en derhalve kan het college niet anders dan afgaan op het oordeel van de verkeersdeskundigen van Goudappel Coffeng.

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter. Bij interruptie. Geen water in de zee wast toch weg dat in het bestemmingsplan zelf staat dat de 4.8 meter toegangsweg niet over de hele Poelmolenweg het geval is. Dus niet aan de normen voldoet.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Als de weg is aangepast voldoet die aan de normen om daar elf extra woningen aan te ontsluiten. Het worden luxe woningen en parkeren allemaal op eigen terrein. Ik ben vanmiddag zelf gaan kijken en ik heb gezien dat dit voor deze elf woningen geen problemen geeft. Er is dan ook geen aanleiding te veronderstellen dat het onderzoek dat is gedaan niet zou kloppen.

De heer Duijsens: Maar dan lees ik u uit het bestemmingsplan voor: "de Poelmolenweg kan niet op alle punten worden verbreed naar 4.8 meter wat wel is voorgeschreven voor erftoegangswegen."

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: De Poelmolenweg is een erftoegangsweg en blijft een erftoegangsweg.
De speelvoorziening is niet alleen aan de rand van de wijk, 3% van de speelvoorzieningen is er door de gehele wijk. Dit is één van de plekken waar de speelvoorziening is gepland. Aan de indieners van de zienswijzen is in die zin tegemoetgekomen dat de hoogte van de speeltoestellen is beperkt en dat de speelplek in samenspraak met de omwonenden zal worden ingericht. Het is dus niet zo dat er elders in de wijk onvoldoende speelruimte zou zijn; er wordt voldaan aan 3% speelruimte.
Met betrekking tot het groen refereerde u aan de door de raad aangenomen motie. Deze motie is in dit bestemmingsplan al gedeeltelijk tot uitvoering gebracht. Het bestemmingsplan was al in de voorontwerp- en ontwerpfase in ontwikkeling voordat de motie werd aangenomen, maar wij hebben toch gemeend om, waar mogelijk, de motie tot uitvoering te brengen in dit bestemmingsplan. In die zin namelijk dat tot nu toe voet- en fietspaden ook onder de bestemming 'groen' vallen en dat is er hier uitgehaald, zodat alleen de speelvoorzieningen onder de bestemming 'groen' vallen. Bij ieder bestemmingsplan dat nu nog helemaal opnieuw moet worden opgestart gaan we kijken of dat nog strakker vorm kan worden gegeven.
Verder wil ik nog ingaan op het amendement en de motie die zijn ingediend. Het amendement dat over het vervallen van de elf woningen gaat wordt door het college ontraden, omdat ook in het huidige bestemmingsplan de mogelijkheid reeds was opgenomen om op die betreffende locatie de woningen te kunnen realiseren na uitwerking van het plan door het college. Het maakt ook onderdeel uit van het addendum dat de raad onlangs heeft vastgesteld, dus er is wat dat betreft niets nieuws onder de zon. Verder wijzen alle onderzoeken uit dat de bouw van maximaal twaalf woningen op die locatie mogelijk is.

De ingediende motie over het groen moet het college ook ontraden, omdat in augustus/september het ontwerp voor iedereen ter inzage heeft gelegen met de speelvoorziening in de groenbestemming grenzend aan de Poelmolenweg en als zodanig ongewijzigd in het plan dat nu ter vaststelling voorligt is opgenomen. Het is de omwonenden ook bekend dat hier steeds een speelvoorziening is beoogd. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wie wenst hier nog in tweede termijn op in te gaan?

De heer Duijsens: Voorzitter. Nog even heel kort. Het gehele bestemmingsplan voor de elf woningen was een uitwerkingsbevoegdheid, maar daarin werd expliciet de positie van de Poelmolenwijk betrokken.
Dus het was uitwerken wat er met de Poelmolenweg zou gebeuren. Als je die zou verbreden, wat niet kan, dan zou dat een heel ander verhaal zijn, maar u geeft zelf toe dat dit niet voldoet aan de breedte. Dan vind ik dat je die woningen niet moet bouwen voordat je dat hebt aangepast.

De heer Keizer: Voorzitter. De wethouder gaf aan dat er geen signalen zijn dat de Poelmolenweg niet aangelegd kan worden en voldoet aan de eisen die zijn onderzocht door Goudappel Coffeng. Ziet de wethouder kans en is zij bereid daar een second opinion op uit te voeren en dit stuk er nu uit te halen middels een snel in te dienen amendement, zodat we daar later op terug kunnen komen? Net zoals we bij twijfel hebben gedaan in Naaldwijk, waar we ook een second opinion hebben laten uitvoeren over de verkeersafwegingen.

De heer De Gier: Voorzitter. Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag dat het de bedoeling was dat de Poelzone zou aansluiten op de Plas van alle Winden en waarom dat nu niet het geval is. De natuurzone gaat nergens heen. Is daar geen oplossing voor?
Verder heb ik gevraagd naar de dubbelfunctie en er huizen op palen worden gebouwd aangezien er ook waterberging is in bouwvlak 2.

De voorzitter: Dank u wel. Verder geen vragen in tweede termijn. De wethouder heeft het woord.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Voorzitter. Het is van belang dat het bestemmingsplan wordt vastgesteld om zo snel mogelijk aan de slag te kunnen gaan met het bouwen van deze woningen. Iedere maand vertraging is mogelijk en is aan de raad, maar het betekent ook een schadepost, want dan kan de tender later worden uitgezet. De rentelasten lopen door. Dus alles is mogelijk, maar ik zou niet willen adviseren het op die manier te doen.
Tot slot wil ik nog ingaan op de vragen van de PvdA. De ecozone sluit wel degelijk aan op de Plas van alle Winden en dat is door middel van de watergang met daarin de eilanden. Voor zover ik weet worden de woningen niet op palen gebouwd; de wijze van bouwen wordt niet in bestemmingsplannen geregeld.

De voorzitter: Dank u wel. Dan concludeer ik dat wij in twee termijnen hebben beraadslaagd.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Voorzitter. Ik ben nog één dingetje vergeten. In de commissievergadering is aan de orde geweest dat er gesprekken zijn gevoerd met een zelfrealisator in het gebied. Hiermee zijn de afgelopen maanden gesprekken gevoerd om te zien of we toch tot een anterieure overeenkomst konden komen en dat is bijna gelukt, maar de deadline om nog iets aan het bestemmingsplan te kunnen wijzigen was gisteren. Helaas is dat niet gelukt. Wellicht kan er toch nog een posterieure overeenkomst worden gesloten. Een anterieure overeenkomst is niet gelukt en daar is in de commissievergadering specifiek naar gevraagd. Dat wilde ik nog even hieraan toevoegen.

De voorzitter: Waarvoor dank. Ik ga nu over tot het in stemming brengen van het amendement, de motie en het voorstel.

De heer Duijsens: Voorzitter. Ik onthoud me van stemming op basis van artikel 28 van de Gemeentewet.

De voorzitter: Dan wordt u geacht niet aanwezig te zijn geweest in deze raadzaal bij de stemmingen hierover.

De heer Eeltink: Voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring afleggen met betrekking tot de motie. Onze fractie herkent zich in het signaal van Westland Verstandig ten aanzien van de onduidelijkheden in de definitie van groen. We hebben van de wethouder gehoord dat het gestelde in de motie van 6 november al wordt toegepast en op basis daarvan vertrouwen wij erop daar we daar verder nog iets van zullen horen. Wij zien dan ook geen aanleiding nu met de motie van Westland Verstandig mee te gaan.

De voorzitter: Er zijn geen andere stemverklaringen. Dan breng ik het amendement, ingediend door de fracties Westland Verstandig, GroenLinks, GBW en de PvdA in stemming. Voor het amendement stemmen de fracties van Westland Verstandig, GemeenteBelang Westland, GroenLinks, de PvdA en D66, waarmee het amendement is verworpen.
Dan kom ik bij de motie. Voor de motie stemmen de fracties Westland Verstandig, GroenLinks en de PvdA. Tegen zijn de overige fracties, waarmee de motie is verworpen.
Ik breng nu het voorstel zelf in stemming.

De heer Keizer: Voorzitter. Ik leg hierover graag een stemverklaring af. Onze fractie zal instemmen met het voorstel, omdat wij de noodzaak van het bouwen van huizen ontiegelijk inzien. Wij zijn echter tegen het onderdeel aan de Poelmolenweg. We hadden graag gezien dat het amendement zou zijn aangenomen, maar daar is geen meerderheid voor. Dus wij stemmen tegen dat onderdeel.

De voorzitter: Ik concludeer dat u of voor of tegen het voorstel moet stemmen.

De heer Keizer: Wij stemmen voor het voorstel met de opmerking dat we tegen het onderdeel Poelmolenweg zijn.

De voorzitter: Ik neem notie van uw opmerking. Voor het voorstel zijn de fracties van GemeenteBelang Westland, de ChristenUnie/SGP, D66, de VVD, de LPF en het CDA. Tegen het voorstel zijn de fracties van Westland Verstandig, de PvdA en GroenLinks. Daarmee is het voorstel aangenomen.
Ik schors de vergadering tot 21.50 uur.

Schorsing.

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

15. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN HET WESTLANDS VEILIGHEIDSBELEID 2019-2022

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de heer Van der Mark.)

De voorzitter: Er ligt een voorstel, een enigszins verdere uitwerking, een motie van LPF Westland en een amendement van D66 en een van Westland Verstandig. Wie wenst hierover het woord te voeren?

Mevrouw Scheffers-van der Lelij: Voorzitter. Qua veiligheid gaat het goed in het Westland. Uit de statistieken blijkt dat het afgelopen jaar ten opzichte van voorgaande jaren het aantal misdrijven en woninginbraken fors is gedaald. En een meerderheid van de Westlanders voelt zich veilig in de eigen buurt. Toch kunnen we niet achterover leunen, want het ontstaan van nieuwe risico's is van alle tijden. Eén van deze risico's is de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit.
Naast dit toenemende risico zijn veilige en leefbare dorpen, veilig uitgaan, veilige evenementen en jeugd en veiligheid de vier veiligheidsambities die de komende jaren worden aangepakt.
Dit veiligheidsbeleid is erop gericht om met betrokken partijen het risicobewustzijn van de Westlanders te vergroten en dat kan worden bereikt door oplettendheid en herkenning van onveilige of verdachte situaties en het melden daarvan. Als Westlanders zelf een grotere rol krijgen in het verbeteren van de veiligheid, dan is communicatie een belangrijk middel om die Westlanders te bereiken. Er zal meer bekendheid gegeven moeten worden aan meldpunten en andere informatiebronnen waar burgers terecht kunnen om een onveilige of verdachte situatie te melden.
Minstens zo belangrijk is dat terugkoppeling wordt gegeven van wat er met de melding gedaan wordt. Het is mooi dat in de laatste vergadering van de commissie Bestuur de burgemeester heeft aangegeven dat hiervoor meer aandacht zal zijn. Uitgangspunt blijft dat de verantwoordelijkheid en handhaving van de openbare orde en veiligheid bij de lokale overheid berust.
Het CDA-Westland blijft de inzet van meer toezicht en handhaving belangrijk vinden en ziet graag inzet van meer boa's op straat voor bijvoorbeeld de aanpak van te hard rijden. De komende jaren zal sterker worden ingezet op de ambitie ondermijning steviger aan te pakken. Criminelen zijn voor hun activiteiten afhankelijk van allerlei legale voorzieningen, infrastructuren en vergunningen. We zien ook in het Westland een toename van criminele activiteiten, niet alleen door drugslabs. Onbedoeld kan vastgoed in bestemmingsplannen bijdragen aan het vergroten van vermogen van criminelen. Ook voor de aanpak van ondermijning wordt een beroep gedaan op de maatschappelijke partijen, ondernemers en inwoners van het Westland. De voedingsbodem voor ondermijning valt weg als de samenleving het zelf signaleert, afkeurt en met hulp van de overheid corrigeert.
Het voorgestelde veiligheidsbeleid dat nu voorligt is gericht op het samen veilig maken om zowel de fysieke veiligheid als de veiligheidsbeleving in buurten en wijken te bewaken en te behouden. Belangrijk is dat veiligheid geen papieren tijger wordt, maar dat voorgestelde maatregelen uit het voorliggende beleid worden doorgevoerd en leiden tot zichtbare verbeteringen voor alle Westlandse inwoners.
De fractie van het CDA zal voor het voorstel stemmen.

De heer Hofland: Voorzitter. Ik wil mevrouw Scheffers een vraag stellen. Een helder betoog, maar wij hebben ook nog een amendement ingediend en daarover heb ik u niet gehoord. Ik heb de afgelopen maanden bij het CDA wel bespeurd dat, als het gaat om coffeeshops, het nog een stap te ver is, maar dat de fractie wel openstaat voor medicinale wiet. Betekent dit dat u vanavond meegaat met het amendement?

Mevrouw Scheffers-van der Lelij: Helaas, mijnheer Hofland, het CDA zal niet meegaan met uw amendement. Dit is landelijke wetgeving, zoals de burgemeester ook al aangaf in de vergadering van de commissie Bestuur. Daarbij vragen wij ons af of een amendement, dat erop gericht is het bevoegd gezag op te roepen om juist niet handhavend op te treden, juridisch toelaatbaar is.

De heer Van Koppen: Voorzitter. Wij hebben in de commissievergadering ook enkele opmerkingen over het veiligheidsbeleid gemaakt; ik zal die niet herhalen, maar toch nog wel enkele zaken noemen. Er werd zojuist gezegd dat het veilig is in het Westland, maar onze kanttekening daarbij is dat dan ook de aangiftebereidheid en mogelijkheden daartoe goed moeten zijn. Het is een beetje het kip- of het ei-verhaal als je zegt dat er in het weekend geen mogelijkheden zijn tot aangifte en je zegt daarna dat het in het weekend veilig is, omdat er helemaal geen aangiften zijn gedaan. Dat is nu wat er gebeurt als er op vrijdag een inbraak is en er gezegd wordt op maandag terug te komen. En dan zeggen dat het in het weekend veilig is.
De motie die wij op 6 november 2018 hebben ingediend en is aangenomen is wellicht verkeerd geïnterpreteerd in de commissievergadering. Het ging daarbij om een bedrag van € 100.000,00 voor particuliere beveiligingsbedrijven en die motie dient volgens ons twee doelen, preventief en actief. Er werd gezegd dat het niet veiliger wordt als er een auto rondrijdt, maar het wordt ook niet veiliger als er alleen maar een bord aan de ingang van een wijk wordt geplaatst met de tekst 'hier is een WhatsApp-groep actief'. Het bord an sich maakt het niet veiliger, maar het geeft wel een gevoel bij mensen dat men daar actief is. Als men die auto ziet rondrijden, is dat het preventieve gedeelte, maar ook het actieve gedeelte is van belang.
Er zijn al heel wat bedrijven in die sector werkzaam met extra ogen en oren in de wijken en wij vinden dat heel belangrijk. We komen dan uiteindelijk bij de amendementen. Je kan wel zeggen, zoals in het amendement van Westland Verstandig, dat niet te doen en twee extra boa's in te zetten, maar de werktijden van deze boa's zijn overdag en niet in de nachtelijke uren. Misschien is dat een andere discussie waarover later ongetwijfeld nog zal worden gesproken en zal daarvoor meer geld vrij gemaakt moeten worden, maar dat ligt wat ons betreft nu niet voor.
Wat betreft het amendement van D66, en dan sluit ik mij aan bij de vorige spreker, denken wij dat datgene wat wordt gevraagd juridisch niet haalbaar is. De burgemeester hebben wij dit ook al diverse keren horen zeggen. Volgens mij kan je niet oproepen om niet te gaan handhaven. Als daar om wordt gevraagd, zal het ook moeten plaatsvinden.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 6 november 2018;
constaterende dat:
- er in de nachtelijke uren slechts 1,5 politieauto's beschikbaar zijn voor Westland en Midden-Delfland;
- deze twee gemeenten tezamen een groot oppervlakte bestrijken;
- er binnen Westland meerdere particuliere beveiligingsbedrijven zijn die met een veelvoud aan mensen en materieel in de nachtelijke uren actief zijn om voor bedrijven en particulieren de veiligheid te vergroten;

in overweging nemende dat:
- de gemeente Westland bezig is het nieuwe veiligheidsbeleid op te stellen;
- de kengetallen van het aantal inbraken voorhanden zijn;

verzoekt het college:
1. de inzet van (Westlandse) particuliere beveiligingsbedrijven als toevoeging aan de nachtelijke surveillance diensten van de politie expliciet op te nemen in het Westlands veiligheidsbeleid;
2. de kosten met een maximum tot € 100.000,00 voor 2019 ten laste te laten komen van het overschot van de Begroting 2019-2022;
3. in september 2019 de commissie Bestuur te informeren over de resultaten en zodoende in beeld te brengen of de kosten in verhouding staan met de resultaten;

en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van de LPF en het CDA)

De heer Hofland: Voorzitter. Dan ben ik een beetje in de war, want de LPF Westland was toch de partij van: 'we zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen'? We hebben tot drie keer toe een motie voor ons gehad die eigenlijk hetzelfde behelst en daar heeft de LPF toen mee ingestemd. Wat maakt dat de heer Koppen nu aan het draaien is op zijn stoel?

De heer Van Koppen: We zijn helemaal niet aan het draaien en ik zit ook niet op een stoel. Ik sta hier en ik zeg nu wat we altijd al hebben gezegd, namelijk het alleen te doen als het aan de achterkant geregeld wordt.

De heer Hofland: Bij interruptie, voorzitter. De heer Van Koppen heeft het nu over een andere motie.
We hebben drie moties gehad over medicinale cannabis en hij haalt er nu een motie bij die ging over recreatieve cannabis. In drie moties heeft de LPF in de vorige periode meegestemd over medicinale cannabis, twee keer met Westland Verstandig en een keer met D66.

De heer Van Koppen: We hebben daarbij altijd gezegd: als ze vragen om handhaving, dan zal je dat moeten doen en kun je daar niet onderuit en de andere kant op kijken. Dat hebben we ook bij de vorige moties naar voren gebracht.

Mevrouw Heijl: Voorzitter. Wij vinden veiligheid een groot goed dat in hoge mate bijdraagt aan een leefbaar Westland. Het is goed om te horen dat uit onderzoek is gebleken dat de Westlander een hoog veiligheidsgevoel heeft en dat de meetbare veiligheid er alleen maar op vooruit is gegaan. Dat meetbare is voor ons eigenlijk wel de moeilijke factor waar we wat sceptisch tegenover staan. De norm voor het doen van aangifte is verschoven, zoals ook door de heer Van Koppen aangestipt, en over het algemeen doet men dat pas als de verzekeraar dat vraagt of betaalt. Een groot deel van de criminaliteit is verschoven, 80% is cybergerelateerd en dat meten we niet.
Het is een goede zaak dat we onze informatiepositie aan het versterken zijn om ondermijning en arbeidsuitbuiting aan te pakken. Wij zijn voor een strikte en strenge aanpak van ondermijning, maar we willen wel graag resultaat zien, zoals een voorstel over een jaar en een evaluatie met wellicht een casus. Een vraag aan de burgemeester is: hoe meten we de effectiviteit van de uitgetrokken middelen?
Wij vinden de concessies in het publieke domein die zijn gedaan zorgwekkend. Daadwerkelijk toezicht is sterk afgenomen. De LPF heeft een motie moeten indienen voor particulier toezicht en die is aangenomen. Een ander gevolg is dat we pas laat of helemaal niet signaleren dat kleine criminelen uitgroeien tot zware criminelen. Wat ons betreft is dat ook een aandachtsgebied.
Het voorliggende integraal veiligheidsplan is erg volledig, alles wordt al in de plannen genoemd en er is een hoop te doen. De gebeurtenissen in Utrecht geven aan dat contraterrorisme, extremisme en radicalisering, geweld, ondermijning en de mate van groei van mensen met verward gedrag onze volle aandacht verdienen, ook hier in Westland.
Het is dus nu tijd om van dit papier af te komen door de komende tijd ook gemeentelijke aanpak te laten zien. Geen woorden, maar daden dus. Dank u wel.

De heer Hofland: Voorzitter. De raad stelt vanavond voor de komende vier jaar een nieuw veiligheidsbeleid vast. Het is al eerder gezegd vanavond, het gaat niet om wat er hier op papier staat, maar wat ermee gebeurt. Zoals de burgemeester in de vergadering van de commissie Bestuur zei: 'Westland is relatief veilig.' Echter, elke woninginbraak is er een te veel en heeft ernstige gevolgen, niet alleen voor het veiligheidsgevoel van de slachtoffers, maar ook van de buren, familie en vrienden van de betrokkenen. Er zijn keurige ambities geformuleerd, waarvan D66 Westland benieuwd is of deze ook gerealiseerd zullen worden.

Onze fractie is ook een van de partijen die tegen de inzet van particuliere beveiligingsbedrijven heeft gestemd. Wij hadden liever gezien dat dit geld anders was besteed, maar helaas heeft een meerderheid van de raad anders beslist.
Voorzitter. Wij dienen ook een amendement hierover in, een amendement waarmee wij in het veiligheidsbeleid verankeren dat wij binnen Westland niet willen handhaven als het gaat om het gebruik van medicinale cannabis. In deze raad is al eerder brede steun uitgesproken dat de Westlanders die voor medische doeleinden, zoals pijnbestrijding, zelf een paar cannabisplanten kweken niet de dupe mogen worden van een streng handhavingsbeleid. Daarnaast is er nooit sprake van vervolging door justitie vanwege het bezit van enkele cannabisplanten. Wij roepen de raad dan ook op dit amendement te steunen om daarmee zekerheid te bieden aan de inwoners die voor hun gezondheid zo afhankelijk zijn van dit product. Het amendement luidt als volgt.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
voegt een punt toe op pagina 16 onder 'Hoofdlijnen 2019-2022':
- in overleg met het openbaar ministerie wordt afgestemd dat er binnen de gehele gemeente Westland niet wordt gehandhaafd op het bezit van vijf cannabisplanten wanneer de inwoner deze voor medicinale doeleinden gebruikt en hiervoor een doktersverklaring heeft."

(Amendement A van D66)

De heer Spaans: Voorzitter. Er is al veel gezegd. Veiligheidsbeleid is van groot belang voor onze inwoners. Er zitten twee kanten aan veiligheid, enerzijds de feiten, de cijfers, en wat dat aangaat ben ik het eens met de heer Van Koppen die duidelijk aangeeft dat een eenduidige wijze van omgaan met die cijfers heel lastig is. Terecht geeft hij als voorbeeld dat deze cijfers worden beïnvloed als er op vrijdagavond iets is gebeurt en pas op maandag aangifte kan worden gedaan. Hiervoor moet aandacht zijn, want als we over een bepaalde periode op dit veiligheidsbeleid terugkijken, dan hebben we het niet over SMART geformuleerde doelstellingen waarin je met getalletjes iets kan doen, maar dan moet je met elkaar nagaan of dit succesvol is gebleken. Waar moet er aan de knoppen worden gedraaid en welke zaken hebben overaccentuering nodig en welke moeten worden gereduceerd? Vijf jaar geleden, toen wij samen met de LPF Westland optrokken, had niemand het over verwarde personen, omdat er simpelweg goed op werd gelet. Maar toen kwam er landelijk beleid en hebben we dit samen geprioriteerd in zo'n veiligheidsbeleid.
Naast de goede ambities die erin staan, zou ik nadrukkelijk ook willen pleiten voor flexibiliteit. Een item als 'verwarde personen', waar iedereen nu niet meer van opkijkt, kan oppoppen en dan niet in dit voorbeeld, maar over twee jaar met iets totaal anders. Als je je dan hebt vastgezet op deze ambities, op dit veiligheidsbeleid en je kan daarin geen flexibiliteit betrachten, dan denk ik dat je verkeerd bezig bent. Dat was enerzijds een opmerking over de feiten.
Anderzijds hebben we het over het veiligheidsgevoel van de burger, een subjectief begrip. Een steeg kan nog zo veilig zijn, maar als je daar in het donker doorheen loopt en er is geen verlichting, dan heb je een onveilig gevoel. En dat gevoel valt niet te sturen en niet in cijfers te vangen, maar is wel heel erg belangrijk en is iets waarmee alle fracties hier aanwezig te maken krijgen in brieven, mailtjes en gesprekken met burgers. Wat dat aangaat is het verhogen van het veiligheidsgevoel natuurlijk een goede zaak. Probeer je dat te doen met cijfers, dan krijgen we het kip-en-ei-verhaal, enerzijds de objectieve maatstaf, anderzijds het subjectieve gevoel. Daartussen balanceren is van belang.
Mijn balans hierin is iets waarvan ik zeg: dan heb ik liever feiten en liever twee boa's dan € 100.000,00 gemeenschapsgeld voor particuliere beveiligingsbedrijven die niets meer kunnen dan burgers.
De motie die dat behelst steunen wij en gezien onze consistente lijn door de jaren heen geldt dat uiteraard ook voor het amendement over medicinale cannabis.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Voorzitter. Bij de behandeling in de commissievergadering is al heel veel gezegd over het veiligheidsbeleid, maar ik wil toch nog iets herhalen. Het veiligheidsgevoel voor mensen is heel belangrijk en fijn dat het ook stijgt, maar dat wil nog niet zeggen dat er geen misdaad is. De plekken in het Westland waar drugs worden gedeald zijn vrij algemeen bekend, maar er wordt niet op gehandhaafd en die plekken dragen ook niet bij aan het veiligheidsgevoel, omdat het meestal bij de mensen uit de buurt is. Wij vinden dat daarop wel gehandhaafd zou moeten worden en dat zou helpen met meer boa's. We weten dat dit veel geld kost en zijn het er niet mee eens dat hiervoor het bedrag van € 100.000,00 wordt gebruikt dat al voor andere doeleinden is bestemd. Deze boa's zouden bijvoorbeeld betaald kunnen worden door het instellen van parkeerbelasting voor foutparkeerders en misschien zijn er nog wel meer dingen te bedenken. Voor ons staat echter als een paal boven water dat er bij zullen moeten komen.

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter, leden van de raad. Westlands Veiligheidsnota, prima uitgangspunten, maar toch nog een aantal opmerkingen.
Als eerste staat er iets niet expliciet in wat heel belangrijk is en dat is het openhouden van het politiebureau. We zijn een honderdduizend-plus gemeente en toch hebben we constant gedoe over de invulling en de bezetting van het bureau dat we nu hebben. Die discussie moet snel worden beëindigd.
Vervolgens wordt in de nota aangegeven dat de misdaadcijfers gelukkig steeds meer dalen, maar door het lastiger maken van het doen van aangifte zal dat vanzelf veranderen en dat zullen we moeten verbeteren.
Het amendement van D66 zullen wij uiteraard steunen. De burgemeester heeft aangegeven de medicinale wiet van vijf planten niet te willen, omdat het in strijd is met de wet. Kijk dan even naar de gemeente Tilburg, zou ik zeggen, en de Tilburgse burgemeester loopt nog steeds vrij rond in het land. Hij heeft een gedoogbeleid voor het behoud van die planten; het is niet strafbaar, maar je mag die planten niet hebben. Dus die nemen ze mee en vernietigen die. Het enige wat je als burgemeester aan beleid moet doen moet niet meer kunnen en mogelijk zijn. En dat werkt daar. Dus kijk daar alstublieft naar en oordeel niet meteen door te zeggen: het is in strijd met de wet en ik ga niet in strijd met hogere wetgeving handelen, want dan ben ik straks geen burgemeester meer van deze mooie gemeente.
Een laatste opmerking nog over het bedrag van € 100.000,00. Wij waren al geen voorstanders van een ordedienst die in de nachtelijke uren blijkbaar zijn werk gaat doen, want dat zal Westland echt niet veiliger maken. Het is een druppel op een gloeiende plaat. Bovendien vind ik de opmerkingen in de nota zelf weinig bemoedigend. Eensdeels wordt aangegeven dat we ook niet weten of we mee gaan doen, dat zien we wel, en de burgemeester geeft aan dat er nog invulling aan gegeven zal worden. Op dit moment kan echter niet worden aangegeven hoe het geld zal worden besteed, maar in september krijgen we te horen hoe het allemaal gelopen is. Wij vinden dat vaag, evenals de koppeling van het bedrag van € 100.000,00 aan, ik citeer: "We verkennen mogelijke varianten en effecten, uitgangspunt blijft vanzelfsprekend dat de verantwoordelijkheid voor de handhaving en openbare orde en veiligheid bij de overheid berust en dat willen we in september nader bekijken". Dit werkt niet, dit is weggegooid geld. Vandaar dat wij, samen met GroenLinks, een amendement hebben opgesteld om het bedrag van € 100.000,00 in extra boa's te stoppen, eventueel tijdelijk voor een jaar, daarna zien we wel weer verder. Boa's klagen dat er te weinig zijn en zij daarom hun taken niet goed kunnen vervullen. En als dat eventueel in de nachtelijke uren zal moeten, zou dat ook nog aangepast kunnen worden. We weten in ieder geval wat de bevoegdheden van boa's zijn, maar met alle liefde voor de beveiliger, het zijn ook maar gewone mensen zonder dat er bevoegdheden aan vastzitten. Het amendement luidt als volgt.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 19 maart 2019;

overwegende:
dat inwoners van Westland best wel veel opmerkingen hebben over overlastgevende situaties en ook situaties in het openbare gebied die voor verbetering vatbaar zijn;
dat de bijzondere opsporingsambtenaren van de gemeente Westland aangeven dat zij gebrek aan menskracht hebben;
dat dan ook op korte termijn aanvulling van het aantal boa's nodig is;
amendement:
het tweede streepje bij het besluit te schrappen en te vervangen door de navolgende tekst:
'Het bedrag van € 100.000,00 te besteden voor het aannemen van twee extra (eventueel tijdelijke) boa's ter ondersteuning van het werk wat boa's doen.';
en gaat over tot de orde van de dag."
(Amendement B van Westland Verstandig en GroenLinks)

De voorzitter: Dan is nu het woord aan de burgemeester

Burgemeester Arends: Dank u wel, voorzitter. Allereerst mijn dank voor de brede steun voor het Westlands veiligheidsbeleid, dat doet mij deugd. Bij een aantal punten wil ik graag even stilstaan. Allereerst bij de communicatie. Ik heb in de commissievergadering ook al gezegd dat het voor mij van belang is dat de meldpunten goed gepositioneerd worden, waardoor mensen ook terugkoppeling krijgen over datgene wat zij melden. Daarmee wordt immers het gevoel van veiligheid verhoogd. Het feit dat je meldt en weet wat ermee is gedaan helpt al voor het gevoel dat er ook inderdaad wat gebeurt. Ik denk dat dit ook wel het wezenlijke punt gaat worden als we het veiligheidsgevoel willen verbeteren. Van de honderdduizendplus gemeenten zijn wij op zich een veilige gemeente en dan kun je van alles zeggen rondom aangiftebereidheid, maar dat geldt niet alleen voor Westland, maar ook voor andere gemeenten. In die verhouding zijn wij nog steeds een heel veilige gemeente. Ik ben de eerste om te beseffen dat de aangiftebereidheid ook een andere is dan in het verleden. Dat wil niet zeggen dat daarmee het beeld wordt geflatteerd, alleen zien we, zoals hier ook al gezegd, dat op onderdeel van verzekeringen of dat soort zaken het soms helemaal niet meer tot aangifte komt.
In mijn optiek is het van ontzettend belang dat ook de lokale overheid actief blijft reageren op signalen rondom overlast en kleine criminaliteit. Dat is, en ik heb dat de afgelopen maanden ook zelf al bespeurd, wat heel veel inwoners van deze gemeente bezighoudt. Ik probeer daarover steeds het gesprek aan te gaan met de inwoners die daarvoor komen en oplossingen te zoeken door onder andere gesprekken aan te gaan met groepen. Onbekend maakt immers onbemind en alleen dat al kan soms leiden tot een beter gevoel van veiligheid. En waar opgetreden moet worden wordt er opgetreden. Of dat is bij iemand die de ramen ingooit of bij iemand die asociaal gedrag vertoont, ik vind dat de overheid moet optreden waar het noodzakelijk is in het belang van de inwoners van deze gemeente.
Dan het amendement van D66 over de cannabisplanten. Ik heb vorige maand bij de behandeling in de commissievergadering ook al op de vragen over de Tilburgse variant geantwoord. De Opiumwet verbiedt het telen van cannabis en de verantwoordelijkheid voor handhaving van de Opiumwet ligt bij politie en justitie en niet bij de burgemeester of het lokale bestuur. Het gedoogbeleid in Nederland is maximaal vijf cannabisplantjes voor eigen gebruik en in de praktijk is het dus nog steeds verboden, maar daar waar het door de politie wordt aangetroffen is die ook verplicht deze in beslag te nemen. U weet dat er strafrechtelijk geen vervolg wordt ingesteld. Kortom, er is geen actieve inzet van de politie om mensen op te sporen die vijf plantjes hebben, maar waar zij die aantreffen zijn zij verplicht deze mee te nemen. Ik heb geen enkele bevoegdheid om tegen de politie te zeggen dat we niet meer gaan handhaven. Ik vind het een uitermate sympathieke motie, maar vanuit mijn verantwoordelijkheid denk ik niet dat de motie uitvoerbaar is.

De heer Duijsens: Voorzitter. Maar dan de Tilburgse variant, die volgens mij ook in het oosten op enkele plekken wordt gehanteerd. Is dat dan onzin of zijn zij in overtreding? Naar aanleiding van het verdere gedoogbeleid door de gemeente worden daar geen planten vernietigd.

Burgemeester Arends: Ik ben niet op de hoogte van de Tilburgse variant, in die zin dat daar specifieke afspraken zouden zijn gemaakt, maar, zoals ik al zei, wordt hier in Westland geen actief beleid uitgezet om mensen op te sporen met vijf plantjes. Alleen waar de politie deze aantreft worden zij in beslag genomen en wordt proces-verbaal opgemaakt, maar vindt er geen strafrechtelijke vervolging plaats. Dat is het hele systeem van Nederland.

De heer Duijsens: Zo krom als een hoepel, zou ik zeggen.

Burgemeester Arends: Dat is ook zo, maar er is wel meer zo krom als een hoepel in Nederland en we leven daarmee met elkaar.

De voorzitter: Ik roep u beiden op niet te hard met uw tijd te smijten.

De heer Hofland: Dat geldt niet voor mij, want ik heb nog redelijk wat tijd en ga daar lekker gebruik van maken. Ik zal concreet zijn, ook in het verlengde van datgene wat de heer Duijsens zei.
De heer Noordanus, die tot 2018 burgemeester van de gemeente Tilburg was en nu met pensioen is, wist het echter voor elkaar te krijgen. Hij is tenslotte een partijgenoot van u en misschien zou het een mooie gelegenheid zijn om eens met hem hierover in gesprek te gaan. Ik ben het volledig met u eens dat het zo krom is als een hoepel en we het hierover niet eens zouden moeten hebben. Ik ben mij ervan bewust dat het geen prioriteit is en dat ik morgen of overmorgen geen belletje krijg van inwoners van Westland die ermee worden geconfronteerd dat die plantjes bij hen worden weggehaald. Het gaat mij om het principe dat de inwoners van Westland hier baat bij hebben. Er zijn belangengroepen, er zijn mensen over in de media geweest en – om over kromme dingen gesproken - er zijn ook mensen die zichzelf aan het vervolgen zijn. Het gaat mij om het principe dat wij die mensen gerust kunnen stellen. Ik wil daar graag een keer voor gaan zitten en in overleg gaan, want in een heleboel gemeenten kan het wel en hier niet. Ik snap dat niet.

De voorzitter: Wilt u daarop reageren, burgemeester?

Burgemeester Arends: Ik kan herhalen wat ik zojuist al heb gezegd: dat is de wettelijke situatie in Nederland. Het mag niet, het wordt gedoogd, er wordt geen actief beleid op gezet en het is niet mijn bevoegdheid om daar wat over te zeggen.
Ik ben bij het amendement over de boa's gekomen. Ik vind dat er meer boa's bij moeten komen, het liefst tien. Ik zou willen zeggen bij de Voorjaarsnota of de Kadernota met een voorstel te komen, maar de motie van de LPF vind ik een heel goede, waarmee ik uit de voeten kan en ik zal daarover met een voorstel naar uw raad komen. Ik zal het een het ander niet laten uitsluiten en als u steun weet te krijgen voor tien extra boa's, dan heeft u mijn steun.

De heer Duijsens: Voorzitter. Bij interruptie. Als de burgemeester het zo zeker weet, waarom ligt er dan geen concreet voorstel hoe het bedrag van € 100.000,00 met die ordedienst wordt ingevuld?

Burgemeester Arends: Dat heeft gewoon te maken, voorzitter, met gebrek aan tijd om dat goed in te vullen. We gaan dat nu met voorrang oppakken.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Gier heeft aangegeven in tweede termijn nog iets te willen zeggen. Hij heeft het woord.

De heer De Gier: Dank u, voorzitter. Wij zijn blij met het voorliggende veiligheidsbeleid. Daarin wordt onder andere aandacht besteed aan drankmisbruik en wordt ook gekeken naar een manier om dat nog verder terug te dringen. We hebben een onderzoek gehad waaruit is gebleken dat vooral in sportkantines de controle nog niet optimaal is, om het voorzichtig uit te drukken.
Wij vinden het uitstekend dat er aandacht is voor ondermijning en als het gaat over het doordringen van het misdadige milieu in de bovenwereld, het erg belangrijk is dat de geldstromen gecontroleerd kunnen worden. Onze fractie heeft al bij twee verkiezingen de fracties gevraagd openbaarheid te willen geven waarvan zij hun geld krijgen. Er gaan in verkiezingstijd tonnen om waarvan niemand weet waar die vandaan komen.

De voorzitter: Meneer De Gier, ik heb geen idee wat de rest van raad hierover denkt, maar volgens mij zit u volledig naast het onderwerp.

De heer De Gier: Ik heb het over ondermijning en wil enkele aandachtspunten aangeven.

De voorzitter: Dan vraag ik u om daar op een ander moment op in te gaan, bijvoorbeeld in een vergadering van de commissie Bestuur, maar niet op deze manier gekoppeld aan dit voorstel.

De heer De Gier: Ik heb dat ook al in de commissievergadering naar voren gebracht.

De voorzitter: Dan had ik een voorstel van u verwacht of een amendement.

De heer De Gier: Ik geef dit alleen als aandachtspunt mee.
Een ander punt is dat ik eigenlijk het aandachtspunt 'geweld' mis, iets wat ik ook al in de commissievergadering heb genoemd. In de laatste monitors van de politie blijkt dat het geweld in het Westland vorig jaar ten opzichte van de afgelopen drie jaar met bijna 10% is toegenomen. Mijn fractie baart dat in ieder geval zorgen en dat het veiligheidsgevoel bij mensen aan het afnemen is. En dat het veiligheidsgevoel een probleem is hebben we onder andere gezien bij de presentaties over de nieuwe locatie voor Polenhotels, waarbij burgers erg boos worden, omdat zij zich onveilig voelen. Hoe daartegenover ook cijfers worden gelegd die het tegendeel bewijzen, maakt niet uit dat burgers zich toch onveilig blijven voelen. Ik vraag mij af hoe we daar meer aandacht voor kunnen vragen en op welke manier we met het onveilige gevoel van burgers kunnen omgaan.

Mevrouw Heijl: Voorzitter. Ik wil nog graag van de burgemeester horen hoe hij ertegenover staat om de aanpak van ondermijning over een jaar in de raad te evalueren, eventueel aan de hand van een casus.

Mevrouw Scheffers-van der Lelij: Voorzitter. De laatste suggestie van de burgemeester over de Voorjaarsnota willen ook wij van harte oppakken en dus nu niet besluiten over de twee extra boa's die in de motie van Westland Verstandig worden genoemd. Wij willen voor de boa's graag een structureel beleid maken en daaraan een budget hangen.

Burgemeester Arends: Voorzitter. Ik ben graag bereid om een evaluatie te doen omtrent ondermijning en zal kijken wat daarvoor een goede methode kan zijn. Misschien kunnen we daarbij de driehoek inschakelen. Het is wat dat betreft goed elkaar daarover te blijven informeren en elkaar daarbij te betrekken.

Als het gaat over de boa's zie ik het voorstel wel tegemoet. En wat de aanpak van veiligheid rondom geweldsincidenten betreft zullen we proberen daar heel dicht op te gaan zitten en waar er zaken zijn van geweldsincidenten proberen daar direct op te acteren.

De voorzitter: Dank u wel. Dan breng ik als eerste in stemming het amendement onder 15A van D66 inzake veiligheidsbeleid. Voor zijn de fracties van Westland Verstandig, GroenLinks, D66 en de PvdA. Tegen stemmen de fracties van GemeenteBelang Westland, de ChristenUnie/SGP, de VVD, de LPF en het CDA. Het amendement is verworpen.
Vervolgens het amendement onder 15B van de fracties van Westland Verstandig en GroenLinks inzake ondersteuning boa's. Voor het amendement stemmen de fracties van Westland Verstandig, GroenLinks, de PvdA en D66. Tegen het amendement stemmen de fracties van GemeenteBelang Westland, de ChristenUnie/SGP, de VVD, de LPF en het CDA, zodat het amendement is verworpen.
Dan komt het collegevoorstel aan de orde.

De heer Duijsens: Voorzitter. Ik wil een stemverklaring afleggen. Wij zullen voor het gestelde achter het eerste gedachtestreepje stemmen, dus voor het veiligheidsbeleid, maar wij zijn tegen de onzin van het gestelde achter het tweede gedachtestreepje.

De voorzitter: Dat is duidelijk. Met inachtneming van de gemaakte opmerking van Westland Verstandig wordt het voorstel unaniem aangenomen.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan burgemeester Arends.)

De voorzitter: Ik kijk even naar de klok. Het is 22.30 uur. Willen wij de vergadering vanavond afmaken? Dat is het geval.

16. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN HET BESTEMMINGSPLAN 1E HERZIENING HONDERDLAND FASE 2

Mevrouw Vermeer-de Smit: Voorzitter. We hebben het nog best over wat zwaarwegende onderwerpen en dan komt Honderdland er ook nog bij aan het eind van deze avond. Het in 2017 vastgestelde bestemmingsplan was bedoeld om, naast bedrijven op alle eilanden, op eiland 3 een hotel met congresfunctie mogelijk te maken. Daarnaast onder andere op eiland 1 een vestiging van McDonald's en een tankstation. Al deze mogelijkheden werden vastgelegd onder één definitie 'gemengd' in het bestemmingsplan. In augustus van vorig jaar bleek deze definiëring juridisch ruimte te bieden voor een hotelfunctie op alle eilanden. Volgens de landsadvocaat ook logiesverblijven voor arbeidsmigranten. Het CDA Westland vindt het terecht dat de raad dit hiaat heeft gerepareerd door de planologische situatie 'on hold' te zetten door het nemen van een voorbereidingsbesluit, een besluit waarvan de beschermende werking is overgenomen door de tijdelijke terinzagelegging van een ontwerpbestemmingsplan.
In de nu voorliggende herziening is gemarkeerd waar gewenste ontwikkelingen kunnen plaatsvinden waardoor de gemeente zelf de regie weer heeft. In de herziening is ook een volgende stap gezet, een stap naar het verwerken van de bestaande aanvraag voor een logiesverblijf voor arbeidsmigranten op eiland 1, overeenkomstig de wens van een meerderheid van deze raad.
Wij menen dat er door het schrappen van artikel 2.5.2 geen grond meer is om vervolgprocedures bij de Raad van State te starten. Dan kan na de zienswijze het bestemmingsplan definitief worden vastgesteld en regelt het definitieve bestemmingsplan de opdracht die vanuit deze raad is uitgegaan.

Onze fractie kan zich de onrust goed voorstellen als de voornoemde binnenplanse vrijstellingsbepaling in het bestemmingsplan zou worden gehandhaafd. In het vertrouwen dat met het inpassen van de lopende procedure voor de vestiging van het arbeidsmigrantenhotel op eiland 1 uitvoering wordt gegeven aan de wens van onze raad, steunt de fractie van het CDA Westland dan ook het amendement met nummer 16A van de LPF en Westland Verstandig dat erop is gericht alle verdere mogelijkheden voor de vestiging van nieuwe arbeidsmigrantenhotels in Honderdland weg te nemen.
Nog kort over de aanvraag zelf. Deze is tijdig ingediend voor een toetsing aan de destijds vigerende bestemmingsplanregels en moet worden gehonoreerd conform de wens van de meerderheid van deze raad. Onze fractie gaat er dan ook van uit dat de aanvrager zo goed mogelijk wordt gefaciliteerd, zodat de vergunning uiteindelijk kan worden verleend.
Nog een opmerking over de laatst gehouden extra vergadering van de commissie Ruimte. Daar is de zienswijze besproken over de vrijstellingsbevoegdheid van het college om eventueel de hotelfunctie op eiland 3 om te zetten naar een bedrijfsbestemming. Wij hebben begrepen van de wethouder dat, zoals ook aangegeven in het bestemmingsplan, de vrees van omwonenden voor de vestiging van bedrijven met milieucategorie 4 ongegrond is.
Concluderend. Onze fractie is het met de inwoners van Maasdijk eens. De mogelijkheid voor de realisatie van een derde hotel voor arbeidsmigranten langs de grenzen van hun dorp moet worden uitgesloten. Maar daarnaast wil de fractie van het CDA Westland voldoen aan de opgave die we met elkaar als raad hebben opgesteld, het creëren van 2000 bedden voor arbeidsmigranten. De tuinbouwsector en aanverwante bedrijven schreeuwen om een oplossing en de realisatie van ruim 250 bedden op Honderdland is daarbij een serieuze en welkome aanzet. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Vermeer. De heer Duijsens wil een vraag stellen.

De heer Duijsens: Ik heb mevrouw Vermeer niets horen vertellen over artikel 2.3.1 van het bestemmingsplan, waarin staat dat bevoegd gezag bij een omgevingsvergunning kan afwijken van het gebruik van de grond ten behoeve van arbeidsmigranten. Waarom laat ze dat staan in het bestemmingsplan?
Een tweede vraag is dat zij in de pers heeft gezegd voor het amendement van Westland Verstandig en de LPF te zijn, omdat we daarmee een derde Polenhotel voorkomen. Hoe kan zij dat zeggen daar waar NL Jobs op precies dezelfde plek zit waar de afwijking op gebaseerd is? Hoe kan zij dat op die wijze zeggen? Wat denkt zij dat het gevolg is van het uit het bestemmingsplan halen van de afwijking voor wat betreft de verklaring van geen bedenkingen die de raad over enige tijd – hopelijk nooit - hier zal moeten gaan verlenen?

Mevrouw Vermeer-de Smit: Ik denk dat de aanvrager kan terugvallen op de ontwerpverklaring van geen bedenkingen en dat daardoor dus die verklaring wordt verleend. Ik begrijp dat het nog terugkomt naar de raad en als we dan de definitieve verklaring gaan afgeven heeft dat dan volgens mij niet zoveel te maken met artikel 2.5.2.

De heer Duijsens: Waarom haalt u artikel 2.3.1 niet uit het bestemmingsplan?

Mevrouw Vermeer-de Smit: Omdat u dan volgens mij voorstelt dat de bevoegdheid van het college verder wordt ingeperkt?

De heer Duijsens: Bevoegd gezag. Wie dat is weet ik niet, maar misschien is nog een vraag of u weet wie dat is. "Bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gebruik van de gronden voor de logiesfuncties arbeidsmigranten." Zo staat het in het bestemmingsplan. Dus te allen tijde kan afwijking mogelijk zijn. Dat vindt u nog wel goed?

Mevrouw Vermeer-de Smit: Dat hoeft er van ons niet uit. Dat klopt.

De heer Duijsens: Waarom niet?

Mevrouw Vermeer-de Smit: Omdat we daar geen reden toe zien.

De voorzitter: Helder. Dan geef ik het woord aan de heer Duijsens.

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter en leden van de raad. Dit onderwerp maakt me altijd heel treurig. Met de vraagstelling die ik zo-even heb gedaan aan mevrouw Vermeer en de antwoorden, denk ik dat we eens een avondje zouden moeten bijpraten hoe dit soort procedures gaan. Dit is ergerlijk.
Wij hebben twee amendementen. Het eerste amendement, de eerste herziening. Artikel 2.3.1. moet toch echt uit het bestemmingsplan en als straks ook de LPF hiertegen zou stemmen, dan vraag ik mij echt af waar we mee bezig zijn, want dat geeft het bevoegde gezag. Wie is het bevoegde gezag? Misschien nog een vraag voor de wethouder. Ik zou denken de raad.
Vul het maar in, het staat niet bij de begripsomschrijvingen dat die te allen tijde vrijstelling kan geven van gebruik. Dus dat zou betekenen dat bij ieder kantoor, bij ieder blok dat gebouwd kan worden vrijstelling gegeven kan worden.
Wij zijn er natuurlijk voorstanders van om artikel 2.5.2 eruit te halen. Wij vinden dat er helemaal geen hotel moet komen, dus ook de eerdere procedure moet stranden op basis van dit bestemmingsplan dat we wellicht en mogelijkerwijs vanavond gaan vaststellen.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
dat destijds voor de eilanden bewust gekozen is voor een gemengde bestemming en thans ineens voor wat betreft eiland 3 een wederom teruggevallen wordt op de bedrijvenbestemming met ruime bebouwings- en gebruiksmogelijkheden;
dat blijkbaar in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen;
dat in de plantoelichting nog steeds verwezen wordt naar een initiatief hetwelk inmiddels achterhaald is en waarvan vaststaat dat het daar genoemde bedrijf zich niet meer op het terrein zal gaan vestigen;
dat de wijzigingsbevoegdheid voor eiland 3 van gemengde bestemming naar bedrijvenbestemming onwenselijk is. Daarvoor is destijds door de planwetgever bij het tot stand komen van het bestemmingsplan, zijnde de raad, niet gekozen;
spreekt uit:
de passages uit de planvoorschriften waarin de wijzigingsbevoegdheid geregeld is om de bestemming 'gemengd' te wijzigen in 'bedrijven' op eiland 3 te schrappen waardoor ook eiland 3 een gemengde bestemming blijft houden, een en ander zoals in het bestemmingsplan Honderdland fase 2 is geregeld en de wijzigingsbevoegdheid van het college te schrappen;
en gaat over tot de orde van de dag.
(Amendement 16B van Westland Verstandig)

Dan nog een tweede amendement en dat is toch die omzetting van gemengd naar bedrijfsbestemming. Mevrouw Vermeer zegt tevreden te zijn, want een bepaalde milieucategorie doet zich niet voor. Destijds, toen dat bestemmingsplan werd bedacht en ook door de raad werd vastgesteld, hadden de drie eilanden een specifieke functie en moesten die het aanzien van het plan aangeven en nu zien we dat op een heel eenvoudige wijze dat uitgangspunt geweld aan wordt gedaan en er een grote blokkendoos voor in de plaats komt als we niet oppassen. Vandaar een tweede amendement, waarin we de wijziging eruit willen halen. Ik denk dat ik het niet hoef voor te lezen, de amendementen zijn van tevoren toegestuurd. Bij dezen dien ik dit amendement dan ook in.

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
dat uit de pers vernomen wordt dat ook in ieder geval CDA en VVD de afwijking in artikel 2.5.2 willen schrappen;
dat die afwijking alleen mogelijk was voor het perceel –zie de aanduiding op de plankaart- waarop nu het tweede Polenhotel gepland is;
dat de komst van het tweede Polenhotel in ieder geval nog afhankelijk is van de aanlevering van stukken door de initiatiefnemers, de definitieve vvgb door de raad (die nog gegeven moet worden), omgevingsvergunning en eventuele uitspraken van Rechtbank en Raad van State;
dat uitvoering van het amendement tot schrapping van artikel 2.5.2 in ieder geval ook met zich mede brengt dat op een aantal andere punten het bestemmingsplan en wijzigingsstaat ook moeten worden aangepast wil de schrapping van 2.5.2 het gewenste effect hebben;
stelt vast:
de navolgende wijziging in het voorliggende ontwerpbestemmingsplan:
schrappen van artikel 2.3.1 van de planvoorschriften en schrappen van de volledige 'staat van wijzigingen'.
en gaat over tot de orde van de dag."
(Amendement 16C van Westland Verstandig)

De heer Keizer: Voorzitter. Mag ik de heer Duijsens als mede-indiener van het amendement onder 16A een vraag stellen? Ziet u wanneer dat amendement wordt aangenomen met het schrappen van artikel 2.5.2 de kans voor realisatie van een arbeidsmigrantenhotel vergroten of verkleinen voor die bestemming?

De heer Duijsens: Een tegenvraag. Bedoelt u dan het eerste?

De heer Keizer: Als er een meerderheid is om artikel 2.5.2. te schrappen, ziet u dan een grotere kans voor realisatie van een arbeidsmigrantenhotel of wordt die kans juist kleiner?

De heer Duijsens: Die kans wordt kleiner.

De heer Keizer: Oké. Dank u wel.

De voorzitter: Dan is het woord aan de heer Voskamp.

De heer Voskamp: Voorzitter. Honderdland houdt ons al langere tijd bezig en zeker sinds augustus 2018 is het ronduit rumoerig rondom dit dossier. Door een aantal ruime begrippen in het in 2017 aangenomen bestemmingsplan wat betreft de mogelijkheden voor het oprichten van een logiesgebouw voor arbeidsmigranten dreigde er een situatie te ontstaan waarbij een zeer groot aantal logiesplaatsen mochten worden gebouwd op Honderdland. Omdat dit een onwenselijke situatie zou zijn voor het dorp Maasdijk heeft de raad in augustus 2018 het voorbereidingsbesluit genomen om dit te voorkomen. Helaas heeft dit niet het gewenste resultaat opgeleverd en voor iedereen is bekend waartoe dit heeft geleid, namelijk de aanvraag voor een logiesgebouw met 250 bedden.
De aanvraag voor de vestiging van een logiesgebouw loopt nog op basis van het oude bestemmingsplan en zal als zodanig ook worden getoetst. In de raadsvergadering van 12 februari jl. is er door een meerderheid van deze raad besloten om een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven voor het aangevraagde logiesgebouw. Hierdoor is de procedure in gang gezet voor de aanvraag van deze vergunning.
Het voorstel van vanavond gaat dus om de vaststelling van het bestemmingsplan Eerste herziening Honderdland fase 2. Het gaat dus om de zogenaamde drie eilanden. Op eiland 3 wordt nu ook een bedrijvenbestemming mogelijk, waarbij wel beperkingen zijn opgenomen in verband met de geluidsnormen.

Wij vertrouwen erop dat hier nauwlettend naar wordt gekeken, zoals toegezegd bij de ingediende zienswijzen en dat dit ook voor de toekomst wordt geborgd.
Als een andere borging om naast het reeds ingediende plan voor logiesfuncties voor arbeidsmigranten verdere logiesfuncties in dit gebied te voorkomen zullen wij een amendement indienen. Samen met Westland Verstandig dienen wij een amendement in om het artikel 2.5.2, afwijken voor logiesfuncties voor arbeidsmigranten, uit de planregels van het bestemmingsplan te verwijderen. Door het eerder genoemde besluit van 12 februari voor het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen is artikel 2.5.2 overbodig geworden. Tot zover.
Het amendement dienen wij samen met Westland Verstandig in met daarbij een opmerking. Hedenmiddag moest er een technische aanpassing gedaan worden in het plan. De inhoud is hetzelfde, het staat ook op iBabs, alleen de artikelen zijn wat uitgebreid om duidelijkheid te geven waar het over gaat, maar inhoudelijk is het hetzelfde gebleven. Tot zover.

"De gemeenteraad van Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 19 maart 2019;
- gelezen het raadsvoorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 1e herziening Honderdland fase 2;
- gehoord de beraadslagingen tijdens de extra vergadering van de commissie Ruimte op maandag 11 maart 2019;

overwegende dat:
- de Maasdijkse Belangen Vereniging (MBW) een zienswijze heeft ingediend tegen de 1e herziening bestemmingsplan Honderdland fase 2 en daarin aangeeft het niet eens te zijn met de mogelijkheid voor een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid in het bestemmingsplan om een logiesgebouw voor arbeidsmigranten onder voorwaarden toe te staan;
- tijdens de hoorzitting op dinsdag 5 maart 2019 de heer Batelaan namens de MBV deze zienswijze nader heeft toegelicht;
- de gemeenteraad op dinsdag 12 februari 2019 reeds heeft verklaard geen bedenkingen te hebben tegen het verlenen van een vergunning voor huisvesting arbeidsmigranten aan NL Jobs en daartoe een ontwerpverklaring van geen bedenkingen (VVGB) ter inzage wil leggen;
- de meerderheid van de raad daarmee groen licht heeft gegeven voor deze aanvraag;
- daarmee een ontheffingsmogelijkheid in het bestemmingsplan 1e herziening Honderdland fase 2 feitelijk overbodig is geworden en van geen toegevoegde waarde is;
- daarmee aan de door de MBV ingebrachte zienswijze tegemoet gekomen kan worden:

wijzigt het bestemmingsplan 1e herziening Honderdland fase 2 als volgt:
1. artikel 2.5.2 'afwijken voor logiesfunctie voor arbeidsmigranten' wordt verwijderd uit de planregels van het bestemmingsplan en voorts wordt verwijderd iedere mogelijke andere verwijzing naar dit artikellid in het bestemmingsplan, toelichting of bijlagen;
2. de over het ontwerpbestemmingsplan '1e Herziening Honderdland fase 2' ingediende zienswijzen te beantwoorden zoals opgenomen in de nota van beantwoording zienswijzen, zulks met inachtneming van hetgeen onder punt 1 hierboven is besloten;
3. ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan zodanige wijzigingen op te nemen in de staat van wijzigingen en deze vast te stellen dat daaruit blijkt dat artikel 2.5.2 uit het bestemmingsplan is verwijderd;
4. het bestemmingsplan '1e Herziening Honderdland fase' met identificatienummer NL.IMRO.1783.BTHONDERDLF2h01-VA01 vast te stellen;
5. te bepalen dat voor de ondergrond van dit bestemmingsplan gebruik is gemaakt van de Grootschalig Basiskaart (GBKN) d.d. 20 december 2018."

(Amendement 16A van de LPF en Westland Verstandig)

De heer Duijsens: Mijnheer de voorzitter. Nog een vraag. Waarom wilt u artikel 2.3.1 en de wijzigingsstaat ook niet verwijderen als u daar verder geen arbeidsmigranten wilt hebben?.

De heer Voskamp: Wij gaan ervan uit dat zoals het hier nu staat wij geen verdere problemen zien in dit plan dat het nog verder uitgebreid kan worden.

De heer Duijsens: Maar hoe legt u dan zelf artikel 2.3.1 uit?

De heer Voskamp: Voor ons maakt het niet uit, omdat wij denken dat het geen verdere gevolgen zal hebben.

De voorzitter: Geen verdere vragen? Dan de heer Keizer.

De heer Keizer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Laat er om te beginnen geen onduidelijkheid over bestaan dat de fractie van GemeenteBelang Westland het belangrijk vindt dat de arbeidsmigranten, die door hun inzet een belangrijke bijdrage leveren aan de Westlandse glastuinbouw en ook aan onze economie, goede huisvesting moet worden geboden. Dat gezegd hebbende zien wij daarom in de afgelopen weken de ontwikkelingen op dit dossier met lede ogen aan. Het welslagen van de doelstelling raakt zo keer op keer verder uit beeld. Duidelijk wreekt zich hier dat er in het Westlands Akkoord geen concrete afspraken over dit onderwerp zijn gemaakt, slechts een enkele algemene opmerking.
Het gaat vanavond niet meer om een vrij eenvoudige juridisch-technische herziening van een bestemmingsplan Honderdland fase 2, want dat zou wat ons betreft een hamerstuk kunnen zijn, maar daarentegen krijgt een amendement om het voorstel op één bepaling in het herziende bestemmingsplan te schrappen alle aandacht. Een amendement dat de tegenstanders van het tweede arbeidsmigrantenhotel in Maasdijk de valse hoop geeft dat het tweede hotel er niet zal komen en de partijen die een maand geleden hun instemming nog met het realiseren van het tweede hotel hebben gegeven sterkt met de gedachte: nog één hotel en dan is het klaar voor de Maasdijk.
Als wij deze politieke spaghetti ontwarren, zien we een deal die de geit en de kool sparen. Het college gaat meewerken aan de realisatie van het tweede hotel voor arbeidsmigranten in de Maasdijk dat dan uiteraard wel moet passen binnen de regels van het oude bestemmingsplan en daarnaast zit de boel op slot voor wat betreft de Maasdijk.
Wij hebben daarom nog wat vragen. Wil of kan het college bevestigen dat met het aannemen van dit amendement de kans op realisatie van een tweede hotel niet minder is dan dat wanneer het bewuste artikel blijft bestaan in het nieuwe bestemmingsplan?
En wil het college bevestigen dat, indien mocht blijken dat de aanvraag van NL Jobs niet past in het oude bestemmingsplan, met het schrappen van het bewuste artikel de kansen voor een tweede hotel in de Maasdijk definitief zijn verkeken? Of gaat uw college er alles op alles op zetten om NL Jobs te faciliteren, zodat de aanvraag past of passend gemaakt wordt binnen de regels van het oude bestemmingsplan? Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Zuyderwijk.

De heer Zuyderwijk: Op 14 augustus 2018 is deze raad bijeengekomen om een voorbereidingsbesluit te nemen betreffende het toenmalige bestemmingsplan Honderdland fase 2. Het toenmalige bestemmingsplan Honderdland was onduidelijk en gaf mogelijkheden voor het bouwen van onderkomens voor het huisvesten van arbeidsmigranten op meerdere locaties op Honderdland. Nog voordat het besluit op 17 augustus bekrachtigd werd, wat met publicatiedata heeft te maken, heeft een ondernemer een aanvraag ingediend voor de realisatie van een gebouw geschikt voor huisvesting van arbeidsmigranten.

Vanaf dat moment lopen er twee sporen, de vergunningsaanvraag van een ondernemer aan de ene kant en het bestemmingsplan Honderdland fase 2 waar een voorbereidingsbesluit op rust aan de andere kant. Omdat de vergunningsaanvraag is ingediend voor de bekrachtiging van het voorbereidingsbesluit wordt de aanvraag getoetst aan het oude bestemmingsplan. De vergunningsaanvraag is vorige keer door de raad behandeld en de uitkomst heeft u kunnen volgen in de media. Mocht de aanvraag voldoen aan de gestelde criteria en er gaat gebouwd worden, dan willen wij het college er nogmaals op wijzen dat er goede afspraken gemaakt moeten worden met de ontwikkelaar en desnoods als voorschriften in een aparte gebruiksvergunning op te nemen dat overlast voor de omgeving geminimaliseerd blijft. Maar goed.
Vandaag wordt de raad gevraagd om een besluit te nemen betreffende herziening bestemmingsplan Honderdland fase 2.

Het voor ons liggende bestemmingsplan geeft ruimte om te ondernemen en het aanvullende amendement van de LPF en Westland Verstandig zorgt ervoor dat er geen extra ruimte meer is voor huisvesting van arbeidsmigranten in het voorliggende bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan, inclusief het amendement van de LPF en Westland Verstandig, krijgt de steun van de VVD Westland.
Met deze steun kiest VVD Westland ervoor om de lopende vergunningsaanvraag te laten behandelen, maar dat er geen ruimte meer is in dit bestemmingsplan voor nieuwe aanvragen die willen voorzien in de bouw van arbeidsmigrantenhuisvesting. Dit schept duidelijkheid naar de aanvrager en naar de inwoners van Maasdijk. Zo komen twee sporen tot een eind, de vergunning, ingediend door een uitzender, wordt in behandeling genomen door het college en het bestemmingsplan, inclusief het amendement, kan worden vastgesteld, zodat op Honderdland weer gewoon ondernomen kan worden. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw De Zoete van de ChristenUnie/SGP-fractie.

Mevrouw De Zoete-van der Hout: Voorzitter. Ik kan kort zijn. We hebben over migrantenhuisvesting de vorige keer uitgebreid gesproken. Er zijn net ook wat opmerkingen gemaakt over randvoorwaarden en we hebben het toen gehad over de randvoorwaarden van de migrantenhuisvesting om overlast te voorkomen. Nu, als het gaat over bedrijven, zijn er ook de nodige randvoorwaarden genoemd en we hopen dat het college er streng op zal toezien dat ook die randvoorwaarden niet overtreden worden.
Waar ik nu wel een opmerking over wil maken is dat we de vorige keer mensen hebben gehoord die inspraken met hun zorgen, de mensen uit Maasdijk en we zijn het dan ook helemaal eens met het amendement dat hier voorgesteld wordt, dat absoluut voorkomt dat er nog een tweede migrantenhotel op Honderdland kan worden gerealiseerd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Hofland van D66.

De heer Hofland: Voorzitter. Ik zou hier vanavond een verhaal kunnen vertellen, een verhaal over een bestemmingsplan. Een verhaal dat ons leidt langs een lange reeks aan spoedvergaderingen, interpellatiedebatten, voorbereidingsbesluiten en verklaringen van geen bedenkingen. Maar dat verhaal, voorzitter, dat verhaal ik niet. In plaats hiervan zal onze fractie dit proces ook eens een keer positief benaderen. Er komt vanavond, als alles goed loopt, bijna een einde aan dit verhaal. D66 Westland vindt dat het wel wat tijd heeft gekost. Dit verhaal heeft al te veel afleveringen gekend en het moment is aangebroken om dit herziene bestemmingsplan vast te stellen. Hierbij is extra aandacht nodig voor dit gebied, de Westlandse glastuinbouw die cruciaal is voor de Nederlandse economie.

Onze fractie heeft nog één vraag met betrekking tot het amendement over het schrappen van artikel 2.5.2, dat inmiddels door een meerderheid van deze raad wordt gesteund. Stel nou dat de huidige aanvraag van NL Jobs om een of andere technische reden alsnog wordt afgewezen, kan het bedrijf dan met succes een bijgestelde aanvraag indienen als dit amendement wordt aangenomen? En dat moet onze raad doen om deze mogelijkheden alsnog te bieden.
Voorzitter. Wij vragen dit omdat de gemeenteraad vorige maand een moeilijke, maar een heldere beslissing heeft genomen. Deze beslissing dient volgens ons zeker gerespecteerd te worden.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de heer Spaans van GroenLinks.

De heer Spaans: Voorzitter. Het is net al gezegd, vanaf augustus 2018 zijn we bezig met dit dossier en hebben we vergadering op vergadering gehad, waarbij in ieder geval onze fractie altijd eenduidig is geweest en dat is: er moet ruimte zijn voor een Polenhotel en recentelijk moet er ruimte zijn voor een tweede Polenhotel. Dat is een.
Twee. We hebben het hier nu over een herziening van een bestemmingsplan, een bestemmingsplan dat het enerzijds mogelijk maakte om gemengd te bestemmen en anderzijds nu gewijzigd gaat worden in een bedrijventerrein 1-bestemming. En in de laatste commissievergadering heb ik de wethouder gevraagd hoe het dan zit met de milieucategorisering, waarop ik een afdoende antwoord heb gekregen. Wat dat aangaat is dat punt wat mij betreft gedekt. Wat echter niet gedekt is, is het feit dat we ook te maken hebben met ruimtelijke kwaliteit. En dan heb ik de wethouder ook horen zeggen: we gaan aan die ruimtelijke kwaliteit alle mogelijke aandacht geven. Maar dat is wel een beetje vaag, want een blokkendoos, een fabrieksgebouw enzovoort, het is nu allemaal mogelijk wat vroeger niet mogelijk was. Publieksgerichte functies, dat is wat de bewoners is beloofd en die komen er eigenlijk niet. Je zou daar met alle respect nog een verhaal bij kunnen verzinnen en een gedachte bij kunnen formuleren en de wethouder gewoon vertrouwen, want zij heeft dat toegezegd. Maar het is niet onderbouwd met datgene wat de inspreker, de heer Kester als inspreker terecht naar voren heeft gebracht met het onderzoek, want het RO-onderzoek onderzoekt iets totaal anders dan datgene wat er wordt gevraagd. En dat is nou net de makke waar ik mee zit. En de vraag die ik u stel en die ik straks graag beantwoord wil zien is of u mij de verzekering kunt geven dat al die milieutechnische onderzoeken die er liggen ten aanzien van gemengd een-op-een zijn over te nemen op datgene wat u wilt en wat u voorstelt in deze herziening, namelijk een bedrijventerrein 1. En dan mag u wat mij betreft de milieucategoriseringsverzoeken en vragen achterwege laten, want daar heb ik van u al antwoord op gekregen; ik weet wat u daarvan vindt en gezegd heeft.
Dan heb ik nog een vraag in algemene zin. Er is zojuist door de heer Keizer aan de heer Duijsens gevraagd of hij met artikel 2.5.2 een kans ziet voor een vergroting of een verkleining van de mogelijkheden. Wij hebben duidelijk aangegeven dat de kans voor een tweede Polenhotel aanzienlijk wordt verminderd als het amendement over artikel 2.5.2 wordt aangenomen. Maar dan begrijp ik niet de opmerking van de CDA-fractie, die enerzijds de belangen van de tuinbouw van de daken schreeuwt en anderzijds nu het amendement over artikel 2.5.2 gaat steunen. Dat begrijp ik echt niet. En datzelfde geldt voor de VVD. Ik heb de afgelopen maanden de bijdragen van deze fracties gehoord en daarbij was het Nimby-effect vanuit de heer Zuyderwijk dat artikel 2.5.2 het verminderen van die kansen is. Er moeten busjes komen, prullenbakken en boa's in belang van de tuinbouw, maar 2.5.2 steunt u en is helemaal niet (3.22.00) ?????????. Ik zou deze twee fracties toch wel de vraag willen stellen en daar ook graag een antwoord op willen hebben hoe zij die draai verkopen. Ik begrijp dat niet, maar dat zal ongetwijfeld aan mij liggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de fractie van de PvdA, de heer De Gier.

De heer De Gier: Voorzitter. We hebben het over de aanpassing van het bestemmingsplan, zoals we dat in augustus hebben voorgenomen. Tussendoor hebben we natuurlijk de ontwerpverklaring van geen bedenkingen aangenomen met daarbij de vraag om het tweede Polenhotel op Honderdland mogelijk te maken. Ik snap dat een tweede Polenhotel dan ook op de een of andere manier in deze herziening van het bestemmingsplan dient te worden opgenomen. We kunnen tenslotte voor dat gebied geen bestemmingsplan aannemen waar het Polenhotel totaal niet in staat. Maar de formuleringen die er nu in staan, zoals in de artikelen 2.5.2 en 2.3.1, bieden het college mogelijkheden om af te wijken, maar daarbij worden dan weer allerlei dingen aangehaald die daar eigenlijk niet bij horen. Een voorbeeld is dat in lid b van artikel 2.5.2 ineens het ontwikkelingskader weer om de hoek komt kijken. Laten we duidelijk zijn: dat tweede Polenhotel moet er gewoon komen en moet voldoen aan het oude bestemmingsplan en daarop is het ontwikkelingskader niet van toepassing.
Dat wordt voor de rest ook niet genoemd in de verklaring van geen bedenkingen, dus dat moeten we er nu weer niet bij gaan slepen, want dat maakt alleen de vergunningsverlening weer moeilijker. Ik heb de wethouder ook gevraagd waarom deze twee artikelen zo zijn geformuleerd dat het lijkt alsof er een derde Polenhotel kan komen of dat door allerlei extra bepalingen die erin zijn opgenomen u alsnog de kans heeft om dat tweede Polenhotel tegen te houden. Ik begrijp het niet helemaal. Vandaar de vraag en het zal afhangen van het antwoord of wij de amendementen wat dat betreft gaan steunen.
Misschien snap ik het niet helemaal, maar kunt u mij nog één keer uitleggen waarom eiland 3 ineens een bedrijvenbestemming moet krijgen? Volgens hadden we die gemengde bestemming toch van tevoren bedacht. Ik begrijp niet waarom er nu ineens bedrijven met milieucategorie 3.2 moeten worden toegestaan.

De voorzitter: Dank u wel. Namens het college heeft wethouder Gardien het woord.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Voorzitter. Ik zal eerst kort ingaan op de vragen die zijn gesteld en daarna op de ingediende amendementen.
De fractie van GemeenteBelang Westland zegt dat er valse hoop wordt gegeven en vraagt of het college kan aangeven dat de kans op een tweede Polenhotel niet minder is geworden als de raad besluit tot het schrappen van het artikel. U moet een onderscheid maken tussen het oude bestemmingsplan en deze eerste herziening. Zoals u weet heeft NL Jobs de aanvraag tijdig ingediend en het toetsingskader daarvoor is het oude bestemmingsplan. Het college heeft daarvan gezegd dat het daarmee in strijd is en de vergunning alleen zou kunnen worden afgegeven met een verklaring van geen bedenkingen. Dat is hier op 19 februari jl. hier in de raadsvergadering aan de orde geweest en uw raad heeft in meerderheid gezegd bereid te zijn de ontwerpverklaring van geen bedenkingen ter inzage te leggen. Dat proces loopt gewoon door en staat los van dit bestemmingsplan. Straks hebben mensen de gelegenheid daarop zienswijzen in te dienen en als dat gebeurt, dan worden deze keurig netjes behandeld zoals dat bij een bestemmingsplan ook het geval is. Het hele setje komt dan weer bij u terug in de raad en dan kunt u besluiten de verklaring van geen bedenkingen af te geven. Dat staat dus los van dit bestemmingsplan, die procedure loopt gewoon door onder het oude bestemmingsplan.

De heer Keizer: Bij interruptie. Ik snap dat het doorloopt onder het oude bestemmingsplan, maar als die aanvraag niet blijkt te kloppen en er ligt wel een wens vanuit de raad om daar een hotel toe te staan, dan is die van tafel en heb je volgens mij met het schrappen van artikel 2.5.2 geen mogelijkheid meer voor een nieuwe aanvraag of om er überhaupt nog iets te realiseren.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: De aanvraag is tijdig ingediend. Dus de aanvrager kan die altijd aanpassen en de datum van indiening van die aanvraag is leidend. In de commissievergadering is mij expliciet gevraagd wat de consequentie van het schappen van het artikel is en dat heb ik toen uitgelegd en zal ik niet herhalen. Dat laat natuurlijk onverlet dat iedereen een aanvraag voor een omgevingsvergunning kan indienen om een Polenhotel te vestigen, ook al staat dat niet in het bestemmingsplan. Dat kan natuurlijk altijd. Het doorloopt dan eigenlijk dezelfde procedure als met NL Jobs en dan zou je als raad daarover moeten beslissen, omdat het bestemmingsplan geen binnenplanse mogelijkheid geeft. Dat is de situatie zoals het is.

De heer Hofland: Voorzitter. Bij interruptie. We hebben het niet over een specifiek Polenhotel waarin alleen Polen gehuisvest mogen worden. We hebben het toch over een arbeidsmigrantenhotel?

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Dat is juist, maar ik heb ook een paar keer de term 'Polenhotel' gehoord. Het zijn uiteraard niet alleen Polen die daar worden gehuisvest.

De heer Duijsens: Voorzitter. Even hierop inhakend. In de raadsvergadering van februari 2020 een verklaring van geen bedenkingen afgeven. Wat is volgens u dan de toetsing die moet worden toegepast? Dit bestemmingsplan, de eerste herziening, of het oude bestemmingsplan? Wat is dan het peilmoment?

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Het peilmoment is de datum van het indienen van de aanvraag. Als het amendement wordt aangenomen, dan blijft het oude bestemmingsplan het toetsingskader, omdat er in dit bestemmingsplan geen mogelijkheid zit om ontheffing te verlenen door het college.

De heer Duijsens: Voor het college, want u weigert de vergunning en u gaat aan de raad vragen wat die wil. In februari 2020 ligt dit bestemmingsplan voor en het oude bestemmingsplan geldt dan niet meer. Denkt u dan dat de raad moet kijken naar het oude bestemmingsplan, zoals op het moment van de aanvraag, of op het moment waarop de raad de verklaring van geen bedenkingen alsnog definitief moet verlenen?

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: U heeft het nu over de reeds ingediende aanvraag van NL Jobs. Die is ingediend en de datum van indiening is daarbij leidend. En dat is dus voordat dit bestemmingsplan is aangenomen. Die procedure loopt gewoon door.
Er is nog een vraag gesteld door D66 over wat er gebeurt als de aanvraag moet worden gewijzigd. Een aanvraag kan altijd worden gewijzigd. De datum van indiening is leidend, zoals ik zojuist ook al heb gezegd.
Dan zijn er nog vragen gesteld over de ontheffingsmogelijkheid voor het college om op eiland 3 een bedrijvenbestemming te realiseren. Dat is al geruime tijd aan de orde en daar heb ik zowel de commissie als de raad over ingelicht. Reeds ten tijde dat het voorbereidingsbesluit werd genomen was het vorige college er al mee bezig en was de wens van HOC bekend om daaraan een bedrijvenbestemming te geven, omdat het daarvoor een kandidaat had. Die kandidaat is inmiddels afgehaakt en wij zijn met HOC in overleg gegaan of zij het toch wenselijk vinden om daar bedrijf 1-bestemming aan te geven in plaats van een gemengde bestemming. Ja, dat was de wens. De behoefte aan bedrijventerrein is zeer groot, groter dan de invulling gemengd. Maar uiteraard kan dat alleen maar onder bepaalde voorwaarden, de milieucategorie is beperkt. Geluidsnormering is beperkt, want er zal moeten worden voldaan aan de geluidsverkaveling. Verder geldt voor die eilanden een beeldkwaliteitsplan waaraan zeer streng wordt getoetst en dat is misschien wel één van de oorzaken dat iemand is afgehaakt. Omdat het juist zo'n beeldbepalende plek is, wordt er vanuit stedenbouw heel goed gekeken of er aan het beeldkwaliteitsplan wordt voldaan.

Dus dat wil niet zeggen dat ieder bedrijf daar zomaar gevestigd kan worden. Het RO-onderzoek is speciaal gedaan om te toetsen of het mogelijk is op eiland 3 de bestemming gemengd om te zetten naar een bedrijvenbestemming en uit dat onderzoek is gebleken dat het onder omstandigheden onder voorwaarden kan, zoals ik zojuist al heb aangegeven.
De PvdA vraagt waarom de twee artikelen zo zijn geformuleerd dat er een derde hotel kan komen en of een tweede Polenhotel kan worden tegengehouden. Ik begrijp de vraag niet helemaal. Ik heb zojuist al uitgelegd wat er aan de hand is. Op Honderdland fase 1 is al een hotel en er is tijdig een aanvraag ingediend onder het oude bestemmingsplan en die loopt door. Als dit wordt geschrapt, dan is het nog altijd mogelijk, want je kan niemand ervan weerhouden om een aanvraag omgevingsvergunning in te dienen, alleen is er dan in het bestemmingsplan geen ontheffingsmogelijkheid meer opgenomen en zal de raad daar altijd nog apart over mogen beslissen. Het wordt moeilijker als het artikel eruit is.

De heer Duijsens: Toch nog een interruptie. Wat vindt u van de stelling van een aantal partijen dit vanavond te doen, dus voor het amendement stemmen om een derde Polenhotel onmogelijk te maken.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Het wordt lastiger, maar niet onmogelijk, omdat men niemand kan verbieden om een aanvraag omgevingsvergunning in te dienen, ook al past het niet in het bestemmingsplan. U weet als geen ander dat een aanvraag omgevingsvergunning dle niet past in een bestemmingsplan moet worden opgevat als een verzoek om medewerking te verlenen.

De heer Duijsens: Dat is geen antwoord op mijn vraag. De afwijking heeft betrekking op een specifiek perceel grond en daar staat het hotel al. Je kunt niet stapelen en er drie boven op elkaar zetten. In mijn ogen is het dan toch niet helemaal juist om te zeggen: we gaan die afwijking eruit halen om een derde Polenhotel onmogelijk te maken. Nee, diezelfde plek is al bezet door de tweede.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Dat klopt en dan is er die verklaring voor geen bedenkingen. Ik dacht dat al een aantal keren gezegd te hebben.

De heer De Gier: Voorzitter. Als NL Jobs nu afhaakt, zegt u dat het wel moeilijker wordt, zeker als.....

De voorzitter: Ik vraag de heer De Gier zijn vraag kort en bondig te formuleren.

De heer De Gier: Als artikel 2.5.2 wordt geschrapt en NL Jobs afhaakt, dan moet de nieuwe aanvrager dus naar de raad en kan het niet meer binnen het bestemmingsplan.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Als NL Jobs zijn aanvraag zou intrekken bijvoorbeeld, maar daarvoor zijn op dit moment helemaal geen aanwijzingen, want zij wil daar juist graag dat hotel realiseren, dan zou een nieuwe aanvraag van wellicht een andere partij getoetst worden aan het bestemmingsplan. Wij moeten dat dan opvatten als een verzoek om medewerking te verlenen en komt het naar uw raad.
Dan wil ik nog ingaan op de amendementen. Het amendement dat pleit voor het verwijderen van artikel 2.5.2 heb ik volgens mij voldoende geduid en wat daarvan de consequenties zijn. Het college laat het over aan de raad en wacht de stemming af. U weet nu wat de consequenties zijn van het amendement.
Dan het amendement van Westland Verstandig, dat samen met de fractie van de LPF is ingediend, waarin wordt gevraagd om ook artikel 2.3.1 van de planvoorschriften te schrappen.

Als ik het amendement goed lees, dan maakt dat, voor zover wij dat kunnen beoordelen, dit amendement eigenlijk overbodig, omdat de tekst van artikel 2.3.1 nagenoeg hetzelfde is als van artikel 2.5.2. Ik heb de tekst voor me en die verschilt nagenoeg niet van artikel 2.5.1. In het amendement staat eigenlijk dat in het dictum van het amendement 16A al wordt verwezen naar het verwijderen van iedere mogelijke andere verwijzing in een bestemmingsplan. Dan lees ik dat zo dat dus iedere verwijzing die ziet op die ontheffing eruit moet en dat betekent dus ook de aanpassing van de nota zienswijzen enzovoort, want dat stelt namelijk het amendement en zou dat amendement overbodig maken.

De heer Duijsens: U ziet dan wel over het hoofd dat het ene een verbouwingsvoorschrift is en het andere een gebruiksvoorschrift. Als u zegt dat het overbodig is en het er zonder meer naar aanleiding van het amendement wordt uitgehaald, wie ben ik dan? Ik ben een gelukkig mens.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Als u kijkt onder het artikel, dan staat het inderdaad onder bebouwing, maar het gaat over het gebruik. U zult dat ongetwijfeld hebben gezien.

De heer Duijsens: Als u zegt dat het amendement van de LPF en Westland Verstandig ook dit artikel bevat en ook de staat van wijzigingen, prima.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Ik lees dat zo, maar ik kijk natuurlijk naar u als indieners van het amendement. Als ik het amendement lees, dan staat er eigenlijk die ontheffing uit het bestemmingsplan te willen halen. Dus iedere verwijzing naar een eventuele ontheffing, of het nu bouw of gebruik is, moet eruit. Zo lees ik het amendement en ik hoor graag van de indieners of het ook zo is bedoeld.

De voorzitter: Ik stel voor mevrouw Gardien en de heer Duijsens dat u mij even gebruikt als voorzitter van deze raad. Ik zit hier ook graag mijn rol te vervullen.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Ik wil graag van de indieners van het amendement horen of het ook zo bedoeld is.

De heer Voskamp: Het klopt. Zoals de wethouder aangeeft bedoelen wij het ook. Iedere verwijzing in het bestemmingsplan gaat er op die manier uit.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Er is ook nog een amendement ingediend door Westland Verstandig over de bedrijvenbestemming. Het college ontraadt dat amendement, omdat met de wijzigingsbevoegdheid tegemoet wordt gekomen aan de wens van de ontwikkelaar en uit onderzoek gebleken is dat de wijziging geen negatieve gevolgen voor de omgeving hoeft te hebben. Daarnaast is er op deze locatie specifiek, en in het Westland in het algemeen, grote behoefte aan bedrijvenbestemming. Dus als dat eiland daarmee kan worden ingevuld, dan zien wij daarin binnen de randvoorwaarden die duidelijk gesteld zijn geen bezwaar. Om die reden ontraadt het college dat amendement.

De voorzitter: Dank u wel. Dan bent u aan het einde van uw eerste termijn. Is er nog iemand die in tweede termijn het woord wil voeren?

Mevrouw Vermeer-de Smit: Voorzitter. Er zijn wat vragen gesteld door de heer Spaans, die het ook had over busjes en prullenbakken. Het is namelijk zo dat wij mensen uit Maasdijk spreken en die mopperen nu over overlast, waarbij het voornamelijk gaat over zwerfvuil en over de route die mensen 's nachts moeten afleggen als zij, al dan niet dronken, na het feesten thuiskomen uit een gezellige kroeg en terug lopen of fietsen naar het hotel. Wij hebben gezegd daar iets aan te doen.

En ook bij de vestiging van een tweede hotel, want we gaan ervan uit dat het er ook komt: denk na hoe die overlast voor Maasdijk kan worden beperkt. Als een maatregel is om met busjes ergens anders boodschappen te gaan doen, we hebben dat in het land gezien, dan vinden wij dat een goede oplossing. Dat wilde ik de heer Spaans even uitleggen.

De heer Spaans: Voorzitter. Ik vind het heel treffend dat mevrouw Vermeer begint met busjes en prullenbakken, maar dat was niet de portee van mijn vraag. Mijn vraag was waarom het CDA de draai heeft gemaakt en artikel 2.5.2 daarvan te onttrekken om dat te gaan steunen. Een van de indieners nota bene van het amendement geeft in dit huis aan dat de kans dat er een tweede Polenhotel, migrantenhotel/hotel, komt alleen maar kleiner wordt. Als zij mensen in Maasdijk spreekt, maar ook tuinbouwondernemers, die het belang van een arbeidsmigrantenhotel zo onderstrepen, ook het belang voor de sector, de sector waar het CDA altijd pal voor stond, hoor ik mevrouw Vermeer nu zeggen dat we er van mogen uitgaan dat het hotel er ook komt.
De indiener geeft nota bene zelf aan dat die kans alleen maar kleiner wordt. Ik begrijp niet waarom het CDA nu die draai maakt. Het heeft niets te maken met busjes en prullenbakken, zoals zij dat doet voorkomen? Data is een 'hoax'. Ik vraag mevrouw Vermeer aan te geven waar het werkelijk om gaat, want daarop hebben de inwoners van Maasdijk ook recht op.

Mevrouw Vermeer-de Smit: U heeft helemaal gelijk, ik was het tweede antwoord nog schuldig. We hebben niet alleen inwoners van Maasdijk gesproken, maar ook de aanvrager van de vergunning en deze mensen bouwen niet voor de eerste keer een hotel. Zij hebben meerdere hotels in Nederland staan, weten precies hoe zo'n aanvraag moet worden ingediend en aan welke voorwaarden moet worden voldaan. Zij hebben mij verzekerd dat zij door de gemeente 100% gefaciliteerd worden om die aanvraag te laten slagen. Dus hebben wij zaken afgewogen. Ten eerste zijn we er ten volle van overtuigd dat het hotel daar komt en de vergunning wordt verleend en ten tweede vinden wij dat we de Maasdijkers gelijk moeten geven en er geen derde hotel moet komen.

De voorzitter: De heer Zuyderwijk heeft het woord.

De heer Zuyderwijk: Dank u dat u mij nog even de gelegenheid geeft. Het zijn interessante vragen. De heer Spaans heeft geluisterd naar de indieners van vragen en wij hebben met name naar het antwoord van het college geluisterd en daaruit maak ik toch echt op dat er medewerking verleend gaat worden aan een tweede huisvesting voor arbeidsmigranten. Een derde hotel zou gewoon onwenselijk zijn en daarom hebben we dat zo keurig afgerond.

De heer Spaans: Een korte reactie, voorzitter, als u mij toestaat. Over één ding zijn we het eens met zowel het CDA als de VVD en dat is ook prettig om te constateren, namelijk dat een derde Polenhotel ongewenst is.

De heer Keizer: Voorzitter. Ik dank de wethouder voor haar antwoord. Wat ik lastig vind is dat het amendement op verschillende manieren wordt uitgelegd. Iedereen heeft een eigen uitleg, de wethouder doet dat en een van de indieners heeft ook externe informatie aangevraagd en ook de aanvrager zelf heeft alle fractie nog een mail gestuurd met ook een andere interpretatie. Het is lastig om uiteindelijk een besluit te nemen en daarom vraag ik ons zo dadelijk de mogelijkheid te geven een stemverklaring af te kunnen leggen bij zowel het amendement als het raadsvoorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Daartoe zal ik zeker gelegenheid geven. Ik attendeer u er ook op dat de handelingen van de raad ook deel uitmaken van de besluitvorming.
Heeft de wethouder nog behoefte aan een reactie in tweede termijn?

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Misschien alleen nog even ingaan op datgene wat de heer Zuyderwijk van de VVD-fractie opmerkt. Ik heb al eerder gezegd dat u heeft besloten de ontwerpverklaring van geen bedenkingen ter inzage te leggen en straks komt het hele setje terug in de raad om er een besluit over te nemen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik tot besluitvorming na in twee termijnen te hebben beraadslaagd. Allereerst het amendement van LPF en Westland Verstandig.

De heer Duijsens: Voorzitter. We trekken ons amendement in, omdat de wethouder alles wat op arbeidsmigranten lijkt uit het bestemmingsplan wil slopen. Wij vinden dat prima.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Ik heb aan de indiener gevraagd of ik het zo mag interpreteren en één van de indieners heeft dat bevestigd. U bent ook een van de indieners.

De voorzitter: Ik begrijp, mijnheer Duijsens, dat u het amendement over het verwijderen van artikel 2.3.1 intrekt. Prima. Ik stel de heer Keizer in de gelegenheid een stemverklaring af te leggen.

De heer Keizer: Dank u wel, voorzitter. De fractie van GemeenteBelang Westland zal tegen het amendement stemmen. De consequenties van het aannemen worden zo divers uitgelegd dat het voor ons een soort Russisch roulette lijkt te worden. Onze fractie zal ook tegen het herziene bestemmingsplan stemmen. Alles afwegende, wij hadden in augustus nooit een besluit genomen als het college alle informatie toen beschikbaar had gesteld. In het oude bestemmingsplan en in de overeenkomst met HOC zaten tools genoeg om ongebreidelde huisvesting te voorkomen. Door niet alle informatie met de raad te delen is er wat ons betreft een verkeerd besluit genomen en een onnodige vertraging ontstaan voor het bedrijfsleven. In het oude plan was het college aan zet geweest en blijkbaar kan het college niet het besluit nemen en is gezocht naar een constructie om de hete aardappel op het bord van de gemeenteraad te leggen. Dank u wel.

De heer Hofland: Voorzitter. Ik wil ook graag een stemverklaring afleggen. Ik zal ook tegen het amendement stemmen en ben het met de overtuiging eens dat een derde hotel niet wenselijk is, maar dat dit al geborgd is met de huidige gang van zaken.

De voorzitter: Er zijn geen andere stemverklaringen, zodat we kunnen overgaan tot besluitvorming.
Ik breng het amendement van de LPF en Westland Verstandig in stemming. Voor zijn de fracties van Westland Verstandig, de ChristenUnie/SGP, de VVD, de LPF en het CDA. Tegen stemmen de fracties GemeenteBelang Westland, GroenLinks, de PvdA en D66. Het amendement is aangenomen.
Dan breng ik in stemming het amendement van Westland Verstandig onder 16C over artikel 2.6, wetgevingszone en wijzigingsgebied. Voor dit amendement zijn de fracties van Westland Verstandig en GroenLinks. Tegen het amendement zijn de fracties van GemeenteBelang Westland, de ChristenUnie/SGP, de PvdA, D66, de VVD, de LPF en het CDA. Het amendement is hiermee verworpen.

De heer Voskamp: Voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring afleggen over het voorstel zelf. Wij zijn voor het voorstel, maar niet voor de gelopen koers om er een arbeidsmigrantenlogies van te maken of toe te staan.

De voorzitter: Ik neem kennis van deze stemverklaring. Dan breng ik het gewijzigde voorstel na amendering van het beslispunt van de raad behorende bij agendapunt 16 in stemming.

Voor het geamendeerde besluit stemmen de fracties van Westland Verstandig, de ChristenUnie/SGP, de VVD, de LPF en het CDA. Tegen stemmen de fracties van GemeenteBelang Westland, GroenLinks, de PvdA en D66. Het gewijzigde/geamendeerde voorstel is daarmee aangenomen. Dank u wel.

17A. VASTSTELLING VAN DE AFHANDELING VAN DE LIJST MET INGEKOMEN STUKKEN (LIS)

17B. KENNISNEMING VAN DE LIJST MET UITGAANDE STUKKEN (LUS)

17C. KENNISNEMING VAN DE LIJST MET VERTROUWELIJKE STUKKEN

17D. KENNISNEMING VAN DE LIJST MET ARTIKEL 42-VRAGEN EN ANTWOORDEN

17E. KENNISNEMING VAN DE LIJST MET ARTIKEL 43-VRAGEN EN ANTWOORDEN

De voorzitter: Akkoord.

18. BEHANDELING VAN OP ZICHZELF STAANDE MOTIES OP GROND VAN ARTIKEL 38, LID 3 VAN HET REGLEMENT VAN ORDE VAN DE RAAD

De voorzitter: Er zijn nog twee moties die behandeld moeten worden.

De heer Duijsens: Kunnen we de motie over moestuinen naar een volgende keer verschuiven en nu de motie over dierenwelzijn behandelen, want hiervoor zitten mensen op de tribune?

De voorzitter: Nee, ik breng beide moties vandaag in stemming. Er is hierover beraadslaagd in de commissievergadering en ik weet niet of er nog behoefte is over nadere beraadslaging.

18.1. MOTIE WV-GL-PVDA INZAKE MOESTUINEN

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 19 februari 2019;
overwegende:
dat het vorige college meerdere malen de toezegging gedaan heeft over de komst van een moestuinencomplex in Westland;
dat die toezegging gedaan werd naar aanleiding van de gebleken grote behoefte aan een dergelijk complex;
dat bij het toenemende aantal medioren en senioren in Westland een dergelijk complex ook kan bijdragen aan saamhorigheid;
dat ook vanuit educatief oogpunt het hebben van een moestuin voor Westland belangrijk is, zeker als tuinbouwgemeente;
dat in het verleden het vooral ging om het niet hebben van een geschikt perceel in Westland waar de moestuin op gerealiseerd kon worden;
dat ook in andere gemeente moestuinen succesvol zijn in meerdere opzichten;
verzoekt het college:
binnen twee maanden te komen met een concreet plan inzake het realiseren van een moestuin in Westland en daarbij ook aan te geven op welk perceel een dergelijke moestuin gerealiseerd kan worden, al of niet tijdelijk, en aan de raad concrete voorstellen te doen om tot realisering van een dergelijke moestuin te komen;
en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van Westland Verstandig, GroenLinks en de PvdA)

De heer Van der Mark: Voorzitter. Heel kort. Vorige keer hebben we hier heel enthousiast over gesproken en ik ben heel benieuwd naar het antwoord van de wethouder en of hiermee voortgang gemaakt kan worden. Het is in het dorp heel goed gevallen.

De heer Duijsens: Voorzitter. De Lier prima, maar de motie ziet het natuurlijk ruimer, dat er een grotere oppervlakte in Westland beschikbaar komt. Als De Lier daarvan een voorproefje wil zijn, dan is dat prima, maar de motie ziet op meer.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Voorzitter. De motie zoals nu vormgegeven moet het college ontraden, omdat daarmee eigenlijk wordt aangegeven dat de gemeente Westland groen beschikbaar zou moeten stellen of aangeven waar zo'n moestuin zou kunnen worden gerealiseerd.
Het college staat positief tegenover het initiatief dat is ingediend in De Lier en wil daar medewerking aan geven, maar als er een ander initiatief komt, dan gaan we daar uiteraard serieus naar kijken.
Het is niet zo dat het college gronden beschikbaar stellen voor het realiseren van moestuinen, maar dat staat wel in de motie. Zoals het in de motie is gesteld moet die worden ontraden, maar ieder initiatief wordt serieus bekeken of het mogelijk is.

De heer Duijsens: Misschien de motie aanhouden en er nog een keer in een commissievergadering over doorpraten. Dat is mijn voorstel.

De voorzitter: Het ordevoorstel is de motie nog een keer terug te nemen naar de commissie.

De heer Zuyderwijk: Natuurlijk is het altijd goed om erover te blijven praten, maar ik denk dat voorliggende motie heel anders is dan de toezegging die de wethouder heeft gedaan. Ik zou de motie in stemming willen laten brengen, want dat geeft duidelijkheid hoe we hier met z'n allen in zitten. Laat het college het initiatief dat door de burgers is ingebracht behandelen en dan komt het vanzelf goed.

De heer Keizer: Voorzitter. Een ordevoorstel. Ik wil juist naar aanleiding van de beantwoording van de wethouder nog een keer met de heer Duijsens van gedachten wisselen of er geen aanpassing op kan worden gemaakt, zodat het meer in lijn komt met datgene wat de wethouder voorstelt en misschien later nog een keer in stemming kan worden gebracht. Zoals de wethouder nu terecht zegt, zal de motie worden weggestemd, maar wij zouden ruimte willen bieden om er nog eens met elkaar van gedachten te wisselen. Een ander proces, waar de inspreekster destijds over sprak is een ander traject, dat loopt en daar zijn wij net als de heer Van der Mark hartstikke enthousiast over. Wij zouden de handschoen van de heer Duijsens willen oppakken en daarover nog eens in een commissievergadering te spreken.

De voorzitter: Ik kijk naar het ordevoorstel. U vraagt dit onderwerp terug te leiden naar de commissie. Iedereen is daarvoor, waarmee de motie teruggaat naar de commissie. Dank u wel.

18.2. MOTIE WV-GL-PVDA INZAKE DIERENCENTRUM BIJ DE VIERSCHAAR

"De raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:
dat er concrete plannen zijn bij diverse stakeholders om te komen tot een dierencentrum op een perceel grond bij de Vierschaar in Westland. Over het geplande dierencentrum (met onder meer ambulance, egelopvang en educatiecentrum) zijn al eerder de plannen naar buiten gekomen;

dat een dergelijk centrum bijdraagt aan het dierenwelzijn in Westland;
dat op dit moment overleg gevoerd wordt, maar dat vanuit het college daarover weinig tot niets vernomen wordt;
dat de gemeente Westland wel zal dienen te faciliteren zonder direct financieel betrokken te zijn bij de realisatie en exploitatie;
dat in ieder geval de transparantie met zich medebrengt dat ook de raad in deze mede betrokken wordt;
verzoekt het college:
om binnen drie maanden duidelijkheid te geven over de condities waarop het perceel aan de Vierschaar aan de deelnemende organisaties ter beschikking gesteld kan worden en daarbij ook de raad te betrekken, zulks teneinde de betrokken stichtingen / organisaties in de gelegenheid te stellen om verder te gaan met het plannen van het dierenwelzijnscentrum;
en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van Westland Verstandig, GroenLinks en de PvdA)

De heer Duijsens: De motie over dierenwelzijn is in de commissievergadering aan de orde geweest, waarbij de wethouder positief stond tegenover het idee van de verschillende organisaties om een Westlands dierencentrum voor bijzondere wilde dieren te gaan opzetten, knaagdieren, vogels, egels en een dierenambulance en daarnaast een educatieve ruimte. De bouw en exploitatie wordt zelf geregeld, zo hebben we van de inspreker gehoord, alleen is er medewerking nodig voor het beschikbaar stellen van een perceel dat eigendom is van de gemeente. De wethouder heeft aangegeven dat daar de raad voor nodig is. Op dit moment wordt er veel gepraat, maar de deelnemende partijen willen snel duidelijkheid over de beschikbaarheid van het perceel, net als bij Droom Je in Naaldwijk moet er duidelijkheid zijn op welke condities de gemeente dat perceel wil. Wij willen graag zo'n dierenwelzijn in Westland hebben, Westland heeft daar volgens ons grote behoefte aan, vandaar dat Westland Verstandig, GroenLinks en PvdA deze motie in stemming willen brengen.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Voorzitter. Er is een initiatief bekend en er is ook op ingesproken. De gemeente wil het initiatief voor deze locatie faciliteren. Het is gemeentelijk eigendom en het staat op de lijst van af te stoten locaties. Uitgangspunt is dat de gronden dan in recht van opstal worden uitgegeven. De gemeente staat wel op het standpunt geen financiën beschikbaar te stellen, maar wel faciliteren. Dus echt alleen in faciliterende zin. Het is ook geen wettelijke taak van de gemeente om dit dierencentrum te faciliteren. Dit is een ander soort dierencentrum.
Wij willen hier aan meewerken, maar hiervoor geen financiën beschikbaar stellen.

De heer Duijsens: Dat zegt de motie ook niet. Deze motie is om duidelijkheid te geven dat de mensen een stapje verder kunnen. Nu wacht iedereen op iedereen en als de gemeente niet de eerste zet doet van de gronden, dan komt het niet van de grond. Daarop is de motie gericht.

Wethouder mevrouw Gardien-Reinders: Het college heeft geen bezwaar tegen deze motie.

De voorzitter: De motie wordt unaniem aangenomen.

18.3. MOTIE WV INZAKE OPLOSSING VOOR SCHRIJNEND TEKORT AAN VERPLEEGBEDDEN EN CRISISBEDDEN

Motie 'Oproep te komen tot een oplossing voor schrijnend tekort aan verpleegbedden en crisisbedden'
"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:

dat de gemeente druk doende is voor arbeidsmigranten huisvesting te creëren en dat in ieder geval vergaand te faciliteren en daarvoor forse bedragen aan te wenden;
dat senioren, medioren en ook mensen met een beperking dringend behoefte hebben aan verpleeg- / crisisbedden;
dat bijna dagelijks kwetsbare Westlandse inwoners niet terecht kunnen binnen Westland in één van de verpleeg- / verzorgingshuizen en dus buiten Westland gehuisvest moeten worden al of niet tijdelijk en wachtende op een verpleegplek in Westland;
dat dit tot schrijnende gevallen leidt waaraan op korte termijn een einde moet komen;
dat de gemeente Westland andere keuzes moet maken en ook aan de kwetsbare senioren en medioren en mensen met een beperking aandacht moet besteden door eventueel zelf het initiatief te nemen om te komen tot een revalidatiecentrum;
dat de gemeente eventueel samenwerking moet zoeken daarbij met de zorgaanbieders in Westland en het Zorgkantoor;
dat het niet uit te leggen valt dat in omringende gemeenten deze voorziening er wel is, zelfs voor Westlandse inwoners, en in Westland met meer dan 100.000 inwoners niet;
dat afgelopen jaren de gemeente het op dit punt heeft laten liggen en onvoldoende initiatieven ontplooide;
dat de gemeente Westland wel in staat is om –en dat terecht- basisscholen te bouwen, gemeentehuizen van de grond te krijgen, maar dat blijkbaar een goede behuizing voor de kwetsbare inwoners niet mogelijk is;
dat politiek Westland al lang hierover spreekt, maar geen daadkracht toont;
dat daarin wijziging moet komen;
Verzoekt het college:

- om in de Voorjaarsnota te komen met een concreet plan (plaats, financiën, exploitatie) om te komen tot de realisering van een revalidatiecentrum in Westland;
- overleg te voeren met de zorgaanbieders en het Zorgkantoor over de exploitatie van een dergelijk centrum;
- daarbij ook de mogelijkheden te bezien om een dergelijk centrum eventueel te voegen bij één van de bestaande verpleeghuizen in Westland.

gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van Westland Verstandig)

18.4. MOTIE WV INZAKE VERDERE ONDERSTEUNING MANTELZORGERS IN WESTLAND

Motie 'Verdere ondersteuning mantelzorgers in Westland'
"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:

- dat gezien het nijpend tekort in Westland aan verpleeg- en verzorgingsplaatsen voor onze medioren en senioren, Westlandse inwoners die vergaande zorg nodig hebben gedwongen worden langer thuis te blijven;
- dat in de praktijk blijkt dat de naaste familie vaak om sociale en maatschappelijke redenen niet wenst dat hun zorgbehoevende familielid tijdelijk buiten Westland geplaatst wordt, dit in afwachting van een plek in één van onze verpleeghuizen;
- dat van mantelzorgers in al deze gevallen nog meer verlangd wordt, omdat bij een verpleeghuisindicatie andere voorzieningen vanuit WLZ/Wmo komen weg te vallen;
- dat niet te voorzien valt dat op korte termijn andere en betere structurele voorzieningen binnen de gemeente Westland gecreëerd zullen worden en ook de wachtlijsten niet zullen verkorten nu het College zich vooral focust op andere zaken, zoals de bouw van Polenhotels;
- dat mantelzorgers nu in Westland een symbolisch bedrag ontvangen van € 100,00 en mede daardoor bij de gemeente bekend zijn en daarnaast nog een aantal faciliteiten goed geregeld zijn;

- dat meer en betere ondersteuning van de steeds belangrijker wordende mantelzorgers is gewenst, nu hun rol steeds belangrijker wordt in de zelfredzaamheid, het levensgeluk en goede zorg van onze hulp nodig hebbende inwoners;
- dat DSW, waarmee de gemeente Westland een contract heeft gesloten, anders dan de meeste andere verzekeraars geen vergoeding biedt voor mantelzorg vanuit de aanvullende verzekering (wel doen dat de Amersfoortse, Menzis, Zilveren Kruis, VGZ, CZ, Ditzo, Ohra, FBTO, Interpolis, Nationale Nederlanden etc.);
- dat het wenselijk is om een hogere vergoeding in te voeren; heel veel andere gemeenten doen dat ook met een hoger bedrag dan Westland doet;
- dat betere Westlandse concrete regelingen nodig zijn voor mantelzorg en ondersteuning om invulling te geven aan waardering en ondersteuning van onze mantelzorgers;
- dat ook gedacht kan worden aan o.m. het geven van faciliteiten zoals het verstrekken aan mantelzorgers van een gratis Westlandpas;

verzoekt het college:

- om met een ruimere waardering voor onze mantelzorgers te komen en in ieder geval te bekijken of een hogere geldelijke waardering mogelijk en haalbaar is, daarbij een differentiatie aan te brengen in de intensiviteit en noodzaak van de verleende mantelzorg, mantelzorgers een gratis Westlandpas te bezorgen, met DSW te overleggen over opname in de aanvullende polis van mantelzorgondersteuning en meer evenementen te organiseren waar mantelzorgers met elkaar op een aangename wijze kunnen ontspannen;
- met een regeling te komen in de Voorjaarsnota 2019 en op te nemen in de Begroting 2020;

gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van Westland Verstandig)

18.5. MOTIE WV INZAKE WEGHALEN BETONBLOKKEN ALBERT SCHWEITZERLAAN

Motie 'Weghalen betonblokken Albert Schweitzerlaan'
"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:
dat minstens 42 omwonenden geprotesteerd hebben tegen het aanbrengen van betonblokken over de hele lengte van de Albert Schweitzerlaan;
dat het erg ontsierend is, dat zonder overleg die blokken geplaatst zijn en deze er niet alleen esthetisch niet uitzien, maar ook verkeersonveilig zijn;
dat het college recentelijk op vragen over de Van Luijklaan heeft aangegeven dat het aanbrengen van obstakels langs de Van Luijklaan de verkeersonveiligheid zou doen toenemen;
dat de verklaringen van 42 bewoners die gaarne willen dat de betonblokken vervangen worden door lage houten paaltjes gehonoreerd dienen te worden;
dat de wethouder bij de commissievergadering ook heeft aangegeven daartoe in beginsel bereid te zijn zonder echt concreet aan te geven wanneer de betonblokken weggehaald worden;
dat de betonblokken elders in Westland gebruikt kunnen worden bij bochten zoals dat nu ook al gebeurt;
verzoekt het college:
om vóór de zomer over te gaan tot het weghalen van de betonblokken en deze te vervangen door lage paaltjes met draad zoals dat bijvoorbeeld ook elders in Westland te zien is;
gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van Westland Verstandig)

18.6. MOTIE WV INZAKE GROENSTROOK ALBERT SCHWEITZERLAAN

"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:
dat de bewoners van de Albert Schweitzerlaan in 's-Gravenzande zich ontzettend storen aan de wijze waarop de groenstrook tussen de rijstroken van de Albert Schweitzerlaan is ingericht;
dat recent de bomen vervangen zijn en er nu krokussen bloeien;
dat weliswaar bollen zijn ingeplant en ook een zomermengsel van bloemen, hetgeen vorig jaar korte tijd er goed uitzag, maar voor het merendeel van de tijd slordig, niet onderhouden en voor de buurt als storend werd ervaren;
dat in het kader van de participatie van burgers wellicht op korte termijn een inloopavond kan worden georganiseerd om met de burgers te overleggen hoe zij de groenstrook graag ingericht willen zien en met name hoe verbeteringen kunnen worden aangebracht;
verzoekt het college:
op de kortst mogelijke termijn in overleg met de bewoners middels een inloopavond te komen tot een betere groeninvulling van de strook tussen de wegdelen en in overleg met de buurt te komen tot een groenplan;
gaat over tot de orde van de dag.
(Motie van Westland Verstandig)

18.7. MOTIE WV-GBW INZAKE UITWERKING CENTRUMPLAN HONSELERSDIJK

Motie 'Noodzakelijke verdere uitwerking centrumplan Honselersdijk door het mogelijk maken van nieuwe woningen'
"De raad van de gemeente Westland in vergadering bijeen op 19 maart 2019;
overwegende:
dat in andere kleinere dorpskernen van Westland plannen bestaan voor de noodzakelijke uitbreiding met nieuwe woningen, dit om de leefbaarheid van de kernen niet verder te doen afnemen;
dat voor de dorpskern Honselersdijk verder geen woningbouwplannen bestaan,
terwijl daar wel dringend behoefte aan is;
dat enige jaren geleden de herontwikkeling van de Hunselaer –eigendom van Vestia- geen doorgang vond en op dit moment ook niet meer tot de mogelijkheden behoort;
dat de BIZ Honselersdijk en MKB samen bekeken hebben welke mogelijkheden er zijn voor nieuwbouw;
dat een locatie rond het Poeldijksepad en de Endeldijk de beste ontwikkelingsmogelijkheden geeft;
dat uitgaande van andere plannen in Westland daar 164-200 woningen gerealiseerd zouden kunnen worden;
dat het Boomparck binnenkort afgerond wordt en op het zogenaamde land van Prins nog 27 woningen in de pijplijn zitten, maar voor het overige de nieuwbouw tot stilstand komt;
dat tot 2030 dat dan de situatie zou zijn, hetgeen niet wenselijk is;
dat jonge gezinnen in Honselersdijk moeten kunnen blijven wonen in daarvoor geschikte goedkopere woningen en deze gebouwd moeten worden daar anders leegloop dreigt;
verzoekt het college:
uiterlijk bij de Begroting 2019 te komen met een concreet bouwplan voor (goedkope) woningen en om op een locatie die goed aansluit bij de huidige kern van het dorp de nieuwbouw van circa 150 woningen mogelijk te maken en het tempo van bouwen te laten afhangen van de behoefte bij inwoners van Honselersdijk en ook te bezien hoeveel nieuwe woningen er voor de bewoners van Honselersdijk in de komende tien jaren nodig zijn.
Gaat over tot de orde van de dag.
(Motie van Westland Verstandig en GemeenteBelang Westland)

18.8. MOTIE GL INZAKE DELTAVLIEGER (WORDT BIJ DE VASTSTELLING VAN DE AGENDA INGETROKKEN)

Ingetrokken.

18.9. MOTIE GBW-WV INZAKE KERKLAAN TE WATERINGEN

Motie 'Sloop Kerklaan 7, Wateringen en inrichten parkeerplaats'
"De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 19 maart 2019,
stelt vast dat:
- de raad van gemeente Westland in zijn vergadering van 24 april 2018 heeft besloten een krediet beschikbaar te stellen voor de strategische aankoop van het object Kerklaan 7 te Wateringen,
- toentertijd bij de bespreking van dit voorstel de suggestie aan de hand is gedaan het pand direct na verkrijging te slopen en de vrijkomende locatie als een (tijdelijke) parkeerplaats in te richten zodat op korte termijn de al lange tijd bestaande enorme parkeerdruk in het (winkel)centrum van Wateringen wordt verminderd,
- deze suggestie op veel bijval en daarmee op brede steun in de raad mocht rekenen;
- de toenmalig wethouder daarop als volgt heeft gereageerd: '(...)Als uw raad unaniem zegt dit gebeuren te slopen en dit tijdelijk in te richten, dan nemen we dit gewoon mee om te kijken hoe we dit nu zo goed mogelijk kunnen uitwerken.'
- inmiddels bijna één jaar is verstreken, de woning nog recht overeind staat en zelfs onduidelijkheid is kunnen ontstaan of en vooral wanneer de woning daadwerkelijk wordt gesloopt en op de daarmee vrijkomende locatie een al dan niet tijdelijke parkeerplaats wordt aangelegd;

constateert dat:
- de raad van gemeente Westland blijkbaar tot dusverre géén krediet beschikbaar heeft gesteld voor de sloop van de woning en de inrichting van een tijdelijke parkeerplaats;
- een reserve is gevormd voor de uitvoering van centrumplannen; deze reserve ultimo 2018 tot en met ultimo 2022 een saldo heeft van € 1.800.000,00;
- voor de reserve 'centrumplannen' tot dusverre geen bestedingsplan is opgemaakt;

biedt graag de helpende hand
- en doet het college het voorstel aan de hand op korte termijn opdrachten te (laten) verstrekken voor de sloop van de woning Kerklaan 7 (Wateringen) en het inrichten van de vrijkomende locatie als tijdelijke parkeerplaatsen;
- het krediet voor deze werkzaamheden beschikbaar te stellen, waarvoor dekking plaatsvindt door een onttrekking aan de reserve 'centrumplannen';

en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van GBW en Westland Verstandig)

18.10. MOTIE GBW-WV INZAKE WESTLANDSE OMROEPSTICHTING (WOS)

De raad in vergadering bij een op 19 maart 2019,
constaterende dat:
- de raad in december 2017 het college middels een motie heeft verzocht om te onderzoeken of de WOS gehuisvest kan worden in De Leuningjes (vanaf nu De Veiling), en de ruimtelijke en financiële consequenties daarvan in kaart te brengen;
- inmiddels ligt er sinds 1 maart 2018 een extern rapport;
- kan er een win-winsituatie ontstaan door op de vrijkomende plek van de WOS een uitbreiding voor Okidoki;

kort samengevat:
- de WOS past in De Leuningjes;
- tekeningen zijn klaar, gemaakt door de gemeente, akkoord bevonden door de WOS;

- staat nog een geldpost open vanuit de oorspronkelijke aanneemsom, om de mogelijke 'WOS' ruimtes aan te passen en horeca gedeelte neer te zetten (oude zaal De Roos), ongeveer € 400.000,00;
- huidige onderkomen getaxeerd op € 550.000,00;
- verhuiskosten van de WOS naar De Leuningjes, inbegrepen met onderdelen studio en regie, geprognotiseerd in offertes op € 750.000,00;
- huidige pand is lek als een mandje. Het dak lekt, leidingwerk C.V. is helemaal defect, riool is kuis verrot, vloer komt omhoog zetten van het vocht, etc. Al deze kosten staan nog eens allemaal in het onderhoudsplan van de gemeente;
- onderhoudsplan is € 80.000,00 per jaar, voor de komende tien jaar. € 800.000,00;
- na verhuizing van de WOS naar De Veiling een besparing op de gemeentelijke bijdrage aan de WOS gerealiseerd kan worden door gefaseerd de bijdrage aan te passen naar de dan ontstane behoefte;

overwegende dat:
- uitkomsten zowel bij de gemeente als bij de partners al langer bekend zijn;
- het college de raad in maart 2018 zou informeren, het geen, uiteraard door de verkiezingen, niet is gelukt;
- de tijd, zeker vanuit bouwtechnisch oogpunt voor het huidige pand van de WOS gaat dringen;

verzoekt het college:
om in de raad van mei 2019 met een uitgewerkt voorstel te komen met betrekking tot de gewenste huisvesting van de WOS in De Veiling, en een eventuele uitbreiding Okidoki waarbij eveneens betrokken worden de te besparen onderhoudskosten op de huidige locatie te 's-Gravenzande alsmede de opbrengst en meerwaarde van de gronden in 's-Gravenzande na beëindiging huurovereenkomst met de WOS;
en gaat over tot de orde van de dag."
(Motie van GemeenteBelang Westland en Westland Verstandig)

19. VRAGENRONDE

De voorzitter. Er zijn vragen van Westland Verstandig over de inloopavond voor een arbeidsmigrantenhotel. Ik geef graag het woord aan de wethouder.

Op 13 maart vond bij Vrienden de inloop plaats van het voornemen bij Verburch een Polenhotel met 96 bedden en een zgn. magic mix locatie (statushouders en spoedzoekers) te gaan ontwikkelen. Vele inwoners uit Poeldijk waren aanwezig. Net als de week daarvoor verliep de avond weer chaotisch. De presentaties door de initiatiefnemer en de gemeente waren niet echt verhelderend en geweigerd werd te reageren op vragen uit de zaal. Ook werd ervan uitgegaan dat de plannen doorgingen ongeacht de inspraak en zelfs werd opgemerkt door de initiatiefnemer dat de aanwezigen blij mochten zijn dat ze voor de avond uitgenodigd waren. Toen duidelijk werd dat de aanwezigen hun verhaal wensten te doen en vragen wilden stellen werd hun de mond gesnoerd. Geen enkele vraag werd beantwoord en aangegeven werd dat enkel aan "thematafels" vragen konden gesteld worden. De meeste aanwezigen weigerden dat en degenen die wel de moeite namen werden aan de thematafels bot te woord gestaan. De wethouder Zwinkels met haar ambtenaren waren aanwezig en grepen niet in, sterker nog ze verdedigden het monddood maken van de aanwezigen. Nutteloze, schandelijke avond en een schoolvoorbeeld van verkeerde participatie. Hoe kon het College dit laten gebeuren na eenzelfde soort ervaring bij de inspraak eerder bij het geplande Polenhotel Lange Broekweg.
De volgende vragen:
- Waarom neemt de gemeente de regie niet in handen van de burgerparticipatie en maakt duidelijk dat pas na de participatie een quickscan wordt uitgevoerd waarin dan

rekening kan worden gehouden met de mening van de burgers en ook bij de eerste avond niet al een kant en klaar plan wordt gepresenteerd?
- Waarom niet pas een inloopavond door de initiatiefnemer nadat het college een voorlopig standpunt heeft ingenomen en er duidelijkheid is over ieders positie en nadat een participatieavond plaatsvond?
- Heeft de wethouder de avond ook als zeer slecht ervaren? Of steekt ze net als een week eerder weer haar kop in het zand?
- Waarom lichtte de wethouder het aanvullende plan van het college zelf voor de komst van een magic mix locatie niet plenair toe en moesten mensen dat "in de wandelgangen" vernemen?
- Wat gaat de wethouder doen om dit soort dramatische avonden voor het aanzien van de politiek in Westland niet meer te laten escaleren?
- Is de wethouder het met onze fractie eens dat echt gezocht moet worden naar betere locaties (bijv. bij de Horti Campus) en veel meer ingezet moet worden op kleinere locaties bij de bedrijven zelf?
- Wanneer komt de wethouder tot de conclusie dat het niet werkt om de uitzenders zelf locaties te laten zoeken die vervolgens tot grote onrust, wrevel en boosheid bij onze burgers leiden?

Wethouder mevrouw Zwinkels-de Jong: Gezien de tijd zal ik proberen de beantwoording zo kort mogelijk te houden, maar daarbij de vragen wel zo goed mogelijk beantwoorden.
Wij hebben uw vragen met belangstelling gelezen. Kort samengevat vraagt u ons af te wijken van de afspraken uit het ontwikkelkader met een andere route dan die door de raad in het ontwikkelkader is vastgesteld. Wij zouden dan tegen de wens ingaan en de afspraken met de raad opereren.
De noodzaak van goede huisvesting voor arbeidsmigranten wordt breed onderkend, zoals vanavond ook weer is gebleken, maar toch levert nagenoeg elke mogelijke huisvestingslocatie vragen en zorgen op bij direct omwonenden en dat is goed te begrijpen. Om die reden is het achtstappenplan afgesproken om op een transparante manier direct omwonenden hierbij te betrekken en tegelijkertijd een kader te hebben om ook andere belangen te betrekken bij de besluitvorming. En dat past een betrouwbare overheid. Daarom wordt het achtstappenplan ook gevolgd.
Ik ga even naar de vraag of de wethouder de kop in het zand steekt. Deze wethouder doet dat zeer zeker niet, ik steek als wethouder mijn nek uit om die 2000 bedden te realiseren conform het traject dat de raad heeft vastgesteld. De organisatoren van de avond hebben gekozen voor een opzet en dat hebben we ook zo vastgesteld in het plan van aanpak in het ontwikkelkader. Natuurlijk blijven er altijd verbeterpunten en die zullen we dan ook zeker aan de organisatoren meegeven bij een volgende avond.
U heeft ook gevraagd naar een magic mix. Er is geen sprake van een magic mix, maar volgens mij doelt u op de vraag om te bezien of er mogelijkheden zijn om de locatie Arkelweg, die eigendom is van de gemeente, gedeeltelijk ook voor spoedzoekers in te zetten. Dat komt uit de raadsbrief van 19 februari en dat is dus geen magix mix, maar kijken of we een deel van die locatie voor andere doelgroepen kunnen benutten.
Dan de antwoorden op vragen 5 en 6. De raad heeft met algemene stemmen het ontwikkelkader vastgesteld en het college voert dat uit. De huisvesting van arbeidsmigranten staat al sinds 2005 op onze politieke agenda en wordt de noodzaak van de opgaven door vrijwel iedereen onderkend en dat merk ik ook op de alle inloopavonden die ik heb bezocht als mensen mij persoonlijk aanspreken.
Ziet men de huisvesting liever niet in de eigen directe omgeving gerealiseerd? Wij begrijpen de emoties van de omwonenden zeer goed en wij zijn ook nooit in de veronderstelling geweest dat het voorstellen van welke locatie dan ook voor de huisvesting van arbeidsmigranten zonder weerstand zou verlopen. Dank u wel.

De heer Duijsens: De wethouder kan het goed vertellen, maar het gaat er mij om of de wethouder het met mij eens is dat het een verschrikkelijke avond was. De week daarvoor heeft ze nog gezegd niet zoveel ervaring te hebben, maar dit was vreselijk wat daar gebeurde. Ik wil daarover graag de mening van de wethouder hebben.

De voorzitter: Helder. Wethouder, kort graag.

Wethouder mevrouw Zwinkels-de Jong: U kunt in allerlei superlatieven spreken, er is op die avond gekozen voor een bepaalde opzet en de omwonenden wilden het op een andere manier doen.
Uiteindelijk heeft de organisator van de avond gezegd heel graag te willen dat de mensen aan tafel kwamen met vragen en dat is uiteindelijk ook gewoon gebeurd. Ik heb gezien dat deze mensen allemaal hun vragen zijn gaan stellen. Dat was het verloop van de avond. En ja, er was...

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Dan zijn hiermee de vragen beantwoord.

20. SLUITING

De voorzitter: Ik sluit de vergadering. Wel thuis! (23.35 uur).

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 16 april 2019,

de griffier, de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans B.R. Arends

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

Raadsvergadering
16 april 2019

GEMEENTE WESTLAND

	BEHANDELD DOOR
afdeling/team	BE/GA
documentnr	19-0017553

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot vaststelling van de verordening Kinderopvang op sociaal-medische indicatie Westland	
vertrouwelijk	*Nee*	
portefeuillehouder	Wethouder Vreugdenhil, P.A.	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_41594.docx concept beleids- en nadere regels (18-0115613) verordening Kinderopvang SMI Westland (18-0093058)	
agendapunt	6.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)

1. De verordening "Verordening Kinderopvang op sociaal-medische indicatie Westland" vast te stellen.

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)

1.1 Sociaal Medische Indicatie is een vangnetregeling, die gemeenten de mogelijkheid geeft om gezinnen tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van de kinderopvang als zij door medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag;
1.2 De taak om te zorgen voor kinderopvang voor gezinnen, die door medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag, is in 2005 door het Rijk bij gemeenten belegd zonder dit bij wet te regelen;
1.3 Naar de uitvoering van deze taak is in 2014 en 2016 onderzoek gedaan door het Rijk en daarbij is geconstateerd dat wettelijke borging door het Rijk niet noodzakelijk is, omdat de decentrale aanpak en uitvoering over het algemeen goed verlopen;
1.4 Het vaststellen van deze verordening ziet, bij het toekennen van kinderopvang op sociaal-medische gronden toe op borging van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

ALG 006

GEMEENTE WESTLAND

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Verordening Kinderopvang op sociaal-medische indicatie Westland.

AANLEIDING

Het Rijk is niet voornemens het vergoeden van kinderopvang op sociaal-medische indicatie bij wet te regelen. Met het oog op de algemene beginselen van behoorlijk bestuur is het gewenst dit lokaal in regelgeving te verankeren.

DOELSTELLING

Een lokale juridische basis creëren om kinderopvang op sociaal-medische indicatie te vergoeden, waarmee willekeur en rechtsongelijkheid worden tegengegaan.

ARGUMENTATIE

1.1 Sociaal Medische Indicatie is een vangnetregeling, die gemeenten de mogelijkheid geeft om gezinnen tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van de kinderopvang als zij door medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag;

Tot de doelgroep van deze regeling behoren gezinnen waarvan de ouders (tijdelijk) geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, omdat zij niet kunnen werken vanwege een sociale of medische situatie. Het gaat daarbij om personen met een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking. Het kind heeft de leeftijd van 0 jaar tot het moment waarop deze naar het voortgezet onderwijs gaat. Vanwege de sociale of medische situatie kan het noodzakelijk zijn – voor zowel ouder als een goede en gezonde ontwikkeling van het kind – om gebruik te (blijven) maken van kinderopvang. Zonder de genoemde vangnetregeling dragen ouders in dat geval de volledige kosten voor kinderopvang en dat kan een reden zijn om deze op te zeggen. Dit kan voor zowel ouders als kind nadelige gevolgen hebben.

Het Rijk heeft gesteld dat voor een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang op grond van sociale of medische redenen de hoogte van het inkomen of het hebben van schulden geen reden mag zijn om mensen uit te sluiten van deze tegemoetkoming.

Belangrijk bij toekenning van de tegemoetkoming in de kosten is dat geen voorliggende voorziening beschikbaar is. Tot de voorliggende voorzieningen worden wettelijke voorzieningen, zoals de Jeugdwet of de Wet maatschappelijke ondersteuning gerekend. En ook opvangmogelijkheden binnen het sociale netwerk.

1.2 De taak om te zorgen voor kinderopvang voor gezinnen, die door medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag, is in 2005 door het Rijk bij gemeenten belegd zonder dit bij wet te regelen;

Vanaf 2005 stort het Rijk geld in het Gemeentefonds om kinderopvang op grond van medische of sociale omstandigheden door gemeenten uit te laten voeren. Lange tijd werd aangenomen dat deze taak wettelijk geborgd zou worden in de Participatiewet. Dit is tot op heden niet gebeurd en gelet op de argumentatie onder 1.3 ligt dit niet in de lijn der verwachtingen.

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

1.3 Naar de uitvoering van deze taak is in 2014 en 2016 onderzoek gedaan door het Rijk en daarbij is geconstateerd dat wettelijke borging door het Rijk niet noodzakelijk is, omdat de decentrale aanpak en uitvoering over het algemeen goed verlopen;

In 2013 is het beleid bij gemeenten rondom kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie bekeken. Daarbij is ook gekeken naar de noodzaak tot wettelijke borging van de regeling. In een kamerbrief van juli 2014 is het betreffende rapport naar de Kamer gestuurd en daarin is aangegeven dat de regeling niet wettelijk geborgd wordt.

In 2016 is binnen de G4 onderzoek gedaan naar de lokale regelingen. Ook hierbij is geconstateerd dat wettelijke borging door het Rijk niet noodzakelijk is. Sindsdien zijn de inzichten en het standpunt van het Rijk niet veranderd.

1.4 Het vaststellen van deze verordening ziet - bij het toekennen van kinderopvang op sociaal-medische gronden - toe op de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Nu geen wettelijke grondslag beschikbaar is voor het verstrekken van kinderopvang op grond van een sociaal-medische indicatie, is het gewenst dit lokaal vast te leggen. Dit in het kader van de beginselen van behoorlijk bestuur. Lokale borging in de vorm van een verordening maakt aan inwoners van Westland helder wanneer men in aanmerking komt voor deze tegemoetkoming. Het voorkomt willekeur en juridische ongelijkheid. Ook maakt een dergelijke regeling het makkelijker om te communiceren over de rechten en plichten van deze tegemoetkoming.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Voor zover nu bekend en kan worden overzien, zijn er aan het vaststellen van deze verordening geen risico's verbonden.

FINANCIËN

Middels de vaststelling van deze verordening worden ook de bijbehorende uitgaven in een juridisch kader geplaatst. De uitgaven als zodanig veranderen hierdoor niet. Hiermee heeft dit besluit geen nieuwe budgettaire consequenties.

Het betreft een zogenaamde open-einde regeling. De kosten staan geraamd op het budget Dagopvang.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

De verordening wordt op de daarvoor gebruikelijke wijze gepubliceerd. Na vaststelling van de hieruit voortvloeiende nadere regels door het college van B&W kan ook communicatie richting de inwoners van Westland plaatsvinden.

EXTERN OVERLEG

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

Voor de totstandkoming van deze Verordening is advies gevraagd aan de ASDW.

VERVOLGTRAJECT

Na vaststelling van de verordening stelt het college de hieruit voortvloeiende nadere regels vast. Deze nadere regels worden vervolgens op de daarvoor gebruikelijke wijze gepubliceerd en kenbaar gemaakt aan de doelgroep. Een concept van deze nadere regels is als bijlage bij voorliggende nota gevoegd.

Nb. In het concept Beleids- en nadere regels tegemoetkoming kosten kinderopvang zijn ook de beleidsregels betreffende het zogenaamde KOA-kopje opgenomen. Deze tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang vloeit voort uit de Wet kinderopvang en behoeft derhalve geen besluitvorming van de gemeenteraad.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

RAAD

16 APR. 2019

GEMEENTE WESTLAND

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 5 maart 2019, met de volgende bijlage(n):

- Verordening Tegemoetkoming kosten kinderopvang op sociaal-medische indicatie (*corsanummer 18-0093058*)
- Concept Beleids- en nadere regels tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang Westland (*corsanummer 18-0115613*)

gelet op het bepaalde in artikel 108 juncto 149 van de Gemeentewet;

gezien het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Westland van 14 februari 2019;

gehoord het advies van de commissie MO van 1 april 2019 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

besluit:

1. De Verordening Kinderopvang op medische en sociale indicatie Westland vast te stellen.

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 16 april 2019,

de griffier, A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter, B.R. Arends

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

Beleids- en nadere regels tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang Westland

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland;

gelet op;

- Artikel 35, eerste lid van de Participatiewet;
- Artikel 3, lid 2, artikel 6, artikel 8, artikel 9 en artikel 11 van de Verordening Tegemoetkoming kinderopvang SMI;

besluit:

vast te stellen de Beleids- en nadere regels tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang.

Hoofdstuk 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
    a. Wet: de Participatiewet;
    b. SMI: sociaal-medische indicatie;
    c. Kinderopvang: gastouderbureaus, gastouderopvang, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang;
    d. Verordening: Verordening Tegemoetkoming Kinderopvang SMI;
    e. College: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland;
    f. Tegemoetkoming: een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie;
    g. Belanghebbende: de ouder die inwoner is van de gemeente en een tegemoetkoming aanvraagt in de kosten van kinderopvang voor zijn/haar kind(eren), op grond van een sociaal-medische indicatie;
    h. Gezinsinkomen: hierbij wordt aangesloten bij artikel 31 tot en met 33 van de Participatiewet;
    i. Sociaal-medische indicatie: de indicatie waaruit blijkt dat kinderopvang nodig is om medische en/of sociale redenen;
    j. KOA-kopje: een extra vergoeding van de kosten voor kinderopvang die de gemeente kan verstrekken aanvullend op de kinderopvangtoeslag van het Rijk;
    k. Wkkp: Wet kinderopvang;
    l. Adviesorgaan: een door het college aangewezen arts of medisch deskundige die kan beoordelen of sprake is van sociaal-medische gronden die kinderopvang noodzakelijk maken;
2. Voor zover niet anders is bepaald, worden begrippen in deze regeling gebruikt in dezelfde betekenis als in de Wet kinderopvang, de Participatiewet, de Jeugdwet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet.

Hoofdstuk 2 TEGEMOETKOMING KOA-KOPJE

Artikel 2 Grond verstrekking tegemoetkoming

De tegemoetkoming wordt verstrekt op grond van artikel 35, eerste lid van de Participatiewet.

Artikel 3 Doelgroep

1. Tot de doelgroep van de tegemoetkoming KOA-kopje behoort de ouder die in dat jaar;
    a. Algemene bijstand ontvangt op grond van de Participatiewet of een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen of de Algemene nabestaandenwet en

gebruik maakt van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in artikel 7, eerste lid onder a van de Participatiewet, artikel 34, eerste lid onder a van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 34, eerste lid onder a van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, die de noodzaak tot kinderopvang met zich mee brengt;

b. De leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt, scholing of een opleiding volgt en met toepassing van artikel 16 of artikel 18, eerste en vierde lid, van de Participatiewet algemene bijstand ontvangt of kan ontvangen;

c. Inburgeringsplichtig is als bedoel in artikel 1, onderdeel b van de Wet inburgering en bij een cursusinstelling een cursus volgt die opleidt tot het examen, bedoeld in artikel 7, eerste lid onderdeel a van die wet of een diploma, certificaat of ander document, bedoeld in artikel 5, eerste lid onderdeel c van die wet en voldoet aan de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 16, eerste lid van die wet gegeven regels omtrent het volgen van die cursus bij een cursusinstelling;

d. Is ingeschreven bij een school of instelling als bedoeld in paragraaf 2.2 of 2.4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdragen en schoolkosten dan wel als bedoeld in de artikelen 2.8 tot en met 2.11 van de Wet studiefinanciering 2000;

2. Tot de doelgroep van de tegemoetkoming KOA-kopje behoort eveneens de ouder die tegenwoordige arbeid verricht waaruit inkomen uit werk en woning in de zin van de Wet inkomstenbelasting 2001 wordt genoten, die:

a. Een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, de Ioaw of de Ioaz;

b. Korter dan twee jaar is uitgestroomd uit de Participatiewet, de Ioaw of de Ioaz wegens het verrichten van arbeid waarbij het inkomen nog onder de inkomensgrens blijft zoals genoemd in artikel 5 van deze nadere regels;

3. De tegemoetkoming wordt alleen verstrekt aan de belanghebbende die woonplaats heeft in de gemeente Westland;

4. De tegemoetkoming wordt alleen verstrekt indien de opvang plaatsvindt bij een geregistreerd kindercentrum of geregistreerde voorziening voor gastouderopvang zoals bedoeld in artikel 1.5 van de Wko.

Artikel 4 Omvang van de kinderopvang in relatie tot de tegemoetkoming

1. Een tegemoetkoming wordt slechts verleend voor de kinderopvang die naar het oordeel van het college als noodzakelijk kan worden aangemerkt in verband met de combinatie van de zorg voor het kind en:

a. deelname aan een voorziening gericht op arbeidsinschakeling;

b. deelname aan onderwijs bij een school of instelling als bedoeld in paragraaf 2.2 of 2.4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdragen en schoolkosten dan wel als bedoeld in de artikelen 2.8 tot en met 2.11 van de Wet studiefinanciering 2000;

c. deelname aan inburgering die uiteindelijk is gericht op arbeidsinschakeling;

d. het verrichten van betaalde werkzaamheden en het daarnaast ontvangen van een aanvullende uitkering op grond van de Participatiewet, Ioaw of Ioaz;

e. het verrichten van betaalde werkzaamheden in de eerste twee jaar na beëindiging van een uitkering op grond van de Participatiewet, de Ioaw of Ioaz wegens het verrichten van arbeid waarbij het gezinsinkomen nog onder de inkomensgrens blijft zoals genoemd in artikel 5 van deze nadere regels;

2. Voor het bepalen van het noodzakelijke aantal uren kinderopvang zijn de regels op grond van het Besluit kinderopvangtoeslag van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5 Hoogte inkomen en vermogen van de rechthebbende
Een tegemoetkoming wordt slechts verleend wanneer het gezinsinkomen minder bedraagt dan 120% van de normen zoals genoemd in paragraaf 3.2 van de Participatiewet en het vermogen minder bedraagt dan het grensbedrag zoals genoemd in artikel 34, derde lid van de Participatiewet.

Artikel 6 Periode verstrekking tegemoetkoming

1. De tegemoetkoming wordt verleend met ingang van de datum waarop de noodzaak tot het gebruik van kinderopvang is ontstaan;
2. Het eerste lid geldt alleen indien de aanvraag voor de tegemoetkoming op grond van het KOA-kopje binnen 8 weken na ontvangst van de beschikking van de Belastingdienst is ingediend. Bij een latere aanvraag kan de vergoeding niet eerder ingaan dan de datum van ontvangst van de aanvraag door de gemeente;
3. De tegemoetkoming kan, met inachtneming van het eerste lid en tweede lid, niet eerder worden verleend dan de ingangsdatum waarop de overeenkomst tot het gebruiken van kinderopvang ten behoeve van het betreffende kind is ingegaan;
4. De tegemoetkoming kan voorts, met inachtneming van het eerste tot en met het derde lid, niet eerder worden verleend dan de ingangsdatum genoemd in artikel 1.3, lid 2 onder b van de Wko;
5. De periode loopt af wanneer de rechthebbende niet langer voldoet aan de artikelen 4 en 5 van deze nadere regels of tot drie maanden nadat de arbeid is beëindigd conform artikel 1.6, lid 5 van de Wko.

Artikel 7 Hoogte tegemoetkoming KOA-KOPJE

1. De rechthebbende, zoals genoemd in artikel 3 van deze nadere regels, ontvangt een gemeentelijke tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang van 6% van de prijs per uur voor het 1^{e} kind. Voor elk volgend kind geldt een vergoeding van 5% van de prijs per uur;
2. Voor een rechthebbende die wegens het verrichten van arbeid niet langer valt onder de doelgroep zoals genoemd in artikel 3 geldt een stimulerende afbouwregeling ten aanzien van de tegemoetkoming zoals genoemd in lid 1 van dit artikel. Met deze afbouwregeling ontvangt een rechthebbende uit de doelgroep zoals genoemd in artikel 3 die wegens de verrichting van arbeid maximaal 120% van de in artikel 5 genoemde inkomensgrens verdient:
    a. gedurende de eerste 12 maanden een tegemoetkoming van 4% van de prijs per uur;
    b. gedurende de tweede 12 maanden een tegemoetkoming van 2% van de prijs per uur.
3. Voor het bepalen van de maximale prijs per uur wordt aangesloten bij artikel 4, lid 1 van het Besluit kinderopvangtoeslag;
4. De tegemoetkoming wordt berekend over het deel van de kosten voor de kinderopvang waarover de Belastingdienst de kinderopvangtoeslag berekent op grond van artikel 1.7 van de Wko;
5. In bijzondere situaties waarbij kinderen speciale zorg nodig hebben, kan een hogere prijs per uur worden gehanteerd.

Hoofdstuk 3 TEGEMOETKOMING KOSTEN KINDEROPVANG SOCIAAL-MEDISCHE INDICATIE

Artikel 8 Doelgroep SMI
De tegemoetkoming voor de kosten van kinderopvang op grond van een sociaal-medische indicatie is van toepassing op de rechthebbende zoals vastgelegd in artikel 3 van de Verordening Kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie Westland.

Artikel 9 Te verstrekken gegevens

1. Een aanvraag voor een tegemoetkoming voor de kosten van kinderopvang op sociaal-medische gronden bevat in ieder geval de volgende gegevens:
    a. naam en adres van de belanghebbende;
    b. indien van toepassing de naam van de partner en diens adres;
    c. naam en geboortedatum van het kind of de kinderen waarop de aanvraag betrekking heeft;
    d. een offerte of contract van het kindercentrum of gastouderbureau dat de kinderopvang gaat verzorgen met daarin vermeld het aantal uren kinderopvang per kind, de kostprijs per uur, de aanvangsdatum van de opvang en het registratienummer van de opvangorganisatie;
    e. gegevens waaruit blijkt dat de belanghebbende behoort tot de doelgroep zoals opgenomen in artikel 8 van deze nadere regels;
    f. overige gegevens die nodig zijn om te kunnen besluiten over de aanvraag voor een tegemoetkoming de kosten van kinderopvang op sociaal-medische gronden;
2. Indien de belanghebbende een partner heeft, wordt de aanvraag ook ondertekend door deze partner.

Artikel 10 Vaststellen sociaal-medische indicatie

Voor het vaststellen van de noodzaak tot kinderopvang op medische en sociale gronden kan advies worden ingewonnen bij een arts of medisch deskundige over:

a. de doelgroep zoals opgenomen in artikel 8 van deze nadere regels waartoe de belanghebbende behoort;
b. de periode en het aantal uren per maand waarvoor kinderopvang op medische en sociale gronden noodzakelijk is.

Artikel 11 Beslistermijn

1. Het college besluit over de aanvraag om een tegemoetkoming de kosten van kinderopvang op medische en sociale gronden binnen vier weken na ontvangst van alle benodigde gegevens;
2. Het college kan dit besluit met ten hoogste vier weken verdagen. Het college stelt de belanghebbende hiervan schriftelijk in kennis;
3. In spoedeisende situaties besluit het college binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag of zoveel eerder als mogelijk is.

Artikel 12 Weigeringsgronden

Het college weigert de tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op medische en sociale gronden indien:

a. er sprake is van een voorliggende voorziening zoals bedoeld in artikel 4 van de Verordening Tegemoetkoming kinderopvang SMI;
b. de belanghebbende niet behoort tot de doelgroep zoals genoemd in artikel 8 van deze nadere regels;
c. de belanghebbende geen gebruik maakt van een bij het Landelijk Register Kinderopvang geregistreerde voorziening voor kinderopvang.

Artikel 13 Ingangsdatum van de tegemoetkoming

1. De tegemoetkoming op medische en sociale gronden wordt verleend met ingang van de datum waarop de kinderopvang op sociaal-medische gronden is begonnen;
2. Als op deze datum nog geen kinderopvang plaatsvind, wordt de tegemoetkoming verleend met ingang van de datum waarop de kinderopvang plaatsvindt.

Artikel 14 Periode waarvoor de tegemoetkoming wordt verleend

1. De tegemoetkoming op medische en sociale gronden wordt verleend zolang belanghebbende behoort tot de doelgroep genoemd in artikel 8 van deze nadere regels en voor de periode van maximaal 24 maanden;

2. In uitzonderlijke situaties kan het college in afwijking van het eerste lid de tegemoetkoming verlenen voor een andere periode;
3. Indien een gastouderbureau uit het register kinderopvang wordt verwijderd, geldt de voorwaarde voor de tussenkomst van een geregistreerd gastouderbureau voor gastouderopvang niet gedurende een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen uitlooptermijn waarbinnen de voorziening voor gastouderopvang in het register kinderopvang ingeschreven blijft.

Artikel 15 Hoogte van de tegemoetkoming

1. De hoogte van de tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang op grond van medische en sociale gronden bedraagt maximaal de volledige prijs per uur vermenigvuldigd met het benodigde aantal uren opvang;
2. Voor het bepalen van de maximale prijs per uur wordt aangesloten bij artikel 4, lid 1 van het Besluit kinderopvangtoeslag;
3. Is de hoogte van de prijs per uur lager dan het jaarlijks vastgestelde maximum dan wordt voor de berekening de lagere prijs per uur gehanteerd;
4. Voor het bepalen van de hoogte van de tegemoetkoming wordt aangesloten bij Bijlage I, behorende bij artikel 6 van het Besluit kinderopvangtoeslag.

Artikel 16 Inhoud van de beschikking

Het besluit tot toekenning van de tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op medische en sociale gronden bevat in ieder geval:

a. de vaststelling tot welke van de in artikel 8 van deze nadere regels genoemde doelgroep de belanghebbende behoort;
b. de geldigheidsduur van de indicatie zoals bedoeld in artikel 10 onder b van deze nadere regels;
c. de omvang van het aantal uren kinderopvang dat noodzakelijk wordt geacht;
d. de naam en geboortedatum van het kind of de kinderen waarop de tegemoetkoming betrekking heeft;
e. de naam, het adres en het registratienummer LRK van het kindercentrum of gastouderbureau waar de kinderopvang plaatsvindt;
f. de periode en de omvang van de kinderopvang per maand waarvoor de tegemoetkoming wordt verleend;
g. de wijze waarop de tegemoetkoming wordt uitbetaald;
h. de verplichtingen van de belanghebbende.

Artikel 17 De betaling van de tegemoetkoming

1. De uitbetaling van de toegekende tegemoetkoming op medische en sociale gronden geschiedt per maand aan de hand van een door belanghebbende ingediende declaratie;
2. Voor de declaratie overlegt de belanghebbende de factuur van het kindercentrum of het gastouderbureau;
3. Als de belanghebbende hiervoor een machtiging heeft afgegeven, wordt de tegemoetkoming na ontvangst van de factuur rechtstreeks overgemaakt aan het kindercentrum of gastouderbureau;
4. Bij het ontbreken van een machtiging voor rechtstreekse betaling aan het kindercentrum of het gastouderbureau wordt de tegemoetkoming binnen twee weken na ontvangst van de factuur overgemaakt op het bij de gemeente bekende bankrekeningnummer van de belanghebbende;
5. De rechthebbende die geen of slechts voor een gedeelte van de verleningsperiode een machtiging heeft afgegeven voor rechtstreekse betaling aan het kindercentrum of het gastouderbureau overlegt uiterlijk op het in de beschikking vermelde tijdstip over deze periode bewijzen van betalingen voor de kinderopvang.

Hoofdstuk 4 SLOTBEPALINGEN

Artikel 18 Inlichtingenplicht

1. De belanghebbende of diens partner doet het college, onverwijld na het bekend worden daarvan, uit eigen beweging schriftelijk mededeling van inlichtingen en gegevens die kunnen leiden tot de vaststelling van een lagere tegemoetkoming, beëindiging of intrekking van de tegemoetkoming;
2. De belanghebbende verstrekt desgevraagd aan het college, binnen een door het college te stellen redelijke termijn, alle gegevens en inlichtingen van hem en een eventuele partner die voor de aanspraak op en de hoogte van de tegemoetkoming van de gemeente van belang zijn.

Artikel 19 Vaststellen rechtmatigheid

1. Het college is bevoegd een onderzoek in te stellen naar de rechtmatigheid van de verstrekking;
2. De belanghebbende is verplicht om de gevraagde gegevens aan te leveren voor het vaststellen van de rechtmatigheid van de verstrekking.

Artikel 20 Intrekking en terugvordering

1. Het college kan een besluit tot toekenning van een tegemoetkoming herzien dan wel intrekken indien:
    a. het niet of niet behoorlijk nakomen van verplichtingen heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van de tegemoetkoming;
    b. anderszins de tegemoetkoming ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.
2. Het college kan een ten onrechte of een te hoog bedrag aan verleende tegemoetkoming terugvorderen indien de belanghebbende redelijkerwijs had kunnen begrijpen dat de tegemoetkoming geheel of gedeeltelijk ten onrechte is uitbetaald.

Artikel 21 Hardheidsclausule

Het college kan ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze regeling, voor zover de toepassing hiervan leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 22 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleids- en nadere regels treden in werking op 1 juli 2019 en werken terug tot 1 januari 2019;
2. Met de inwerkingtreding van deze beleids- en nadere regels worden de Nadere regels Wet kinderopvang 2013 ingetrokken;
3. Deze beleids- nadere regels worden aangehaald als: Beleids- en Nadere regels Tegemoetkoming kosten kinderopvang Westland.

Aldus vastgesteld in de vergadering van DATUM
Burgemeester en wethouders van Gemeente Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

Verordening Kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie Westland

De gemeenteraad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 5 maart 2019;

overwegende dat:

- Sociaal Medische Indicatie een vangnetregeling is die gemeenten de mogelijkheid geeft om gezinnen tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van de kinderopvang als zij door medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag;
- de taak, om te zorgen voor kinderopvang voor gezinnen, die door medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag, door het Rijk in 2005 is neergelegd bij de gemeenten zonder dit bij wet te regelen;
- naar de uitvoering van deze taak in 2014 en 2016 door het Rijk onderzoek is gedaan, waarbij is geconstateerd dat wettelijke borging door het Rijk niet noodzakelijk is, omdat de decentrale aanpak en uitvoering over het algemeen goed verlopen;

gelet op artikel 108 juncto 149 van de Gemeentewet;

gezien het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Westland van 14 februari 2019;

besluit het volgende vast te stellen:

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. In deze verordening worden de volgende begripsomschrijvingen gehanteerd:
    a. Raad: de gemeenteraad van de gemeente Westland;
    b. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland;
    c. Sociaal-medische indicatie: de indicatie waaruit blijkt dat kinderopvang nodig is om medische en/of sociale redenen;
    d. Belanghebbende: de ouder die inwoner is van de gemeente en een tegemoetkoming aanvraagt in de kosten van kinderopvang van zijn/haar kind(eren) op grond van een sociaal-medische indicatie;
    e. Partner: degene met wie belanghebbende is gehuwd of anderszins een gezamenlijke huishouding voert;
    f. Tegemoetkoming: een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie;
    g. Aanvraag: een aanvraag voor een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op grond van een sociaal-medische indicatie;
    h. Kinderopvang: dagopvang of buitenschoolse opvang in een geregistreerd kindercentrum of geregistreerde voorziening voor gastouderopvang van een kind of kinderen van belanghebbende van 0 jaar tot de leeftijd dat het kind naar het voortgezet onderwijs gaat;
    i. Onverwijld: binnen vijf werkdagen na de datum waarop de wijziging plaatsvindt die leidt tot wijziging of beëindiging van de tegemoetkoming;
2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, Jeugdwet en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Doel

Deze verordening heeft ten doel gezinnen die tijdelijk geen recht hebben op kinderopvangtoeslag tijdelijk te ontlasten door een financiële tegemoetkoming te verstrekken in de kosten van kinderopvang als blijkt dat deze opvang om medische of sociale redenen noodzakelijk is.

Artikel 3 Rechthebbende

1. De verordening is van toepassing op een belanghebbende:
    a. die volgens de Basisregistratie Persoonsgegevens woonachtig is in de gemeente Westland;
    b. die een kind of kinderen heeft in de leeftijd van 0 jaar tot het moment waarop deze naar het voortgezet onderwijs gaat;
    c. die tot de categorie personen behoort met een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking en;
    d. voor wie is vastgesteld dat een of meer van deze beperkingen kinderopvang noodzakelijk maken of;
    e. ten aanzien van wie is vastgesteld dat kinderopvang noodzakelijk is in het belang van een goede en gezonde ontwikkeling van het kind.
2. Het college bepaalt in nadere regels op welke wijze de noodzaak tot kinderopvang om sociaal-medische redenen aangetoond dient te worden.

Artikel 4 Voorliggende voorziening

1. Er bestaat geen recht op een tegemoetkoming als aanspraak kan worden gemaakt op een voorliggende voorziening.
2. Tot een voorliggende voorziening worden in ieder geval gerekend:
    a. Een voorziening op grond van de Wet kinderopvang;
    b. Een voorziening op grond van de Jeugdwet;
    c. Een voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning;
    d. Een voorziening voor voorschoolse educatie;
    e. Opvangmogelijkheden binnen het sociale netwerk.

Artikel 5 Vaststellen van het recht op een tegemoetkoming

1. Het college stelt op aanvraag van belanghebbende vast of sprake is van een rechthebbende als bedoeld in artikel 3 van deze verordening;
2. Het college kan advies vragen aan een arts of medisch deskundige om de noodzaak tot kinderopvang om sociaal-medische redenen vast te stellen;
3. Het college kan op elk moment, als daar reden toe is, een onderzoek instellen naar de noodzaak en rechtmatigheid van de tegemoetkoming kinderopvang die is toegekend aan een belanghebbende.

Artikel 6 Aanvraag

1. Het college bepaalt in nadere regels op welke wijze een aanvraag voor een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op sociaal-medische gronden kan worden ingediend;
2. Het college bepaalt in nadere regels welke gegevens en bewijsstukken noodzakelijk zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag als bedoeld in lid 1 van dit artikel.

Artikel 7 Ingangsdatum van de tegemoetkoming

1. De tegemoetkoming wordt verstrekt met ingang van de datum waarop de kinderopvang op sociaal-medische gronden is begonnen;
2. De tegemoetkoming kan met terugwerkende kracht, teruggaand tot zes maanden gerekend vanaf de eerste dag van opvang, worden verstrekt als er sprake is van bijzondere omstandigheden waardoor de aanvraag voor een tegemoetkoming niet eerder is gedaan.

Artikel 8 Periode van de tegemoetkoming

Het college stelt nadere regels vast waarin de maximale toekenningsduur van de tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op sociaal-medische gronden is opgenomen.

Artikel 9 Hoogte van de tegemoetkoming
Het college stelt nadere regels vast waarin de maximale hoogte van de tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op sociaal-medische gronden is opgenomen.

Artikel 10 Inlichtingenplicht

1. Rechthebbende informeert het college onverwijld en uit eigen beweging schriftelijk over inlichtingen en gegevens die kunnen leiden tot de vaststelling van een lagere tegemoetkoming of intrekking ervan;
2. Rechthebbende verstrekt op verzoek van het college, binnen een door het college te stellen redelijke termijn, alle gegevens en inlichtingen die voor het recht op en de hoogte van de tegemoetkoming van belang zijn;
3. Indien rechthebbende niet voldoet aan de inlichtingenplicht zoals aangegeven in lid 1 en 2 wordt de tegemoetkoming beëindigd of ingetrokken.

Artikel 11 Intrekking recht op tegemoetkoming en terugvordering

1. Het college bepaalt in nadere regels de omstandigheden waaronder een toegekende tegemoetkoming kan worden beëindigd of ingetrokken;
2. Het college bepaalt in nadere regels wanneer (een deel van) de tegemoetkoming teruggevorderd kan worden.

Artikel 12 Hardheidsclausule
Het college kan ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, voor zover de toepassing hiervan leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 13 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking;
2. Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Verordening Wet kinderopvang Westland 2010 ev ingetrokken;
3. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Tegemoetkoming Kinderopvang SMI.

Aldus besloten in de vergadering van de gemeenteraad van Westland van 16 april 2019.

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de voorzitter

B.R. Arends

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

Raadsvergadering
16 april 2019

GEMEENTE WESTLAND

BEHANDELD DOOR	
afdeling/team	BV/FC
documentnr	19-0029717

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot vaststelling van de eindrapportage voor de doorontwikkeling van de begroting	
vertrouwelijk	*Nee*	
portefeuillehouder	Wethouder Van der Stee, B.P.M.	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_41947.docx doorontwikkeling begroting 2020 e.v. (19-0034250) Bijlage: voorstel programma-indeling obv taakvelden (19-0046962) Bijlage: model begroting 2020 Programma 3 Economische zaken (taakvelden) (19-0046958)	
agendapunt	7.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)

1. De programma-indeling voor de resterende raadsperiode 2020-2022 vast te stellen die gebaseerd is op de taakvelden conform BBV.
2. De onderverdeling van de programma's te baseren op de 3 W-vragen volgens het BBV.
3. Alleen de volgens het BBV verplichte paragrafen in de programmabegroting op te nemen.
4. De programma-indicatoren te handhaven zoals opgenomen in de huidige programmabegroting en op langere termijn in een gezamenlijk traject tussen raad en college een doelenboom met programma-relevante indicatoren te ontwikkelen.

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)

1. *Hiermee wordt uitvoering gegeven aan lid 1 en 3 van artikel 2 van de financiële verordening.*
2. *Het aantal programma's wordt uitgebreid wat leidt tot meer inzicht .*
3. *De onderverdeling van een programma verhoogt de informatiewaarde.*

GEMEENTE WESTLAND

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Eindrapportage Doorontwikkeling begroting

AANLEIDING

Op 21 maart 2018 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. In artikel 2 van de financiële verordening is vastgelegd dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor de komende raadsperiode vaststelt.
Ons college heeft bij het aanbieden van de P&C-kalender aan de raad (december 2017) en in de reactie op het RKC-rapport inzichtelijkheid P&C-documenten (juni 2018) reeds melding gemaakt van het voornemen om met de nieuwe raad een traject in te gaan richting een nieuwe programma-indeling en indicatoren op maat. In het Uitvoeringsprogramma 2019 (UP 2019) hebben wij aangegeven ons te willen inzetten om de financiën zo begrijpelijk mogelijk te presenteren, passend bij een transparante bestuursstijl (zie UP 2019, maatregel 9). Een andere programma-indeling in de begroting en verantwoording voor de raad zou daar mogelijk aan kunnen bijdragen. Een ander aandachtspunt is, dat de begrotings- en verantwoordingstukken mogelijk ook voor inwoners, bedrijven en instellingen meer toegankelijk, leesbaar en inzichtelijk gemaakt kunnen worden.
In lijn met deze uitgangspunten is met een raadsdelegatie (het Raadsoverleg Financiën) een proces doorlopen om te komen tot een voorstel voor een programma-indeling. In een bij dit voorstel horende eindrapportage treft u hiervan het resultaat aan.

DOELSTELLING

Het vaststellen van een programma-indeling voor de begrotingsjaren 2020-2022 die past bij een transparante bestuursstijl en die de begrotings- en verantwoordingstukken ook voor inwoners, bedrijven en instellingen meer toegankelijk, leesbaar en inzichtelijk maakt.

ARGUMENTATIE

1. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan lid 1 en 3 van artikel 2 van de financiële verordening.

Op 21 maart 2018 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. In artikel 2 van de financiële verordening is vastgelegd dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor de komende raadsperiode vaststelt. Tevens is hierin bepaald dat de raad, eveneens bij aanvang van iedere raadsperiode, vaststelt over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen in de begroting en rekening kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd. Tot op heden gebeurde dat impliciet door de vaststelling van de begroting van het eerste jaar na de raadsverkiezingen. Het college heeft bij het aanbieden van de P&C-kalender aan de raad (december 2017) en in de reactie op het RKC-rapport inzichtelijkheid P&C-documenten (juni 2018) melding gemaakt van het voornemen om met de nieuwe raad een traject in te gaan richting een nieuwe programma-indeling en indicatoren op maat. Een uitgewerkt procesvoorstel (in de vorm van een startnotitie) is op 19 december 2018 besproken in het Raadsoverleg Financiën. In hoofdlijnen betekende dit een gezamenlijke aanpak met een raadsdelegatie (in de praktijk het Raadsoverleg Financiën) door middel van een aantal sessies.

Op 24 januari 2019 werd in een interactieve sessie met de leden van het ROF informatie opgehaald over de programma-indeling en de programma onderverdeling. Vragen over de toekomstbe-

stendigheid en de mate van detaillering van de programma-indeling werden aan de raadsleden voorgelegd en in groepsverband uitgewerkt. Het resultaat was dat de meerderheid een voorkeur had voor een indeling in hoofdtaakvelden en een minderheid voor een indeling op basis van de thema's uit het WestlandProgramma.

In de sessie op 21 februari zijn beide voorkeuren uitgewerkt in concrete voorbeelden. In deze voorbeelden is ook rekening gehouden met een betere leesbaarheid en vergelijkbaarheid, meer zicht op compleetheid en meer inzicht in beïnvloedbare keuzes en in structurele of incidentele baten en lasten. Ook is in de uitwerking van de voorbeelden rekening gehouden met de aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek. Het resultaat was dat de meerderheid een voorkeur heeft voor een programma-indeling op (hoofd)taakvelden. Daarnaast is in het ROF gesproken over een extra hoofdstuk met betrekking tot (de voortgang van het) WestlandProgramma, de wenselijkheid van eventuele extra paragrafen en het al of niet handhaven van de hyperlinks, de BIEO (Begroting In Eén Oogopslag) en de mogelijke doorontwikkeling van de huidige 'papieren' begroting naar een digitaal model. Alle conclusies op deze punten zijn opgenomen in de eindrapportage.

Dit traject met de raad wordt op 16 april 2019 afgerond met de vaststelling door de gemeenteraad van een nieuwe programma-indeling, de paragrafen en de programma-relevante indicatoren op grond van de bijgevoegde eindrapportage.

2. *Het aantal programma's wordt uitgebreid wat leidt tot meer inzicht*

De nieuwe programma-indeling wordt gebaseerd op de taakveldindeling (conform Iv3). Hierdoor wordt het aantal programma's uitgebreid van zes naar tien programma's. Een programma wordt gedefinieerd als 'een samenhangend geheel van activiteiten'. De taakvelden zijn op de praktijk gericht voor de gemeenten, waardoor de nieuwe programma-indeling de gemeenteraad enerzijds meer inzicht biedt en mogelijkheden om te vergelijken met andere gemeenten. Anderzijds zal de uitbreiding van het aantal programma's de gemeenteraad ook meer sturingsmogelijkheden bieden.

3. *De onderverdeling van een programma verhoogt de informatiewaarde*

In het Uitvoeringsprogramma 2019 (UP 2019) is opgenomen dat het college zich in wil zetten om de financiën zo begrijpelijk mogelijk te presenteren, passend bij een transparante bestuursstijl (zie UP 2019, maatregel 9). De nieuwe onderverdeling van een programma wordt gebaseerd op de 3 W-vragen (BBV). Hierdoor wordt een duidelijke en eenvoudige structuur gerealiseerd, die de leesbaarheid en inzichtelijkheid van de begrotingsstukken ten goede komt.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Niet van toepassing.

FINANCIËN

Niet van toepassing.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Niet van toepassing.

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

EXTERN OVERLEG

Niet van toepassing.

VERVOLGTRAJECT

De conclusies uit de eindrapportage zullen worden verwerkt in de begroting 2020-2023.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

RAAD

16 APR. 2019

GEMEENTE WESTLAND

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 5 maart 2019, met de volgende bijlage(n):

- Eindrapportage Doorontwikkeling begroting 2020-2023 (*19-0034250*)

gelet op het bepaalde in artikel 2 van de Financiële verordening gemeente Westland 2019;

gehoord het advies van de commissie EFO van 3 april 2019 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

besluit:

1. De programma-indeling voor de resterende raadsperiode 2020-2022 vast te stellen die gebaseerd is op de taakvelden conform BBV;
2. De onderverdeling van de programma's te baseren op de 3 W-vragen volgens het BBV;
3. Alleen de volgens het BBV verplichte paragrafen in de programmabegroting op te nemen;
4. De programma-indicatoren te handhaven zoals opgenomen in de huidige programmabegroting en op langere termijn in een gezamenlijk traject tussen raad en college een doelenboom met programma-relevante indicatoren te ontwikkelen.

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 16 april 2019,

de griffier, de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans B.R. Arends

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

EINDRAPPORTAGE DOORONTWIKKELING BEGROTING

GEMEENTE WESTLAND

Auteur(s)	S. Valstar
Datum	22 februari 2019
Versie	1.1
Status	Concept

ALG HS 007

19-0034250

Inhoudsopgave

1. Inhoud van het vraagstuk 3
1.1. Aanleiding 3
1.2. Doelen 3
1.3. Resultaat 3
1.4. Afbakening 3

2. Aanpak 4
2.1. De stand van zaken 4
2.2. Beschrijving van alle inhoudelijke activiteiten 4

3. Conclusies 6
3.1. Conclusies 6
3.2. Vervolg 6

Bijlage 6

1. Inhoud van het vraagstuk

1.1. Aanleiding

Op 21 maart 2018 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. In artikel 2 van de financiële verordening is vastgelegd dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor de komende raadsperiode vaststelt. De gemeenteraad heeft voor de raadsperiode 2018-2022 de programma-indeling en de indicatoren nog niet formeel vastgesteld. Het college heeft aangegeven met de nieuwe raad een traject in te gaan richting een nieuwe programma-indeling en indicatoren op maat. In het Uitvoeringsprogramma 2019 (UP 2019) is opgenomen dat het college zich in wil zetten om de financiën zo begrijpelijk mogelijk te presenteren, passend bij een transparante bestuursstijl (zie UP 2019, maatregel 9). Met een traject voor de doorontwikkeling van de begroting is daar uitvoering aan gegeven.
Tijdens de vergadering van het Raadsoverleg Financiën (ROF) op 19 december 2018 is de vraag aan de raad voorgelegd of de wens bestaat de programma-indeling en indicatoren te wijzigen. Aangezien dit het geval was, zijn de betrokken raadsleden in twee themabijeenkomsten meegenomen in een proces richting een nieuwe opzet van de begrotings- en verantwoordingsstukken.

1.2. Doelen

De doelstelling was om te voldoen aan artikel 2 van de Financiële verordening 2017. Dit houdt in dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling, de programma relevante indicatoren en paragrafen voor die raadsperiode vaststelt. Daarnaast was de doelstelling het behoud van (en waar mogelijk een optimalisatie van) een transparante opzet en indeling van de begrotings- en verantwoordingsstukken voor alle stakeholders en met name de raad.

1.3. Resultaat

Op 21 februari 2019 is het traject van de doorontwikkeling begroting met het ROF afgerond en zijn de voorstellen voor een mogelijke opzet van de begroting 2020 e.v. besproken. Dit proces (in samenspraak met de raad) heeft geresulteerd in de nu voorliggende eindrapportage. .
In de eindrapportage zijn de volgende resultaten opgenomen:

- De programma-indeling;
- De onderverdeling van een programma;
- De programma relevante indicatoren;
- De vormgeving van de begroting- en verantwoordingsstukken;
- De eventuele extra paragrafen naast de verplichte paragrafen.

1.4. Afbakening

De uitgangspunten bevatten geen wijzigingen ten opzichte van de start van het traject van de doorontwikkeling van de begroting.

2. Aanpak

2.1. De stand van zaken

De twee themabijeenkomsten met het ROF hebben plaatsgevonden op 24 januari 2019 en 21 februari 2019. De vervolgplanning gaat uit van de behandeling van deze eindrapportage tijdens de raadscommissievergadering Economie, Financieel beleid en Organisatie (EFO) op 3 april 2019. Deze eindrapportage zal vervolgens naar verwachting op 16 april 2019 ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad.

2.2. Beschrijving van alle inhoudelijke activiteiten

In het traject van de doorontwikkeling van de begroting heeft een ambtelijke werkgroep met vertegenwoordigers uit alle cluster en de griffie in de periode december 2018 - februari 2019 de mogelijke varianten voor het ROF uitgewerkt en de voorbereiding van de themabijeenkomsten opgepakt.

Tijdens de themabijeenkomsten is aandacht besteed aan:
- Rol gemeenteraad;
- Wettelijke regels begroting (BBV);
- Programmaplan: programma-indeling, onderverdeling programma's en beleidsindicatoren;
- Vormgeving;
- Keuze in paragrafen;
- Een aantal varianten dat wordt gehanteerd bij andere gemeenten van vergelijkbare omvang;
- Een aantal conclusies van het RKC-onderzoek naar de inzichtelijkheid van de begroting- en verantwoordingsstukken;
- De mogelijkheden voor verdergaande digitalisering van de begrotings- en verantwoordingsstukken.

Themabijeenkomst ROF op 24 januari 2019
Op 24 januari 2019 heeft de 1e themabijeenkomst met het Raadsoverleg Financiën (ROF) plaatsgevonden. De begeleiding van het traject is verzorgd door de ambtelijke werkgroep. De presentatie voor de doorontwikkeling van de begroting werd verzorgd door dhr. Michel du Chatinier, teammanager bedrijfsvoering. Het doel van de avond was om een beeld te krijgen, welke programma-indeling de raadsleden wenselijk vinden en welke informatie in de onderverdeling van een programma in ieder geval dient te worden opgenomen en welke onderverdeling dan de voorkeur geniet. Aan de hand van verschillende werkvormen zijn de raadsleden hierop bevraagd. Bij de afsluiting is afgesproken dat aan de hand van de input, zoals deze door de raadsleden is aangedragen, een voorstel zou worden voorbereid en dat het voorstel in het volgende ROF van 14 februari 2019 zou worden besproken.

Themabijeenkomst ROF op 21 februari 2019
Aan de hand van de input, zoals deze op 24 januari 2019 door de raadsleden is aangedragen zijn door de ambtelijke werkgroep voorstellen voor een nieuwe opzet van de begroting voorbereid. De opties die centraal stonden zijn: de programma-indeling, de onderverdeling en opbouw van een programma, aanvullende programma relevante indicatoren en paragrafen.

Met de raadsleden is gesproken over de wensen en aandachtspunten voor een mogelijke opzet van de begroting 2020 e.v. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste punten die door de raadsleden zijn aangegeven.

Programma-indeling en onderverdeling van een programma
Het traject van de doorontwikkeling van de begroting richt zich op het ontwerpen van maximaal drie varianten voor de programma-indeling. Tijdens de themabijeenkomsten zijn met het ROF de volgende drie varianten besproken:
1. Een programma-indeling op basis van de huidige programma-indeling;
2. Een programma-indeling op basis van het WestlandProgramma;
3. Een programma-indeling op basis van de taakvelden (conform informatie voor derden, Iv-3).

Wensen en aandachtspunten van het ROF op 24 januari 2019 en 21 februari 2019:
Programma-indeling en onderverdeling van een programma:
- Voorkeur voor programma-indeling op basis van:
  - Huidige programma-indeling : 0 stemmen
  - WestlandProgramma: 2 stemmen
  - Taakvelden: 5 stemmen
- Een betere relatie tussen “Wat willen we bereiken”, “Wat gaan we daarvoor doen” en “Wat mag het kosten”;
- Een betere leesbaarheid, duidelijker, gegroepeerd;
- Meer zicht te hebben op compleetheid;
- Meer inzicht te hebben in beïnvloedbare keuzes;
- Meer inzicht te hebben in structurele en incidentele baten- en lasten;
- Meer vergelijkbaarheid met andere gemeenten.

Programma relevante indicatoren
- Betere actualiteit van de indicatoren;
- Indicatoren voor elk thema.

Extra paragrafen naast de verplichte paragrafen
- Een bestuurlijk hoofdstuk voor het WestlandProgramma.

Vormgeving van de begroting- en verantwoordingsstukken
- Weinig animo voor het behoud van de hyperlinks;
- Waardering voor de huidige opzet van de Begroting in één oogopslag (BIEO) die zowel voor raadsleden als burgers van toegevoegde waarde wordt gevonden.

Samenvattend wil het ROF:
Een programma-indeling:
- die gebaseerd is op de taakvelden, zodat die toekomstbestendig en houdbaar is en daarmee langer meegaat dan één raadsperiode;
- waarbij de voortgang van de uitvoering van het WestlandProgramma wordt opgenomen in een separaat bestuurlijk hoofdstuk in de begroting.

Een onderverdeling van een programma:
- die gebaseerd is op de 3 W-vragen (BBV) met duidelijke en eenvoudige structuur, die de leesbaarheid ten goede komt;
- waarbij de maatregelen van het WestlandProgramma (in het Uitvoeringsprogramma) terug te vinden zijn in de 3 W-vragen;

De programma relevante indicatoren en de digitalisering van de begroting:
- een gezamenlijk traject in te gaan om op langere termijn een doelenboom (zie bijlage) te ontwikkelen;
- een gezamenlijk traject in te gaan voor een digitale begroting voor de begroting 2021.

3. Conclusies

3.1. Conclusies

Bovenstaande wensen en aandachtspunten zijn hieronder samengevat.

- Er is een brede voorkeur om de programma-indeling te baseren op taakvelden;
- Er is een voorkeur om de onderverdeling van een programma te baseren op de 3 W-vragen;
- Voor de begroting 2020-2023 blijven de programma relevante indicatoren gehandhaafd zoals opgenomen in de huidige programmabegroting. Een mogelijke vervolgstap is om op langere termijn in een gezamenlijke traject een doelenboom met programma relevante indicatoren te ontwikkelen;
- Een mogelijke vervolgstap is om een gezamenlijk traject in te gaan voor een digitale begroting;
- Er is een voorkeur om inzicht te verkrijgen in de beïnvloedbare begrotingsruimte, in de keuze mogelijkheden en in de gevolgen daarvan. Voorgesteld is om dit mee te nemen in het traject voor de heroriëntatie van de begroting zoals uitgevoerd wordt door Cebeon.

3.2. Vervolg

De planning ziet er als volgt uit:

3 april 2019:	Behandelen raadsvoorstel en eindrapportage door Commissie EFO
16 april 2019:	Behandelen raadsvoorstel en eindrapportage door Gemeenteraad

Bijlage

- Voorstel programma-indeling gebaseerd op taakvelden
- Voorstel onderverdeling programma gebaseerd op de 3 W-vragen

Bijlage: Voorstel programma-indeling gebaseerd op de taakvelden

Programma-indeling o.b.v. taakveld		
Programma	**Taakveld**	**Omschrijving taakveld**
1. Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer
	1.2	Openbare orde en veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer
	2.2	Parkeren
	2.3	*Recreatieve havens* [1]
	2.4	Economische havens en waterwegen
	2.5	*Openbaar vervoer* [1]
3. Economie	3.1	Economische ontwikkeling
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
	3.4	Economische promotie
4. Onderwijs	*4.1*	*Openbaar basisonderwijs* [1]
	4.2	Onderwijshuisvesting
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
5. Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering
	5.2	Sportaccommodaties
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
	5.4	Musea
	5.5	Cultureel erfgoed
	5.6	Media
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie
6. Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
	6.2	Wijkteams
	6.3	Inkomensregelingen
	6.4	Begeleide participatie
	6.5	Arbeidsparticipatie
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
	6.81	Geëscaleerde zorg 18+
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-
7. Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid
	7.2	Riolering
	7.3	Afval
	7.4	Milieubeheer
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
	8.3	Wonen en bouwen
9. Bestuur en Ondersteuning [2]	0.1	Bestuur
	0.2	Burgerzaken
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
10. Concernfinanciën en algemene dekkingsmiddelen [2]	0.4	Overhead
	0.5	Treasury
	0.61	OZB woningen
	0.62	OZB niet-woningen
	0.63	*Parkeerbelasting* [1]
	0.64	Belastingen Overig
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
	0.8	Overige baten en lasten
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)
	0.10	Mutaties reserves
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten

Toelichting:

Ad. 1. De volgende taakvelden zijn niet in gebruik bij de gemeente Westland:

- 0.63 Parkeerbelasting
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.5 Openbaar vervoer
- 4.1 Openbaar basisonderwijs

Ad. 2. De programma-indeling is op twee onderdelen anders dan de taakveldindeling (conform Iv3):

- Taakveld 0 Bestuur en Ondersteuning wordt programma 9 Bestuur en Ondersteuning;
- Programma 10 Concernfinanciën en algemene dekkingsmiddelen wordt gehanteerd voor de taakvelden, die behoren bij de overzichten van de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Gemeente Westland

Begroting 2020 - 2023

Hoofdstuk 5 - De Beleidsbegroting

I Programmaplan

Programma 3. Economische zaken

Koers

De economie in Westland heeft de afgelopen jaren een flinke klap moeten incasseren als gevolg van de economische crisis. Het bedrijfsleven en gemeentebestuur hebben zich in die periode met veel energie, capaciteit en middelen ingezet om Westland er economisch weer bovenop te krijgen. Dat was niet gemakkelijk, maar gelukkig draait de economie weer op volle toeren. De glastuinbouw met zijn crossovers vormt nog steeds onmiskenbaar de kern hiervan. Wij hebben een krachtig en ondernemend bedrijfsleven dat in staat is initiatieven te nemen en zich verder te ontwikkelen. Als overheid gaan we nu van ´trekker´ naar de rol van 'stimulator en facilitator'. Wij zullen ons richten op de samenwerking met alle betrokkenen. De sleutel tot behoud van het succes in de toekomst ligt in kennis en innovatie. De tuinbouw zal de transitie van laagwaardige productie en arbeid versneld moeten omzetten naar hoogwaardige productie en arbeid. De positie van internationaal koploper kan verder versterkt worden door Westland te positioneren als internationaal glastuinbouwgebied dat fors bijdraagt aan het voeden en vergroenen van de wereld. Nationaal en internationaal koploper zijn en anticiperen op en doorzetten van snelle veranderingen en innovaties zijn noodzakelijk om de economie en de leefbaarheid in Westland vitaal te houden. Wij gaan uit van de eigen kracht van het bedrijfsleven en zetten in op het verbinden van betrokken partijen en het stimuleren en faciliteren van kennis, innovatie en internationalisering.

Ambitie

Onze ambitie voor 2022 is een vergaand innovatieve Westlandse economie met een internationale uitstraling, aantrekkelijk voor jongere generaties en nieuwe bedrijven, die bijdraagt aan het oplossen van wereldwijde problemen, zoals voedselzekerheid, verduurzaming en klimaatverandering.

Wat willen we bereiken?

Geel gemarkeerd een aantal voorbeelden van de gemeente Eindhoven:

- *Economische groei*
- *Voldoende talent voor onze kenniseconomie*
- *Innovatie*
- *Ruimte voor bedrijvigheid*
- *Onze focus is erop gericht om toegankelijk te zijn voor de gevestigde ondernemers in de stad, om nieuwe bedrijven aan te trekken en om een goed vestigingsklimaat te bieden voor startende ondernemers.*
- *Toename economische activiteiten*
- *Aantrekkelijke stad om te bezoeken*

Verplichte BBV-indicatoren	Jaar	Westland	Zuid-Holland	Nederland	Gemeenten 100.000 – 300.000
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	2017	58,8	50,9	52,4	55,4
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2017	156,8	121,9	139,7	127,3

of:

Verplichte BBV-indicatoren	Resultaat	Bron
Functiemenging	58,8	LISA

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

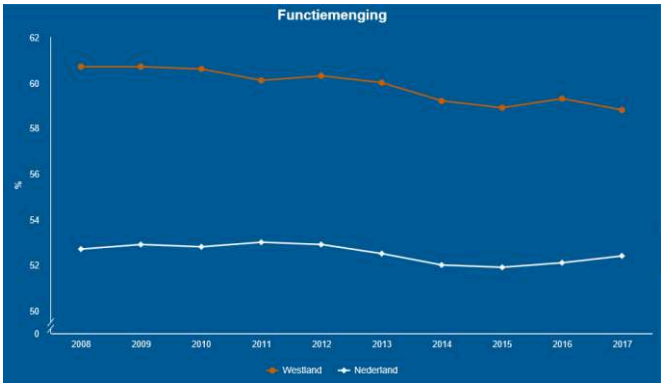

Jaar	Westland	Nederland
2008	60,7	52,7
2009	60,7	52,9
2010	60,6	52,8
2011	60,1	53,0
2012	60,3	52,9
2013	60,0	52,5
2014	59,2	52,0
2015	58,9	51,9
2016	59,3	52,1
2017	58,8	52,4

Naam indicator	Resultaat	Bron
Vestigingen (van bedrijven)	156,8	LISA - Rapport werkgelegenheidsregister

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Jaar	Westland	Nederland
2008	144,1	102,4
2009	146,2	107,7
2010	146,8	112,4
2011	142,5	116,7
2012	140,1	119,5
2013	142,5	123,0
2014	147,6	126,3
2015	152,8	130,7
2016	157,8	136,4
2017	156,8	139,7

Aanbeveling 7 van het Rekenkameronderzoek naar de inzichtelijkheid van de begrotings- en verantwoordingsstukken van de gemeente Westland:

Effectindicatoren	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023

Externe ontwikkelingen / Risico's

Verbonden partijen

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Innovation Quarter (IQ)

GHC Onroerend Goed Expo B.V.

Kaderstellende beleidsnota's	Jaar van vaststelling	Looptijd

Programma 3 Economische zaken

Wat mag het kosten?

Lasten + Baten + saldo nadeel is een -/-

Economische zaken	Werkelijk		Raming	Meerjarenraming		
(bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling						
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur						
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen						
3.4 Economische promotie						
Totaal lasten						
Baten						
3.1 Economische ontwikkeling						
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur						
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen						
3.4 Economische promotie						
Totaal baten						
Saldo van baten en lasten						
Mutaties reserves:						
Toevoeging reserves						
Onttrekking reserves						
Resultaat programma						
Incidentele lasten en baten:						
Incidentele lasten						
Incidentele baten						
Structureel resultaat programma						
Mutaties voorzieningen:						
Toevoeging voorzieningen						
Onttrekking voorzieningen						
Totaal mutaties voorzieningen						

Investeringen 2020	Raming	Meerjarenraming		
(bedragen MIP x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Totaal investeringen MIP 2020				

Raadsvergadering
16 april 2019

GEMEENTE WESTLAND

BEHANDELD DOOR	
afdeling/team	GR/
documentnr	19-0059114

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot vaststelling van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2019	
vertrouwelijk	*Nee*	
portefeuillehouder	Griffie	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_42731.docx Bijlage: G19-000365 Bijlage behorende bij Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Westland 2019 Informatie: G19-000366 VNG modelverordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning	
agendapunt	8.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)

ALG 006

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

AANLEIDING

Naar aanleiding van de bespreking van het controlerapport fractievergoedingen 2017 is in het ROF van 19 december 2018 afgesproken dat de griffie op korte termijn de huidige Verordening op de fractieondersteuning uit 2010 zal actualiseren en ter besluitvorming zal voorleggen aan de raad. In het presidium is de wens uitgesproken om de Verordening ambtelijke bijstand uit 2006 gelijktijdig te actualiseren en van beide verordeningen één Verordening te maken. Ook de modelverordening van de VNG, die als input is gebruikt, gaat uit van één Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning.

In het ROF werd door de accountant en de leden geconstateerd dat de nu geldende verordening fractieondersteuning 2010 onvoldoende duidelijkheid geeft voor welke activiteiten de fractievergoeding mag worden gebruikt en waarvoor niet. De nieuwe verordening moet hierin verbetering geven, hoewel absolute duidelijkheid niet is te geven en ook niet moet worden nagestreefd. In die zin wordt geen limitatieve opsomming van activiteiten gegeven. Ook is in het ROF voorgesteld om in de verordening sancties op te nemen, voor die gevallen dat door de gemeenteraadsfracties niet conform de verordening wordt gehandeld (zoals het niet tijdig aanleveren van de (jaar)stukken en het ontbreken van bewijsstukken, zoals bonnetjes, arbeidscontracten, bankafschriften, e.d.).

DOELSTELLING

Het opstellen van een geactualiseerde verordening, die als gevolg van voortschrijdend inzicht voorziet in de manco's in de huidige verordeningen ambtelijke bijstand en fractieondersteuning.

ARGUMENTATIE

Ambtelijke bijstand
Bij het opstellen van de geactualiseerde verordening met betrekking tot verzoeken om informatie of ambtelijke bijstand is de modelverordening 2018 van de VNG volledig gevolgd. De voornaamste wijziging ten opzichte van de Verordening ambtelijke bijstand 2006 is dat verzoeken om informatie nu aan de griffier worden gericht. In de oude verordening kon een dergelijk verzoek rechtstreeks aan de ambtelijke organisatie worden gericht. Met deze wijziging wordt overigens de huidige praktijk geformaliseerd.

Fractieondersteuning
Bij het opstellen van de geactualiseerde verordening met betrekking tot de fractieondersteuning is de modelverordening 2018 van de VNG leidend geweest, aangevuld naar de plaatselijke situatie. Ten opzichte van de huidige verordening op de fractieondersteuning zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- In een protocol, onderdeel van de verordening, is opgenomen welke kosten wel en niet onder de fractievergoeding vallen. Zoals eerder aangegeven is het niet mogelijk een limitatieve opsomming te geven. De genoemde uitgaven moeten worden gezien als voorbeelden, die vooral bedoeld zijn als illustratie.

- In de geactualiseerde verordening is in artikel 1, onder g, toegevoegd (op voorstel van D66) dat voor één-mansfracties een maximum van 4 steunraadsleden geldt (in plaats van 3 steunraadsleden).
- In de geactualiseerde verordening is in in artikel 7 aangegeven hoe de kosten moeten worden gerubriceerd in de jaarverantwoording. Naar aanleiding van een opmerking van WV in het ROF is de kostensoort 'communicatie fractie' vervangen door 'informatievoorziening fractie'.
- In de geactualiseerde verordening is in artikel 13, lid 1, aangegeven dat in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen alleen de fracties, die na de verkiezingen niet meer terug keren in de raad, een jaarverantwoording moeten overleggen die naast het voorgaande jaar ook betrekking heeft op de periode tot en met één week na de verkiezingen. De fracties, die wel in de raad terugkeren dienen alleen een jaarverantwoording over het voorgaande jaar te overleggen.
- In de geactualiseerde verordening is in artikel 13, lid 3, aangegeven dat gemeenteraads-fracties, die niet tijdig de jaarstukken aangeleveren, in het jaar volgend op de controle worden gekort op de fractievergoeding met 10% op het basisbedrag. Als om moverende redenen niet aan genoemde termijnen kan worden voldaan, kan in overleg met de griffier, van genoemde termijnen worden afgeweken. De griffier communiceert dit met de accountant.
- In de geactualiseerde verordening is in artikel 13, lid 5 aangegeven dat wanneer gemeenteraadsfracties geen inzage kunnen verschaffen in de aan de jaarverantwoording ten grondslag liggende bescheiden, de betreffende uitgaaf door de accountant buiten beschouwing zal worden gelaten.
- In de geactualiseerde verordening is in artikel 13, lid 6, toegevoegd dat het aan het presidium is om te bepalen of de eindverantwoording ter besluitvorming en vaststelling aan de raad wordt voorgelegd. Op dit moment geschiedt dit ook niet door de raad, maar blijft het bij behandeling in het openbare presidium.

Met de accountant heeft afstemming plaats gevonden over voorliggende verordening. De versie die nu voorligt kan hun instemming dragen. Op verzoek van de accountant is artikel 11 overgenomen uit onze huidige verordening (artikel 6). Naar het oordeel van de accountant is het wel belangrijk dat een bepaling wordt opgenomen dat fractieleden kunnen worden aangesproken indien deze in gebreke blijven en dat een betaling aan de fractie kan worden opgeschort indien deze in gebreke blijft.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Geen bijzonderheden.

FINANCIËN

Geen bijzonderheden.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

De Verordening wordt op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt.

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

EXTERN OVERLEG

Over de Verordening is met betrekking tot het onderdeel fractieondersteuning overleg geweest is met Verstegen Accountants, de accountant die onze jaarrekening controleert.

VERVOLGTRAJECT

Niet van toepassing.

Het presidium van de raad van de gemeente Westland,

de griffier, A.P.M.A.F. Bergmans

de presidiumvoorzitter, L.G. Boekestijn

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van het presidium van 4 april 2019;

gelet op het bepaalde in artikel 33, derde lid, van de Gemeentewet;

gehoord het advies van de commissie Bestuur van 4 april 2019 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

besluit:

de volgende verordening vast te stellen:

Verordening van de raad van de gemeente Westland, houdende bepalingen over ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2019 (Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Westland 2019);

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Wet: Gemeentewet;
b. Ambtelijke bijstand: bijstand bij het opstellen van voorstellen, amendementen en moties of andere ambtelijke bijstand niet zijnde een verzoek om informatie;
c. Ambtenaar: ambtenaar van de gemeente, niet zijnde een medewerker van de griffie;
d. Document: document als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Wet openbaarheid van bestuur;
e. Fractie: elke groepering in de gemeenteraad die ten tijde van het begin van een nieuwe zittingsperiode van de raad is geregistreerd overeenkomstig artikel G3 van de Kieswet of die is gevormd naar aanleiding van een mededeling van een lid van de raad overeenkomstig het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de Gemeenteraad;
f. Raadslid: het ingevolge de uitkomst van de raadsverkiezingen in de raad van de gemeente Westland benoemde lid;
g. Steunraadslid: het door een fractie benoemde en door de Raad beëdigd lid, werkzaam voor één van de fracties in de Raad, met een maximum van 3 steunraadsleden; voor één-manfracties geldt een maximum van 4 steunraadsleden;
h. Presidium: het orgaan van de Raad, dat overeenkomstig het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de Gemeenteraad de procedurele, huishoudelijke en organisatorische aangelegenheden van de Raad behartigt;
i. Griffier: de conform artikel 107 van de Gemeentewet door de Raad benoemde griffier van de Raad en hoofd van de raadsgriffie, of diens plaatsvervanger;
j. Secretaris: secretaris van de gemeente als bedoeld in artikel 102 van de Gemeentewet, of diens plaatsvervanger;
k. Stichting: een door de fractie ter assistentie van de fractie aangewezen stichting, welke statutair uitsluitend met de uitvoering van de fractieondersteuning zoals bedoeld in deze verordening is belast; een fractie is overigens niet verplicht een dergelijke stichting in te stellen;
l. Financiële bijdrage: de subsidie waarop een fractie jaarlijks aanspraak kan maken ingevolge deze verordening.

Paragraaf 2. Verzoeken om informatie of ambtelijke bijstand

Artikel 2 Verzoek om informatie

1. Een raadslid kan de griffier verzoeken om
   a. feitelijke informatie van geringe omvang of
   b. inzage in, of afschrift van, documenten waaromtrent geen geheimhouding krachtens de artikelen 25, 55 of 86 van de wet is opgelegd.
2. De griffier verstrekt zo spoedig mogelijk de verzochte informatie, voor zover deze daarover kan beschikken. Voor zover daarmee niet aan het verzoek voldaan is verzoekt de griffier de secretaris één of meer ambtenaren aan te wijzen die voor zover mogelijk de resterende informatie zo spoedig mogelijk verstrekken.

Artikel 3 Verzoek om ambtelijke bijstand

1. Een raadslid kan de griffier verzoeken om ambtelijke bijstand.
2. De griffier verleent zo spoedig mogelijk de ambtelijke bijstand, voor zover dit in redelijkheid kan worden gevergd. Voor zover daarmee niet aan het verzoek voldaan is kan de griffier de secretaris verzoeken om één of meer ambtenaren aan te wijzen die voor zover mogelijk het verzoek zo spoedig mogelijk verder inwilligen.
3. De secretaris wijst geen ambtenaar aan als:
   a. naar het oordeel van de secretaris niet aannemelijk is gemaakt dat de ambtelijke bijstand betrekking heeft op raadswerkzaamheden, of
   b. dit naar het oordeel van de secretaris het belang van de gemeente kan schaden.
4. Als de ambtelijke bijstand op grond van het derde lid wordt geweigerd deelt de secretaris dit met redenen omkleed mee aan de griffier en aan het raadslid door wie het verzoek is ingediend. De griffier of het raadslid kan de burgemeester verzoeken de ambtelijke bijstand alsnog te laten verlenen. De burgemeester beslist zo spoedig mogelijk op het verzoek.

Artikel 4 Geschil over ambtelijke bijstand

1. Een raadslid dat niet tevreden is over de door een ambtenaar aan hem verleende ambtelijke bijstand kan hierover in overleg treden met de secretaris.
2. Als overleg met de secretaris niet leidt tot een voor beide partijen bevredigende oplossing kan het raadslid de zaak aan de burgemeester voorleggen. De burgemeester voorziet zo spoedig mogelijk in de kwestie.

Artikel 5 Verstrekking informatie over verzoeken om ambtelijke bijstand

1. De secretaris verstrekt aan het lid van het college op wiens werkzaamheden een verzoek om ambtelijke bijstand betrekking heeft, desgevraagd een afschrift van het verzoek.
2. Als het college of één of meer leden van het college informatie wensen over een verzoek om ambtelijke bijstand of over de inhoud van verleende ambtelijke bijstand, wenden zij zich daartoe rechtstreeks tot het betrokken raadslid.

Paragraaf 3 Fractieondersteuning

Artikel 6 Recht op financiële bijdrage

1. De raad verstrekt een fractie jaarlijks een financiële bijdrage ter ondersteuning van het functioneren van de fractie.
2. De financiële bijdrage bestaat uit een basisbedrag van € 15.000 per fractie en een variabel deel van € 1.000 per raadszetel en € 1.200 per steunraadslid.

3. In afwijking van het eerste lid verstrekt de raad in een jaar waarin raadsleden aftreden op grond van artikel C 4, tweede lid, van de Kieswet aan een fractie een financiële bijdrage tot en met de maand maart en een financiële bijdrage voor de periode omvattende de resterende maanden. Deze financiële bijdragen bestaan uit 1/12e deel van de bedragen bedoeld in het tweede lid, vermenigvuldigd met het aantal maanden dat de periode omvat.
4. De fractie maakt voor de ontvangst van de financiële bijdrage en voor de uitgaven in het kader van de financiële bijdrage gebruik van één bank- of girorekening. Deze rekening wordt niet gebruikt voor andere doeleinden.
5. Indien door de fractie een stichting is ingesteld, overlegt de stichting bij aanvang van de raadsperiode of bij wijziging gedurende de raadsperiode dan wel bij splitsing of samenvoeging van een fractie de statuten van de stichting aan de griffier. Deze onderzoekt of de statuten nog voldoen aan het bepaalde in artikel 1, lid k, van deze verordening.

Artikel 7 Besteding financiële bijdrage en protocol

1. Fracties besteden de bijdrage om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol te versterken. In de over te leggen jaarverantwoording, zoals onder artikel 13, lid 1 en 2 genoemd, dienen de kosten als volgt te worden gerubriceerd:
    a. personeel fractiesecretariaat;
    b. materiële voorzieningen fractiesecretariaat;
    c. representatie fractie;
    d. informatievoorziening fractie;
    e. klassikale opleidingskosten;
    f. extern advies en expertise.
    g. overige huishoudelijke faciliteiten (zoals consumpties voor fractievergaderingen en -bijeenkomsten);
    h. niet bovenstaand te rubriceren kosten
2. In het bij deze verordening gevoegde protocol is aangegeven welke kosten uit de fractievergoeding kunnen worden bekostigd en welke niet. Omdat 'absolute duidelijkheid niet is te geven en ook niet moet worden nagestreefd" bevat dit protocol niet een limitatieve opsomming van activiteiten waaraan de fracties de bijdrage om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol te versterken kunnen/mogen besteden. De fracties dienen bij afwijking van het protocol te onderbouwen waarom men van mening is dat de uitgaven passen binnen de versterking van de genoemde rollen van het raadswerk. Dit protocol maakt onlosmakelijk onderdeel uit van deze verordening.
3. De onbelaste vergoeding voor steunraadsleden wordt maandelijks ter hoogte van € 100, door tussenkomst van de griffie, uitgekeerd aan de als zodanig geregistreerde personen. De griffie houdt ten behoeve van de fracties de administratie bij.

Artikel 8 Voorschot financiële bijdrage

Een fractie wordt jaarlijks vóór 31 januari een voorschot verleend ter hoogte van de financiële bijdrage voor het betreffende kalenderjaar op een door de fractie aan te geven rekeningnummer.

Artikel 9 Tijdstip verlenen voorschot na aftreden wegens verkiezingen

In het jaar waarin de raadsleden aftreden na reguliere raadsverkiezingen wordt, in afwijking van artikel 8, een voorschot verleend voor de periode tot en met de maand maart en een voorschot voor de periode omvattende de resterende maanden. Het eerste voorschot wordt vóór 31 januari van dat jaar verstrekt; het tweede voorschot vóór het eind van de maand april.

Artikel 10 Gevolgen splitsen en einde bestaan fractie

1. Als één of meer raadsleden van één of meer fracties als zelfstandige fractie gaan optreden of zich aansluiten bij een andere fractie, wordt het voor elk van deze zetels beschikbaar gestelde variabele deel van de financiële bijdrage toebedeeld aan de nieuw gevormde fractie of aan de fractie waarbij aangesloten wordt.
2. Als zich een situatie als bedoeld in het eerste lid voordoet worden de verleende voorschotten onverwijld bijgesteld overeenkomstig de uit het eerste lid voortvloeiende verdeling. De verdeling vindt plaats per de datum waarop één van de betrokken fracties de voorzitter van de raad schriftelijk van de splitsing op de hoogte stelt.
3. Als een fractie tijdens een zittingsperiode ophoudt te bestaan, vervalt de aanspraak op de financiële bijdrage met ingang van de maand volgend op de maand waarin de fractie hiervan kennisgeving heeft gedaan.
4. Als een fractie als gevolg van verkiezingen ophoudt te bestaan, vervalt de aanspraak op de financiële bijdrage met ingang van de datum dat de raad in de nieuwe samenstelling aantreedt.

Artikel 11 Opschorting of terugstorting

1. De fractie is verplicht de niet-bestede middelen van de tegemoetkoming in liquide vorm beschikbaar te houden.
2. Indien een fractie in strijd handelt met het bepaalde in het protocol, onder III, kan de Raad – al dan niet op voorstel van diens voorzitter – besluiten dat de in het geding zijnde uitgaven door de fractie binnen een door de raad te bepalen termijn dienen te worden toegevoegd aan de liquide middelen van de fractie.
3. Indien een fractie in gebreke blijft de in het geding zijnde uitgaven binnen de in het tweede lid bedoelde termijn toe te voegen aan de liquide middelen van de fractie, wordt de eerstvolgende betaling van de tegemoetkoming aan de betreffende fractie opgeschort totdat de fractie aan haar verplichtingen heeft voldaan.
4. Indien de fractie naar het oordeel van de raad in gebreke blijft de uit deze verordening voortvloeiende verplichtingen na te leven, kan de raad besluiten de individuele leden van de fractie in rechte aan te spreken.
5. Overtollige kasmiddelen worden alleen uitgezet bij Nederlandse financiële instellingen met minimaal een AA-rating (double A), afgegeven door twee gezaghebbende rating agencies.
6. Indien een fractie op grond van de uitslag van de laatstgehouden verkiezing van de leden van de raad niet terugkeert in de raad, is zij verplicht een eventueel surplus (inclusief de opgebouwde reserve), na aftrek van posten in verband met reeds aangegane verplichtingen die stammen uit de afgelopen zittingsperiode - waaronder begrepen kosten die voortvloeien uit een sociaal plan voor fractiemedewerker(s) -, binnen één maand na indiening van de jaarverantwoording terug te storten in de gemeentekas.

Artikel 12 Reserve

1. De fractie reserveert het in enig jaar niet gebruikte gedeelte van de financiële bijdrage toekomend aan een fractie ter besteding door die fractie in volgende jaren.
2. Een reserve is niet groter dan 30% van de bijdrage die de fractie in het voorgaande kalenderjaar toekwam op grond van artikel 8.
3. Indien aan het einde van het kalenderjaar sprake is van een surplus, uitgaande boven de in het tweede lid vermelde percentage, wordt dit bedrag teruggestort in de gemeentekas.
4. Een reserve blijft na verkiezingen beschikbaar voor de fractie die onder dezelfde naam terugkeert, dan wel voor de fractie die naar het oordeel van de raad als rechtsopvolger daarvan kan worden beschouwd.

5. Als zich een situatie als bedoeld in artikel 10, eerste lid, voordoet, wordt een eventuele reserve van de fractie waar de betreffende leden uittreden toebedeeld aan de betrokken fracties naar evenredigheid van de resterende zetelaantallen.

Artikel 13 Verantwoording, controle en vaststelling financiële bijdrage

1. Elke fractie legt, binnen vier maanden na het einde van een kalenderjaar, aan de Raad verantwoording af over de besteding van de financiële bijdrage gedurende het vorige kalenderjaar, onder overlegging van een jaarverantwoording. In het jaar waarin de verkiezing voor de leden plaatsvindt, heeft de verantwoording over het voorgaande jaar tevens betrekking op de periode tot en met één week na de dag van de verkiezing, terwijl het verslag in dat jaar wordt ingediend voor 1 juni. Dit laatste geldt alleen voor de fracties, die na de verkiezingen niet meer terugkeren in de raad.
2. De fractie maakt voor de jaarverantwoording gebruik van het verantwoordingsmodel zoals opgenomen in de bijlage bij de verordening.
3. Indien een fractie niet binnen de termijnen, zoals onder lid 1 genoemd, verantwoording aflegt conform het onder lid 2 genoemde verantwoordingsmodel wordt in het jaar volgend op de controle een korting toegepast van 10% op het basisbedrag van de fractie.
   Als om moverende redenen niet aan genoemde termijnen kan worden voldaan, kan in voorafgaand overleg met de griffier, van genoemde termijnen worden afgeweken. De griffier communiceert dit met de accountant.
4. Controle van de jaarverantwoording vindt plaats door de accountant, belast met de controle van de jaarrekening van de gemeente.
5. De fractie is te allen tijde verplicht aan de accountant desgevraagd inzage te verschaffen in de aan de jaarverantwoording ten grondslag liggende bescheiden. Voorts is de fractie te allen tijde verplicht aan de accountant inzage te verschaffen in de administratie van de fractie. Indien geen inzage kan worden verschaft in de aan de jaarverantwoording ten grondslag liggende bescheiden, wordt de betreffende uitgaaf door de accountant buiten beschouwing gelaten en wordt derhalve niet meegenomen onder de uitgaven zoals onder lid 7, sub a, van dit artikel genoemd. In het geval deze situatie zich voordoet, zal de accountant een regel toevoegen in het verloopoverzicht met de kosten die niet meegenomen worden. Hiermee blijft de aansluiting met de jaarrekening bewaart.
6. De accountant rapporteert, door tussenkomst van het Raadsoverleg Financiën (ROF) en het presidium, aan de Raad. Daarbij is het aan het presidium om te bepalen of de eindverantwoording over de toepassing van de onderhavige verordening ter besluitvorming en vaststelling aan de Raad wordt voorgelegd.
7. De Raad stelt na ontvangst van het advies van de accountant de bedragen vast van:
   a. de uitgaven van een fractie die in het vorige kalenderjaar uit de bijdrage bekostigd zijn;
   b. de resterende reserve;
   c. de berekende terugbetalingsverplichting indien de maximale reserve op grond van artikel 12, lid 2, lager is dan de resterende reserve.

Paragraaf 4 Slotbepalingen

Artikel 14 Hardheidsclausule

Hardheidsclausule

In alle gevallen, waarin deze verordening niet of niet genoegzaam voorziet, beslist het presidium.

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

Artikel 15 Intrekking oude verordeningen en overgangsrecht

1. De 'Verordening ambtelijke bijstand aan raadsleden 2006' en de 'Verordening op de Fractieondersteuning 2010' worden ingetrokken, met dien verstande dat de verantwoording van de besteding van de financiële bijdrage over 2018 nog kan geschieden op basis van de 'Verordening op de Fractieondersteuning 2010'.
2. De 'Verordening Fractieondersteuning 2010' blijft van toepassing ten aanzien van de op basis van die verordening verleende financiële bijdragen en de verantwoording, controle, vaststellingen en afrekening van die financiële bijdragen

Artikel 16 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 mei 2019.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning gemeente Westland 2019.

Aldus besloten door de Raad in zijn openbare vergadering van 16 april 2019.

de griffier, de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans B.R. Arends

RAAD

16 APR. 2019

GEMEENTE WESTLAND

TOELICHTING

Algemeen

Artikel 33 van de Gemeentewet (hierna; wet) bepaalt dat de Raad en elk van zijn leden recht hebben op ambtelijke bijstand (eerste lid) en dat de in de Raad vertegenwoordigde groeperingen (de fracties) recht hebben op ondersteuning (tweede lid). Met betrekking tot de ambtelijke bijstand en de ondersteuning van fracties moet de Raad een verordening vaststellen die ten aanzien van de ondersteuning regels over de besteding en de verantwoording bevat (derde lid). Met deze verordening wordt hier uitvoering aan gegeven. De formulering van artikel 33 van de wet laat buiten twijfel dat individuele raadsleden, dus ook die behorend tot een minderheid in de raad, recht hebben op ambtelijke bijstand. Op deze verordening kan dus door alle raadsleden een beroep worden gedaan.

De financiële bijdrage voor de fractieondersteuning is een subsidie als bedoeld in artikel 4:21, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat in aanvulling op deze verordening ook titel 4.2 van de Awb van toepassing is op het verstrekken van de financiële bijdrage en dat het besluit van de raad waarmee - na verantwoording en controle – de hoogte van de financiële bijdrage wordt vastgesteld (zie artikel 13) vatbaar is voor bezwaar en beroep.

In deze verordening vervult de griffier een centrale rol. De hoofdverantwoordelijkheid van de griffier is de ondersteuning van de Raad; hij of zij is onder andere het eerste aanspreekpunt als het gaat om verzoeken om informatie en ambtelijke bijstand. Een nadere omschrijving van en toelichting op de taken van de griffier is vastgelegd in de ambtsinstructie van de griffier. De griffiemedewerkers vallen onder het gezag van de griffier.

De griffier vervult via de gemeentesecretaris ook de rol van schakel tussen de raadsleden en de reguliere ambtelijke organisatie. Dat de Raad over een griffier met griffie beschikt betekent niet dat er geen behoefte is aan ambtelijke bijstand door de reguliere ambtelijke organisatie. De griffie is, in vergelijking met de reguliere organisatie, beperkt in omvang. Voor specialistische hulp op het gebied van het maken van amendementen, moties en regelingen zal in bepaalde gevallen een beroep op deze organisatie dan ook nodig zijn. Dit geldt ook voor de specifieke informatie die alleen bij de reguliere ambtelijke organisatie beschikbaar is. Omdat de griffier geen zeggenschap heeft over de reguliere ambtelijke organisatie zal daarom de gemeentesecretaris in dergelijke gevallen de ambtenaar die de bijstand verleent moeten aanwijzen. Daarom zijn bepaalde aspecten van de rol van de gemeentesecretaris in deze verordening nader uitgewerkt. Dit is van belang om de rol van de gemeentesecretaris op een juiste wijze vorm te geven nu er splitsing heeft plaatsgevonden tussen griffie en reguliere ambtelijke organisatie.

Artikelsgewijs

In deze artikelsgewijze toelichting worden enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven behandeld.

Artikel 1 Begripsbepalingen
Hoewel medewerkers van de griffie wel degelijk ambtenaren zijn in de zin van de Ambtenarenwet worden ze in deze verordening uitgezonderd van het begrip 'ambtenaar'. Hier is voor gekozen om onderscheid aan te kunnen brengen tussen de reguliere ambtelijke organisatie, werkzaam voor het college en de medewerkers van de griffie, werkzaam ten behoeve van de raad.

Artikel 2 Verzoek om informatie
Raadsleden die feitelijke informatie van geringe omvang nodig hebben (eerste lid, onderdeel a), hoeven zich niet via de formele weg van artikel 169, tweede en volgende lid, van de wet tot het college te richten. In dit artikel is bepaald dat zij hun verzoek dan aan de griffier moeten doen. In het eerste lid is voor de goede orde toegevoegd dat het uitsluitend gaat om documenten waarop geen geheimhouding rust. De griffier moet immers zelf een opgelegde geheimhouding in acht nemen. Als een raadslid geheime stukken opvraagt die alleen mogen worden ingezien, dan wordt inzage op de griffie gefaciliteerd. De griffier (of één griffiemedewerkers) verstrekt de informatie zo spoedig mogelijk (tweede lid). Als zij echter niet in staat zijn om volledig tegemoet te komen aan het verzoek kan door de griffier en via de gemeentesecretaris gekeken worden of de reguliere ambtelijke organisatie de informatie kan leveren. Het is in lijn met de onderlinge taakverdeling dat de griffier de aangewezen persoon is om de voortgang in het proces te bewaken.

Artikel 3 Verzoek om ambtelijke bijstand
Ook verzoeken om ambtelijke bijstand moeten aan de griffier gericht worden. Als de griffiemedewerkers de ondersteuning niet kunnen leveren, overlegt de griffier met de gemeentesecretaris over de inzet van ambtenaren van de reguliere ambtelijke organisatie. Het is aan de gemeentesecretaris om te beoordelen of één van de in het derde lid genoemde 'weigeringsgronden' voor het door ambtenaren van de reguliere ambtelijke organisatie verlenen van ambtelijke bijstand zich voordoet. Het vierde lid regelt dat de uiteindelijke beslissing over het niet verlenen van ambtelijke bijstand is voorbehouden aan de burgemeester; de griffier of het betreffende raadslid kunnen namelijk na weigering de burgemeester verzoeken de ambtelijke bijstand alsnog te laten verlenen. Het ligt in de rede dat de burgemeester hierover overleg voert met de gemeentesecretaris, de griffier en indien nodig ook het betrokken raadslid. Uiteraard kan de raad via de gebruikelijke weg hierover de burgemeester verzoeken verantwoording af te leggen (op grond van artikel 180 van de wet).

Artikel 4 Geschil over ambtelijke bijstand
Net als bij weigering om ambtelijke bijstand door ambtenaren vanuit de reguliere ambtelijke organisatie te verlenen kan de burgemeester ook een rol vervullen als een raadslid niet tevreden is over de geleverde ambtelijke bijstand. Als er een conflictsituatie ontstaat of dreigt te ontstaan zal de burgemeester ook hier een bemiddelende en uiteindelijk een beslissende rol kunnen spelen (tweede lid). De positie van de burgemeester maakt hem uiteindelijk geschikt voor deze taak als bruggenbouwer en als degene die uiteindelijk het laatste woord heeft.

Artikel 5 Verstrekking informatie over verzoeken om ambtelijke bijstand
In het eerste lid wordt het belang erkend dat een lid van het College op wiens werkzaamheden een verzoek om ambtelijke bijstand betrekking heeft (de portefeuillehouder) in staat is op de hoogte blijven van het feit dat bijstand wordt verleend door de onder de verantwoordelijkheid van het college functionerende ambtenaren. Gezien de afstand tussen Raad en College is het logisch dat hem op zijn verzoek een afschrift van het verzoek wordt verstrekt.

Het tweede lid voorkomt dat de betreffende ambtenaar in een spagaat tussen Raad en College terecht komt. Als een raadslid om ambtelijke bijstand verzoekt, moet hij ervan uit kunnen gaan dat de ambtenaar bij het verrichten van die werkzaamheden onafhankelijk opereert van het College.

Om te verzekeren dat een ambtenaar niet door collegeleden onder druk wordt gezet om toch inlichtingen te verschaffen over het verzoek van een raadslid is in het tweede lid bepaald dat wethouders of de burgemeester zich voor informatie direct tot het betrokken raadslid wenden en niet tot de behandelend ambtenaar. Dit biedt bovendien een extra waarborg voor de onafhankelijke behandeling van een verzoek om ambtelijke bijstand.

De ambtenaar die ambtelijke bijstand verleent blijft echter wel onderdeel van de reguliere ambtelijke organisatie. Het verlenen van ambtelijke bijstand hoort tot de normale uitoefening van zijn taak. Als hij dit gedeelte van zijn taak niet goed uitoefent, behoudt het College dus de mogelijkheid om de ambtenaar hierop aan te spreken.

Artikel 6 Recht op financiële bijdrage
Fractieondersteuning vindt zijn vorm in een financiële ondersteuning. De hoogte van het totale budget fractieondersteuning wordt door de Raad in de gemeentebegroting opgenomen.

De fractieondersteuning bestaat uit een basisbedrag per fractie en variabel deel per raadszetel (tweede lid). Het basisbedrag garandeert dat elke fractie de kans krijgt zich op een gelijkwaardig basisniveau te laten ondersteunen. Omdat grote fracties meer lasten zullen hebben, bijvoorbeeld op facilitair gebied, is het logisch dat zij via het variabele deel een hogere financiële bijdrage krijgen.

De bijdrage wordt in de meeste jaren voor dat kalenderjaar verstrekt (eerste lid). Het derde lid geeft een afwijkende regeling voor de jaren dat de oude raad na reguliere verkiezingen aftreedt. Dat is altijd met ingang van de donderdag tussen 23 en 29 maart (artikel C4 van de Kieswet). Op die dag treedt de nieuwe raad aan (artikel 18 van de wet).

De financiële bijdrage voor fractieondersteuning voldoet aan de definitie van subsidie van artikel 4:21 van de Awb. Het verdient aanbeveling om de Algemene subsidieverordening (indien van kracht) in de gemeente uitdrukkelijk niet van toepassing te verklaren op de bijdrage voor fractieondersteuning. Het verantwoordingsregime in de Algemene subsidieverordening is namelijk wezenlijk anders dan het regime voor het vaststellen en verantwoorden van de bijdrage voor fractieondersteuning.

Artikel 7 Besteding financiële bijdrage
Voor wat betreft de inhoudelijke besteding van de fractieondersteuning worden de fracties grotendeels vrijgelaten. Minimumvoorwaarde is wel dat ze de financiële bijdrage besteden om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende of controlerende rol te versterken. In de praktijk blijkt het niet altijd duidelijk voor de gemeenteraadsfracties waarvoor ze de vergoeding precies mogen gebruiken en absoluut niet mogen gebruiken. Als handreiking daarbij is bij de verordening een protocol gebruik fractievergoedingen gevoegd.

In het bijzonder wordt benadrukt dat voor de financiering van verkiezingscampagnes van overheidswege een afzonderlijke regeling bestaat: de Wet financiering politieke partijen voor wat de landelijke politieke partijen betreft. Het is dan ook niet toegestaan om met de financiële bijdrage voor fractieondersteuning verkiezingscampagnes te financieren. Verder is het uiteraard niet de bedoeling dat raadsleden hun eigen vergoeding voor het raadswerk aanvullen met de financiële bijdrage voor fractieondersteuning en dat ook contributies aan politieke partijen of met politieke partijen gelieerde organisaties niet via de fractieondersteuning kunnen worden gefinancierd. Een lidmaatschap van een dergelijk orgaan is immers een individuele aangelegenheid van een raadslid en niet van de betreffende gemeenteraadsfractie.

Bij (andere) uitgaven die op grond van enige andere wettelijke regeling in aanmerking komen voor vergoeding van overheidswege kan onder andere gedacht worden aan bepaalde reis- en verblijfkosten, kosten voor een buitenlandse excursie of reis, kosten voor scholing, kosten voor een computer en internetverbinding en de contributie van bepaalde beroepsverenigingen. Deze komen voor vergoeding in aanmerking op grond van het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden, dat zijn grondslag vindt in de artikelen 95 en 96 van de wet.

Artikel 8 Voorschot financiële bijdrage en artikel 9 Tijdstip verlenen voorschot na aftreden wegens verkiezingen
Deze artikelen regelen de ambtshalve verlening van voorschotten aan fracties ter hoogte van de overeenkomstig artikel 6 berekende voorwaardelijke aanspraak op de financiële bijdrage. In een jaar waarin de raadsleden naar aanleiding van de verkiezingen tegelijkertijd aftreden wordt het voorschot in twee gedeelten gesplitst.

Artikel 10 Gevolgen splitsen en einde bestaan fractie
Als er mutaties plaatsvinden in zittende fracties is het wenselijk dat de financiële bijdrage aangepast wordt aan veranderde verhoudingen in de raad. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het vaste basisbedrag dat iedere fractie krijgt en het variabel deel per raadszetel. Het vaste deel is ook daadwerkelijk "vast": de fractie behoudt dit deel van het budget ook al vindt er tussentijds een splitsing of afscheiding plaats. Alleen het variabele deel van de fractievergoeding wordt overgeheveld naar een nieuwe fractie (eerste lid). Indien de uittredende raadsleden een nieuwe fractie oprichten, ontvangt deze nieuw opgerichte fractie tot de verkiezingen geen vast basisbedrag.

Bij splitsing van een fractie zal het al eerder verleende voorschot voor wat betreft het variabel deel direct bijgesteld moeten worden (tweede lid). Als dit niet zou gebeuren zou een deel van de oorspronkelijke fractie over een te groot variabel voorschot beschikken. Na het kalenderjaar zou dan alsnog verrekend moeten worden. Het is handiger dit direct recht te trekken.

Artikel 11 Opschorting of terugstorting
Dit artikel is opgenomen om fractieleden te kunnen aanspreken indien deze in gebreke blijven en het opschorten van de betaling aan de fractie indien deze in gebreke blijft.

Artikel 12 Reserve
Het deel van de financiële bijdrage waarop een fractie voorwaardelijk aanspraak maakt en dan niet wordt gebruikt, wordt door de Raad gereserveerd voor gebruik door die fractie in de volgende jaren (eerste lid). Als er in die jaren verkiezingen plaatsvinden, dan wordt de reserve na verkiezingen beschikbaar gesteld aan de fractie die onder dezelfde naar terugkeert, dan wel aan de fractie die naar het oordeel van de Raad als rechtsopvolger daarvan kan worden beschouwd (vierde lid). Omdat het niet wenselijk is dat een reserve eindeloos groeit is hier wel een maximum aan verbonden (tweede lid).

Artikel 13 Verantwoording, controle en vaststelling financiële bijdrage
Elke fractie legt voor 1 mei van het volgend kalenderjaar verantwoording af over de besteding van het budget. Het is aan de fractie zelf hoe zij zich verantwoorden. Dit kan door plaatsing van het jaarverslag op de eigen websites van de fracties. Uitgangspunt is dat informatie (inclusief originele betalingsbewijzen) voor een ieder toegankelijk en opvraagbaar moet zijn.

RAADSBESLUIT

Na controle van het door de fractie opgestelde verslag waarmee de besteding van de financiële bijdrage wordt verantwoord, stelt de Raad de hoogte van de financiële bijdrage voor de betreffende fractie vast. Daarmee ontstaat een onvoorwaardelijke aanspraak op het vastgestelde bedrag.

Het jaarverslag en de originele betalingsbewijzen dienen ten behoeve van de Belastingdienst zeven jaar te worden bewaard. Hier zijn de fracties zelf verantwoordelijk voor. Bij het opheffen van politieke fracties kunnen deze stukken bij de griffier ter archivering worden aangeboden. In voorkomend geval ontvangen zij daarvoor een ontvangstbevestiging.

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

PROTOCOL GEBRUIK FRACTIEVERGOEDINGEN

I Inleiding

Het gebruik van fractievergoedingen.

De fractievergoeding is bedoeld voor ondersteuning van het fractiewerk. In de praktijk blijkt het niet altijd duidelijk voor de gemeenteraadsfracties waarvoor ze de vergoeding precies mogen gebruiken. Wat precies wel en niet mag, blijkt daarbij lastig precies te beschrijven. Het is redelijk als de uitgave een rechtstreeks raakvlak heeft met het uitoefenen van het raadslidmaatschap (zie art. 7, lid 1), maar voorzichtigheid met individuele uitgaven is geboden. Het beste is een gezamenlijk gedragen lijn (zoals beschreven in dit protocol) te formuleren.

Omdat "absolute duidelijkheid niet te geven is en ook niet moet worden nagestreefd" bevat dit protocol geen limitatieve opsomming van activiteiten waaraan de fracties de bijdrage om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol te versterken kunnen/mogen besteden. Waar voorbeelden zijn gegeven, zijn die vooral bedoeld ter illustratie. De fracties dienen bij afwijking van het protocol te onderbouwen waarom men van mening is dat uitgaven passen binnen de versterking van de genoemde rollen van het raadswerk.

II Onder de fractievergoeding vallen kosten zoals:

- uitgaven voor personele ondersteuning van de fractie (fractiemedewerkers); daarbij dient jaarlijks de met de medewerker gesloten (arbeids)overeenkomst omtrent de geleverde assistentie (o.a. periode, uren en ontvangen vergoeding) bij de stukken te worden overlegd.
- activiteiten, die door de fractie gemeenschappelijk zijn gedaan, dan wel in opdracht van de fractie zijn gedaan; waaronder excursies, trainingen en werkbezoeken, onder voorwaarde dat duidelijk wordt gemaakt welke rol (art. 7, lid 1) van toepassing is;
- uitgaven verbonden aan vergaderingen en bijeenkomsten, die als fractie worden georganiseerd (horeca-uitgaven zijn in dit verband toegestaan, mits het totaal van deze uitgaven relatief gering in omvatting is, bijvoorbeeld maximaal 25% van de fractievergoeding, en de relatie met de vergadering of bijeenkomst duidelijk is, bijvoorbeeld door bijvoeging van de agenda van de vergadering of bijeenkomst);
- uitgaven verbonden aan vergaderingen en bijeenkomsten, die als fractie collectief, dan wel in opdracht van een fractie (moeten) worden bijgewoond; onder voorwaarde dat duidelijk wordt gemaakt welke rol (art. 7 lid 1) van toepassing is;
- uitgaven verbonden aan het opleiden, c.q. gericht op teamvorming en kwaliteitsverbetering van de fractie; voor zover die opleidingen etc. niet al geboden worden van de zijde van de gemeente en de uitgaven niet zijn verbonden aan opleidingen voor zover deze inhoudelijk gerelateerd zijn aan de politieke uitgangspunten van de deelnemers;
- uitgaven verbonden aan het representeren van de fractie bij officiële gelegenheden;
- uitgaven verbonden aan de logistiek en de facilitaire benodigdheden die noodzakelijk zijn voor het functioneren als fractie voor zover die niet al geboden worden van de zijde van de gemeente; hierbij moet o.a. worden gedacht aan kantoorartikelen, waaronder aanschaf en onderhoud van een laptop / computer met bijbehorende randapparatuur;
- uitgaven verbonden aan de op naam van de fractie gestelde bankrekening;
- uitgaven verbonden aan het oprichten / in stand houden van een stichting, statutair uitsluitend belast met het beheer van gelden die bestemd zijn voor het uitvoeren van werk van de fractie; waaronder het werkgeverschap van aan de fractie verbonden medewerkers;

- uitgaven verbonden aan vakliteratuur, abonnementen op bestuurlijke tijdschriften en 1 abonnement op een regionaal dagblad (bijvoorbeeld AD) ten behoeve van de fractie;
- uitgaven verbonden aan een eigen website van de fractie, dan wel de kosten verbonden aan een herkenbaar fractiedeel op een website van een politieke partij of politieke vereniging;
- uitgaven verbonden aan informatievoorziening van de fractie over het door haar voorgestane beleid en/of de consultatie van inwoners over volksvertegenwoordigende activiteiten (zoals folders, advertenties, etc); onder overlegging van een exemplaar van de betreffende informatievoorziening;
- uitgaven verbonden aan extern advies en expertise.

III wat mag niet worden bekostigd uit de fractievergoeding

- uitgaven die in strijd zijn met enige wettelijke bepaling;
- betalingen, inclusief die ter voldoening van contributie, aan politieke partijen, met politieke partijen verbonden instellingen of natuurlijke personen anders dan ter vergoeding van diensten of goederen geleverd ten behoeve van de versterking van de fractie op basis van een gespecificeerde, reële declaratie of arbeidsovereenkomst;
- uitgaven verbonden aan activiteiten die als raadslid op eigen initiatief worden verricht en waarvoor een beroep gedaan dient te worden op de maandelijkse onkostenvergoeding die politieke ambtsdragers ontvangen. Deze vaste onkostenvergoeding is bedoeld voor in ieder geval de volgende kosten en die kosten mogen dus niet bekostigd worden uit de fractievergoeding:
  - individuele consumpties buiten de werkplek (zoals koffie, thee, drankjes);
  - fooien in Nederland;
  - verjaardagsgebak, attenties en cadeaus voor naaste collega's;
  - gelegenheidskleding, huur reiniging van kleding, uitgaven voor persoonlijke verzorging;
  - activiteiten van, door of namens de politieke partij of daaraan;
  - abonnementen op kranten en tijdschriften en vakliteratuur die thuis worden ontvangen;
- giften, leningen, beleggingen, sponsorgelden en voorschotten;
- uitgaven verbonden aan een eigen opleiding van een raadslid; hiervoor kan onder voorwaarden een beroep worden gedaan op de Verordening Rechtspositie raads- en commissieleden, art. 5;
- uitgaven verbonden aan opleidingen van raads- en steunraadsleden voor zover deze inhoudelijk gerelateerd zijn aan de politieke uitgangspunten van de deelnemers;
- de kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing in verband met de vervulling van de functie van raads- of commissielid, voor zover deze door of namens de gemeente wordt aangeboden of verzorgd;
- uitgaven ten behoeve van een inschrijving bij de Kamer van Koophandel; anders dan uitgaven verbonden aan het oprichten / in stand houden van een stichting, statutair uitsluitend belast met het beheer van gelden die bestemd zijn voor het uitvoeren van werk van de fractie; waaronder het werkgeverschap van aan de fractie verbonden medewerkers;
- uitgaven ten behoeve van notariële akten; anders dan uitgaven verbonden aan het oprichten / in stand houden van een stichting, statutair uitsluitend belast met het beheer van gelden die bestemd zijn voor het uitvoeren van werk van de fractie; waaronder het werkgeverschap van aan de fractie verbonden medewerkers;
- uitgaven voor verkiezings- en campagneactiviteiten; zo is het niet toegestaan om in een jaar dat gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden uitgaven te declareren voor informatievoorziening, waarin op enigerlei wijze opgeroepen wordt tot het uitbrengen van een stem op de partij of vereniging waartoe de fractie behoort, die de informatievoorziening verzorgde;
- uitgaven voor een website van een politieke partij of politieke vereniging;

- uitgaven voor raadsleden en fractiemedewerkers individueel en in aanvulling op hun reguliere vergoeding.

AGENDA EN STUKKEN
RAADSVERGADERING

BIJLAGE
BEHORENDE BIJ

WESTLAND,

16 APRIL 2019

AGENDAPUNT

BIJLAGE BIJ DE VERORDENING AMBTELIJKE BIJSTAND EN FRACTIEONDERSTEUNING WESTLAND 2019;

Jaarverantwoording 20XX
van Stichting / Fractie XXXXXXXXX

AGENDA EN STUKKEN
RAADSVERGADERING

BIJLAGE
BEHORENDE BIJ

WESTLAND,

16 APRIL 2019

AGENDAPUNT

Inhoudsopgave

(Bestuurs)verslag
Jaarrekening
Balans per 31 december 20XX
Staat van baten en lasten 20XX
Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten
Overige gegevens
Resultaatbestemming

AGENDA EN STUKKEN
RAADSVERGADERING

BIJLAGE
BEHORENDE BIJ

WESTLAND,

16 APRIL 2019

AGENDAPUNT

(Bestuurs)verslag 20XX

AGENDA EN STUKKEN
RAADSVERGADERING

BIJLAGE
BEHORENDE BIJ

WESTLAND,

16 APRIL 2019

AGENDAPUNT

Balans per 31 december 20XX

	31-12-20XX €	31-12-20X-1 €		31-12-20XX €	31-12-20X-1 €
Debiteuren	XXX	XXX	Eigen Vermogen	XXX	XXX
Bank/giro	XXX	XXX	Kortlopende schulden	XXX	XXX
Kas	XXX	XXX			
	XXX	XXX		XXX	XXX

WESTLAND,

16 APRIL 2019

AGENDAPUNT

Staat van baten en lasten 20XX	**€**	**€**
	20XX	20X-1
BATEN		
Financiële bijdrage gemeente Westland	XXX	XXX
Rente-opbrengsten	XXX	XXX
Overige ontvangsten	XXX	XXX
	XXX	XXX
LASTEN		
Personeel fractiesecretariaat	XXX	XXX
Materiële voorzieningen fractiesecretariaat	XXX	XXX
Representatie fractie	XXX	XXX
Informatievoorziening fractie	XXX	XXX
Klassikale opleidingskosten	XXX	XXX
Extern advies en expertise	XXX	XXX
Overige huishoudelijke faciliteiten (o.a. consumpties)	XXX	XXX
Niet bovenstaand te rubriceren kosten	XXX	XXX
Restitutie fractievergoeding, conform art. 12, lid 3, Verordening Fractieondersteuning 2019	XXX	XXX
	XXX	XXX

AGENDA EN STUKKEN
RAADSVERGADERING

BIJLAGE
BEHORENDE BIJ

WESTLAND,

16 APRIL 2019

AGENDAPUNT

Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

a. *Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling*
Voor zover niet anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen voor nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben.

b. *Toelichting op de balans per 31 december 20XX*

XXX	XXX
XXX	XXX
XXX	XXX

c. *Toelichting op de staat van baten en lasten 20XX*

XXX	XXX
XXX	XXX
XXX	XXX

WESTLAND,

16 APRIL 2019

AGENDAPUNT

Overige gegevens

Resultaatbestemming

Voordelig resultaat 20XX voor resultaatbestemming	XXX
Eigen vermogen per 1 januari 20XX	XXX
Totaal	XXX
30% van fractiebijdrage 20XX	XXX
Te verrekenen met de gemeente	XXX
Eigen vermogen 31 december 20XX	XXX

Model Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018

Leeswijzer modelbepalingen

- [...] of (bijvoorbeeld) [**aantal**] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 5, eerste lid.
- [*iets*] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 2, eerste lid.
- [iets **EN/OF** iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel 13, derde lid.
- [**(iets)**] = een duiding ter illustratie of uitleg voor gemeente, zie bijvoorbeeld artikel 12, tweede lid.
- Combinaties zijn ook mogelijk, zie bijvoorbeeld artikel 13, derde lid, dat facultatief is en waar tussen twee opties gekozen moet worden (uiteraard alleen als besloten wordt de bepaling over te nemen).
- Ook wordt er gewerkt met varianten waaruit gekozen kan worden. Hierbij kan het voorkomen dat de ene variant uit meer artikelleden bestaat dan een andere variant, zie bijvoorbeeld artikel 14.

Nadere uitleg is opgenomen in de VNG ledenbrief.

De raad van de gemeente [**naam gemeente**];
gelezen het voorstel van [**... (bijvoorbeeld: [het presidium OF burgemeester en wethouders])**] van [**datum en nummer**];
gelet op artikel 33, derde lid, van de Gemeentewet;
gezien het advies van de [**naam commissie**];
besluit de volgende verordening vast te stellen:

Verordening van de raad van [gemeente] houdende bepalingen over ambtelijke bijstand en fractieondersteuning [eventueel jaartal] (Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning [naam gemeente en eventueel jaartal])

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
- ambtelijke bijstand: bijstand bij het opstellen van voorstellen, amendementen en moties of andere ambtelijke bijstand niet zijnde een verzoek om informatie;
- ambtenaar: ambtenaar van de gemeente, niet zijnde een medewerker van de griffie;
- document: document als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Wet openbaarheid van bestuur;
- fractie: fractie als bedoeld in artikel [**... (het betreft artikel 7 van het VNG Model Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2018)**] van het [**citeertitel reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad**];
[- *fractiemedewerker: persoon die werkzaamheden verricht voor één van de fracties uit de raad en door de betreffende fractie bij de griffie formeel is aangemeld als medewerker;*]
- wet: Gemeentewet.

Paragraaf 2. Verzoeken om informatie of ambtelijke bijstand

Artikel 2. Verzoek om informatie

1. Een raadslid kan de griffier verzoeken om feitelijke informatie van geringe omvang of om inzage in, of afschrift van, documenten waaromtrent geen geheimhouding krachtens de artikelen 25, 55 of 86 van de wet is opgelegd. [*Een verzoek kan namens een raadslid gedaan worden door een fractiemedewerker.*]
2. De griffier verstrekt zo spoedig mogelijk de verzochte informatie, voor zover deze daarover kan beschikken. Voor zover daarmee niet aan het verzoek voldaan is verzoekt de griffier de secretaris één of meer ambtenaren aan te wijzen die voor zover mogelijk de resterende informatie zo spoedig mogelijk verstrekken.

Artikel 3. Verzoek om ambtelijke bijstand

1. Een raadslid kan de griffier verzoeken om ambtelijke bijstand. [*Een verzoek kan namens een raadslid gedaan worden door een fractiemedewerker.*]
2. De griffier verleent zo spoedig mogelijk de ambtelijke bijstand, voor zover dit in redelijkheid kan worden gevergd. Voor zover daarmee niet aan het verzoek voldaan is kan de griffier de secretaris verzoeken om één of meer ambtenaren aan te wijzen die voor zover mogelijk het verzoek zo spoedig mogelijk verder inwilligen.
3. De secretaris wijst geen ambtenaar aan als:
   a. naar oordeel van de secretaris niet aannemelijk is gemaakt dat de ambtelijke bijstand betrekking heeft op raadswerkzaamheden[; **OF** , *of*]
   b. dit naar het oordeel van de secretaris het belang van de gemeente kan schaden[*, of*
   c. het raadslid reeds volledig gebruik heeft gemaakt van de hem op grond van artikel 5, eerste lid, beschikbaar gestelde ambtelijke bijstand].
4. Als de ambtelijke bijstand op grond van het derde lid wordt geweigerd deelt de secretaris dit met redenen omkleed mee aan de griffier en aan het raadslid door [*of namens*] wie het verzoek is ingediend. De griffier of het raadslid kan de burgemeester verzoeken de ambtelijke bijstand alsnog te laten verlenen. De burgemeester beslist zo spoedig mogelijk op het verzoek.

Artikel 4. Geschil over ambtelijke bijstand
1. Een raadslid dat niet tevreden is over de door een ambtenaar aan hem verleende ambtelijke bijstand kan hierover in overleg treden met de secretaris.
2. Als overleg met de secretaris niet leidt tot een voor beide partijen bevredigende oplossing kan het raadslid de zaak aan de burgemeester voorleggen. De burgemeester voorziet zo spoedig mogelijk in de kwestie.

[***Artikel 5. Omvang en register ambtelijke bijstand***
Eerste lid, variant 1
*1. Een raadslid heeft elk jaar recht op [**aantal**] uur door ambtenaren te verlenen ambtelijke bijstand.*

Eerste lid, variant 2
*1. Een raadslid heeft [**aantal**] keer per jaar recht op door ambtenaren te verlenen ambtelijke bijstand.*

2. De secretaris houdt een register bij van verzoeken om door ambtenaren te verlenen ambtelijke bijstand, waarin *wordt opgenomen:*
   a. de naam van het raadslid door [of namens] wie het verzoek is ingediend;
   b. het onderwerp van het verzoek;
   c. de met de verzochte ambtelijke bijstand gemoeide tijd, en
   d. indien van toepassing, de reden waarom een verzoek is geweigerd.]

Artikel 6. Verstrekking informatie over verzoeken om ambtelijke bijstand
1. De secretaris verstrekt aan het lid van het college op wiens werkzaamheden een verzoek om ambtelijke bijstand betrekking heeft, desgevraagd een afschrift van het verzoek.
2. Als het college of één of meer leden van het college informatie wensen over een verzoek om ambtelijke bijstand of over de inhoud van verleende ambtelijke bijstand, wenden zij zich daartoe rechtstreeks tot het betrokken raadslid.

Paragraaf 3. Fractieondersteuning

Artikel 7. Recht op financiële bijdrage
1. De raad verstrekt een fractie jaarlijks een financiële bijdrage ter ondersteuning van het functioneren van de fractie.
2. De financiële bijdrage bestaat uit een basisbedrag van € [**bedrag**] en een variabel deel van € [**bedrag**] per raadszetel.
3. In afwijking van het eerste lid verstrekt de raad in een jaar waarin raadsleden aftreden op grond van artikel C 4, tweede lid, van de Kieswet aan een fractie een financiële bijdrage tot en met de maand maart en een financiële bijdrage voor de periode omvattende de resterende maanden. Deze financiële bijdragen bestaan uit 1/12^{e} deel van de bedragen, bedoeld in het tweede lid, vermenigvuldigd met het aantal maanden dat de periode omvat.

Artikel 8. Besteding financiële bijdrage

1. Een fractie besteedt de financiële bijdrage uitsluitend om de volksvertegenwoordigende, kaderstellende of controlerende rol van de fractie te versterken.
2. De financiële bijdrage mag in ieder geval niet gebruikt worden ter bekostiging van:
   a. uitgaven die in strijd zijn met enige wettelijke bepaling;
   b. betalingen, inclusief die ter voldoening van contributie, aan politieke partijen, met politieke partijen verbonden instellingen of natuurlijke personen anders dan ter vergoeding van diensten of goederen geleverd ten behoeve van de versterking van de fractie op basis van een gespecificeerde, reële declaratie of arbeidsovereenkomst;
   c. giften, leningen, beleggingen en voorschotten;
   d. uitgaven die op grond van enige andere wettelijke regeling in aanmerking komen voor vergoeding van overheidswege, inclusief uitgaven in verband met verkiezingsactiviteiten, of
   e. de kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde scholing in verband met de vervulling van de functie van raads- of commissielid, voor zover deze door of namens de gemeente wordt aangeboden of verzorgd.

Artikel 9. Voorschot financiële bijdrage
Een fractie wordt jaarlijks vóór 31 januari een voorschot verleend ter hoogte van de financiële bijdrage voor het betreffende kalenderjaar verrekend met nog niet verrekende teveel ontvangen voorschotten in periodes waarvoor de financiële bijdrage overeenkomstig artikel 14 is vastgesteld.

Artikel 10. Tijdstip verlenen voorschot na aftreden wegens verkiezingen
In een jaar waarin de raadsleden aftreden na reguliere raadsverkiezingen of op grond van artikel 56d of 56e van de wet Algemene regels herindeling wordt, in afwijking van artikel 9, een fractie voorschot verleend voor de periode tot en met de maand maart en een voorschot voor de periode omvattende de resterende maanden. Het eerste voorschot wordt vóór 31 januari van dat jaar verstrekt; het tweede voorschot vóór het eind van de maand april.

Artikel 11. Gevolgen splitsen en einde bestaan fractie
1. Als één of meer raadsleden van één of meer fracties als zelfstandige fractie gaan optreden of zich aansluiten bij een andere fractie, wordt het voor elk van deze zetels beschikbaar gestelde variabele deel van de financiële bijdrage toebedeeld aan de nieuw gevormde fractie of aan de fractie waarbij aangesloten wordt.
2. Als zich een situatie als bedoeld in het eerste lid voordoet worden de verleende voorschotten onverwijld bijgesteld overeenkomstig de uit het eerste lid voortvloeiende verdeling.
3. Als een fractie tijdens een zittingsperiode ophoudt te bestaan, vervalt de aanspraak op de financiële bijdrage met ingang van de maand volgend op de maand waarin de fractie hiervan kennisgeving heeft gedaan.
4. Als een fractie als gevolg van verkiezingen ophoudt te bestaan, vervalt de aanspraak op de financiële bijdrage met ingang van de datum dat de raad in de nieuwe samenstelling aantreedt.

Artikel 12. Reserve
1. De raad reserveert het in enig jaar niet gebruikte gedeelte van de financiële bijdrage toekomend aan een fractie voor het kunnen verlenen van een aanvullende financiële bijdrage aan die fractie in volgende jaren.
2. Een reserve is niet groter dan [**percentage (bijvoorbeeld 30%)**] van de financiële bijdrage die de fractie in het voorgaande kalenderjaar toekwam op grond van artikel 9.
3. Het beroep in enig jaar op de opgebouwde reserve komt tot uitdrukking in de afrekening over dat jaar. Bevoorschotting vindt desgevraagd plaats.
4. Een reserve blijft na verkiezingen beschikbaar voor de fractie die onder dezelfde naam terugkeert, dan wel voor de fractie die naar het oordeel van de raad als rechtsopvolger daarvan kan worden beschouwd.
5. Als zich een situatie als bedoeld in artikel 11, eerste lid, voordoet, wordt een eventuele reserve van de fractie waar de betreffende leden uittreden toebedeeld aan de betrokken fracties naar evenredigheid van de resulterende zetelaantallen.

[***Artikel 13. Administratieve verplichtingen***
1. Fracties voeren een financiële administratie op basis van het stelsel van baten en lasten. Deze administratie wordt op een zodanige wijze gevoerd dat deze steeds een volledig en juist inzicht geeft in alle bezittingen en schulden, verplichtingen, reserves, baten en lasten, alsmede overige gegevens die voor de financiële verantwoording van belang zijn.

2. Andere inkomensbronnen dan de financiële bijdrage worden afzonderlijk geadministreerd.
*3. De administratie wordt zodanig ingericht dat op eerste aanvraag van de [accountant **OF** raad] nadere informatie kan worden gegeven en bescheiden of bewijsstukken met betrekking tot de uitgaven kunnen worden overgelegd.*
4. Bij uitgaven worden de onderliggende bescheiden door ten minste twee personen geautoriseerd.]

Artikel 14. Verantwoording, controle en vaststelling financiële bijdrage
1. Een fractie legt uiterlijk drie maanden na het einde van een kalenderjaar aan de raad verantwoording af over de besteding van de financiële bijdrage gedurende het vorige kalenderjaar, onder overlegging van een verslag.

Variant 1 (controle verslag door accountant)
2. De accountant die belast is met de controle van de jaarrekening van de raad controleert het verslag en brengt advies uit aan de raad.
3. De raad stelt na ontvangst van het advies van de accountant de hoogte vast van:
   a. de financiële bijdrage;
   b. het te verrekenen verschil tussen de vastgestelde financiële bijdrage en het ontvangen voorschot;
   c. de wijziging van de reserve, en
   d. de resterende reserve.

Variant 2 (controle verslag door raad)
2. De raad stelt na controle van het verslag de hoogte vast van:
   a. de financiële bijdrage;
   b. het te verrekenen verschil tussen de vastgestelde financiële bijdrage en het ontvangen voorschot;
   c. de wijziging van de reserve, en
   d. de resterende reserve.

Paragraaf 4. Slotbepalingen

Artikel 15. Intrekking oude verordening en overgangsrecht
1. De [**citeertitel oude verordening**] wordt ingetrokken.
2. De [**citeertitel oude verordening**] blijft van toepassing ten aanzien van de op basis van die verordening verleende financiële bijdragen en de verantwoording, controle, vaststelling en afrekening van die financiële bijdragen.

Artikel 16. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt in werking op [**datum**].
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning [**naam gemeente en jaartal**].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [**datum**].

De voorzitter,
De griffier,

Toelichting

N.B.: Deze toelichting is geschreven met de (mogelijke) keuzes die in de Modelverordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 gemaakt zijn in gedachte. Als een individuele gemeente op punten andere keuzes maakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld dient deze modelverordening in samenhang met de hierbij behorende VNG ledenbrief gelezen te worden.

Algemeen

Artikel 33 van de Gemeentewet (hierna: wet) bepaalt dat de raad en elk van zijn leden recht hebben op ambtelijke bijstand (eerste lid) en dat de in de raad vertegenwoordigde groeperingen (de fracties) recht hebben op ondersteuning (tweede lid). Met betrekking tot de ambtelijke bijstand en de ondersteuning van fracties moet de raad een verordening vaststellen die ten aanzien van de ondersteuning regels over de besteding en de verantwoording bevat (derde lid). Met deze verordening wordt hier uitvoering aan gegeven. De formulering van artikel 33 van de wet laat buiten twijfel dat individuele raadsleden, dus ook die behorend tot een minderheid in de raad, recht hebben op ambtelijke bijstand. Op deze verordening kan dus door alle raadsleden een beroep worden gedaan.

De financiële bijdrage voor de fractieondersteuning is een subsidie als bedoeld in artikel 4:21, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat in aanvulling op deze verordening ook titel 4.2 van de Awb van toepassing is op het verstrekken van de financiële bijdrage en dat het besluit van de raad waarmee – na verantwoording en controle – de hoogte van de financiële bijdrage wordt vastgesteld (zie artikel 14) vatbaar is voor bezwaar en beroep.

In deze verordening vervult de griffier een centrale rol. De hoofdverantwoordelijkheid van de griffier is de ondersteuning van de raad; hij of zij is onder andere het eerste aanspreekpunt als het gaat om verzoeken om informatie en ambtelijke bijstand. Een nadere omschrijving van en toelichting op de taken van de griffier is vastgelegd in de ambtsinstructie van de griffier. De griffiemedewerkers (ongeacht functiebenaming als procescoördinator, raadsassistent of commissiegriffier) vallen wel onder het gezag van de griffier. De commissiegriffiers die niet formeel ondergebracht zijn bij de griffie handelen in ieder geval bij de uitvoering van de werkzaamheden als commissiegriffier overeenkomstig de aanwijzingen van de griffier.

De griffier vervult via de secretaris ook de rol van schakel tussen de raadsleden en de reguliere ambtelijke organisatie. Dat de raad over een griffier met griffie beschikt betekent niet dat er geen behoefte is aan ambtelijke bijstand door de reguliere ambtelijke organisatie. De griffie is, in vergelijking met de reguliere organisatie, beperkt in omvang. Voor specialistische hulp op het gebied van het maken van amendementen, moties en regelingen zal in bepaalde gevallen een beroep op deze organisatie dan ook nodig zijn. Dit geldt ook voor specifieke informatie die alleen bij de reguliere ambtelijke organisatie beschikbaar is. Omdat de griffier geen zeggenschap heeft over de reguliere ambtelijke organisatie zal daarom de secretaris in dergelijke gevallen de ambtenaar die de bijstand verleent moeten aanwijzen. Daarom zijn bepaalde aspecten van de rol van de gemeentesecretaris in deze verordening nader uitgewerkt. Dat is van belang om de rol van de secretaris op een juiste wijze vorm te geven nu er een splitsing heeft plaatsgevonden tussen griffie en reguliere ambtelijke organisatie.

Artikelsgewijs

In deze artikelsgewijze toelichting worden enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven behandeld.

Artikel 1. Begripsbepalingen
Hoewel medewerkers van de griffie wel degelijk ambtenaren zijn in de zin van de Ambtenarenwet worden ze in deze verordening uitgezonderd van het begrip 'ambtenaar'. Hier is voor gekozen om onderscheid aan te kunnen brengen tussen de reguliere ambtelijke organisatie, die onder het gezag van het college valt op grond van artikel 160 van de wet, en de medewerkers van de griffie, die onder het gezag van de raad vallen (artikel 107e van de wet).

Artikel 2. Verzoek om informatie
Raadsleden die feitelijke informatie van geringe omvang nodig hebben, hoeven zich niet via de formele weg van artikel 169, tweede en volgende lid, van de wet tot het college te richten. In dit artikel is bepaald dat zij hun verzoek dan aan de griffier moeten doen. In het eerste lid is voor de goede orde toegevoegd dat het uitsluitend gaat om documenten waarop geen geheimhouding rust. De griffier moet immers zelf een opgelegde geheimhouding in acht nemen. Als een raadslid geheime stukken opvraagt die alleen mogen worden ingezien, dan moet de griffier hem doorverwijzen naar het orgaan dat de geheimhouding heeft opgelegd. [*Een verzoek kan ook namens een raadslid door een fractiemedewerker worden gedaan.*] De griffier (of één van de griffiemedewerkers) verstrekt vervolgens de informatie zo spoedig mogelijk (tweede lid). Als zij echter niet in staat zijn om volledig tegemoet te komen aan het verzoek kan door de griffier en via de secretaris gekeken worden of de reguliere ambtelijke organisatie de informatie kan leveren. Het is in lijn met de onderlinge taakverdeling dat de griffier de aangewezen persoon is om de voortgang in het proces te bewaken.

Artikel 3. Verzoek om ambtelijke bijstand
Ook verzoeken om ambtelijke bijstand moeten aan de griffier gericht worden. Als de griffiemedewerkers de ondersteuning niet kunnen leveren, overlegt de griffier met de secretaris over de inzet van ambtenaren van de reguliere ambtelijke organisatie. Het is aan de secretaris om te beoordelen of één van de in het derde lid genoemde 'weigeringsgronden' voor het door ambtenaren van de reguliere ambtelijke organisatie verlenen van ambtelijke bijstand zich voordoet. Het vierde lid regelt dat de uiteindelijke beslissing over het niet verlenen van ambtelijke bijstand is voorbehouden aan de burgemeester; de griffier of het betreffende raadslid kunnen namelijk na weigering de burgemeester verzoeken de ambtelijke bijstand alsnog te laten verlenen. Het ligt in de rede dat de burgemeester hierover overleg voert met de secretaris, de griffier en indien nodig ook het betrokken raadslid. Uiteraard kan de raad via de gebruikelijke weg hierover de burgemeester verzoeken verantwoording af te leggen (op grond van artikel 180 van de wet).

Artikel 4. Geschil over ambtelijke bijstand
Net als bij de weigering om ambtelijke bijstand door ambtenaren vanuit de reguliere ambtelijke organisatie te verlenen kan de burgemeester ook een rol vervullen als een raadslid niet tevreden is over de door een ambtenaar van de reguliere ambtelijke organisatie geleverde ambtelijke bijstand. Als er een conflictsituatie ontstaat of dreigt te ontstaan zal de burgemeester ook hier een bemiddelende en uiteindelijk beslissende rol kunnen spelen (tweede lid). De positie van de burgemeester maakt hem bij uitstek geschikt voor deze taak als bruggenbouwer en als degene die uiteindelijk het laatste woord heeft.

[***Artikel 5. Omvang en register ambtelijke bijstand***
Er is voor gekozen het recht op door ambtenaren van de reguliere ambtelijke organisatie te verlenen ambtelijke bijstand te beperken (eerste lid, varianten 1 en 2). Enerzijds om te zorgen dat deze ook daadwerkelijk geëffectueerd kan worden, anderzijds ook om enige grip te houden op de omvang van deze werkzaamheden. De beperking geldt dus niet voor de ambtelijke bijstand die door de griffie geleverd wordt en ook niet voor het verstrekken van informatie.

Het door de secretaris bij te houden register maakt het mogelijk na te gaan in welke mate er al een beroep is gedaan op de ambtelijke organisatie (tweede lid). Tevens kan het een belangrijke rol spelen bij het in kaart brengen van de behoefte aan deze voorzieningen.]

Artikel 6. Verstrekking informatie over verzoeken om ambtelijke bijstand
In het eerste lid wordt het belang erkend dat een lid van het college op wiens werkzaamheden een verzoek om ambtelijke bijstand betrekking heeft (de portefeuillehouder) in staat is op de hoogte te blijven van het feit dat bijstand wordt verleend door de onder de verantwoordelijkheid van het college functionerende ambtenaren. Gezien de afstand tussen raad en college is het logisch dat hem op zijn verzoek een afschrift van het verzoek wordt verstrekt.

Het tweede lid voorkomt dat de betreffende ambtenaar in een spagaat tussen raad en college terecht komt. Als een raadslid om ambtelijke bijstand verzoekt, moet hij ervan uit kunnen gaan dat de ambtenaar bij het verrichten van die werkzaamheden onafhankelijk opereert van het college. Om te verzekeren dat een ambtenaar niet door collegeleden onder druk wordt gezet om toch inlichtingen te verschaffen over het verzoek van een raadslid is in het tweede lid bepaald dat wethouders of de burgemeester zich voor informatie direct tot het betrokken raadslid wenden en niet tot de behandelend

ambtenaar. Dit biedt bovendien een extra waarborg voor de onafhankelijke behandeling van een verzoek om ambtelijke bijstand.

De ambtenaar die ambtelijke bijstand verleent blijft echter wel onderdeel van de reguliere ambtelijke organisatie. Het verlenen van ambtelijke bijstand hoort tot de normale uitoefening van zijn taak. Als hij dit gedeelte van zijn taak niet goed uitoefent, behoudt het college dus de mogelijkheid om de ambtenaar hierop aan te spreken.

Artikel 7. Recht op financiële bijdrage
Fractieondersteuning vindt zijn vorm in een financiële ondersteuning. De hoogte van het totale budget voor fractieondersteuning wordt door de raad in de gemeentebegroting opgenomen.

De fractieondersteuning bestaat uit een basisbedrag per fractie en een variabel deel per raadszetel (tweede lid). Het basisbedrag garandeert dat elke fractie de kans krijgt zich op een gelijkwaardig basisniveau te laten ondersteunen. Omdat grote fracties meer lasten zullen hebben, bijvoorbeeld op facilitair gebied, is het logisch dat zij via het variabele deel een hogere financiële bijdrage krijgen.

De bijdrage wordt in de meeste jaren voor dat kalenderjaar verstrekt (eerste lid). Ook na een gemeentelijke herindeling waarbij de nieuwe raad vanaf 1 januari aantreedt, zal de bijdrage voor een kalenderjaar verstrekt worden (op basis van een door de nieuwe raad vastgestelde verordening). De herindelingsverkiezingen zijn dan in november van het jaar daarvóór geweest.
Het derde lid geeft een afwijkende regeling voor de jaren dat de oude raad na reguliere verkiezingen aftreedt. Dat is altijd met ingang van de donderdag tussen 23 en 29 maart (artikel C 4 van de Kieswet). Op die dag treedt de nieuwe raad aan (artikel 18 van de wet). Ook na herindelingsverkiezingen wordt de zittingsduur van de raad in bepaalde gevallen zodanig aangepast dat de leden gelijktijdig aftreden met raden van andere gemeenten die na reguliere verkiezingen aangetreden zijn (zie artikelen 56d en 56e van de Wet algemene regels herindeling).

De financiële bijdrage voor fractieondersteuning voldoet aan de definitie van subsidie van artikel 4:21 van de Awb. Het verdient aanbeveling om de Algemene subsidieverordening (indien van kracht) in de gemeente uitdrukkelijk niet van toepassing te verklaren op de bijdrage voor fractieondersteuning. Het verantwoordingsregime in de Algemene subsidieverordening is namelijk wezenlijk anders dan het regime voor het vaststellen en verantwoorden van de bijdrage voor fractieondersteuning.

Artikel 8. Besteding financiële bijdrage
Voor wat betreft de inhoudelijke besteding van de fractieondersteuning worden de fracties grotendeels vrijgelaten. Minimumvoorwaarde is wel dat ze de financiële bijdrage besteden om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende of controlerende rol te versterken. Daarnaast is in het tweede lid een aantal doelen genoemd waarvoor de financiële bijdrage voor fractieondersteuning in ieder geval niet gebruikt mag worden. Deze opsomming is niet limitatief.

In het bijzonder wordt benadrukt dat voor de financiering van verkiezingscampagnes van overheidswege een afzonderlijke regeling bestaat: de Wet financiering politieke partijen voor wat de landelijke politieke partijen betreft; daarnaast hebben veel gemeenten voor de lokale partijen een subsidieregeling. Het is dan ook niet toegestaan om met de financiële bijdrage voor fractieondersteuning verkiezingscampagnes te financieren, zie het tweede lid onder d. Verder is het uiteraard niet de bedoeling dat raadsleden hun eigen vergoeding voor het raadswerk aanvullen met de financiële bijdrage voor fractieondersteuning en dat ook contributies aan politieke partijen of met politieke partijen gelieerde organisaties niet via de fractieondersteuning kunnen worden gefinancierd (onder b). Een lidmaatschap van een dergelijk orgaan is immers een individuele aangelegenheid van een raadslid en niet van de betreffende gemeenteraadsfractie.

Bij (andere) uitgaven die op grond van enige andere wettelijke regeling in aanmerking komen voor vergoeding van overheidswege (onder d) kan onder andere gedacht worden aan bepaalde reis- en verblijfkosten, kosten voor een buitenlandse excursie of reis, kosten voor scholing, kosten voor een computer en internetverbinding en de contributie van bepaalde beroepsverenigingen. Deze komen voor vergoeding in aanmerking op grond van het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden, dat zijn grondslag vindt in de artikelen 95 en 96 van de wet.

Algemene opleidingen voor raads- en commissieleden, die meestal worden georganiseerd door de griffie, dienen bekostigd te worden uit de gemeentelijke bedrijfsvoering (artikel 13, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden). Deze cursussen worden veelal verzorgd door politiek neutrale instituten. Als raadsleden er voor zouden kiezen om een zelfde opleiding als aangeboden vanuit de griffie elders te volgen, dan mag die niet bekostigd worden uit de financiële bijdrage voor fractieondersteuning (onder e).

Artikel 9. Voorschot financiële bijdrage en 10. Tijdstip verlenen voorschot in verkiezingsjaar
Deze artikelen regelen de ambtshalve verlening van voorschotten aan fracties ter hoogte van de overeenkomstig artikel 7 berekende voorwaardelijke aanspraak op de financiële bijdrage. In een jaar waarin de raadsleden naar aanleiding van verkiezingen tegelijkertijd aftreden wordt het voorschot in twee gedeelten gesplitst.

Artikelen 11. Gevolgen splitsen en einde bestaan fractie
Als er mutaties plaatsvinden in zittende fracties is het wenselijk dat de financiële bijdrage aangepast wordt aan veranderde verhoudingen in de raad. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het vaste basisbedrag dat iedere fractie krijgt en het variabel deel per raadszetel. Het vaste deel is ook daadwerkelijk "vast": de fractie behoudt dit deel van het budget ook al vindt er tussentijds een splitsing of afscheiding plaats. Alleen het variabele deel van de fractievergoeding wordt overgeheveld naar een nieuwe fractie (eerste lid).

Bij splitsing van een fractie zal het al eerder verleende voorschot voor wat betreft het variabele deel direct bijgesteld moeten worden (tweede lid). Als dat niet zou gebeuren zou een deel van de oorspronkelijke fractie over een te groot variabel voorschot beschikken. Na het kalenderjaar zou dan alsnog verrekend moeten worden. Het is handiger dit direct recht te trekken.

Artikel 12. Reserve
Het deel van de financiële bijdrage waarop een fractie voorwaardelijk aanspraak maakt en dat niet wordt gebruikt, wordt door de raad gereserveerd voor gebruik door die fractie in de volgende jaren (eerste lid). Als er in die jaren verkiezingen plaatsvinden, dan wordt de reserve na verkiezingen beschikbaar gesteld aan de fractie die onder dezelfde naam terugkeert, dan wel aan de fractie die naar het oordeel van de raad als rechtsopvolger daarvan kan worden beschouwd (vierde lid). Omdat het niet wenselijk is dat een reserve eindeloos groeit is hier wel een maximum aan verbonden (tweede lid).

Ook met betrekking tot de reserve is het van belang dat goed wordt omgegaan mutaties in zittende fracties. De regeling van het vijfde lid voorziet in verdeling over de betrokken fracties naar evenredigheid van de resulterende zetelaantallen.

[***Artikel 13. Administratieve verplichtingen***
Om te zorgen dat aan het verslag waarmee een fractie de besteding van de financiële bijdrage verantwoordt (zie artikel 14) een deugdelijke administratie ten grondslag ligt worden aan het voeren van deze administratie enkele eisen gesteld in artikel 13.]

Artikel 14. Verantwoording, controle en vaststelling financiële bijdrage
Na controle van het door de fractie opgestelde verslag waarmee de besteding van de financiële bijdrage wordt verantwoord, stelt de raad de hoogte van de financiële bijdrage voor de betreffende fractie vast. Daarmee ontstaat een onvoorwaardelijke aanspraak op het vastgestelde bedrag. Omdat dit bedrag af kan wijken van het verstrekte voorschot – en er dus mogelijk een verrekening dient plaats te vinden – wordt tevens de hoogte van het te verrekenen verschil tussen de vastgestelde financiële bijdrage en het ontvangen voorschot vastgesteld. Als het verleende voorschot lager is dan de vastgestelde financiële bijdrage, dan wordt het resterende bedrag alsnog uitbetaald. Als het verleende voorschot hoger is dan de vastgestelde financiële bijdrage, dan kan het onverschuldigde bedrag overeenkomstig artikel 4:57, eerste lid, van de Awb teruggevorderd worden. De beslissing tot terugvordering is – evenals het besluit waarmee de financiële bijdrage wordt vastgesteld – een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit.

Voorts wordt vastgesteld de hoogte van de wijziging van de reserve en van de resterende reserve (deze kan voor één of beide uiteraard ook nul bedragen). Daarnaast wordt, indien van toepassing, de hoogte van de terugvordering van de ontvangen voorschotten vastgesteld.

Raadsvergadering
16 april 2019

GEMEENTE WESTLAND

BEHANDELD DOOR	
afdeling/team	GR/
documentnr	19-0099654

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot benoeming van de heer A.J. (André) van den Berg als lid van de raadscommissie MO en de heer C.F.J. (Carl) Verbeek als lid van de raads-commissie EFO	
vertrouwelijk	*Nee*	
portefeuillehouder	Griffie	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_43476.docx	
agendapunt	9.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)

ALG 006

GEMEENTE WESTLAND

RAAD

1 6 APR. 2019

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Voorstel tot benoeming van de heer A.J. (André) van den Berg als lid van de raadscommissie MO en de heer C.F.J. (Carl) Verbeek als lid van de raadscommissie EFO

INLEIDING

In de raadsvergadering van 16 april 2019 zal de heer C.F.J. (Carl) Verbeek (LPF) beëdigd worden als steunraadslid. De heer Verbeek wenst namens de fractie LPF-Westland benoemd te worden als lid van de raadscommissie EFO.

Tevens wenst de heer A.J. (André) van den Berg namens de fractie GemeenteBelang Westland benoemd te worden als lid van de raadscommissie MO.

De Raad van de gemeente Westland,

de griffier,

A.P.M.A.F. Bergmans

de presidiumvoorzitter,

L.G. Boekestijn

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelet op de artikelen 30, 31 en 82 van de Gemeentewet;

gelet op artikel 29 van het Reglement van Orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Westland 2018;

gelet op in het bijzonder het bepaalde in artikel 9 van de Verordening op de Raadsinformatie-avonden en Raadscommissies van de Raad van Westland 2018;

besluit:

- de heer A.J. (André) van den Berg te benoemen tot lid van de raadscommissie MO;
- de heer C.F.J. (Carl) Verbeek te benoemen tot lid van de raadscommissie EFO.

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 16 april 2019,

de griffier, de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans B.R. Arends

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

Raadsvergadering
16 april 2019

GEMEENTE WESTLAND

BEHANDELD DOOR	
afdeling/team	BE/BCBE
documentnr	19-0018739

VOORBLAD RAAD

ONDERWERP EN BEHANDELING		
onderwerp	Voorstel tot ontwikkeling van pauzewoningen	
vertrouwelijk	*Nee*	
portefeuillehouder	Wethouder Van der Stee, B.P.M.	
bijlage(n)	Voorstel: Voorstel_41656.docx motie inzake pauzewoningen (G18-000313) 10) Motie GBW-WV-GL-PvdA inzake uitbreiding aantal beschikbare woningen voor spoedzoekers OVERGENOMEN (G19-000942)	
agendapunt	10.	
publiceren	Nee	

BESLISPUNTEN (RAAD)

1. De strategische aankopen van vastgoed (woningen), indien geschikt en haalbaar, in te zetten als pauzewoningen, mits dit de planontwikkeling niet in de weg staat of vertraagt.
2. Voor de kosten van €52.500 voor het geschikt maken en beschikbaar krijgen van de pauzewoningen de reserve Volkshuisvesting aan te wenden.

ARGUMENTEN EN RISICO'S (RAAD)

Argumentatie
1.1 Strategische aankopen van vastgoed door de gemeente worden gedaan met het oog op toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, aanwending van dat vastgoed is per definitie tijdelijk.
1.2 Pauzewoningen zijn voor de bewoners per definitie tijdelijk.
1.3 Pauzewoningen kunnen een deel van de acute vraag naar huisvesting oplossen voor woningzoekenden die tussen wal en schip vallen.
2.1 De middelen zijn noodzakelijk voor geschiktmaking en beschikbaarstelling.
2.2 Deze kosten kunnen niet uit de exploitatie van de verhuur gehaald worden.

Kanttekeningen
1.1 Bij een ruime hantering van de mogelijke doelgroep van deze pauzewoningen zal het aantal beschikbare woningen snel tekort schieten.
1.2. Gemeente Westland heeft zich het afgelopen jaar georiënteerd op mogelijkheden om particuliere eigenaren met leegstaand vastgoed te interesseren voor het concept van pauzewoningen. Deze zijn niet gevonden.
1.3 Als de raad besluit om strategisch vastgoed in te zetten voor pauzewoningen kan een tegenstrijdigheid in belang ontstaan tussen de (tijdelijke) bewoners van dit vastgoed en de voortgang van de gebiedsontwikkeling. Dit risico is zeer beperkt omdat pauzewoningen per definitie tijdelijk worden verhuurd.

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Pauzewoningen

AANLEIDING

De raad heeft op 20 februari 2018 een motie aanvaard inzake pauzewoningen voor urgente woningzoekenden. De raad verzoekt het college om in gesprek te gaan met particuliere initiatiefnemers en bouwbedrijven om in dergelijke pauzewoningen te voorzien.
Idee achter het ontwikkelen van pauzewoningen is, dat mensen in een kwetsbare positie op hele korte termijn opvang/huisvesting nodig hebben, waarin niet kan worden voorzien door het reguliere aanbod. Zij vallen overal tussen wal en schip. Het gaat om mensen die snel tijdelijk woonruimte nodig hebben en op termijn van enkele maanden tot een of twee jaar zelf kunnen voorzien in hun woonruimte (sociale huur, particuliere huur of koop).
Het is van belang de doelgroep voor deze pauzewoningen scherp af te bakenen. Om een doorstroming in beschikbaar gestelde pauzewoningen te behouden, dient de huurtermijn tijdelijk en beperkt te blijven en de woningen van sobere kwaliteit.
Onderzoek van de huidige lijst van mensen /huishouden die dringend op zoek zijn, leert dat het een relatief kleine groep betreft, die sterk wisselt in samenstelling en nu vier of vijf huishoudens betreft die mogelijk voor een dergelijke pauzewoning in aanmerking komen.

DOELSTELLING

Het beschikbaar krijgen van pauzewoningen voor een beperkte doelgroep, die nu voor zijn acute huisvestingsbehoefte tussen wal en schip valt.

ARGUMENTATIE

1.1 Strategische aankopen van vastgoed door de gemeente worden gedaan met het oog op toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, aanwending van dat vastgoed is per definitie tijdelijk.

Er vinden regelmatig strategische aankopen van vastgoed plaats met het oog op mogelijke ontwikkelingen in een gebied. Als voorbeeld kan genoemd worden de strategische aankoop van vastgoed in het centrum van Honselersdijk.
Naast bovenstaand pand is in het voorjaar 2018 het complex van 12 zelfstandige boven- en benedenwoningen aangekocht aan de Rijsenburgerweg in Poeldijk. Deze woningen worden nu verhuurd voor spoedzoekers op basis van een tijdelijk huurcontract van een jaar. In twee woningen zijn nog bewoners met een vast huurcontract gehuisvest. Voor gemeente Westland is deze woonvoorziening budgettair neutraal, het beheer is uitbesteed aan BDL.

1.2.Pauzewoningen zijn voor de bewoners per definitie tijdelijk.

Door de tijdelijkheid moeten de mensen zelf actief op zoek blijven naar reguliere huisvesting. Pauzewoningen worden daarom enkel verhuurd door middel van tijdelijke huurcontracten. Huurders voor deze tijdelijke woningen zullen in overleg met het Sociaal Kern Team (SKT) worden geplaatst.

1.3 Pauzewoningen kunnen een deel van de acute vraag naar huisvesting oplossen voor woningzoekenden die tussen wal en schip vallen.

Veel mensen die urgent woningzoekend zijn, komen al via andere mogelijkheden en voorzieningen in aanmerking voor huisvesting. Doelgroep voor pauzewoningen valt tussen wal en schip.

- Het gaat om mensen die geen beroep kunnen doen op familie, vrienden of kennissen om te voorzien in een tijdelijke verblijfplaats.
- Het gaat om mensen die niet over de middelen beschikken om tijdelijk een caravan of vakantiewoning te huren op een van de nabije vakantieparken.
- Het gaat om mensen die niet terecht kunnen bij Leger des Heils, Blijf van mijn Lijf-Huis en andere noodopvang.
- Het gaat om mensen die mogelijk wel in aanmerking komen voor een urgentieverklaring voor een sociale huurwoning, maar daarover nog niet kunnen beschikken, (aanvraag urgentie heeft een bepaalde doorlooptijd en na afgifte van de urgentieverklaring max 3 tot 6 maanden voordat woning beschikbaar is).
- Het gaat om mensen die niet in aanmerking komen (voor urgentie) voor een sociale huurwoning, omdat hun inkomen net te hoog is, maar die wel acuut woonruimte nodig hebben om hun leven op orde te krijgen.

2.1 De middelen zijn noodzakelijk voor geschiktmaking en beschikbaarstelling
Geschiktmaking en beschikbaarstelling kunnen bestaan uit een sobere inrichting en een verhuiskostenvergoeding.

2.2 Deze kosten kunnen niet gevonden worden in de gewone exploitatie van de woningen.
Voor de beoogde doelgroep is de huurprijs te maximeren op die van sociale huurwoningen (€720,41). Dan zijn pauzewoningen bereikbaar voor mensen die huurtoeslag nodig hebben. De huuropbrengsten zijn onvoldoende om de kosten van geschiktmaking en beschikbaarstelling te dekken. De woningen zijn bereikbaar voor mensen die een huurtoeslag nodig hebben. Daarmee wordt tevens de mogelijke omvang van de doelgroep beperkt. Zodat het beperkte aantal woningen gericht kan worden toewijzen.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

1.1 Bij een ruime hantering van de mogelijke doelgroep van deze pauzewoningen zal het aantal beschikbare woningen snel tekort schieten.

1.2 Gemeente Westland heeft zich het afgelopen jaar georiënteerd op mogelijkheden om particuliere eigenaren met leegstaand vastgoed te interesseren voor het concept van pauzewoningen. Deze zijn niet gevonden.

1.3 Als de raad besluit om strategisch vastgoed in te zetten voor pauzewoningen kan een tegenstrijdigheid in belang ontstaan tussen de (tijdelijke) bewoners van dit vastgoed en de voortgang van de gebiedsontwikkeling.
Er kan negatieve publiciteit ontstaan wanneer huurders hun woning moeten verlaten om plaats te maken voor de gebiedsontwikkeling waarvoor het strategisch vastgoed in eerste instantie is verworven. Één van de beheersmaatregelen voor dit risico is dat er altijd gewerkt wordt met tijdelijke contracten van een jaar of korter. Per strategische aankoop wordt afgewogen of de doorlooptijd van de planvorming dusdanig groot is dat inzet van dit vastgoed als pauzewoning opportuun is.

FINANCIËN

De kosten van het geschikt maken en beschikbaar stellen zijn geraamd op €52.500,--. De dekking hiervoor komt uit de reserve Volkshuisvesting.

GEMEENTE WESTLAND

RAADSVOORSTEL

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Persbericht te doen uitgaan waarin hoofdboodschap is dat gemeente Westland invulling geeft aan de door de raad geconstateerde behoefte aan pauzewoningen.

EXTERN OVERLEG

Niet van toepassing

VERVOLGTRAJECT

Het college van B en W zal de uitvoering vervolgens ter hand nemen conform besluit raad.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

RAAD

16 APR. 2019

GEMEENTE WESTLAND

GEMEENTE WESTLAND

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 maart 2019;

gelet op het bepaalde in artikel 189 van Gemeentewet;

gehoord het advies van de commissie Maatschappelijke Omgeving van 1 april 2019 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

besluit:

1. De strategische aankopen van vastgoed (woningen), indien geschikt en haalbaar, in te zetten als pauzewoningen, mits dit de planontwikkeling niet in de weg staat of vertraagt.
2. Voor de kosten van € 52.500 voor het geschikt maken en beschikbaar krijgen van de pauzewoningen de reserve Volkshuisvesting aan te wenden.

Begrotingswijziging	**nr. 19014**							
Mutatie programma's:	dienstjaar 2019		dienstjaar 2020		dienstjaar 2021		dienstjaar 2022	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Econ.& Ruimt.Ontw.	€52.500							
Sterke Samenleving								
Onderst., Zorg & Part.								
Fys. Leefomgeving								
Dienstverl. & Belasting								
Bestuur & Veiligheid								
Alg. dekkingsmidd.								
Totaal programma's	52.500							
Mutaties reserves:								
Reserves		52.500						
Totaal	52.500	52.500						

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van 16 april 2019,

de griffier, de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans B.R. Arends

RAAD
16 APR. 2019
GEMEENTE WESTLAND

Motie 22.3 — ag.pnt 22.3

CDA Westland | D66 | ChristenUnie | SGP | GROENLINKS WESTLAND | PvdA WESTLAND | WESTLANDVERSTANDIG Jouw stem! | VVD

Unaniem aanvaard, met 30 stemmen voor.
N Begeman, griffier.

Motie ingevolge artikel 38 lid 3 van het reglement van orde
Inzake Pauzewoningen voor urgente woningzoekenden

De raad, in vergadering bijeen op 20 februari 2018,

Constaterende dat:

1. In noodsituaties, bij echtscheidingen en andere urgente huisvestingsaanvragen, mensen in de meeste gevallen zijn aangewezen op één- en/of tweepersoonswoningen of woningen voor kleine gezinnen binnen de sociale huur, de over het algemeen duurdere particuliere huur of goedkope koopwoningen;
2. De aantrekkende koopwoningmarkt tot gevolg heeft dat:
    a. Koopwoningen duurder worden en er dus minder koopwoningen in het goedkope segment beschikbaar zijn;
    b. Tijdens de crisis leegstaande koopwoningen particulier verhuurd werden en ook deze woningen door de verhoogde verkoop minder beschikbaar zijn;
    c. het aantal scheidingen toeneemt aangezien woningen weer voordelig verkocht worden[1];
3. De groep urgente woningzoekenden hierdoor vaak aangewezen is op sociale huurwoningen en via urgentieverklaringen verdringing veroorzaken op de sociale huurmarkt;
4. Ouderen langer thuis blijven wonen door nieuwe wetgeving omtrent de zorg;
5. Er de afgelopen jaren een toename is geweest van het aantal te huisvesten statushouders, die in vrijwel alle gevallen sociale huurwoningen betreden;
6. Dat er door de boven genoemde factoren wachttijden oplopen en er minder woningen beschikbaar komen voor één- en tweepersoonshuishoudens.

Overwegende dat:

1. De woonvisie breed gedragen is in de gemeenteraad en voorziet in de behoefte van woningen in 2030, maar dat de daadwerkelijke realisatie nog op zich laat wachten;
2. Er dringend innovatieve oplossingen nodig zijn om verlichting op de woningmarkt in Westland te krijgen;
3. Dat uit de beantwoording van het college op de vragen van CDA Westland blijkt dat tijdelijke woningbouw niet rendabel is[2];
4. Er in het land diverse recente voorbeelden bekend zijn van 'pauzewoningen' die geen tijdelijke woningbouw bevatten, maar permanente woningen met een tijdelijke huur zoals:
    a. Het scheidingshotel in Haarlem[3], volwaardige appartementen ook voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden;
    b. Rug-aan-rugwoningen in Haarlemmermeer die bij elkaar gevoegd kunnen worden tot grotere woningen[4];
    c. Een oud bejaardentehuis in Arnhem dat is omgebouwd tot complex met pauzewoningen[5];
5. De regels omtrent tijdelijke huur voor DAEB-woningen (doorgaans sociale huur) strenger zijn dan voor niet-DAEB (doorgaans particuliere huur) en daardoor pauzewoningen binnen het particuliere huursegment kansrijker zijn[6], zeker in leegstaand vastgoed en/of al geplande nieuwbouw;

---

[1] https://www.metronieuws.nl/nieuws/binnenland/2017/09/scheiden-wanneer-economie-meer-bloeit-dan-liefde
[2] https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=westland&id=da8cd859-ca1a-40df-bda1-390561c9f78e
[3] Https://www.ad.nl/binnenland/gescheiden-en-op-straat-in-haarlem-bouwen-ze-aan-een-oplossing~afdfa7f3/
[4] https://haarlemmermeergemeente.nl/extra-woningen-lincolnpark-hoofddorp
[5] https://nos.nl/video/492851-gescheiden-verhuis-naar-een-pauzewoning.html
[6] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/tijdelijk-huren/vraag-en-antwoord/welke-mogelijkheden-voor-tijdelijke-verhuur-zijn-er

Agenda 22.3

6. Het college welwillend tegenover deze vorm van huisvesting staat, zo blijkt uit de beantwoording van de schriftelijke vragen omtrent pauzewoningen.

Verzoekt het college:

1. Het gesprek aan te gaan met potentiële particuliere initiatiefnemers en bouwbedrijven in Westland om te komen tot de bouw van pauzewoningen in leegstaand vastgoed en/of al geplande nieuwbouw, en afspraken te maken over het aspect van tijdelijke huur;
2. Samen met de potentiële particuliere initiatiefnemers en/of bouwbedrijven te komen met een plan omtrent de realisatie van pauzewoningen;
3. Dit plan direct na de zomer van 2018 te presenteren aan de werkgroep huisvesting of de commissie die in de nieuwe raadsperiode volkshuisvesting als onderwerp heeft.

En gaat over tot de orde van de dag.

Dennis Chafiâ	Maxim van Ooijen	Dick de Heer	Ulbe Spaans
CDA Westland	D66 Westland	CU/SGP Westland	GroenLinks Westland
Nico de Gier	Peter Duijsens	Sander Zuyderwijk	
PvdA Westland	Westland Verstandig	VVD Westland	

GBW GemeenteBelang Westland | WESTLANDVERSTANDIG | GROEN LINKS WESTLAND | PvdA WESTLAND

MOTIE 10.1
(Raad 16-04-'19)

Motie bij agendapunt 10, vergadering gemeenteraad Westland 16.04.2019

'Uitbreiding aantal beschikbare woningen voor spoedzoekers'

De raad van gemeente Westland, in vergadering bijeen op dinsdag 16 april 2019,

stelt vast dat

- de raad van gemeente Westland in zijn vergadering van 20 februari 2018 unaniem een motie heeft aanvaard waarbij het college van B&W wordt verzocht "(…)te komen met een plan omtrent de realisatie van pauzewoningen",
- het college van B&W de gemeenteraad van Westland in een uitvoering van de motie thans een voorstel voor besluitvorming voorlegt voor het beschikbaar stellen van een krediet voor het geschikt maken en beschikbaar stellen van 'pauzewoningen'
- het college van B&W in de uitwerking van het plan voor het realiseren van pauzewoningen de doelgroep scherp afbakent

Niet in stemming gebracht / Ingetrokken: overgenomen door het College. B.

neemt in overweging

- dat in Westland een groeiende groep woningzoekenden met (grote) spoed woonruimte nodig heeft als gevolg van een scheiding, of in geval van tijdelijk werk of om nabij te kunnen zijn als mantelzorger ('spoedzoekers'),
- voormalige partners (met of zonder kinderen) uit een huishouden met een bovenmodaal inkomen na scheiding niet zelden tot de doelgroep van sociale huisvesting gaan behoren,
- door steeds strengere regelgeving omtrent urgentieverlening in Westland jaarlijks in tientallen dossiers een aanvraag voor een urgentieverklaring voor een sociale huurwoning wordt afgewezen,
- de woonruimteverdeling in Westland hoofdzakelijk inschrijfduur als rangorde-criterium hanteert waardoor mensen die (nog) geen lange inschrijfduur hebben opgebouwd èn niet in aanmerking komen voor een urgentieverklaring niet snel aan de beurt zijn,
- 'pauzewoningen' in de gekozen opzet voor deze groep 'spoedzoekers' geen soelaas bieden,
- het bouwen van (tijdelijke) woningen met als doel deze voor de groep 'spoedzoekers' beschikbaar te stellen als 'flexwoningen' een kwestie van (heel) lange adem is,
- de gemeente Westland in de ontwerp Huisvestingsverordening Westland 2019 de ambitie uitspreekt voor 'spoedzoekers' in te gaan zetten op een uitbreiding van de 'flexibele schil' (met bijvoorbeeld woningen in complexen die in de toekomst worden gesloopt of gerenoveerd),
- met woningcorporaties tot dusverre niet of 'in de marge' is overlegd over het beschikbaar stellen van woningen voor tijdelijke verhuur ('pauzewoningen', 'flexwoningen'),

Motie 10.1.

B.

Motie 10.1
(Raad 16-04-'19)

- woningcorporaties mogelijk bereid zijn een deel van hun woningportefeuille - zoals moeilijk verhuurbare woningen of woningen waarvoor binnen afzienbare termijn van 3-5 jaar een 'sloopbesluit' verwacht mag worden - beschikbaar te stellen als 'flexibele schil' voor 'tijdelijke verhuur aan spoedzoekers',

verzoekt het college van B&W

- het gesprek aan te gaan met de in Westland actieve woningcorporaties over de uitbreiding van een 'flexibele schil' van woningen die beschikbaar zijn voor tijdelijke verhuur aan Westlandse woningzoekenden die met spoed een huis willen huren, maar niet beschikken over voldoende inschrijfduur èn ook niet in aanmerking komen voor een urgentieverklaring,
- in samenspraak met deze corporaties een plan en procedure te ontwikkelen over de selectiecriteria en -procedure van kandidaten die voor tijdelijke verhuur van de woningen binnen deze 'flexibele schil' in aanmerking komen,
- de resultaten van dit overleg uiterlijk in het najaar van 2019 aan de gemeenteraad te presenteren,

en gaat over tot de orde van de dag

GBW
André van den Berg

Westland Verstandig
Peter Duijsens

Groen Links Westland
Ulbe Spaans

PvdA Westland
Nico de Gier

Niet in stemming gebracht/toegelicht ⇒ overgenomen door het college.
A. Bergmans, griffier

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			19-0041356	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
J. Heemskerk		Beleid	14 0174	

ONDERWERP
Vaststelling gewijzigde evenementenkalender 2019

Geachte raad,

Door middel van deze brief informeer ik u over de gewijzigde evenementenkalender 2019, die op 5 maart 2019 is vastgesteld.

Aanleiding
Naar aanleiding van de vaststelling van de gewijzigde evenementennota door de gemeenteraad op 19 februari, is de evenementenkalender 2019 gewijzigd ten opzichte van de evenementenkalender die u op 18 december 2018 heeft ontvangen. De wijzigingen behelzen de duur van de feestweken en activiteiten op Koningsdag/Bevrijdingsdag.

Wijzigingen op evenementenkalender
De volgende evenementen zijn conform de evenementennota Westland gewijzigd op de evenementenkalender:

Naam evenement	***was***	***wordt***
Bradelier	21 t/m 24 augustus	20 t/m 24 augustus
Rondje Poeldijk	5 t/m 8 september	4 t/m 8 september
Koningsdag Monster	27 april	20 april, 26 april en 27 april
Koningsdag Kwintsheul	27 april	26 en 27 april
April mei feesten De Lier	27 april, 3 mei	26 april, 27 april, 3 mei

Winterwonderland De Lier
Abusievelijk is het evenement Winterwonderland De Lier met een verkeerde datum op de evenementenkalender geplaatst. Dit is gecorrigeerd naar 13 en 14 december.

Kom in de Kas
Het evenement Kom in de Kas is op verzoek van de organisator van de evenementenkalender verwijderd. Dit evenement wordt in de gemeente Midden-Delfland georganiseerd.

ALG BCR 007

Vervolg
De desbetreffende organisatoren zijn schriftelijk geinformeerd over de wijzigingen.

Hoogachtend,
de burgemeester van Westland,

B.R. Arends

Evenementenkalender 2019

19-0048945 / gewijzigd vastgesteld op 5 maart 2019

DATUM	DAG	FESTIVITEIT	PLAATS	LOCATIE	TIJD	BEZOEKERS	ORGANISATIE
1-1-2019	di	Nieuwjaarsduik Westland	's-Gravenzande	Slag Beukel	10:00 - 16:00	1000	's-Gravenzandse Vrijwillige Reddingsbrigade
1-1-2019	di	Nieuwjaarsduik Westland	Monster	Karel Doornmanweg / Molenslag	13:45 - 14:30	900	Nederpelt, M.
2-1-2019	wo	Nieuwjaarsreceptie	Naaldwijk	Verdilaan 7	08:00 - 22:30	800	Gemeente Westland
19-1-2019	za	Sneeuwpop	Wateringen	Hofpark	12:00 - 22:00	600	Stichting Waterpop Festival
9-2-2019	za	Andre Hazes (muziekevenement)	Wateringen	Noordweg 26	20:00 - 02:00	2200	Stichting Exploitatie Accommodatie Velo
16-2-2019	za	Braderie THIB	Naaldwijk	Wilhelminaplein	09:00 - 17:00	450	Thib organisatie
1-3-2019	vr	Carnaval - feestavond	De Lier	Veilingweg 16	20:00 - 02:00	1200	Carnavalvereniging "De Theebukkers"
2-3-2019	za	Carnaval - optocht en feestavond	De Lier	Veilingweg 16	12:30 - 02:00	1200	Carnavalvereniging "De Theebukkers"
1-3-2019	vr	Carnaval - Jeugdfeest	Wateringen	Noordweg 26	20:00 - 02:00	2100	Stichting Exploitatie Accommodatie Velo
2-3-2019	za	Carnaval- optocht en feestavond	Wateringen	Noordweg 26	09:00 - 02:00	1500	Stichting Exploitatie Accommodatie Velo
3-3-2019	zo	Kindercarnaval	Wateringen	Noordweg 26	13:00 - 17:00	400	Stichting Exploitatie Accommodatie Velo
4-3-2019	ma	Seniorencarnaval	Wateringen	Noordweg 26	13:00 - 17:00	450	Stichting Exploitatie Accommodatie Velo
16-3-2019	za	Braderie THIB	Naaldwijk	Wilhelminaplein	09:00 - 17:00	450	Thib organisatie
23-3-2019	za	Westland Halve Marathon	Naaldwijk	Wilhelminaplein (start -en finishlocatie)	11:00 - 19:00	950	Olympus '70
29-3-2019	vr	Vetheuls weekend - vrijwillgersavond	Kwintsheul	Leeuwerik 1	20:00 - 02:00	350	Melkert - Prins, C.J.
30-3-2019	za	Vetheuls weekend - feestavond	Kwintsheul	Leeuwerik 1	21:30 - 02:00	1100	Melkert - Prins, C.J.
31-3-2019	zo	Vetheuls weekend - spelletjesmiddag	Kwintsheul	Leeuwerik 1	12:00 - 19:00	350	Melkert - Prins, C.J.
31-3-2019	zo	ZandmotorRun4	Kernoverschrijdend	Kernoverschrijdend	08:30 - 14:30	2000	de Vries, W.
13-4-2019	za	Springkussenfestival	Wateringen	Vliethof	11:00 - 16:00	1000	BIZ Centrum Wateringen
14-4-2019	zo	35e Omloop van de Glazen Stad	Honselersdijk	startlocatie Vogelaer	11:00 - 17:30	250	Stichting Wielerevenementen Westland
20-4-2019	za	Paasactiviteiten	Naaldwijk	Centrum	12:00 - 17:00	1000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
20-4-2019	za	Koningsmarkt	Monster	Herenstraat, Kerkplein, Molenstraat	09:00 - 19:00	1500	Boers, F.H.
26-4-2019	vr	April mei feesten	De Lier	Grasveld t.h.v. Hoofdstraat 100	14:00 - 22:00	750	Stichting Comite Nederland en Oranje
27-4-2019	za	April mei feesten	De Lier	Grasveld t.h.v. Hoofdstraat 100	14:00 - 22:00	750	Stichting Comite Nederland en Oranje
3-5-2019	vr	April mei feesten	De Lier	Grasveld t.h.v. Hoofdstraat 100	20:00 - 01:00	750	Stichting Comite Nederland en Oranje
22-4-2019	ma	Back to the good times	Wateringen	Monsterseweg	11:00 - 17:00	1200	van der Voet, J.P.
26-4-2019	vr	Kingsnight shopping	Naaldwijk	Centrum	16:00 - 22:00	1000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
27-4-2019	za	Cannes Kingsday 2019 (muziekevenement)	Naaldwijk	Sportpark De Hoge Bomen - parkeerterrein	12:00 - 24:00	1500	PVG B.V.
26-4-2019	vr	Koningsnacht	Monster	Kerkplein	19:00 - 01:00	350	Boers, F.H.
27-4-2019	za	Koningsdagactiviteiten	Monster	Herenstraat, Kerkplein, Molenstraat	06:00 - 24:00	2000	Boers, F.H.
26-4-2019	vr	Koningsnacht	Kwintsheul	Veld aan de Kievit	18:00 - 01:00	750	Oranjecomité Kwintsheul
27-4-2019	za	Koningsdagactiviteiten	Kwintsheul	Veld aan de Kievit	09:30 - 21:00	750	Oranjecomité Kwintsheul
27-4-2019	za	Koningsdagactiviteiten	's-Gravenzande	Centrum	06:00 - 17:00	10000	Oranjevereniging Nederland & Oranje
27-4-2019	za	Koningsdagactiviteiten	Naaldwijk	Centrum	14:00 - 24:00	1000	Franken, R.N.
27-4-2019	za	Koningsdagactiviteiten	Wateringen	Hofpark	07:30 - 24:00	1500	Oranje Comité Wateringen
10-5-2019	vr	Omloop Ter Heijde	Ter Heijde	Diversen	19:00 - 22:00	600	van der Starre, L.J.
11-5-2019	za	Moederdagactiviteiten	Naaldwijk	Centrum	11:00 - 17:00	1000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
18-5-2019	za	Opening Heuls vaarseizoen	Kwintsheul	start nabij Lange Wateringkade 50	12:00 - 20:00	900	Barendse, J.C.M.
18-5-2019	za	Tekno Event	De Lier	Coldenhovelaan 8	10:00 - 17:00	3500	Tekno B.V.
20-5-2019	ma	Avondvierdaagse Wateringen-Kwintsheul	Wateringen/Kwintsheul	Diversen	17:00 - 21:00	700	Helleman - van der Laan, S.
21-5-2019	di	Avondvierdaagse Wateringen-Kwintsheul	Wateringen/Kwintsheul	Diversen	17:00 - 21:00	700	Helleman - van der Laan, S.
22-5-2019	wo	Avondvierdaagse Wateringen-Kwintsheul	Wateringen/Kwintsheul	Diversen	17:00 - 21:00	700	Helleman - van der Laan, S.
23-5-2019	do	Avondvierdaagse Wateringen-Kwintsheul	Wateringen/Kwintsheul	Diversen	17:00 - 21:00	700	Helleman - van der Laan, S.
24-5-2019	vr	Avondvierdaagse Wateringen-Kwintsheul	Wateringen/Kwintsheul	Diversen	17:00 - 21:00	700	Helleman - van der Laan, S.
21-5-2019	di	Avondvierdaags Poeldijk	Poeldijk	Diversen	18:00 - 20:45	400	Voetbal Vereniging Verburch
22-5-2019	wo	Avondvierdaags Poeldijk	Poeldijk	Diversen	18:00 - 20:45	400	Voetbal Vereniging Verburch
23-5-2019	do	Avondvierdaags Poeldijk	Poeldijk	Diversen	18:00 - 20:45	400	Voetbal Vereniging Verburch
24-5-2019	vr	Avondvierdaags Poeldijk	Poeldijk	Diversen	18:00 - 20:45	400	Voetbal Vereniging Verburch
21-5-2019	di	Avondvierdaagse Monster	Monster	Diversen	18:00 - 21:00	750	Gebouw O.J.O.S.
22-5-2019	wo	Avondvierdaagse Monster	Monster	Diversen	18:00 - 21:00	750	Gebouw O.J.O.S.
23-5-2019	do	Avondvierdaagse Monster	Monster	Diversen	18:00 - 21:00	750	Gebouw O.J.O.S.
24-5-2018	vr	Avondvierdaagse Monster	Monster	Diversen	17:30 - 21:00	750	Gebouw O.J.O.S.
21-5-2019	di	Avondvierdaagse 's-Gravenzande	's-Gravenzande	Diversen	18:00 - 21:00	1000	Hoekstra - Otten, I.

22-5-2019	wo	Avondvierdaagse 's-Gravenzande	's-Gravenzande	Diversen	18:00 - 21:00	1000	Hoekstra - Otten, I.
23-5-2019	do	Avondvierdaagse 's-Gravenzande	's-Gravenzande	Diversen	18:00 - 21:00	1000	Hoekstra - Otten, I.
24-5-2019	vr	Avondvierdaagse 's-Gravenzande	's-Gravenzande	Diversen	18:00 - 21:00	1000	Hoekstra - Otten, I.
24-5-2019	vr	Toost Foodtruck Festival	Naaldwijk	Wilhelminaplein	15:00 - 23:00	800	Toost.events B.V.
25-5-2019	za	Toost Foodtruck Festival	Naaldwijk	Wilhelminaplein	12:00 - 23:00	800	Toost.events B.V.
26-5-2019	zo	Toost Foodtruck Festival	Naaldwijk	Wilhelminaplein	13:00 - 18:00	800	Toost.events B.V.
1-6-2019	za	Wateringse Braderie	Wateringen	Vliethof, Herenstraat en Plein	10:00 - 01:00	5000	BIZ Centrum Wateringen
4-6-2019	di	Avondvierdaagse Naaldwijk	Naaldwijk	Diversen	18:00 - 21:00	750	Stichting Avond Wandelvierdaagse Naaldwijk
5-6-2019	wo	Avondvierdaagse Naaldwijk	Naaldwijk	Diversen	18:00 - 21:00	750	Stichting Avond Wandelvierdaagse Naaldwijk
6-6-2019	do	Avondvierdaagse Naaldwijk	Naaldwijk	Diversen	18:00 - 21:00	750	Stichting Avond Wandelvierdaagse Naaldwijk
7-6-2019	vr	Avondvierdaagse Naaldwijk	Naaldwijk	Diversen	18:00 - 21:00	750	Stichting Avond Wandelvierdaagse Naaldwijk
8-6-2019	za	North Sea Tournament	's-Gravenzande	Van Leeuwenhoekstraat 30	09:00 - 01:00	1000	Stichting North Sea Tournament
9-6-2019	zo	North Sea Tournament	's-Gravenzande	Van Leeuwenhoekstraat 30	09:00 - 01:00	1000	Stichting North Sea Tournament
13-6-2019	do	Muziekevenement	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	19:30 - 00:30	2000	SF Events
14-6-2019	vr	Muziekevenement	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	15:00 - 01:00	2000	SF Events
15-6-2019	za	Muziekevenement	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	13:00 - 01:00	2000	SF Events
16-6-2019	zo	Vaderdagactiviteiten	Naaldwijk	Centrum	11:00 - 17:00	1000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
20-6-2019	do	Feestweek Kwintsheul	Kwintsheul	Kievit (veld)	18:00 - 22:00	750	Oranjecomité Kwintsheul
21-6-2019	vr	Feestweek Kwintsheul + Verkadeloop	Kwintsheul	Kievit (veld)	18:00 - 01:00	750	Oranjecomité Kwintsheul
22-6-2019	za	Feestweek Kwintsheul	Kwintsheul	Kievit (veld)	09:00 - 01:00	750	Oranjecomité Kwintsheul
22-6-2019	za	Nederlands Kampioenschap korfbal	De Lier	Veilingweg 18	11:00 - 21:00	2000	C.K.V. Valto
23-6-2019	zo	Sun Set Boulevard Westland (oldtimershow)	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	13:00 - 18:00	2000	Kanters, R.
23-6-2019	zo	2e Westland Triathlon	Honselersdijk	Broekpolderlaan 14	08:00 - 12:00	900	Westland Triathlon Vereniging (WTV)
29-6-2019	za	Herrie op de Prairie	Naaldwijk	Galgeweg 3	14:00 - 00:00	1500	by Kirby catering & events
3-7-2019	wo	Feestweek Ter Heijde aan Zee	Ter Heijde	Feestweek Ter Heijde aan Zee	13:00 - 16:00	100	Dorpsvereniging Ter Heijde aan Zee
4-7-2019	do	Feestweek Ter Heijde aan Zee	Ter Heijde	Feestweek Ter Heijde aan Zee	13:00 - 16:00	100	Dorpsvereniging Ter Heijde aan Zee
5-7-2019	vr	Feestweek Ter Heijde aan Zee	Ter Heijde	Feestweek Ter Heijde aan Zee	13:00 - 16:00	100	Dorpsvereniging Ter Heijde aan Zee
6-7-2019	za	Feestweek Ter Heijde aan Zee	Ter Heijde	Feestweek Ter Heijde aan Zee	07:00 - 18:00	100	Dorpsvereniging Ter Heijde aan Zee
3-7-2019	wo	Honselse Feestweek - kinderconcert	Honselersdijk	Dijkstraat, Voorhofplein	19:00 - 20:30	500	Wieler Comite Honselersdijk
4-7-2019	do	Honselse Feestweek	Honselersdijk	Dijkstraat, Voorhofplein	12:00 - 00:30	500	Wieler Comite Honselersdijk
5-7-2019	vr	Honselse Feestweek	Honselersdijk	Dijkstraat, Voorhofplein	11:00 - 01:00	500	Wieler Comite Honselersdijk
6-7-2019	za	Honselse Feestweek	Honselersdijk	Dijkstraat, Voorhofplein	11:00 - 01:00	500	Wieler Comite Honselersdijk
7-7-2019	zo	Honselse Feestweek - kerkdienst	Honselersdijk	Dijkstraat, Voorhofplein	10:00 - 12:00	500	Wieler Comite Honselersdijk
4-7-2019	do	56e Ronde van Honselersdijk	Honselersdijk	Dijkstraat	08:00 - 21:30	500	Stichting Wielerevenementen Westland
6-7-2019	za	Jubileumfeest CV De Theebukkers tgv 66 jaar bestaan	De Lier	Grasveld hoek Hoofdstraat / Bleijenburg t.o. Het Centrum de Lier	15:00 - 22:00	2500	Carnavalvereniging "De Theebukkers"
10-7-2019	wo	65e Wielerronde van Maasdijk	Maasdijk	Centrum	09:00 - 21:00	500	Stichting Wielerevenementen Westland
10-7-2019	wo	Feestweek Monster (incl. kermis)	Monster	Zeestraat, Kerkplein, Molenstraat, Acaciastraat, Kerkpad en/of Burg. Woutersplein	15:00 - 23:00	600	Bakker, W.H.
11-7-2019	do	Feestweek Monster (incl. kermis)	Monster	Zeestraat, Kerkplein, Molenstraat, Acaciastraat, Kerkpad en/of Burg. Woutersplein	12:00 - 23:00	600	Bakker, W.H.
12-7-2019	vr	Feestweek Monster (incl. kermis)	Monster	Zeestraat, Kerkplein, Molenstraat, Acaciastraat, Kerkpad en/of Burg. Woutersplein	10:00 - 01:00	600	Bakker, W.H.
13-7-2019	za	Feestweek Monster (incl. kermis)	Monster	Zeestraat, Kerkplein, Molenstraat, Acaciastraat, Kerkpad en/of Burg. Woutersplein	10:00 - 01:00	600	Bakker, W.H.
14-7-2019	zo	58e Wielerronde van Monster	Monster	Vlotlaan	08:00 - 19:00	500	Stichting Wielerevenementen Westland
17-7-2019	wo	59e Wielerronde van 's-Gravenzande	's-Gravenzande	Centrum	10:00 - 21:30	500	Stichting Wielerevenementen Westland
17-7-2019	wo	Feestweek 's-Gravenzande	's-Gravenzande	Marktplein, Vaartplein, Kerklaantje, Langestraat, v/d Kasteelestraat, Gr. Willem II straat, Zandeveltplein, Pijperplein, Van Geeststraat	14:00 - 00:30	5000	Vereniging BIZ Centrum 's-Gravenzande
18-7-2019	do	Feestweek 's-Gravenzande (incl. kermis)	's-Gravenzande	Marktplein, Vaartplein, Kerklaantje, Langestraat, v/d Kasteelestraat, Gr. Willem II straat, Zandeveltplein, Pijperplein, Van Geeststraat	11:00 - 00:30	5000	Vereniging BIZ Centrum 's-Gravenzande
19-7-2019	vr	Feestweek 's-Gravenzande (incl. kermis)	's-Gravenzande	Marktplein, Vaartplein, Kerklaantje, Langestraat, v/d Kasteelestraat, Gr. Willem II straat, Zandeveltplein, Pijperplein, Van Geeststraat	11:00 - 01:00	5000	Vereniging BIZ Centrum 's-Gravenzande
20-7-2019	za	Feestweek 's-Gravenzande (incl. kermis)	's-Gravenzande	Marktplein, Vaartplein, Kerklaantje, Langestraat, v/d Kasteelestraat, Gr. Willem II straat, Zandeveltplein, Pijperplein, Van Geeststraat	11:00 - 01:00	5000	Vereniging BIZ Centrum 's-Gravenzande
21-7-2019	zo	Feestweek 's-Gravenzande - kerkdienst	's-Gravenzande	Marktplein, Vaartplein, Kerklaantje, Langestraat, v/d Kasteelestraat, Gr. Willem II straat, Zandeveltplein, Pijperplein, Van Geeststraat	10:30 - 12:00	5000	Vereniging BIZ Centrum 's-Gravenzande
23-7-2019	di	Huttenbouwen	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	08:30 - 16:00	600	Sticht. Kindervakantiewerk Naaldwijk
24-7-2019	wo	Huttenbouwen	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	08:30 - 16:00	600	Sticht. Kindervakantiewerk Naaldwijk
25-7-2019	do	Huttenbouwen	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	08:30 - 13:00	600	Sticht. Kindervakantiewerk Naaldwijk
24-7-2019	wo	34e Zomerspektakel Maasdijk	Maasdijk	Tuindersweg	16:00 - 00:30	1553	de Zeeuw, D.
25-7-2019	do	34e Zomerspektakel Maasdijk	Maasdijk	Tuindersweg	16:00 - 00:30	1553	de Zeeuw, D.
26-7-2019	vr	34e Zomerspektakel Maasdijk	Maasdijk	Tuindersweg	16:00 - 01:00	1553	de Zeeuw, D.

27-7-2019	za	34e Zomerspektakel Maasdijk	Maasdijk	Tuindersweg	16:00 - 01:00	1553	de Zeeuw, D.
27-7-2019	za	Ruitenburg Run Maasdijk	Maasdijk	Centrum	13:30 - 15:00	800	Huis, M.P.
28-7-2019	zo	70e Ronde van Poeldijk	Poeldijk	Centrum	08:00 - 18:00	500	Stichting Wielerevenementen Westland
31-7-2019	wo	Kermis Wateringen	Wateringen	Plein en Vliethof	11:00 - 23:00	750	Bootsma, A.N.
1-8-2019	do	Profronde Westland	Wateringen	Kerklaan, Willem III straat, Harry Hoekstraat, Dr. Schaepmanstraat, Julianastraat, Hofzicht, Ten Hove, Plein, Vliethof	10:30 - 24:00	25000	Stichting Profronde Westland
1-8-2019	do	Kermis Wateringen	Wateringen	Plein en Vliethof	11:00 - 24:00	750	Bootsma, A.N.
2-8-2019	vr	Kermis Wateringen	Wateringen	Plein en Vliethof	11:00 - 23:00	750	Bootsma, A.N.
3-8-2019	za	Kermis Wateringen	Wateringen	Plein en Vliethof	11:00 - 23:00	750	Bootsma, A.N.
2-8-2019	vr	Varend Corso Westland	Kernoverschrijdend	Diversen	13:00 - 22:00	18300	Stichting Varend Corso Westland
3-8-2019	za	Varend Corso Westland	Kernoverschrijdend	Diversen	11:30 - 19:00	18300	Stichting Varend Corso Westland
4-8-2019	zo	Varend Corso Westland	Kernoverschrijdend	Diversen	11:00 - 18:30	18300	Stichting Varend Corso Westland
9-8-2019	vr	34e Super Criterium van Kwintsheul	Kwintsheul	Centrum	09:00 - 21:30	500	Stichting Wielerevenementen Westland
10-8-2019	za	Waterpop	Wateringen	Hofpark	11:30 - 02:00	18000	Stichting Waterpop Festival
20-8-2019	di	45e Ronde van De Lier	De Lier	Centrum	08:00 - 21:30	500	Stichting Wielerevenementen Westland
20-8-2019	di	Bradelier	De Lier	Hoofdstraat/Bleijenburg, Oranjeplein, Rankplein	21:00 - 24:00	5500	Stichting Comite Nederland en Oranje
21-8-2019	wo	Bradelier	De Lier	Hoofdstraat/Bleijenburg, Oranjeplein, Rankplein	09:30 - 00:30	5500	Stichting Comite Nederland en Oranje
22-8-2019	do	Bradelier	De Lier	Hoofdstraat/Bleijenburg, Oranjeplein, Rankplein	09:30 - 00:30	5500	Stichting Comite Nederland en Oranje
23-8-2019	vr	Bradelier	De Lier	Hoofdstraat/Bleijenburg, Oranjeplein, Rankplein	11:00 - 01:00	5500	Stichting Comite Nederland en Oranje
24-8-2019	za	Bradelier	De Lier	Hoofdstraat/Bleijenburg, Oranjeplein, Rankplein	09:30 - 01:00	5500	Stichting Comite Nederland en Oranje
27-8-2019	di	Kermis	Naaldwijk	Sibelius, Verdilaan	11:00 - 24:00	5000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
28-8-2019	wo	Westland Reunie (incl. kermis/Cannes Outdoor)	Naaldwijk	Wilhelminaplein, Molenstraat, Herenstraat, Rembrandstraat, Koningstraat, Sibelius, Verdilaan, De Hoge Bomen, Dijkweg, Havenstraat, Havenplein, Van Tijnplein en parkeerterrein De Hoge Bomen	11:00 - 00:30	7500	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
29-8-2019	do	Westland Reunie (incl. kermis/Cannes Outdoor)	Naaldwijk	Wilhelminaplein, Molenstraat, Herenstraat, Rembrandstraat, Koningstraat, Sibelius, Verdilaan, De Hoge Bomen, Dijkweg, Havenstraat, Havenplein, Van Tijnplein en parkeerterrein De Hoge Bomen	11:00 - 00:30	7500	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
30-8-2019	vr	Westland Reunie (incl. kermis/Cannes Outdoor)	Naaldwijk	Wilhelminaplein, Molenstraat, Herenstraat, Rembrandstraat, Koningstraat, Sibelius, Verdilaan, De Hoge Bomen, Dijkweg, Havenstraat, Havenplein, Van Tijnplein en parkeerterrein De Hoge Bomen	11:00 - 01:00	7500	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
31-8-2019	za	Westland Reunie (incl. kermis/Cannes Outdoor)	Naaldwijk	Wilhelminaplein, Molenstraat, Herenstraat, Rembrandstraat, Koningstraat, Sibelius, Verdilaan, De Hoge Bomen, Dijkweg, Havenstraat, Havenplein, Van Tijnplein en parkeerterrein De Hoge Bomen	11:00 - 01:00	7500	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
1-9-2019	zo	Kermis	Naaldwijk	Sibelius, Verdilaan	13:00 - 18:00	5000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
27-8-2019	di	70e Wielerspektakel van Naaldwijk	Naaldwijk	Centrum	08:00 - 21:00	1000	Stichting Wielerevenementen Westland
4-9-2019	wo	Rondje Poeldijk	Naaldwijk	Irenestraat, Fonteinstraat, Voorstraat, Vrede-bestlaan, Jan Barendselaan	14:00 - 23:00	250	Mieog, H.C.
5-9-2019	do	Rondje Poeldijk	Poeldijk	Irenestraat, Fonteinstraat, Voorstraat, Vrede-bestlaan, Jan Barendselaan	14:00 - 23:00	250	Mieog, H.C.
6-9-2019	vr	Rondje Poeldijk	Poeldijk	Irenestraat, Fonteinstraat, Voorstraat, Vrede-bestlaan, Jan Barendselaan	12:00 - 24:00	250	Mieog, H.C.
7-9-2019	za	Rondje Poeldijk	Poeldijk	Irenestraat, Fonteinstraat, Voorstraat, Vrede-bestlaan, Jan Barendselaan	09:00 - 24:00	250	Mieog, H.C.
8-9-2019	zo	Rondje Poeldijk	Poeldijk	Irenestraat, Fonteinstraat, Voorstraat, Vrede-bestlaan, Jan Barendselaan	13:00 - 18:00	250	Mieog, H.C.
7-9-2019	za	Podium Westland	Naaldwijk	Centrum	12:00 - 22:00	8000	Stichting Westland Cultuurweb
12-9-2019	do	Nationale Zomerbloemententoonstelling	Naaldwijk	Wilhelminaplein 5	12:00 - 18:30	4000	Stichting Nationale Zomerbloemententoonstelling
13-9-2019	vr	Nationale Zomerbloemententoonstelling	Naaldwijk	Wilhelminaplein 5	10:00 - 21:00	4000	Stichting Nationale Zomerbloemententoonstelling
14-9-2019	za	Nationale Zomerbloemententoonstelling	Naaldwijk	Wilhelminaplein 5	10:00 - 18:00	4000	Stichting Nationale Zomerbloemententoonstelling
15-9-2019	zo	Nationale Zomerbloemententoonstelling	Naaldwijk	Wilhelminaplein 5	10:00 - 17:00	4000	Stichting Nationale Zomerbloemententoonstelling
13-9-2019	vr	Savanna Festival	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	17:00 - 00:30	2000	Luisman, G.
14-9-2019	za	Savanna Festival	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	12:00 - 01:00	2000	Luisman, G.
15-9-2019	zo	Savanna Festival	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	13:00 - 18:00	2000	Luisman, G.
14-9-2019	za	Open Monumenten Dag	Kernoverschrijdend	Diversen	10:00 - 17:00	5000	Stichting Monumentaal Westland
21-9-2019	za	Westland Korenfestival	Naaldwijk	Centrum	13:00 - 19:00	2500	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
21-9-2019	za	Wateringen Presenteert	Wateringen	Vliethof	12:30 - 22:00	1000	BIZ Centrum Wateringen
21-9-2019	za	Oktoberfest Westland	s-Gravenzande	Marktplein	16:00 - 23:00	600	Nieuwkerk, R. van
28-9-2019	za	Rijk Zwaan Loop 2019	's-Gravenzande	Marktplein	13:00 - 17:00	600	Jung, M.
3-10-2019	do	Bazar De Kiem	's-Gravenzande	Koningin Julianaweg 91	20:00 - 23:00	250	Stichting Ontmoetingscentrum 'De Kiem'
4-10-2019	vr	Bazar De Kiem	's-Gravenzande	Koningin Julianaweg 91	14:00 - 24:00	250	Stichting Ontmoetingscentrum 'De Kiem'
5-10-2019	za	Bazar De Kiem	's-Gravenzande	Koningin Julianaweg 91	14:00 - 24:00	250	Stichting Ontmoetingscentrum 'De Kiem'
3-10-2019	do	Oktoberfest	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	18:00 - 00:30	2000	Loomans, B.
4-10-2019	vr	Oktoberfest	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	17:00 - 01:00	2000	Loomans, B.
5-10-2019	za	Oktoberfest	Naaldwijk	Wollebrand evenemententerrein	17:00 - 01:00	2000	Loomans, B.
12-10-2019	za	Veiligheidsdag Westland	N.t.b.	N.t.b.	08:00 - 16:00	8000	PV Martin Horns / Kazerne Naaldwijk

18-10-2019	vr	VetHeuls oktober editie - vrijwillergsavond	Kwintsheul	Leeuwerik 1	20:00 - 02:00	500	Melkert - Prins, C.J.
19-10-2019	za	VetHeuls oktober editie - feestavond 18 +	Kwintsheul	Leeuwerik 1	21:30 - 02:00	1100	Melkert - Prins, C.J.
25-10-2019	vr	Halloweenactiviteiten	Naaldwijk	Centrum	17:00 - 21:00	1000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
31-10-2019	do	Bazaar	De Lier	Van Weelystraat 2	17:00 - 21:00	250	Ridder - van den Berg, M.P.
1-11-2019	vr	Bazaar	De Lier	Van Weelystraat 2	12:00 - 24:00	250	Ridder - van den Berg, M.P.
2-11-2019	za	Bazaar	De Lier	Van Weelystraat 2	09:00 - 24:00	250	Ridder - van den Berg, M.P.
2-11-2019	za	De Lier (muziekevenement in sporthal)	De Lier	Veilingweg 16	20:30 - 01:00	1600	Bos, F.J. van den
9-11-2019	za	Braderie THIB	Naaldwijk	Wilhelminaplein	09:00 - 17:00	450	Thib organisatie
15-11-2019	vr	Thema Party (muziekevenement) - 13+	Wateringen	Noordweg 26	20:00 - 02:00	2200	Stichting Exploitatie Accommodatie Velo
16-11-2019	za	Thema Party (muziekevenement) - 18+	Wateringen	Noordweg 26	20:00 - 02:00	2200	Stichting Exploitatie Accommodatie Velo
16-11-2019	za	Sinterklaasintocht	Naaldwijk	Centrum	11:00 - 17:00	1000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
23-11-2019	za	Sinterklaasintocht	Wateringen	Centrum	13:00 - 16:00	1500	BIZ Centrum Wateringen
6-12-2019	vr	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
7-12-2019	za	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
8-12-2019	zo	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
9-12-2019	ma	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
10-12-2019	di	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
11-12-2019	wo	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
12-12-2019	do	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
13-12-2019	vr	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
14-12-2019	za	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
15-12-2019	zo	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
16-12-2019	ma	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
17-12-2019	di	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
18-12-2019	wo	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
19-12-2019	do	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
20-12-2019	vr	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
21-12-2019	za	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
22-12-2019	zo	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
23-12-2019	ma	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
24-12-2019	di	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
25-12-2019	wo	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
26-12-2019	do	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
27-12-2019	vr	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
28-12-2019	za	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
29-12-2019	zo	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
30-12-2019	ma	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
31-12-2019	di	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan/Stokdijkkade	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
13-12-2019	vr	Winterwonderland	De Lier	Hoofdstraat	10:00 - 23:00	600	Ondernemersvereniging 'Samenwerking'
14-12-2019	za	Winterwonderland	De Lier	Hoofdstraat	09:00 - 22:00	600	Ondernemersvereniging 'Samenwerking'
14-12-2019	za	Kerstactiviteiten	Naaldwijk	Centrum	11:00 - 17:00	1000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
14-12-2019	za	Kerstmarkt 's-Gravenzande	's-Gravenzande	Marktplein, Langestraat en Van de Kasteelstraat	10:00 - 17:00	650	Vereniging BIZ Centrum 's-Gravenzande
15-12-2019	zo	Kerstmarkt 's-Gravenzande	's-Gravenzande	Marktplein, Langestraat en Van de Kasteelstraat	13:00 - 17:00	650	Vereniging BIZ Centrum 's-Gravenzande
20-12-2019	vr	Kerstevent	Kwintsheul	Leeuwerik 1	21:00 - 02:00	800	Melkert - Prins, C.J.
21-12-2019	za	Feestavond 23+	Kwintsheul	Leeuwerik 1	21:30 - 02:00	800	Melkert - Prins, C.J.
21-12-2019	za	Kerstactiviteiten	Naaldwijk	Centrum	11:00 - 17:00	1000	BIZ Naaldwijk Winkelrijk
1-1-2020	wo	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
2-1-2020	do	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
3-1-2020	vr	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de
4-1-2020	za	IJsbaan met acitiviteiten	Naaldwijk	Grasveld Verdilaan	N.t.b.	300	Goeij, M.E. de

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			19-0043775	

CONTACTPERSOON	CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
M. Veldhoven	Beleid	(0174) 673 352	

ONDERWERP
Inkoop Jeugdhulpverlening 2020-2024

Geachte raad,

Zoals wij u eerder meldden heeft gemeente Westland samen met de andere gemeenten in Haaglanden (H10) de afgelopen maanden de inkoop van jeugdhulp voor de periode 2020-2024 verder voorbereid. Met deze brief informeren wij u over de nieuwe inzichten die zijn opgedaan. Wij spraken hierover met alle betrokken partijen en gebruiken ervaringen uit andere regio's in Nederland. Belangrijkste punten zijn: de keuze voor een volledige invoering van resultaatgericht werken, een gefaseerde invoering van resultaatgerichte financiering en de conclusie dat gemeente Den Haag door verschillende factoren meer voorbereidingstijd nodig heeft en een andere implementatiesnelheid gaat hanteren.

Verbetering jeugdhulp
Onder de noemer marktdialogen zijn intensieve gesprekken gevoerd met jeugdhulpaanbieders, lokale teams, gecertificeerde instellingen, huisartsen en cliëntvertegenwoordigers. Hierin zijn waardevolle inzichten naar voren gekomen. Alle betrokkenen wensen de dialoog voort te zetten. Immers, de H10 wil een ambitieuze verbetering van de jeugdhulp en een resultaatgericht stelsel. Een stelsel waarin de vraag van jeugdigen en ouders centraal staat en dat ook op de langere termijn financieel houdbaar is. Dit vraagt om een meerjarige doorontwikkeling waarin alle betrokkenen een belangrijke bijdrage leveren. Invoering van resultaatgerichte financiering is dan ook niet het sluitstuk, maar juist het begin van de inhoudelijke transformatie.

Resultaatgericht werken
De vele gesprekken, gecombineerd met de ervaringen uit andere regio's in Nederland, leiden tot de conclusie dat resultaatgericht werken volledig ingevoerd kan worden. Er gaat gewerkt worden met verwijzingen in termen van resultaten, het bieden van maatwerk voor jeugdigen en gezinnen en het werken met één verantwoordelijke jeugdhulpaanbieder.

Resultaatgerichte financiering
De resultaatgerichte financieringssystematiek wordt gefaseerd ingevoerd om ruimte te geven aan noodzakelijke doorontwikkeling. De gemeente Den Haag heeft meer voorbereidingstijd nodig. Dit komt door haar omvang, het grote aantal jeugdprofessionals in haar jeugdteams en de nieuwe organisatie die per 1 juli 2018 is gevormd.

ALG BCR 007

Planning

Concreet betekent dit:

- dat met ingang van 2020 alle jeugdhulp in de regio Haaglanden wordt toegewezen op Profiel-Intensiteitscombinaties, waarbij per cliënt de te behalen resultaten worden bepaald.
- voor de “Hoog-specialistisch/Hoog-complexe jeugdhulp” gedurende 2020 nog op basis van de huidige PxQ systematiek met producten wordt afgerekend.
- voor de “Specialistische jeugdhulp” de H10-gemeenten (op Den Haag na) per 1 januari 2020 volledig overgaan op de nieuwe systematiek. Financiering vindt plaats op basis van een vast bedrag per Profiel-Intensiteit-Combinatie.

Deze nieuwe financieringswijze vraagt niet alleen een andere werkwijze van jeugdhulpaanbieders, maar juist ook van gemeenten.

Twee implementatiesnelheden

Gemeente Den Haag voert wel het resultaatgerichte werken, zoals verwijzen op basis van Profiel-Intensiteit-combinaties tegelijk met de andere H10-gemeenten in, maar financiert naast de “Hoog-specialistische/Hoog-complexe jeugdhulp” ook de “Specialistische jeugdhulp” nog tijdelijk op basis van de huidige PxQ systematiek. Volgens het H10-Inkoopbureau zijn deze twee implementatiesnelheden uitvoerbaar.

Gedurende 2020 wordt gemonitord op zowel de ontwikkeling van inhoudelijke aspecten, als op het bepalen van realistische tarieven voor de nieuwe Profiel-Intensiteitscombinaties. Deze lessen worden meegenomen in de doorontwikkeling van het stelsel. Dit gaat in nauwe samenspraak met de bij de uitvoering betrokken actoren.

Vervolg inkoopproces

Per 1 januari 2021 gaan alle H10-gemeenten volledig over op het resultaatgerichte stelsel. De inkoopdocumenten worden mede op basis van de uitkomsten van de marktdialogen de komende weken afgerond. De beoogde publicatiedatum is 23 april, waardoor gunning binnen de planning kan plaatsvinden.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldiwjk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			19-0050390	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
M.K. van den Tooren		Beleid	(0174) 673275	21 MAART 2019

ONDERWERP
Naar aanleiding van de motie valairbag

Geachte raad,

Op 7 november 2017 door de raad via een motie verzocht om de valairbag toe te voegen aan de lijst van hulpmiddelen die verstrekt kunnen worden vanuit de Wmo. Met deze brief informeren wij de raad graag over de stand van zaken betreffende de Valairbag.

Het college heeft in 2017 richting de raad geantwoord dat de valairbag zich nog in de testfase bevond, de valairbag nog niet te koop was en dat het effect wetenschappelijk nog bewezen moest worden. De valairbag is inmiddels te koop; het is echter nog niet wetenschappelijk bewezen dat de valairbag een heupfractuur voorkomt. Naast het gegeven dat de effectiviteit van de valairbag nog niet bewezen is, zijn er twee andere bezwaren om de valairbag toe te voegen aan de lijst van hulpmiddelen die verstrekt kunnen worden vanuit het kader van de WMO. Dit zijn de volgende:

1. De valairbag is een duur hulpmiddel met een complexiteit in onderhoud waardoor er een hoog afbreukrisico is. De kosten van de valairbag zijn eenmalig € 549 bij aanschaf. Na een val met activatie van een airbag moet de vulling worden vervangen. Dit kost € 75 bij de eerste, € 50 bij de tweede en € 25 bij herhaaldelijke vervanging. Dit vraagt qua organisatie veel van de gemeente. Er moet een systeem worden ingericht om te anticiperen op het moment dat de vulling van de airbag vervangen moet worden. De complexiteit van het onderhoud van de valairbag brengt als risico met zich mee dat het niet meer gebruikt wordt op het moment dat de client geen nieuwe vulling in huis heeft. Het vraagt namelijk van de persoon dat er na een val actief contact gezocht moet worden met de gemeente voor een nieuwe vulling. Tevens kan het gebeuren dat een persoon niet weet hoe de vulling vervangen moet worden. Kortom, het gaat hier niet om een eenvoudig hulpmiddel dat eenmalig verstrekt kan worden. Het vraagt veel meer om ervoor te zorgen dat het een succes wordt. Wellicht is dit ook de reden dat de valairbag tot op heden alleen getest wordt in intramurale zorginstellingen waar de zorgprofessional direct actie kan ondernemen indien nodig.
2. De valairbag is vooral een uitkomst voor mensen:
    a. Tijdens een revalidatie-traject
    b. Met Parkinson(isme)
    c. Met osteoporose(-penie)
    d. Met duizeligheid/wegrakingen
    e. Met spierzwakte

ALG BCR 007

f. Met verminderd zicht / moeite met inschatten van diepte en afstand
g. Met verminderd evenwicht
h. Na een heupoperatie

Bovenstaande situaties vallen qua vergoeding onder de zorgverzekeringswet (Zvw). Het zou daarom veel meer voor de hand liggen dat de valairbag wordt bekostigd vanuit deze wet dan vanuit de Wmo.

Het college ziet uiteraard wel het belang om vanuit de Wmo bij te dragen aan valpreventie. Daarom wordt hieronder de verbinding gelegd met een project dat reeds van start gegaan is in de gemeente Westland.

Verbinding met het project "Westland blijft staan"

Als de valairbag wordt vergeleken met valpreventie middels training en bewustwording, ligt de voorkeur sterk bij het laatste. De reden hiervoor is dat de effectiviteit van training en bewustwording inmiddels is bewezen. Daarnaast kan het besparen op andere kosten binnen de Wmo. Indien het project succesvol is, kan (middels een berekening van Veiligheid NL) een kostenreductie behaald worden voor de gemeente van maximaal €765.000,- binnen één jaar.
Eind 2018 is het project "Westland blijft staan" van start gegaan. Het doel van dit project is:

- Het voorkomen van valongelukken bij ouderen door middel van bewustwording van risicofactoren en beïnvloeding van het eigen beweeggedrag;
- Daarnaast heeft de interventie als doel de verbetering van algehele conditie en mobiliteit alsmede een toename van zelfvertrouwen en ontspanning.

Indien een oudere de deur nog niet uit durft te gaan, komt een professionals bij deze persoon thuis om hem/haar weer in beweging te brengen en te helpen bij het versterken van de spieren voor het voorkomen van valongelukken. Wanneer de betreffende persoon weer zelfstandig de deur uit durft, proberen de professionals aan te sturen op deelname aan cursus Valpreventie. Hiermee draagt het project ook bij aan een vermindering van de eenzaamheid onder ouderen.

Naast de financiële voordelen betekent dit project dat ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen, langer vitaal blijven, minder eenzaamheid ervaren, hun overmatig alcoholgebruik verminderen en meer participeren binnen de samenleving.

Gelet op de (nu nog bestaande) bezwaren ten opzichte van de valairbag is het college van mening dat deze niet moet worden opgenomen in het Wmo-pakket. We volgen de ontwikkelingen rondom de valairbag evenals de resultaten van het project "Westland blijft staan".

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,	de burgemeester,
A.C. Spindler	B.R. Arends

Motie 6

LPF Lokale Politieke Federatie Westland

WESTLANDVERSTANDIG jouw stem!

D66

Motie Valairbag senioren

De raad van de gemeente Westland bijeen op 7 november 2017

Aanvaard, met 19 stemmen voor en 17 tegen.
A. Deurman, griffier.

Overwegende dat :

-TU Delft een valairbag voor ouderen heeft ontwikkeld;

- Welke in februari 2018 op de markt komt;

- Veel ouderen niet aan activiteiten meedoen omdat ze bang zijn om te vallen;

- De valairbag niet alleen letsel voorkomt maar ook direct de zorgprofessional of mantelzorger alarmeert

Constaterende dat :

- De valairbag nog niet is toegevoegd aan de lijst met hulpmiddelen die verstrekt kunnen worden vanuit het kader van de WMO;

Verzoekt het college:

- De valairbag toe te voegen aan de lijst van hulpmiddelen die verstrekt kunnen worden vanuit de WMO

En gaat over tot de orde van de dag.

LPF-Westland — Dave van der Meer

WV — Peter Duijsens

D66 — Tamara van Riet

v	t
LPF (6)	overige fracties
WV (6)	
D66 (2)	
VVD (4)	

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Raad van de gemeente Westland
Postbus 150
2670AD NAALDWIJK

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			G19-000756	1
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
D. van Vliet		RKC	(0174) 673 038	25-3-2019

ONDERWERP
Jaarverslag RKC 2018

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u het Jaarverslag 2018 van de Rekenkamercommissie Westland (RKC).

Met dit jaarverslag wil de RKC verantwoording afleggen en inzicht geven in haar functioneren van het afgelopen jaar. Ingevolge het bepaalde in artikel 4 van het Reglement van orde stelt de RKC elk jaar een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar.

Naast verzending aan raad en college wordt het jaarverslag openbaar gemaakt door plaatsing op de website van de gemeente Westland.

Hoogachtend,

D. van Vliet,
secretaris Rekenkamercommissie Westland.

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

Jaarverslag 2018

Rekenkamercommissie Westland

maart 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Samenstelling Rekenkamercommissie

3. Instrument van de gemeenteraad

4. Activiteiten 2018

4.1 onderzoek naar het economisch beleid in Westland
4.2 onderzoek naar de inzichtelijkheid van de Begrotings- en Verantwoordingsstukken in Westland
4.3 follow-up onderzoek
4.4 onderzoek naar de bestuurscultuur in Westland
4.5 onderzoeksprogramma 2019
4.6 verzoek tot het doen van onderzoek door de raad
4.7 vergaderingen
4.8 andere overleggen

5. Inrichting van de rekenkamer

6. Financieel overzicht

7. Nawoord en doorkijk naar 2019

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van de Rekenkamercommissie Westland (verder RKC), vastgesteld door de RKC op 21 maart 2019. Volgens de Gemeentewet (artikel 185, lid 3) is de Rekenkamer(commissie) verplicht vóór 1 april een jaarverslag uit te brengen.

Leeswijzer

Het jaarverslag begint met de samenstelling van de RKC Westland. Ook wordt een toelichting gegeven op het doel van de RKC en haar werkzaamheden. Ingegaan wordt op de verordening en reglementen waar zij zich op baseert en er wordt een samenvatting gegeven van de activiteiten die de RKC in 2018 heeft verricht. Het jaarverslag sluit af met een financieel overzicht.

2. Samenstelling RKC

De samenstelling van de RKC is in 2018 gewijzigd. In verband met de raadsverkiezingen liep op 29 maart 2018 de benoemingstermijn af van de interne leden mevrouw Elly van der Wilk-van Baren en de heer Dick de Heer. In de raadsvergadering van 15 mei 2018 zijn mevrouw Petra Scheffers-van der Lelij en de heer Peter Duijsens benoemd tot intern lid van de RKC voor een periode van 4 jaar (raadsperiode).

De RKC bestond in 2018 uit:

Voorzitter	mevr. drs. F.C. (Fiona) Buruma
Externe leden	dhr. mr. N. (Nils) Nijdam
	dhr. A.W. (André) Timmerman
Interne leden	mevr. dr. E.W. (Elly) van der Wilk-van Baren (tot 29 maart 2018)
	dhr. D. (Dick) de Heer (tot 29 maart 2018)
	mevr. P. (Petra) Scheffers-van der Lelij (vanaf 15 mei 2018)
	dhr. mr. P.J.L.J. (Peter) Duijsens (vanaf 15 mei 2018)
Secretaris	dhr. D. (Dick) van Vliet

3. Instrument van de gemeenteraad

Per 1 januari 2006 is iedere gemeente verplicht om een rekenkamer of een rekenkamercommissie te hebben. Deze verplichting vloeit voort uit de Wet dualisering Gemeentebestuur die per 7 maart 2002 van kracht is geworden. De RKC vindt haar wettelijke basis in de gemeentewet (art. 81o en de art. 182 t/m 185) en is ingesteld om onderzoek te verrichten naar de doelmatigheid, rechtmatigheid en de doeltreffendheid van gemeentelijk beleid en beheer. Naast de Gemeentewet vindt de RKC haar grondslag in de Verordening op de Rekenkamercommissie gemeente Westland 2009 en volgende jaren, laatstelijk gewijzigd op 17 november 2015.

De RKC onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De RKC formuleert op basis van de feiten die zij in haar onderzoeken heeft geconstateerd, conclusies en aanbevelingen. Zij valideert de feiten met de gemeentelijke organisatie middels een technisch wederhoor, geeft ruimte voor een bestuurlijke reactie van het college van B&W en maakt tot slot een nawoord van de RKC hierop. Het is aan de Raad om te besluiten al dan niet actie te ondernemen naar aanleiding van het onderzoek.

De RKC is een ‘instrument’ van de Raad dat erop gericht is de raadsleden te ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende taak.

Door de onafhankelijke positie van de RKC heeft zij een toegevoegde waarde naast de andere onderzoeksinstrumenten van de Raad, zoals het onderzoeksrecht van de Raad, het reguliere accountantsonderzoek, (ambtelijke) evaluatieonderzoeken en periodieke doorlichtingen.

Naast versterking van de controle door de gemeenteraad zal rekenkamerwerk, mits periodiek en deskundig toegepast, leiden tot grotere transparantie van de gemeentelijke organisatie waar ook burgers baat bij hebben. Een belangrijke doelstelling van de onderzoeken is dat met de uitkomsten lering wordt getrokken voor de toekomst. Het is voor de RKC een permanent aandachtspunt om samen met de Raad te bewaken dat de onderzoeken in het teken staan van leren en dat de condities daarvoor aanwezig zijn. In dat kader ziet de RKC zich dus **niet** als een afrekencommissie.

4. Activiteiten 2018

4.1 *Onderzoek naar het economisch beleid in Westland*

Zoals u in het Jaarverslag 2017 heeft kunnen lezen is in september 2017 gestart met het onderzoek naar het economisch beleid in Westland. In de periode september 2017 t/m april 2018 heeft I&O Research uit Enschede het onderzoek uitgevoerd. Op 4 mei 2018 kon het conceptrapport uit voor ambtelijk wederhoor. Op 17 mei 2018 is de ambtelijke (technische) reactie ontvangen. Deze reactie is verwerkt in het eindrapport dat op 24 mei 2018 is uitgegaan voor bestuurlijk wederhoor naar het college van B&W. Op 22 juni 2018 heeft het college de RKC aangegeven dat de bestuurlijke reactie meer tijd vergt dan de gebruikelijke drie weken, zoals aangegeven in het Onderzoeksprotocol van de RKC. In reactie op vragen in de raadscommissie Bestuur van 28 juni 2018 heeft de burgemeester aangegeven de bestuurlijke reactie op het RKC-rapport pas in augustus 2018 te verwachten. Aangezien de RKC het rapport voor het zomerreces wilde doen uitgaan, heeft de RKC ervoor gekozen om het rapport nu zonder de bestuurlijke reactie te verzenden. Op 12 juli 2018 is het rapport, onder embargo, gezonden naar de raad. Op 21 augustus 2018 heeft de RKC de bestuurlijke reactie ontvangen, die op 30 augustus 2018 naar de raad is gestuurd. In deze reactie geeft het college aan dat zij zich kan vinden in de boodschap van het rapport. Mede op basis van ons rapport heeft het college in het kader van het opstellen van het nieuwe collegeprogramma 2018-2022 een korte evaluatie van het economisch beleid uitgevoerd. Dat heeft geleid tot het ontwikkelen van een nieuwe economische koers richting 2022. In de raadscommissie Bestuur van 6 september 2018 heeft André Timmerman, lid-rapporteur van het onderzoek, het rapport aangeboden aan de (plaatsvervangend) voorzitter van deze commissie, de heer Arie Bongaards. Na de aanbieding heeft André Timmerman het rapport in het kort toegelicht.

Het onderzoek is opgezet om antwoord te vinden op de vraag hoe de gemeente Westland in samenspraak met anderen vormgeeft aan het economisch beleid en hoe effectief en efficiënt dat beleid is. De algemene conclusie van het onderzoek is dat *de economie van Westland een bijzonder karakter heeft vanwege de dominantie van het tuinbouwcluster. Een sector die nationaal en internationaal steeds meer belangstelling trekt. Het gemeentelijk economisch beleid is voor een belangrijk deel gericht op de cluster en is de afgelopen 15 jaar sterk ontwikkeld, ook in relatie tot de omvangrijke herstructureringsopgave, (wenselijke) transities van het cluster en verdere mondialisering. Rijk, provincie, tuinbouw gerelateerde (lobby-)organisaties en de top van het Westlandse bedrijfsleven zijn hierbij intensief betrokken.*

De gemeenteraad van Westland zou in dit krachtenveld een zwaardere rol kunnen spelen dan nu het geval is. De doelen van het economisch beleid 'Sterke economie' zijn helder.

De uitvoering van het beleid sluit aan bij de doelstellingen en ambities. Er zijn voldoende financiële en personele middelen aanwezig. Er is bij stakeholders buiten de gemeente draagvlak voor het beleid ook met betrekking tot de externe positionering waar binnen de gemeenteraad discussie over is. Kanttekening is dat de doelen van het speerpunt externe positionering minder concreet zijn.

De effectiviteit van het beleid oogt op onderdelen hoog, afgaande op gerealiseerde cofinanciering en tastbare aansprekende tussenresultaten zoals de Greenport Horti Campus en de warmteboringen. Op het zogenaamde 'outcome' niveau (maatschappelijke effecten) zijn er duidelijke indicaties dat ook verdienvermogen zich krachtig herstelt, uiteraard mede vanwege de conjunctuur. Dat herstel geldt vooralsnog niet voor de werkgelegenheid. Ook voor andere doelen (bijv. vestigingsklimaat) geldt dat de doelbereiking niet of nog niet is aan te tonen. Monitoring en beleidsevaluatie zijn een aandachtspunt.

Mede door het accent op co-creatie en de vele betrokken partijen binnen en buiten het Westland gebeurt er veel met de structurele middelen, die de gemeente inzet voor het economisch beleid en is er sprake van efficiënt gebruik van middelen, ook omdat de gemeente er goed in slaagt externe financiële middelen van Rijk en provincie aan te trekken. Voor een oordeel over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de intensiveringen op het gebied van externe positionering is het nog te vroeg om een oordeel te vellen.

Gezien het beleidsveld van het onderzoek heeft de inhoudelijke behandeling van rapport plaats gevonden in de raadscommissie EFO van 3 oktober 2018. Wethouder Zwinkels, verantwoordelijk portefeuillehouder, geeft aan dat het college de aanbevelingen, zoals in het rapport aangegeven, heeft overgenomen. Het college zet in op een nieuwe economische agenda Westland voor de periode 2019-2022. Men name wordt ingezet op kennis en innovatie. Om daaraan concreet invulling te kunnen geven stelt het college het 'Fonds Kennis en Innovatie' in. Het fonds is gericht op het financieel stimuleren en faciliteren van kennis- en innovatiegerichte activiteiten van de glastuinbouwsector. Het fonds komt in de plaats van de Westland Agenda. De uitwerking van het nieuwe fonds is nu nog niet SMART, maar daar wordt nog aan gewerkt. Verder moet worden nagedacht wat de rol van de gemeente hierin zal zijn. Het college werkt op dit moment aan een economisch programma. De Raad wordt uitgenodigd om hier op constructieve wijze in mee te denken.

4.2 ***Onderzoek naar de inzichtelijkheid van Begrotings- en Verantwoordingsstukken***

De RKC heeft voor dit actuele onderwerp gekozen omdat een aantal fracties daarom heeft gevraagd en omdat in 2014 de Commissie Depla in het rapport '*Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten'* o.a. heeft geconcludeerd dat de begroting en jaarstukken voor niet financieel specialisten te weinig toegankelijk zijn.

Op 31 januari 2018 heeft de RKC onderzoeksbureau IdeeVersa uit Rotterdam geselecteerd om het onderzoek uit te voeren. Het onderzoeksteam bestaat uit mevrouw Elma van de Mortel (trekker van het onderzoek), de heer Peter Beumer (sparring-partner voor het onderzoek) en mevrouw Janna Kool (draagt zorg voor visualisaties).

De begeleiding van het onderzoek vindt plaats door een werkgroep uit de RKC, bestaande uit Fiona Buruma (voorzitter RKC en lid-rapporteur van dit onderzoek), Nils Nijdam (extern lid RKC) en Dick van Vliet (secretaris RKC).

Op 7 februari 2018 vond de startbijeenkomst van het onderzoek plaats. Alle stakeholders voor dit onderzoek uit de ambtelijke organisatie waren bij dit gesprek aanwezig. Van bureau IdeeVersa waren aanwezig Elma van de Mortel en Janna Kool. Namens de RKC waren Fiona Buruma, Nils Nijdam en Dick van Vliet bij de bijeenkomst aanwezig.

In de periode februari t/m april 2018 heeft IdeeVersa het onderzoek uitgevoerd. In het kader van het onderzoek heeft op 8 maart 2018 een interactieve sessie met de raad plaats gevonden. Daarbij waren 9 raadsleden aanwezig. Tijdens de bijeenkomst zijn over een aantal issues keuzes aan de raad voorgelegd. De raadsleden konden daarin hun voorkeur aangeven. Namens IdeeVersa waren bij de bijeenkomst aanwezig Elma van de Mortel en Janna Kool en namens de RKC Fiona Buruma en Dick van Vliet. Op 16 april 2018 kon het conceptrapport uit voor ambtelijk wederhoor. Op 26 april 2018 is de ambtelijke (technische) reactie ontvangen. Deze reactie is verwerkt in het eindrapport dat op 2 mei 2018 is uitgegaan voor bestuurlijk wederhoor. De bestuurlijke reactie van het college van B&W is op 18 mei 2018 ontvangen. Daarin gaf het college aan het rapport als nuttige bijdrage te beschouwen aan de verdere doorontwikkeling van de begroting. Het al dan niet uitvoering geven van de aanbevelingen wordt overgelaten aan het samenspel van de nieuwe raad en het nieuwe college. In de raadscommissie Bestuur van 24 mei 2018 is het rapport door Fiona Buruma, lid rapporteur van het onderzoek, aangeboden aan de voorzitter van deze raadscommissie, mevrouw Kelly van Tol. Na de aanbieding heeft Fiona het rapport in het kort toegelicht.

Het doel van het onderzoek is de inzichtelijkheid van de begroting en de jaarstukken van de gemeente Westland te beoordelen en (waar mogelijk) voorstellen te doen voor verbetering, zodat de bruikbaarheid van deze stukken wordt vergroot. Het uitgangspunt daarbij is het effectieve en praktische gebruik van de stukken door de raad. Het onderzoek heeft geleid tot een negental conclusies De conclusies hadden betrekking op de behandeling van de stukken, de inzichtelijkheid van de documenten en verplichte onderdelen Besluit begroting en verantwoording (BBV). Daarnaast zijn in het rapport acht aanbevelingen opgenomen die de inzichtelijkheid van de begroting en verantwoordingsstukken moeten vergroten.

Tijdens een Raadsinformatieavond (RIA) van de raadscommissie EFO op 20 juni 2018 is het rapport nader toegelicht door Elma van de Mortel. Voor een RIA is gekozen om de Raad nog nader te informeren over wat is gedaan met de opmerkingen, die tijdens de sessie met de Raad op 8 maart zijn ingebracht. Dezelfde avond heeft de commissie EFO het rapport inhoudelijk behandeld. Met betrekking tot aanbeveling 1, het instellen van een raadswerkgroep die de opzet van de begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken doorontwikkeld, heeft de commissie aangegeven dat hiervoor het Raadsoverleg Financiën (ROF) moet worden benut en dat daarvoor geen aparte raadswerkgroep moet worden ingesteld. De Raad dient op grond van artikel 2 van de Financiële Verordening van de gemeente Westland, bij aanvang van iedere raadsperiode de programma-indeling voor de raadsperiode, de relevante indicatoren per programma en de eventuele extra paragrafen naast de verplichte paragrafen vast te stellen. Zoals te doen gebruikelijk worden deze zaken eerst besproken in het Raadsoverleg Financiën (ROF).

De commissie vindt dat bij de behandeling in het ROF dan gelijk bekeken kan worden in hoeverre de aanbevelingen van de RKC inpasbaar zijn.

Met betrekking tot de doorontwikkeling van de begroting is in het najaar 2018 een ambtelijke werkgroep ingesteld, die met betrekking tot de eerder genoemde zaken, op 24 januari 2019 en op 21 februari 2019 diverse scenario's heeft voorgelegd aan het ROF. Bij de uitwerking van de scenario's heeft de werkgroep goed gebruik kunnen maken van het RKC-rapport. Op basis van de verschillende scenario's worden de uiteindelijke keuzes door de Raad bepaald.

4.3 *Follow-up onderzoek*

Voor de RKC is het van belang inzicht te hebben in de mate waarin haar aanbevelingen worden aangenomen en opgevolgd. Daaruit kan een lerend effect worden getrokken voor zowel de RKC zelf, de Raad, het College en het ambtelijk apparaat. Daarom voert de RKC periodiek follow-up onderzoek uit. De RKC kan zo de raad voorzien van actuele informatie van de mate waarin en de wijze waarop verbeteringen zijn doorgevoerd en daarmee de kwaliteit van het bestuur bevorderen. Als bijkomend voordeel wordt gezien dat dit kan bijdragen aan de bewaking van de eigen effectiviteit van de RKC.

Voor 2018 stond een follow-up onderzoek op het programma naar het grondbeleid in Westland. Omdat al een aantal jaren om moverende redenen geen follow-up onderzoeken zijn uitgevoerd, heeft de RKC gemeend om nu gelijktijdig vijf rekenkamer-onderzoeken onder de loep te nemen. Dit betreft de volgende onderzoeken:

- Grondbeleid (2013)
- Kernen tussen de kassen (2014)
- Inkoop- en aankoopbeleid (2015)
- Monitor 3D (2015)
- Geheimhoudingsbepalingen (2016)

Op 31 augustus 2018 is een vijftal bureaus uitgenodigd voor het doen van offerte. Op 18 september 2018 hebben de selectiegesprekken plaats gevonden en na een zorgvuldige afweging werd bureau Andersson Elffers Felix (AEF) uit Utrecht als meest gunstige aanbieding gekwalificeerd. Het onderzoeksteam van AEF bestaat uit drie onderzoekers, onder leiding van de heer Jasper Sterrenburg. De andere onderzoekers zijn de heer Yourai Mol en mevrouw Sophie van der Spek. De begeleiding van het onderzoek vindt plaats door een werkgroep uit de RKC, bestaande uit de heren Nils Nijdam (extern lid RKC en lid-rapporteur), André Timmerman (extern lid) en Dick van Vliet (secretaris RKC).

Op 17 oktober 2018 vond de startbijeenkomst van het onderzoek plaats. Namens de ambtelijke organisatie waren de gemeentesecretaris mevrouw Lidia Spindler en de ambtelijke contactpersoon, de heer Arie van Blanken aanwezig. Namens de RKC waren de heren Nils Nijdam en Dick van Vliet aanwezig en namens bureau AEF, de heer Jasper Sterrenburg.

In de periode oktober – november 2018 heeft het onderzoek door AEF plaats gevonden. Op 30 november 2018 heeft de RKC van AEF de concept Nota van bevindingen ontvangen en is de Nota op 10 december 2018 met de RKC-werkgroep besproken. Naar aanleiding van deze bespreking zijn de stukken nog aangepast en op 19 december 2018 voorgelegd aan de gehele RKC. Vervolgens is op 9 januari 2019 de concept Nota van bevindingen uitgegaan voor ambtelijk wederhoor.

Naar verwachting wordt het rapport inzake het follow-up onderzoek aangeboden in de raadscommissie Bestuur van 4 april 2019. In het Jaarverslag 2019 komt de RKC nader op dit onderzoek terug.

4.4 ***Onderzoek naar de bestuurscultuur in Westland***

Als 3e onderzoek stond in het Jaarplan 2018 opgenomen het onderzoek naar de bestuurscultuur. Het onderzoek heeft tot doel om meer inzicht te verkrijgen in de bestuurscultuur, alsmede in de risico's die daarmee samenhangen en in mogelijkheden voor verbetering. De RKC is in 2018 niet met dit onderzoek gestart, omdat de RKC, gezien de raakvlakken, eerst de uitkomst wilde afwachten van het raadsonderzoek naar de 9 observaties, zoals opgenomen in het rapport van de burgemeester inzake bevordering goed functioneren gemeentebestuur, dat in februari 2018 is uitgebracht. Onder punt 4.6 van dit Jaarverslag wordt nader op dit raadsonderzoek terug gekomen. Het onderzoek naar de bestuurscultuur is voorlopig doorgeschoven naar 2020. Gelet op de komst van zowel een nieuwe burgemeester als een nieuwe gemeentesecretaris en een nieuwe griffier acht de RKC het te prematuur om dit onderzoek nu te starten.

4.5 ***Onderzoeksprogramma 2019***

In de RKC-vergadering van 14 november 2018 heeft de RKC de volgende onderwerpen geselecteerd voor onderzoek in 2019:

1. Kwaliteit publieke dienstverlening gemeente Westland;
2. Participatiebeleid / Burgerinitiatief;
3. Informatiebeveiliging.

Voor het doen van deze onderzoeken heeft de RKC een budget van € 53.200,--.

Het concept-onderzoeksprogramma 2019 is op 21 december 2018 aan de raad voorgelegd met het verzoek voor 18 januari 2019 adviezen en bedenkingen over het onderzoeksprogramma ter kennis van de RKC te brengen. Daarop zijn geen reacties binnen gekomen. In de RKC-vergadering van 23 januari 2019 is het onderzoeks-programma 2019 definitief vastgesteld.

4.6 ***Verzoek tot doen van onderzoek door de raad.***

Op 16 maart 2018 heeft de Raad een initiatiefvoorstel unaniem aanvaard, waarbij de burgemeester wordt verzocht om in ieder geval voor 21 maart 2018 informatie / gegevens openbaar te maken waarop de 9 observaties uit de rapportage bevindingen bevordering goed functioneren gemeentebestuur van februari 2018, opgesteld door de waarnemend burgemeester mevrouw A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven, zijn gebaseerd en waaruit blijkt welke bestuurders in welke dossiers fout gehandeld hebben. Mocht de burgemeester daartoe niet in staat zijn dan wordt de RKC opdracht gegeven om feitenonderzoek te doen naar in ieder geval de 9 observaties uit de rapportage van bevindingen. Tevens wordt verzocht om in het onderzoek onder meer te betrekken in welke dossiers of aangelegenheden de observaties betrokken waren en dat per observatie wordt bezien welke bestuurders daarbij actief of passief betrokken waren en ook te bezien of er inmiddels meer observaties zijn. Aangezien de burgemeester niet aan het verzoek van de raad kon voldoen heeft het College het initiatiefvoorstel doorgeleid naar de RKC. Op 5 april 2018 heeft de Rekenkamercommissie (RKC) hierover een brief van het college van B&W ontvangen.

Op 20 april 2018 heeft de RKC in een brief aan de Raad op het verzoek gereageerd. In deze brief geeft de RKC aan een andere benadering te kiezen voor het onderzoek dan de vraag van de Raad naar 'namen en rugnummers' uit het verleden.

Dit laatste vindt de RKC meer een forensisch onderzoek en verwijst daarvoor naar gespecialiseerde bureaus die een dergelijk onderzoek prima buiten het speelveld van de RKC kunnen uitvoeren. Gelezen de reactie van de RKC is het Presidium op zoek gegaan naar een forensisch onderzoeksbureau. In de raadsvergadering van 10 juli 2018 is opdracht gegeven aan onderzoeksbureau Necker van Naem om het onderzoek naar de 9 observaties uit te voeren. In november 2018 is het onderzoek afgerond en besproken in de raadscommissie Bestuur van 29 november 2018. In het rapport valt te lezen dat uit het onderzoek geen nieuwe feiten naar boven zijn gekomen, voornamelijk doordat niet gesproken kon worden met de ambtenaren, die de negen observaties hadden aangedragen. Dit, omdat indertijd aan de betreffende ambtenaren anonimiteit was toegezegd.

4.7 *Vergaderingen*

In 2018 is de RKC zesmaal in vergadering bijeen geweest. In de regel komt de RKC eens per zes weken bij elkaar. Daarnaast zijn er gedurende het jaar diverse bijeenkomsten en afspraken geweest tussen de leden van de RKC inzake de lopende onderzoeken.

4.8 *Andere overleggen*

In de RKC-vergadering van 15 januari 2018 is kennis gemaakt met de nieuwe griffier van Westland, de heer Funs Bergmans. Om een indruk te krijgen hoe de RKC-vergaderingen verlopen, heeft hij de gehele vergadering bijgewoond.

Op 26 april 2018 is in restaurant De Viersprong te ’s-Gravenzande afscheid genomen van de interne leden Elly van der Wilk en Dick de Heer.

Op 25 mei 2018 hebben Fiona Buruma en Nils Nijdam het jaarcongres van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) in Utrecht bijgewoond. Dit jaarcongres stond in het teken van het 15-jarig bestaan van de NVRR.

Met onderzoeksbureaus hebben periodieke overleggen over de voortgang van de lopende onderzoeken plaatsgevonden.

Periodiek hebben de voorzitter en de secretaris informatief overleg gehad met de voorzitters/secretarissen van de rekenkamer(commissies) in de regio Haaglanden. Tijdens deze regionale bijeenkomsten kwamen relevante onderwerpen ter sprake en werden informeel ervaringen gedeeld.

5. Inrichting van de rekenkamer

Op 19 september 2018 hebben Fiona Buruma en Dick van Vliet een gesprek gehad met waarnemend burgemeester mevrouw A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven over de inrichting van de rekenkamer. De burgemeester wijst in dat gesprek erop dat de regering de rekenkamerfunctie (in casu de Rekenkamercommissie) wil afschaffen.

De regering ziet het schrappen van de rekenkamerfunctie als een noodzakelijke voorwaarde om het rekenkameronderzoek ter ondersteuning van de controlerende taak van de raad in het hele land op een verantwoord niveau te brengen. Geconstateerd is dat in circa 50 gemeenten, waarin na de invoering in 2006 voor de rekenkamerfunctie is gekozen, nauwelijks of in het geheel geen invulling is gegeven aan serieus rekenkameronderzoek.

Door de onafhankelijke rekenkamer te positioneren als het enige instituut dat belast is met het doen van onderzoek naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur, wordt haar positie volgens de regering versterkt. Daarnaast vindt de regering dat regulier lidmaatschap van raadsleden zich niet verdraagt met de onafhankelijkheid van de rekenkamer. De minister is van mening dat voor gemeenten die dat willen een adviserend lidmaatschap van raadsleden bij de rekenkamer een passende wijze kan zijn om aan een zinvolle betrokkenheid van de Raad vorm te geven. Inmiddels heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgesteld de Gemeentewet en de Provinciewet te wijzigen in verband met het afschaffen van de rekenkamerfunctie, het openen van de mogelijkheid tot het benoemen van raadsleden en statenleden tot adviserend lid van de rekenkamer en uitbreiden van de bevoegdheden van de rekenkamer tot inkooprelaties (Wet versterking decentrale rekenkamers). Naar aanleiding van dit wetsvoorstel geeft de burgemeester aan dat zij met de Raad in gesprek wil gaan welk type rekenkamer het beste past voor de gemeente Westland. Daarvoor bestaan vier opties:

1. Een rekenkamer bestaande uit enkel externe leden;
2. Een rekenkamer bestaande uit externe leden en raadsleden met enkel een adviserende rol;
3. Een rekenkamer bestaande uit enkel externe leden, die samenwerkt met een klankbordgroep bestaande uit raadsleden en die per onderzoek kan wisselen;
4. Een rekenkamer bestaande uit externe leden en raadsleden met stemrecht.

De vierde optie is niet mogelijk in huidige wetvoorstel. Wordt het advies van de NVRR overgenomen dan kan dit een optie zijn.

Op 16 november 2018 heeft de RKC in een brief aan de raadscommissie Bestuur de toegevoegde waarde van interne leden in de rekenkamer benadrukt. De interne leden brengen voeling in met de lokale maatschappij en zorgen zij dat het perspectief van de raad in de discussies in de RKC een duidelijke plaats heeft, waarmee de RKC haar voordeel kan doen. Op basis hiervan gaat de voorkeur van de RKC uit naar optie 2. In de raadscommissie Bestuur van 29 november 2018 geven alle fracties aan zich aan te sluiten bij de reactie van de RKC.

6. Financieel overzicht

Tot slot van dit verslag het financiële overzicht over 2018 (bedragen ex BTW).

Omschrijving	**Begroting 2018**	**Werkelijk 2018**	**Saldo 2018**
Uitbesteding van onderzoeken	€ 53.200,--	€ 39.950,--	€ 13.250,--
Planning en begeleiding van onderzoek, uitvoering follow-up onderzoek en signaleringsfunctie	€ 16.800,--	€ 18.700,--	€ 1.900,-- -/-
Contributie NVRR		€ 895,--	€ 895,-- -/-
Jaarcongres NVRR		€ 430,--	€ 430,-- -/-
Afscheid interne leden		€ 441,--	€ 441,-- -/-
Vergaderkosten		€ 72,--	€ 72,-- -/-
Totaal (overschot)	**€ 70.000,--**	**€ 60.488,--**	**€ 9.512,--**

Van het onderzoeksbudget zijn in 2018 betaald het onderzoek naar de inzichtelijkheid van de begrotings- en verantwoordingsstukken in Westland, de 2e termijn (40%) van het onderzoek naar het economisch beleid in Westland en het follow-up onderzoek. Ingevolge de verordening ontvangen de voorzitter en externe leden een bruto maandvergoeding van respectievelijk € 500 en € 450. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd met de CAO gemeentepersoneel, in 2018 bedroegen deze respectievelijk € 556 en € 501 (afgerond). De interne leden ontvingen op basis van artikel 2, lid 2 onder b, van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Westland een toelage van 5% van de vergoeding voor raadsleden. Deze kosten gaan ten laste van het raadsbudget.

7. Nawoord en doorkijk naar 2019

De RKC Westland heeft met dit jaarverslag u een volledig beeld willen geven van haar activiteiten in 2018. Het geheel overziend kan de RKC concluderen dat in 2018 de onderzoeken naar het economische beleid in Westland en de inzichtelijkheid van de begrotings- en verantwoordingsstukken konden worden afgerond en dat het follow-up onderzoek naar de doorwerking van aanbevelingen van vijf RKC-onderzoeken kon worden opgestart.

De RKC hoopt dat de Raad met de onderzoeken zijn voordeel kan doen bij de kaderstellende en controlerende taak. De RKC is de Raad, het College en de ambtelijke organisatie zeer erkentelijk over de wijze waarop zij hun medewerking hebben verleend bij de totstandkoming van dit programma.

De RKC zal zich ten volle inzetten om van 2019 wederom een succesvol jaar te maken.

Namens de Rekenkamercommissie Westland,

Fiona Buruma,
voorzitter Rekenkamercommissie Westland.

Dit is een uitgave van de Rekenkamercommissie Westland.
Voor meer informatie over de inhoud van dit verslag of de Rekenkamercommissie Westland in het algemeen, kunt u contact op nemen met de secretaris van Rekenkamercommissie Westland, de heer D. van Vliet.
Griffie gemeente Westland,
Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk.
T: 0174 – 673 038
F: 0174 – 673 031
E: dvvliet@gemeentewestland.nl
I : www.gemeentewestland.nl

From: Griffie
Sent: 20 Mar 2019 16:10:16
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboeken FW: Leergang Zuid-Holland “Taaie thema’s en duivelse dilemma’s”
Attachments: Leergang Zuid Holland brief.pdf; Leergang Zuid Holland flyer.pdf; Leergang Zuid Holland inschrijfformulier invulbaar.pdf

---

Van: secrbaljeu, GS [mailto:secrbaljeu@pzh.nl] **Namens** Baljeu, J.N.
Verzonden: woensdag 20 maart 2019 10:08
Aan: secrbaljeu, GS
Onderwerp: Leergang Zuid-Holland “Taaie thema’s en duivelse dilemma’s”

Geachte griffiers,

Graag breng ik de leergang Zuid-Holland “Taaie thema’s en duivelse dilemma’s” onder uw aandacht met het verzoek deze e-mail door te geleiden naar de leden van uw raad.

De leergang staat onder verantwoordelijkheid van een breed samengestelde programmaraad en draait om inhoudelijke verdieping, inspiratie en het vinden van nieuwe perspectieven.

Bijgaand treft u een brief, flyer en inschrijfformulier aan.

Als lid van de programmaraad beveel ik de leergang van harte aan.

Ook de gemeentesecretarissen van de Zuid-Hollandse gemeenten ontvangen een mail met het verzoek deze te delen met de collegeleden.

Ik kijk er naar uit u daar te ontmoeten,

Hartelijke groet,

Jeannette Baljeu,

Gedeputeerde provincie Zuid-Holland

Leergang Zuid Holland

Bestuurders, directieleden, leidinggevenden in Zuid Holland opgelet!

Jeannette Baljeu
Gedeputeerde Zuid Holland

"Als overheden werken we steeds meer in partnerschappen. Leer van elkaar en durf over de schutting te kijken. Deze Leergang biedt het platform. Laat je uitdagen!"

Een bijzonder initiatief

Er gaat iets bijzonders gebeuren in Zuid Holland. In 2019 gaat de Leergang Zuid Holland met als titel 'Taaie Thema's en Duivelse Dilemma's' van start. De leergang draait om inhoudelijke verdieping, inspiratie en het vinden van nieuwe perspectieven. We verkennen in zes bijeenkomsten de complexe vraagstukken waar de regio's in Zuid Holland voor staan, duiden dilemma's en krijgen, geïnspireerd door verfrissende sprekers, zicht op mogelijke oplossingen. Dat doen we samen, juist omdat de vraagstukken van vandaag de dag steeds meer vragen om grensverleggende en grensoverschrijdende oplossingen.

Ronald Wiebes (directeur van Heerema Fabrication Group) zegt: "Deze leergang biedt een unieke mogelijkheid om actuele thema's breder en dieper te beschouwen en daarbij geïnspireerd te worden door een nieuw netwerk."

Vincent van der Meulen
Partner Kraaijvanger Architects

"Als architect werk ik in de traagste industrie ter wereld. Maar juist ook daar moet het roer radicaal en snel om bij urgente vraagstukken. Denkkracht en actie zijn nú nodig.

Bij ons en in de samenleving ontstaan de meest impactvolle oplossingen door de samenballing van de creatieve veranderdrang van de jonge generatie, met het netwerk en de implementatiekracht van de oudere generatie."

Graag nodigen we u en uw organisatie uit om aan deze Leergang deel te nemen!

'Voor en door Zuid Holland'

De Leergang Zuid Holland staat onder verantwoordelijkheid van een breed samengestelde programmaraad onder voorzitterschap van Liesbeth Spies (Burgemeester Alphen aan de Rijn).

Naast de voorzitter zijn Jeanette Baljeu (gedeputeerde provincie Zuid Holland), Lidia Spindler (gemeentesecretaris Westland), Vincent van der Meulen (partner van architectenbureau Kraaijvanger Architects), Ghislaine Aarts (directielid van Arriva Nederland), Ronald Wiebes (directeur van Heerema Fabrication Group), Arno van Kempen (wethouder Teylingen), Caroline van de Wiel (directeur Hoogheemraadschap Rijnland) en Jaap Paans (Burgemeester Alblasserdam) lid van de programmaraad. De leergang wordt in samenwerking met Berenschot georganiseerd.

Een inspirerend programma

In de bijlage van deze mail treft u een flyer met het programma en de inhoud van de verschillende bijeenkomsten. Ook leest u daar meer over de achtergrond van de leergang en de drie doelgroepen die wij graag verwelkomen. Dat zijn:

1. De 'vertrouwde gezichten': de mensen die nu aan de knoppen zitten; bestuurders en directieleden van koepelorganisaties, waterschappen en veiligheidsregio's, en zittende raadsleden, burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen, directieleden en senior beleidsadviseurs van gemeenten en provincie

2. Het 'bruisend talent': veel belovende jonge werknemers tot en met 35 jaar uit de deelnemende organisaties, die het perspectief hebben 'morgen' aan de knoppen te zitten

Caroline van de Wiel
Directeur
Hoogheemraadschap Rijnland

"Via deze unieke leergang een stevig netwerk opbouwen in Zuid-Holland is in deze tijden van verandering een prachtig fundament voor samenwerking."

Liesbeth Spies
Burgemeester
Alphen aan de Rijn

"Het is een voorrecht om in het openbaar bestuur te werken; altijd in beweging. Alle reden dus om samen met collega's in jezelf te blijven investeren: doen!"

Lidia Spindler
Gemeentesecretaris
Westland

"Deze leergang biedt een fantastische kans om de uitdagingen waarvoor wij in deze tijd staan vanuit andere, verrassende perspectieven te benaderen."

3. De 'frisse nieuwelingen': in 2018 of 2019 begonnen raadsleden, collegeleden of pas gestarte topambtenaren (ongeacht leeftijd) die hun perspectieven uit oude werkomgevingen mee nemen en soms vol verbazing zijn en ook frisse vernieuwingen kunnen aandragen en doorvoeren

Past uw 'drive' en nieuwsgierigheid bij deze Leergang?

De provincie is groot en het aantal plaatsen beperkt. We zijn daarom op zoek naar een gemotiveerde deelnemersgroep. We richten ons op de top en/of het meest getalenteerde deel van de Zuid Hollandse overheidsorganisaties. Om zo het maximale effect van de ontmoeting en het gezamenlijk denken te bereiken. Vanwege dat effect is het aantal beschikbare plekken per doelgroep ook gemaximeerd. Én wil de programmaraad ook borgen dat de samenstelling van de groepen in balans is.

Ghislaine Aarts (directielid van Arriva Nederland) zegt: "Mijn passie is het creëren van inspirerende leeromgevingen, waar talent samenkomt en energie als vanzelf ontstaat. Waar je in veiligheid leert door gewoon te dóen. Deze Leergang Zuid Holland is zo'n leeromgeving met bovendien veel inhoudelijke meerwaarde. Blijf nieuwsgierig, blijf leren, doe mee!"

Bent u geïnspireerd om mee te doen? Wij nodigen u en uw organisatie graag uit om deel te nemen aan de modules. De bijgevoegde flyer kunt u zelf gebruiken om dit initiatief in uw organisatie te verspreiden. Inschrijven kan als volgt: U vult het bijgevoegde inschrijfformulier in en mailt het terug naar info@leergangzuidholland.nl. Vragen over de inschrijfprocedure of de leergang? Neem vooral contact op met de organisatie via info@leergangzuidholland.nl of telefonische via Frederik van Dalfsen (06-50254262).

Tot slot!

Wij kijken uit naar een relevante leergang voor de regio's in Zuid Holland. Regio's met mooie gemeenten, toonaangevende bedrijven, betekenisvolle instellingen en verenigingen. Een regio ook met zorgen, kansen en vraagstukken. Deze staan in deze leergang centraal. Belangrijk genoeg om samen met u het gesprek hierover aan te gaan en samen onze horizon te verbreden. Een kans om niet te missen!

Arno van Kempen (wethouder in de gemeente Teylingen) zegt: "Deze leergang treft de ingewikkelde samenleving in de kern, vooral hoe je samen beleidsmatig vanuit verschillende invalshoeken de juiste keuzes kunt maken!"

Hartelijke groet namens de Programmaraad (en graag tot ziens),

Liesbeth Spies
Ghislaine Aarts
Jeannette Baljeu
Arno van Kempen
Vincent van der Meulen
Jaap Paans
Lidia Spindler
Ronald Wiebes
Caroline van de Wiel

Leergang Zuid-Holland

TAAIE THEMA'S EN DUIVELSE DILEMMA'S

Samen verdiepen in de vraagstukken die er voor Zuid-Holland de komende jaren zeer toe doen!

1 Leergang

Zuid-Holland staat voor grote uitdagingen: het handen en voeten geven aan de duurzaamheidstransitie, een impuls geven aan economische groei en bloei, investeren in een leefbare woonomgeving voor jong en oud, het vormgeven van een inclusieve samenleving. En dit is slechts een greep uit alle vraagstukken die aandacht vragen.

We slaan daarom in de leergang “Taaie Thema’s & Duivelse Dilemma’s in Zuid-Holland” de handen ineen. Een programmaraad met leden uit het publieke en private domein heeft een aansprekend en relevant programma samengesteld, gericht op de beste mensen die Zuid-Hollandse overheden tot hun beschikking hebben. De selecte groep deelnemers doorloopt het programma om tot inspiratie en verdieping te komen.

De Programmaraad is er namelijk van overtuigd dat de ambities, opgaven en uitdagingen in Zuid-Holland in toenemende mate een regionaal karakter hebben. Brede maatschappelijke samenwerking is daarom belangrijk. Niet alleen binnen de overheid, sectoraal of tussen gelijkgestemden, maar ook breed tussen alle betrokken actoren. Het vraagstuk bepaalt immers wie een bijdrage aan de oplossing kan bieden.

Samenwerking vraagt om het realiseren van maatschappelijke meerwaarde, natuurlijk om adequate governance, maar ook op relationeel niveau elkaar kennen en begrijpen. Het vraagt ook om verdieping van vraagstukken, zonder direct een standpunt in te hoeven nemen of een beslissing te hoeven nemen.

Daarnaast vraagt het om creativiteit, innovatie en vaak om het verlaten van je eigen comfortzone. Elkaar ontmoeten, nieuwe werelden ervaren, kennis verrijken en het samen zoeken naar oplossingsrichtingen van complexe vraagstukken.

In deze leergang gaat het er om dat we samen -geïnspireerd door top-inleiders- zoeken naar oplossingen, het ontwerpen van nieuwe structuren, en het creëren van nieuwe werkwijzen en omgangsvormen die morgen soelaas brengen. Dit doen we op een vernieuwende en creatieve wijze.

1.1 Doel: geïnspireerd en schurend zicht krijgen op nieuwe perspectieven

Bij de overheid, maar ook bij koepelorganisaties, ondernemers en adviesbureaus is veel relevante kennis en ervaring aanwezig. Het doel van deze leergang is deze kennis op een inspirerende en vernieuwende wijze te delen én de deelnemers te voorzien van nieuwe inzichten. Inzichten vanuit het perspectief vanuit de vertrouwde bestuurlijke of de wetenschappelijke hoek. Maar de leergang biedt ook perspectieven die minder bekend zijn zoals die van jonge ondernemers, de sport en de kunst. Daarnaast biedt het confronteren van beelden en oplossingen vanuit verschillende perspectieven altijd inspiratie. De Leergang kiest daarom niet alleen voor sprekers uit verschillende hoeken, maar ook voor verschillende deelnemersgroepen: de vertrouwde gezichten, het aanstormend talent en de frisse nieuwelingen.

1.2 Over de setting: verdieping in een passende omgeving

Tijdens de leergang Zuid-Holland staan ontmoeten, het ontdekken van nieuwe feiten, inzichten en methodes en het samen leren centraal. Er wordt niets besloten en er is geen bespreekagenda of stukkenstroom. Het gaat om verdieping en vrije gedachtenwisseling. Juist ook tussen politici, bestuurders en ambtenaren. De modules zijn telkens een mix van luisteren en zelf in allerlei werkvormen actief aan de slag gaan. Er wordt gestreefd naar locaties die inspirerend zijn en passen bij de thematiek van modules.

1.3 Doelgroep: gemeenten, provincie en koepelorganisaties in drie groepen

De doelgroep bestaat uit de volgende drie 'groepen', allen werkend bij gemeenten, provincie, waterschappen, veiligheidsregio's of publieke (regionale) samenwerkings- en/of uitvoeringsorganisaties binnen de grenzen van de provincie Zuid-Holland:

- **Vertrouwde gezichten**: Volksvertegenwoordigers, bestuurders en top-ambtenaren (directieniveau of senior beleidsambtenaren).
- **Bruisende talenten**: De beste en meest veelbelovende jonge werknemers tot en met 35 jaar uit de genoemde organisaties.
- **Frisse nieuwelingen**: in 2018 of 2019 begonnen volksvertegenwoordigers, bestuurders of top-ambtenaren, die nog fris en soms vol verbazing ervaren hoe dingen gaan.

Twijfel je of je bij de doelgroep behoort? Neem dan gerust contact op met de organisatie: info@leergangzuidholland.nl

1.4 Inschrijvingen gaan als volgt:

- De leergang Zuid-Holland heeft een exclusief karakter. Dat wordt al zichtbaar in de samenstelling van de Programmaraad en straks ook in de deelnemers. De Leergang is bedoeld voor gemotiveerde en getalenteerde deelnemers. We richten ons op de top van de Zuid-Hollandse overheidsorganisaties. Om zo het maximale effect van de ontmoeting en het gezamenlijk denken te bereiken. Vanwege dat effect is het aantal beschikbare plekken per doelgroep ook gemaximeerd. Én wil de programmaraad ook borgen dat de samenstelling van de groepen in balans is. Voor de Vertrouwde gezichten hebben we 50 plaatsen, voor de bruisende talenten en de frisse nieuwelingen ieder 35.
- Gemeenten, de provincie , de waterschappen en de bestuurlijke koepelorganisaties schrijven deelnemers in voor de leergang van 6 modules. De programmaraad waakt voor een enigszins gebalanceerde samenstelling van de deelnemersgroepen. Dat kan aanleiding zijn om bijvoorbeeld naar motivatie van potentiële deelnemers te kijken.
- Een inschrijving is persoonlijk. Een deelnemer doet alle zes de modules mee. Kan hij of zij onverhoopt een keer niet dan is het mogelijk én wenselijk een vervanger te sturen. Hieraan zijn geen extra kosten verbonden.

De leergang richt zich op deelnemers uit de gehele provincie Zuid-Holland. Dit zodat er breed kan worden gekeken naar vraagstukken en juist de diversiteit van Zuid-Holland kan worden meegenomen. Ook kan over de huidige grenzen van bestaande samenwerkingsverbanden heen worden gekeken.

De thema's zijn zo gekozen (waarover hieronder meer) dat ze provincie-breed aansprekend en relevant zijn. Locaties bevinden zich gespreid over de hele provincie.

De drie doelgroepen draaien vier van de zes modules los van elkaar. De derde en de laatste module is volledig gezamenlijk. De afzonderlijke modules bieden allen voldoende ruimte voor ontplooiing in de leergang.

De 'vertrouwde gezichten' zullen voornamelijk verdiepend en kritisch naar dilemma's en vraagstukken kijken. Bij hen gaat het om 'vraagverdieping'. En natuurlijk is het bedenken van oplossingen niet verboden.

De 'frisse nieuwelingen' en 'bruisende talenten' zullen zoeken naar vernieuwende doorbraken door juist 'out of the box' te denken om daarmee doorbraken te creëren.

De gezamenlijke modules draaien om reflectie op en confrontatie met ideeën en perspectieven die uit de voorgaande modules in de verschillende groepen zijn opgekomen. Daarbij wordt ook aan deze gezamenlijke modules een inhoudelijk thema gekoppeld.

De modules vinden voor vertrouwde gezichten en frisse nieuwelingen plaats op donderdagavond van 17:00 - 22:00 uur incl. diner. Ze zullen op dezelfde locatie een gescheiden programma draaien. Voor bruisend talent vinden de modules op vrijdagochtend plaats van 09:00-13:00 uur, incl. lunch. De gezamenlijke modules vinden op donderdagavond van 17:00 - 22:00 uur plaats.

MODULE 1	• Vertrouwde gezichten/ frisse nieuwelingen • Bruisend talent	Donderdag 23/5 Vrijdag 24/5	17-22 uur 09-13 uur
MODULE 2	• Vertrouwde gezichten/ frisse nieuwelingen • Bruisend talent	Donderdag 13/6 Vrijdag 14/6	17-22 uur 09-13 uur
MODULE 3	• Gezamenlijk	Donderdag 11/7	17-22 uur
MODULE 4	• Vertrouwde gezichten/ frisse nieuwelingen • Bruisend talent	Donderdag 26/9 Vrijdag 27/9	17-22 uur 09-13 uur
MODULE 5	• Vertrouwde gezichten/ frisse nieuwelingen • Bruisend talent	Donderdag 24/10 Vrijdag 25/10	17-22 uur 09-13 uur
MODULE 6	• Gezamenlijk	Donderdag 21/11	17-22 uur

2

Zes modules over inhoudelijke thema's, waarvan twee confrontaties tussen vertrouwde gezichten, frisse nieuwelingen en bruisend talent

Het programma bestaat uit vier inhoudelijke sessies voor de drie gescheiden deelnemersgroepen. De drie deelnemersgroepen behandelen dus modules 1,2,4 en 5 los van elkaar en allen met een eigeninvalshoek. In de derde en zesde module komen de groepen samen en wordt de confrontatie en verbinding tussen de groepen gezocht.

De thema's voor de sessies zijn:

2.1 BEWEEGRUIMTE: de druk op ruimte groeit, hoe blijft er plek voor alle 'functies' en gebruikers?

In sterk verstedelijkte regio's door de hele wereld zie je dezelfde problematiek, zeker als de steden (blijven) groeien: verstoppingen op de weg en het spoor, beperkte ruimte voor groei van bedrijven, oorspronkelijke woonvormen die niet meer te realiseren zijn en groen dat vaak het kind van de rekening is. In Zuid-Holland (an sich al een sterk verstedelijkt gebied) speelt dit vraagstuk in sterke mate: biedt de provincie eigenlijk wel voldoende ruimte voor alle toekomstige behoeften op het beperkte aantal m^2 dat Zuid-Holland beslaat? In deze module verkennen we dit vraagstuk. We doen dat met de komst van de Omgevingswet als contextfactor: de manier waarop we plannen maken en tot besluiten komen over de ruimtelijke inrichting gaat de komende jaren namelijk ook nog eens danig op de schop.

De omgeving lijkt vol en dit vraagt om andere (innovatieve?) manieren van vervoeren, recreëren, wonen en werken. Zijn bijv. verticale oplossingen, urban farming en ondergrondse mobiliteit échte oplossingen? Hoe combineren we people, planet en profit op een goede manier? En wie bepaalt eigenlijk hoe die laatste kostbare ruimte mag worden ingevuld? Een prikkelende module over de toekomst van ruimte.

Sprekers/locatie volgen

2.2 DE ARBEIDSMARKT: het overbruggen van het gat tussen aanbod en vraag: houden we werk voor iedereen in een tijd van economische groei?

De economie van de provincie Zuid-Holland is divers. En hoewel er op voldoende hoog abstractieniveau altijd overeenkomsten tussen sub regio's te benoemen zijn, is economische ontwikkeling in de verschillende delen van onze provincie een wezenlijk ander vraagstuk. Dat maakt ook succesvol arbeidsmarktbeleid regionaal een ander vraagstuk. Daarbij wordt het gat tussen aanbod en vraag naar bepaalde arbeidsgroepen steeds nijpender (zeker technisch personeel). Bijna een kwart van de bedrijven in de provincie (CBS) geeft inmiddels aan nadeel te ondervinden van personeelstekorten. Ook kent elke gemeente een populatie inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt. Hoe gaat Zuid-Holland hier succesvol mee om? We zijn allemaal druk bezig met het aan elkaar verbinden van onderwijs, economie en arbeidsmarktbeleid. Des te meer nu de economie de afgelopen jaren weer duidelijk aantrekt. We besteden allemaal veel energie aan specifieke doelgroepen, zoals mensen met een beperking begeleiden naar werk. We werken aan een revival van bedrijfsscholen, maken triple helix samenwerkingsverbanden en scholen passen hun curriculum aan. Maar hoe maak je die verbindingen succesvol? Zijn de tekorten en de grote veranderopgave in het huidige aanbod wel op te lossen met een ander onderwijsbeleid? Kortom: Een module over tekorten, kansen en uitdagingen binnen de arbeidsmarkt en samenleving.

Sprekers/locatie volgen

2.3 CONFRONTATIE 1: aan de hand van voorgaande onderwerpen en de dynamiek tussen stad en ommeland

In heel Nederland speelt dezelfde dynamiek: steden groeien en het ommeland 'loopt leeg'. De mate waarin verschilt, net als de startsituatie. Máár de beweging is overal waarneembaar. Dat roept vragen op. Hoe voorkomen we te grote leegloop met name door het vertrek van hoogopgeleide jongeren? Hoe houden we voorzieningen in stand? In de stad is de opgave het krijgen van spreiding binnen de stad en het voorkomen van overbelasting en verantwoorde groei. Op het platteland is de vraag hoe je voorzieningen laat matchen met veranderende bevolkingssamenstellingen.
In veel krimpgebieden is juist de vergrijzing ook bijzonder sterk. Máár de vraag is ook: hoe houden we het ommeland vitaal? Hoe zorgen we voor voldoende goede onderlinge verbindingen? Of moeten we ons niet verzetten maar de ontwikkelingen omarmen en komen tot een nieuwe balans. En welke verdien- en compensatiepatronen zijn verstandig? Moet de stad ook investeren in het ommeland? Hoe ver moet dat gaan? Wat voor houvast bieden theorieën als Daily Urban Systems daarin?

Sprekers/locatie volgen

2.4 DUURZAAMHEIDS-TRANSITIE: van ronkende teksten naar slim samen stappen maken

Dat klimaatverandering ons allemaal raakt, staat anno 2019 eigenlijk alleen in nog Washington D.C. ter discussie. We staan voor een maatschappij-brede veranderopgave. Daarin zullen we een energietransitie moeten doormaken, maar ook anders moeten gaan produceren, anders om moeten gaan met afval, anders moeten gaan eten en wellicht zelfs anders met elkaar moeten omgaan. De duurzaamheidstransitie is dus een technische, maar zeker ook maatschappelijke opgave. Mede door die breedte blijven deze uitdagingen vaak abstract, is beïnvloedingsruimte voor bijv. gemeenten 'fuzzy' en is er klimaatscepsis (en dus onenigheid op inhoud én waarden), ook in Nederland. Boven alles is het een vraagstuk waarvan velen denken: als alle andere mensen nu veranderen, hoef ik het zelf niet te doen. En zo komen we er natuurlijk niet. De problemen lijken ver van ons huis te spelen, maar komen steeds dichterbij; te denken aan zoetwatertekorten, droogte, etc. in ons eigen land. Dit vraagt om actie.

In deze module verkennen we het duurzaamheidsvraagstuk met elkaar: hoe groot is de opgave nu écht? Wat betekent de energietransitie voor de straat, gemeente, regio, provincie, Nederland en daarbuiten? Om het concreet te maken: hoe verhouden lokale energiecoöperaties, gemeentelijke windmolenparken, een regionale warmterotonde, het provinciale energieakkoord en het landelijke energieakkoord zich bijv. tot elkaar. En welke kansen biedt de biobased economy als alternatief?

Sprekers/locatie volgen

2.5 OVER HET SAMEN VOOR ELKAAR KRIJGEN: welke positie geef je de participerende burger?

Een niet te missen trend van de afgelopen jaren: van verzorgingsstaat naar participatie maatschappij. Wat dat precies betekent, lijkt door weinigen echt te zijn doordacht. In elk geval gaat het vaak over het 'van de gewone burger verwachten dat die zich actief opstelt, met initiatieven komt en zich in brede zin nuttig maakt voor de samenleving'. Niet verkeerd, maar wie heeft het over de andere kant: wat is de rol van de gemeente hierbij? Wie laten zij mee-participeren en wie eigenlijk niet? Tot hoever moeten initiatieven los worden gelaten en tot waar moet de gemeente de vinger aan de pols houden? En wat doet participatie met de rol van de Raad en het interne samenspel binnen en tussen de gemeentelijke organen? Er zijn vraagtekens te zetten bij het democratisch gehalte van burgerinitiatieven. Initiatiefnemers zijn vaak helemaal niet gemotiveerd tot het schrijven van beleid of het komen tot democratische consensus. Ze willen een initiatief realiseren. En wat doen we eigenlijk met burgers die niet participeren? Kortom: 'de participerende burger' lijkt de toekomst (en heeft zeker voordelen), maar het landen en inbedden van initiatieven vraagt om keuzes en concrete ideeën. In deze sessie onderzoeken we de grenzen, kansen en gevaren van de participerende burger en de veranderende verhouding tussen overheid en samenleving in brede zin: wie staat waarvoor aan de lat?

Sprekers/locatie volgen

2.6 CONFRONTATIE 2: generatiebruggen-bouwen!

De inhoudelijke vier modules hebben ongetwijfeld veel thema's en opgaven losgemaakt. In deze gezamenlijke afsluitende module staat de meer contextuele en achterliggende dynamiek centraal: hoe in context succesvol leiderschap en succesvolle sturing te ontwikkelen. Doel van de gezamenlijke module is ook om, net als in confrontatie 1, 'in elkaars huid te kruipen'. Met een belangrijke rol voor het Bruisend Talent en Frisse Nieuwelingen. In gezamenlijk interactief gesprek verrijken we de in de inhoudelijke modules geformuleerde ideeën en kijken we waar verandering noodzakelijk en urgent is. We zoeken naar energie om in de regio's en Zuid-Holland als geheel een stap verder te komen.

Sprekers/locatie volgen

3 Kosten

De organisatie van de leergang ‘kost’ vanzelfsprekend geld. We vragen van iedere deelnemer een bijdrage in de kosten. Deelname kost per deelnemer € 975,- exclusief btw voor de gehele leergang, inclusief alle catering en voorzieningen tijdens de 6 modules. Deelname is alleen mogelijk aan de leergang als geheel. Bij afwezigheid kan een collega de vaste deelnemer vervangen.

Vragen? Enthousiast en wil je je graag inschrijven? Neem dan contact op met de organisatie via info@leergangzuidholland.nl

4 Organisatie

De leergang Zuid-Holland is een product dat onder verantwoordelijkheid staat van een Programmaraad die waakt voor kwaliteit, inhoud en aansluiting.

De programmaraad bestaat uit:

Liesbeth Spies
Burgemeester
Alphen aan de Rijn

Jeannette Baljieu
Gedeputeerde provincie
Zuid-Holland

Ghislaine Aarts
Directielid Arriva
Nederland

Jaap Paans
Burgemeester
Alblasserdam

Lidia Spindler
Gemeentesecretaris
Westland

Arno van Kempen
Wethouder Teylingen

Ronald Wiebes
Directielid Heerema
Fabrication Group

Caroline van de Wiel
Directeur
Hoogheemraadschap
Rijnland

Vincent van der Meulen
Partner Kraaijvanger
Architects

Jon Hermans-Vloedbeld
Wnd. Burgemeester
Noordwijk

Inschrijfformulier

Deelname Leergang Zuid Holland 2019: Taaie Thema's en Duivelse Dilemma's

NAAM	
FUNCTIE	
ORGANISATIE	
AANMELDING VOOR	Vertrouwde gezichten / Bruisend talent / Frisse nieuwelingen
E-MAILADRES	
TELEFOONNUMMER	
DIEETWENSEN	
FACTUURGEGEVENS*	
HANDTEKENING**	

*) bij voorkeur een crediteurenafdeling met contactpersoon incl. e-mailadres. Anders een bedrijfsnaam met contactpersoon en digitale contactgegevens. U kunt indien u de factuur op een specifieke code wilt laten boeken, die code hier aangeven. Dit is niet verplicht.

**) met ondertekening van dit formulier geef ik toestemming voor het in rekening brengen van €975,- (excl. BTW) voor deelname aan de Leergang Zuid-Holland.

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			19-0076967	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
R. Brouwer		Bedrijfsvoering	(0174) 67 2745	27 MAART 2019

ONDERWERP
beroepsschrift tegen besluit minister EZK inzake gaswinning Gaag-Monster

Geachte raad,

Hierbij informeren wij u over de stand van zaken omtrent het besluit van de minister van EZK inzake gaswinning Gaag-Monster en ons besluit om daar beroep tegen in te stellen.

Aanleiding: nieuw winningsplan NAM
Bij aanvraag van 2 augustus 2017 heeft de NAM de minister verzocht om instemming ten behoeve van de voortzetting van de winning van aardgas binnen het veld Gaag-Monster. Na het doorlopen van de procedure met betrekking tot de aanvraag is een ontwerp-instemmingsbesluit ter inzage gelegd, waarop belanghebbenden mochten reageren. De gemeenteraad van Westland heeft op 10 juli 2018 aangegeven op te willen komen tegen het voornemen tot een instemmingbesluit, waarmee de NAM de mogelijkheid krijgt om tot en met 2027 het veld 'Gaag-Monster' te mogen exploiteren. Met ondersteuning van de raad hebben wij een zienswijze ingediend bij de minister.

Besluit tot instemming
Ondanks de zienswijze van de gemeente Westland en meerdere andere partijen heeft de minister besloten tot instemming met het winningsplan van de NAM. Wij hebben kennis genomen van het besluit en de daarin verwoorde argumenten en wij zijn van mening dat de minister in het besluit onvoldoende rekening heeft gehouden met de belangen van de inwoners, bedrijven en natuur van Westland. De minister heeft weliswaar als voorwaarde bij de winning gesteld dat er een uitwerking moet plaatsvinden op onderdelen van de winningsvergunning, waaronder een effectenstudie van de gaswinning ten aanzien van de glastuinbouw; toch tekenen we beroep aan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, omdat we op dit moment niet overtuigd zijn van de veiligheid en vermeende borgingen.

Beroep
Via de beroepsprocedure willen wij het instemmingsbesluit getoetst hebben op formele en materiele gronden, zodat onder andere aspecten als veiligheid en natuur voldoende geborgd zijn (evenals schadeloosstelling en dergelijke zaken). Nu is nog onvoldoende helder wat de consequenties zijn van voortzetting van de gaswinning en het opnieuw in productie nemen van voorkomens binnen het veld 'Gaag-Monster' op de veiligheid van woningen in het Westland - die grotendeels op staal zijn gebouwd - het glasareaal met de daarin zich bevindende werknemers en lange termijn

ALG BCR 007

effecten voor natuur en milieu. Kortom: de (specifieke) situatie in het Westland noopt om het instemmingsbesluit voor te leggen aan de hoogste bestuursrechter.

Voortzetting
Op 29 maart 2019 verstrijkt de beroepstermijn. De procedure kent slechts een rechtsgang. In de Mijnbouwwet en de Wet milieubeheer is bepaald dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de eerste en enige rechter is. Wij hebben ervoor gekozen om eerst een zogenaamd pro-forma-beroepschrift in te dienen, ook wel beroepschrift op nader aan te vullen gronden. Vanwege het ontbreken van de gronden zal de Afdeling een nadere termijn vergunnen van vier weken voor het aanvullen van de gronden. Het geeft wat meer tijd voor het formuleren van gronden.

Optrekken meerdere partijen
Het is bekend dat meerdere partijen destijds een zienswijze hebben ingediend. Op dit moment wordt verkend of Westland in beroep met andere partijen kan optrekken. Mogelijk dat na het indienen van het pro forma-beroepschrift meer duidelijk is welke partijen zich hebben gemeld bij de Afdeling. Alleen die partijen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep op komen bij de Afdeling, behoudens een enkele uitzondering op deze regel.

Reactie melding van inwoner Monster
Ten behoeve van de commissie EFO van 3 april 2019 is een rondvraag gesteld over een melding van een inwoner van Monster, over het besluit van de minister. Wij hebben deze inwoner op 26 maart 2019 een reactie gezonden. In die reactie hebben we onder meer aangegeven dat de punten die door de bewoner zijn opgevallen, ook door het college zijn opgevallen. En dat het onder meer een reden is voor het besluit tot procedure.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

From: Mariola Musters <M.Musters@halderberge.nl>
Sent: 26 Mar 2019 08:36:44
To:
Cc: Griffie
Subject: Motie problematiek CBR
Attachments: Motie problematiek CBR.pdf

Geachte heer/mevrouw,

Namens de gemeente Halderberge ontvangt u bijgaand document: betreft Motie inzake problematiek CBR.

Wij verzoeken u om deze email door te zetten naar het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad, met het verzoek de motie te ondertekenen en naar onze gemeente terug te sturen.

Wij hebben deze motie inmiddels ook onder de aandacht gebracht van de Minister van Infrastructuur, mevrouw van Nieuwenhuizen en de directie van het CBR.

Met vriendelijke groet,

M. Musters, Team Klantzaken van de gemeente Halderberge
Postbus 5 4730 AA Oudenbosch
E-mail:m.musters@halderberge.nl

Telefoonnummer: 14 0165

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag en donderdag.

Proclaimer:
De gemeente Halderberge streeft naar een optimale dienstverlening.
Toch is het mogelijk dat deze mail niet voor u is bestemd. In dat geval verzoeken
wij u de afzender op de hoogte te brengen van de verkeerde bezorging van deze mail.

De gemeente Halderberge maakt geen gebruik van de elektronische weg
voor het aanvragen of verzenden van besluiten.
Aanvragen voor besluiten kunnen daarom alleen per post worden ingediend.

DOOR COLLEGE OVERGENOMEN
AANGENOMEN / VERWORPEN
STEMMEN VOOR: ..... STEMMEN TEGEN: .....
De griffier,

MOTIE
Problematiek CBR

de raad van de gemeente Halderberge, in vergadering bijeen op 7 februari 2019,

gelet op:

De berichtgeving in de landelijke en regionale media aangaande de problematiek bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)

constaterende dat;

- De administratieve problemen bij het CBR blijkbaar zo groot zijn, dat sommige beroepschauffeurs noodgedwongen thuis zitten;
- Niet alleen beroepschauffeurs in de problemen komen, maar ook andere mensen die een gezondheidsverklaring moeten overleggen ter beoordeling, alvorens hun rijbewijs kan worden aangevraagd;
- Door drukte bij het CBR het beoordelen van rijgeschiktheid soms langer dan vier maanden kan duren.

overwegende dat;

- Inwoners van Halderberge € 39,75 moeten betalen voor een nieuw rijbewijs en indien van toepassing daar bovenop nog € 37,80 voor een gezondheidsverklaring.;
- Dit prijzen zijn waarbij de inwoner een bepaalde kwaliteit en klantgerichtheid mag verwachten;
- Halderberge dienstverlening voorop heeft staan;
- De kwaliteit van dienstverlening rondom reisdocumenten zelfs onlangs heeft verhoogd met service aan huis;
- Kwaliteit van dienstverlening in de keten wordt bepaald door de zwakste schakel;
- Het CBR in het geval van rijbewijsverleningen met verplichte gezondheidsverklaringen momenteel een hele zwakke schakel is;
- De inwoners betere service mogen verwachten.

gelet op artikel 33 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Halderberge;

verzoekt het college;

- In samenspraak met gemeentes in de regio een glashelder en dringend signaal af te geven bij het CBR dat het zo niet langer kan en dat ze hun administratieve problemen moet oplossen;
- In de tussentijd de inwoners van Halderberge heel duidelijk en tijdig te informeren over de problematiek en de afhankelijkheid van het CBR in de totale procedure voor het aanvragen van een rijbewijs.

en gaat over tot de orde van de dag.

Lokaal Halderberge — VVD Halderberge — CDA

VDG — Wos — Progressief Halderberge

From: Griffie
Sent: Monday, April 01, 2019 9:34:54 AM
To: Info
Cc:
Subject: Inboeken ajb: jaarrekening 2018 Stadsgewest Haaglanden in liquidatie
Attachments: Stadsgewest Haaglanden Jaarrekening incl getekende beoordelingsverklarin....pdf

---

Van: Ruurd Smits [mailto:r.smits@mrdh.nl]
Verzonden: zaterdag 30 maart 2019 14:57
Aan: 'griffie@zoetermeer.nl'; 'griffie@denhaag.nl'; 'griffie@wassenaar.nl'; 'griffie@delft.nl'; 'griffie@rijswijk.nl'; 'griffie@middendelfland.nl'; 'griffie@pijnacker-nootdorp.nl'; 'griffie@leidschendam-voorburg.nl'; Griffie
CC: 'Spaans D.I.A.'; 'Siebe Dekkinga'; 'Michel Bezuijen'; Martijn Vollering; 'Nood R. van'
Onderwerp: jaarrekening 2018 Stadsgewest Haaglanden in liquidatie

Geachte leden van de gemeenteraden van de negen Haaglanden gemeenten,

Bij deze zend ik u de jaarrekening 2018 van Stadsgewest Haaglanden (in liquidatie). De jaarrekening is inclusief de getekende verklaring van de accountant

Als u vragen heeft naar aanleiding van de jaarrekening ontvangen wij deze graag per mail, te richten aan ondergetekende en aan Martijn Vollering (m.vollering@mrdh.nl)

Hoogachtend, namens het Stadsgewest,

Ruurd Smits

Controller a.i.

Stadsgewest Haaglanden
(in liquidatie)

Jaarrekening 2018
Goedgekeurd op 2019

Jaarrekening 2018
Stadsgewest Haaglanden
(in liquidatie)

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

Deel 1 Jaarverslag 3

Hoofdstuk 1 Inleiding 3

Hoofdstuk 2 Kerngegevens 4

Hoofdstuk 3 Programmaverantwoording 5

3.1 Programma Bestuur 5

Hoofdstuk 4 Paragrafen 7

4.1 Paragraaf 1 Weerstandsvermogen en risicomanagement 7

4.2 Paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen 9

4.3 Paragraaf 3 Financiering 9

4.4 Paragraaf 4 Bedrijfsvoering 11

4.5 Paragraaf 5 Verbonden partijen 11

4.6 Paragraaf 6 lokale heffingen 11

Deel 2 Jaarrekening 12

Hoofdstuk 5 Balans 2018 12

Hoofdstuk 6 Totaaloverzicht van baten en lasten 14

Hoofdstuk 7 Overzicht van baten en lasten per programma 15

7.1 Programma Bestuur 15

7.2 Financiering en algemene dekkingsmiddelen 16

Hoofdstuk 8 Toelichtingen 17

8.1 Waarderingsgrondslagen voor waardering en resultaatbepaling 17

8.2 Toelichting op de balans 19

8.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 24

8.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 25

8.5 WNT-gegevens 28

Deel 3 Overige gegevens 29

Hoofdstuk 9 Besluit 29

Hoofdstuk 10 Beoordelingsverklaring 30

Bijlage 1 Liquiditeitspositie 34

Bijlage 2 Toelichting op gebruikte afkortingen 35

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Deel 1 Jaarverslag

Hoofdstuk 1 Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening 2018 van Stadsgewest Haaglanden.
Dit is de vierde jaarrekening van Stadsgewest Haaglanden als liquidatieorganisatie. Op 1 januari 2015 is de Wet afschaffing plusregio's in werking getreden. In samenhang daarmee hebben de burgemeesters, colleges en gemeenteraden van de negen deelnemende gemeenten besloten om de gemeenschappelijke regeling Stadsgewest Haaglanden op te heffen per 1 januari 2015. In 2017 is Stadsgewest Haaglanden nog 'in liquidatie'. Dat wil zeggen dat alleen de lopende verplichtingen worden afgehandeld. In 2016 zijn alle publiekrechtelijke taken van het voormalig Stadsgewest geheel afgerond. In 2017 is het sociaal plan in zijn geheel afgehandeld. In 2018 zijn er nog een aantal taken in de private sfeer (met name de huisvesting Grote Markstraat in Den Haag).

De begroting 2018

Deze is door het Algemeen Bestuur van Haaglanden vastgesteld in haar vergadering van 29 juni 2017. Er is in 2018 geen begrotingswijziging aangebracht.

Aanpassingen in de jaarrekening 2018

Aangezien de werkzaamheden van het Stadsgewest sinds 2015 geen beleidsmatig karakter meer hebben zijn met ingang van de jaarrekening 2015 bij de programma's de onderdelen "Wat wilden we bereiken?" en "Wat hebben wij er voor gedaan?" vervallen.

De WNT (de Wet Normering bezoldering Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2018: € 187.000.
In overeenstemming met (WNT), die is ingevoerd op 1 januari 2013, waren t/m 2017 de gegevens van de secretaris-directeur en de leden van het algemeen en dagelijks bestuur van het Stadsgewest Haaglanden vermeld in bijlage 3: WNT-gegevens. Voor 2018 doet zich een wijziging voor. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 hebben de gemeenten in het algemeen geen duidelijke vertegenwoordiging meer in het AB. Het Stadsgewest beschouwt nu de griffies van de gemeenteraden als AB aanspreekpunt. De WNT opgave voor het AB komt daarmee te vervallen.

Bestuursorganen en portefeuilleverdeling dagelijks bestuur

Vanaf 1 januari 2015 kende het Stadsgewest Haaglanden in liquidatie de volgende portefeuilleverdeling van het dagelijks bestuur:

Portefeuille	Portefeuillehouder
Voorzitter	J.J. van Aartsen
Plaatsvervangend voorzitter	Mr. drs. G.A.A. Verkerk
Secretaris-directeur	R. van Nood
Bestuurlijke organisatie	J.J. van Aartsen
Financiën	Drs. M.J. Bezuijen
Concernzaken	Drs. J.Th. Hoekema

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

De heer Verkerk is medio 2016 afgetreden als bestuurslid in verband met zijn vertrek als burgemeester van Delft. Aangezien het DB toen nog beschikte over het minimaal aantal vereiste aantal van 3 leden is besloten om de open gevallen plaats niet in te vullen.
Inmiddels zijn in 2017 ook de heren Hoekema en Van Aartsen afgetreden als burgemeester van hun gemeente en daarmee ook als DB lid Haaglanden. Zij worden vervangen door hun opvolgers.

Het resultaat en de voorgestelde bestemming
Het jaar 2018 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 258.677.

Voorgesteld wordt om het positieve resultaat toe te voegen aan de egalisatiereserve.

Marap's
In de verslagperiode is geen Marap uitgebracht.

Hoofdstuk 2 Kerngegevens

Aantallen inwoners	**Bron CBS**			**Bron CBS**
	01-01-2017	Groei 2017	Groei % 2017	01-01-2018
Delft	101.381	872	0,9%	102.253
Den Haag	524.882	7.679	1,5%	532.561
Leidschendam-Voorburg	74.604	343	0,5%	74.947
Midden-Delfland	19.034	304	1,6%	19.338
Pijnacker-Nootdorp	52.656	978	1,9%	53.634
Rijswijk	51.027	1.181	2,3%	52.208
Wassenaar	26.055	29	0,1%	26.084
Westland	105.632	1.860	1,8%	107.492
Zoetermeer	124.763	-68	-0,1%	124.695
Totaal	**1.080.034**	**13.178**	**1,2%**	**1.093.212**

MAZARS
15 MAART 2019
Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Hoofdstuk 3 Programmaverantwoording

3.1 Programma Bestuur

Het Stadsgewest Haaglanden was tot 1 januari 2015 een plusregio (Wgr-plus, november 2005) waarin negen gemeenten in de regio Haaglanden met elkaar samenwerkten, namelijk de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. In het programma Bestuur worden de bestuurlijke taken van het Stadsgewest toegelicht, die nog doorlopen in 2018.
Evenals 2016 en 2017 stond het jaar 2018 in het teken van de afbouw en liquidatie van het Stadsgewest Haaglanden.

Het Stadsgewest kent drie bestuursorganen: het algemeen bestuur (AB), het dagelijks bestuur (DB) en de voorzitter. Het algemeen bestuur bestaat uit leden die de gemeenteraden van de negen stadsgewestelijke gemeenten uit hun midden en uit de colleges van burgemeester en wethouders kozen. Het dagelijks bestuur wordt door en uit leden van het algemeen bestuur gekozen. Het is in het Stadsgewest gebruik dat deze leden lid zijn van het college van burgemeester en wethouders. De burgemeester van Den Haag is qualitate qua voorzitter van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar, die van het dagelijks bestuur zijn besloten. Dit alles gebeurt op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en bepalingen van de gemeenschappelijke regeling van het Stadsgewest.

Het algemeen bestuur telde tot 1 januari 2015 66 zitting hebbende leden inclusief de voorzitter en was er sprake van één vacature. Per 1 januari 2015 is het aantal leden teruggebracht tot 31 op grond van een besluit van het AB op 20 oktober 2014. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 zijn de griffies van de negen gemeenteraden het AB aanspreekpunt geworden voor het Stadsgewest.
Het Stadsgewest Haaglanden kent nog een commissie van advies voor de bezwaarschriften.

Het dagelijks bestuur is in 2016 teruggebracht naar 3 leden. Zie voor de samenstelling s.v.p. hoofdstuk 1, de Inleiding.

Alle openbare vergaderingen, bijbehorende beleidsdocumenten en besluitvorming werden op www.haaglanden.nl gepubliceerd. In 2017 is de domeinnaam van het Stadsgewest is gewijzigd in www.stadsgewesthaaglanden.nl. Inmiddels is de website opgeheven.

Het algemeen bestuur heeft in 2018 één keer vergaderd. Het dagelijks bestuur heeft een aantal besluiten genomen via een schriftelijke ronde.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Wat heeft het gekost?

	Begroting 2018	Werkelijke uitkomst 2018
Totaal lasten programma bestuur	€ 720.000	-/- € 258.892
Totaal baten programma bestuur	€ 0	€ 0
Nadelig saldo programma bestuur	**€ 720.000**	**-/ € 258.892**

De huurlasten van de Grote Markstraat waren bij de begroting nog geraamd in dit programma. Conform de gedragslijn in de jaarrekening 2017 zijn de gerealiseerde kosten 2018 rechtstreeks ten laste gebracht van de voorziening liquidatiekosten.
Er is een negatieve last opgenomen van € 258.892 in verband met een vrijval uit de voorziening liquidatiekosten (zie s.v.p. de toelichting in de paragraaf 4.1 Weerstandsvermogen).
De kosten voor de uitvoering van de liquidatiewerkzaamheden zijn eveneens rechtstreeks ten laste gebracht van de voorziening liquidatiekosten. Dit wordt nader toegelicht bij de betreffende balanspost.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Hoofdstuk 4 Paragrafen

4.1 Paragraaf 1 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de bekende risico's, waarvoor geen afdoende stuur- en beheersmaatregelen kunnen worden getroffen of voorzieningen zijn ingesteld.
In verband met de opheffing van het Stadsgewest Haaglanden per 31 december 2014 zijn de risico's beperkt. Alle taken inclusief risico's op het gebied van verkeer en vervoer zijn overgedragen aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De benodigde en verplichte uitgaven in de liquidatiefase waren in het liquidatieplan inclusief "onvoorzien" geraamd als onttrekking aan de algemene reserve in 2015 en verdere jaren. Daarna resteerde een geprognosticeerd liquidatiesaldo van circa € 9 miljoen, waarvan 50% aan het begin van de liquidatiefase is uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten en er op dat moment dus nog een weerstandscapaciteit van circa € 4,5 miljoen resteerde. Daarvan is in 2017 nog een keer € 2,5 miljoen uitgekeerd aan de negen Haaglanden gemeenten
Tegenover het weerstandsvermogen staat één gekwantificeerd risico van materiële omvang: de BTW claim van € 1,575 mln. die in maart 2016 is ingediend door de voormalig eigenaar van de kantoorruimte aan de Grote Marktstraat.
De discussie over deze factuur is op dit moment (januari 2019) nog niet afgerond. De liquidatieorganisatie heeft een fiscaal deskundige ingeschakeld om de hoogte van de te verwachten financiële schade als gevolg van de BTW claim te bepalen. Met behulp van deze deskundige is in 2018 een berekening gemaakt van het bedrag dat het Stadsgewest redelijkerwijs zou moeten vergoeden voor de BTW claim. Dit bedrag (aanzienlijk minder dan € 1,575 mln.) is in 2018 overgemaakt naar de voormalige eigenaar. Op grond van het advies van deze deskundige en de inschatting van het gedeelte van de schade die het Stadsgewest uiteindelijk zelf zal moeten dragen is bij de prognose van het liquidatiesaldo nog een aanvullend bedrag opgenomen bij de post Huurcontract Grote Marktstraat.
Dit in ogenschouw genomen zijn er verder per 31 december 2018 geen gekwantificeerde risico's van materiële omvang waarvoor geen afdoende stuur- en beheersmaatregelen zijn getroffen.

Voor de verwachte kosten van de liquidatie na 1 januari 2015 (destijds geraamd op ruim € 4,6 mln.) is bij de jaarrekening 2014 een voorziening getroffen. De liquidatiekosten 2015, 2016 en 2017 zijn eerder onttrokken aan deze voorziening. Het saldo van de voorziening bedroeg per 31 december 2017 € 1.951.269

De onttrekking 2018 bedraagt € 799.508. Het saldo per 31-12-2018 bedraagt daardoor € 1.151.762. In de onttrekking is een mutatie opgenomen van € 258.892 in verband met de herberekening van de nog te verwachten liquidatiekosten.

In 2017 heeft het Stadsgewest Haaglanden de laatste uitkeringen gedaan vanuit het sociaal plan. Per 31-12-2017 is het sociaal plan verlopen en in 2018 zijn er geen uitkeringen in dit kader meer geweest.

In de onderstaande tabel is de inschatting opgenomen van de liquidatiekosten vanaf 1 januari 2019 en het verwachte liquidatiesaldo.

De prognose van het liquidatiesaldo komt uit op € 1.558.615.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Prognose liquidatiesaldo Stadsgewest Haaglanden (31-12-2018)		
Reserve egalisatiefonds per 31-12-2018	1.299.938	
Resultaat 2018	(215)	
Reserve na verwerking resultaat		1.299.723
Voorziening kosten liquidatie SGH per 31-12-2018		1.151.762
		2.451.485
Prognose kosten vanaf 1-1- 2019		
Verplichtingen		
Huurcontract Grote Markstraat	816.916	
Overige contracten	13.955	
Liquidatiekosten		
Personeel liquidatie organisatie	46.000	
Accountantskosten 2018 en 2019	16.000	
		(892.871)
Prognose liquidatiesaldo per 26 januari 2019		**1.558.615**

Inzake de betaalde servicekosten over de jaren 2016 en 2017 is er op dit moment nog een dispuut met de verhuurder. Stadsgewest Haaglanden claimt dat er teveel servicekosten zijn betaald. Het Stadsgewest Haaglanden heeft hierover contact met de verhuurd en stelt dat de teveel betaalde servicekosten terug worden betaald. Het gaat in 2016 om een bedrag ad € 47.583 en over 2017 om € 19.542. Gezien het feit dat er nog geen overeenstemming is over de hoogte van de bedragen zijn deze nog niet opgenomen als harde vordering in de cijfers over 2018.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die een verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de in de jaarrekening opgenomen balans en/of resultatenrekening.
Conform het BBV dienen de volgende kengetallen in de jaarrekening te worden opgenomen:

	Jaarrekening	
Kengetal	**2017**	**2018**
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	36,9%	62,9%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Opmerkingen
De kengetallen netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit zijn voor het Stadsgewest Haaglanden niet van toepassing. Dit komt doordat het Stadsgewest Haaglanden in liquidatie is en geen structurele bedrijfsvoering kent.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen. Het geeft daarmee inzicht in de mate waarin het SGH in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm.

4.2 Paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf is in 2018 niet meer van toepassing voor het Stadsgewest.

4.3 Paragraaf 3 Financiering

Op basis van de wettelijke verplichting hield Stadsgewest Haaglanden in 2018 de liquide middelen aan in 's Rijks schatkist.

Bijdragen van de deelnemende gemeenten

Deze bijdragen zijn als gevolg van de opheffing van het Stadsgewest vervallen per 2015.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Treasury

Inleiding
In de vergadering van het algemeen bestuur van 20 april 2005 is de financiële verordening vastgesteld. Deze regelt met name de relatie tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. De gewijzigde verhouding, die op basis van gewijzigde wettelijke voorschriften zijn aangepast, maakte een nieuwe treasuryverordening noodzakelijk. Op 20 februari 2006 is dit Treasurystatuut vastgesteld.

Algemene ontwikkelingen

Rentevisie
Over de tegoeden die het Stadsgewest moet aanhouden in 's Rijks schatkist wordt (nagenoeg) geen rente vergoed.

Kasbeheer

Geldstromenbeheer
Om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken is het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op stadsgewestniveau op elkaar en op de liquiditeitenplanning af te stemmen. Bovendien is gebruik gemaakt van het product 'pakket geïntegreerde dienstverlening' van de BNG. Het betalingsverkeer wordt elektronisch uitgevoerd door de BNG.

Kwartaalrapportage van de liquiditeitspositie
Ten gevolge van de wijziging van de wet Fido van maart 2008 behoeft de rapportage inzake de liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet (modelstaat A) niet meer per kwartaal aan de provincie te worden toegestuurd. Deze rapportage is als bijlage 2 in deze jaarrekening opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2018	Werkelijke uitkomst 2018
Totaal baten financiering en algemene dekkingsmiddelen	0	
Totaal lasten financiering en algemene dekkingsmiddelen	0	215
Nadelig saldo programma financiering en algemene dekkingsmiddelen	**0**	**215**
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0
Nadelig saldo financiering en algemene dekkingsmiddelen na bestemming	**0**	**215**

MAZARS
15 MAART 2019
Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

4.4 Paragraaf 4 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf omvat de besturing en de beheersing van, het toezicht op en de verantwoording over de bedrijfsprocessen binnen de organisatie.

Personeel en organisatie
In 2014 is over het sociaal plan met de commissie voor georganiseerd overleg een volledig akkoord bereikt.

Bij de opheffing van het Stadsgewest Haaglanden per 1-1-2015 is het beleidsveld personeel en organisatie overgegaan naar de liquidatie-organisatie, die is ondergebracht bij de gemeente Zoetermeer. Zich nog voordoende personeel en organisatie werkzaamheden (b.v. in verband met het sociaal plan en de voormalig gecommitteerden) werden door deze organisatie uitgevoerd. Het sociaal plan dat bij de opheffing van Stadsgewest Haaglanden in werking is getreden kende een looptijd tot 1 januari 2018. Bij de jaarrekening 2017 zijn de verplichtingen als gevolg van dit plan volledig afgewikkeld.

Stadsgewest was nog verantwoordelijk voor pensioenuitkeringen aan een aantal voormalig gecommitteerden. Deze verplichting is in 2017 overgenomen door de gemeente Zoetermeer als uitvoerder van de liquidatieorganisatie.

Administratieve organisatie en interne controle
Alle kritische processen binnen het Stadsgewest zijn beschreven. Voor het financiële proces is in overleg met de accountant een nieuwe beschrijving opgesteld die aansluit op de liquidatieorganisatie. De interne controlefunctie is niet meer bezet sinds 2015.

4.5 Paragraaf 5 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het Stadsgewest Haaglanden zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Het Stadsgewest kende in 2018 geen verbonden partij meer.

4.6 Paragraaf 6 lokale heffingen

Deze paragraaf is niet van toepassing voor het Stadsgewest.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Deel 2 Jaarrekening

Hoofdstuk 5 Balans 2018

B A L A N S
ACTIVA

	31 december 2018	31 december 2017
VASTE ACTIVA		
Totaal vaste activa	**0**	**0**
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Rekeningcourantverhouding met het Rijk	1.710.380	3.354.532
Vorderingen op openbare lichamen	0	0
BTW Compensatiefonds	61.612	42.439
Totaal uitzettingen	1.771.992	3.396.971
Overlopende activa		
- Vooruitbetaalde kosten	506.583	26.994
Liquide middelen	197.589	96.282
Totaal vlottende activa	**2.476.164**	**3.520.247**
Totaal	**2.476.164**	**3.520.247**

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

B A L A N S
PASSIVA

	31 december 2018	31 december 2017
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene Reserves		
- Egalisatiereserve	1.299.937	1.300.013
- Nog te bestemmen resultaat	-/- 258.677	-/- 76
Totaal vaste financieringsmiddelen	**1.558.614**	**1.299.937**
VOORZIENINGEN		
Voorziening kosten liquidatie Stadsgewest Haaglanden	**892.870**	**1.951.270**
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.705	46.319
Overlopende passiva		
- Te betalen kosten	3.975	150.163
Van derden ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	0	72.558
Totaal vlottende passiva	**24.680**	**269.040**
Totaal	**2.476.164**	**3.520.247**

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Hoofdstuk 6 Totaaloverzicht van baten en lasten

Totaaloverzicht van baten en lasten

Jaarrekening 2018	Programmabegroting 2018 vastgesteld AB 29 juni 2017			werkelijke uitkomst 2018		
Programma's	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Bestuur	720.000	0	720.000	-258.892	0	-258.892
Resultaat van de programma's	**720.000**	**0**	**720.000**	**- 258.892**	**0**	**- 258.892**
Algemeen						
Treasury				215	0	215
Bijdragen van de deelnemende gemeenten				0	0	0
Resultaat voor bestemming	**720.000**	**0**	**720.000**	**- 258.677**	**0**	**-258.677**
Dekking						
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	720.000	720.000	0	0	0
Resultaat	**720.000**	**720.000**	**0**	**-258.677**	**0**	**- 258.677**

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Hoofdstuk 7 Overzicht van baten en lasten per programma

7.1 Programma Bestuur

Lasten programma Bestuur

	Begroting 2018	Werkelijke uitkomst 2018
Bestuur		
1.1 Bestuur		
Kosten liquidatieorganisatie	0	-258.892
Huurcontract kantoor	720.000	0
Eindtotaal lasten	**720.000**	**-258.892**
Totaal lasten programma bestuur	720.000	-258.892
Totaal baten programma bestuur	0	0
Nadelig saldo programma bestuur	**720.000**	**-258.892**

Baten programma Bestuur

	Begroting 2018	Werkelijke uitkomst 2018
Bestuur		
1.1 Bestuur	**0**	**0**
Doorbelasting huur kantoor	0	0
Eindtotaal baten	**0**	**0**

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

7.2 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Lasten Financiering en algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2018	Werkelijke uitkomst 2018
Financiering en algemene dekkingsmiddelen		
5.1 Financiering	**0**	**215**
Bijdragen gemeenten	0	0
Overige rente	0	215
Eindtotaal	**0**	**215**

Totaal lasten financiering en algemene dekkingsmiddelen	0	215
Totaal baten financiering en algemene dekkingsmiddelen	0	0
Nadelig saldo financiering en algemene dekkingsmiddelen voor bestemming	**0**	**215**

Baten Financiering en algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2018	Werkelijke uitkomst 2018
Financiering en algemene dekkingsmiddelen		
5.1 Financiering	**0**	**0**
Rente rekening-courant	0	0
Overige rente	0	0
Eindtotaal	**0**	**0**

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Hoofdstuk 8 Toelichtingen

8.1 Waarderingsgrondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Waarderingsgrondslagen
De jaarrekening is overeenkomstig het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgesteld.

Toelichting continuïteit in verband met de liquidatie van Stadsgewest Haaglanden
Op 1 januari 2015 is de Wet afschaffing plusregio's in werking getreden. In samenhang daarmee hebben de burgemeesters, colleges en gemeenteraden van de negen deelnemende gemeenten besloten om de gemeenschappelijke regeling Stadsgewest Haaglanden op te heffen per 1 januari 2015.

In verband met personele kosten, afwikkelingskosten en het tot oktober 2019 doorlopende huurcontract voor de Grote Marktstraat (NB: in 2018 is overeenstemming bereikt over een eerdere beëindiging van het huurcontract in 2019) is per 31 december 2014 een voorziening getroffen voor deze kosten als gevolg van de liquidatie van het Stadsgewest.

Er zijn voor 2018 geen wijzigingen van toepassing in de waarderingsgrondslagen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van vorderingen verrekend.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn voor de nominale waarde opgenomen, voor zover van toepassing zijn vorderbare renten toegerekend.

BTW-compensatiefonds
Ingaande 1 januari 2003 is de Wet BTW-compensatiefonds (BCF) in werking getreden. Dit bepaalt dat de betaalde omzetbelasting voor activiteiten die voortkomen uit de wettelijke taken, voor een vooraf afgesproken percentage (thans geheel) gecompenseerd kunnen worden uit het compensatiefonds. Bij het van kracht worden van de wet is een brief aan de Belastingdienst verzonden, waarin gesteld is dat alle taken van het Stadsgewest, behoudens de aanleg van railinfra, wettelijke taken zijn.
In 2015 is een eindcontrole van de belastingdienst uitgevoerd op de BTW en het BCF. Met de belastingdienst is overeengekomen dat het stadsgewest in de liquidatiefase aanspraak kan blijven maken op het BCF. Dit geldt in elk geval voor 2018 en naar verwachting ook voor 2019.

Liquide middelen
De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

MAZARS
15 MAART 2019
Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Eigen vermogen

Egalisatiereserve
Dit fonds is ingesteld voor de egalisatie van het exploitatiesaldo. Toevoegingen en bestemmingen vinden plaats op basis van een besluit van het algemeen bestuur.

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gevormd voor verplichtingen, verwachte verliezen of risico's, waarvan de omvang redelijk is in te schatten op de balansdatum. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan een jaar
Vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De vlottende schulden hebben een rente typische looptijd van korter dan één jaar.

Overlopende passiva
De overlopende passiva zijn ook gewaardeerd tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling
Ontvangsten en uitgaven worden ten gunste c.q. ten laste gebracht van het jaar waarin de prestatie is geleverd.

Renten worden toegerekend aan het jaar waarin het tegoed c.q. de schuld rente heeft gekweekt.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

8.2 Toelichting op de balans

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar *€ 1.710.380*

Het saldo van deze post is als volgt samengesteld:

Rekeningcourantverhouding met het Rijk	€	1.710.380
Vorderingen op openbare lichamen	€	0
BTW compensatiefonds	€	61.612
Totaal uitzettingen	€	1.771.992

RC verhouding met het Rijk (Schatkistbankieren) *€ 1.710.380*

Het Stadsgewest heeft bij de BNG een rekening-courantlimiet van € 10.000.000.
Deze liquide middelen staan ter vrije beschikking van Stadsgewest Haaglanden. In het verslagjaar behoefde van deze kredietfaciliteit geen gebruik te worden gemaakt.

De benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren is weergegeven in de onderstaande tabel.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**250**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**218**	**152**	**137**	**95**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	32	98	113	155
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	720			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	720			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.636	13.846	12.609	8.750
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	218	152	137	95

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Vorderingen op openbare lichamen *€ 0*

Het saldo van de debiteuren kan als volgt worden gespecificeerd:

Gemeenten:	€ 0
Rijk:	€ 0
Overig:	€ 0

In het saldo debiteuren hoeft geen voorziening voor dubieuze posten te worden opgenomen.

BTW Compensatiefonds *€ 61.612*

De BCF - afrekening over 2018 vindt in januari 2019 plaats op basis van de afwikkeling van de aangifte 2018, die conform de richtlijnen per jaar (BCF) in januari 2019 is ingediend.

Overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten en vooruit ontvangen facturen *€ 506.583*

Dit betreft een bedrag aan vooruitbetaalde kosten inzake BTW claim ad € 294.152, vooruitbetaalde huur en servicekosten Q1 2019 ad € 186.143 en nog door te belasten servicekosten € 26.288.

Liquide middelen

Liquide middelen *€ 197.589*

Deze post is als volgt opgebouwd:

BNG	€ 197.589
Betalingen onderweg	€ 0
	€ 197.589

Eigen vermogen

Algemene reserves

Egalisatiereserve *€ 1.299.937*

Het Stadsgewest Haaglanden beschikt over een egalisatiereserve. De middelen van deze reserve dienen ter dekking van een eventueel door bijzondere omstandigheden ontstaan tekort op de exploitatierekening. Het resterend saldo na liquidatie van het stadsgewest wordt naar rato van inwonertal verdeeld over de negen voormalige Haaglanden gemeenten.

Het verloop op deze post is als volgt:

Saldo per 1 januari 2018	€ 1.300.013
Onttrekking rekeningresultaat 2017	€ 76-
Onttrekking liquidatie uitkering	€ 0-
	€ 1.299.937

Het negatieve resultaat 2017 is onttrokken aan de egalisatiereserve.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Onverdeeld resultaat 2017 *€ 0*

Het onverdeeld nadelig resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 76 en is, conform het besluit van het algemeen bestuur van 12 juli 2018 in het verslagjaar onttrokken aan de egalisatiereserve.

Nog te bestemmen resultaat 2018 *€ 258.677*

Het jaar wordt afgesloten met een positief resultaat van € 258.677
Het voorstel is om dit resultaat toe te voegen aan de egalisatiereserve.
Het resultaat is het saldo van de resultaten op de diverse programma's, het onderdeel financiering en algemene dekkingsmiddelen en de reservemutaties, zie hiervoor de recapitulatiestaat in hoofdstuk 6 van deze jaarrekening.

Voorzieningen

Voorziening kosten in verband met liquidatie Stadsgewest Haaglanden *€ 892.870*

De voorziening is (op basis van de nog te verwachten kosten vanaf 1 januari 2019) als volgt onderbouwd in de jaarrekening 2018:

Liquidatiekosten	€ 62.000
Huurcontract kantoor Grote Marktstraat	€ 816.916
Overige contracten	€ 13.954
TOTAAL KOSTEN	€ 892.870

Het verloop van de voorziening in 2018 is als volgt:

Saldo per 1 januari 2018	€ 1.951.270
Vrijval i.v.m. kosten 2018	€ 799.508 -
Saldo na vrijval i.v.m. kosten 2018	€ 1.151.762
Mutatie 2018	€ 258.892-
Saldo per 31 december 2018	€ 892.870

In 2018 zijn de volgende kosten (totaal € 799.508) ten laste gebracht van de voorziening:

Overige contracten:	€ 7.095
Accountantskosten:	€ 11.080
Liquidatiekosten:	€ 36.361
Huurcontract:	€ 744.972
	€ 799.508

In maart 2016 is een BTW claim van € 1,575 mln. ingediend door de voormalig eigenaar van de kantoorruimte aan de Grote Marktstraat.
De discussie over deze factuur is op dit moment (januari 2019) nog niet afgerond. De liquidatieorganisatie heeft een fiscaal deskundige ingeschakeld om de hoogte van de te verwachten financiële schade als gevolg van de BTW claim te bepalen. Op grond van het advies van deze deskundige en de inschatting van het gedeelte van de schade die het Stadsgewest zelf zal moeten dragen is in de Voorziening kosten liquidatie een aanvullend bedrag opgenomen bij de post Huurcontract Grote Marktstraat. Op advies van onze adviseur is er in 2018 een bedrag overgemaakt op basis van de berekening van de BTW schuld naar een derdenrekening.

MAZARS
15 MAART 2019
Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement is een inschatting gemaakt van de resterende liquidatiekosten vanaf 1 januari 2019. Deze bedragen € 892.870

Prognose liquidatiesaldo Stadsgewest Haaglanden
Op grond van de jaarrekeningcijfers is ook een actuele berekening gemaakt van het verwachte uiteindelijke liquidatiesaldo van het Stadsgewest, zie hiervoor paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar *€ 20.704*

Het saldo van de crediteuren kan als volgt worden gespecificeerd:

Crediteuren gemeenten	€	14.624
Overige publiekrechtelijke lichamen	€	6.080
Overige crediteuren	€	0

Op het moment van het opstellen van de jaarrekening waren alle facturen uit 2018 betaald.

Overlopende passiva

Te betalen kosten *€ 3.975*

Hierin zijn onder meer opgenomen:

Kosten advisering	:	€	3.975

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Er zijn geen NUBBV, omdat deze al in de balans in de voorziening kosten in verband met liquidatie Stadsgewest Haaglanden zijn opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing per einde januari 2019

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

8.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Programma Bestuur

De uitvoeringslasten van de liquidatieorganisatie worden ten laste gebracht van de voorziening liquidatiekosten. Wel waren in 2018 in dit programma nog de huurlasten geraamd van het pand aan de Grote Marktstraat. De lagere lasten zijn veroorzaakt doordat deze huurlasten ten laste zijn gebracht van de voorziening.

Financiering en Algemene dekkingsmiddelen

Rentebaten en -lasten
Conform de treasuryverordening worden binnen het Stadsgewest afspraken gemaakt over de hoogte van de te vergoeden c.q. in rekening te brengen rente. Het netto treasuryresultaat (saldo van de baten en lasten) bedroeg in 2018 circa € 215 negatief.

Kostenplaatsen en bedrijfsvoering
De liquidatie van het Stadsgewest heeft geleid tot een sterk vereenvoudigde financiële administratie in 2015, waarbij geen gebruik meer wordt gemaakt van kostenplaatsen en de systematiek van een kostenverdeelstaat. Alle apparaatskosten van de liquidatieorganisatie worden verantwoord in het programma bestuur c.q. gedekt vanuit de Voorziening i.v.m. kosten liquidatie Stadsgewest Haaglanden.

Onvoorziene uitgaven
In de begroting 2018 is geen bedrag voor "onvoorzien" opgenomen.

Omzetbelasting en BTW-compensatiefonds (BCF)
Het Stadsgewest kan, evenals de gemeenten de betaalde omzetbelasting declareren bij het BCF. Deze betaalt met ingang van 2003 de omzetbelasting geheel uit.

Overzicht incidentele baten en lasten

Het, volgens de BBV voorgeschreven, overzicht van incidentele baten en lasten werd eerder al niet opgesteld en heeft in de liquidatiefase zeker geen belang meer.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

8.4 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Jaarrekening 2018	**Programmabegroting 2018 vastgesteld AB 29 juni 2017**			**werkelijke uitkomst 2018**		
Programma's	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Bestuur	720.000	0	720.000	-258.892	0	-258.892
Resultaat van de programma's	**720.000**	**0**	**720.000**	**-258.892**	**0**	**-258.892**
Algemeen						
Treasury				215	0	215
Resultaat voor bestemming	**720.000**	**0**	**720.000**	**-258.677**	**0**	**-258.677**
Dekking						
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	720.000	-720000	0	0	0
Resultaat	**720.000**	**720.000**	**0**	**-258.677**	**0**	**-258.677**

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid (vervolg)

Jaarrekening 2018	**begrotingsafwijking 2018**			**waarvan onrechtmatig**
Programma's	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	
Bestuur	978.892	0	978.892	0
Resultaat van de programma's	**978.892**	**0**	**978.892**	
Algemeen				
Treasury	-215	0	-215	0
Resultaat voor bestemming	**978.677**	**0**	**978.677**	
Dekking				
Toevoeging/onttrekking aan reserves		720.000	-720.000	0
Resultaat	**978.677**	**-720.000**	**258.677**	0

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Bij de toelichtingen op de programma's is al ingegaan op de verschillen tussen de financiële realisatie en de definitieve begrotingscijfers. Bij dit totaaloverzicht wordt i.v.m. de rechtmatigheid ter aanvulling de volgende toelichting gegeven.

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten bedraagt € 258.677 (positief).

Rechtmatigheid
Op het niveau van het programma Bestuur is sprake van een onderschrijding van de begroting, omdat de huurlasten conform de gedragslijn bij jaarrekening 2017 rechtstreeks ten laste zijn gebracht van de voorziening.
De afwijking is daarom niet aan te merken als onrechtmatig.

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

8.5 WNT-gegevens

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 hebben de gemeenten in het algemeen geen duidelijke vertegenwoordiging meer in het AB. Het Stadsgewest beschouwt nu de griffies van de gemeenteraden als AB aanspreekpunt. De WNT opgave voor het AB komt daarmee te vervallen.

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
R. van Nood	Secretaris directeur
P.C. Krikke	Voorzitten AB/DB
M.J. Bezuijen	Lid AB/DB
J.F. Koen	Lid AB/DB

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Deel 3 Overige gegevens

Hoofdstuk 9 Besluit

Aldus,

Met inachtneming van de in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen risico's:

1. het nadelig exploitatieresultaat van € 215 te onttrekken aan de egalisatiereserve;
2. de vrijval uit de liquidatievoorziening ad € 258.892 toe te voegen aan de egalisatiereserve;

Goedgekeurd door het algemeen bestuur van het Stadsgewest Haaglanden in de openbare vergadering d.d. 2019

Voorzitter, plv. Secretaris,

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT (PM)

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

MAZARS

BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

Aan het Bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Stadsgewest Haaglanden in liquidatie te Rotterdam

OPDRACHT

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Gemeenschappelijke Regeling Stadsgewest Haaglanden in liquidatie te Rotterdam beoordeeld. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2018 en de winst-en-verliesrekening over 2018 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een conclusie over de jaarrekening op basis van onze beoordeling. Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400 'Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten' en het normenkader bij het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van Stadsgewest Haaglanden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethischevoorschriften en dat wij onze beoordeling zodanig plannen en uitvoeren dat wij instaat zijn te concluderen dat ons niet is gebleken dat de jaarrekening niet getrouw is in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 niet financieel rechtmatigheid zijn.

Een beoordeling in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400 resulteert in een beperkte mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij het management en overige functionarissen van de entiteit, het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens alsmede het evalueren van de verkregen informatie.

ACCOUNTANTS - BELASTINGADVISEURS - MANAGEMENT CONSULTANTS
WATERMANWEG 80 - POSTBUS 23123 - 3001 KC ROTTERDAM
TEL: 088 277 17 34 - JANKHIM.HAN@MAZARS.NL

MAZARS N.V.
STATUTAIR GEVESTIGD TE ROTTERDAM (KVK ROTTERDAM NR. 24389296)

Praxity MEMBER GLOBAL ALLIANCE OF INDEPENDENT FIRMS

MAZARS

De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een beoordelingsopdracht zijn aanzienlijk beperkter dan die uitgevoerd in het kader van een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

CONCLUSIE

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen:

- dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van Stadsgewest Haaglanden op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten niet rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader bij het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van Stadsgewest Haaglanden.

Rotterdam, 15 maart 2019

MAZARS N.V.

drs. D.J. Han RA

Praxity
MEMBER
GLOBAL ALLIANCE OF INDEPENDENT FIRMS

Bijlage 1 Liquiditeitspositie

Liquiditeitspositie 2018	**1e kwartaal**	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Toegestane kasgeldlimiet				
1. in procenten van de grondslag	8,2	8,2	8,2	8,2
2. in bedrag	59	59	59	59
Omvang vlottende korte schuld				
3. Opgenomen gelden < 1 jaar				
4. Schuld in rekening courant				
5. Gestorte gelden door derden < 1 jaar				
6. Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
Totaal vlottende korte schuld	-	-	-	-
Omvang vlottende middelen				
7. Contante gelden in kas				
8. Tegoeden in rekening courant	3.236	2.770	2.548	2.040
9. Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
Totaal vlottende middelen	**3.236**	**2.770**	**2.548**	**2.040**
Toets kasgeldlimiet				
10. Totaal netto vlottende schuld	-3.236	-2.770	-2.548	-2.040
11. Toegestane kasgeldlimiet	59	59	59	59
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**3.295**	**2.829**	**2.607**	**2.099**
(bedragen x € 1.000)				

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Bijlage 2 Toelichting op gebruikte afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BCF	BTW Compensatie Fonds
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde (omzetbelasting)
DB	Dagelijks Bestuur
Fido	Wet financiering decentrale overheden
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
NUBBV	Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Wgr-plus	De in procedure gebrachte aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen
WNT	Wet Normering Topinkomens

MAZARS

15 MAART 2019

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

From: Griffie
Sent: Thursday, April 04, 2019 4:35:47 PM
To: Info
Cc:
Subject: graag inboeken FW: VZHG Nieuwsbrief 2019 nummer 03
Attachments: VZHG Nieuwsbrief 2019.nummer 03.pdf

Van: Riet Vrolijk [mailto:R.Vrolijk@capelleaandenijssel.nl]
Verzonden: donderdag 4 april 2019 16:26
Onderwerp: VZHG Nieuwsbrief 2019 nummer 03

BERICHT BESTEMD VOOR DE GRIFFIER (met verzoek door te sturen naar de raadsleden).

Geachte griffier,

Bijgaand ontvangt u de VZHG Nieuwsbrief 2019 nummer 03.

In deze Nieuwsbrief o.a. aandacht voor de komende Zuid-Hollandse Bestuurdersdag en ALV van de VZHG op vrijdag 12 april a.s. in Rotterdam.

Ik verzoek u deze Nieuwsbrief door de sturen naar de raadsleden. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Riet Vrolijk, ambtelijk secretaris

Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten
Postbus 70
2900 AB Capelle aan den IJssel
010-2848038
r.vrolijk@capelleaandenijssel.nl

www.vzhg.nl

Deze VZHG Nieuwsbrief is een uitgave van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten.
Secretariaat: Rivierweg 111, Postbus 70, 2900 AB Capelle aan den IJssel
Contactpersoon: Riet Vrolijk r.vrolijk@capelleaandenijssel.nl **Website**: www.vzhg.nl **Twitter**: @VZHG

VZHG

ZUID-HOLLANDSE BESTUURDERSDAG EN ALV VZHG OP 12 APRIL A.S. IN ROTTERDAM

Op vrijdag 12 april vindt in de ochtend vanaf 10.00 uur aan boord van SS Rotterdam het plenaire programma plaats van de Zuid-Hollandse Bestuurdersdag en de ALV van de VZHG in Rotterdam. Overkoepelend thema van de dag is "*Nieuwe energie voor Zuid-Holland*". De gastgemeente nodigt de deelnemers uit om bijzondere Rotterdamse projecten te bekijken. Daarbij komen verschillende thema's aan bod zoals mobiliteit, tegengaan van tweedeling, innovatie, onderwijs en veiligheid.
De bijeenkomst begint met een opening door burgemeester Aboutaleb, gevolgd door een toespraak van Jaap Smit, commissaris van de Koning in Zuid-Holland. De ALV staat onder leiding van Klaas Tigelaar, voorzitter VZHG. Hij behandelt de jaarstukken die vooraf aan de leden zijn verzonden. Vervolgens vindt een podiumgesprek plaats rond het thema "*Democratische vernieuwing*" met vertegenwoordigers van een aantal beroepsverenigingen. De volgende personen hebben hun medewerking toegezegd: Liesbeth Spies, burgemeester Alphen aan den Rijn, tevens voorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters , André Huykman, gemeentesecretaris Zoetermeer, tevens lid AB Vereniging van Gemeentesecretarissen, Hans Rijs, griffier Bodegraven-Reeuwijk, tevens bestuurslid Vereniging van Griffiers en Mirjam Slobbe, raadslid Zwijndrecht, tevens vice-voorzitter Vereniging voor Raadsleden. Zij gaan met elkaar in discussie over het thema en zullen ieder vanuit hun eigen ervaring voorbeelden aandragen.

Vervolgens zal de gastgemeente voor het komende jaar zich kort presenteren. Na het plenaire deel van het programma kan worden deelgenomen aan de deelsessies. Op het registratieformulier kon een eerste en tweede voorkeur worden aangegeven. Klik hier voor een beschrijving van de deelsessies.

Na afloop van de deelsessies wordt aan boord van SS Rotterdam afgesloten met een borrel. Doelgroep: burgemeesters, wethouders, raadsleden, gemeentesecretarissen en griffiers van gemeenten in Zuid-Holland plus een aantal genodigden. Er hebben zich al rond 170 personen aangemeld. Voor het **programma**: klik hier. **AANMELDEN**: klik hier.

WIJZIGING VZHG BESTUUR

In de vacature binnen het VZHG bestuur is voorzien door toetreding van Christiaan van der Kamp, burgemeester van Bodegraven-Reeuwijk. Hij volgt Milo Schoenmaker op als bestuurslid (regio Midden-Holland). Christaan van der Kamp is tevens o.a. Lid AB Veiligheidsregio Hollands Midden, Lid DB/AB Regio Midden Holland en Voorzitter DB/AB ODMH. Daarnaast diverse functies bij het Groene Hart (Kerngroep Kracht, Bestuurlijk Tafel en Stuurgroep Nationaal Landschap). Hij is bereid binnen het Dagelijks Bestuur de functie van vice-voorzitter te gaan vervullen.

VZHG AANWEZIG BIJ CONFERENTIE KERNENDEMOCRATIE OP 6 MAART

VZHG voorzitter Klaas Tigelaar nam op 6 maart jl. deel aan een paneldiscussie inzake kernendemocratie, samen met Liesbeth Spies, burgemeester Alphen aan den Rijn en Jan Broekhuis, oud-burgemeester van o.a. Spijkenisse. Deze bijeenkomst vond plaats in het provinciehuis te Den Haag op initiatief van de ZH Vereniging van Kleine Kernen. Tijdens de bijeenkomst hielden gedeputeerde Jeannette Baljeu en Ries Jansen, voorzitter ZHVKK, een inleiding en vonden presentaties plaats door een aantal dorpsorganisaties. Klik hier voor meer informatie.

VNG

VACATURES VNG BESTUUR EN COMMISSIES

Op voordracht van de adviescommissie Governance heeft het VNG bestuur op 13 maart jl. 20 waarnemende leden in bestuur en commissies benoemd en een lid van de commissie Europa &Internationaal. Het ging om een extra vacatureronde naar aanleiding van de raadsverkiezingen in november 2018, waarbij met name in de provincie Groningen veel nieuwe gemeenten zijn gevormd. De VZHG feliciteert Peter Oskam, burgemeester Capelle aan den IJssel, met zijn benoeming tot wnd.lid van de VNG commissie Bestuur en Veiligheid en Jan Iedema, wethouder Zoetermeer met zijn benoeming tot wnd.lid van het College van Arbeidszaken. In de ALV van 5 juni a.s. spreken de leden zich uit over de kandidaten en eventuele tegenkandidaten
In de VNG Ledenbrief van 14 maart werden in totaal 21 nieuwe vacatures opengesteld. Het gaat hierbij om de vacature van voorzitter, 12 vacatures in de commissie Europa & Internationaal en 8 vacatures in bestuur en andere commissies. Kandidaatstelling was mogelijk tot 29 maart. Klik hier voor meer informatie.

VNG JAARCONGRES 2019

Op 4 en 5 juni a.s. vindt het VNG jaarcongres plaats in de Midden Nederland Hallen in Barneveld. Thema is: '*Besturen is mensenwerk*'. Tijdens het plenaire deel op 4 juni gaat het over: hoe weet je als bestuurder vast te houden aan je visie en je idealen, zelfs in politiek en maatschappelijk turbulente tijden en hoe maak je zelf het verschil. Na afloop van de middagsessies komen de deelnemers aan op Landgoed De Schaffelaar. Voor het programma op 4 juni klik hier. Voor een overzicht van de middagsessies klik hier. Voor het programma op 5 juni klik hier. **INSCHRIJVEN:** klik hier.

ESSAY: 'LEG DE TAAK WAAR DIE HOORT'

Rondom de totstandkoming van de Meerjarenvisie Gemeenten 2020-2024 publiceert de VNG een aantal essays. Er zijn reeds drie essays verschenen. In het essay "*Leg de taak waar die hoort*" pleit hoogleraar Maarten Allers voor een duidelijke visie op de inrichting van lokaal bestuur. Volgens hem is er nu een gebrekkige samenhang tussen taak en schaal in het openbaar bestuur. Lees verder: Essay: Leg de taak waar die hoort.

WAARSTAATJEGEMEENTE VERSIE 2019

Op de site "waarstaatjegemeente" staan kengetallen van alle 355 Nederlandse gemeenten op alle belangrijke beleidsterreinen. De 'dashboards' maken het makkelijk om gemeenten met elkaar te vergelijken of met regionale en landelijke gemiddelden. Sinds 12 maart is de nieuwe versie van het gemeentelijk dataplatform Waarstaatjegemeente live. Klik hier voor meer informatie.

VNG BESTUUR EN COMMISSIES

VNG BESTUUR

Zuid-Hollandse leden van het VNG bestuur zijn: Sven de Langen, wethouder Rotterdam, Peter Heijkoop, wethouder Dordrecht, Boudewijn Revis, wethouder Den Haag, Roel Cazemier, burgemeester Krimpenerwaard, Henri Lenferink, burgemeester Leiden en Anne de Baat, gemeentesecretaris Capelle aan den IJssel.
Bij een deel van deze bestuursvergadering waren de voorzitters van alle Provinciale Afdelingen uitgenodigd. Namens de VZHG was voorzitter Klaas Tigelaar hierbij aanwezig. Bij die gelegenheid werd teruggeblikt op wat er door de VNG aan input is opgehaald bij de diverse regionale bijeenkomsten inzake de Meerjarenvisie gemeenten 2020-2024. Tevens werd gesproken over het klimaatakkoord en vond een toelichting plaats op de analyse van het klimaatakkoord door Hans Mommaas, directeur PBL. Op de agenda voor de reguliere vergadering van het VNG bestuur stonden verder de volgende bespreekpunten: voorbereiding ALV: concept agenda, Statuten Vereniging Groninger Gemeenten, Visitatie commmissie Sociaal Domein, Bestuurlijke afspraken inburgering, College van Dienstverlening: Presentatie Common Ground en Verwerkersovereenkomst, Smart City Verklaring, Stand van Zaken cao, Voortgang Zelfstandige Publieke Werkgevers en Agenda's en terugkoppeling commissievergaderingen. Terugblik op deze vergadering: klik hier.

VNG COMMISSIE INFORMATIESAMENLEVING

Zuid-Hollandse leden van deze commissie zijn: Saskia Bruines, wethouder Den Haag en Robert van Dijk, griffier Teylingen.
Op de agenda voor de vergadering van deze commissie op 13 maart stonden o.a. de volgende bespreekpunten: Meerjarenvisie Gemeenschappelijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU), reactie VNG op advies Raad van State: gevolgen digitalisering voor overheidstaken), Position Paper Data, Principes voor de digitale stad. Terugblik op deze vergadering: klik hier.

VNG COMMISSIE FINANCIEN

Zuid-Hollandse leden van deze commissie zijn: Peter Verhey, wethouder Alblasserdam en Jan de Laat, raadslid Gouda.
Op de agenda voor de vergadering van deze commissie stonden op 14 maart o.a. de volgende bespreekpunten: herziening Financiële Verhoudingen, Vereenvoudiging uitkeringsstelsel, Concept-agenda BOfv op 24 april en vooruit kijken op de strategie VJN, procesvoorstel motie BUIG, VNG-reactie op aangepast concept wetsvoorstel adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind. Terugblik op deze vergadering: klik hier.

VNG COMMISSIE ECONOMIE, KLIMAAT, ENERGIE EN MILIEU

Zuid-Hollandse leden van deze commissie zijn: Barbara Kathmann, wethouder Rotterdam en Peter Derk Wekx, secretaris Alphen aan den Rijn.
Op de agenda voor de vergadering van deze commissie op 14 maart stonden o.a. de volgende bespreekpunten: Geothermie presentatie staatstoezicht op de mijnen en platform geothermie, Meerjarenprogramma GGU, Planning Klimaatakkoord en resultaat doorrekening PBL/CPB, Gemeentelijk perspectief NOVI, Ontwerp programma Bodem 2019-2021, Statiegeld, Zwerfafvalvergoeding, Raamovereenkomst Verpakkingen, Gewijzigd VNG Model Inkoop- en aanbestedingsbeleid. Terugblik op deze vergadering: klik hier.

PROVINCIAAL BESTUUR

PROVINCIALE STATEN 2019-2023

Op 20 maart jl. vonden de provinciale statenverkiezingen plaats en de waterschapsverkiezingen. Provinciale Staten van Zuid-Holland bestaan uit 55 Statenleden. Op 18 maart 2015 heeft 46 % van de Zuid-Hollandse kiezers gestemd, op 20 maart jl. ging ongeveer 57 % naar de stembus. De verkiezingsuitslag laat zien dat Forum voor Democratie (FvD) met 11 zetels de grootste in Provinciale Staten is geworden, gevolgd door VVD met 10 zetels. Voor het Proces Verbaal van de uitslag centraal stembureau provincie Zuid-Holland provinciale statenverkiezing 2019 klik hier. Op 28 maart zijn de nieuw gekozen Statenleden beëdigd. Provinciale Staten bestaat vanaf dat moment uit 13 partijen. Rob Roos, fractievoorzitter van het Forum voor Democratie (FvD) in Zuid-Holland, heeft het initiatief genomen voor het vormen van een nieuw provinciebestuur. Hans Wiegel (voormalig VVD politicus) zal als informateur een verkenning uitvoeren, onder alle politieke partijen die in Provinciale Staten vertegenwoordigd zijn, naar de mogelijkheden voor een nieuwe coalitie. Op maandag 27 mei a.s. kiezen de Statenleden de leden van de Eerste Kamer.

OVERIGE BESTUURLIJKE ZAKEN

NIEUW BELEIDSKADER GEMEENTELIJKE HERINDELINGEN

De ministerraad heeft op 22 maart jl. op voorstel van minister Ollongren (BZK) ingestemd met het nieuwe Beleidskader gemeentelijke herindelingen. Dit nieuwe beleidskader vervangt het beleidskader gemeentelijke herindeling uit 2013 en de aanvulling op dat beleidskader uit 2015 (inzake de lichte samenvoeging). Alle nieuwe herindelingen worden getoetst aan dit kader, het doel is herindelingsprocedures te borgen en meer van onderop te laten verlopen. Het doel van het nieuwe kader is een grotere democratische betrokkenheid en meer draagvlak van inwoners. In sommige gevallen is een gemeentelijke herindeling de beste oplossing. Het kabinet geeft er in die gevallen de voorkeur aan dat gemeenten dan zelf het initiatief daartoe nemen. Daarom gaat het beoordelingscriterium '*draagvlak*' zwaarder wegen. Als er echt bestuurlijke problemen leven, kunnen ook provincies het initiatief nemen tot een herindeling. Daarvoor geeft het nieuwe beleidskader helderder randvoorwaarden, zoals dat de provincie een visie moet hebben op de ontwikkeling van de bestuurlijke organisatie en dat er vooraf moet worden overlegd met de minister van BZK. Lees verder: Het Beleidskader en de Aanbiedingsbrief van de minister van BZK aan de Tweede Kamer.

U ontvangt de VZHG Nieuwsbrief als lid van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten, als netwerkpartner of omdat u zich hiervoor heeft aangemeld. Uw gegevens worden uitsluitend gebruikt voor het verzenden van deze Nieuwsbrief en zullen niet aan derden worden verstrekt. Aanmelden of afmelden, of het wijzigen van gegevens, graag doorgeven via: r.vrolijk@capelleaandenijssel.nl .

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			19-0017875	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
A.A.M.A. Koene		Bedrijfsvoering	(0174) 673 319	0 8 MAART 2019

ONDERWERP
Toekenning aanvullende bijdrage 2019 en 2020 aan WOS Media

Geachte raad,

Hierbij informeren wij u over het collegebesluit om WOS Media opnieuw een aanvullende bijdrage toe te kennen. De bijdrage (€ 100.000,- per jaar voor zowel 2019 als 2020) is gelijk aan het collegebesluit voor de periode 2016 – 2018.

Een van de redenen voor dit besluit is dat WOS Media op dit moment nog niet zelfvoorzienend is, mede door het uitblijven van gelden van de Rijksoverheid en de nog niet gerealiseerde verhuizing. De huidige locatie is niet geschikt voor het bouwen van een (tv)studio, waaruit zij zelf inkomsten kunnen genereren. De mogelijkheden van de eventuele verhuizing van WOS Media naar De Veiling zijn nog in onderzoek. Daarnaast voert WOS Media gesprekken met de landelijke overheid voor het toekennen van een bijdrage uit de Rijksoverheid. De lokale omroepen willen deel uitmaken van het publieke bestel. Zij werken al samen met regionale en landelijke omroepen en willen daarom ook een deel van de gelden krijgen.

In het raadsbesluit van 15 december 2015 is het verzorgen van een toereikend lokaal mediaaanbod vastgesteld als een dienst van algemeen en economisch belang (DAEB). Deze DAEB-taak hebben we opgedragen aan WOS Media tot 31 december 2020. Daardoor kan er gebruik worden gemaakt van de Europese DAEB-de-minimis vrijstelling om ongeoorloofde staatssteun te voorkomen. Deze houdt in dat WOS Media over een periode van drie belastingjaren maximaal € 500.000 aan steun (van alle overheden samen) mag ontvangen zonder verplichting om de steun vooraf aan te melden bij de Europese Commissie. Het bedrag van € 100.000,- is opgenomen in de meerjarenbegroting en als zodanig door u goedgekeurd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

ALG BCR 007

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			18-0324896	4

CONTACTPERSOON	CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
D.E. Duncan	Ruimte	(0174) 672 223	11 MAART 2019

ONDERWERP
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving 2019

Geachte raad,

Hierbij maken wij het Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) 2019 aan u bekend, conform het gestelde in artikel 7.2 lid 3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Het uitvoeringsprogramma is opgebouwd uit drie documenten, met een overkoepelende oplegnotitie. Het uitvoeringsprogramma heeft betrekking op de Wabo vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken van:

- Gemeente Westland (bouwen, slopen, gebruik van gebouwen en gronden, kappen en inrit);
- Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) (milieu);
- Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) (brandpreventie).

In het uitvoeringsprogramma is beschreven welke taken in 2019 op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wabo) uitgevoerd worden. Dit betreft een uitwerking van het gemeentelijke handhavingsbeleid (vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders d.d. 17-11-2015). Het opstellen van handhavingsbeleid en een uitvoeringsprogramma, inclusief vergunningverlening, is verplicht op grond van artikel 7 van het Bor. In het handhavingsbeleid staat het doel van handhaving in Westland omschreven, namelijk: een prettige woon- , werk- en leefomgeving voor de burgers en ondernemers. Dat wil de gemeente bereiken door de duurzaamheid, veiligheid en leefbaarheid in Westland te vergroten en te waarborgen. In het handhavingsbeleid zijn de prioriteiten hiertoe bepaald.

Naast de (risico-gestuurde) reguliere taken zijn de speerpunten in 2019 onder andere:
» voor de gemeente: glastuinbouw, bedrijventerreinen, integrale controle bijeenkomstgebouwen, drugspanden, vervuilde woningen en huisvesting arbeidsmigranten;
» voor de ODH: Specifieke toezichtsprojecten (afvalwater en osmose bij wasstraten, te koop/ te huur bedrijvenpanden, recent in gebruik genomen bedrijfsverzamelgebouwen of bedrijfsterreinen en patrouille wassen voertuigen bij garagebedrijven), frequentie gestuurd toezicht glastuinbouw met de themacontroles: zuiveringsplicht, WKK na OCAP-ontheffing en de zorgplicht bij grondteelt, gebiedsgericht meten en monitoren / emissieloze kas, administratieve controles UO-registratie en controles assimilatiebelichting.

ALG BCR 007

» voor de VRH: onderzoek naar onvakkundig of illegale uitgevoerde verbouwingen waarbij de brandveiligheid in het geding is, deelname aan de Westlandse Initiatieventafel (WIT), deelname aan de jaarlijkse bedrijventerreincontrole en advies en controles in woongebouwen met verhoogd risico door scootmobielen.

In 2019 gaan de drie handhavingspartners door met integrale handhaving en met modern toezicht. Modern toezicht gaat uit van vertrouwen in de ondernemer en het nemen van verantwoordelijkheid. Door het inzetten van mediationvaardigheden wordt getracht juridische procedures te voorkomen. Deze werkwijze past binnen de door ons vastgestelde landelijke handhavingsstrategie.

Tot slot wordt u in het uitvoeringsprogramma geïnformeerd over de ontwikkelingen die spelen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en die van invloed zijn op de taakuitvoering. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij u naar de bijgevoegde oplegnotitie en het uitvoeringsprogramma.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

OPLEGNOTITIE
UITVOERINGSPROGRAMMA

GEMEENTE WESTLAND

Cluster	Ruimte
Auteur(s)	D.E. Duncan
Datum	6 februari 2019
Status	Definitief

ALG HS 020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2019 3
1.1 Doelen VTH-taken 3
1.2 Doelen uitvoeringsprogramma VTH 3
1.3 Leeswijzer 3

2. Uitgangspunten strategisch beleid 4
2.1 Handhavingsbeleid 4
2.2 Westlands Veiligheidsbeleid 5

3. Samenvatting taken en prioriteiten VTH 2019 6
3.1 Gemeente Westland 6
3.2 Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) 6
3.3 Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) 7

4. Ontwikkelingen 7
4.1 Omgevingswet 7
4.2 Private kwaliteitsborging 8
4.3 Besluit omgevingsrecht 8

Bijlage 1: Uitvoeringsprogramma gemeente Westland 9

Bijlage 2: Werkplan ODH 10

Bijlage 3: Uitvoeringprogramma VRH 11

1. Inleiding 2019

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor 2019. In dit uitvoeringprogramma staat beschreven welke taken op het gebied van VTH in 2019 worden uitgevoerd en hoe deze bijdragen aan de beleidsdoelen, zoals geformuleerd in het handhavingsbeleid. Gemeente Westland is het bevoegd gezag op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Ze worden uitgevoerd door de drie handhavingspartners: Gemeente Westland (thuistaken: bouwen, kappen, slopen etc.), Omgevingsdienst Haaglanden (ODH, milieutaken) en de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH, brandpreventie). De gemeente stuurt door middel van accountmanagement op de resultaten van de gemeenschappelijke regelingen ODH en VRH.

1.1 Doelen VTH-taken

De doelen van de VTH-taken voor gemeente Westland zijn vastgelegd in het gemeentelijke handhavingsbeleid. De gemeente Westland wil een prettige woon-, werk- en leefomgeving voor haar burgers en ondernemers. Dat wil de gemeente bereiken door de duurzaamheid, veiligheid en leefbaarheid in het Westland te vergroten en te waarborgen.

Het uitvoeren van de VTH-taken draagt bij aan dit doel, doordat het de naleving van de wet- en regelgeving bevordert. Door middel van aanvragen om omgevingsvergunningen worden initiatieven getoetst aan de wet- en regelgeving en mogelijk gemaakt. In dit stadium kan nog bijgestuurd worden en kunnen plannen nog aangepast worden, wanneer deze niet voldoen. De gemeente, ODH en VRH denken hierbij mee met de initiatiefnemer, waardoor ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Door de toetsing aan wet- en regelgeving worden ook de belangen van de gebruikers, de omwonenden en de maatschappij behartigd.

Tijdens de uitvoering van initiatieven wordt toezicht gehouden. Toezichthouders moeten zich daarbij met name concentreren op grote maatschappelijke risico's en op notoire wetsovertreders. Toezicht kan uitmonden in handhaving, wanneer er sprake is van een strijdigheid die niet wordt beëindigd. Handhaving is geen doel op zich, maar een onderdeel van de reguleringsketen (ontwikkeling wet- en regelgeving – normstelling – vergunningverlening – uitvoering – toezicht - handhaving).

1.2 Doelen uitvoeringsprogramma VTH

Het hebben van een uitvoeringsprogramma handhaving is verplicht op grond van artikel 7.2 van het Besluit Omgevingsrecht (Bor). Voor vergunningverlening is dit per 1 juli 2017 verplicht op grond van het gewijzigde Bor. De gemeenteraad van Westland heeft op 13 september 2016 de verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht vastgesteld. Hiermee worden de kwaliteitscriteria 2.1 van kracht verklaard. Ook hierin is het criterium van het hebben van een uitvoeringsprogramma VTH opgenomen.

Het uitvoeringsprogramma is een uitwerking van het handhavingsbeleid en zorgt voor inzicht in de werkzaamheden voor het komende jaar. Ook worden prioriteiten vastgelegd en ontstaat er transparantie.

1.3 Leeswijzer

In deze oplegnotitie vindt u een samenvatting van de doelen (hoofdstuk 1), de uitgangspunten uit het strategisch beleid (hoofdstuk 2), de werkzaamheden voor 2019 (hoofdstuk 3) en de ontwikkelingen (hoofdstuk 4), die voor de Wabo-uitvoeringsorganisaties op stapel staan.

Bijlage I betreft het uitvoeringsprogramma voor de gemeentelijke VTH-taken, bijlage II het werkplan van de ODH en tot slot is het uitvoeringsprogramma van de VRH te vinden in bijlage III.

2. Uitgangspunten strategisch beleid

2.1 Handhavingsbeleid

Het handhavingsbeleid is in 2015 vastgesteld. De speerpunten hierin zijn bepaald aan de hand van het Collegewerkprogramma (CWP) 2014 – 2018 “Nieuwe realiteit, Westlandse Oplossingen”. Deze uitgangspunten vormen de basis voor de werkwijze en prioriteiten voor de VTH-taken. Er is voor gekozen het beleid niet voor een bepaalde looptijd vast te stellen, maar te besluiten of nieuw beleid noodzakelijk is wanneer evaluatie hier aanleiding toe geeft. De evaluatie van het beleid wordt binnen een vierjaarlijkse cyclus uitgevoerd en het beleid zal in 2019 geëvalueerd moeten worden.

In het beleid worden de volgende thema’s, accenten en taken beschreven:

Thema “eigentijdse dienstverlening”, accent “aantrekkelijke dienstverlening voor ondernemers”

De dienstverlening met betrekking tot de VTH-taken richt zich op:
- Integrale samenwerking;
- Meedenken, modern toezicht en mediationvaardigheden;
- Tijdigheid en kwaliteit.

Deze uitgangspunten worden hierna uitgewerkt.

Integrale samenwerking
Gemeente Westland vindt integraal werken van belang. Door integraal samen te werken worden burger en ondernemer zo min mogelijk belast met toezicht en worden de verschillende belangen meegewogen.

Meedenken, modern toezicht en mediationvaardigheden
De gemeente, ODH en VRH denken bij initiatieven mee met de initiatiefnemer, waardoor ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Door de toetsing aan wet- en regelgeving worden ook de belangen van de gebruikers, de omwonenden en de maatschappij behartigd.

De naleving van wet- en regelgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, burgers en bedrijven. De wet- en regelgeving is bedoeld om kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid binnen de leefomgeving te beschermen en bevorderen en dat is in ieders belang. Hierbij wordt binnen het Westland toezicht toegepast vanuit vertrouwen. Om toezicht vanuit vertrouwen zo effectief en efficiënt mogelijk uit te voeren, dienen de toezichthouders zich goed in te kunnen leven in de situatie van de overtreder en de aard van de overtreding. Met behulp van een professionele houding en brede kennis van de wet- en regelgeving in relatie tot de omgeving, komen zij hiermee tot een efficiënte en effectieve manier van handhaving.

Naast het handhaven zijn de laatste jaren de rollen van adviseur, informatieverstrekker en ondersteuner erbij gekomen. Dit houdt in dat de toezichthouder rekening houdt met de specifieke bedrijfssituatie en meedenkt in oplossingen. Afhankelijk van de situatie kiest de toezichthouder

bewust voor een bepaalde houding die tot de beste naleving leidt. Deze manier van werken past binnen de vastgestelde landelijke handhavingsstrategie.

Voor het juridische traject worden in elke zaak mediationvaardigheden ingezet. Het toepassen van mediatonvaardigheden biedt meer duidelijkheid aan burgers en bedrijven, met betrekking tot het nemen van een (handhavings-)besluit. Het toepassen van mediationvaardigheden betekent dat in een vroeg stadium in overleg wordt getreden en dat dit gedurende het proces zo blijft. Op die manier kan de jurist met meer achtergrondinformatie rekening houden en de focus leggen op het oplossen van problemen.

Deze informele aanpak creëert meer begrip voor het besluit wat de aanvaardbaarheid vergroot en door de betrokkenen minder klacht- en bezwaarprocedures worden aangespannen.

Tijdigheid en kwaliteit
Voor de VTH-taken gelden wettelijke termijnen en servicenormen. Met name voor vergunningverlening zijn er “fatale termijnen” aan de orde. Dit betekent in sommige gevallen dat een aanvraag omgevingsvergunning van rechtswege is als niet binnen 8 weken op de aanvraag wordt besloten. Gemeente Westland monitort continu de doorlooptijden van de vergunningenproces. De ODH is hier ook mee gestart.

Thema “sterke economie”, accent “duurzame en innovatieve Greenport”
In het kader van dit speerpunt wordt met name door de ODH ingezet op duurzaamheid (energiebesparing) en waterkwaliteit, in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland.

Door als gemeente te handhaven op strijdigheden in het glastuinbouwgebied wordt bijgedragen aan de ruimtelijke structuur en modernisering van het glastuinbouwgebied.

Thema “sociale kracht”
Door te adviseren over aanvragen in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) met betrekking tot woningaanpassingen, wordt bijgedragen aan de zelfredzaamheid van inwoners.

Thema “aantrekkelijk Westland”
Toezicht en handhaving draagt bij aan een aantrekkelijk Westland, bijvoorbeeld door handhaving op veiligheid, vervallen panden, overbewoning, redelijke eisen van welstand en ander strijdig gebruik of afwijkingen van de vergunning. Door te controleren op de huisvesting van arbeidsmigranten en het controleren naar aanleiding van verleende vergunningen wordt bijgedragen aan een aantrekkelijk Westland.

2.2 Westlands Veiligheidsbeleid

In het Westlands Veiligheidsbeleid 2019-2022 heeft het thema ondermijning prioriteit. Een essentieel onderdeel voor het in te zetten instrumentarium is de BIBOB-aanpak. In het bijbehorende Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2019-2022 wordt beschreven dat de BIBOB-aanpak een robuuster profiel krijgt. Deels zal dit ook voor de Wabo gerelateerde zaken gevolgen hebben en zal bij het Westlands Veiligheidsbeleid en bijbehorend uitvoeringsplan aangesloten worden.

3. Samenvatting taken en prioriteiten VTH 2019

In dit hoofdstuk worden globaal de werkzaamheden beschreven, die worden uitgevoerd in 2019 door de gemeente, de ODH en de VRH, voor wat betreft de Wabo-VTH-taken. In de bijlagen I, II en III zijn, in de werkplannen/uitvoeringsprogramma's van de afzonderlijke organisaties, de werkzaamheden nader uitgewerkt met te verwachten aantallen zaken, normen, capaciteit, risicoanalyse, toelichtingen et cetera.

3.1 Gemeente Westland

In het uitvoeringsprogramma VTH van de gemeente Westland (bijlage I) zijn de reguliere taken, projecten en prioriteiten beschreven op het gebied van vergunningverlening, toezicht en juridische handhaving. Dit betreft onder andere de activiteiten: bouwen, afwijken bestemmingsplan, inrit, slopen, kappen en aanleg. In het uitvoeringsprogramma wordt de verwachting beschreven van het aantal aanvragen omgevingsvergunningen en meldingen. Daarnaast is door middel van een toezichtprotocol en probleem/risicoanalyse vastgelegd op welke wijze het toezicht plaatsvindt en hoe de capaciteit wordt ingezet op de overtredingen met de grootste risico's. De grootste inzet wordt gepleegd op de complexe bouwwerken en constructie- en brandveiligheid.

Daarnaast gelden de volgende prioriteiten en projecten voor 2019:

- Glastuinbouw;
- Illegale bewoning recreatiewoningen;
- Vervuilde woningen;
- Integrale controle bijeenkomstgebouwen;
- Huisvesting arbeidsmigranten;
- Strijdig gebruik bedrijventerreinen;
- Drugspanden.

De taken uit het uitvoeringsprogramma worden uitgevoerd door bouwplantoetsers, toezichthouders, handhavingsjuristen en RO-specialisten.

3.2 Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)

De ODH stelt haar werkplan op basis van de door gemeenten en provincie opgestelde kaders op.

De taken die de ODH uitvoert voor het onderdeel toetsing en vergunningverlening betreffen onder andere:

- Behandelen van omgevingsvergunningen milieu;
- Het afgeven van beschikkingen en ontheffingen (oa wet bodembescherming, hogere grenswaarden en waterwet);
- Adviseren op bouwplannen en bestemmingsplannen;
- Voorbereiden en nemen van besluiten of een MER (beoordeling) aan de orde is.

De taken die de ODH uitvoert voor het onderdeel toezicht en handhaving betreffen onder andere:

- Toezicht op de naleving van milieuwet- en regelgeving door inrichtingen cq bedrijven op basis van risico gestuurd toezicht aan de hand van een regionale probleemanalyse en prioriteitenstelling;
- Themacontroles op assimilatie, duurzaamheid/energie, externe veiligheid, meten/verificatie en vuurwerkopslagen;
- Klachten afhandeling van overlastmeldingen en bereikbaarheidsdienst;

- Controles geluidshinder;
- Bodembescherming en –kwaliteit;
- Ondersteunen gemeenten op duurzaamheid;

Daarnaast zijn specifieke maatwerkafspraken gemaakt voor de taakuitvoering. Deze maatwerkafspraken houden onder andere in:

- Specifieke toezichtprojecten: afvalwater en osmose bij wasstraten, te koop/ te huur bedrijvenpanden, recent in gebruik genomen bedrijfsverzamelgebouwen of bedrijfsterreinen en patrouille wassen voertuigen bij garagebedrijven;
- Frequentie gestuurd toezicht glastuinbouw met de themacontroles: zuiveringsplicht, WKK na OCAP-ontheffing en de zorgplicht bij grondteelt;
- Gebiedsgericht meten en monitoren / emissieloze kas;
- Administratieve controles UO-registratie;
- Controles assimilatiebelichting.

3.3 Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)

Ten aanzien van Wabo-vergunningverlening en -meldingen voert de VRH de volgende werkzaamheden uit:

- Adviseren op gebruiksmeldingen;
- Adviseren op omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik;
- Adviseren op omgevingsvergunningen voor bouwen;
- Adviseren externe veiligheid (RO en milieu).

Ten aanzien van toezicht en handhaving, betreffen deze taken:

- Toezicht op omgevingsvergunningen (in samenwerking met de gemeente);
- Planmatig toezicht;
- Projectmatig toezicht (lokaal maatwerk);
- Evenementen;
- Behandelen/adviseren op klachten en meldingen en handhavingsverzoeken.

Voor gemeente Westland wordt in 2019 als invulling van het lokale maatwerk aandacht besteed aan onderzoek naar onvakkundig uitgevoerde verbouwingen en/of illegale verbouwingen waarbij de (brand)veiligheid mogelijk in het geding is, deelname aan de Westlandse Initiatieventafel (WIT)[1], deelname aan de jaarlijkse bedrijventerreincontrole en advies en controles in woongebouwen met verhoogd risico door scootmobielen.

In navolging van de Omgevingswet richt de VRH zich in haar werkzaamheden op het beperken van risico's voor mens en omgeving zodat veiligheid en gezondheid worden gewaarborgd. Dit houdt een omslag in van ‘denken vanuit de wetsregels’ naar het denken vanuit de ‘risico's voor gebruikers en de omgeving’.

4. Ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen in het VTH-domein spelen in 2019 en daarna een rol:

4.1 Omgevingswet

[1] De Westlandse Initiatieventafel is momenteel nog in ontwikkeling. De Initiatieventafel voegt verschillende overlegvormen samen (zoals de quickscan en de vergunningentafel). Het doel van de tafel is de complexe initiatieven aan de voorkant integraal te beoordelen op wenselijkheid en haalbaarheid.

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2021 in werking. Het idee achter de Omgevingswet is: één wet die alle wetten voor de leefomgeving bundelt en moderniseert. De Omgevingswet heeft als doel om alle onderdelen van de fysieke leefomgeving met elkaar in samenhang te brengen. Met ruimte om lokale initiatieven mogelijk te maken en oplossingen op maat te creëren.

Verdere uitgangspunten zijn onder andere:

- minder regels en onderzoekslasten, zodat er sneller een beslissing kan worden genomen over de ruimtelijke plannen en activiteiten door het bevoegd gezag;
- meer ruimte voor particuliere ideeën.

Dit betekent onder meer dat de gemeenten voor hun grondgebied de bestemmingsplannen moeten terugdringen tot één omgevingsplan. Burgers en bedrijven hoeven nog maar bij één loket één vergunning aan te vragen. Daarna neemt de gemeente of provincie een beslissing, ook als ze beide verantwoordelijk zijn.

4.2 Private kwaliteitsborging

In april 2016 heeft de ministerraad ingestemd met het wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De stemming over het voorstel is op 11 juli 2017 op verzoek van de minister van BZK aangehouden. De behandeling van het wetsvoorstel lag vervolgens meer dan een jaar stil totdat minister Ollongren op 29 juni 2018 een brief aan de eerste Kamer heeft gestuurd over de gestelde vragen. Er zijn met de betrokken partijen nieuwe afspraken gemaakt over de invoering en uitwerking van het nieuwe stelsel. Een van de afspraken is de invoering van het stelsel te koppelen aan de invoeringsdatum van de Omgevingswet (2021).

Voor de kwaliteitsborging is het plan dat de bouwende partijen zelf meer verantwoordelijkheid hebben. Dit wordt bewerkstelligd door het invoeren van een privaat stelsel van kwaliteitsborging. De overheid wijst verschillende categorieën bouwwerken aan waarvan het bouwen wordt onderworpen aan toezicht door private partijen voor de bouwregelgeving.

Er zal een nieuwe laag worden toegevoegd, die bestaat uit wettelijk aansprakelijke, goed verzekerde en gecertificeerde toezichthoudende bedrijven, welke ingehuurd worden door de opdrachtgever om over de kwaliteit van het bouwproject te waken. Handhaving blijft een taak van de gemeenten. Dit zal dan geschieden op basis van handhavingsverzoeken vanuit privaat toezicht of van derden.

4.3 Besluit omgevingsrecht

Per 1 juli 2017 is het wijzigingsbesluit BOR (Besluit Omgevingsrecht) in werking getreden. Hierdoor is duidelijk geworden dat alle taken met betrekking tot de bedrijfsmatige activiteiten asbest een basistaak van de omgevingsdiensten zijn. Momenteel worden asbesttaken uitgevoerd door de gemeente Westland. De taken bestaan grotendeels uit het toetsen van asbestinventarisatierapporten en het toezicht op sloopwerkzaamheden. Omdat nog geen overeenstemming is bereikt is de overdracht uitgesteld tot 1 juli 2019.

Bijlage 1: Uitvoeringsprogramma gemeente Westland

Bijlage 2: Werkplan ODH

Bijlage 3: Uitvoeringprogramma VRH

UITVOERINGSPROGRAMMA VTH 2019 “THUISTAKEN”

GEMEENTE WESTLAND

Cluster	Ruimte
Auteur(s)	D.E. Duncan
Datum	6 februari 2019
Status	Definitief

ALG HS 020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2019 3

2. Omgevingsvergunningen en meldingen "thuistaken" 4

2.1 Inleiding 4
2.2 Omgevingsvergunning voor bouwen 5
2.2.1 Limitatief-imperatief stelsel 5
2.2.2 Toetsprotocol Bouwbesluit 5
2.3 Prognose vergunningen en meldingen 2019 6

3. Programma toezicht en handhaving "thuistaken" 9

3.1 Inleiding 9
3.2 Prognose toezicht en handhaving 2019 9
3.2.1 Regulier toezicht 9
3.2.2 Reguliere handhaving 11
3.2.3 Prioriteiten en projecten 12
3.2.4 Overige taken 16
3.2.5 Onvoorzien 17
3.2.6 Samenvatting prognose toezicht en handhaving 2019 en formatie 17
3.3 Probleemanalyse 19
3.3.1 Uitleg risicomodel 19
3.3.2 Uitkomsten 20

1. Inleiding 2019

In dit uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van gemeente Westland zijn de VTH-taken voor 2019 uitgewerkt. Het gaat om de wettelijke taken, op grond van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) en betrokken wetten die door de gemeente uitgevoerd worden, ten behoeve van de beleidsdoelen in het strategisch beleid (handhavingsbeleid).

De VTH-taken worden uitgevoerd door de bouwplantoetsers, toezichthouders, constructeurs, handhavingsjuristen en de RO-specialisten van de gemeente. Met behulp van economische voorspellingen en kennis over productiviteit uit het verleden is een inschatting gemaakt van de werkvoorraad, op basis waarvan de capaciteit voor de inzet op vergunningaanvragen en controles op de omgevingsvergunningen en meldingen is bepaald. Naar verwachting zal de bouwsector in 2019 groeien met 4,5 %. Daarnaast neemt de spanning op de bouwarbeidsmarkt neemt naar verwachting op korte termijn nog verder toe (Economisch Instituut voor de Bouw, 2018). Daarnaast zijn in dit uitvoeringsprogramma de projecten en prioriteiten voor 2019 beschreven.

Hoofdstuk twee omvat het programma omgevingsvergunningen en meldingen. Hoofdstuk drie betreft het programma toezicht en handhaving.

2. Omgevingsvergunningen en meldingen “thuistaken”

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen de taken voor wat betreft de omgevingsvergunningen en meldingen voor de “thuistaken” aan bod. In dit kader verstaan we onder thuistaken: de Wabo-taken en betrokken wetten waarvoor de gemeente bevoegd gezag is en die door de gemeente zelf worden uitgevoerd. We onderscheiden de volgende activiteiten die onder de thuistaken vallen, waarvoor een omgevingsvergunning of melding nodig is:

- Bouwen
- Aanleg (bijvoorbeeld het ophogen van gronden, graven van sloten et cetera. De vergunningplicht is vaak geregeld in het bestemmingsplan)
- Afwijken van het bestemmingsplan
- Brandveilig gebruik
- Monumenten
- Slopen
- Kappen
- Uitweg
- Reclame (indien het betreft: het plaatsen of veranderen van een bouwwerk of veranderen van het monument)

De omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen wordt verreweg het meeste aangevraagd (circa 55%). Aanvragen omgevingsvergunning kunnen uit één of meerdere activiteiten bestaan. We hanteren een indeling op basis van complexiteit van de aanvragen.

Categorie	**Aantal en soort activiteiten**	**Aantal/soort adviezen**	**Gebouw categorie**	**Omge-vings risico**	**Norm * Gemiddelde bewerkings-tijd**
I Zeer eenvoudig	Maximaal 1 -Kap -Bouw	Max. 1	C/D	laag	14 uur
II Eenvoudig	Geen max. Alle soorten m.u.v. afwijking bestemmingsplan	Max 4 adviezen m.u.v. advies externe partijen	C/D	Laag	16 uur
III Gemiddeld	Geen max. Alle soorten	Alle adviezen	A/B/C/D	gemiddeld	23 uur
IV Complex	Geen max. Alle soorten	Alle adviezen	A/B/C	hoog	30 uur
V Uitgebreid	Alle aanvragen uitgebreide procedure m.u.v. aanvragen waarvoor vvgb van de raad nodig is.				37 uur
VI Uitgebreid +	Aanvragen uitgebreide procedure waarvoor ook een vvgb van de raad nodig is.				187 uur

* Normen zijn de bijgestelde normen 2017 zoals vastgesteld in het Wabo procesoverleg van 9 maart 2017
In bijlage I worden de gehanteerde bouwwerk-categorieën weergegeven.

Vergunningen worden behandeld door bouwplantoetsers, met behulp van adviezen van specialisten en bijvoorbeeld de welstandscommissie. In het proces van vergunningen en meldingen vinden tevens werkzaamheden ten aanzien van postregistratie, administratie en coördinatie plaats. Sloopmeldingen worden behandeld door bouwplantoetsers.

2.2 Omgevingsvergunning voor bouwen

2.2.1 Limitatief-imperatief stelsel

De activiteit “bouwen” komt veruit het meeste voor, vaak in combinatie met een afwijking van het bestemmingsplan. Binnengekomen aanvragen worden getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving. Er is sprake van een limitatief-imperatief stelsel in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit houdt in dat de weigeringsgronden wettelijk vastliggen. Een vergunning dient verleend te worden als er geen sprake is van een wettelijke weigeringsgrond en de vergunning moet worden geweigerd als één van de wettelijke weigeringsgronden zich voordoet. Toetsing vindt onder andere plaats aan het bestemmingsplan, Bouwbesluit 2012, bouwverordening gemeente Westland 2005 en redelijke eisen van welstand.

2.2.2 Toetsprotocol Bouwbesluit

Doordat er sprake is van een limitatief-imperatief stelsel in de Wabo, is er beperkte beleidsvrijheid bij de toetsing van vergunningaanvragen voor bouwen. De gemeente heeft bij de bouwbesluittoets een zekere beleidsvrijheid om te variëren in de diepgang van toetsing. Dit is ook noodzakelijk, omdat 100% toetsen niet mogelijk is. De aanvrager is verplicht om aan het Bouwbesluit 2012 te voldoen.

Om gemeenten op dit gebied een handreiking te bieden, heeft de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland in samenwerking met een aantal gemeenten, met steun van het toenmalige ministerie van VROM, een toetsingsprotocol ontwikkeld (het CKB: Collectieve Kwaliteitsnormering Bouwvergunningen). Dit protocol bevat een collectieve toetsingsmatrix met toetsingsniveaus per bouwbesluitartikel per gebruiksfunctie.

Gemeente Westland heeft het toetsprotocol Bouwbesluit gebaseerd op de landelijke systematiek. Per artikel van het Bouwbesluit zijn voor de verschillende gebruiksfuncties toetsingsniveaus vastgesteld. Deze toetsingsniveaus geven de diepgang van toetsing weer. De diepgang van toetsing wordt bepaald door factoren, zoals de grootte van het bouwwerk, de locatie, de gebruiksfunctie, het aantal personen en het risico bij afwijking van het bouwbesluitvoorschrift. Door middel van een risicoanalyse zijn de risico’s geïnventariseerd en de toetsingsniveaus bepaald. Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar het document “*Toetsprotocol Bouwbesluit (derde herziening)”, vastgesteld d.d. 24-10-2018 door teamleider Omgeving en Toezicht (OT), documentnr. 12-0058256*.

De hoogste prioriteit wordt gegeven aan constructieve veiligheid en brandveiligheid.

2.3 Prognose vergunningen en meldingen 2019

Hieronder wordt de prognose voor de vergunningen en meldingen voor 2019 weergegeven. Deze cijfers zijn gebaseerd op de meetgegevens 2018 uit Squit XO (Cognos).

Prognose 2019:

Categorie	Aantal (stuks)	Kengetal* (uur/ stuk)	Capaciteit (uur)
Categorie I (zeer eenvoudig)	72	14	1008
Categorie II (eenvoudig)	330	16	5280
Categorie III (gemiddeld)	397	23	9131
Categorie IV (complex)	11	30	330
Categorie V (uitgebreid)	38	37	1406
Categorie VI (uitgebreid +)	2	187	374
Totaal	850		17481

* De kengetallen (2017 opnieuw vastgesteld) zijn gebaseerd op het gemiddeld aantal uren inhoudelijke werkzaamheden (integraal specialisten, adviseurs) per categorie. Daarnaast is circa 12 uur per dossier inbegrepen voor algemene werkzaamheden (postregistratie, administratie, coördinatie en IS-procedure).

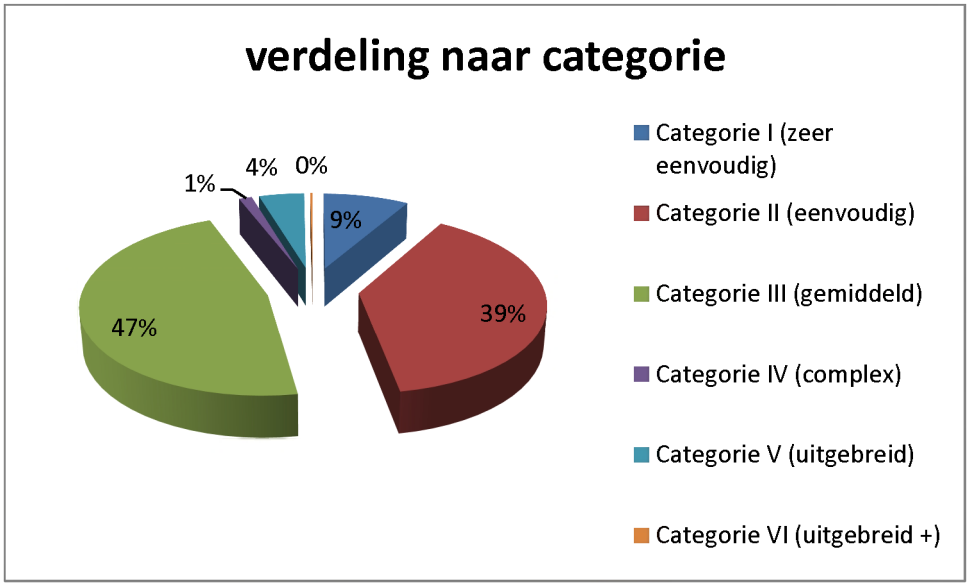

Figuur 1: Prognose vergunningverlening per categorie

In de onderstaande tabel wordt de onderverdeling in soort activiteit weergegeven. Aanvragen kunnen meerdere activiteiten bevatten.

soort activiteit	Aantal	Percentage (%)
bouw	622	55%
aanleg	46	4%
afwijking bestemmingsplan	237	21%
kap	90	8%
uitweg	79	7%
gebruik	11	1%
overig	45	4%
Totaal	1130	100%

850 aanvragen = 1130 activiteiten (1/3 meervoudig, 2/3 enkelvoudig)

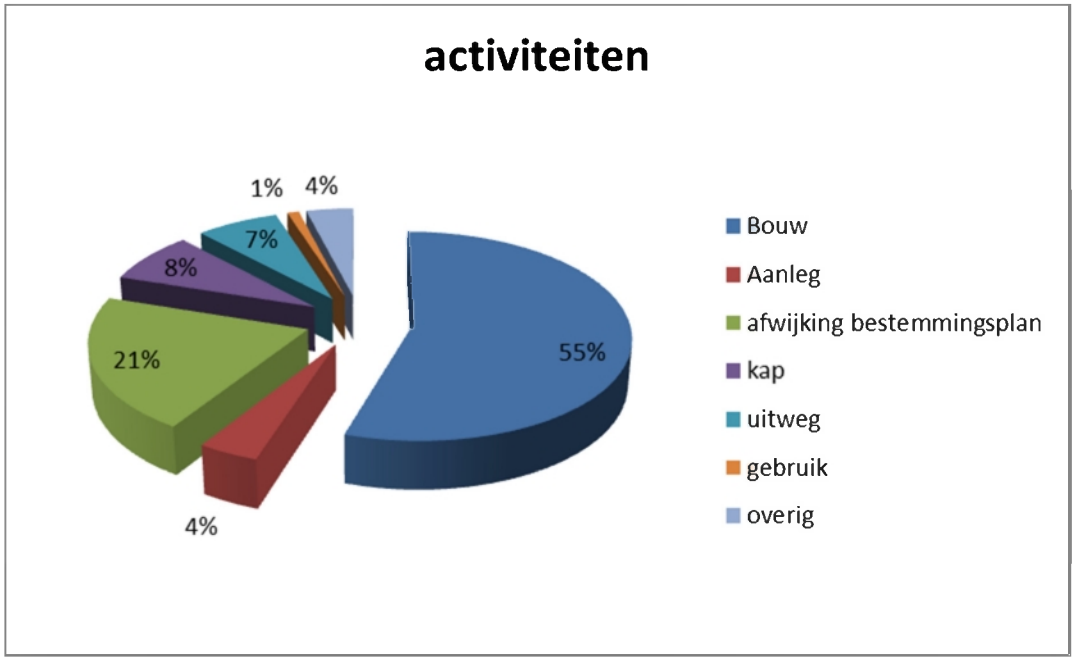

Figuur 2: Onderverdeling in activiteiten Wabo-thuistaken

De prognose voor het aantal sloop- en gebruiksmeldingen:

Meldingen	Aantal (stuks)
Sloopmeldingen	580
Gebruiksmeldingen	50
Totaal	**630**
Beoordelen asbestinventarisatierapporten	750 uur

Toetsen asbestinventarisatierapporten

Per 1 juli 2017 is het wijzigingsbesluit BOR (Besluit Omgevingsrecht) in werking getreden. Op basis van categorie 11 van het gewijzigde Besluit omgevingsrecht zijn alle taken met betrekking tot de bedrijfsmatige activiteiten asbest een basistaak van de omgevingsdiensten. Een deel van het proces van de sloopmelding valt hieronder. Omdat nog geen overeenstemming is bereikt is de overdracht uitgesteld tot 1 juli 2019.

Het toetsen van asbestinventarisatierapporten aan de geldende regelgeving is onderdeel van het sloopmeldingsproces. Vanwege de expertise op het gebied van de asbestregelgeving bij gemeente Westland (twee medewerkers zijn in het bezit van het diploma DTA-C[1]), brengen zij advies uit aan de bouwplantoetsers, die het advies verwerken in de acceptatie van de sloopmeldingsprocedure. Uit ervaring is gebleken dat het bij de toetsing van asbestinventarisatie-rapporten geregeld (voor)controles op locatie nodig zijn.

2019 is een overgangsjaar waarbij nog altijd uren voor het toetsen van asbestinventarisatierapporten gereserveerd moeten worden. Aangezien de overgangsdatum nog niet vast staat is de uren inschatting op jaarbasis gemaakt.

Monitoring formatie omgevingsvergunningen en meldingen

De daadwerkelijke inzet is afhankelijk van het aantal ingediende aanvragen en meldingen en de complexiteit hiervan. Het Wabo-proces is een proces dat per kwartaal gemonitord wordt en bevat de volgende onderdelen: vooroverleg, aanvraag, toezicht en handhaving, processturing en ontwikkeling en ondersteunende werkzaamheden. In dit hoofdstuk is een prognose gegeven voor 2019 voor het onderdeel aanvraag, een onderdeel van het Wabo-proces. De inzet en formatie op dit onderdeel komt voort uit verschillende clusters en verschillende teams. De monitoring hiervan vindt per kwartaal voor het gehele proces plaats.

[1] DTA-C: een deskundig toezichthouder asbestverwijdering die namens een handhavende of vergunningverlenende instelling controleert of een asbestverwijderingsproject verloopt volgens de eisen die worden gesteld in het Asbestverwijderingsbesluit 2005, de Woningwet, de Wet milieubeheer en het Bouwbesluit 2012.

3. Programma toezicht en handhaving “thuistaken”

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het programma voor de thuistaken op het gebied van Wabo-taken op gebied van toezicht en handhaving voor 2019. Volgens vaste jurisprudentie geldt er een beginselplicht tot adequaat toezicht en handhaven. Echter is 100% controle niet mogelijk en is 100% optreden tegen overtredingen ook niet mogelijk. Daarom moeten er prioriteiten gesteld worden. Het bevoegd gezag heeft beleidsvrijheid bij het opstellen en toepassen van de prioritering, maar dit mag er niet toe leiden dat op bepaalde zaken nooit gehandhaafd wordt. De prioriteiten volgen uit het gemeentelijke handhavingsbeleid, een toezichtprotocol, een gebiedsanalyse en een probleemanalyse.

De toezicht- en handhavingstaken worden uitgevoerd door de toezichthouders, constructeurs, handhavingsjuristen en de RO-specialisten van de gemeente. Met behulp van economische voorspellingen en kennis over productiviteit uit het verleden is een inschatting gemaakt van de werkvoorraad, waaruit de capaciteit voor de inzet op vergunningaanvragen, controles op omgevingsvergunningen en meldingen is bepaald. Naar verwachting zal de bouwsector in 2019 groeien met 4,5 %. Daarnaast neemt de spanning op de bouwarbeidsmarkt neemt naar verwachting op korte termijn nog verder toe (Economisch Instituut voor de Bouw, 2018). Naast de economische ontwikkelingen is de actuele werkvoorraad belangrijk om de productieve uren te bepalen. Het aantal verleende en afgehandelde vergunningen en meldingen is hierbij bepalend.

3.2 Prognose toezicht en handhaving 2019

De werkzaamheden voor toezicht en handhaving van de thuistaken betreffen:

1. Regulier toezicht (3.2.1)
2. Reguliere handhaving (3.2.2)
3. Prioriteiten en projecten (3.2.3)
4. Overige taken (3.2.4)
5. Onvoorzien (3.2.5)
6. Samenvatting prognose toezicht en handhaving 2019 en formatie (3.2.6)

3.2.1 Regulier toezicht

Werkzaamheden	**Capaciteit (uur)**	
	Toezichthouders	**Handhavings-juristen**
Toezicht n.a.v. verleende vergunningen (Wabo toezicht)	**5410**	
Categorie A/B/C/D bouwwerken en sloopmeldingen	4500	
Controle constructiegegevens	(70% van 1 fte) 910	
Klachten, meldingen, handhavingsverzoeken	**2400**	
BAG, DHW en evenementen controles	**400**	

Regulier toezicht naar aanleiding van omgevingsvergunningen en meldingen
Wat betreft de reguliere werkzaamheden wordt de inzet binnen het team verdeeld over de reguliere controles van omgevingsvergunningen, controle bestaande bouw, klachten, meldingen, verzoeken om handhaving, eigen constateringen in het kader van de bouwregelgeving en ruimtelijke ordening, controle APV vergunningen voor bouw gerelateerde onderdelen en het toetsen van constructieberekeningen. De verleende omgevingsvergunningen worden door toezichthouders en, indien nodig, samen met de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) en de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) gecontroleerd.

Voor het plannen van de toezichtcapaciteit worden vier bouwwerkcategorieën onderscheiden (zie bijlage I voor de toelichting). Voor de bouwuitvoering is een toezichtmatrix opgesteld. De toezichtmatrix is gebaseerd op het landelijke model van Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland, Platform milieuhandhaving grote gemeenten en Brandweer NL. Deze integrale toezichtmatrix wordt door de Rijksoverheid ondersteund en geaccepteerd als landelijk standaard hulpmiddel bij de uitvoering van het omgevingstoezicht.

Per categorie is per toezichtmoment een niveau van diepgang van toezicht aangegeven (steekproef, niveau 1 t/m 4) in een toezichtmatrix. In het registratieprogramma SquitXO worden de resultaten van de verschillende toezichtmomenten geregistreerd door de toezichthouders. In de praktijk vindt het toezicht steeds meer op basis van een risicoanalyse plaats. Dit betekent in de praktijk dat per zaak gekeken wordt welke controles noodzakelijk zijn (met de toezichtmatrix als leidraad). Het uitgangspunt is dat de mate van toezicht afhankelijk is van de complexiteit en de risico's van een bouwwerk. De prioriteiten bij toezicht betreffen constructieve veiligheid en brandveiligheid.

Toezicht op omgevingsvergunningen voor te vellen of te doen vellen houtopstand vindt plaats door Gebiedsbeheer. Toezicht op omgevingsvergunningen voor een uitweg vindt plaats door Civiel beheer.

Ambtelijke constateringen, klachten, meldingen en handhavingsverzoeken
De toezichthouders hebben naast het controleren van verleende vergunningen ook een belangrijke taak bij het opsporen van illegale bouwwerken en activiteiten. Vaak wordt daarbij geacteerd naar aanleiding van klachten en meldingen. Klachten en meldingen komen zowel via een geautomatiseerd systeem als telefonisch binnen. Daarnaast komen er ook klachten en meldingen binnen door middel van direct contact met de toezichthouder. Ambtelijke constateringen worden gedaan door de toezichthouders zelf. Dit kan bijvoorbeeld illegaal gebruik of strijdigheid met de regels voor bestaande bouw of vergunningsvrij bouwen betreffen. Indien de strijdigheden niet langs een minnelijke weg kunnen worden opgelost dan worden handhavingsinstrumenten ingezet om de overtreding te beëindigen (zie hiervoor ook 3.2.2 reguliere handhaving).

Afhandeling van klachten en meldingen wordt serieus genomen in het kader van dienstverlening en blijft ook in 2019 een aandachtspunt.

De formele vorm van een klacht of melding is het handhavingsverzoek. Dit is een schriftelijk verzoek van een belanghebbende waarmee het college van burgemeester en wethouders wordt verzocht om handhavend op te treden tegen een overtreding van de wet- en regelgeving. De handhavingsverzoeken behoren tot het taakveld van de handhavingsjurist. De handhavingsjuristen

werken vaak nauw samen met de toezichthouders. De toezichthouders verrichten controles op locatie en rapporteren hierover aan de handhavingsjurist.

Overige controles in het kader van de BAG, de Drank- en horecawet en evenementenvergunningen
In het kader van de drank- en horecavergunningen wordt door de toezichthouder een controle op locatie uitgevoerd om te controleren of het pand aan het Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet voldoet. Daarnaast wordt voor evenementenvergunningen een controle op locatie bij het evenement uitgevoerd, met name gericht op de constructieve veiligheid van bouwsel (zoals podia en tenten).

In het kader van de BAG worden controles uitgevoerd voor de huisnummering en de gebruiksfunctie van panden. Het gaat hier om deels Wabo-taken en deels BAG-taken. Voor de Wabo betreft het controle bouwbesluit bestaande bouw, daar waar het gaat om constructie- of brandveiligheidseisen.

3.2.2 Reguliere handhaving

Werkzaamheden	Capaciteit (uur)	
	Toezichthouders	Handhavings-juristen
Behandelen overtredingen/ juridische handhaving:		**3250**
Reguliere handhaving		3110
Samenwerking met handhavingspartners		140

Reguliere handhaving
De handhavingsjuristen houden zich bezig met de juridische afdoening van handhavingsprocedures op het gebied van bestemmingsplannen en bouwregelgeving, de Algemene Plaatselijke Verordening, Bijzondere Wetten, Openbare Orde en Veiligheid en Toezicht Openbare Ruimte.

De Wabo handhavingstaken beslaan maar een deel van de totale werkzaamheden die op het gebied van juridische handhaving worden verricht. De inzet van de handhavingsjuristen wordt bepaald door de vraag naar handhaving. De vraag bestaat uit de wettelijke taakstellingen en daarna(ast) door de eigen wensen. De inzet in het kader van de Wabo-taken ligt in het verlengde van de reguliere en projectmatige inzet door de toezichthouders en door ingediende handhavingsverzoeken.

Geconstateerde overtredingen die voortkomen uit regulier toezicht, handhavingsverzoeken of thematische handhaving worden behandeld volgens de probleemanalyse[2] en de naleveringsstrategie[3]. Veel van deze illegaliteiten worden kenbaar gemaakt door klachten, meldingen en handhavingsverzoeken. Wanneer tijdens de controles strijdigheden worden

[2] De probleemanalyse is uitgewerkt in paragraaf 3.3.
[3] De nalevingsstrategie, waarin de gemeente de landelijke strategie volgt, beschrijft welk handhavingsinstrument in welk geval is geoorloofd. Deze Wabo-nalevingsstrategie is door B&W vastgesteld op 19-8-2011.

geconstateerd en deze niet langs een minnelijke weg kunnen worden opgelost dan worden er handhavingsinstrumenten ingezet om de overtreding te beëindigen.

Mocht naar aanleiding van dit handhavingsbesluit bezwaar gemaakt worden of beroep op hoger beroep worden ingesteld, dan worden dit ook door de handhavingsjuristen behandeld.

Taken op het gebied van juridische handhaving behelzen voor de handhavingsjuristen onder meer:

- het voeren van gesprekken gericht op een minnelijke oplossing van geschillen;
- het schrijven van vooraankondigingen;
- het voeren en afhandelen van zienswijzegesprekken;
- het maken van beschikkingen (last onder dwangsom, last onder bestuursdwang, preventieve dwangsommen, spoedeisende bestuursdwang, invorderingsbeschikkingen, besluiten op WOB verzoeken, afwijzing handhavingsverzoeken en het maken van verbeuringsbrieven);
- het vertegenwoordigen van het bevoegd bestuursorgaan in bezwaar-, beroeps- en hoger beroepsprocedures in woord en geschrift;
- het bieden van (juridische) ambtelijke ondersteuning op het gebied van handhaving aan het bestuur, management en de afdeling;
- juridische advisering en ondersteuning bij calamiteiten.

Samenwerking met handhavingspartners
Een deel van de juridische handhavingstaken worden uitgevoerd door handhavingspartners ODH en VRH. Elkaar vinden in het werk en het contact (be)houden vraagt aandacht. Met name is samenwerking van essentieel belang als er sprake is van samengestelde dossiers, waar in zowel bouw- (waaronder brandveiligheid), ruimtelijke ordenings- als milieuaspecten aan de orde komen.

3.2.3 Prioriteiten en projecten

Naast de prioriteiten die volgen uit de toezichtmatrix en de probleemanalyse, kunnen landelijke of lokale (bestuurlijke) speerpunten worden bepaald. Sommige van deze onderwerpen worden projectmatig opgepakt. Hierbij wordt een bepaalde activiteit of een bepaald gebied in een kort tijdsbestek systematisch en uniform gecontroleerd. Vooraf wordt bepaald op welke wijze het project wordt uitgevoerd, met welke partners en op welke aspecten de focus ligt.

Werkzaamheden	**Capaciteit (uur)**	
	Toezichthouders	**Handhavings-juristen**
Prioriteiten en projecten:	**1860**	**5200**
Glastuinbouw	500	5200 (4 fte)
Illegale bewoning recreatiewoningen	60	
Vervuilde woningen	150	
Integrale controle bijeenkomstgebouwen	200	
Huisvesting arbeidsmigranten	300	
Strijdig gebruik bedrijventerreinen	350	
Drugspanden	300	

Glastuinbouw

Binnen Westland wordt onderscheid gemaakt tussen thematische handhaving en reguliere handhaving. De thematische handhaving heeft momenteel betrekking op strijdigheden die zich voordoen op glastuinbouwgrond. Deze strijdigheden belemmeren de modernisering van de glastuinbouw en werken uiteindelijk in het nadeel van het glastuinbouwcluster. Eén van de prioriteiten van het college is het versnellen van de herstructurering van de glastuinbouw.
Om deze herstructurering en handhaving adequaat en resultaatgericht voort te zetten, is het van belang te zorgen voor een handhavingsorganisatie die zowel kwalitatief als kwantitatief goed is afgestemd op de opgave die er ligt.

In 2018 heeft Berenschot naar aanleiding van de evaluatie van het handhavingsproces en de -strategie in het glastuinbouwgebied, in opdracht van de gemeente Westland een advies opgesteld. Dit heeft geresulteerd in het rapport 'Verkenning naar mogelijkheden voor uitvoeren van de handhavingsstrategie glastuinbouw' (23 maart 2018) en geeft inzicht op het instrument handhaving en doet aanbevelingen voor het handhavingsproces bij de gemeente Westland.
In de Uitvoeringsnotitie Handhaving (thema Glastuinbouw) d.d. 20 augustus 2018 is de thematische handhaving verder uitgewerkt.

Een belangrijke conclusie uit het rapport is om handhaving en toezicht op het gebruik van glastuinbouwgebieden integraal en structureel binnen de bestaande organisatie te borgen. Dit zal per 1 januari 2019 worden geëffectueerd. Het project Ruimte voor de Glastuinbouw is per 31 december 2018 beëindigd.

Binnen de huidige collegeperiode (2018-2022) en verder zet gemeente Westland haar thematische handhaving op basis van de vastgestelde bestemmingsplannen consequent voort. In november 2018 heeft de gemeente Westland daarom vacatures opengesteld voor de werving van 4,0 fte juristen.

Op 7 april 2015 is bepaald volgens welke prioritering de projectdossiers worden behandeld. De focus ligt in eerste instantie op de prioriteitsgebieden Boomawatering en Poelzone, waar eerder door diverse overheden is geïnvesteerd in de infrastructuur, waterhuishouding en het uitplaatsen van woningen. Het tegengaan van strijdig gebruik in die gebieden is een logische vervolgstap op die eerdere investeringen: hiermee wordt weer een obstakel voor herstructurering weggenomen. Onder de hoogste prioriteit vallen ook andere gebieden waar herstructurering op korte termijn aan de orde is.

In 2016 heeft de raadswerkgroep herstructurering zich gebogen over de vraag of er een aanpassing in de handhavingsstrategie mogelijk is, zodat strijdige situaties die al jarenlang bestaan nog enige tijd kunnen voortbestaan en er niet direct handhavend opgetreden hoeft te worden. Begin 2017 is besloten dat in voorkomende gevallen met gebruikmaking van een tijdelijke omgevingsvergunning het strijdige gebruik mag wordt voortgezet, mits men bereid is te verzekeren dat de gronden beschikbaar zijn voor de ontwikkeling van de glastuinbouw. Dit is de zogenoemde koopoptie waarmee wordt getracht de veelheid aan handhavingsprocedures te voorkomen.

Voor 2019 zal de huidige handhavingsstrategie worden voortgezet en zal worden onderzocht of aanvullende instrumenten nodig zijn om een bijdrage te leveren aan de herstructurering van het glastuinbouwgebied.

Het behandelen van de handhavingsdossiers houdt in dat de juridische medewerkers gesprekken voeren met overtreders, gericht op een minnelijke oplossing. Als dat niet haalbaar is, dan wordt zo nodig een handhavingsbesluit genomen en kunnen juridische procedures volgen. Vanzelfsprekend heeft de minnelijke oplossing hierbij de voorkeur.

De juristen baseren zich bij hun werkzaamheden op bevindingen van de toezichthouders, die controles uitvoeren naar het gebruik, en op de legalisatietoets van de specialisten ruimtelijke ordening, die onderzoek doen naar legalisatiemogelijkheden. Tussen de diverse specialisten en juristen vindt op dossierniveau intensieve afstemming plaats.

In de tabel op de volgende pagina zijn de langdurige strijdigheden dossiers in het glastuinbouwgebied in beeld gebracht.

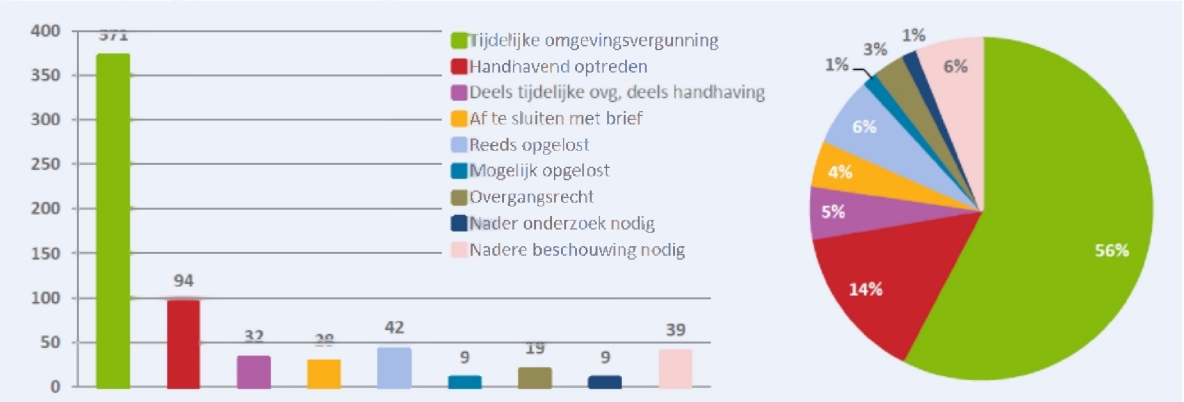

Figuur 3

De focus zal de komende tijd komen te liggen op de 371 dossiers waar tijdelijk gebruik met een tijdelijke omgevingsvergunning conform de genoemde beleidsregels aanvaardbaar is, op de 94 dossiers waar handhavend optreden onvermijdelijk is en op de 32 dossiers waar een combinatie van deze twee typen mogelijk is. De overige 160 dossiers zullen gedurende de behandeling van deze 497 dossiers geleidelijk worden afgehandeld. Hier komen nog 50 “nieuwe” prioritaire dossiers bij (na 1 januari 2015) waardoor de afhandeling van de “oude” dossiers verder onder druk komt te staan. Per jaar komen er circa 20 nieuwe strijdigheden (dossiers) bij.

Het college zal de raad halfjaarlijks informeren over de voortgang van de afhandeling van de dossiers.

Illegale bewoning recreatiewoningen

Binnen de gemeente Westland is een aantal recreatieterreinen met recreatiewoningen en stacaravans aanwezig. Deze recreatiewoningen zijn niet bestemd en geschikt voor permanente bewoning. Tegen permanente bewoning wordt handhavend opgetreden, zodra bewoners zich in de BRP (Basisregistratie personen) inschrijven. Er volgt dan een aanschrijving tegen het illegaal bewonen van de recreatiewoningen.

Vervuilde woningen

Vanuit het sociaal kernteam of de GGD wordt met enige regelmaat melding gedaan over vervuilde woningen. In veel van deze gevallen is er geen sociaal vangnet meer, dat ervoor kan zorgen de woning ordentelijk te krijgen en houden. Wanneer ook vanuit de sociale diensten geen vat meer op de situatie is te krijgen, wordt de hulp van de toezichthouders ingeroepen om de woning gezond en veilig bewoonbaar te krijgen conform het Bouwbesluit 2012. Dit betekent dat in eerste instantie getracht wordt de bewoner of betrokkenen ertoe te bewegen de woning alsnog op te

ruimen of te reinigen. Indien de strijdige situatie niet tijdig wordt hersteld of opgeheven kan dit ertoe leiden dat via bestuursdwang de gemeente deze acties initieert. De urenbegroting van de handhavingsjuristen is onder de reguliere handhaving meegenomen.

Integrale controle bijeenkomstgebouwen
In 2019 wordt ingezet op controles van panden, die voornamelijk gebruikt worden als bijeenkomstgebouw. Er is een inventarisatie gemaakt en aan de hand van de aspecten bouw- en gebruiksactiviteiten en Drank- en Horecawet worden een aantal panden, indien noodzakelijk, geselecteerd waar een integrale controle uitgevoerd wordt. Het gaat om panden in strijd met het bestemmingsplan en/of gebreken op het gebied van brandveiligheid, dan wel constructieve veiligheid.

Huisvesting arbeidsmigranten
In de kassen en op het veilingterrein werken veel arbeidsmigranten. Deze groep heeft goede huisvesting nodig en illegaliteiten zijn daarbij niet gewenst.

Omgeving en Toezicht voert al ruim 10 jaar systematisch controles uit in panden waar arbeidsmigranten worden gehuisvest door werkgevers. Tijdens controles in de avonduren wordt gecontroleerd op de woonomstandigheden, brandveiligheid, het aantal bewoners, huur, (il)legaal gebruik en BRP-inschrijving. Bij het aantreffen van illegale huisvesting van arbeidsmigranten wordt handhavend opgetreden in de strijdige situaties die overlast bezorgen voor de directe woonomgeving of onveilig dan wel ongezond worden geacht voor de bewoners. Jaarlijks worden 90 adressen gecontroleerd. De controles worden in 2019 in samenwerking met de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA).

Om gericht controles uit te kunnen voeren worden deze panden steeds geïnventariseerd. De panden worden geïnventariseerd aan de hand van interne input, klachten, Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA), Registratie Niet-Ingezetenen (RNI). Aan de hand van te verwachten illegaliteiten en strijdigheden wordt afgewogen welke panden worden bezocht.

Indien een strijdige situatie niet tijdig wordt hersteld of opgeheven zal dit door de toezichthouder en/of handhavingsjurist in de lijn worden opgepakt.

Strijdig gebruik bedrijventerreinen
Jaarlijks wordt getracht een gebiedsgerichte controle uit te voeren op een bedrijventerrein. De controles worden uitgevoerd in samenwerking met de VRH en ODH. Het accent voor de toezichthouder ligt tijdens de controle op de illegale huisvesting en de bouw- en gebruiksveiligheid. De controles worden onaangekondigd uitgevoerd. Indien een strijdige situatie niet tijdig wordt hersteld of opgeheven zal dit door de toezichthouder en/of handhavingsjurist in de lijn worden opgepakt.

In 2019 wordt ingezet op de bedrijventerreinen in Wateringen (Zwethoven / WBC / Wateringseveld). Door beperkte capaciteit in 2017 is dit bedrijventerrein niet in geheel gecontroleerd.

Drugspanden
Op aangeven van het cluster beleid assisteren toezichthouders bij sluiting van drugspanden. De casuïstiek komt vanuit het politie-overleg. Op basis van artikel 13b van de Opiumwet is de burgemeester bevoegd tot toepassing van bestuursdwang indien in een pand drugs aanwezig is of drugshandel plaatsvindt. De toezichthouders assisteren de politie met de sluiting van het pand en

controleren op illegaal gebruik (strijd met het bestemmingsplan en/ of brandveiligheid). De bestuurlijke aandacht hiervoor is toegenomen. De urenbegroting van de handhavingsjuristen is onder de reguliere handhaving meegenomen.

3.2.4 Overige taken

Werkzaamheden	Capaciteit (uur)	
	Toezichthouders	Handhavings-juristen
Overige taken	**910**	
Leegstandcontrole en WOZ-controle	200	
Signalering ondermijning	*	
Controle en advies WMO	500	
Ondersteuning beleid en projecten	*	

** geen inschatting gemaakt per post, maar meegenomen in totaal*

Leegstandscontrole en WOZ-controle
Vlak voor de jaarwisseling wordt een controle uitgevoerd, ten aanzien van leegstaande panden en bouwplaatsen. Deze controle is gericht op het voorkomen van calamiteiten, waarbij eigenaren en aannemers worden geïnformeerd over te nemen maatregelen rondom de jaarwisseling. Daarnaast worden alle openstaande vergunningen en meldingen nagelopen in het kader van de WOZ-belasting.

Signalering ondermijning
Binnen ondermijning vallen diverse vormen van georganiseerde misdaad, waarbij de bovenwereld en de onderwereld sterk met elkaar verweven zijn. Ondermijnende criminaliteit heeft een corrumperend en ondermijnend effect op de samenleving en haar instituties. De gemeente heeft de regie op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, dat is belegd bij het cluster beleid. Voor de aanpak is het melden van signalen van groot belang. Hiervoor is het meldadres ondermijning@gemeentewestland.nl ingesteld.

De toezichthouders hebben een signaleringsfunctie als het om ondermijning gaat, aangezien veel controles op locaties worden uitgevoerd. Daarnaast vraagt het cluster Beleid regelmatig om informatie over verleende vergunningen of wet- en regelgeving.

Controle en advisering in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
Deze inzet richt zich voornamelijk op de aanpassingen van woningen voor mindervaliden. De inzet concentreert zich op advisering en financiële beoordeling van de uitvoeringsprojecten. Bij grotere bouwkundige aanpassingen worden controlebezoeken ter plaatse afgelegd. Speciale aandacht wordt geschonken aan de stalling van scootmobielen. Deze worden regelmatig in vluchtwegen gestald of in een stalling zonder vereiste brandveiligheidsmaatregelen.

Ondersteuning aan beleid en projecten
De toezichthouders en handhavingsjuristen verlenen ondersteuning bij het maken van beleid en nemen deel in projectgroepen ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast volgt elk vierde jaar in de beleidscyclus een evaluatie over de gestelde doelen in het integrale handhavingsbeleid. Jaarlijks wordt er een uitvoeringsprogramma en jaarverslag opgesteld, waar in de doelen uit het beleid worden geconcretiseerd en waarover verantwoording wordt afgelegd.

3.2.5 Onvoorzien

Werkzaamheden	Capaciteit (uur)	
	Toezichthouders	Handhavings-juristen
Onvoorzien	**330**	

Calamiteiten die opgepakt worden tijdens de piketdienst zijn onvoorzien.

Daarnaast kan vanuit het Rijk of de provincie aandacht en daarmee samenhangend capaciteit van gemeenten worden gevraagd voor actuele onderwerpen. Op 14 juni 2017 vond in Londen de brand in de Grenfell Tower plaats, waarbij tientallen bewoners om het leven zijn gekomen. Bij deze brand was sprake van een snelle branduitbreiding langs de gevel. In november 2018 is vanuit de Rijkoverheid aan gemeenten verzocht bij de meest risicovolle gebouwen onderzoek in gang te zetten. Het onderzoek dient plaats te vinden via het protocol inventarisatie en onderzoek brandveiligheid gevels. Dit betreft een onderzoek dat naar verwachting (deels) in 2019 uitgevoerd zal worden.

Op voorhand is niet te bepalen of er nog andere inzet gevraagd wordt op taken. Ook deze mogelijke taken zijn onvoorzien.

3.2.6 Samenvatting prognose toezicht en handhaving 2019 en formatie

Totaaloverzicht:

Werkzaamheden	Capaciteit (uur)	
	Toezichthouders	Handhavings-juristen
Toezicht n.a.v. verleende vergunningen (Wabo toezicht)	5410	
Klachten, meldingen, handhavingsverzoeken	2400	
BAG, DHW en evenementen controles	400	
Behandelen overtredingen/ juridische handhaving:		3250
Prioriteiten en projecten:	1860	5200
Overige taken	910	
Onvoorzien	330	
Totaal	**11310**	**8450**
Totaal beschikbaar (formatie)	**10456**	**8450**

De bovenstaande prognose is een inschatting voor 2019. Echter is de inzet afhankelijk van onder andere de omgevingsvergunningen die daadwerkelijk uitgevoerd worden en de ingediende klachten, meldingen en handhavingsverzoeken.

Toezichthouders

Bij de inschatting van de uren van de toezichthouders is rekening gehouden met de mogelijke inzet op basis van de beschikbare formatie. In tijden van de economische crisis (2013/2014) is de formatie van de toezichthouders met 2 fte geslonken vanwege teruglopende legesinkomsten.

Momenteel is 7,92 fte aan toezichthouders beschikbaar. Daarnaast is een inschatting gemaakt dat de constructeur 70% van de tijd besteedt aan het toetsen van constructieberekeningen na vergunningverlening (0,7 fte). Dit komt op een totaal van 8,62 fte. 8,62 x 1300 = 11206 uren. Van deze uren worden 750 uren ingezet voor het toetsen van asbestinventarisatierapporten voor de ingediende sloopmeldingen. De beschikbare uren zijn: 11206 – 750 = 10456 uren. De prognose voor 2019 geeft een totaal van 11310 uur. Het tekort is 854 uur.

Sinds het einde van de crisis is de bouwproductie met ongeveer 30% gestegen (Economisch Instituut voor de Bouw, 2018). De stijging van de bouwproductie is niet direct te koppelen aan de stijging van toezicht naar aanleiding van verleende omgevingsvergunning. Wel heeft de groei in de bouwproductie tot gevolg dat de hoeveelheid aanvragen en verleende omgevingsvergunningen de afgelopen jaren sterk zijn toegenomen. Door de bovengenoemde 30% door te vertalen naar de prognose van de uren op de post ‘Toezicht n.a.v. verleende vergunningen (Wabo toezicht)’ komt dit op een uren inschatting van 7033 uur. Hiermee komt het totaal aantal uren van de prognose te staan op 12933 en ontstaat dus een tekort van 2477 uur (1,9 fte).

Ook bij intensivering van het toezicht en eventuele handhaving op prioriteiten en projecten zal een toename aan beschikbare formatie noodzakelijk zijn. Een voorbeeld hiervan is intensivering van het toezicht op recreatieparken.

Binnen de organisatie wordt momenteel verkend waar formatie-uitbreiding noodzakelijk is. Mogelijk leidt dit tot 2 fte uitbreiding van de formatie van de toezichthouders.

Handhavingsjuristen

Momenteel is 6,5 fte aan handhavingsjuristen beschikbaar voor het uitvoeren van de taken genoemd in dit uitvoeringsprogramma. Dus komt op een totaal van 8450 uren, wat overeen komt met de prognose.

3.3 Probleemanalyse

Gemeenten hebben een beginselplicht tot handhaven bij geconstateerde overtredingen. De capaciteit om overtredingen aan te pakken heeft echter zijn grenzen. Dit maakt het noodzakelijk om prioriteiten te stellen. Om een goede prioriteitenstelling te kunnen maken, moet eerst worden ingeschat wat het risico is van bepaalde overtredingen.

3.3.1 Uitleg risicomodel

Allereerst zijn de mogelijke overtredingen geïnventariseerd. Per overtreding is het risico ingeschat dat op één van de thema's een negatief effect optreedt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een risicoanalysemodel, waarbij geldt: *Effect x kans = risicoscore.*

Negatieve effecten
De negatieve effecten kunnen worden ingedeeld in 6 thema's: veiligheid, gezondheid, natuur/milieuwaarden, financieel/economische schade, leefomgeving en bestuurlijk imago.

Naar de ernst van de situatie wordt aan deze effecten een cijfer toegekend, dat aangeeft wat het negatieve effect is, bij het plaatsvinden van de overtreding. Voor elke overtreding is er een score toegekend, met daarbij het grootst mogelijke, reële negatieve effect voor ogen. Bijvoorbeeld: bij bouwen in afwijking van de vergunning m.b.t. constructie/ brandveiligheid is het grootste risico dat het gebouw instort of afbrandt. In dat geval zijn er dodelijke slachtoffers te verwachten. In bijlage II zijn de negatieve effecten uitgewerkt.

Weging
De mogelijke overtredingen worden in een tabel gezet tegenover de negatieve effecten en de kans op het optreden van het negatieve effect. Alle negatieve effecten wegen even zwaar behalve "veiligheid" en "gezondheid". Gezien de acute veiligheid voor de burger en de gezondheidseffecten op de langere termijn, met doden als gevolg, worden deze belangen 3 maal zwaarder meegewogen.

Van de zes negatieve effecten wordt een gemiddelde berekend en dit wordt vermenigvuldigd met de kans. De kans heeft een waarde van 1 t/m 5 en geeft aan hoe groot de kans is dat de gebeurtenis optreedt. Hieruit volgt een risicoscore. Volgens onderstaand overzicht kan het risico laag, gemiddeld en hoog zijn. Op basis van de risico's worden de prioriteiten bepaald.

Score lager dan 3 = laag risico
Score tussen de 3 en 7= gemiddeld risico
Score hoger dan 7 = hoog risico

Het risicomodel wordt niet jaarlijks geëvalueerd. Tijdens voorgaande evaluaties is gebleken dat een nieuwe risicoanalyse leidt tot hetzelfde product. Het risicomodel wordt opnieuw geëvalueerd en indien nodig aangepast op het moment dat hier aanleiding voor is.

3.3.2 Uitkomsten

De uitkomsten van de probleemanalyse zijn hieronder samengevat:

Overtredingen	Risicoscore	Risico
Bouwen		
1. In afwijking van de vergunning (constructie, brandveiligheid)		
Bouwcategorie A	13,0	Hoog
Bouwcategorie B	9,0	Hoog
Bouwcategorie C	4,7	Gemiddeld
Bouwcategorie D	4,3	Gemiddeld
2. In afwijking van de vergunning (energie, gebruik, gezondheid)		
Bouwcategorie A	10,0	Hoog
Bouwcategorie B	9,0	Hoog
Bouwcategorie C	4,0	Gemiddeld
Bouwcategorie D	1,8	Laag
3. In afwijking van de vergunning (strijd bestemmingsplan, exploitatieplan)	6,0	Hoog
4. in afwijking van de vergunning (welstandseisen)	4,7	Gemiddeld
5. Zonder vergunning	10,3	Hoog
Bestaande bouwwerken, open erven en terreinen		
1. strijd met eisen voor bestaande bouw uit het Bouwbesluit (constructieve veiligheid en brandveiligheid)	10,5	Hoog
2. het gebruik in strijd met brandveiligheidsvoorschriften in het kader van brandveilig gebruik	11,0	Hoog
3. strijdig gebruik met Afd. 7.3. van het Bouwbesluit: overige bepalingen veilig en gezond gebruik	7,0	Gemiddeld
4. welstandsexces	4,7	Gemiddeld
Slopen		
1. het slopen zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning/ melding	9,5	Hoog
2. het niet op tijd verwijderen van een bouwwerk met tijdelijke omgevingsvergunning	6,5	Gemiddeld
Bestemmingsplan		
1. het gebruik van gronden en bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit	8,0	Hoog*
2. het zonder vergunning of in strijd met de vergunning uitvoeren van een werk (omgevingsvergunning voor het aanleggen van een werk)	2,5	Laag
Overige		
1. Kappen zonder of in afwijking van de omgevingsvergunning	5,7	Gemiddeld
2. Het maken van een inrit zonder of in afwijking van de omgevingsvergunning	6,3	Gemiddeld
3. Bouwen of slopen zonder of in strijd met monumentenvergunning	5,3	Gemiddeld

** Overtredingen op dit gebied kunnen verschillen t.a.v. gebiedssoort, impact overtreding etc. Deze aspecten worden tijdens de belangenafweging meegewogen.*

In bijlage I zijn de bouwwerk-categorieën nader uitgewerkt. De resultaten uit de probleemanalyse geven aan welke overtredingen verwacht worden en welke prioriteit daaraan wordt gegeven.

Als de uitkomsten van de probleemanalyse gecombineerd worden met de overtredingen, die volgen uit: regulier toezicht, klachten, meldingen, handhavingsverzoeken en prioriteiten en projecten, dan komen we tot de volgende werkwijze:

	Soort overtreding/ risico	**Werkwijze**
1.	Veiligheid of gezondheid in het geding/ groot risico	Meteen oppakken, bij voorkeur tijdens de uitvoering.
2.	Handhavingsverzoeken, klachten en meldingen	Altijd oppakken, wettelijk verplicht.
3.	Volgend uit benoemde prioriteiten/ projecten (paragraaf 3.2.3)	Toezicht op deze gebieden is ingepland en wordt vaak projectmatig opgepakt. Overtredingen hebben voorrang op andere illegaliteiten, die niet direct gevaar voor veiligheid en gezondheid opleveren.
4.	Overtreding met gemiddeld risico	Toezicht steekproefsgewijs. Als de veiligheid in het geding is, wordt de overtreding meteen opgepakt.
5.	Overtreding met laag risico	Naar aanleiding van handhavingsverzoeken

Uit de probleemanalyse volgt een algemeen beeld over hoe de prioritering plaatsvindt. In de praktijk worden veel overtredingen tijdens de bouw, in het werk, in overleg opgelost. Zaken die tijdens de uitvoering of bij oplevering geconstateerd worden, worden in principe opgepakt, ook als het risico minder hoog is, omdat dat het moment bij uitstek is om nog iets te kunnen laten aanpassen. Voor dit soort overtredingen zal doorgaans geen juridische traject nodig zijn.

Indien uit een overtreding een juridische procedure volgt, dan vindt een uitgebreide belangenafweging plaats, waar ook andere aspecten aan bod komen, zoals het type gebied, volgens de Integrale gebiedsanalyse Regio Haaglanden[4] (afhankelijk van het soort overtreding zullen de gevolgen in het stedelijk gebied of natuurgebied groter zijn dan op een bedrijventerrein) en grootte/ impact van de overtreding et cetera.

Voor het bepalen van het handhavingsinstrument wordt de Wabo nalevingsstrategie gevolgd.

[4] *Integrale Gebiedsanalyse Regio Haaglanden. Stadsgewest Haaglanden, 25 februari 2004.*

Bijlage I: Bouwwerk-categorieën

Bouwwerk categorieën		
Categorie	sub Categorie	gebouwtype
A	1	Kantoorgebouw / school / verzorginggebouw(en)
A	2	Appartementengebouw
B	3	Woningbouwcomplexen
B	4	Woning
B	5	Renovatie / inpandige verbouwing
B	6	Bedrijfsgebouw
C	7	Uitbouw
C	8	Bijgebouw
C	9	Dakopbouw/ nokverhoging
C	10	Dakkapel
C	11	Bedrijfsruimte tuinbouw
D	12	Reclameuitingen
D	13	WOT / WKK/ ketelhuis/ koelcel
D	14	Hekwerken, schotelantennes e.d.
D	15	Watersilo
D	16	Kas tuinbouw
D	17	Overigen groot
D	18	Overigen klein

Bijlage II: Negatieve effecten

Thema	Beschrijving
Veiligheid	In welke mate heeft de overtreding effect op de fysieke veiligheid? *1. geen risico;* *2. licht gewonde slachtoffers;* *3. zwaar gewonde slachtoffers;* *4. dodelijke slachtoffers.*
Gezondheid	In welke mate heeft de overtreding effect op de gezondheid? *1. geen gezondheidsklachten;* *2. tijdelijke gezondheidsklachten;* *3. chronische gezondheidsklachten;* *4. ernstige ziekten met dodelijke afloop.*
Natuur- en milieuwaarden	In welke mate heeft de overtreding effect op de natuur- en milieuwaarden? *1. geen natuur- of milieuschade;* *2. tijdelijke natuur- of milieuschade, opruimen volstaat;* *3. natuur- of milieuschade van enige duur;* *4. onherstelbare natuur- of milieuschade.*
Financieel/ economische schade	In welke mate leidt de overtreding tot financieel/economische schade? *1. geen kosten;* *2. kosten tot € 5.000,-;* *3. kosten van € 5.000,- tot € 50.000,-;* *4. kosten vanaf € 50.000,-.*
Leefomgeving	In welke mate heeft de overtreding effect op de kwaliteit van de leefomgeving? *1. Geen effect op de leefomgeving* *2. Lichte of tijdelijke ontsiering of hinder* *3. Gemiddelde ontsiering of hinder* *4. Ernstige ontsiering of hinder*
Bestuurlijk imago	In welke mate heeft de overtreding effect op het bestuurlijk imago? *1. wordt het bestuur niet op aangesproken;* *2. wordt het bestuur nauwelijks op aangesproken;* *3. wordt het bestuur op aangesproken;* *4. wordt het bestuur veelvuldig op aangesproken en op afgerekend.*

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Werkplan 2019

GEMEENTE WESTLAND

19 december 2018 DEFINITIEF

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

0 Inhoudsopgave

0 Inhoudsopgave 3
1 Inleiding 5
2 Kaders 6
2.1 Status, positionering en vormgeving Werkplan 6
2.2 Wettelijke en niet-wettelijke taken 6
2.3 Gemeentelijke kaders 7
2.4 Financiële kaders werkplannen 7
2.4.1 Outputbegroting 2019 7
2.4.2 Monitoring en evaluatie 9
2.4.3 Beschikbare financiële middelen 10
2.5 Taakuitvoering asbest 10
3 Programma Toetsing & Vergunningverlening 12
3.1 Inleiding 12
3.2 Maatwerktaken en afspraken 12
3.3 Raming van producten, diensten en kosten T&V 15
4 Programma Toezicht & Handhaving 16
4.1 Inleiding 16
4.2 Maatwerktaken en afspraken 16
4.2.1 Toezicht op milieu-inrichtingen 16
4.2.2 Glastuinbouw 17
4.2.3 Geluidmeten bij evenementen 19
4.2.4 Afstemming over dossiers met de gemeente 19
4.3 Raming van producten, diensten en kosten Toezicht & Handhaving 20
5 Monitoring en indicatoren 21
Bijlage I. Beleidskaders 22
Bijlage II. Toelichting generieke taakuitvoering T&V 23
Bijlage III. Toelichting generieke taakuitvoering T&H 27
Bijlage IV. Raming van taken, producten en uren T&V 39
Bijlage V. Raming van taken, producten en uren T&H 41
Bijlage VI. Dashboard Monitoring 44
Bijlage VII. Werkafspraken crisisbeheersing 46
Bijlage VIII. Ingevuld risicomodel Toezicht 48
Bijlage IX. Opbouw tarieven 2019 49

1 Inleiding

Op 1 januari 2013 hebben de gemeenten in de regio Haaglanden hun wettelijke milieu-uitvoeringstaken bij de Omgevingsdienst Haaglanden (de ODH) ondergebracht met het doel de taakuitvoering te professionaliseren en de dienstverlening aan burgers en bedrijven te verbeteren. Ook de provincie heeft haar milieutaken voor de regio Haaglanden, als ook andere uitvoeringstaken voor zowel Haaglanden als voor heel Zuid-Holland (geconcentreerd) bij de ODH ondergebracht.

Het werkplan 2019 vormt de basis voor de uitvoering van vergunningverlening[1], toezicht[2] en handhavingstaken (VTH-taken) door de ODH in 2019 en is opgesteld door de ODH, op basis van door de gemeenten en provincie opgestelde kaders. Hierbij is de uitvoering door de ODH van vergelijkbare werkzaamheden voor verschillende opdrachtgevers op elkaar afgestemd en geharmoniseerd. De werkzaamheden zijn zoveel mogelijk afgeleid van de PDC[3] zoals deze is opgesteld door de omgevingsdiensten in Zuid-Holland en door het bestuur van de ODH is vastgesteld. Op de VTH-taken zijn de kwaliteitscriteria van de Wabo van toepassing[4] en de kaders die worden gesteld op basis van de wet VTH. Dat betekent dat er voor de werkzaamheden onder andere een uitvoeringsprogramma moet zijn. Het werkplan voorziet hierin. Een kanttekening daarbij is dat het werkplan alleen het deel betreft waarvoor de ODH (in mandaat) de taakuitvoering namens het Wabo bevoegd gezag verzorgt.

In 2019 werkt de ODH volledig zaakgericht en de uitvoeringstaken worden ondersteund door geautomatiseerde processen om te kunnen voldoen aan de afgesproken rapportageverplichtingen. In de voortgangsrapportages (juni en september) en het jaarrapport wordt gerapporteerd over daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden. De besteding is mede afhankelijk van een aantal externe factoren, waaronder het aantal daadwerkelijk ontvangen aanvragen en meldingen en het aantal geconstateerde handelingen waarop moest worden toegezien of moest worden gehandhaafd.

Financiering van de taakuitvoering door de ODH vindt in 2019 plaats op basis van output, dat wil zeggen aan de hand van de per opdrachtgever te leveren producten en diensten. De deelnemersbijdrage is op basis van voorcalculatie vastgesteld. Vanaf 2019 zal de verantwoording zowel collectief als per deelnemer plaatsvinden op basis van nacalculatie.

De veranderingen op beleidsgebied zijn voor 2019 beperkt en bestaan hoofdzakelijk uit de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet in 2021. De invulling van deze voorbereiding zal lopende 2019 in afstemming met de opdrachtgevers van de ODH plaatsvinden. Er zijn verder geen majeure wetswijzigingen. Wel zal voor gemeenten sprake zijn van gewijzigde werkvolumes ten aanzien van asbest als gevolg van de Wijziging Besluit omgevingsrecht (BOR).

Het werkplan is opgebouwd uit de programma's "Toetsing & Vergunningverlening" en "Toezicht & Handhaving". De systematiek van het werkplan is gebaseerd op de begroting 2019, waarbij aan de hand van taken, producten en productprijzen een raming wordt gemaakt van de benodigde middelen. Die raming wordt vervolgens vergeleken met de beschikbare bijdrage per deelnemer.

[1] Onder "vergunningverlening" wordt tevens begrepen de taken op het gebied van toetsing en advisering
[2] Onder "toezicht" wordt tevens begrepen het behandelen van overlastmeldingen
[3] Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland, versie 1.0 d.d. 9 september 2013
[4] Voor de taakuitvoering van de ODH worden de Kwaliteitscriteria 2.1 gehanteerd.

2 Kaders

2.1 Status, positionering en vormgeving Werkplan

Zaken als statuten GR, daaruit voortvloeiende verantwoordingsaspecten (P&C, financiën), vastgestelde documenten als Bedrijfsplan en I&P Plan[5], PDC, ZTC[6] en reeds bestaande processen als begrotings-, evaluatie- en rapportagecyclus zijn leidend en daarmee bepalend. Het werkplan treedt geenszins in de plaats van deze bovenliggende elementen, noch geeft het daar andere uitwerking aan. Ook beleidsmatige uitwerkingen vinden geen plek in het werkplan, maar dienen hun grondslag en uitwerking te vinden in betreffende beleidsdocumenten of kaderstellende notities.

Het werkplan is in beginsel een beknopte samenvatting van opgedragen taken en een compacte vertaling van taken naar benodigde middelen.

De raming van het werkplan is afgeleid van de begroting, waarbij begroting en verantwoording een eigenstandige cyclus kennen via AB/DB. Het werkplan betreft een beknopte omschrijving van activiteiten en werkzaamheden. De beschrijving beperkt zich tot het toelichten wat met een bepaalde taak wordt bedoeld. Meer volledige beschrijvingen van taken, handelingen en processen staan opgenomen in de PDC en/of ZTC. Ook voor de behandel- en leveringstermijnen zijn de PDC en/of ZTC leidend.

Het werkplan wordt opgesteld per deelnemer (gemeente, provincie). Het plan kent wel een aanzienlijk deel dat generiek is en voor de totale taakuitvoering van de ODH geldt. Om de uniformiteit te vergroten en om efficiëntiereden bij het opstellen van het werkplan wordt gebruik gemaakt van generieke standaardteksten, die zijn aangevuld met maatwerkbeschrijvingen per deelnemer.

2.2 Wettelijke en niet-wettelijke taken

Onder wettelijke taken worden de taken verstaan, die gemeenten en provincie vanuit haar publiekrechtelijke functie en verantwoordelijkheid uitvoeren en die hun grondslag vinden in de (milieu- en natuur)regelgeving en in het verlengde daarvan, in de Wabo. Uitvoering van wettelijke taken zijn onvervreemdbaar belegd bij de overheid en deze kunnen niet door anderen, zoals private partijen, worden uitgevoerd (tenzij in mandaat namens deze overheid). Niet-wettelijke taken kunnen daarentegen ook door niet-overheden worden uitgevoerd. Te denken valt aan adviestaken [7].

In veel gevallen ligt er bij derden (initiatiefnemers) de verplichting om de regels na te leven en dat te laten toetsen bij de bevoegde overheid. Daarnaast kan de overheid eigenstandig toezicht uitoefenen op de naleving van regels. De bevoegde overheid is de enige die de rol/positie heeft om hierover op basis van de regelgeving een uitspraak te doen. Wettelijke taken hebben per definitie dus een juridische grondslag en staan in veel gevallen open voor inspraak (bezwaar/beroep). In de praktijk is de uitvoering van de wettelijke taken vooral de uitvoering van landelijke wet- en regelgeving.

[5] Inrichtings-en Personeelsplan ODH
[6] Zaaktype Catalogus
[7] De term “adviestaken” dient niet te worden verward met de gelijknamige term die in de Wabo-keten voor “toetsingen” wordt gebruikt

Bij wettelijke taken gaat het onder andere om het geven van oordelen of het nemen van besluiten over aspecten waarvan in de regelgeving staat dat die ter beoordeling van het bevoegd gezag zijn of bevoegdheden die door het bevoegd gezag uitgeoefend moeten worden. Ook het implementeren van wet- en regelgeving of het ondersteunen bij het opstellen van beleidskaders wordt gerekend tot de wettelijke taken. Verder mogen ook voorbereidende werkzaamheden om te komen tot oordelen, besluiten of toezichthandelingen worden gezien als wettelijke taak. Het gaat immers om handelingen die weliswaar eerder in het proces of in de tijd plaatsvinden, maar die wel gericht zijn op de uiteindelijke feitelijke wettelijke handeling en ook in die kaders hun grondslag vinden. Te denken valt aan het voeren van (voor-)overleg, het uitvoeren van globale beoordelingen (quick scans) of het deelnemen aan overleggen om potentieel lastige vraagstukken tot een oplossing te brengen. Er zijn uiteraard meer voorbeelden denkbaar.

De ODH richt zich bij haar taakuitvoering primair op de uitvoering van wettelijke taken in het VTH-domein. Dat is ook het takenpakket dat de deelnemende gemeenten en de provincie aan de ODH hebben overgedragen. Slechts incidenteel kan een uitvoeringstaak van de ODH worden aangemerkt als niet-wettelijk. Dat aandeel is dermate beperkt dat hierin binnen het werkplan 2019 geen onderscheid wordt gemaakt.

De ODH voert (in beginsel) geen Vpb-plichtige werkzaamheden uit.

2.3 Gemeentelijke kaders

De gemeenten hebben een eigen bevoegdheid om aanvullende bepalingen op te stellen en zijn op grond van de kwaliteitscriteria verplicht het kader vast te stellen waarbinnen de uitvoeringsorganisatie moet werken. De gemeentelijke beleidskaders zijn weergegeven in bijlage I.

2.4 Financiële kaders werkplannen

Doelstelling van 2019 is uitvoering te geven aan de werkplannen, het invullen van de rapportageverplichtingen op het gebied van de KPI's[8], het monitoren van de werkzaamheden en te voldoen aan afgesproken criteria qua prestaties en qua kwaliteit (waaronder de landelijke kwaliteitscriteria).

2.4.1 Outputbegroting 2019

Vanaf de oprichting van de ODH is sprake van een stijgende productiviteit. Eerst was sprake van een taakstelling uit het Bedrijfsplan om de productiviteit op te bouwen naar 1.350 uur per Fte in 2017. Daarna is in het kader van het Koersplan ODH afgesproken om de productiviteit verder te laten toenemen tot 1390 uur per Fte in 2020. Hieronder staan de streefgetallen weergegeven over de periode 2014-2019.

jaar	werkplan volume uren	productiviteit uren/fte begroot
2014	198.000	1290
2015	196.000	1310
2016	202.000	1330
2017	213.000	1350
2018	219.000	1360
2019	230.500	1375

[8] KPI: Kritische Prestatie Indicator

In 2019 is op basis van de begroting 2019 en mutaties daarop via de VJN-NJN een werkvolume beschikbaar van 230.500 uur beschikbaar voor de producten en diensten zoals deze voortvloeien uit de werkplannen. Verder kent de ODH circa 22% overhead. Van de 230.500 uur zullen ca. 116.100 uur in het programma Toezicht & Handhaving worden gerealiseerd en ca 114.400 uur in het Programma Toetsing & Vergunningverlening.

De begroting 2019 is op output gebaseerd, waarbij het werkpakket in producten en diensten is vertaald. Basis voor de outputbenadering is het principe dat de deelnemersbijdrage het totaal aan producten vermenigvuldigd met de prijs omvat (P x Q). De grondslag voor de producten/diensten is verankerd in de vastgestelde producten en diensten catalogus (PDC) en de zaaktype catalogus (ZTC).

Het kengetal

In een kengetal wordt de verwachte tijdsbesteding voor de totstandkoming van een product, bezien over alle uit te voeren werkzaamheden, weergegeven. In het kengetal zijn de administratieve, inhoudelijke en juridische werkzaamheden meegenomen.

Kengetallen zijn op basis van ervaring over de achterliggende jaren en in reflectie met collega diensten tot stand gekomen. In de kengetallen is rekening gehouden met de afgesproken productiviteit van de primaire organisatie. Uit monitoring zal de validiteit van de kengetallen blijken. Het proces van monitoring en bijstelling is een continu proces, omdat enerzijds kengetallen als gevolg van veranderingen in de betreffende producten onderhevig zijn aan variatie en anderzijds omdat er nog sprake is van een oplopende productiviteitsafspraak die ook invloed heeft op de kengetallen. Het op basis van de huidige inzichten trekken van enige conclusie is niet alleen voorbarig en speculatief maar zou naar de opdrachtgevers een onverantwoorde werkwijze zijn.

Het tarief

Het tarief is de financiële vertaalslag van de werkzaamheden uitgedrukt in een bedrag per uur. Basis voor het tarief is de loonsom per uur per schaal op basis van de werkelijke kosten. De overhead van zowel de organisatie als productie is in de vorm van een gemiddeld bedrag per uur aan de loonsom per uur toegevoegd.

Voor de werkplannen 2019 is gekozen om 6 tarieven te hanteren die zijn afgeleid van de schalen 8 tot en met 12. Het tarief bestaat uit een voor het uitvoeringsjaar van toepassing zijnde loonsomcomponent per tariefgroep en een overheadopslag per uur. Er is sprake van 1 set met tarieven voor zowel de in de werkpannen geraamde uren als voor uren die in aanvullen daarop worden besteed. Ook zijn er geen " interne of externe" tarieven. Deze vereenvoudigde werkwijze maakt de berekeningswijze beter toegankelijk en sluit meer aan bij de werkwijze van de andere diensten in Zuid- Holland. In bijlage V zijn de tarieven voor 2019 toegelicht.

De productprijs

Samengevat: de productprijs is kengetal * tarief. Er is geen winstmarge in de productprijs opgenomen.

Per product/dienst is bepaald welke tijdsbesteding nodig is van welke kwaliteit. De tijdsbesteding kent namelijk zowel een kwantitatief element (aantal uren = kengetal) als een kwalitatief element (aard/niveau/kwaliteit van de inzet = gehanteerd tarief). Per product/dienst is bepaald welke kengetal van toepassing is en welk van de 6 tarieven het meest recht doet aan de vereiste en/of beoogde kwaliteit.

Deze vereenvoudiging als ook het voortschrijdend inzicht in de hoogte van kengetallen, kan leiden tot wijzigingen waardoor de productprijzen van een begrotingsjaar niet zonder meer met voorgaande jaren te vergelijken zijn. Echter op hoofdlijnen zijn de productprijzen neerwaarts beïnvloed door de afspraken over verhogen van de productiviteit. In het werkplan 2019 is op basis van de meest recente ervaringen voor enkele producten het gehanteerde tarief gewijzigd (overwegend neerwaarts) ten opzichte van de begroting 2019.

Het Algemeen bestuur heeft de indexering van loonkosten in 2019 vastgesteld. Verwerking hiervan vindt plaats via de VJN. De indexering is derhalve nog niet verwerkt in de kostenraming en deelnemersbijdragen in dit werkplan.

2.4.2 Monitoring en evaluatie

Er vindt een permanente monitoring plaats van de kengetallen en productprijzen. Tussentijds kunnen significante afwijkingen worden meegenomen in de begrotingscyclus. Ook de begrote aantallen voor 2019 kunnen gezien het relatief vroege moment van het opstellen van het werkplan (najaar 2018) nog aan wijzigingen onderhevig zijn. Het aantal geleverde producten en diensten vormt aangevuld met enkele kwalificaties de basis voor rapportage conform de vastgestelde lijst Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). Een overzicht van de KPI's is opgenomen in bijlage II.

Vanaf 2019 zal de verantwoording zowel collectief als per deelnemer plaatsvinden op basis van nacalculatie. Het Algemeen Bestuur heeft daarover het volgende besloten:

1. *De verrekening van de geleverde prestaties (werkelijk bestede uren * werkelijk tarief) vindt, te allen tijden, plaats met de individuele deelnemer. Er is daardoor altijd sprake van een individueel resultaat (werkelijk bestede uren * werkelijk tarief -begroot aantal uren * geraamd tarief).*
2. *Als uitwerking van het Koersplan wordt afgerekend door middel van facturen tussen individuele deelnemer en ODH indien de omzet op basis van nacalculatie (werkelijke bestede uren * werkelijk uurtarief) meer dan 10% afwijkt van de geraamde omzet (begroot aantal uren * geraamd tarief);*
3. *Indien, op basis van de nacalculatie, de afwijking tussen de werkelijke omzet en de geraamde omzet minder bedraagt dan 10% wordt het bedrag voor de individuele deelnemer verdisconteerd in een volgend boekjaar door middel van het opnemen van transitoria op de balans.*
4. *De uitleg onder 1, 2 en 3 op te nemen in het Koersplan na evaluatie in 2019 en de uitleg in het voorjaar van 2019 vast te leggen in de financiële verordening of een vergelijkbaar document.*

Verantwoording en verrekening vindt op een nog nader uit te werken wijze (zie punt 4) plaats in de begrotingscyclus. In de werkplancyclus wordt ambtelijk gerapporteerd over de voortgang. Voor zover dat mogelijk is kan in de voortgangsgesprekken (onderdeel van de werkplancyclus) afgestemd worden of tussentijdse (bij)sturing van te leveren producten en diensten mogelijk is ingeval van optredende afwijkingen. In het oog springende afwijkingen en bijzondere voorvallen zullen in de rapportages worden toegelicht.

2.4.3 Beschikbare financiële middelen

In de begroting 2019 is per deelnemer de financiële bijdrage opgenomen en vastgesteld. Met een aantal deelnemers zijn of worden afspraken gemaakt over de uitvoering van additionele taken of het beschikbaar stellen van additionele middelen. Voor de gemeenten geldt dat de verwachte afspraken over de overdracht van asbesttaken nog niet verwerkt in de deelnemersbijdragen. Voor de provincie geldt dat er geconcentreerde taken vervallen in de gemeenten Zederik en Leerdam, omdat deze gemeenten overgaan naar de provincie Utrecht. De omvang van deze taakuitvoering is echter verwaarloosbaar en leidt niet tot een reductie van de provinciale taakuitvoering en/of bijdrage.

De deelnemersbijdrage is opgebouwd uit de basisbijdrage per deelnemer vermeerderd met de kosten voor eventuele additionele taken. Op het moment dat er overeenstemming is over de werkplannen, worden de additionele bijdragen meegenomen in de voorjaarsnota (VJN).

Op deze wijze wordt zoveel mogelijk aansluiting gevonden met de begrotingscyclus (begroting VJN, NJN) en kunnen tevens de financiële middelen van de werkplannen T&V en T&H in beeld worden gebracht.

Navolgend is een overzicht opgenomen van de deelnemersbijdragen (exclusief incidentele dekking in 2019 uit de Algemene Reserve), mutaties daarop en de daaruit voortvloeiende beschikbare middelen voor de werkplannen, onderverdeeld naar de programma's T&V en T&H (inclusief incidentele dekking in 2019 uit de Algemene Reserve).

Tabel: overzicht beschikbare middelen per programma voor werkplan 2019

Deelnemers	Bijdrage Primaire Begroting 2019	Incidentele onttrekking AR	Aanvullende opdrachten via VJN-NJN 2019	Werkplan volume 2019 excl databank	Databank Flora en Faunawet	Werkplan volume 2019 incl databank	Middelen werkplan T&V 2019	Middelen werkplan T&H 2019
Delft	1.232.864	8.022		1.236.523	4.363	1.240.886	329.951	910.935
Den Haag	5.948.206	39.887		5.980.821	7.272	5.988.093	2.717.407	3.270.686
Leidschendam-Voorburg	773.419	1.614		771.700	3.333	775.033	264.145	510.888
Midden-Delfland	490.859	3.298		492.642	1.515	494.157	196.499	297.658
Pijnacker-Nootdorp	687.494	4.458		688.619	3.333	691.952	229.698	462.254
Rijswijk	568.042	2.579		567.955	2.666	570.621	318.935	251.686
Wassenaar	311.531	2.077		311.487	2.121	313.608	141.268	172.340
Westland	3.487.748	23.470		3.505.764	5.454	3.511.218	1.409.677	2.101.541
Zoetermeer	1.032.531	6.898		1.033.975	5.454	1.039.429	413.307	626.122
Provincie Zuid-Holland	6.690.404	45.097	250.000	6.985.501	0	6.985.501	4.970.813	2.014.690
	21.223.098	**137.400**	**250.000**	**21.574.987**	**35.511**	**21.610.498**	**10.991.700**	**10.618.800**

De additionele opdracht voor de provincie Zuid-Holland bestaat uit de werkzaamheden voor de Wet Natuurbescherming (programma T&V). Het additionele budget van de provincie Zuid-Holland voor de advisering BRIKS betreft een voorschotbudget dat niet is toegevoegd aan de werkplanmiddelen.

2.5 Taakuitvoering asbest

Met de Wijziging Besluit Omgevingsrecht (BOR) per 1 juli 2017 is duidelijk geworden dat de bedrijfsmatige sanering en verwijdering van asbest en de ketenbenadering op het gebied van toezicht en handhaving onderdeel uitmaken van het basistakenpakket dat door de ODH wordt uitgevoerd.

Dit betekent dat een melding, inclusief een asbest inventarisatie rapport, van een asbestsanering voorafgaand aan het slopen conform het Bouwbesluit, door de ODH dient te worden beoordeeld en dat door de ODH toezicht wordt gehouden en zo nodig handhavend wordt opgetreden ten aanzien de werkzaamheden van de asbestsanering voorafgaande aan de sloop, alsmede het verwerken en afvoeren van asbesthoudend afval. De omvang van het aantal meldingen en de wijze van uitvoeren zal maatgevend zijn voor de benodigde inzet op deze taakuitvoering.

De ODH voert deze werkzaamheden uit in nauwe afstemming en samenwerking met ISZW , ILT en OM. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat behalve de primaire invalshoek voor ODH, het milieu aspect conform de BOR, ook in nauw overleg met ISZW het arbeidsinspectie aspect wordt meegenomen. Het is goed te realiseren dat de certificering van asbestsaneringsbedrijven niet de plaats kan innemen van toezicht en handhaving op de verwijdering en sanering van asbest, aangezien de certificering primair is ingegeven vanuit de veiligheid van de betrokken werknemers en niet vanuit het milieu en dat het stilleggen van saneringen op grond van dit werknemers aspect door ISZW gebeurd en niet door certificerende instellingen.

Daarnaast zal in relatie tot de uitvoering van de Reach - richtlijn en het afgekondigde wettelijk verbod op asbesthoudende daken eind 2024, nagegaan worden welke asbesthoudende daken en gevels voor sanering in aanmerking komen. Het betreft daarbij alle buitenonderdelen waarop de meteorologische elementen van invloed zijn, waardoor asbestvezelsconcentraties vrij kunnen komen.

Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat de asbest taakuitvoering per 1 juli 2019 door de deelnemers dient te worden overgedragen. Voor die tijd zal er per gemeente duidelijkheid dienen te bestaan over de omvang en kosten voor deze taakuitvoering. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om voor die tijd al asbesttaken door de ODH te laten uitvoeren en daarover specifieke afspraken te maken. Het werkplan voorziet nog niet in de effecten van een mogelijke taakverschuiving op het gebied van asbest.

3 Programma Toetsing & Vergunningverlening

3.1 Inleiding

Voorafgaand aan diverse handelingen in de leefomgeving zijn initiatiefnemers (gemeenten, andere overheden en derden) op basis van de regelgeving verplicht om na te gaan of deze handelingen binnen de geldende regels zijn toegestaan en zo nodig dient het bevoegd gezag (provincie, gemeenten) hiervoor toestemming te verlenen (in de vorm van een vergunning of beschikking).

De beschrijving van het programma T&V is in twee delen weergegeven. In bijlage II wordt een generieke toelichting gegeven op een aantal taken die voor een belangrijk aantal deelnemers worden uitgevoerd. Dit betreft het generieke deel van de beschrijving, waarin een groot aantal activiteiten van pakket 1 en 2 op uniforme wijze is beschreven. Sommige deelnemers nemen alle taken af, sommige deelnemers slechts een deel ervan.

In dit hoofdstuk wordt voor de deelnemer waarop dit werkplan betrekking heeft aandacht besteed aan meer specifieke (maatwerk)afspraken voor de taakuitvoering. Deze maatwerkafspraken voor 2019 zijn samengesteld op basis van eerdere werkplannen, de (concept) startbrieven voor 2019 en de ervaringen gedurende de taakuitvoering in voorgaande jaren.

De beschrijvingen van zowel het generieke als het specifieke deel zijn vooral kwalitatief van aard en een aanvulling van de meer compacte beschrijvingen zoals deze zijn opgenomen in de PDC. In bijlage IV staat aangegeven welke werkzaamheden voor een betreffende deelnemer worden uitgevoerd. Daaruit blijkt ook welke onderdelen van de generieke deel uit de bijlage voor de betreffende deelnemer van toepassing is. De combinatie van dat overzicht, de PDC en de aanvullende beschrijvingen in dit werkplan bieden het overzicht van het werk dat wordt uitgevoerd en de betekenis ervan.

3.2 Maatwerktaken en afspraken

Voor de gemeente Westland wordt een uitgebreid pakket aan taken uitgevoerd. Westland heeft alle milieutaken overgedragen, dat wil zeggen het volledige pakket 2. Daarnaast heeft Westland enkele additionele taken op het gebied van opdrachtverlening en uitvoeringscoördinatie voor inhoudelijke (onderzoeks-)opdrachten die door derden worden uitgevoerd onder andere op het gebied van bodem en geluid. Daarmee neemt Westland feitelijk een pakket 2+ af. Voor een specifiek overzicht wordt verwezen naar bijlage IV.

Als gekeken wordt naar de maatwerkafspraken dan kan daarover het volgende worden vermeld. Behoudens de toetsende en vergunningverlenende taken voor Westland, verzorgt de ODH op afroep ook de uitvoering en/of opdrachtverlening van onderzoeken op het gebied van bodem en/of geluid. Over dergelijke onderzoeken worden per geval specifieke afspraken gemaakt over de dekking van de kosten. Daarbij wordt als stelregel gehanteerd dat onderzoeken die gerelateerd zijn aan de directe taakuitvoering (bijvoorbeeld bodemonderzoek in een Wm-inrichting) voor zover mogelijk worden gedekt uit de reeds beschikbare middelen. Onderzoeken in het kader van bijvoorbeeld bestemmingsplannen of andere RO-sporen worden in beginsel gedekt door additionele gelden uit RO-budgetten van de gemeente. Hierover vindt vooraf afstemming plaats.

Ook houdt de ODH het bodeminformatiesysteem bij. De ODH beheert namens Westland het inrichtingenbestand en de RRGS (risicokaart). Verder verzorgt de ODH voor Westland quickscans waarin milieu effecten van bepaalde ontwikkelingen of plannen op hoofdlijn worden bekeken. De bevindingen worden met Westland gedeeld in een quickscan overleg waaraan de ODH deelneemt. Desgevraagd kan de ODH een bijdrage leveren een het formuleren van milieuparagrafen in ruimtelijke plannen. Ook adviseert de ODH over alle milieu aspecten (bodem, lucht, geluid, externe veiligheid, juridische aspecten) en specifieke beleidsaspecten die verband houden met de werkveld Glastuinbouw, waarbij gedacht kan worden aan zaken als assimilatiebelichting, hemelwateropvang en dergelijke. Het voorbereiden en nemen van besluiten of een MER beoordeling aan de orde is, wordt voor primaire besluiten waarvoor de ODH reeds is gemandateerd en voor situaties onder de zogenaamde drempelwaarde door de ODH uitgevoerd. Op het aspect geluid voert de ODH taken uit die betrekking hebben op het bouwbesluit (advisering omtrent akoestische onderzoeken in relatie tot isolatiewaarden van woningen) en/of de APV (advisering rond bouwlawaai en evenementen). Daarnaast ondersteunt de ODH de gemeente Westland bij de informatieverstrekking vanuit de gemeentelijke frontoffice. Dat kan betrekking hebben op het informatie verstrekken aan medewerkers van de gemeente of het beantwoorden van informatievragen vanuit burgers en bedrijven. De ODH neemt ook deel aan overleggen om de bestuurder(s) te informeren over dossiers en ontwikkelingen. Deelname aan deze overleggen worden afgestemd tussen de programma's T&V en T&H, waarbij het accent van de deelname berust bij het programma T&H.

Ondersteuning beleidstaken

De ODH kan de gemeente Westland op diverse beleidsontwikkelingen of Beleidstaken ondersteunen met haar kennis en expertise. Dat kan betrekking hebben op de aspecten geluid (actieplan geluid), lucht (actieplan luchtkwaliteit, NSL-monitoring luchtkwaliteit, beheer meetnet NO_2), bodem (invulling bodemconvenant), duurzaamheid (invulling energie akkoord) en de afstemming RO en milieu. Daarnaast kan de ODH de gemeente ondersteunen ingeval sprake is van wijzigingen in wet- en regelgeving. Ook kan de gemeente een mogelijke inbreng van de ODH vragen bij het beleidsdeel van de beleidscyclus VTH. Desgevraagd zal de ODH hierin haar expertise inbrengen. Uiteraard draagt de ODH zorg voor haar inzet op het eigen verbeterplan Kwaliteitscriteria. De inbreng vanuit de ODH voor beleidsprogramma's vindt plaats op verzoek vanuit en qua invulling in afstemming met de gemeente.

Specifieke ontwikkelingen voor de glastuinbouw

Landelijk worden, in overleg met andere overheden, sector en OD's, eenduidige werkwijzen ter uitvoering van wet- en regelgeving opgesteld (bijvoorbeeld voor het verlenen van maatwerk voor het lozen van brijn in de bodem of een standaard voor collectieven voor uitstel op de zuiveringsplicht). De ODH zal waar nodig en/of op verzoek een bijdrage leveren in de uitwerking van dergelijke afspraken en zij zal deze afspraken zoveel mogelijk overnemen en hanteren.

Omgevingswet

Het Rijk voert in 2021 de Omgevingswet in. Deze wet voorziet in een verandering waarbij onder meer minder activiteiten vallen onder vergunningplicht en meer onder de meldingsplicht op basis van Algemene maatregelen van bestuur (AMvB). Ook voorziet deze wet in een meer integrale benadering van activiteiten, vooral die in de fysieke leefomgeving. Bij invoering van de wet zal in een aantal gevallen de rol van bevoegd gezag verschuiven, waarbij het zwaartepunt ligt op het college van B&W als bevoegd gezag.

Voor de implementatie van de Omgevingswet zal het Rijk een beroep doen op de bevoegde gezagen, de provincies en gemeenten. Deze bevoegde gezagen zullen op hun beurt een beroep doen op hun uitvoeringsorganisaties, de omgevingsdiensten. Vanwege haar brede kennis, ervaring en expertise, alsook het vermogen om complexe vraagstukken op te lossen is de ODH goed in staat om voor de provincie Zuid-Holland en de Haaglanden gemeenten van meerwaarde te zijn bij de voorbereiding op de Omgevingswet. Behoudens het benutten van de ODH als deskundige organisatie in de voorbereiding door de bevoegde gezagen, is het belangrijk de ODH vroegtijdig te betrekken, om daarmee ook bij te kunnen dragen aan een voorbereiding die borgt dat de uitvoerbaarheid van de taken onder de Omgevingswet voldoende en efficiënt georganiseerd is. Daarnaast kan de ODH zich op die manier ook voorbereiden op haar uitvoerende taak binnen de Omgevingswet.

Met de komst van meer meldingen en minder vergunningen onder de Omgevingswet treden er twee bewegingen op. Omdat er minder in vergunningen wordt geregeld kan de nadruk komen te liggen op de naleving van algemene regels (programma T&H). Verwacht mag worden dat gemeenten en provincie ook een accent zullen leggen op een goede afstemming vooraf, teneinde knelpunten in de realisatiefase te voorkomen (programma T&V). Vooral in de fase van de afstemming vooraf kunnen de deskundigen van T&V een belangrijke rol vervullen. Samen met de opdrachtgevers zal worden bezien hoe die rol kan worden ingevuld.

De voorbereiding door gemeenten en provincie richt zich in deze fase op het (mee)lezen van relevante wetsdelen van de Omgevingswet, het uitvoeren van botsproeven en het participeren in diverse voorbereidende netwerken. Ook worden er afstemmingsnetwerken opgezet voor de diverse Wabo-geledingen binnen de gemeenten en provincie. In 2016 is in Haaglandenverband een afstemmend overleg ingesteld waaraan alle Haaglandengemeenten en de provincie deelnemen. Vanuit dat overleg wordt informatie uitgewisseld over het voorbereidingsproces bij deelnemers en kunnen werkgroepen worden ingericht om specifieke items op te pakken en/of uit te werken. De ODH neemt deel aan deze voorbereidende activiteiten.

De inzet en inbreng vanuit de ODH verschilt per opdrachtgever en per fase van de voorbereiding. Om te komen tot een grotere flexibiliteit om deel te nemen aan de voorbereiding op de Omgevingswet, worden deze werkzaamheden niet vooraf ingekaderd maar wordt voorzien in een (gelimiteerd) werkbudget waarbinnen de per opdrachtgever gevraagde activiteiten kunnen plaatsvinden. De invulling hiervan wordt qua aard en omvang per opdrachtgever afgestemd. Verder zal de ODH voorbereidende activiteiten oppakken om de eigen organisatie op de Omgevingswet voor te bereiden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de in 2018 uitgevoerde impactanalyse voor de ODH als uitvoeringsorganisatie.

Het werkplan voorziet niet in allerlei specifieke uitwerkingszaken op het vlak van processen, digitalisering en informatisering in het kader van de Omgevingswet. Op het moment dat dergelijke onderwerpen opgepakt dienen te worden, zullen hierover separate afspraken gemaakt moeten worden. Achterliggende gedachte is dat de werkbudgetten gericht zijn op de reguliere taakuitvoering en dat deze niet onder druk mag komen te staan door incidentele bijzondere activiteiten. De ruimte voor dergelijke activiteiten binnen de reguliere budgetten is beperkt.

Digitaal publiceren van kennisgevingen

Kennisgevingen voor de besluiten van gemeente Westland worden op dit moment nog niet uitsluitend digitaal gepubliceerd. Kennisgevingen worden vooralsnog analoog in huis aan huis bladen gepubliceerd. Digitaal publiceren van kennisgevingen wordt echter in toenemende mate de norm. Daarbij zal wel een gedeelte van de kennisgevingen analoog zijn en blijven, omdat op basis van wetgeving niet alle kennisgevingen uitsluitend digitaal mogen worden gepubliceerd. Met Westland zal worden afgestemd op welk moment kan worden overstapt naar het uitsluitend digitaal publiceren van bekendmakingen.

Online verstrekken bodeminformatie

De ODH is gestart met het onderzoeken of de bodeminformatie die de ODH bijhoudt en beheert op geobasis kan worden gepresenteerd. Dat houdt in dat de bodeminformatie wordt gekoppeld aan punten op een kaart en op die wijze intern en extern zichtbaar gemaakt kan worden. Verwacht wordt dat deze activiteiten in 2019 tot concrete resultaten zullen leiden, waarmee het verstrekken van bodeminformatie aan belanghebbenden en belangstellenden kan worden vereenvoudigd.

3.3 Raming van producten, diensten en kosten T&V

In bijlage IV is voor de deelnemer waarop dit werkplan betrekking heeft, een raming van producten, diensten en kosten opgenomen. Het overzicht van activiteiten (producten) is concreet en SMART uitgewerkt en uitgewerkt als een outputbegroting. Voor activiteiten die niet zijn vervat in producten is een inspanning opgenomen in de vorm van een uitvoeringsbudget.

Voor het programma T&V geldt dat de werkzaamheden grotendeels vraagvolgend zijn. Het aantal, soort en aard van de aanvragen en meldingen is door de ODH slechts beperkt te sturen en kan dus variëren. De genoemde getallen dienen dan ook als een raamwerk te worden beschouwd, dat aan de hand van de concrete ontwikkelingen flexibel en op maat wordt ingevuld. Dat betekent dat de inzet tussen verschillende taakvelden kan variëren. Het is aan de ODH om er voor te zorgen dat de totale inzet binnen de totaalraming blijft. In de voortgangsrapportages wordt gerapporteerd over daadwerkelijk bestedingen en indien noodzakelijk, een voorstel gedaan om op basis van gewijzigde aantallen ook de besteding anders in te vullen of om additionele middelen beschikbaar te stellen ingeval dat nodig mocht zijn.

Voor het programma T&V voor de gemeente Westland blijkt de geraamde output past binnen de begroting 2019. Binnen de raming is een (zeer) beperkt budget gereserveerd voor taken die op dit moment nog niet specifiek zijn benoemd, maar die zich lopende 2019 kunnen voordoen.

4 Programma Toezicht & Handhaving

4.1 Inleiding

De beschrijving van het programma Toezicht & Handhaving is in twee delen weergegeven.

In dit hoofdstuk wordt voor Westland aandacht besteed aan meer specifieke (maatwerk)afspraken voor de taakuitvoering. Deze maatwerkafspraken voor 2019 zijn samengesteld op basis van eerdere werkplannen, de startbrief voor 2019 en de ervaringen gedurende de taakuitvoering in voorgaande jaren.

Vervolgens wordt in bijlage III een generieke toelichting gegeven op een aantal taken die voor alle deelnemers gelijk worden uitgevoerd.

De beschrijvingen van zowel het specifieke als het generieke deel zijn vooral kwalitatief van aard en een aanvulling op de meer compacte beschrijvingen zoals deze zijn opgenomen in de PDC. In bijlage V staat aangegeven welke werkzaamheden voor een betreffende deelnemer worden uitgevoerd. Daaruit blijkt ook welke onderdelen van het generieke deel uit de bijlage voor de betreffende deelnemer van toepassing is. De combinatie van dat overzicht, de PDC en de aanvullende beschrijvingen in dit werkplan bieden het overzicht van het werk dat wordt uitgevoerd en de betekenis ervan.

Het vaststellen van de regionale risicomethodiek in 2015 betekent dat het planmatig toezicht net als vorig jaar op basis van de nieuwe methodiek is geprioriteerd. Op welke wijze dat is gebeurd, is terug te vinden in de tabel in bijlage III op pagina 28.

4.2 Maatwerktaken en afspraken

4.2.1 Toezicht op milieu-inrichtingen

De toepassing van de risicomethodiek op het bedrijvenbestand is regio breed gelijk. Voor Westland heeft dit geen knelpunten of bijzonderheden in het programma opgeleverd (integrale eerste controles, themacontroles en een aantal inventariserende controles).

In 2019 wordt naast het preventief toezicht een viertal specifieke toezicht-projecten uitgevoerd:

1. ***Afvalwater en osmose bij wasstraten***

   Het afvalwater in wasstraten is belastend voor het rioleringssysteem. Uit ervaringen van de toezichthouders elders in het land is bekend dat er bij wasstraten vaak aan (drugs)afvaldumping wordt gedaan. Het verdient de aanbeveling om monsters te nemen van het afvalwater in de bedrijfsriolering voorafgaand aan de overgang naar het gemeentelijk riool en dit te monitoren op druggerelateerde stoffen, oliegehalte en grove delen. Voor de monstername zal de ODH een extern bureau inschakelen. Daarnaast is uit enkele controles bij wasstraten gebleken dat er een osmose installatie gebruikt wordt voor het verkrijgen van voldoende water voor het wassen van de voertuigen. Het gebruik maken van osmosewater is alleen toegestaan als er een retourbron is. Het vermoeden bestaat dat wasstraten deze niet hebben. Indien blijkt dat er gebruikt wordt gemaakt van osmosewater zonder retourbron, wordt er geloosd op de riolering. Dit is vanwege het zoutgehalte van het water enorm belastend voor het rioolstelsel en een overtreding van het Activiteitenbesluit. Indien blijkt dat de goede werking van het riool wordt aangetast, wordt het bedrijf aangeschreven op (de zorgplicht van) het Activiteitbesluit. Tevens zal er doormelding plaatsvinden naar politie en de afdeling Riolering en Waterbeheersing van de betreffende gemeente en zullen we eventueel aanhaken bij het HEIT. Voor de coördinatie van het project zijn een aantal uren als project-post opgenomen, de controles zijn opgenomen als themacontrole bij de branche auto- en schadeherstelinrichtingen.

2. Te koop/ te huur

Een aanzienlijk deel van het ODH-bedrijvenbestand staat op 'te koop/te huur'. Het betreft circa 2000 locaties. Zonder externe signalering zullen deze locaties niet of nauwelijks meer bezocht worden, aangezien deze niet geselecteerd worden door de risico-methodiek voor het inplannen van de planmatige toezichtzaken, (ze zijn immers "brancheloos").

Er wordt een selectielijst gemaakt van alle locaties die op te koop/te huur staan en de afgelopen 4 of 5 jaar niet gecontroleerd zijn. Bij die locaties worden inventariserende controles uitgevoerd.

3. Recent in gebruik genomen bedrijfsverzamelgebouwen of bedrijfsterreinen

Via het RO-spoor wordt de ODH in principe niet altijd geïnformeerd over nieuwe bedrijfsverzamelgebouwen, terwijl hier meestal wel veel milieurelevante activiteiten plaatsvinden. Op basis van een opgave van de gemeente van dergelijke nieuwe verzamelgebouwen zullen wij de inrichtingen eerst spotten met de streetspotter-app, waarna een aantal controlezaken kan worden geselecteerd. De meest milieurelevante inrichtingen zullen worden bezocht (bijvoorbeeld 10% van de gespotte inrichtingen), de andere inrichtingen worden opgenomen in ons bedrijvenbestand. Afhankelijk van de wens van de gemeente kan er signaaltoezicht gedaan worden (op bijvoorbeeld belemmering vluchtwegen of ongewenst tussenmuren). Er zal ook expliciete aandacht worden besteed aan de gedeelde voorzieningen van het verzamelgebouw. Ieder bedrijfsverzamelgebouw krijgt een projectnaam met projecturen, daarnaast worden hier een aantal inventariserende controles en eventueel incidentele controles voor gereserveerd. Er is binnen het werkplan ruimte voor drie bedrijfsverzamelgebouwen of terreinen.

4. Patrouille wassen voertuigen bij garagebedrijven

In de wetgeving mag er per week één auto zonder bodembeschermende voorzieningen gewassen worden. Bij occasionsbedrijven waar auto's buiten staan wordt dit vaker dan eens per week met hoge drukspuit gedaan. Dit vervuilde afvalwater (met minerale oliën) gaat rechtstreeks de bodem in. Dit is ongewenst en een overtreding van het Activiteitenbesluit. De ODH zal met een aantal patrouilles controle hierop uitoefenen. Indien een overtreding wordt gezien, wordt de drijver van de inrichting direct aangesproken en ontvangt hij – na administratieve verwerking- een waarschuwingsbrief.

Voor dit project is het product gebiedscontrole bodembescherming opgenomen in het werkplan. Daarnaast is er ruimte gereserveerd bij incidenteel toezicht voor individuele inrichtingen die worden bezocht naar aanleiding van geconstateerde overtredingen.

4.2.2 Glastuinbouw

Als gevolg van het licht verbeterde naleefgedrag 2018 is de branche glastuinbouw in de risicomethodiek van 100% toezicht naar frequentie gestuurd verplaatst. Met een gedifferentieerde aanpak (integrale controles, UO-controles ,themacontroles, her- en sanctiecontroles én communicatie over relevante wijzigingen naar de gehele branche) wordt gewaarborgd dat de branche glastuinbouw voldoende in het vizier is in 2019, binnen de bestaande capaciteit.

Met voor de thema's de voorlopige onderwerpen

- Themacontroles zuiveringsplicht
- Themacontroles WKK na OCAP-ontheffing
- Themacontroles zorgplicht bij grondteelt

Project Gebiedsgericht meten en monitoren / emissieloze kas

In 2019 wordt weer intensief samengewerkt met het Hoogheemraadschap van Delfland en het team Civiel en Vastgoedbeheer (cluster Riolering) van de gemeente om de waterstromen te reguleren en te werken aan de afbouw van emissies door de glastuinbouw naar het regionale oppervlaktewater (al dan niet via de riolering) en de bodem. Met de zogenaamde gebiedsgerichte aanpak wordt in 2019 de Oude- en Nieuwe Broekpolder in Naaldwijk en Wateringen bezocht. Ook zal nazorg plaatsvinden in de polders die in 2018 zijn bezocht. Bij deze intensieve samenwerking wordt met regelmaat overleg gevoerd tussen de verschillende handhavingspartners, worden gegevens uitgewisseld en worden de resultaten gepresenteerd aan opdrachtgevers, ondernemers en vakbladen. Deze uurbesteding is onder meer te vinden in de Projectpost Gebiedsgericht meten/monitoren glastuinbouw.

Project Communicatie nieuwe wet- en regelgeving/preventief toezicht glastuinbouw

Specifiek voor de glastuinbouwsector is in het werkplan 150 uren geraamd om de gewijzigde regelgeving onder de aandacht te brengen en het implementeren van “slimme” tools om het naleefgedrag te bevorderen. Dit betreft het Project Communicatie nieuwe wet- en regelgeving/preventief toezicht glastuinbouw. De doelstellingen zijn toekomstgericht en vergen een proactieve houding van ondernemers. Te lang wachten met het nemen van emissie beperkende maatregelen leidt tot hoge investeringskosten in de toekomst en toename van handhaving op het moment dat de normering nul emissie van de sector verlangt.

Administratieve controles UO-registratie

Ook dit jaar zal weer extra aandacht worden besteed aan de naleving van de emissieregistratie die door elk glastuinbouw bedrijf periodiek moet worden ingeleverd bij de UO glastuinbouw en milieu. Het toezicht op de UO zal primair administratief plaats vinden op basis van de UO database, maar controle ter plaatse is steeds vaker aan de orde om te bekijken of de bedrijfssituatie overeenkomt met hetgeen gemeld. Daarnaast vormt UO toezicht een vast onderdeel bij het periodiek toezicht. De ODH betrekt de verplichtingen die gelden ter bescherming van de bodem bij grondteelt actief bij het (UO-)toezicht. Hierbij treedt ODH zelfstandig op als er illegale lozing (niet zijnde lozing op oppervlaktewater) plaatsvindt en werkt de ODH intensief samen op het moment dat er naast bodemlozing ook lozing op oppervlaktewater plaatsvindt van door teeltactiviteiten verontreinigd water. Reguliere controles alsook de UO jaarrapportages dienen als trigger voor het plannen en uitvoeren van deze controles. Standaard worden alle glastuinbouwcontroles in afschrift gedeeld met het Hoogheemraadschap. Ook constateringen van de handhavingspartners worden gemeld aan de ODH. Deze overtredingen worden altijd door middel van een controle “bevestigd”. Handhavend optreden vindt uitsluitend plaats naar aanleiding van door de ODH zelf geconstateerde overtredingen.

Controles assimilatiebelichting

Ook in 2019 zal er projectmatig toezicht op het juiste gebruik van assimilatiebelichting worden uitgevoerd, zowel in de nanacht als in de donkerteperiode. Naar verwachting zal een aantal inrichtingen problemen kunnen ondervinden met de wijzigingen in de regels omtrent het toepassen van assimilatieverlichting.

Netwerken en expertise

Naast bovengenoemd uitvoerend werk in de glastuinbouw, draagt de ODH bij aan regionale, provinciale en nationale overlegstructuren op het gebied van ontwikkeling regelgeving, duurzaamheid glastuinbouw en emissieloze kas.

De belangrijkste speerpunten in die netwerken zijn:

- Omgevingswet in relatie tot glastuinbouw; De ODH participeert in consultatie sessies teneinde de specifieke glastuinbouwregelgeving op een verantwoorde manier te laten opnemen in de toekomstige regelgeving. Hierbij wordt ook met gemeentes, andere RUD's, waterschappen ende brancheverenigingoverleg gevoerd teneinde de regionale belangen te behartigen.

- Emissieloze Kas: De bijdrage van de ODH naast het uitvoeren van toezicht is vooral gericht op directe samenwerking met het waterschap en brancheverenigging, in de communicatie teneinde de sector in beweging te krijgen en te houden.

- Gebiedsgerichte aanpak in de polders: Ook dit jaar wordt weer intensief samengewerkt met het Hoogheemraadschap van Delfland en het team Civiel en Vastgoedbeheer (cluster Riolering) van de gemeente om de waterstromen te reguleren en te werken aan de afbouw van emissies door de glastuinbouw naar het regionale oppervlaktewater (al dan niet via de riolering) en de bodem.

- Duurzaamheid glastuinbouw; In het verlengde van de emissieloze kas is er een veelvoud aan initiatieven binnen de sector die moeten resulteren in een duurzame(re) glastuinbouwsector. Te denken valt aan nuttige toepassing restwarmte industrie, individuele zuivering afvalwater of geclusterde zuivering van afvalwater. De ODH participeert in diverse overlegstructuren en past daar waar mogelijk de uitkomsten toe in het regulier toezicht.

- Communicatie en kennisdeling met glastuinbouwondernemers en partners; in 2019 worden verschillende gremia vormgegeven waarin de relevante landelijke ontwikkelingen kunnen worden besproken met handhavingspartners, andere omgevingsdiensten, LTO en de gemeente. Gezien de veelvuldig wijzigende regelgeving is het proactief uitwisselen van informatie van groot belang.

4.2.3 Geluidmeten bij evenementen

In het kader van evenementen kunnen er ook geluidsmetingen worden verricht. Deze metingen vinden altijd plaats op verzoek van het bevoegd gezag die de evenementenvergunning heeft afgegeven. Westland heeft aangegeven deze aanvullende taak ook in 2019 bij de ODH te willen neerleggen. Er is vooralsnog ruimte om 15 geluidsmetingen uit te voeren, voldoende om de vraag vanuit de evaluatie te beantwoorden.

4.2.4 Afstemming over dossiers met de gemeente

Een maal per maand heeft de wethouder VTH voortgangsoverleg met de ODH over lopende aandachtbedrijven. Geoormerkte zaken/dossiers worden bijgehouden in de bij deze overleggen behorende voortgangsrapportages.

Specifiek voor Westland was de ODH afdeling T&H vertegenwoordigd in het GDO (groot dossieroverleg), een overleg in Westland op ambtelijk niveau. Dit overleg vond maandelijks plaats. Dit overleg is opgeheven. Indien nodig worden individuele complexe dossiers op afroep besproken.

Modern toezicht

Toepassing binnen de kaders van de landelijke handhavingsstrategie van het modern toezicht zoals vermeld in het gemeentelijk handhavingsbeleid, is goed mogelijk. De landelijke sanctie strategie maakt het immers mogelijk onderscheid te maken in de duiding van een geconstateerde overtreding van hetgeen bij of krachtens wetgeving is bepaald.

De term ‘handhavingsstrategie’ drukt uit dat interveniëren breder is dan het opleggen van sancties naar aanleiding van overtredingen. Omdat interveniëren ook tijdens toezicht kan plaatsvinden, bijvoorbeeld in de vorm van aanspreken en informeren, raakt de landelijke handhavingstrategie de wijze van toezicht.

Handhavers wegen de ernst van de bevinding, het gedrag van de overtreder en de feiten en omstandigheden van de situatie. Handhavers bepalen vervolgens welke interventie in het specifieke geval passend is.

In het geval van goedwillende ondernemers die onbedoeld de regelgeving niet naleven en die gemotiveerd zijn de niet naleving zo snel mogelijk zelf op te lossen én indien er in dit geval sprake is van vrijwel geen impact op milieu, natuur, water, veiligheid, gezondheid/en of maatschappelijke relevantie, zal conform de landelijke handhavingsstrategie gekozen worden voor het aanspreken/informeren.

De constatering, de motivatie van de ondernemer en de termijn waarop herstel zal plaatsvinden worden schriftelijk bevestigd met een constateringsbrief. Als de ondernemer inderdaad zijn voornemen tot herstel nakomt, zal er geen verdere interventie plaatsvinden.

Het vaststellen waarom er sprake is van een overtreding kan, voor zover dit verantwoord is, dus leiden tot het afzien van een juridisch traject. Bij recidivisten of overtredingen die naar aard en omvang leiden tot veiligheid- en gezondheidsrisico’s zal uiteraard direct worden opgetreden.

Inning van dwangsommen

Tot nu toe verzorgde de gemeente Westland de daadwerkelijke inning van de dwangsommen opgelegd door de ODH zelf (na constatering van de verbeuring door de ODH). Net als bij een aantal andere gemeenten kan de ODH desgewenst de inning ook op zich nemen inclusief eventuele trajecten met de deurwaarder. Nadat een dwangsom is verbeurd, neemt de ODH dan een beschikking waarin de verbeurde dwangsom wordt ingevorderd t.b.v. de gemeente Westland. Ook de aanmaning en het dwangbevel aan de deurwaarder worden door de ODH verstuurd. Afrekening vindt plaats onder aftrek van gemaakte kosten. Informatievoorziening over de inningen zouden in dat geval de reguliere P&C cyclus volgen en gevoelige beslissingen in deurwaardertrajecten worden uiteraard altijd met de accounthouder afgestemd.

4.3 Raming van producten, diensten en kosten Toezicht & Handhaving

In bijlage V is een raming van producten, diensten en kosten opgenomen.

Voor het programma T&H geldt dat de werkzaamheden deels planbaar zijn en deels vraagvolgend zijn of afhankelijk van de mate van naleving. De genoemde getallen dienen dan ook als een raamwerk te worden beschouwd, dat aan de hand van de concrete ontwikkelingen flexibel en op maat wordt ingevuld. Dat betekent dat de inzet in overleg met de opdrachtgever tussen verschillende taakvelden kan variëren. Het is aan de ODH om er voor te zorgen dat de totale inzet binnen de totaalraming blijft. In de voortgangsrapportages wordt gerapporteerd over daadwerkelijk bestedingen en indien noodzakelijk, een voorstel gedaan tot herschikking.

Voor het programma T&H voor de gemeente Westland blijkt dat de geraamde output past binnen de begroting 2019.

5 Monitoring en indicatoren

De ODH informeert haar opdrachtgevers over de voortgang en realisatie van het werkplan. Dit gebeurt aan de hand van de in het dashboard (bijlage VI) weergegeven indicatoren. Op aangeven van het bestuur van de ODH zijn de indicatoren in 2014 voor alle deelnemers geüniformeerd, er is één set met indicatoren. De indicatoren zijn afgeleid van de afgesproken prestaties, want die worden immers gemonitoord[9]. Voor de ODH worden prestaties afgesproken in de vorm van producten en diensten. Vanuit dat oogpunt zijn de indicatoren gekoppeld aan de PDC en zij hebben betrekking op de output van de ODH.

Monitoring en rapportage vinden zoveel mogelijk plaats op het uitwerkingsniveau van de afgesproken taken en producten zoals die zijn weergegeven in de bijlage IV. Over het werkplan wordt ambtelijk gerapporteerd indien de daadwerkelijke kengetallen (in uren) significant afwijken van de kengetallen (in uren) die voor de begroting zijn gebruikt. Waar sprake is van geen of een beperkte afwijking wordt het kengetal uit de begroting gevolgd. Significante afwijkingen worden ambtelijk besproken. Deze afwijkingen zouden indien ook sprake is van een effect op de totale deelnemersbijdrage ook in VJN of NJN terug kunnen komen.

Er wordt (naast regulier overleg en afstemming) drie keer per jaar gerapporteerd:
- 1 Februari (jaarrapportage)
- 1 Juni (januari t/m april)
- 1 Oktober (januari t/m augustus)

De ODH draagt er zorg voor dat de werkprocessen, administratie en informatiesystemen zodanig worden ingericht dat aan de rapportageverplichtingen kan worden voldaan.

[9] In het VTH adviesoverleg zal worden afgestemd of de bestuurlijke vastgestelde KPI's kunnen worden aangevuld met rapportageparameters die voor het collectief van opdrachtgevers van belang zijn en die door de ODH kunnen worden gegenereerd.

Bijlage I. Beleidskaders

Beleidskaders Gemeente Westland

- Bodem: Nota VTH 2014 - 2017, vastgesteld door GS op 17 december 2013
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Westland, vastgesteld door de raad op 13 september 2016
- Handhavingsbeleid integrale handhaving Wabo taken gemeente Westland, vastgesteld door het college van B&W op 17 november 2015
- Assimilatiebelichting (9 februari 2010)
- Hemelwaterbassins (Mei 2013)
- Propaantanks (28 april 2009)
- Landelijke sanctiestrategie, vastgesteld op 15 juli 2014
- HH-communicatie (10 januari 2012)
- Werkwijze afgewerkte olie (informerende memo aan B&W, geen besluit) (12 januari 2011)
- Bodembeheernota gemeente Westland (28 mei 2013)
- Westlands ActiePlan geluid 2014-2018 (12 november 2013)

Bijlage II. Toelichting generieke taakuitvoering T&V

Inleiding

In deze bijlage wordt een generieke toelichting gegeven op een aantal taken die voor een belangrijk aantal deelnemers worden uitgevoerd. Dit betreft het generieke deel van de beschrijving, waarin een groot aantal activiteiten van pakket 1 en 2 op uniforme wijze is beschreven. Sommige deelnemers nemen alle taken af, sommige deelnemers slechts een deel ervan.

Vergunning, beschikking, maatwerk, melding

In een specifiek aantal wettelijk bepaalde situaties moeten vergunningen of beschikkingen worden aangevraagd en vervolgens worden afgegeven:

- Vergunningverlening Wm (Omgevingsvergunning Milieu) voor bedrijven of bedrijfsmatige handelingen
- beschikking wet bodembescherming bij sanering van of werkzaamheden in verontreinigde grond of grondwater (inclusief BUS, Besluit Bodemkwaliteit etc)
- beschikking ontheffing hogere grenswaarde wet geluidhinder ingeval van een hogere geluidbelasting op onder andere woningen
- beschikking waterwet of PMV voor handelingen in de bodem (grondwater, ontgronding) [10]
- beschikkingen, toetsen en vvgb's natuurbeschermingswet en flora- en faunawet [11]
- Ontheffingen zoals voor de routering van gevaarlijke stoffen

Deze taken worden hoofdzakelijk uitgevoerd naar aanleiding van concrete aanvragen en zijn dus vraagvolgend. In specifieke situaties kunnen gemeenten of provincie op eigen initiatief, dat wil zeggen ambtshalve, een beschikking nemen of een vergunning afgeven of intrekken. Voor milieuvergunningen wordt het bedrijvenbestand bekeken op (potentieel) gedateerde vergunningen en mogelijk veranderde wet- en regelgeving, op basis waarvan bedrijven worden benaderd om hun vergunning te actualiseren. Waar nodig kunnen aanvullende maatwerkbesluiten worden genomen voor bedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen.

Als onderdelen van deze taken worden ook gezien het voeren van vooroverleg en het afhandelen van zienswijze, voorlopige voorzieningen, bezwaren en beroepen. Ook het behandelen van WOB-verzoeken die gerelateerd zijn aan de taakuitvoering door de ODH maken onderdeel uit van het werkpakket.

Voor activiteiten met een minder grote impact op het milieu kan in (wettelijk bepaalde) gevallen volstaan worden met een melding aan het bevoegd gezag (veelal de gemeente). Het bevoegd gezag is verplicht deze melding te beoordelen. Zo maken meldingen Wm (Activiteitenbesluit) onderdeel uit van de ontvankelijkheidsbepaling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning (wabo). Zonder rechtsgeldige melding moet de aanvraag "niet ontvankelijk" worden verklaard en daarmee de vergunning niet worden afgegeven. Een specifieke categorie meldingen betreft de meldingen voor gesloten energiesystemen. Deze taken worden alleen uitgevoerd naar aanleiding van concrete aanvragen (meldingen).

Binnen het domein van de Wabo neemt het aspect BRIKS[12] een specifieke plaats in. Voor inrichtingen waarvoor de provincie bevoegd is, handelt de ODH namens de provincie de BRIKS taken af. De feitelijke afhandeling van de BRIKS taken voor provinciale inrichtingen wordt uitgevoerd door de ODH. Gemeenten hebben voor de provinciale inrichtingen wettelijke adviestaken op de aspecten welstand, bouwverordening, bestemmingsplan, inrit, kappen en reclame. Deze adviestaak blijft uiteraard bij de gemeenten berusten. In 2015 zijn nadere afspraken gemaakt over een vergoeding voor de gemeentelijke advieswerkzaamheden.

[10] Deze werkzaamheden worden voor het gehele grondgebied van Zuid-Holland uitgevoerd
[11] Deze werkzaamheden worden voor het gehele grondgebied van Zuid-Holland uitgevoerd
[12] BRIKS staat voor Bouwen, Reclame, Inrit, Kap, Sloop

Toetsingen van onderzoeken en plannen

Het betreft het toetsen van onderzoeken op het vlak van natuur of milieu (bodem, grondwater, geluid, lucht, EV, milieubeheer) voor projecten op het gebied van bestemmingsplannen en bouwplannen. De rol van bevoegd gezag voor bouwaspecten en bestemmingsplannen ligt bij gemeenten. Toetsen van onderzoeken ten behoeve van bestemmingsplannen is een verplichte handeling omdat de initiatiefnemer op basis van de regelgeving moet onderbouwen en laten toetsen dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening, ook op de aspecten milieu en natuur. In een aantal gevallen vinden dergelijke toetsingen ook plaats als onderdeel van het MER/mer-proces.

Toetsen van onderzoeken voor concrete bouwplannen kent voor de aspecten geluid en bodem een wettelijke verplichting met een impact op het al dan niet “ontvankelijk” verklaren van de aanvraag of zelfs het niet mogen afgeven van de omgevingsvergunning (onderdeel bouwen). Toetsingen vinden plaats naar aanleiding van concrete aanvragen vanuit de gemeentelijke bouw- of RO-afdelingen of als onderdeel van de Wabo-procedure. Het toetsen van geluidaspecten voor bouwplannen aan het Bouwbesluit (bouwfysica) behoort tot de taak van gemeenten bij het afhandelen van de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit. Vanwege de specifiek beschikbare expertise bij de ODH zijn deze toetsen onderdeel van het af te nemen takenpakket.

Verder vinden er toetsingen plaats van milieuonderzoeken (bodem, grondwater, geluid, lucht, EV, milieubeheer) voor projecten van derden of van eigen onderdelen van gemeenten in het kader van;

- (grond)werkzaamheden in de openbare ruimte (grondwerk, wegreconstructies)
- aan-/verkoop van terreinen
- treffen van noodzakelijke milieumaatregelen (bodemsanering, grondwateronttrekkingen, sanering geluidknelpunten, oplossen luchtknelpunten, saneren EV-knelpunten)

Grondslag hiervoor is wederom de wet- en regelgeving die bijvoorbeeld initiatiefnemers verbiedt om werkzaamheden op of in ernstig verontreinigde grond uitvoeren of zonder melding/goedkeuring niet-schone-grond te verplaatsen en elders te verwerken. Werkzaamheden in en nabij grondwater- of natuurbeschermingsgebieden, waterwin- en stiltegebieden zijn aan restricties gebonden. Ook verbiedt de regelgeving om geluid gevoelige bestemmingen te realiseren op hoog geluidbelaste locaties. Initiatiefnemers moeten hun plannen ter toetsing voorleggen aan de bevoegde overheid. Toetsingen vinden plaats naar aanleiding van concrete aanvragen.

Inbreng milieu in RO

Deze taak heeft onder andere betrekking op het inbrengen van specifieke kennis in een vroegtijdig stadium van diverse onderzoeken (bodem, geluid, lucht, EV, milieubeheer, natuur) bij ruimtelijke (ontwikkel)plannen zoals masterplannen en MER. Het toetsen van onderzoeken in deze processen valt onder het “toetsen”.

De inbreng van de ODH op de milieu aspecten in het ruimtelijk ontwikkelingsspoor (Milieu en RO) heeft een tweeledig karakter. Zo kunnen effecten van bestaande bedrijven (inrichtingen) op beoogde ruimtelijke ontwikkelingen worden beschouwd. Te denken valt aan de invloeden op het vlak van geluid, geur, veiligheid op omliggende ontwikkelingen. Daarnaast zullen de milieu effecten van de ruimtelijke ontwikkelingen op zichzelf moeten worden beschouwd.

Zo wordt vroegtijdig in ruimtelijke plannen kenbaar gemaakt waar mogelijk in een latere fase knelpunten (zouden) kunnen ontstaan met betrekking tot milieuregels. Om hieraan tegemoet te komen wordt vroegtijdig en pro-actief specifieke kennis ingebracht richting de gemeentelijke RO- en de provinciale beleidsafdelingen. Op specifiek verzoek van gemeenten worden quick scans uitgevoerd naar mogelijke aandachtsvelden en/.of potentiële knelpunten bij de beoogde ontwikkelingen. Ook kan wordt deelgenomen aan (voor)overleg waarin (ontwikkel)initiatieven worden besproken.

Verder is een initiatiefnemer van een ruimtelijke ontwikkeling in een aantal wettelijk bepaalde situaties verplicht om een MER/mer uit te voeren en daarin de milieu-aspecten af te wegen. Het bevoegde gezag MER (veelal gemeenten, soms provincie) dient vervolgens die afwegingen te toetsen. Uitvoering vindt in beginsel plaats aan de hand van concrete aanvragen vanuit bevoegd gezag MER. Het kan voorkomen dat in een MER- of mer-traject een vroegtijdige inbreng van specifieke milieukennis nodig is om een goed plan te kunnen ontwikkelen. Dat gebeurt veelal op verzoek van de initiatiefnemers (meestal RO- of Beleidsafdelingen van gemeenten). Parallelle betrokkenheid bij zowel de toetsing van onderzoeken en het inbrengen van specifieke kennis is mogelijk, zolang beide sporen (MER en initiatief) strikt gescheiden blijven. Voor gemeenten bestaat de rol van de MER/mer-fase hoofdzakelijk uit het inbrengen van milieu expertise en het toetsen van concrete onderzoeksrapporten. Voor de provincie gaat die rol verder en verzorgt de ODH ook de begeleiding en coördinatie van MER-procedures. Het voorbereiden en nemen van besluiten of een MER beoordeling aan de orde is, wordt voor primaire besluiten waarvoor de ODH reeds is gemandateerd en voor situaties onder de zogenaamde drempelwaarde door de ODH uitgevoerd.

Programmatische uitvoering bodemsanering

De programmatische uitvoering van bodemsanering (aanpak vangnetgevallen) berust bij de provincie en in een enkel geval bij een gemeente (Den Haag). De provincie heeft deze taak overgedragen aan de ODH. Den Haag blijft de programmatische uitvoeringstaak zelf uitvoeren.

Met het sluiten van het Bodemconvenant liggen er afspraken over het onderzoeken en aanpakken van spoedlocaties. De bevoegde gezagen Wbb (in Haaglanden zijn dat provincie en Den Haag) zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de convenantafspraken binnen hun grondgebied en de inzet van de daarbij horende middelen.

Bewerken en bijhouden milieu- en bodeminformatie

De ODH verzamelt bij haar taaktuitvoering veel data en ontwikkelt een brede expertise op onderwerpen als externe veiligheid, geluid, geurhinder, luchtkwaliteit, bodem, grondwater, natuur. Voor zowel opdrachtgevers als ook de ODH is het essentieel om de beschikbaarheid en toegankelijkheid van betrouwbare milieugegevens, te borgen.

De uitkomsten van bodemonderzoek en de resultaten van bodemsanering moeten worden vastgelegd in een bodeminformatiesysteem. Voor een deel wordt deze informatie gebruikt voor de verantwoording van de taakuitvoering richting het Rijk. Verder moet er informatie over publiekrechtelijke beperkingen worden vastgelegd of worden doorgegeven aan het Kadaster. Daarnaast is deze informatie belangrijk voor derden die een informatiebehoefte hebben aangaande de kwaliteit van de bodem op een perceel of in een gebied.

Ook worden gegevens over bedrijven in een milieu informatiesysteem bijgehouden. Een specifiek onderdeel hiervan is het bijhouden van de risicokaart EV die via Geoweb beschikbaar is. Deze taak is per 1-1-2015 overgenomen van het bureau EV van het Stadsgewest Haaglanden.

Verder worden gegevens van grondwateronttrekkingen en WKO-systemen vastgelegd in een geografisch systeem en het Landelijk Grondwater Register (LGR).

De ODH verzorgt ten behoeve van de Haaglanden gemeenten de toegang tot de Nationale Databank voor Flora en Fauna (NDFF). Die rol is per 1-1-2015 overgenomen van het Stadsgewest Haaglanden.

Inbreng in beleid(programma's)

Naast de uitvoering van de wettelijke VTH-taken hebben gemeenten en provincie ook eigen milieubeleid. Daarin zijn doelstellingen geformuleerd op de terreinen van klimaat, luchtkwaliteit, externe veiligheid, stikstofdepositie en meer. In diverse programma's worden acties uitgewerkt om die doelstellingen, bijvoorbeeld een CO2-neutrale stad, te bereiken.

Voor de uitvoering van deze beleidsprogramma's is van tijd tot tijd deskundigheid nodig die bij de ODH vanuit de wettelijke taakuitvoering beschikbaar is. Inzet geschiedt op gerichte verzoeken vanuit de gemeente en provincie, veelal vanuit de beleidsafdelingen. Te denken valt aan inzet voor het Actieplan geluid, Actieplan luchtkwaliteit, monitoring en meetstrategie luchtkwaliteit (onder andere in het kader van NSL), afstemming RO en milieu (Mer/mer), inhoudelijke ondersteuning (bodem, externe veiligheid, geluid, lucht, RO, natuur), ondersteuning provinciale beleidsafdelingen voor het grondwaterbeleid of de technische voorbereiding en uitwerking van het beleidskader VTH. In een aantal gevallen vindt gerichte ondersteuning plaats bij de uitwerking van beleid, het opstellen van beleidsregels (verordeningen) of het voorbereiden op komende wijziging van regels. Ook de ondersteuning van opdrachtgevers bij de invoering en implementatie van de landelijk geldende kwaliteitscriteria of de voorbereiding op de Omgevingswet (2021) maakt hier onderdeel van uit. Daarnaast wordt zeer specifieke kennis ingebracht op aspecten als het geluidzonebeheer van industrieterreinen, het hogere grenswaardenbeleid, het transport van gevaarlijke stoffen en externe veiligheid in het kader van RRGS.

Inbreng in crisisorganisatie

Inbreng vanuit de ODH in de gemeentelijke regionale crisisorganisatie maakt primair onderdeel uit van het programma T&H. Voor een toelichting wordt naar dat programma verwezen. T&V levert de inbreng van inhoudelijke (advies)capaciteit ter ondersteuning de crisisorganisatie. Geacht kan worden aan specifieke expertise op de gebieden als (externe) veiligheid, grond, grondwater, natuur. Deze inzet is dus aanvullend op de inzet vanuit het programma T&H.

Bestuurlijke ondersteuning

Indien burgers een brief schrijven aan het bestuur, als raadsleden vragen stellen aan het bestuur of als de Raad of de Staten schriftelijke vragen stellen aan het bestuur, worden de vakinhoudelijke deskundigen van de ODH gevraagd om de beantwoording van deze brief inhoudelijk vorm te geven. Deze bestuurlijke brieven hebben veelal een eigen beantwoordingprotocol (routing en tijdsplanning) vanuit de betreffende gemeente of provincie. Daarnaast kunnen bestuurlijk gevoelige dossiers, zoals prioritaire ontwikkelplannen of complexe vergunningssituaties, vragen om specifieke inhoudelijke ondersteuning naar het bestuur, meestal het College. Dat kan zijn in de vorm van inhoudelijke notities, overleg met bestuurders of ondersteuning bij gesprekken met derden. Voor beantwoording van persvragen levert de ODH de inhoudelijke beantwoording en verzorgen de communicatiemedewerkers van de opdrachtgevers de beantwoording. Dit heeft geen betrekking op persvragen die gericht zijn op de ODH als organisatie.

Participeren in netwerken en overleggen

Vanuit de wettelijke taakuitvoering neemt de ODH deel aan allerlei (netwerk)overleggen binnen gemeenten of provincie, in de regio en landelijk. Voor T&V ligt het accent binnen gemeenten op deelname aan overleggen gericht op de (wabo)samenwerking met partners als bouwafdelingen, bestuursdiensten en in het verlengde daarvan met de VRH en GGD Haaglanden. Hier moet worden gedacht aan samenwerkingsplatforms, werkgroepen gericht op het beheer van de Wabo-processen, de werkgroep Vuurwerk. Landelijke overleggen richten zich vooral op de VNG, G-4 en m.b.t. duurzaamheid in de PMGG. Op provinciaal niveau betreft het overleggen van het IPO en overleggen gericht op beleidsuitwerking (zoals nota VTH), PGS en BRZO.

Ook wordt deelgenomen aan netwerken en overleggen die gericht zijn op het uitwisselen, beheren en uitbouwen van kennis. Het gaat dan om landelijke kennisnetwerken op specifieke vakgebieden zoals bodem, groen, geluid, EV etc of om kennisnetwerken binnen het stelsel van OD's, IPO of VNG.

Bijlage III. Toelichting generieke taakuitvoering T&H

In deze bijlage wordt een generieke toelichting gegeven op een aantal taken die voor een belangrijk aantal deelnemers worden uitgevoerd. Dit betreft het generieke deel van de beschrijving, waarin een groot aantal activiteiten van pakket 1 en 2 op uniforme wijze is beschreven. Sommige deelnemers nemen alle taken af, sommige deelnemers slechts een deel ervan.

Preventief milieutoezicht o.b.v. van risico's

Bedrijven zijn wettelijk verplicht om de milieuregelgeving na te leven. De bevoegde overheid is wettelijk verplicht hierop toe te zien. Indien geconstateerd wordt dat regels niet worden nageleefd wordt opgetreden (gehandhaafd). Het milieutoezicht richt zich in principe op alle bedrijven (inrichtingen in de zin van de wet milieubeheer). De ODH levert verschillende producten en diensten voor het houden van toezicht op de naleving van milieuwet- en regelgeving door inrichtingen c.q. Bedrijven.

Voor het programma T&H geldt dat de werkzaamheden deels te plannen zijn en voor een deel afhankelijk zijn van klachten, incidenten of aanvragen. Dat betekent dat bij het toedelen van de capaciteit tussen verschillende taakvelden getracht is rekening te houden met een vaste inzet van capaciteit en een flexibele inzet. Het is aan de ODH om ervoor te zorgen dat de totale benodigde capaciteit binnen de totaalraming blijft. In de voortgangsrapportages wordt gerapporteerd over daadwerkelijk bestedingen en indien noodzakelijk, een voorstel gedaan om op basis van gewijzigde aantallen ook de besteding anders in te vullen.

Van oudsher vond toezicht van de milieuregels plaats middels een controlefrequentie systematiek. Nieuwe inzichten en beperkte capaciteit hebben geleid tot een transformatie van frequentie gestuurd toezicht naar risico gestuurd toezicht. De wijze waarop het risico gestuurd toezicht in de regio Haaglanden is toegepast verschilde voorheen per opdrachtgever.

In het Besluit omgevingsrecht is opgenomen dat het handhavingsbeleid van een gemeente gebaseerd moet zijn op een analyse van de problemen die zich naar het oordeel van het bestuursorgaan kunnen voordoen met betrekking tot de naleving. Ook dient het handhavingsbeleid inzicht te geven in de prioriteitenstelling met betrekking tot de uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Omdat de taken worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) is een regionale probleemanalyse en prioriteitenstelling gemaakt, die door de gemeente is vastgesteld.

De probleemanalyse en prioriteitenstelling hebben tot doel een regionaal uitvoeringskader vast te leggen waarbij ook ruimte is voor lokale en landelijke prioriteiten. Met de probleemanalyse wordt dus een risico gerichte inzet van de beschikbare capaciteit gerealiseerd, waarbij het de bedoeling is dat dezelfde soort bedrijven in de hele regio onderworpen worden aan hetzelfde toezichtregime.

Daarnaast wordt in overleg met de gemeentes en/of aan de hand van een opgestelde startbrief capaciteit ingezet voor het realiseren van gebied specifieke wensen c.q. speerpunten.

De toegepaste risicomethodiek is gebaseerd op een weging van de volgende factoren:

- Feitelijk naleefgedrag
  Per branche en/of activiteit is het naleefgedrag (bij 1e controlebezoek) bepaald op basis van de t/m september uitgevoerde en afgeronde controlebezoeken.
- De mogelijke effecten van potentiele en feitelijke overtredingen;
  Veiligheid, leefbaarheid, natuur- en milieuwaarden, financieel/economische schade en bestuurlijk imago.
- De kansen op overtredingen
- Klachten en signalen
- Landelijke en regionale prioriteiten.

De weging leidt per branche tot een risicoscore. Hoe hoger de score van een branche of activiteit, hoe hoger de prioriteit. In bijlage VIII is een overzicht opgenomen van alle branches en hun score. Naast de prioriteringen van het toezicht op bedrijven in branches laat de risicomethode overigens ook uitkomsten zien voor activiteiten. Hoog scoren klachten als absolute nr. 1, maar ook afvaltransporten, grondverzet en saneringen scoren hoog. Klachten worden in principe altijd opgepakt (zie hierna bij overlastmeldingen, paragraaf 3) en bij de onderwerpen afval en bodem (paragraaf 5) is de inzet van toezicht gericht op risicovolle handelingen conform de regionale bodemstrategie.
Vanaf 2017 wordt ook het naleefgedrag meegenomen in de weging. Het naleefgedrag kan de risicoscore beïnvloeden, zowel omlaag als omhoog.

Waarde	Naleefgedrag
4	Het naleefgedrag is zeer laag < 25 %, risicoscore
2	Het naleefgedrag is laag < 50%
0	Het naleefgedrag is gemiddeld tussen de 50 en 70 %
-2	Het naleefgedrag is hoog > 70 %
-4	Het naleefgedrag is zeer hoog > 90 %

Dit leidt voor 2019 tot diverse verschuivingen in de prioritering en daarmee ook effect op de vorm van toezicht die wordt toegepast bij inrichtingen in een branche. Regionaal bezien zijn er de volgende opvallende mutaties.

De volgende branches stijgen in de prioritering

- Voortgezet Onderwijs van zeer laag naar hoog
- Metaalbewerking van laag naar hoog
- Afvalverwerking/bewerking van laag naar hoog

De onderstaande branches dalen in de prioritering

- Jachthaven/ Werf van zeer hoog naar zeer laag
- Akkerbouw van zeer hoog naar laag

De uitkomsten van de bijstelling van de regionale prioriteiten laten een verschuiving zien van de branches met als gevolg dat er in 2019 meer thematisch toezicht zal plaatsvinden. Waar in 2018 veertien branches in de prioriteit gemiddeld en laag stonden zijn dat er na de bijstelling vijfentwintig. Dit betekend concreet dat er ten opzichte van 2018 meer thematische controles zullen plaatsvinden en dat er minder integrale controles zullen worden uitgevoerd. De kleine hoeveelheid capaciteit die hierdoor beschikbaar komt zal deels worden gebruikt om bij gemeenten meer incidenteel toezicht mogelijk te maken en deels zal deze worden ingezet op specifieke gemeentelijke toezichtprojecten.

Het naleefgedrag heeft bij activeiten geen invloed op de prioritering voor 2019, deze blijft gelijk aan 2018

	rio volgorde 2018	risico	Naleefgedrag	risicoscore	voorgestelde prioriteit 2019	positie 2018	Stijgers/dalers positie	Prioriteit 2018	Stijgers/dalers prioriteit
Behandelen klachten/meldingen	1	16,4	0	16,4	Zeer Hoog	1	=	zeer hoog	=
Afval- en grondtransport	2	13,9	-2	11,9	Hoog	2	=	hoog	=
Grondverzet BBK	3	13,3	-2	11,3	Hoog	3	=	hoog	=
WKO (gesloten systemen)	4	9,7	0	9,7	Gemiddeld	4	=	gemiddeld	=
Bodemsanering (herstelplicht Wm)	5	10,8	-4	6,8	Gemiddeld	5	=	gemiddeld	=
Puinbreken	6	10,2	-4	6,2	Gemiddeld	6	=	gemiddeld	=
Bodemsanering WBB	7	6,5	-4	2,5	zeer laag	7	=	laag	=
Gevelreiniging	8	6,5	-4	2,5	Zeer Laag	8	=	zeer laag	=
Natte Koeltorens	9	6,1	-4	2,1	Zeer Laag	9	=	zeer laag	=

Toepassing van deze uitgangspunten heeft geleid tot de volgende invulling voor toezicht op bedrijven in 2019:

	Naleefgedrag	risicoscore	voorgestelde prioriteit 2019		positie 2018	Stijgers/dalers positie	Prioriteit 2018	Stijgers/dalers prioriteit	Aanpak 2018
Koel- en vrieshuizen / veilingen	-4	13,3	Zeer hoog	1	2	↑	Zeer hoog	=	100% T
Tankstation (incl LPG)	-2	11,4	Zeer hoog	2	9	↑	Zeer hoog	=	100% T
Tankstation (excl LPG)	2	10,1	Zeer hoog	3	7	↑	Zeer hoog	=	100% T
Pretparken / ijsbanen	0	9,3	Zeer hoog	4	1	↓	Zeer hoog	=	100% T
Dieren (Veehouderij/pluimvee)	0	8,8	Hoog	5	4	↓	Zeer hoog	↓	Frequentie
Autodemontagebedrijf	0	8,5	Hoog	6	10	↑	Hoog	=	Frequentie
Voortgezet Onderwijs (incl. MBO,HBO en WO)	-2	8,5	Hoog	7	40	↑	Zeer Laag	↑	Frequentie
Metaalbewerking	-2	8,5	Hoog	8	23	↑	laag	↑	Frequentie
Afvalverwerking/bewerking	-2	8,3	Hoog	9	25	↑	Laag	↑	Frequentie
Glastuinbouw	-2	8,3	Hoog	10	6	↓	Zeer Hoog	↓	Frequentie
Opslag gevaarlijke stoffen > 10 ton	0	7,6	Hoog	11	12	↑	Hoog	=	Frequentie
Ziekenhuis	0	7,0	hoog	12	13	↑	hoog	=	Frequentie
Dieren (Dierentuinen/kinderboerderij)	-2	6,9	Gemiddeld	13	39	↑	Zeer Laag	↑	Project
Detailhandel en ambachtsbedrijf	-2	6,9	Gemiddeld	14	19	↑	laag	↑	Project
Voedingsmiddelenindustrie	-2	6,8	Gemiddeld	15	20	↑	laag	↑	Project
Dieren (overige dierverblijven)	0	6,5	Gemiddeld	16	14	↓	Gemiddeld	=	Project
Laboratoria	-2	6,5	Gemiddeld	17	41	↑	Zeer Laag	↑	Project
Basisscholen/kinderdagverblijven	-2	6,5	Gemiddeld	18	24	↑	Laag	↑	Project
Beton- asfaltcentrale	-4	6,1	Gemiddeld	19	8	↓	Hoog	↓	Project
Loonbedrijf / hoveniersbedrijf	-2	6,0	Gemiddeld	20	28	↑	Zeer Laag	↑	Project
zwembaden/sauna's	-2	5,9	Gemiddeld	21	29	↑	Zeer laag	↑	Project
Bouw- en houtbedrijf	-2	5,7	Gemiddeld	22	15	↓	Gemiddeld	=	Project
Auto- en schadeherstelinrichting	-2	5,7	Gemiddeld	23	30	↑	Zeer Laag	↑	Project
Bouwmarkten en tuincentra	-2	5,7	Gemiddeld	24	31	↑	Zeer Laag	↑	Project
Grondhandel/gronddepot/baggerdepot	-2	5,7	Gemiddeld	25	16	↓	Gemiddeld	=	Project
Supermarkten/groothandel voedingsmiddelen	-2	5,7	Gemiddeld	26	33	↑	Zeer Laag	↑	Project
Opslag en transportbedrijven	-2	5,6	Gemiddeld	27	11	↓	Hoog	↓	Project
Kantoor (groot) / overheidsgebouwen	-2	5,4	laag	28	35	↑	Zeer laag	↑	Thema
Schietinrichtingen/munitieopslag	-2	5,3	laag	29	17	↓	laag	=	Thema
Kunsstofverwerkende industrie	-2	5,3	laag	30	36	↑	Zeer Laag	↑	Thema
Horeca (rest/ café/disco)	0	5,1	laag	31	18	↓	laag	=	Thema
Zorginstellingen en gevangenissen	0	4,7	laag	32	21	↓	laag	=	Thema
Akkerbouw	-4	4,5	laag	33	5	↓	Zeer hoog	↓	Thema
Dieren (Manege's)	-2	4,5	laag	34	22	↓	laag	=	Thema
Drinkwaterproductie	-2	4,4	laag	35	43	↑	Zeer laag	↑	Thema
Grond- weg- en waterbouwbedrijf	0	4,2	Laag	36	26	↓	Laag	=	Thema
Voorzieningen en installaties	-2	4,1	Laag	37	27	↓	Laag	=	Thema
Drukkerijen	-2	3,7	Zeer laag	38	32	↓	Zeer laag	=	Steekpr
Chemische wasserij	-2	3,5	Zeer laag	39	34	↓	Zeer laag	=	Steekpr
Sport en recreactie	-2	3,3	Zeer Laag	40	37	↓	Zeer Laag	=	Steekpr
Sociaal cultureel	-2	3,3	Zeer laag	41	38	↓	Zeer laag	=	Steekpr
Jachthaven / Werf	-4	3,2	Zeer Laag	42	3	↓	Zeer hoog	↓	Steekpr
Horeca (Strandpaviljoens)	-4	2,3	Zeer laag	43	42	↓	Zeer laag	=	Steekpr
Woon- en verblijfsgebouw	-2	0,8	Zeer laag	44	46	↑	Zeer laag	=	Steekpr
Tandartspraktijk	-2	0,1	Zeer laag	45	47	↑	Zeer laag	=	Steekpr
Ambassades/diplomatieke instellingen	-4	-0,4	Zeer laag	46	44	↑	Zeer laag	=	Steekpr
Crematorium	-4	-0,6	Zeer laag	47	45	↓	Zeer laag	=	Steekpr

Bovenstaande tabel leidt tot
- een aantal integrale controles planmatig toezicht per categorie (2, 3 of 4)
- een aantal deelcontroles (thema)
- een aantal planmatig gestapeld toezicht controles (gestapelde wetgeving)

Naast deze drie producten voert de ODH ook andere vormen van preventief toezicht uit.

Administratieve controles betreft o.a. controles op afvalboekhoudingen (mede t.b.v. ketentoezicht), controles UO-glastuinbouw. Veelal gepland, soms op ad-hoc basis indien nodig.

Bij *aspectcontroles* wordt slechts één aspect van de inrichting gecontroleerd, n.a.v. een melding ongewoon voorval, een overlastklacht of een handhavingsverzoek.

Deelcontroles –los van de thema's uit de risicomethodiek- worden in ieder geval uitgevoerd op de volgende onderdelen van een bedrijf:
- Assimilatie
- Duurzaamheid/energie, indien programma daar ruimte voor biedt
- Externe veiligheid (o.a. fysieke controles bij natte koeltorens)
- Meten/verificatie (monsternames etc.)
- Vuurwerkopslagen

De aanwezigheid (aantal en aard) van inrichtingen o.a. op bedrijventerreinen/wijken wordt ook projectmatig geïnventariseerd m.b.v. *(gebieds)inventarisaties*. *Mobiele puinbrekers* worden indien aanwezig gecontroleerd.

Als er sprake is van een specifieke rapportageverplichting (EPRTR, MJA, EED of een UPD) worden die beoordeeld.

De ODH geeft invulling aan integraal toezicht door daar waar nodig samen te werken met toezichthouders van verschillende beleidsterreinen. Dit onder de noemer van het product *gestapeld toezicht*. Gestapelde wetgeving zou een betere omschrijving zijn, in de zin van dat meerdere wettelijke kaders voor meerdere bevoegde gezagen door één toezichthouder worden gecontroleerd. Minimaal worden bevindingen die buiten de milieutaken van de ODH vallen gemeld aan de bevoegde instanties. In specifieke situaties wordt gezamenlijk opgetreden met handhavingspartners, soms planmatig en dus opgenomen in dit werkplan bij het product integrale controle/gestapeld toezicht, soms op ad-hoc basis. Binnen de glastuinbouwsector wordt vooral met het hoogheemraadschap samengewerkt.

Sinds een aantal jaren is de samenwerking met het HEIT geïntensiveerd. Het HEIT is een samenwerkingsverband tussen gemeente, politie, Douane, Belastingdienst, energiebedrijf Stedin, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), UWV en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Naast deze partijen neemt ook de ODH sinds 2017 deel aan relevante controles. Hiermee levert de ODH een bijdrage aan het terugdringen van de zogenoemde georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

Binnen het domein van de Wabo neemt het aspect *BRIKS* (Bouwen, Reclame, Inritten, Kappen, Slopen) een specifieke plaats in. Gemeenten handelen het leeuwendeel van de BRIKS-activiteiten op hun grondgebied zelf af, omdat zij daarvoor het bevoegd gezag zijn. Voor provinciale inrichtingen is de provincie het bevoegd gezag. De afhandeling van de BRIKS taken voor provinciale inrichtingen wordt uitgevoerd door de ODH.

Het rijk heeft via *kwaliteitseisen* vooraf vastgelegd aan welk kwaliteitsniveau de uitvoering dient te voldoen. De ODH draagt er zorg voor dat de taakuitvoering steeds voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen.

De wijze van uitvoering van de werkzaamheden zijn bij de ODH grotendeels procesmatig vastgelegd doordat we werken in Squit-XO. In de geautomatiseerde werkprocessen zijn de interne kwaliteitscontroles (vier ogen principe) van collegiale toetsers en teamleiders vastgelegd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem is voltooid. De kwaliteit van onze werkzaamheden, in aanvulling op de huidige interne kwaliteitscontroles, zal worden geborgd middels het regelmatig uitvoeren van interne audits, kwaliteitsmetingen en de jaarlijkse management review. Daarnaast wordt periodiek een extern klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

Opgemerkt wordt dat voor het werkveld bodem eveneens kwaliteitsborging plaatsvindt in het kader van het normblad SIKB 8000. De eisen betreffen een nadere uitwerking van de kwaliteitsmanagementprincipes toegespitst op provinciale en gemeentelijke taken voor bodem en ondergrond.

Toezicht: repressief

In de naleefstrategie (preventie, toezicht en sanctie) is vastgelegd langs welke weg de ODH tot naleving van de taken moet gekomen. In het programma is dan ook o.b.v. ervaringscijfers rekening gehouden met hercontroles (controle na geconstateerde overtreding) en indien de overtreding voortduurt of als het een controle betreft van een last onder dwangsom, de sanctiecontroles.

Klachtbehandeling; Overlast meldingen en de bereikbaarheidsdienst

De omwonenden die overlast ondervinden van bedrijven hebben de mogelijkheid via een online webformulier, via 0888-333555, of via de front office van de eigen gemeente, te melden dat zij zich gehinderd voelen. Naar aanleiding van deze melding neemt de ODH binnen drie werkdagen contact op om de klacht door te spreken en een verdere aanpak van de klacht te bespreken. Vervolgens wordt de overlastmelding toegewezen aan een behandelaar. Om vast te stellen of (geluid)normen worden overschreden wordt daarna een afspraak gemaakt om ter plaatse een (geluid)onderzoek uit te voeren en nagegaan of gedragsvoorschriften worden nageleefd.

Bij bedrijven waarbij een last onder dwangsom is opgelegd of waarbij de overtreding moeilijk is vast te stellen krijgt de klager een telefoonnummer tot hun beschikking waarmee 24 uur per dag een wachtdienstmedewerker kan worden opgeroepen om onderzoek in te stellen.

In die gevallen dat uit klachtpatronen of gebiedsgerichte monitoring de indruk wordt gekregen dat de naleving achteruitgaat en overlast toeneemt, neemt de intensiteit van het toezicht op een goede bedrijfsvoering toe. Daarvoor worden verschillende middelen ingezet.

Bereikbaarheidsdienst betreft het zich, 24/7 en met name buiten kantooruren (8.00 – 17.00 uur) beschikbaar houden voor het (in voorkomende gevallen) verrichten van toezicht (inclusief geluidmetingen) bij bedrijven en/of bedrijfsmatige activiteiten.

Het milieuklachten nummer is in heel de provincie gelijk 0888-333555. De milieutelefoon zal (o.b.v. postcode van de beller) binnen de ODH worden beantwoord.

Gedurende de kantoortijden zal de milieutelefoon worden opgenomen door de administratieve medewerkers (backoffice) van de afdeling Toezicht & Handhaving.

Na kantoortijden zal deze telefoon worden doorgeschakeld naar de DCMR. De volgende werkdag levert de DCMR-meldkamer via overlast@odh.nl een lijst van de buiten kantoortijden binnengekomen overlastmeldingen. Uiteraard worden overlastmeldingen met een spoedkarakter door de DCMR direct doorgeschakeld naar de dienstdoende wachtdienst medewerker.

Controle geluidhinder in het kader van de APV of andere regelgeving

Op basis van het activiteitenbesluit worden er geluidmetingen verricht bij bedrijven. Uit deze metingen moet blijken of de geluidnormen worden overschreden. De meeste geluidmetingen vinden plaats naar aanleiding van klachten van omwonenden. Deze metingen zijn dan ook terug te vinden onder aspectcontroles.

Naast de uitvoering van Wm gerelateerde geluidmetingen voert de ODH op verzoek van de opdrachtgever ook geluidmetingen uit bij bepaalde evenementen of activiteiten zoals bouwwerkzaamheden (o.b.v. APV of bouwbesluit). Deze staan opgenomen als controle geluidhinder. De resultaten van de metingen worden aan de gemeente overgedragen voor verdere afhandeling.

Advisering over (inrichting gebonden) festiviteiten kan desgevraagd door de afdeling T&H plaatsvinden. Bij het wel of niet toekennen van een festiviteit zijn het naleefgedrag, het klachtenpatroon, eventuele lopende handhaving relevant.

Ongewone voorvallen

Op het moment dat door omstandigheden de mogelijkheid ontstaat dat een bedrijf niet aan de geldende voorschriften kan voldoen en hierdoor mogelijke schade kan ontstaan aan het milieu en/of de leefomgeving, dient hiervan melding te worden gedaan bij het bevoegd gezag. Aangezien de ODH de milieutaken uitvoert voor de gemeentes en Provincie Zuid-Holland, dienen ook deze meldingen te worden gedaan bij de ODH. Hiertoe is naast het 0888 nummer ook een digitaal meldingsformulier beschikbaar.

Bedrijven dienen ernstige voorvallen telefonisch te melden maar krijgen daarnaast ook de mogelijkheid om minder spoedeisende meldingen via een e-formulier door te geven aan de ODH.

Nadat een melding is ontvangen wordt door de ODH beoordeeld of de melding aanleiding is voor een controle na voorval. Deze controles zijn er vooral op gericht om te controleren of er voldoende maatregelen zijn getroffen om eventuele milieuschade te voorkomen dan wel om schade aan het milieu te herstellen en om te voorkomen dat dergelijke incidenten vaker optreden.

Als een voorval niet terstond is gemeld door het bedrijf waar het voorval zich heeft voorgedaan en de ODH toch ter plaatse onderzoek/toezicht heeft uitgevoerd (bijv. na een oproep VRH of OvD gemeente) dan vindt dit toezicht plaats via aspectcontrole “ongewoon voorval”. De inrichting waar het voorval plaats vond wordt daarna tenminste gewezen op de formele meldingsplicht van de Wet milieubeheer.

Toezicht: Bodembescherming en –kwaliteit

De ODH controleert in opdracht van de gemeenten toepassingslocaties van grond, baggerspecie en bouwstoffen, als ook saneringslocaties en ondergrondse tanks in de regio Haaglanden. Het gaat hierbij om locaties waarbij sprake kan zijn van humane, ecologische en verspreidingsrisico´s. Bij sommige gemeenten worden tevens gebiedsgerichte controles uitgevoerd ten einde verspreidingsrisico’s te voorkomen. Controles worden zoveel als mogelijk uitgevoerd aan de hand van de prioriteitstelling het Uitvoeringsstrategie Bodem de locatie, waar de handelingen met grond plaatsvinden, wordt bezocht. Tevens worden ten behoeve van het administratieve deel van de controle documenten, certificaten, keuringen etc. opgevraagd en geverifieerd

Het toezicht spitst zich toe op:

- Controle op bodemsaneringen in het kader van de Wet bodembescherming. Dit betreft het toezicht op saneringen van historische ernstige gevallen, en nieuwe gevallen (buiten inrichtingen) als gevolg van calamiteiten, die acuut moeten worden gesaneerd. Een belangrijk onderdeel is het nagaan van de bestemming van de (sterk) verontreinigde grond.

- Controle op bodemsaneringen binnen inrichtingen. Bedrijven (inrichtingen) die handelingen op bodem verrichten, waarbij bodemverontreiniging ontstaat, dienen op basis van het Activiteitenbesluit en de Wet milieubeheer deze verontreinigingen te saneren (bodemherstel). De saneringen worden uitgevoerd naar aanleiding van een calamiteit of een zogenaamd eindsituatie bodemonderzoek. Het toezicht richt zich op de vraag of de sanering conform de eisen worden uitgevoerd en de bodemkwaliteit na afloop (volledig) is hersteld.

- Controle op saneringen van ondergrondse tanks. Tijdens de controle wordt gecontroleerd of het wettelijk voorgeschreven bodemonderzoek is bijgevoegd, een eventuele bodemverontreiniging wordt verwijderd en de betrokken partijen een erkenning hebben om de werkzaamheden te mogen uitvoeren.

- Controle op lozingen bij bodemsaneringen. Grondwater dat bij bodemsaneringen vrijkomt, is veelal verontreinigd. Het Activiteitenbesluit (binnen inrichtingen) of het Besluit lozen buiten inrichtingen stelt regels aan de wijze waarop dit afvalwater mag worden geloosd. Voor de lozing wordt een maatwerkvoorschrift verleend. Het toezicht wordt uitgevoerd aan de hand van dit maatwerkvoorschrift, waarbij wordt gecontroleerd of de kwaliteit van het afvalwater, het debiet en de plaats van lozen overeenkomen met wat is aangevraagd.

- Controle van toepassingen van grond. Het besluit bodemkwaliteit stelt regels aan het toepassen en tijdelijk opslaan van (licht verontreinigde) grond en baggerspecie. Een belangrijk onderdeel van de controle is constateren of de gemelde grond daadwerkelijk wordt toegepast en of er geen grond wordt gemengd met andere partijen grond. Dit wordt onder andere gedaan door het controleren van de transportformulieren en een bezoek aan de herkomst- en toepassingslocatie

- Bodemenergiesystemen; Een gesloten bodemenergiesysteem is een duurzame klimaatvoorziening voor een gebouw. Bij deze systemen wordt de bodem gebruikt om warmte in op te slaan en uit te onttrekken zonder dat daarbij grondwater uit de grond wordt onttrokken. Bij deze manier van warmteopwekking worden minder fossiele brandstoffen gebruikt als bij een conventionele warmteopwekking. Bij de aanleg kan er sprake zijn van verspreiding van verontreinigingen die zich op de bodem van een watervoerend pakket hebben verzameld. Hierdoor bestaat de kans dat een relatief schoon watervoerend pakket wordt verontreinigd. Saneringen in dit pakket zijn over het algemeen erg complex en kostbaar. Naast de risico's bij de aanleg van deze systemen bestaan er een aantal aandachtspunten na oplevering van de installatie. Gesloten systemen krijgen net als open systemen een eigen ruimte in de ondergrond die gebruikt kan worden voor de opslag van warmte en koude. Indien een gesloten systeem niet op de juiste (gemelde) plaats worden aangelegd bestaat de kans op negatieve interferentie met bestaande en toekomstige nabijgelegen installaties. Toezicht op de aanleg van nieuwe installaties beperkt de kans dat er nadelige gevolgen voor de ondergrond ontstaan.

Duurzaamheid

In het verlengde van de Energiebesparingsaanpak Bedrijven bewandelt de ODH diverse paden om vanuit de kerntaken meer bij te dragen aan een duurzamere leefomgeving.

Duurzame ontwikkeling is op veel thema's een integrale opgave voor de regio. Uitgangspunt is om gemeenten en provincie te ondersteunen bij het halen van duurzame doelen. Te denken valt aan thema's die lokale grenzen overschrijden als milieurendement (energie en grondstoffen) en de milieudruk (op klimaat en kwaliteit lucht, water en bodem), een gezonde leefomgeving draagt bij aan een aantrekkelijke vestigings- en verblijfsregio. Ook mogen duurzaamheidsambities niet belemmerd worden door wet- en regelgeving.

ODH voerde in de afgelopen jaren het Programma Duurzaamheid uit met concrete initiatieven en activiteiten die zich kenmerken door een logische en synergetische meerwaarde en;

- aanhaking bij de taakuitvoering van ODH;
- de aanwezigheid van nut en noodzaak in de markt (en in aansluiting op de doelgroepen; afnemers van energie, bedrijven en instellingen;
- aansluiting op bestuurlijke ambities van de opdrachtgevers;
- beschikbaarheid van geldstromen waarbij een combinatie van de eerste drie mogelijk is.

Eind 2018 is gestart met een verkenning naar mogelijke vervolgprojecten waarmee de ODH -naast de reguliere VTH taakuitvoering- de komende jaren de gemeenten kan ondersteunen bij hun ambities. Pas in de loop van 2019 zal dit tot concrete projectvoorstellen kunnen leiden. Vooruitlopend daarop is in dit werkplan een beperkt aantal activiteiten opgenomen op het gebied van duurzaamheid:

1. *EED*

Sinds 2016 geldt voor veel bedrijven een auditverplichting in het kader van de EED (Europese Energie-Efficiency). De RVO heeft in 2016 alle ondernemingen aangeschreven die volgens gegevens uit de KvK onder de werkingssfeer van de Tijdelijke Regeling EED vallen. Het betreft 305 ondernemingen binnen werkgebied ODH. Om een inschatting te maken welke van de aangeschreven ondernemingen individuele bedrijven zijn en welke concerns (met meerdere vestigingen), is een rekenmethode bedacht om een inschatting te kunnen maken van de werklast voor de ODH voor 2017 en de jaren daarna.

Gemeente	Percentage	Aantal op te stellen beoordelingen of akkoordbrieven
Den Haag	48	960
Zoetermeer	14	280
Delft	8	160
Westland	8	160
Leidschendam-Voorburg	7	140
Rijswijk	7	140
Pijnacker-Nootdorp	4	80
Wassenaar	3	60
Midden Delfland	1	20
		2000

Bij een conservatieve schatting wordt ten behoeve van de rekenmethodiek het aantal te beoordelen locaties afgerond op 2000 vestigingen (Concern hoofdkantoren in Haaglanden, filialen in Haaglanden en individuele bedrijven).

De EED-cyclus heeft een termijn van 4 jaar waarna opnieuw een energie-audit moet worden uitgevoerd en aangeboden aan bevoegd gezag. Dit betekent dat gemiddeld voor 500 inrichtingen per jaar de energie-audits en mogelijk plannen van aanpak moeten worden beoordeeld, steekproefsgewijs inrichtingen gecontroleerd en vastleggen van gegevens.

Voor de uitvoering van de EED-richtlijn kregen gemeenten en provincies voor 2016 (dus met terugwerkende kracht) en 2017 een bedrag van in totaal 5,3 miljoen euro via het gemeentefonds/provinciefonds. Hiervan was 2,7 miljoen voor eenmalige invoeringskosten en 2,6 miljoen euro voor de structurele kosten voor 2016 en 2017. De VNG heeft alle gemeenten over deze compensatie uitvoeringslasten EED-richtlijn per brief geïnformeerd. Ook voor 2019 is in dit werkplan rekening gehouden met een vergelijkbare bijdrage vanuit het Rijk als in 2018. Pas eind 2018 wordt deze bijdrage definitief duidelijk. In bijlage V is een indicatie van dit bedrag onderaan de tabel opgenomen.

Binnen het werkplan worden de volgende activiteiten uitgevoerd:
- administratief beoordelen binnenkomende EED's.
- het beperkt geven van voorlichting op verzoek van bedrijven over de EED en het uitzoeken via register Kamer van Koophandel of bedrijven al dan niet terecht onder de EED vallen,
- deelname van de ODH aan het kern team (http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-besparen/europese-energie-efficiency-richtlijn/energie-audit/concernaanpak) en het beoordelen energie-audits van landelijk opererende ketens met medewerkers van andere Omgevingsdiensten en gemeenten,
- verwerken informatie uit energie audits van bedrijven in Squit, bewaken voortgang aanpak duurzaamheid bedrijven;
- samenwerken en kennisuitwisseling met andere Omgevingsdiensten binnen de Provincie Zuid-Holland om de aanpak energiebesparing en vervoersmanagement bij regionaal opererende concerns op eenduidige wijze te beoordelen,
- deelname landelijke bijeenkomsten en werkgroepen op het gebied van de EED.

2. *MJA*

Naast de EED is in 2017 een nieuwe ronde in verband met het convenant Meerjarenafspraken (MJA3) voor de periode van 2017 t/m 2020. Het MJA-3 convenant stimuleert al vanaf 1992 dat bedrijven energie efficiënte maatregelen onderdeel laten uitmaken van de bedrijfsvoering. Zo is de afspraak gemaakt dat bedrijven gezamenlijk streven naar 30% energie-efficiëntie verbetering in 2020 ten overstaan van 2005

Via dit convenant committeren bedrijven zich aan het opstellen en uitvoeren van een vierjarig energie-efficiëntieplan. De bedrijven die deelnemen aan de volgende convenant periode dienen voor oktober van dit jaar een (nieuw) Energie Efficiëntie Plannen (EEP's) op voor de periode 2017-2020 op te stellen. Deze plannen worden in eerste instantie door RVO beoordeeld en van advies voorzien. Hiervoor staat een periode van 6 weken. Daarna zal aan de ODH als bevoegd gezag om advies worden gevraagd hetgeen gedurende

2017 heeft plaats gevonden. De ODH zal de energieplannen van de MJA (meerjarenafspraak) bij de bedrijven monitoren.

3. *Deelcontrole duurzaamheid*

In 2019 zullen -indien opgenomen in het werkplan- de deelcontroles duurzaamheid bestaan uit het inventariseren van energieverbruik, te treffen maatregelen (besparingspotentieel) en vooral ook advisering t.a.v. de aankomende informatieplicht. Daarnaast kunnen deze controles gebruikt worden bij bedrijven die meer uitgebreide advisering/uitleg voor de EED/MJA nodig hebben.

Duurzaamheidscontroles nemen in tegenstelling tot reguliere controles meer tijd in beslag; fysieke controle, administratieve ondersteuning, beoordeling rapportages en plannen van aanpak en handhaving. Tevens dient er monitoring van de voortgang op het gebied van duurzaamheid (energie en vervoersmanagement) bij de bezochte bedrijven plaats te vinden. Daarbij kan het mogelijk nodig zijn dat vergunningen op de energieparagraaf moeten worden aangepast. Gekozen is voor met name de stimulerende aanpak waardoor soms meerdere bezoeken aan een bedrijf noodzakelijk zijn.[13]

4. *Toezicht op basis van artikel 2.14/2.15 Activiteitenbesluit als standaard onderdeel van de reguliere integrale Wm-controles*

Toezicht op energiebesparing tijdens regulier WM-controles vindt enerzijds plaats in het kader van de artikelen 2.14C en 2.15 en anderzijds voortvloeiende uit vergunningseisen. De besparingsverplichting geldt voor 'drijvers van een inrichting'. In de praktijk is dat iedere bedrijfsmatige activiteit die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en of meer dan 25.000 m³ aardgas verbruikt. Het betreft niet alleen ondernemers, maar ook bijvoorbeeld scholen en ziekenhuizen.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen middelgrote en grote energiegebruikers:

- Grote energieverbruikers: >200.000 kWh elektriciteitsgebruik of >75.000 m3 gasverbruik
- Middelgrote energieverbruikers: 50.000 kWh t/m 200.000 kWh elektriciteitsverbruik of 25.000 t/m 75.000 m3 gasverbruik.

De verplichting om alle energiebesparende maatregelen te nemen die zich binnen vijf jaar terugverdienen geldt niet voor:

- Kleine energieverbruikers: met een jaarlijks elektriciteitsverbruik < 50.000 kWh en jaarlijks verbruik aardgasequivalenten van < 25.000 m³. Kleinverbruikers hoeven dus geen energiebesparende maatregelen ten nemen. Wel wordt in de toezichtbrief een standaard passage opgenomen om energiebesparing bij dit type bedrijven te stimuleren.
- Type C-inrichtingen: onder andere IPPC-bedrijven met energie-intensieve installaties. Specifieke voorschriften in het kader van energiebesparing zijn in de vergunning opgenomen.
- Bedrijven onder het Europese CO2-emmissiehandelssysteem (ETS-bedrijven).
- Glastuinbedrijven die deelnemen aan het CO2-vereveningssysteem.

5. *Voorbereiding en implementatie informatieplicht energiebesparing (EML)*

Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen (inrichtingen) om energie te besparen. In 2019 verandert deze regelgeving.

Naast de bestaande energiebesparingsplicht komt er een informatieplicht voor bedrijven en instellingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalent) per jaar verbruiken. Iedere inrichting die onder de energiebesparingsplicht valt, moet dus óók een rapport opsturen aan het bevoegd gezag. Het gaat om gegevens waarmee de controle op de energiebesparingsplicht gebeurt.

---

[13] De beoordelingen van de EED en MJA zijn opgenomen bij het product T05.1. Beoordeling rapportageverplichting EED en MJA. Deelcontroles duurzaamheid zijn terug te vinden bij het product T01.4 Deelcontrole met als onderdeel duurzaamheid.

Door een informatieplicht te presenteren, komt de informatie vrij waarmee ook informatie gestuurde handhaving beter mogelijk wordt. Tegelijk moedigt de informatieplicht “het bedrijfsleven” aan om met energiebesparing te starten.

Een drijver van de inrichting leeft de informatieplicht na als op zijn laatst op 1 juli 2019 naar waarheid een compleet rapport is opgestuurd. Met deze informatie bepaalt het bevoegd gezag of binnen een korte tijd een controle nodig is.

Een drijver van een inrichting geeft in de rapportage de genomen energiebesparende maatregelen aan. Door alle, voor de inrichting, geschikte maatregelen te nemen van de erkende maatregellijst kan een bedrijf voldoen aan zijn energiebesparingsverplichting. Een drijver kan afwijken van de erkende maatregelen door een andere maatregel te treffen. Het gaat om een maatregel die ten minste gelijkwaardig is (of beter) als het energiebesparende effect van de erkende maatregel. De drijver moet deze gelijkwaardigheid via het rapport toelichten aan het bevoegd gezag.

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor toezicht op en handhaving van de wettelijke energiebesparingsplicht én informatieplicht.

Een melding hoeft niet beoordeeld te worden door het bevoegd gezag; de informatie wordt gebruikt om prioriteiten te stellen en te bepalen op welke wijze toezicht en handhaving moet plaatsvinden. De ODH zal in de loop van 2019 als er meer bekend is over het systeem, de informatie daarin en de communicatie door RVO met een implementatieplan komen.

Bestuursrechtelijke handhaving

De bestuursrechtelijke handhaving is een direct (in veel gevallen een rechts-) gevolg van het houden van toezicht. Bij geconstateerde gebreken heeft de bevoegde overheid een beginselplicht om handhavend op te treden en de overtreding te doen beëindigen. De bevoegde overheid kan ook door derden worden gedwongen om handhavend op te treden (bijvoorbeeld op basis van handhavingsverzoeken). Bij het uitvoeren van handhaving wordt de sanctiestrategie gebruikt. Deze biedt een formeel kader om af te wegen of er redenen zijn om (al dan niet tijdelijk) af te zien van handhavend optreden en indien deze redenen er niet zijn, aan de hand van het gedrag van de overtreder en de ernst van de overtreding te komen tot een gepaste reactie (sanctie-instrument). De sanctiestrategie is een beslissingsondersteunend model. Dit betekent dat de strategie de handhaver stuurt in het proces om te komen tot een beslissing over de wijze waarop in principe op een overtreding gereageerd moet worden. Handhaving kan bestaan uit een last onder bestuursdwang, een last onder dwangsom of de intrekking van een eerder verleende toestemming, inclusief het effectueren van deze beschikkingen. Ook de afhandeling van zienswijzen, voorlopige voorzieningen, bezwaren en beroepen bij deze beschikkingen worden gezien als onderdelen van de handhaving.

Strafrechtelijke Handhaving

Bestuurlijke en de strafrechtelijke handhaving staan in principe naast elkaar en hebben elk een eigen functie, waarbij een samenloop heel effectief kan zijn. Hierover zijn afspraken gemaakt met de politie en het OM. Het OM speelt een actieve rol bij de integrale handhaving van het milieurecht en pakt die milieuzaken aan waarin de strafrechtelijke handhaving een meerwaarde heeft. Hierbij wordt gehandeld conform de sanctiestrategie waarbij de inzet van het instrumentarium afhankelijk is van de ernst van de overtreding in relatie tot het gedrag van de overtreder. In geval van een betekenisvolle zaak wordt de politie snel ingelicht door de ODH en worden de strafrechtelijke instrumenten optimaal ingezet.

Bij de omgevingsdienst zijn BOA’s (bijzondere opsporingsambtenaar) in dienst. De Boa’s voeren in samenwerking met politie en justitie strafrechtelijke onderzoeken uit op het gebied van de milieuwetgeving. Vanaf 1 januari 2018 kan de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSB-m) als handhavingsinstrument worden ingezet over de volle breedte van het werkveld van de ODH.

Risicokaart

Het Register risicosituaties gevaarlijke stoffen is bedoeld om de communicatie over risico's en veiligheid te verbeteren en het veiligheidsbewustzijn te versterken. De provincie Zuid-Holland geeft de risicokaart vorm op basis van de gegevens in het risicoregister. De invoer van het RRGS is door alle opdrachtgevers overgedragen aan de ODH. De inrichtingen die op de risicokaart staan vermeld moeten jaarlijks worden gecontroleerd. Zowel op naleving van de wetgeving alsmede op de juistheid van de gegevens in het RRGS. Daarnaast kan met dossieronderzoek (mogelijk) vastgesteld worden of gegevens juist zijn ingevoerd. Het bijhouden van het RRGS gebeurt in twee (wettelijke) stappen door twee verschillende personen; te weten een invoerder en een autorisator. Daarnaast zullen er inrichtingen (bv. zwembaden) getoetst moeten worden of deze in het RRGS opgenomen moeten worden. Deze toetsing moet plaats vinden op basis van zowel BEVI-REVI als ook op basis van de Leidraad risico-inventarisatie gevaarlijke stoffen.

Inbreng in beleid(programma's)

Voor de uitvoering van de beleidsprogramma's is van tijd tot tijd deskundigheid nodig die bij de ODH vanuit de wettelijke taakuitvoering beschikbaar is. Inzet geschiedt op gerichte verzoeken vanuit de gemeente en provincie, veelal vanuit de afdeling T&V.

Vanuit toezicht zal er vooral inbreng zijn op de technische voorbereiding van beleidskaders, duurzaamheid, de implementatie van de provinciale nota VTH, het transport van gevaarlijke stoffen en externe veiligheid in het kader van RRGS.

Ongevraagd kan de ODH ook bij geconstateerde knelpunten op het gebied van de VTH-taken input leveren voor de ontwikkeling van beleid.

Omgevingswet

Het Rijk voert in 2021 de Omgevingswet in. De ODH zal ook vanuit het programma Toezicht & Handhaving een bijdrage leveren aan de voorbereiding op en implementatie van deze wet en heeft hiervoor een werkbudget in uren opgenomen. Ook de het verbeteren van de datakwaliteit, mede met het oog op een betere digitale dienstverlening worden in dit kader door de ODH opgepakt. Voor een uitgebreide toelichting wordt naar het programma T&V verwezen.

Participeren in netwerken en overleggen

Vanuit de wettelijke taakuitvoering neemt de ODH-deel aan allerlei (netwerk)overleggen binnen gemeenten of provincie, in de regio en landelijk. Voor T&H ligt het accent binnen de provincie op deelname aan overleggen gericht op de samenwerking met partners als de andere RUD's, IPO, VNG, ministeries, gemeenten en brancheorganisaties. Tevens moet gedacht worden aan samenwerkingsplatforms, klankbordgroep glastuinbouw, Netwerk Activiteitenbesluit (agrarische en algemeen) werkgroepen gericht op het beheer van de Wabo-processen en de werkgroep Vuurwerk. Landelijke overleggen richten zich vooral op de VNG en G-4. Op provinciaal niveau betreft het overleggen van het IPO en overleggen gericht op beleidsuitwerking (zoals nota VTH), PGS en IPPC.

Ook wordt deelgenomen aan netwerken en overleggen die gericht zijn op het uitwisselen, beheren en uitbouwen van kennis. Het gaat dan om landelijke kennisnetwerken op specifieke vakgebieden zoals bodem, geluid, EV et cetera of om kennisnetwerken binnen het stelsel van OD's, IPO of VNG.

Met de GDD en de VRH worden samenwerkingsafspraken gemaakt voor signaaltoezicht, gezamenlijke ondersteuning bij incidenten, gezamenlijke controles en onderlinge advisering en informatie-uitwisseling.

De ODH voert periodiek Zakenoverleg met Team Milieu van de politie Haaglanden. Daarnaast vindt afstemmingsoverleg plaats met de BOA's binnen de overige omgevingsdiensten in Zuid-Holland.

Periodiek (afstemmings)overleg met vertegenwoordigers van alle Omgevingsdiensten in de provincie Zuid-Holland vindt plaats over bodemzaken, ketentoezicht en andere relevante zaken.

Crisis organisatie

Sinds 2013 maakt de ODH onderdeel uit van de crisisorganisatie voor het proces milieubeheer. De ODH levert inhoudelijke medewerkers voor het team milieu ter plaatse van het incident en zo nodig ook voor de zitting in het ROT. Medewerkers van de ODH hebben een adviserende en uitvoerende rol. De werkafspraken crisisbeheersing staan opgenomen in bijlage VII. Om haar rol binnen de crisisorganisatie te kunnen uitvoeren neemt de ODH-deel aan relevante crisisoefeningen bij de verschillende gemeentes maar borgt daarnaast dat binnen de ODH taken zijn belegd en capaciteit en inzet is geborgd.

Na 5 jaar deelname wordt ervaren dat door ontwikkelen de volgende stap is; op het gebied van de interne organisatie, uitbreiding van expertise op het gebied van crisisbeheersing en herschikking van de taakverdeling. Maar ook in de samenwerking met gemeenten en partners (VRH, brandweer en GHOR) door de contacten te intensiveren. Dit leidt vervolgens tot het verbeteren van het opleiding- en oefenprogramma, maar ook het verbeteren van de dienstverlening tijdens een crisis en in de nazorgfase.

Bijlage IV. Raming van taken, producten en uren T&V

Toetsingen & Vergunningverlening Milieu 2019					Westland		
Taak/Product	**PDC Code**	**Kengetal 2019 (uur/product)**	**Tarief 2019**	**Productprijs 2019**	**Aantal**	**Uren**	**Kosten**
Milieu-inrichtingen							
Oprichtingsvergunning niet-complex	R01.1	**60**	**95**	**€ 5.700**	2	120	€ 11.400
Oprichtingvergunning complex	R01.1	**100**	**95**	**€ 9.500**			
Revisievergunning	R01.2	**250**	**95**	**€ 23.750**	2	500	€ 47.500
Veranderingsvergunning niet-complex	R01.3	**80**	**95**	**€ 7.600**	5	400	€ 38.000
Veranderingsvergunning complex	R01.3	**175**	**95**	**€ 16.625**	2	350	€ 33.250
Milieuneutrale veranderingsvergunning	R01.4	**36**	**95**	**€ 3.420**	2	72	€ 6.840
Omgevingsvergunning BRIKS	R27.1	**36**	**95**	**€ 3.420**			
Regie Briks			**105**	**in uren/euro**			
Intrekkingsbesluit Wm	R01.6/R01.7	**16**	**95**	**€ 1.520**			
Geactualiseerde vergunning	R01.8	**40**	**95**	**€ 3.800**	1	40	€ 3.800
Actualisatietoets vergunningen niet-complex	R07.1	**8**	**95**	**€ 760**			
Actualisatietoets vergunningen complex	R07.1	**8**	**95**	**€ 760**			
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Wm)	R02.1/R02.2	**32**	**95**	**€ 3.040**	2	64	€ 6.080
Behandeling melding activiteitenbesluit	R03.1	**8**	**89**	**€ 712**	200	1.600	€ 142.400
Behandeling melding indirecte lozing/Blbi	R09.1/R18.1	**12**	**89**	**€ 1.068**	5	60	€ 5.340
Maatwerkvoorschrift Wm / indirecte lozing	R04.1/R04.2	**24**	**95**	**€ 2.280**	50	1.200	€ 114.000
Besluit verplichting Activiteitenbesluit	R06.1/R06.2/R06.3	**16**	**95**	**€ 1.520**	2	32	€ 3.040
Behandeling sloopmelding	R28.1	**8**	**95**	**€ 760**			
Behandeling kennisgeving mobiele puinbreker	R08.2	**12**	**89**	**€ 1.068**	2	24	€ 2.136
Vuurwerkontbrandingstoestemming	R10.1	**32**	**95**	**€ 3.040**			
Behandeling vuurwerk melding	R11.1/R11.2	**8**	**95**	**€ 760**			
Verlening vuurwerkverkoopvergunningen		**12**	**95**	**€ 1.140**			
Bijzondere toestemming laden en lossen vuurwerk		**6**	**89**	**€ 534**			
Toetsing en advies Wm	R03.1/A01.5	**8**	**95**	**€ 760**	80	640	€ 60.800
Vooroverleg Wm	A03.1	**32**	**95**	**€ 3.040**	2	64	€ 6.080
Beheer milieu-informatie inrichtingen	D11.1		**89**	**in uren/euro**			
Administratieve handhaving Wm	H01.1	**8**	**105**	**€ 840**			
Bodembescherming en -kwaliteit							
Beschikking bodemsanering	R13.1	**16**	**95**	**€ 1.520**			
Behandeling melding wijziging saneringsplan	R13.1	**6**	**95**	**€ 570**			
Behandeling BUS-melding	R14.1	**10**	**89**	**€ 890**			
Behandeling melding Besluit bodemkwaliteit	R15.1/R15.2	**4**	**89**	**€ 356**	150	600	€ 53.400
Toetsing bodem	T08.1/A01.5	**6**	**89**	**€ 534**	325	1.950	€ 173.550
Coördinatie bodemsanering	D03.1		**105**	**in uren/euro**		100	€ 10.500
Advies bodem	A01.5	**6**	**89**	**€ 534**	175	1.050	€ 93.450
Vergunning ontgronding niet-complex	R16.1	**40**	**95**	**€ 3.800**			
Vergunning ontgronding complex	R16.1	**125**	**95**	**€ 11.875**			
Toetsing ontgronding (vrijstelling/advies)	A01.5	**16**	**95**	**€ 1.520**			
Advies ontgronding	A01.5	**40**	**95**	**€ 3.800**			
Vergunning grondwateronttrekking en -opslag	R19.1	**60**	**95**	**€ 5.700**			
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets bodemenergie	R02.3	**150**	**95**	**€ 14.250**			
Behandeling melding Blbi-bodemenergie	R18.1	**24**	**95**	**€ 2.280**	15	360	€ 34.200
Maatwerkvoorschrift Blbi-bodemenergie	R04.1/R04.2	**24**	**95**	**€ 2.280**			
Advies WKO	A01.5	**10**	**95**	**€ 950**			
Toetsing WKO	A01.5	**16**	**95**	**€ 1.520**	1	16	€ 1.520
Advies Mijnbouwwet	A01.5	**40**	**95**	**€ 3.800**			
Informatie-ontsluiting Landelijk grondwaterregister	D11.1		**82**	**in uren/euro**			
Ontheffing PMV	R20.1	**32**	**95**	**€ 3.040**			
Melding PMV	R20.1	**8**	**95**	**€ 760**			
Toetsing PMV Wabo	A01.5	**16**	**95**	**€ 1.520**			
Advies PMV	A01.5	**20**	**95**	**€ 1.900**			
Vooroverleg water/ontgronding/Pmv	A03.1	**28**	**95**	**€ 2.660**			
Vooroverleg bodem	A03.1	**8**	**95**	**€ 760**	2	16	€ 1.520
Administratieve handhaving Wbb	H01.1	**6**	**105**	**€ 630**			
Implementatie regelgeving/beleid Bodem			**105**	**in uren/euro**			
Implementatie regelgeving/beleid Ontgronding/(grond)water/PMV			**105**	**in uren/euro**			

Vervolg T&V

Toetsingen & Vergunningverlening Milieu 2019					Westland		
Taak/Product	**PDC Code**	**Kengetal 2019 (uur/product)**	**Tarief 2019**	**Productprijs 2019**	**Aantal**	**Uren**	**Kosten**
Geluid, Lucht, EV							
Samengesteld advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	**24**	**105**	**€ 2.520**	10	240	€ 25.200
Samengestelde toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	**16**	**105**	**€ 1.680**	15	240	€ 25.200
Enkelvoudig advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	**10**	**95**	**€ 950**	15	150	€ 14.250
Enkelvoudige toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	**12**	**95**	**€ 1.140**	100	1.200	€ 114.000
Enkelvoudig advies geluid evenementen		**10**	**95**	**€ 950**			
Zonebeheer industrielaw aai	D04.1		**105**	**in uren/euro**		10	€ 1.050
Beschikkingen hogere w aarde	R25.1	**24**	**95**	**€ 2.280**	14	336	€ 31.920
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12.1	**8**	**95**	**€ 760**	1	8	€ 760
Beheer monitoringstool (luchtkw aliteit)	D08.1		**105**	**in uren/euro**			
Advies milieu quickscan	A01.5	**16**	**95**	**€ 1.520**	25	400	€ 38.000
Advies/toetsing MER	A04.1/A04.2	**32**	**95**	**€ 3.040**	1	32	€ 3.040
Toetsing onderzoek MER-beoordeling	A04.3	**40**	**105**	**€ 4.200**			
Vooroverleg Milieu en RO	A03.1	**75**	**95**	**€ 7.125**	1	75	€ 7.125
Inpassing bedrijf	D04.3	**10**	**89**	**€ 890**			
Overige taken							
Advies/ondersteuning OG en Beleidsafdeling OG (diverse w erkvel	A01.3		**105**	**in uren/euro**		350	€ 36.750
Inbreng bestuur/statenvragen	A01.3		**105**	**in uren/euro**			
Bestuurlijke ondersteuning OG	A02.1		**105**	**in uren/euro**		25	€ 2.625
Relatiebeheer	D14.1		**89**	**in uren/euro**		400	€ 35.600
Deelname crisisorganisatie	D16.1		**105**	**in uren/euro**		20	€ 2.100
Behandeling Wob-verzoek	D15.1	**32**	**95**	**€ 3.040**	1	32	€ 3.040
Bezw aar en Beroep	J0.01 t/m J02.4	**50**	**105**	**€ 5.250**	2	100	€ 10.500
Helpdesk loket / informatie-ontsluiting	D09.1		**75**	**in uren/euro**		1.500	€ 112.500
Planning-Control-Kw aliteit	D24.1		**89**	**in uren/euro**		400	€ 35.600
Voorbereiding Omgevingsw et			**105**	**in uren/euro**		500	€ 52.500
Databank Flora en Fauna				**in uren/euro**			€ 5.454
Specifieke Projecten en/of niet benoemde taken (diversen)			**105**	**in uren/euro**		34	€ 3.657
Totaal in aantal/euro					**1.210**	**15.310**	**€ 1.409.677**

Bijlage V. Raming van taken, producten en uren T&H

Product	Onderdeel hoofdzaak	planmatig	categorie	kengetal 2019	tarief	productprijs 2019	Westland		
						productprijs	Aantal	Kosten	Uren
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)									
T01.5 Integrale controle	Wm-regulier integraal	ja	1	10	82	€ 820,00			
		ja	2	11	82	€ 902,00	50	€ 45.100	550
		ja	3	14	96	€ 1.344,00	42	€ 56.448	588
		ja	4	20	105	€ 2.100,00	16	€ 33.600	320
		ja	pzh	67	105	€ 7.035,00			
		nee		11	89	€ 979,00	30	€ 29.370	330
	Gestapeld toezicht	ja		11	89	€ 979,00	270	€ 264.330	2.970
		nee		11	89	€ 979,00	15	€ 14.685	165
T01.6Opleveringscontrole	Opleveringscontrole	nee		13	89	€ 1.157,00	8	€ 9.256	104
T03.1 Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven	nee		8	89	€ 712,00	190	€ 135.280	1.520
T01.4 Deelcontrole	Asbest	nee		5	89	€ 445,00			
	Assimilatie	nee		10	105	€ 1.050,00	15	€ 15.750	150
	Energie/duurzaamheid	ja		13	95	€ 1.235,00			
	Externe veiligheid	ja		5	95	€ 475,00			0
	Externe veiligheid	nee		5	95	€ 475,00			0
	Grondwater onttrekking	ja		15	95	€ 1.425,00			0
	Indirecte lozingen	ja		12	95	€ 1.140,00			0
	Meten/Verificatie	nee		8	105	€ 840,00			
	Thema controles	nee		8	89	€ 712,00	299	€ 212.888	2.392
	Asbestdak	ja		5	89	€ 445,00			
	Nazorg stortplaatsen	ja		30	105	€ 3.150,00			0
	Vuurwerkopslag	ja		10	105	€ 1.050,00	36	€ 37.800	360
	WKO-afdichting	nee		8	95	€ 760,00			0
	WKO-boorcontrole	nee		12	95	€ 1.140,00			0
	WKO-regulier	ja		12	95	€ 1.140,00			0
	WKO-Start-Up	nee		20	95	€ 1.900,00			0
	WKO-gesloten	nee		8	82	€ 656,00	6	€ 3.936	48
T01.1 Administratieve controle	Administratief toezicht	ja		5	89	€ 445,00	100	€ 44.500	500
		nee		5	89	€ 445,00	5	€ 2.225	25
Toezicht - Overig									0
T05.1 Beoordeling rapportage verplichting	Programma van eisen upd	nee		11	89	€ 979,00	3	€ 2.937	33
	EED-MJA	nee		6	89	€ 534,00	35	€ 18.690	210
	Nattekoeltorens	nee		5	89	€ 445,00	12	€ 5.340	60
	WKO-administratief	nee		6	95	€ 570,00			0
T05.2 Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-prtr	ja		10	95	€ 950,00			0
T04.1 Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker	nee		12	89	€ 1.068,00	3	€ 3.204	36
T04.2 Controle vuurwerkevenement	Vuurwerkevenement	nee		20	115	€ 2.300,00			0
T03.3 Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV	nee		10	89	€ 890,00			0
Overlast									0
T06.1 Klachtbehandeling milieu		nee		2	75	€ 150,00	420	€ 63.000	840
T07.1 Behandeling voorvalmelding	Ongewoon voorval	nee		3	75	€ 225,00	14	€ 3.150	42
H05.1 Besluit op handhavingsverzoek		nee		40	105	€ 4.200,00	1	€ 4.200	40
T01.2 Aspectcontrole	Handhavingsverzoek	nee		8	105	€ 840,00	2	€ 1.680	16
	Melding overlast (klacht)	nee		8	82	€ 656,00	135	€ 88.560	1.080
	Ongewoon voorval	nee		9	89	€ 801,00	5	€ 4.005	45
T12.1 Controle geluidhinder	Evenementen	nee		20	115	€ 2.300,00	14	€ 32.200	280
T12.1 Controle geluidhinder	Overige (maatwerk bv bouw)	nee		15	115	€ 1.725,00	2	€ 3.450	30
Bodembescherming en -kwaliteit									0
T09.1 Controle bodemsanering Wbb	Bodemsanering ernstig	nee		15	89	€ 1.335,00			0
	Bodemsanering niet ernstig	nee		15	89	€ 1.335,00	4	€ 5.340	60
	Nazorglocatie actief	nee		35	95	€ 3.325,00			0
	Nazorglocatie passief	nee		15	95	€ 1.425,00			0
T09.2 Controle bodemsanering niet-Wbb	Herstelplicht Wm	nee		10	89	€ 890,00	6	€ 5.340	60
	Tanksaneringen ondergronds	nee		10	82	€ 820,00	6	€ 4.920	60
T09.4 Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodemkwaliteit	nee		12	89	€ 1.068,00	30	€ 32.040	360
T09.5 Controle ontgrondingen	Ontgrondingen	nee		9	89	€ 801,00			0
T09.6 Controle lozen buiten inrichting	Lozingen	nee		7	89	€ 623,00			0
T10.1 Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming	nee		15	89	€ 1.335,00	1	€ 1.335	
Bouw en gebruik									0
T13.1 Controle BRIKS	BRIKS (toezicht)	nee		25	105	€ 2.625,00			0
T14.1 Controle brandveilig gebruik	Brandveilig gebruik	nee		25	105	€ 2.625,00			0

Vervolg T&H

Product	Onderdeel hoofdzaak	planmatig	categorie	kengetal 2019	tarief	productprijs 2019	Westland		
						productprijs	Aantal	Kosten	Uren
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)									0
T02.3 Hercontrole	Assimilatie	nee		8	105	€ 840,00	2	€ 1.680	16
	Asbest	nee		4	89	€ 356,00			
	Besluit Bodemkwaliteit	nee		6	89	€ 534,00	2	€ 1.068	12
	Bodemsanering ernstig	nee		10	95	€ 950,00			0
	Bodemsanering niet ernstig	nee		6	89	€ 534,00			0
	Energie/duurzaamheid	nee		8	95	€ 760,00			0
	E-prtr	nee		6	95	€ 570,00			0
	Externe veiligheid	nee		6	95	€ 570,00			0
	Gestapeld toezicht	nee		5	95	€ 475,00	250	€ 118.750	1.250
	Grondwater onttrekking	nee		10	95	€ 950,00			0
	Handhavingsverzoek	nee		6	95	€ 570,00	1	€ 570	6
	Herstelplicht Wm	nee		8	89	€ 712,00	1	€ 712	8
	Indirecte lozingen	nee		6	95	€ 570,00			0
	Inventarisatie bedrijven	nee		6	82	€ 492,00	35	€ 17.220	210
	Meten/Verificatie	nee		10	105	€ 1.050,00			0
	Melding overlast (klacht)	nee		7	82	€ 574,00	12	€ 6.888	84
	Mobiele puinbreker	nee		6	82	€ 492,00	1	€ 492	6
	Nazorg stortplaatsen	nee		5	89	€ 445,00			0
	Ongewoon voorval	nee		8	105	€ 840,00	2	€ 1.680	16
	Opleveringscontrole	nee		6	95	€ 570,00	3	€ 1.710	18
	Programma van eisen upd	nee		8	89	€ 712,00			0
	Thema controles	nee		6	89	€ 534,00	45	€ 24.030	270
	Tanksaneringen ondergronds	nee		6	89	€ 534,00	1	€ 534	6
	Vuurwerkopslag	nee		6	105	€ 630,00	3	€ 1.890	18
	WKO-administratief	nee		5	82	€ 410,00			0
	WKO-afdichting	nee		4	95	€ 380,00			0
	WKO-boorcontrole	nee		4	95	€ 380,00			0
	WKO-regulier	nee		6	95	€ 570,00			0
	WKO-Start-Up	nee		7	95	€ 665,00			0
	WKO-gesloten	nee		5	82	€ 410,00			0
	Wm-regulier integraal	nee	1	5	82	€ 410,00			0
		nee	2	6	82	€ 492,00	70	€ 34.440	420
		nee	3	6	89	€ 534,00	35	€ 18.690	210
		nee	4	8	95	€ 760,00	8	€ 6.080	64
		nee	pzh	12	95	€ 1.140,00			
		nee		6	89	€ 534,00	5	€ 2.670	30
T02.1 Administratieve controle	Administratief toezicht (her)	nee		5	89	€ 445,00	45	€ 20.025	225
T02.4 Sanctiecontrole	Administratief toezicht	nee		5	95	€ 475,00	10	€ 4.750	50
	Asbest			4	89	€ 356,00			
	Assimilatie	nee		5	105	€ 525,00	20	€ 10.500	100
	Besluit Bodemkwaliteit	nee		5	89	€ 445,00			0
	Bodemsanering ernstig	nee		10	95	€ 950,00			0
	Bodemsanering niet ernstig	nee		6	89	€ 534,00			0
	Energie/duurzaamheid	nee		6	95	€ 570,00			0
	E-prtr	nee		4	95	€ 380,00			0
	Externe veiligheid	nee		5	95	€ 475,00			0
	Gestapeld toezicht	nee		5	89	€ 445,00	85	€ 37.825	425
	Grondwater onttrekking	nee		6	95	€ 570,00			
	Handhavingsverzoek	nee		6	89	€ 534,00			
	Herstelplicht Wm	nee		6	89	€ 534,00	2	€ 1.068	12
	Inventarisatie bedrijven	nee		5	82	€ 410,00	2	€ 820	10
	Melding overlast (klacht)	nee		5	82	€ 410,00	6	€ 2.460	30
	Meten/Verificatie	nee		6	105	€ 630,00			
	Mobiele puinbreker	nee		6	82	€ 492,00			
	Nazorg stortplaatsen	nee		6	105	€ 630,00			
	Ongewoon voorval	nee		6	89	€ 534,00			
	Opleveringscontrole	nee		6	89	€ 534,00			
	Programma van eisen upd	nee		4	89	€ 356,00			
	Thema controles	nee		5	89	€ 445,00	12	€ 5.340	60
	Tanksaneringen ondergronds	nee		6	89	€ 534,00			
	Vuurwerkopslag	nee		6	105	€ 630,00	1	€ 630	6
	WKO-administratief	nee		4	82	€ 328,00			
	WKO-afdichting	nee		7	95	€ 665,00			
	WKO-boorcontrole	nee		7	95	€ 665,00			
	WKO-regulier	nee		6	95	€ 570,00			
	WKO-Start-Up	nee		7	95	€ 665,00			
	WKO-gesloten	nee		6	89	€ 534,00			
	Wm-regulier	nee		8	89	€ 712,00	40	€ 28.480	320

Vervolg T&H

Product	Onderdeel hoofdzaak	planmatig	categorie	kengetal 2019	tarief	productprijs 2019	Westland		
						productprijs	Aantal	Kosten	Uren
Handhaving									0
H01.1a Handhavingsbesluit - Voornemen last onder dwangsom		nee		11	105	€ 1.155,00	125	€ 144.375	1.375
H01.1b Handhavingsbesluit - Last onder dwangsom		nee		9	105	€ 945,00	70	€ 66.150	630
H01.1c Handhavingsbesluit - Voornemen bestuursdwang		nee		50	105	€ 5.250,00			
H01.1d Handhavingsbesluit - Bestuursdwang		nee		50	105	€ 5.250,00			
H02.1 Bestuursdwang		nee		50	105	€ 5.250,00			
H02.2a Last onder dwangsom - Invorderen		nee		6	105	€ 630,00	21	€ 13.230	126
H02.2b Last onder dwangsom - Intrekken		nee		5	105	€ 525,00	72	€ 37.800	360
H03.1 Bestuurlijke strafbeschikking milieu		nee		15	95	€ 1.425,00	10	€ 14.250	150
H04.1 Proces verbaal		nee		15	95	€ 1.425,00	2	€ 2.850	30
Bezwaar & Beroep									0
J01.1 Behandeling bezwaar met voorlopige voorziening		nee		45	105	€ 4.725,00			0
J01.2 Behandeling bezwaar zonder voorlopige voorziening		nee		35	105	€ 3.675,00	5	€ 18.375	175
J02.1 Behandeling beroep met voorlopige voorziening		nee		45	105	€ 4.725,00			0
J02.2 Behandeling beroep zonder voorlopige voorziening		nee		35	105	€ 3.675,00	2	€ 7.350	70
J02.3 Behandeling hoger beroep met voorlopige voorziening		nee		45	105	€ 4.725,00			0
J02.4 Behandeling hoger beroep zonder voorlopige voorziening		nee		35	105	€ 3.675,00			0
Advisering									
A01.3 Advies milieu-aspecten beleid bevoegd gezag		nee		13	95	€ 1.235,00	4	€ 4.940	52
A01.4 Advies milieu-aspecten calamiteit		nee		13	95	€ 1.235,00	2	€ 2.470	26
A01.5 Advies milieu-aspecten taakuitoefening bevoegd gezag		nee		13	95	€ 1.235,00	7	€ 8.645	91
A02.1a Beleidsadvies Milieu		nee			105	in euro/uren	250	€ 26.250	250
A02.1b Beleidsadvies Omgevingswet		nee			105	in euro/uren	400	€ 42.000	400
Overige Taken									
D09.1 Helpdesk		nee			82	in euro/uren	300	€ 24.600	300
D10.1 Meldkamer		nee			75	in euro/uren	250	€ 18.750	250
D11.1 Informatie-ontsluiting		nee			89	in euro/uren	580	€ 51.620	580
D14.1 Relatiebeheer		nee			95	in euro/uren	300	€ 28.500	300
D15.1 Behandeling WOB-verzoek		nee		12	105	€ 1.260,00	1	€ 1.260	12
D16.1 Deelname crisisorganisatie		nee			95	in euro/uren	120	€ 11.400	120
D19 Permanente meting geluid		nee			89	in euro/uren			0
Specifieke projecten									
	Coördinatie project verzamelgebouwen en bedrijventerreinen	nee			89	in euro/uren	45	€ 4.005	45
	Coördinatie Vuurwerkopslag/evenementen	nee			89	in euro/uren	20	€ 1.780	20
	Project Ketentoezicht	nee			89	in euro/uren			
	Project Afvalwater en osmose bij wasstraten	nee			89	in euro/uren	30	€ 2.670	30
	Project Scheveningen Haven	nee			89	in euro/uren			
	Project Schieoevers	nee			89	in euro/uren			
	Project Bedrijfsafval (500 clustercontroles)	nee			89	in euro/uren			
	Project Circulaire economie	nee			105	in euro/uren			
	Project Toepassing van biomassa	nee			105	in euro/uren			
	Project WKO & Wm in combinatie	nee			89	in euro/uren			
	Project Brijnlozingen & WKO	nee			89	in euro/uren			
	Project Implementatie EML	nee			89	in euro/uren	80	€ 7.120	80
	Project Emissieloze glastuinbouw	nee			89	in euro/uren			
	Project Gebiedsgericht meten/monitoren glastuinbouw	nee			89	in euro/uren	50	€ 4.450	50
	Project Communicatie nieuwe wet- en regelgeving/preventief toezicht glastuinbouw	nee			89	in euro/uren	150	€ 13.350	150
	Project Datakwaliteit	nee			89	in euro/uren			
	Project Diffuus lood	nee			89	in euro/uren			
	nader te bepalen specifiek project				*105*	*in euro/uren*	*74*	€ *7.790*	*74*
Totaal in euro/uren								**€ 2.101.541**	**22.902**

Bijlage VI. Dashboard Monitoring

Onderdeel T&V

Taak/Product	PDC code versie 1.0	Dashboard parameter	
Advies/toets (milieu , bodem, geluid en meer)	A01	aantal	% buiten termijn
Advies OG (bestuur/divers)	A01	uren	
Implementatie regelgeving/beleid en Ondersteuning Bestuur/Beleid	A02	uren	
Advies MER	A04	aantal	% buiten termijn
Coordinatie uitvoeringstaken bodemsanering	D03	uren	
Zonebeheer geluid	D04	uren	
Beheer monitoringstool (luchtkwaliteit)	D08	uren	
Verstrekken informatie/dossiers en ondersteunen Frontoffice	D11	aantal	
Bijhouden informatiesysteem	D11	uren	
Participeren in netwerken, overleggen, externe samenwerking	D14	uren	
Inbreng in crisisorganisatie	D16	uren	
Omgevingsvergunning Milieu inrichting	R01	aantal	% buiten termijn
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets	R02	aantal	% buiten termijn
Behandeling melding Wm	R03	aantal	% buiten termijn
Maatwerkvoorschrift	R04	aantal	% buiten termijn
Besluit afdwingen milieuonderzoek (geluid, bodem, lucht etc.)	R06	aantal	
Actualisatietoets vergunningen	R07	aantal	
Behandeling kennisgeving Wm	R08	aantal	% buiten termijn
Behandeling melding indirecte lozing	R09/R18	aantal	% buiten termijn
Vuurwerkontbrandingstoestemming	R10	aantal	% buiten termijn
Behandeling vuurmelding	R11	aantal	% buiten termijn
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12	aantal	% buiten termijn
Beschikking bodemsanering	R13	aantal	% buiten termijn
Melding BUS	R14	aantal	% buiten termijn
Melding Besluit bodemkwaliteit	R15	aantal	% buiten termijn
Vergunningen ontgronding	R16	aantal	% buiten termijn
Vergunning grondwateronttrekking en -opslag	R19	aantal	% buiten termijn
Ontheffing / Melding PMV	R20	aantal	% buiten termijn
Ontheffing Flora en faunawet	R21	aantal	% buiten termijn
Vergunningen Nbwet	R22	aantal	% buiten termijn
VVGB Nbwet	R23	aantal	% buiten termijn
Bestuurlijk oordeel / Toets NBW	R24	aantal	
Beschikkingen Wgh (ontheffing hogere waarden)	R25	aantal	% buiten termijn
Behandeling bezwaar met/zonder voorlopige voorziening	J01	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling hoger beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
behandelen WOB-verzoek	D15	aantal	

Onderdeel T&H

Taak/Product	PDC code versie 1.0	Dashboard parameter	
Administratieve controle (preventief)	T01.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Aspectcontrole (preventief)	T01.2	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Deelcontrole (preventief)	T01.4	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Integrale controle (preventief)	T01.5	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Opleveringscontrole (preventief)	T01.6	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Administratieve controle (repressief)	T02.1	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Hercontrole (repressief)	T02.3	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Sanctiecontrole (repressief)	T02.4	aantal (per categorie)	naleefgedrag per categorie
Inventarisatie bedrijven	T03.1	aantal (per categorie)	
Milieuvlucht	T03.2	aantal	
Gebiedscontrole specifieke wetgeving	T03.3	aantal	
Controle mobiele puinbreker	T04.1	aantal	naleefgedrag
Controle vuurwerkevenement	T04.2	aantal	naleefgedrag
Beoordeling E-PRTR-rapportage	T05.02	aantal	naleefgedrag
Klachtbehandeling milieu	T06.1	/bodem/geluid/stank/ licht/v	gegrond/niet-gegrond
Behandeling voorvalmelding	T07.1	aantal (per categorie)	
besluit op handhavingsverzoek	H05.1	aantal	af-/toegewezen
Controle bodemsanering Wbb	T09.1	aantal	naleefgedrag
Controle bodemsanering niet-Wbb	T09.2	aantal	naleefgedrag
Controle bodemsanering administratief	T09.3	aantal	naleefgedrag
Controle toepassing grond- en bouwstoffen	T09.4	aantal	naleefgedrag
Controle ontgronding	T09.5	aantal	naleefgedrag
Controle lozen buiten inrichting	T09.6	aantal	naleefgedrag
Gebiedscontrole bodembescherming	T10.1	aantal	
Controle geluidhinder	T12.1	aantal	
BRIKS controle	T01.a	aantal	naleefgedrag
controle brandveilig gebruik	T40.1	aantal	naleefgedrag
Handhavingsbesluit	H01.1	aantal	
Bestuursdwang	H02.1	aantal	
Last onder dwangsom	H02.2	aantal	
Intrekking vergunning	H02.3	aantal	
Invorderingsbesluit	H02.a	aantal	
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	H03.1	aantal	
Proces Verbaal	H04.1	aantal	
Behandeling bezwaar met/zonder voorlopige voorziening	J01	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
Behandeling hoger beroep met/zonder voorlopige voorziening	J02	aantal	gegrond/niet-gegrond/niet-ontvankelijk
behandelen WOB-verzoek	D15	aantal	

Bijlage VII. Werkafspraken crisisbeheersing

Afspraken en bereikbaarheidsgegevens crisisbeheersing

- Deelname van de ODH zal gebaseerd worden op het Regionale Procesplan Milieubeheer. Indien de hulpdiensten tijdens een calamiteit binnen 90 minuten, een milieuadvies of adviseur nodig hebben, wordt daar vanuit de reguliere taakstelling uitvoering aan gegeven.

- In afstemming met Bureau gemeentelijke crisisbeheersing (BGC) en het Adviseurs Crisisbeheersing (ACB) zijn de volgende afspraken gemaakt.

- De gemeente is en blijft verantwoordelijk voor het proces Milieubeheer.

    - De gemeente draagt zorg voor de procesloop van opstart tot en met afsluiting. De ODH levert inhoudelijke en desgevraagd ook coördinerend medewerkers voor het Team Milieu en/of ter plaatse van het incident en zo nodig ook voor het ROT. Aan elke rol is een taakkaart gekoppeld. Bij elke taakkaart zijn de producten beschreven die het resultaat zijn van de activiteiten waaraan de taakkaart is gekoppeld.

- Teamleider Milieu wordt ingevuld door een eigen medewerker binnen de gemeente of indien gewenst door de coördinator Milieubeheer van de ODH. De gemeente regelt de nodige facilitaire zaken, en draagt zorg voor interne gemeentelijke afstemming. Als het Team Milieu actief is, is de het hoofd taakorganisatie Omgevingszorg voorzitter én linking pin tussen het Team Milieu en overige gemeentelijke personenafdelingen/teams(actiecentra). Verslaglegging wordt door de gemeente ingevuld.

- Alarmering: de ODH heeft één contactnummer (0888-333555). Via dit nummer wordt, na kantoortijden, de DCMR bereikt, vanuit DCMR wordt bij de hulpvraag een passende coördinator/uitvoerder gemobiliseerd en in contact gebracht met de gemeente.

- Vanuit de gemeente kan contact worden opgenomen met de ODH. Dit kan gebeuren door de OvD, de procesverantwoordelijke of de Leider Team Bevolkingszorg (voorheen hoofd actiecentrum), afhankelijk van de situatie en de interne organisatie.

- Bovenstaande procedure is zowel bij GRIP als bij niet-GRIP situaties van toepassing.

- De ODH organiseert een backoffice, waarin 5 coördinatoren en een groot aantal vakspecialisten op (kans)piket draaien. ODH staat in voor adequate beschikbaarheid.

- Bouwbeheer is geen proces van de ODH. Zo nodig vindt via de gemeentelijke lijnen afstemming plaats tussen milieubeheer en bouwbeheer. Dit gebeurt binnen het Team Bevolkingszorg

- Momenteel is er sprake van een regionaal procesverantwoordelijke bij gemeenten. Naar verwachting zal deze rol op termijn in het Preparatieteam Omgevingszorg worden ondergebracht. Vooralsnog zijn de procesverantwoordelijke (Aleid Boerman, en BGC ondersteunend) verantwoordelijk voor het beheer van het proces en de afspraken.

- De ODH zal op termijn dan ook een vaste vertegenwoordiger aanwijzen die ook deel zal nemen aan het preparatieteam.

- De ODH is verantwoordelijk voor vakbekwaamheid en daarvoor benodigde vakinhoudelijke opleiding van de eigen medewerkers. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het oefenen in de crisisstructuur, en deelname van de ODH hierin. Ook hier wordt gestreefd naar regionale aanpak en coördinatie.

- Kosten inzet ODH medewerkers in crisisorganisatie
  De ODH ziet de bijdrage van haar medewerkers in de crisisorganisatie en de opleidingen als een vast onderdeel van het werkpakket, zoals dat door de verschillende gemeenten is overgedragen aan de ODH.

Bereikbaarheid Omgevingsdienst Haaglanden

- Algemeen:
  Omgevingsdienst Haaglanden
  Zuid Hollandplein 1, 2596 AW Den Haag
  070- 21 899 00

  Milieutelefoon: 0888 333 555 (24 uur per dag bereikbaar)
  Buiten kantoor tijden is de milieutelefoon doorgeschakeld naar de meldkamer van de DCMR die de dienstdoende ODH wachtdienstmedewerker kan bereiken

- Bij crisissituaties zal de DCMR contact opnemen met één van de vijf coördinatoren van de ODH. De Teamleider milieubeheer kan de beschikking krijgen over de namen en gegevens van de vijf coördinatoren van de ODH.

- De coördinatoren ODH beschikken voor de alarmering van medewerkers van de omgevingsdienst over een lijst “Telefoonnummers en adressen in noodgevallen”, in deze lijst staan alle telefoonnummers (zowel zakelijk als privé) van de op te roepen medewerkers van de omgevingsdienst met hun expertise. In verband met het mogelijk uitvallen van telefoonverbindingen zijn in de lijst ook de privé adressen opgenomen. Bij de betreffende functies staan meerdere personen vermeld, voor het geval medewerkers niet bereikbaar zijn of in het belang van de continuïteit vervangen moeten worden.

- Onze kantoorlocatie is 24 uur per dag bereikbaar voor de ODH medewerker om toegang te krijgen tot de milieudossiers (voor zover overgedragen door de latende organisatie) en de milieudata (voor zover dit op locatie niet te realiseren is).

- De overdracht van data en dossiers is voor de latende organisaties op verschillende wijze vormgegeven. In de opbouwfase van de ODH en de transfer van data en dossiers van de latende organisaties naar de ODH zullen de data en dossiers worden ontsloten. Dit is een dynamisch proces totdat alle data en dossiers (voor zover digitaal overgedragen) digitaal plaats en tijd onafhankelijk benaderbaar zijn.

Bijlage VIII. Ingevuld risicomodel Toezicht

	Veiligheid	Leefbaarheid (geluid, geur, afval)	Fin.ec. Schade	natuur- en milieuwaarden	Bestuurlijk imago	gem	kans	risico	Naleefgedrag	risicoscore	voorgestelde prioriteit 2019	positie 2018	Stijgers/dalers positie	Prioriteit 2018	Stijgers/dalers prioriteit
Koel- en vrieshuizen / veilingen	5	4	5	4	4	9,28	1	9,3	4	13,3	Zeer hoog	2	↑	Zeer hoog	=
Tankstation (incl LPG)	5	5	5	3	4	9,43	1	9,4	2	11,4	Zeer hoog	9	↑	Zeer hoog	=
Tankstation (excl LPG)	4	4	5	3	4	8,14	1	8,1	2	10,1	Zeer hoog	7	↑	Zeer hoog	=
Pretparken / ijsbanen	5	4	5	4	4	9,28	1	9,3	0	9,3	Zeer hoog	1	↓	Zeer hoog	=
Dieren (Veehouderij/pluimvee)	3	3	2	3	2	4,38	2	8,8	0	8,8	Hoog	4	↓	Zeer hoog	↓
Autodemontagebedrijf	1	2	3	3	3	4,23	2	8,5	0	8,5	Hoog	10	↑	Hoog	=
Voortgezet Onderwijs (incl. MBO,HBO en WO)	3	3	4	3	3	6,46	1	6,5	2	8,5	Hoog	40	↑	Zeer Laag	↑
Metaalbewerking	4	2	4	3	2	6,45	1	6,5	2	8,5	Hoog	23	↑	laag	↑
Afvalverwerking/bewerking	2	4	4	3	3	6,26	1	6,3	2	8,3	Hoog	25	↑	Laag	↑
Glastuinbouw	3	3	4	3	2	6,26	1	6,3	2	8,3	Hoog	6	↓	Zeer Hoog	↓
Opslag gevaarlijke stoffen > 10 ton	2	5	5	4	4	7,61	1	7,6	0	7,6	Hoog	12	↑	Hoog	=
Ziekenhuis	4	3	5	2	3	7,00	1	7,0	0	7,0	hoog	13	↑	hoog	=
Dieren (Dierentuinen/kinderboerderij)	1	2	2	2	2	3,43	2	6,9	0	6,9	Gemiddeld	39	↑	Zeer Laag	↑
Detailhandel en ambachtsbedrijf	2	1	2	2	1	3,43	2	6,9	0	6,9	Gemiddeld	19	↑	laag	↑
Voedingsmiddelenindustrie	1	3	1	1	2	3,38	2	6,8	0	6,8	Gemiddeld	20	↑	laag	↑
Dieren (overige dierverblijven)	1	2	2	2	1	3,23	2	6,5	0	6,5	Gemiddeld	14	↓	Gemiddeld	=
Laboratoria	3	3	5	3	2	6,46	1	6,5	0	6,5	Gemiddeld	41	↑	Zeer Laag	↑
Basisscholen/kinderdagverblijven	2	1	1	1	3	3,23	2	6,5	0	6,5	Gemiddeld	24	↑	Laag	↑
Beton- asfaltcentrale	2	4	1	2	2	5,06	2	10,1	-4	6,1	Gemiddeld	8	↓	Hoog	↓
Loonbedrijf / hoveniersbedrijf	1	2	4	3	1	4,03	1	4,0	2	6,0	Gemiddeld	28	↑	Zeer Laag	↑
zwembaden/sauna's	3	3	3	2	3	5,86	1	5,9	0	5,9	Gemiddeld	29	↑	Zeer laag	↑
Bouw- en houtbedrijf	4	4	5	2	4	7,74	1	7,7	-2	5,7	Gemiddeld	15	↓	Gemiddeld	=
Auto- en schadeherstelinrichting	2	3	4	3	3	5,72	1	5,7	0	5,7	Gemiddeld	30	↑	Zeer Laag	↑
Bouwmarkten en tuincentra	2	3	5	3	2	5,72	1	5,7	0	5,7	Gemiddeld	31	↑	Zeer Laag	↑
Grondhandel/gronddepot/baggerdepot	1	2	2	3	2	3,83	2	7,7	-2	5,7	Gemiddeld	16	↓	Gemiddeld	=
Supermarkten/groothandel voedingsmiddelen	1	2	1	4	1	3,83	2	7,7	-2	5,7	Gemiddeld	33	↑	Zeer Laag	↑
Opslag en transportbedrijven	2	5	5	4	4	7,61	1	7,6	-2	5,6	Gemiddeld	11	↓	Hoog	↓
Kantoor (groot) / overheidsgebouwen	1	1	2	2	1	2,69	2	5,4	0	5,4	laag	35	↑	Zeer laag	↑
Schietinrichtingen/munitieopslag	4	4	3	2	4	7,34	1	7,3	-2	5,3	laag	17	↓	laag	=
Kunsstofverwerkende industrie	2	3	3	3	2	5,32	1	5,3	0	5,3	laag	36	↑	Zeer Laag	↑
Horeca (rest/ café/disco)	1	4	4	2	3	5,12	1	5,1	0	5,1	laag	18	↓	laag	=
Zorginstellingen en gevangenissen	3	2	3	1	2	4,71	1	4,7	0	4,7	laag	21	↓	laag	=
Akkerbouw	1	2	3	4	1	4,23	2	8,5	-4	4,5	laag	5	↓	Zeer hoog	↓
Dieren (Manege's)	1	2	2	2	1	3,23	2	6,5	-2	4,5	laag	22	↓	laag	=
Drinkwaterproductie	1	2	4	3	3	4,43	1	4,4	0	4,4	laag	43	↑	Zeer laag	↑
Grond- weg- en waterbouwbedrijf	2	2	3	2	1	4,17	1	4,2	0	4,2	Laag	26	↓	Laag	=
Voorzieningen en installaties	3	3	3	3	2	6,06	1	6,1	-2	4,1	Laag	27	↓	Laag	=
Drukkerijen	3	2	4	3	2	5,71	1	5,7	-2	3,7	Zeer laag	32	↓	Zeer laag	=
Chemische wasserij	3	3	2	2	2	5,46	1	5,5	-2	3,5	Zeer laag	34	↓	Zeer laag	=
Sport en recreactie	1	2	1	1	1	2,63	2	5,3	-2	3,3	Zeer Laag	37	↓	Zeer Laag	=
Sociaal cultureel	1	2	1	1	1	2,63	2	5,3	-2	3,3	Zeer laag	38	↓	Zeer laag	=
Jachthaven / Werf	4	3	5	3	2	7,20	1	7,2	-4	3,2	Zeer Laag	3	↓	Zeer hoog	↓
Horeca (Strandpaviljoens)	4	2	4	2	3	6,25	1	6,3	-4	2,3	Zeer laag	42	↓	Zeer laag	=
Woon- en verblijfsgebouw	1	2	1	1	2	2,83	1	2,8	-2	0,8	Zeer laag	46	↑	Zeer laag	=
Tandartspraktijk	1	1	1	1	1	2,09	1	2,1	-2	0,1	Zeer laag	47	↑	Zeer laag	=
Ambassades/diplomatieke instellingen	2	1	1	2	3	3,63	1	3,6	-4	-0,4	Zeer laag	44	↑	Zeer laag	=
Crematorium	1	2	3	1	3	3,43	1	3,4	-4	-0,6	Zeer laag	45	↓	Zeer laag	=

	prio volgorde 2018	Veiligheid	Leefbaarheid (geluid, geur, afval)	Fin.ec. Schade	natuur- en milieuwaarden	Bestuurlijk imago	gem	kans	risico	Duurzaamheid (enrgie, grondstoffen en transport)	risicoscore	positie 2018	Stijgers/dalers positie	Prioriteit 2018	Stijgers/dalers prioriteit
Behandelen klachten/meldingen	1	1	5	2	2	4	5,47	3	16,4		16,4	1	=	zeer hoog	=
Afval- en grondtransport	2	1	2	3	4	3	4,63	3	13,9		11,9	2	=	hoog	=
Grondverzet BBK	3	1	2	4	3	3	4,43	3	13,3		11,3	3	=	hoog	=
WKO (gesloten systemen)	4	1	2	3	5	2	4,83	2	9,7		9,7	4	=	gemiddeld	=
Bodemsanering (herstelplicht Wm)	5	1	3	4	4	3	5,38	2	10,8		6,8	5	=	gemiddeld	=
Puinbreken	6	1	4	3	3	2	5,12	2	10,2		6,2	6	=	gemiddeld	=
Bodemsanering WBB	7	1	2	2	2	1	3,23	2	6,5		2,5	7	=	laag	=
Gevelreiniging	8	1	2	2	2	1	3,23	2	6,5		2,5	8	=	zeer laag	=
Natte Koeltorens	9	4	2	4	1	4	6,05	1	6,1		2,1	9	=	zeer laag	=

Bijlage IX. Opbouw tarieven 2019

Het aantal productieve fte's bedraagt 166,06 fte op basis van de vastgestelde begroting 2019. Het aantal productieve uren bedraagt in 2019 per fte 1.375 uur. Het totaal aantal productieve uren bedraagt 166,06 * 1.375 = 228.333 uur (afgerond 228.300). Dit is exclusief daaropvolgende taakmutaties via de VJN/NJN, die volgens het laatste inzicht 2.200 uur bedragen.

Aantal productieve uren	**228.300**	
Begroting 2019	**Raming 2019**	**Uurtarief**
Personele lasten	4.835.500	21,18
Opleidingskosten	400.600	1,75
Algemene personeelskosten	525.500	2,30
Diensten derden	145.600	0,64
Totaal personele overhead	**5.907.200**	**25,87**
Totaal kapitaallasten	**558.200**	**2,45**
Materiële lasten		
Huisvesting	717.200	3,14
ICT	841.800	3,69
Vervoerskosten (wagenpark)	127.900	0,56
Diverse bedrijfskosten	734.800	3,22
Totaal materiële lasten	**2.421.700**	**10,61**
Totaal onvoorzien	**43.300**	**0,19**
Totaal overhead	**8.930.400**	**39,12**
Personele lasten primair	12.394.600	54,29
Totaal primair lasten	**12.394.600**	**54,29**
Totaal primair en overhead	**21.325.000**	**93,41**
Abonnement Databank Flora en Fauna	35.500	
Totaal	**21.360.500**	**93,41**

De in bijlage 6.4 en 6.5 van de in de begroting 2019 opgenomen tarieven zijn gebaseerd op de urenverdeling zoals opgenomen in de eind 2017 met de deelnemers vastgestelde werkplannen 2018. In 2018 hebben deelnemers taken overgedragen aan de ODH. Het gevolg daarvan is dat de verdeling van de uren over de producten ten opzichte van de verdeling op basis van de werkplannen 2018 is gewijzigd. Dit leidt voorcalculatorisch tot een gewijzigde opbouw van de tarieven. In de laatste kolom zijn de tarieven opgenomen na indexatie (eerste wijziging van de begroting 2019 conform uitgangspunten Koersplan 2018-2021). Toepassing van de geïndexeerde tarieven is afhankelijk van besluitvorming door het AB in november.

Voorcalculatorische tarieven op basis van begroting 2019	Vastgestelde begroting				Gewijzigde begroting
	Loonsom primair	Overhead	Tarief	Tarief afgerond *	Tarief na indexatie *
Tariefgroep 7	36,53	39,12	75,64	75,00	77,00
Tariefgroep 8	43,68	39,12	82,80	82,00	85,00
Tariefgroep 9	50,26	39,12	89,37	89,00	91,00
Tariefgroep 10	56,69	39,12	95,81	95,00	97,00
Tariefgroep 11	66,40	39,12	105,52	105,00	107,00
Tariefgroep 12	76,38	39,12	115,49	115,00	118,00

* tarieven zijn naar beneden afgerond.

Van 'regelgericht' naar 'risicogericht' werken

notitie afdeling Risicobeheersing **(versie 3.0)**

Beleidskader 2017 – 2020
Uitvoeringsprogramma 2019

Veiligheidsregio Haaglanden, Brandweer

1 december 2018

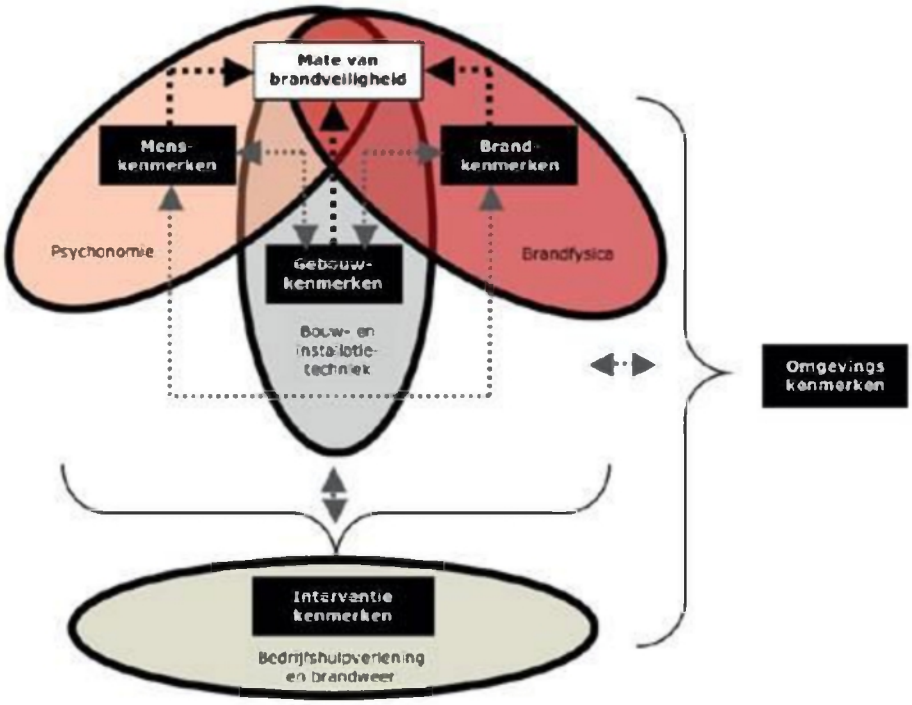

INLEIDING:

De afdeling Risicobeheersing is onderdeel van de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH). Ons werkgebied telt ruim één miljoen inwoners. Wij richten ons met name op het versterken en borgen van de fysieke veiligheid en het voorkomen van brand. Dit doen wij door advisering bij ruimtelijke- en infrastructurele ontwikkelingen, externe veiligheidsvraagstukken en (ver)bouw- en nieuwbouwplannen. Ook oefenen wij toezicht uit tijdens de realisatie- en gebruiksfase van gebouwen.

In de komende jaren wordt de Omgevingswet geïmplementeerd. Dit is een enorme transitie in het fysieke domein. In deze notitie wordt de transitie naar de nieuwe situatie geschetst. De grootste verandering waar wij voor staan is de omslag van 'regelgericht' werken naar 'risicogericht' werken.

Transitie omgevingsrecht
In de Omgevingswet worden regels gesteld waar de overheden zich aan moeten houden bij het uitvoeren van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze regels zijn opgesteld om de risico's voor mens en omgeving te beperken zodat veiligheid en gezondheid niet in het geding komen.

Risicogericht werken
In navolging van de Omgevingswet richten wij ons in onze werkzaamheden op het beperken van risico's voor mens en omgeving zodat veiligheid en gezondheid worden gewaarborgd. Dit houdt een omslag in van 'denken vanuit de wetsregels' naar het denken vanuit de 'risico's voor gebruikers en de omgeving'. Beide onderwerpen komen in deze notitie terug.

De afdeling Risicobeheersing is aangesloten bij het 'regionaal projectleidersoverleg implementatie Omgevingswet Haaglanden' en bij alle werkgroepen die hieronder vallen.

Leeswijzer
Eisen aan de inrichting van de werk- en ondersteunende processen zijn wettelijk vastgelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de daarbij behorende algemene maatregelen van bestuur. Dit zijn de zogenoemde procescriteria.

De procescriteria beschrijven de eisen die gesteld worden aan de sluitende beleidscyclus, het zogenoemde BIG-8 model[1]. Dit model bestaat uit een vierjaarlijks (strategisch) beleidsplan, een operationeel beleidskader, jaarplannen en een monitoringsplan[2].

De beleidscyclus die in de Wet Veiligheidsregio's is omschreven laat overeenkomsten zien met het BIG-8 model. Om de samenwerking en afstemming met de gemeenten zo optimaal mogelijk te laten verlopen, wordt het BIG-8 model gebruikt voor het vaststellen van het operationeel beleidskader en jaarplan van onze afdeling. Daarom is deze notitie verdeeld in vier delen:

---

1 *"Uitvoering met ambitie, Kwaliteitscriteria 2.1, Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo" (VTH-Kwaliteitscriteria 2.1). Ministerie van Infrastructuur en Milieu. , d.d. 7 september 2012*
2 *Monitoring volgens artikel 7.6 Besluit omgevingsrecht. Bestuursorganen bewaken de resultaten en de voortgang van het uitvoeringsprogramma.*

Deel I: Strategisch beleidsplan VRH 2015-2020
Een verkorte versie van het door het Algemeen Bestuur vastgestelde strategische beleidsplan VRH voor de komende jaren.

Deel II: Operationeel beleidskader Risicobeheersing 2017-2020
Het operationeel beleidskader waarbinnen de afdeling Risicobeheersing de genoemde taken uitvoert rond het versterken en borgen van de fysieke leefomgeving en het voorkomen van brand.

Deel III: Jaarplan Risicobeheersing 2019
Het operationele jaarplan voor 2019. Voor dit jaarplan zijn alle negen gemeenten geconsulteerd en is lokaal maatwerk mogelijk gemaakt, naast het pakket aan overgedragen reguliere taken.

Deel IV: Monitoringplan Risicobeheersing
Een lijst indicatoren waarmee de afdeling Risicobeheersing de resultaten monitort in de vorm van kengetallen. Deze worden afzonderlijk gerapporteerd, per tertiaal en per gemeente.

Inhoud

INLEIDING: 2

1 DEEL I: 5

STRATEGISCH BELEIDSPLAN VRH 2015-2020 5

1.1 Flexibiliteit 5

1.2 Differentiatie 5

1.3 Specialisatie 5

1.4 Risicoklassen 6

1.5 Brandveilig Leven 7

2 DEEL II: 8

OPERATIONEEL BELEIDSKADER RISICOBEHEERSING 2017-2020 8

2.1 Wettelijk kader dienstverlening 8

2.2 Omgeving gerelateerde risico's 9

2.3 Gebouw gerelateerde risico's 10

2.4 Relatie omgeving en gebouw 11

2.5 Producten en diensten van de afdeling Risicobeheersing 12

3 DEEL III 16

OPERATIONEEL JAARPLAN 2019 16

3.1 Operationele doelen (per product) 16

4 DEEL IV 23

MONITORINGPLAN 23

4.1 Risicomanagement 23

4.2 Toetsing 23

4.3 Toezicht 24

BIJLAGE 1 Risicoclassificering bouwwerken 25

BIJLAGE 2 Wettelijk kader en verantwoordelijkheden afdeling Risicobeheersing 31

BIJLAGE 3 Uitgangspunten basistakenpakket risicobeheersing 34

BIJLAGE 4 Uitwerking organisatorische projecten 39

1 DEEL I:

STRATEGISCH BELEIDSPLAN VRH 2015-2020

Momenteel zijn veel maatschappelijke ontwikkelingen gaande. Deze ontwikkelingen hebben allemaal invloed op de VRH, zoals vergrijzing, een meer diverse samenleving, individualisering en technologische ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen vragen op weg naar 2020 om flexibiliteit, differentiatie en specialisatie.

Om een toekomstgerichte brandweer te kunnen zijn, moeten wij anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen en ons beleid hierop afstemmen. Daarom is het noodzakelijk dat de werkwijze van de afdeling wordt aangepast van 'regelgericht' naar 'risicogericht'. Het werk wordt straks bepaald op basis van de risico's ('laag', 'midden' of 'hoog') en op de hulpvraag van de samenleving. Aan de hand van drie pijlers gaan wij risicogericht te werk, namelijk flexibiliteit, differentiatie en specialisatie.

1.1 Flexibiliteit

In 2020 wordt flexibel gereageerd op hulpvragen vanuit de samenleving. De brandweer is minder afhankelijk van vaste patronen en heeft de mogelijkheid om af te wijken van de standaard. De inzet van mensen en middelen wordt afgestemd op de vraag en het ingeschatte risico. We leveren zorg op maat.

Bij onze afdeling krijgt dit vorm via lokaal maatwerk in het operationeel jaarplan (de 'couleur locale', zie deel III van deze notitie).

1.2 Differentiatie

De brandweer kiest voor een bepaalde werkwijze. Deze keuze wordt gemaakt op basis van beschikbare gegevens en is afhankelijk van de omgeving (onder andere het vastgestelde risicoprofiel). Dit betekent dat de hoeveelheid brandweermaterieel en personeel in de gemeenten verschillend kan zijn, maar dat de kwaliteit van de brandweerzorg uiteindelijk niet verschilt.

De afdeling risicobeheersing geeft vorm aan deze differentiatie door zich primair te richten op de leefomgeving, het gebouw en de gebruiker daarvan. Dit wordt gespecificeerd binnen de hogere risicoklassen (namelijk 'midden' en 'hoog'). De indeling in deze risicoklassen wordt in de komende jaren gezamenlijk met gemeenten verder ontwikkeld.

1.3 Specialisatie

Een deel van onze medewerkers wordt specialist. Zij hebben één specifieke taak of taakveld. Op dit gebied hebben zij hoogwaardige kennis. Op deze manier kunnen wij complexe(re) vraagstukken ook in de toekomst aan. Wij streven naar specialisten op specifieke vakgebieden.

Voor onze afdeling betekent dit een forse investering in opleidingen op het gebied van bouwkundige voorzieningen, elektrische installaties, blussystemen, organisatie en gebruik en 'Fire Safety Engineering'. Deze specialisatie is nodig om mee te kunnen gaan in de technologische ontwikkelingen. Essentiële keuzes die in 2015-2020 worden gemaakt, staan in het teken van de bovenstaande drie pijlers.

Onze afdeling wil in 2020 een cruciale rol spelen in het vertalen van kennis en informatie naar incidentbestrijding. En in 2020 worden vanuit onze afdeling, meer dan nu, risicoanalyses uitgevoerd. Dit aan de hand van een integrale risicobenadering.

Op basis van het (type) gebouw, de techniek in het gebouw, het gedrag van de gebruikers en de omgeving van het gebouw wordt gedaan aan advisering rond ruimtelijke ordening en infrastructuur en aan advisering rond omgevingsvergunning (ver)bouwen en toezicht brandveilig gebruik ten behoeve van de gemeenten in Haaglanden.

1.4 Risicoklassen

De werkzaamheden zijn globaal onder te verdelen in drie soorten werkzaamheden met betrekking tot risico's en incidenten. Wij geven gevraagd én ongevraagd advies, waarbij wij ons primair richten op taken binnen de risicoklassen 'midden' en 'hoog'. We richten ons secundair op de standaard afwijkingen die om flexibiliteit en maatwerk vragen in de risicoklasse 'laag'. Een korte toelichting:

Laag (standaardwerkzaamheden)
Incidenten worden bestreden door het operationeel personeel van incidentbestrijding. De voorbereiding hierop wordt gezamenlijk gedaan door de afdeling Incidentbestrijding en onze afdeling.

Midden (middelgrote risico's en incidenten)
Hierbij is grootschalig optreden nodig. Deze komen minder vaak voor, maar zijn nog wel voorzienbaar. De werkzaamheden hiervoor vragen om centrale sturing, meer dan de standaard-werkzaamheden. Dit betekent dat deze werkzaamheden een nauwe koppeling hebben met de brandweer in de wijk, maar in eerste instantie niet vanuit de wijk worden uitgevoerd.

Het gaat hier om het signaleren op centraal niveau door 'Brandveilig Leven' en door onszelf. Denk bijvoorbeeld aan het opstellen van risicoanalyses, waarbij de deskundigheid wordt benut van Incidentbestrijding. Wij kunnen ook belangrijke adviezen verstrekken over gebouwen die gebouwd worden of over (toekomstige) infrastructuur.

Hoog (grote risico's en afwijkende incidenten)
Deze weinig voorkomende incidenten vragen om specialistisch optreden bij onze afdeling, zoals FSE (Fire Safety Engineering) of om deskundigheid op het gebied van IBGS (incidentbestrijding gevaarlijke stoffen). Dit zijn complexe beheersingsvraagstukken of incidenten waarop nooit volledige voorbereiding kan plaatsvinden.

De frequentie is laag, maar de impact van het type risico is hoog. De combinatie van met name kennis, maar ook ervaring en leiderschap moet leiden tot de veerkracht voor het oplossen van dit soort afwijkende vragen. Die combinatie is zowel bij de afdeling Incidentbestrijding als bij onze afdeling aanwezig. Hierbij liggen de accenten voor onze taak in de deelprocessen 'signaleren en voorkomen' en het accent voor Incidentbestrijding liggen in het deelproces 'bestrijden'.

1.5 Brandveilig Leven

Activiteiten van 'Brandveilig Leven' richten zich de komende jaren meer op het beïnvloeden van het gedrag bij brand en het vergroten van het brandveiligheids-bewustzijn van bewoners en bedrijven. Dit gebeurt door communicatie per wijk- of doelgroep.

De ambitie van Brandveilig Leven is om in 2020 relaties te hebben met bijvoorbeeld woningbouwverenigingen en verzekeraars, in plaats van slechts te focussen op doelgroepen. Daarnaast is Brandveilig Leven van de hele organisatie en is het de bedoeling dat iedere medewerker van de VRH daar een bijdrage aan levert. Wij vinden dat de bewoner of de werknemer in de regio Haaglanden zelfbewuste brandveiligheidskeuzes zou moeten maken en hiernaar moet kunnen handelen.

2 DEEL II:

OPERATIONEEL BELEIDSKADER RISICOBEHEERSING 2017-2020

De expertise van onze afdeling richt zich op twee kernbegrippen, namelijk 'omgeving' en 'gebouw'. Hierbij is het centrale aandachtspunt het gebouw, het gebruik ervan en de risico's in de (veranderende) omgeving.

Wij beoordelen als expertisecentrum de risico´s en gaan in op de mogelijkheden om brandincidenten te voorkomen, brandincidenten te beperken, de zelfredzaamheid te versterken en de maatregelen om het brandweeroptreden zo goed en veilig mogelijk te doen. Daarbij wordt gestreefd naar samenhang tussen pro-actieve acties, preventie en repressie om ongewenste escalaties te voorkomen.

Het meewegen van het veiligheidsbelang levert, naast een betere kwaliteit van de leefomgeving, ook tijdswinst en op middellange termijn een besparing van kosten op. Wij leveren bijzondere expertise vanuit onze specifieke kennis en ervaring. Deze expertise wordt mede gevoed vanuit het repressief optreden bij incidenten, brandonderzoek en evaluaties van branden en andere calamiteiten.

Zoals reeds aangegeven onderscheiden wij 'omgeving gerelateerde risico's' en 'gebouw gerelateerde risico's'. De positionering van de afdeling Risicobeheersing als expert wordt daarbij binnen het volgende wettelijk kader vorm en inhoud gegeven.

2.1 Wettelijk kader dienstverlening

Wij hebben de taak om brand en andere incidenten te voorkomen, te beperken en te bestrijden. Dit op grond van de Wet veiligheidsregio's. Aanvullend zijn er diverse besluiten waarin de adviesrol van de Veiligheidsregio in specifieke gevallen wordt benoemd.

Een aantal onderdelen in de beleidscyclus voor de afdeling Risicobeheersing zijn reeds verankerd in wet- en regelgeving. De basis voor een deel van de dienstverlening en daarmee voor de verschillende werkprocessen ligt onder andere besloten in de huidige regelgeving.

In bijlage 2 treft u een overzicht van de verschillende artikelen uit het wettelijk kader voor de geleverde dienstverlening. Dit overzicht is echter niet limitatief, maar geeft een indicatie van de wettelijke taken waarop de taken, bevoegdheden en diensten zijn gebaseerd. Daarnaast moet rekening worden gehouden met nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving:

- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
- Omgevingswet
- Kwaliteitscriteria (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH)

2.2 Omgeving gerelateerde risico's

De interactie tussen gebiedskenmerken, ruimtelijke ontwikkelingen, milieu, de inrichting van de openbare ruimte en repressieve brandweerinterventie is een kritisch samenspel voor de mate van veiligheid. Hierbinnen leveren wij bijzondere expertise. In figuur 1 wordt de brandveiligheid vanuit vier disciplines benaderd:

Planvormingskenmerken
Ruimtelijke ordening. Dit gaat over ruimtelijk relevante besluiten op verschillende geografische niveaus zoals structuurplannen, bestemmingsplannen en tracéprocedures.

Met de komst van de Omgevingswet spreken wij over de 'gemeentelijke omgevingsvisie', 'omgevingsplannen' en 'omgevingsvergunningen'.

Inrichtingskenmerken
Milieu. Dit gaat over bedrijfsvestigingen, de ligging van inrichtingen ten opzichte van hun omgeving en hun bedrijfskenmerken (zoals de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en/of productieprocessen). Externe veiligheid is in dit kader het sleutelwoord.

Met de komst van de Omgevingswet verdwijnt het begrip 'inrichting' en wordt gesproken over 'milieu belastende activiteiten' en 'omgevingsveiligheid'.

Kenmerken openbare ruimte
Infrastructuur. Dit gaat over de mogelijkheid tot voorbereiding op bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of ongeval. Het gaat om begrippen als bereikbaarheid, doorrijdbaarheid, bluswatervoorzieningen en opstelplaatsen.

Gebiedskenmerken
Geografie. Dit gaat over de fysieke kenmerken van een gebied, zoals de aanwezigheid van leidingen, spoorwegen, waterwegen, transportroutes gevaarlijke stoffen, type en dichtheid van bebouwing.

Figuur 1

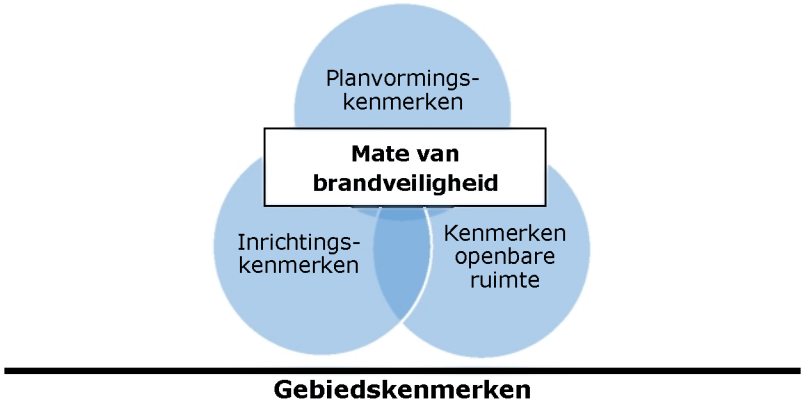

De meerwaarde van onze afdeling ligt in de adviserende rol ten aanzien van de genoemde vier disciplines en hun impact op brandveiligheid.

2.3 Gebouw gerelateerde risico's

Ook de interactie tussen gebouwkenmerken, menselijk handelen, brandverloop en de repressieve interventie (door BHV en brandweer) is een kritisch samenspel voor de mate van veiligheid. Daarom leveren wij ook hier bijzondere expertise. In figuur 2 wordt de brandveiligheid vanuit vijf disciplines benaderd:

Brandkenmerken
Fysische brandveiligheidskunde of brandfysica. Dit gaat over het ontstaan, de ontwikkeling en de effecten van brand (brandonderzoek).

Gebouwkenmerken
Bouwtechnische brandveiligheidskunde of bouwtechniek. Dit gaat over het architectonische, bouwkundige en installatietechnische gebouwontwerp in relatie tot het ontstaan, de ontwikkeling en de effecten van brand alsmede het vluchten bij brand (preventie).

Menskenmerken
Psychonomische brandveiligheidskunde of psychonomie. Dit gaat over de interactie tussen de omgeving en het gedrag van mensen in deze omgeving (Brandveilig Leven en -gebruik).

Interventiekenmerken
Brand interventiekunde. Dit gaat over van de interventie bij brand door middel van de repressieve response door BHV en brandweer.

Omgevingskenmerken
De invloed van de (veranderende) omgeving op de brandveiligheid. Dit gaat over de ligging van het gebouw in relatie met de brandveiligheid in het gebouw (ruimtelijke ordening).

Figuur 2

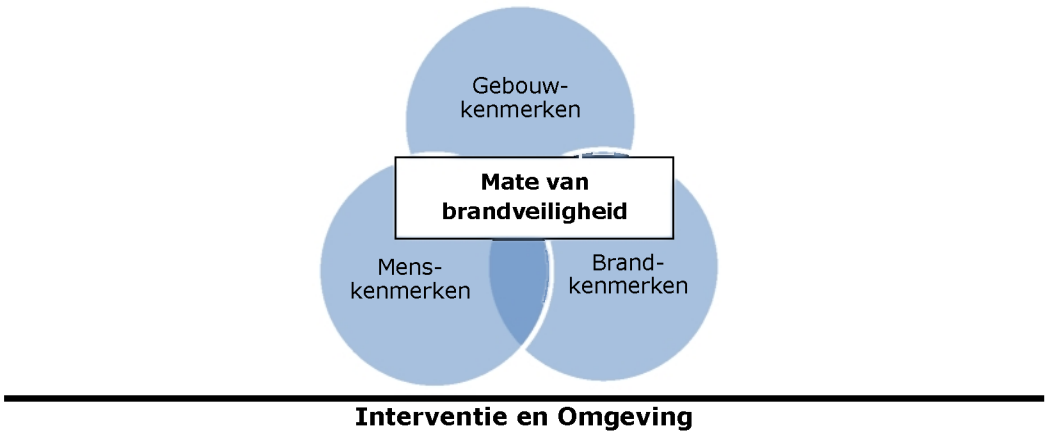

Net als bij de omgeving gerelateerde risico's is ook hier sprake van een regionale invalshoek. Dit blijkt uit de risicomatrix (zie bijlage 1) die samen met de negen gemeenten in Haaglanden is ontwikkeld.

De matrix maakt duidelijk dat, naast gebruik- en functie-gebonden factoren, ook gebied- en omgevingsfactoren leiden tot een bepaalde risicoklasse ('laag', 'midden' en 'hoog'). Dit geldt ook voor maatschappelijke-, cultuurhistorische-, politieke- en/of bestuurlijke factoren.

Het principe is eenvoudig. De afdeling heeft een hoog brandveiligheidsbelang bij gebouwen die boven de grenswaarden scoren. Bij gebouwen die onder de grenswaarden scoren heeft de afdeling een zeer terughoudende rol. Op basis hiervan in relatie tot de beschikbare capaciteit wordt jaarlijks het operationeel jaarplan opgesteld.

2.4 Relatie omgeving en gebouw

Er is een relatie tussen de risico's die zijn gerelateerd aan de omgeving en tussen de risico's die zijn gerelateerd aan het gebouw. Door deze twee pijlers in onderlinge samen te brengen (gecombineerd met de uitwisseling van kennis, ervaring en onderzoek tussen pro-actieve acties, preventie en repressie) is er sprake van grote toegevoegde waarde van de afdeling in het voorkomen en het beperken van brand en/of incidenten. Dit is gevisualiseerd in de onderstaande figuur:

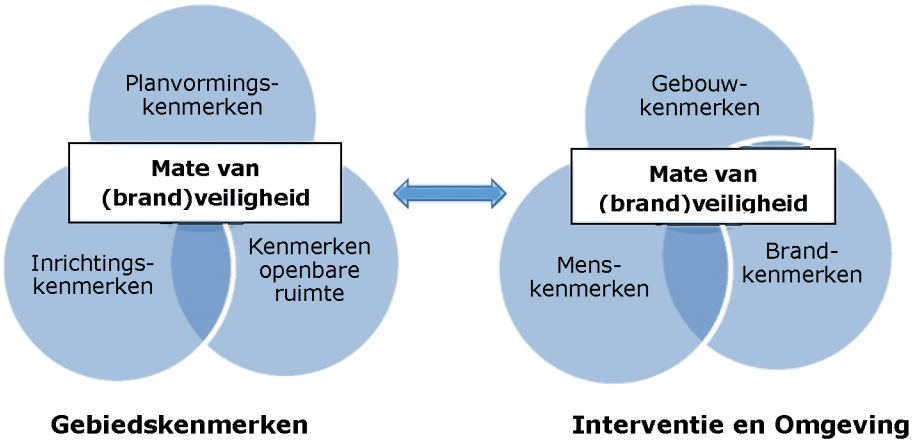

2.5 Producten en diensten van de afdeling Risicobeheersing

Risicobeheersing richt zich met name op risicovolle objecten. Dit past bij het uitgangspunt van de risicogerichte benadering en bij de vernieuwde rol als expertisecentrum. Het sluit ook aan bij de transitie in het fysieke domein door implementatie van de 'Omgevingswet' en de 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen'.

2.5.1 Zaakgericht werken

De afdeling is in 2014 gestart met de implementatie van 'zaakgericht werken' hetgeen betekent dat ieder adviesverzoek of controle leidt tot een 'unieke zaak', waarbij dus niet de uiteindelijk afgegeven vergunning leidend is, maar het aantal onderliggende activiteiten. Dit is van belang indien het proces niet leidt tot een zichtbaar eindproduct in de vorm van een vergunning, oplevering of evenement waar het zaakgericht werken wel het inzicht in de hoeveelheid verrichtte werkzaamheden levert. Zaakgericht werken maakt het mogelijk om onafhankelijk van andere acties bij ketenpartners tot een product te komen en/of een activiteit af te handelen. Bovendien zal met invoering van het digitaal stelstel omgevingswet (DSO) in 2021 voor alle overheden het zaakgericht werken ingevoerd moeten zijn. Onze afdeling is hierop reeds voorbereid.

De toewijzing van taken en verantwoordelijkheden is op grond van genoemde wetgeving direct op de VRH en de afdeling Risicobeheersing van toepassing. De dienstverlening op grond van deze wetgeving en samenwerkingsafspraken met de (keten)partners (bijlage 3 Uitgangpunten basispakket) ziet toe op:

2.5.2 Advisering

2.5.2.1 Milieu (externe veiligheid)

Adviseren op voor Externe Veiligheid relevante ruimtelijke besluiten en andere adviezen via de omgevingsdienst met betrekking op milieuaspecten. Naast de formele adviezen aan het bevoegde gezag vindt ook informele advisering bij de diverse (voor)overleggen plaats.

Door de komst van nieuwe risicobronnen in de regio Haaglanden (zoals waterstof-tankstations en geothermie buurtbatterijen) is het vergroten van de kennis en expertise van deze nieuwe risicobronnen essentieel. Het is evident dat het adviesproces geoptimaliseerd wordt wanneer onze afdeling in een zo vroeg mogelijk stadium wordt betrokken.

2.5.2.2 Vuurwerkontbranding

Onder externe veiligheid valt ook het adviseren op het veilig afsteken van professioneel vuurwerk.

2.5.2.3 Ruimtelijke ordening (externe veiligheid)

Het integraal (multidisciplinair) adviseren aan het bevoegd gezag met betrekking tot risico's bij ruimtelijke ontwikkelingen en ambities en/of visies van overheden (planfiguren zoals de gemeentelijke omgevingsvisie, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen).

Daarnaast betreft dit ook het optreden als intern projectleider VRH bij grote ruimtelijke projecten (zoals de Rotterdamse Baan). Verder is hierbij inbegrepen de samenwerking met multidisciplinaire partners (politie, gemeenten, omgevingsdienst en GHOR).

2.5.2.4 Tunnelveiligheid

Advisering Ruimtelijke Ordening is ook belast met de coördinatie op de betrokkenheid van de brandweer bij het beheer van de diverse tunnels in de Haaglanden (Koningstunnel, Sytwende-trace, Tramtunnel, Hubertustunnel, spoortunnel Delft).

2.5.2.5 Infrastructuur

Het adviseren op de regionale hoofdroutering voor de hulpdiensten en het adviseren over de bereikbaarheid en doorrijdbaarheid van wijken. Daarnaast het bepalen van de bluswatervoorzieningen en de locatie en dekkingsgraad van de brandkranen.

2.5.2.6 Bouwen (Omgevingsvergunning)

Dit betreft de adviezen op de ingediende aanvragen omgevingsvergunning bouwen. Indien gemeenten advies willen binnen de categorie 'laag' , kan dit waar het gaat om specifieke lokale wensen en/of maatwerk (categorie 'laag specifiek').

2.5.2.7 Brandveilig gebruik bouwwerken (Omgevingsvergunning en gebruiksmelding)

Dit betreft het adviseren op het daadwerkelijke (brandveilig) gebruik van een bouwwerk.

2.5.2.8 Nadere gegevens

Dit betreft gegevens die separaat worden aangeboden, mogelijk naar aanleiding van een verleende activiteit). Het gaat daarbij om uitgangspunten of uitvoering van brandbeveiligingsinstallaties en andere voorzieningen.

2.5.2.9 Organisatie en gebruik

Het adviseren op de organisatie en het gebruik kan via het beoordelen van ontruimingsplannen. Deze activiteit wordt uitgevoerd voor objecten met risicoklasse 'hoog' en 'midden'. Het gaat hierbij om de integrale benadering, het toetsen aan de hand van de BIO maatregelen (Bouwkundig, installatietechnisch en organisatie).

2.5.2.10Evenementen (vergunning en melding)

Dit betreft het adviseren bij evenementen. Hierbij wordt regionaal al gebruik gemaakt van een Risicocategorie laag (A), midden (B) en hoog (C). Uit de advisering kan informatie voortkomen die relevant is voor de operationele dienst, bijvoorbeeld over de bereikbaarheid tijdens het evenement.

2.5.3 Toezicht brandveilig gebruik

2.5.3.1 Bouwen (realisatie bouwwerk)

Dit betreft toezicht en advisering handhaving op verleende omgevingsvergunningen (ver)bouwen, exploiteren inrichtingen Bor (oplevering) en brandveilig gebruik (oplevering). Voor dit toezicht wordt uitgegaan van een bepaalde capaciteit voor bouwwerken met een risicoklasse midden en hoog op basis van het aanbod van de gemeente (volgend op vraag).

2.5.3.2 Planmatig

Dit betreft toezicht op bouwwerken met een midden en hoog risico, waarbij de laatst genoemde categorie een hogere toezichtfrequentie kent. Tevens kan bij dit product een koppeling met inzet op 'Brandveilig leven' worden gelegd, welke zich ook toespitst op de categorie laag.

2.5.3.3 Projectmatig

Dit betreft toezicht wat op projectmatige basis wordt uitgevoerd en is daarbij flexibel als onderdeel van het lokaal maatwerk en/of op basis van landelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld projectmatig toezicht op parkeergarages of horeca en dergelijke na een aantal grote incidenten. Hieronder valt ook integraal toezicht met de omgevingsdienst en andere (keten)partners.

2.5.3.4 Evenementen

Dit betreft toezicht op evenementen met een midden of hoog risico. Dit zijn overwegend grote evenementen en evenementen met een multidisciplinair karakter welke volgens het vastgesteld 'kader evenementenveiligheid' een risicoaanpak behoeven.

2.5.3.5 Klachtmeldingen

Dit betreft toezicht voor het oppakken en afhandelen van (klacht)meldingen over brandonveilige situatie waaruit handhaving kan voortvloeien.

2.5.3.6 (Advisering) handhaving

Het toezien op de naleving van regels en gebruik rond brandveiligheid van de gebouwen die niet voldoen aan de grenswaarden blijft een ongewijzigde verantwoordelijk van de gemeenten. Hierbij wordt ondersteuning geboden in de vorm van advisering bij handhaving.

2.5.4 Brandonderzoek

Brandonderzoek wordt vaak, maar niet uitsluitend, uitgevoerd in samenwerking met andere opsporingsdiensten. Veel gegevens die uit brandonderzoek worden verkregen zijn direct toepasbaar in de praktijk van het repressief optreden en ook in de activiteiten van pro-actieve acties en preventie.

2.5.5 Brandveilig Leven (BVL)

In de Koers naar 2020 is de brandweer nog zichtbaarder en meer benaderbaar voor de burger en wordt meer maatwerk geleverd gebaseerd op de risico's in ons verzorgingsgebied en de vraag van deze burger en de maatschappij. In het verlengde hiervan is 'Brandveilig Leven' in de organisatie ingebed en krijgt het een steeds belangrijkere betekenis. Wij gaan meer activiteiten opzetten om de veiligheid en het veiligheidsbewustzijn van bewoners en bedrijven te vergroten. Dit kunnen verschillende initiatieven zijn zoals een bijdrage aan de voorlichting op scholen, huisbezoeken, rookmelderacties, horecabezoeken en brandveiligheidschecks.

2.5.6 Beleidsontwikkeling

Binnen Beleidsontwikkeling worden externe ontwikkelingen gemonitord, wordt de invoering van nieuwe wetgeving voorbereid en worden nieuwe beleidsontwikkelingen vertaald en verklaard naar de werkvloer. Waar mogelijk bereidt het team regionaal beleid voor in de vorm van afwegingskaders voor (onder meer) voorzieningen in parkeergarages, de zorginstellingen en andere hoog-risico of complexe objecten.

3 DEEL III

OPERATIONEEL JAARPLAN 2019

Dit operationeel jaarplan omschrijft de afspraken met de gemeenten. Hierbij is er uiteraard ruimte om prioriteiten aan te passen naar actuele politieke of maatschappelijke ontwikkelingen. De inpassing van gemeentelijke wensen heeft plaatsgevonden in overleg met alle gemeentelijke afdelingen die belast zijn met Veiligheid, Toezicht & Handhaving.

3.1 Operationele doelen (per product)

3.1.1 Advisering

In verband met de komst van de 'Omgevingswet' hebben de gemeenten in Haaglanden een projectgroep 'implementatie Omgevingswet Haaglanden' opgericht met een daarbij vastgestelde governance. Hierbij is voorzien in een directeurenoverleg, een projectleidersoverleg en diverse werkgroepen. De afdeling Risicobeheersing participeert in het projectleidersoverleg en neemt eveneens actief deel aan de werkgroepen. De directie brandweer is participant in het regionaal directeurenoverleg.

Op deze wijze wil de VRH en de afdeling Risicobeheersing de specifieke kennis rond het thema veiligheid inbrengen bij de regionale gedachtevorming en implementatie van de Omgevingswet. Leidende thema's daarin zijn immers 'veiligheid en gezondheid'. Onze voorkeur gaat uit naar een regionaal gelijkluidend hoofdstuk daarover in de separate gemeentelijke omgevingsvisie. Verder ambieert de afdeling in adviserende zin betrokken te zijn bij de totstandkoming van de omgevingsplannen en daarbij de logische sparringpartner te zijn van de gemeente op het gebied van specialistische veiligheidsvraagstukken en mee te denken over praktische oplossingen.

Een substantieel aantal aanvragen omgevingsvergunningen in de categorie 'laag' vervallen in de toekomst als gevolg van de toekomstige 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen'. Tegelijk leiden diverse ontwikkelingen tot een intensivering van de capaciteit bij de categorieën 'midden' en 'hoog'. Bij de herinrichting van de organisatie in 2013 is op deze verandering reeds geanticipeerd.

Voortvloeiend uit het 'Bouwbesluit 2012' worden meer gelijkwaardigheden beoordeeld. Vaak zijn deze gebaseerd op FSE[3] uitgangspunten. Het 'Bouwbesluit 2012' heeft tot gevolg dat veel situaties niet meer op 'nieuwbouw' worden beoordeeld, maar op 'rechtens verkregen niveau'. Dit betekent meer dossieronderzoek, omdat er veelal terug moet worden gegrepen op eerder vergunde situaties.

---

3 *FSE: staat voor Fire Safety Engineering en is een wetenschappelijke benadering van het verschijnsel brand, de bijbehorende effecten en het gedrag van mensen, op basis van fysische relaties, rekenregels en deskundigheid*

3.1.2 Toezicht brandveilig gebruik

3.1.2.1 Bouwen (realisatie bouwwerk)

De verwachting is dat als gevolg van de economische groei het aantal te verlenen omgevingsvergunningen verder toeneemt in 2019.

3.1.2.2 Planmatig

Ten aanzien van Toezicht geldt in het algemeen voor objecten uit de risicocategorieën 'midden' en 'hoog' (op basis van de huidige risicomatrix) dat deze eenmaal per vier jaar worden gecontroleerd.

Voor een specifieke groep objecten met een hoog risico en een gebruiksfunctie ten behoeve van verminderd zelfredzame personen geldt dat deze minstens eenmaal per twee jaar worden gecontroleerd (bijvoorbeeld ziekenhuizen, scholen, kinderdagverblijven en zorginstellingen). Hiermee geeft de afdeling ook invulling aan de lokale bestuurlijke wensen om extra aandacht te geven aan ouderen die verminderd zelfredzaam wonen.

Alle objecten in de regio binnen de categorieën 'midden risico' en 'hoog risico' (ruim 6.500 objecten) worden binnen de looptijd van het programma zodanig ingedeeld, dat hiermee voor iedere gemeente in Haaglanden naar rato een gelijkwaardige inspanning op planmatig toezicht wordt geleverd. Daarnaast is er aan iedere gemeente evenredige ruimte geboden om, naast dit regionale programma, invulling te geven aan specifieke lokale (bestuurlijke) wensen.

Het aantal planmatig te controleren objecten per vier jaar per gemeente is bij benadering (peiljaar 2018):

Gemeente	**Hoog / Midden risico**
Den Haag	3.340
Zoetermeer	700
Delft	632
Leidschendam Voorburg	435
Rijswijk	339
Westland	667
Pijnacker Nootdorp	219
Wassenaar	176
Midden Delfland	97
Totaal gemeenten	6.605

3.1.2.3 Projectmatig / lokaal maatwerk

- **Den Haag**
  - Diverse Brandveilig Leven activiteiten met Dienst Stedelijke Ontwikkeling in kaart brengen (met name rond het actieprogramma 'Den Haag, Seniorvriendelijke stad').
  - Onderzoek naar onvakkundig uitgevoerde verbouwingen en/of illegale verbouwingen waarbij de (brand)veiligheid mogelijk in het geding is.
  - Het continueren van de samenwerking tussen HEIT, de Haagse Pandbrigade en de wijkteams en/of Toezicht.
  - Deelname aan de vergunningentafel.
  - Op verzoek deelname aan de vorming van de omgevingsvisie gemeente Den Haag.

- **Zoetermeer**
  - Op verzoek deelnemen aan specifieke horecacontroles vanuit HEIT bij objecten die bijzondere bestuurlijke aandacht hebben en daar waar nodig is deelnemen aan de integrale controles in het kader van ondermijning.
  - In samenwerking met Brandveilig Leven een pilot brandveiligheid bij ouderen en gehandicapten.
  - Op verzoek deelname aan de vorming van de omgevingsvisie gemeente Zoetermeer.

- **Delft**
  - Vanuit een integraal plan verzorgen van structurele aandacht voor studentenhuisvesting met de pijlers voorlichting/communicatie, versterken van stakeholders, toezicht en handhaving.
  - Integrale controles t.a.v. vrijplaatsen.
  - Diverse Brandveilig Leven activiteiten (met name bij studentenhuisvesting).

- **Leidschendam-Voorburg**
  -Diverse Brandveilig Leven activiteiten (met name rond ouderen en veiligheid).
  -Controleren van alle gegevens van hoogbouw naar aanleiding van een (nog te ontvangen) inspectiesignaal van het ministerie n.a.v. de flatbrand in Londen.
  -Inzet wijkteam brandweer in verband met de aanpak van vervuilde/ brandgevaarlijke woningen (3 dossiers op jaarbasis).
  -Diverse specifieke controles: grote woongebouwen (bestaande bouw). Winkelcentrum Leidsenhage /Mall of the Netherlands (nieuwbouw), IKC-scholen (0-12 jaar) aan de Tol in Leidschendam en mogelijk nog twee extra scholen (nieuwbouw), Veurs College Voorburg (nieuwbouw), Rustoord fase II in Voorburg (nieuwbouw), Voormalig CBS-gebouw locatie in Voorburg voor voornamelijk de parkeergarage (verbouw).
  -Bereikbaarheid van de blusvoorzieningen Vlietvoorde in de Duivenvoorde-corridor.

- **Rijswijk**
  - deelname aan integrale controles in Plaspoelpolder.
  - aanpak van vervuilde/brandgevaarlijke woningen.

- **Westland**
  - Onderzoek naar onvakkundig uitgevoerde verbouwingen en/of illegale verbouwingen waarbij de (brand)veiligheid mogelijk in het geding is.
  - Deelname aan de Westlandse Initiatieventafel (WIT).
  - Deelname aan de jaarlijkse bedrijventerreincontrole.
  - Advies en controles woongebouwen met verhoogd risico door scootmobielen.

- **Pijnacker-Nootdorp**
  - Periodieke controle van panden waarin buitenlandse werknemers gehuisvest zijn. Na afgifte gebruiksmelding vindt vanuit gemeente geen controle meer plaats. Een periodieke controle vanuit de VRH is zeer wenselijk. Het betreft momenteel 55 panden.
  - Deelname aan de integrale controleronde voorafgaand aan (grote) evenementen. Het betreft maximaal 10 evenementen per jaar.
  - Controles van veehouderijen/pluimveehouderijen.

- **Wassenaar**
  - controles in kleinschalige zorgvilla's.
  - controles van kinderopvanginstellingen.
  - controles van (kleinschalige) horeca.
  - advies bij overnachtingen op sportverenigingen en scouting.

- **Midden-Delfland**
  - diverse Brandveilig Leven activiteiten.

Het aantal beschikbare uren voor lokaal maatwerk inzake het product Toezicht is gerelateerd aan het aantal planmatig te controleren objecten en is in de navolgende tabel weergegeven. Uiteraard wil de afdeling flexibel omgaan en dienen de aantallen als indicatie te worden gelezen. Ook gedurende het uitvoeringsjaar is er in overleg en na herschikking van capaciteit altijd bereidheid om actuele bestuurlijke wensen op te pakken.

	Aantal controles cyclus		Lokaal specifiek
	Planmatig Toezicht Exclusief eventuele vervolgcontroles		
Gemeente	Hoog / Midden risico	Relatief deel	Uren beschikbaar
			(incl. administratie)
Den Haag	3.340	50,6%	**1.902**
Zoetermeer	700	10,6%	**399**
Delft	632	9,6%	**361**
Leidschendam Voorburg	435	6,6%	**248**
Rijswijk	339	5,1%	**191**
Westland	667	10,1%	**380**
Pijnacker Nootdorp	219	3,4%	**128**
Wassenaar	176	2,6%	**98**
Midden Delfland	97	1,4%	**53**
Totaal gemeenten	6.605	100%	3.760

3.1.2.4 Evenementen

Dit is op basis van het aanbod van de gemeenten (vraagvolgend). Door het gebruik van de risicoscan is gebleken dat voorheen geclassificeerde B-evenementen nu als A-evenement zijn geclassificeerd. De uitkomst van de risicoscan wordt door ons als realistisch ervaren. Een enkele keer wordt afweken van de uitkomst van de risicoscan (in overleg met gemeenten en hulpdiensten).

3.1.2.5 Klachtmeldingen

Dit is op basis van vragen uit gemeenten, bewoners en bedrijven, maar ook intern. Bijvoorbeeld door meldingen van de repressieve dienst (vraagvolgend). Afhankelijk van het aanwezige risico

3.1.2.6 (Advisering) handhaving

Bij de regionalisering in 2010 zijn alle mandaten ingetrokken die door het lokaal bevoegd gezag waren verleend aan de voormalige gemeentelijke brandweerkorpsen. Dat betekent dat onze afdeling uitsluitend adviserend optreedt in het kader van bestuursrechtelijke handhaving. De juridisch medewerkers binnen de afdeling stellen het advies op na overleg met de gemeente en bereiden het concept-handhavingsbesluit voor. Het bevoegd gezag ondertekent en verstuurt de besluiten.

Uiteraard is ons toezicht erop gericht om handhaving zoveel mogelijk te voorkomen. Dit doen wij door het gesprek te voeren met alle partijen en hen vanuit een risicogerichte benadering te tonen dat toereikende veiligheid meer is dan het voldoen aan de (minimale) regelgeving. Alleen in die gevallen waarin sprake is van ontoelaatbare risico's voor gebruikers en/of omgeving van een object adviseren wij het bevoegd gezag handhavend op te treden.

In 2018 is een verdere daling van het aantal handhaving adviezen ingezet. Dit is enerzijds te relateren aan de transitie van regelgericht naar risicogericht adviseren, anderzijds door een verbetering in het naleefgedrag door de input in de toezichtfase.

Voor het jaar 2019 verwachten wij een verdere daling van het aantal adviezen handhaving.

3.1.3 Brandonderzoek

Het uitvoeren van brandonderzoek levert onder andere informatie over het verloop van de brand, de rookverspreiding en de werking van de preventieve voorzieningen.

3.1.4 Brandveilig Leven (BVL)

Gemiddeld twee uur per week per toezichthouder is bedoeld voor expliciete activiteiten zoals brandveilig leven, scholenbezoek, voorlichting Brandweer Informatie Centrum, rookmelderacties en dergelijke.

3.1.5 (Beleids)ontwikkeling

Voorbeelden van zaken die bij team Beleidsontwikkeling onder meer de aandacht hebben zijn onder meer het adviseren over de verdeling van specialismen binnen de teams, het professionaliseren van de adviesrol van de afdeling, het doorontwikkelen van de geautomatiseerde systemen zoals objectkoppeling- en –registratie, werken aan afwegingskaders voor advisering over specifieke risico's (parkeergarages, de zorg etc.). Ook verzorgt het team verklarende instructies over nieuwe ontwikkelingen.

3.1.6 Infrastructurele projecten

Een aantal toonaangevende infrastructurele/bouw projecten:

- Binnenhof;
- Rotterdamse Baan;
- Beatrixkwartier;
- Binckhorst
- Mall of the Netherlands

3.1.7 Organisatorische projecten

Voorts wordt op hoofdlijnen de ontwikkelingen en innovaties die een bijdrage leveren de bestuurlijke strategie omschreven. Een nadere toelichting is opgenomen in bijlage 4.

Flexibiliteit

- Het analyseren en duiden van risico's wordt als meer het vertrekpunt bij veiligheidsvraagstukken.
- Medewerkers zijn in toenemende mate breder inzetbaar daar waar de hoogste risico's en de grootste vraag voordoet.
- Meer nadruk wordt gelegd op het onderhouden van netwerken alsmede accountmanagement richting de gemeenten, met aandacht voor bestuurlijke betrokkenheid en sensitiviteit.

Differentiatie

- De weg naar risicogerichte brandveiligheid laat zien dat informatievoorziening voor de inzet van de hulpverleningsdiensten meebeweegt. Daarvoor wordt de afstemming tussen incidentbestrijding en risicobeheersing versterkt.
- De werkwijze wordt meer gedifferentieerd door aanvullend op het toezichthouden op de brandveiligheid een adviserende en toelichtende rol in te nemen.
- Ontwikkelen van een brandveiligheidszelfscan/ -audit voor bedrijven.

Specialisatie

- Opleidings- en bijscholingsplannen om specialist te worden of te blijven voor bijvoorbeeld veiligheid bij alternatieve brandstoffen.
- Voorbereiding op rol en bijdrage van risicobeheersing in de nieuwe omgevingswet.

4 DEEL IV

MONITORINGPLAN

Hieronder staat de indicator uit de Marap met daarbij de definitie vertaalt naar Liber zaaktypes/kenmerken. Deze kengetallen vormen samen het monitoringplan van activiteiten zoals in deel III van deze notitie is beschreven.

Elk kwartaal wordt aan gemeenten gerapporteerd wat de stand van zaken is op basis van de onderstaande indicatoren.

4.1 Risicomanagement

MARAP begrip	Liber vertaling
Milieu (externe veiligheid)	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Wabo milieu' en 'Concept wabo milieu'.
Ruimtelijke ordening (externe veiligheid)	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Ruimtelijke ordening'.
Vuurwerkontbranding	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Vuurwerkontbranding en Ontbrandingstoestemming'.

4.2 Toetsing

MARAP begrip	Liber vertaling
Bouwen (omgevingsvergunning)	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Wabo bouwen'.
Beginselplannen	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Beginselplan'.
Brandveilig gebruik (vergunning)	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Wabo gebruik'.
Gebruiksmeldingen	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Melding gebruik'.
Nadere gegevens (inclusief organisatie en gebruik)	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Nadere gegevens en bescheiden'.
Evenementen	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Evenement'.

4.3 Toezicht

MARAP begrip	Liber vertaling
Advisering handhaving	Aantal afgehandelde zaken van zaaktype 'Bestuursrechtspraak' met als zaakresultaat 'Handhavingsverzoek'.
Bouwen realisatiefase	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Toezicht bouwen'.
Planmatig (gebruiksfase)	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Toezicht gebruiksfase', 'Toezicht gebruik' en 'Toezicht gebruik vervolg met zaakkenmerk Reden toezicht waarde P Ianmatig HUP'.
Projecten (in uren)	Aantal uren vastgelegd in zaakkenmerk 'Tijdregistratie uren van afgehandelde zaken' van het zaaktype 'Toezicht gebruiksfase' en 'Toezicht gebruik en toezicht gebruik vervolg met zaakkenmerk Reden toezicht waarde Projectmatig HUP'.
Aantal hercontroles	Aantal afgehandelde zaken van zaaktype 'Toezicht uitvoeren' (oud zaaktype) en 'Toezicht gebruik vervolg'.
Klachtmeldingen	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Toezicht gebruiksfase', 'Toezicht gebruik' en 'Toezicht gebruik vervolg' met zaakkenmerk 'Reden toezicht waarde Klacht/melding'.
Evenementen	Aantal afgehandelde zaken van het zaaktype 'Toezicht gebruik' en 'Toezicht gebruik vervolg' met als kenmerk 'Reden toezicht met de waarde Evenement' (wordt momenteel getest en geïmplementeerd).

BIJLAGE 1 Risicoclassificering bouwwerken

Om het veiligheidsrisico bij bouwen en brandveilig gebruik te kunnen bepalen worden bouwwerken ingedeeld in de risicoklassen (Hoog, Midden, Laag of specifiek). De risicoclassificering is een indicatie om de inzet van middelen te bepalen. In dit geval de breedte van advies op een bouwaanvraag en de frequentie toezicht brandveilig gebruik.

Risicoklasse Hoog

Groot veiligheidsrisico met mogelijk grote gevolgen voor gebruikers en hulpverleners bij brand

Het hoge risico wordt gekenmerkt door niet standaard afwijkingen van een complex bouwplan (stap 1). Daarnaast geldt de aanwezigheid van meerdere niet- of verminderd zelfredzame personen evenals groot aantal personen slapend/grote personendichtheid en onbekendheid met het bouwwerk (stap 2). Het bouwwerk kenmerkt zich door de aanwezigheid van meerdere brandveiligheidsvoorzieningen waarbij de onderlinge samenhang van bouwkundige, installatietechnische, organisatorische maatregelen en het gebruik een belangrijke rol speelt.

Dit betekent:

- ✓ Het heeft de voorkeur om vooroverleg te houden en op een beginselplan te adviseren. Zo kunnen knelpunten tijdig besproken worden en de juiste uitgangspunten bepaald worden.
- ✓ Brandveiligheidsadvies omvat:
  - ✓ Toets aan de regelgeving en advisering op veiligheidsrisico's
  - ✓ Toets van de gekozen uitgangspunten en de uitvoering van berekeningen
- ✓ Toezicht tijdens de bouw is noodzakelijk vanwege de aanwezige brandveiligheidsvoorzieningen
- ✓ Toezicht brandveilig gebruik (brandveiligheidsonderzoek) wordt tweejaarlijks ingepland

Risicoklasse Midden

Enig veiligheidsrisico met mogelijk middelgrote gevolgen voor gebruikers en hulpverleners bij brand

Het midden risico wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van enkele niet- of verminderd zelfredzame personen evenals enkele personen slapend en onbekend met het bouwwerk. Daarnaast speelt de aanwezigheid van grote hoeveelheden personen of personendichtheid een rol (stap 2). Het bouwwerk kenmerkt zich door de aanwezigheid van brandveiligheidsvoorzieningen. De onderlinge samenhang van bouwkundige, installatietechnische en organisatorische maatregelen speelt een rol maar is minder kwetsbaar.

Dit betekent:

- ✓ In specifieke gevallen zijn vooroverleg en beginselplan advisering gewenst.
- ✓ Brandveiligheidsadvies omvat:
  - ✓ Toetsing aan de regelgeving en **advisering op veiligheidsrisico's**
  - ✓ Toetsing van de gekozen uitgangspunten en de **uitkomst** van de berekeningen
- ✓ Toezicht tijdens de bouw is nodig voor een beperkt[4] aantal brandveiligheidsvoorzieningen
- ✓ Toezicht brandveilig gebruik (brandveiligheidsonderzoek) wordt **vierjaarlijks** ingepland

[4] *Toezicht tijdens de bouw is nodig op basis van de aanwezige brandbeveiligingsinstallaties (inspectiecategorie)*

Risicoklasse Laag (specifiek)
Nauwelijks veiligheidsrisico's die met toetsing en toezicht zijn te ondervangen

Het specifieke risico wordt vooral gekenmerkt door brandveiligheidsbewustzijn van de aanwezige personen en eigenaar/gebruiker van het bouwwerk. Het bouwwerk heeft een beperkt aantal brandveiligheidsvoorzieningen.

Dit betekent:
- × Geen Brandveiligheidsadvies of in periodiek overleg met de gemeente afvangen, tenzij:
  - ✓ specifieke brandveiligheidsaspecten hiertoe aanleiding geven (stap 3)
  - ✓ hier specifiek vanuit lokale belangenafweging om verzocht wordt (stap 4)
- × Geen toezicht tijdens de bouwen nodig is, tenzij hier specifiek om verzocht wordt, tenzij:
  - ✓ bij specifieke brandveiligheidsvoorzieningen (stap 3)
  - ✓ in specifieke gevallen vanuit lokale belangenafweging (stap 4)
- × Geen toezicht brandveilig gebruik is ingepland in het uitvoeringsprogramma, tenzij:
  - ✓ een klachtmelding hiertoe aanleiding geeft (brandonveilige situatie)
  - ✓ hier specifiek vanuit lokale belangenafweging om verzocht is (stap 4: thematisch/projectmatig toezicht)

Het bepalen van de risicoklasse
Het risicoprofiel ligt op het gehele bouwwerk of delen van een bouwwerk die zijn ontworpen of aangepast om afzonderlijk te worden gebruikt. Een gedeelte van een bouwwerk kan niet een voor afzonderlijk gebruik bestemd gedeelte zijn als op een vluchtroute (of brandbeveiligingsinstallatie) van dat gedeelte ook andere gedeelten van het bouwwerk zijn aangewezen[5].

Het bepalen van de risicoklasse gebeurt in vier stappen.

Stap 1, Zware gelijkwaardigheden[6]
Bouwwerken met een zware gelijkwaardigheid vallen in de categorie Hoog ongeacht de gebruiksfunctie. Het gaat hier om niet standaard afwijkingen (Fire Safety Enginering) waarbij gekeken wordt naar de doelstellingen van de regels in plaats van de prestatie-eisen (risicobenadering):
- Hoogbouw meer dan 70 meter boven de grond
- Ondergronds bouwen meer dan 8 meter onder de grond
- Beheersbaarheid van Brand in vuurlastbeperking of bulkopslag
- Automatische brandblusinstallaties*; sprinkler, gasblus- of watermistsystemen*
- Rookbeheersing systemen*; RWA, overdruk of stuwdruk ventilatie*

[5] *In overeenstemming met benadering van het bouwdeel waarover een gebruiksmelding of vergunning moet worden gedaan.*
[6] *Betreft een uitgebreide beoordeling bij de aanvraag en vraagt om specifiek toezicht bij niet vergunning en melding plichtige bouwwerken*

Stap 2, Risicomatrix gebruiksfuncties

Bouwwerken worden per gebruiksfunctie en het maximaal aantal aanwezige personen ingedeeld in risico's:

Risicomatrix gebruiksfuncties		
Gebruiksfunctie	**Aantal personen**	**Risicoklasse**
Bijeenkomstfunctie		
Bijeenkomstfunctie dagverblijf gehandicapten	meer dan 50 personen 11 tot en met 50 personen tot en met 10 personen	Hoog Midden Laag
Bijeenkomstfunctie kinderopvang	meer dan 50 personen 11 tot en met 50 personen tot en met 10 personen	Hoog Midden Laag
Bijeenkomstfunctie café discotheek	meer dan 250 personen 51 tot en met 250 personen tot en met 50 personen	Hoog Midden Laag
Bijeenkomstfunctie aanschouwen van sport	meer dan 50 personen tot en met 50 personen	Midden Laag
Bijeenkomstfunctie overige	meer dan 50 personen tot en met 50 personen	Midden Laag
Celfunctie		
Celfunctie	meer dan 10 personen tot en met 10 personen	Hoog Midden
Gezondheidszorgfunctie		
Gezondheidszorgfunctie met bedgebied	meer dan 50 personen 11 tot en met 50 personen tot en met 10 personen	Hoog Midden Laag
Gezondheidszorgfunctie overige	meer dan 50 personen tot en met 50 personen	Midden Laag
Industriefunctie		
Industriefunctie *(incl lichte industrie en bedrijfsmatig houden van dieren)*	meer dan 150 personen tot en met 150 personen	Midden Laag
Kantoorfunctie		
Kantoorfunctie	meer dan 150 personen tot en met 150 personen	Midden Laag
Logiesfunctie		
Logiesfunctie in een logiesgebouw	meer dan 50 personen 11 tot en met 50 personen tot en met 10 personen	Hoog Midden Laag
Logiesfunctie overige		Laag
Onderwijsfunctie		
Onderwijsfunctie gehandicapten	meer dan 50 personen 11 tot en met 50 personen tot en met 10 personen	Hoog Midden Laag
Onderwijsfunctie basisonderwijs	meer dan 250 personen 11 tot en met 250 personen tot en met 10 personen	Hoog Midden Laag
Onderwijsfunctie overige	meer dan 50 personen tot en met 50 personen	Midden Laag
Overige gebruiksfunctie		
Overige gebruiksfunctie personenvervoer		Midden
Overige gebruiksfunctie stallen van motorvoertuigen		Laag
Overige gebruiksfunctie overige		Laag

Sportfunctie		
Sportfunctie	meer dan 50 personen tot en met 50 personen	Midden Laag
Winkelfunctie		
Winkelfunctie	meer dan 50 personen tot en met 50 personen	Midden Laag
Woonfunctie[7]		
Woonfunctie groepszorgwoning		Hoog
Woonfunctie zorgclusterwoning in een woongebouw		Hoog
Woonfunctie zorgclusterwoning niet in een woongebouw		Midden
Woonfunctie kamergewijze verhuur		Midden
Woonfunctie overige		Laag

Stap 3, Specifieke brandveiligheidsaspecten

In een aantal gevallen kan een Laag geclassificeerd bouwwerk een belangrijk brandveiligheidsaspect bevatten. In die gevallen wordt bij bouwaanvragen op dit onderdeel om specifiek advies gevraagd aan de VRH.

specifieke brandveiligheidsaspecten		
Voor advies voorleggen	**Bouwbesluit Afdeling**	
• **Motivering reductie hoofddraagconstructie**	2.2	sterkte bij brand
• **Brandoverslag berekening** • **Motivering reductie brandscheidingen**	2.10	Beperking uitbreiding van brand
• **Berekening permanente vuurbelasting** • **Berekening niet besloten ruimte of galerij** • **Berekening opvang- en doorstroomcapaciteit** • **Berekening rookvultijdenmodel** • **Veiligheidsvluchtroute** • **Niet standaard portieksituaties**	2.12	Vluchtroutes *Er is sprake van een niet standaard portieksituatie als de uitvoering van een enkele gemeenschappelijke vluchtroute zodanig is dat gebruikers niet binnen 2 meter vanuit de woning in het trappenhuis staan, of niet binnen 2 meter van het trappenhuis op de openbare weg staan of trappen onderling meer dan 2 meter van elkaar zijn gepositioneerd.*
Bij nieuwbouw of wijzigen van: • **aanwezige brandweerlift**	2.13	Hulpverlening bij brand
• **Uitgangspunten brandmeldinstallatie (BMI)** • **Doormelding OMS**	6.5	Tijdig vaststellen van brand
• **Uitgangspunten ontruimingsalarminstallatie (OAI)**	6.6	Vluchten bij brand
Bij nieuwbouw of wijzigen van: • **droge blusleidingen** • **capaciteit bluswatervoorziening**	6.7	Bestrijden van brand
Bij nieuwbouw of wijzigen van: • **brandweeringang** • **verbindingsweg** • **opstelplaats** • **brandweerlift**	6.8	Bereikbaarheid van hulpdiensten

[7] *De VRH houdt geen toezicht in woningen. Hiervoor is het programma Brandveilig Leven opgericht om de bewoners effectiever te informeren over brandveiligheid.*
Voor woongebouwen met zorg of zware gelijkwaardigheden geldt specifiek toezicht in de gemeenschappelijke delen.

Categorieën voor advies voorleggen (concept)	Voorbeelden
Omgevingsveiligheid[8] • Bevi inrichting • Bevb buisleidingen • Bevt transportroutes • PGS15 opslag	*Nabijheid route gevaarlijke stoffen of gasleidingen e.d.* *Aanwezigheid ammoniakkoelinstallaties, Stalling aardgasbussen, …* *Innovatie ontwikkelingen met nog onbekende gevolgen: Accu powerwalls, …*
(Tijdelijk) afwijkend gebruik • Tijdelijk slapen in daar niet voor bestemde gebouwen • (Kruimel)ontheffing bestemmingsplan[9]	*Anti-kraak, Noodopvang (daklozen, vluchtelingen), …*
Tunnels of tunnelachtige bouwwerken	*Wegtunnel, spoortunnel, …*

Stap 4, Lokale belangenafweging (Couleur Locale)

In een aantal gevallen kan een laag geclassificeerd bouwwerk door lokaal bestuur vanuit lokale belangenafweging aangewezen worden. In die gevallen wordt op dit aspect om specifiek advies gevraagd aan de VRH of wordt thematisch toezicht opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

Specifieke belangen	
Voor advies voorleggen (categorieën)	**Voorbeelden (niet eindig)**
• **Bedrijfscontinuïteit vitale infrastructuur**	*Nutsvoorziening, verkeer, …*
• **Bedrijfscontinuïteit economisch belang**	*Visafslag, Madurodam, Flora Holland, …*
• **(Inter)nationaal belang**	*Ambassades, Musea, Koninklijk huis, …*
• **Vrijstellingen van regelgeving**	*(Rijks)monumenten*

[8] *Advisering omgevingsveiligheid (meestal via ODH) integraal meenemen bij bouwadvisering. Toezicht afstemmen met de ODH.*

[9] *Volgens notitie 'advisering EV Veiligheidsregio Haaglanden, invulling van de adviesrol bij ruimtelijke plannen'*

Bijlage: Toelichting gebruiksfuncties

Toelichting gebruiksfuncties	
• **Bijeenkomstfunctie aanschouwen van sport**	*tribune in een sportgebouw*
• **Bijeenkomstfunctie café discotheek**	*café, bar-dancing, discotheek,* ***Let op:** Restaurant, bedrijfs- of sportkantine vallen onder overige*
• **Bijeenkomstfunctie dagverblijf gehandicapten**	*personen met een fysieke of geestelijke beperking* *term gehandicapten wordt minder gebruikelijk, men spreekt van zorgbehoefte*
• **Bijeenkomstfunctie kinderopvang**	*kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, 24-uursopvang dagopvang met slaapgelegenheid (kinderen tot 4 jaar) of buitenschoolse opvang, 24-uurs opvang (tussen 4 en 12 jaar)* ***Let op:** geen gastouderopvang (woonfunctie) als bedoeld in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen*
• **Bijeenkomstfunctie overige**	*Restaurant, bedrijfskantine, sportkantine, congrescentrum, kerk, wijkgebouw, bioscoop, theater, casino, tentoonstellingsgebouw, museum, prostitutie*
• **Bouwwerk geen gebouw zijnde**	*brug, viaduct, hondenhok, steiger, tunnel*
• **Celfunctie**	*penitentiaire inrichting, detentiecentra, jeugd- en TBS-inrichting, gesloten afdeling van opvang- en uitzetcentra, politiebureau.* ***Let op:** Andere ruimten voor het onvrijwillig insluiten van personen vallen niet onder de celfunctie: observatieruimte, passantenruimte, ophoudruimte, verhoorruimte, wachtruimte of (in de gezondheidszorg) isoleerruimte*
• **Gezondheidszorgfunctie met bedgebied**	*ziekenhuis, verzorgingstehuis, verpleeghuis, psychiatrische inrichting, medisch kinderdagverblijf, kinderziekenhuis*
• **Gezondheidszorgfunctie overige**	*medisch centrum, polikliniek, huisarts, fysiotherapeut, tandarts,*
• **Industriefunctie**	*werkplaats*
• **Industriefunctie lichte**	*magazijn, opslagruimte, archiefruimte, kweekkas* ***Let op:** Verblijven van personen moet een ondergeschikte rol spelen*
• **Industriefunctie bedrijfsmatig houden van dieren**	*Stal*
• **Kantoorfunctie**	*adviesbureau, administratie, advocatenkantoor, verzekeringsmaatschappij, gemeente secretarie*
• **Logiesfunctie gelegen in een logiesgebouw**	*hotel, motel, pension, kampeerboerderij, brandweerkazerne met slaapgelegenheid, seizoensgebonden huisvesting (land en tuinbouw)*
• **Logiesfunctie overige**	*vakantiehuisje, stacaravan, trekkershut*
• **Onderwijsfunctie basisonderwijs**	*basisschool, onderwijsfunctie voor kinderen jonger dan 12 jaar*
• **Onderwijsfunctie gehandicapten**	*dagverblijf gehandicapten, onderwijs voor personen met een zorgbehoefte, Speciaal onderwijs (ongeacht leeftijd)*
• **Onderwijsfunctie overige**	*klaslokaal, collegezaal, voortgezet onderwijs (ongeacht leeftijd)*
• **Overige gebruiksfunctie personenvervoer (besloten)**	*stationsgebouw*
• **Overige gebruiksfunctie overige**	*trafohuisje, telefooncel, garage, sanitair gebouw (op een camping)*
• **Overige gebruiksfunctie stallen van motorvoertuigen (besloten)**	*Parkeergarage (publiek toegankelijk), stallinggarage*
• **Sportfunctie**	*zwembad, gymnastiekzaal, sporthal, fitnesscentrum, manege*
• **Winkelfunctie**	*warenhuis, supermarkt, reisbureau, winkel bij een tankstation, winkelcentrum, tuincentrum, (auto) showroom,*
• **Woonfunctie groepszorgwoning**	*bewoning in groepsverband voor zorg bij meer dan 4 zorgcliënten die samen één huishouding voeren.*
• **Woonfunctie kamergewijze verhuur**	*woongroepen,* studentenhuisvesting *bij meer dan 4 wooneenheden.*
• **Woonfunctie overige**	*vrijstaande woning, eengezinswoning, flatwoning, galerijwoning, appartement, portiekwoning, studentenhuis, woonwagen, drijvende woning/woonschip, weeshuis*
• **Woonfunctie zorgclusterwoning in een woongebouw**	*zelfstandige bewoning voor zorg (al dan niet met een partner of gezin) bij meer dan 4 woningen in de directe nabijheid van soortgelijk zorgaanbod*
• **Woonfunctie zorgclusterwoning niet in een woongebouw**	*zelfstandige bewoning voor zorg (al dan niet met een partner of gezin) bij meer dan 4 grondgebonden woningen aan elkaar grenzend*

BIJLAGE 2 Wettelijk kader en verantwoordelijkheden afdeling Risicobeheersing

Alle taken en verantwoordelijkheden van Risicobeheersing vallen binnen de kaders van onderstaande artikelen uit de Wvr en de Gemeenschappelijke regeling en zijn direct voor de VRH van toepassing:

- Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- Wet milieubeheer (Wm)
- Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)
- Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)
- Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)
- Vuurwerkbesluit
- Besluit risico's zware ongevallen (Brzo)

Wet veiligheidsregio's[10]
In de Wet veiligheidsregio's is opgenomen welke taken en bevoegdheden aan de veiligheidsregio worden overgedragen.

- Brandweerzorg (artikel 3):

In artikel 3, eerste lid staat omschreven: "*Tot de brandweerzorg behoort:*
a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand".

- Strategische doelen (artikel 3a):

De gemeenteraad stelt ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente betreffende de brandveiligheid en de werkwijze en kwaliteit van de brandweerzorg nastreeft.

- Bevoegdheden (artikel 10, lid c):

Bij de regeling, bedoeld in artikel 9, worden aan het bestuur van de veiligheidsregio de volgende taken en bevoegdheden overgedragen: het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden 2011[11]
In de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden is onder andere opgenomen welke taken van de gemeenten naar de veiligheidsregio zijn gegaan.
In artikel 3 Overdracht taken en bevoegdheden / basispakket en pluspakket, wordt het volgende beschreven: "*Aan het Algemeen Bestuur worden de taken overgedragen genoemd in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's. In aanvulling op de taken die de Veiligheidsregio op het basisniveau voor gemeenten verricht op grond van artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's (basispakket), kan per gemeente worden overeengekomen dat de Veiligheidsregio ten aanzien van deze taken een hoger voorzieningenniveau levert (pluspakket)*".

10 *Wet veiligheidsregio's, in werking getreden op 1 oktober 2010.*
11 *Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden 2011, in werking getreden op 2 februari 2011 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2011.*

De zogenoemde Wabo-taken, ofwel advisering en toezicht op de omgevingsvergunning en advisering en afhandeling van (klacht)meldingen over brandveiligheid vallen binnen de kaders van onderstaande artikelen uit de Wabo en onderliggende BOR en zijn indirect voor de VRH van toepassing. De verantwoordelijkheid hiervan ligt bij de gemeenten:

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)[12]
Definitie bestuursorgaan (artikel 5.3, lid 2)
Bij algemene maatregel van bestuur worden in ieder geval regels gesteld met betrekking tot een strategische, programmatische en onderling afgestemde uitoefening van de handhavingsbevoegdheden door de bestuursorganen die belast zijn met de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de betrokken wetten en van het toezicht op de naleving door de onder hun gezag werkzame toezichthouders.

Besluit omgevingsrecht (BOR)[13]

- Handhavingsbeleid (artikel 7.2)

Het bestuursorgaan stelt het handhavingsbeleid vast in een of meer documenten waarin gemotiveerd wordt aangegeven welke doelen het zichzelf stelt bij de handhaving en welke activiteiten het daartoe zal uitvoeren.

  - *Beleid is gebaseerd op probleemanalyse*
  - *Beleid geeft inzicht in prioriteitstellingen en te hanteren methodiek voor bepaling van het behalen van doelen*
  - *Beleid geeft inzicht in strategie met betrekking tot wijze waarop toezicht wordt uitgevoerd, rapportage van bevindingen van toezicht*
  - *Beleid geeft inzicht in afspraken die met andere betrokken bestuursorganen heeft gemaakt*
  - *Beleid wordt door college van burgemeester en wethouders aan gemeenteraad bekend gemaakt.*

- Uitvoeringsprogramma (artikel 7.3)

Het bestuursorgaan werkt het handhavingsbeleid jaarlijks uit in een uitvoeringsprogramma waarin wordt aangegeven welke van de voorgenomen activiteiten het bestuursorgaan het komende jaar uitvoert.

  - *Uitvoeringsprogramma wordt afgestemd met andere betrokken bestuursorganen*
  - *Uitvoeringsprogramma door college van burgemeester en wethouders aan gemeenteraad bekend gemaakt.*

- Uitvoeringsorganisatie (artikel 7.4)

Het bestuursorgaan richt zijn organisatie zodanig in dat een adequate en behoorlijke uitvoering van het handhavingsbeleid en het uitvoeringsprogramma gewaarborgd is. Daartoe draagt het bestuursorgaan er in ieder geval zorg voor dat de personeelsformatie ten behoeve van de handhaving en de bij de onderscheiden functies behorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden vastgelegd;

12 *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), in werking getreden op 1 oktober 2010.*
13 *Besluit omgevingsrecht, in werking getreden op 1 november 2014*

- Borging van de middelen (artikel 7.5)

Het bestuursorgaan draagt er zorg voor dat de voor het bereiken van de gestelde doelen en de voor het uitvoeren van de activiteiten benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting worden gewaarborgd. Tevens dat de wijze van berekening van de benodigde financiële en personele middelen inzichtelijk wordt gemaakt, voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma voldoende benodigde financiële en personele middelen beschikbaar zijn en dat deze middelen zonodig worden aangevuld of het uitvoeringsprogramma zo nodig wordt aangepast.

- Monitoring (artikel 7.6)

Het bestuursorgaan bewaakt met behulp van een geautomatiseerd systeem de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen.

- Rapportage (artikel 7.7)

Het bestuursorgaan rapporteert periodiek over het bereiken van de doelen, de uitvoering van de voorgenomen activiteiten in verhouding tot de prioriteitstelling en de uitvoering van de afspraken.

BIJLAGE 3 Uitgangspunten basistakenpakket risicobeheersing

Voor de goede dienstverlening en uitvoer van onze basistaken risicobeheersing zijn afspraken met onze partners gemaakt. Onderstaande uitgangspunten zijn het resultaat van goed overleg met gemeenten en evaluatie na ervaringen uit de afgelopen jaren. De basistaken risicobeheersing worden uitgevoerd door de afdeling Risicobeheersing binnen de Directie Brandweerzorg van de VRH. De taken zijn op basis van de Wvr.

In de meeste situaties is de gemeente bevoegd gezag. In enkele gevallen ligt dit bij een andere partij [14]of is de behandeling uitbesteed aan de ODH. Met deze partijen worden separate afspraken gemaakt met de VRH, gebaseerd op dezelfde uitgangspunten.

1 Grondbeginselen:

1.1 Basistaken VRH

Om invulling te geven aan de doelstellingen uit de Wvr levert de VRH vanuit haar expertise fysieke veiligheid de volgende basistaken[15]:

- ✓ Advies op fysieke veiligheid (brandveiligheid en omgevingsveiligheid)
    1. Bestemmingsplannen en ruimtelijke besluiten
    2. Infrastructuur (bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen)
    3. Omgevingsvergunning milieu
    4. Omgevingsvergunning bouwen
    5. Omgevingsvergunning brandveilig gebruik
    6. Gebruiksmelding
    7. Evenementen
    8. Vuurwerkontbranding
    9. Uitgangspunten brandbeveiligingsinstallaties
    10. Handhaving en bestuursrechtspraak brandveilig gebruik

- ✓ Toezicht op brandveiligheid (Aangewezen taak)
    11. Toezicht brandveilig gebruik
        Toezicht gebruiksmelding
        Toezicht na (Klacht)melding brandonveilige situatie
    12. Toezicht bouwen (ondersteunend)
    13. Toezicht evenementen

1.2 Prioriteitstelling basistaken

De VRH hanteert de volgende richtlijnen voor het prioriteren van basistaken:

- ✓ Uitvoeringsprogramma Risicobeheersing (jaarlijks bijgesteld)
- ✓ Risicoclassificering bouwwerken 2018 (risico hoog, midden of laag)
- ✓ Handreiking evenementenveiligheid 2018 (behandelaanpak A, B, C of D)
- ✓ Checklist advisering EV ruimtelijke plannen
- ✓ Werkafspraken advisering VRH aan ODH

---

[14] *Bijv: SODM-EZK (Geothermie), ANVS-I&W (kernenergie) ILT-I&W (defensie), Provincie (BRZO en vuurwerkbesluit).*

[15] *Naast de genoemde basistaken voert de VRH meer taken uit die niet specifiek benoemd worden. Het betreft bijvoorbeeld adhoc vraagstukken, deelname aan (veiligheids)overleggen en samenwerkingen met andere diensten*

1.3 Rolverdeling gemeente en VRH

Met de gemeente als bevoegd gezag gelden de volgende uitgangpunten in de rolverdeling met de VRH:

- ✓ Gemeente is het aanspreekpunt voor inwoners en bedrijven.
  VRH is inhoudelijk adviseur voor de gemeente op de genoemde advies taken
- ✓ VRH is daarnaast rechtstreeks aanspreekpunt aan inwoners en bedrijven bij:
  - Toezicht brandveilig gebruik
  - (Klacht)melding brandonveilige situatie
  - Uitgangspunten brandbeveiligingsinstallaties
  - Brandveilig leven

- ✓ VRH kan op verzoek van de gemeente aanvullend adviseren in specifieke gevallen. Deze couleur locale wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld en opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

- ✓ Gemeente is verantwoordelijk voor de ambtelijke procedure
  - Ontvangst, registratie en ontvankelijkheid
  - Publicaties en ter inzagelegging
  - Inhoudelijke toets en verwerking adviezen
  - Juridische procedures en handhaving
  - Dossiervorming en archivering

- ✓ VRH houdt actuele objectregistraties en werkdossiers bij voor het plannen van toezicht brandveilig gebruik

- ✓ Gemeente informeert de VRH over de afhandeling of besluitvorming van zaken waarover geadviseerd is door de VRH aan de hand van een kopie inclusief bijlagen.

- ✓ VRH adviseert bevoegd gezag binnen redelijk termijn
  - Regulier behandeltermijn is 2 weken of 10 werkdagen
  - Afwijkingen (eerder of later) gebeurd in overleg

2 Proces uitgangspunten

Hieronder volgen de vereenvoudigde proces omschrijvingen van de basistaken risicobeheersing.

2.1 Advies bestemmingsplannen en ruimtelijke besluiten

- ✓ VRH adviseert in alle gevallen bij wijzigingen en ontheffingen
  - Advies op volledigheid (inhoudelijk kwalitatief)
  - Inhoudelijk advies op omgevingsveiligheid
  - Het behandeltermijn wijkt af en is afhankelijk van de omvang van de beoordeling (2-6 weken)
- ✓ VRH adviseert in specifieke gevallen bij kruimelontheffing en binnenplanse ontheffing

2.2 Advies infrastructuur

- ✓ VRH adviseert bij verschillende taken op bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen
- ✓ VRH is aangesloten bij grote verkeers- en opbreek overleggen
- ✓ VRH voert regie bij grote infrastructurele projecten op veiligheid (multi, alle drie de kolommen)

2.3 Advies omgevingsvergunning milieu

- ✓ Bevoegd gezag of behandeling ligt niet altijd bij de gemeente
- ✓ VRH adviseert op verzoek van Omgevingsdienst Haaglanden
  - Advies op volledigheid (inhoudelijk kwalitatief)
  - Inhoudelijk advies omgevingsveiligheid (milieu)
  - Het behandeltermijn wijkt af en is afhankelijk van de omvang van de beoordeling (2-6 weken)

2.4 Advies omgevingsvergunning bouwen

- ✓ VRH sluit aan bij vooroverleg hoog risico bouwwerken
- ✓ VRH adviseert op beginselplannen voor hoog risico bouwwerken
- ✓ Gemeente toetst de aanvraag op ontvankelijkheid
- ✓ VRH adviseert bij hoog en midden risico bouwwerken zodanig dat het advies is over te nemen bij de besluitvorming:
  - Veiligheidsrisico's en wettelijke kader
  - Nog in te dienen gegevens
  - Nadere aanwijzingen omtrent Brandveilig gebruik
- ✓ VRH adviseert op brandbeveiligingsinstallaties als onderdeel van nog in te dienen gegevens bij het besluit bouwen

2.5 Advies omgevingsvergunning brandveilig gebruik

- ✓ Gemeente toetst de aanvraag op ontvankelijkheid
- ✓ VRH adviseert inhoudelijk op brandveiligheid
  - Het advies is over te nemen bij de besluitvorming
- ✓ VRH plant toezicht brandveilig gebruik in voor het volgende jaar

2.6 Gebruiksmelding

- ✓ Gemeente toetst de melding op ontvankelijkheid (en verstuurd het ontvangstbewijs)
- ✓ VRH voert een inhoudelijke beoordeling uit bij hoog en midden risico bouwwerken
  - Brandonveilige situaties worden afgehandeld met toezicht brandveilig gebruik waarna een nieuwe melding volgt.
  - Correcte meldingen worden ingepland voor toezicht brandveilig gebruik in het volgende jaar (volgens uitvoeringsprogramma)

2.7 Advies evenementen

- ✓ VRH sluit aan bij vooroverleg (dienstenoverleg) grote (C) evenementen
- ✓ Gemeente toetst de aanvraag op ontvankelijkheid
- ✓ Gemeente classificeert volgens de handreiking evenementenveiligheid 2018 welke behandelaanpak nodig is.
  - Voor lichte evenementen (A regulier) gelden standaard voorwaarden en wordt de Risicobeheerder in de wijk geïnformeerd
- ✓ VRH adviseert volgens behandelaanpak A specifiek, B en C evenementen
  - Advies op volledigheid (inhoudelijk kwalitatief)
  - Inhoudelijk advies op brandveiligheid zodanig dat het advies is over te nemen bij de besluitvorming (VRH breed ook multidisciplinair op gezondheidszorg, hulpverlening etc)

2.8 Vuurwerkontbranding

- ✓ VRH adviseert op de verklaring van geen bezwaar (VVGB) inhoudelijk op brandveiligheid

2.9 Uitgangspunten brandbeveiligingsinstallaties

- ✓ Buiten de vergunning trajecten adviseert de VRH op verzoek van bedrijven over installaties in relatie tot brandweeroptreden.
- ✓ VRH informeert de gemeente over de uitkomst

2.10 Toezicht brandveilig gebruik bouwwerken

- ✓ VRH houdt planmatig toezicht op hoog en midden risico bouwwerken.
  - Hoog risico bouwwerken iedere twee jaar
  - Midden risico bouwwerken iedere vier jaar
- ✓ VRH houdt projectmatig toezicht zoals per gemeente is overeengekomen (binnen 20% couleur locale) en vastgesteld in het uitvoeringsprogramma.
- ✓ VRH houdt toezicht na (klacht) melding brandonveilige situatie. Afhankelijk van de gevaarzetting wordt dit van te voren afgestemd met de gemeente.

Stappenplan:

1. VRH voert een initiële controle uit, met als uitkomst:
   - VRH informeert de gebruiker/eigenaar bij geen (noemenswaardige) gebreken of wanneer de gebreken ter plaatse verholpen zijn
   - VRH verzoekt de gebruiker/eigenaar de geconstateerde gebreken te verhelpen
2. VRH plant een vervolg controle in (op basis van hersteltermijn), met als uitkomst:
   - VRH bevestigd aan de gebruiker/eigenaar dat de gebreken verholpen zijn
   - VRH verzoekt de gebruiker/eigenaar opnieuw de geconstateerde gebreken te verhelpen

Advisering handhaving & advisering bestuursrechtspraak

Indien de gebreken herhaaldelijk niet verholpen worden gaat het stappenplan verder:

3. VRH informeert de gebruiker/eigenaar van overdracht van het dossier aan de gemeente en adviseert de gemeente om handhaving met een vooropgestelde vooraankondiging
4. Gemeente verstuurt de vooraankondiging naar gebruiker/eigenaar
5. VRH adviseert de gemeente op afhandeling van eventuele zienswijzen
   VRH adviseert de gemeente op besluitvorming met een vooropgestelde besluit
6. Gemeente verstuurt het besluit naar de gebruiker/eigenaar
7. VRH plant een vervolg controle in (o.b.v. hersteltermijn), met als uitkomst:
   - De gebreken zijn verholpen: de VRH stuurt een bevestiging naar het bevoegd gezag met het advies het besluit in te trekken
   - De gebreken zijn niet verholpen: er volgt uitvoering van het Besluit in nader overleg met de gemeente.

2.11 Toezicht bouwen

- ✓ Gemeente is regievoerder en informeert de VRH over de start bouw
- ✓ VRH ondersteund bij hoog risico bouwwerken en in specifieke gevallen
- ✓ VRH adviseert op uitgangspunten van brandbeveiligingsinstallaties
- ✓ VRH levert iedere controle een bijgewerkt opname rapport op ter advisering/ informatie aan de gemeente
- ✓ VRH levert bij de oplevering een opleverrapport op ter advisering aan de gemeente.

2.12 Toezicht evenementen

- ✓ VRH sluit aan bij vooroverleg (dienstenoverleg) grote (C) evenementen
- ✓ VRH controleert zelfstandig evenementen op basis van de classificatie (behandelaanpak)
  - Controle op categorieën B/C/D liggen bij de Preventie Inspecteur van Dienst
  - Controle op categorie A liggen bij de Risicobeheerder in de wijk
- ✓ VRH handelt ter plaatse gebreken af of schaalt op met de Gemeente

3 Aanlever voorwaarden

Om de juiste dienstverlening te kunnen leveren gelden de volgende uitgangspunten.

- ✓ Informatie uitwisseling gebeurt digitaal via OLO of een centraal mailadres:
  - Advisering Risicobeheersing algemeen: risicobeheersing@vrh.nl
  - Advisering VRH evenementen: evenementen@vrh.nl
  - Advisering VRH rechtsvolging: bezwaar@vrh.nl
  - Gemeente mailbox volgens bijlage "Contact gegevens Bevoegd Gezag"

- ✓ Het verzoek tot advies bestaat uit de volgende informatie:
  - Vertrouwelijkheid van de stukken (of zelfs geheimhouding)
  - Adviesvraag (activiteit, wijzigingen, integraal of specifiek advies)
  - Toets niveau (bij rechtens verkregen niveau is de laatste vergunning nodig)
  - Behandelaar bij de gemeente met contactinformatie
  - Het aanvraagformulier (indien van toepassing)

BIJLAGE 4 Uitwerking organisatorische projecten

In deze uitwerking is rekening gehouden met de ambities van Brandweer Nederland. Een win-winsituatie waarbij de organisaties staan voor dezelfde opgave, dezelfde taal spreken en werken aan overeenkomstige onderwerpen. In de volgende passages worden drie speerpunten beschreven voor de komende jaren en het ontwikkelpad voor risicobeheersing.

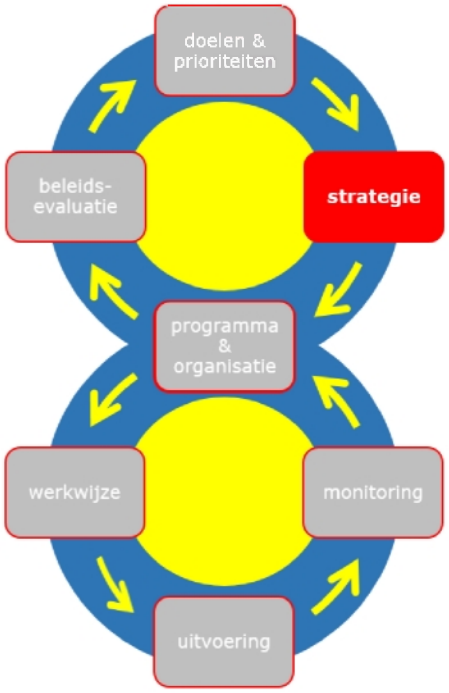

Risicogericht werken

Aan de hand van de visie Risicogerichtheid wordt de werkwijze van regelgericht naar risicogericht en van toezichthouder/ toetser naar adviseur verder doorontwikkeld. Geleid door drie stappen wordt het toepassen ingebed binnen risicobeheersing.

Stap 1, de risico's in beeld: vanuit een breder perspectief worden risico's geanalyseerd en geduid voor het prioriteren van de juiste (mitigerende) instrumenten op organisatieniveau. Dit betreft een continue proces gevoed door landelijke ontwikkelingen, onderzoeken en (regionale) risicoanalyses. Aan de hand van de uitkomsten wordt mede voor risicobeheersing de passende instrumenten bepaald.

Stap 2, integrale risicobenadering: binnen deze benadering vindt onderscheid plaats door te bepalen hoe en in welke mate invulling wordt gegeven aan de instrumenten. Onderdeel van de integrale risicobenadering is de advisering op het kenmerkenschema waarbij rekening wordt gehouden met het type gebouw, de techniek, het gedrag van gebruikers, de invloed op de omgeving, het brandverloop en de (on)mogelijkheden van de hulpverleningsdiensten. Met een krachtenveldanalyse wordt bepaald wie verantwoordelijk is voor, of bereid is de risico's te mitigeren. Dit heeft ook gevolgen voor de keuze om in het werk bijvoorbeeld te stimuleren of over te gaan op dwingend sturen.

Stap 3, duurzame gedragsverandering: regelgeving schrijft het minimale (brand)veiligheidsniveau voor. Deze regelgeving tezamen met handhaving is een eerste stap in risicobeïnvloeding. Een eerste stap omdat verschillende branden bij bouwwerken hebben aangetoond dat voldaan kan zijn aan het minimale brandveiligheidsniveau maar de praktijk anders heeft uitgewezen. Om veiligheid verder te laten toenemen is de doorontwikkeling van toezichthouder/ toetser naar veiligheidsadviseur van belang. Meer inzetten op onderhandelen in de voorfase, op uitnodigen, stimuleren tot aanvullende maatregelen en gedragsverandering. Dit vraagt niet langer alleen het toepassen van regelgeving maar het interpreteren van de geest van de regelgeving, verbonden aan de integrale risicobenadering, uitgevoerd in de adviseursrol.

Specialiseren
De komende periode zet risicobeheersing breed in op het doel specialisatie. Meer focus wordt gelegd op de kwalitatief hoogwaardige uitvoering van één specifieke taak of taakveld. Per taakuitvoering kan de focus verschillen op onder meer de vakinhoud, processen en het netwerk.

Taakuitvoering Risicomanagement: gaat daarbij in op het monitoren, analyseren, leren en adviseren omtrent de omgeving en milieu aspecten, die zowel een positieve als negatieve invloed kunnen hebben op de veiligheidsregio zelf en haar omgeving. Denk hierbij aan buurtbatterijen, geothermie, verduurzaming, multifunctioneel ruimtegebruik en inwoner verdichting en de energietransitie. Specialisaties die daarbij horen zijn de tunnelveiligheid, het omgevingsveiligheid, de infrastructuur, de milieuadvisering, (alternatieve) brandstoffen en 2e lijns brandonderzoek.

Taakuitvoering Toetsing: bouwt de komende periode verder aan de kennis en kunde die betrekking heeft op technologische en complexe vraagstukken alsmede het vroegtijdig aan tafel komen bij ontwikkelaars. Vijf specialisaties zijn ten tijde van dit schrijven in ontwikkeling. In het jaar 2020 zijn de specialisaties blussystemen, elektrische systemen, bouwkundige voorzieningen, FSE (Fire Safety Engineering) en gebruik & organisatie volwaardig en geïmplementeerd.

Taakuitvoering Toezicht: zal bij de gebouwgebruikers die hebben aangetoond te voldoen aan de minimale (brand)veiligheidseisen, specialiseren in het verder verhogen van de brandveiligheid. De risicoanalysemonitor[16] zal daarvoor worden ingezet waarbij de brandweer in haar adviseursrol met de gebruikers de monitor doorlopen en een risicogericht advies afgeven. Hiermee wordt ingezet op de duurzame gedragsverandering en integraal adviseren.

Taakuitvoering Brandveilig leven: zal specialiseren in het eigen vermogen voor het aangaan van allianties. Brandveilig leven interventies lenen zich in toenemende mate voor een co-creatieproces met partners. Door mee te bewegen en aan te sluiten bij initiatieven uit de samenleving, te verkennen waar de gemeenschappelijke belangen liggen en gezamenlijk optrekken kan mede invulling gegeven worden aan de organisatie doelstellingen van de brandweer. Van het zelf doen, via anderen doen.

[16] Analyse instrument op het ruimtelijke profiel, veilige ontvluchting en toetreding, beheersbaarheid, bestrijdbaarheid en gedrag & houding om te komen tot een risicogericht advies

Omgevingsrechtproof
Aankomende wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) beïnvloedt de uitvoeringspraktijk voor de organisatie. Een andere manier van werken en een andere manier van denken is als gevolg van het veranderende omgevingsrecht nodig.

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Het is mede de bedoeling dat de fysieke leefomgeving integraal wordt benaderd en meer lokaal maatwerk mogelijk wordt. Gemeenten kijken naar, en verwachten daarbij de inbreng op het gebied van veiligheid in de leefomgeving, van de organisatie. Met de wetgeving verandert het proces, de instrumenten en tot op zekere hoogte de taken van de organisatie.

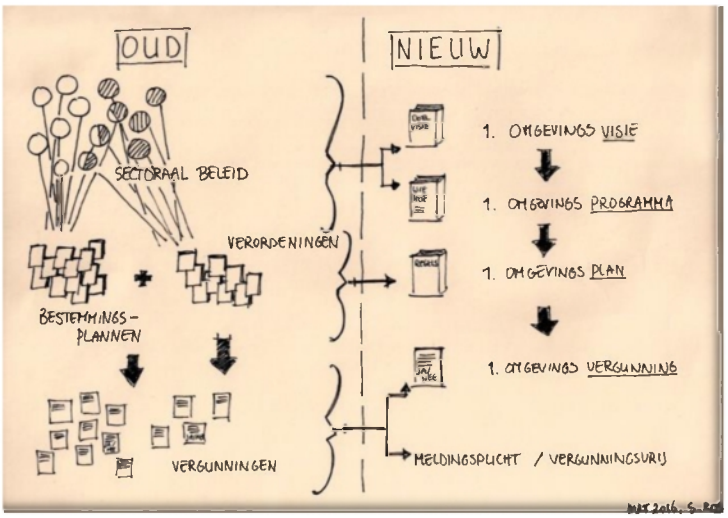

De Wkb privatiseert op termijn - geheel of gedeeltelijk - de bestaande preventieve bouwplantoets en het toezicht op de realisatiefase van bouwwerken. Niet de plannen vooraf, maar het gerealiseerde bouwwerk wordt getoetst op het voldoen aan bouwtechnische voorschriften door het bevoegd gezag. Wel zal de vergunningsaanvrager vooraf informatie overleggen die van belang is voor de brandweerinzet. Uitgangspunt is hierbij dat de brandweer adviseur is en blijft van de gemeente en andere bevoegde gezagen.

Een bestaand onderwerp maar in de geest van de wetgevingsontwikkelingen is het gemeentelijk Integraal Veiligheidsplan (IVP). In het IVP worden de ambities en de doelen op het gebied van veiligheid – en hiermee brandveiligheid - beschreven. Dit omvat de inspanningen die de gemeente zal verrichten en van de inspanningen die worden verwacht van de lokale (veiligheids)partners. Verbinding tussen het IVP en het regionaal beleidsplan is daarmee essentieel.

De komende jaren wordt de voorbereiding en de inzet op het omgevingsrecht geïntensiveerd door in te zetten op de volgende drie thema's die onderling nauw verbonden zijn.

Adviesrol nieuwe stijl
De organisatie zet in op de adviesrol nieuwe stijl (adviseur 3.0). Voor veiligheid houdt dit in dat de organisatie vanwege haar kennis en haar positie in bijbehorende netwerken de aangewezen partner is voor stakeholders als het gaat om veiligheidsvraagstukken. Er is kennis en contacten om kwalitatief hoogwaardige veiligheidsadviezen te geven. De organisatie is daarmee een risicogericht adviseur voor diverse partijen zoals het bevoegd gezag, planontwikkelaars, initiatiefnemers maar ook voor de private bouwplantoetsers (Wkb). Daar waar de kennis er (nog) niet is, is de organisatie in staat deze door middel van onderzoek en analyse te verwerven. Op inhoud komt de vernieuwing merendeels overeen met het speerpunt 'specialiseren' met de volgende aanvullingen.

Taakuitvoering Risicomanagement: zet de ontwikkeling van externe veiligheidsadviseur naar omgevingsadviseur door. De omgevingsadviseur schuift vroegtijdig aan tafel om mee te denken over de (juridische) borging van veiligheid in de verschillende planvormen via bijvoorbeeld planregels, beleidsregels of omgevingswaarden. Nadrukkelijke aandacht wordt daarbij gegeven aan organisatie thema's zoals de crisistypen, incidentbestrijding, bluswatervoorziening, bereikbaarheid, risicogerichtheid en zelfredzaamheid.

Taakuitvoering Toetsing: adviseert de gemeenten grotendeels aan voorkant van het VTH-proces tijdens de vooroverlegfase en tegen de opleveringsfase van bouwwerken. Voor het hoger risicovolle objecten lijkt de bestaande adviesrol te blijven bestaan.

Taakuitvoering Toezicht: door de verandering in het meldings- en vergunningsstelsel vindt een verdere verschuiving plaats naar het toezichthouden op de algemene geldende regels en de daadwerkelijke risico's. Er wordt ingezet op het risicogericht adviseren met inbegrip van de lokale regelgeving die is vastgelegd in het zo geheten omgevingsplan en de meldingen.

Taakuitvoering Brandveilig leven: sluit aan bij de totstandkoming en uitvoering van de gemeentelijke IVP's. In gesprek met belanghebbende en door gezamenlijke inzet op veiligheidsvraagstukken wordt mede invulling gegeven aan de organisatie doelen.

Borging van adviestaak in het regionaal beleidsplan
De uitvoeringstaken van risicobeheersing moeten op termijn in het licht van de Omgevingswet geborgd worden in het regionaal beleidsplan. Dit geldt voor de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen, vergunningsaanvragen die betrekking hebben op een milieubelastende activiteiten en brandveiligheid als geheel voor het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crisis.

Informatievoorziening
De komende periode zal onderzocht worden wat de mogelijkheden, onmogelijkheden, verplichtingen en gevolgen zijn van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) voor de organisatie. Het DSO ondersteunt gebruikers bij de uitvoering van processen voor planvorming, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het is een geordend, verbonden en samenhangend geheel van wet- en regelgeving, afspraken en digitale voorzieningen, gegevens en bronnen.

Ook veiligheidsinformatie zal ondergebracht worden in het stelsel. De organisatie is gebruiker van de informatie, hierbij moet gedacht worden aan gegevens over bedrijven met gevaarlijke stoffen, aanwezige brandpreventieve voorzieningen in gebouwen en over de primaire bluswatervoorziening. Ook is de organisatie bronhouder voor informatie, waarbij gedacht kan worden aan gegevens over branden, secundaire en tertiaire bluswatervoorziening, rampbestrijdingsplannen, bereikbaarheidskaarten. De informatie in het stelsel moet voldoen aan de 3 b's: (Juridisch) bestendig, betrouwbaar, bereikbaar (en dus navolgbaar).

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
		Z-HZ_BP-2017-3315	19-0040076	

CONTACTPERSOON
mevrouw W.C.M. Niekus - de Vries

DOORKIESNUMMER
0174-673938

ONDERWERP
Aanbiedingsbrief Raad Bestemmingsplan "Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande"

CLUSTER/TEAM
BE/ Stedenbouw en Bestemmingsplannen

DATUM VERZONDEN
14 MAART 2019

Geachte raad,

In onze vergadering van 12 maart hebben wij besloten het ontwerpbestemmingsplan "Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande" (met identificatienummer NL.IMRO.1783.GTGWDIJKRWLnb15pbp-ON01) van 22 maart 2019 tot en met 2 mei 2019 ter inzage te leggen op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande' voorziet in een juridisch-planologische regeling voor het mogelijk maken van het oprichten van een vrachtwagenparkeerplaats voor zes vrachtwagens nabij Dijckerwaal 15 in 's-Gravenzande. Als gevolg van de herinrichting van bedrijventerrein Teylingen was de behoefte hieraan ontstaan.

Het bestemmingsplan wijzigt de begrenzing van het glastuinbouwgebied zoals bedoeld in de Verordening Ruimte van de Provincie. Het plan bevat een motivering waaruit blijkt dat deze wijziging beperkt is en dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied. De Provincie heeft hiermee in het kader van het wettelijk vooroverleg ingestemd.

Bij de locatiekeuze, het ontwerp en de bestemmingsregels is rekening gehouden met de belangen van omwonenden, het aangrenzende glastuinbouwbedrijf en van recreatie. Buiten de reacties van de wettelijk vooroverlegpartners als bedoeld in artikel 3.1.1, lid 1 Besluit ruimtelijke ordening zijn er geen inspraakreacties vanuit omwonenden of aangrenzende bedrijven ingediend. Conform de nota van beantwoording vooroverlegreacties zijn alle reacties uit het vooroverleg verwerkt in het ontwerp bestemmingsplan of zijn voor kennisgeving aangenomen.

Hieronder is het plangebied afgebeeld. De parkeerplaats beslaat iets minder dan één derde van het plangebied. De rest van het plangebied wordt ingevuld met groen en water. De aanwezige bunker uit de Tweede Wereldoorlog zal worden ontsloten met een voetpad.

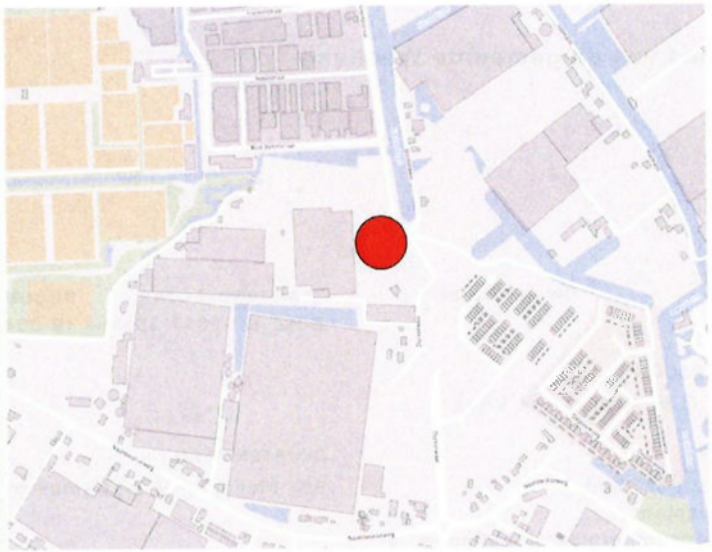

Het ontwerpbestemmingsplan wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website (https://www.gemeentewestland.nl/wonen-bouwen-en-verbouwen/ruimtelijke-plannen/bestemmingsplannen-in-procedure.html en op www.ruimtelijkeplannen.nl met de naam 'Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande'. Daarnaast worden alle in procedure zijnde bestemmingsplannen met bijbehorende stukken beschikbaar gesteld in I-Babs onder het kopje bestemmingsplannen/31-12-2018. Raadsleden hebben de mogelijkheid om technische vragen te stellen via de griffie.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,

A.C. Spindler

de burgemeester,

B.R. Arends

Documentnummer: 19-0040076

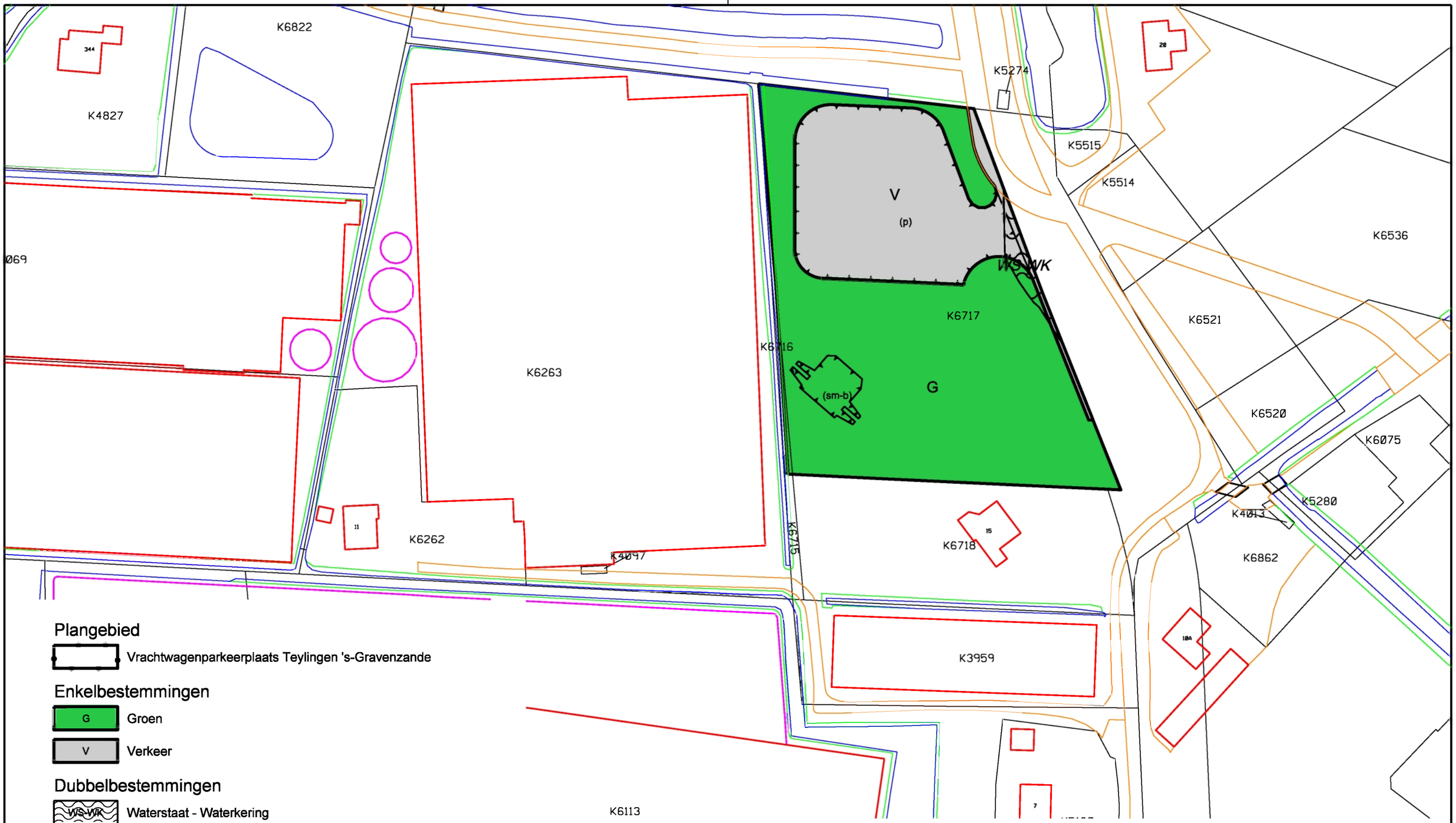

Plangebied

Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen 's-Gravenzande

Enkelbestemmingen

G — Groen

V — Verkeer

Dubbelbestemmingen

WS-WK — Waterstaat - Waterkering

Functieaanduidingen

(p) — parkeerterrein

(sm-b) — specifieke vorm van maatschappelijk - bunker

GEMEENTE WESTLAND

Postadres: Postbus 150 2670 AD Naaldwijk

Tel: (0174) 140174 Fax: (0174) 673 600 www.gemeentewestland.nl

Cluster Beleid

Bezoekadres: Laan van de Glazen Stad 1 2672 TA Naaldwijk

Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen te 's-Gravenzande

Datum BGT 20-12-18

Schaal	1 : 1000	Getekend	LH	Formaat	A3	Status	Ontwerp
Datum	20-02-18	Gewijzigd	12-02-19	Dossier	NL.IMRO.1783.	Tek. Nr.	Dijckerwaal

VRACHTWAGENPARKEERPLAATS TEYLINGEN, 'S-GRAVENZANDE

bestemmingsplan
NL.IMRO.1783.GTGWDIJKRWLnb15pbp-ON01
ontwerp

GEMEENTE WESTLAND

Inhoudsopgave

Toelichting 5

Hoofdstuk 1 Inleiding 6

1.1 Aanleiding 6

1.2 Ligging plangebied 6

1.3 Geldend bestemmingsplan 7

1.4 Leeswijzer 7

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie 8

2.1 Planbeschrijving 8

2.2 Gemeentelijk beleidskader 10

2.3 Beleidskader van het hoogheemraadschap 12

2.4 Provinciaal beleids- en normenkader 13

2.5 Beleids- en normenkader van de rijksoverheid 14

2.6 Conclusie 16

Hoofdstuk 3 Onderzoek 17

3.1 Geluid 17

3.2 Luchtkwaliteit en stikstofdepositie 17

3.3 Externe veiligheid 19

3.4 Water 20

3.5 Bodem 22

3.6 Ecologie 23

3.7 Cultuurhistorische aspecten 25

Hoofdstuk 4 Juridische planbeschrijving 28

4.1 Planvorm 28

4.2 Bestemmingsregeling 30

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid 32

5.1 Economische uitvoerbaarheid 32

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 32

Bijlagen bij de toelichting 33

Bijlage 1 Explosieven 34

Bijlage 2 Onderzoek bodem 39

Bijlage 3 onderzoek geluid 123

Bijlage 4 Beschouwing geluid, luchtkwaliteit, stikstofdepositie 161

Bijlage 5 ecologisch onderzoek 168

Bijlage 6 archeologisch onderzoek 189

Bijlage 7 Watersleutel 193

Bijlage 8 Nota beantwoording reacties 3.1.1. BRO overleg 196

Regels 199

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 200

Artikel 1 Begrippen 200

Artikel 2 Wijze van meten 205

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 206

Artikel 3 Groen 206

Artikel 4 Verkeer 207

Artikel 5 Waterstaat - Waterkering 208

Hoofdstuk 3 Algemene regels 209

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 209

Artikel 7 Algemene gebruiksregels 210

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels 211

Artikel 9 Overige regels 212

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 213

Artikel 10 Overgangsrecht 213

Artikel 11 Slotregel 214

Bijlagen bij de regels 215

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 30 juni 2015 is het bestemmingsplan Teylingen VI te 's-Gravenzande vastgesteld. Ten gevolge van het uitvoeren van dit plan, zijn vrachtwagenparkeerplaatsen aan de Buijs Ballotstraat op het bedrijventerrein Teylingen komen te vervallen.

Vervolgens heeft de gemeente onderzocht of er vervangende ruimte gevonden kon worden voor het vrachtwagenparkeren. Deze ruimte is gevonden op een kavel nabij Dijckerwaal 15 in 's-Gravenzande, langs de nieuwe verbindingsweg Teylingen (2e Ontsluitingsweg Teylingen).

Het gaat om zes parkeerplaatsen. Het parkeren van vrachtwagens met gevaarlijke stoffen is niet toegestaan. Het is voor de chauffeurs niet toegestaan in hun cabines te overnachten.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied ligt aan de zuidoostkant van de kern 's-Gravenzande, ten zuiden van bedrijventerrein Teylingen, ten westen van de 2e ontsluitingsweg en ten noorden van het perceel Dijckerwaal 15.

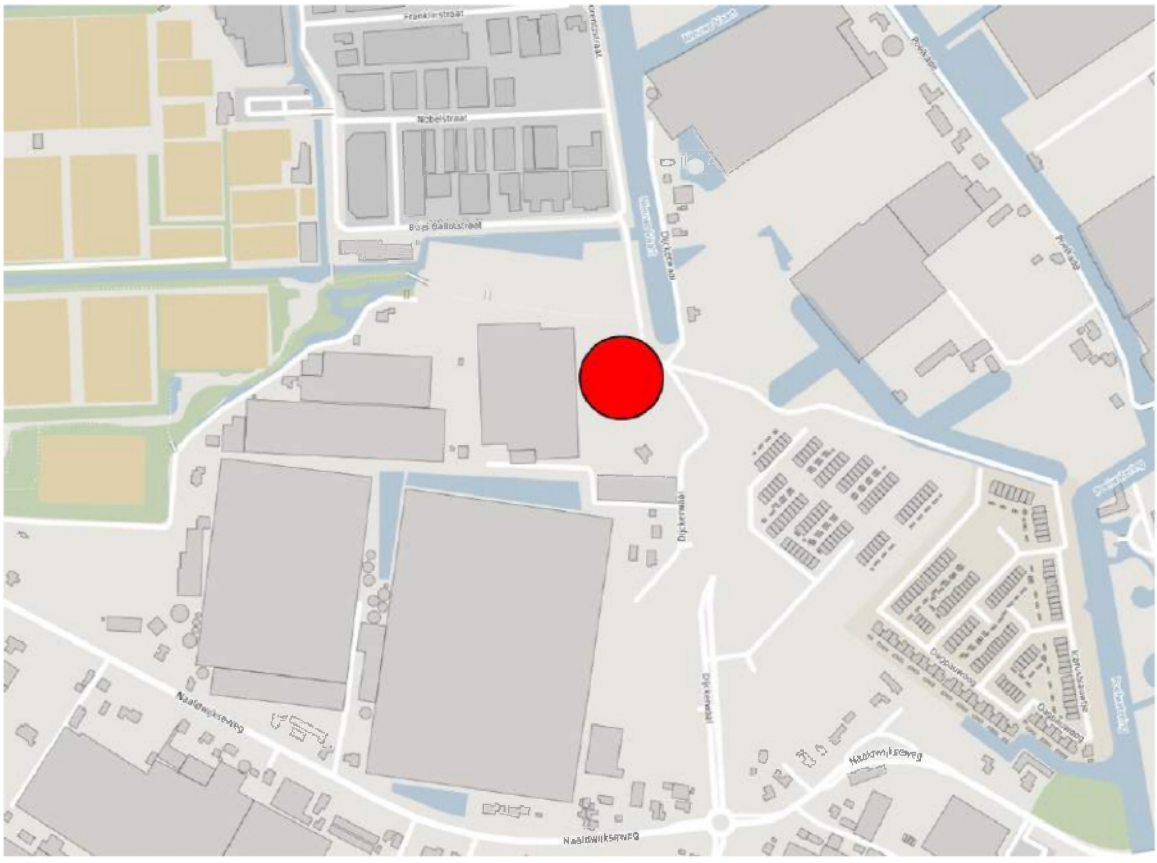

figuur 1. ligging plangebied

1.3 Geldend bestemmingsplan

Binnen het plangebied zijn, tot het van kracht worden van dit bestemmingsplan, de volgende bestemmingsplannen van kracht:

"Glastuinbouwgebied Westland" , vastgesteld op 19 december 2012;

"Dijckerwaal fase 2", vastgesteld op 11 oktober 2016.

1.4 Leeswijzer

Het bestemmingsplan bestaat uit een toelichting, planregels en een planverbeelding. De toelichting is als volgt opgebouwd. In Hoofdstuk 2 worden het plangebied en het plan op hoofdlijnen beschreven en wordt het plan getoetst aan het ruimtelijk beleidskader. In Hoofdstuk 3 zijn de resultaten samengevat van de onderzoeken naar de effecten van het plan op het gebied van milieu, water, ecologie, archeologie en cultuurhistorie. In Hoofdstuk 4 wordt dieper ingegaan op de planvorm en de achtergrond bij de regels die zijn opgenomen voor de verschillende bestemmingen. Tot slot wordt in Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid ingegaan op de economische en de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie

2.1 Planbeschrijving

Het gebied was in de tweede helft van de twintigste eeuw bebouwd met kassen. Omtrent 2003 zijn deze afgebroken en sindsdien is het gebied als weidegrond in gebruik geweest. In de zuidwesthoek van het gebied ligt een bunker uit de TweedeWereldoorlog, onderdeel van de Atlantikwall / Festung Hoek van Holland.

Het gebied grenst aan een woonperceel in het zuiden, aan een kas in het westen, aan een ecologische en recreatieve zone in het noorden en aan de toekomstige ontsluitingsweg van bedrijventerreinTeylingen en woonwijk Dijckerwaal in het oosten.

Veruit het grootste deel van het plangebied heeft (tot de inwerking treding van voorliggend plan) de bestemming Agrarisch - Glastuinbouw. Daar overheen ligt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie en voor een klein deel de dubbelbestemming Waterstaat - Waterkering. Tenslotte heeft een klein deel van het plangebied de huidige bestemming Groen.

figuur 2. Plangebied en directe omgeving in 2017

Het plangebied is ongeveer 100 x 70 meter groot (7.500 m²). De parkeerplaats neemt daarvan 1/3 deel in beslag. Bij de locatiekeuze, het ontwerp en de bestemmingsregels voor het parkeerterrein is rekening gehouden met de belangen van omwonenden, het aangrenzende glastuinbouwbedrijf en van recreatie. De parkeerplaats voldoet bij het voorgeschreven gebruik aan de richtlijnen voor geluidhinder.

De rest van het plangebied wordt met groen en water ingevuld. De bedoeling is om het gebied rondom de bunker in het kader van de Erfgoedlijn Atlantikwal bezoekbaar te maken en een recreatieve/cultuurhistorische meerwaarde te geven door iets over de geschiedenis op de locatie te vertellen in woord, beeld en ontwerp van het groengebied.

Aanvankelijk was er sprake van een ruimtereservering voor de ontsluiting van het glastuinbouwbedrijf; de ligging van de parkeerplaats is daarop aangepast. Vanuit de sector zijn echter geen ontwikkelingen meer te verwachten die de behoefte aan de ontsluiting met zich meebrengen. Om dezelfde reden is er vanuit de sector geen bezwaar tegen de beëindiging van de glasbestemming.

2.2 Gemeentelijk beleidskader

2.2.1 Structuurvisie Westland 2025

Op 17 december 2013 heeft de raad van de gemeente Westland de Structuurvisie Westland 2025; Perspectief 2040 vastgesteld, een en ander als geboden in artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening. In de Structuurvisie worden de ruimtelijk gewenste ontwikkelingen tot 2025 aangegeven, met een doorkijk naar 2040.

De kracht van Westland zit in de onderlinge verwevenheid en afhankelijkheid van functies binnen het glastuinbouwcluster. Om welvarend te blijven zal Westland zich steeds meer richten op kennisontwikkeling en innovatie, handel en logistiek en duurzame glastuinbouw. Dat doet Westland aan de hand van de volgende speerpunten:

- groei van het hele glastuinbouwcluster faciliteren: producerende, toeleverende, verwerkende en distribuerende bedrijven;
- moderniseren van het teeltareaal: faciliteren van modernisering door randvoorwaarden te scheppen op het gebied van ontsluiting en ruimtelijke ordening;
- verduurzaming cluster: water en energie;
- aandacht besteden aan de ruimtelijke kwaliteit en veiligheid in het gebied: goede verhouding tussen verdiencapaciteit en kwaliteit en belevingswaarde van omgeving;
- passende lokale economie;
- verbeteren bereikbaarheid.

In de Structuurvisie is in hoofdlijnen het verbeteren van de bereikbaarheid van Westland opgenomen. Het verbeteren van de bereikbaarheid ondersteunt de ambities om een duurzame Greenport gemeente te zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is. Speerpunten voor de bereikbaarheid zijn:

- aansluiting op het rijkswegennet verbeteren;
- realiseren vlinderstructuur Westland;
- mobiliteitsmanagement;
- hoogwaardig openbaar vervoer ontwikkelen;
- langzaam verkeer stimuleren;
- ontsluiting kernen en glastuinbouwgebieden verbeteren.

De kaders voor onder andere duurzaam veilige inrichting van de wegen en de parkeernormen zijn

opgenomen in het Westlands verkeer en vervoersplan.

De mate van leefbaarheid wordt niet alleen bepaald door de vitaliteit van de kernen, maar zeker ook door de gebiedskwaliteit van de leefomgeving. Daarbij neemt de groenblauwe hoofdstructuur een prominente plek in, als het gaat om de vrijetijdsbesteding van de Westlanders en bezoekers van de gemeente.

De groenblauwe hoofdstructuur van Westland bestaat uit de kust, de Poelzone, de Zwethzone, de Westlandse Zoom, de Gantel en de Blakervaart, die voor mens en dier een reis door Westland aantrekkelijk maken. De stepping stones Staelduinse Bos, Wollebrand, Plas van alle Winden en Prinsenbos vormen de hoofdstructuur, die de kust aan de Hof van Delfland binden.

Toepassing

Het plangebied valt op de plankaart binnen het kleinschalig glastuinbouwgebied. Aan een glasbestemming blijkt op deze plaats geen behoefte te bestaan. Zie verder paragraaf 2.4.2

Dit bestemmingsplan is vanuit verkeerskundig oogpunt akkoord voor wat betreft de compensatie van parkeerplaatsen voor het bedrijventerrein Teylingen.

Dit bestemmingsplan bevat enkele elementen die een bijdrage kunnen leveren aan het beleven van de groen-blauwe omgeving. De historische bunker komt te liggen in een setting met veel groen, nabij het Westlandse vaarnetwerk. Dit biedt mogelijkheden voor rondleidingen.

2.2.2 Algemene Plaatselijke Verordening

In de Algemene Plaatselijke Verordening Westland 2016 is een verbod opgenomen op het parkeren van 'overlastgevende voertuigen', ofwel voertuigen langer dan 6 meter of hoger dan 2,4 meter.

Op grond van het 'Aanwijzingsbesluit parkeren overlast gevende voertuigen 2016', gebaseerd op de APV art. 5:8, zijn de locaties aangewezen waar dit verbod geldt (namelijk alle wegen binnen de bebouwde kom). Tevens worden de locaties opgesomd die van dit verbod zijn uitgezonderd.

Burgemeester en wethouders zullen het onderhavige parkeerterrein aanwijzen als uitzonderingslocatie.

2.2.3 Handhavingsbeleid

Handhaven op maat

Op 17 november 2015 hebben burgemeester en wethouders van Westland de beleidsnota 'Handhavingsbeleid, integrale handhaving Wabo taken' vastgesteld.

De handhaving van de regelgeving vervat in dit plan is een bevoegdheid van burgemeester en wethouders. Het gaat daarmee vooral om de planregels inzake het bouwen en het gebruik van gronden

en bouwwerken. Een aantal vormen van gebruik wordt specifiek aangeduid als strijdig met de bestemming, zodat handhavend optreden hiertegen eenduidig mogelijk is. Uiteraard betreft het hier een niet-limitatieve opsomming. Handhaving van dit plan is van belang om de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid er van in stand te houden. Daarnaast heeft handhaving uiteraard ook een belangrijke functie in het kader van de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. De planregels in dit plan zijn voldoende duidelijk, concreet en toepasbaar om te kunnen handhaven. Handhaving van het plan zal in de praktijk primair plaatsvinden via de bestemmingsplantoets in het kader van de omgevingsvergunning en door feitelijk toezicht op de aanwezigheid van bouwwerken en op gebruiksactiviteiten. Bij gebleken strijdigheid met het plan wordt, afhankelijk van de prioriteitsstelling, een handhavingstraject ingezet.

2.3 Beleidskader van het hoogheemraadschap

2.3.1 Beleidsnota Beperken en voorkomen wateroverlast (2014)

a. Algemeen

Op 10 juli 2014 heeft het Hoogheemraadschap van Delfland de beleidsnota “Beperken en voorkomen wateroverlast” vastgesteld. Deze beleidsnota is van belang voor iedereen die plannen ontwikkelt, die van invloed kunnen zijn op het functioneren van het watersysteem. De beleidsnota bevat het Delflandse beleid op hoofdlijnen voor het op orde brengen en houden van het watersysteem ten aanzien van wateroverlast. Het gaat daarbij om zowel het oplossen van bestaande knelpunten als om het voorkomen van nieuwe knelpunten. De zes uitgangspunten die Delfland hierbij hanteert, zijn:

- Delfland hanteert de waterkwantiteitsnormen uit de provinciale waterverordening als ijkpunt om aan zijn wettelijke taak als waterkwantiteitsbeheerder te voldoen;
- Bij de uitwerking en afweging van maatregelen voor het op orde brengen en houden van het watersysteem wordt naar het functioneren van het hele watersysteem gekeken;
- Het hanteren van het stand-still-beginsel, hetgeen betekent dat de kans op wateroverlast niet mag toenemen als gevolg van een ingreep in het watersysteem of een handeling die invloed heeft op het functioneren van het watersysteem;
- De structuur van het watersysteem mag niet verslechteren;
- De beheerbaarheid van het systeem mag niet achteruitgaan;
- Samenwerking met gebiedspartners om het watersysteem op orde te brengen en te houden (gebiedsgerichte aanpak);
- Delfland zet in op maatregelen die leiden tot het hoogste maatschappelijke rendement tegen de laagste maatschappelijke kosten, door bij zijn inzet in gebiedsprocessen een afweging te maken op basis van het te verwachten maatschappelijke rendement van deze inzet (marktgerichte aanpak);
- Het niet op voorhand uitsluiten van oplossingen om het watersysteem op orde te brengen en te houden, alle oplossingen meewegend (afwegingskader).

b. Ruimtelijke plannen

Ruimtelijke plannen kunnen gevolgen hebben voor de kans op wateroverlast. Als aanvulling op de Handreiking watertoets voor gemeenten (zie volgende paragraaf) zijn voor het beperken en voorkomen van wateroverlast extra beoordelingscriteria, richtlijnen en aandachtspunten geformuleerd. Een deel hiervan luidt als volgt:

- de kans op wateroverlast mag niet toenemen als gevolg van de mogelijkheden in het ruimtelijke plan;
- de structuur van het watersysteem mag door het ruimtelijk plan niet verslechteren;
- het is ongewenst, dat door het ruimtelijk plan een toename van de waterafvoer uit een gebied ontstaat;
- het ruimtelijk plan vormt geen belemmering voor beheer en onderhoud van het watersysteem;
- het watersysteem kan op orde worden gebracht en gehouden door maatregelen te nemen in “de weg van het water”: van vasthouden waar de regen valt, opvangen in het watersysteem (bergen) tot de afvoer het gebied uit;

- borging van de vasthoudmaatregelen in het kader van het ruimtelijk plan en eventueel bijbehorende exploitatieplan is noodzakelijk;
- waterbergingen worden ruimtelijk geborgd;
- primaire wateren en bijbehorende andere waterstaatswerken worden ruimtelijk geborgd;
- beheer en onderhoud van het watersysteem mag niet worden belemmerd;
- om wateroverlast te voorkomen is het gewenst om de laagste delen van een waterhuishoudkundige eenheid niet te bebouwen, tenzij andere maatregelen zoals het ophogen van de gronden, waar gebouwd gaat worden, een efficiënte maatregel blijkt te zijn.

2.3.2 Handreiking watertoets voor gemeenten (2014)

Op 14 april 2014 (herzien op 7 juli 2016) is de nieuwe “Handreiking watertoets voor gemeenten” vastgesteld. De nieuwe handreiking biedt gemeenten, adviesbureaus en projectontwikkelaars handvatten voor de invulling van het proces en de inhoud van de watertoets voor ruimtelijke plannen op gemeentelijk niveau. De handreiking is gebaseerd op bestaand beleid van Delfland en sluit aan op de Wet ruimtelijke ordening, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Crisis- en herstelwet en de Waterwet.

In paragraaf 3.5 van deze toelichting is beschreven op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van dit bestemmingsplan voor de waterhuishouding.

2.3.3 Waterbeheerplan 2016-2021

Een waterbeheerder is op grond van artikel 4.6 van de Waterwet verplicht om voor de onder zijn beheer staande watersystemen een beheerplan vast te stellen. Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft haar nieuwe waterbeheerplan voor de periode 2016-2021 vastgesteld op 19 november 2015.

In het waterbeheerplan worden kaders gesteld voor, onder andere, de waterveiligheid en het voorkomen van wateroverlast.

2.4 Provinciaal beleids- en normenkader

2.4.1 Visie ruimte en mobiliteit (2014)

Op 9 juli 2014 hebben provinciale staten van Zuid-Holland de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld, Met de VRM wordt op hoofdlijnen sturing gegeven aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

Zuid-Holland kent onder de noemer Greenports een aantal (glas)tuinbouwconcentratiegebieden die zich kenmerken door hun clusterwerking en de primaire productie en teelt van tuinbouwgewassen. De greenports vormen samen met het haven-industrieel complex het fundament van de Zuid-Hollandse economie. Evenals het havencomplex bevinden de greenports zich in een transitie.

De verdere ontwikkeling van de glastuinbouwgebieden tot een economisch concurrerende en duurzame greenport is van provinciaal belang. De provincie wil de Greenports in Zuid-Holland waar mogelijk versterken en de transitie versnellen.

Hierbij wordt het proces van verdergaande schaalvergroting, innovatie, verduurzaming en vervlechting van het logistieke netwerk van de greenports met de Rotterdamse haven steeds belangrijker.

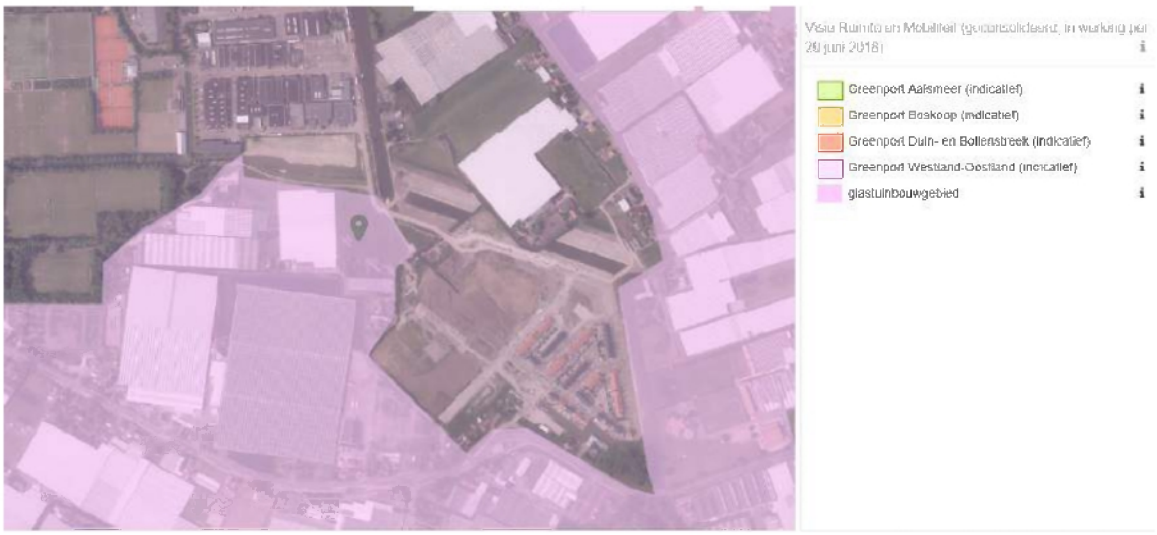

2.4.2 Verordening ruimte 2014

In de Verordening ruimte 2014, een verordening als bedoeld in artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening, worden regels gesteld aan bestemmingsplannen. Die regels betreffen de bebouwde ruimte en mobiliteit, de ruimtelijke kwaliteit, de combinatie landschap-groen-erfgoed en de combinatie energie-water-bodem.

Dit bestemmingsplan heeft betrekking op gronden die binnen het glastuinbouwgebied liggen. Op deze gronden worden volgens artikel 2.1.5 alleen tuinbouwbedrijven met bijbehorende voorzieningen toegelaten. Deze regel draagt bij aan de doelstelling dat de greenport zich kan ontwikkelen (zie ook 2.4.1). Mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan deze doelstelling, kan van de regel in beperkte mate worden afgeweken (artikel 3.3.2). Aan deze voorwaarde wordt in ieder geval voldaan als het gaat om een voor de glastuinbouw incourante kavel, het plan de herstructurering niet in de weg staat en het geen onevenredige beperkingen oplegt aan de bedrijfsvoering van de omliggende glastuinbouwbedrijven.

De bestemming vrachtwagenparkeerplaats is ten behoeve van een bedrijventerrein; daarmee wordt afgeweken van artikel 2.1.5. Aan de hand van de voorwaarde voor afwijken is onderzocht of de afwijking acceptabel is. Het gaat hier om een perceel dat te klein is voor de bouw of uitbreiding van een kas. Het plangebied in zijn geheel meet 7.500 m², en de aanwezigheid van een bunker maakt dat daar bijna de helft van af gaat. Het perceel is al sinds zo'n 20 jaar niet bebouwd. Bij de planvoorbereiding is met de sector besproken of er op deze locatie behoefte is aan een ontsluitingsweg voor de eventueel te herstructureren aangrenzende kassen. Vanuit de sector is echter aangegeven dat er geen perspectief is op de herontwikkeling van glas op de naastgelegen locatie.

Het parkeren van vrachtwagens zal op voldoende afstand van het naastgelegen glastuinbouwbedrijf plaatsvinden, zodat de bedrijfsvoering niet door schaduwwerking of op andere wijze wordt belemmerd.

Dit bestemmingsplan is dus in lijn met de regels van de Verordening.

2.5 Beleids- en normenkader van de rijksoverheid

2.5.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de structuurvisie formuleert het Rijk drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028), namelijk:

1. het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland (o.a. Mainports, Brainports en Greenports);

2. het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;

3. het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving, waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Het Westland is aangewezen als Greenport.

Figuur 5 – Nationale ruimtelijke hoofdstructuur; uitsnede Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (bron: ministerie van Infrastructuur en Milieu)

2.5.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is door het Rijk normatief vertaald naar het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Het Besluit omvat alle ruimtelijke Rijksbelangen die juridisch doorwerken op het niveau van bestemmingsplannen. Het gaat om kaders voor onder meer het bundelen van verstedelijking, de bufferzones, nationale landschappen, de Ecologische hoofdstructuur, de kust, grote rivieren, militaire terreinen, mainportontwikkeling van Rotterdam en de Waddenzee.

2.5.3 Ladder duurzame verstedelijking

Inleiding

In deze paragraaf is het bestemmingsplan getoetst aan de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (LDV) als neergelegd in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening en als verder aangevuld inspecifiek artikel 2.1.1 van de Verordening ruimte 2014 van de provincie Zuid-Holland. De LDV stelt eisen aan bestemmingsplannen met het oog op een zorgvuldige afweging, transparante besluitvorming en een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. De LDV heeft als doel om zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren en overprogrammering op regionaal niveau te voorkomen.

Toepassing LDV op dit bestemmingsplan

In dit kader wordt eerst beoordeeld of de aanleg van een vrachtwagenparkeerplaats wordt beschouwd als nieuwe stedelijke ontwikkeling. In artikel 1.1.1. lid 1 aanhef en onder i Bro wordt een stedelijke ontwikkeling gedefinieerd als een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Uit de Handreiking

'Ladder voor duurzame verstedelijking' (Ministerie I&M, versie 2: november 2013) wordt de term 'andere stedelijke voorzieningen' omschreven als "accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure". Op basis van de omschrijving in het Bro en de Handreiking en de overweging dat de aanleg van de vrachtwagenparkeerplaats niet leidt tot overprogrammering / leegstand (de strekking van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking) wordt de aanleg van de vrachtwagenparkeerplaats niet beschouwd als een stedelijke ontwikkeling. De Ladder voor Duurzame Verstedelijking is op onderhavig plan derhalve niet van toepassing.

2.6 Conclusie

Dit bestemmingsplan maakt de aanleg van een vrachtwagenparkeerplaats mogelijk. Dit voornemen past niet binnen de beleidskaders van gemeente en Provincie voor glastuinbouwgebied. Uit overleg met de glastuinbouwsector is gebleken dat het perceel geen betekenis heeft voor de vestiging van duurzaam glas.

De ontwikkeling is voor het overige in overeenstemming met de beleidskaders van de verschillende overheden.

Hoofdstuk 3 Onderzoek

3.1 Geluid

3.1.1 Wettelijk kader

Wet geluidhinder

Met de Wet geluidhinder wordt, vanuit een goed milieubeheer, een aantal specifieke geluidsgevoelige bestemmingen beschermd zoals woningen, onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. De geluidszonering die door deze wet wordt voorgeschreven, ligt rondom bedrijventerreinen, langs wegen voor wegverkeer, langs spoor-, tram- en metrowegen en rondom of langs andere geluidsoverlast veroorzakende objecten. Aan de geluidsbelasting op de (gevels van de) geluidsgevoelige objecten worden grenzen gesteld terwille van het woon- en leefklimaat.

In het algemeen is een geluidsbelasting op de gevel van een bestaande woning tot een maximum van 55 dB(A) toegestaan. Op andere geluidsgevoelige objecten kan die norm anders zijn. De wet kent de aanname dat het gebruik van een autoweg waarvoor als verkeersmaatregel een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt, geen ongeoorloofde geluidsbelasting teweeg brengt. In een bestemmingsplan dat voorziet in ruimtelijke ontwikkeling, moet verantwoord zijn dat het bestemmingsplan uitvoerbaar is op grond van toelaatbare geluidhinder ten opzichte van geluidsgevoelige objecten. Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening dient rekening te worden gehouden met de zogeheten geluidszonering.

3.1.2 Onderzoek en conclusie

De vrachtwagenparkeerplaats vormt geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Er gelden daarom geen duidelijke geluidsnormen. Wel is het wenselijk de optredende geluidsniveaus te beoordelen in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Hierbij worden de geluidsnormen uit de 'Handreiking industrielawaai en vergunningverlening' als richtlijn gehanteerd.

De geluidsbelasting ten gevolge van de vrachtwagenparkeerplaats is uiteengezet in het onderzoek geluid. Op de parkeerplaats vinden geen laad- of losactiviteiten plaats. Er is van uit gegaan dat er geen vrachtwagens parkeren met in werking zijnde koelunits. Piekgeluiden kunnen optreden bij het optrekken van een vrachtwagen en bij het afblazen van remlucht.

Het parkeerterrein is zó ontworpen, dat manouvreren / achteruit insteken niet nodig is. Er zal dus geen hinder zijn van gepiep van de achteruitrijsignalering.

Onderzocht is of het zinvol en haalbaar is om aanvullende maatregelen te treffen. Dit wordt niet realistisch geacht.

Uit de berekeningen blijkt dat voldaan kan worden aan de voorgestelde richtlijnen betreffende geluidhinder. Voorwaarde hiervoor is dat het in werking hebben van een koelunit op het vrachtwagenparkeerterrein niet is toegestaan.

3.2 Luchtkwaliteit en stikstofdepositie

3.2.1 Wettelijk kader

lucht

Sinds 15 november 2007 zijn de huidige luchtkwaliteitseisen in de Wet milieubeheer van kracht. Deze eisen zien op de kwaliteit van de lucht, die wij inademen en daarmee op het voorkomen van verslechtering van die lucht als gevolg van diverse luchtverontreinigende stoffen zoals fijn stof en stikstofdioxide (NO_2). Met deze wet moet rekening worden gehouden met het ontwikkelen en realiseren van ruimtelijke plannen. Het principe daarbij is dat de lucht niet boven een bepaalde grenswaarde mag

verslechteren ten gevolge van die plannen, tenzij die verslechtering elders in de nabijheid - of in het plangebied - wordt gecompenseerd (de projectsaldering).

De wet kent een minimumdrempel voor gevallen die niet in betekende mate bijdragen aan concentratie in de buitenlucht van bijvoorbeeld fijn stof. In de daartoe opgestelde Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) wordt een aantal soorten projecten genoemd, die nauwelijks van invloed zijn op de luchtkwaliteit.

stikstof

Met de inwerkingtreding van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in juli 2015 is bepaald dat berekend dient te worden of een nieuwe activiteit een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zal geven. Indien dit inderdaad het geval is, dient beoordeeld te worden of de natuurlijke kenmerken van betrokken Natura 2000-gebieden dermate in het geding zijn dat gesproken kan worden van een significant negatief effect, of dat de verslechtering niet significant is en de planontwikkeling aanspraak kan maken op benutting van de ontwikkelingsruimte. Met de invoering van het PAS geldt alleen nog een vergunningplicht voor activiteiten die meer dan 1 mol stikstofdepositie per hectare per jaar geven op een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Bij een stikstofdepositie tussen de 0,05 mol en 1 mol N/ha/j bestaat er een meldingsplicht.

3.2.2 Onderzoek

Op 30 november 2016 heeft het bureau Goudappel Coffeng een Beschouwing geluid, luchtkwaliteit, stikstofdepositie uitgevoerd. De beschouwing is gebaseerd op eerder onderzoek uit

2016 naar de effecten van de nieuwe verbindingsweg tussen bedrijventerrein Teylingen en de Naaldwijkseweg, ten behoeve van bestemmingsplan Dijckerwaal fase 2.

luchtkwaliteit

Ten behoeve van het bestemmingsplan Dijckerwaal fase 2 zijn de concentraties langs de nieuwe verbindingsweg onderzocht. In de verkeerscijfers die gehanteerd zijn in dit onderzoek is reeds rekening gehouden met het vrachtverkeer op de nieuwe verbindingsweg.

De aanleg van het parkeerterrein zorgt niet voor extra verkeersbewegingen op de nieuwe verbindingsweg. In de huidige situatie parkeren de vrachtwagens op het bestaande bedrijventerrein Teylingen. In de toekomstige situatie is reeds rekening gehouden met het vrachtverkeer op de nieuwe verbindingsweg. Uit de eerder uitgevoerde luchtkwaliteitsberekeningen blijkt dat ter plaatse van het vrachtwagenparkeerterrein wordt voldaan aan de normen uit de Wet milieubeheer.

Aanvullend is de plansituatie met 40 vrachtwagenbewegingen per etmaal op het parkeerterrein getoetst met de NIBM-tool van Infomil. Hieruit blijkt dat de luchtkwaliteit 'Niet in betekenende mate' (NIBM) verslechtert als gevolg van 40 vrachtwagenbewegingen.

stikstof

Ten behoeve van de realisatie van het beschreven planvoornemen is een stikstofdepositieanalyse uitgevoerd. Zie ook Bijlage 4 Beschouwing geluid, luchtkwaliteit, stikstofdepositie

Ten behoeve van de aanleg van de nieuwe verbindingsweg is reeds stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is beschreven in de notitie 'Dijckerwaal fase 2 – onderzoek stikstofdepositie'. Uit het onderzoek is gebleken dat geen sprake is van een toename van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden als gevolg van de veranderingen in verkeersbewegingen door de aanleg van de nieuwe verbindingsweg. In de huidige situatie parkeren de vrachtwagens op het bestaande bedrijventerrein Teylingen. In de toekomstige situatie is reeds rekening gehouden met het vrachtverkeer op de nieuwe verbindingsweg. De aanleg van het parkeerterrein zorgt daarom niet voor extra verkeersbewegingen op de nieuwe verbindingsweg. Daarom wordt ook geen toename van de stikstofdepositie verwacht in de Natura2000-gebieden in de omgeving.

3.2.3 Conclusie

De luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan, zoals is vastgelegd in artikel 5.16, lid 1 onder c, van de Wet milieubeheer.

De aanleg van het parkeerterrein zorgt niet voor extra verkeersbewegingen op de nieuwe verbindingsweg. Daarom wordt ook geen toename van de stikstofdepositie verwacht in de Natura2000-gebieden in de omgeving.

Op basis van voorgaande kan worden geconcludeerd dat voor het bestemmingsplan vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, titel 5.2 van de Wet milieubeheer geen belemmering vormt voor verdere besluitvorming. Omdat op alle beoordelingspunten ruimschoots wordt voldaan aan de grenswaarden, kan eveneens worden geconcludeerd dat sprake is van een "goede ruimtelijke ordening".

3.3 Externe veiligheid

3.3.1 Wettelijk kader

Externe veiligheid is een begrip in het milieurecht en gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer over de weg, water en spoor en door buisleidingen van gevaarlijke stoffen. Als gevaarlijke stoffen kunnen worden genoemd vuurwerk, LPG en munitie. Het beleid en de wetgeving zijn erop gericht om maatregelen te treffen om de risico's van deze activiteiten te reguleren. Voor dit bestemmingsplan is toetsing aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen, het Besluit externe veiligheid buisleidingen en het Besluit externe veiligheid transportroutes van belang.

3.3.2 Onderzoek

Het plangebied is gelegen in het plangebied van het vigerend bestemmingsplan Glastuinbouwgebied Westland. Dit plan is beoordeeld en getoetst op de aspecten van externe veiligheid. Hierbij is gekeken naar risicovolle locaties, waar rekening moet worden gehouden met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), alsmede de afstandscriteria voor het plaatselijke risico (PR) en de eventuele verantwoording voor het groepsrisico (GR).

Uit de provinciale risicokaart (www.risicokaart.nl) blijkt dat binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied geen risicovolle inrichtingen liggen. Ook worden hier geen gevaarlijke stoffen over het spoor of over het water vervoerd.

Op grond van toetsing aan beleid Externe veiligheid komt Gasunie in zijn vooroverlegreactie tot de conclusie dat het plangebied buiten de 1% letaliteitgrens van de dichtstbij gelegen aardgastransportleiding valt. Daarmee staat vast dat deze leiding geen invloed heeft op de verdere planontwikkeling.

Explosieven

In de gemeente Westland zijn op verschillende plaatsen munitie en explosieven vanuit de Tweede Wereldoorlog gevonden. Er is een gemeentelijke kaart opgesteld met mogelijk verdachte locaties en vindplaatsen van explosieven. In het plangebied zijn in de oorlog gevechtsopstellingen en loopgraven aangelegd. Het gebied was op grond van historisch vooronderzoek door Saricon uit 2014 verdacht op de aanwezigheid van diverse soorten munitie tot maximaal 1,5 meter diep in de bodem.

In het najaar van 2018 is door KWS OCE het gebied gecontroleerd ontgraven. Geconstateerd is dat er binnen het onderzoeksgebied geen verdachte objecten zijn waargenomen die konden duiden op de aanwezigheid van achtergebleven conventionele explosieven.

3.3.3 Conclusie

Het aspect externe veiligheid staat de uitvoering van het plan niet in de weg. Aan de norm voor het plaatsgebonden risico wordt voldaan. Het plan ligt niet in het invloed gebied van een “transportroute gevaarlijke stoffen”, van bedrijven die onder het “Besluit externe veiligheid inrichtingen” vallen en ook niet binnen het invloedsgebied van ondergrondse “hogedruk aardgasbuisleidingen”.

3.4 Water

In deze paragraaf is het bestemmingsplan getoetst aan het waterbeleid van het Hoogheemraadschap van Delfland op basis van de “Handreiking watertoets voor gemeenten” (2014).

3.4.1 Beleidskader

a. Waterverordening Zuid-Holland

Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, geldt volgens de Waterverordening Zuid-Holland voor het gebied van een gemeente binnen de bebouwde kom als norm een gemiddelde overstromingskans van:

a. 1/100 per jaar voor bebouwing met uitsluiting van glastuinbouw;

b. 1/50 per jaar voor glastuinbouw;

c. 1/10 per jaar voor het overige gebied.

Bij het opstellen van dit bestemmingsplan is met deze normen rekening gehouden.

Op verschillende bestuursniveaus zijn de afgelopen jaren beleidsnota's verschenen aangaande de waterhuishouding, alle met het doel een duurzaam waterbeheer (kwalitatief en kwantitatief). Deze paragraaf geeft een overzicht van de voor het plangebied relevante nota's waarbij het beleid van het Hoogheemraadschap en de gemeente nader wordt behandeld.

Europa:

- Kaderrichtlijn Water (KRW).

Nationaal:

- Waterbeleid voor de 21ste eeuw (WB21);
- Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW);
- Waterwet.

Provinciaal:

- Provinciaal Waterplan;
- Provinciale Structuurvisie;
- Verordening Ruimte.

Nationaal beleid

Het Rijk, de provincies, de gemeenten en de Unie van Waterschappen hebben op 25 juni 2008 een geactualiseerde versie van het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW-Actueel) ondertekend. Hierin zijn afspraken vastgelegd voor een duurzame en klimaatbestendige waterhuishouding in Nederland. In de afgelopen vijf jaar is een groot deel van de gemaakte afspraken in het oorspronkelijke NBW inmiddels uitgevoerd. De NBW-partijen gaan nu gezamenlijk verder met de uitvoering van de nieuwe afspraken in het akkoord, onder meer over klimaatveranderingen, de stedelijke wateropgave en de ontwikkelingen in woningbouw en infrastructuur. Ook is er meer aandacht voor de implementatie van de Kaderrichtlijn Water. Het NBW heeft tot doel om in de periode tot 2015 de waterhuishouding in Nederland op orde te brengen en te houden en te anticiperen op klimaatverandering.

Waterschapsbeleid
Het Hoogheemraadschap Delfland heeft haar waterbeleid vastgelegd in het Waterbeheersplan (2016-2021) (WBP). Het beleid is formeel vastgelegd in de Keur en de Legger.

In het WBP heeft het Hoogheemraadschap van Delfland (Delfland) zijn strategie voor de uitvoering van de kerntaken voor de komende jaren beschreven. Het is de leidraad voor het handelen van Delfland in de planperiode 2016-2021. Het WBP is tevens een uitnodiging aan private, particuliere en publieke partijen om binnen de uitgezette koers met initiatieven te komen. Bij de uitvoering van het WBP staan de kerntaken vanzelfsprekend voorop, de waterveiligheid, het waterbeheer, de waterkwaliteit en het zuiveren van afvalwater. Delfland zal hierbij nadrukkelijk kijken naar een doelmatige uitvoering daarvan waarbij ambities, kosten en het tempo op een evenwichtig manier zijn afgewogen.

Er zijn verplichtingen gesteld aan het WBP. Deze vloeien voort uit directe wettelijke eisen (voortvloeiend uit Waterwet en Waterverordening Zuid-Holland) en beleidsmatige verplichtingen (voortvloeiend uit de implementatie van Europese richtlijnen als KRW (Kader Richtlijn Water) en ROR (Richtlijn Overstromings Risico's). Tevens wordt in het WBP ingegaan op recente ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet en het Bestuursakkoord Water, waardoor deze eisen en verplichtingen mogelijk veranderen.

Het WBP is een instrument voor de waterbeheerder om te komen tot een samenhangend, systematisch en doelmatig beleid en beheer om aan de doelstellingen in de Waterwet (art 2.1) te voldoen: voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Het WBP moet worden opgesteld voor het beheer van het watersysteem. De verplichting geldt niet voor de zorg voor het transport en de zuivering van stedelijk afvalwater. In de plannen wordt tevens het beleid uitgewerkt zoals dat is afgesproken in het Nationale Bestuursakkoord Water (actueel) en het Bestuursakkoord Water (2011). Het WBP is een beleidsplan op hoofdlijnen, bindt alleen de eigen organisatie en schept (nog) geen juridische rechten of verplichtingen. Voor derden verschaft het WBP inzicht in de wijze waarop het waterschap zal omgaan met het water in het beheergebied in de planperiode.

In 2007 (herzien in juli 2016) is een Handreiking Watertoets, ruimte voor water in ruimtelijke plannen opgesteld. Het Hoogheemraadschap van Delfland stelt voorwaarden aan de inhoud van de watertoets (waterparagraaf) als verplicht onderdeel van de onderbouwing van ruimtelijke plannen. De toelichting van bestemmingsplannen dient een beschrijving te bevatten van de volledige watersituatie binnen het plangebied, alsmede de te verwachten ontwikkelingen. Deze beschrijving dient in te gaan op de volgende aspecten:

- beleidskader omtrent water;
- waterkeringen;
- waterkwantiteit;
- waterkwaliteit en ecologie;
- afvalwater en riolering;
- waterprojecten welke onderdeel zijn van ABC-Delfland.

3.4.2 Onderzoek

Waterkwantiteit

De aanleg van de vrachtwagenparkeerplaats betekent een toename van verhard oppervlak. Er is daarom een watersleutel ingevuld.

De vrachtwagenparkeerplaats is een stedelijke functie. Het oppervlak bedraagt 2.400 m².

Het plan ligt in boezemgebied, de toelaatbare peilstijging is 0,30 m.

Uit de watersleutel) blijkt dat er 550 m² water moet worden gegraven. Dit water komt rondom de

parkeerplaats danwel ingepast in de terreininrichting rondom de bunker.

Veiligheid en waterkeringen

De beschermingszone van een regionale waterkering ligt voor een klein deel in het plangebied. Daarom is daar de dubbelbestemming 'waterstaat-waterkering' opgenomen.

Afvalwater en riolering

Het van de parkeerplaats afstromende hemelwater kan, al dan niet via een zuiverende voorziening zoals een slibvangput met olieafscheider, geloosd worden op het omliggende oppervlaktewater.

Watersysteemkwaliteit en ecologie

Het nieuw te graven water kan worden voorzien van natuurlijke oevers, hetgeen ten goede komt aan de (ecologische) waterkwaliteit.

Onderhoud en bagger

Het nieuw te graven water komt in onderhoud bij de gemeente.

3.4.3 Conclusie

Het bestemmingsplan staat een goed waterbeheer niet in de weg.

3.5 Bodem

3.5.1 Wettelijk kader

Wet bodembescherming

De Wet bodembescherming ziet, vanuit een goed milieubeheer, op de bodembescherming en bodemsanering. Met deze wet moet rekening worden gehouden met het ontwikkelen en realiseren van ruimtelijke plannen. In een bestemmingsplan dat voorziet in ruimtelijke ontwikkeling, moet verantwoord zijn dat het bestemmingsplan uitvoerbaar is op grond van de bodemkwaliteit voor die ruimtelijke ontwikkeling.

Met het oog op een goede ruimtelijke ordening dient in verband met de uitvoerbaarheid van een plan rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid in het plangebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de betreffende functiewijziging. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op schone grond te worden gerealiseerd. De provincie hanteert de richtlijn dat bij de beoordeling van ruimtelijke plannen ten minste het eerste deel van het verkennend bodemonderzoek, het historisch onderzoek, moet worden verricht. Indien uit historisch onderzoek wordt geconcludeerd dat op de betreffende locatie sprake is geweest van activiteiten met een verhoogd risico op verontreiniging dan dient het volledig verkennend bodemonderzoek te worden verricht.

3.5.2 Onderzoek

In 2015 is een bodemonderzoek uitgevoerd door BMA Milieu, Bijlage 2. Het onderzoeksgebied is groter dan het plangebied van dit bestemmingsplan.

Het rapport vermeldt enkele locaties waar nader onderzoek naar de verontreiniging nodig is. Deze locaties zijn gerelateerd aan de fundering van het oude weggetje Dijckerwaal en bevinden zich ruim buiten de plangrens van dit bestemmingsplan.

Binnen het plangebied zijn in de grond en in het grondwater overschrijdingen van de achtergrond- en streefwaarde vastgesteld. Deze lichte verontreinigingen geven geen aanleiding tot nader onderzoek.

3.5.3 Conclusie

Er is geen plicht tot sanering van de bodem.

3.6 Ecologie

3.6.1 Wettelijk kader

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan dient onderzocht te worden of de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en het beleid van de provincie ten aanzien van de bescherming van dier- en plantensoorten en de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland de uitvoering van het plan niet in de weg staan.

Met de Wnb zijn alle bepalingen met betrekking tot de bescherming van natuurgebieden en dier- en plantensoorten samengebracht in één wet. De Wnb implementeert diverse Europeesrechtelijke regelgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Nederlandse wetgeving.

De Wnb kent diverse soorten natuurgebieden, te weten:
Natuurnetwerk Nederland (NNN);
Natura 2000 gebieden;
Bijzondere nationale natuurgebieden.

Gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden aangewezen in de provinciale verordening. Voor dit soort gebieden geldt het 'nee, tenzij' principe, wat inhoudt dat binnen deze gebieden in beginsel geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogen plaatsvinden.

De Minister van Economische Zaken (EZ) wijst gebieden aan die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden: Natura 2000. Een dergelijk besluit bevat de instandhoudingsdoelstellingen voor de leefgebieden van vogelsoorten (Vogelrichtlijn) en de instandhoudingsdoelstellingen voor de natuurlijke habitats en habitats van soorten (Habitatrichtlijn).
De bescherming van deze gebieden heeft externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze gebieden plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

De Minister van Economische Zaken (EZ) kan buitenom de gebieden die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden Natura 2000, ook gebieden aanwijzen als Bijzonder nationaal natuurgebied wanneer het gebied is opgenomen op een lijst als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Habitatrichtlijn of het gebied onderwerp is van een procedure als bedoeld in artikel 5 van de Habitatrichtlijn. De beschermende werking die geldt voor gebieden die behoren tot Natura 2000, geldt in dat geval ook voor het bijzondere nationaal natuurgebied.

Soortenbescherming

In de Wnb wordt een onderscheid gemaakt tussen soorten die worden beschermd in de Vogelrichtlijn, soorten die worden beschermd in de Habitatrichtlijn en de bescherming van overige soorten.
De Wnb bevat onder andere verbodsbepalingen ten aanzien van het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, eieren en rustplaatsen van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Gedeputeerde Staten (hierna: GS) kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen Provinciale Staten (hierna: PS) vrijstelling verlenen van dit verbod. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen zijn opgenomen in de Wnb en vloeien direct voort uit de Vogelrichtlijn. Verder is het verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen of te verstoren. GS

kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen PS vrijstelling verlenen van dit verbod. De gronden voor verlening van ontheffing of vrijstelling zijn opgenomen in de Wnb en vloeien direct voort uit de Habitatrichtlijn.
Ten slotte is een verbodsbepaling opgenomen voor overige soorten. Deze soorten zijn opgenomen in de bijlage onder de onderdelen A en B bij de Wnb. De provincie kan ontheffing verlenen van deze verboden. Verder kan bij provinciale verordening vrijstelling worden verleend van de verboden. De noodzaak tot ontheffing of vrijstelling kan hierbij ook verband houden met handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden. In de provincie Zuid-Holland zal voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud een vrijstelling geleden voor een groot deel van de “overig” beschermde soorten. Deze lijst zal in Zuid-Holland ongeveer vergelijkbaar met de “Tabel 1-soorten”, dus de meest algemene soorten amfibieën en zoogdieren. Voor de Europees beschermde soorten (Vogel- en Habitatrichtlijn) is er overigens geen beleidsruimte en blijft de bescherming onveranderd.

Voor alle in het wild levende soorten en hun leefomgeving geldt de wettelijke zorgplicht.

3.6.2 Onderzoek

Op 16 december 2016 heeft het bureau Aqua Terra Nova een onderzoek laten uitvoeren met als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland.

Het dichtsbijzijnde Natura2000 gebied Solleveld & Kapittelduinen ligt op circa 1,8 km afstand. Het gebied tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied bestaat uit infrastructuur als de N467 en N220, woningen, weide en kassencomplexen.

Door de aard van het plan, de afstand tot en het karakter van tussenliggend gebied kunnen negatieve effecten door de ruimtelijke ingreep op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied worden uitgesloten.

Het onderzoek dat dit bevestigt is samengevat in paragraaf 3.2.2.

Amfibieën/ reptielen

Door de nabij gelegen waterlopen met flauw talud en omringend polderlandschap is het waarschijnlijk dat algemeen voorkomende amfibieën en reptielen in en rond het plangebied aanwezig zijn en daar jaarrond verblijven. Met name soorten van tabel 1 als groene kikker, meerkikker en gewone pad.

In het plangebied zijn geen composthopen, dicht struweel en vergraafbare bodem aanwezig en kunnen jaarrond beschermde soorten als ringslang en rugstreeppad worden uitgesloten.

Met het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibiesoorten verloren gaan en kunnen dieren worden gedood. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van tabel 1-soorten geldt een vrijstelling in het kader van de wet. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing.

Vogels

In en rondom het plangebied zijn algemene soorten waargenomen als ekster en overvliegende meeuwen. In en rondom de weide foerageerden grauwe ganzen en wilde eenden. Jaarrond beschermde soorten als de huismus en gierzwaluw maken gebruik van bebouwing om te nestelen. Door het ontbreken van bebouwing in het plangebied kunnen verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten huismussen en gierzwaluwen worden uitgesloten.

In de omgeving van het plangebied komen huismussen voor. In het plangebied zijn geen struiken of bomen aanwezig die essentieel zijn voor de leefomgeving van de huismussen. Negatieve effecten van het realiseren van een parkeerplaats kunnen op basis daarvan worden uitgesloten.

Er zijn in het plangebied geen bomen aanwezig of open schuren. Jaarrond beschermde rust- en

verblijfplaatsen van vogelsoorten als roofvogels of uilen kunnen op basis van deze kenmerken worden uitgesloten.

Grondnesten worden door de aanwezigheid van schapen niet verwacht. Vogelnesten kunnen worden vernield bij ecologisch gevoelige werkzaamheden zoals het rooien en kappen van struiken en bomen, diverse graafwerkzaamheden of het verwijderen van de vegetatietoplaag.

Men dient activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van grofweg 15 maart tot 15 juli. Deze periode is afhankelijk van bijvoorbeeld het weer of de betrokken soorten. Als onverhoopt buiten deze periode vogels broedend aanwezig zijn, dienen werkzaamheden plaatselijk te worden uitgesteld. Wanneer in het broedseizoen gewerkt gaat worden is het in dit geval mogelijk, voorafgaand aan het broedseizoen of voorafgaand aan de vestiging van broedvogels, het plangebied ongeschikt te maken als (nog) geen nesten aanwezig zijn.

Vleermuizen

Het plangebied is bij nader onderzoek naar vleermuizen voor project Waelpark deelgebied 1A en ter hoogte van Dijckerwaal 15 reeds onderzocht op aanwezigheid van vleermuizen. Er zijn foeragerende Gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Daarnaast is bekend dat de bunker als winterverblijf kan worden gebruikt door vleermuizen (dhr. P. Moerman, Gemeente Westland) waardoor deze dient te worden behouden.

Het terrein waar de parkeerplaats wordt gerealiseerd is geen essentieel foerageergebied. In de omgeving is geschikt foerageergebied aanwezig, in de vorm van bosschages, weide en waterlopen.

Er is op basis van het eerdere onderzoek geen essentiële vliegroute aangetroffen. Negatieve effecten van de parkeerplaats voor foeragerende vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

3.6.3 Conclusie

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden. Vanwege de kleinschalige aard van het project, de onderlinge afstand en kenmerken van tussenliggend gebied worden geen significante effecten op Natura 2000-gebieden of NNN gebieden verwacht. Een nadere toetsing aan de Nederlandse natuurwetgeving of het Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

Nader onderzoek naar beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

3.7 Cultuurhistorische aspecten

3.7.1 Wettelijk kader

De Wet op de archeologische monumentenzorg (een wijzigingswet van de Monumentenwet 1988) is het eindresultaat van de implementatie van het Europese Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed in de Nederlandse Wetgeving. De Wet bevat 3 belangrijke uitgangspunten:

- het streven naar behoud in situ van archeologische waarden;
- het tijdig betrekken van de archeologische waarden in de ruimtelijke ordening door het opnemen van harde juridische eisen in bestemmingsplannen;
- de verstoorder betaalt voor het onderzoek en de documentatie van archeologische waarden als behoud in de bodem niet tot de mogelijkheden behoort.

Met de inwerkingtreding van de Erfgoedwet per 1 juli 2016 zijn bovenstaande uitgangspunten behouden.

3.7.2 Gemeentelijk kader

Op 26 juni 2012 heeft de gemeente Westland haar archeologische beleidskaart vastgesteld. Op deze kaart is weergegeven waar in de gemeente – en in welke mate – er kans is op het aantreffen van archeologische resten, uitgedrukt in een verwachtingszone. Aan deze verwachtingszones zijn grenzen (qua oppervlakte en diepte van grondwerken) gekoppeld die aangeven wanneer archeologisch onderzoek vanwege een voorgenomen ontwikkeling nodig is.

3.7.3 Onderzoek

Uit het documentatiesysteem Archis zijn geen vindplaatsen uit het plangebied bekend, maar wel uit de omgeving van het plangebied. Deze hangen o.a. samen met historisch bekende vindplaatsen, zoals de oude kern van 's-Gravenzande en het grafelijk hof. Op de historische kaart van Kruikius uit 1712 is binnen het plangebied wel enige begroeiing ingetekend maar geen bebouwing (zie afbeelding).

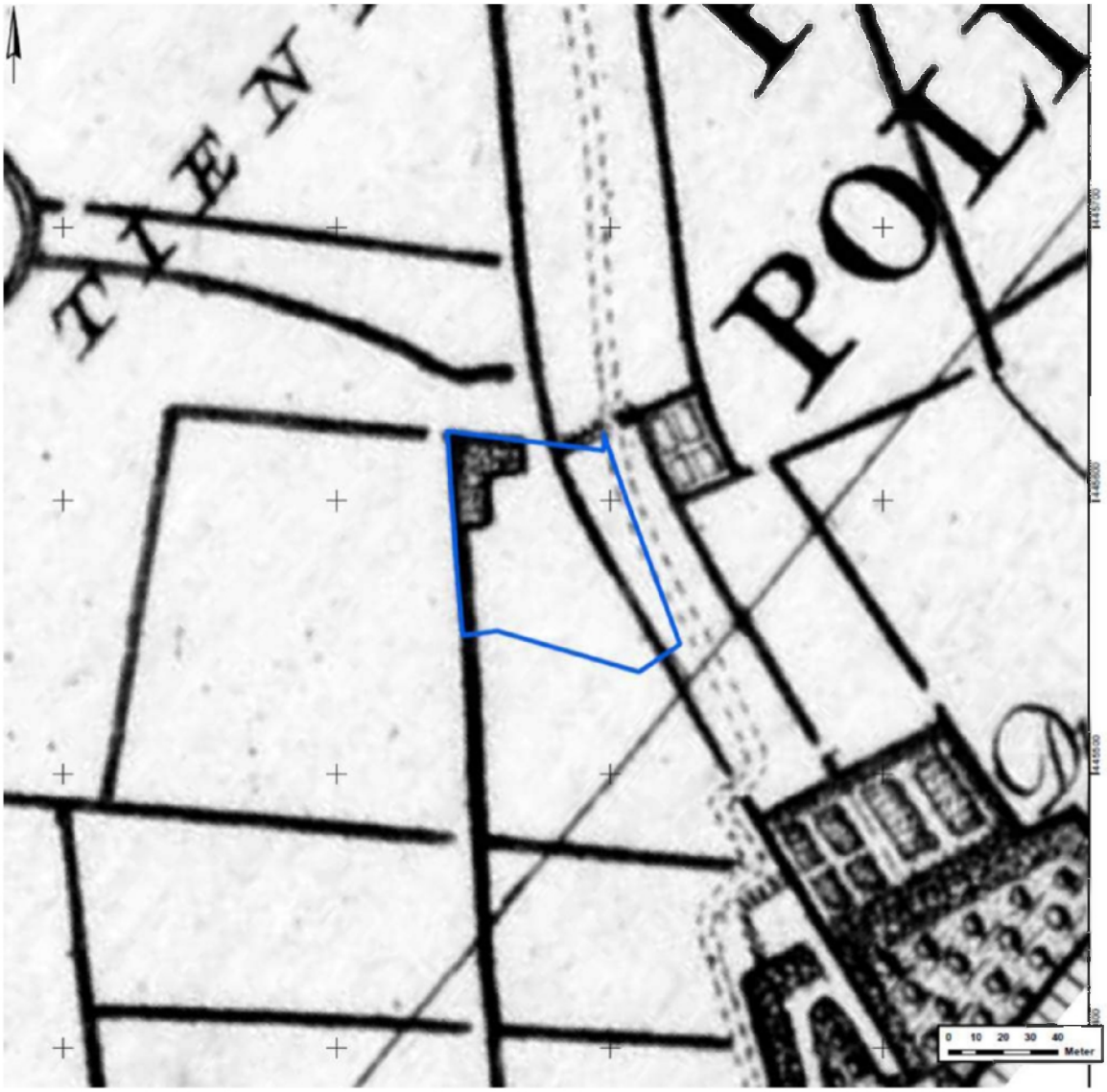

Het plangebied geprojecteerd op de kaart van Kruikius (1712)

Er vanuit gaande dat zich periodiek bewoningsmogelijkheden voordeden, geldt hier een middelhoge verwachting voor het aantreffen van resten uit de Romeinse tijd, Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Omdat de dichtheid van archeologische vindplaatsen in deze verwachtingszone relatief klein zal zijn, wordt hier een vrijstellingsgrens van plangebieden tot 500 m² gehanteerd. Volgens de beleidskaart van de gemeente

Westland ligt het plangebied in verwachtingszone III, waar een ondergrens geldt van 500 m² en 50 cm –mv.

In het plangebied is een bunker aanwezig, aangelegd tijdens de Duitse bezetting van 1940-45. De bunker heeft geen status als monument, maar heeft historische waarde als onderdeel van de Atlantikwall, Festung Hoek van Holland. De bunker is in het bestemmingsplan opgenomen met een specifieke aanduiding binnen de bestemming Groen.

3.7.4 Conclusie

Vanwege de afwezigheid van historische bebouwing en de beperkte kans dat archeologische resten aanwezig zijn, hoeft voor dit bestemmingsplan geen medebestemming archeologie opgelegd te worden.

Hoofdstuk 4 Juridische planbeschrijving

4.1 Planvorm

4.1.1 Wettelijk voorgeschreven standaardisering

De planregels en de planverbeelding van dit bestemmingsplan zijn overeenkomstig de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen als gepubliceerd door het ministerie van VROM (SVBP 2008) en als wettelijk voorgeschreven in de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2008 (Staatscourant 2008, nr. 377, van 30 oktober 2008).

Daarnaast zijn in de planregels de standaardregels opgenomen als geboden in artikelen 3.2.1 en 3.2.2 van het Besluit ruimtelijke ordening. In een apart artikel zijn de bijzondere gebruiksverboden opgenomen voor alle bestemmingen, welke verboden aansluiten op het wettelijk verbod als neergelegd in artikel 7.10 van de Wet ruimtelijke ordening.

Voor uitleg van die planregels wordt verwezen naar de toelichting op het Besluit ruimtelijke ordening en de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2008, in samenhang met de jurisprudentie over die uitleg.

Voorts is de "Werkafspraak terminologie Wabo in Standaard voor Vergelijkbare bestemmingsplannen" van september 2010 verwerkt. Die werkafspraak in het kader van de ministeriële regeling is gemaakt met het oog op de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) op 1 oktober 2010.

4.1.2 Aanvulling en geoorloofde afwijking van de SVBP 2012

De planregels en planverbeelding van dit bestemmingsplan zijn toegesneden op de specifieke behoefte aan planregulering voor het gegeven plangebied. In de hierna volgende paragrafen is de aan het bestemmingsplan eigen plansystematiek toegelicht voor zover die een aanvulling of een geoorloofde afwijking vormt van de SVBP 2012.

4.1.3 Systematiek van de planregels

Opbouw planregels

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende onderdelen:

- Inleidende regels;
- Bestemmingsregels;
- Algemene regels;
- Overgangs- en slotregels.

Inleidende regels

Begrippen

Dit artikel definieert de begrippen die in het bestemmingsplan worden gebruikt. Dit wordt gedaan om interpretatieverschillen te voorkomen.

Wijze van meten

Dit artikel geeft aan hoe de lengte, breedte, hoogte, diepte en oppervlakte en dergelijke van gronden en bouwwerken wordt gemeten of berekend. Alle begrippen waarin maten en waarden voorkomen worden in dit artikel verklaard.

Bestemmingsregels

De bestemmingsregels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende onderdelen:

- doeleindenomschrijving (gebruiksregels);
- bouwregels;
- nadere eisen;
- afwijkingsregels.

Gebruiksregels

De doeleindenbeschrijving van de bestemming of de dubbelbestemming, waarvan opname in de planregels is geboden in artikel 3.1.3 van het Besluit ruimtelijke ordening, is in de planregels voor elke bestemming in eerste instantie vervat in het onderdeel "Bestemmingsomschrijving". Van het onderdeel "Specifieke gebruiksregels" wordt in de planregels vooral gebruik gemaakt om regels te geven voor de onder de bestemming of dubbelbestemming vallende functieaanduidingen en bouwaanduidingen en andere aanduidingen.

Afwijkingsregels

In het onderdeel "Afwijken van de gebruiksregels" wordt alleen die afwijkingsbevoegdheid opgenomen die uitsluitend ziet op het gebruik. Zodra sprake is van het afwijken van de bouwregels - ook al vormt dat bouwen een (klein) onderdeel van het gebruik in ruime zin - wordt de bevoegdheid daartoe geplaatst in het onderdeel "Afwijken van de bouwregels".

Aanleggen of slopen

De aanlegregels of sloopregels zijn uitvoerig met het oog op een zorgvuldige verlening van de omgevingsvergunning daartoe, voor zover regels daarvoor niet reeds zijn voorzien in de Wet ruimtelijke ordening of het Besluit ruimtelijke ordening. De aanlegregels of sloopregels kennen de volgende onderverdeling:

- het aanlegverbod of sloopverbod zelf;
- de voorwaarden waaronder een omgevingsvergunning mag worden verleend en het inwinnen van deskundigenadvies;
- de specifieke aanlegverboden of sloopverboden met de daarop gegeven uitzonderingen.

Algemene gebruiksregels

In dit artikel zijn naast een verwijzing naar het algemene gebruiksverbod van artikel 7.2 van de Wet ruimtelijke ordening, specifieke gebruiksverboden ter invulling van het algemene gebruiksverbod opgenomen. Daarin is onderscheid gemaakt tussen het verbod op het gebruik van gronden en het verbod op het gebruik van bouwwerken.

Overgangs- en slotregels

In dit artikel zijn de volgende onderdelen opgenomen:

- het onderdeel "Vervangen bestemmingsplannen" waarin een overzicht van de bestemmingsplannen en andere planregimes is opgenomen die met dit bestemmingsplan zijn vervangen;
- en het onderdeel "Citeertitel".

4.1.4 Systematiek van de planverbeelding

Wettelijke vereisten

De Wro bepaalt dat ruimtelijke plannen digitaal en analoog beschikbaar moeten zijn. Hierbij vormt de inhoud van de digitale versie de beslissende versie. De digitalisering brengt met zich mee dat bestemmingsplannen digitaal uitwisselbaar en op vergelijkbare wijze gepresenteerd moeten worden. Met het oog hierop stellen de Wro en de onderliggende regelgeving eisen waaraan digitale en analoge plannen moeten voldoen. Zo bevat de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) bindende afspraken waarmee bij het maken van bestemmingsplannen rekening moet worden gehouden. De SVBP kent (onder meer) hoofdgroepen van bestemmingen, een lijst met functie- en bouwaanduidingen, gebiedsaanduidingen en een verplichte opbouw van de planregels en het renvooi.

De planverbeelding is digitaal vorm gegeven overeenkomstig de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2008. De digitale planverbeelding en de andere onderdelen van de dataset hebben het volgende planidentificatie-nummer gekregen:

NL.IMRO.1783.GTGWDIJKRWLnb15pbp-ON01

De dataset bestaat uit:

- het GML-bestand van de planverbeelding;

- het XML-geleideformulier;
- de onderliggende bestanden zoals ondergrond en overige topografische informatie;
- de PDF- en HTML-bestanden voor respectievelijk de verbeelding van plantoelichting en planregels.

Leeswijzer verbeelding

Wegwijzer via internet

Met de digitalisering van ruimtelijke plannen is het lezen en interpreteren van de verbeelding (voorheen plankaart) een nieuwe aangelegenheid. Via de website www.ruimtelijkeplannen.nl kunnen bestemmingsplannen (ook in voorbereiding zijnde plannen voor zover deze ter inzage zijn gelegd) worden ingezien. Via het tabblad 'bestemmingsplannen' kan worden doorgeklikt naar de provincie, de woonplaats of nog specifieker de straatnaam. De gebieden die zwart omlijnd op de kaart staan aangeduid, zijn de gebieden waarvoor een bestemmingsplan digitaal raadpleegbaar is.

Zodra het gewenste bestemmingsplan is gevonden en deze voldoende is ingezoomd, wordt de betreffende bestemmingslegging zichtbaar. Om een beter beeld van de omgeving te krijgen, kan voor verschillende ondergronden worden gekozen (luchtfoto, topografie). Zodra linksonder 'legenda' wordt aangeklikt, wordt inzichtelijk wat de verschillende kleuren betekenen. Door vervolgens op een locatie binnen het plangebied te klikken wordt aan de rechterzijde van de kaart de bijbehorende informatie getoond. Indien meer informatie is gewenst, kan worden doorgeklikt naar de toelichting en/of de regels van het plan.

Analoge verbeelding

Alhoewel de digitale verbeelding het uitgangspunt vormt, blijft het mogelijk het bestemmingsplan analoog in te zien. Het lezen van de analoge verbeelding is verschillend van de digitale verbeelding. Op de analoge verbeelding zijn alle functies zodanig bestemd, dat het mogelijk is om met behulp van het renvooi direct te zien welke bestemmingen aan de gronden binnen het plangebied zijn gegeven en welke regels daarbij horen. Uitgangspunt daarbij is dat de verbeelding zoveel mogelijk informatie geeft over de in acht te nemen maten en volumes.

Bestemmingsvlak en bouwvlak

Vrijwel elke bestemming bestaat doorgaans uit twee vlakken: een bestemmingsvlak en een bouwvlak. Het bestemmingsvlak geeft aan waar een bepaald gebruik toegestaan is. Het bouwvlak is een gebied waarvoor de mogelijkheden om gebouwen te bouwen in de regels zijn aangegeven. Bouwvlakken worden doorgaans voorzien van aanduidingen die betrekking hebben op de maatvoering. Soms komt het voor dat het bestemmingsvlak en het bouwvlak met elkaar samenvallen. Op de plankaart is dan uitsluitend een bouwvlak te zien (het bestemmingsvlak ligt hieronder).

Aanduidingen

Op de digitale plankaart is een onderscheid gemaakt in verschillende aanduidingen. Een aantal functieaanduidingen is gebruikt om de gebruiksmogelijkheden binnen een bestemming of een gedeelte daarvan nader te specificeren, te verruimen of te beperken.

Alle aanduidingen met betrekking tot de wijze van bouwen en de verschijningsvorm van bouwwerken, worden bouwaanduidingen genoemd. Voorbeelden van bouwaanduidingen zijn 'gestapeld' en 'onderdoorgang'.

Alle aanduidingen die betrekking hebben op afmetingen, percentages en oppervlakten, zowel ten aanzien van het bouwen als ten aanzien van het gebruik, zijn maatvoeringaanduidingen.

4.2 Bestemmingsregeling

De functies die in het plangebied zijn bestemd, zijn:

4.2.1 Bestemming "Groen" (G)

Op de openbare groenvoorzieningen is in dit bestemmingsplan de bestemming "Groen" (G) neergelegd. Deze bestemming omvat een voetpad, oppervlaktewater en de bestaande bunker.

4.2.2 Bestemming "Verkeer" (V)

De gronden met bestemming Verkeer zijn voorzien van de functieaanduiding 'parkeren' en zijn uitsluitend bestemd voor het parkeren van vrachtwagens zonder draaiende koelmotoren.

4.2.3 Dubbelbestemming "Waterstaat-Waterkering"

De gronden met de dubbelbestemming Waterstaat-waterkering zijn mede bestemd voor de bschermingszone van een waterkering.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Voor het bestemmingsplan is geen exploitatieplan, als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening, opgesteld, omdat de kosten die verhaald dienen te worden zijn opgenomen in de grondexploitatie voor het Bedrijventerrein Teylingen VI. Het kostenverhaal is derhalve anderszins verzekerd.

Eventuele vergoeding van planschade, als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening, is als kostenpost in de grondexploitatie opgenomen.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Overleg

In de periode van 23 november 2018 t/m 3 januari 2019 heeft over het voorontwerp van dit bestemmingsplan bestuurlijk overleg plaatsgevonden conform artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. De uitkomsten van het overleg zijn opgenomen in de bijlage van deze toelichting.

5.2.2 Inspraak

Gedurende dezelfde periode als hierboven aangegeven, heeft het voorontwerp ter inzage gelegen voor inspraak. Er zijn geen reakties ontvangen.

5.2.3 Zienswijzen

Van PM tot PM heeft het ontwerp van dit bestemmingsplan ter visie gelegen voor het indienen van zienswijzen, als bedoeld in artikel 3.8, lid 1, van de Wet ruimtelijke ordening in verbintenis met Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Gedurende de periode van tervisielegging zijn PM AANTAL zienswijzen ingediend.

De ontvangen zienswijzen zijn beoordeeld. Voor een overzicht van de zienswijzen wordt verwezen naa Bijlage PM van deze toelichting.

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Explosieven

KWS Infra BV Rotterdam
T.a.v. Dhr. A. van 't Geloof
Giessenweg 4
3044 AL Rotterdam

Project : 5170548 Detectie- en benaderwerkzaamheden
Aanleg 2e ontsluitingsweg Teylingen
Ons kenmerk : 5170548 -PVvO-03
Onderwerp : Proces-verbaal van oplevering

Didam, 6 februari 2019

Geachte heer van 't Geloof,

Hierbij verklaar ik, Leo van Ulden (senior OCE-deskundige), namens KWS OCE B.V. dat de opsporingswerkzaamheden voor onderstaand project zijn uitgevoerd en voltooid.

Projectnaam KWS OCE:	Detectie- en benaderwerkzaamheden Aanleg 2e ontsluitingsweg Teylingen
Projectnummer KW OCE:	5170548
Opdrachtgever:	KWs Infra BV Rotterdam
Omschrijving van de opdracht:	Uitvoeren van detectiewerkzaamheden binnen het verdachte gebied conform Historisch Vooronderzoek "Niet Gesprongen Explosieven Risicokaar Westland, met kenmerk 14S023-AO-02, d.d.21-06-2014" opgesteld door Saricon.
Zoekdoel:	Alle hoofdsoorten CE behalve afwerpmunitie en onderwatermunitie.

Copyright KWS Infra bv Opsporen Conventionele Explosieven ©

Detectiewerkzaamheden

Gehanteerde opsporingsmethodiek(en):	**Realtime oppervlaktedetectie.** Bij realtime detectie worden de meetgegevens direct geïnterpreteerd en worden de significante objecten direct gelokaliseerd. Van de aangetroffen CE worden in ieder geval de volgende gegevens geregistreerd: • coördinaten ten opzichte van het Rijksdriehoeknet (RD-coördinaten); • indicatieve diepte (z).
Datum uitvoering:	01 oktober tot en met 04 oktober 2018 27 november tot en met 29 november 2018

Benaderwerkzaamheden

Gehanteerde opsporingsmethodiek(en):	Middels beveiligde rupskraan en onder begeleiding van een Senior OCE-deskundige en Assistent OCE-deskundige het gebied gecontroleerd ontgraven.
Datum uitvoering:	27 november tot en met 29 november 2018
Onderzoeksresultaten:	Op basis van de benaderwerkzaamheden, uitgevoerd door KWS Infra BV OCE is geconstateerd dat er binnen het onderzoeksgebied geen verdachte objecten zijn waargenomen die konden duidden op de aanwezigheid van achtergebleven CE.
Gegevens m.b.t. overdracht:	Er heeft ter plaatse geen overdracht naar de EOD-D plaatsgevonden.

De verstoringen welke staan vermeld op de tekening komen voort uit de aanwezige gasleiding en hekwerk.

Alle werkzaamheden zijn uitgevoerd conform het vigerende Werkveldspecifiek certificatieschema voor het systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-

Copyright KWS Infra bv Opsporen Conventionele Explosieven ©

OCE). Door de uitvoering van voornoemde opsporingswerkzaamheden conform het WSCS-OCE heeft KWS OCE een inspanningsverplichting op zich genomen en is derhalve de verplichting aangegaan om het onderzoek naar beste inzicht en vermogen, en naar de huidige stand der techniek, uit te voeren. Ondanks onze inspanning de werkzaamheden geheel volgens verwachting uit te voeren, bestaat er altijd de mogelijkheid dat een object niet is waargenomen door onder andere:

- Ligging buiten het meetbereik;
- De omgevingsfactoren die de meetwaarden beïnvloeden (gesteldheid terrein, vervuiling, enz.).

Wij verzoeken u om een afschrift van dit proces-verbaal van oplevering toe te zenden aan de gemeente waarbinnen het opsporingsgebied is gelegen. Mocht u naar aanleiding van dit document nog vragen of opmerkingen hebben dan hoor ik graag van u.

Hoogachtend,

L.W.M. van Ulden

Senior OCE-deskundige
KWS OCE BV

Bijlage(n):

- Tekeningen met tekeningnummer 5170548-PVvO-TE-03

Copyright KWS Infra bv Opsporen Conventionele Explosieven ©

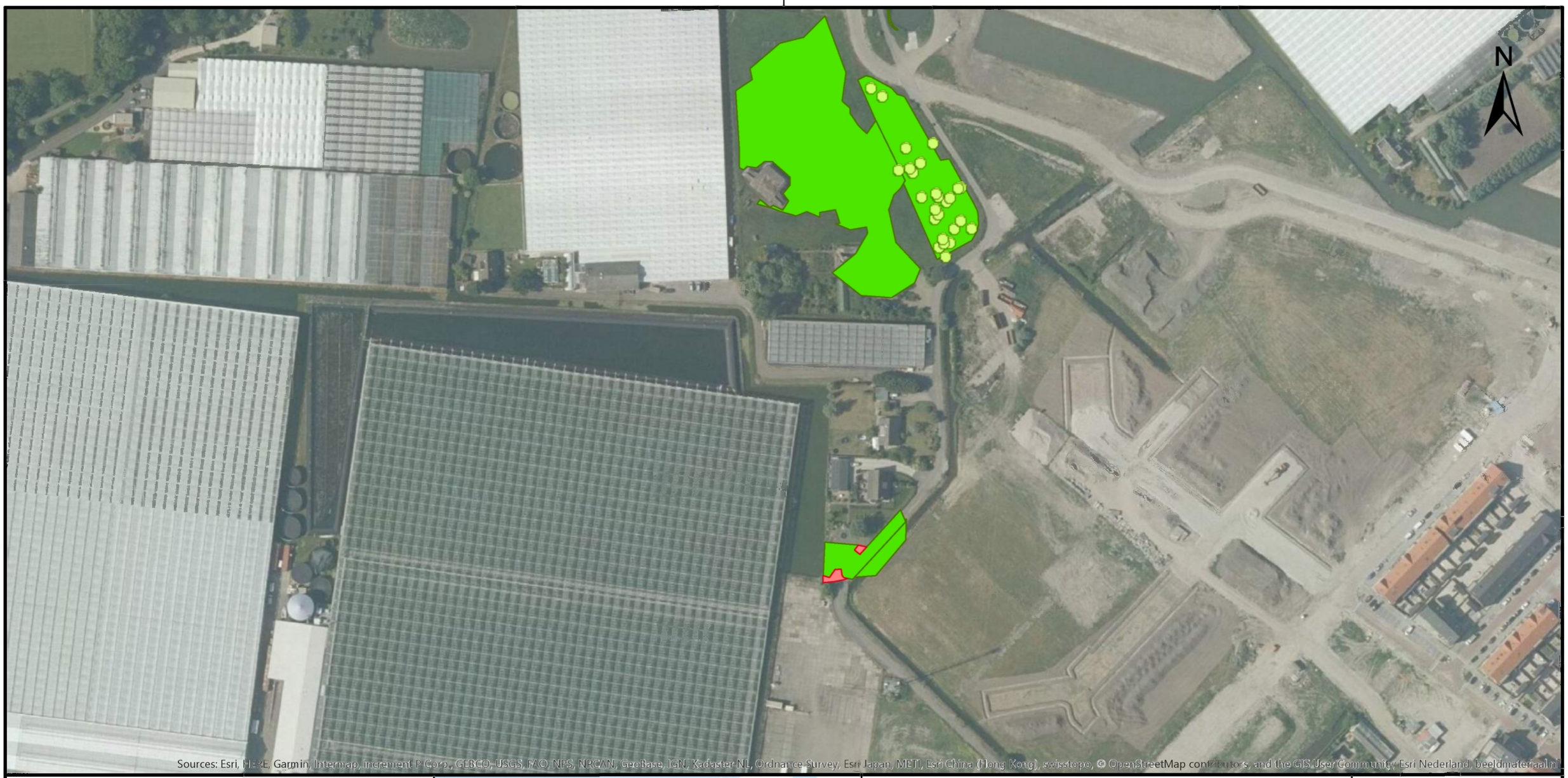

5170548_Database

Detectieresultaat

- Onderzocht
- Vrijgegeven
- Nog te onderzoeken
- Vervallen
- Niet te interpreteren
- Niet onderzocht
- Niet vrij te geven
- Niet te onderzoeken
-

OCE

Opsporen Conventionele Explosieven

een VolkerWessels onderneming

Opdrachtgever: KWS

Proces Verbaal van Oplevering

2e Ontsluingsweg te Teylingen

Opdrachtgever: KWS Infra BV Rotterdam

Getekend door:	Dennis Smink	Paraaf:	Datum: 04-02-2019
Gecontroleerd door:	Leo van Ulden	Paraaf:	Datum: 04-02-2019
Vrijgegeven door:	Leo van Ulden	Paraaf:	Datum: 04-02-2019

Behoort bij:	5170548-PVvO-03
Blad:	1 van 1
Formaat:	A3 (landscape)
Schaal:	1:1.812
Werknummer:	5170548
Calculatienr:	nvt

Status: definitief | Versie: 1.0 | Tekening nr.: 5170548-PVvO-03

© 2019 KWS OCE

Bijlage 2 Onderzoek bodem

BMA Milieu
Bodemonderzoek & -sanering

Opdrachtgever	:	**Gemeente Westland** **Afdeling PO** **T.a.v. dhr. J.M. Daudeij** **Postbus 150** **2670 AD NAALDWIJK**
Rapportnummer	:	**NEN.2015.0061.11**
Datum	:	**24 juli 2015**

Milieukundig onderzoek
Dijckerwaal 15
Project Dijckerwaal / Naaldijkseweg
(Deellocatie K)
's-Gravenzande Gemeente Westland

Inhoudsopgave blz.

1. Inleiding en doel van het onderzoek 1
1.1 Algemeen 1
1.2 Aanleiding en doelstelling 1
1.3 Referentiekader 1
1.4 Opbouw van het rapport 1

2. Vooronderzoek, onderzoekshypothese en onderzoeksopzet 2
2.1 Vooronderzoek 2
2.2 Onderzoekshypothese 5
2.3 Onderzoeksopzet 5

3. Veldwerkzaamheden 6
3.1 Uitgevoerde werkzaamheden 6
3.2 Samenstelling van de bodem 6
3.3 Zintuiglijke waarnemingen 6
3.4 Grondwater 7
3.5 Afwijkingen BRL 2000, protocol 2001/2002 7

4. Laboratoriumonderzoek 8
4.1 Uitgevoerde analyses 8
4.2 Toetsingscriteria en intrretatie analyseresultaten asfalt en puinfundering 8
4.3 Toetsingscriteria grond en grondwater 8
4.4 Interpretatie van de analyseresultaten grond en grondwater 9
4.5 Bespreking resultaten 9

5. Evaluatie 11
5.1 Algemeen 11
5.2 Conclusies en aanbevelingen 11

Literatuurlijst 13

Tabellen

Tabel 1 Informatiebronnen 2
Tabel 2 Onderzoeksopzet 5
Tabel 3 Uitgevoerde werkzaamheden 6
Tabel 4 Zintuiglijke waarnemingen 6
Tabel 5 Metingen grondwater 7
Tabel 6 Samenstelling monsters en uitgevoerde analyses grond en grondwater 8
Tabel 7 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater 9

Bijlagen

Bijlage 1 Regionale situatie
Bijlage 2 Locatie en boringen
Bijlage 3 Toetsing analyseresultaten
Bijlage 4 Analysecertificaten
Bijlage 5 Bodemprofielen
Bijlage 6 Fotoblad
Bijlage 7 Historische informatie
Bijlage 8 Procescertificaat protocol 2001, 2002, 2003 en 2018
Bijlage 9 Verklarende tekst toetsingscriteria en parameters

1. Inleiding en doel van het onderzoek

1.1 Algemeen

De heer J.M. Daudeij van Gemeente Westland verzocht aan milieuadviesbureau BMA Milieu B.V. een milieukundig onderzoek bestaande uit een verkennend bodemonderzoek conform de NEN 5740 en een indicatief verhardingsonderzoek (het asfaltonderzoek is gebaseerd op de CROW-publicatie 210) te verrichten op een locatie gelegen aan de Dijckerwaal 15 te 's-Gravenzande in de gemeente Westland. Een regionaal overzicht van de onderzoekslocatie is weergegeven in bijlage 1.

1.2 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het uitvoeren van het milieukundig onderzoek is de herinrichting van de locatie (herontwikkelingsproject Dijckerwaal/Naaldwijkseweg). Doel van het milieukundig onderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en verhardingen.

1.3 Referentiekader

BMA Milieu B.V. is ISO-9001: 2008 gecertificeerd voor bodemonderzoek en milieuadviezen.

Het managementsysteem van BMA Milieu B.V. is door Eerland Certification geëvalueerd en goedgekeurd volgens de Beoordelingsrichtlijn voor het procescertificaat Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek BRL SIKB 2000 (protocollen 2001, 2002, 2003 en 2018). Onder de activiteiten van deze procescertificaten vallen het plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen (2001), het nemen van grondwatermonsters (2002) en veldwerk bij milieuhygiënisch waterbodemonderzoek (2003), de locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem (2018) en de overdracht van de monsters, inclusief de daarbij behorende veldwerkregistratie, aan een erkend laboratorium of de opdrachtgever. Het procescertificaat is opgenomen in bijlage 8.

Volledigheidshalve moet gemeld worden dat onderhavig bodemonderzoek, zoals ieder milieukundig bodemonderzoek, steekproefsgewijs is uitgevoerd. Dit betekent dat het onderzoek gebaseerd is op het verrichten van een beperkt aantal boringen en het nemen van een beperkt aantal monsters voor onderzoek in het laboratorium. Het is niet uitgesloten dat er lokaal afwijkingen in de bodem voorkomen, welke op de plaats van de uitgevoerde boringen niet zijn waargenomen. Het uitgevoerde bodemonderzoek heeft geen betrekking op onderzoek naar asbest conform de NEN 5707.

Tevens dient opgemerkt te worden dat het bodemonderzoek een momentopname is en derhalve een bepaalde tijd geldig is (afhankelijk van het onderzoek en het bevoegd gezag). Met name op plaatsen waar tijdens bedrijfsactiviteiten verontreinigende stoffen worden gebruikt, gevormd of opgeslagen, kan de bodemkwaliteit worden beïnvloed.

Als onafhankelijk adviesbureau is BMA Milieu B.V. op geen enkele juridische, financiële of andere wijze verbonden met de onderzoekslocatie.

1.4 Opbouw van het rapport

De resultaten van het vooronderzoek, de onderzoekshypothese en de onderzoeksopzet zijn beschreven in hoofdstuk 2. De veldwerkzaamheden en het laboratoriumonderzoek worden beschreven in hoofdstukken 3 en 4. De evaluatie, alsmede toetsing van de hypothese, is opgenomen in hoofdstuk 5.

2. Vooronderzoek, onderzoekshypothese en onderzoeksopzet

2.1 Vooronderzoek

Voor de opzet van het vooronderzoek is de NEN 5725 als uitgangspunt gehanteerd. Voor het verkrijgen van benodigde informatie zijn de in tabel 1 vermelde informatiebronnen geraadpleegd. De in de tabel genoemde bronnen zijn niet altijd volledig. BMA Milieu B.V. is wel afhankelijk van deze informatiebronnen. Hoewel het vooronderzoek naar beste eer en geweten is uitgevoerd, kan geen garantie worden gegeven over de juistheid en volledigheid van de gegevens. De informatie, verkregen tijdens het vooronderzoek, wordt door ons als voldoende beschouwd voor het doel van het onderzoek.

Tabel 1 Informatiebronnen

informatiebronnen	datum	toelichting
opdrachtgever	11-03-2015	dhr. J.M. Daudeij van Gemeente Westland
huidige bewoner	05-06-2015	dhr. Backer
Omgevingsdienst Haaglanden	03-06-2015	uitvoeringsdienst milieutaken voor o.a. gemeente Westland (bodem-, tank- en vergunningenarchief)
locatie-inspectie	09-06-2015	door BMA Milieu B.V.
bodemloket	bodeminformatiepunt	
bodembeheersnota	bodembeheersnota Gemeente Westland (kenmerk: 12.0022795, d.d. 11- 2012)	
bodemkwaliteitskaart	bodemkwaliteitskaart gemeente Westland (d.d. 2006)	
archeologische kaart	archeologische beleidsadvieskaart Gemeente Westland	
explosievenkaart	explosievenkaart Gemeente Westland	
luchtfoto's	1961, 1976, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2011, 2012 en 2013	
historisch kaartmateriaal	- Grote Historische Atlas van Nederland, deel 1 West-Nederland, 1839-1859; - Topografische Atlas Zuid-Holland, 2004; - Topografische militaire kaarten 1830-1850, 1850-1864, 1850, 1880, 1896, 1901, 1912; - Topografische kaarten 1939, 1958, 1963, 1968, 1973, 1981, 1986, 1990, 1995.	
eerder verricht bodemonderzoek	***Onderzoekslocatie*** - niet bekend	

In verband met de spoedeisendheid van onderhavig onderzoek zijn de veldwerkzaamheden opgestart voorafgaand aan volledige raadpleging van bovengenoemde informatiebronnen voor historisch onderzoek.

De (deel)locatie Dijckerwaal 15 heeft een oppervlakte van 13.991 m^2, staat kadastraal bekend als gemeente 's-Gravenzande, sectie K, nummers 1715 en 3086. De onderzoekslocatie is voor circa 650 m^2 verhard met asfalt en het overige deel is ingericht als grasland.

Voormalig bodemgebruik

Uit het (historisch) kaartmateriaal blijkt dat de directe omgeving, in het verleden, een agrarisch gebruik heeft gehad. De onderzoekslocatie en de directe omgeving was of is nog steeds in gebruik ten behoeve van de glastuinbouw.

Uit het historisch kaartmateriaal blijken binnen onderhavige onderzoekslocatie geen slootdempingen en dergelijke.

De openbare weg Dijckerwaal is verhard met asfalt. De watergangen rondom (noord, zuidoost, zuid en west) vallen gedeeltelijk binnen de grenzen van de onderzoekslocatie. Totaal gaat het om circa 385 meter aaneengestoten watergang. De watergangen zijn door BMA Milieu onlangs onderzocht, namelijk waterbodemonderzoek Dijckerwaal / Naaldwijk (kenmerk: WB.2015.0061, d.d. 29 juni 2015) en waterbodemonderzoek Dijckerwaal 15 (WB.2015.0061.1, d.d. 24 juli 2015).

Ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich de Dijckerwaal 17 (braakliggend voormalig glastuinbouwgebied), ten oosten bevind zich de locatie Dijckerwaal 10 t/m 20 (braakliggend voormalig

glastuinbouwgebied), ten zuiden bevind zich Dijckerwaal 13 (teeltruimte / kas) en ten westen bevindt zich de Dijckerwaal 11 (teeltruimte / kas).
Ter plaatse van onderhavig onderzoekslocatie zijn geen bodembedreigende bedrijfsactiveiten bekend.

Uit de door Saricon in opdracht van Gemeente Westland opgestelde CE-bodembelastingkaart (d.d. 18 november 2014) blijkt dat de omgeving (Dijckerwaal) verdacht is voor geschutmunitie, KKM en hand- en geweergranaten en dat een deel van de herontwikkelingslocatie verdacht is voor munitie voor granaatwerpers. Onderhavige onderzoekslocatie wordt als verdacht beschouwd voor niet-gesprongen explosieven.

Uit informatie afkomstig van de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Westland blijkt dat de onderzoekslocatie in archeologisch onderzoeksgebied B (middelhoge archeologische verwachting) valt.

Huidig bodemgebruik
De locatie is momenteel grotendeels ingericht als grasland, gedeeltelijk ingericht met een woning met siertuin en een inrit naar woning Dijckerwaal 15. De woning is gesitueerd op een voormalige bunker. Enkele foto's van de locatie zijn opgenomen in bijlage 6.

Er wordt geen aanwezigheid van asbest in en op de bodem verwacht.

Toekomstige bodemfunctie
Na aankoop krijgt de onderzoekslocatie de functie infrastructuur.

Geologie en hydrologie
Er is geen informatie over de opbouw en kwaliteit van de antropogene (veroorzaakt door menselijk handelen) ophooglaag bekend.

Het freatisch grondwater had ten tijde van het onderzoek een stijghoogte van 08 m. -mv. Volgens informatie van de Dienst Grondwaterverkenning van TNO heeft de deklaag een dikte van circa 20 m. en bestaat uit kleien, veen, fijne en matige slibhoudende zanden. Onder de deklaag wordt het eerste watervoerend pakket aangetroffen met een dikte van circa 25 m. Het eerste watervoerend pakket bestaat uit matig fijne en grove zanden en de stromingsrichting van het grondwater is globaal noordoostelijk gericht. Onder het eerste watervoerend pakket wordt op een diepte van 45 m. -NAP een slecht doorlatende laag aangetroffen. Onder deze laag wordt een tweede watervoerend pakket aangetroffen. Naar de stromingsrichting van het freatisch grondwater is geen onderzoek gedaan. Naar verwachting wordt deze beïnvloed door lokale factoren zoals sloten en drainages. Het onderzoeksgebied bevindt zich buiten de 25- jaarbeschermingszone van een waterwingebied. Onderhavige onderzoekslocatie ligt op 5 kilometer ten zuiden van het dichtstbijzijnde grondwaterbeschermingsgebied.

Ter plaatse van onderhavige onderzoekslocatie is sprake van zowel kwel (opwaartse grondwaterstroming) als inzijging (neerwaartse grondwaterstroming).

Eerder verricht bodemonderzoek
Ter plaatse van onderhavigelocatie Dijckerwaal 15 zijn geen bodemonderzoeken bekend.

Ter plaatse van het belendende percelen Dijckerwaal 7, 11 en 17 zijn enkele bodemonderzoeken uitgevoerd, namelijk:

Dijckerwaal 7 (AA051901486)
- verkennend (nulsituatie) onderzoek, kenmerk: 2028301, d.d. oktober 1998, uitgevoerd door CBB;
- verkennend bodemonderzoek, kenmerk: NEN.206.0139, d.d. 31 juli 2006, uitgevoerd door BMA Milieu;
- evaluatieverslag, kenmerk: EVA.2006.0169, d.d. 15 juni 2007, opgesteld door BMA Milieu.

De betreffende bodemonderzoeken hebben geen betrekking op onderhavige onderzoekslocatie.
Dijckerwaal 11 (AA051901487)
- nulsituatie onderzoek, kenmerk: 97030, d.d. 25 februari 1997, uitgevoerd door BMA.

In verband met het aantreffen van een verontreiniging met minerale olie (> interventiewaarde) wordt een nader onderzoek aanbevolen. De aangetroffen verontreiniging heeft echter geen betrekking op onderhavige onderzoekslocatie.

Dijckerwaal 10 (AA051901526)
- verkennend bodemonderzoek, kenmerk: CM88.102, d.d. 4 maart 1988, uitgevoerd door Geo techniek;
- nulsituatie onderzoek, kenmerk: 77826, d.d. 20 oktober 1998, uitgevoerd door WLTO/BLGG;
- milieukundig bodemonderzoek; NEN.2006.0337, d.d. 3 april 2007, uitgevoerd door BMA Milieu.

De betreffende bodemonderzoeken hebben geen betrekking op onderhavige onderzoekslocatie.

Dijckerwaal 10A (AA051901568)
- nulsituatie onderzoek, kenmerk: 409172, d.d. 15 november 1999, uitgevoerd door WLTO/BLGG;
- verkennend bodemonderzoek, kenmerk: NEN.2015.0198, 20 september 2005, uitgevoerd door BMA Milieu B.V.;
- plan van aanpak, kenmerk: PVA.20050198(.2), d.d. 27 februari 2007, opgesteld door BMA Milieu B.V.;
- saneringsevaluatie, kenmerk: EVA.20070299, d.d. 5 december 2007, opgesteld door BMA Milieu B.V.

De betreffende bodemonderzoeken en saneringsdocumenten hebben geen betrekking op onderhavige onderzoekslocatie.

Dijckerwaal 17 (AA051901594)
- nader bodemonderzoek, kenmerk: EIND.2010.0023, d.d. 1 juli 2010, opgesteld door BMA Milieu;
- actualiserend verkennend en nader bodemonderzoek, kenmerk: NEN-NO.2015.0067, d.d. 18 april 2015, opgesteld door BMA Milieu;
- plan van aanpak, kenmerk: PVA.2015.0137, 29 juni 2015, opgesteld door BMA Milieu.

De bovengenoemde onderzoeken en het opgestelde plan van aanpak hebben geen directe betrekking op onderhavig onderzoekslocatie. Uit de in bijlage 7 opgenomen adviesbrief (kenmerk: ODH-2015-00674686, d.d. 4 juni 2015) welke is opgesteld door Omgevingsdienst Haaglanden blijkt dat er ter plaatse van het belendende perceel, Dijckerwaal 17, sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Uit een door Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) opgesteld beoordelingsbrief (kenmerk ODH-2015-00670188, zonder datum) blijkt echter dat, op basis van het actualiserend verkennend en nader bodemonderzoek (kenmerk: NEN-NO.2015.0067, d.d. 18 april 2015), er geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Door BMA Milieu is vervolgens een plan van aanpak opgesteld en ter beoordeling ingediend. Door de omgevingsdienst is het plan van aanpak akkoord bevonden (kenmerl: ODH-2015-00685798, d.d. 16 juli 2015).

Op het nabij gelegen perceel Naaldwijkseweg 388A is, ter plaatse van de openbare weg (Dijckerwaal), door BMA Milieu in 1999 een aanvullend bodemonderzoek (AO.98278, d.d. 25 januari 1999) en in 2015 een milieukundig onderzoek (kenmerk: NEN.2015.0061.1, d.d. 30 juni 2015) uitgevoerd. Hieruit blijkt onder andere dat het funderingsmateriaal onder de asfaltverharding (openbare weg Dijckerwaal) geen grond betreft maar bestaat uit puin met koolas. Uit de samenstellingswaarde blijkt het materiaal formeel geschikt is voor hergebruik. Op basis van de aangetroffen sterke bijmengingen met koolas

wordt het materiaal echter bestempeld als afvalstof en dient deze te worden afgevoerd naar een erkende verwerkingslocatie.

Bodembeheersnota en bodemkwaliteitskaart gemeente Westland
Uit de bodembeheersnota van gemeente Westland blijkt dat onderhavige onderzoekslocatie in bodemfunctieklasse wonen valt. De bovengrond van de locatie staat over het algemeen bekend als bodemfunctieklasse wonen en de ondergrond als bodemfunctieklasse achtergrondwaarde.

Informatie afkomstig van Omgevingsdienst Haaglanden en bodemloket
Bij de geraadpleegde bronnen is, buiten de reeds hiervoor verwerkte informatie, geen informatie aangetroffen welke relevant is voor het onderhavige bodemonderzoek. De adviesbrief welke is verkregen via Omgevingsdienst Haaglanden is opgenomen in bijlage 7. De hierin genoemde en van toepassing zijnde bodemrapporten zijn opgevraagd en ingezien. Informatie afkomstig uit deze rapporten is reeds verwerkt in bovenstaande gegevens.

2.2 Onderzoekshypothese

Volgens de strategie van de NEN 5740 (Nederlandse norm 5740) dient voorafgaand aan de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek op basis van de verkregen informatie een hypothese te worden opgesteld. Het betreft een aanname omtrent het al dan niet aanwezig zijn van bodemverontreiniging op de te onderzoeken locatie.

De onderzoekslocatie wordt, gezien de ligging van de locatie in (voormalig) glastuinbouwgebied en de zonering op basis van de bodemkwaliteitskaart, als 'verdacht' beschouwd voor organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB's) in de bovengrond en arseen in het grondwater. Als onderzoeksstrategie wordt echter de strategie voor een 'onverdachte locatie' (ONV) gebruikt. Deze onderzoeksstrategie wordt in eerste instantie als voldoende beschouwd om een eventuele bodemverontreiniging met bestrijdingsmiddelen en arseen te constateren.

De puinfundering onder de asfaltverharding binnen onderhavige onderzoekslocatie wordt indicatief onderzocht op asbest.

2.3 Onderzoeksopzet

In tabel 2 wordt een systematische beschrijving weergegeven van de uit te voeren veldwerkzaamheden en de te verrichten analyses.

Tabel 2 Onderzoeksopzet

(Deellocatie D)	veldwerk			analyses
	boring tot 0,5 m-mv	boring tot 2,0 m-mv	boring met peilbuis	
Dijckerwaal 15 (asfalt)	17 (3)	5	2	3x basispakket, OCB's (bovengrond) 2x basispakket (ondergrond) 2x basispakket, arseen (grondwater) 3x PAK-marker 2x PAK incl. breken/malen (asfalt) 1x asbest (puin) 1x basispakket bodemlaag onder fundering

basispakket grond	barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink, som PAK, som PCB's, minerale olie, lutum en organisch stofgehalte
basispakket grondwater	barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink, vluchtige aromatische en gehalogeneerde koolwaterstoffen en minerale olie
*	onderzoeksstrategie ONV uit de NEN 5740, oppervlakte circa 1.400 m^2
(3)	aantal boringen door asfaltverharding en fundatielaag tot 0,5 m-onderzijde fundering

3. Veldwerkzaamheden

3.1 Uitgevoerde werkzaamheden

Het veldwerk is op 10 juni 2015 door gecertificeerde medewerkers van BMA Milieu (dhr. R. Barendrecht en dhr. J. de Zeeuw) uitgevoerd. Ter plaatse zijn vier boringen uitgevoerd, waarvan één boring is afgewerkt als peilbuis. In tabel 3 staan de uitgevoerde boringen vermeld. Voor nadere gegevens over de plaats van de boringen en de peilbuizen wordt verwezen naar bijlage 2.

Tabel 3 Uitgevoerde werkzaamheden

Deellocatie D	boringnummers	peilbuisnummers	filterstelling m-mv
Dijckerwaal 15 (asfalt)	1 t/m 23 (1 t/m 3)	Pb 11 Pb 14	1,3 - 2,3 1,3 - 2,3

bovenkant filter is 0,5 meter minus grondwaterspiegel geplaatst

Naar aanleiding van de verdachtheid voor niet-gesprongen explosieven zijn de veldwerkzaamheden uitgevoerd onder begeleiding van Saricon, dhr. J. de Geus, sr. Data-analist. De locatie is ter plaatse vrijgegeven voor de uitvoering van het bodemonderzoek.

3.2 Samenstelling van de bodem

Voor een indruk van de samenstelling van de bodemopbouw ter plaatse wordt verwezen naar de boorbeschrijvingen (bijlage 5). Over het algemeen wordt in de boven- en ondergrond zand en klei aangetroffen.

3.3 Zintuiglijke waarnemingen

De waargenomen afwijkingen aan het bodemmateriaal en de verhardingen staan vermeld in tabel 4. Bij de niet in de tabel vermelde boringen zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Tabel 4 Zintuiglijke waarnemingen

boring	traject (m-mv)	waargenomen bijzonderheden
01	0,00 - 0,15	asfalt, zwakke teergeur, o.b.v. PAK-marker geen verkleuring
	0,15 - 0,30	puin, uiterst zandhoudend, zwak kleihoudend, matig koolashoudend
02	0,00 - 0,11	asfalt, zwakke teergeur, o.b.v. PAK-marker geen verkleuring
	0,11 - 0,30	puin, sterk zandhoudend
	0,30 - 0,70	sterk puinhoudend, matig baksteenhoudend
03	0,00 - 0,17	asfalt, zwakke teergeur, o.b.v. PAK-marker geen verkleuring
	0,17 - 0,40	puin, sterk zandhoudend, matig sintelhoudend
	0,40 - 0,50	baksteen
05	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
06	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
14	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend, zwak koolashoudend
15	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend, zwak koolashoudend
19	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend, zwak koolashoudend, matig plastichoudend
	1,00 - 1,40	sterk grindhoudend, gestaakt op grind en loopzand
20	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
23	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend

Tijdens de uitvoering van het veldwerk zijn in en op de bodem geen ‘asbestverdachte’ materialen waargenomen.

3.4 Grondwater

De grondwatermonsters zijn op 18 juni 2015 door een gecertificeerde medewerker van BMA Milieu (dhr. J. de Zeeuw) genomen. Om representatieve grondwatermonsters te verkrijgen is na het plaatsen van de peilbuizen en voor de monstername een hoeveelheid water afgepompt gelijk aan minimaal vijfmaal de inhoud van het filterdeel van de peilbuis. Tevens wordt hierbij gestreefd naar een stabiel geleidingsvermogen. De grondwatermonsters zijn in voorbehandelde flessen opgeslagen. Van het grondwater is de grondwaterstand (m-mv), de zuurgraad (pH), het geleidingsvermogen (EC) en de troebelheid (NTU) bepaald (tabel 5).

Tabel 5 Metingen grondwater

peilbuisnummer	grondwaterstand m–mv	pH	EC µs/cm	troebelheid NTU	pompdebiet ml/min
Pb 11	0,8	6,6	1.260	18,2	200
Pb 14	1,1	6,6	1.910	19,9	200

3.5 Afwijkingen BRL 2000, protocol 2001/2002

Ten aanzien van de monsterneming zijn geen afwijkingen ten opzichte van BRL 2000, protocol 2001 en/of 2002, te vermelden.

4. Laboratoriumonderzoek

4.1 Uitgevoerde analyses

Ten behoeve van de analyses zijn de monsters bij het laboratorium van Omegam B.V. te Amsterdam aangeleverd. Dit laboratorium is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie conform ISO/IEC 17025:2005 onder nr. L 086. De monsters zijn conform AS3000 voorbehandeld en geanalyseerd. Het mengen van de monsters heeft plaatsgevonden in het laboratorium. De samenstelling van de (meng)monsters en de uitgevoerde analyses staan vermeld in tabel 6.

Tabel 6 Samenstelling monsters en uitgevoerde analyses grond en grondwater

analysemonsters	deelmonster(s)	analyse
Dijckerwaal 15 (Deellocatie K)		
grond		
K) 19 (0,00 - 0,30)	-	basispakket, OCB's
K) MM2	05, 06, 15, 20, 23 (0,00 - 0,50)	basispakket, OCB's
K) MM3	04, 07, 10, 17 (0,00 - 0,50)	basispakket, OCB's
K) MM4	14, 16, 19 (0,50 - 1,00)	basispakket
K) MM5	11 (0,50 - 0,90), 24 (0,50 - 1,00)	basispakket
K) 2 (0,30 -0,70)	-	basispakket
grondwater		
K) Pb 11	-	basispakket, arseen
K) Pb 14	-	basispakket, arseen

De analysemonsters zijn samengesteld op basis van de zintuiglijke waarnemingen. Op basis van deze waarnemingen zijn de meest verdachte monsters geselecteerd en geanalyseerd.

In het kader van integriteit en transparantie bieden wij u de mogelijkheid de juistheid en authenticiteit van de analysecertificaten, die in het kader van dit project zijn uitgevoerd, te controleren. U kunt dit doen door met de opdrachtverificatiecode, links onder op het analysecertificaat van Omegam Laboratoria, via de website www.omegam.nl een verificatie uit te voeren.

4.2 Toetsingscriteria en intrretatie analyseresultaten asfalt en puinfundering

De categorie-indeling van asfalt wordt gebaseerd op het gehalte aan PAK. Asfalt wordt ingedeeld in:

- Teerhoudend: In het asfalt wordt de samenstellingswaarde uit tabel 2 van PAK (75) overschreden. Het asfalt is daarmee 'teerhoudend' en derhalve niet geschikt voor hergebruik.
- Niet-teerhoudend: In het asfalt wordt de samenstellingswaarde uit tabel 2 van PAK (75) niet overschreden. Het asfalt is daarmee 'niet-teerhoudend' en wordt geschikt geacht voor hergebruik.

Het asfalt, monsters K) 1 (0,00 - 0,15) en K) 2 (0,00 - 0,11), is op basis van PAK-marker en PAK-analyse niet-teerhoudend en kan op basis van onderhavig onderzoek worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

Voor de toetsing van de puinfundering (asbest) wordt gebruikt gemaakt van tabel 1 en 2 van de Regeling Bodemkwaliteit (asbest maximaal 100 mg/kg ds.). De puinfundering, mengmonster K) MM1 bestaande uit 01 (0,15 - 0,30), 02 (0,11 - 0,30) en 03 (0,17 - 0,40), bevat geen asbest (< 0,1 %).

4.3 Toetsingscriteria grond en grondwater

De analyseresultaten zijn getoetst aan de Circulaire bodemsanering en Besluit Bodemkwaliteit. Om de mate van verontreiniging weer te geven wordt in dit rapport de onderstaande terminologie gebruikt:

- **Niet verontreinigd:** De gemiddelde gehalten van de gemeten stoffen overschrijden niet de bijbehorende achtergrondwaarde voor grond of streefwaarde voor grondwater.
- **Lichte verontreinigingen** zijn verontreinigingen waarbij de gemiddelde gehalten van één of meer stoffen de bijbehorende achtergrondwaarde voor grond of streefwaarde voor grondwater overschrijden.
- **Matige verontreinigingen** zijn verontreinigingen waarbij de gemiddelde gehalten van één of meer stoffen de bijbehorende tussenwaarde overschrijden.
- **De tussenwaarde** is de helft van de som van de achtergrondwaarde en de interventiewaarde voor grond of de helft van de som van de streefwaarde en de interventiewaarde voor grondwater. Overschrijding van de tussenwaarde is het criterium voor het uitvoeren van nader onderzoek.
- **Sterke verontreinigingen** zijn verontreinigingen waarbij de gemiddelde gehalten van één of meer stoffen de bijbehorende interventiewaarde overschrijden.
- **De achtergrond-, streef-, en interventiewaarden** zijn opgenomen in Bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit en de Circulaire bodemsanering.
- Er is sprake van **een geval van ernstige bodemverontreiniging** indien meer dan 25 m^3 grond en/of het grondwater in een bodemvolume van meer dan 100 m^3 gemiddeld boven de interventiewaarde is verontreinigd. In enkele specifieke situaties, bij gevoelige functies, kan bij gehalten onder de interventiewaarde ook sprake zijn van een geval van ernstige verontreiniging.

4.4 Interpretatie van de analyseresultaten grond en grondwater

De analyseresultaten van de grond(meng)monsters zijn vergeleken met de berekende bodemspecifieke toetsingswaarden. Voor de gehanteerde lutum- en organische stof percentages wordt verwezen naar de volledige toetsing welke is opgenomen in bijlage 3. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 4. Een overzicht van de gemeten verontreinigingen is weergegeven in tabel 7.

Tabel 7 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater

analysemonsters	≥ achtergrondwaarde (AW2000) grond ≥ streefwaarde (S) grondwater	≥ tussenwaarde (T) (matig verontreinigd)	≥ interventiewaarde (I) (sterk verontreinigd)
Dijckerwaal 15 (Deellocatie K)			
grond			
K) 19 (0,00 - 0,30)	zink, cadmium, lood	-	-
K) MM2	zink, drins	-	-
K) MM3	zink, hexachloorbenzeen, drins	-	-
K) MM4	PCB's	-	-
K) MM5	-	-	-
K) 2 (0,30 -0,70)	minerale olie, kobalt, nikkel, lood, PAK	zink	-
grondwater			
K) Pb 11	barium, kwik	-	-
K) Pb 14	barium	-	-

- : analytisch geen verontreiniging aangetoond

4.5 Bespreking resultaten

grond

Het zintuiglijk koolas-, puin- en plastichoudende deelmonster K) 19 (0,00 - 0,30), van de bovengrond, is ten hoogste licht verontreinigd.

Mengmonster K) MM2, bestaande uit de zintuiglijk puinhoudende deelmonsters 05, 06, 15, 20 en 23 (0,00 - 0,50) van de bovengrond, is ten hoogste licht verontreinigd.

Mengmonsters K) MM3, bestaande uit de zintuiglijk niet verontreinigde deelmonsters 04, 07, 10 en 17 (0,00 - 0,50) van de bovengrond, is ten hoogste licht verontreinigd.

Mengmonster K) MM4, bestaande uit de zintuiglijk niet verontreinigde deelmonsters 14, 16 en 19 (0,50 - 1,00) van de ondergrond, is ten hoogste licht verontreinigd.

Mengmonster K) MM5, bestaande uit de zintuiglijk niet verontreinigde deelmonsters 11 (0,50 - 0,90) en 24 (0,50 - 1,00) van de ondergrond, is ten hoogste licht verontreinigd.

Het zintuiglijk puin- en baksteenhoudende deelmonster K) 2 (0,30 -0,70), afkomstig van onder de puinfundering, is licht verontreinigd met minerale olie, kobalt, nikkel, lood en PAK en matig verontreinigd met zink.

grondwater
Het grondwater afkomstig uit de peilbuizen K) Pb 11 en K) Pb 14 is ten hoogste licht verontreinigd.

5. Evaluatie

5.1 Algemeen

De heer J.M. Daudeij van Gemeente Westland verzocht aan milieuadviesbureau BMA Milieu B.V. een milieukundig onderzoek te verrichten op de locatie aan de Dijckerwaal 15 te 's-Gravenzande in de gemeente Westland. De regionale ligging en een overzicht van de onderzoekslocatie zijn weergegeven in respectievelijk bijlage 1 en 2.

Aanleiding tot het uitvoeren van het milieukundig onderzoek is de herinrichting van de locatie (herontwikkelingsproject Dijckerwaal/Naaldwijkseweg). Doel van het milieukundig onderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en verhardingen.

De werkzaamheden uit onderhavig onderzoek zijn door BMA Milieu B.V. uitgevoerd onder het procescertificaat 'Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek' BRL SIKB 2000 en bijbehorend protocol 2001 'het plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen' en protocol 2002 'het nemen van grondwatermonsters'.

5.2 Conclusies en aanbevelingen

Dijckerwaal 15 (Deellocatie K)

Gezien de resultaten van het onderzoek wordt geconcludeerd dat de opgestelde hypothese 'verdacht' juist is. Ter plaatse zijn in de grond en in het grondwater overschrijdingen van de achtergrond- en streefwaarde vastgesteld. Voor lichte verontreinigingen behoeft echter geen nader onderzoek te worden aanbevolen.

verontreiniging met zink in de grond onder de puinfundering

Voor de matige verontreiniging aan zink wordt, op basis van de Wet bodembescherming, een nader onderzoek aanbevolen.

asfaltverharding

Het asfalt is op basis van PAK-marker en PAK-analyse niet teerhoudend en kan op basis van onderhavig onderzoek worden afgevoerd naar een erkend verwerker.

puinfundering

Op basis van onderhavig onderzoek blijkt dat het funderingsmateriaal onder de asfaltverharding bestaat uit puin met koolas. Uit de samenstellingswaarde (analyse asbest) blijkt het materiaal formeel geschikt is voor hergebruik. Op basis van de aangetroffen sterke bijmengingen met koolas wordt het materiaal echter bestempeld als afvalstof en dient deze te worden afgevoerd naar een erkende verwerkingslocatie.

Ervaringen uit het verleden wijzen echter uit dat puinverhardingen ter plaatse van glastuinbouwgebieden (tuinderslaantjes) vaak tevens bijmengingen met asbest bevatten welke echter niet direct uit een (indicatief) verhardingsonderzoek blijken. Indien men meer zekerheid wenst ten aanzien van de samenstelling wordt aanbevolen het funderingmateriaal door middel van sleuven aanvullend te onderzoeken. De omvang van de puinfundering wordt geschat op circa 165 m^3 (650 m^2 x gemiddelde laagdikte van 0,25 m).

Algemeen

Ons inziens vormen de resultaten van dit onderzoek milieuhygiënisch gezien mogelijk een belemmering voor de voorgenomen herinrichting. Aanbevolen wordt onderhavige rapportage af te stemmen met Omgevingsdienst Haaglanden (ODH, uitvoeringsdienst milieutaken voor o.a. gemeente Westland).

De mogelijk bij bouwactiviteiten vrijkomende of aan te voeren grond is voor hergebruik onderhevig aan wettelijke bepalingen (Besluit Bodemkwaliteit). De gemeente waar de grond wordt toegepast is in dergelijke gevallen het bevoegd gezag.

functie	*naam*	*handtekening*	*versie*
projectleider	M. van der Knaap		definitief
controle / vrijgave	H. van Malsen	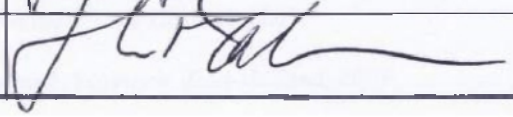	

Literatuurlijst

1. NEN 5725, Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek, Nederland Normalisatie-instituut, januari 2009.

2. NEN 5740, Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond, Nederland Normalisatie-instituut, januari 2009.

3. NEN 5707, Protocol voor onderzoek naar asbest in bodem, Nederland Normalisatie-instituut, mei 2003.

4. Besluit bodemkwaliteit (Bbk), 22 november 2007.

5. Regeling bodemkwaliteit (Rkb), 9 april 2009 (inclusief wijzigingen van 1 januari en 1 juli 2013 en 1 januari 2014).

6. Circulaire bodemsanering; 1 juli 2013.

7. Beleidsbrief asbest in bodem, grond en puin(granulaat), Directoraat-Generaal Milieu (ministerie van VROM), kenmerk: BWL/2004000321.

8. NTA 5755, Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek – Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging, Nederland Normalisatie-instituut, juli 2010.

9. Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2014-2017, 2013.

10. Provinciale milieuverordening Zuid-Holland, Provincie Zuid-Holland, 2007.

11. SIKB BRL 2000: Veldwerk milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek, versie 5, 12 december 2013.

12. Protocol 2001, 'Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen', versie 3.2, 12 december 2013.

13. Protocol 2002, 'Het nemen van grondwatermonsters', versie 4, 12 december 2013.

14. Protocol 2018, 'Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem', versie 3.1, 12 december 2013.

15. Wet houdende regelen inzake bescherming van de bodem (Wet bodembescherming – Wbb), 3 juli 1986 en Wet houdende wijziging van de Wet bodembescherming en enkele andere wetten in verband met wijzigingen in het beleid inzake bodemsaneringen, 15 december 2005.

Bijlage 1

Regionale situatie

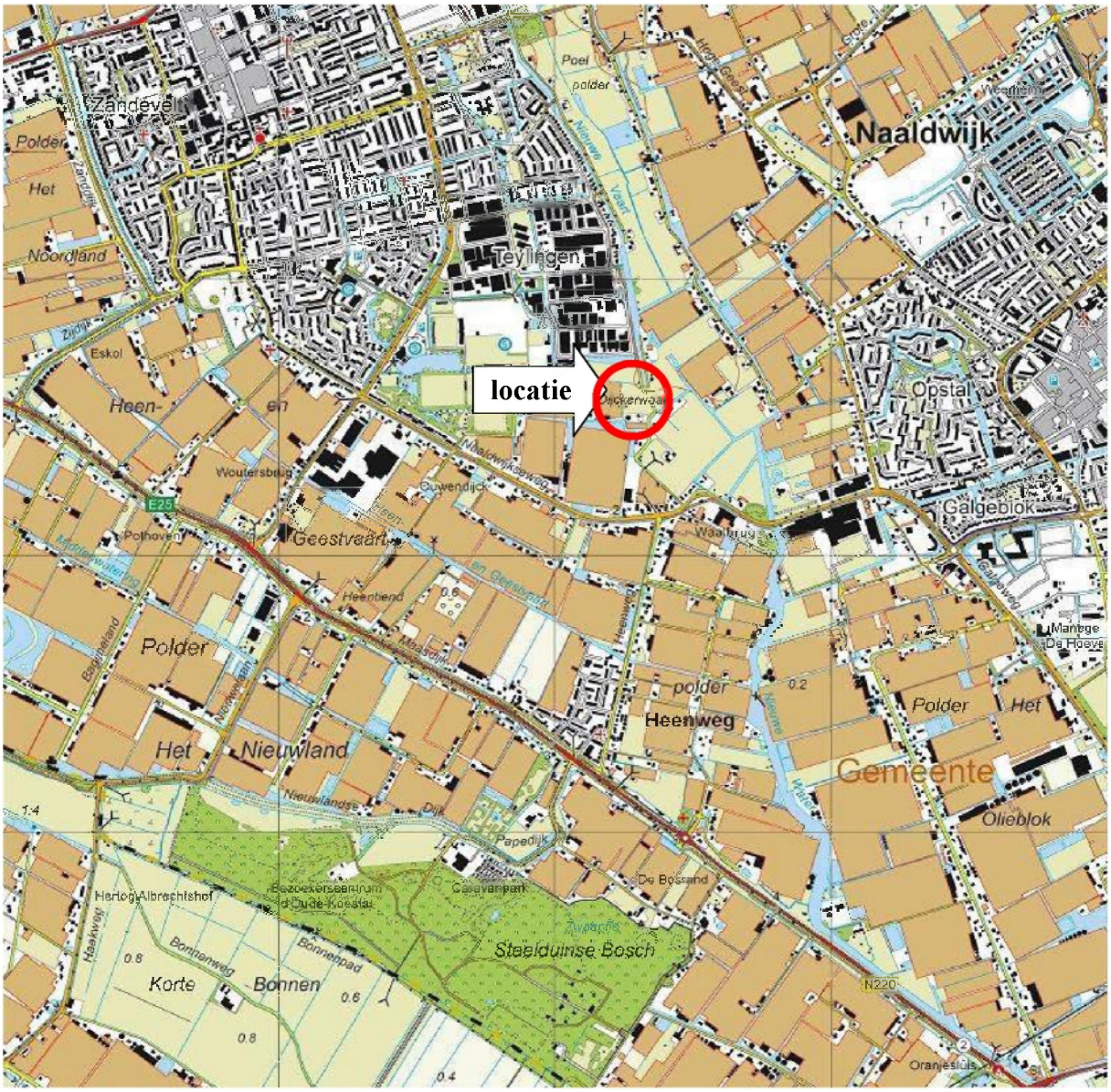

BMA Milieu B.V.	Projectnummer : 2015.0061	Regionale situatie
	Opdrachtgever : gemeente Westland Project : Dijckerwaal te ‘s-Gravenzande Schaal : 1:25.000	

Bijlage 2

Locatie en boringen

Deellocatie K

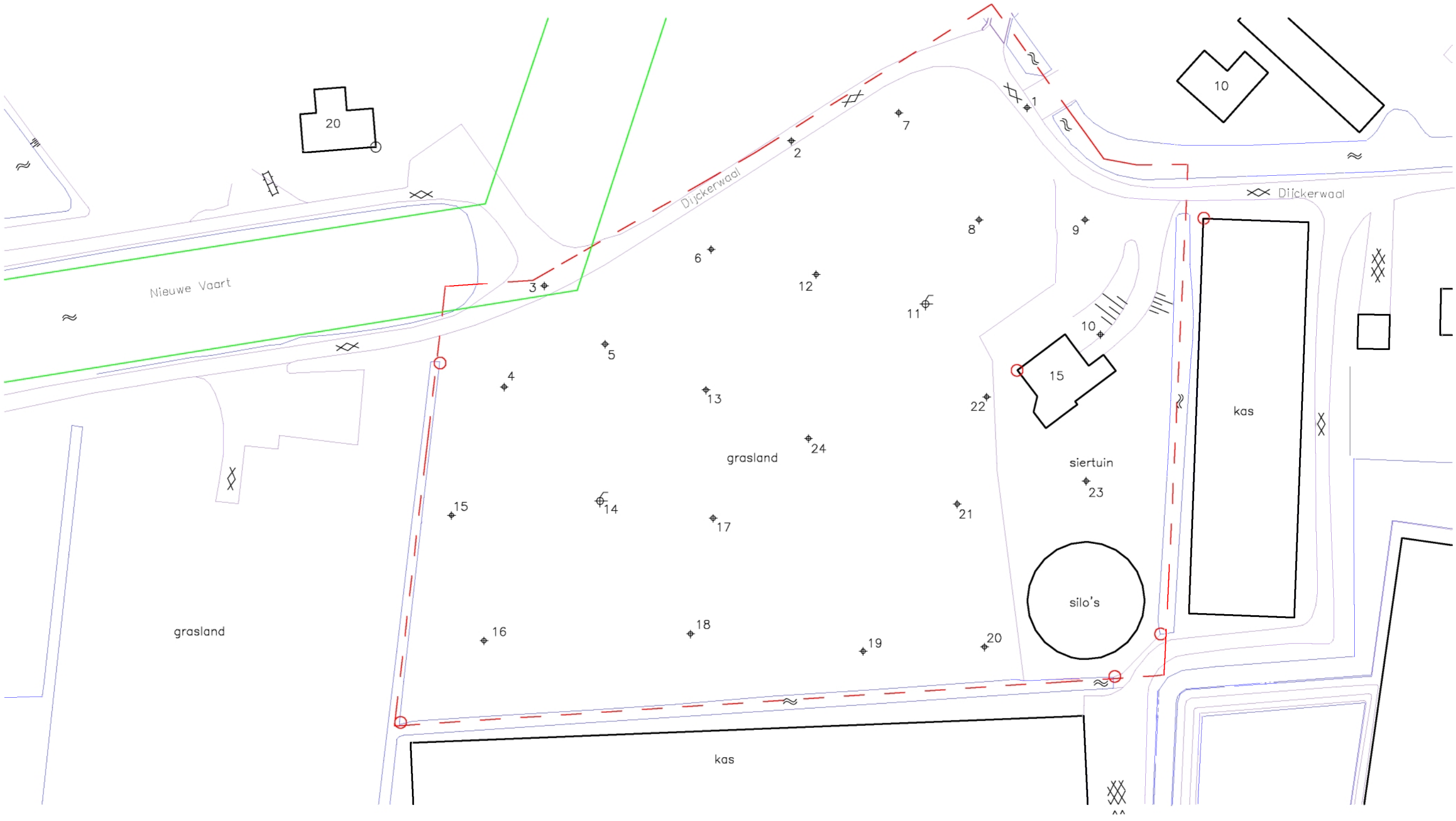

Legenda:

- grens onderzoekslocatie
- tankgracht
- peilbuis
- boring
- nulpunt (vast meetpunt)

N

0m. 37,5m.

BMA Milieu

Opdr.gever: Gemeente Westland			
Onderzoekslocatie: Dijckerwaal 15 te 's–Gravenzande			
Datum: 24–07–2015	Schaal: 1:750	Projectnummer: 2015.0061	Tek. nr.: 1

Bijlage 3

Toetsing analyseresultaten

Project	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Certificaten	**540415**
Toetsing	**T.12 - Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb**
Toetsversie	**BoToVa 2.0.0** Toetsdatum: 24 juli 2015 10:08

Monsterreferentie	**2456996**
Monsteromschrijving	K) 19 (0,00 - 0,30) 19 (0-50)

Analyse	Eenheid	Analyseres.	**Gestand.Res.**	Toetsoordeel	AW	T	I
Lutum/Humus							
Organische stof	% (m/m ds)	8.3	**10**				
Lutum	% (m/m ds)	3.8	**25**				
Droogrest							
droogrest	%	83.8	**83.8**	@			
Metalen ICP-AES							
barium (Ba)	mg/kg ds	63	**200**	@			
cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.47	**0.61**	>AW(WO)	0.6	6.8	13
kobalt (Co)	mg/kg ds	3	**8.8**	-	15	102.5	190
koper (Cu)	mg/kg ds	12	**19**	-	40	115	190
kwik (Hg) FIAS/Fims	mg/kg ds	0.08	**0.11**	-	0.15	18.075	36
lood (Pb)	mg/kg ds	46	**63**	>AW(WO)	50	290	530
molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1.5	**< 1.0**	-	1.5	95.75	190
nikkel (Ni)	mg/kg ds	9	**23**	-	35	67.5	100
zink (Zn)	mg/kg ds	140	**270**	>AW(IND)	140	430	720
Minerale olie							
minerale olie (florisil clean-up)	mg/kg ds	45	**54**	-	190	2595	5000
Polycyclische koolwaterstoffen							
naftaleen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
fenantreen	mg/kg ds	0.14	**0.14**				
anthraceen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
fluoranteen	mg/kg ds	0.23	**0.23**				
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	0.1	**0.1**				
chryseen	mg/kg ds	0.15	**0.15**				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg ds	0.08	**0.08**				
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.12	**0.12**				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.08	**0.08**				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	0.08	**0.08**				
Sommaties							
som PAK (10)	mg/kg ds	1	**1.0**	-	1.5	20.75	40
Polychloorbifenylen							
PCB - 28	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
PCB - 52	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
PCB - 101	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
PCB - 118	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
PCB - 138	mg/kg ds	0.002	**0.0024**				
PCB - 153	mg/kg ds	0.002	**0.0024**				
PCB - 180	mg/kg ds	0.001	**0.0012**				
Sommaties							
som PCBs (7)	mg/kg ds	0.008	**0.0094**	-	0.02	0.51	1

Organochloorbestrijdingsmiddelen							
2,4-DDD (o,p-DDD)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
4,4-DDD (p,p-DDD)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
2,4-DDE (o,p-DDE)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
4,4-DDE (p,p-DDE)	mg/kg ds	0.005	**0.0060**				
2,4-DDT (o,p-DDT)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
4,4-DDT (p,p-DDT)	mg/kg ds	0.005	**0.0060**				
aldrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				0.32
dieldrin	mg/kg ds	0.008	**0.0096**				
endrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
telodrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
isodrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
heptachloor	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**	-	0.0007	2.00035	4
heptachloorepoxide (cis)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
heptachloorepoxide (trans)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
alfa-endosulfan	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**	-	0.0009	2.00045	4
alfa - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**	-	0.001	8.5005	17
beta - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**	-	0.002	0.801	1.6
gamma - HCH (lindaan)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**	-	0.003	0.6015	1.2
delta - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**	@			
hexachloorbenzeen	mg/kg ds	0.003	**0.0036**	-	0.0085	1.00425	2
endosulfansulfaat	mg/kg ds	< 0.002	**< 0.0017**	@			
hexachloorbutadieen	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**	-	0.003		
chloordaan (cis)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
chloordaan (trans)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.00084**				
Sommaties							
som DDD	mg/kg ds	0.001	**< 0.0017**	-	0.02	17.01	34
som DDE	mg/kg ds	0.006	**0.0069**	-	0.1	1.2	2.3
som DDT	mg/kg ds	0.006	**0.0069**	-	0.2	0.95	1.7
som drins (3)	mg/kg ds	0.009	**0.011**	-	0.015	2.0075	4
som c/t heptachloorepoxide	mg/kg ds	0.001	**< 0.0017**	-	0.002	2.001	4
som HCHs (3)	mg/kg ds	0.002	**0.002**	@			
som chloordaan	mg/kg ds	0.001	**< 0.0017**	-	0.002	2.001	4
som OCBs (landbodem)	mg/kg ds	0.033	**0.040**	-	0.4		

Monsterreferentie	**2456997**							
Monsteromschrijving	K) 2 (0,30 -0,70) 02 (30-70)							
Analyse	Eenheid	Analyseres.	**Gestand.Res.**	Toetsoordeel	AW	T	I	
Lutum/Humus								
Organische stof	% (m/m ds)	2.2	**10**					
Lutum	% (m/m ds)	1.0	**25**					
Droogrest								
droogrest	%	89.6	**89.6**	@				
Metalen ICP-AES								
barium (Ba)	mg/kg ds	140	**540**	@				
cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.22	**0.38**	-	0.6	6.8	13	
kobalt (Co)	mg/kg ds	5.4	**19**	>AW(WO)	15	102.5	190	
koper (Cu)	mg/kg ds	15	**31**	-	40	115	190	
kwik (Hg) FIAS/Fims	mg/kg ds	0.06	**0.09**	-	0.15	18.075	36	
lood (Pb)	mg/kg ds	280	**440**	>T(IND)	50	290	530	
molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1.5	**< 1.0**	-	1.5	95.75	190	
nikkel (Ni)	mg/kg ds	14	**41**	>AW(IND)	35	67.5	100	
zink (Zn)	mg/kg ds	390	**920**	>I(NT)	140	430	720	
Minerale olie								
minerale olie (florisil clean-up)	mg/kg ds	130	**590**	>AW(NT)	190	2595	5000	

Polycyclische koolwaterstoffen								
naftaleen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**					
fenantreen	mg/kg ds	0.43	**0.43**					
anthraceen	mg/kg ds	0.16	**0.16**					
fluoranteen	mg/kg ds	1	**1**					
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	0.4	**0.4**					
chryseen	mg/kg ds	0.43	**0.43**					
benzo(k)fluoranteen	mg/kg ds	0.24	**0.24**					
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.35	**0.35**					
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.23	**0.23**					
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	0.26	**0.26**					
Sommaties								
som PAK (10)	mg/kg ds	3.5	**3.5**	>AW(WO)	1.5	20.75	40	
Polychloorbifenylen								
PCB - 28	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0032**					
PCB - 52	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0032**					
PCB - 101	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0032**					
PCB - 118	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0032**					
PCB - 138	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0032**					
PCB - 153	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0032**					
PCB - 180	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0032**					
Sommaties								
som PCBs (7)	mg/kg ds	0.005	**< 0.022**	-	0.02	0.51	1	

Monsterreferentie	**2456998**							
Monsteromschrijving	K) MM2 05 (0-50) 06 (0-50) 15 (0-50) 20 (0-50) 23 (0-50)							
Analyse	Eenheid	Analyseres.	**Gestand.Res.**	Toetsoordeel	AW	T	I	
Lutum/Humus								
Organische stof	% (m/m ds)	3.9	**10**					
Lutum	% (m/m ds)	2.5	**25**					
Droogrest								
droogrest	%	87.1	**87.1**	@				
Metalen ICP-AES								
barium (Ba)	mg/kg ds	29	**110**	@				
cadmium (Cd)	mg/kg ds	< 0.2	**< 0.22**	-	0.6	6.8	13	
kobalt (Co)	mg/kg ds	3.8	**13**	-	15	102.5	190	
koper (Cu)	mg/kg ds	6.8	**13**	-	40	115	190	
kwik (Hg) FIAS/Fims	mg/kg ds	0.06	**0.08**	-	0.15	18.075	36	
lood (Pb)	mg/kg ds	20	**30**	-	50	290	530	
molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1.5	**< 1.0**	-	1.5	95.75	190	
nikkel (Ni)	mg/kg ds	10	**28**	-	35	67.5	100	
zink (Zn)	mg/kg ds	75	**170**	>AW(WO)	140	430	720	
Minerale olie								
minerale olie (florisil clean-up)	mg/kg ds	< 35	**< 63**	-	190	2595	5000	
Polycyclische koolwaterstoffen								
naftaleen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**					
fenantreen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**					
anthraceen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**					
fluoranteen	mg/kg ds	0.09	**0.09**					
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	0.05	**0.05**					
chryseen	mg/kg ds	0.07	**0.07**					
benzo(k)fluoranteen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**					
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.06	**0.06**					
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.05	**0.05**					
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	0.05	**0.05**					
Sommaties								
som PAK (10)	mg/kg ds	0.51	**0.51**	-	1.5	20.75	40	

Polychloorbifenylen							
PCB - 28	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
PCB - 52	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
PCB - 101	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
PCB - 118	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
PCB - 138	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
PCB - 153	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
PCB - 180	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
Sommaties							
som PCBs (7)	mg/kg ds	0.005	**< 0.013**	-	0.02	0.51	1
Organochloorbestrijdingsmiddelen							
2,4-DDD (o,p-DDD)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
4,4-DDD (p,p-DDD)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
2,4-DDE (o,p-DDE)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
4,4-DDE (p,p-DDE)	mg/kg ds	0.004	**0.010**				
2,4-DDT (o,p-DDT)	mg/kg ds	0.001	**0.0026**				
4,4-DDT (p,p-DDT)	mg/kg ds	0.006	**0.015**				
aldrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				0.32
dieldrin	mg/kg ds	0.074	**0.19**				
endrin	mg/kg ds	0.002	**0.0051**				
telodrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
isodrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
heptachloor	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**	-	0.0007	2.00035	4
heptachloorepoxide (cis)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
heptachloorepoxide (trans)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
alfa-endosulfan	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**	-	0.0009	2.00045	4
alfa - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**	-	0.001	8.5005	17
beta - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**	-	0.002	0.801	1.6
gamma - HCH (lindaan)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**	-	0.003	0.6015	1.2
delta - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**	@			
hexachloorbenzeen	mg/kg ds	0.003	**0.0077**	-	0.0085	1.00425	2
endosulfansulfaat	mg/kg ds	< 0.002	**< 0.0036**	@			
hexachloorbutadieen	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**	-	0.003		
chloordaan (cis)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
chloordaan (trans)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0018**				
Sommaties							
som DDD	mg/kg ds	0.001	**< 0.0036**	-	0.02	17.01	34
som DDE	mg/kg ds	0.005	**0.012**	-	0.1	1.2	2.3
som DDT	mg/kg ds	0.007	**0.018**	-	0.2	0.95	1.7
som drins (3)	mg/kg ds	0.077	**0.20**	>AW(NT)	0.015	2.0075	4
som c/t heptachloorepoxide	mg/kg ds	0.001	**< 0.0036**	-	0.002	2.001	4
som HCHs (3)	mg/kg ds	0.002	**0.002**	@			
som chloordaan	mg/kg ds	0.001	**< 0.0036**	-	0.002	2.001	4
som OCBs (landbodem)	mg/kg ds	0.1	**0.26**	-	0.4		

Monsterreferentie	**2456999**							
Monsteromschrijving	K) MM3 04 (0-50) 07 (0-50) 10 (0-50) 17 (0-50)							
Analyse	Eenheid	Analyseres.	**Gestand.Res.**	Toetsoordeel	AW	T	I	
Lutum/Humus								
Organische stof	% (m/m ds)	4.7	**10**					
Lutum	% (m/m ds)	4.6	**25**					
Droogrest								
droogrest	%	87	**87.0**	@				

Metalen ICP-AES							
barium (Ba)	mg/kg ds	35	**100**	@			
cadmium (Cd)	mg/kg ds	< 0.2	**< 0.21**	-	0.6	6.8	13
kobalt (Co)	mg/kg ds	3.6	**9.9**	-	15	102.5	190
koper (Cu)	mg/kg ds	6.6	**12**	-	40	115	190
kwik (Hg) FIAS/Fims	mg/kg ds	0.07	**0.09**	-	0.15	18.075	36
lood (Pb)	mg/kg ds	22	**32**	-	50	290	530
molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1.5	**< 1.0**	-	1.5	95.75	190
nikkel (Ni)	mg/kg ds	10	**24**	-	35	67.5	100
zink (Zn)	mg/kg ds	82	**160**	>AW(WO)	140	430	720
Minerale olie							
minerale olie (florisil clean-up)	mg/kg ds	< 35	**< 52**	-	190	2595	5000
Polycyclische koolwaterstoffen							
naftaleen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
fenantreen	mg/kg ds	0.06	**0.06**				
anthraceen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
fluoranteen	mg/kg ds	0.17	**0.17**				
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	0.08	**0.08**				
chryseen	mg/kg ds	0.12	**0.12**				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg ds	0.06	**0.06**				
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.11	**0.11**				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.09	**0.09**				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	0.08	**0.08**				
Sommaties							
som PAK (10)	mg/kg ds	0.84	**0.84**	-	1.5	20.75	40
Polychloorbifenylen							
PCB - 28	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
PCB - 52	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
PCB - 101	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
PCB - 118	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
PCB - 138	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
PCB - 153	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
PCB - 180	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
Sommaties							
som PCBs (7)	mg/kg ds	0.005	**< 0.010**	-	0.02	0.51	1
Organochloorbestrijdingsmiddelen							
2,4-DDD (o,p-DDD)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
4,4-DDD (p,p-DDD)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
2,4-DDE (o,p-DDE)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
4,4-DDE (p,p-DDE)	mg/kg ds	0.002	**0.0043**				
2,4-DDT (o,p-DDT)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
4,4-DDT (p,p-DDT)	mg/kg ds	0.002	**0.0043**				
aldrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				0.32
dieldrin	mg/kg ds	0.015	**0.032**				
endrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
telodrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
isodrin	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
heptachloor	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**	-	0.0007	2.00035	4
heptachloorepoxide (cis)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
heptachloorepoxide (trans)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
alfa-endosulfan	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**	-	0.0009	2.00045	4
alfa - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**	-	0.001	8.5005	17
beta - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**	-	0.002	0.801	1.6
gamma - HCH (lindaan)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**	-	0.003	0.6015	1.2
delta - HCH	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**	@			
hexachloorbenzeen	mg/kg ds	0.004	**0.0085**	>AW(WO)	0.0085	1.00425	2
endosulfansulfaat	mg/kg ds	< 0.002	**< 0.0030**	@			
hexachloorbutadieen	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**	-	0.003		
chloordaan (cis)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				
chloordaan (trans)	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0015**				

Sommaties							
som DDD	mg/kg ds	0.001	**< 0.0030**	-	0.02	17.01	34
som DDE	mg/kg ds	0.003	**0.0057**	-	0.1	1.2	2.3
som DDT	mg/kg ds	0.003	**0.0057**	-	0.2	0.95	1.7
som drins (3)	mg/kg ds	0.016	**0.035**	>AW(WO)	0.015	2.0075	4
som c/t heptachloorepoxide	mg/kg ds	0.001	**< 0.0030**	-	0.002	2.001	4
som HCHs (3)	mg/kg ds	0.002	**0.002**	@			
som chloordaan	mg/kg ds	0.001	**< 0.0030**	-	0.002	2.001	4
som OCBs (landbodem)	mg/kg ds	0.035	**0.074**	-	0.4		

Monsterreferentie	**2457000**						
Monsteromschrijving	K) MM4 14 (50-100) 16 (50-100) 19 (50-100)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	**Gestand.Res.**	Toetsoordeel	AW	T	I
Lutum/Humus							
Organische stof	% (m/m ds)	2.7	**10**				
Lutum	% (m/m ds)	6.8	**25**				
Droogrest							
droogrest	%	77.6	**77.6**	@			
Metalen ICP-AES							
barium (Ba)	mg/kg ds	21	**51**	@			
cadmium (Cd)	mg/kg ds	< 0.2	**< 0.22**	-	0.6	6.8	13
kobalt (Co)	mg/kg ds	4	**9.2**	-	15	102.5	190
koper (Cu)	mg/kg ds	5	**8.7**	-	40	115	190
kwik (Hg) FIAS/Fims	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.05**	-	0.15	18.075	36
lood (Pb)	mg/kg ds	15	**21**	-	50	290	530
molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1.5	**< 1.0**	-	1.5	95.75	190
nikkel (Ni)	mg/kg ds	12	**25**	-	35	67.5	100
zink (Zn)	mg/kg ds	45	**85**	-	140	430	720
Minerale olie							
minerale olie (florisil clean-up)	mg/kg ds	< 35	**< 91**	-	190	2595	5000
Polycyclische koolwaterstoffen							
naftaleen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
fenantreen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
anthraceen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
fluoranteen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
chryseen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
Sommaties							
som PAK (10)	mg/kg ds	0.35	**< 0.35**	-	1.5	20.75	40
Polychloorbifenylen							
PCB - 28	mg/kg ds	0.001	**0.0037**				
PCB - 52	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0026**				
PCB - 101	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0026**				
PCB - 118	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0026**				
PCB - 138	mg/kg ds	0.002	**0.0074**				
PCB - 153	mg/kg ds	0.002	**0.0074**				
PCB - 180	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0026**				
Sommaties							
som PCBs (7)	mg/kg ds	0.008	**0.029**	>AW(WO)	0.02	0.51	1

Monsterreferentie	**2457001**						
Monsteromschrijving	K) MM5 11 (50-90) 24 (50-80) 24 (80-100)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	**Gestand.Res.**	Toetsoordeel	AW	T	I
Lutum/Humus							
Organische stof	% (m/m ds)	2.5	**10**				
Lutum	% (m/m ds)	5.6	**25**				

Droogrest							
droogrest	%	76.7	**76.7**	@			
Metalen ICP-AES							
barium (Ba)	mg/kg ds	22	**59**	@			
cadmium (Cd)	mg/kg ds	< 0.2	**< 0.22**	-	0.6	6.8	13
kobalt (Co)	mg/kg ds	4.1	**10**	-	15	102.5	190
koper (Cu)	mg/kg ds	5.9	**11**	-	40	115	190
kwik (Hg) FIAS/Fims	mg/kg ds	0.05	**0.07**	-	0.15	18.075	36
lood (Pb)	mg/kg ds	20	**29**	-	50	290	530
molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1.5	**< 1.0**	-	1.5	95.75	190
nikkel (Ni)	mg/kg ds	13	**29**	-	35	67.5	100
zink (Zn)	mg/kg ds	36	**71**	-	140	430	720
Minerale olie							
minerale olie (florisil clean-up)	mg/kg ds	< 35	**< 98**	-	190	2595	5000
Polycyclische koolwaterstoffen							
naftaleen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
fenantreen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
anthraceen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
fluoranteen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
benzo(a)antraceen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
chryseen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
benzo(k)fluoranteen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	< 0.05	**< 0.035**				
Sommaties							
som PAK (10)	mg/kg ds	0.35	**< 0.35**	-	1.5	20.75	40
Polychloorbifenylen							
PCB - 28	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0028**				
PCB - 52	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0028**				
PCB - 101	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0028**				
PCB - 118	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0028**				
PCB - 138	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0028**				
PCB - 153	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0028**				
PCB - 180	mg/kg ds	< 0.001	**< 0.0028**				
Sommaties							
som PCBs (7)	mg/kg ds	0.005	**< 0.020**	-	0.02	0.51	1

Legenda	
@	Geen toetsoordeel mogelijk
>AW(NT)	> Achtergrondwaarde (Niet toepasbaar)
>AW(IND)	> Achtergrondwaarde (Industrie)
>AW(WO)	> Achtergrondwaarde (Wonen)
>T(IND)	> Tussenwaarde (Industrie)
>I(NT)	> Interventiewaarde(Niet toepasbaar)
-	<= Achtergrondwaarde

Project	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Certificaten	**541621**
Toetsing	**T.13 - Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb**
Toetsversie	**BoToVa 1.1.0** Toetsdatum: 24 juli 2015 10:11

Monsterreferentie	**2556887**
Monsteromschrijving	K) Pb 11 11 (130-230)

Analyse	Eenheid	Analyseres.		Toetsoordeel	S	T	I	
Metalen ICP-MS (opgelost)								
arseen (As)	µg/l	< 5		-	10	35	60	
barium (Ba)	µg/l	160		>S	50	337.5	625	
cadmium (Cd)	µg/l	< 0.2		-	0.4	3.2	6	
chroom (Cr)	µg/l	< 1		-	1	15.5	30	
kobalt (Co)	µg/l	< 2		-	20	60	100	
koper (Cu)	µg/l	< 2		-	15	45	75	
Kwik (Hg) niet vluchtig	µg/l	0.076		>S	0.05	0.175	0.3	
lood (Pb)	µg/l	< 2		-	15	45	75	
molybdeen (Mo)	µg/l	< 2		-	5	152.5	300	
nikkel (Ni)	µg/l	5		-	15	45	75	
zink (Zn)	µg/l	< 10		-	65	432.5	800	
Minerale olie								
minerale olie (florisil clean-up)	µg/l	< 50		-	50	325	600	
Vluchtige aromaten								
benzeen	µg/l	< 0.2		-	0.2	15.1	30	
ethylbenzeen	µg/l	< 0.2		-	4	77	150	
naftaleen	µg/l	< 0.02		-	0.01	35.005	70	
styreen	µg/l	< 0.2		-	6	153	300	
tolueen	µg/l	< 0.2		-	7	503.5	1000	
xyleen (ortho)	µg/l	< 0.1						
xyleen (som m+p)	µg/l	< 0.2						
Sommaties aromaten								
som xylenen	µg/l	0.2		-	0.2	35.1	70	
Vluchtige chlooralifaten								
dichloormethaan	µg/l	< 0.2		-	0.01	500.005	1000	
1,1-dichloorethaan	µg/l	< 0.2		-	7	453.5	900	
1,2-dichloorethaan	µg/l	< 0.2		-	7	203.5	400	
1,2-dichlooretheen (trans)	µg/l	< 0.1						
1,1-dichlooretheen	µg/l	< 0.1		-	0.01	5.005	10	
1,2-dichlooretheen (cis)	µg/l	< 0.1						
1,1-dichloorpropaan	µg/l	< 0.2						
1,2-dichloorpropaan	µg/l	< 0.2						
1,3-dichloorpropaan	µg/l	< 0.2						
trichloormethaan	µg/l	< 0.2		-	6	203	400	
tetrachloormethaan	µg/l	< 0.1		-	0.01	5.005	10	
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	< 0.1		-	0.01	150.005	300	
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	< 0.1		-	0.01	65.005	130	
trichlooretheen	µg/l	< 0.2		-	24	262	500	
tetrachlooretheen	µg/l	< 0.1		-	0.01	20.005	40	
vinylchloride	µg/l	< 0.2		-	0.01	2.505	5	
Sommaties								
som C+T dichlooretheen	µg/l	0.1		-	0.01	10.005	20	
som dichloorpropanen	µg/l	0.4		-	0.8	40.4	80	
Vluchtige gehalogeneerde alifaten - divers								
tribroommethaan	µg/l	< 0.2		@			630	

Toetsoordeel monster 2556887:	Overschrijding Streefwaarde

Monsterreferentie	**2556888**
Monsteromschrijving	K) Pb 14 14 (130-230)

Analyse	Eenheid	Analyseres.		Toetsoordeel	S	T	I	

Metalen ICP-MS (opgelost)						
arseen (As)	µg/l	< 5	-	10	35	60
barium (Ba)	µg/l	93	>S	50	337.5	625
cadmium (Cd)	µg/l	< 0.2	-	0.4	3.2	6
chroom (Cr)	µg/l	< 1	-	1	15.5	30
kobalt (Co)	µg/l	< 2	-	20	60	100
koper (Cu)	µg/l	< 2	-	15	45	75
Kwik (Hg) niet vluchtig	µg/l	< 0.05	-	0.05	0.175	0.3
lood (Pb)	µg/l	< 2	-	15	45	75
molybdeen (Mo)	µg/l	< 2	-	5	152.5	300
nikkel (Ni)	µg/l	4.6	-	15	45	75
zink (Zn)	µg/l	33	-	65	432.5	800
Minerale olie						
minerale olie (florisil clean-up)	µg/l	< 50	-	50	325	600
Vluchtige aromaten						
benzeen	µg/l	< 0.2	-	0.2	15.1	30
ethylbenzeen	µg/l	< 0.2	-	4	77	150
naftaleen	µg/l	< 0.02	-	0.01	35.005	70
styreen	µg/l	< 0.2	-	6	153	300
tolueen	µg/l	< 0.2	-	7	503.5	1000
xyleen (ortho)	µg/l	< 0.1				
xyleen (som m+p)	µg/l	< 0.2				
Sommaties aromaten						
som xylenen	µg/l	0.2	-	0.2	35.1	70
Vluchtige chlooralifaten						
dichloormethaan	µg/l	< 0.2	-	0.01	500.005	1000
1,1-dichloorethaan	µg/l	< 0.2	-	7	453.5	900
1,2-dichloorethaan	µg/l	< 0.2	-	7	203.5	400
1,2-dichlooretheen (trans)	µg/l	< 0.1				
1,1-dichlooretheen	µg/l	< 0.1	-	0.01	5.005	10
1,2-dichlooretheen (cis)	µg/l	< 0.1				
1,1-dichloorpropaan	µg/l	< 0.2				
1,2-dichloorpropaan	µg/l	< 0.2				
1,3-dichloorpropaan	µg/l	< 0.2				
trichloormethaan	µg/l	< 0.2	-	6	203	400
tetrachloormethaan	µg/l	< 0.1	-	0.01	5.005	10
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	< 0.1	-	0.01	150.005	300
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	< 0.1	-	0.01	65.005	130
trichlooretheen	µg/l	< 0.2	-	24	262	500
tetrachlooretheen	µg/l	< 0.1	-	0.01	20.005	40
vinylchloride	µg/l	< 0.2	-	0.01	2.505	5
Sommaties						
som C+T dichlooretheen	µg/l	0.1	-	0.01	10.005	20
som dichloorpropanen	µg/l	0.4	-	0.8	40.4	80
Vluchtige gehalogeneerde alifaten - divers						
tribroommethaan	µg/l	< 0.2	@			630

Toetsoordeel monster 2556888:	Overschrijding Streefwaarde

Legenda	
@	Geen toetsoordeel mogelijk
-	<= Streefwaarde
>S	> Streefwaarde

Bijlage 4

Analysecertificaten

eurofins | Omegam

BMA Milieu
T.a.v. de heer M.B.P. van der Knaap
Zuidweg 75
2671 MP NAALDWIJK

Uw kenmerk	:	2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Ons kenmerk	:	Project 540415
Validatieref.	:	540415_certificaat_v1
Opdrachtverificatiecode	:	JDGA-DGNO-DTZA-SMKZ
Bijlage(n)	:	4 tabel(len) + 6 oliechromatogram(men) + 1 bijlage(n)

Amsterdam, 18 juni 2015

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Omegam B.V.
H.J.E. Wenckbachweg 120
NL-1114 AD Amsterdam-Duivendrecht
Nederland

T +31-(0)20-597 66 80
F +31-(0)20-597 66 89
klantenservice@omegam.nl
www.omegam.nl

IBAN NL 16 BNPA 0227667980
BIC BNPANL2A
BTW nr. NL8139.67.132.B01
KvK nr. 34215654

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	:	**540415**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Monsterreferenties
2456996 = K) 19 (0,00 - 0,30) 19 (0-50)
2456998 = K) MM2 05 (0-50) 06 (0-50) 15 (0-50) 20 (0-50) 23 (0-50)
2456999 = K) MM3 04 (0-50) 07 (0-50) 10 (0-50) 17 (0-50)

Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**10/06/2015**	**10/06/2015**	**10/06/2015**
Ontvangstdatum opdracht	:	**11/06/2015**	**11/06/2015**	**11/06/2015**
Startdatum	:	**11/06/2015**	**11/06/2015**	**11/06/2015**
Monstercode	:	**2456996**	**2456998**	**2456999**
Matrix	:	**Grond**	**Grond**	**Grond**

Monstervoorbewerking					
S	AS3000 (steekmonster)		**uitgevoerd**	**uitgevoerd**	**uitgevoerd**
S	gewicht artefact	g	**< 1**	**< 1**	**< 1**
S	soort artefact		nvt	nvt	nvt
S	voorbewerking AS3000		**uitgevoerd**	**uitgevoerd**	**uitgevoerd**
Algemeen onderzoek - fysisch					
S	droogrest	%	**83,8**	**87,1**	**87,0**
S	organische stof (gec. voor lutum)	% (m/m ds)	**8,3**	**3,9**	**4,7**
S	lutumgehalte (pipetmethode)	% (m/m ds)	**3,8**	**2,5**	**4,6**
Anorganische parameters - metalen					
S	barium (Ba)	mg/kg ds	**63**	**29**	**35**
S	cadmium (Cd)	mg/kg ds	**0,47**	**< 0,20**	**< 0,20**
S	kobalt (Co)	mg/kg ds	**3,0**	**3,8**	**3,6**
S	koper (Cu)	mg/kg ds	**12**	**6,8**	**6,6**
S	kwik (Hg) FIAS/Fims	mg/kg ds	**0,08**	**0,06**	**0,07**
S	lood (Pb)	mg/kg ds	**46**	**20**	**22**
S	molybdeen (Mo)	mg/kg ds	**< 1,5**	**< 1,5**	**< 1,5**
S	nikkel (Ni)	mg/kg ds	**9**	**10**	**10**
S	zink (Zn)	mg/kg ds	**140**	**75**	**82**
Organische parameters - niet aromatisch					
S	minerale olie (florisil clean-up)	mg/kg ds	**45**	**< 35**	**< 35**
Organische parameters - aromatisch					
Polycyclische koolwaterstoffen:					
S	naftaleen	mg/kg ds	**< 0,05**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	fenantreen	mg/kg ds	**0,14**	**< 0,05**	**0,06**
S	anthraceen	mg/kg ds	**< 0,05**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	fluoranteen	mg/kg ds	**0,23**	**0,09**	**0,17**
S	benzo(a)antraceen	mg/kg ds	**0,10**	**0,05**	**0,08**
S	chryseen	mg/kg ds	**0,15**	**0,07**	**0,12**
S	benzo(k)fluoranteen	mg/kg ds	**0,08**	**< 0,05**	**0,06**
S	benzo(a)pyreen	mg/kg ds	**0,12**	**0,06**	**0,11**
S	benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	**0,08**	**0,05**	**0,09**
S	indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	**0,08**	**0,05**	**0,08**
S	som PAK (10)	mg/kg ds	**1,0**	**0,51**	**0,84**
Organische parameters - gehalogeneerd					
Polychloorbifenylen:					
S	PCB -28	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -52	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -101	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -118	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -138	mg/kg ds	**0,002**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -153	mg/kg ds	**0,002**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -180	mg/kg ds	**0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	som PCBs (7)	mg/kg ds	**0,008**	**0,005**	**0,005**

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn op basis van het schema AS 3000 geaccrediteerd.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	:	**540415**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Monsterreferenties
2456996 = K) 19 (0,00 - 0,30) 19 (0-50)
2456998 = K) MM2 05 (0-50) 06 (0-50) 15 (0-50) 20 (0-50) 23 (0-50)
2456999 = K) MM3 04 (0-50) 07 (0-50) 10 (0-50) 17 (0-50)

Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**10/06/2015**	**10/06/2015**	**10/06/2015**
Ontvangstdatum opdracht	:	**11/06/2015**	**11/06/2015**	**11/06/2015**
Startdatum	:	**11/06/2015**	**11/06/2015**	**11/06/2015**
Monstercode	:	**2456996**	**2456998**	**2456999**
Matrix	:	**Grond**	**Grond**	**Grond**

Organische parameters - bestrijdingsmiddelen
Organochloorbestrijdingsmiddelen:

S	2,4-DDD (o,p-DDD)	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	4,4-DDD (p,p-DDD)	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	2,4-DDE (o,p-DDE)	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	4,4-DDE (p,p-DDE)	mg/kg ds	**0,005**	**0,004**	**0,002**
S	2,4-DDT (o,p-DDT)	mg/kg ds	**< 0,001**	**0,001**	**< 0,001**
S	4,4-DDT (p,p-DDT)	mg/kg ds	**0,005**	**0,006**	**0,002**
S	aldrin	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	dieldrin	mg/kg ds	**0,008**	**0,074**	**0,015**
S	endrin	mg/kg ds	**< 0,001**	**0,002**	**< 0,001**
S	telodrin	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	isodrin	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	heptachloor	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	heptachloorepoxide (cis)	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	heptachloorepoxide (trans)	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	alfa-endosulfan	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	alfa -HCH	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	beta -HCH	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	gamma -HCH (lindaan)	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	delta -HCH	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	hexachloorbenzeen	mg/kg ds	**0,003**	**0,003**	**0,004**
S	endosulfansulfaat	mg/kg ds	**< 0,002**	**< 0,002**	**< 0,002**
S	hexachloorbutadieen	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	chloordaan (cis)	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	chloordaan (trans)	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
	som DDD	mg/kg ds	**0,001**	**0,001**	**0,001**
	som DDE	mg/kg ds	**0,006**	**0,005**	**0,003**
	som DDT	mg/kg ds	**0,006**	**0,007**	**0,003**
S	som DDD /DDE /DDTs	mg/kg ds	**0,013**	**0,013**	**0,007**
S	som drins (3)	mg/kg ds	**0,009**	**0,077**	**0,016**
S	som c/t heptachloorepoxide	mg/kg ds	**0,001**	**0,001**	**0,001**
S	som HCHs (3)	mg/kg ds	**0,002**	**0,002**	**0,002**
S	som chloordaan	mg/kg ds	**0,001**	**0,001**	**0,001**
	som OCBs (waterbodem)	mg/kg ds	**0,033**	**0,10**	**0,034**
	som OCBs (landbodem)	mg/kg ds	**0,033**	**0,10**	**0,035**

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn op basis van het schema AS 3000 geaccrediteerd.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	:	**540415**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Monsterreferenties
2456997 = K) 2 (0,30 -0,70) 02 (30-70)
2457000 = K) MM4 14 (50-100) 16 (50-100) 19 (50-100)
2457001 = K) MM5 11 (50-90) 24 (50-80) 24 (80-100)

Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**09/06/2015**	**10/06/2015**	**10/06/2015**
Ontvangstdatum opdracht	:	**11/06/2015**	**11/06/2015**	**11/06/2015**
Startdatum	:	**11/06/2015**	**11/06/2015**	**11/06/2015**
Monstercode	:	**2456997**	**2457000**	**2457001**
Matrix	:	**Grond**	**Grond**	**Grond**

Monstervoorbewerking					
S	AS3000 (steekmonster)		**uitgevoerd**	**uitgevoerd**	**uitgevoerd**
S	gewicht artefact	g	**< 1**	**< 1**	**< 1**
S	soort artefact		nvt	nvt	nvt
S	voorbewerking AS3000		**uitgevoerd**	**uitgevoerd**	**uitgevoerd**
Algemeen onderzoek - fysisch					
S	droogrest	%	**89,6**	**77,6**	**76,7**
S	organische stof (gec. voor lutum)	% (m/m ds)	**2,2**	**2,7**	**2,5**
S	lutumgehalte (pipetmethode)	% (m/m ds)	**1,0**	**6,8**	**5,6**
Anorganische parameters - metalen					
S	barium (Ba)	mg/kg ds	**140**	**21**	**22**
S	cadmium (Cd)	mg/kg ds	**0,22**	**< 0,20**	**< 0,20**
S	kobalt (Co)	mg/kg ds	**5,4**	**4,0**	**4,1**
S	koper (Cu)	mg/kg ds	**15**	**5,0**	**5,9**
S	kwik (Hg) FIAS/Fims	mg/kg ds	**0,06**	**< 0,05**	**0,05**
S	lood (Pb)	mg/kg ds	**280**	**15**	**20**
S	molybdeen (Mo)	mg/kg ds	**< 1,5**	**< 1,5**	**< 1,5**
S	nikkel (Ni)	mg/kg ds	**14**	**12**	**13**
S	zink (Zn)	mg/kg ds	**390**	**45**	**36**
Organische parameters - niet aromatisch					
S	minerale olie (florisil clean-up)	mg/kg ds	**130**	**< 35**	**< 35**
Organische parameters - aromatisch					
Polycyclische koolwaterstoffen:					
S	naftaleen	mg/kg ds	**< 0,05**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	fenantreen	mg/kg ds	**0,43**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	anthraceen	mg/kg ds	**0,16**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	fluoranteen	mg/kg ds	**1,0**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	benzo(a)antraceen	mg/kg ds	**0,40**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	chryseen	mg/kg ds	**0,43**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	benzo(k)fluoranteen	mg/kg ds	**0,24**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	benzo(a)pyreen	mg/kg ds	**0,35**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	**0,23**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg ds	**0,26**	**< 0,05**	**< 0,05**
S	som PAK (10)	mg/kg ds	**3,5**	**0,35**	**0,35**
Organische parameters - gehalogeneerd					
Polychloorbifenylen:					
S	PCB -28	mg/kg ds	**< 0,001**	**0,001**	**< 0,001**
S	PCB -52	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -101	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -118	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	PCB -138	mg/kg ds	**< 0,001**	**0,002**	**< 0,001**
S	PCB -153	mg/kg ds	**< 0,001**	**0,002**	**< 0,001**
S	PCB -180	mg/kg ds	**< 0,001**	**< 0,001**	**< 0,001**
S	som PCBs (7)	mg/kg ds	**0,005**	**0,008**	**0,005**

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn op basis van het schema AS 3000 geaccrediteerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**540415**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

Organische stof gehalte (gecorrigeerd voor lutum en vrij ijzer in de vorm van Fe2O3)
Het organische stofgehalte is gecorrigeerd voor het in het analysecertificaat gerapporteerde lutumgehalte. Indien het lutumgehalte niet is gerapporteerd is de correctie uitgevoerd met een lutumgehalte van 5,4% (gemiddeld lutumgehalte Nederlandse bodem, AS3010/AS3210, prestatieblad organische stofgehalte in grond/waterbodem). Indien het vrij ijzergehalte is bepaald en groter is dan 5 % m/m, is bij de berekening van het organische stof gecorrigeerd voor dat gehalte aan vrij ijzer.

Sommatie van concentraties voor groepsparameters
De sommatie is uitgevoerd volgens AS3000 paragraaf 2.5.2 en bijlage 3.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

OLIE-ONDERZOEK

Monstercode : **2456996**
Project omschrijving : **2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Uw referentie : **K) 19 (0,00 - 0,30) 19 (0-50)**
Methode : **minerale olie (florisil clean-up)**

OLIECHROMATOGRAM

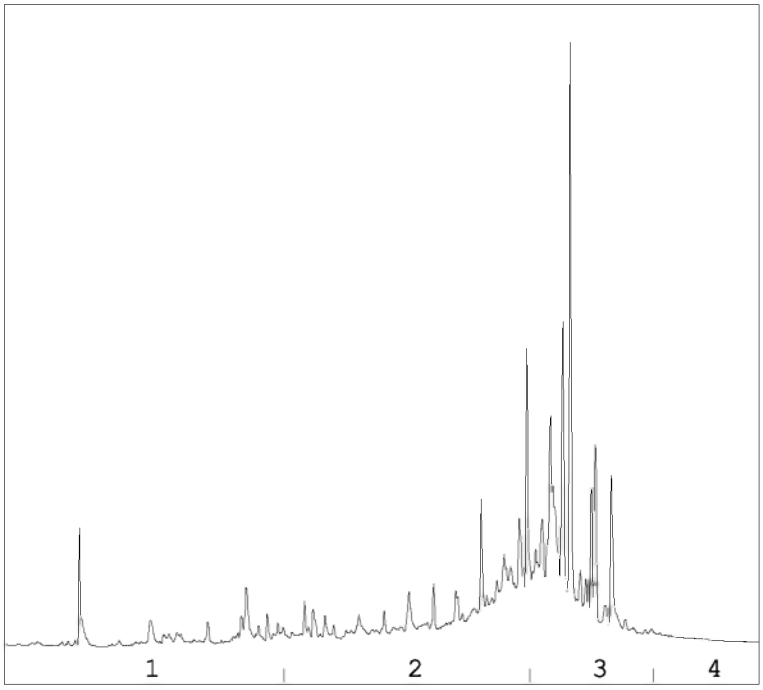

→
oliefractieverdeling

OLIEFRACTIEVERDELING

1)	fractie > C10 - C19	7 %
2)	fractie C19 - C29	42 %
3)	fractie C29 - C35	50 %
4)	fractie C35 -< C40	2 %

minerale olie gehalte: 45 mg/kg ds

ANALYSEMETHODE

Voorbewerking grond	:	Extractie gebaseerd op NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking AP04	:	Extractie conform NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking water	:	Extractie gebaseerd op ISO 9377-2, incl. florisil clean-up.
Analyse	:	Gaschromatograaf met capillaire kolom en vlamionisatie detectie.
Interpretatie	:	Raadpleeg voor de typering van de oliesoort de OMEGAM oliebibliotheek.

De volgende aanvullende clean-up mogelijkheden kunnen worden aangevraagd:

Veen clean-up	:	Verwijdert eventuele restanten natuurlijke verbindingen uit extract.

De hoogte van de signalen is geen maat voor de concentratie van de olie in het monster.
(Het chromatogram heeft een variabele schaalindeling)

Bij een minerale olie gehalte kleiner dan de rapportagegrens worden geen oliefracties weergegeven.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

OLIE-ONDERZOEK

Monstercode : 2456998
Project omschrijving : 2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Uw referentie : K) MM2 05 (0-50) 06 (0-50) 15 (0-50) 20 (0-50) 23 (0-50)
Methode : minerale olie (florisil clean-up)

OLIECHROMATOGRAM

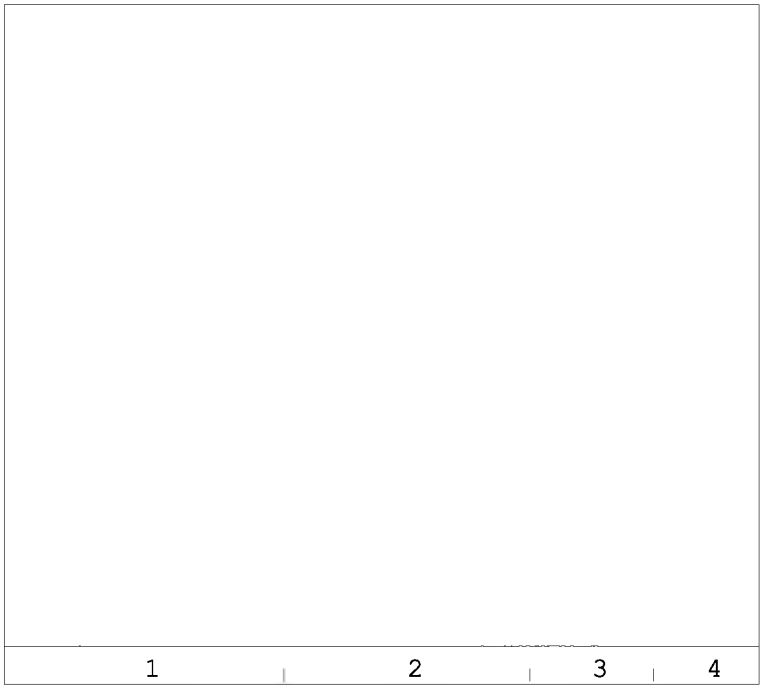

→
oliefractieverdeling

minerale olie gehalte: <35 mg/kg ds

ANALYSEMETHODE

Voorbewerking grond	:	Extractie gebaseerd op NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking AP04	:	Extractie conform NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking water	:	Extractie gebaseerd op ISO 9377-2, incl. florisil clean-up.
Analyse	:	Gaschromatograaf met capillaire kolom en vlamionisatie detectie.
Interpretatie	:	Raadpleeg voor de typering van de oliesoort de OMEGAM oliebibliotheek.

De volgende aanvullende clean-up mogelijkheden kunnen worden aangevraagd:

Veen clean-up	:	Verwijdert eventuele restanten natuurlijke verbindingen uit extract.

De hoogte van de signalen is geen maat voor de concentratie van de olie in het monster.
(Het chromatogram heeft een variabele schaalindeling)

Bij een minerale olie gehalte kleiner dan de rapportagegrens worden geen oliefracties weergegeven.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

OLIE-ONDERZOEK

Monstercode : 2456999
Project omschrijving : 2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Uw referentie : K) MM3 04 (0-50) 07 (0-50) 10 (0-50) 17 (0-50)
Methode : minerale olie (florisil clean-up)

OLIECHROMATOGRAM

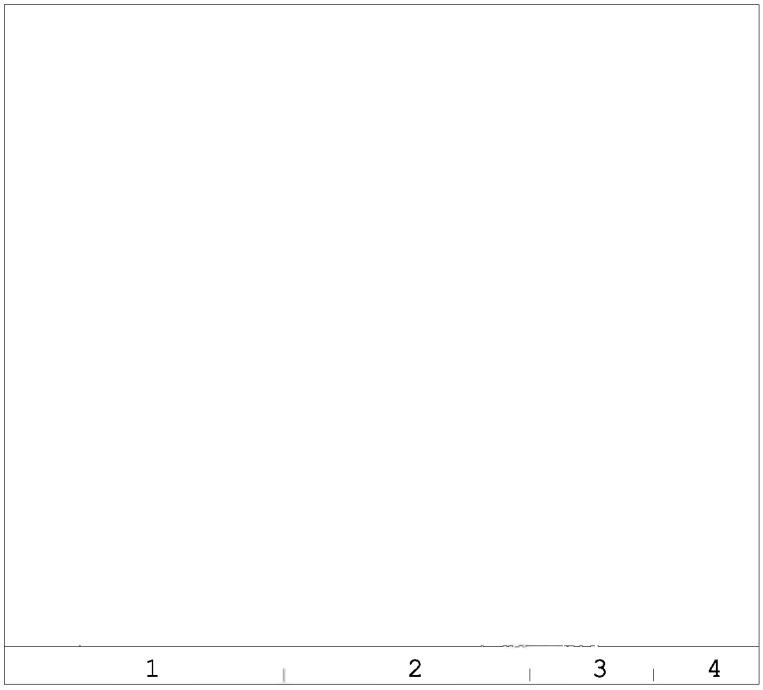

minerale olie gehalte: <35 mg/kg ds

ANALYSEMETHODE

Voorbewerking grond	:	Extractie gebaseerd op NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking AP04	:	Extractie conform NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking water	:	Extractie gebaseerd op ISO 9377-2, incl. florisil clean-up.
Analyse	:	Gaschromatograaf met capillaire kolom en vlamionisatie detectie.
Interpretatie	:	Raadpleeg voor de typering van de oliesoort de OMEGAM oliebibliotheek.

De volgende aanvullende clean-up mogelijkheden kunnen worden aangevraagd:

Veen clean-up	:	Verwijdert eventuele restanten natuurlijke verbindingen uit extract.

De hoogte van de signalen is geen maat voor de concentratie van de olie in het monster.
(Het chromatogram heeft een variabele schaalindeling)

Bij een minerale olie gehalte kleiner dan de rapportagegrens worden geen oliefracties weergegeven.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

OLIE-ONDERZOEK

Monstercode : **2456997**
Project omschrijving : **2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Uw referentie : **K) 2 (0,30 -0,70) 02 (30-70)**
Methode : **minerale olie (florisil clean-up)**

OLIECHROMATOGRAM

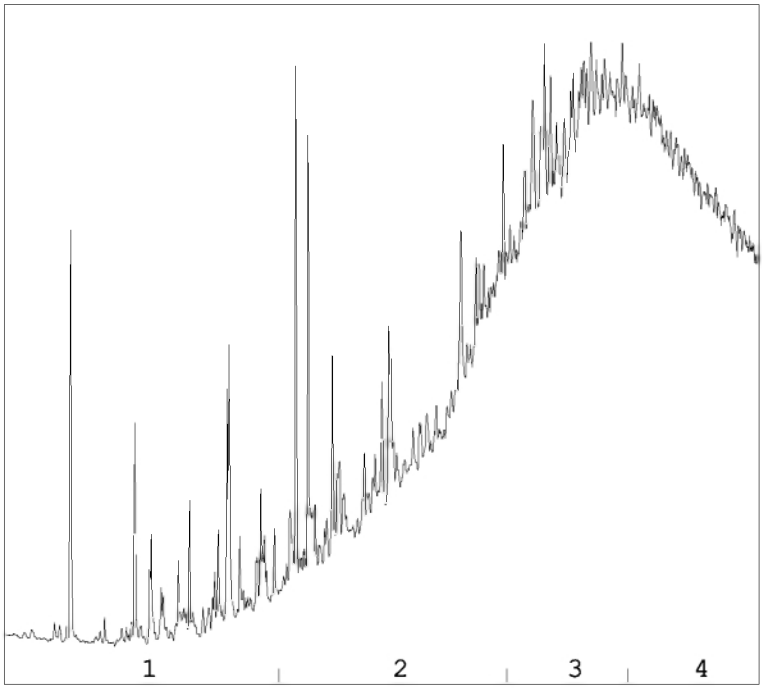

→
oliefractieverdeling

OLIEFRACTIEVERDELING

1)	fractie > C10 - C19	6 %
2)	fractie C19 - C29	28 %
3)	fractie C29 - C35	34 %
4)	fractie C35 -< C40	31 %

minerale olie gehalte: 130 mg/kg ds

ANALYSEMETHODE

Voorbewerking grond	:	Extractie gebaseerd op NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking AP04	:	Extractie conform NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking water	:	Extractie gebaseerd op ISO 9377-2, incl. florisil clean-up.
Analyse	:	Gaschromatograaf met capillaire kolom en vlamionisatie detectie.
Interpretatie	:	Raadpleeg voor de typering van de oliesoort de OMEGAM oliebibliotheek.

De volgende aanvullende clean-up mogelijkheden kunnen worden aangevraagd:
Veen clean-up : Verwijdert eventuele restanten natuurlijke verbindingen uit extract.

De hoogte van de signalen is geen maat voor de concentratie van de olie in het monster.
(Het chromatogram heeft een variabele schaalindeling)

Bij een minerale olie gehalte kleiner dan de rapportagegrens worden geen oliefracties weergegeven.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

OLIE-ONDERZOEK

Monstercode : 2457000
Project omschrijving : 2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Uw referentie : K) MM4 14 (50-100) 16 (50-100) 19 (50-100)
Methode : minerale olie (florisil clean-up)

OLIECHROMATOGRAM

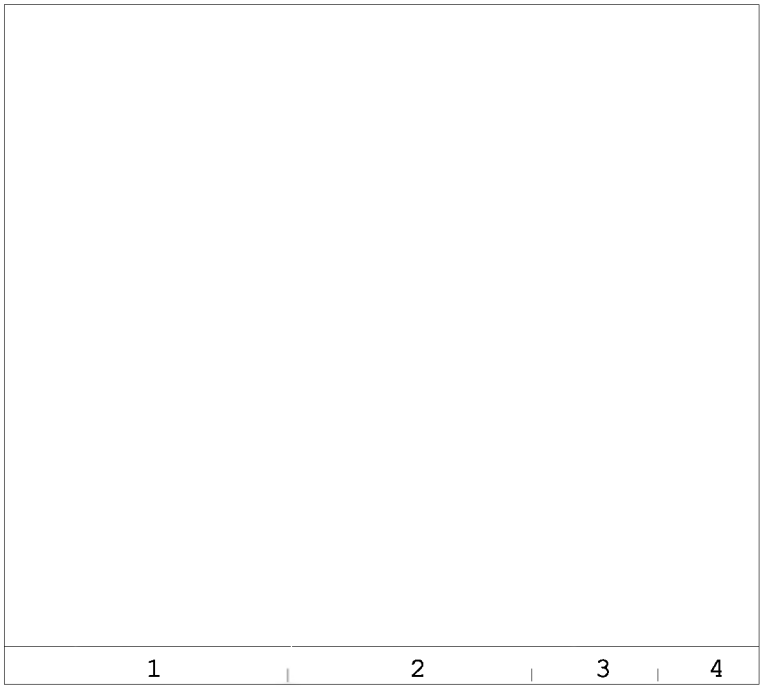

minerale olie gehalte: <35 mg/kg ds

ANALYSEMETHODE

Voorbewerking grond	:	Extractie gebaseerd op NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking AP04	:	Extractie conform NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking water	:	Extractie gebaseerd op ISO 9377-2, incl. florisil clean-up.
Analyse	:	Gaschromatograaf met capillaire kolom en vlamionisatie detectie.
Interpretatie	:	Raadpleeg voor de typering van de oliesoort de OMEGAM oliebibliotheek.

De volgende aanvullende clean-up mogelijkheden kunnen worden aangevraagd:

Veen clean-up	:	Verwijdert eventuele restanten natuurlijke verbindingen uit extract.

De hoogte van de signalen is geen maat voor de concentratie van de olie in het monster.
(Het chromatogram heeft een variabele schaalindeling)

Bij een minerale olie gehalte kleiner dan de rapportagegrens worden geen oliefracties weergegeven.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

OLIE-ONDERZOEK

Monstercode : **2457001**
Project omschrijving : **2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Uw referentie : **K) MM5 11 (50-90) 24 (50-80) 24 (80-100)**
Methode : **minerale olie (florisil clean-up)**

OLIECHROMATOGRAM

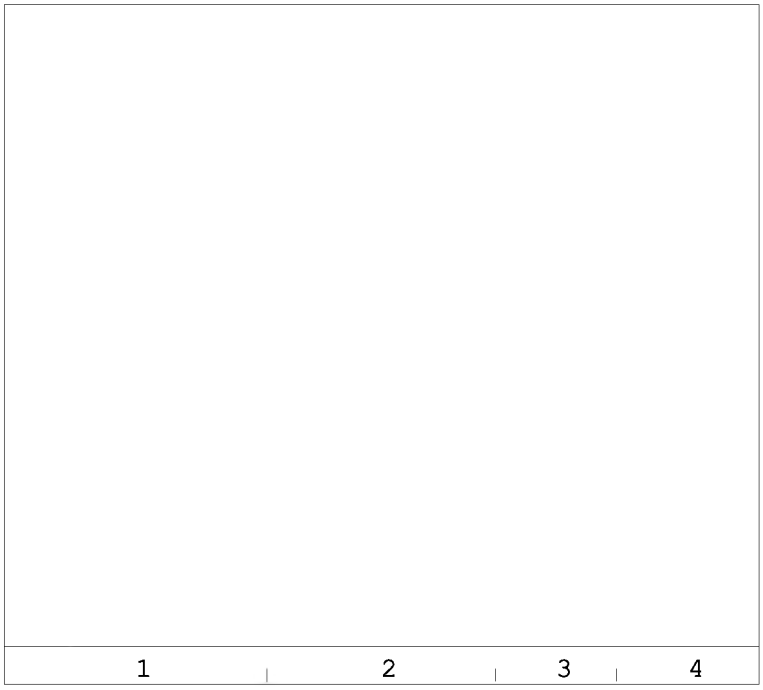

minerale olie gehalte: <35 mg/kg ds

ANALYSEMETHODE

Voorbewerking grond	:	Extractie gebaseerd op NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking AP04	:	Extractie conform NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking water	:	Extractie gebaseerd op ISO 9377-2, incl. florisil clean-up.
Analyse	:	Gaschromatograaf met capillaire kolom en vlamionisatie detectie.
Interpretatie	:	Raadpleeg voor de typering van de oliesoort de OMEGAM oliebibliotheek.

De volgende aanvullende clean-up mogelijkheden kunnen worden aangevraagd:

Veen clean-up	:	Verwijdert eventuele restanten natuurlijke verbindingen uit extract.

De hoogte van de signalen is geen maat voor de concentratie van de olie in het monster.
(Het chromatogram heeft een variabele schaalindeling)

Bij een minerale olie gehalte kleiner dan de rapportagegrens worden geen oliefracties weergegeven.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**540415**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Analysemethoden in Grond (AS3000)

AS3000
In dit analysecertificaat zijn de met 'S' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de analysemethoden beschreven in het "Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek (AS SIKB 3000)". Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

Samplemate	:	Conform AS3000 en NEN-EN 16179
Droogrest	:	Conform AS3010 prestatieblad 2
Organische stof (gec. voor lutum)	:	Conform AS3010 prestatieblad 3
Lutumgehalte (pipetmethode)	:	Conform AS3010 prestatieblad 4; gelijkwaardig aan NEN 5753
Barium (Ba)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Cadmium (Cd)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Kobalt (Co)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Koper (Cu)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Kwik (Hg)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN-ISO 16772 en destructie conform NEN 6961
Lood (Pb)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Molybdeen (Mo)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Nikkel (Ni)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Zink (Zn)	:	Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Minerale olie (florisil clean-up)	:	Conform AS3010 prestatieblad 7
PAKs	:	Conform AS3010 prestatieblad 6
PCBs	:	Conform AS3010 prestatieblad 8
PCBs	:	Conform AS3010 prestatieblad 8
OCBs	:	Conform AS3020 prestatiebladen 1 en 3

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

eurofins | Omegam

BMA Milieu
T.a.v. de heer M.B.P. van der Knaap
Zuidweg 75
2671 MP NAALDWIJK

Uw kenmerk	:	2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Ons kenmerk	:	Project 541621
Validatieref.	:	541621_certificaat_v1
Opdrachtverificatiecode	:	KWMK-PAJA-QPHI-CWPS
Bijlage(n)	:	2 tabel(len) + 2 oliechromatogram(men) + 1 bijlage(n)

Amsterdam, 23 juni 2015

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Omegam B.V.
H.J.E. Wenckbachweg 120
NL-1114 AD Amsterdam-Duivendrecht
Nederland

T +31-(0)20-597 66 80
F +31-(0)20-597 66 89
klantenservice@omegam.nl
www.omegam.nl

IBAN NL 16 BNPA 0227667980
BIC BNPANL2A
BTW nr. NL8139.67.132.B01
KvK nr. 34215654

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	:	**541621**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Monsterreferenties
2556887 = K) Pb 11 11 (130-230)
2556888 = K) Pb 14 14 (130-230)

Opgegeven bemonsteringsdatum	:		**18/06/2015**	**18/06/2015**
Ontvangstdatum opdracht	:		**18/06/2015**	**18/06/2015**
Startdatum	:		**18/06/2015**	**18/06/2015**
Monstercode	:		**2556887**	**2556888**
Matrix	:		**Grondwater**	**Grondwater**
Anorganische parameters - metalen				
Metalen ICP-MS (opgelost):				
S arseen (As)		µg/l	**< 5**	**< 5**
S barium (Ba)		µg/l	**160**	**93**
S cadmium (Cd)		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S chroom (Cr)		µg/l	**< 1**	**< 1**
S kobalt (Co)		µg/l	**< 2**	**< 2**
S koper (Cu)		µg/l	**< 2**	**< 2**
S kwik (Hg) niet vluchtig		µg/l	**0,076**	**< 0,05**
S lood (Pb)		µg/l	**< 2**	**< 2**
S molybdeen (Mo)		µg/l	**< 2**	**< 2**
S nikkel (Ni)		µg/l	**5,0**	**4,6**
S zink (Zn)		µg/l	**< 10**	**33**
Organische parameters - niet aromatisch				
S minerale olie (florisil clean-up)		µg/l	**< 50**	**< 50**
Organische parameters - aromatisch				
Vluchtige aromaten:				
S benzeen		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S ethylbenzeen		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S naftaleen		µg/l	**< 0,02**	**< 0,02**
S styreen		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S tolueen		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S xyleen (ortho)		µg/l	**< 0,1**	**< 0,1**
S xyleen (som m+p)		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S som xylenen		µg/l	**0,2**	**0,2**
Organische parameters - gehalogeneerd				
Vluchtige chlooralifaten:				
S dichloormethaan		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S 1,1-dichloorethaan		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S 1,2-dichloorethaan		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S 1,2-dichlooretheen (trans)		µg/l	**< 0,1**	**< 0,1**
S 1,1-dichlooretheen		µg/l	**< 0,1**	**< 0,1**
S 1,2-dichlooretheen (cis)		µg/l	**< 0,1**	**< 0,1**
S 1,1-dichloorpropaan		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S 1,2-dichloorpropaan		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S 1,3-dichloorpropaan		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S trichloormethaan		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S tetrachloormethaan		µg/l	**< 0,1**	**< 0,1**
S 1,1,1-trichloorethaan		µg/l	**< 0,1**	**< 0,1**
S 1,1,2-trichloorethaan		µg/l	**< 0,1**	**< 0,1**
S trichlooretheen		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S tetrachlooretheen		µg/l	**< 0,1**	**< 0,1**
S vinylchloride		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**
S som C+T dichlooretheen		µg/l	**0,1**	**0,1**
S som dichloorpropanen		µg/l	**0,4**	**0,4**
Vluchtige gehalogeneerde alifaten - divers:				
S tribroommethaan		µg/l	**< 0,2**	**< 0,2**

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).
- De met een 'S' gemerkte analyses zijn op basis van het schema AS 3000 geaccrediteerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**541621**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

Sommatie van concentraties voor groepsparameters
De sommatie is uitgevoerd volgens AS3000 paragraaf 2.5.2 en bijlage 3.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

OLIE-ONDERZOEK

Monstercode : 2556887
Project omschrijving : 2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Uw referentie : K) Pb 11 11 (130-230)
Methode : minerale olie (florisil clean-up)

OLIECHROMATOGRAM

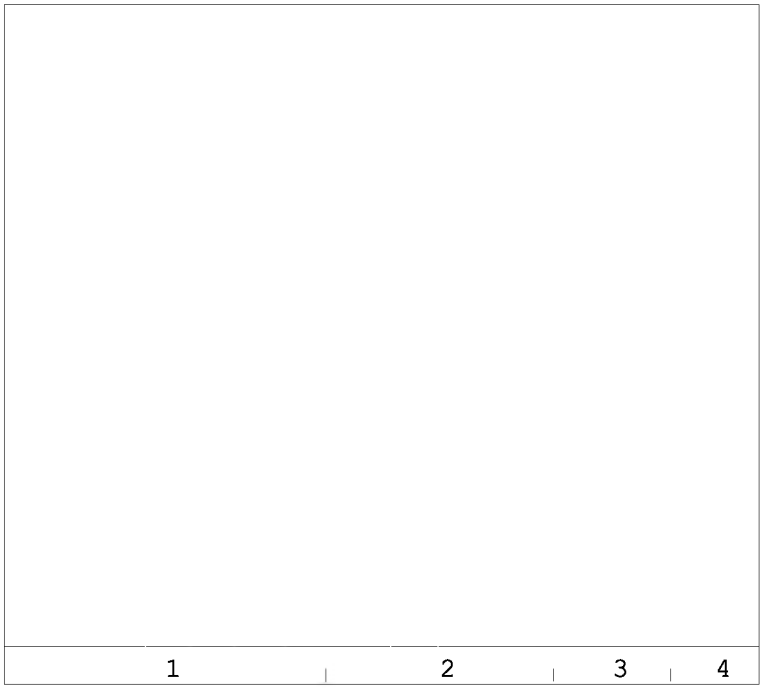

minerale olie gehalte: <50 µg/l

ANALYSEMETHODE

Voorbewerking grond	:	Extractie gebaseerd op NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking AP04	:	Extractie conform NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking water	:	Extractie gebaseerd op ISO 9377-2, incl. florisil clean-up.
Analyse	:	Gaschromatograaf met capillaire kolom en vlamionisatie detectie.
Interpretatie	:	Raadpleeg voor de typering van de oliesoort de OMEGAM oliebibliotheek.

De volgende aanvullende clean-up mogelijkheden kunnen worden aangevraagd:

Veen clean-up	:	Verwijdert eventuele restanten natuurlijke verbindingen uit extract.

De hoogte van de signalen is geen maat voor de concentratie van de olie in het monster.
(Het chromatogram heeft een variabele schaalindeling)

Bij een minerale olie gehalte kleiner dan de rapportagegrens worden geen oliefracties weergegeven.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

OLIE-ONDERZOEK

Monstercode : 2556888
Project omschrijving : 2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Uw referentie : K) Pb 14 14 (130-230)
Methode : minerale olie (florisil clean-up)

OLIECHROMATOGRAM

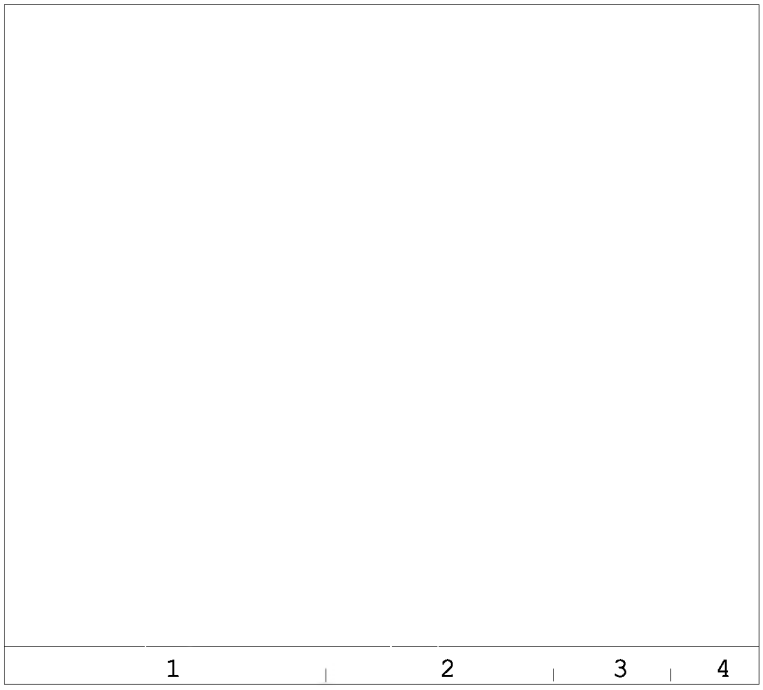

minerale olie gehalte: <50 µg/l

ANALYSEMETHODE

Voorbewerking grond	:	Extractie gebaseerd op NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking AP04	:	Extractie conform NEN 6978, incl. florisil clean-up.
Voorbewerking water	:	Extractie gebaseerd op ISO 9377-2, incl. florisil clean-up.
Analyse	:	Gaschromatograaf met capillaire kolom en vlamionisatie detectie.
Interpretatie	:	Raadpleeg voor de typering van de oliesoort de OMEGAM oliebibliotheek.

De volgende aanvullende clean-up mogelijkheden kunnen worden aangevraagd:
Veen clean-up : Verwijdert eventuele restanten natuurlijke verbindingen uit extract.

De hoogte van de signalen is geen maat voor de concentratie van de olie in het monster.
(Het chromatogram heeft een variabele schaalindeling)

Bij een minerale olie gehalte kleiner dan de rapportagegrens worden geen oliefracties weergegeven.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**541621**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Analysemethoden in Grondwater (AS3000)

AS3000
In dit analysecertificaat zijn de met 'S' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de analysemethoden beschreven in het "Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek (AS SIKB 3000)". Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

Arseen (As)	:	Conform AS3150 prestatieblad 1; NEN-EN-ISO 17294-2
Barium (Ba)	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Chroom (Cr)	:	Conform AS3150 prestatieblad 1; NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg) niet vluchtig	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	:	Conform AS3110 prestatieblad 3; NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale olie (florisil clean-up)	:	Conform AS3110 prestatieblad 5
Aromaten (BTEXXN)	:	Conform AS3130 prestatieblad 1
Styreen	:	Conform AS3130 prestatieblad 1
Chlooralifaten	:	Conform AS3130 prestatieblad 1
Vinylchloride	:	Conform AS3130 prestatieblad 1

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

eurofins | Omegam

BMA Milieu
T.a.v. de heer M.B.P. van der Knaap
Zuidweg 75
2671 MP NAALDWIJK

Uw kenmerk	:	2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Ons kenmerk	:	Project 540893
Validatieref.	:	540893_certificaat_v1
Opdrachtverificatiecode	:	NTTL-KBHP-ZSXS-OVTZ
Bijlage(n)	:	2 tabel(len) + 1 bijlage(n)

Amsterdam, 19 juni 2015

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Omegam B.V.
H.J.E. Wenckbachweg 120
NL-1114 AD Amsterdam-Duivendrecht
Nederland

T +31-(0)20-597 66 80
F +31-(0)20-597 66 89
klantenservice@omegam.nl
www.omegam.nl

IBAN NL 16 BNPA 0227667980
BIC BNPANL2A
BTW nr. NL8139.67.132.B01
KvK nr. 34215654

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	:	**540893**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Monsterreferenties
2555346 = K) 1 (0,00 - 0,15) 01 (0-15)
2555347 = K) 2 (0,00 - 0,11) 02 (0-11)

Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**09/06/2015**	**09/06/2015**
Ontvangstdatum opdracht	:	**16/06/2015**	**16/06/2015**
Startdatum	:	**16/06/2015**	**16/06/2015**
Monstercode	:	**2555346**	**2555347**
Matrix	:	**Wegenmat.**	**Wegenmat.**

Monstervoorbewerking			
asfalt gezaagd	aantal	**1**	**2**
cryogeen malen		**gemalen**	**gemalen**
Organische parameters - aromatisch			
Polycyclische koolwaterstoffen:			
Q naftaleen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q fenantreen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q anthraceen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q fluoranteen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q benzo(a)antraceen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q chryseen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q benzo(k)fluoranteen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q benzo(a)pyreen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q benzo(ghi)peryleen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
Q indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	**< 2,5**	**< 2,5**
som PAK (10)	mg/kg	**18**	**18**

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**540893**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

Som PAK asfalt
Indien het gehalte kleiner is dan de rapportagegrens kan een gehalte tot die rapportagegrens aanwezig zijn. De maximale "som PAK" bedraagt de gerapporteerde gehalten vermeerderd met de som van de individuele rapportagegrenzen.

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

A N A L Y S E C E R T I F I C A A T

Project code	:	**540893**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Analysemethoden in Wegenmat.

In dit analysecertificaat zijn de met 'Q' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

PAKs	:	Eigen methode; analyse m.b.v. GCMS (CROW 210)

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

eurofins | Omegam

BMA Milieu
T.a.v. de heer M.B.P. van der Knaap
Zuidweg 75
2671 MP NAALDWIJK

Uw kenmerk	:	2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (
Ons kenmerk	:	Project 540412
Validatieref.	:	540412_certificaat_v1
Opdrachtverificatiecode	:	RLBQ-OGIA-TQNX-YUSL
Bijlage(n)	:	1 tabel(len)
		Bijlage asbest quickscan (extern lab) in 540412_asbest_quickscan_(extern_lab).pdf

Amsterdam, 18 juni 2015

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Omegam B.V.
H.J.E. Wenckbachweg 120
NL-1114 AD Amsterdam-Duivendrecht
Nederland

T +31-(0)20-597 66 80
F +31-(0)20-597 66 89
klantenservice@omegam.nl
www.omegam.nl

IBAN NL 16 BNPA 0227667980
BIC BNPANL2A
BTW nr. NL8139.67.132.B01
KvK nr. 34215654

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	:	**540412**
Project omschrijving	:	**2015.0061.11-Project Dijckerwaal Dijckerwaal 15 (**
Opdrachtgever	:	**BMA Milieu**

Monsterreferenties
2456993 = MM1 01 (15-30) 02 (11-30) 03 (17-40)

Opgegeven bemonsteringsdatum	:	**09/06/2015**
Ontvangstdatum opdracht	:	**11/06/2015**
Startdatum	:	**11/06/2015**
Monstercode	:	**2456993**
Matrix	:	**Puin**

Uitbestede analyses

asbest quickscan (extern lab)	**bijlage**

Dit analyse-certificaat, inclusief voorblad en eventuele bijlage(n), mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.
- De met een 'Q' gemerkte analyses zijn door RvA geaccrediteerd (registratienummer L086).

Materiaalidentificatie

ORIGINEEL **Rapportnummer: MO-SHI-0002564** a

Rapport samenstelling	014
Datum rapportage:	**18-6-2015**
Aantal pagina's:	**3**
Aantal bijlagen:	**0**
Gegevens opdrachtgever	
Opdrachtgever:	**Eurofins Omegam B.V.** b
Adres:	**Postbus 94685** **1090 GR AMSTERDAM**
Contactpersoon:	**. afd. Klantenservice**
Referentie klant:	
Dossiernummer Search Laboratorium B.V.:	**11512710** d
Projectnummer Search Laboratorium B.V.:	
Projectnummer directievoerder:	e
Onderzoeksgegevens	
Datum identificatie:	**12-06-2015**
Afgiftedatum conceptrapport op locatie:	
Adres:	**Petroleumhavenweg 8** te **Amsterdam**
Aankomsttijd op locatie:	**00:00** uur
Vertrektijd op locatie:	**00:00** uur
Wachturen:	**0** uur
Uitvoerend medewerker:	**AAA AAA** Uitvoerend analist: **Stef Hilhorst**
Type onderzoek:	☒ Materiaalidentificatie middels optische microscopie conform NEN 5896 ☐ Materiaalidentificatie middels Scanning Electronen Microscopie/EDX (conform ISO 14966)
Doel onderzoek:	Kwalitatieve bepaling van het soort asbest en semi-kwantitatieve bepaling van de concentratie asbest in asbestverdacht materiaal.
Bijzonderheden:	**Uw projectnummer: 540412** **Gewicht veldvochtig monster: 1473,9** **Drooggewicht: 1253,1**
Identificatie(s) onderdeel van eindcontrole na asbestverwijdering:	☒ nee ☐ ja, rapport(en):
Monster(s) genomen door:	☐ Search Laboratorium B.V. ☐ Search Ingenieursbureau B.V. ☒ Aangeleverd door opdrachtgever, datum: 12-06-2015 Indien de monsters niet door Search Laboratorium B.V. zijn genomen, draagt Search Laboratorium B.V. geen verantwoordelijkheid inzake herkomst en representativiteit, alsmede veiligheid tijdens monsterneming. Tevens is de gebondenheid gebaseerd op het (de) aangeleverde monster(s).
Aantal monsters:	**1**

Resultaten

Monster nummer	Omschrijving materiaal	Herkomst	Analyseresultaat (w/w%)	Hechtgebonden (ja/nee)
1	Quickscan	2456993	< 0.1%	N.v.t.

Aanvullende informatie aangaande dit rapport is beschikbaar voor de eindgebruiker. Deze informatie kan uitsluitend via de opdrachtgever van Search Laboratorium B.V. worden opgevraagd.

Dit rapport mag op geen enkele wijze, behalve in zijn geheel, gereproduceerd worden zonder voorafgaande toestemming van Search Laboratorium B.V.

De ondertekening van deze versie van het rapport wordt automatisch gegenereerd.

Getekend te: **Heeswijk**
Datum: **donderdag 18 juni 2015**

Search Laboratorium B.V.

Ir. Eric J.H.B. Markes
Hoofd Laboratorium

VERSCHILLENDE SOORTEN RAPPORTAGES

Rapport **VBI** : Rapportage visuele controle in een binnensituatie als (onderdeel van) eindcontrole na asbestverwijdering NEN 2990
Rapport **VBU** : Rapportage visuele controle in een buitensituatie NEN 2990
Rapport **LE** : Rapportage luchtmeting als onderdeel van eindcontrole na asbestverwijdering in containment NEN 2990
Rapport **LO** : Rapportage luchtmeting met behulp van optische microscopie
Rapport **LS** : Rapportage luchtmeting met behulp van Scanning Elektronen Microscopie ISO 14966
Rapport **MO** : Rapportage asbestidentificatie met behulp van optische microscopie NEN 5896
Rapport **MS** : Rapportage vezelidentificatie met behulp van Scanning Elektronen Microscopie ISO 14966
Rapport **TT** : Rapportage asbestvezels op stripmonsters NEN 2991
Rapport **AG** : Rapportage asbest in grond NEN 5707
Rapport **AP** : Rapportage asbest in puin NEN 5897
Rapport **AGF** : Rapportage asbest in grond kwantitatief fijne fractie NEN 5707
Rapport **APF** : Rapportage asbest in puin kwantitatief fijne fractie NEN 5897
Rapport **MVG** : Rapportage materiaal verzamelmonster asbest in grond NEN 5707
Rapport **MVP** : Rapportage materiaal verzamelmonster asbest in puin NEN 5897

UITLEG RAPPORTAGES ALGEMEEN

a. Het rapportnummer is een uniek nummer. Aan de hand van dit nummer kunnen vragen worden gesteld en eventueel extra rapporten worden opgevraagd door de opdrachtgever.
b. Alleen aan de opdrachtgever of door de opdrachtgever aangewezen partij zal informatie worden verstrekt omtrent het resultaat van het uitgevoerde onderzoek.
c. Onder "referentienummer werkplan" wordt verwezen naar het unieke kenmerk van het werkplan van de saneerder. Dit werkplan moet conform de eis in de SC 530 (procescertificaat voor algemeen asbestverwijderen) op de asbestsaneringslocatie aanwezig zijn. Indien opdrachtgever (b) niet het asbestverwijderingsbedrijf is, dient de naam van het asbestverwijderingsbedrijf ingevuld te worden.
d. Het projectnummer van Search Laboratorium B.V. is een uniek nummer dat door Search Laboratorium B.V. voorafgaand aan de uitvoering van iedere opdracht wordt aangemaakt.
e. Het is mogelijk dat de werkzaamheden van Search Laboratorium B.V. een onderdeel vormen van een project waarbij een directievoerder voor de asbestsanering betrokken is. In dat geval wordt bij "projectnummer directievoerder" het voor dat project geldende kenmerk ingevoerd.

BELANGRIJKE NORMERING/TOETSINGSKADER

Boven- en ondergrens bij grond- en puinanalyses

Van iedere onderzochte zeeffractie wordt, na drogen tot constant gewicht, de massa bepaald. De aanwezige asbestverdachte materialen worden vervolgens geïdentificeerd. Bij de bepaling van de asbestconcentratie in een materiaal wordt een concentratierange gerapporteerd (onder- en bovengrens), bijvoorbeeld: 30-60% CHR. De genoemde range volgt uit een inschatting van de concentratie door de bevoegde analist. Hierbij worden de bepalingen uit de NEN 5896 gevolgd. Het gemiddelde van deze range (in het genoemde voorbeeld: 45%) wordt gebruikt om het totale asbestgehalte in de onderzochte grond te bepalen. De laagste concentratie (in het genoemde voorbeeld: 30%) wordt gebruikt voor het bepalen van de zogenoemde "ondergrens" en de hoogste concentratie (in het genoemde voorbeeld: 60%) voor het bepalen van de "bovengrens". Behalve de benadering van het asbestgehalte in een asbesthoudend materiaal, is het aantal asbesthoudende deeltjes in de betreffende zeeffracties van invloed op de bepaling van de boven- en ondergrens van het 95% betrouwbaarheidsinterval. Middels de Poisson-statistiek wordt de kans dat asbestdeeltjes zijn over- of ondervertegenwoordigd in het geanalyseerde deel van het monster gekwantificeerd. Hierbij wordt een 95% betrouwbaarheidsinterval gehanteerd: indien er in de onderzochte zeeffracties geen asbest is aangetoond, wordt de bepalingsgrens berekend. Hiervoor worden omvang en gewicht van een in de norm gedefinieerd asbestdeeltje gehanteerd.

Ter bepaling van de gewogen concentratie wordt aan amfibole asbestsoorten een wegingsfactor 10 toegekend.

AANVULLENDE UITLEG ANALYSERESULTAAT

Serpentijn

CHR = Chrysotiel (wit asbest)

Amfibool

ANT = Anthofylliet (geel asbest)
AMO = Amosiet (bruin asbest)
TRE = Tremoliet (grijs asbest)
CRO = Crocidoliet (blauw asbest)
ACT = Actinoliet (groen asbest)

Analyseresultaat w/w%

Met behulp van dit percentage wordt een inschatting gemaakt van de hoeveelheid asbest van die soort(en) in het materiaalmonster. Conform de NEN 5896 is dit percentage een inschatting van het gewicht aan asbestvezels ten opzichte van het gewicht van het totale monster (w = weight = gewicht).

Analyseresultaat <0,1%

Conform de NEN 5896 betekent de waarde <0,1% dat in het monster geen asbestvezels zijn aangetroffen.

Hechtgebonden ja/nee

In het geval van asbest wordt aangegeven hoe stevig of los de asbestvezels in het materiaal zitten:

- Hechtgebonden 'ja' betekent dat de vezels vast in het materiaal zitten (breukvlakken uitgezonderd).
- Hechtgebonden 'nee' betekent dat de vezels los in het materiaal zitten en dat het risico hoog is dat er bij lichte beroering van het materiaal vezels vrijkomen.
- Hechtgebonden 'n.v.t.' betekent dat er geen uitspraak aangaande de gebondenheid nodig is.

SCHADELIJKE VEZEL

Vezels vormen een gevaar voor de gezondheid als ze bepaalde afmetingen hebben. Het gaat om vezels die:

- langer zijn dan 5 µm
- dunner zijn dan 3 µm
- een lengte:diameter verhouding hebben van minimaal 3:1

Losse asbestvezels vormen een groter risico voor de volksgezondheid dan gebonden vezels, omdat losse vezels gemakkelijker emitteren en daardoor een verhoogde vezelconcentratie in de lucht veroorzaken. Het risico van asbest wordt onder andere bepaald door de concentratie asbest in de lucht. Ook de morfologische kenmerken van een asbestvezel bepalen het risico. Slechts een deel van de asbestvezels (die met de schadelijke afmetingen) bepalen in sterke mate het risico. De schadelijke vezels kunnen niet ingekapseld worden door het lichaam om afgevoerd te worden.

AANVULLENDE UITLEG ANALYSETECHNIEKEN

Scanning Elektronen Microscopie
in combinatie met röntgenmicro-analyse (SEM/EDX)

SEM/EDX is een methode die onder andere wordt ingezet voor de detectie en identificatie van asbestvezels. Met SEM/EDX kunnen asbestvezels worden gekarakteriseerd op grond van morfologische kenmerken en elementensamenstelling. Daarnaast kunnen vezeltellingen worden uitgevoerd op goud gecoate filters, waarbij op een aantal willekeurig over het oppervlak gekozen beeldvelden de aanwezige vezels worden geteld, gemeten en geïdentificeerd.

Optische microscopie

De identificatie middels optische microscopie bestaat uit twee onderdelen. Allereerst wordt bij een vergroting van ongeveer 50x onder een stereomicroscoop gezocht naar vezels. Indien deze aangetroffen worden, wordt er met behulp van dispersievloeistof een preparaat gemaakt. Dit preparaat wordt onder de polarisatiemicroscoop bij een vergroting van 125x nader onderzocht. De vezels worden gekarakteriseerd op grond van kenmerkende optische eigenschappen zoals: brekingsindex, dubbelbreking, dispersie en het gedrag in gepolariseerd licht.

Dit rapport is met de grootst mogelijke zorg met inachtneming van alle relevante regelgeving opgesteld. Dit rapport is exclusief bestemd voor onze opdrachtgever, derden kunnen daaraan geen rechten ontlenen. Het opstellen van het rapport geldt voor ons als een inspanningsverplichting, van welke inspanning wij ons maximaal hebben gekweten.
Mochten er onverhoopt fouten in voorkomen, dan kunnen wij ter zake geen meer of andere aansprakelijkheid aanvaarden dan in onze algemene voorwaarden staat vermeld.

Vermenigvuldiging of publicatie van dit rapport mag alleen in zijn geheel en na schriftelijke goedkeuring van Search Laboratorium B.V.
Search Laboratorium B.V. is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie onder nrs. L238 en I137. Op al onze aanbiedingen, overeenkomsten en werkzaamheden zijn onze leveringsvoorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd bij Kamer van Koophandel en Fabrieken te Eindhoven.

Search Laboratorium B.V. Hoofdkantoor: Meerstraat 7, Postbus 83, 5473 ZH Heeswijk, tel. (0413) 29 29 82, **fax (0413) 29 29 83**
Search Laboratorium B.V. Amsterdam: Petroleumhavenweg 8, 1041 AC Amsterdam, tel. (020) 506 16 16, **fax (020) 506 16 17**
Search Laboratorium B.V. Groningen: Stavangerweg 21-23, 9723 IC Groningen, tel. (050) 571 24 90, **fax (050) 311 66 46**
E-mail: laboratorium@searchbv.nl **Internet: www.searchbv.nl**

environment inspires...

Bijlage 5

Bodemprofielen

Legenda (conform NEN 5104)

grind

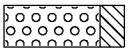
Grind, siltig

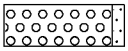
Grind, zwak zandig

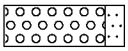
Grind, matig zandig

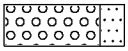
Grind, sterk zandig

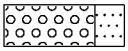
Grind, uiterst zandig

zand

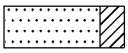
Zand, kleiïg

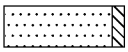
Zand, zwak siltig

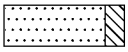
Zand, matig siltig

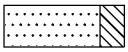
Zand, sterk siltig

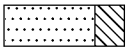
Zand, uiterst siltig

veen

Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleiïg

Veen, sterk kleiïg

Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

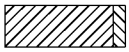
Klei, zwak siltig

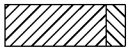
Klei, matig siltig

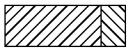
Klei, sterk siltig

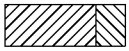
Klei, uiterst siltig

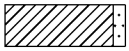
Klei, zwak zandig

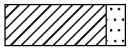
Klei, matig zandig

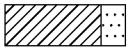
Klei, sterk zandig

leem

Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

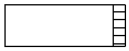
zwak humeus

matig humeus

sterk humeus

zwak grindig

matig grindig

sterk grindig

geur

geen geur

zwakke geur

matige geur

sterke geur

uiterste geur

olie

geen olie-water reactie

zwakke olie-water reactie

matige olie-water reactie

sterke olie-water reactie

uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

>0

>1

>10

>100

>1000

>10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

overig

bijzonder bestanddeel

Gemiddeld hoogste grondwaterstand

grondwaterstand

Gemiddeld laagste grondwaterstand

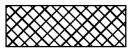
slib

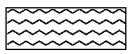
water

peilbuis

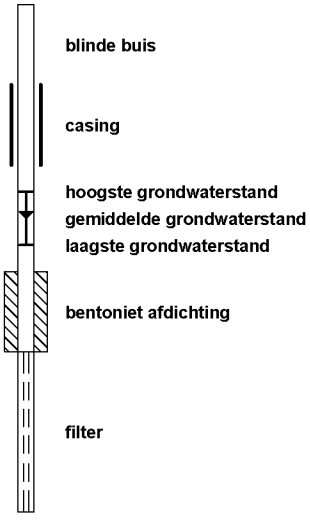

BMA Milieu
Bodemonderzoek & -sanering

Projectnaam: Project Dijckerwaal, Dijckerwaal 15 (deellocatie K) te 's-Gravenzande
Projectcode: 2015.0061.11

Boring: 01

Datum: 09-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

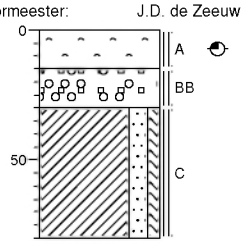

0 -15 -30 -80

- Asfalt, zwakke teergeur, Kemboor, o.b.v. PAK-marker geen verkleuring
- Puin, uiterst zandhoudend, zwak kleihoudend, matig koolashoudend, donker zwartgrijs, Edelmanboor
- Klei, matig zandig, zwak siltig, neutraalgrijs, Edelmanboor

Boring: 02

Datum: 09-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

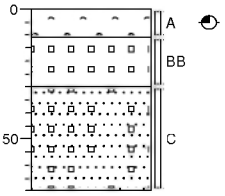

0 -11 -30 -70

- Asfalt, zwakke teergeur, Kemboor, o.b.v. PAK-marker geen verkleuring
- Puin, sterk zandhoudend, donker zwartgrijs, El. ram
- Zand, matig grof, sterk puinhoudend, matig baksteenhoudend, donkergrijs, El. ram

Boring: 03

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

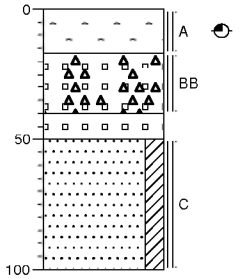

0 -17 -40 -50 -100

- Asfalt, zwakke teergeur, Kemboor, o.b.v. PAK-marker geen verkleuring
- Puin, sterk zandhoudend, matig sintelhoudend, donker zwartgrijs, El. ram
- Baksteen, roodoranje, El. ram
- Zand, matig grof, matig kleiïg, neutraalgrijs, El. ram

Boring: 04

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

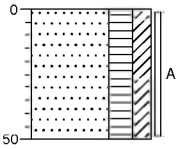

0 -50

- Zand, matig grof, sterk humeus, matig kleiïg, donkerbruin, Edelmanboor

Projectnaam: Project Dijckerwaal, Dijckerwaal 15 (deellocatie K) te 's-Gravenzande
Projectcode: 2015.0061.11

Boring: 05

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

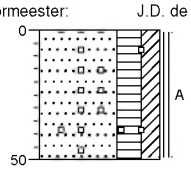

0
Zand, matig grof, sterk humeus, matig kleiïg, zwak puinhoudend, donkerbruin, Edelmanboor
-50

Boring: 06

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

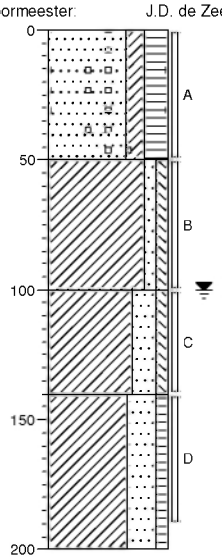

0
Zand, matig grof, matig kleiïg, sterk humeus, zwak puinhoudend, donkerbruin, Edelmanboor
-50
Klei, zwak zandig, zwak siltig, neutraalbruin, Edelmanboor
-100
Klei, sterk zandig, zwak siltig, neutraal grijsbruin, Edelmanboor
-140
Klei, uiterst zandig, zwak humeus, donkergrijs, Edelmanboor
-200

Boring: 07

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

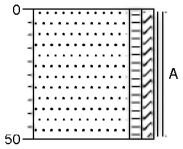

0
Zand, matig grof, zwak humeus, zwak kleiïg, neutraalbruin, Edelmanboor
-50

Boring: 08

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

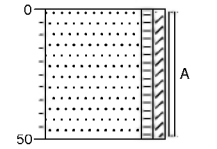

0
Zand, matig grof, zwak humeus, zwak kleiïg, neutraalbruin, Edelmanboor
-50

BMA Milieu
Bodemonderzoek & -sanering

Projectnaam: Project Dijckerwaal, Dijckerwaal 15 (deellocatie K) te 's-Gravenzande
Projectcode: 2015.0061.11

Boring: 09

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

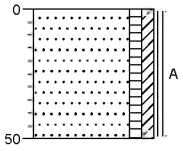

0
Zand, matig grof, zwak humeus, zwak kleiïg, neutraalbruin, Edelmanboor
-50

Boring: 10

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

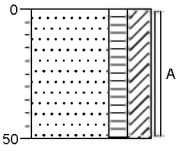

0
Zand, matig grof, matig humeus, sterk kleiïg, donkerbruin, Edelmanboor
-50

Boring: 11

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

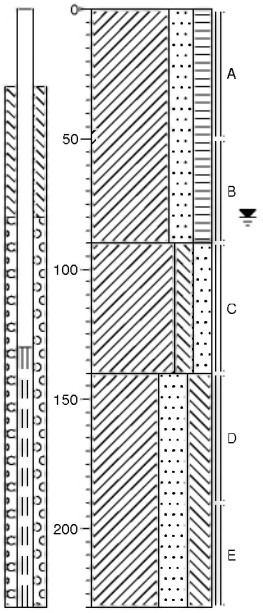

0
Klei, sterk zandig, matig humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
-90
Klei, matig siltig, matig zandig, neutraalgrijs, Edelmanboor
-140
Klei, uiterst zandig, sterk siltig, neutraalgrijs, Edelmanboor
-230

Boring: 12

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

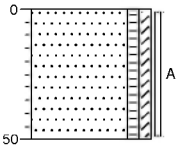

0
Zand, matig grof, zwak humeus, zwak kleiïg, neutraalbruin, Edelmanboor
-50

BMA Milieu
Bodemonderzoek & -sanering

Projectnaam: Project Dijckerwaal, Dijckerwaal 15 (deellocatie K) te 's-Gravenzande
Projectcode: 2015.0061.11

Boring: 13

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

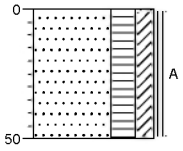

0
Zand, matig grof, sterk humeus, matig kleiïg, donkerbruin, Edelmanboor
-50

Boring: 14

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

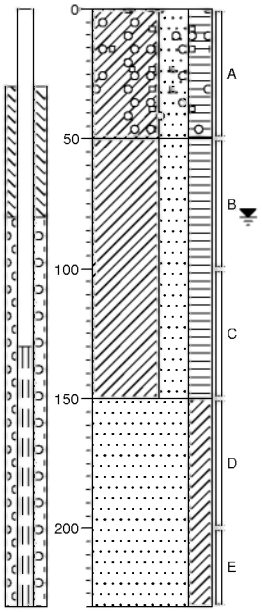

0
Klei, uiterst zandig, sterk humeus, zwak puinhoudend, zwak koolashoudend, neutraalbruin, Edelmanboor
-50
Klei, uiterst zandig, sterk humeus, neutraalbruin, Edelmanboor
-150
Zand, matig grof, sterk kleiïg, neutraalgrijs, Edelmanboor
-230

Boring: 15

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

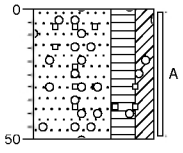

0
Zand, matig grof, sterk humeus, matig kleiïg, zwak puinhoudend, zwak koolashoudend, donkerbruin, Edelmanboor
-50

Boring: 16

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

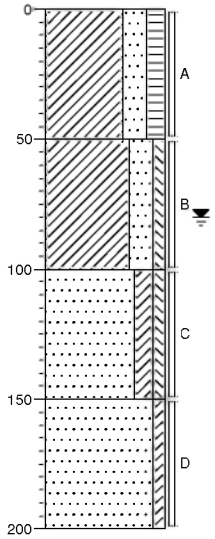

0
Klei, sterk zandig, matig humeus, donkerbruin, Edelmanboor
-50
Klei, sterk zandig, zwak siltig, neutraalbruin, Edelmanboor
-100
Zand, matig grof, matig kleiïg, zwak siltig, licht grijsbruin, Edelmanboor
-150
Zand, matig grof, zwak kleiïg, neutraal grijsbruin, Edelmanboor
-200

Projectnaam: Project Dijckerwaal, Dijckerwaal 15 (deellocatie K) te 's-Gravenzande
Projectcode: 2015.0061.11

Boring: 17

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

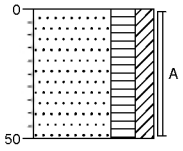

0
Zand, matig grof, sterk humeus, matig kleiïg, donkerbruin, Edelmanboor
-50

Boring: 18

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

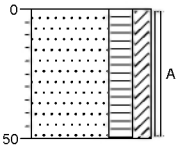

0
Zand, matig grof, sterk humeus, matig kleiïg, donkerbruin, Edelmanboor
-50

Boring: 19

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

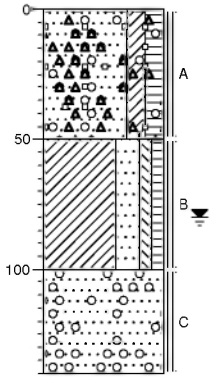

0
Zand, matig grof, matig kleiïg, matig humeus, zwak puinhoudend, zwak koolashoudend, matig plastichoudend, donker grijsbruin, Edelmanboor
-50
Klei, sterk zandig, zwak siltig, zwak humeus, neutraal grijsbruin, Edelmanboor
-100
Zand, uiterst grof, sterk grindhoudend, neutraal grijsbruin, Edelmanboor, Gestaakt op grind en loopzand
-140

Boring: 20

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

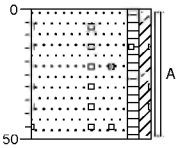

0
Zand, matig grof, zwak humeus, zwak kleiïg, zwak puinhoudend, neutraalbruin, Edelmanboor
-50

Projectnaam: Project Dijckerwaal, Dijckerwaal 15 (deellocatie K) te 's-Gravenzande
Projectcode: 2015.0061.11

Boring: 21

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

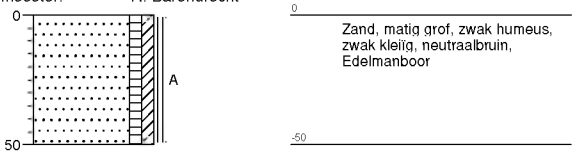

Boring: 22

Datum: 10-06-2015

Boormeester: R. Barendrecht

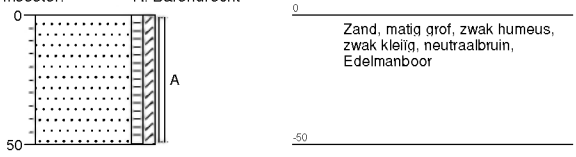

Boring: 23

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

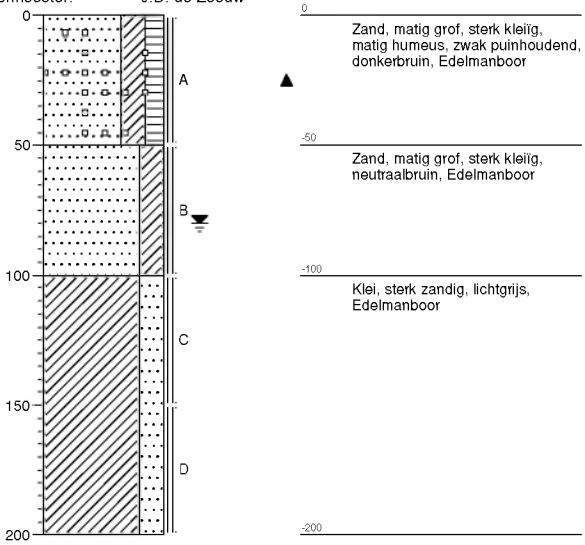

Boring: 24

Datum: 10-06-2015

Boormeester: J.D. de Zeeuw

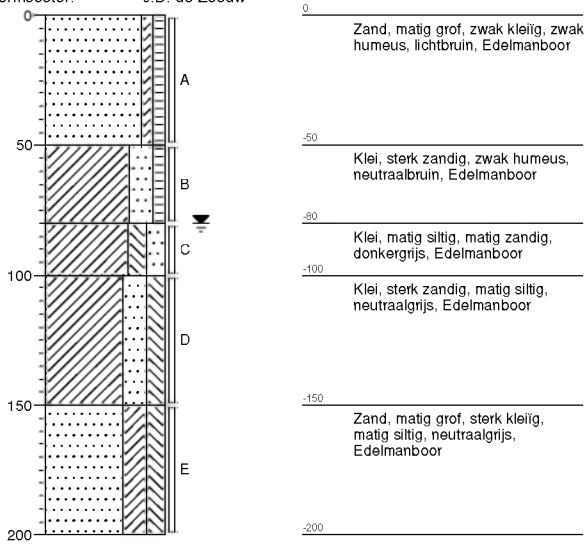

Bijlage 6

Fotoblad

Bijlage 7

Historische informatie

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E info@odh.nl
I www.odh.nl

BMA Milieu B.V.
T.a.v. de heer M.B.P. van der Knaap
Postbus 16
2670 AA NAALDWIJK

Datum	Uw E-mail	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
1 1 JUNI 2015	4 juni 2015	ODH-2015-00674686	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	A.C.T. van Leeuwen
Bijlage(n)	**Uw Kenmerk**	**Zaaknummer**	**Team**	**Telefoonnummer**
-		00427219	T&V Bodem, Grondwater & Ontgronding	06 218 49 020

Betreft
Aanlevering informatie vooronderzoek Dijckerwaal 15 te 's-Gravenzande (gemeente Westland)

Email
arnold.van.leeuwen@odh.nl

Geachte heer Van der Knaap,

Hierbij ontvangt u de informatie met betrekking tot het vooronderzoek voor bovengenoemde locatie.

Gegevens locatie		
Adres + Huisnummer van t/m	Dijckerwaal 15	
Woonplaats	's-Gravenzande (gemeente Westland)	
Locatiecode/kenmerk		
Kadastrale gegevens	Sectie: K	Nummer: 1715 en 3086

Gegevens aanvrager	
Naam	BMA Milieu B.V.
Postbus/Adres	Postbus 16 / Zuidweg 75
Postcode/Woonplaats	2670 AA NAALDWIJK
KVK nummer	272.40.966
Contactpersoon	M.B.P. van der Knaap
Telefoon	0174-630743
Emailadres	mk@bma-milieu.nl
Factuuradres	Zie boven

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Beoordeling	
1) Voormalige bedrijfsactiviteiten (HBB)	Wel bekend
Indien wel aanwezig, activiteiten	Glastuinbouw (potplanten)
2) Gedempte sloot (HBB)	Niet bekend
Indien wel aanwezig, dempingsmateriaal	-
3) Uitgevoerde bodemonderzoeken	Niet bekend
Indien wel aanwezig, conclusie	-
Indien wel een vervolgactie, uitvoeren	-
4) Betreft het een Wbb-locatie	Geen Wbb locatie
Indien wel, Wbb-code	-
5) Werk in het kader van het Besluit bodemkwaliteit	Geen Bbk-werk
Indien wel Bbk-werk, materiaal	-
6) Bodemkwaliteitskaart	Wel bekend
Indien wel aanwezig, zone	Bovengrond: Wonen; Ondergrond: Achtergrondwaarde.
7) Tanks	Wel bekend
Indien wel aanwezig, tankinformatie	Zie bijgevoegd milieudossier
8) Wm-inrichting	Wel bekend
Indien wel aanwezig, aard	L-022092 / L-028008 Dijckerwaal 15 te 's-Gravenzande (Glastuinbouw)

Relevante informatie in de omgeving van de locatie	
	Dijckerwaal 11 (AA051901487) Nul- of eindsituatieonderzoek (documentnr. Nul.97030, d.d. 25-02-1997 opgesteld door BMA). Nader bodemonderzoek noodzakelijk ivm sterke verontreiniging met olie nabij tank. **Dijckerwaal 7 (AA051901486)** Verkennend onderzoek NEN 5740 (documentnr. NEN.20060139, d.d. 31-07-2006 opgesteld door BMA). Geen nader bodemonderzoek noodzakelijk.

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

	Dijckerwaal 17 (AA051901594) Nader onderzoek (documentnr. EIND.2010.0023, d.d. 01-07-2010 opgesteld door BMA). Er is sprake van een ernstig geval van bodemverontreiniging met minerale olie.

Overige opmerkingen/bijlagen
Voor deze locatie zijn rapporten digitaal beschikbaar en wordt nagezonden via WeTransfer
Hoewel zorgvuldigheid is betracht bij het samenstellen van bovenstaande informatie, kan het zijn dat de informatie mogelijk onvolledig is en/of onjuistheden bevat. Niet alle informatie is bij ons bekend. Wij kunnen dan ook geen aansprakelijkheid aanvaarden ten aanzien van deze informatie.

Burgemeester en wethouders van Westland,
namens dezen,

A.S. Schreur
Teamleider Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Afschrift aan: Gemeente Westland, Team BOCC, mevrouw T. Slinger, Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk

Historisch kaartmateriaal

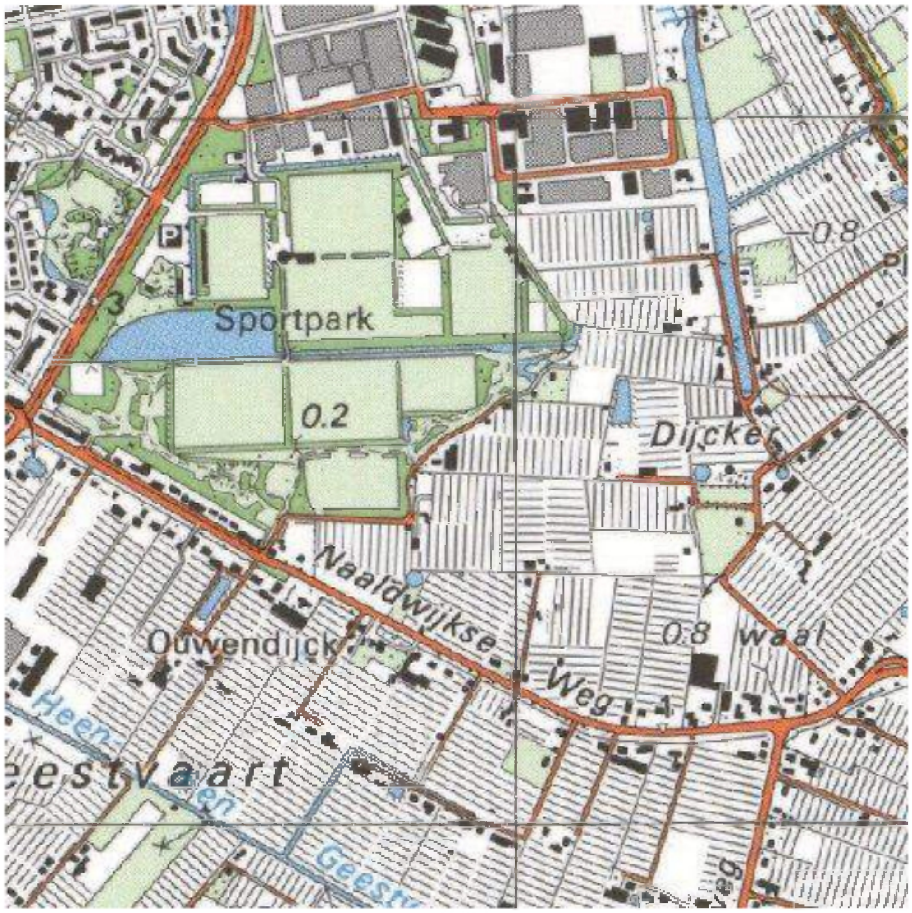

1990

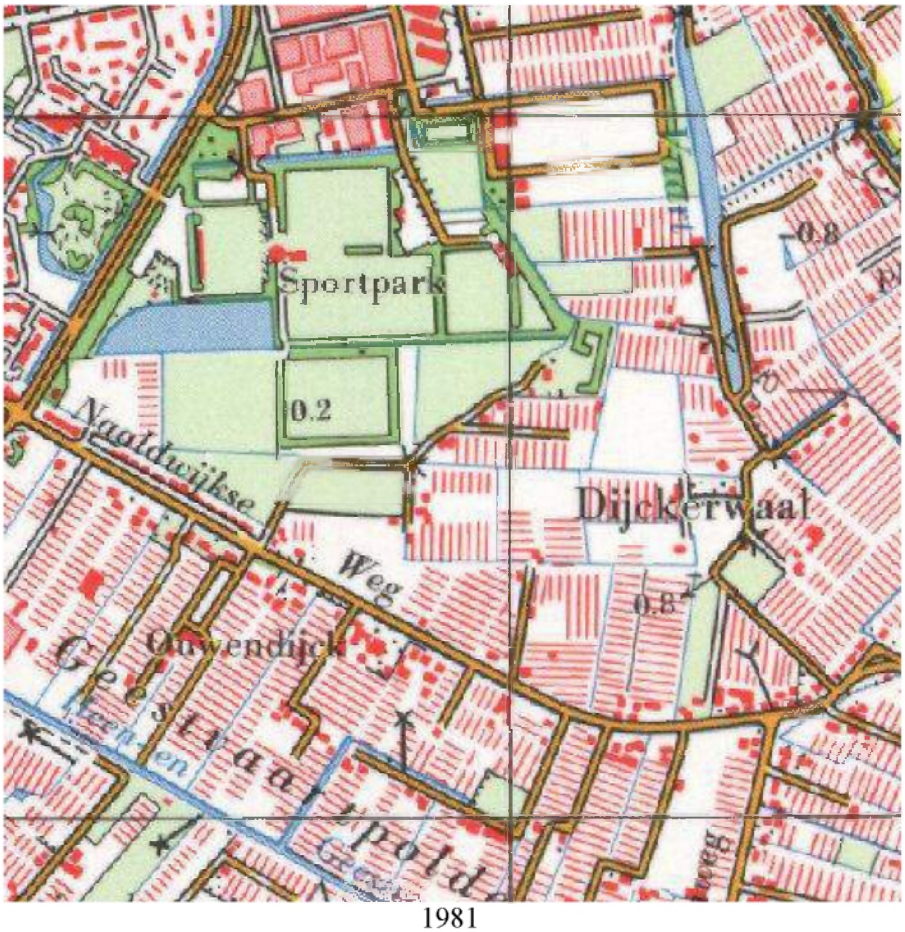

1981

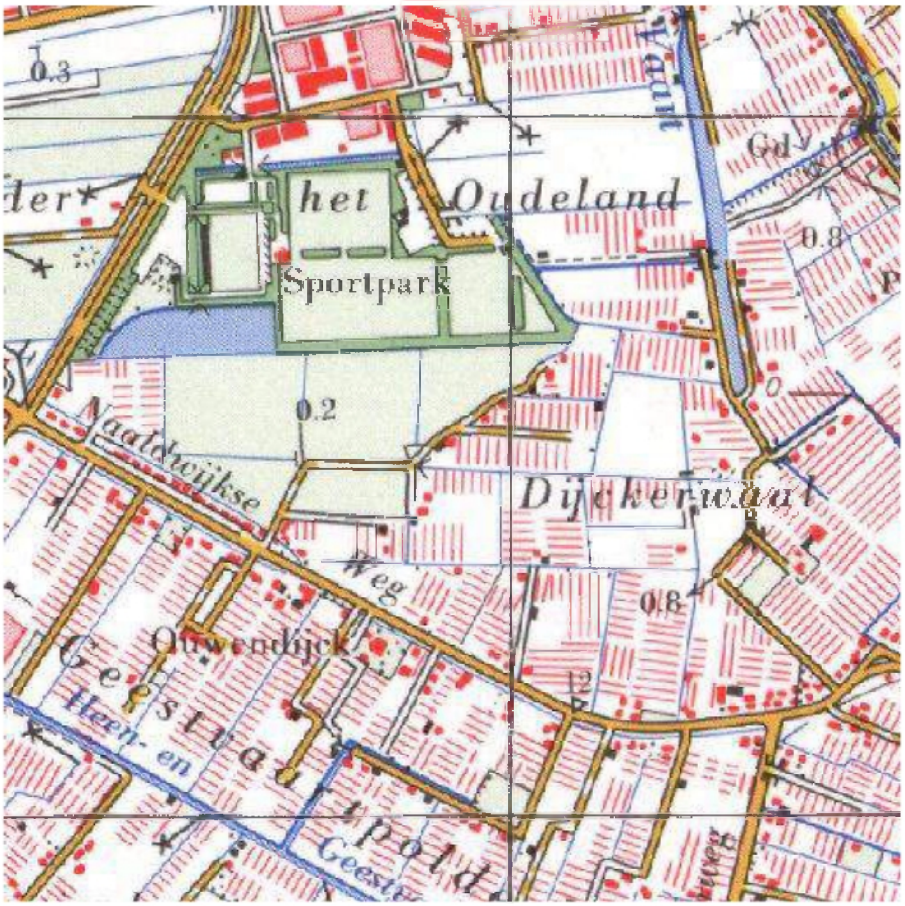

1973

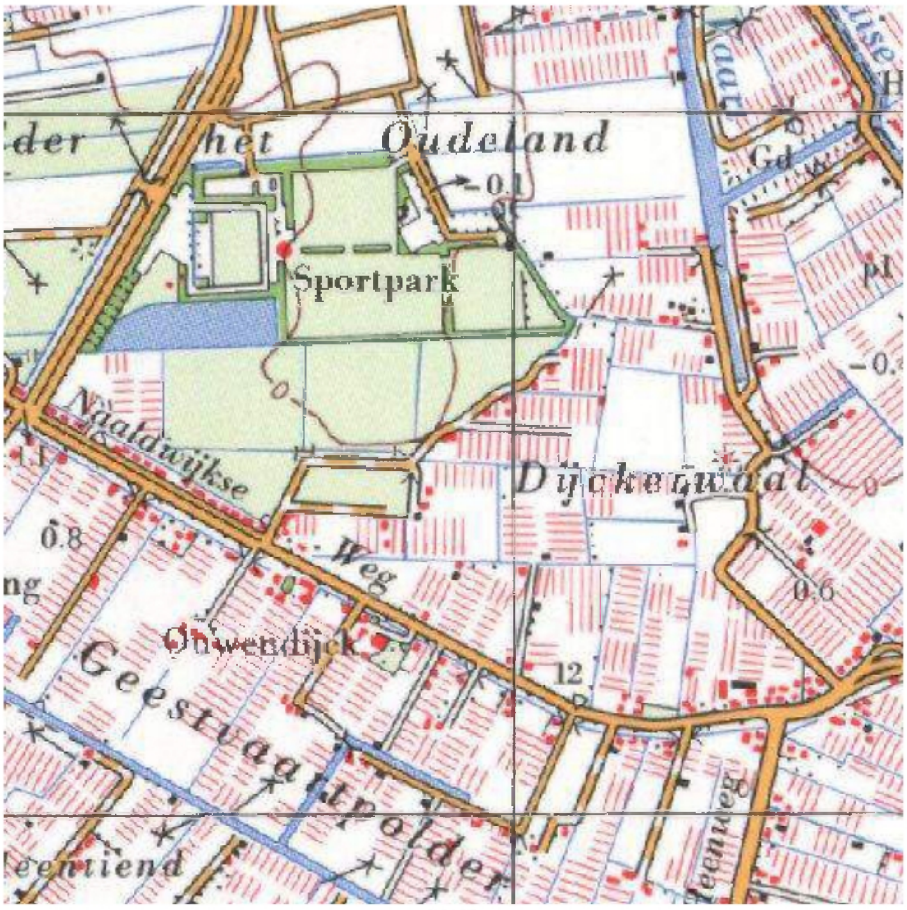

1968

2015.0061
Dijckerwaal / Naaldwijkseweg te 's-Gravenzande

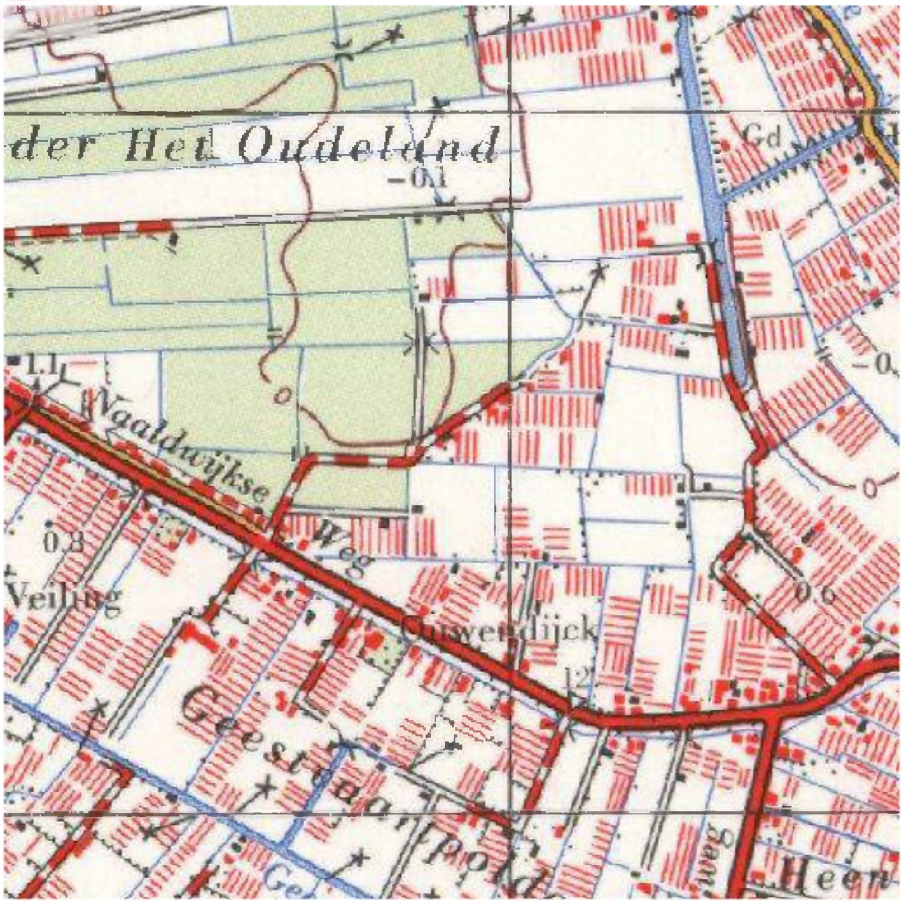
der Het Oudeland
-0.1
Gd
1.1
Naaldwijkse
Weg
0.8
Veiling
Ouweendijck
0.6
Heen

1963

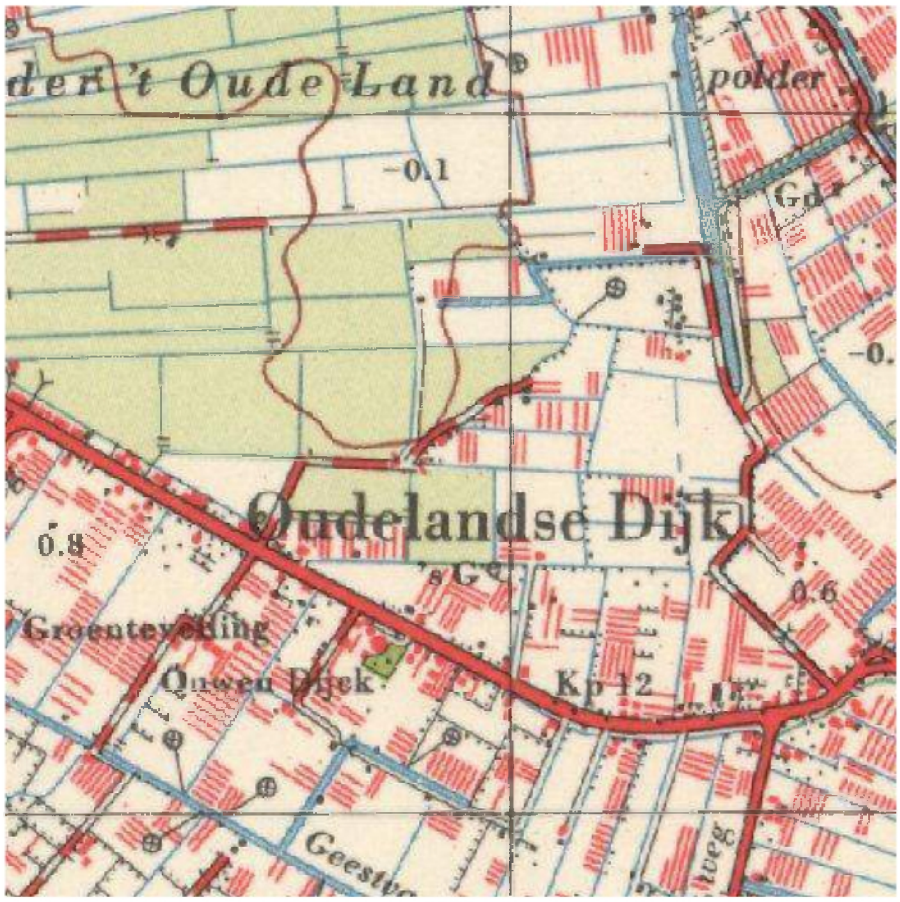
der't Oude Land
polder
-0.1
Gd
Oudelandse Dijk
0.8
0.6
Groenteveiling
Ouween Dijck
Kp 12

1958

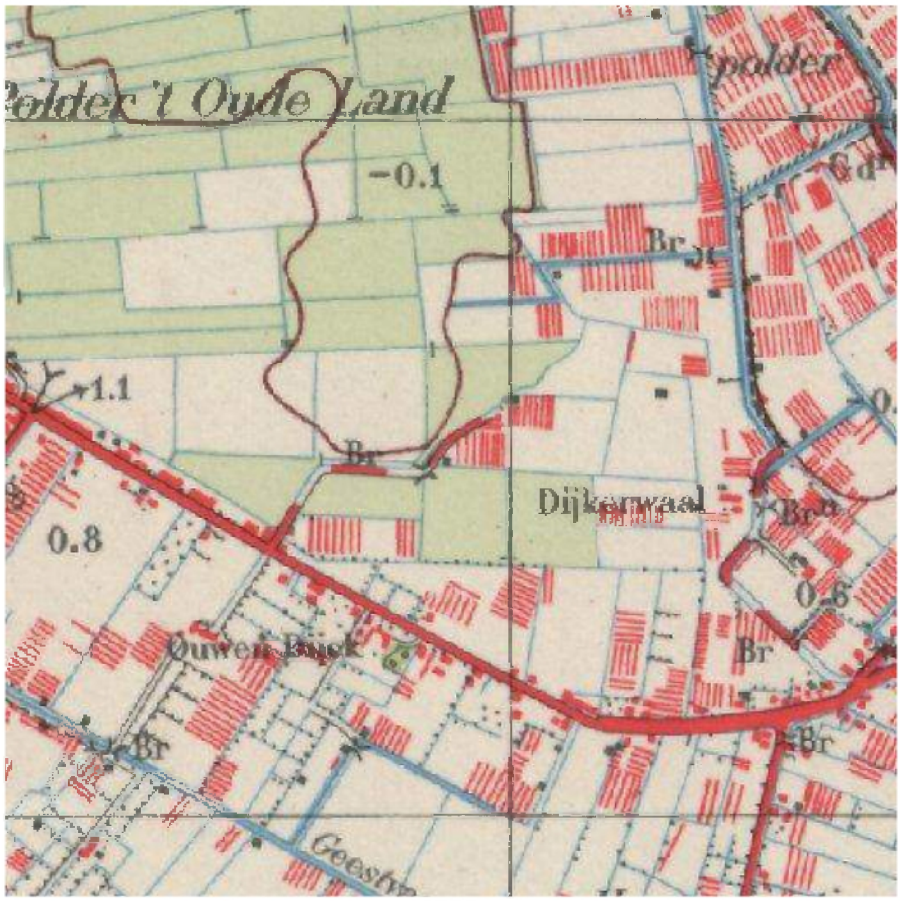

1939

Luchtfoto’s

1961

1976

Bijlage 8

Procescertificaat protocol 2001, 2002, 2003 en 2018

BRL SIKB 2000 Procescertificaat *EC-SIK-20309*

Eerland Certification B.V.
Postbus 275, 4190 CG Geldermalsen
telnr. +31-345-585034
faxnr. +31-345-585025

Gaccrediteerd door de RvA

Eerland Certification verklaart hierbij op basis van het certificatie onderzoek dat het proces van:

BMA Milieu B.V.

Vestiging(en):

NAALDWIJK

Adres:	Zuidweg 75	*Datum uitgifte:*	01-04-2015
	2675 MP NAALDWIJK	*Geldig tot:*	27-06-2016
Telefoonnr.	0174-630743	*Gecertificeerd sinds:*	28-06-2007
Faxnummer:		*KvK-nummer:*	27240966
e-mail :	info@bma-milieu.nl		

voldoet aan de voorwaarden gesteld in:

Beoordelingsrichtlijn voor het SIKB procescertificaat Veldwerk bij Milieuhygiënisch Bodem- en waterbodemonderzoek

voor het toepassingsgebied:

Protocol 2001: Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen
Protocol 2002: Het nemen van grondwatermonsters
Protocol 2003: Veldwerk bij milieuhygiënisch waterbodemonderzoek
Protocol 2018: Locatie-inspectie en monstername van asbest in bodem

Procescertificatie

- Dit procescertificaat is op basis van BRL SIKB 2000, versie 5, afgegeven conform het Certificatiereglement van Eerland Certification BV voor het toepassingsgebied hierboven vermelde protocol[len] zoals gedefinieerd in paragraaf 1.3 van deze beoordelingsrichtlijn.
- Voor het Besluit bodemkwaliteit is dit een door de Minister van Infrastructuur en Milieu erkend certificaat, indien het certificaat is opgenomen in het overzicht van erkende bodemintermediairs op de website van Bodem+: www.bodemplus.nl
- Dit certificaat betreft een procescertificaat op basis van het systeem voor certificatie van processen ondersteund door audit van het management systeem (systeem 6), zoals beschreven in ISO/IEC Guide 67.

ing. E. Eerland
directie

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

Eerland Certification voert gedurende de looptijd van het certificaat regelmatig controles uit.

Dit certificaat bestaat uit 2 pagina's

Nadruk verboden

BRL SIKB 2000 Procescertificaat *EC-SIK-20309*

Eerland Certification B.V.
Postbus 275, 4190 CG Geldermalsen
telnr. +31-345-585034
faxnr. +31-345-585025

Eerland CERTIFICATION
PRODUCTS RvA C 234
Geaccrediteerd door de RvA

Eerland Certification BV verklaart:

- hierbij op basis van het uitgevoerde certificatie-onderzoek dat het gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat het door BMA Milieu B.V. verrichte veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek, voor zover dat valt binnen de op pagina 1 van dit certificaat vermelde protocollen en binnen de in paragraaf 1.2 van BRL SIKB 2000 beschreven reikwijdte, inclusief de daarvoor benodigde secundaire processen vanaf acceptatie van de opdracht tot overdracht van veldgegevens, eventuele monsters en veldwerkverslag, bij voortduring voldoen aan de in dit procescertificaat vastgelegde processpecificaties.
- dat met in achtneming van het bovenstaande veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek in zijn toepassing(en) voldoet aan de daaraan in artikel 15 van het Besluit bodemkwaliteit gestelde eisen.
- dat voor dit procescertificaat geen controle plaatsvindt op de meldingsplicht en/of Informatieplicht van de gebruiker aan het bevoegde gezag.

Toepassing en gebruik

- De opdrachtgever zal zich in geval van klachten wenden tot BMA Milieu B.V. of zo nodig tot Eerland Certification BV.
- De opdrachtgever tot veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek kan herkennen dat de opdracht onder certificaat wordt uitgevoerd, doordat de opdrachtnemer in haar offerte en rapportage verwijst naar de "Beoordelingsrichtlijn SIKB 2000" en het bijbehorend protocol.

ing. E. Eerland
directie

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

Eerland Certification voert gedurende de looptijd van het certificaat regelmatig controles uit.

Dit certificaat bestaat uit 2 pagina's

Nadruk verboden

Bijlage 9

Verklarende tekst toetsingscriteria en parameters

Toetsingscriteria

Achtergrondwaarden:
De achtergrondwaarden zijn bij regeling van Onze Ministers vastgestelde gehalten aan chemische stoffen voor een goede bodemkwaliteit, waarvoor geldt dat er geen sprake is van belasting door lokale verontreinigingsbronnen. Bij overschrijding van de achtergrondwaarde [AW2000] is sprake van een lichte verontreiniging in de grond.

Streefwaarden:
De streefwaarden geven het niveau aan waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. Dit betekent dat de streefwaarden het niveau aangeven waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, dier en plant heeft. Bij overschrijding van de streefwaarden [S] is sprake van een lichte verontreiniging in het grondwater.

Tussenwaarde
Wanneer deze waarde overschreden wordt voor een of meerdere stoffen gaat men er vanuit dat zich een risico van blootstelling aan mens of milieu zou kunnen voordoen met mogelijk schadelijke gevolgen. Dit houdt in dat een nader onderzoek in principe noodzakelijk is. Bij overschrijding van de 1/2 som achtergrond- en interventiewaarden is er sprake van een matige verontreiniging in de grond. In het grondwater is sprake van een matige verontreiniging bij overschrijding van de 1/2 som streef- en interventiewaarden. De 1/2 som achtergrond-/streef- en interventiewaarde wordt ook wel de tussenwaarde [T] genoemd.

Interventiewaarden:
Bij overschrijding van de interventiewaarden [I] is het wenselijk een saneringsonderzoek met daaropvolgend een sanering uit te voeren. Immers de interventiewaarden bodemsanering geven het concentratieniveau voor grond en grondwater aan waarboven ernstige vermindering optreedt van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant of dier. Bij overschrijding van de interventiewaarden is er sprake van een sterke verontreiniging. Volgens het beleid is er sprake van een ernstig geval van bodemverontreiniging wanneer in minimaal 25 m^3 grond of 100 m^3 grondwater voor ten minste één stof de gemiddelde concentratie hoger is dan de interventiewaarde.

De streef- en interventiewaarden in grond/sediment variëren met het bodemtype. Veel verontreinigende stoffen worden namelijk gebonden aan bodembestanddelen. Binding treedt met name op aan lutum [fractie < 2 μm] en organisch stof [gloeiverlies als percentage van het totale drooggewicht]. De streef- en interventiewaarden in grond/sediment zijn afhankelijk gesteld van beide genoemde bodemparameters. Voor het op de onderhavige locatie aanwezige bodemtype zijn de toetsingswaarden berekend volgens de in bovengenoemde circulaire opgenomen formules. De toetsingswaarden voor grondwater zijn onafhankelijk gesteld van het bodemtype.

Toelichting streefwaarden
Bij het vaststellen van de streefwaarden is voor een aantal stoffen uitgegaan van achtergrondgehalten die van nature aanwezig zijn of die zijn veroorzaakt door diffuse verontreiniging via de atmosfeer. Hierbij zijn bovengrenzen genomen van achtergrondgehalten die in natuurgebieden zijn gevonden. Voor andere stoffen zijn de streefwaarden berekend uitgaande van een verwaarloosbaar risico. Daarbij is rekening gehouden met milieuhygiënische randvoorwaarden vanuit andere beleidsterreinen [zoals drinkwater- en warenwetnormen]. De streefwaarden zijn met name bij curatieve [bodemsanerende] en preventieve [bodembeschermende] maatregelen van belang. Voor deze beide soorten maatregelen geven de streefwaarden respectievelijk het uiteindelijk te bereiken en het te handhaven kwaliteitsniveau aan.

Toelichting interventiewaarden
De interventiewaarden zijn gebaseerd op een uitgebreide RIVM-studie naar zowel humaantoxicologische [risico voor de mens] als ecotoxicologische risico's [risico voor planten- en dierenleven] van bodemverontreinigende stoffen. Deze waarden geven het concentratieniveau voor verontreinigingen aan, waarboven ernstige vermindering dreigt van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant en dier.

Blootstelling aan een verontreiniging kan via een groot aantal routes in verschillende mate plaatsvinden. Dit is afhankelijk van lokale factoren [bijv. het voorkomen van verhardingen] en bij de mens van het gedrag [bijv. consumptie van vis uit oppervlaktewater met verontreinigde waterbodem]. Voor de afleiding van de algemeen geldende interventiewaarden is uitgegaan van een "standaard" gedragspatroon, waarbij alle blootstellingsroutes een rol spelen.

Gezien het bovenstaande is het mogelijk dat uit de toetsing blijkt dat er sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging, zonder dat er bij het huidige gebruik een ontoelaatbaar risico aanwezig is. Dit is het geval als de blootstellingsroutes die tot dit risico aanleiding geven momenteel niet van toepassing zijn. Na de toetsing aan de interventiewaarden kan dan ook alleen worden aangegeven of er een saneringsnoodzaak is. De saneringsurgentie is afhankelijk van de actuele risico's.

Parameters

Zware metalen; komen van nature in geringe hoeveelheden in de bodem voor, vrijwel altijd als verbinding. Verhoogde gehaltes aan zware metalen in grond en grondwater kunnen worden veroorzaakt door een groot scala aan activiteiten. Over het algemeen zijn zware metalen slecht uitloogbaar.

Aromaten; worden veel gebruikt als oplosmiddel, het zijn meestal vrij vluchtige stoffen die vetten en vetachtige stoffen goed oplossen. Door de redelijke oplosbaarheid van vluchtige aromaten in water worden deze stoffen zowel in grond als grondwater aangetroffen. Benzeen, Tolueen, Ethylbenzeen en Xylenen komen voor in benzine en diesel.

Polycyclische aromatische koolwaterstoffen; PAK omvatten een groot aantal verbindingen die met name in teerprodukten worden aangetroffen, of bij verbranding van bijv. steenkool ontstaan.

Alifatische chloorkoolwaterstoffen; worden veelal toegepast als oplosmiddel en als ontvettingsmiddel. Bekende voorbeelden hiervan zijn trichlooretheen (Tri) en tetrachlooretheen (Per).

PCB's; werden veelal toegepast als isolatie vloeistof in transformatoren en condensatoren, als hydraulische vloeistof, koelvloeistof, smeermiddel en weekmaker in kunststoffen en verder in verf, inkt, lak, kit en lijm.

Minerale olie; de schadelijkheid van minerale olie is op zich niet groot, maar indien olie in grote hoeveelheden in de bodem aanwezig is, is een normaal bodemleven of plantengroei door zuurstofgebrek niet mogelijk. De eventuele toxiciteit wordt voornamelijk bepaald door de aanwezigheid van toxische nevenbestanddelen (aromaten, fenolen en lood). Als gevolg van permeatie door kunststof waterleidingbuizen van polyethyleen kan minerale olie aanleiding geven tot verontreiniging van het drinkwater.

Bijlage 3 onderzoek geluid

RAPPORT

realisatie Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen

akoestisch onderzoek

Klant: Gemeente Westland

Referentie: T&PBF1441R001F03
Versie: 03/Finale versie
Datum: 28 augustus 2017

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Transport & Planning
Trade register number: 56515154

+31 88 348 20 00 **T**
+31 33 463 36 52 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document:	realisatie Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen
Ondertitel:	
Referentie:	T&PBF1441R001F03
Versie:	03/Finale versie
Datum:	28 augustus 2017
Projectnaam:	
Projectnummer:	BF1441
Auteur(s):	Harrie van Lieshout
Opgesteld door:	Harrie van Lieshout
Gecontroleerd door:	Florian van der Steen
Datum/Initialen:	
Goedgekeurd door:	Harrie van Lieshout
Datum/Initialen:	

Classificatie
Projectgerelateerd

Disclaimer

No part of these specifications/printed matter may be reproduced and/or published by print, photocopy, microfilm or by any other means, without the prior written permission of HaskoningDHV Nederland B.V.; nor may they be used, without such permission, for any purposes other than that for which they were produced. HaskoningDHV Nederland B.V. accepts no responsibility or liability for these specifications/printed matter to any party other than the persons by whom it was commissioned and as concluded under that Appointment. The integrated QHSE management system of HaskoningDHV Nederland B.V. has been certified in accordance with ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 and OHSAS 18001:2007.

Royal HaskoningDHV

Inhoud

1 Inleiding 1

2 Bedrijfsvoering 2

2.1 Situering 2

2.2 Koelmotoren 2

2.2.1 Vraagspecificatie 2

2.2.2 Bevindingen onderzoek koelmotoren 4

2.3 Geluidsbronnen/Activiteiten 5

3 Wettelijk Kader 6

3.1 Directe Hinder 6

3.2 Indirecte hinder 7

4 Rekenmodel 8

5 Rekenresultaten 9

5.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus 9

5.2 Maximale geluidsniveaus 10

5.2.1 Maatregelen maximale geluidsniveaus 11

Schermen 11

Locatie 12

5.3 Indirecte hinder 12

6 Conclusies 13

Bijlagen 14

1 Inleiding

De gemeente Westland werkt aan het realiseren van het Bestemmingsplan Dijckerwaal fase 2. Hierbij is de gemeente voornemens een 2e ontsluitingsweg met een vrachtwagen parkeerplaats te realiseren voor het nabij gelegen bedrijventerrein Teylingen. De gemeente Westland acht het wenselijk de optredende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en de maximale geluidsniveaus te bepalen en te beoordelen.

In verband hiermee is door ons een geluidsmodel van de te realiseren vrachtwagen parkeerplaats en de omgeving opgesteld. De met het geluidsmodel berekende geluidsniveaus zijn getoetst aan richtlijnen betreffende industrielawaai.

De berekeningen zijn uitgevoerd volgens de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai', HMRI 1999 (methode II) van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), 1999.

2 Bedrijfsvoering

2.1 Situering

De vrachtwagenparkeerplaats is direct gelegen aan de nog te realiseren 2e ontsluitingsweg, ten zuiden van het bedrijventerrein Teylingen. Op de parkeerplaats worden 6 parkeerplaatsen voor vrachtwagens gerealiseerd. De dichtstbijzijnde bestaande woningen staan op circa 60 meter ten noord-oosten (Dijckerwaal 20) en ten zuiden van de vrachtwagenparkeerplaats (Dijckerwaal 15). De dichtstbijzijnde nog te realiseren woningen uit het bestemmingsplan staan op circa 50 meter ten oosten van de vrachtwagenparkeerplaats.

2.2 Koelmotoren

2.2.1 Vraagspecificatie

Op voorhand is het niet duidelijk of ter plaatse ook behoefte is aan het parkeren van koelvrachtwagens. Daarom is hiernaar een veldonderzoek gedaan.

De parkeerplaats dient voor een belangrijk deel ter vervanging van de openbare parkeerplaatsen op bedrijventerrein Teylingen. Wij hebben, gedurende 3 maal in de nachtperiode en 1 maal in de avondperiode, een bezoek gebracht aan het bedrijventerrein, om de aanwezigheid en status van vrachtwagens te beoordelen. Onderstaand de ligging van het bedrijventerrein.

2.2.2 Bevindingen onderzoek koelmotoren

In onderstaande tabel is weergegeven wat de bevindingen zijn van het veldonderzoek. Bijlage 1 geeft een volledig overzicht. In tabel 2.1 is respectievelijk weergegeven:

- het tijdstip waarop de inventarisatie is verricht.
- Het aantal vrachtwagens dat was geparkeerd op de openbare weg.
- Het aantal vrachtwagens daarvan dat een koelmotor had. Geen van deze koelmotoren waren in werking.
- Het aantal vrachtwagens dat middels een stekker was aangesloten op een externe laadpaal, en dus een elektrische koeling had.

Tabel 2.1: Vastgestelde vrachtwagens.

Tijdstip	Aantal vrachtwagens	Met koelmotor	Elektrische koeling
27-03, 22-23 uur	50	17	0
28-03, 00-01 uur	52	17	2
29-03, 00-01 uur	51	19	2
30-03, 00-01 uur	51	20	1
totaal 4 dagen	**204**	**73**	**5**

Uit tabel 2.1 blijkt dat geen van de vrachtwagens die op de openbare weg geparkeerd waren geluid produceerden. Van de vrachtwagens met een koelmotor was deze in alle gevallen niet in werking. De vrachtwagens met een elektrische koeling produceerden evenmin geluid.

2.3 Geluidsbronnen/Activiteiten

De activiteiten op de nieuwe vrachtwagenparkeerplaats zijn langzaam rijdende vrachtwagens. Op de parkeerplaats vinden geen laad- of losactiviteiten plaats. De vrachtwagenparkeerplaats bevindt zich dicht bij woningen, daarom is het niet wenselijk dat er koelunits in werking zijn. Uit het verrichte veldonderzoek. blijkt dat hier ook niet of nauwelijks behoefte aan is. Daarom achten wij het redelijk in het onderzoek geen rekening te houden met koelunits die in werking zijn. Om dit te garanderen dient het gebruik van in werking zijnde koelunits te worden verboden.

In verband met het optrekken van vrachtwagens en het afblazen van remlucht van de vrachtwagens kunnen piekgeluiden optreden.

In overleg met de gemeente Westland is een variant ontworpen voor de inrichting van de vrachtwagenparkeerplaats waarbij naar verwachting zo weinig mogelijk kans op hinder is. Bijlage 1 geeft deze variant. In deze variant hoeft er niet gemanoeuvreerd te worden, zodat er geen (hinderlijke) achteruitrijsignalering in werking is.

3 Wettelijk Kader

De vrachtwagenparkeerplaats vormt geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Er gelden daarom geen duidelijke geluidsnormen. Wel is het wenselijk de optredende geluidsniveaus te beoordelen in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Hierbij worden de geluidsnormen uit de 'Handreiking industrielawaai en vergunningverlening' als richtlijn gehanteerd.

3.1 Directe Hinder

Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$)

Welke geluidsniveaus in de omgeving acceptabel zijn, is mede afhankelijk van het referentieniveau van het omgevingsgeluid. Dit is, kortweg, het al in de omgeving aanwezige geluidsniveau vanwege alle bronnen anders dan de inrichting zelf. Hoe hoger dit geluidsniveau, hoe hoger het toelaatbare geluidsniveau vanwege de inrichting.

Tabel 3.1 geeft de richtwaarden.

Tabel 3.1 Richtwaarden voor woonomgeving (bron: Handreiking industrielawaai en vergunningverlening)

aard van de omgeving	aanbevolen richtwaarde in de woonomgeving in dB(A)		
	07.00–19.00 uur	19.00–23.00 uur	23.00-7.00 uur
landelijke omgeving	40	35	30
rustige woonwijk, weinig verkeer	45	40	35
woonwijk in de stad	50	45	40
Woonwijk nabij drukke verkeersweg	55	50	45
Woonwijk nabij gezoneerd industriegebied	55	50	45

In overleg met de Omgevingsdienst Regio Haaglanden, wordt een richtwaarde gehanteerd van 50 dB(A) etmaalwaarde.

Maximale geluidsniveaus (L_{Amax})

Voor de maximale geluidsniveaus stellen wij voor de volgende richtwaarden te hanteren:

- 70 a 75 dB(A) in de dagperiode;
- 65 a 70 dB(A) in de avondperiode;
- 60 a 65 dB(A) in de nachtperiode.

3.2 Indirecte hinder

Bij de bepaling van de geluidsbelasting ten gevolge van de verkeersaantrekkende werking van een inrichting kan uitgegaan te worden van de circulaire van het toenmalige Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 29 februari 1996. In deze circulaire wordt onder meer geadviseerd uitsluitend de geluidsbelasting van de gevels van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen ten gevolge van wegverkeer van en naar de inrichting te toetsen, en wel aan een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde en een grenswaarde van 65 dB(A) etmaalwaarde. De verkeersaantrekkende bewegingen dienen meegenomen te worden voor zover dit verkeer akoestisch herkenbaar is ten opzichte van het overige verkeer.

4 Rekenmodel

De gebouwen, de geluidsbronnen en het bodemtype worden op basis van de ontvangen situatietekening ingevoerd. De ingevoerde gebouwen hebben een hoogte en een reflectiecoëfficiënt. De reflectiecoëfficiënt zorgt ervoor dat de gebouwen zowel een afschermende als een reflecterende functie kunnen hebben. De geluidbronnen (rijdende vrachtwagens en koelunits) worden ingevoerd als puntbronnen of als mobiele bronnen.
De volgende bronvermogens zijn gehanteerd:

- Langzaam rijden vrachtwagen: 105 dB(A);
- Maximaal optrekken / afblazen remlucht: 110 dB(A).

De bronnen zijn in een 3D-rekenmodel opgenomen op de locatie waar deze optreden. Elke bron is voorzien van een eigen bronvermogen.

Met behulp van het model wordt de geluidsbelasting ten gevolge van de ingevoerde geluidbronnen op elk gewenst waarneempunt en elke hoogte bepaald. Bijlage 2 geeft een overzicht van de gehanteerde invoergegevens.

De gemodelleerde bodemgebieden hebben een bodemfactor van 0,0 (harde bodem) meegekregen. Buiten de ingevoerde bodemgebieden is de bodemfactor 0,7 (overwegend zachte bodem).

Uitgegaan is van de volgende representatieve bedrijfssituatie:

- 6 vrachtwagenparkeerplaatsen, deze zijn ‘s nachts (worst case) allemaal bezet.
- De vrachtwagens arriveren (gemiddeld) om 19 uur (avondperiode)
- De vrachtwagens vertrekken om 6 uur (nachtperiode, worst case).

5 Rekenresultaten

5.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus

Onderstaande tabel 5.1 geeft een overzicht van de maatgevende geluidsbelasting op de gevels voor de meest kritisch gesitueerde (geprojecteerde) huizen van het bestemmingsplan en op de gevels van bestaande woningen. Een overzicht van alle resultaten is terug te vinden in bijlage 3.

Tabel 5.1: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveaus ter plaatse van woningen.

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte [m]	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau in dB(A)		
			19.00-23.00 uur	23.00-7.00 uur	etmaalwaarde
01_C	Nieuwbouw 01	7,5	40	37	47
01_B	Nieuwbouw 01	4,5	39	36	46
15_B	Dijckerwaal 15	4,5	38	35	45
02_C	Nieuwbouw 02	7,5	37	34	44
05_C	Nieuwbouw 05	7,5	37	33	43
01_A	Nieuwbouw 01	1,5	36	33	43
06_C	Nieuwbouw 06	7,5	36	33	43
03_C	Nieuwbouw 03	7,5	36	33	43
02_B	Nieuwbouw 02	4,5	36	33	43
16_A	Dijckerwaal 20	1,5	36	33	43
04_C	Nieuwbouw 04	7,5	35	32	42
05_B	Nieuwbouw 05	4,5	35	32	42
07_C	Nieuwbouw 07	7,5	35	32	42
03_B	Nieuwbouw 03	4,5	35	32	42
15_A	Dijckerwaal 15	1,5	35	32	42
06_B	Nieuwbouw 06	4,5	35	32	42

Uit tabel 5.1 blijkt dat voldaan wordt aan de in hoofdstuk 3 weergegeven geluidsnormen.

5.2 Maximale geluidsniveaus

Onderstaande tabel geeft de optredende maximale geluidsniveaus, zie tevens bijlage 3.

Tabel 5.2: Lamax

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte [m]	Maximaal geluidsniveau in dB(A)	
			19.00-23.00 uur	23.00-7.00 uur
01_B	Nieuwbouw 01	4,5	65	65
01_C	Nieuwbouw 01	7,5	65	65
02_C	Nieuwbouw 02	7,5	64	64
02_B	Nieuwbouw 02	4,5	63	63
01_A	Nieuwbouw 01	1,5	63	63
15_B	Dijckerwaal 15	4,5	63	63
05_C	Nieuwbouw 05	7,5	61	61
06_C	Nieuwbouw 06	7,5	61	61
03_C	Nieuwbouw 03	7,5	61	61
16_A	Dijckerwaal 20	1,5	61	61
02_A	Nieuwbouw 02	1,5	61	61
07_C	Nieuwbouw 07	7,5	60	60
06_B	Nieuwbouw 06	4,5	60	60

Het maximale geluidsniveau bedraagt in elke periode van het etmaal 65 dB(A). Dit achten wij acceptabel, de kans op hinder hiervan achten wij beperkt. Strikt genomen is dit piekgeluidsniveau echter wel 5 dB(A) hoger dan gewenst. Daarom is aanvullend onderzocht welke maatregelen (theoretisch gezien) kunnen worden getroffen om dit geluidsniveau te reduceren.

5.2.1 Maatregelen maximale geluidsniveaus

Schermen

Om de maximale geluidsniveaus te reduceren kan overwogen worden geluidschermen te plaatsen. Doorgerekend is wat het effect is van 2 verschillende locaties van geluidsabsorberende schermen:
- schermen zowel aan de noordzijde als de zuidzijde van de toegang tot de parkeerplaats, tussen de parkeerplaats en de 2e ontsluitingsweg, lengte van circa 2 maal 60 m en een hoogte van 3 m (schermvariant 1);
- scherm schuin tegenover de toegang tot de parkeerplaats, tussen de 2e ontsluitingsweg en de nieuwbouwwoningen, lengte circa 60 m en een hoogte van 3 m (schermvariant 2).

Bijlage 4 geeft weer welke ligging van de schermen is gehanteerd en welke resultaten dit geeft. In onderstaande tabel zijn de hoogste piekniveaus inclusief deze schermen weergegeven.

Tabel 5.3: LAmax met en zonder geluidschermen.

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte [m]	Maximaal geluidsniveau in dB(A)		
			Zonder schermen	Schermva-riant 1	Schermva-riant 2
01_A	Nieuwbouw 01	1,5	63	63	61
01_B	Nieuwbouw 01	4,5	65	65	64
01_C	Nieuwbouw 01	7,5	65	65	65
02_A	Nieuwbouw 02	1,5	61	61	54
02_B	Nieuwbouw 02	4,5	63	63	62
02_C	Nieuwbouw 02	7,5	64	64	63
03_C	Nieuwbouw 03	7,5	61	61	61
05_C	Nieuwbouw 05	7,5	61	61	61
06_C	Nieuwbouw 06	7,5	61	61	61
15_B	Dijckerwaal 15	4,5	63	63	63
16_A	Dijckerwaal 20	1,5	61	61	61

Uit de analyse blijkt dat het effect van de schermmaatregelen beperkt is. De kosten (absorberend geluidscherm lengte 60 m, hoogte 3 m, circa 300 Euro / m^2) worden per scherm geraamd op circa 54.000 Euro. Tegen deze kosten weegt het effect van de maatregelen onzes inziens niet op.

Bovendien is het aanleggen van een scherm tussen de vrachtwagenparkeerplaats en de 2e ontsluitingsweg bezwaarlijk vanwege sociale veiligheid. Het zicht op wat zich achter het scherm afspeelt zal worden beperkt.

Locatie

Een andere optie is (in theorie) om de afstand tot de woningen te vergroten. Dan zou een andere locatie moeten worden gekozen. Er is echter geen andere locatie beschikbaar. De gemeente zou een bedrijfskavel moeten opkopen of onteigenen, omdat alle kavels verder weg van de woningen in gebruik zijn. Een probleem hierbij blijft echter dat ook bij een ander kavel er een aantakking op de 2e ontsluitingsweg moet zijn, waar onveranderd piekniveaus kunnen optreden.

Geconcludeerd kan worden dat het treffen van aanvullende maatregelen niet realistisch is.

5.3 Indirecte hinder

Betreffende indirecte hinder wordt zonder meer voldaan aan de normen: De 2e ontsluitingsweg is een vrij drukke weg, de vrachtwagens zullen hierin vrijwel direct zijn opgenomen.

6 Conclusies

Uit het berekende geluidsonderzoek blijkt dat voldaan kan worden aan de voorgestelde richtlijnen betreffende geluidhinder, aangaande langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en maximale geluidsniveaus. Voorwaarde hiervoor is wel dat het in werking hebben van een koelunit op het vrachtwagenparkeerterrein niet is toegestaan. Onderzocht is of het mogelijk is aanvullende maatregelen te treffen. Dit wordt niet realistisch geacht.

Bijlagen

Bijlage 1

Situering / Onderzoek koelmotoren

Royal HaskoningDHV

laad- en loskuil 5,5 x 25
Dijckerwaal
4097

inventarisatie vrachtwagens industrie terrein Teylingen 's-Gravenzande
ma 27maart2017 22-23u

STRAATNAAM	AANTAL VRWGNS	KOELING	ELECTRISCH	OPMERKING
Edisonstraat	13	3	0	
Braillestraat	0	0	0	
Franklinstraat	8	6	0	
Lorentzstraat	3	2	0	
Buijs Ballotstraat	6	3	0	
van Leeuwenhoekstraat	0	0	0	
Nobelstraat	0	0	0	
Fultonstraat	6	2	0	
Stephensonstraat	8	0	0	
Marie Curiestraat	3	0	0	
Marconistraat	2	1	0	
Einsteinstraat	1	0	0	
Wattstraat	0	0	0	(8 vrwgns met koeling op terrein Topvlees; niet openbare weg)
totaal	50	17	0	

inventarisatie vrachtwagens industrie terrein Teylingen 's-Gravenzande
di 28maart2017 00-01u

STRAATNAAM	AANTAL VRWGNS	KOELING	ELECTRISCH	OPMERKING
Edisonstraat	13	3	0	
Braillestraat	0	0	0	
Franklinstraat	8	5	1	BEKO electrisch
Lorentzstraat	5	2	0	
Buijs Ballotstraat	5	1	0	
van Leeuwenhoekstraat	0	0	0	
Nobelstraat	0	0	0	
Fultonstraat	7	2	0	
Stephensonstraat	8	2	1	Flint electrisch
Marie Curiestraat	3	0	0	
Marconistraat	1	0	0	
Einsteinstraat	2	2	0	
Wattstraat	0	0	0	(vrwgns met koeling op terrein Topvlees; niet openbare weg)
totaal	52	17	2	

inventarisatie vrachtwagens industrie terrein Teylingen 's-Gravenzande
woe 29maart2017 00-01u

STRAATNAAM	AANTAL VRWGNS	KOELING	ELECTRISCH	OPMERKING
Edisonstraat	12	3	0	
Braillestraat	0	0	0	
Franklinstraat	9	8	2	2 x BEKO electrisch
Lorentzstraat	5	4	0	
Buijs Ballotstraat	6	1	0	
van Leeuwenhoekstraat	0	0	0	
Nobelstraat	0	0	0	
Fultonstraat	6	2	0	
Stephensonstraat	5	0	0	
Marie Curiestraat	5	1	0	
Marconistraat	2	0	0	
Einsteinstraat	0	0	0	
Wattstraat	1	0	0	(9 vrwgns met koeling op terrein Topvlees; niet openbare weg)
totaal	51	19	2	

inventarisatie vrachtwagens industrie terrein Teylingen 's-Gravenzande
do 30maart2017 00-01u

STRAATNAAM	AANTAL VRWGNS	KOELING	ELECTRISCH	OPMERKING
Edisonstraat	12	3	0	
Braillestraat	0	0	0	
Franklinstraat	7	5	1	1 x BEKO electrisch
Lorentzstraat	6	6	0	
Buijs Ballotstraat	5	1	0	
van Leeuwenhoekstraat	0	0	0	
Nobelstraat	0	0	0	
Fultonstraat	7	4	0	
Stephensonstraat	7	0	0	
Marie Curiestraat	3	0	0	
Marconistraat	3	0	0	
Einsteinstraat	1	1	0	
Wattstraat	0	0	0	(9 vrwgns met koeling op terrein Topvlees; niet openbare weg)
totaal	51	20	1	

Bijlage 2

Invoergegevens rekenmodel

Royal HaskoningDHV

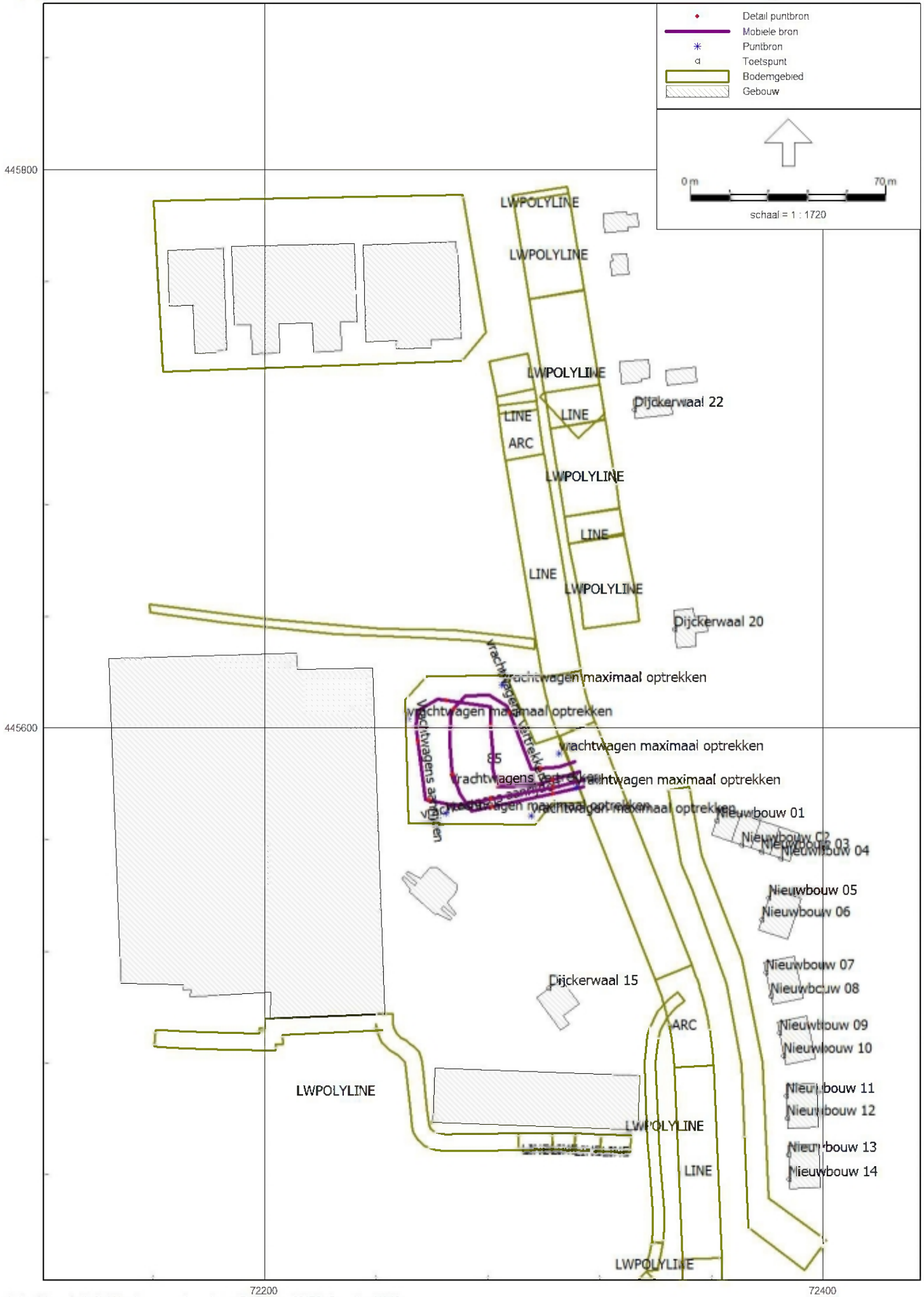
Detail puntbron
Mobiele bron
Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
0 m
70 m
schaal = 1 : 1720
445800
445600
72200
72400
LWPOLYLINE
LWPOLYLINE
LWPOLYLINE
LINE
LINE
ARC
LWPOLYLINE
LINE
LINE
LWPOLYLINE
Dijckerwaal 22
Dijckerwaal 20
Vrachtwagens maximaal optrekken
Vrachtwagens maximaal optrekken
Vrachtwagens maximaal optrekken
Vrachtwagens maximaal optrekken
Vrachtwagens maximaal optrekken
Vrachtwagens maximaal optrekken
85
Nieuwbouw 01
Nieuwbouw 02
Nieuwbouw 03
Nieuwbouw 04
Nieuwbouw 05
Nieuwbouw 06
Nieuwbouw 07
Nieuwbouw 08
Nieuwbouw 09
Nieuwbouw 10
Nieuwbouw 11
Nieuwbouw 12
Nieuwbouw 13
Nieuwbouw 14
Dijckerwaal 15
ARC
LWPOLYLINE
LWPOLYLINE
LINE
LWPOLYLINE

Detail puntbron
Mobiele bron
Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
0 m
20 m
schaal = 1 : 556
LINE
445640
445600
445560
vrachtwagen maximaal optrekken
vrachtwagens vertrekken
vrachtwagen maximaal optrekken
vrachtwagen maximaal optrekken
Vrachtwagens aanrijden
45
Vrachtwagens vertrekken
vrachtwagen maximaal optrekken
vrachtwagens aanrijden
vrachtwagen maximaal optrekken
vrachtwagen maximaal optrekken
72240
72280
72320

Model: aug 2017
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63
01	vrachtwagen maximaal optrekken	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	99,00	99,00	99,00	Nee	Nee	Nee	61,40	74,80
01	vrachtwagen maximaal optrekken	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	99,00	99,00	99,00	Nee	Nee	Nee	61,40	74,80
01	vrachtwagen maximaal optrekken	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	99,00	99,00	99,00	Nee	Nee	Nee	61,40	74,80
01	vrachtwagen maximaal optrekken	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	99,00	99,00	99,00	Nee	Nee	Nee	61,40	74,80
01	vrachtwagen maximaal optrekken	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	99,00	99,00	99,00	Nee	Nee	Nee	61,40	74,80
01	vrachtwagen maximaal optrekken	1,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	99,00	99,00	99,00	Nee	Nee	Nee	61,40	74,80

Model: aug 2017
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k
01	81,60	85,00	85,00	89,50	89,40	83,40	75,80	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00
01	81,60	85,00	85,00	89,50	89,40	83,40	75,80	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00
01	81,60	85,00	85,00	89,50	89,40	83,40	75,80	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00
01	81,60	85,00	85,00	89,50	89,40	83,40	75,80	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00
01	81,60	85,00	85,00	89,50	89,40	83,40	75,80	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00
01	81,60	85,00	85,00	89,50	89,40	83,40	75,80	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	-15,00

Model: Kopie van 27 maart 2017
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid	Max.afst.	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250
01	Vrachtwagens aanrijden	1,50	0,00	Relatief	--	3	3	--	27,66	30,67	10	25,00	57,10	73,10	81,10	86,30
02	vrachtwagens vertrekken	1,50	0,00	Relatief	--	3	3	--	28,47	31,48	10	25,00	57,10	73,10	81,10	86,30
03	vrachtwagens aanrijden	1,50	0,00	Relatief	--	3	3	--	28,13	31,14	10	25,00	57,10	73,10	81,10	86,30
04	Vrachtwagens vertrekken	1,50	0,00	Relatief	--	3	3	--	28,55	31,56	10	25,00	57,10	73,10	81,10	86,30

Model: Kopie van 27 maart 2017
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k
01	98,00	100,50	93,90	86,90	74,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	98,00	100,50	93,90	86,90	74,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03	98,00	100,50	93,90	86,90	74,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
04	98,00	100,50	93,90	86,90	74,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Bijlage 3

Rekenresultaten

Royal HaskoningDHV

Rapport: Resultatentabel
Model: aug 2017
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
01_C	Nieuwbouw 01	7,50	-28,5	39,7	36,7	46,7	72,4
01_B	Nieuwbouw 01	4,50	-29,0	38,9	35,9	45,9	72,4
15_B	Dijckerwaal 15	4,50	-30,9	37,7	34,7	44,7	71,1
02_C	Nieuwbouw 02	7,50	-31,4	37,2	34,2	44,2	69,8
05_C	Nieuwbouw 05	7,50	-32,1	36,5	33,5	43,5	69,4
01_A	Nieuwbouw 01	1,50	-31,2	36,5	33,5	43,5	72,2
06_C	Nieuwbouw 06	7,50	-32,2	36,4	33,4	43,4	69,3
03_C	Nieuwbouw 03	7,50	-33,5	36,3	33,3	43,3	68,4
02_B	Nieuwbouw 02	4,50	-32,2	36,1	33,1	43,1	69,7
16_A	Dijckerwaal 20	1,50	-32,5	35,6	32,6	42,6	71,2
04_C	Nieuwbouw 04	7,50	-34,3	35,4	32,4	42,4	67,6
05_B	Nieuwbouw 05	4,50	-33,5	35,1	32,1	42,1	69,3
07_C	Nieuwbouw 07	7,50	-33,5	35,0	32,0	42,0	68,4
03_B	Nieuwbouw 03	4,50	-34,8	35,0	32,0	42,0	68,3
15_A	Dijckerwaal 15	1,50	-33,2	35,0	32,0	42,0	70,6
06_B	Nieuwbouw 06	4,50	-33,7	35,0	32,0	42,0	69,3
08_C	Nieuwbouw 08	7,50	-34,2	34,3	31,3	41,3	67,9
04_B	Nieuwbouw 04	4,50	-35,7	34,0	30,9	40,9	67,6
02_A	Nieuwbouw 02	1,50	-34,4	33,8	30,8	40,8	69,5
07_B	Nieuwbouw 07	4,50	-34,9	33,8	30,7	40,7	68,4
09_C	Nieuwbouw 09	7,50	-35,2	33,2	30,2	40,2	67,2
06_A	Nieuwbouw 06	1,50	-35,4	33,1	30,1	40,1	69,0
05_A	Nieuwbouw 05	1,50	-35,3	33,1	30,1	40,1	69,0
08_B	Nieuwbouw 08	4,50	-35,5	33,1	30,1	40,1	67,9
17_B	Dijckerwaal 22	4,50	-35,8	33,0	29,9	39,9	67,9
10_C	Nieuwbouw 10	7,50	-36,2	32,8	29,8	39,8	66,6
03_A	Nieuwbouw 03	1,50	-36,6	32,8	29,8	39,8	68,0
07_A	Nieuwbouw 07	1,50	-36,2	32,3	29,3	39,3	68,3
09_B	Nieuwbouw 09	4,50	-36,4	32,1	29,1	39,1	67,2
17_A	Dijckerwaal 22	1,50	-36,6	32,0	29,0	39,0	68,2
04_A	Nieuwbouw 04	1,50	-37,4	31,9	28,9	38,9	67,3
08_A	Nieuwbouw 08	1,50	-36,7	31,8	28,8	38,8	67,9
10_B	Nieuwbouw 10	4,50	-37,3	31,8	28,8	38,8	66,6
11_C	Nieuwbouw 11	7,50	-37,1	31,5	28,5	38,5	65,8
09_A	Nieuwbouw 09	1,50	-37,4	31,0	28,0	38,0	67,3
12_C	Nieuwbouw 12	7,50	-37,6	30,9	27,9	37,9	65,4
10_A	Nieuwbouw 10	1,50	-38,2	30,8	27,8	37,8	66,8
11_B	Nieuwbouw 11	4,50	-38,1	30,5	27,5	37,5	65,8
12_B	Nieuwbouw 12	4,50	-38,6	30,0	27,0	37,0	65,4
13_C	Nieuwbouw 13	7,50	-38,4	30,0	26,9	36,9	64,8
11_A	Nieuwbouw 11	1,50	-38,9	29,7	26,7	36,7	66,0
14_C	Nieuwbouw 14	7,50	-38,9	29,5	26,5	36,5	64,4
13_B	Nieuwbouw 13	4,50	-39,3	29,1	26,1	36,1	64,8
12_A	Nieuwbouw 12	1,50	-39,3	29,0	26,0	36,0	65,5
14_B	Nieuwbouw 14	4,50	-39,7	28,7	25,7	35,7	64,4
13_A	Nieuwbouw 13	1,50	-40,1	28,1	25,1	35,1	64,8
14_A	Nieuwbouw 14	1,50	-40,5	27,5	24,5	34,5	64,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: aug 2017
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_B	Nieuwbouw 01	4,50	65,4	65,4	65,4
01_C	Nieuwbouw 01	7,50	65,4	65,4	65,4
02_C	Nieuwbouw 02	7,50	63,7	63,7	63,7
02_B	Nieuwbouw 02	4,50	63,4	63,4	63,4
01_A	Nieuwbouw 01	1,50	63,0	63,0	63,0
15_B	Dijckerwaal 15	4,50	62,9	62,9	62,9
05_C	Nieuwbouw 05	7,50	61,1	61,1	61,1
06_C	Nieuwbouw 06	7,50	61,0	61,0	61,0
03_C	Nieuwbouw 03	7,50	61,0	61,0	61,0
16_A	Dijckerwaal 20	1,50	60,6	60,6	60,6
02_A	Nieuwbouw 02	1,50	60,6	60,6	60,6
04_C	Nieuwbouw 04	7,50	60,2	60,2	60,2
15_A	Dijckerwaal 15	1,50	60,0	60,0	60,0
05_B	Nieuwbouw 05	4,50	59,9	59,9	59,9
07_C	Nieuwbouw 07	7,50	59,7	59,7	59,7
06_B	Nieuwbouw 06	4,50	59,6	59,6	59,6
03_B	Nieuwbouw 03	4,50	59,5	59,5	59,5
08_C	Nieuwbouw 08	7,50	58,9	58,9	58,9
09_C	Nieuwbouw 09	7,50	58,7	58,7	58,7
04_B	Nieuwbouw 04	4,50	58,5	58,5	58,5
07_B	Nieuwbouw 07	4,50	58,1	58,1	58,1
05_A	Nieuwbouw 05	1,50	57,4	57,4	57,4
08_B	Nieuwbouw 08	4,50	57,4	57,4	57,4
03_A	Nieuwbouw 03	1,50	57,4	57,4	57,4
09_B	Nieuwbouw 09	4,50	57,3	57,3	57,3
06_A	Nieuwbouw 06	1,50	57,3	57,3	57,3
10_C	Nieuwbouw 10	7,50	56,7	56,7	56,7
17_B	Dijckerwaal 22	4,50	56,7	56,7	56,7
04_A	Nieuwbouw 04	1,50	56,5	56,5	56,5
07_A	Nieuwbouw 07	1,50	56,1	56,1	56,1
09_A	Nieuwbouw 09	1,50	55,9	55,9	55,9
17_A	Dijckerwaal 22	1,50	55,7	55,7	55,7
11_C	Nieuwbouw 11	7,50	55,6	55,6	55,6
08_A	Nieuwbouw 08	1,50	55,5	55,5	55,5
10_B	Nieuwbouw 10	4,50	55,4	55,4	55,4
12_C	Nieuwbouw 12	7,50	55,0	55,0	55,0
11_B	Nieuwbouw 11	4,50	54,4	54,4	54,4
13_C	Nieuwbouw 13	7,50	54,0	54,0	54,0
10_A	Nieuwbouw 10	1,50	54,0	54,0	54,0
12_B	Nieuwbouw 12	4,50	53,8	53,8	53,8
14_C	Nieuwbouw 14	7,50	53,3	53,3	53,3
11_A	Nieuwbouw 11	1,50	53,3	53,3	53,3
12_A	Nieuwbouw 12	1,50	52,9	52,9	52,9
13_B	Nieuwbouw 13	4,50	52,9	52,9	52,9
14_B	Nieuwbouw 14	4,50	52,3	52,3	52,3
13_A	Nieuwbouw 13	1,50	52,2	52,2	52,2
14_A	Nieuwbouw 14	1,50	51,8	51,8	51,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 4

Ligging mogelijke schermen

Royal HaskoningDHV

Detail puntbron
Mobiele bron
Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
Hulplijn
Hulpvlak
0 m
20 m
schaal = 1 : 635
445650
445600
445550
445500
72250
72300
72350
01
Vrachtwagens vertrekken
Vrachtwagens aanrijden
Vrachtwagens vertrekken
vrachtwagens aanrijden
Dijckerwaal 15

Rapport: Resultatentabel
Model: aug 2017 incl scherm parkeerplaats zijde
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_B	Nieuwbouw 01	4,50	65	65	65
01_C	Nieuwbouw 01	7,50	65	65	65
02_C	Nieuwbouw 02	7,50	64	64	64
02_B	Nieuwbouw 02	4,50	63	63	63
01_A	Nieuwbouw 01	1,50	63	63	63
15_B	Dijckerwaal 15	4,50	63	63	63
05_C	Nieuwbouw 05	7,50	61	61	61
06_C	Nieuwbouw 06	7,50	61	61	61
16_A	Dijckerwaal 20	1,50	61	61	61
02_A	Nieuwbouw 02	1,50	61	61	61
03_C	Nieuwbouw 03	7,50	61	61	61
15_A	Dijckerwaal 15	1,50	60	60	60
05_B	Nieuwbouw 05	4,50	60	60	60
04_C	Nieuwbouw 04	7,50	60	60	60
07_C	Nieuwbouw 07	7,50	60	60	60
06_B	Nieuwbouw 06	4,50	60	60	60
08_C	Nieuwbouw 08	7,50	59	59	59
09_C	Nieuwbouw 09	7,50	59	59	59
03_B	Nieuwbouw 03	4,50	59	59	59
07_B	Nieuwbouw 07	4,50	58	58	58
05_A	Nieuwbouw 05	1,50	57	57	57
04_B	Nieuwbouw 04	4,50	57	57	57
08_B	Nieuwbouw 08	4,50	57	57	57
09_B	Nieuwbouw 09	4,50	57	57	57
06_A	Nieuwbouw 06	1,50	57	57	57
10_C	Nieuwbouw 10	7,50	57	57	57
17_B	Dijckerwaal 22	4,50	57	57	57
07_A	Nieuwbouw 07	1,50	56	56	56
03_A	Nieuwbouw 03	1,50	56	56	56
09_A	Nieuwbouw 09	1,50	56	56	56
17_A	Dijckerwaal 22	1,50	56	56	56
04_A	Nieuwbouw 04	1,50	56	56	56
11_C	Nieuwbouw 11	7,50	56	56	56
08_A	Nieuwbouw 08	1,50	56	56	56
10_B	Nieuwbouw 10	4,50	55	55	55
12_C	Nieuwbouw 12	7,50	55	55	55
11_B	Nieuwbouw 11	4,50	54	54	54
13_C	Nieuwbouw 13	7,50	54	54	54
10_A	Nieuwbouw 10	1,50	54	54	54
12_B	Nieuwbouw 12	4,50	54	54	54
14_C	Nieuwbouw 14	7,50	53	53	53
11_A	Nieuwbouw 11	1,50	53	53	53
12_A	Nieuwbouw 12	1,50	53	53	53
13_B	Nieuwbouw 13	4,50	53	53	53
14_B	Nieuwbouw 14	4,50	52	52	52
13_A	Nieuwbouw 13	1,50	52	52	52
14_A	Nieuwbouw 14	1,50	52	52	52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

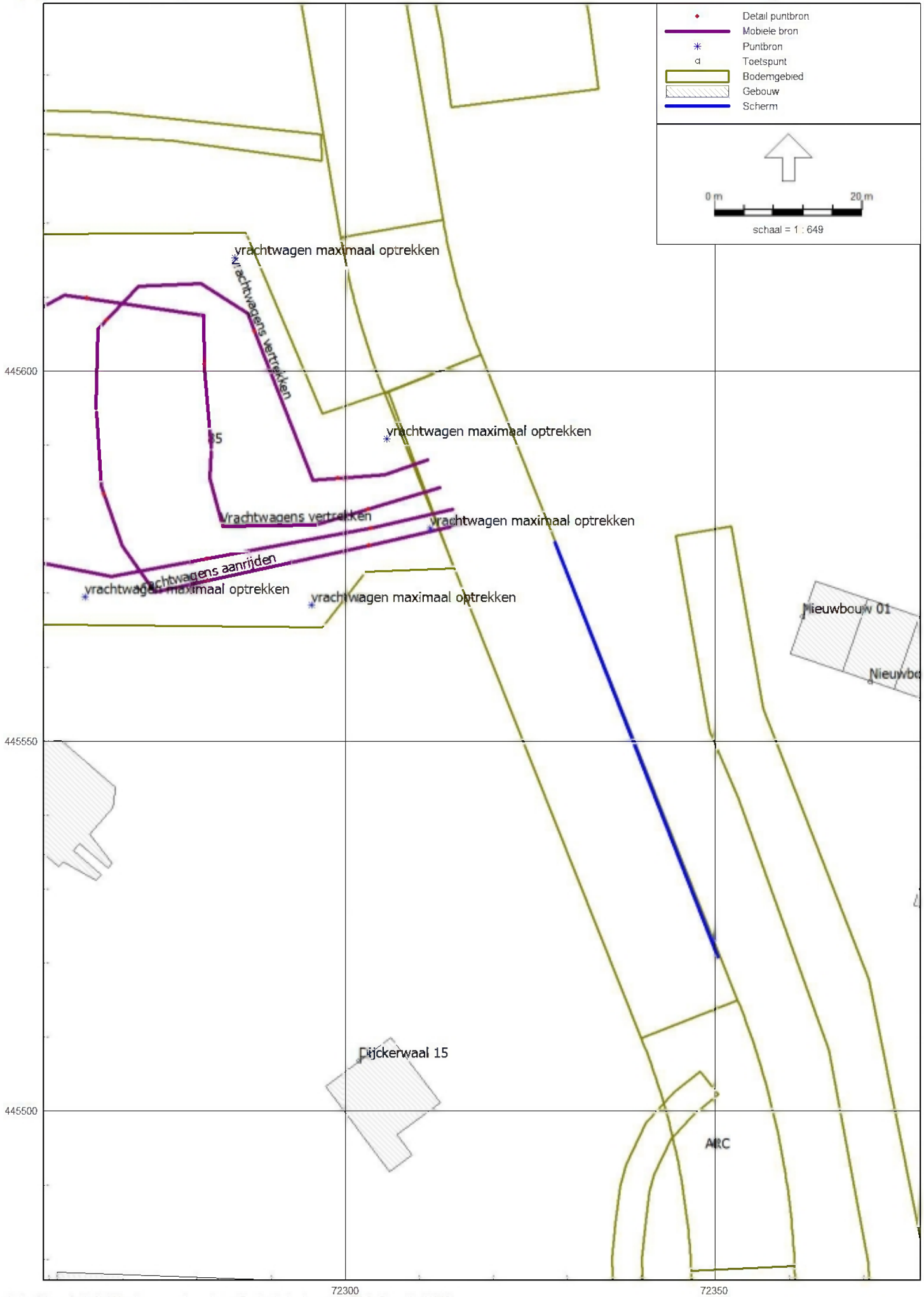
Detail puntbron
Mobiele bron
Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
0 m
20 m
schaal = 1 : 649
vrachtwagen maximaal optrekken
vrachtwagens vertrekken
vrachtwagen maximaal optrekken
vrachtwagens vertrekken
vrachtwagen maximaal optrekken
vrachtwagens aanrijden
vrachtwagen maximaal optrekken
vrachtwagen maximaal optrekken
Nieuwbouw 01
Dijckerwaal 15
ARC
445600
445550
445500
72300
72350

Rapport: Resultatentabel
Model: incl scherm overzijde
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_A	Nieuwbouw 01	1,50	61	61	61
01_B	Nieuwbouw 01	4,50	64	64	64
01_C	Nieuwbouw 01	7,50	65	65	65
02_A	Nieuwbouw 02	1,50	54	54	54
02_B	Nieuwbouw 02	4,50	62	62	62
02_C	Nieuwbouw 02	7,50	63	63	63
03_A	Nieuwbouw 03	1,50	55	55	55
03_B	Nieuwbouw 03	4,50	59	59	59
03_C	Nieuwbouw 03	7,50	61	61	61
04_A	Nieuwbouw 04	1,50	55	55	55
04_B	Nieuwbouw 04	4,50	58	58	58
04_C	Nieuwbouw 04	7,50	60	60	60
05_A	Nieuwbouw 05	1,50	54	54	54
05_B	Nieuwbouw 05	4,50	59	59	59
05_C	Nieuwbouw 05	7,50	61	61	61
06_A	Nieuwbouw 06	1,50	54	54	54
06_B	Nieuwbouw 06	4,50	59	59	59
06_C	Nieuwbouw 06	7,50	61	61	61
07_A	Nieuwbouw 07	1,50	53	53	53
07_B	Nieuwbouw 07	4,50	58	58	58
07_C	Nieuwbouw 07	7,50	59	59	59
08_A	Nieuwbouw 08	1,50	54	54	54
08_B	Nieuwbouw 08	4,50	57	57	57
08_C	Nieuwbouw 08	7,50	59	59	59
09_A	Nieuwbouw 09	1,50	55	55	55
09_B	Nieuwbouw 09	4,50	57	57	57
09_C	Nieuwbouw 09	7,50	59	59	59
10_A	Nieuwbouw 10	1,50	54	54	54
10_B	Nieuwbouw 10	4,50	55	55	55
10_C	Nieuwbouw 10	7,50	57	57	57
11_A	Nieuwbouw 11	1,50	53	53	53
11_B	Nieuwbouw 11	4,50	54	54	54
11_C	Nieuwbouw 11	7,50	56	56	56
12_A	Nieuwbouw 12	1,50	53	53	53
12_B	Nieuwbouw 12	4,50	54	54	54
12_C	Nieuwbouw 12	7,50	55	55	55
13_A	Nieuwbouw 13	1,50	52	52	52
13_B	Nieuwbouw 13	4,50	53	53	53
13_C	Nieuwbouw 13	7,50	54	54	54
14_A	Nieuwbouw 14	1,50	52	52	52
14_B	Nieuwbouw 14	4,50	52	52	52
14_C	Nieuwbouw 14	7,50	53	53	53
15_A	Dijckerwaal 15	1,50	60	60	60
15_B	Dijckerwaal 15	4,50	63	63	63
16_A	Dijckerwaal 20	1,50	61	61	61
17_A	Dijckerwaal 22	1,50	56	56	56
17_B	Dijckerwaal 22	4,50	57	57	57

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 4 Beschouwing geluid, luchtkwaliteit, stikstofdepositie

Deventer
Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
T +31 (0)570 666 222
F +31 (0)570 666 888
Postbus 161
7400 AD Deventer

Den Haag
Casuariestraat 9a
2511 VB Den Haag

Leeuwarden
F. HaverSchmidtwei 2
8914 BC Leeuwarden

Eindhoven
Flight Forum 92-94
5657 DC Eindhoven

Amsterdam
De Ruyterkade 143
1011 AC Amsterdam

adviseurs mobiliteit
Goudappel Coffeng

Gemeente Westland

Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen

Beschouwing effecten geluid, luchtkwaliteit en stikstofdepositie

Datum 30 november 2016
Kenmerk WTD123/Kzj/concept
Eerste versie

1 Inleiding

De gemeente Westland is voornemens een vrachtwagenparkeerplaats te realiseren langs de nieuwe verbindingsweg Teylingen te 's Gravenzande. In de huidige situatie parkeren de vrachtwagens op het bestaande bedrijventerrein Teylingen. Dit bedrijventerrein krijgt straks meer verkeer te verwerken door de aansluiting met de nieuwe verbindingsweg. Daarom is het niet wenselijk dat het vrachtwagenparkeren nog plaatsvindt langs de wegen op het bestaande bedrijventerrein. Het nieuw te realiseren terrein moet een parkeerplek bieden aan deze vrachtwagens. Een impressie van de beoogde inrichting is weergegeven in figuur 1.1.

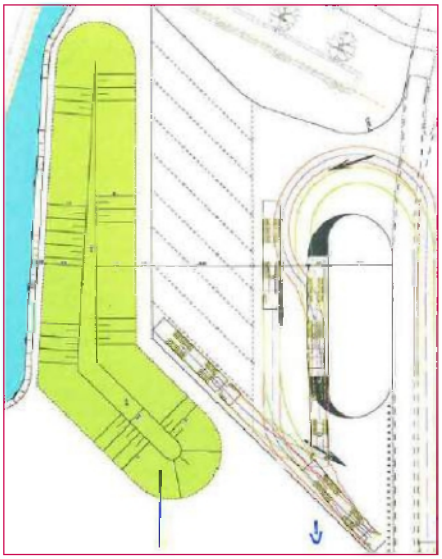

Figuur 1.1: Impressie van de indicatieve ligging van de nieuwe vrachtwagenparkeerplaats

www.goudappel.nl
goudappel@goudappel.nl

Ten behoeve van de te doorlopen ruimtelijke procedure is inzicht nodig in de effecten van de voorgenomen wijziging voor de aspecten wegverkeerslawaai, luchtkwaliteit en stikstofdepositie. De gemeente Westland heeft Goudappel Coffeng BV gevraagd deze milieuaspecten te beschouwen.

2 Wegverkeersgeluid

Werkwijze

Voor nieuwe situaties (zoals de aanleg van een nieuwe weg of de realisatie van een nieuwe woning langs een weg) geldt volgens de Wet geluidhinder in beginsel de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Aan de hand van het geluidsmodel dat opgesteld is voor het akoestisch onderzoek ten behoeve van de aanleg van de nieuwe verbindingsweg[1] is de geluidsbelasting ten gevolge van de vrachtwagens op het nieuwe parkeerterrein berekend. Daarbij is het wegverkeersgeluid beschouwd.
De geluidsberekening is uitgevoerd met het softwarepakket GeoMilieu, versie 4.10. Dit model rekent volgens Standaardrekenmethode II uit het Reken- en Meetvoorschrift Geluidhinder (RMG 2012).

Uitgangspunten

In de verkeerscijfers zoals gehanteerd in het akoestisch onderzoek ten behoeve van de aanleg van de nieuwe verbindingsweg Teylingen is reeds rekening gehouden met het vrachtverkeer op de nieuwe verbindingsweg. In voorliggende situatie is aanvullend de geluidsbelasting ten gevolge van het verkeer op het parkeerterrein zelf beschouwd.
Het parkeerterrein biedt ruimte voor negen vrachtwagens. Voor het parkeerterrein is uitgegaan van een turnover van 2 vrachtwagens per etmaal. Dit betekend dat per plek 4 verkeersbewegingen plaatsvinden. In totaal is veiligheidshalve uitgegaan van 40 mvt/etm. Gerekend is met voertuigtype “zwaar vrachtverkeer”. Voor het terrein is een correctie toegepast vanwege optrekkend/afremmend verkeer. De geluidsbelasting op de nabijgelegen woningen is beschouwd.

[1] Dit onderzoek is beschreven in de rapportage ‘Onderzoek geluid en lucht bestemmingsplan Dijkerwaal fase 2’ met kenmerk WTD113/Kmc/0440.04 d.d. 1 maart 2016.

Resultaten

De geluidsbelasting ten gevolge van het vrachtwagenparkeerterrein is gepresenteerd in tabel 2.1. De situering van waarneempunten is gepresenteerd in figuur 2.1.

Waarneem-punt	Adres	Waarneem-hoogte (m)	Geluidsbelasting t.g.v. parkeerterrein (dB)
213_A	Dijckerwaal 15	1,5	26
213_B	Dijckerwaal 15	4,5	26
214_A	Dijckerwaal 15	1,5	34
214_B	Dijckerwaal 15	4,5	36
215_A	Dijckerwaal 15	1,5	34
215_B	Dijckerwaal 15	4,5	36
216_A	Dijckerwaal 15	1,5	17
216_B	Dijckerwaal 15	4,5	18
237_A	Dijckerwaal 20	1,5	36
237_B	Dijckerwaal 20	4,5	37
238_A	Dijckerwaal 20	1,5	36
238_B	Dijckerwaal 20	4,5	37
239_A	Dijckerwaal 20	1,5	12
239_B	Dijckerwaal 20	4,5	14
240_A	Dijckerwaal 20	1,5	21
240_B	Dijckerwaal 20	4,5	21

Tabel 2.1: Geluidsbelasting t.g.v vrachtwagenparkeerterrein

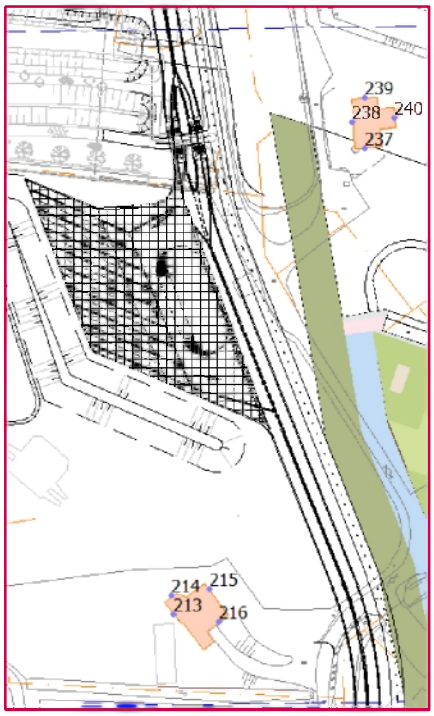

Figuur 2.1: Situering waarneempunten

Uit de tabel valt op te maken dat de geluidsbelasting in alle gevallen lager is dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Daarmee is sprake van een acceptabele geluidssituatie. De geluidsbelasting is tevens in de vorm van geluidscontouren weergegeven in figuur 2.2. Uit de figuur blijkt dat de 48 dB-contour direct rond het parkeerterrein ligt. Voor de nog te realiseren woningen aan de oostzijde van de nieuwe verbindingsweg zorgt het nieuwe parkeerterrein niet voor normoverschrijdingen.

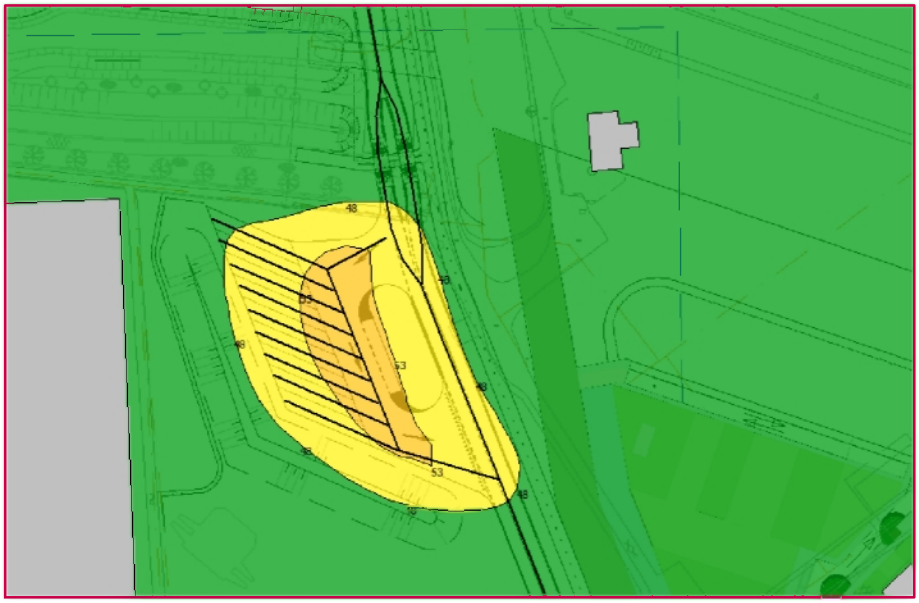

Figuur 2.2: geluidsbelasting t.g.v. vrachtwagenparkeerterrein

3 Luchtkwaliteit

In het onderzoek luchtkwaliteit ten behoeve van het bestemmingsplan zijn de concentraties langs de nieuwe verbindingsweg reeds beschouwd. In de verkeerscijfers die gehanteerd zijn in dit onderzoek is reeds rekening gehouden met het vrachtverkeer op de nieuwe verbindingsweg. De in het onderzoek berekende concentraties langs de nieuwe verbindingsweg zijn samengevat in tabel 3.1.

Parameter luchtkwaliteit	Norm	Situatie nieuwe verbindingsweg
Jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide	40 µg/m^3	28 µg/m^3
Jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10	40 µg/m^3	21 µg/m^3
Aantal overschrijdingendagen etmaalgemiddelde concentratie fijn stof PM10	35 dagen (>50 µg/m^3)	9 dagen
Jaargemiddelde concentratie fijn stof PM2,5	25 µg/m^3	13 µg/m^3

Tabel 3.1: Concentraties zoals bepaald in onderzoek luchtkwaliteit bestemmingsplan Dijckerwaal fase 2

De aanleg van het parkeerterrein zorgt niet voor extra verkeersbewegingen op de nieuwe verbindingsweg. In de huidige situatie parkeren de vrachtwagens op het bestaande bedrijventerrein Teylingen. In de toekomstige situatie is reeds rekening gehouden met het vrachtverkeer op de nieuwe verbindingsweg. Uit de eerder uitgevoerde luchtkwaliteitsberekeningen blijkt dat ter plaatse van het vrachtwagenparkeerterrein wordt voldaan aan de normen uit de Wet milieubeheer.

Aanvullend is de plansituatie met 40 vrachtwagenbewegingen op het parkeerterrein getoetst met de NIBM-tool van Infomil. Hieruit blijkt dat de luchtwkaliteit 'Niet in betekenende mate' (NIBM) verslechtert als gevolg van 40 vrachtwagenbewegingen.

4 Stikstofdepositie

Ten behoeve van de aanleg van de nieuweverbindingsweg is reeds stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is beschreven in de notitie 'Dijckerwaal fase 2 – onderzoek stikstofdepositie'. Uit het onderzoek is gebleken dat geen sprake is van een toename van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden als gevolg van de veranderingen in verkeersbewegingen door de aanleg van de nieuwe verbindingsweg.
In de huidige situatie parkeren de vrachtwagens op het bestaande bedrijventerrein Teylingen. In de toekomstige situatie is reeds rekening gehouden met het vrachtverkeer op de nieuwe verbindingsweg. De aanleg van het parkeerterrein zorgt daarom niet voor extra verkeersbewegingen op de nieuwe verbindingsweg. Daarom wordt ook geen toename van de stikstofdepositie verwacht in de Natura2000-gebieden in de omgeving.

Bijlage 5 ecologisch onderzoek

Eco-effectscan
2e ontsluiting Teylingen
te 's-Gravenzande

Opdrachtgever
Gemeente Westland
Afdeling Planontwikkeling
te Naaldwijk

AQUA-TERRA NOVA

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

Eco-effectscan
2e ontsluiting Teylingen
te 's-Gravenzande

Opdrachtgever
Gemeente Westland
Afdeling Planontwikkeling
te Naaldwijk

Datum: 16 december 2016
Rapportnr: 216159/AQT 301a FF/JM
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel ***: Eco-effectscan 2e ontsluiting Teylingen te 's-Gravenzande***

Opdrachtgever ***: Gemeente Westland, afdeling Planontwikkeling***
Contactpersoon : Dhr. O. van der Kaaij

Projectteam
Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben
Contactpersoon : dhr. ing. A.P. Wubben
Auteur : mw. ing. J. Marchal
Kwaliteitsborger : mw. ing. M. Langstraat

Projectnummer ***:*** 216159

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
16 december 2016	Definitief - aangepast		
13 december 2016	Definitief		

© 2016 Aqua-Terra Nova B.V.
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 2
1.1 Aanleiding 2
1.2 Doelstelling 2
1.3 Leeswijzer 2
1.4 Verantwoording 2
2 METHODE 3
2.1 Inleiding 3
2.2 Projectbeschrijving 3
2.3 Beoordeling beschermde natuurgebieden 3
2.4 Wettelijk kader Flora- en faunawet 3
2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren 3
2.6 Effectbeoordeling en toetsing 4
2.7 Nieuwe Wet Natuurbescherming 4
3 PLANGEBIED 5
3.1 Ligging 5
3.2 Bestaande situatie 5
3.3 Beoogde situatie en activiteiten 5
4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING 7
4.1 Natuurbeschermingswet 7
4.2 Natuurnetwerk Nederland 7
5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING 8
5.1 Vaatplanten 8
5.2 Vogels 8
5.3 Grondgebonden zoogdieren 8
5.4 Vleermuizen 9
5.5 Amfibieën en reptielen 9
5.6 Vissen 10
5.7 Overige beschermde soorten 10
6 CONCLUSIES EN ADVIES 11
6.1 Beschermde natuurgebieden 11
6.2 Flora en faunawet 11
6.3 Vervolgstappen 12
6.4 Resume 12
7 REFERENTIES 13
BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER 14
BIJLAGE 2 PLANGEBIED 16
BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN 17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ten behoeve van de tweede ontsluiting van bedrijventerrein Teylingen wordt een vrachtwagen parkeerplaats aangelegd. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Gemeente Westland afdeling Planontwikkeling.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Nederlandse natuurwetgeving of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt en wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Nederlands Natuur Netwerk worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie en de te verwachten effecten met betrekking tot beschermde soorten worden in hoofdstuk 5 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 6 de conclusies en worden de maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht, zijn kaarten van het plangebied opgenomen en is een inventarisatielijst opgenomen met de resultaten van het locatiebezoek en de literatuurstudie.

1.4 Verantwoording

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient bezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het plangebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Flora- en faunawetgeving in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden in de Natuurbeschermingswet '98 en in het Natuurnetwerk Nederland. Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven en wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

Indien noodzakelijk zal bij de effectbeoordeling in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof gebruikt worden gemaakt van het rekenmodel AERIUS Calculator. AERIUS Calculator berekent de emissie van stikstof als gevolg van economische activiteiten en de depositie op Natura 2000-gebieden.

2.4 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie bijlage 1. In de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 3 beschermingscategorieën (tabel 1, 2 en 3) en vormen vogels een aparte categorie. Aanvullend zijn de nesten van enkele vogels jaarrond beschermd.

De bescherming van soorten is met name gericht op populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie bijlage 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van tabel 1, 2 en 3-soorten en vogels met jaarrond beschermde nesten welke in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig: de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet '98 en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie

Categorie	Toetsingskader
Tabel 1 (Algemene soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen.
Tabel 2 (Overige soorten	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Tabel 3 (Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op soorten uit tabel 3 niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Vogels	Verstoring of verwijdering van in gebruik zijnde nesten dient te allen tijde voorkomen te worden. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke nesten is een ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.
Alle planten en dieren	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

2.7 Nieuwe Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking treden. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. De uiteindelijke inhoud van de nieuwe wetgeving en wat de Wet Natuurbescherming voor veranderingen zal brengen met betrekking tot de huidige beschermde flora en fauna en vervolgstappen is op het moment van schrijven nog niet definitief bekend.

In de nieuwe Wet Natuurbescherming zullen de Provincies de rol krijgen van bevoegd gezag. In juni 2016 heeft de Provincie Zuid Holland de Concept-Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland openbaar gemaakt ([16]).

In deze concept verordening is opgenomen dat de huidige Europese Habitat- en Vogelrichtlijn soorten hun strikt beschermde status zullen behouden. Vleermuizen behoren tot deze soorten. Hiernaast is in de Concept-Verordening opgenomen dat de momenteel geldende vrijstelling voor de huidige tabel 1 soorten bunzing, egel, hermelijn en wezel niet opnieuw zal worden verleend.

Bovenstaande bekendmakingen zijn niet definitief en er kunnen tot 31 december 2016 wijzingen worden doorgevoerd met betrekking tot de lijsten beschermde soorten. Ook is momenteel niet bekend wat de nieuwe status en te volgen procedures per 1 januari 2017 zullen zijn. Op basis van de nu bekende informatie zullen naast de te onderzoeken soorten conform de huidige wetgeving waarnemingen van bunzing, egel, hermelijn en wezel in of in de omgeving van het onderzoeksgebied worden genoteerd.

In de rapportage zal het project tweede ontsluiting Teylingen te 's-Gravenzande aan de geldende wetgeving worden getoetst.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen nabij bedrijventerrein Teylingen ter hoogte van Dijckerwaal te 's-Gravenzande, gemeente Westland in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een open terrein. Zie figuur 3.1 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het plangebied.

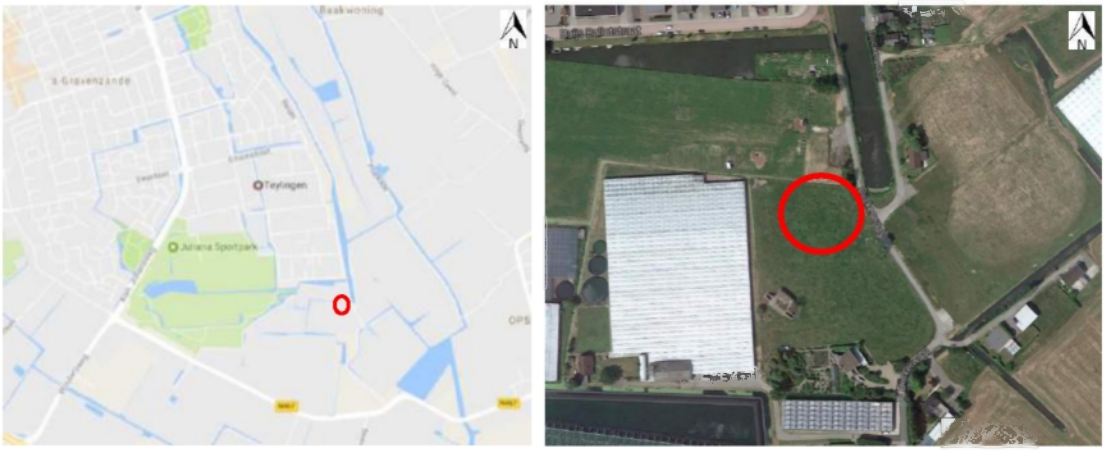

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied 2e ontsluitingsweg Teylingen ter hoogte van Dijckerwaal te 's-Gravenzande (links) en de ligging van de parkeerplaats met rode cirkel (rechts). Voor een uitvergroting zie bijlage 2.

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied bestaat uit een open terrein. Rondom het plangebied hebben reeds werkzaamheden plaatsgevonden in het kader van projecten voor bedrijventerrein Teylingen en ontwikkeling Waelpark. Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen op de volgende pagina (figuur 3.2).

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

In een bestaande weide wordt een parkeerplaats voor vrachtwagens aangelegd met een grondwal van circa 2 meter hoog. Ten behoeve van de werkzaamheden wordt de grond vergraven. In de weide is een bunker gelegen. Er wordt een afstand van minimaal 15 meter behouden van de bunker tot de geluidswal. De afstand van de bunker tot de parkeerplaats bedraagt circa 27 meter.

Deze activiteiten vormen de basis van de Eco-effectscan.

Figuur 3.2 Impressie van het plangebied. Linksboven wordt de bunker weergegeven waar aan de rechterzijde de parkeerplaats zal komen. Dit gedeelte is goed te zien op de afbeelding rechtsboven. Linksonder is de tijdelijke weg ter ontsluiting van de woningbouwlocatie Dijckerwaal fase 1 te zien. De waterloop aan de noordzijde van de aan te leggen parkeerplaats is weergegeven rechtsonder.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet Natuurbescherming intreden. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. De uiteindelijke inhoud van de nieuwe wetgeving en wat de Wet Natuurbescherming voor veranderingen zal brengen met betrekking tot de huidige beschermde flora en fauna en vervolgstappen is op het moment van schrijven nog niet bekend. In de rapportage zullen de projecten aan de geldende wetgeving worden getoetst.

Naast dat de wetgeving veranderd, worden ook een aantal termen vervangen. Zo wordt in plaats van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) voortaan gesproken van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aangezien de termen reeds zijn aangepast zullen deze in de rapportage worden gehanteerd.

4.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied is gelegen op circa 1,8 km afstand van een natuurgebied beschermd door de Natuurbeschermingswet '98. Het betreft het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen. Het gebied is gelegen ten noordwesten van dit natuurgebied (zie bijlage 3). Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Het gebied tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied bestaat uit infrastructuur als de N467 en N220, woningen, weide en kassencomplexen.

4.1.1 Toetsing

Door de aard van de werkzaamheden, de afstand tot en het karakter van tussenliggend gebied kunnen negatieve effecten door de ruimtelijke ingreep op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied worden uitgesloten. Nader onderzoek naar effecten en externe werking van de geplande werkzaamheden op natuurgebieden is niet nodig.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is gelegen op ruim 500 meter van een gebied gelegen dat onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het betreft de Poelzone gelegen langs de Poelkade, ten oosten van het plangebied (zie bijlage 3). Het tussenliggende gebied ligt braak.

4.2.1 Toetsing

Wegens de kleinschalige aard van de werkzaamheden worden effecten op het NNN gebied door de ruimtelijke ingreep niet verwacht. Daarnaast wordt ten behoeve van het project bedrijventerrein Teylingen een extra waterloop ontgraven wat ten gunste komt van de natuur en de NNN. Nader onderzoek naar effecten van de geplande werkzaamheden op natuurgebieden als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

Het plangebied is bezocht in de middag van 30 november 2016 om ter plekke de mogelijk aanwezige soorten te inventariseren en de impact van de activiteiten op de flora en fauna. Tijdens het veldbezoek was het bewolkt, 8°C en een windkracht van 2Bft.

5.1 Vaatplanten

5.1.1 Aanwezige soorten

Tijdens het veldbezoek zijn diverse algemene flora soorten aangetroffen. De locatie waar de parkeerplaats wordt gerealiseerd is een weide dat wordt begraasd door schapen. Ook maken ganzen en andere watervogels van de weide gebruik om te foerageren. De tijdelijke ontsluitingsweg voor woningbouwlocatie Dijckerwaal is gerealiseerd. Tussen de weg en de weide groeien grassen en kruiden als hondsdraf.

Er zijn geen beschermde flora soorten aangetroffen als orchideeën. Door de begrazing van de weide door schapen worden beschermde soorten ook niet verwacht.

5.1.2 Toetsing

Beschermde soorten kunnen in het plangebied worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Flora- en faunawet met betrekking tot beschermde planten.

5.2 Vogels

5.2.1 Aanwezige soorten

In en rondom het plangebied zijn algemene soorten waargenomen als ekster en overvliegende meeuwen. In en rondom de weide foerageerden grauwe ganzen en wilde eenden.

Jaarrond beschermde soorten als de huismus en gierzwaluw maken gebruik van bebouwing om te nestelen. Door het ontbreken van bebouwing in het plangebied kunnen verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten huismussen en gierzwaluwen worden uitgesloten.

In de omgeving van het plangebied komen huismussen voor [21]. In het plangebied zijn geen struiken of bomen aanwezig die essentieel zijn voor de leefomgeving van de huismussen. Negatieve effecten van het realiseren van een parkeerplaats kunnen op basis daarvan worden uitgesloten.

Er zijn in het plangebied geen bomen aanwezig of open schuren. Jaarrond beschermde rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten als roofvogels of uilen kunnen op basis van deze kenmerken worden uitgesloten.

Grondnesten worden door de aanwezigheid van schapen niet verwacht.

5.2.2 Toetsing

Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd tijdens het broeden en mogen dan niet worden verstoord of verwijderd. Het broedseizoen duurt grofweg van maart tot en met juli. Indien een nest wordt aangetroffen, zowel in de weide als langs de waterkant, mogen deze door de beschermde status tijdens het broeden niet worden verstoord of verwijderd. Om verstoring te voorkomen wordt aanbevolen de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren zodat de kans op een broedende vogel wordt verkleind. Indien tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden een nest dat in gebruik is wordt aangetroffen, dient een verstoringsvrijzone van minimaal 20 meter rondom het nest te worden gehandhaafd.

Verblijfplaatsen van de jaarrond beschermde soorten huismus, gierzwaluw, roofvogels en uilen kunnen door het ontbreken van geschikt habitat worden uitgesloten. Nader onderzoek naar beschermde vogelsoorten is niet noodzakelijk.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

5.3.1 Aanwezige soorten

In het plangebied kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van tabel 1 niet worden uitgesloten, vanwege het onverharde terrein. Het betreft hoofdzakelijk konijn, muizen, mol en egel.

In het plangebied zijn geen bladhopen of houtstapels aanwezig waar egels onder kunnen schuilen. Egels kunnen van de weide gebruik maken om te foerageren al zijn ze tijdens eerdere veldbezoeken zowel overdag als 's nachts niet aangetroffen [21, 22], waardoor negatieve effecten op egels kunnen worden uitgesloten.

De waterloop ten noorden van het plangebied is beschoeid, zowel boven- als onderwater. Een oevervegetatie ontbreekt en het plangebied wordt kort begraasd. Ook zijn er in het plangebied geen oude, open schuren aanwezig waar marterachtigen gebruik van kunnen maken. Het voorkomen van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren in het plangebied als marterachtige of de waterspitsmuis kan op basis van de kenmerken van het plangebied worden uitgesloten.

5.3.2 Toetsing

Met het vergraven van grond kunnen verblijfplaatsen van tabel 1-soorten verloren gaan en kunnen dieren worden gedood. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van tabel 1-soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing (bijlage 1).

5.4 Vleermuizen

5.4.1 Aanwezige soorten

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Het voorkomen van verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen is hierdoor uitgesloten.

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Het voorkomen van verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen is hierdoor uitgesloten.

Het plangebied is bij nader onderzoek naar vleermuizen voor project Waelpark deelgebied 1A [21] en ter hoogte van Dijckerwaal 15 [22] reeds onderzocht op aanwezigheid van vleermuizen. Er zijn bij de weide foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Daarnaast is bekend dat de bunker als winterverblijf kan worden gebruikt door vleermuizen (dhr. P. Moerman, Gemeente Westland) waardoor deze dient te worden behouden. De geluidswal zal op 15 meter van de bunker worden geplaatst (bijlage 2). Doordat ruim afstand wordt bewaard en de geluidswal niet wordt verlicht kunnen vleermuizen ongestoord van de bunker gebruik blijven maken. Door aanwezig geschikt alternatief foerageergebied als bosschages, weide en waterlopen betreft de weide waar de parkeerplaats wordt gerealiseerd geen essentieel foerageergebied. Ook is er op basis van het eerdere onderzoek [21, 22] geen essentiële vliegroute aangetroffen. Negatieve effecten van de parkeerplaats en de geluidswal voor foeragerende vleermuizen kan worden uitgesloten.

5.4.2 Toetsing

Negatieve effecten op vleermuizen door de uitvoering van de werkzaamheden kunnen in het plangebied worden uitgesloten. Uitstraling van licht kan een verstorend effect hebben op foeragerende en migrerende vleermuizen. Tijdens de actieve periode van vleermuizen (circa 15 maart – 15 oktober) dient het gebruik van licht te worden vermeden om verstoring van overvliegende vleermuizen te voorkomen.

5.5 Amfibieën en reptielen

5.5.1 Aanwezige soorten

Door de nabij gelegen waterlopen met flauw talud en omringend polderlandschap is het waarschijnlijk dat algemeen voorkomende amfibieën en reptielen in en rond het plangebied aanwezig zijn en daar jaarrond verblijven. Met name soorten van tabel 1 als groene kikker, meerkikker en gewone pad.

In het plangebied zijn geen composthopen, dicht struweel en vergraafbare bodem kunnen jaarrond beschermde soorten als ringslang en rugstreeppad worden uitgesloten.

5.5.2 Toetsing

Met het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibiesoorten verloren gaan en kunnen dieren worden gedood. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het

verwonden van tabel 1-soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing (bijlage 1).

5.6 Vissen

Aanwezige soorten
De aanwezigheid van beschermde vissen kan door het ontbreken van open water binnen de grenzen van het plangebied worden uitgesloten. Een nadere toetsing is derhalve niet van toepassing.

5.7 Overige beschermde soorten

Aanwezige soorten
De aanwezigheid van overige beschermde soorten wordt uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Een nadere toetsing is derhalve niet van toepassing voor overige beschermde soorten.

6 CONCLUSIES EN ADVIES

6.1 Beschermde natuurgebieden

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden. Vanwege de kleinschalige aard van het project, de onderlinge afstand en kenmerken van tussenliggend gebied worden geen significante effecten op Natura 2000-gebieden of NNN gebieden verwacht. Een nadere toetsing aan de Nederlandse natuurwetgeving of het Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

6.2 Flora en faunawet

Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of het project in strijd is met de Flora- en faunawet. De conclusie van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven. In tabel 6.2 zijn per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Flora- en faunawet aangegeven. In tabel 6.2 wordt met een kleuren code gewerkt. De betekening van de kleurencode wordt in tabel 6.1 weergegeven.

Tabel 6.1. Betekenis kleuren codes

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd met in acht neming van de algemene zorgplicht (zie bijlage 1). Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is dient ontheffing aangevraagd te worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt te worden.

De onderstaande tabel geeft een beknopte weergave van de effecten van het project op beschermde soorten volgens de Flora- en faunawet.

Tabel 6.2. Resultaten beschermde soorten

Soortgroep	Wet*	Te nemen vervolgstappen
Vaatplanten		
Algemene soorten	FF1	Werken conform zorgplicht
Vogels		
Algemene soorten	FF3	Verstoring broedende vogels voorkomen
Zoogdieren		
Algemene grondgebonden zoogdieren	FF1	Werken conform zorgplicht
Egel**	FF1	Werken conform zorgplicht
Vleermuizen	FF3	Uitstraling van licht naar waterlopen en omliggend gebied vermijden vanwege foeragerende vleermuizen.
Amfibieën/reptielen		
Algemene amfibieën	FF1	Werken conform zorgplicht
Vissen		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.
Overige soorten		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5

** De beschermingsstatus van zowel de egel als marterachtigen zullen onder de Nieuwe Natuurwet per 1 januari 2017 in een aantal provincies wijzigen. De bescherming van deze soorten zal per 1 januari 2017 in een aantal provincies overeenkomen met de huidige tabel 2 'status'. In Zuid-Holland is dit, op moment van schrijven, niet het geval.

6.3 Vervolgstappen

6.3.1 Onderzoeken in het kader van de Flora- en faunawet

Nader onderzoek naar beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

6.3.2 Maatregelen bij uitvoering werkzaamheden

Onderstaand de maatregelen ten einde zorgvuldig om te gaan met flora en fauna die op basis van de waarnemingen tijdens de Eco-effectscan worden aanbevolen.

Beschermde en bijzondere soorten

Het gebruik van licht dient tijdens de actieve periode van vleermuizen (circa 15 maart – 15 oktober) te worden vermeden om foeragerende en overvliegende vleermuizen niet te verstoren.

Algemene aanbevelingen

Algemene broedvogels maken voor nesten gebruik van waterkanten, struweel en bomen. Alle in Nederland broedende vogels zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Werkzaamheden aan de waterloop en vegetatie worden in deze periode afgeraden. Indien werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd. Indien vogelnesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden nabij het nest te worden uitgesteld totdat de jongen zijn uitgevlogen of dient een verstoringsvrije zone rond het nest te worden opgesteld.

Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van de potentieel aanwezige tabel 1-soorten geldt een vrijstelling. In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om een vluchtweg voor dieren te allen tijde te behouden bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

6.4 Resume

Op basis van de Eco-effectscan is nader onderzoek naar beschermde flora en fauna niet noodzakelijk.

Tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met broedende vogels en algemeen voorkomende dieren van tabel 1. De zorgplicht is te allen tijde van kracht (bijlage 1).

7 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. *'Flora- en faunawet'*, Ministerie van LNV, Den Haag, 2002.
2. *'Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet'*, Staatscourant, Den Haag, 2 februari 2005.
3. *'Natuurbeschermingswet 1998'*, Ministerie van LNV, 1 oktober 2005.
4. '*Handreiking Flora- en faunawet*', W.R.M. van Heusden & S.J. Vreugdenhil, Dienst landelijk gebied, oktober 2008.
5. '*Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998*', ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
6. '*Handreiking Bestemmingsplan en Natuurwetgeving*', Directie Natuur, Ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
7. '*Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet*', Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, augustus 2009.
8. '*Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep'*, Dienst Regelingen, Den Haag, september 2009.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

9. '*Protocol vleermuizen*', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
10. www.waarneming.nl
11. www.ravon.nl
12. *'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008'*, K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
13. www.zoogdiervereniging.nl
14. www.sovon.nl
15. www.anemoon.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

16. Ontwerp-verordening uitvoering wet natuurbescherming Zuid-Holland, 2016 http://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/landschap/natuur-0/natuurbescherming/natuurbescherming/
17. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur – Natuurnetwerk Nederland
18. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, NNN-Saldobenadering en herbegrenzen NNN, een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies, Ministeries van LNV en VROM en de provincies
19. https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet
20. http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0171.BP00516-VO01/t_NL.IMRO.0171.BP00516-VO01_1.8.html
21. Vogel- en vleermuisonderzoek, Waelpark, deelgebied 1A te 's-Gravenzande. 215064/AQT305bFF/JM 28 oktober 2015
22. Huismussen- en vleermuisonderzoek Dijckerwaal 15 te 's-Gravenzande. 216079/AQT301FF/JM 8 september 2016

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 zal naar verwachting de nieuwe Wet Natuurbescherming intreden. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. De uiteindelijke inhoud van de nieuwe wetgeving en wat de Wet Natuurbescherming voor veranderingen zal brengen met betrekking tot de huidige beschermde flora en fauna en vervolgstappen is op het moment van schrijven nog niet bekend. In de rapportage zullen de projecten aan de geldende (onderstaande) wetgeving worden getoetst.

Naast dat de wetgeving veranderd, worden ook een aantal termen vervangen. Zo wordt in plaats van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) voortaan gesproken van Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Natuurbeschermingswet 1998
De natuurbeschermingswet 1998 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland. Hierin kan onderscheid worden gemaakt in Beschermde Natuurmonumenten en Natura 2000-gebieden (zie box). Beschermde Natuurmonumenten omvatten zowel particuliere als staatseigendommen.

Handelingen binnen de beschermde gebieden worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Natuurnetwerk Nederland
In de NNN worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingszones. Dit netwerk bestaat uit:
- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de NNN wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de NNN-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de NNN. Dit betreft, conform de Spelregels NNN, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen beperkt en gecompenseerd worden."

Flora- en faunawet
Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en dierensoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Flora- en Faunawet per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

Art. 8: verbod op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daartoe opsporen van beschermde inheemse dieren.
Art. 10: verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.

Art. 11: verbod op het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren.
Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.
Art. 13: verbod op planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, of onder zich te hebben.

Zorgplicht
Aanvullend is in de Flora- en faunawet een zorgplicht opgenomen (artikel 2 Flora- en Faunawet). Uit de zorgplicht volgt dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelingen achterwege te laten, dan wel alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van hem gevergd kunnen worden om de gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Ontheffing Flora- en faunawet (artikel 75)
Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de volgende paragraaf besproken. Voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1) geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (tabel 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (tabel 3) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Vogels
Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld[8]:
Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een plangebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten (art. 11) kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Gedragscode
In een gedragscode is beschreven hoe tijdens de uitvoering van werkzaamheden de schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe er in de praktijk "zorgvuldig wordt gehandeld". De gedragscode kan zelf worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister van EL&I. Indien men aantoonbaar werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geldt voor bepaalde activiteiten in het leefgebied van soorten van tabel 2 een vrijstelling. Voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden in natuurbeheer, landbouw of bosbouw geldt de gedragscode ook voor soorten uit tabel 3, met uitzondering van de soorten die ook onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn vallen.

BIJLAGE 2 PLANGEBIED

Bestaande situatie plangebied

Bron: Google Maps ©

= ligging van de waterloop waar de werkzaamheden worden uitgevoerd

Bron: Gemeente Westland, afdeling Planontwikkeling

= ligging van de parkeerplaats

= ligging van de geluidswal

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Bestaande situatie beschermde natuurgebieden

Bron: http://ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM/

= ligging plangebied

Bijlage 6 archeologisch onderzoek

Toelichting archeologie GBPA Dijckerwael Bunker 46

Aardwetenschappelijke, archeologische en historische gegevens

De ondergrond van het plangebied en de directe omgeving bestaat uit afzettingen van de Laag van Poeldijk (Laagpakket van Walcheren), die in het midden van de 12e eeuw zijn afgezet. Daarvoor lag het plangebied in de brede monding van de Maas. Bewoning daterende voor het midden van de 12e eeuw is derhalve niet in het plangebied te verwachten, hoewel de aanwezigheid van scheepswrakken van vóór de twaalfde eeuw in de diepere ondergrond niet geheel zijn uit te sluiten. Hier kan gelet op de geringe trefkans echter geen gericht onderzoek naar worden gedaan.

De bewoning is pas op gang gekomen na het midden van de 12e eeuw toen de haakwal van 's-Gravenzande is ontstaan. Deze bestond uit zand afkomstig van de westelijk gelegen strandwal langs de kust bij Monster dat door kustafslag was vrijgekomen en in de trechtervormige monding van de Maas is gesedimenteerd. De nederzetting 's-Gravenzande die op de haakwal ontstond, bestond zeker al in het derde kwart van de 12e eeuw.

Er zijn echter aanwijzingen dat delen van de haakwal al vóór de 12e eeuw bewoond zijn geweest. Vondsten van een Romeinse munt, een Romeinse mantelspeld en een Karolingische munt van Lodewijk de Vrome (814-840)9 tonen dit aan. Mogelijk lag hier voor de Romeinse tijd al een stuk "oud land" dat nooit geheel verloren is gegaan en later tot de huidige zandplaat van 's-Gravenzande is uitgegroeid. Wat het effect van de overstromingen in het tweede kwart van de 12e eeuw op de bewoning is geweest, is onduidelijk. Waarschijnlijk zijn veel oude sporen als gevolg van deze overstromingen geërodeerd.[1]

Uit het documentatiesysteem Archis zijn geen vindplaatsen uit het plangebied bekend, maar wel uit de omgeving van het plangebied. Deze hangen o.a. samen met historisch bekende vindplaatsen, zoals de oude kern van 's-Gravenzande en het grafelijk hof. Op de historische kaart van Kruikius uit 1712 is binnen het plangebied wel enige begroeiing ingetekend maar geen bebouwing (zie afb. 1).

Regelgeving en beleid

Rijksbeleid

De Wet op de archeologische monumentenzorg (een wijzigingswet van de Monumentenwet 1988) is het eindresultaat van de implementatie van het Europese Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed in de Nederlandse Wetgeving. De Wet bevat 3 belangrijke uitgangspunten:

- het streven naar behoud in situ van archeologische waarden;
- het tijdig betrekken van de archeologische waarden in de ruimtelijke ordening door het opnemen van harde juridische eisen in bestemmingsplannen;
- de verstoorder betaalt voor het onderzoek en de documentatie van archeologische waarden als behoud in de bodem niet tot de mogelijkheden behoort.

Met ingang van de Erfgoedwet per 1 juli 2016 zijn bovenstaande uitgangspunten behouden.

Gemeentelijk beleid

Op 26 juni 2012 heeft de gemeente Westland haar archeologische beleidskaart vastgesteld. Op deze kaart is weergegeven waar in de gemeente (en in welke mate) kans is op het aantreffen van archeologische resten, uitgedrukt in een verwachtingszone. Aan deze verwachtingszones zijn ondergrenzen gekoppeld, die aangeven wanneer archeologisch onderzoek vanwege een voorgenomen ontwikkeling nodig is. De beleidskaart geeft een globaal inzicht in de te verwachten archeologie, in het bestemmingsplan wordt het beeld aangescherpt.

[1] Bult 2006.

Het archeologiebeleid legt vast hoe de gemeente Westland met haar bodemarchief omgaat[2]. De gemeente Westland stelt met dit beleidsplan:

- ondergrenzen vast (uitgedrukt in oppervlakte en diepte) die duidelijk aangeven of een initiatiefnemer dan wel vergunningaanvrager verplicht is archeologisch vooronderzoek te laten verrichten;
- de in dit beleidsplan opgestelde normen vast teneinde deze normen op te nemen in alle bestemmingsplannen;
- de beleidskaart vast.

Zones met archeologische waarden of verwachtingen

Op de gemeentelijke beleidskaart is voor het plangebied één zone met archeologische waarden en archeologische verwachtingen aangegeven, verwachtingszone III.[3] Verwachtingszone III bestaat uit het Laagpakket van Wormer (in de diepere ondergrond), met daarboven het Hollandveen Laagpakket en de dekafzettingen van het Laagpakket van Walcheren in het binnendijks gebied. In principe geldt voor deze verwachtingszone een middelhoge verwachting voor het aantreffen van archeologische resten uit de IJzertijd, Romeinse tijd, de Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

Hoewel in het plangebied de oudere afzettingen verstoord (verdwenen) zijn door de erosieve werking van de Laat Middeleeuwse afzettingen (Laag van Poeldijk) en pas na het midden van de 12 eeuw weer sprake zou zijn van bewoningsmogelijkheden, doen vondsten uit de Romeinse en Vroeg Middeleeuwse tijd vermoeden dat er mogelijk ook eerder al bewoning heeft plaats gevonden.

Er vanuit gaande dat zich periodiek bewoningsmogelijkheden voordeden geldt hier een middelhoge verwachting voor het aantreffen van resten uit de Romeinse tijd, Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Omdat de dichtheid van archeologische vindplaatsen in deze verwachtingszone relatief klein zal zijn, wordt hier een vrijstellingsgrens van plangebieden tot 500 m2 gehanteerd.

Conclusie

Volgens de beleidskaart van de gemeente Westland ligt het plangebied in verwachtingszone III, waar een ondergrens geldt van 500 m2 en 50 cm –mv.[4] Vanwege de afwezigheid van historische bebouwing en de beperkte kans dat archeologische resten aanwezig zijn, hoeft voor deze GBPA geen medebestemming archeologie opgelegd te worden.

Literatuur

Bult, E.J., 2006: *Ontwikkeling van de historische stadskern van 's-Gravenzande, gemeente Westland, Een bureauonderzoek naar archeologische waarden en verwachtingen*, DAR 80.

Kerkhof, M., 2012: *Toelichting bij de archeologische beleidskaart van de gemeente Westland*, DAN 20, Delft.

Kruikius, N. & J. Kruikius, 1977 (1712): *'t Hooge heemraedschap van Delfland met de steden, dorpen en ambachten*, Alphen aan den Rijn.

Digitaal bestand: Afb. 1 Het plangebied op de kaart van Kruikius (1712).

[2] Kerkhof 2012.

[3] Kerkhof 2012.

[4] Kerkhof 2012.

Bijlage 7 Watersleutel

Projectnaam en datum				28/05/2018
		VOOR	**NA**	
type gebied		Agrarisch gras en akkerbouw	Stedelijk bebouwd	
oppervlakte plangebied	m²	2400	2400	
Bemaling polder/boezem		Boezemland		
gemaalcapaciteit	mm/etmaal	25,9	25,9	
	mm/u	1,08	1,08	
Oppervlakteverdeling				
verhard infrastructuur/bebouwing	m²	0	2400	
verhard doorlatend incl. bergingscoefficient	m²	0	0	0%
verhard glas	m²	0	0	
onverhard	m²	2400	0	
huidig aanwezig water	m²	0	0	
Gebiedskenmerken				
gemiddeld maaiveld	m NAP	1,50	1,50	
maatgevend peil	m NAP	-0,43	-0,43	
gemiddelde drooglegging	m	1,93	1,93	
toelaatbare peilstijging	m		0,30	
Waterberging				
benodigde compenserende berging	m³			165
Vasthoudmaatregelen / alternatieve waterberging				
geplande waterberging	m³		0	0
Oppervlaktewater				
te realiseren **extra** berging	m³			165
te realiseren **extra** wateroppervlak	m²			550
huidig aanwezig water	m²			0
totaal te realiseren wateroppervlak	m²			550

Opmerking

Versie sep 2014

Grafieken di

Bijlage 8 Nota beantwoording reacties 3.1.1. BRO overleg

NOTA VAN BEANTWOORDING REACTIES 3.1.1 BRO OVERLEG BESTEMMINGSPLAN "Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande"

	Instantie	Reactie	Beantwoording
1.	Veiligheidsregio Haaglanden	• Niet duidelijk is of het is toegestaan dat de vrachtwagenchauffeurs op de parkeerplaats zullen overnachten. • Ook is niet op te maken of het is toegestaan of er op de vrachtwagenparkeerplaats vrachtwagens parkeren die gevaarlijke stoffen vervoeren. • Niet te beoordelen is daarom of het verblijf van personen op deze locatie van ondergeschikt belang is. Daarnaast is niet te beoordelen of het parkeren van vrachtwagens effect kan hebben op de omgeving.	Chauffeurs mogen niet overnachten in hun vrachtwagen. Vrachtwagens met gevaarlijke stoffen zijn niet toegestaan. Het parkeerterrein ligt binnen de bebouwde kom en maakt deel uit van het openbaar gebied. Het terrein is daarom geen inrichting die onder de milieuwetgeving valt. Burgemeester en Wethouders wijzen krachtens de Algemene Plaatselijke Verordening de locatie aan als parkeerplaats voor overlastgevende voertuigen (d.w.z. langer dan 6 meter en/of hoger dan 2,4 meter).
2.	Westland Infra	Geen bezwaar, mits rekening gehouden wordt met en overlegd wordt over eventueel omleggen van kabels en leidingen en veiligheidsafstanden tot bedrijfsmiddelen. Bij nieuwe of om te leggen tracés is gemeente verantwoordelijk voor schone grond.	Voor kennisgeving aangenomen.
3.	Gasunie	Op grond van toetsing aan beleid Externe veiligheid komt Gasunie tot de conclusie dat het plangebied buiten de 1% letaliteitgrens van de dichtstbij gelegen aardgastransportleiding valt. Daarmee staat vast dat deze leiding geen invloed heeft op de verdere planontwikkeling.	Deze tekst wordt overgenomen in de toelichting bij het bestemmingsplan.

4.	Provincie Zuid-Holland	Het plan voorziet in een aanpassing van de begrenzing van het glastuinbouwgebied. Dit is op grond van artikel 2.1.5 van de Verordening Ruimte niet toegestaan. Er wordt in het bestemmingsplan verwezen naar de afwijkingsmogelijkheid van artikel 2.1.5 lid 4, maar dat is niet toepasbaar op nieuwe ontwikkelingen. De afwijkingsmogelijkheden van lid 2 van genoemd artikel, of van artikel 3.3 lid 2 staan open, mits aan de in deze bepalingen vermelde voorwaarden wordt voldaan. Dat is het geval als het gaat om een voor de glastuinbouw incourante kavel, het plan de herstructurering niet in de weg staat en het geen onevenredige beperkingen oplegt aan de bedrijfsvoering van de omliggende glastuinbouwbedrijven.	Aan de voorwaarden van artikel 3.3 lid 2 van de Verordening Ruimte wordt voldaan. Het gaat hier om een perceel dat te klein is voor de bouw of uitbreiding van een kas. Het plangebied in zijn geheel meet 7.500 m², en de aanwezigheid van een bunker maakt dat daar bijna de helft van af gaat. Het perceel is al sinds zo'n 20 jaar niet bebouwd. Bij de planvoorbereiding is met de sector besproken of er op deze locatie behoefte is aan een ontsluitingsweg voor de eventueel te herstructureren aangrenzende kassen. Vanuit de sector is echter aangegeven dat er geen perspectief is op de herontwikkeling van glas op de naastgelegen locatie. Het parkeren van vrachtwagens zal op voldoende afstand van het naastgelegen glastuinbouwbedrijf plaatsvinden, zodat de bedrijfsvoering niet door schaduwwerking of op andere wijze wordt belemmerd.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande met identificatienummer NL.IMRO.1783.GTGWDIJKRWLnb15pbp-ON01 van de gemeente Westland.

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 aanbouw

een aparte ruimte die via het hoofdgebouw toegankelijk is en ruimtelijk ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

1.6 achtererf

de gronden die behoren bij het hoofdgebouw en gelegen zijn achter de achtergevel van het hoofdgebouw of achter een denkbeeldige lijn in het verlengde daarvan.

1.7 antenne-installatie

een installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in één of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.8 archeologische waarde

Een aan een gebied toegekende waarde in verband met de kennis en studie van de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit de oude tijden.

1.9 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.10 bedrijf

Een onderneming gericht op het vervaardigen, bewerken, installeren of inzamelen en verhandelen van goederen.

1.11 bedrijfsgebouw

Een gebouw ten dienste van de bedrijfsvoering zoals ingevolge de bestemming toegestaan, hieronder niet begrepen een dienstwoning.

1.12 bedrijfsvloeroppervlak

de totale vloeroppervlakte van alle bouwlagen van een bedrijf met inbegrip van alle daartoe behorende ruimten, waaronder ontvangsthal, dienstruimten en magazijnen. Niet inbegrepen zijn inpandige dienstwoningen en gebouwde parkeervoorzieningen voor personenauto`s. Wat betreft inpandige parkeerruimte valt een overdekte stallingsruimte voor een busje of een vrachtwagen wel hieronder.

1.13 bestaand

Bestaand bouwwerk

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan aanwezig is of nog kan worden gebouwd krachtens een verleende omgevingsvergunning voor het bouwen, daaronder vallen niet de bouwwerken die reeds instrijd waren met het daarvoor geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Bestaand gebruik

Het gebruik van de gronden en bouwwerken dat aanwezig is op het tijdstip van in werking treding van het plan of zoals dat kan worden gebruikt krachtens een verleende omgevingsvergunning voor het gebruik, daaronder valt niet het gebruik dat reeds in strijd was met het daarvoor geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Bestaande afmetingen

Afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen, die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand zijn gekomen of tot stand zullen komen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, daaronder vallen geen afmetingen die reeds in strijd waren met het daarvoor geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

1.14 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.15 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.16 bevoegd gezag

bevoegd gezag zoals bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.17 bevoegd gezag

Het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.18 bijgebouw

een (vrijstaand of aan een hoofdgebouw aangebouwd) gebouw dat in functioneel en ruimtelijk opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en geen rechtstreekse toegang tot het hoofdgebouw heeft.

1.19 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.20 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.21 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt begrensd door vloeren of balklagen die op gelijke hoogte of bij benadering gelijke hoogte liggen. Het dient hierbij te gaan om horizontale bouwlagen.

1.22 bouwperceel

een aanéén gesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.23 bouwperceelgrens

de grens van een bouwperceel.

1.24 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.25 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.26 bouwwijze

de wijze waarop het op een bouwperceel gelegen hoofdgebouw al dan niet is verbonden met het hoofdgebouw op een aansluitend bouwperceel; dit kan zijn:

vrijstaand, twee-aaneen, gestapeld of aaneengebouwd.

1.27 boveninsteek

de snijlijn van het maaiveld en het beloop van een watergang.

1.28 dakkapel

een constructie, welke ondergeschikt is aan het dakvlak, ter vergroting van een gebouw, die vrij ligt in het hellend dakvlak.

1.29 dakopbouw

een toevoeging aan het dakvlak van een bouwmassa die niet vrij in het dakvlak ligt, maar ten minste de nok- of gootlijn of zijkant van het dakvlak raakt van het betreffende gebouw/de betreffende woning. Het plaatsen van een dakopbouw gaat ten koste van de karakteristiek van het profiel van het gebouw/de woning.

1.30 dakvoet

laagste punt van een schuin dak.

1.31 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden (waaronder de uitstalling ten verkoop), verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die de goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.32 dienstverlening

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks (al dan niet via een balie) te woord wordt gestaan en geholpen, zoals reis- en uitzendbureaus, kapsalons, pedicures, wasserettes, makelaarskantoren en bankfilialen.

1.33 erf

al dan niet bebouwde gronden of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en voor zover een bestemmingsplan of beheersverordening van toepassing is, deze inrichting niet verbieden.

1.34 erfscheiding

De scheiding tussen twee onroerende zaken die niet aan dezelfde eigenaar behoren, niet door dezelfde gebruikers worden benut, dan wel louter kadastraal gescheiden zijn.

1.35 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.36 geluidshinderlijke inrichtingen

bedrijven in de zin van artikel 41 van de Wet geluidhinder en artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer.

1.37 groenvoorzieningen

Groenscherm(en) van opgaande beplanting, berm-beplantingen en andere beplantingen voor openbaar of particulier gebruik welke beplanting in planologisch opzicht een ruimtelijk structurerend effect hebben.

1.38 hoofdgebouw

een gebouw dat op een bouwperceel door zijn aard, constructie of afmetingen als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken exclusief de aan- en uitbouwen of bijgebouwen.

1.39 hoofdwatergang

Primair water als bedoeld in de 'Leggerkaart Wateren' van het Hoogheemraadschap van Delfland.

1.40 kas

een bouwwerk met een bouwhoogte van 1,00 meter of meer behorende bij een glastuinbouwbedrijf, (nagenoeg) geheel van glas of ander licht doorlatend materiaal (minimaal 20% licht doorlatend), hoofdzakelijk ten behoeve van kweekruimten.

1.41 laad- en losruimte

Dat gedeelte van het bedrijf waar het laden en lossen van producten plaats vindt (bijvoorbeeld in de vorm van een dockshelter), hieronder niet begrepen een laad- en loskuil.

1.42 nutsvoorzieningen

voorzieningen ten behoeve van telecommunicatie en de gas-, water- en elektriciteitsdistributie alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefooncellen en zendmasten.

1.43 openbaar toegankelijk gebied

een weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en andere openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer.

1.44 overig bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.45 overkapping

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voorzien van een gesloten dak en met aan ten hoogste één zijde een gesloten wand, welke ruimtelijk ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

1.46 peil

a. voor gebouwen die onmiddellijk aan de weg grenzen: de hoogte van die weg;

b. in andere gevallen en voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld, waarbij plaatselijke, niet bij verdere verloop van het terrein passende ophogingen of verdiepingen aan de voet van het bouwwerk, anders dan noodzakelijk voor de bouw ervan buiten beschouwing blijven. Het bouwwerk wordt gemeten aan de kant waar het aansluitend afgewerkt maaiveld het hoogst is.

1.47 risicovolle inrichtingen

inrichtingen als bedoeld in artikel 2 lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.48 seksinrichting:

een voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of daarmee naar de aard en omvang vergelijkbare activiteiten, in de vorm van seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval begrepen een prostitutiebedrijf, een erotische massagesalon, een seksbioscoop of sekstheater, een sekswinkel, een seksautomatenhal en een seksclub of parenclub al dan niet in combinatie met elkaar.

1.49 voldoende parkeergelegenheid

parkeergelegenheid voor personenauto's, bestelauto's, motorfietsen en driewielige motorvoertuigen, waarvan het aantal parkeerplaatsen en de omvang daarvan voldoet aan de beleidsregel 'Parkeernormering gemeente Westland', zoals die geldt ten tijde van de vaststelling van dit bestemmingsplan en - indien deze beleidsregel gedurende de planperiode wordt gewijzigd - aan die wijziging.

1.50 watergang

Een secundaire watergang als bedoeld in de ‘Legger Wateren (15 maart 2011)’ van het Hoogheemraadschap van Delfland.

1.51 straatmeubilair

bouwwerken ten behoeve van al dan niet openbare (nuts) voorzieningen, zoals:

verkeersgeleiders, verkeersborden, informatieborden, zitbanken, bloembakken, telefooncellen, abri's, kunstwerken, bushaltes, speeltoestellen, fietsenrekken en draagconstructies voor reclame; kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen met een inhoud van ten hoogste 50 m3 en een bouwhoogte van ten hoogste 3 meter, waaronder begrepen voorzieningen ten behoeve van telecommunicatie, energievoorzieningen en brandkranen; afvalinzamelsystemen en hiermee gelijk te stellen bouwwerken.

1.52 uitbouw

uitbreiding van een tot het hoofdgebouw behorende ruimte tot buiten het bestaande oorspronkelijke hoofdgebouw (bijvoorbeeld een erker) en welke ruimtelijk ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

1.53 voorerf

de gronden die behoren bij het hoofdgebouw en gelegen zijn voor de, met een gevellijn op de planverbeelding aangegeven, voorgevel van dat hoofdgebouw of voor een denkbeeldige lijn in het verlengde daarvan.

1.54 waterberging

Een berging voor het bergen en opslaan van water.

1.55 watergang

Een secundaire watergang als bedoeld in de ‘Legger Wateren (15 maart 2011)’ van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 afstand

de loodrechte afstand tussen bouwwerken onderling alsmede de afstand van bouwwerken tot perceelsgrenzen wordt daar gemeten waar deze afstand het kleinst is.

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.3 de bouwhoogte van een antenne-installatie

a. ingeval van een vrijstaande (schotel)antenne-installatie: tussen het peil en het hoogste punt van de (schotel)antenne-installatie;
b. ingeval van een op of aan een bouwwerk gebouwde (schotel)antenne-installatie: tussen de voet van de (schotel)antenne-installatie en het hoogste punt van de (schotel)antenne-installatie.

2.4 de breedte, lengte en diepte van een bouwwerk

tussen (de lijnen getrokken door) de buitenzijde van de gevels en het hart van de scheidsmuren.

2.5 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.6 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.7 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.8 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.9 de lengte van een aanlegsteiger

de afstand tussen de boveninsteek van het water en het deel van de aanlegsteiger dat daar het verst vanaf gelegen is.

2.10 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor groen, water, bruggen, speelvoorzieningen en voetpaden, en ter plekke van de aanduiding sm-b een bunker;

3.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 4 Verkeer

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ter plekke van de functieaanduiding 'parkeerterrein': het parkeren van vrachtwagens zonder draaiende koelmotoren;
b. op de gronden zonder de functieaanduiding 'parkeerterrein': verkeerswegen, met inbegrip van opstelstroken, busstroken en opritten; fiets- en voetpaden; bouwwerken die geen gebouwen zijn en die voor de wegenstructuur en de geleiding van het wegverkeer nodig zijn, zoals bruggen, dammen, duikers, verkeersborden en straatverlichting;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals geluidswerende voorzieningen, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en water; reclame-uitingen; nutsvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met dien verstande dat de bouwhoogte, anders dan voor verkeersregeling, verkeersleiding, wegaanduiding of verkeersverlichting, ten hoogste 3 m bedraagt.

4.3 Gebruiksregels

Op deze gronden is de opslag van goederen en containers en het stallen van afgekoppelde trailers niet toegestaan.

Artikel 5 Waterstaat - Waterkering

5.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de waterkering.
b. de bestemming 'Waterstaat - Waterkering' is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende enkelbestemmingen. Voor zover deze dubbelbestemming samenvalt met andere dubbelbestemmingen is de voorrangsregeling in artikel Voorrangsregeling van toepassing.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op de gronden mogen ten behoeve van de in lid 5.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van lid 5.2 onder b, indien de bij de betrokken bestemming behorende bouwregels in acht worden genomen en het waterkeringsbelang door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad. Alvorens te beslissen, wint het bevoegd gezag advies in bij de beheerder van de waterkering.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene gebruiksregels

7.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik als bedoeld in artikel 7.2 van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 2.1 lid 1 onder c. van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval verstaan:

a. het gebruik van niet-bebouwde grond als permanente staan- of ligplaats van demonteerbare of verplaatsbare inrichtingen voor de verkoop van etenswaren en/of dranken;
b. het gebruik van niet-bebouwde grond en/of water als staan- of ligplaats voor kampeermiddelen buiten de daarvoor aangewezen gronden; het gebruik van niet-bebouwde grond als staan- of ligplaats voor (menselijk of dierlijk) verblijf geschikte, al dan niet aan hun bestemming onttrokken, vaar- of voertuigen, arken of andere objecten, voor zover die niet als bouwwerk zijn aan te merken;
c. het gebruik van niet-bebouwde grond binnen het bouwvlak als opslag, stort- of bergplaats van al dan niet afgedankte stoffen, voorwerpen en producten, tenzij dit gebruik noodzakelijk is voor of verband houdt met de verwerkelijking van de bestemming of met het op de bestemming gerichte beheer van de gronden;
d. het gebruik van bouwwerken of het laten gebruiken van bouwwerken als seksinrichting.

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

8.1 Algemene afwijkingsmogelijkheden

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd - tenzij op grond van hoofdstuk 2 reeds afwijking kan worden verleend - afwijking van de regels in het plan te verlenen voor:

a. afwijkingen van voorgeschreven maten, waaronder percentages, met ten hoogste 10%. Het moet hierbij primair gaan om het oplossen van knelpunten waar het bestemmingsplan niet in voorziet en waartegen in planologisch opzicht geen bezwaar bestaat en niet om de bouwmogelijkheden bij voorbaat al te vergroten;
b. het bouwen van kleine niet voor bewoning bestemde gebouwtjes met een goothoogte van ten hoogste 3 m ten behoeve van openbare nutsbedrijven of voor andere naar doelstelling daarmee vergelijkbare gebouwtjes mits de inhoud van deze gebouwtjes niet groter is dan 60 m³ zoals transformatorhuisjes, schakelhuisjes, gemaalgebouwtjes, gasdrukregel- en meetstations, telefooncellen, toiletgebouwtjes en wachthuisjes voor verkeersdiensten;
c. het bouwen van een tweedelijns dakkapel aan de achterzijde boven een bestaande dakkapel;
d. het bouwen van straatmeubilair of andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die om waterstaatkundige of verkeerstechnische redenen noodzakelijk zijn, zoals duikers en keermuren met een bouwhoogte van ten hoogste 6 meter;
e. geringe veranderingen in de tracés van wegen en de aanpassing daaraan van de ligging en de vorm van bestemmingsgrenzen indien bij de definitieve uitmeting blijkt, dat een weg als gevolg van de werkelijke toestand van het terrein slechts kan worden aangelegd als op ondergeschikte punten van het plan wordt afgeweken, met dien verstande dat de veranderingen ten hoogste 2 m mogen bedragen;
f. afwijkingen van het bestemmingsplan, ten einde de uitvoering van een bouwplan mogelijk te maken, indien op grond van een definitieve uitmeting of in verband met de verkaveling of situering blijkt, dat aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk zou zijn en de afwijking van zo ondergeschikte aard blijft, dat de structuur van het bestemmingsplan niet wordt aangetast;
g. overschrijding van bouwgrenzen, voorzover zulks van belang is voor een technisch of ruimtelijke kwaliteit i.p.v. esthetisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voorzover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen echter niet meer dan 3 m bedragen.
h. het bouwen van zonnecollectoren, beeldende kunstwerken (waaronder begrepen follies), riool-overstortkelders, boven- en ondergrondse containerruimten, informatie- en reclameborden.
i. het afwijken van de parkeernormering, zoals deze is opgenomen in het Westlands Verkeer- en Vervoerplan (WVVP) indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit of voor zover op andere wijze in de nodige parkeerruimte wordt voorzien.

8.2 Afwijking niet verlenen

Afwijking wordt in ieder geval niet verleend, indien daardoor onevenredig afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken.

Artikel 9 Overige regels

9.1 Werking wettelijke regelingen

De wettelijke regelingen waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luiden op het moment van vaststelling van het plan.

9.2 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel Strijdig gebruik is een economisch delict in de zin van artikel 1a, sub 2°, van de Wet op de economische delicten en als zodanig strafbaar op grond van deze wet.

9.3 Voorwaardelijke verplichting parkeren

1. Bij nieuwe ontwikkelingen (oprichting van een bouwwerk, verandering van functie of uitbreiding van bestaand gebruik) is het gebruik van gronden en bouwwerken op grond van de regels in hoofdstuk 2 slechts toegestaan als op eigen terrein wordt voorzien in zoals bedoeld in hoofdstuk 1 van deze regels.
2. Het bevoegd gezag kan afwijken van het bepaalde in lid 1 indien:
   a. het voldoen aan die bepaling door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit; of
   b. er een bijzonder gemeentelijk belang mee is gemoeid; of
   c. op andere wijze dan op eigen terrein in voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, mits voldaan wordt aan de voorwaarden zoals gesteld in de beleidsregel 'Parkeernormering gemeente Westland' en - indien deze beleidsregel gedurende de planperiode worden gewijzigd - aan die wijziging; of
   d. door de aanvrager van een omgevingsvergunning wordt aangetoond dat de van toepassing zijnde parkeernorm(en) of aanwezigheidspercentages niet overeenkomen met de feitelijke situatie en kan worden volstaan met het realiseren van minder parkeergelegenheid.
3. Het bevoegd gezag kan aan de omgevingsvergunning zoals genoemd bij lid 2 voorschriften verbinden ten aanzien van:
   a. de aard, plaats en inrichting van de parkeergelegenheid;
   b. de aanwezigheid en aanduiding van parkeergelegenheid ten behoeve van invaliden.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

10.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van lid Overgangsrecht bouwwerken.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 10.1.1 met
3. maximaal 10%;
4. Lid 10.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

10.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid Overgangsrecht gebruik.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
3. Indien het gebruik, bedoeld in lid 10.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
4. Lid 10.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 11 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan 'Vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande'

Bijlagen bij de regels

GEMEENTE WESTLAND

Postadres: Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres: Verdilaan 7, 2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
		herontwikkeling locatie De Schakel in Maasdijk	19-0052086	

CONTACTPERSOON	CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
S. Wittenberg	Beleid	(0174) 67	25 MAART 2019

ONDERWERP
Informatiebrief herontwikkeling De Schakel in Maasdijk

Geachte raad,

Aan de Kerkhoflaan 1 te Maasdijk was in het verleden de school de Schakel (bouwjaar 1983) gevestigd. Na verhuizing van de school in 2014 is deze accommodatie leeg komen te staan. Momenteel is er sprake van antikraakbewoning
Het college heeft medio 2018 besloten dat een verkenning naar woningbouw, gericht op de specifieke behoefte voor Maasdijk op deze voormalige school locatie moet plaatsvinden. Deze studie is afgerond en het college heeft de volgende uitgangspunten vastgesteld: de hoogte van de nieuwe bebouwing moet aansluiten op het centrum van Maasdijk, er moet voldoende parkeergelegenheid op het eigen terrein worden gerealiseerd en er moet een groene rand worden gerealiseerd aan de Prinses Wilhelminastraat.

Deze uitgangspunten worden in de volgende fase (studiefase) van het project verder uitgewerkt en de financiële gevolgen zullen in beeld worden gebracht. Naar verwachting wordt deze fase in het laatste kwartaal van 2019 afgerond.

Het college wil bij deze ontwikkeling bouwrijpe grond leveren aan een toekomstige ontwikkelaar. Voor deze actieve vorm van ontwikkeling is gekozen, omdat op dit moment nog niet inzichtelijk is wat de saneringskosten zijn van aanwezige vervuiling in de grond en asbest in het gebouw. De keuze om bouwrijpe grond te verkopen zal meer helderheid geven in het proces, zodat een toekomstige koper sneller zal overgaan tot aankoop van de grond. Daarnaast houdt de gemeente de regie over de sloop van het bestaande pand.

De participatie is in dit project gericht op informeren. Naar verwachting zal de omgeving voor de zomervakantie worden geïnformeerd over de stand van zaken van deze ontwikkeling. Vanzelfsprekend wordt u als raad ook voor deze bijeenkomst uitgenodigd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

ALG BCR 007

From: Griffie
Sent: 11 Mar 2019 08:49:47
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboekenFW: Dorpsinfo maart 2019
Attachments: 3. Maart 2019.pdf

Van: Aart Maat [mailto:maat@kabelfoon.nl]
Verzonden: vrijdag 8 maart 2019 21:12
Aan: Griffie
Onderwerp: RE: Dorpsinfo maart 2019

Hallo beste mensen

Vriendelijk verzoek ik om deze editie van Dorpsinfo door te sturen naar de raadsleden en steunraadsleden

Bij voorbaat dank daarvoor.

Groet, Aart maat

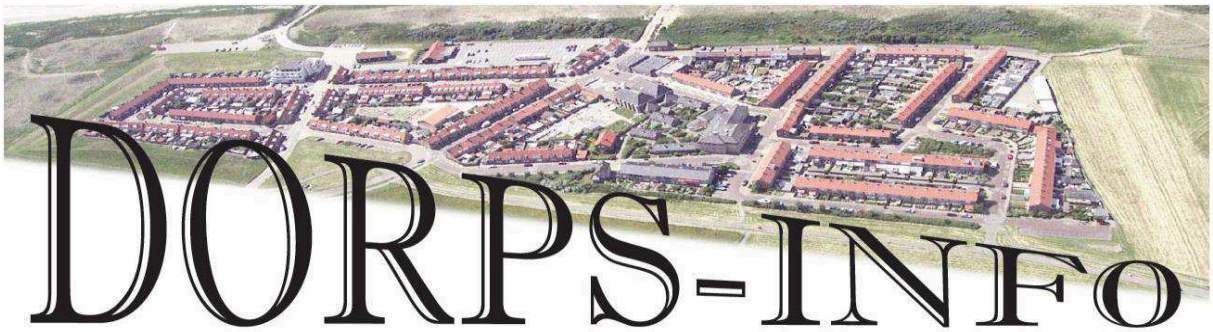

DORPS-INFO

Uitgave van HinT Ter Heijde aan Zee

Maart 2019

Ik mocht het in het vorige nummer nog wel schrijven: Waar blijft de zon. We werden op onze wenken bediend. Daar kikker je van op. En dat doe je ook als je de afrol op- of afgaat en je ziet de krokussen op het grasveldje bij de kanonnen de kop opsteken en je begroeten met een fraaie bloemenpracht. Het voorjaar is in ons land en de dagen gaan lengen. We komen uit onze huizen en gaan hopelijk genieten van veel fraaie zonnige dagen.

Onder aan de afrol staat ook weer het bekende verkiezingsbord. Wat zullen we nu weer eens gaan stemmen. Heel wat mensen hebben hun keus reeds gemaakt. Er zijn echter nog veel twijfelaars, maar ook mensen die niet gaan stemmen. Een wijze raad. Laat uw stem niet verloren gaan. Het is een kleine moeite en voor ons als Heijers is het vlakbij waar u uw stem uit kunt brengen.
Hup naar het Vrondel op 20 maart, het is zo gepiept.

Deze keer een wat kleinere uitgave dan u gewend bent. Het nieuws was op. Bij deze de oproep voor leuke dingen of anekdotes, die u meegemaakt hebt in ons dorp. Misschien zit er wel wat bij die vermeldenswaardig zijn. Zo'n stukje in de vorige editie over Roy van Eijk zegt al genoeg, dat is nieuws van de bovenste plank.
Zulke dingen willen de mensen graag lezen. Veel leesplezier. **Aart Maat**

Het aprilnummer komt uit in week 14 van 2019 en wordt bezorgd met een oplage van 330 stuks op vrijdag 5 april en digitaal met een oplage van 200 stuks op dezelfde dag verstuurd. Totale oplage is 550 stuks en er komen er steeds meer bij. Kopij en nieuws kunnen ingeleverd worden t/m 22 maart via maat@kabelfoon.nl of de brievenbus aan de van Speijkstraat 6.

Welke onderwerpen komen er aan de orde;

- Wel en wee van Ter Heijde.
- 'In het Zonnetje'
- Tal van andere wetenswaardigheden
- Omloop Ter Heijde
- Praatje met de uitvoerder Admiraal
- 60 jarig huwelijk

Agenda februari/maart

Maandag 11 maart	Ledenvergadering Dorpsver. Ter Heijde aan Zee Aanvang: 19.30 uur
Dinsdag 12 maart	Inloop uur bewoners HinT huis 10.00 – 11.00 uur Vergadering bestuur HinT. Aanvang: 13.45 uur Vergadering Werkgroep HinT. Aanvang: 19.00 uur
Zaterdag 16 maart	Bingo in het Vrondel. Aanvang: 19.45 uur Opgave via antwoordapparaat 0174244664.
Woensdag 20 maart	Provinciale Statenverkiezing in Dorpshuis het Vrondel
Zaterdag 30 maart	Boekenmarkt Irene in de Kerk van 10.00 – 12.00 uur

Wilt u als vereniging uw activiteiten kenbaar maken via deze agenda? Mail dan naar maat@kabelfoon.nl

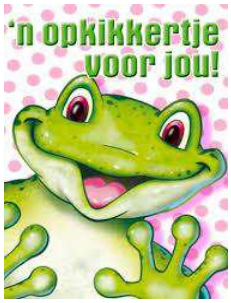

Wel en wee Ter Heijde

Graag uw medewerking om namen door te geven van personen in het dorp, waar we een kaart heen kunnen sturen. Aanleiding kan zijn: ziekenhuisopname, geboorte van een dochter of zoon, trouwerij, huwelijksjubileum en overlijden. Onze blijk van medeleven kan een steuntje in de rug en een opkikkertje zijn.
Alvast bedankt voor uw "***reactie naar de redactie".***
Meldingen graag sturen naar maat@kabelfoon.nl, of via van Speijkstraat 6

De volgende serie kaarten is de deur uit en is gepost bij;

* Geboren Stef-Jan Voois, Trompstraat 3, Trotse ouders zijn Ilse en Jan Voois. Stef-Jan is de 4e generatie Voois en allen hebben ze gewoond of wonen nog op dit adres. Proficiat met de nieuwe aanwinst.
* Mevrouw Annie vd Berg- Peters, M. de Ruijterstraat 47 werd op zaterdag 23 februari onverwachts opgenomen in het ziekenhuis, maar ook weer thuis. Gelukkig maar. We wensen haar veel sterkte toe
* Nieuwe bewoners op Arie Tukstraat 11 zijn Dave Maat en Wendy Bakker met kinderen Cady en Berry. Ze worden een fijne tijd toegewenst op ons dorp.
* Melanie vd Water, v. Luikstraat 8 heeft een fietsongeluk gehad. Van harte beterschap gewenst.
* Mart van Spronsen, Heemskerkstraat 8, kwakkelt met zijn gezondheid. Beterschap man.
* Geertje Wagemakers, Heemskerkstraat 2, heeft een opkikkertje verdiend. Sterkte.

In het zonnetje (door Aart Maat)

Eigenlijk spreekt het kopje al voor zich. Wij willen inwoners van Ter Heijde, die iets betekenen voor het dorp Ter Heijde of iets bijzonders doen, in het zonnetje zetten, of te wel in de schijnwerpers en daar d.m.v. een stukje in Dorpsinfo u van op de hoogte brengen. Kan heel divers zijn. Als u zegt, nou die man of vrouw mag wel eens in het zonnetje gezet worden, u weet de weg. Even een melding door de bus aan de van Speijkstraat 6 of maat@kabelfoon.nl.

Ik wijk voor een keer af, om niet een inwoner voor het voetlicht te halen, maar een bewoner uit Monster. Het is Leo Jagtenberg, secretaris van het bestuur van HinT. Eigenlijk een beetje een vreemde eend in de Heijdse bijt. Leo is al weer wat jaren geleden benaderd voor deze bestuursfunctie. Moest er wel een paar nachtjes over slapen, maar is toen toch over stag gegaan. De ambitie die HinT voor ogen heeft, sprak hem wel aan. Een heel grote staat van dienst voor de Gemeente Monster staat op zijn conto. Hij is de 80 jaar ruimschoots gepasseerd, maar hij blijft scherp in zijn visie en weet waar over hij praat. Een ware mentor voor de andere bestuursleden. Hij verricht veel werk achter de schermen.
Dit is in mijn ogen, zijn laatste kunstje op bestuur gebied, wat hij met volle overgave doet en daar heb ik diep respect voor, zeker gezien zijn leeftijd met daar bij toch ook de nodige gezondheidsperikelen.
Ik wist niet dat hij beroepsmilitair geweest was, dat las ik in het stukje wat hij geschreven heeft voor deze editie van de Dorpsinfo. Zijn karakteristieke kop en visionaire blik spreekt voor mij dan ook boekdelen. Hierbij zijn verhaal;

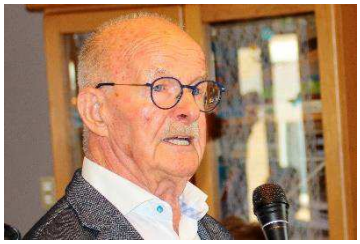

Ik voel me vereerd dat ik als niet Heijer in het zonnetje word gezet in deze Dorpsinfo . Het voelt alsof je wordt opgenomen in de dorpsgemeenschap .
Mijn ambtelijke loopbaan : 7 jaar in militaire dienst , 28 jaar leraar aan de ulo/mavo “De Morgenster en 7 jaar wethouder in de gemeente Monster .
Ik ben van voor de oorlog en geboren op Wieringen . In de oorlogsjaren woonden we op 500 meter afstand van een batterij luchtafweergeschut . Lopend op weg naar de kleuterschool moest je bij luchtgevechten in de droge sloot naast de weg gaan liggen . We woonden op een kilometer van de Waddenzeedijk. Nog heb ik beelden op mijn netvlies van brandende vliegtuigen die achter de dijk verdwenen .
Zo dicht bij de zee wonen had zijn voordelen .
In 1944 zette mijn vader lijntjes uit in de Waddenzee en aten we vaak verse vis. Als jongens gingen we krukels zoeken tussen de basaltblokken en kookten ze zelf op het grasveld ; mijn moeder wilde de lucht niet in huis hebben . Na 10 jaar verhuisden we naar de Wieringermeer en woonden we naast het landbouwbedrijf waar mijn vader bedrijfsleider was . In de vakanties werken op het land : aardappelen poten , looftrekken , aardappelen rooien , nog met de hand . Kinderarbeid ? Het was normaal en je droeg bij aan het gezinsbudget . Na de ulo zei mijn vader : “Je kunt gaan werken , maar als je onderwijzer wil worden wil ik daar nog aan bijdragen “. Mijn oudere broer had de ambachtsschool gedaan en was timmerman . De beroepskeus bestond dus uit 2 mogelijkheden . Ik had wilde ideeën : piloot , uitgezonden worden voor een groot bedrijf naar Zuid Amerika . Het werd dus de kweekschool in Alkmaar . Eenmaal voor de klas voelde ik me als een vis in het water . In september 1959 slaagde ik als volledig bevoegd onderwijzer maar moest in december eerst mijn dienstplicht vervullen bij de infanterie en opkomen in Roermond . Na de rekruten tijd zei de selectie officier dat ik in aanmerking kwam voor een officiersopleiding . Negen maanden in Ermelo de opleiding gevolgd en daarna geplaatst als docent aan de Koninklijke Militaire School in Weert . Een interessante baan en na mijn dienstplicht heb ik nog 5 jaar bijgetekend .
In 1966 startte een prot.chr. ulo in Monster en ik solliciteerde . Het net benoemde hoofd , Jan Bartelse , was een reserve officier. We spraken af in Rotterdam en het klikte . In augustus begonnen we met 37 leerlingen . Heerlijk om in zo’n beginnende school mee te sturen . In die eerste groep zat bij voorbeeld Cilia Mattheusen : een schrandere meid . Veel van de leerlingen van die eerste jaren ken ik nog bij naam . Rob Klop die in de derde klas verliefd werd op Wendy van der Linden . Dat is nooit meer over gegaan .
Ik gaf met veel plezier Nederlands , Engels en geschiedenis in de examen klassen . Vorig najaar nodigde Perry van der Meer 3 oud-collega’s en mij uit voor een rondvaart in zijn sloep door de Westlandse wateren . Zijn manier om te bedanken voor een mooie schooltijd . Twee jaar terug voegde een oud-leerlinge , inmiddels 50 , bij de kassa van de Jumbo me toe : “U was mijn favoriete leraar “. Ik smolt ! Die

kleinschalige school “De Morgenster “, waar iedere leerling gekend was , heeft veel kinderen goed begeleid in hun ontwikkeling naar volwassenheid .
In 1995 kon ik door een fusie van scholen met vervroegd pensioen . Na een half jaar werd ik gevraagd om wethouder te worden . Rem Keizer en Maarten van der Zwan hebben me bij de lokale politiek betrokken . In 1979 werd ik raadslid en in de oppositie heb ik mijn steentje bijgedragen en geageerd tegen het zelfvoldane CDA . Methylbromide en de kustlocatie waren hot items .
Mijn vrouw Aukje zei in 1982 : “Zoek voor mij maar een flatje . Als je thuis bent , zit je nog elders met je gedachten. IJlings ging ik bij de verkiezingen in 1982 op een onverkiesbare plaats staan . In 1990 , de kinderen waren inmiddels het huis uit , stemde zij ermee in dat ik me weer daadwerkelijk met de politiek ging bemoeien en werd weer gemeenteraadslid . In 1995 werd ik dus onverwacht wethouder . Ik vond het een inspannende job , maar kon wel genieten van verschillende activiteiten . In Ter Heijde mocht ik in 1996 de eerste parkeertegel leggen voor vergunninghouders . Een schoon strand had mijn bijzondere aandacht .
Ik heb verschillende bestuursfuncties bekleed en nu dus deze laatste jaren als secretaris van HinT. Het geeft me veel voldoening . Je kunt op kleine schaal iets betekenen voor het kustdorp dat ingeklemd ligt tussen de slaperdijk en de smalle duinenrij . Meewerken aan een hechtere band tussen de inwoners onderling, het verfraaien van de leefomgeving en te proberen het welbevinden te optimaliseren. Mijn vrouw en ik zijn wekelijks op het strand te vinden. Ook heb ik mooie herinneringen aan het Trompfestival in augustus 2003 . Wat een geweldige happening in en rond Ter Heijde .

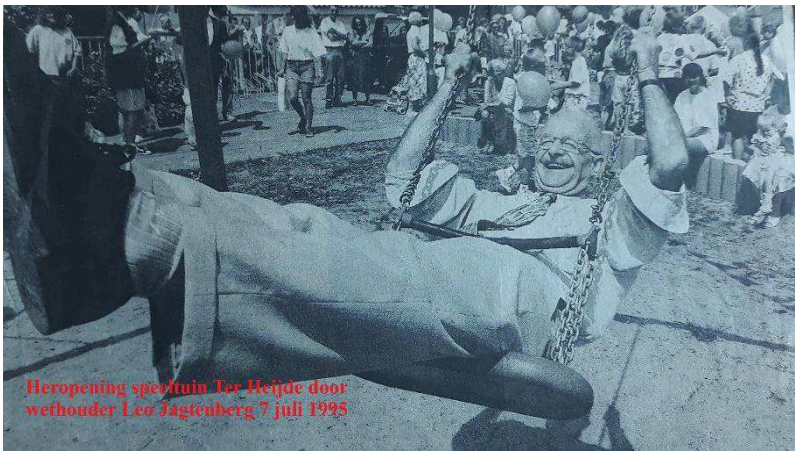
Heropening speeltuin Ter Heijde door wethouder Leo Jagtenberg 7 juli 1995

Drie maanden van tevoren vroeg de burgemeester , Bert Bouwmeester , of ik de vrijwilligers werving en hun inzet tijdens het festival op me wilde nemen . Liefst 175 vrijwilligers meldden zich aan . Op het laatste moment bedacht ik dat we geld moesten vragen voor een toiletgang . Het bracht 8000 euro op . Een kleine tegemoetkoming in het financiële tekort .
Eind jaren zestig , begin jaren zeventig , heb ik genoten van het optreden van Maarten Storm .Hij woonde in de Trompstraat . Ik heb minimaal twee keer zijn verhaal over de geschiedenis van Ter Heijde aan de hand van prachtige dia’s aangehoord . Hij kon boeiend vertellen in zijn zangerige Heijdse tongval over het leven hier in vroegere tijden . Ik vraag me af of niet ergens geluid- en beeldfragmenten bewaard zijn gebleven . Ik ga Aart vragen of hij hier misschien werk van kan maken. Het materiaal zou prachtig gebruikt kunnen worden tijdens open monumentendag of bij de open dag van de KNRM .

Leo hartelijk dank voor je bijdrage, het geeft een goed beeld van je leven in een notendop. Ik wil je bedanken voor je inzet voor ons bestuur en voor het dorp. Ik noemde het je laatste kunstje, het is meer om het maar eens in militaire termen te zeggen, een huzarenstukje geworden.
Wij hopen nog lang van je diensten gebruik te kunnen maken in het Heijdse en wensen jou en je vrouw Aukje het allerbeste toe.

60 jarig Huwelijk (door Aart Maat) Dit komt niet veel voor in ons dorp, dat een echtpaar 60 jaar is getrouwd. Het diamanten echtpaar Gré en Jaap van der Meer wonen op de Karel Doormanweg 13 en ook al weer 55 jaar op hetzelfde adres. Dacht zo ga gewoon ff een bakkie doen en een fotootje maken voor de Dorpsinfo. Was gezellig en deze bijna tachtigers zien er nog heel vitaal uit voor hun leeftijd. Het

huis is gebouwd in 1955 en in opdracht gebouwd door de familie Korteland. In 1964 hebben Gré en Jaap het gekocht en wonen er nog steeds met veel plezier in. Het echtpaar heeft het in de loop der jaren het straatbeeld drastisch zien veranderen. In het begin een grote bloei van middenstanders, zoals 2 kruideniers, slager, groenteboer en snackbar. Even tussendoor een opmerking van Jaap uit z'n luie stoel, dat ik in januarinummer van 2018, toch wel een slip of the pen gemaakt had. Ik had toen alle middenstanders van het dorp genoemd en niet zijn toko. Niet expres natuurlijk, maar ik zag deze branche toentertijd over het hoofd en krijg nu de mooie gelegenheid omdat recht te zetten. In de begin jaren was Jaap melkboer op Loosduinen, maar toen dit niet meer aantrekkelijk was, is hij rijinstructeur geworden en heeft dat tot een paar jaar geleden nog gedaan. M.a.w. hij was op zeker een middenstander van ons dorp. Ere wie ere toekomt.

De grote dag was op 25 februari en een gezellig feest hebben ze op 23 februari gevierd te midden van hun kinderen, familie en bekenden.
We wensen ze nog vele mooie jaren toe in ons dorp en hopen dat dit kwieke paar nog jarenlang voor elkaar gespaard mag blijven.

Omloop Ter Heijde aan Zee (door Aart Maat)

De grote dag van deze omloop is op vrijdag 10 mei en wordt al weer voor de 13 keer georganiseerd in ons dorp en is eigenlijk niet meer weg te denken uit de Heijdse samenleving. Een grote happening met heel veel lopers van groot tot klein. In de regio staat het bekend als de kind vriendelijkste loop, wat komt omdat er van alles georganiseerd wordt op het grasveld aan de Trompstraat met draaimolen, springmatras en popcorn uitgifte en dat allemaal gratis en vindt gretig aftrek bij de jeugd. Zo ook de fraaie medaille die elk deelnemertje krijgt en de mooie prijzen die gewonnen kunnen worden met als hoofdprijs een sportieve fiets.

De senioren staan ook te trappelen om te starten en worden verwend met een mooi parcours dwars door de duinen en over het strand. Het zijn vooral de kenmerkende Heijdse natuur en weerselementen die het hem doen. Vaak hoor je dan ook, ***" je krijgt het hier niet cadeau ",*** maar het geeft wel heel voldoening als je de finish gepasseerd bent.
De organisatie heeft besloten om aan de loop een goed doel te verbinden. Deze was niet moeilijk te vinden in het Heijdse en alom werd gekozen voor het Strandgoed Logies & Respijt Huis aan de Arie Tukstraat 2, wat in 2016 is geopend. Een logeerhuis waar mensen met een lichamelijke beperking en/of een lichte vorm van dementie kunnen logeren zodat hun mantelzorger even tijd voor zichzelf heeft om te ontspannen of om te herstellen van een operatie of ziekte.

Van iedere senioren deelnemer doneert de Omloop Ter Heijde € 1,00 aan dit goede doel.

Toen ik een kijkje nam op 17 februari op de homepage, stond dat de inschrijving online begint op 1 maart en dat we nog 82 dagen te gaan hebben voor deze grote happening van start gaat.
Neem een kijkje op de fraaie website van de Omloop; www.omloopterheijde.nl en meldt u aan.

De Admiraal (door Aart Maat)

De bouw van het appartementencomplex verloopt gestaag, de contouren van de 1e 2 etages zijn nu duidelijk zichtbaar. Ik heb de stoute schoenen aangedaan en ben op bezoek gegaan bij de uitvoerder om over de stand van zaken te vragen. Door de jongste bediende, die ik bij het hek zag rondscharrelen, werd ik op het bouwterrein toegelaten en ging hij op zoek naar de uitvoerder. Hij wist niet dat ik hem volgde via de trap de steiger op. Was ook helemaal niet de bedoeling. Kreeg direct op mijn kop van de uitvoerder toen hij me in het oog kreeg en zeker zo zonder helm op.

Ik was zo als wel meer voor komt een beetje te bijdehand voor mijn leeftijd en werd subiet buiten de hekken geleid, waar we het gesprek konden vervolgen.
De naam van de uitvoerder is Rens , een echte Westlander uit Wateringen, een enthousiaste jonge kerel, die van wanten weet. Hij meldde, dat de bouw op schema ligt. Is wel moeilijk om af en toe op tijd aan materialen te komen en ook wel eens een probleem om voldoende personeel te contracteren.
Maar hij mag niet klagen en vindt het een schitterend bouwwerk en is trots dat hij aan de realisatie mag meewerken. Op mijn vraag; " Klopt het dat er nog een appartement te koop staat ". Moest hij beamen dat dit waar was, maar zat daar niet over in de war, omdat er nog zat gegadigden geïnteresseerd zijn.
"Komt wel goed" zei hij resoluut. " Wie wil hier nu niet wonen op deze unieke plek zo dicht bij het strand ". Hij zou als fervent kitesurf liefhebber wat graag zo dicht bij de zee willen wonen en is dan ook vaak jaloers als Paul van Dreams, zo uit z'n huis met de surfplank richting strand gaat.
Dat zou hij zelf ook wel willen. Vanuit je eigen huis hup de zee op. Wie weet wil zijn baas Weboma hem wel sponsoren. De planning van de realisatie blijft onveranderd en zal in januari 2019 zijn en de verwachting is dat de bewoners er een maandje later in gaan wonen.
Ik bedankte Rens voor zijn tijd om even met mij te praten, maar het afscheid ging niet zonder een foto van hem te maken. Ik zei tegen hem, laten we het voor het spandoek van Weboma doen. Je weet nooit wat het voor je opbrengt als je directeur de Dorpsinfo onder ogen krijgt. Straks ben je misschien wel een echte Heijer. Zo ging ik weer huiswaarts met in gedachten. Je moet blijven dromen over je idealen en dat het toch wel heel apart is, dat ik zelf zo dicht bij het strand woon. Merk ik vaak als ik mensen spreek op vakantie en me dan met jaloerse blikken aankijken als ik zeg dat ik een paar honderd meter van strand woon. Waar de meeuwen schreeuwen, daar ben ik geboren, daar voel ik me thuis.

Inloop uur bewoners

Het Inloop uur is elke 2e ***dinsdagmorgen van de maand van 10 tot 11 uur*** *in het* Hint- huis Duinhof 8. Zonder afspraak, dus vrijblijvend kunt u langskomen. De eerst volgende keer is op dinsdag 12 maart. De koffie staat klaar!! Voor de wat vertrouwelijke zaken kunt u desgewenst een afspraak maken met Helen Korteland, 0614257950. Een afvaardiging van de werkgroep komt dan, indien u dat wenst, bij u langs.

Dorpsinfo is een uitgave van Stichting HinT. Bezorging huis aan huis in Ter Heijde aan Zee en digitale verspreiding maximaal 10 x per jaar. Totale oplage 550 stuks
Eindredactie: Aart Maat, v. Speijkstraat 6 Ter Heijde. 0651098805/maat@kabelfoon.nl

Vrijwillige bijdrage t.b.v. onkosten Dorpsinfo, via bank; t.a.v. HinT NL33INGB0006674384 of geld in een enveloppe doen en in de brievenbus van de v. Speijkstraat 6 deponeren

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Stokdijkkade 2
2671 GW Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			19-0043350	
CONTACTPERSOON		AFDELING/TEAM	DOORKIESNUMMER	DATUM VERZONDEN
N.W.T. van Benthem		Beleid	(0174) 672 976	27 MAART 2019

ONDERWERP
Van inspraak naar participatieverordening

Geachte raad,

Met deze brief informeren wij u over een aantal ontwikkelingen met betrekking tot kaderstelling voor participatie en stellen wij u een werkwijze voor om actief betrokken te zijn op dit vlak.

Participatieverordening
Op 6 november 2018 is de motie "inspraak- en participatieverordening" aangenomen waarbij u het college verzoekt zo snel mogelijk een verordening op te stellen en in ieder geval voordat majeure participatie van start gaat. In de beantwoording van de motie heeft het college aangegeven, dat totdat de participatieverordening opgesteld is, de raad actief betrokken wordt bij majeure participatietrajecten. Het college is namelijk met u van mening dat de huidige inspraakverordening (uit 2004) aan actualisatie toe is. Enerzijds om gesteld te staan voor de invoering van de Omgevingswet, die gemeenten uitdaagt om participatie in bredere zin toe te passen, anderzijds om recht te doen aan de doelstellingen uit het Westlandprogramma (zoals "Westland daagt uit"), die breder zijn dan de Omgevingswet en ook het sociaal domein betreffen. Eind 2019 zal de Gemeentewet worden gewijzigd om bredere inzetbaarheid van participatie, waaronder right to challenge, mogelijk te maken. De VNG zal daarvoor aan het einde van het jaar met een modelverordening komen over de betrokkenheid van inwoners bij verschillende beleidsfasen. Dit is een opportuun moment om een participatieverordening op te stellen. In de voorbereiding tot een participatieverordening willen wij u actief betrekken door middel van de Integrale raadswerkgroep Omgevingswet.

Omgaan met initiatieven
In de praktijk raken vooral complexe initiatieven veel beleidsvelden van de gemeente. Vele gemeenten worstelen daarmee. Om het afwegen van initiatieven ambtelijk makkelijker te maken en daarmee tot een goed integraal antwoord te komen is een proces ontwikkeld voor alle type initiatieven. Dit bestaat uit een intakeproces dat eenvoudige initiatieven afhandelt en complexere doorgeleidt naar de Initiatieven Tafel Westland. Eén tafel waarop alle complexe initiatieven worden afgewogen. Dit ligt in lijn met de door uw raad aangenomen motie op 6 november 2018. In het proces zal een initiatiefnemer worden uitgenodigd om het initiatief zelf toe te lichten. Momenteel bevinden wij ons in de oefenfase. Als deze tafel zijn toegevoegde waarde heeft laten zien, gaan we met dit proces in een pilot 'live'. We hopen dat dit aan het begin van het tweede

kwartaal zal zijn. Inwoners en ondernemers kunnen overigens, net zoals in de huidige situatie, initiatieven indienen en hoeven niet te wachten tot de Initiatieven Tafel Westland in werking is. Tot een nieuw initiatievenproces gereed is, nemen we initiatieven nog in behandeling zoals voorheen, waaronder via het Bedrijven en Omgevingscontact centrum (BOCC) van de gemeente.

Afwegen van initiatieven
Voor het juist afhandelen van initiatieven is enerzijds een goed proces onontbeerlijk. Anderzijds is een afwegingskader nodig om keuzes in het proces te kunnen maken. Momenteel is dat het huidige beleid, verordeningen en bestemmingsplannen. In de praktijk bemerken we dat het doorontwikkelen van een integraal afwegingskader nodig is. Een afwegingskader dat bijdraagt aan het afwegen van beleidsonderwerpen onderling, daar waar het met elkaar concurreert, bijvoorbeeld op ruimtegebruik of doelgroepen. Inwoners kunnen input leveren via enquetes en via een klankbordbijeenkomst meedenken over het afwegingskader en de ontwerp-omgevingsvisie Deze doorontwikkeling gaat hand in hand met het ontwikkelen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan die voor de nieuwe omgevingswet noodzakelijk zijn. Met deze instrumenten willen wij nog meer dan voorheen richting geven aan keuzes die in de praktijk gemaakt moeten worden.

Right to challenge
Right to challenge is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Ter stimulering wordt de Gemeentewet aangepast, een modelverordening van de VNG ontwikkeld en is er een routeplanner voor de implementatie opgesteld. De ambtelijke organisatie heeft hiervan kennis genomen en is op verschillende punten aan de slag met de voorbereidingen. Zo zult u het proces van omgaan met initiatieven en het opstellen van kaders ook herkennen in deze routeplanner. Ook wordt gekeken of initiatieven die binnenkomen passen in het beeld van right to challenge.

Actieve betrokkenheid raad
Met alle ambtelijke voorbereidingen komt nu ook het moment dat de raad actief betrokken zal worden. Dit jaar zal de integrale raadswerkgroep Omgevingswet een aantal keer bijeenkomen. Diverse thema's zullen hier de revue passeren zoals: de omgevingsvisie, het omgevingsplan, omgaan met initiatieven (waaronder right to challenge), kaders voor participatie ter voorbereiding van de participatieverordening. Wij hopen dat u als raad actief deelneemt aan deze raadswerkgroep en daarmee uw input levert en richting aangeeft. Nog voor de zomer zal deze werkgroep geraadpleegd worden over de elementen die de raad terug zou willen zien in een participatieverordening.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

From: Griffie
Sent: 27 Mar 2019 13:43:32
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboeken FW: Nieuwe petitie om door te laten: "Geen polenhotel aan Arckelweg in Poeldijk" in uw petitieloket

---

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: Stichting petities.nl [mailto:webmaster@petities.nl]
Verzonden: woensdag 27 maart 2019 13:31
Aan: Griffie; nederland@petities.nl
Onderwerp: Nieuwe petitie om door te laten: "Geen polenhotel aan Arckelweg in Poeldijk" in uw petitieloket

Geachte bemensing van petitieloket Westland,

Er is een nieuwe petitie binnengekomen voor u om door te laten. U kunt nu controleren of deze petitie voldoet aan de eisen. Is de petitie aan de juiste ontvanger gericht? Is het misschien een speciale petitie met extra eisen voor ondertekeningen? Dit kunt u eventueel navragen bij de petitionaris. Ook kunt u de petitionaris inhoudelijk advies geven voor u de petitie open zet. De petitionaris is te bereiken op arckelweg@hotmail.com .

U voorkomt veel onnodige e-mails van lezers als u kleine spelfoutjes in de tekst herstelt. Zolang u de essentie en de stijl van de petitie niet verandert worden verbeteringen door iedereen gewaardeerd. Ook kunt u zinnen of zinsdelen verplaatsen zodat de beschrijving van de afzenders in de eerste, constateringen in de tweede en het verzoek in de derde onderdeel staan.

De petitie heeft wel een subdomein nodig. Dat is de kortst mogelijke beschrijving zonder spaties of leestekens. Dit wordt het korte adres voor ondertekenaars om door te vertellen over de telefoon, op radio en tv, in gesprek, via twitter en dergelijke. Formuleer het bij voorkeur positief (veiliger, groener, mooier, beter, ander, etc.) en concreet (behoud, stop, red, verander, pas aan, etc.)

De petitie kunt u vinden in uw overzicht van uw petitieloket of op

https://petities.nl/petitions/geen-polenhotel-aan-arckelweg-in-poeldijk/edit

DE PETITIE

Wij

De direct omwonenden, leden van de diverse sportverenigingen bij Verburch en ouders van kinderen die hier geregeld zelfstandig (langs) komen.

constateren

Dat er een noodzaak is voor huisvesting van arbeidsmigranten in het Westland maar dat de gekozen lokatie ongeschikt is in verband met:
- veiligheid van fietsende kinderen naar sportverenigingen en scholen
- overlast richting bewoners, sporters en bezoekers van verenigingen
- verkeersdrukte en -veiligheid bij N464 en Arckelweg richting Poeldijk
- te klein oppervlak volgens ontwikkelkader migrantenhuisvesting
- niet voldoen aan bestemmingsplan van sportactiviteiten bij Verburch
- uitstraling van belangrijkste aanrijroute Poeldijk

en verzoeken

De gemeente op zoek te gaan naar een alternatieve lokatie voor de huisvesting van arbeidsmigranten en deze plek beschikbaar te houden voor uitbreiding van sportaccomodaties om het toenemend aantal inwoners van Poeldijk te blijven faciliteren.

EINDE

Dank u wel voor het gebruiken van Petities.nl!

met vriendelijke groet,

de webmaster namens Stichting Petities.nl

Wilt u onze hulp of ons advies? U kunt ons bijvoorbeeld inhuren voor een workshop, een 24/7 hotline, mailings aan de burgers in onze database, analyses en meer. Telefoon 020-7854412 of e-mail webmaster@petities.nl.

From: Griffie
Sent: Wednesday, April 03, 2019 9:19:11 AM
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboeken FW: Nieuwe petitie om door te laten: "Renbaan Lange Broekweg geen geschikte locatie voor huisvesting Arbeidsmigranten!" in uw petitieloket

---

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: Stichting petities.nl [mailto:webmaster@petities.nl]
Verzonden: dinsdag 2 april 2019 21:15
Aan: Griffie; nederland@petities.nl
Onderwerp: Nieuwe petitie om door te laten: "Renbaan Lange Broekweg geen geschikte locatie voor huisvesting Arbeidsmigranten!" in uw petitieloket

Geachte bemensing van petitieloket Westland,

Er is een nieuwe petitie binnengekomen voor u om door te laten. U kunt nu controleren of deze petitie voldoet aan de eisen. Is de petitie aan de juiste ontvanger gericht? Is het misschien een speciale petitie met extra eisen voor ondertekeningen? Dit kunt u eventueel navragen bij de petitionaris. Ook kunt u de petitionaris inhoudelijk advies geven voor u de petitie open zet. De petitionaris is te bereiken op langebroekweg@gmail.com .

U voorkomt veel onnodige e-mails van lezers als u kleine spelfoutjes in de tekst herstelt. Zolang u de essentie en de stijl van de petitie niet verandert worden verbeteringen door iedereen gewaardeerd. Ook kunt u zinnen of zinsdelen verplaatsen zodat de beschrijving van de afzenders in de eerste, constateringen in de tweede en het verzoek in de derde onderdeel staan.

De petitie heeft wel een subdomein nodig. Dat is de kortst mogelijke beschrijving zonder spaties of leestekens. Dit wordt het korte adres voor ondertekenaars om door te vertellen over de telefoon, op radio en tv, in gesprek, via twitter en dergelijke. Formuleer het bij voorkeur positief (veiliger, groener, mooier, beter, ander, etc.) en concreet (behoud, stop, red, verander, pas aan, etc.)

De petitie kunt u vinden in uw overzicht van uw petitieloket of op

https://petities.nl/petitions/renbaan-lange-broekweg-geen-geschikte-locatie-voor-huisvesting-arbeidsmigranten/edit

DE PETITIE

Wij

De omwonenden, ondernemers en alle verkeersdeelnemers (w.o, fietsers, wandelaars en (vracht)auto's).

constateren

Dat deze locatie volkomen ongeschikt is om de volgende redenen:

Onvoldoende ontsluiting om het extra verkeer van 288 arbeidsmigranten veilig te kunnen verwerken.

Belemmering doorstroming op de N213, Provinciale hoofdweg door Westland.

Vergroting onveiligheid voor fietsers, naar schoolgaande kinderen en wandelaars.

Belemmering reconstructie tuinbouw voor minimaal 10 jaar.

Mogelijk overlast door teveel bewoners op kleine oppervlakte.

en verzoeken

Het College van de Gemeente Westland, ondanks de hoge nood om huisvesting te realiseren, deze locatie af te wijzen en beter geschikte locaties aan te wijzen. Want wie is er verantwoordelijk voor onvermijdelijke verkeersslachtoffers en overlast? Zijn er dan niet betere 'ge□soleerde' glastuinbouwlocaties beschikbaar die juist geen belemmering zijn voor de herstructurering van de glastuinbouw? Wij menen van wel!!

EINDE

Dank u wel voor het gebruiken van Petities.nl!

met vriendelijke groet,

de webmaster namens Stichting Petities.nl

Wilt u onze hulp of ons advies? U kunt ons bijvoorbeeld inhuren voor een workshop, een 24/7 hotline, mailings aan de burgers in onze database, analyses en meer. Telefoon 020-7854412 of e-mail webmaster@petities.nl.

From: Griffie
Sent: Thursday, April 04, 2019 11:36:18 AM
To: Info
Cc:
Subject: graag inboeken FW: maaibeleid
Attachments: Onkruid in kassen Westland.pdf

Van: KNNV afdeling Delfland [mailto:afdelingdelfland@knnv.nl]
Verzonden: donderdag 4 april 2019 10:26
Aan: Griffie
Onderwerp: maaibeleid

Geachte dames en heren,

Bijgaand een rapport voor de gemeenteraad en B&W ter ondersteuning van de discussie rond het thema Maaibeleid in de gemeente Westland.

Dit rapport staat ook op onze site

https://www.knnv.nl/afdelingDelfland/westland

Onder de titel Onkruid in de kas, 2018

Graag ontvang ik van u een bericht van ontvangst.

Met vriendelijke groeten
Geert van Poelgeest
voorzitter KNNV afdeling Delfland
06 - 33 00 17 42

afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
www.facebook.com/KNNV-afdeling-Delfland-524367307641359/
twitter.com/KNNVafdDelfland
www.instagram.com/knnvafdelingdelfland/

Wij beschermen de natuur in Delfland.
Geef ons draagvlak met je lidmaatschap

Onkruid in kassen Westland

C.J. Nonhof

KNNV afdeling Delfland

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
http://twitter.com/#!/KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland

Inhoud

1 Inleiding 3
2 Soortenlijsten 3
3 Oorsprong soorten 6
4 Discussie en conclusies 7
4.1 Pluis van Akkerdistel in de kas 7
4.2 Herkomst van de soorten en verspreiding 7
5 Verantwoording 8

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2018
Referentie: C.J. Nonhof, Onkruid in kassen Westland, KNNV afdeling Delfland, 2018
Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1 Inleiding

Bij het nieuwe recreatieterrein Poelzone tussen Monster en ’s-Gravenzande is een tuinder met veel overlast door Akkerdistel. Ook heeft hij een keer de pluizen van deze plant door de kas zien zweven. Alle reden dus voor hem om aan de bel te trekken om de bestrijding van distels aan de orde te stellen. De oorsprong van de Akkerdistel en de oplossing had men snel gevonden. De Poelzone met wilde planten ligt langs de kassen en daar moet veel vaker gemaaid worden.

Akkerdistel in de kas

Akkerdistel is de meest bezwaarlijke soort in de kas, omdat het er zoveel zijn en omdat die de teelt in de schaduw stelt. Dat het er zoveel zijn, komt doordat voor de bestrijding is gefreesd. Eigenlijk is wel bekend dat kleine stukjes wortel weer tot nieuwe planten uitgroeien. We geven Akkerdistel dus geen speciale plaats in deze studie. Bovendien kunnen we door te kijken naar alle soorten de oorsprong van de onkruiden beter lokaliseren.

Bij dit soort plagen loont het de moeite om er eens rustig naar te kijken. We hebben daarom een inventarisatie gedaan naar alle wilde planten in de kas. Eerder in het jaar is een inventarisatie van de Poelzone gedaan, zie de link, en het is dus mogelijk om de soortenlijsten te vergelijken. In de Bijlage Opnames graslanden van die studie is in de tweede kolom ook het ingezaaide mengsel te zien.

In 2017 is de eerste inventarisatie gedaan en is een aanbeveling voor het beheer gegeven, zie de link.

2 Soortenlijsten

In de kas zijn 25 soorten gevonden. Alle soorten worden verspreid door verslepen aan schoenen, banden en in wielkasten. Acht soorten worden ook door de wind verspreid, omdat zij pluis aan de zaden hebben of omdat de spore zo licht is (Heermoes). Eén soort heeft bessen die door vogels gegeten worden.

De Gehoornde klaverzuring was de meest voorkomende ongewenste plant; dit is een verwilderde tuinplant.

Tabel: Soorten in de kas met hun verspreidingswijze.

Soort	Verspreiding
Akkerdistel	verslepen; wind
Basterdwederik (G)	verslepen; wind
Bleekgele droogbloem	verslepen; wind
Bosveldkers	verslepen
Canadese fijnstraal	verslepen; wind
Donkere vetmuur	verslepen
Gehoornde klaverzuring	verslepen
Gewone hoornbloem	verslepen
Gewone melkdistel	verslepen; wind
Grote weegbree s.l.	verslepen
Harig knopkruid	verslepen
Heen	verslepen
Heermoes	verslepen; wind
Jakobskruiskruid s.l.	verslepen; wind
Klein hoefblad	verslepen; wind
Klein kruiskruid	verslepen; wind
Kleine brandnetel	verslepen
Kleine majer	verslepen
Paardenbloem	verslepen; wind
Paarse dovenetel s.s.	verslepen
Ruw beemdgras	verslepen
Straatgras	verslepen
Veldsla	verslepen
Vogelmuur	verslepen
Zwarte nachtschade s.s.	verslepen; vogels

De soorten in de Poelzone zijn geïnventariseerd op zes locaties van 25 m^2 en daarbij is ook de hoeveelheid genoteerd in een code. De soorten die overeenkomen met die in de kas zijn in geel gemarkeerd. Deze zes zijn overigens algemeen in heel het Westland. Ze zaten niet in het zaadmengsel dat in de Poelzone is ingezaaid.

Tabel: Soorten en hoeveelheden op zes locaties in de Poelzone

Nederlandse naam	1	2	3	4	5	6
Gewoon duizendblad	+	1	+		2m	1
Ruige zegge	+					
Gewone margriet	+	1	1	1	1	1
Akkerdistel	+	+	+	2b	+	1
Groot streepzaad	+	1	1	+	1	1
Kamgras	+	1	1	2m		
Kropaar	2a	2a	2b	2a	2a	2m
Rietzwenkgras	r					
Rood zwenkgras s.s.	2a		2a	2a		2a
Glad walstro	1	1	1	1	1	1

Nederlandse naam	1	2	3	4	5	6
Bermooievaarsbek	+					
Gestreepte witbol	2a		2m	1	2m	
Witte dovenetel	+					
Gewone rolklaver	+		+	1	2m	1
Riet	1			1		
Smalle weegbree	1	1	1	2m	1	2a
Zilverschoon	+			1	+	+
Scherpe boterbloem	+	1	1	+	1	
Grote ratelaar	+	+		+	1	
Ridderzuring	r	r				r
Goudhaver	2a	1	2a		2m	2a
Klein hoefblad	1	2a				
Knoopkruid	2a	2a	2b	1	+	2a
Zachte dravik s.l.	1	1	1	1	2m	2m
Gewone paardebloemen	r	r		+	+	
Wikke (G)	+	+		+		
Grote vossenstaart		r				
Gewoon reukgras		1		1		
Kruldistel		r				
Gewone hoornbloem		+		+	+	
Peen		+			+	
Slipbladige ooievaarsbek		+				
Zachte haver		+				
Gewoon biggenkruid		r				
Engels raaigras		1	2a	2a	2m	2m
Hopklaver		1				
Karwijvarkenskervel		+				
Ruw beemdgras		2m	2m	2m	2m	
Veldzuring		+				
Boerenwormkruid		1				
Rode klaver		2a	+	1	2b	2a
Jakobskruiskruid s.l.		+				
Luzerne			+			
Kleine klaver			+	1	1	
Kluwenhoornbloem				+	+	
Kruipende boterbloem				+		
Vicia sativa subsp. segetalis				+		
Glanshaver					1	
Heermoes					+	
Zachte ooievaarsbek					+	
Gewone berenklauw					1	
Gewone pastinaak					+	
Veldbeemdgras					r	2a

Nederlandse naam	1	2	3	4	5	6
Vogelwikke					+	1
Ringelwikke					+	
Beemdlangbloem						2m
Timoteegras s.s.						1

B	Totale bedekking in proefvlak	Bedekking
r	< 5%	1 exemplaar
+	< 5%	2 – 5 exemplaren
1	< 5%	6 – 50 exemplaren
2m	< 5%	> 50 exemplaren
2a	5 – 12 %	Willekeurig aantal exemplaren
2b	13 – 25 %	
3	26 – 50 %	
4	51 – 75%	
5	76 – 100%	

3 Oorsprong soorten

De meerderheid van de soorten in de kas komen dus niet uit de Poelzone, want die groeien daar niet. Omdat de zes gemeenschappelijke soorten in de kas en in de Poelzone zoveel voorkomen in heel het Westland, is de Poelzone als bron ook twijfelachtig. Ze kunnen op beide plaatsen net zo goed ergens anders vandaan komen.

Het is mogelijk om de soorten wilde planten te sorteren op de plek waar zij zich thuis voelen. Sommige staan graag in het water en andere in graslanden. Soorten houden zich niet altijd precies aan onze indeling en daarom komen in de tabel ook breuken voor. Ook is niet voor elke soort een indeling gemaakt; er zijn van 22 van de 25 soorten voldoende gegevens bekend.

Indicatie	Aantal	%
Graslanden	3,6	16
Houtige vegetaties	1,5	7
Pioniersvegetaties	14,9	68
Ruigten	1,6	7
Verlandingsvegetaties	0,3	1
Watervegetaties	0,0	0

Op de kale grond in de kas proberen alle soorten of zij een plaats kunnen veroveren. Het heel snel vinden en benutten van kale grond is voorbehouden aan de pioniersoorten. Op den duur worden zij overvleugeld door de soorten die zich thuis voelen in de andere vegetaties. De oorsprong van de pionierplanten ligt in de bebouwde kom van Monster en

’s-Gravenzande. Daar groeien tussen de straatstenen Straatgras, Canadese fijnstraal, Klein kruiskruid, Gewone melkdistel, Bleekgele droogbloem, Kleine majer, Donkere vetmuur, Grote weegbree en Harig knopkruid. De verwilderde tuinplant Gehoornde klaverzuring komt daar ook vandaan.

4 Discussie en conclusies

4.1 Pluis van Akkerdistel in de kas

Om te beginnen de waarneming dat het pluis gesneeuwd heeft in de kas. De waarneming zelf is niet omstreden, maar wel het idee dat het om de Akkerdistel zou gaan. Er staan niet voldoende Akkerdistels in de buurt om dit mogelijk te maken. Bovendien is het zaad van Akkerdistel minder mobiel dan veel gedacht wordt, omdat het zaadje aan het pluis door zijn gewicht verre verspreiding moeilijk maakt.

Er is wel elke zomer een sneeuwtapijt van pluis van de Canadapopulier te zien; ook ver van de bomen. Dit is veelal loos pluis zonder zaad waardoor het heel lang in de lucht blijft hangen; dit is wel waarneembaar als een soort sneeuw. Het geeft deze boom de bijnaam Kapokboom.

Bloeiwijze van Canadapopulier met pluis en een sneeuwtapijt door de pluis

4.2 Herkomst van de soorten en verspreiding

Meer dan de helft van alle soorten in de kas hebben geen pluis en die zijn dus door de deur naar binnen gekomen. De soorten die wel door lucht kunnen, hebben ook de route via de deur tot hun beschikking. Voor beide routes worden in de kas geen belemmeringen opgeworpen.

Voor de soorten die de kas en de Poelzone gemeen hebben, geldt dat beide locaties geïnfecteerd zijn door bronnen elders in het Westland. Geen van de soorten die in de Poelzone zijn ingezaaid, hebben de kas weten te bereiken. Wegnemen van de bron in de Poelzone laat dus de hoofdroute van de infectie intact.

De grootste bron van de wilde planten in de kas, met name de pionierplanten, is de verharding in de bebouwde kom van Monster en ‘s-Gravenzande. Dat geldt ook voor soorten die zich meer thuis voelen in plantsoenen en bermen, maar die hebben ook de bermen langs de infrastructuur van het Westland nog extra tot hun beschikking.

5 Verantwoording

We zijn dank verschuldigd aan de heer Van Vliet, de eigenaar van de kas. We mochten van hem de kas inventariseren en hij heeft extra informatie gegeven over het onderhoud. Aad van Uffelen heeft de foto’s van het onkruid gemaakt.

Wij sturen je zonder kluitje het riet in.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen
en te beschermen. De KNNV maakt je wegwijs in de natuur.

KNNV vereniging voor veldbiologie

www.knnv.nl/afdelingDelfland

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			19-0063476	0
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
A. Kleijn		Beleid	(0174) 673 431	27 MAART 2019

ONDERWERP
Schriftelijke mededeling verklaring van geen bedenkingen Maasdijk nabij 53A te Maasdijk

Geachte raad,

Conform het Protocol procesafspraken ruimtelijke procedure: omgevingsvergunning met grote buitenplanse afwijking van het bestemmingsplan met verklaring van geen bedenking melden wij dat in de vergadering van burgemeester en wethouders van 26-03-2019 besloten is om de ontwerp verklaring van geen bedenkingen voor de aanvraag omgevingsvergunning Maasdijk nabij 53A te Maasdijk (W-AV-2018-1786) van 29-03-2019 tot en met 09-05-2019 ter inzage te leggen op grond van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 3.12 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

De aanvraag omgevingsvergunning betreft het bouwen van een bedrijfshal met een kantoor, een uitrit en overkapping met parkeervoorzieningen op het perceel Maasdijk nabij 53 A te Maasdijk, kadastraal bekend als NWK01, sectie F, nummer 6624. De aanvraag is in strijd met het vigerende bestemmingsplan "Honderdland fase 2" voor wat betreft de functieaanduidingen bedrijf tot en met categorie 2 en bedrijf tot en met categorie 3.1. Het bedrijf Van Daalen Vastgoed B.V. is namelijk een bedrijf in categorie 3.2. De aanvraag is voorzien van een ruimtelijke onderbouwing, waarin ingegaan wordt op de van toepassing zijnde toetsaspecten voor een afwijking van het bestemmingsplan. Hierbij zijn tevens de van toepassing zijnde beleidskaders aangaande ruimtelijke ontwikkelingen aangehaald.

De huidige bedrijfshal van Van Daalen Vastgoed B.V. is gevestigd op Oudedijk 7A te Maasdijk. De bedrijfshal ligt gevestigd binnen de herstructurering van de ontsluitingsweg van Honderdland fase 2. Zolang de bedrijfshal op dit perceel gevestigd is kunnen de werkzaamheden ten behoeve van de ontsluitingsweg niet worden vervolgd.

ALG HS 001

Verplaatsing bedrijfshal

Door de bedrijfshal te verplaatsen naar het perceel Maasdijk nabij 53A te Maasdijk kunnen de werkzaamheden weer opgepakt worden en kan het terrein van Honderdland fase 2 gereed worden gemaakt voor gebruik.

Het plangebied bestaat uit drie verschillende milieucategorieën. Bij het deel van het plangebied wat het dichtst bij de woningen ligt, zijn bedrijven tot en met een categorie van 2 toegestaan. In het deel daarnaast bedrijven tot en met de categorie 3.1. Het laatste deel van het perceel heeft de gewenste categorie, namelijk bedrijven tot en met categorie 3.2. Om af te wijken van de milieucategorieën is een onderzoek naar de mogelijke hinder uitgevoerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat op basis van de aspecten geluid, geur, stof en gevaar het bedrijf geen hinder oplevert voor de naastgelegen woningen.

Gedurende de ter inzage periode van zes weken, te rekenen vanaf de dag na de datum van publicatie (= dagtekening van deze gemeentelijke informatiepagina's), ligt het ontwerp ter inzage en kan op afspraak worden ingezien bij het Omgevingscontactcentrum. Hiervoor kunt u bellen tijdens kantooruren op telefoonnummer 14 0174. Raadsleden hebben de mogelijkheid om technische vragen te stellen aan de griffie die deze vragen zal doorsturen naar de betreffende afdeling.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, / de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends

19-0063476

JONGERENRAAD
WESTLAND

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Raad van de gemeente Westland
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			G19-000903	

CONTACTPERSOON	CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
C. Wortelboer	Griffie	(0174) 673 047	11-04-2019

ONDERWERP
Aanbieden advies Jongerenraad inzake zebrapad Bleijenburg

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u het advies voor een nieuw Zebrapad op de kruising Bleijenburg-Hohorst te De Lier opgesteld door de Jongerenraad Westland. Het advies is vastgesteld in de vergadering van de Jongerenraad op woensdag 10 april.

De jongerenraad verzoekt de gemeenteraad dit advies te bestuderen en te agenderen voor besluitvorming.

Hoogachtend,

Kevin Klinkspoor,
Voorzitter Jongerenraad

GRF 007

Jongerenraad Westland

Een nieuw Zebrapad

Kruising Bleijenburg-Hohorst, De Lier

8-4-2019

Commissie verkeersveiligheid
Stefan Cornelisse
Shannon Gregoire
Bram Geurds

Bleijenburg-Hohorst

De situatie

Jongerenraadslid Stefan Cornelisse heeft samen met gemeenteraadslid Cor van der Mark een tijdlang de kruising Bleijenburg-Hohorst (foto 1) geobserveerd en hebben het volgende geconcludeerd.

De Bleijenburg wordt door een deel van De Lier gebruikt om De Lier in en uit te komen hierdoor rijdt er veel verkeer over deze kruising. Het is al heel lang bekend dat het verkeer komend vanaf de brug regelmatig te snel rijdt. Op foto 2 ziet u dat de weg vanaf de brug tot de kruising een lang stuk is met een hoogteverschil hierdoor maken auto's vaak snelheid. De flat zorgt ervoor dat het verkeer elkaar pas op het laatste moment kan zien (zie foto 3 en 4). Het van rechts komende verkeer vanaf Hohorst heeft voorrang maar krijgt dat vaak niet doordat het verkeer elkaar niet ziet door de flat en doordat het verkeer dat vanaf de brug aankomt rijden te vaak te hard rijdt.

Het plaatsen van een bord die bij te hard rijdend verkeer een rode smiley krijgt en bij de verkeer dat de juiste snelheid heeft een groene smiley krijgt, had wel effect op de snelheid van de auto's maar niet zodanig dat het probleem was opgelost. Het bord is nu weg en de auto's rijden weer met de zelfde snelheid als eerst

Bij de observatie zag Stefan ook de lastige oversteek van de stoep van de Hohorst naar de stoep naast de voetbalkooi. Deze oversteek wordt veel gebruikt door kinderen die naar de voetbalkooi gaan en door mensen die hun glas en plastic weggooien in de containers die naast de voetbalkooi staan. De kinderen die van de Hohorst oversteken naar de voetbalkooi komen soms rennend achter de flat vandaan. De auto's zien de kinderen dan pas op het laatste moment en moeten hard remmen. Op de volgende pagina's staan alle foto's van het kruispunt.

Mogelijke oplossingen

- Er kan een zebrapad geplaatst worden om het te hard rijdend verkeer een signaal te geven dat ze zachter moeten gaan rijden en om het veiliger te maken voor de overstekende kinderen. Om het zebrapad te plaatsen moet de drempel verder van het kruispunt af worden geplaatst. Hierdoor moeten auto's ook eerder remmen waardoor ze meer tijd hebben om het verkeer van rechts aan te zien komen. De drempel waar het om gaat ziet u op foto 5.
  De kosten worden voor het aanleggen geschat rond de 7000 euro.

- Er kan een gevaarlijkkruispuntbord geplaatst worden om auto's een signaal te geven dat het kruispunt gevaarlijk is. Hierdoor kunnen automobilisten voorzichtiger over het kruispunt gaan rijden. Het gevaarlijkkruispuntbord zorgt er niet direct voor dat automobilisten zachter gaan rijden. Wij kunnen ons ook voorstellen dat er mensen zijn die elke dag over het kruispunt rijden hun snelheid niet gaan aanpassen.
  De kosten voor het neerzetten van het bord worden geschat rond de 175 euro.

- Het bord die je snelheid meet en smiley's laat zien kan weer opgehangen worden om het verkeer te laten zien dat ze te hard rijden. Dit zorgt er weer niet direct voor dat het verkeer
  zijn snelheid aanpast. Er zijn natuurlijk mensen die zich er niets van aan trekken en te hard blijven rijden.
  De kosten van het plaatsen van een smileybord worden geschat rond de 7000 euro.

- Er kan van het kruispunt ook nog een voorrangskruispunt gemaakt worden met haaientanden. Waarbij het verkeer dat vanuit de Hohorst rijdt moet stoppen. De hoeveelheid auto's die vanaf de brug aankomen rijden is meer dan vanaf de Hohorst dus voor de doorstroming is het naar onze mening geen optie om de haaientanden op de Bleijenburg te plaatsen. Daarbij biedt het geen oplossing voor het oversteken.
  De kosten van het aanleggen van haaientanden worden geschat rond de 600 euro.

- Als laatste kan de drempel op foto 5 nog verhoogd worden hierdoor wordt het verkeer direct gedwongen om te remmen omdat anders hun bumper beschadigt raakt.
  De kosten voor het verhogen van de drempel worden geschat rond de 6000

De bovenstaande geschatte kosten zijn door een ambtenaar gemaakt. De ambtenaar heeft rekening gehouden met wettelijk verplichte verkeersbesluiten procedures en de kosten daarvan zijn al in de bovenstaande kosten verwerkt.

Het advies

De jongerenraad adviseert om in ieder geval een zebrapad aan te leggen hierdoor kan men veiliger oversteken en automobilisten zullen voorzichtiger het kruispunt naderen. Er kan ook nog worden nagedacht over het verhogen van de drempel dit lijkt ons de meest effectieve manier om de automobilisten te dwingen hun snelheid te minderen wanneer ze het kruispunt naderen.
De kosten lijken hoog voor het verhogen van de drempel maar op het moment dat er op die plek al mensen bezig zijn een zebrapad aan te leggen dan is het een kleinere moeite om de drempel ook te verhogen. De kosten van het verhogen van de drempel zullen minder zijn, omdat er in de berekening van die kosten er geen rekening is gehouden dat men al bezig is met het aanleggen van een zebrapad.

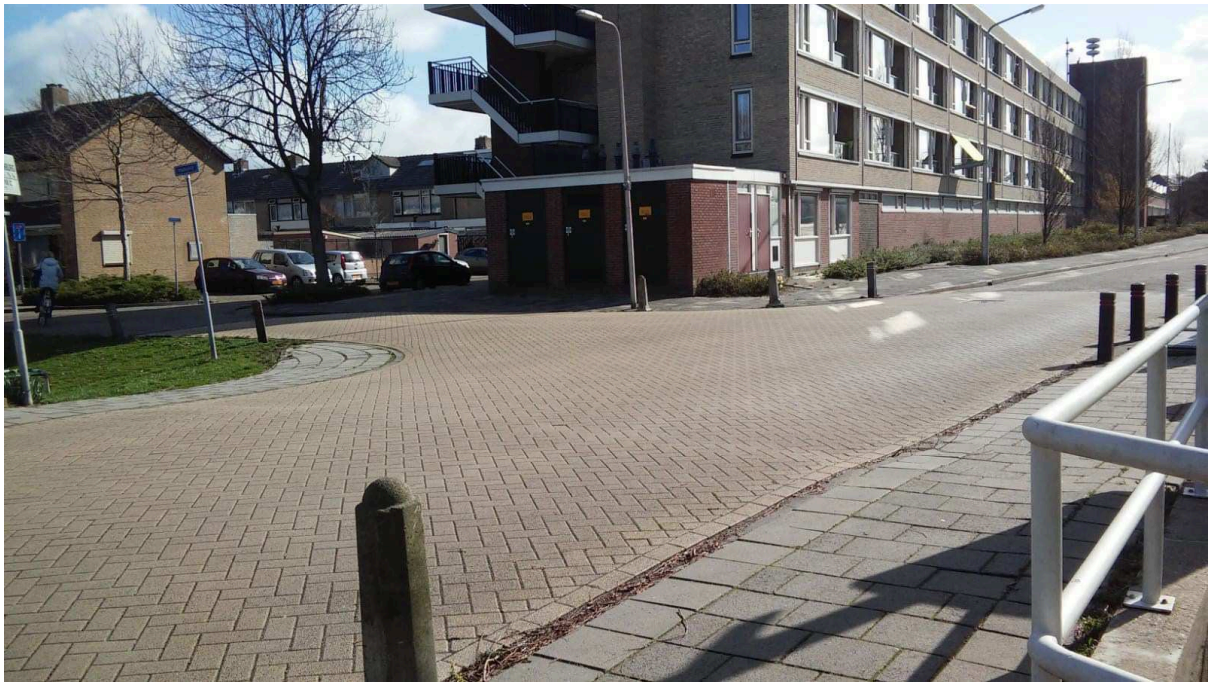

Foto 1:Op deze foto ziet u het kruispunt waar het over gaat. Je ziet hier ook de flat die ervoor zorgt dat het verkeer dat aan de voorzijde van de flat aan komt rijden en het verkeer dat van rechts, achter de flat vandaan komt elkaar niet kan zien.

Foto 2: Deze foto is vanaf de Bleijenburg brug gemaakt in de verte ziet u het kruispunt. Doordat er een hoogte verschil is en de straat een lang stuk geen kruispunt tegen komt, gaat het verkeer te snel rijden.

Foto 3: Op deze foto ziet u dat er nog steeds geen zicht is op het verkeer en/of de mensen die mogelijk van achter de flat vandaan komen. Het verkeer heeft op dit punt meestal nog veel vaart en kan niet op tijd stoppen voor rechts.

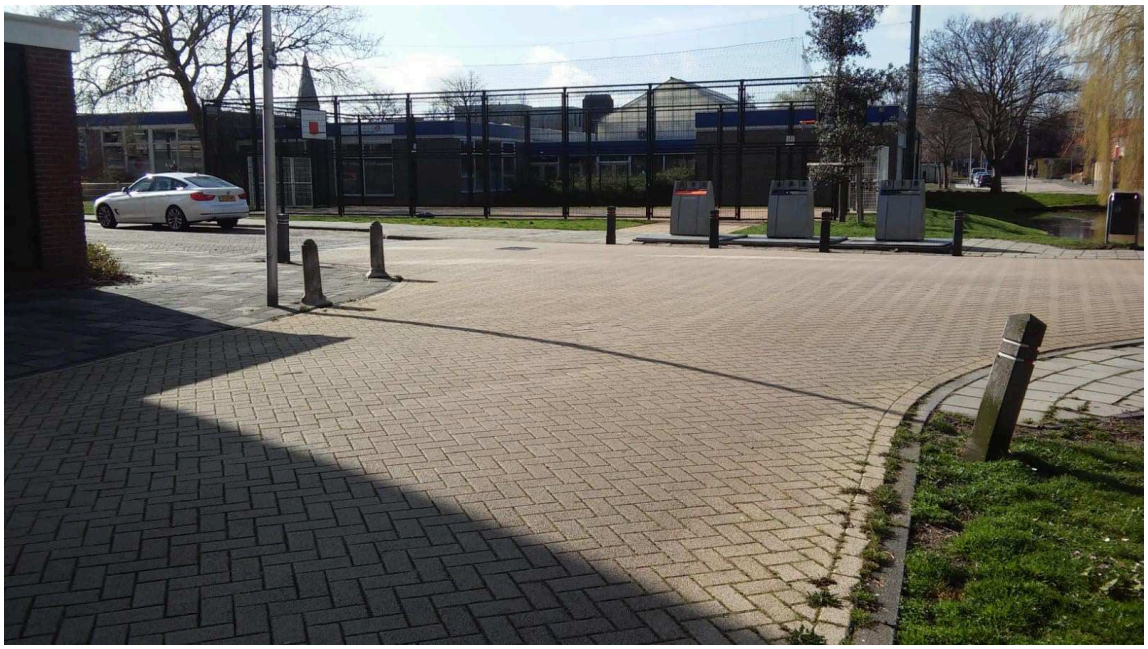

Foto 4: Deze foto is gemaakt vanuit het perspectief van het verkeer dat achter de flat vandaan komt (Hohorst). Hier heb je ook geen zicht op het verkeer dat van links komt.

Foto 5: De jongerenraad adviseert om deze drempel een stuk naar links te verplaatsen en het zebrapad rechts van de drempel te plaatsen.

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
13 maart 2019

Ons kenmerk
TRE/U201900171
Lbr. 19/011

Telefoon
070 373 8393

Bijlage(n)
1

Onderwerp
Wijzigingswet Open Overheid (Woo)

Samenvatting

Op 2 januari 2019 is de Wijzigingswet Wet Open Overheid (Woo) bij de Tweede Kamer ingediend. De Woo beoogt de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door overheden te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. In de Wijzigingswet worden aanpassingen voorgesteld van het initiatiefwetsvoorstel Woo zoals dat sinds 2016 bij de Eerste Kamer ter behandeling voorligt. Naar verwachting zal het wetsvoorstel dit jaar door het parlement worden aanvaard.

VNG op hoofdlijnen positief, harde voorwaarde is compensatie gemeenten voor uitvoeringskosten
De VNG heeft eerder aangegeven het eens te zijn met het uitgangspunt van de Woo: het bevorderen van de actieve openbaarheid van overheidsinformatie. Over de uitvoerbaarheid en de kosten waren echter zorgen.

De VNG heeft met de initiatiefnemers van de Woo, de andere koepels en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in 2018 overleg gevoerd over mogelijke verbeteringen in het wetsvoorstel. De resultante daarvan is de Wijzigingswet Woo.

Met dit wetsvoorstel zijn de zorgen over de uitvoerbaarheid en de kosten voor een aanzienlijk deel weggenomen, omdat tegemoet is gekomen aan de belangrijkste kritiekpunten van gemeenten. Uit de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) van de Woo blijkt bovendien dat de kosten in vergelijking met het oorspronkelijke voorstel sterk zijn gereduceerd.

De VNG is daarom op hoofdlijnen positief over de Wijzigingswet Woo.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Het VNG-bestuur heeft wel als voorwaarde gesteld dat het Rijk op basis van artikel 2 Financiële-verhoudingswet gemeenten compenseert voor de uitvoeringskosten.

De belangrijkste verbeteringen voor de uitvoering zijn:
- het vervallen van de verplichting om een online informatieregister in te richten (registerplicht),
- het in scope terugbrengen van de verplichte actieve openbaarmaking van documenten, en
- het faseren van de uitvoering van deze verplichting.

Daarnaast wordt het regime van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen onder de Wob onder de Woo goeddeels gecontinueerd.

Meerjarenplan
In plaats van het register zal het ministerie van BZK een Meerjarenplan opstellen waarin staat hoe bestuursorganen hun digitale informatie duurzaam toegankelijk maken. De komende tijd zal de VNG werken aan de opstelling van een deelplan gemeenten ten behoeve van dit Meerjarenplan.

Uitvoeringstoets
VNG Realisatie stelt een uitvoeringtoets op om de impact op de gemeentelijke organisatie en de meerkosten van de Woo in beeld te brengen. Gemeenten kunnen bijdragen aan dit onderzoek. Ambtenaren kunnen zich daarvoor aanmelden bij de projectleider Laura van Essen (Laura.Essen@vng.nl).

Archieven op orde
Het op orde brengen van digitale informatie wordt voor de gemeente urgent als randvoorwaarde om de Woo uit te voeren. Om gemeenten hierbij te ondersteunen is onlangs het VNG project *Digitale Archieven op orde* van start gegaan. Het doel daarvan is gemeenten en archiefinstellingen inzicht te geven hoe zij de digitale archieffunctie kunnen verbeteren, ontwikkelingen kunnen versnellen en praktisch toepasbaar te maken. VNG Realisatie zal invoeringsscenario's opstellen. Ook kunnen gemeenten praktijkvoorbeelden delen en gebruik maken van toolkits, een kennisbank en informatiebijeenkomsten.

Informatieve bijeenkomst
Op 10 april a.s. organiseert VNG Realisatie in Utrecht een informatieve bijeenkomst over de gewijzigde Woo, en met name de informatiekundige gevolgen daarvan. De doelgroep bestaat uit ambtenaren (DIV-ers, ICT-ers etc.) die te maken hebben met de informatiekundige kant van het openbaar maken van documenten in het kader van de Woo. Zij kunnen zich daarvoor opgeven bij Tim Kies (Tim.Kies@vng.nl).

Aan de leden

Datum
13 maart 2019

Ons kenmerk
TRE/U201900171
Lbr. 19/011

Telefoon
070 373 8393

Bijlage(n)
1

Onderwerp
Wijzigingswet Open Overheid (Woo)

Geacht college en gemeenteraad,

Op 2 januari 2019 is de Wijzigingswet Wet Open Overheid (Woo) bij de Tweede Kamer ingediend. In dit wetsvoorstel worden aanpassingen voorgesteld van het initiatiefwetsvoorstel Woo zoals dat sinds 2016 bij de Eerste Kamer ter behandeling voorligt.
De Woo beoogt de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door overheden te verplichten zo veel mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. De Wijzigingswet Woo ligt momenteel ter advisering voor bij de Raad van State (RvS). Na ontvangst van het advies van de RvS zal de Tweede Kamer het wetsvoorstel in behandeling nemen. Naar verwachting zal het wetsvoorstel dit jaar door het parlement worden aanvaard.

De VNG heeft eerder aangegeven het eens te zijn met het uitgangspunt van de Woo: het bevorderen van de actieve openbaarheid van overheidsinformatie. Over de uitvoerbaarheid en de kosten waren echter zorgen. De VNG heeft met de initiatiefnemers van de Woo, de andere koepels en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in 2018 overleg gevoerd over mogelijke verbeteringen in het wetsvoorstel. De resultante daarvan is de Wijzigingswet Woo. Met dit wetsvoorstel zijn de zorgen over de uitvoerbaarheid en de kosten voor een aanzienlijk deel weggenomen, omdat tegemoet is gekomen aan de belangrijkste kritiekpunten van gemeenten. Uit de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) van de Woo blijkt bovendien dat de kosten in vergelijking met het oorspronkelijke voorstel sterk zijn gereduceerd.

De VNG is daarom op hoofdlijnen positief over de Wijzigingswet Woo. Bij de instemming met het wetsvoorstel heeft het VNG-bestuur wel als voorwaarde gesteld dat het Rijk op basis van artikel 2

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

van de Financiële-verhoudingswet gemeenten compenseert voor de uitvoeringskosten. De komende maanden voert VNG Realisatie een uitvoeringstoets uit. Mede op basis van de uitkomsten daarvan gaat de VNG in overleg met de minister over de compensatie voor gemeenten.[1]

Leeswijzer
In deze ledenbrief wordt u geïnformeerd over de voorgestelde aanpassingen van de Woo. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de achtergrond en voorgeschiedenis van de Woo en de Wijzigingswet Woo (par. 1), de belangrijkste bezwaren van de VNG tegen de Woo en de wijze waarop daarin in de Wijzigingswet Woo wordt tegemoetgekomen (par. 2), de uitkomsten van de MKBA en de uitvoeringstoets die zal worden opgesteld om de (financiële) gevolgen voor gemeenten in beeld te brengen (par. 3), en projecten van VNG Realisatie en het Meerjarenplan gemeenten (par. 4). Afgesloten wordt met een conclusie (par. 5) en meer informatie over het vervolgtraject.

1. Achtergrond en voorgeschiedenis van de Woo en Wijzigingswet Woo

Het initiatiefwetsvoorstel Woo is op 5 juli 2012 ingediend bij de Tweede Kamer. De Woo beoogt de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door overheden te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. De Woo is op 19 april 2016 door de Tweede Kamer aangenomen. Bij de behandeling in de Eerste Kamer in 2016 rezen vervolgens vragen naar de impact van de Woo op onder andere decentrale overheden.
Het onderzoeksbureau ABDTOPConsult heeft in opdracht van het ministerie van BZK in 2016 en 2017 twee quickscans uitgevoerd over de Woo. ABD concludeerde dat de kosten van de Woo hoog zijn, de uitvoerbaarheid problematisch en dat er onduidelijkheid is over de interpretatie van een aantal wetsartikelen.

In het Regeerakkoord 2017 is afgesproken dat het nieuwe kabinet gaat onderzoeken ‘hoe de verruiming van openheid gestalte kan krijgen zonder hoge kosten voor de organisatie en uitvoering’ en dat het kabinet daartoe in overleg treedt met de initiatiefnemers van de Woo.[2] Bezien zou moeten worden hoe de Woo uitvoerbaar kan worden gemaakt om daarmee recht te doen aan de kritiek van de departementen, decentrale overheden en de inhoud van de impactanalyse van ABDTOPConsult. Om het overleg de ruimte te geven, is de behandeling van de Woo in de Eerste Kamer tijdelijk opgeschort.

Het overleg tussen de minister en de initiatiefnemers van de Woo heeft gedurende het grootste deel van 2018 plaatsgevonden. Parallel daaraan hebben de initiatiefnemers overleg gevoerd met de VNG, IPO en UvW en met het ministerie van BZK. Daarin bleek bereidheid van de zijde van de initiatiefnemers om tegemoet te komen aan de bezwaren van de koepels tegen de Woo. Vanwege de relatie met de Archiefwet 1995 in de Woo is ook het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) aangehaakt. Met de minister, de koepels en de initiatiefnemers zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de instemming van de koepels met aanpassingen van de Woo.

[1] Zie: https://vng.nl/onderwerpenindex/recht/wet-openbaarheid-van-bestuur-wob/nieuws/vng-op-hoofdlijnen-positief-over-gewijzigd-voorstel-woo.
[2] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2017/10/10/regeerakkoord-2017-vertrouwen-in-de-toekomst.

Het overleg met de initiatiefnemers heeft geleid tot aanpassingen in het wetsvoorstel. Deze aanpassingen zijn neergelegd in een voorstel voor de Wijzigingswet Woo (een novelle), die op 2 januari 2019 bij de Tweede Kamer is ingediend. [3] Tevens is een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) uitgevoerd naar de kosten en baten van de Woo, inclusief de door de initiatiefnemers voorgestelde Wijzigingswet.[4] Uit de MKBA blijkt dat de Wijzigingswet de uitvoeringskosten aanzienlijk omlaag brengt. De precieze consequenties per organisatie, waaronder gemeenten, moeten dit jaar echter duidelijk worden op basis van uitvoeringstoetsen.[5]

2. Bezwaren tegen de Woo en aanpassingen in de Wijzigingswet Woo

2.1 Algemeen

De VNG heeft sinds 2016 aangegeven het eens te zijn met de uitgangspunten van de Woo nu deze de actieve openbaarheid van bestuur wil bevorderen. De VNG had echter grote zorgen over de uitvoerbaarheid, de kosten en de druk die het wetsvoorstel legt op het democratisch besluitvormingsproces. Voor de VNG golden in elk geval de volgende struikelpunten ten aanzien van de Woo:

1. Het online informatieregister is onuitvoerbaar en leidt tot onaanvaardbaar hoge kosten;
2. Er is een welhaast onbeperkte plicht tot actieve openbaarmaking van stukken;
3. Er mag geen inperking van de vrijheid van gedachtewisseling plaatsvinden (de 'beleidsintimiteit');
4. De reikwijdte van de huidige Wob wordt uitgebreid naar de koepels van medeoverheden en dat vormt een ontoelaatbare inbreuk op de autonomie van deze private instellingen.

Samenvattend zijn de initiatiefnemers met de Wijzigingswet Woo als volgt aan deze bezwaren tegemoetgekomen:

2.2 Het online informatieregister vervalt en wordt vervangen door een Meerjarenplan duurzame toegankelijkheid en contactfunctionarissen

De oorspronkelijke Woo verplicht overheden een online raadpleegbaar register in te richten, waarop alle informatie binnen 14 dagen geplaatst moet worden. In de novelle vervalt het register en wordt vervangen door:

a) de verplichting van de minister van BZK om een Meerjarenplan gericht op verbetering van de informatiehuishouding voor de hele overheid op te stellen en uit voeren;

b) de aanstelling van contactfunctionarissen die burgers wegwijs moeten maken in de overheidsinformatie.

Ad a: Meerjarenplan duurzame toegankelijkheid

In de Wijzigingswet Woo worden bestuursorganen verplicht om maatregelen te treffen om hun digitale informatie duurzaam toegankelijk te maken (artikel 6.1). Het betreft hier geen nieuwe verplichting maar een verwijzing naar bestaande verplichtingen in het kader van de Archiefwet 1995

---

[3] Kamerstukken II 2018/19, 35112, nr. 2. Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?id=2019Z00027&dossier=35112.

[4] Zie: https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/rapporten/2018/11/02/mkba-concept-aanpassing-wet-open-overheid.

[5] Zie ook: https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2019/01/02/aanbiedingsbrief-bij-het-rapport-mkba-concept-aanpassing-wet-open-overheid.

(o.a. regels ten aanzien van overzicht hebben van de informatiestromen, metadatering van informatie en bewaren in e-depotvoorzieningen). De minister van BZK wordt verplicht om in overeenstemming met de minister van OCW een Meerjarenplan aan te bieden aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer over de wijze waarop alle bestuursorganen hun digitale informatie duurzaam toegankelijk maken (artikel 6.2). Het Meerjarenplan moet een stimulans vormen om de informatiehuishouding van de overheden op orde te brengen teneinde de vindbaarheid en ontsluiting van informatie te verbeteren. Het hebben van informatie in goede, geordende en toegankelijke staat is een randvoorwaarde om aan de actieve openbaarheid gestalte te kunnen geven. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de overheden hierin in variërende mate tekortschieten.

Zowel Rijk als de koepels hebben naar aanleiding van de oproep uit de motie-Veldman[6] (2016) daartoe projecten in gang gezet om de informatiehuishouding op orde te brengen, die in het kader van de Woo verder getrokken kunnen worden. Het Rijk heeft reeds een eerste Meerjarenplan voor wat betreft de Rijksdepartementen opgesteld. Het gaat hierbij om een opgave waarbij een inzet van lange adem benodigd is (8 jaar).

De minister heeft met de koepels van medeoverheden afgesproken dat de koepels een jaar de tijd hebben (tot de zomer van 2019) om met een gelijksoortig plan te komen. Tevens is afgesproken dat bij de totstandkoming en uitvoering van het Meerjarenplan het ministerie van BZK en de koepels zullen samenwerken en van elkaars ervaring gebruik maken. In dat kader wordt samengewerkt aan pilots en aan de ontwikkeling van deelplannen.

De gewijzigde Woo stelt een adviescollege in dat de minister van BZK adviseert en rapporteert over de uitvoering van het Meerjarenplan voor het Rijk en de medeoverheden. De minister van BZK zal de Tweede Kamer en Eerste Kamer jaarlijks een rapportage over de voortgang van de uitvoering aanbieden. Het is de bedoeling dat in dit adviescollege ook een of meer deskundigen zitting hebben die afkomstig zijn van/betrokkenheid hebben bij het decentraal bestuur. Met de minister is afgesproken dat de koepels meewerken aan de rapportage door het adviescollege.

De opstelling en uitvoering van het Meerjarenplan voor de gemeenten moet haalbaar worden geacht. In het kader van het VNG project *Digitale Archieven op orde is er* een knelpunten- en versnelpuntenanalyse opgesteld en er wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de implementatie. Voorts gaat in 2019 het project *Actieve Openbaarheid* van start dat zich richt op het opdoen van ervaring met actieve openbaarheid en vervroegde overbrenging naar de Archiefbewaarplaats. Deze initiatieven kunnen, tezamen met de adviezen uit de uitvoeringstoets (zie hierna), als basis dienen voor formulering van het Meerjarenplan dat in 2020 van start gaat.

Ad b: Aanstelling contactpersoon

Daarnaast wordt de registerplicht vervangen door de verplichting voor bestuursorganen om een of meer contactpersonen aan te wijzen die vragen van burgers kunnen beantwoorden over de beschikbaarheid van overheidsinformatie (artikel 4.6 Wijzigingswet Woo). Uit de toelichting blijkt dat hierbij niet zozeer aan een functionaris moet worden gedacht, maar eerder sprake is van een rol die op verschillende plaatsen in de organisatie kan worden belegd. Hierbij moet worden gedacht aan de afhandeling van korte vragen van burgers. Leidt de beantwoording van de vraag tot een verzoek

[6] Zie: Kamerstukken II 2015/16, 34 106, nr. 16, https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vk4lo8jkmkx2.

om een groot aantal documenten, dan kan worden opgeschaald naar de procedure voor het afhandelen van een Wob-verzoek.

2.3 De verplichte actieve openbaarmaking van stukken is in scope teruggebracht en mag gefaseerd plaatsvinden

In de Woo wordt een aantal informatiecategorieën limitatief opgesomd die verplicht op eigen initiatief van het bestuursorgaan openbaar gemaakt moeten worden (artikel 3.3). Voor gemeenten geldt dat sommige informatiecategorieën reeds actief worden openbaar gemaakt of makkelijk openbaar te maken zijn. Andere categorieën zullen meer inspanning vragen. De initiatiefnemers erkennen dat bestuursorganen de tijd moeten krijgen om hun werkprocessen aan te passen om het verplicht actief openbaar maken van de in de wet opgenomen categorieën informatie te realiseren. Daarom komt er een ministeriële regeling waarin de verplichte actieve openbaarmaking voor bepaalde bestuursorganen en voor bepaalde categorieën informatie gefaseerd wordt voorgeschreven. Daarnaast kan voor bepaalde documenten een uitzondering worden gemaakt op de twee weken termijn voor actieve openbaarmaking (artikel 10.2). Tot slot geldt de verplichting tot openbaarmaking niet voor documenten die zijn vastgesteld of ontvangen voordat de verplichting in werking is getreden (artikel 10.2a).

De categorieën zijn in de Wijzigingswet Woo deels in scope teruggebracht (artikel 3.3):

Informatiecategorieën	**Toelichting**
1 Wet- & regelgeving	□ wetten en andere algemeen verbindende voorschriften □ overige besluiten van algemene strekking □ ontwerpen van wetten, andere algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking waarover een extern advies is gevraagd
2 Organisatiegegevens	□ inzicht in de organisatie en werkwijze van het bestuursorgaan, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen □ de bereikbaarheid van de organisatie en haar onderdelen en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend
3 Raadstukken	□ Vergaderstukken en verslagen van de Kamers en de verenigde vergadering der Staten-Generaal en hun commissies, provinciale staten, gemeenteraden en algemene besturen van waterschappen, en hun commissies, inclusief ter behandeling ingekomen stukken
4 Bestuursstukken	□ agenda's, besluiten en besluitenlijsten van vergaderingen van de ministerraad, gedeputeerde staten, colleges van burgemeester en wethouders en dagelijkse besturen van waterschappen.

5 Stukken van adviescolleges	□ adviezen van adviescolleges of -commissies, alsmede de adviesaanvragen en –voorstellen
6 Convenanten	□ convenanten, beleidsovereenkomsten en andere soortgelijke afspraken van de organisatie met een of meer wederpartijen
7 Jaarplannen en -verslagen	□ jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen inzake de voorgenomen uitvoering van de taak of verantwoording van die uitvoering. Jaarplannen inclusief begroting. Alleen het jaarplan en jaarverslag van de organisatie als geheel valt onder de verplichting
8 Wob-verzoeken	□ de inhoud van de schriftelijke ´Wob´ verzoeken , van de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en, behoudens bij gehele afwijzingen, de daarbij verstrekte informatie
9 Onderzoeken	□ Op verzoek van een bestuursorgaan ambtelijk of extern opgestelde, voornamelijk uit feitelijk materiaal bestaande onderzoeken naar de wijze van functioneren of ter voorbereiding of evaluatie van beleid, inclusief uitvoering, naleving en handhaving
10 Beschikkingen	□ Beschikkingen behoudens uitzonderingen
11 Klachten	□ Schriftelijke oordelen in klachtprocedures over gedragingen van de organisatie

<u>PLOOI</u>

De minister van BZK krijgt de bevoegdheid om uniforme regels voor de publicatie van actief openbaar gemaakte documenten voor te schrijven (Artikel 3.3 lid 8). Bedoeling is dat een centrale voorziening wordt ingericht: het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) dat door het agentschap KOOP (Kennis- en Exploitatiecentrum voor Officiële Overheidspublicaties) zal worden beheerd. KOOP beheert thans de centrale voorziening voor elektronisch bekendmakingen DROP. Het gebruik van PLOOI zal vooralsnog alleen verplicht worden voor de Rijksoverheid. Gemeenten kunnen hiervan ook gebruik maken.

2.4 Het waarborgen van de beleidsintimiteit blijft in stand

Het regime van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen onder de Wob wordt onder de Woo goeddeels gecontinueerd. Ondanks dat de Woo opsomt wat geen persoonlijke beleidsopvatting is, betekent dit niet dat per definitie meer informatie dan onder de Wob openbaar moet worden gemaakt. Nog steeds zullen alleen objectieve gegevens openbaar moeten worden gemaakt. Daarmee wordt aangesloten bij de huidige jurisprudentie van de bestuursrechter over

artikel 11 Wob. Dit bleek al uit het wetsvoorstel zoals aanhangig bij de Eerste Kamer. In de toelichting bij de Wijzigingswet Woo is op verzoek van de VNG explicieter tot uitdrukking gebracht dat het bestaande regime van kracht blijft.

Daarnaast wordt een nieuwe uitzonderingsgrond in de Woo opgenomen die het goed functioneren van de overheid beschermt (artikel 5.1 lid 2 sub i Wijzigingswet Woo). Hiermee wordt de Wob-jurisprudentie op dit punt, over artikel 10 lid 2 sub g Wob, gecodificeerd. Deze uitzonderingsgrond kan ook bij gemeenten aan de orde zijn. Dit speelde bijvoorbeeld bij een onderzoek van de lokale Rekenkamer in Utrecht naar de bouw en exploitatie van het Muziekpaleis Tivoli Vredenburg. Ten behoeve van het onderzoek had de Rekenkamer interviews met diverse personen afgenomen. Door openbaarmaking van de gespreksverslagen zou de Rekenkamer onevenredig worden benadeeld in zijn werkwijze als controlerend bestuursorgaan van de gemeente. Openbaarmaking zou de medewerking aan onderzoeken als deze niet bevorderen, terwijl gesprekken met betrokkenen wel een belangrijke informatiebron vormen. De Rekenkamer mocht de openbaarmaking van de verslagen van de gesprekken met een beroep op artikel 10 lid 2 sub g Wob weigeren.[7] Deze lijn kan met de genoemde uitzonderingsgrond onder de Woo worden gecontinueerd.

2.5 De koepels gaan niet vallen onder de reikwijdte van de Woo

De initiatiefnemers hebben de uitbreiding van de reikwijdte van de Wob naar de koepels (VNG, IPO, Unie van Waterschappen) geschrapt. Deze wijziging is gemotiveerd met het argument dat de hoeveelheid openbare informatie door de uitbreiding van de reikwijdte niet noemenswaardig zal toenemen, terwijl die uitbreiding voor de koepels wel grote organisatorische consequenties heeft.

2.6 Openbaarheid overige informatie: eigen afweging van de gemeente

In de Wijzigingswet Woo worden verder een aantal technische wijzigingen geregeld en verduidelijkingen aangebracht. De belangrijkste daarvan zijn de herformulering van de artikelen 3.1 en 5.3 Woo.

Artikel 3.1 Wijzigingswet Woo geeft bestuursorganen de opdracht om bij de uitvoering van hun taak uit eigen beweging in ieder geval informatie over het beleid voor eenieder openbaar te maken, indien dit zonder onevenredige inspanning of kosten redelijkerwijs mogelijk is, tenzij met de openbaarmaking geen redelijk doel is gediend. Dit artikel bevat hiermee een inspanningsverplichting voor overheden om informatie actief openbaar te maken. De bepaling bevat ten opzichte van het huidige artikel 8 Wob geen nieuwe verplichtingen en brengt daarmee geen aan de Woo toe te rekenen extra kosten mee. Het artikel is opnieuw geformuleerd naar aanleiding van de quickscan van ABDTOPConsult waarin de bepaling zo werd gelezen dat alle niet in artikel 3.3 Woo genoemde documenten eveneens binnen twee weken openbaar moesten worden gemaakt. Dit zou tot hoge kosten leiden.

In artikel 5.3 Woo werd in de quickscan van ABDTOPConsult de verplichting gelezen om alle overheidsinformatie na vijf jaar actief openbaar te maken. De kosten van de invoering van de Woo zouden zo tot grote hoogte stijgen. De initiatiefnemers hebben, om misverstanden te voorkomen, het artikel geherformuleerd. Bestuursorganen zijn gehouden *bij een verzoek om informatie* die ouder is dan vijf jaar te motiveren waarom, ondanks het tijdsverloop, de openbaarmaking van de informatie moet worden geweigerd. Documenten kunnen na vijf jaar dus nog steeds geheim blijven,

[7] Rb. Midden-Nederland 21 april 2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:2253.

als de uitzonderingsgronden van artikel 5.1 lid 2 en 5.2 Woo daartoe aanleiding geven. Daarmee leidt deze vijfjaarsregel volgens de initiatiefnemers niet tot extra kosten.

3. Financiële gevolgen voor gemeenten en MKBA

3.1 Kosten sterk gereduceerd

Het ministerie van BZK heeft een MKBA laten uitvoeren naar de kosten en baten van de Woo. Aan het onderzoek hebben onder meer de gemeenten Rotterdam, Amsterdam, 's-Hertogenbosch, Den Haag, Dordrecht, Gemert-Bakel en Zeist en de VNG bijgedragen.

Daaruit blijkt dat de totale kosten van implementatie en uitvoering van de Woo bij alle overheden over een periode van 15 jaar (gecorrigeerd voor nadere inperking van de categorie onderzoek) komen op een bedrag van € 663,1 miljoen, zijnde € 552 miljoen contante waarde.

De structurele kosten die overheidsorganen moeten maken zijn: het gereed maken van documenten (selecteren, classificeren, bewerken i.v.m. juridische toetsing op aspecten als privacy, auteursrecht, staatsveiligheid en mededinging), het beschikbaar stellen van contactfunctionarissen en vaste kosten voor beheer en onderhoud van informatiesystemen met actieve openbaarmakingsfunctionaliteit. Daarbij geldt wel dat de in de MKBA genoemde capaciteit voor contactfunctionarissen te laag is ingeschat. De invoeringskosten voor gemeenten zijn geraamd op €90,3 miljoen en de structurele kosten op € 28,2 miljoen.[8] Centraal zijn er kosten te voorzien voor o.a. de inrichting en het onderhoud van PLOOI die voor rekening van de rijksoverheid komen.

De genoemde bedragen zijn substantieel lager dan de incidentele kosten ad € 1 miljard en jaarlijkse structurele lasten ad € 1 miljard bij decentrale overheden die volgens de berekeningen van ABDTOPConsult aan de uitvoering van de oorspronkelijke versie van de Woo verbonden waren. Dit heeft vooral te maken met:

- Het sterk terugbrengen van de scope van actief openbaar te maken documenten,
- Het schrappen van het online informatieregister,
- De herformulering van de verplichting om niet-openbaar gemaakte documenten vijf jaar na de totstandkoming ervan alsnog actief openbaar te maken (vgl. par. 2.6)

Voorts wordt in de MKBA geconcludeerd dat voor een groot deel van de informatie die gemeenten openbaar zullen moeten maken, geldt dat dat reeds wordt gedaan. Zo maakt reeds 87% van de gemeenten raadsinformatie beschikbaar.

3.2 Efficiencywinst

De kosten van de Woo kunnen volgens de MKBA over een periode van 15 jaar worden terugverdiend door baten in de vorm van efficiencywinst. De Woo zal leiden tot een vermindering van de gemiddelde zoektijd per document van vier minuten. Hierbij geldt wel de kanttekening dat de genoemde baten niet incasseerbaar zijn.

3.3 Kosten op orde brengen van de informatiehuishouding

In de MKBA zijn de kosten van het op orde brengen van de informatiehuishouding bij overheden wel benoemd, maar niet meegenomen in de totale kostenberekening. Het betreft hier immers geen nieuwe verplichtingen, maar verplichtingen die reeds volgen uit de Archiefwet 1995 en in

[8] Inclusief kosten van gemeenschappelijke regelingen.

onvoldoende mate worden uitgevoerd. Naar verwachting zal de bestuurlijke urgentie rondom de Woo en het Meerjarenplan als katalysator optreden voor overheden om de informatiehuishouding alsnog op orde te brengen. Lokaal zal in meer of mindere mate afhankelijk van de situatie geïnvesteerd moeten worden in het op orde brengen van de informatiehuishouding.

De kosten van het Meerjarenplan zijn in het MKBA wel meegenomen, in zoverre dit betrekking heeft op het Rijk. Deze hebben onder meer betrekking op de centrale voorziening PLOOI (zie boven). Er is een bedrag van € 300.000 geraamd voor ondersteuning vanuit de koepels.

3.4 Uitvoeringstoets

De MKBA geeft een indicatie van de soorten en omvang van de kosten, maar biedt onvoldoende houvast om voldoende inzicht te krijgen in de uitvoeringskosten en de mogelijke fasering van actieve openbaarmaking.

Om de impact op de organisatie en de meerkosten van de Woo in beeld te brengen stelt VNG Realisatie een uitvoeringstoets op. Ook wordt informatie opgehaald over de ondersteuningsbehoefte van gemeenten om informatie duurzaam toegankelijk te maken.
Mede op basis van de uitkomsten daarvan gaat de VNG het overleg met de minister van BZK aan over de compensatie voor gemeenten.

Voor het in kaart brengen van de gevolgen van de Woo zijn bijdragen vanuit meerdere onderdelen van de gemeente van belang:

- Juridische afdeling
- Griffie
- IT
- DIV
- Archiefdienst of – instelling
- Communicatie

Gemeenten die belangstelling hebben om bij te dragen aan het onderzoek kunnen zich daarvoor aanmelden bij VNG Realisatie. U kunt daarvoor contact opnemen met de projectleider, Laura van Essen (Laura.Essen@vng.nl).

In de bijlage bij deze brief is een samenvatting van de MKBA opgenomen.

4. Projecten VNG Realisatie en Meerjarenplan voor gemeenten

4.1 Project Digitale Archieven op orde

Het op orde brengen van digitale informatie wordt voor de gemeente urgent als randvoorwaarde om de Woo uit te voeren. De informatie moet duurzaam en toegankelijk worden gearchiveerd om gemakkelijk gevonden en geraadpleegd te worden. Om gemeenten hierbij te ondersteunen is onlangs het VNG project *Digitale Archieven op orde* van start gegaan. Het doel daarvan is gemeenten en archiefinstellingen inzicht te geven hoe zij de digitale archieffunctie kunnen verbeteren, ontwikkelingen kunnen versnellen en resultaten praktisch toepasbaar te maken.

In het project wordt gewerkt aan bewustwording en het creëren van inzicht in ontwikkelingen en wetgeving die invloed hebben op de digitale archieffunctie. Dit gebeurt door middel van

archiefarrangementen (implementatiescenario's) die inzicht geven in de te maken keuzes. Gemeenten worden ondersteund door praktische handreikingen en praktijkvoorbeelden van andere gemeenten, zodat ze deze zelf kunnen prioriteren en inzetten.

De volgende activiteiten zullen worden uitgevoerd:
- Regionale kennis- en werkbijeenkomsten
- Ontwikkelen archief arrangementen *digitale archieven op orde*
- Ophalen en ontwikkelen best practices en praktijkvoorbeelden
- Kennisinfrastructuur: gebundelde informatie op platforms als het Kennisnetwerk Informatie- en Archieven (KIA) van het Nationaal Archief.

Voor meer informatie over de aanpak kunt u terecht bij de projectleider Koen van Hoogstraten (Koen.vanhoogstraten@vng.nl).

4.2 Project Actieve Openbaarheid
Voorts gaat binnenkort het project Actieve Openbaarheid van start dat zich richt op het opdoen van praktijkervaring met actieve openbaarheid en vervroegde overbrenging naar de archiefbewaarplaats. Meer informatie hierover en de wijze waarop u zich kan aanmelden volgt op www.vng.nl.

4.3 Ontwikkeling Meerjarenplan gemeenten
De komende tijd werkt de VNG aan de opstelling van een *deelplan gemeenten* ten behoeve van het Meerjarenplan duurzame toegankelijkheid, dat mede zal worden betrokken bij de planvorming rondom de inzet van het GGU. De eerder genoemde projecten van VNG Realisatie zullen, tezamen met de adviezen uit de uitvoeringstoets, als basis dienen voor formulering van een plan dat in 2020 van start moet gaan.

5. Conclusies

Wetsvoorstel komt tegemoet aan de kritiek van de VNG
De voorgestelde wijzigingen in de Wijzigingswet Woo zijn dusdanig dat daarmee aan de belangrijkste kritiekpunten van gemeenten over de uitvoerbaarheid en de kosten van de Woo wordt tegemoetgekomen. De belangrijkste verbeteringen voor de gemeentelijke praktijk zijn het vervallen van de verplichting om een online informatieregister in te richten (registerplicht), het in scope terugbrengen van de verplichte actieve openbaarmaking van documenten en het faseren van de uitvoering van deze verplichting. Daarnaast wordt het regime van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen onder de Wob onder de Woo goeddeels gecontinueerd.

Kosten gereduceerd, maar compensatie gemeenten voor uitvoeringskosten is harde voorwaarde
De MKBA toont aan dat de kosten van de uitvoering van de Woo sterk zijn teruggebracht ten opzichte van het oorspronkelijke wetsvoorstel. Het is derhalve aannemelijk dat de Woo in aangepaste vorm in financieel opzicht hanteerbaar en uitvoerbaar is. Het VNG-bestuur heeft wel als voorwaarde gesteld dat het Rijk op basis van artikel 2 Financiële-verhoudingswet gemeenten compenseert voor de uitvoeringskosten. Er zal daarnaast lokaal in meer of mindere mate afhankelijk van de situatie geïnvesteerd moeten worden in het op orde brengen van de informatiehuishouding. Het betreft hier echter een opgave en verplichting die reeds bestaat en niet voortvloeit uit de gewijzigde Woo, maar waarvan de aanpak meer urgentie zal krijgen.

De MKBA geeft een indicatie van de soorten en omvang van de kosten, maar geeft onvoldoende inzicht in de uitvoeringskosten en de mogelijke fasering van actieve openbaarmaking. Daarom voert VNG Realisatie de komende maanden in opdracht van de VNG een uitvoeringstoets uit. Mede op basis van de uitkomsten daarvan gaat de VNG het overleg met de minister van BZK aan over de compensatie voor gemeenten.

Informatiebijeenkomst voor gemeenten
Op 10 april a.s. organiseert VNG Realisatie op een centrale locatie in Utrecht een informatieve bijeenkomst over de gewijzigde Woo, en met name de informatiekundige gevolgen daarvan. De doelgroep bestaat uit ambtenaren (DIV-ers, ICT-ers etc.) die te maken hebben met de informatiekundige kant van het openbaar maken van documenten in het kader van de Woo. In de bijeenkomst zal een toelichting plaatsvinden op de Woo en informatie worden geboden over de wijze waarop de uitvoering wordt ondersteund en aangepakt kan worden. U kunt zich daarvoor opgeven bij Tim Kies (Tim.Kies@vng.nl).

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur

Bijlage Samenvatting MKBA

Het ministerie van BZK heeft een maatschappelijke kostenbatenanalyse (MKBA) laten uitvoeren naar de kosten en baten van de Woo. In het onderzoek uitgevoerd door Ecorys/PBLQ is onderscheid gemaakt tussen de kosten en baten van het implementeren van de Woo en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Daarbij is rekening gehouden met kleinere, middelgrote en grote organisaties.

Kosten Woo

De totale kosten van implementatie en uitvoering van de Woo bij alle overheden worden over een periode van 15 jaar geraamd op € 716,7 miljoen, zijnde € 593 miljoen contante waarde[1]. De uitkomsten van de MKBA waren aanleiding om de omschrijving van openbaar te maken onderzoeken in het wetsvoorstel aan te passen. De onderzoekers hebben op verzoek van de indieners de kosten herberekend.[2] Daardoor dalen de totale kosten naar € 663,1 miljoen, zijnde € 552 miljoen contante waarde.

Centrale kosten

De kosten van de centrale uitvoering waaronder voor de publicatievoorziening en ondersteuning o.a. door de koepels, worden geraamd op € 20 miljoen, jaarlijks structureel tussen € 1,3 en € 2 miljoen.

Incidentele kosten gemeenten

Voor de gemeenten worden de incidentele implementatiekosten geraamd op ca. € 61,4 miljoen en voor de gemeenschappelijke regelingen op ca. € 28,9 miljoen (deze kosten kunnen worden verspreid over een aantal jaren door gefaseerde invoering).

Structurele jaarlijkse kosten gemeenten

De jaarlijks structurele kosten van de uitvoering van de Woo voor gemeenten worden in de MKBA geraamd op ca. € 21,2 miljoen en voor gemeenschappelijke regelingen op € 7 miljoen. Het gaat daarbij om de volgende posten:

Structurele kosten aangepaste Woo (in miljoenen)	Gemeenten	Gemeenschappelijke regelingen
Kosten beheer en onderhoud systemen	€ 9,2	€ 4,3
Kosten contactfunctionarissen	€ 5,3	€ 2,7
Variabele kosten openbaar maken documenten	€ 6,7	-
Totaal	€ 21,2	€ 7

Kosten contactfunctionarissen

Voor het bepalen van de kosten van een contactfunctionaris is de aanname gedaan dat de benodigde capaciteit voor een kleine organisatie 0,1 fte is, voor een middelgrote organisatie 0,2 fte en voor een grote organisatie 0,5 fte. In het overleg met BZK is door de koepels naar voren gebracht dat de inzet

[1] De huidige waarde van een bedrag waarover men pas na een bepaalde periode de beschikking heeft.
[2] Zie daarover ook: https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/brieven/2018/11/07/memo-aanpassing-aantallen-onderzoeken-in-mkba-woo.

van contactfunctionarissen in de MKBA te laag is ingeschat. Bij verdubbeling leidt dit tot een extra structurele uitgave bij gezamenlijke decentrale overheden van ca. € 6 miljoen per jaar. Hoe dit exact voor gemeenten uitpakt is niet doorgerekend. Tevens neemt het totaal bedrag van de kosten van de Woo toe.

Hardheid
Deze kosten zijn volgens de onderzoekers redelijk hard. Vooral de aantallen organisaties en documenten zijn gebaseerd op harde cijfers. De schattingen van de kosten van de verwerkingstijd, de kosten van de procesaanpassingen en systemen zijn zachter.

Baten van de Woo
Volgens de onderzoekers brengt de Woo zowel kwalitatieve als kwantitatieve baten met zich mee. De kwalitatieve baten betreffen vooral de betere beschikbaarheid en vindbaarheid van overheidsdocumenten, die bijdragen aan grotere transparantie en een betere controleerbaarheid van de overheid. De betere vindbaarheid levert tevens kwantificeerbare efficiencywinst op voor zowel bestuursorganen (80%) als burgers (20%). De totale kosten van de Woo ad € 593 miljoen kunnen over een periode van 15 jaar worden terugverdiend door een vermindering van de gemiddelde zoektijd per document van vier minuten. De onderzoekers achten deze potentiële efficiencyslag voor ambtenaren en burgers van vier minuten plausibel. De baten zijn daarmee niet incasseerbaar, maar wel merkbaar.

Kosten informatiehuishouding
In de MKBA zijn de kosten van het op orde brengen van de digitale informatiehuishouding geschat op een bedrag van ca. € 785 miljoen. Het betreft hier uitvoering van de verplichtingen die reeds volgen uit de Archiefwet 1995. De benodigde maatregelen zijn van een generieke natuur, waardoor deze strikt gesproken niet te relateren zijn aan de informatiecategorieën die volgens de aangepaste Woo openbaar gemaakt moet worden. Deze kosten zijn daarom niet meegenomen in de berekening van de totale kosten. Volgens de onderzoekers zou het combineren van deze trajecten een besparing kunnen opleveren van € 65 miljoen op de kosten van opleidingen en aanpassing van processen en systemen.

In deze studie worden geen kosten of baten verbonden aan de inspanningsverplichting in de Woo om aanvullend documenten openbaar te maken. Deze bepaling zorgt volgens de onderzoekers er naar verwachting wel voor dat overheden, op termijn, meer actief openbaar gaan maken. De Woo vormt zo een extra stok achter de deur om de informatiehuishouding te verbeteren.

Wat in de MKBA wel is meegenomen zijn de kosten van het meerjarenplan gericht op het stimuleren van overheden om de informatiehuishouding op orde te brengen. Het Rijk heeft reeds een meerjarenplan ontwikkeld. Met de koepels is afgesproken dat zij volgend jaar een voorstel hiertoe indienen. De specifieke kosten daarvan zijn in de MKBA nog niet meegenomen. Er is een bedrag van € 3 ton geraamd voor ondersteuning vanuit de koepels (zie boven).

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
14 maart 2019
Ons kenmerk
COS/U201900165
Lbr. 19/012
Telefoon
070 3738393
Bijlage(n)
2

Onderwerp
Bekendmaking invulling vacatures VNG bestuur en commissies
en openstelling nieuwe vacatures

Samenvatting
Op voordracht van de adviescommissie Governance heeft het VNG bestuur op 13 maart jl. 20 waarnemende leden in bestuur en commissies benoemd en een lid van de commissie Europa & Internationaal benoemd. Het ging om een extra vacatureronde naar aanleiding van de raadsverkiezingen in november 2018, waarbij met name in de provincie Groningen veel nieuwe gemeenten zijn gevormd. In deze ledenbrief informeren wij u over deze benoemingen.

Daarnaast stellen wij in deze ledenbrief in totaal 21 nieuwe vacatures open. Het gaat hierbij om de vacature van voorzitter, 12 vacatures in de commissie Europa & Internationaal en 8 vacatures in bestuur en andere commissies. Alle burgemeesters, wethouders, secretarissen, griffiers en raadsleden worden van harte uitgenodigd om zich kandidaat te stellen voor een of meer vacatures.

Aanmelding kandidaten:

- U kunt zich kandidaat stellen voor de vacatures in bestuur, commissies en colleges tot uiterlijk vrijdag 29 maart 2019 vóór 12.00 uur
- Op de website ***https://governance.vng.nl/*** kunt u zich registreren als kandidaat en aangeven naar welke vacatures uw belangstelling uitgaat.

NB) Indien u zich aanmeldt wordt uw kandidatuur bekend worden gemaakt aan de betreffende provinciale afdeling, de vereniging van uw doelgroep (burgemeester, wethouder, secretaris, griffier, raadslid) en het betreffende gemeentelijk netwerk (G4, G40, Platform Middelgrote Gemeenten en P10). Deze partijen hebben het recht om aanbevelingen uit hun specifieke achterban te doen. Uw persoonlijke motivatie, curriculum vitae en andere persoonlijke informatie wordt niet gedeeld met deze partijen. U kunt er zelf voor kiezen om deze informatie met hen te delen.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Aan de leden

Datum
14 maart 2019
Ons kenmerk
COS/U201900165
Lbr. 19/012
Telefoon
070 3738393
Bijlage(n)
2

Onderwerp
Bekendmaking invulling vacatures VNG bestuur en commissies
en openstelling nieuwe vacatures

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief informeren wij u over de invulling van de vacatures die zijn opengesteld na de raadsverkiezingen van november 2018 en stellen wij een aantal nieuwe vacatures open.

Bekendmaking invulling 21 vacatures VNG bestuur en commissies

Extra vacatureronde na raadsverkiezingen november 2018
Op voordracht van de adviescommissie Governance heeft het VNG bestuur op 13 maart jl. in totaal 20 waarnemende leden in bestuur en commissies benoemd en voorts een lid van de commissie Europa & Internationaal benoemd. Het ging om een extra vacatureronde die is gehouden naar aanleiding van de raadsverkiezingen in november 2018, waarbij met name in de provincie Groningen veel nieuwe gemeenten zijn gevormd.

Uitgangspunten adviescommissie
De adviescommissie heeft bij de vaststelling van haar voordracht opnieuw de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Bij de selectie van kandidaten staat kwaliteit nadrukkelijk voorop
- De bestuurlijke organisatie is herkenbaar voor de achterban, maar hoeft niet per se exact representatief te zijn op de criteria gemeentegrootte, partijpolitieke kleur, provincie, geslacht en doelgroep (burgemeester, wethouder, secretaris, griffier, raadslid)
- Bij voorkeur is iedere provincie in iedere commissie vertegenwoordigd (NB: dit is geen statutaire verplichting)

- Er moet een goede balans zijn tussen vernieuwing en continuïteit bij de samenstelling van bestuur en commissies. Sowieso is er statutair een maximale zittingsduur van twee termijn, waarvan alleen bij hoge uitzondering kan worden afgeweken
- Per vacature is er een profielschets, waarin is beschreven:
    - voor welke inhoudelijke portefeuille kandidaten worden gezocht en/of
    - welke doelgroepen in het bijzonder worden uitgenodigd om zich kandidaat te stellen vanwege een ondervertegenwoordiging van die doelgroep in bestuur/commissie
- Naast de provinciale afdelingen worden de volgende gremia gevraagd om aanbevelingen te doen voor kandidaten uit hun specifieke achterban:
    - Netwerken G4, G40, Platform Middelgrote Gemeenten (PMG) en P10
    - Verenigingen van doelgroepen: de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, het Nederlands Genootschap van Burgemeesters, de Wethoudersvereniging, de Vereniging van Gemeentesecretarissen en de Vereniging van Griffiers.

De adviescommissie heeft ervoor gekozen om een van de twee vacatures in de commissie Europa & Internationaal niet in te vullen maar open te stellen in de nieuwe vacatureronde. Het gaat om de vacature in de internationale delegatie met als portefeuille “Mondiale duurzame stedelijke agenda”, waarvoor er geen kandidaten waren die pasten bij het gevraagde profiel.

Voorts kon in het CvA één van de twee vacatures voor de categorie 100.000+ gemeenten niet worden ingevuld bij gebrek aan voldoende kandidaten uit deze categorie gemeenten. Ook deze vacature wordt opnieuw opengesteld.

De volgende personen zijn voorgedragen:

Lidmaatschap bestuur/commissie:	Voordracht adviescommissie:
VNG bestuur	Annalies Usmany, wethouder Appingedam Wieke Paulusma, raadslid Groningen
Bestuur & Veiligheid	Peter Oskam, burgemeester Capelle a/d IJssel Annette Bronsvoort, burgemeester Oost-Gelre
Informatiesamenleving	Renske Helmer-Englebert, wethouder Nijmegen
College van Dienstverleningszaken	Peter Teesink, secretaris Amsterdam
Financiën	Bert Nederveen, wethouder Westerkwartier
Participatie, Schuldhulpverlening & Integratie	Carine Bloemhoff, wethouder Groningen Erik de Vries, wethouder Helmond
Zorg, Jeugd & Onderwijs	Mattias Gijsbertsen, wethouder Groningen Sjoerd Feitsma, wethouder Leeuwarden Otwin van Dijk, burgemeester Oude IJsselstreek

Ruimte, Wonen & Mobiliteit	Harriet Tiemens, wethouder Nijmegen Laura Broekhujzen, wethouder Oldambt
Economie, Klimaat, Energie & Milieu	Paul de Rook, wethouder Groningen Laurens de Graaf, burgemeester Lopik
Raadsleden & Griffiers	Julie Bruijnincx, raadslid Leeuwarden
Commissie Europa & Internationaal	Ap Reinders, wethouder Haarlemmermeer
College voor Arbeidszaken	Jan Iedema, wethouder Zoetermeer Jan Kuiper, wethouder Nieuwegein Hans Vroomen, burgemeester Ommen

De voorgedragen kandidaat voor de commissie E&I, Ap Reinders, is door het VNG bestuur op 13 maart conform het Reglement van de commissie E&I benoemd tot lid van de commissie. Hiervoor kunnen geen tegenkandidaten worden gesteld.

De andere voorgedragen kandidaten zijn door het VNG bestuur op 13 maart tot waarnemend lid benoemd. Op 1 mei a.s. wordt de mogelijkheid geopend om tegenkandidaten te stellen. In de ALV van 5 juni a.s. spreken de leden zich uit over de kandidaten en eventuele tegenkandidaten.

Openstelling 21 nieuwe vacatures in VNG bestuur en commissies
Er zijn in totaal 21 nieuwe vacatures. Het gaat hierbij om de vacature van voorzitter, 12 vacatures in de commissie Europa & Internationaal en 8 vacatures in bestuur en andere commissies.
Alle burgemeesters, wethouders, secretarissen, griffiers en raadsleden worden van harte uitgenodigd om zich kandidaat te stellen voor een of meer vacatures.

In de bijlagen bij deze ledenbrief vindt u:
- een profielschets voor de vacatures, uitgezonder de vacature van voorzitter
- een profielschets voor de vacature van voorzitter.

De volgende vacatures worden opengesteld:

Vacatures voorzitter VNG en lidmaatschappen bestuur/commissie:	Ontstaan door (komend) vertrek van:
VNG bestuur: voorzitter	Jan van Zanen, burgemeester Utrecht
VNG bestuur: lid	Ferd Crone, burgemeester Leeuwarden
College van Dienstverleningszaken	*Uitbreiding van het College met twee extra leden*
Financiën	Adriaan Visser, wethouder Rotterdam
Participatie, Schuldhulpverlening & Integratie	Jaap Kolkman, wethouder Deventer

Zorg, Jeugd & Onderwijs	Erik de Ridder, wethouder Tilburg
Ruimte, Wonen & Mobiliteit	Patricia Hoytink-Roubos, wethouder Berkelland
Commissie Europa & Internationaal	De gehele delegatie naar het Comité van de Regio's (CvdR) wordt vernieuwd: - René de Heer, wethouder Zwolle - Hans Janssen, burgemeester Oisterwijk - Annemiek Jetten, burgemeester Vlaardingen - Rob Jonkman, wethouder te Opsterland - Cor Lamers, burgemeester Schiedam - André van de Nadort, burgemeester Weststellingwerf - Ahmed Aboutaleb, burgemeester Rotterdam - Bouke Arends, wethouder te Emmen - Robert van Asten, wethouder te Den Haag - Bert Bouwmeester, burgemeester Coevorden - Marcelle Hendrickx, wethouder te Tilburg - Ellen Nauta-Van Moorsel, burgemeester Hof van Twente NB) Eén van deze twaalf posten is al ingevuld. Voor het dubbelmandaat Comité van de Regio's en het Congres van Lokale en Regionale Overheden is vorig jaar al een bestuurder geworven. Er zijn nu elf vacatures in het CvdR. De vacature in de internationale delegatie met de portefeuille "Mondiale duurzame stedelijke agenda" wordt opnieuw opengesteld.
College voor Arbeidszaken	*Invulling van een vacature in de categorie 100.000+ gemeenten die in eerdere vacaturerondes niet kon worden ingevuld.*

Aanblijven bestuurs- en commissieleden totdat een opvolger is benoemd
Vertrekkende bestuurs- en commissieleden die in het lokaal bestuur actief blijven kunnen als bestuurs- of commissielid aanblijven totdat hun opvolger is benoemd in de ALV van 5 juni 2019.

Vacature van voorzitter
In de ALV van 5 juni a.s. eindigt de benoemingstermijn van de huidige voorzitter Jan van Zanen en ontstaat vanaf dat moment een vacature. In de profielschets in de bijlage vindt u de vereisten voor het voorzitterschap. Wij wijzen u erop dat de VNG Statuten bepalen dat de voorzitter en vicevoorzitter niet van dezelfde politieke partij lid mogen zijn. Dat betekent dat vertegenwoordigers van het CDA (de politieke partij van de huidige vicevoorzitter Hubert Bruls) niet in aanmerking komen voor deze vacature. Jan van Zanen heeft aangegeven beschikbaar te zijn voor een tweede benoemingstermijn.

Selectieprocedure

De selectie van kandidaten vindt plaats door de adviescommissie governance (voorzitter Paul Depla), die per vacature één kandidaat selecteert. De kandidaten op deze enkelvoudige voordracht van de adviescommissie worden uiterlijk 1 mei a.s. bekend gemaakt aan de leden.
Op dat moment wordt ook de mogelijkheid geopend om tegenkandidaten te stellen. In de ALV van 5 juni a.s. spreken de leden zich uit over de kandidaten op de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie en eventuele tegenkandidaten.

Aanmelding kandidaten

- U kunt zich kandidaat stellen tot **uiterlijk vrijdag 29 maart a.s. vóór 12.00 uur**
- Op de website https://governance.vng.nl/ kunt u zich registreren als kandidaat en aangeven naar welke vacatures uw belangstelling uitgaat.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur

Profielschetsen vacatures VNG bestuur en commissies
(bijlage 1 bij ledenbrief 14 maart 2019)

Bestuur (2 vacatures)

Vacature voorzitter
Zie bijlage 2 bij de ledenbrief van 14 maart 2019: profielschets voorzitter VNG.

Vacature lid
Lokale bestuurders die in het bijzonder worden uitgenodigd om zich kandidaat te stellen:

- Vrouwen.

College van Dienstverleningszaken (2 vacatures)
Het VNG bestuur heeft op voorstel van het CvD besloten om twee extra vacatures open te stellen. Voor de vacatures in dit college is er op basis van onder meer het Reglement van het CvD een specifiekere profielschets dan voor andere commissies/colleges.

Wij zoeken twee leden de behartiging van de thema's:

- Adviseren over vaststellen van standaarden
- Adviseren en monitoren activiteiten en besteding middelen Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU).

Thema: Adviseren over vaststellen van standaarden
Standaarden zijn gericht op verbetering van de kwaliteit en efficiëntie van gezamenlijke gemeentelijke uitvoering. Het gaat om gezamenlijke afspraken, voorzieningen en/of technische standaarden. Standaardverklaring kan in fasen plaatsvinden: aankondiging dat aan een standaard wordt gewerkt, richtinggevend besluit over de contouren van een standaard om vanaf dat moment te ordenen in de sector. Bij een besluit tot standaardverklaring hoort ook een besluit over de mate van verbindendheid en het tempo van invoering. In de regel komen verzoeken om standaardverklaringen via de Taskforce Samen Organiseren bij het CvD. De Taskforce voorziet deze verzoeken van een advies, waarin zij ook ingaat op de mate van verbindendheid en de termijn van (gefaseerde) invoering ervan.

Thema Adviseren en monitoren activiteiten en besteding middelen Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU)
Deze taak heeft een directe relatie met de manier waarop de voorbereiding van voorstellen voor de ALV van de VNG over de uit te voeren activiteiten en het bijhorende beslag op de middelen uit het Fonds is ingericht en hoe de verantwoording aan de ALV over de resultaten, inhoudelijk en in geld verloopt. Ultiem is hier het VNG-bestuur verantwoordelijk; in de opmaat naar de ALV speelt het CvD een belangrijke rol doordat zij zowel over het voorstel Activiteitenportfolio/jaarprogramma GGU als over de begroting Fonds GGU het laatste bestuurlijke voorportaal voor het bestuur is.

Het proces hiervoor verloopt vanaf 2018 jaarlijks in verschillende opeenvolgende fasen, die voor wat betreft de begroting van het Fonds GGU aansluiten bij de reguliere P&C-cyclus van de VNG

Commissie Financiën (1 vacature)
Lokale bestuurders die in het bijzonder worden uitgenodigd zich kandidaat te stellen:

- Vrouwen.

Commissie Participatie, Schuldhulpverlening & Integratie (1 vacature)

- Portefeuille: armoede en schulden
- Bij voorkeur wethouders die dit thema lokaal in portefeuille hebben
- Lokale bestuurders die in het bijzonder worden uitgenodigd zich kandidaat te stellen:
    - kandidaten die lokaal de thema's participatie en inburgering in portefeuille hebben
    - vrouwen.

Commissie Zorg, Jeugd & Onderwijs (1 vacature)
Lokale bestuurders die in het bijzonder worden uitgenodigd zich kandidaat te stellen:

- Vrouwen.

Commissie Ruimte, Wonen & Mobiliteit (1 vacature)

- Portefeuille: landbouw en natuur (inclusief landelijk gebied en krimpgebieden).

College voor Arbeidszaken (1 vacature)
Gelet op de vereiste vertegenwoordiging naar cohort van gemeentegrootte zoeken wij een portefeuillehouder personeel uit een gemeente met 100.000+ inwoners.

Commissie Europa & Internationaal (12 vacatures)
De Commissie Europa en Internationaal heeft twaalf vacatures:

- 1 vacature in de internationale delegatie op de portefeuille mondiale duurzame stedelijke ontwikkeling
- 11 vacatures voor de EU belangenbehartiging (delegatie naar het Comité van de Regio's).

<u>Europese belangenbehartiging</u>
De commissie heeft als opdracht om de belangen van de Nederlandse gemeenten te behartigen in Europese en internationale gremia en netwerken. De VNG stelt jaarlijks een Europese Agenda op waarin een selectie van de belangrijkste Europese onderwerpen voor gemeenten zijn opgenomen. De Europese Agenda van de VNG bepaalt de inzet van de VNG commissie Europa en Internationaal in Den Haag en Brussel en is leidend voor de inzet van de VNG in bijvoorbeeld het Europees Comité van de Regio's (CvdR).

<u>De Commissie Europa en Internationaal</u>
De commissie heeft een eigen werkwijze en reglement binnen de VNG-governance: bestuurders in deze commissie maken onderdeel uit van vijf delegaties naar verschillende Europese en internationale gremia voor lokale overheden. Er is momenteel 1 vacature voor de internationale delegatie en 11 vacatures voor de delegatie naar het CvdR.

De vacature in de internationale delegatie voor de portefeuille mondiale duurzame stedelijke ontwikkeling wordt opnieuw opengezet omdat uit de vorige vacatureronde geen geschikte kandidaten naar voren kwamen. De benoemingstermijn voor deze vacature gaat in per juni 2019.

De gemeentelijke delegatie naar het CvdR wordt gevormd door zes leden en zes plaatsvervangende leden. De leden nemen deel aan de vergaderingen van het CvdR en de plaatsvervangende leden kunnen op basis van de agenda en actualiteit aan CvdR-vergaderingen deelnemen. De primaire focus van alle leden is EU belangenbehartiging en deze ligt voor een belangrijk deel ook buiten het CvdR, bijvoorbeeld bij de VNG-lobby richting het Europees Parlement. Meer informatie over de organisatie en werkzaamheden van de commissie vindt u in deel C van deze bijlage en op de commissiepagina op de website van de VNG.
De 11 vacatures voor Europese belangenbehartiging zijn ontstaan door de komende mandaatwisseling van het CvdR. Net als de overige EU-instellingen heeft het CvdR een mandaatperiode van vijf jaar. De nieuwe mandaatperiode start in januari 2020 en eindigt in december 2024. De werving zal in het voorjaar van 2019 plaatsvinden. De benoemingstermijn gaat in op 1 januari 2020 of zoveel eerder indien er een vacature ontstaat. In deel A van deze bijlage vindt u informatie over de profielschetsen.

Aanvullende Europese regels:
De VNG en de Europese Unie stellen eisen aan de voordracht van gemeentelijke leden op basis van hun functie, partijachtergrond en regionale verspreiding. Voor de vacatures in de delegatie naar het CvdR gelden ook aparte EU criteria. Voor deze vacatures kunnen uitsluitend burgemeesters, wethouders en raadsleden worden geworven. Gemeentesecretarissen en raadgriffiers kunnen volgens Europese verdragen niet in het CvdR worden benoemd. Aanvullende Europese en internationale vereisten voor de leden van de Commissie Europa en Internationaal vindt u in deel B van deze bijlage.

A. Profielschetsen

Profiel – portefeuille	Beleidsterrein – vakinhoud en vereisten	Aantal leden
Mondiale duurzame stedelijke agenda **Internationale delegatie**	Beleidsterreinen: Integrale stedelijke ontwikkeling wereldwijd; VNG International programma DEALS (governance of inclusive green growth in cities); opvolging Habitat III agenda. De portefeuille valt binnen het volgende beleidsthema van de Commissie: • Stad en ommeland in Europees en mondiaal perspectief; *Global Goal 11: Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam* Vereisten en inzet: • De Europese en internationale vereisten zoals beschreven in **deel B.** • Affiniteit en ervaring met genoemde beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies; • Affiniteit en ervaring met City Deals, proeftuinen of andere innovatieve bestuursvormen	

	• Gezien de inhoud van de portefeuille gaat de voorkeur uit naar een bestuurder uit een grote of middelgrote stad. • Deelname aan de adviescommissie en andere bijeenkomsten in het kader van het programma DEALS (3-4 keer per jaar); • Volgen van ontwikkelingen in het kader van de UN Habitat III Agenda; en mogelijk deelname aan internationale debatten over stedelijke ontwikkeling; • Adviseren over de ontwikkeling van diensten en producten van VNG International op het terrein integrated urban development; • Deelname aan de vergaderingen van de Commissie Europa en Internationaal (3-4 keer per jaar); Meer informatie over het programma DEALS vindt u hier.	
Europees cohesiebeleid – Stedelijk beleid **CvdR**	Beleidsterreinen: Meerjarig Financieel Kader, Urban Agenda, Transport. De portefeuille valt binnen de volgende beleidsthema's van de Commissie: • Stad en ommeland in Europees en mondiaal perspectief; • Innovatie en regionale economische ontwikkeling. Vereisten en inzet: • De Europese en internationale vereisten zoals beschreven in deel B; • Affiniteit en ervaring met genoemde beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies; • Participatie in relevante Nederlandse en of Europese netwerken; • Gezien de inhoud van deze portefeuille, gaat de voorkeur uit naar een bestuurder: ➢ uit een grote of middelgrote stad; ➢ met voldoende expertise en ondersteuning in eigen gemeente of uit relevante netwerken; • Inzetbaar voor belangenbehartiging naar Europese gremia: Europese Commissie en Europees Parlement (voor leden en plv. leden); • Deelname aan de vergaderingen van de VNG Commissie Europa en Internationaal (3-4 keer per jaar bij de VNG); • Voor leden deelname aan de vergaderingen van het Comité van de Regio's: Commissie COTER(5 keer per jaar, waaronder één vergadering buiten Brussel); en voor plv. leden deelname op basis van agenda en actualiteit; • Eventueel deelname (gastspreker) aan de vergaderingen van de VNG Commissie Economie, Klimaat, Energie en Milieu (bespreking werkzaamheden indien nodig); • Eventueel deelname (gastspreker) aan de vergaderingen van de VNG Commissie Ruimte, Wonen en Mobiliteit (bespreking werkzaamheden indien nodig);	1 a 2
Europees plattelands-ontwikkeling **CvdR**	Beleidsterreinen: Plattelandsontwikkeling, relatie stad & platteland, gemeenschappelijk landbouwbeleid, krimp. De portefeuille valt binnen de volgende beleidsthema's van de Commissie: • Stad en ommeland in Europees en mondiaal perspectief;	1 a 2

	• Innovatie en regionale economische ontwikkeling. <u>Vereisten en inzet</u> • De Europese en internationale vereisten zoals beschreven in deel B; • Affiniteit en ervaring met genoemde beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies; • Participatie in relevante plattelands of agrarische Nederlandse en of Europese netwerken; • Gezien de inhoud van deze portefeuille, gaat de voorkeur uit naar een bestuurder: ➢ uit een gemeente in het landelijk gebied. ➢ met voldoende expertise en ondersteuning in eigen gemeente of uit relevante netwerken; • Inzetbaar voor belangenbehartiging naar Europese gremia: Europese Commissie en Europees Parlement (voor leden en plv. leden); • Eventueel deelname aan de vergaderingen van de Commissie Europa en Internationaal (3-4 keer per jaar bij de VNG); • Voor leden deelname aan de vergaderingen van het Comité van de Regio's: Commissie NAT (5 keer per jaar, waaronder één vergadering buiten Brussel); en voor plv. leden deelname op basis van agenda en actualiteit; • Deelname aan de vergaderingen van de VNG Commissie Ruimte, Wonen en Mobiliteit (standing invitation: 5 keer per jaar bij de VNG);	
Grens-overschrijdende samenwerking **CvdR**	<u>Beleidsterreinen:</u> GROS, INTERREG, Transport. De portefeuille valt binnen het volgende beleidsthema van de Commissie: • Innovatie en regionale economische ontwikkeling. <u>Vereisten en inzet</u> • De Europese en internationale vereisten zoals beschreven in deel B; • Affiniteit en ervaring met genoemde beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies; • Participatie in relevante Nederlandse en of Europese netwerken; • Gezien de inhoud van deze portefeuille, gaat de voorkeur uit naar een bestuurder: ➢ uit een grensgemeente; ➢ die deelneemt in een Euregio; ➢ met voldoende expertise en ondersteuning in eigen gemeente of uit relevante netwerken. • Inzetbaar voor belangenbehartiging naar Nederlandse gremia (Rijk en Parlement) en eventueel Europese gremia: Europese Commissie en Europees Parlement (voor leden en plv. leden); • Deelname aan de vergaderingen van de Commissie Europa en Internationaal (3-4 keer per jaar bij de VNG); • Op basis van agenda en actualiteiten deelname aan de vergaderingen van het Comité van de Regio's; • Eventueel deelname (gastspreker) aan de vergaderingen van de VNG Commissie Economie, Klimaat, Energie en Milieu (bespreking werkzaamheden indien nodig);	1 a 2

Europees klimaat, energie en milieubeleid **CvdR**	Beleidsterreinen: Energietransitie, circulaire economie, 8e Milieuactieprogramma. De portefeuille valt binnen het volgende beleidsthema van de Commissie: • Energie, klimaat en circulaire economie. Vereisten en inzet • De Europese en internationale vereisten zoals beschreven in deel B; • Affiniteit en ervaring met genoemde beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies, bij voorkeur met voldoende expertise en ondersteuning in eigen gemeente of uit relevante netwerken; • Participatie in relevante Nederlandse en of Europese netwerken; • Inzetbaar voor belangenbehartiging naar Europese gremia: Europese Commissie en Europees Parlement (voor leden en plv. leden); • Deelname aan de vergaderingen van de Commissie Europa en Internationaal (3-4 keer per jaar bij de VNG); • Voor leden deelname aan de vergaderingen van het Comité van de Regio's: Commissie ENVE (5 keer per jaar, waaronder één vergadering buiten Brussel)); en voor plv. leden deelname op basis van agenda en actualiteit; • Deelname aan de vergaderingen van de VNG Commissie Economie, Klimaat, Energie en Milieu (standing invitation: 5 keer per jaar bij de VNG);	1 a 2
Informatie-samenleving **CvdR**	Beleidsterreinen: Digitale Agenda, Digitale Eengemaakte Markt. De portefeuille valt binnen het volgende beleidsthema van de Commissie: • Innovatie en regionale economische ontwikkeling. Vereisten en inzet • De Europese en internationale vereisten zoals beschreven in deel B; • Affiniteit en ervaring met genoemde beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies, bij voorkeur met voldoende expertise en ondersteuning in eigen gemeente of uit relevante netwerken; • Participatie in relevante Nederlandse en of Europese netwerken; • Inzetbaar voor belangenbehartiging naar Europese gremia: Europese Commissie en Europees Parlement (voor leden en plv. leden); • Deelname aan de vergaderingen van de Commissie Europa en Internationaal (3-4 keer per jaar); • Voor leden deelname aan de vergaderingen van het Comité van de Regio's: Commissie SEDEC(5 keer per jaar, waaronder één vergadering buiten Brussel); en voor plv. leden deelname op basis van agenda en actualiteit; • Deelname aan de vergaderingen van de VNG Commissie Informatiesamenleving (standing invitation: 5 keer per jaar bij de VNG);	1 a 2
Interne markt **CvdR**	Beleidsterreinen: staatssteun, aanbesteden De portefeuille valt binnen het volgende beleidsthema van de Commissie: • Innovatie en regionale economische ontwikkeling. Vereisten en inzet • De Europese en internationale vereisten zoals beschreven in deel B;	1 a 2

	• Affiniteit en ervaring met genoemde beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies, bij voorkeur met voldoende expertise en ondersteuning in eigen gemeente of uit relevante netwerken; • Participatie in relevante Nederlandse en of Europese netwerken; • Inzetbaar voor belangenbehartiging naar Europese gremia: Europese Commissie en Europees Parlement (voor leden en plv. leden); • Deelname aan de vergaderingen van de Commissie Europa en Internationaal (3-4 keer per jaar bij de VNG); • Voor leden deelname aan de vergaderingen van het Comité van de Regio's: Commissie ECON (5 keer per jaar, waaronder één vergadering buiten Brussel); en voor plv. leden deelname op basis van agenda en actualiteit; • Eventueel deelname (gastspreker) aan de vergaderingen van de VNG Commissie Economie, Klimaat, Energie en Milieu (bespreking werkzaamheden indien nodig); • Eventueel deelname (gastspreker) aan de vergaderingen van de Commissie Financiën van de VNG (bespreking werkzaamheden indien nodig) • Lid van de Raad van Toezicht van Kenniscentrum Europa decentraal (voor 1 bestuurder)	
Europees ontwikkelings-beleid **CvdR** Dubbelmandaat Internationale delegatie	<u>Beleidsterreinen:</u> Europees nabuurschapsbeleid, internationale samenwerking, ontwikkelingssamenwerking, post-Cotonou/ACP-EU agreement, en deze onderwerpen in het meerjarig financieel kader van de EU 2021-2027. De portefeuille valt binnen de volgende beleidsthema's van de Commissie: • Bestuurlijke vernieuwing in de Europese en mondiale context; • Mondiale crises : preventie en respons. <u>Vereisten en inzet</u> • De Europese en internationale vereisten zoals beschreven in deel B; • Affiniteit en ervaring met genoemde beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies; • Affiniteit en ervaring met gemeentelijke internationale samenwerking in huidige of vorige bestuurlijke functies; • Participatie in relevante Nederlandse en of Europese of internationale netwerken; • Inzetbaar voor belangenbehartiging naar Europese gremia: Europese Commissie en Europees Parlement; • Deelname aan de vergaderingen van de Commissie Europa en Internationaal (3-4 keer per jaar bij de VNG); • Op basis van agenda en actualiteiten eelname aan de vergaderingen van het Comité van de Regio's: Commissie CIVEX (5 keer per jaar, waaronder één vergadering buiten Brussel).	1

B. De algemene en de Europese en internationale vereisten voor de leden van de Commissie Europa en Internationaal

(in aanvulling op de algemene profielschets)

De rollen van de commissieleden zijn vakinhoudelijk onderhandelaar en ambassadeur.
Vereisten zijn:

- affiniteit (kennis en ervaring) met de vakinhoudelijke beleidsterreinen in huidige of vorige bestuurlijke functies
- Affiniteit met de Europese Unie, de Raad van Europa, de Verenigde Naties en gemeentelijke Europese en internationale samenwerking.
- Bereid zijn om de VNG te vertegenwoordigen in Europese en internationale gremia (zoals de Europese koepelvereniging *Council of European Municipalities and Regions*, de wereld koepelvereniging *United Cities and Local Governments*, het Comité van de Regio's, het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa, programma's van VNG International of in andere internationale gremia).
  Hiervoor dient de bestuurder:
  - de benodigde tijd ter beschikking te kunnen stellen;
  - de bereidheid te hebben om te reizen;
  - bij voorkeur te beschikken over relevante kennis en ervaring van Europese en internationale processen;
  - over een goede kennis van de Engelse taal te beschikken (kennis van Frans, Spaans of andere talen is een pre);
- Beschikbaar zijn om aan de vergaderingen van de beleidscommissies (en eventuele expertnetwerken) deel te nemen. De leden van de Commissie Europa en Internationaal zijn verantwoordelijk voor het uitdragen van de standpunten van de VNG in de Europese Unie, de Raad van Europa, de Verenigde Naties en tijdens Europese of internationale debatten en bestuurlijke overleggen in Nederland. Hiervoor is het noodzakelijk dat de leden indien van toepassing nauwe banden met de VNG beleidscommissies en expertnetwerken onderhouden en aan de vergaderingen van deze commissie deelnemen.
- Beschikbaar zijn voor Europese of internationale debatten in Nederland en bestuurlijke overleggen bij het Rijk en de Tweede Kamer.
- Europese en internationale aangelegenheden op de kaart zetten binnen de VNG en bij de leden. Dat wil zeggen:
  - de advisering van het bestuur, de verschillende beleidscommissies van de VNG en VNG International over Europese en internationale ontwikkelingen.
  - een ambassadeursrol vervullen in Nederland. Deze rol houdt in dat Commissieleden met enige regelmaat Europese en internationale onderwerpen onder de aandacht brengen van andere gemeenten.

C. Achtergrondinformatie Commissie Europa en Internationaal

De structuur van de Commissie Europa en Internationaal

De Commissie Europa en Internationaal heeft een vertegenwoordigende rol, namelijk het behartigen van de belangen van de Nederlandse Gemeenten in de Europese Unie, de Raad van Europa, de Verenigde Naties en tijdens Europese of internationale debatten en bestuurlijke

overleggen in Nederland. De Commissie bestaat uit een aantal Europese en internationale delegaties, zoals de gemeentelijke leden en plaatsvervangende leden naar het Europees Comité van de Regio's; de gemeentelijke leden en plaatsvervangende leden naar het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa en de internationale delegatie van de VNG bestaande uit bestuurders die actief zijn in internationale trajecten en programma's van VNG International.

Portefeuillehouders: De Commissie Europa en internationaal heeft een beleidsplan voor de periode 2018-2022 vastgesteld met de volgende zes prioritaire thema's: 1) Stad en ommeland in Europees en mondiaal perspectief; 2) Energie, klimaat en circulaire economie; 3) Bestuurlijke vernieuwing in de Europese en mondiale context; 4) Innovatie en regionale economische ontwikkeling; 5) Inclusieve samenleving en sociale zaken; 6) Mondiale crises: preventie en respons. Binnen deze thema's zijn bestuurlijke portefeuillehouders in de verschillende Europese en internationale delegaties benoemd. Meer informatie over de organisatie en werkzaamheden van de commissie vindt u op de commissiepagina op de website van de VNG.

Deelname aan andere VNG beleidscommissies: Om de Europese en de Nederlandse besluitvormingsprocessen aan elkaar te verbinden is het van belang dat leden van de commissie Europa & Internationaal op basis van bestuurlijke vakinhoudelijke portefeuilles kunnen deelnemen aan vergaderingen van de voor hen relevante VNG beleidscommissies. In het reglement van de commissie E&I is daarom vastgelegd dat leden van die commissie kunnen deelnemen aan de betreffende beleidscommissies ('standing invitation'), of als gastspreker de Europese werkzaamheden indien nodig toe te lichten.

Het Europees Comité van de Regio's (CvdR)

Het CvdR is een assemblee van lokale en regionale vertegenwoordigers van de EU. Het CvdR is de spreekbuis van decentrale overheden. De voornaamste opdracht van het CvdR is om in het Europese besluitvormingsproces de decentrale overheden uit de EU te vertegenwoordigen en hun belangen te behartigen door het opstellen van adviezen ten behoeve van de Europese Commissie, de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement. In het algemeen, beoordeelt het CvdR wetsvoorstellen (richtlijnen en mededelingen) aan de hand van de volgende vier uitgangspunten: subsidiariteit en proportionaliteit, interbestuurlijke verhoudingen (*multi-level governance*), uitvoerbaarheid en financiële consequenties en bestuurslasten. De instelling is een belangrijke partner voor de Nederlandse decentrale overheden (gemeentelijke en provinciale leden vormen samen de Nederlandse delegatie) in Brussel.

De Nederlands delegatie bestaat uit 12 leden en 12 plaatsvervangende leden. Het gemeentelijke deel van de delegatie bestaat uit 12 leden (6 leden en 6 plaatsvervangers).
De gemeentelijke delegatieleden zijn *qualitate qua* lid van de Commissie Europa en Internationaal (E&I). Voor 11 van de 12 posten wordt geworven. Eén van de dubbelmandaten is reeds ingevuld.

Dubbelmandaten: Binnen de Commissie Europa en Internationaal zijn twee dubbelmandaten ingericht. Dit vindt plaats voor bestuurlijke onderwerpen die in twee delegaties spelen en waarvoor het de voorkeur heeft om in de twee organisaties een gelijkluidende boodschap uit te laten dragen. De twee dubbelmandaten zijn: Europees ontwikkelingsbeleid: dit betreft een dubbelmandaat CvdR

en de internationale delegatie; en Europese governance en goed bestuur: dit betreft een dubbelmandaat CvdR en het Congres (deze post is reeds ingevuld).

De internationale delegatie van de Commissie Europa en Internationaal

De internationale delegatie van de Commissie Europa en Internationaal adviseert het VNG bestuur en de VNG directie over het internationale beleids- en projectenwerk, en verbindt de strategie en prioriteiten van de VNG met het internationale perspectief. De door de VN vastgestelde duurzame ontwikkelingsdoelen (Global Goals) vormen hierbij het referentiekader. De leden van de internationale delegatie vertegenwoordigen waar nodig de VNG in internationale debatten en bijeenkomsten. Tevens adviseren de leden van de internationale delegatie VNG International in de implementatie van de projecten die VNG International uitvoert op het gebied van decentralisatie en versterking van lokaal bestuur. De internationale delegatie van de Commissie Europa en Internationaal bestaat uit 10 leden.

Profielschets vacature voorzitter
VNG
(bijlage 2 bij ledenbrief 14 maart 2019)

"De voorzitter als boegbeeld van de Vereniging"
De voorzitter van de VNG is het herkenbare boegbeeld van de vereniging. Naar buiten toe vraagt dat om een gezaghebbende uitstraling en om kracht en zelfbewustheid om in de belangenbehartiging zichtbaar resultaat te boeken voor de gemeenten. Binnen de vereniging is de voorzitter een verbindende factor, die zichtbaar opereert en een goede relatie onderhoudt met de verschillende geledingen in de achterban. De voorzitter is een ervaren lokale bestuurder met een groot netwerk en een ruim draagvlak bij zowel de eigen achterban als de landelijke politiek.

In deze profielschets wordt achtereenvolgens ingegaan op:

1. Taken van de voorzitter
2. Gevraagde bestuurlijke netwerk en ervaring
3. Gevraagde persoonlijkheid en reputatie
4. Het tijdbeslag voor de voorzitter
5. Statutaire bepalingen over het voorzitterschap

1. Taken van de voorzitter
Kandidaten dienen bereid te zijn om de hierna genoemde taken op zich te nemen:

- Bijwonen en voorzitten van de maandelijkse vergaderingen bestuur
- Bijwonen en bijdragen aan het VNG Congres (inclusief de ALV) en de Buitengewone ALV
- Deelnemen aan bestuurlijke overleggen met Rijk en IPO, waaronder: het jaarlijkse overhedenoverleg, het halfjaarlijkse Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv)
- het Strategisch Beraad Veiligheid dat vier maal per jaar wordt gehouden
- Vertegenwoordiging van de VNG in de Europese Koepelvereniging van Gemeenten (CEMR) en de Wereld Koepelvereniging (UCLG)
- voorzitterschap van de commissie Europa & Internationaal
- Optreden als boegbeeld van de VNG in de landelijke media en vertegenwoordiging VNG in belangrijke congressen, bijeenkomsten en andere gelegenheden

NB) mediaoptredens kennen een relatief vaste structuur, te weten rondom momenten zoals de nieuwjaarsspeech, ALV, BALV, Prinsjesdag en overhedenoverleg en een flexibele structuur – vanuit strategische afweging rondom actualiteiten, lobbydossiers en strategische prioriteiten.

2. Gevraagde bestuurlijke netwerk en ervaring
De voorzitter dient:

- Te beschikken over ruime ervaring in en met het lokaal bestuur, bij voorkeur in verschillende rollen en in verschillende gemeenten
- Gezaghebbend en effectief te kunnen opereren in de landelijke politiek en in het bijzonder de Haagse politieke arena
- Op basis van het persoonlijke netwerk rechtstreekse toegang te hebben tot de bewindslieden en tot toonaangevende Kamerleden die voor gemeentelijke vraagstukken van belang zijn
- Ervaring te hebben met landelijke media
- Affiniteit te hebben met de VNG als vereniging, waarbij ervaring binnen de bestuurlijke organisatie van de VNG een pluspunt is.

3. Gevraagde persoonlijkheid en reputatie

de voorzitter dient:

- Hart te hebben voor het lokale bestuur en dit ook uit te stralen naar gemeenten en andere stakeholders die voor de gemeenten van belang zijn
- Een verbindende rol te kunnen spelen binnen de vereniging en waar nodig ook boven partijen te kunnen staan
- Herkenbaar en acceptabel te zijn voor de brede achterban van gemeenten, partijen en doelgroepen. Grote en kleine gemeenten, stedelijke en landelijke gemeenten, politieke partijen van links tot rechts en zowel landelijk als lokaal, moeten allen achter de voorzitter kunnen staan
- Open te staan voor vernieuwing in de bestuurlijke organisatie van de vereniging en in de inrichting van de relatie met de leden
- Gevoel te hebben voor veranderende bestuurlijke en maatschappelijke verhoudingen, waarbij sprake is van horizontalisering en opereren in steeds complexere netwerken
- Daadkrachtig te kunnen optreden in de belangenbehartiging, waaronder bestuurlijke overleggen en persoonlijke contacten met bewindslieden en andere spelers
- In de landelijke politiek als goede gesprekspartner te worden gezien door de verschillende politieke partijen
- Een goede vergadervoorzitter te zijn, die onder meer in bestuursvergaderingen en de ALV een open en constructieve gedachtewisseling weet te borgen
- Affiniteit te hebben met de grote uitdagingen voor de gemeenten. De voorzitter heeft een heldere visie hebben op deze uitdagingen en gemeenten weten te enthousiasmeren om nieuwe taken voortvarend en zorgvuldig op te pakken.

4. Tijdbeslag voor de voorzitter

Kandidaten dienen bereid te zijn om de hiervoor genoemde taken op zich te nemen en daarvoor voldoende tijd vrij te maken. Een indicatie van het tijdbeslag:

a. Bijwonen en voorzitten maandelijkse vergaderingen bestuur	a. 12 dagdelen
b. Bijwonen en bijdragen aan VNG Congres (inclusief ALV) en Buitengewone ALV	b. VNG Congres: 3 dagen Buitengewone ALV: 1 dag
c. Deelnemen aan bestuurlijke overleggen met Rijk en IPO, waaronder Overhedenoverleg, BOFv, Strategisch Beraad Veiligheid	c. Overhedenoverleg: 1 dagdeel BOFv: 2 dagdelen SBV: 4 dagdelen
d. Vertegenwoordiging VNG in de Europese Koepelvereniging van Gemeenten (CEMR) en de Wereld Koepelvereniging (UCLG)	d. CEMR (2-4 hele dagen) UCLG (5-10 hele dagen)
e. Voorzitterschap van (of deelname aan) de commissie Europa & Internationaal	e. 3 dagdelen
f. Optreden als boegbeeld van de VNG in de landelijke media* en vertegenwoordiging VNG in belangrijke congressen, bijeenkomsten en andere gelegenheden	f. circa 12 uur per maand.

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
25 maart 2019

Ons kenmerk
TLE/U201900214
Lbr. 19/013

Telefoon
070 - 373 83 93

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Voortgang Klimaatakkoord

Samenvatting

- Overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven werken samen aan de totstandkoming van het Klimaatakkoord.
- De voorstellen van de vijf sectortafels zijn doorgerekend door PBL en CPB en gepresenteerd op 13 maart. Het kabinet heeft in haar reactie aangekondigd te komen met een CO_2-heffing voor de industrie en een eerlijke lastenverdeling tussen inwoners en bedrijven.
- Uit de doorrekeningen volgt dat we op de goede weg zijn en dat 49% CO_2-reductie in 2030 mogelijk is. Wel is er een ruime onzekerheidsmarge van 43% - 51%. Om deze onzekerheid weg te nemen en als gemeenten aan de slag te kunnen, zullen wij de komende periode het gesprek aangaan over het verder invullen van de drie randvoorwaarden zoals vastgesteld door de Buitengewone ALV van 30 november 2018. Ook punten rond gemeentelijke uitvoeringskosten, het tempo van de Regionale Energiestrategieën (RES) en marktordeningsvragen van warmtenetten worden meegenomen.
- De gesprekken worden naar verwachting 25 april 2019 afgerond. Het ontwerp van het Klimaatakkoord zal ter besluitvorming aan u worden voorgelegd op de Algemene Ledenvergadering van 5 juni 2019.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Aan de leden

Datum
25 maart 2019

Ons kenmerk
TLE/U201900214
Lbr. 19/013

Telefoon
070 - 373 83 93

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Voortgang Klimaatakkoord

Geacht college en gemeenteraad,

Vanuit een gezamenlijke ambitie[1] werken overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven aan de totstandkoming van het Klimaatakkoord. De voorstellen die deze partijen tot nu toe hebben uitgewerkt zijn doorgerekend door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en Centraal Planbureau (CPB).
Op 13 maart 2019 zijn de bevindingen van de planbureaus gepresenteerd en heeft het kabinet haar eerste reactie gegeven in een persconferentie, waarin onder andere is aangekondigd 'voor de industrie te komen tot een verstandige CO_2-heffing' en tot een eerlijke lastenverdeling tussen inwoners en bedrijven.[2]

In deze brief duiden wij de bevindingen van de planbureaus en benoemen we het proces naar de Algemene Ledenvergadering (ALV) van 5 juni 2019.

Bevindingen planbureaus
De planbureaus bevestigen dat we op de goede weg zitten en dat een CO_2-reductie van 49% in 2030 mogelijk is. Wel is er sprake van een ruime marge van 43% - 51%. Deze onzekerheidsmarge kan volgens het PBL niet verder worden weggenomen met 'opnieuw een studie' maar nodigt uit om

[1] 'Rijk en decentrale overheden streven gezamenlijk de doelstelling na om te komen tot 49% CO_2-reductie in 2030. […] Alle overheden zetten samen de schouders onder de totstandkoming van het Klimaatakkoord.' (Programmastart IBP)

[2] Bevindingen planbureaus, reactie kabinet.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

proefondervindelijk aan de slag te gaan. De planbureaus onderschrijven daarnaast de gemeentelijke regierol.

Het is positief dat de inzet van alle partijen een substantiële bijdrage kan leveren. Om de onzekerheden verder weg te nemen en om als gemeenten aan de slag te kunnen, is het wel wenselijk dat de door u gestelde drie randvoorwaarden[3] verder worden ingevuld. Deze randvoorwaarden zijn: het gemeentelijk tempo is afhankelijk van de haalbaarheid en betaalbaarheid de energietransitie voor de samenleving; gemeenten hebben de juiste bevoegdheden nodig om hun regierol te kunnen uitvoeren; er is een vergoeding nodig voor de toename in uitvoeringslasten voor gemeenten.

Op de volgende punten zullen wij de komende periode verder het gesprek aangaan:

- De randvoorwaarde 'haalbaar en betaalbaar' vraagt nadere uitwerking. Ook de toezegging van het kabinet tot herverdeling van de lasten moet verder worden uitgewerkt.
- Voor de sector gebouwde omgeving is opgenomen dat gemeenten tot 2021 in totaal € 150 miljoen aan procesgeld ontvangen voor het opstellen van warmtevisies en aanvullend voor de Regionale Energiestrategieën (RES). Om inzichtelijk te krijgen hoe de extra uitvoeringskosten voor gemeenten er na 2021 uitzien, wordt een artikel 2 Financiële-verhoudingswet onderzoek verricht. Omdat de uitkomsten hiervan nog niet bekend zijn en gemeenten hierin een sleutelrol hebben, kan het PBL niet beoordelen of gemeenten vóór 2030 1,5 miljoen aardgasvrije gebouwen kunnen aanwijzen. Hierover moet tijdig zekerheid zijn.
- Volgens het PBL kan het tempo waarin de Regionale Energiestrategieën (RES) worden opgesteld, leiden tot ruimtelijke knelpunten. Wij hebben deze signalen ook ontvangen van gemeenten, die meer tijd vragen voor het verkrijgen van draagvlak. Wij zullen inzetten op verruiming van de termijn van '1 jaar na ondertekening Klimaatakkoord' die nu geldt voor oplevering van de eerste versie van de RES. Ook marktordeningsvragen rond warmtenetten, zowel financieringsmogelijkheden als het ondervangen van marktfalen, krijgen hierbij aandacht.
- Van gemeenten zal meer worden gevraagd dan alleen de opgave in de gebouwde omgeving. Ook de uitvoeringsgevolgen van de overige sectortafels zullen nader onderzocht moeten worden en meegenomen in het onderzoek artikel 2 Financiële-verhoudingswet.

Een nadere duiding van de bevindingen per sectortafel vindt u op http://www.vng.nl/klimaatakkoord.

Vervolgproces

Op basis van de bevindingen van de planbureaus en bovengenoemde aandachtspunten, vervolgen wij het gesprek met de overige partijen. Deze gesprekken worden naar verwachting afgerond op 25 april 2019. Na een analyse op de door u gestelde drie randvoorwaarden zullen wij dit ontwerp van het Klimaatakkoord ter besluitvorming aan u voorleggen op de ALV van 5 juni 2019[4].

[3] Besluit Buitengewone ALV over drie randvoorwaarden: https://tinyurl.com/balvrandvoorwaardenka.

[4] Informatie over de ALV: https://vng.nl/vng-jaarcongres-2019.

Ook in de periode tot aan de ALV blijven wij graag met u in gesprek over het Klimaatakkoord. Neemt u bij vragen contact met ons op via energie@vng.nl. Wilt u frequent op de hoogte blijven? Abonneer u dan op onze nieuwsbrief via https://tinyurl.com/nieuwsbriefka.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur

Gemeente Westland
Ingekomen - Team Registratie
11 MAART 2019

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan: Gemeenteraad en de burgemeester

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2019-0000112201

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Gemeente Westland
G19-000621

Datum 6 maart 2019
Betreft Handleiding basisscan integriteit kandidaat-bestuurders

Op 4 maart 2018 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties - met het oog op de naderende verkiezingen - een brief gezonden aan alle provinciale staten, commissarissen van de Koning, algemene besturen van de waterschappen en de dijkgraven en aan de eilandraden en gezaghebbers van de openbare lichamen Bonaire en Saba, waarbij de Handleiding basisscan integriteit voor kandidaat-bestuurders is aangeboden.

De handleiding is uiteraard ook beschikbaar voor gemeenten. Aanvankelijk was het plan te wachten met een formele aanbieding aan gemeenten, aangezien het slechts de eerste versie van de handleiding betrof. Periodiek zal de handleiding namelijk worden geëvalueerd, voor de eerste maal na de verkiezingen en formaties in de provincies, waterschappen en eilanden. Op basis van die evaluatie zal de minister bezien of nadere aanvulling of wellicht inkadering van integriteitsanalyses nodig is.

Ik heb gemerkt dat er reeds nu ook bij gemeenten ruime belangstelling bestaat voor de handleiding. Om die reden heb ik gemeend de handleiding alsnog ook direct aan u aan te bieden. Ik verwijs u gemakshalve wel naar bijgaand afschrift van de hiervoor vermelde aanbiedingsbrief aan provincies, waterschappen en eilanden.

Ik wens u veel wijsheid en succes toe in het behouden en bevorderen van de integriteit van uw bestuurders en hoop dat de handleiding u daarbij zal ondersteunen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Namens deze,

René Bagchus
Directeur Democratie en Bestuur.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan:
- Provinciale staten en de commissaris van de Koning
- Algemeen bestuur van de waterschappen en de Dijkgraaf
- Eilandraden en gezaghebbers van de openbare lichamen Bonaire en Saba

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2019-0000058215

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum 4 MRT 2019

Betreft Handleiding basisscan integriteit kandidaat-bestuurders

Binnenkort zijn er de verkiezingen voor de provinciale staten, de waterschappen en de openbare lichamen Bonaire en Saba. Een belangrijk moment voor onze democratie, waarin een nieuwe periode van start gaat met een nieuw mandaat van de kiezer, nieuwe samenstelling van de provinciale staten, het algemeen bestuur van de waterschappen en de eilandraden en vaak met andere gedeputeerden en leden van het dagelijks bestuur.
Na de verkiezingen komt het proces van coalitievorming op gang, met als afronding daarvan de benoeming van gedeputeerden en leden van het dagelijks bestuur van de waterschappen. Het is van belang dat de selectie, voordracht en benoeming een transparant en zorgvuldig proces is, dat bijdraagt aan een integer en stabiel bestuur.

Integriteit en risicoanalyses
Het thema integriteit staat binnen het openbaar bestuur inmiddels hoog op de agenda. En dat is wat mij betreft ook zeer terecht. Decentrale bestuurders en volksvertegenwoordigers functioneren in een glazen huis. De toenemende transparantie van het openbaar bestuur is een realiteit. De immer te stellen normen en waarden aan betrouwbare bestuurders zijn terecht nog meer dan voorheen onder een glazen stolp komen te staan. Meer dan voorheen geldt dat vertrouwen te voet komt en te paard gaat mede als gevolg van de snelheid binnen de (sociale) media en de maatschappelijke acceptatiegrenzen.
Het borgen van integriteit en vertrouwen in het openbaar bestuur heeft dan ook mijn prioriteit. Niet voor niets is openheid en integriteit een van de beginselen uit de Nederlandse code voor goed openbaar bestuur.

In dat licht is het voor kandidaat-bestuurders verstandig om voorafgaand aan het binnentreden van dat glazen huis te bezien waar mogelijke (politieke) kwetsbaarheden liggen. Waar nodig kunnen dan ook beheersmaatregelen worden getroffen om het risico op integriteitsrisico's te mitigeren. Het is vooral voor de kandidaat zelf, maar ook voor de politieke partij, de gemeenteraad, de eilandsraad, de provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap van belang om - voorafgaand aan de benoeming -mogelijke kwetsbaarheden en integriteitsrisico's transparant te maken. Hiermee wordt de verdere (politieke) afweging rond geschiktheid van de kandidaat voor het ambt en de formatie van een stabiel college of dagelijks bestuur ondersteund. Een risicoanalyse van kandidaat-bestuurders moet mijns inziens een normaal en transparant onderdeel van het benoemingsproces zijn. Gelet op het feit dat kandidaat-bestuurders in veel gevallen juist gevraagd worden vanwege hun netwerk en expertise op een bepaald beleidsterrein, is het bepaald niet uitzonderlijk dat er kwetsbaarheden of risico's uit de risicoanalyse zullen komen.

De risicoanalyse integriteit vindt plaats vanuit een positieve grondhouding. Het belangrijkste doel is niet de risicoanalyse zelf, als wel het goede gesprek over de (uitkomsten van) de analyse. Dat gesprek moet in alle gevallen plaatsvinden, ongeacht twijfels over risico's of over de integriteit van de kandidaat. Dit gesprek heeft als meerwaarde dat er (wederzijdse) bewustwording ontstaat over de eventuele kwetsbaarheden en dat er in goed overleg beheersmaatregelen kunnen worden getroffen op bijvoorbeeld (de schijn van) belangenverstrengeling. Uiteraard moet er in het proces voor een kandidaat altijd de mogelijkheid bestaan om zich (na overleg met de politieke partij) zonder beschadiging terug te trekken.

Breder integriteitsbeleid
Graag benadruk ik nog eens het belang van een transparante en veilige (bestuurs)cultuur, waarin kwetsbaarheden en signalen op professionele wijze besproken kunnen worden en beheersmaatregelen een natuurlijk onderdeel van de bedrijfsvoering zijn. Goed voorbeeldgedrag daarbij is onmisbaar. Naast een risicoanalyse van kandidaat-bestuurders is een adequaat integriteitsbeleid met o.a. trainingen, gedragscodes, protocollen en vertrouwenspersonen evenzeer van belang voor de kwaliteit en integriteit van het openbaar bestuur. Risicoanalyses moeten zijn ingebed in het breder te voeren integriteitsbeleid.

Handleiding basisscan integriteit voor kandidaat-bestuurders
Hierbij bied ik u digitaal de handleiding basisscan integriteit voor kandidaat-bestuurders aan, waarmee ik hoop meer eenduidigheid te kunnen brengen in de voorbereiding, uitvoering en borging van integriteitsanalyses. De handleiding basisscan integriteit kandidaat bestuurders is te vinden op de website: www.politiekeambtsdragers.nl. Op deze website zullen de komende tijd ook praktijkvoorbeelden van o.a. Reglementen van Orde, protocollen en vragenlijsten beschikbaar komen, waar u in uw praktijk gebruik van kunt maken.

Met de handleiding beoog ik aan opdrachtgevers en uitvoerders van risicoanalyses een standaard te bieden, zonder de ruimte voor lokaal maatwerk weg te nemen.
De handleiding is tot stand gekomen op basis van een verkenning waarin vele opdrachtgevers en uitvoerders een bijdrage hebben geleverd en sluit daarom aan op hetgeen in de praktijk reeds wordt toegepast.

Uit de verkenning blijkt dat bij gebruikers ruime consensus bestaat over risicogebieden en bronnen die de basis zouden moeten vormen voor een risicoanalyse. Naast de wettelijke bepalingen rond benoembaarheid worden genoemd: de juistheid en volledigheid van het CV, het arbeidsverleden en eventuele verlofregeling of terugkeergarantie, nevenactiviteiten en nevenfuncties, financiële en juridische belangen (waaronder vastgoedbezit, subsidie- en opdrachtrelaties met het decentraal bestuur) en het netwerk van de kandidaat, diens partner en directe familieleden. Daarnaast wordt breed gedeeld dat het strafrechtelijk verleden van de kandidaat (VOG) en (lopende) juridische procedures, schulden en betalingsrisico's (BKR) en informatie uit openbare (media)bronnen relevant zijn.

In de praktijk blijkt vooral behoefte te bestaan aan meer inzicht in wat mogelijke risicogebieden en bronnen van informatie voor de analyse kunnen zijn, en waarmee rekening gehouden moet worden om (richting de kandidaat) een zorgvuldige en transparante procedure voor risicoanalyses te waarborgen. Er blijkt een groot draagvlak te bestaan voor een 'basisscan integriteit' voor kandidaat-bestuurders, die ondersteuning biedt bij de (politieke) afweging rond de geschiktheid van de kandidaat voor het ambt en bij de formatie van een stabiel college of dagelijks bestuur.

De handleiding geeft zicht op de standaardelementen die onderdeel uitmaken van een basisscan integriteit. Daarnaast biedt de handleiding uitgangspunten, afwegingen en tips voor een gedegen voorbereiding en zorgvuldige uitvoering van risicoanalyses voor kandidaat-bestuurders. Het gaat om de afspraken (opdrachtverlening, reikwijdte en uitvoering), de informatiestromen aan kandidaten en besluitvormers (raad), het uitvoeren van dé analyse (inhoud en proces) en het borgen van de risicoanalyse (beheersmaatregelen, monitoring en evaluatie).

Evaluatie

Dit is de eerste versie van de handleiding basisscan integriteit kandidaat-bestuurders. Periodiek zal ik de handleiding laten evalueren, voor de eerste maal na de verkiezingen en formaties in de provincies, waterschappen en eilanden. Op basis van die evaluatie zal ik bezien of nadere aanvulling of wellicht inkadering van integriteitsanalyses nodig is.
Mede afhankelijk van de vorderingen in het voor een groot deel zelfregulerende en zelflerende proces bij medeoverheden inzake integriteit zal ik bezien of nadere instrumenten nodig zijn om de borging van integriteit te bestendigen.

Kenmerk
2019-0000058215

Ik wens u dan ook veel wijsheid en succes toe in het proces rond de verkiezingen, de coalitievorming en de vorming van een nieuw college of bestuur en hoop dat de handleiding u daarbij zal ondersteunen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Gemeente Westland (ZH)
T.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

BD1CC #8131X0X#00#0000#

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Gemeente Westland (ZH)
T.a.v. de Burgemeester
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

RD1CC #8131X0X#DD#DDDD#

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
26 maart 2019

Ons kenmerk
TAZ/U201900241
Lbr. 19/014

Telefoon
070-3738393

Bijlage(n)
1

College voor Arbeidszaken

Onderwerp
Ledenraadpleging over het beleidsplan van het College voor Arbeidszaken

Samenvatting

Dit is de ledenraadpleging over het beleidsplan van het College voor Arbeidszaken van de VNG. Het College voor Arbeidszaken heeft op 13 maart jl. het concept beleidsplan voor 2019-2022 vastgesteld. Met deze brief raadplegen wij u over dit beleidsplan. U kunt vóór of tegen het beleidsplan stemmen. Daarnaast is er de mogelijkheid om een toelichting te geven of een opmerking te maken.

Er wordt via een elektronische raadpleging gestemd. Gemeenten en aangesloten organisaties kunnen reageren tot en met 22 mei 2019. In gemeenten krijgt de gemeentesecretaris bij deze brief een link naar het reactieformulier. Bij aangesloten organisaties ontvangt de geregistreerde contactpersoon de link naar het reactieformulier.
De uitkomsten van de ledenraadpleging worden voorgelegd aan het College voor Arbeidszaken. Het bestuur van de VNG stelt op 4 juli 2019 het definitieve CvA beleidsplan 2019-2022 vast, mede op basis van de reacties van de leden.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Aan de leden

Datum
26 maart 2019

Ons kenmerk
TAZ/U201900241
Lbr. 19/014

Telefoon
070-3738393

Bijlage(n)
1

College voor Arbeidszaken

Onderwerp
Ledenraadpleging over het beleidsplan van het College voor

Geacht college en gemeenteraad,

Inleiding
Dit is de ledenraadpleging over het beleidsplan van het College voor Arbeidszaken van de VNG voor de periode 2019-2022. Het College voor Arbeidszaken heeft op 13 maart jl. het concept beleidsplan met de titel “Trots” vastgesteld. Met deze brief raadplegen wij u over het beleidsplan. U kunt vóór of tegen het beleidsplan stemmen. Daarnaast is er de mogelijkheid om een toelichting te geven of een opmerking te maken. Het bestuur van de VNG stelt op 4 juli 2019 het definitieve beleidsplan vast, mede op basis van de reacties van de leden.

Heisessie
Het CvA heeft tijdens een heisessie in oktober 2018 met elkaar de bouwstenen geleverd voor het beleidsplan. Op basis van deze sessie heeft het CvA in de vergadering van 13 maart jl. verder gesproken over het beleidsplan, dat u als bijlage bij deze brief aantreft.

Trots
Het beleidsplan heeft als titel “Trots”. De ondertitel is Bijdragen aan de lokale democratie en de gemeentelijke dienstverlening vanuit werkgeversperspectief. Het CvA drukt hiermee uit dat gemeenten trots mogen zijn op wat ze doen, waar ze voor staan en op hun arbeidsvoorwaarden. Dat is belangrijk want goede arbeidsvoorwaarden hebben een positief effect op de tevredenheid, betrokkenheid en trots van werknemers en bestuurders en daarmee op de lokale democratie en gemeentelijke dienstverlening voor de inwoners. Daarmee wordt de basis gelegd om de maatschappelijke opgaven aan te gaan en de gemeentelijke organisatie die daarbij hoort, vorm te geven.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Structuur beleidsplan
Het beleidsplan is opgebouwd rondom drie hoofdthema's: arbeidsvoorwaarden van gemeenten, werkgever voor mensen met een arbeidsbeperking en kwaliteit van het politieke ambt.
Deze drie hoofdthema's bestaan uit negen onderliggende thema's die hieronder kort worden toegelicht. Daarnaast bevat het beleidsplan informatie over onder andere netwerken en dienstverlening, secretariaten en commissies en de positionering van het CvA met een aantal specifieke aandachtspunten voor deze beleidsperiode. De negen thema's zijn:

1. Werken aan arbeidsvoorwaarden van gemeenten (waaronder cao onderhandelingen)
Deze beleidsperiode van het CvA start met de onderhandelingen over de laatste CAR UWO 2019 en de overgang naar de Cao Gemeenten vanaf 2020. Een cao met een geheel nieuwe tekst en een nieuwe wettelijke omgeving (van publiek naar privaat recht). De afgelopen jaren is veel geharmoniseerd. Tegelijkertijd is duidelijk dat er binnen de Cao Gemeenten voldoende ruimte moet blijven voor lokaal maatwerk.

Samen met gemeenten wordt daarom een toekomstagenda voor de vernieuwing van de Cao Gemeenten na 2020 uitgezet. Daarbij is flexibiliteit leidend om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de ontwikkelingen in de gemeentelijke dienstverlening en de gemeentelijke organisaties. De werkgeversfunctie van het CvA en de arbeidsvoorwaarden voor de sector zijn immers ondersteunend aan het lokaal bestuur en de gemeentelijke werkorganisatie. Ook wordt de samenwerking geïntensiveerd met partners als het A&O fonds gemeenten op vlakken als digitalisering en de transformatie van de dienstverlening. Daarnaast wordt een verbinding gemaakt met andere commissies en programma's van de VNG.

2. Pensioen
De landelijke discussies over het pensioenstelsel, het uitblijven van indexatie, stijgende premies en afnemend vertrouwen, hebben niet bijgedragen aan rust. De komende jaren zal het kabinet, met of zonder werknemers- en werkgeversorganisaties, het pensioenstelsel moeten vernieuwen. De VNG gaat samen met de Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW) de gevolgen van een sociaal akkoord en/of wetswijzigingen ten behoeve van gemeenten in beeld brengen, de gevolgen bespreken en waar mogelijk van maatregelen voorzien. De komende periode staat ook in het teken van werknemers beter bewust maken van hun pensioensituatie, zodat zij beter in staat zijn keuzes te maken wat betreft de invulling van de eigen loopbaan in relatie tot de mogelijkheden van hun pensioen.

3. Gemeentelijke arbeidsmarkt in kaart
De afgelopen periode is veel aandacht besteed aan het stimuleren van de aanname van jongeren, het onder de aandacht brengen van generatiepact regelingen bij werkgevers en het faciliteren van leden om banen te creëren voor de doelgroep van de banenafspraak. Ook is via het A&O fonds gemeenten aandacht besteed aan de ontstane krapte op de arbeidsmarkt.
Het CvA gaat onderzoek doen naar de trends en ontwikkelingen van vraag en aanbod op de interne en externe arbeidsmarkt van gemeenten en een langetermijnvisie formuleren waarmee gemeenten en het CvA aan de slag kunnen. Werkgevers moeten waar mogelijk kunnen inspelen op ontwikkelingen als robotisering, digitalisering en de veranderende personeelssamenstelling.

4. Diversiteitsbeleid bij gemeenten
De gemeentelijke werkorganisatie moet een afspiegeling van de samenleving zijn om goed in contact te blijven met inwoners, om slagvaardig resultaten te kunnen boeken en voor de binding van inwoners met de lokale democratie. Met het oog op de krapte op de arbeidsmarkt is het ook van belang een zo'n groot mogelijk wervingsgebied te hebben. Daarnaast hebben gemeenten een voorbeeldfunctie als het gaat om diversiteit in het eigen personeelsbestand, ook voor andere werkgevers. Voor de komende periode wordt daarom een plan van aanpak ontwikkeld waarin centraal staat de bewustwording bij bestuur, HRM en de werknemers en een onderzoek naar effectieve maatregelen.

5. Banenafspraak / participatiewet
Eind 2018 zijn er wijzigingen aangekondigd in de Wet banenafspraak. De scheiding tussen overheid en markt voor de te behalen aantallen is opgeheven. Het quotum van 2018 voor de overheid is opgeschort en wordt niet eerder dan 2022 geactiveerd. Het CvA continueert daarom de activiteiten waarbij gemeenten ondersteund worden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. Daarbij gaat de aandacht uit naar het harmoniseren en vereenvoudigen van instrumenten. Door het delen van beschikbare kennis en praktijkvoorbeelden wordt verder vorm gegeven aan de samenwerking.

6. Cao Sociale Werkvoorziening
De cao SW is afgelopen op 31 december 2018. De onderhandelingen voor een nieuwe cao SW zijn gestart waarbij het streven is een Cao SW af te spreken met een looptijd van 4 of 5 jaar. Om een Cao SW af te spreken met deze lange looptijd is extra financiering van het ministerie van SZW nodig. Sociale partners trekken gezamenlijk op richting het ministerie van SZW voor die financiering.

7. Basisregeling voor de arbeidsmarkt
De Kamer Inclusieve Arbeid van de VNG gaat onderzoek doen naar de opvatting van gemeenten uit 2013 waarin aangegeven werd dat er géén aparte cao komt voor mensen die vallen onder de Participatiewet. De belangrijkste punten waar aandacht aan wordt besteed, zijn het verzamelen van best practices rondom arbeidsvoorwaarden voor deze mensen om te voorkomen dat er 355 verschillende arbeidsvoorwaardenregelingen ontstaan. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar een pensioenregeling en is er hernieuwde aandacht voor opleidings- en scholingsfaciliteiten.

8. Rechtspositie politieke ambtsdragers (RPA)
De komende jaren blijft VNG inzetten op het behartigen van de belangen van politiek ambtsdragers voor een evenwichtige en moderne rechtspositie door advies uit te brengen aan het ministerie van BZK en de Tweede Kamer. Zo wordt onder andere gekeken naar de gelijkstelling van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) aan de reguliere Werkloosheidswet. Ook wordt ingezet op het versterken van de professionele ontwikkeling en weerbaarheid van politieke ambtsdragers. Daarvoor wordt aansluiting gezocht bij het programma Democratie in Actie.

9. Integriteit en veiligheid: Netwerk weerbaar Bestuur
De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in verschillende standaarden, modellen en programma's op het gebied van integriteit en veiligheid. Een sterke lokale democratie staat of valt met de lokale bestuurders. Het is belangrijk dat zij goede arbeidsomstandigheden hebben waardoor zij hun ambt goed kunnen uitoefenen. Daarom wordt ook de komende jaren aandacht besteed aan voorlichting, lobby en training op het gebied van integriteit, de noodzaak van screening en weerbaarheid.

Procedure ledenraadpleging
Gemeenten kunnen over het beleidsplan 2019-2022 stemmen. Er wordt elektronisch gestemd. Organisaties met een aansluitingsovereenkomst bij het College voor Arbeidszaken kunnen over het plan een adviserende stem geven. Bij gemeenten krijgen de gemeentesecretarissen een link naar een digitaal reactieformulier. Gemeentesecretarissen worden geacht om te reageren namens het college. Bij organisaties met een aansluitingsovereenkomst krijgen de bij de VNG geregistreerde contactpersonen een link naar een digitaal reactieformulier. De contactpersonen worden geacht te reageren namens het bestuur van hun organisaties.

U kunt tot en met 22 mei 2019 reageren. Alleen de uitgebrachte stemmen tellen mee voor de uitslag van deze ledenraadpleging. Gemeenten die niet reageren worden niet meegeteld als stem voor of stem tegen het beleidsplan.

Na de stemming en eventuele wijzigingen op basis van de reactieformulieren, verzoeken wij het VNG bestuur het beleidsplan definitief vast te stellen.

Hoogachtend,
College voor Arbeidszaken van de VNG,

Janine Jongepier
Secretaris

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.
Met vriendelijke groet,

‘Trots’

Bijdragen aan de lokale democratie en de gemeentelijke dienstverlening vanuit werkgeversperspectief

Inhoud

1 Inleiding 4

2 Thema Arbeidsvoorwaarden van gemeenten 6

3 Thema Werkgever voor mensen met een arbeidsbeperking 13

4 Thema Kwaliteit van het politieke ambt 15

5 Netwerken, dienstverlening en centrale inkoop HR 18

6 Secretariaten & commissies 20

7 Positionering College voor Arbeidszaken 21

1 Inleiding

Waar staat het College voor Arbeidszaken voor?

Het bestaansrecht van de VNG luidt: *'Samen met alle gemeenten stáát de VNG voor kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur.'* De VNG wil de trend zetten in het lokaal bestuur en zichtbare resultaten bereiken voor raad, college en ambtenaren.

Het College voor Arbeidszaken (CvA) is de werkgeversorganisatie voor alle Nederlandse gemeenten. Begin 2019 waren dat er 355. Het CvA vindt dat kracht en kwaliteit van lokaal bestuur alleen tot stand kan komen met een organisatie van goede werknemers en bestuurders die kunnen omgaan met de veranderingen in de gemeentelijke organisatie en de gemeentelijke dienstverlening.

De ambitie van het CvA is daarom zorgdragen voor optimale voorwaarden voor het functioneren van gemeenten als werkgevers, ondersteunend zijn bij een passende rechtspositie voor politieke ambtsdragers én agendasettend zijn in arbeidsvoorwaardelijke ontwikkelingen. Dit doen we voor de maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan. Daarmee dragen we bij aan de goede inrichting van de gemeentelijke organisatie en het versterken van de lokale democratie.

De ambitie gaan we realiseren door:
- het behartigen van de collectieve werkgeversbelangen van gemeenten,
- het bieden van een kennisplatform, en
- het ondersteunen van gemeenten met producten en diensten.

Opbouw beleidsplan

In dit beleidsplan staat hoe het CvA in de periode 2019 tot en met 2022 werkt aan haar taken. De titel is: "*Trots*" en daarmee drukt het CvA uit dat gemeenten trots mogen zijn op wat ze doen, waar ze voor staan en op hun arbeidsvoorwaarden. De afgelopen jaren is veel gerealiseerd op het brede werkveld van arbeidsvoorwaarden voor gemeenten. Dat is belangrijk want goede arbeidsvoorwaarden hebben een positief effect op de tevredenheid, betrokkenheid en trots van werknemers en bestuurders en daarmee op de lokale democratie en gemeentelijke dienstverlening voor de inwoners. Daarmee wordt de basis gelegd om de maatschappelijke opgaven van gemeenten en de gemeentelijke organisatie die daarbij hoort, vorm te geven. Het CvA gaat daarom de komende jaren ambitieus aan de slag zodat we ook in de toekomst trots kunnen blijven op onze arbeidsvoorwaarden als basis voor een flexibele organisatie[1].

Het plan voor de komende vier jaar is opgebouwd rondom drie hoofdthema's:
- Arbeidsvoorwaarden van gemeenten (hoofdstuk 2),
- Werkgever voor mensen met een arbeidsbeperking (hoofdstuk 3), en
- Kwaliteit van het politieke ambt (hoofdstuk 4).

De opbouw van elk hoofdthema is hetzelfde. Allereerst de achtergrond waarin ontwikkelingen worden beschreven die van belang zijn. Daarna volgen de inhoudelijke thema's die onder het hoofdthema vallen. Daarin wordt beschreven wat is bereikt de afgelopen vier jaar en waar we nu staan. Maar vóóral waar we de komende vier jaar aan werken.

1 Dit plan is geschreven voordat de Meerjarenvisie gemeenten 2020-2024 van VNG was afgerond. Activiteiten in het CvA meerjarenplan wordt bijgesteld indien de Meerjarenvisie gemeenten 2020-2024 van VNG daartoe aanleiding geeft.

Daarnaast bevat dit beleidsplan informatie over:

- Onze netwerken, dienstverlening en centrale inkoop HR (hoofdstuk 5),
- De secretariaten en commissies (hoofdstuk 6), en
- De positionering van het CvA met een aantal specifieke aandachtspunten voor deze beleidsperiode in verband met de gewijzigde wetgeving respectievelijk de normalisatie per 1 januari 2020 (hoofdstuk 7).

2 Thema Arbeidsvoorwaarden van gemeenten

Het CvA is verantwoordelijk voor de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden die de ontwikkelingen in onze gemeentelijke organisaties en gemeentelijke dienstverlening ondersteunen ten behoeve van de maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan.

Het thema Arbeidsvoorwaarden van gemeenten is opgebouwd uit vijf onderdelen die met elkaar samenhangen. Namelijk:

- Werken aan arbeidsvoorwaarden gemeenten (§ 2.2)
- Pensioen (§ 2.3)
- Gemeentelijke arbeidsmarkt in kaart (§ 2.4)
- Diversiteit (§ 2.5)
- Banenafspraak (§ 2.6)

Voordat we inhoudelijk op deze vijf onderdelen ingaan, volgt eerst een beschrijving van ontwikkelingen die van belang zijn voor gemeenten op deze onderdelen.

2.1 Achtergrond

Doorlopende veranderingen in taken gemeenten en de organisatie van werk

Kijkend naar het afgelopen decennium is de wereld van gemeenten continue in beweging. Van modernisering van overheidsorganisaties in gang gezet door een actieprogramma van het kabinet (Andere Overheid, over hervorming van de rolverdeling tussen burgers en overheid), economische omstandigheden die nopen tot forse bezuinigingen, tot drie decentralisaties in het sociaal domein en de volgende decentralisaties door de invoering van de nieuwe Omgevingswet. Daarbovenop komt dan nog de verdere informatisering en dataficering van de samenleving.
Alle ontwikkelingen hebben gemeen dat gemeenten continue in beweging zijn. De komende jaren zullen niet anders zijn. Gemeentelijke organisaties blijven hun werkprocessen optimaliseren, krijgen te maken met de invloed van digitale technologie (automatisering, digitalisering en dataficering), verschuiving van werkzaamheden van Rijk naar gemeenten, samenwerkingsverbanden en nieuwe taken. Ontwikkelingen in technologie leiden tot andere dienstverlening en tot andere organisatie van het werk. Het A&O fonds gemeenten vervult hier nu maar ook in de toekomst een belangrijke rol in om zowel werknemers als werkgevers bewust te maken van de functies die verdwijnen, verschijnen en veranderen (functiemetamorfose). Ook zal het instrumenten voor werknemers en werkgevers blijven aanbieden om daarbij ondersteuning te bieden. De arbeidsvoorwaarden van werknemers dienen flexibel te zijn zodat gemeenten kunnen inspringen op die continue beweging.

Arbeidsmarkt: krapte, vergrijzing, langer doorwerken, diversiteit

De arbeidsmarkt in Nederland ziet er in een paar jaar tijd geheel anders uit. In 2014 was de arbeidsmarkt geheel nog niet gespannen. Eind 2018 publiceerde het CBS dat er al vier kwartalen een gespannen arbeidsmarkt was. Voor gemeenten betekent dit dat zij, voor het eerst sinds decennia, weer vacatures hebben, ook vanwege de uitbreiding van het aantal taken van gemeenten door de decentralisaties. Het instroom percentage van werknemers bij gemeenten is in de afgelopen vijf jaar verdubbeld tot 10% in 2017. Volgens de *Personeelsmonitor Gemeenten 2017* van het A&O fonds Gemeenten stonden er eind 2017 bij gemeenten ruim 4.200 vacatures open. In 2014 waren dat nog maar 1.695 vacatures. Naar ICT, ruimtelijke ordening, bouwkundige en financiële functies is veel vraag.

De gemiddelde leeftijd van gemeentepersoneel is in 2017 48,3 jaar. De afgelopen jaren is dit weliswaar stabiel gebleven, maar in 2010 was de gemiddelde leeftijd 45,8 jaar. De samenstelling van het

personeelsbestand is niet gelijk gebleven. Het aandeel medewerkers ouder dan 60 jaar blijft stijgen (2017 = 16%) terwijl het aandeel medewerkers jonger dan 35 jaar al sinds 2014 rond de 11/12% ligt. Ter illustratie: in 2004 was het 20%. Ten opzichte van de landelijk werkzame beroepsbevolking is bij gemeenten het aandeel werknemers in alle leeftijdscategorieën vanaf 45 jaar tussen de 6% en de 8% hoger.

Veel gemeenten investeren in het aantrekken van jongeren. Ruim driekwart van de gemeenten heeft daar beleid op. Bijna de helft van alle gemeenten heeft een generatiepact, waarbij oudere medewerkers minder gaan werken om ruimte te maken voor jongeren. Ondanks deze maatregelen is er sprake van een hoge uitstroom onder jongeren. Naast het investeren in jongeren besteden gemeenten veel aandacht aan het realiseren van banen voor de doelgroep van de banenafspraak. De komende jaren is daar nog meer aandacht voor nodig.

De arbeidsmarktpositionering van het werken bij een gemeente, de diversiteit van het personeelsbestand en het imago van gemeenten verdient daarom meer aandacht. Daarbij zullen trends rondom de flexibele arbeidsrelaties en de platform-economie mogelijk hun impact op de arbeidsmarkt van gemeenten hebben.

Duurzame inzetbaarheid, ziekte, pensioen, vitaliteit

De veranderingen in taken en de organisatie van het werk nopen werknemers tot een leven lang leren en meebewegen. Ook het kabinet zet in op het brede gezamenlijk actieplan '*Leven Lang Ontwikkelen*' (Regeerakkoord Rutte III). Het is van belang dat gemeenten de komende jaren blijven inzetten op het nu en in de toekomst inzetbaar houden van hun medewerkers. Daarbij kijkend naar de specifieke omstandigheden en wensen van medewerkers in de verschillende fasen van hun leven en loopbaan. Daarbij is aandacht nodig voor de financiële vitaliteit van medewerkers, want een medewerker die goed inzicht in de financiële situatie heeft, kan bewust keuzes maken voor zijn loopbaan. Vanzelfsprekend hebben medewerkers daarin ook een eigen verantwoordelijkheid om de regie over hun loopbaan in eigen hand te nemen en vitaal te blijven.

In verband met die continue veranderingen is het van belang dat werkdruk goed wordt gemonitord. Het is belangrijk te letten op de werkdruk, omdat die kan leiden tot stress op de werkvloer, met risico op een burn-out en andere werkgerelateerde (psychische) ziektes. Eén van de meest genoemde oorzaken van ziekteverzuim bij gemeenten is namelijk werkdruk en stress. Het ziekteverzuim (5,4% over 2017) is een stabiel cijfer ten opzichte van voorgaande jaren. Het verzuimpercentage bij gemeenten ligt echter al jaren boven het landelijke verzuimpercentage van bijna 4%. Aandacht blijft daarom nodig.

De komende stijgingen van de pensioenleeftijd in combinatie met eventuele kortingen van pensioenaanspraken zullen leiden tot (nog) langer doorwerken. Nog los van de effecten van een mogelijk nieuw pensioenstelsel. Aandacht blijven houden voor langdurig verzuim is daarom van belang aangezien dat toeneemt in de hogere leeftijdscategorieën. Maar ook voor bewustwording van medewerkers over hun pensioensituatie zodat zij beter in staat zijn keuzes te maken over de invulling van hun loopbaan en ook daarin zelf regie nemen.

Dat vitaliteit bij gemeenten al volop aandacht krijgt, blijkt uit de *Personeelsmonitor Gemeenten 2017* van het A&O fonds Gemeenten waarin staat dat 74% van de gemeenten werkt aan de vitaliteit van de medewerkers. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om programma's als BRAVO (Bewegen, Roken, Alcohol, Voeding, Ontspannen). Het belang wordt ondersteund door de campagne BRUIS van het A+O fonds Gemeenten. Dat geeft aan dat de werknemer gezond, vitaal en prettig moet blijven (samen) werken in deze veranderende tijden.

2.2 Werken aan arbeidsvoorwaarden gemeenten

Wat is er bereikt de afgelopen 4 jaar

De afgelopen jaren is veel geharmoniseerd vanuit het CvA-uitgangspunt *Centraal tenzij, …* Zo zijn het nieuwe beloningshoofdstuk en het individueel keuzebudget geïmplementeerd. Ook zijn afspraken gemaakt over de beloning van flexkrachten door de payrolltoeslag. In 2017 is een nieuwe werkwijze uitgeprobeerd met co-creatie. Bij deze co-creatie hebben verschillende groepen, elk samengesteld uit medewerkers van de gemeenten, gewerkt aan diverse voorstellen zoals de harmonisatie van verlof, bewust belonen en de payrolltoeslag.
Tegelijkertijd is duidelijk dat er binnen de Cao Gemeenten voldoende ruimte moet blijven voor lokaal maatwerk, eigen HRM-beleid en individuele keuzemogelijkheden voor werknemers voor zelfregie in hun werkzame leven. Dit komt o.a. naar voren in de position paper "*2020, biedt ons perspectief*" geschreven door een aantal gemeenten waarin zij vakbonden en het CvA oproepen tot een moderne Cao Gemeenten.

Waar staan we nu

De nieuwe beleidsperiode van het CvA start "op de grens van twee werelden": het naderende einde van de CAR UWO (publiek recht) en de komst van de Cao Gemeenten (privaat recht) met een geheel nieuwe tekst en wettelijke omgeving (wet op de cao). Het onderhandelingsproces voor afspraken in de laatste CAR UWO 2019 is gaande[2] met o.a. loonafspraken, looptijd, harmonisatie van verlofregelingen en het voorkomen van de stapeling van de wettelijke transitievergoeding met de huidige Van Werk Naar Werk voorzieningen.
Ondertussen is de tekst van de genormaliseerde Cao Gemeenten per 2020 formeel vastgesteld die in deze beleidsperiode gaat leiden tot nieuwe vragen en ontwikkelingen gezien de genormaliseerde situatie. Om onze leden te ondersteunen bij hun transitie van CAR UWO naar Cao Gemeenten besteden wij veel aandacht aan kennisoverdracht hierover. Dit doen wij door middel van informatie op de website, fora, scholing en voorlichtingsbijeenkomsten.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

In het licht van voorgaande gaat het CvA deze beleidsperiode prioriteit geven aan:

- het samen met gemeenten uitdenken en uitzetten van een toekomstagenda voor de arbeidsvoorwaarden en het arbeidsvoorwaardenbeleid na 2020. Flexibiliteit is hierbij leidend om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de ontwikkelingen in de gemeentelijke dienstverlening en de gemeentelijke organisaties. Deze toekomstagenda – waarin de ideeën van de position paper "2020, biedt ons perspectief" worden verwerkt – zal leidend zijn voor de koers van de modernisering van de Cao Gemeenten op de middellange termijn (tot 5 jaar). Eind 2019 wordt hiermee gestart en in 2020 afgemaakt. Op deze wijze worden de eerste ervaringen van de normalisatie (Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, Wnra) meegenomen.
- het stimuleren van goed werkgeverschap in de gemeenten. Enerzijds vormgegeven via afspraken in de Cao Gemeenten, maar ook door het faciliteren van goed werkgeverschap met behulp van HRM-beleid van gemeenten. Het CvA wil op een integrale wijze de diverse arbeidsvoorwaardelijk onderwerpen in dit hoofdstuk koppelen onder het motto 1+1=3. Zo hebben ingrepen in bijvoorbeeld het pensioenstelsel immers impact op duurzame inzetbaarheid, ziekteverzuim en personeelsmobiliteit.

Wat gaan we daarvoor doen. Dus hoe we gaan we ons doel bereiken.

- de start van de toekomstagenda van arbeidsvoorwaarden na 2020 wordt vormgegeven via enquêtes, focusgroepen, pilots en ledenbijeenkomsten. Op deze wijze gaan we in gesprek met leden om te bepalen hoe moderne arbeidsvoorwaarden voor de middellange termijn vorm moeten krijgen qua proces en inhoud. Gespreksonderwerpen zijn o.a.:
  - HRM-beleid: hoe en met wie kunnen we via centraal arbeidsvoorwaardenbeleid HRM thema's stimuleren en onder de aandacht brengen? Onderwerpen als duurzame inzetbaarheid, de invloed van digitalisering en toekomstige reorganisaties, de invloed van maatschappelijke opgaven op de organisatie, ziekteverzuim, werkdruk, leven lang leren, mobiliteit,

2 Ten tijde van het schrijven van dit beleidsplan in maart 2019 was dit nog niet afgerond

personeelssamenstelling (jong, oud, diversiteit), in- en externe flexibilisering, vitaliteit (mentaal, fysiek en financieel), etc. Wat is daarvoor nodig centraal in de cao en decentraal in de uitvoering?
    - op welke wijze wordt de toekomstagenda qua inhoud en proces over een langere periode vormgegeven?
    - waar ligt de balans tussen enerzijds centrale afspraken en anderzijds maatwerk per gemeente (harmonisatie) en de positie van het lokaal overleg?
    - is er in centrale afspraken ruimte voor lokaal maatwerk en hoe dan?
    - welke behoeftes zijn er qua individuele keuzemogelijkheden in arbeidsvoorwaarden voor werknemers? Wat zijn de ervaringen met het IKB? Hoe stimuleren we eigen regie bij werknemers?
    - hoe komen we tot gedragen arbeidsvoorwaarden? De betrokkenheid van gemeentelijke werkgevers, werknemers (vakbondsleden en niet-vakbondsleden), ondernemingsraden en vakbonden bij het proces om tot arbeidsvoorwaarden te komen.
- VNG gaat dwarsverbanden inzichtelijker maken en op de samenhang tussen de verschillende dossiers sturen: arbeidsvoorwaarden gemeenten, pensioen, arbeidsmarkt, diversiteit en participatiebanen zijn namelijk thema's die met elkaar zijn verbonden.
- intensiveren van de samenwerking met partners als bijvoorbeeld het A&O fonds gemeenten op vlakken als digitalisering en de transformatie van de dienstverlening, VNG Academie en VNG realisatie (*Vensters voor bedrijfsvoering*)
- de verbinding leggen met andere commissies en programma's van de VNG, zoals fysieke leefomgeving, sociaal domein en informatiesamenleving die aan de basis staan van de veranderende gemeentelijke dienstverlening en de veranderende werkorganisaties van gemeenten, waarin het CvA ondersteunt en faciliteert.

2.3 Pensioen

Wat is bereikt de afgelopen 4 jaar

De afgelopen jaren is er veel aandacht besteed aan de techniek en aanpassing van onze pensioenregeling met als doel balans en rust op het pensioendossier te bereiken. Zo hebben sociale partners in 2017 een akkoord bereikt over de verhoging van de pensioenrichtleeftijd van 67 naar 68 jaar en over het verminderen van de complexiteit van de ABP-regeling. De landelijke discussies over het pensioenstelsel, het uitblijven van indexatie, stijgende premies en afnemend vertrouwen, hebben echter niet bijgedragen aan rust. Tegenvallende beleggingsresultaten, de stijgende levensverwachting en daarmee de pensioenleeftijd, geven aan dat de discussie over het pensioenstelsel nog niet is afgerond en onder druk staat onder de huidige randvoorwaarden.

Waar staan we nu

De gesprekken tussen het kabinet en de werknemers- en werkgeversorganisaties over een landelijk pensioenakkoord zijn in november 2018 vastgelopen. Het kabinet probeert deze impasse te doorbreken door ondertussen zelf een aantal pensioenwijzigingen in gang te zetten. Of sociale partners pakken de bal samen weer op en komen tot afspraken, of het kabinet gaat met wetswijzigingsvoorstellen komen. De VNG gaat samen met de Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW) de gevolgen van een sociaal akkoord en/of wetswijzigingen voor gemeenten in beeld brengen, de gevolgen bespreken en waar mogelijk van maatregelen voorzien.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

Het CvA vindt dat bij goed werkgeverschap een toekomstbestendig pensioen hoort, als onderdeel van het gehele arbeidsvoorwaardenbeleid. Om hier invulling aan te geven gaan we ons de komende jaren richten op:

- meer regie en invloed op het ABP-pensioen van werkgevers en werknemers via ZPW.
- werknemers beter bewust maken van hun pensioensituatie, zodat zij beter in staat zijn keuzes te maken wat betreft de invulling van de eigen loopbaan in relatie tot de mogelijkheden van hun pensioen.
- pensioen te benaderen als integraal onderdeel van de andere arbeidsvoorwaarden in het eigen

regie-model van werknemers. Hierdoor wordt duidelijker hoe de verschillende arbeidsvoorwaarden gecombineerd kunnen worden.

Wat gaan we daarvoor doen. Dus hoe we gaan we ons doel bereiken.

- intensiveren van de lobby en belangenbehartiging samen met de ZPW over pensioen bij het kabinet en/of sociaal akkoord partijen.
- als ZPW meer gezamenlijk optrekken in de ABP-pensioen overleggen. Daarvoor is het van belang dat afspraken worden gemaakt over onder andere het proces van mandaat verlening: wie moet worden betrokken, wanneer en hoe moet dat gebeuren en hoe wordt de onderhandelingsdelegatie vastgesteld?
- het blijven verminderen van de complexiteit van de pensioenregelingen door deze meer te stroomlijnen en transparanter te maken.
- het vergroten van de interne professionaliteit op pensioengebied binnen elke gemeente. Hiermee kan het pensioenbewustzijn van werknemers in alle leeftijdscategorieën verhoogd worden. Door het verhogen van pensioenbewustzijn is het gesprek tussen werkgever en werknemer over de individuele keuzes in alle levensfasen- en gebeurtenissen beter te voeren. Daarmee wordt ook de relatie tot andere arbeidsvoorwaarden zoals generatiepact regelingen duidelijker.

2.4 Gemeentelijke arbeidsmarkt in kaart

Wat is bereikt de afgelopen 4 jaar

De afgelopen beleidsperiode heeft het CvA de arbeidsmarkt benaderd via drie lijnen, namelijk:

- het stimuleren van de aanname van jongeren,
- het onder de aandacht brengen van generatiepact regelingen bij werkgevers, en
- het faciliteren van leden om banen te creëren voor de doelgroep van de banenafspraak.

Ook is via het A&O fonds gemeenten aandacht besteed aan de ontstane krapte op de arbeidsmarkt met het rapport arbeidsmarktcommunicatie Waar haal je ze vandaan? Gezien de ontwikkelingen heeft het CvA in dit beleidsplan van de gemeentelijke arbeidsmarkt een nieuw thema gemaakt.

Waar staan we nu?

Het CvA wil in deze periode de gemeentelijke arbeidsmarkt in kaart brengen en een langetermijnvisie formuleren waarmee gemeenten en het CvA aan de slag kunnen. Er zijn namelijk doorlopend ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Werkgevers moeten waar mogelijk kunnen inspelen op ontwikkelingen als robotisering, digitalisering en de veranderende personeelssamenstelling. Maar ook rekening houden met voortschrijdende ontwikkelingen op het vlak van flexibele arbeidsrelaties en de platform economie. Een inventarisatie naar de gevoelde behoefte aan kwaliteit en kwantiteit van personeel in de toekomst geeft inzicht in de wensen ten aanzien van flexibele arbeidsrelaties, verwachte instroom- en uitstroomcijfers en instrumenten in relatie tot de arbeidsmarkt op centraal en decentraal niveau.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

In lijn met eerdere onderzoeken naar de verkenning van de arbeidsmarkt voor het openbaar bestuur (*De Grote Uittocht Herzien* uit 2013 en *Arbeidsmarktanalyse Rijk 2018-2025*) wil het CvA een onderzoek laten doen naar de trends en ontwikkelingen van vraag en aanbod op de interne en externe arbeidsmarkt van gemeenten.

2.5 Diversiteitsbeleid bij gemeenten

Waar staan we nu

Diversiteitsbeleid bij gemeenten is voor het CvA een nieuw thema. Het CvA agendeert dit aangezien de gemeentelijke werkorganisatie een afspiegeling van de samenleving moet zijn om goed in contact te blijven met inwoners, om slagvaardig resultaten te kunnen boeken en voor de binding van inwoners met onze lokale democratie. Met de voorspelde krapte op de arbeidsmarkt is het van belang een zo'n groot mogelijk wervingsgebied te hebben. Tot slot hebben gemeenten een voorbeeldfunctie als het gaat om diversiteit in het eigen personeelsbestand, ook voor andere werkgevers.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

Deze beleidsperiode wordt gewerkt aan een cultuuromslag. Daarbij zijn het agenderen van het thema diversiteit in HRM en bewustwording creëren bij bestuur, HRM en de werknemers de belangrijkste aandachtspunten. Er is al een aantal gemeenten dat specifiek diversiteitsbeleid heeft, maar goed inzicht in diversiteitsbeleid en handvatten om bestaand beleid verder te ontwikkelen, moet worden opgezet. Daarnaast is het van belang het onderwerp diversiteit te integreren in het arbeidsmarktbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen. Dus hoe we gaan we ons doel bereiken

We ontwikkelen een plan van aanpak, waarin we de volgende elementen meenemen:

- agenderen dat diversiteit en inclusie op de gemeentelijke werkvloer zich richt op vijf dimensies: leeftijd, etnisch culturele achtergrond, gender, arbeidsvermogen en LHBTIQ+.
  Het is geen doelgroepenbeleid. Het gaat om bewustwording en onderzoek naar effectieve maatregelen.
- het inventariseren van best practices binnen de gemeentelijke organisaties die al meer kennis hebben over diversiteitsbeleid en de toepassing ervan.
- samenwerking met organisaties als het A&Ofonds gemeenten en CAOP en aanhaken bij het Charter Diversiteit om zowel het agenderen als bewustwording kracht bij te zetten.

2.6 Banenafspraak/participatiewet

Wat is bereikt de afgelopen 4 jaar

De afgelopen vier jaar heeft het CvA de gemeenten gesteund door informatie te delen, te stimuleren en enthousiasmeren om banen te creëren voor de doelgroep van de banenafspraak. Na een enthousiaste start vallen de resultaten in de staatjes wat tegen:

	2015		2016		2017	
	Taak	**Behaald**	**Taak**	**Behaald**	**Taak**	**Behaald**
Overheid	3.000	5.453	6.500	3.596	10.000	6.471
Markt	6.000	15.603	14.000	18.956	23.000	32.043

De cijfers over 2018 zijn nog niet bekend. Er is geen formele uitsplitsing van cijfers binnen de overheid.

Specifiek voor gemeenten is gerealiseerd:

- een extra schaal in de CAR-UWO voor de doelgroep,
- per regio leernetwerkbijeenkomsten,
- vertegenwoordiging van het CvA in het Verbond Sectorwerkgevers Overheid (VSO) voor aanbevelingen en knelpunten,
- opname van het thema in de Personeelsmonitor Gemeenten van het A&O fonds, en
- deelname aan pilots en onderzoeken.

Waar staan we nu

Eind 2018 zijn er wijzigingen aangekondigd in de Wet Banenafspraak. De scheiding tussen overheid en markt voor de te behalen aantallen is opgeheven. Het quotum van 2018 voor de overheid is opgeschort en wordt niet eerder dan 2022 geactiveerd. Het nieuwe wetsvoorstel wordt in de 2e helft 2019 naar de Kamer gestuurd. Het CvA ondertekent in 2019 het convenant voor de banenafspraak en zal met een werkagenda komen voor de komende periode.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

De komende jaren continueert het CvA de activiteiten waarbij we gemeenten ondersteunen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. Daarbij gaat de aandacht uit naar het harmoniseren en vereenvoudigen van instrumenten. Door het delen van beschikbare kennis en praktijkvoorbeelden wordt verder vorm gegeven aan de samenwerking. Op de planning staat:

- VNG gaat in 2019 met andere overheidswerkgevers de bestuurlijke afspraken ondertekenen waarmee ze aangeeft dat gemeenten zich zullen blijven inspannen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen, ondanks het wegvallen van het onderscheid tussen de overheid en de markt.
- er worden in 2019 bijeenkomsten georganiseerd om informatie te delen en inspiratie op te doen.
- in juni 2019 heeft het CvA een werkagenda gereed voor de gemeenten die voortkomt uit de bestuurlijke afspraken. Bij deze en andere activiteiten wordt aansluiting gezocht met het A&O fonds, de commissie PSI (Participatie, Schuldhulpverlening en Inkomen), de VNG-beleidsafdeling Werk en Inkomen, de WSW en ZPW/VSO.

3 Thema Werkgever voor mensen met een arbeidsbeperking

Het CvA is verantwoordelijk voor de werkgeversrol die gemeenten hebben voor de werknemers in de sociale werkvoorzieningen.

3.1 Achtergrond

De uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) is een gemeentelijke taak. Voor de mensen die werkzaam zijn onder de WSW is de gemeente werkgever. Met de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 is de instroom van nieuwe medewerkers in de WSW en de bijbehorende Cao SW gestopt. De verwachting is dat in het jaar 2060 niemand meer werkzaam is onder de Cao SW.

De Participatiewet heeft het stelsel van Wet werk en bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong vervangen. Daardoor vallen er meer mensen onder de Participatiewet dan in het verleden onder de WSW. Echter de gemeente is voor deze mensen vaak de begeleider naar werk en niet meer voor iedereen de werkgever. In 2013 hebben gemeenten vastgesteld dat er géén aparte cao komt voor deze groep mensen die niet vallen onder de Cao SW of de Banenafspraak.

In paragraaf 3.2 wordt ingegaan op de Cao SW. In paragraaf 3.3 wordt aandacht besteed aan een basisregeling voor de arbeidsmarkt voor mensen die vallen onder de Participatiewet.

3.2 Cao Sociale Werkvoorziening

Wat is bereikt de afgelopen 4 jaar

In december 2015 is een driejarige cao voor de SW afgesproken. De salarisafspraak werd gefinancierd door de toezegging van de staatssecretaris van SZW om drie jaar lang een compensatie voor de loon en prijsontwikkeling (LPO) toe te kennen aan gemeenten. De LPO werd vervolgens ingezet voor de verhoging van de lonen.

Waar staan we nu

De cao SW is afgelopen op 31 december 2018. De onderhandelingen voor een nieuwe cao SW zijn in december 2018 gestart.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

Het streven van de Kamer Inclusieve Arbeid (KIA) van de VNG, die namens de gemeenten de onderhandelingen voert met de vakbonden, is een Cao SW af te spreken met een looptijd van 4 of 5 jaar. De financiering van de salarisafspraken tot en met 2021 wordt gedekt door een afspraak met de staatssecretaris van het ministerie van SZW om gedurende de huidige kabinetsperiode weer een compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling toe te kennen aan gemeenten. Om een Cao SW af te spreken met een langere looptijd is een extra toezegging van het ministerie van SZW noodzakelijk. De KIA en de vakbonden trekken gezamenlijk op richting het ministerie van SZW de voor financiering.

3.3 Basisregeling voor de arbeidsmarkt

Wat is bereikt de afgelopen 4 jaar

De VNG heeft in de afgelopen periode verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de gemeentelijke werkgeversrol voor mensen die vallen onder de Participatiewet. Uit het laatste onderzoek dat is uitgevoerd, rapport Bekker[3], is gebleken dat er geen brede steun is voor een cao voor de gehele doelgroep vallend onder de werking van de Participatiewet.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

De Kamer Inclusieve Arbeid (KIA) gaat agenderend optreden ten aanzien van het inclusief werkgeverschap van gemeenten, breder dan de SW. De KIA volgt de aanbevelingen uit het rapport Bekker op en gaat na of het standpunt van de gemeenten nog houdbaar is naar de toekomst. De eerste signalen zijn dat steeds meer gemeenten worstelen met de groep mensen die valt onder de Participatiewet (en niet onder de Cao SW of de Banenafspraak) en die tussen wal en schip dreigt te vallen.

Wat gaan we daarvoor doen. Dus hoe gaan we ons doel bereiken.

De KIA gaat onderzoek doen naar de houdbaarheid van de opvatting uit 2013 waarin gemeenten aangaven dat er géén aparte cao komt. Welke arbeidsvoorwaarden worden als basis gezien bij de uitoefening van de rol van de gemeente als werkgever en passen bij goed werkgeverschap? De belangrijkste punten waar aandacht aan wordt besteed, zijn:

- het systematisch verzamelen van best practices rondom arbeidsvoorwaarden voor de doelgroep. Dit om te voorkomen dat er 350 verschillende arbeidsvoorwaardenregelingen ontstaan. Om aandacht te geven aan de praktijk bundelen we de goede voorbeelden op VNG.nl
- een eenduidig begrippenkader. Zowel de samenstelling van de doelgroep als de verschillende rollen van gemeenten zijn nog onvoldoende duidelijk. Door één begrippenkader op te stellen spreken gemeenten dezelfde taal.

Ook worden twee aanbevelingen uit het rapport Bekker opgevolgd:

- onderzoek naar mogelijke vormen van een pensioenregeling voor mensen in de doelgroep. De uitkomsten van het onderzoek wordt in de loop van 2019 verwacht.
- hernieuwde aandacht voor opleidings- en scholingsfaciliteiten en aandacht geven aan de pilots die nu worden uitgevoerd. Dit op basis van het Rapport de Beer[4] over de opleidings- en scholingsfaciliteiten voor de mensen in de doelgroep.

3 Mr. Roel Bekker, *Rapportage inzake het gemeentelijk beleid ten aanzien van de onderkant van de arbeidsmarkt en de eventuele wenselijkheid te komen tot algemene regelingen terzake*", Den Haag, november 2017.
4 Paul de Beer m.m.v. Maisha van Pinxteren, *Naar een centrale afspraak voor de brede doelgroep Participatiewet?*

4 Thema Kwaliteit van het politieke ambt

Samen met alle gemeenten stáát de VNG voor kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur. Het CvA zet zich in voor een adequate rechtspositie als randvoorwaarde voor het aantrekken en behouden van voldoende gekwalificeerde bestuurders en volksvertegenwoordigers. Daarbij heeft het CvA ook aandacht voor de arbeidsomstandigheden waaronder bestuurders en volksvertegenwoordigers hun ambt vervullen. Bestuurders moeten hun werk integer en veilig kunnen doen. Het CvA ondersteunt de politieke ambtsdragers hierbij. Een integer en veilig (werk)klimaat is onmisbaar voor behoud van kwaliteit van het lokaal bestuur.

4.1 Achtergrond

Het CvA vindt het belangrijk dat er een passende rechtspositie is voor burgemeesters, wethouders en raad- en commissieleden (ruim 10.000 personen). Het CvA heeft deze taak belegd bij de Adviescommissie Rechtspositie Politieke Ambtsdragers (RPA). In paragraaf 4.2 wordt dit beschreven. Naast de rechtspositie zijn ook de omstandigheden waaronder politieke ambtsdragers hun ambt goed kunnen uitoefenen van belang. Politieke ambtsdragers hebben te maken met de uitvoering van belangrijke (complexe) taken waar verschillende belangen een rol spelen. Naast decentralisaties in het sociaal domein krijgen we de komende periode te maken met de invoering van de Omgevingswet en de energietransitie. De verwachtingen die op gemeentelijke politieke ambtsdragers rusten, worden steeds groter. Ongewenste druk, bedreiging en ondermijning van politieke ambtsdragers is helaas een steeds groter onderdeel van de maatschappij en heeft invloed op het werkklimaat van bestuurders. In dat kader wordt aandacht besteed aan integriteit, agressie en geweld in paragraaf 4.3.

4.2 Rechtspositie politieke ambtsdragers (RPA)

Wat is bereikt de afgelopen 4 jaar

De afgelopen jaren heeft de VNG samen met het ministerie van BZK en de koepels van provincies en waterschappen en de beroepsverenigingen gewerkt aan één geharmoniseerd rechtspositiebesluit dat in 2019 is ingegaan. Er is nu sprake van een uniforme en modernere rechtspositie voor alle politieke ambtsdragers bij de decentrale overheden.
De afgelopen beleidsperiode heeft ook in het teken gestaan van het zichtbaarder en aantrekkelijker maken van het politieke ambt door middel van het programma Aanzien van het Ambt. De VNG heeft geïnvesteerd in het uitkomen van een breed gedragen visie op de rechtspositie van Politieke ambtsdragers. We hebben geparticipeerd in het onderzoek naar de (arbeidsmarkt)positie van oud-bestuurders en we hebben ons ingezet voor de verhoging van de raadsledenvergoeding in de kleine gemeenten.

Waar staan we nu?

De bijzondere positie van bestuurders en volksvertegenwoordigers maakt dat zij goed moeten worden ondersteund in hun professionele ontwikkeling en rechtspositie. De toename van politieke ambtsdragers uit de geledingen van lokale politieke partijen – die soms een kwetsbaardere partijstructuur kennen dan de landelijke partijen – maken deze behoefte aan ondersteuning urgenter. Ook de afbreukrisico's voor bestuurders zijn toegenomen. Het medialandschap zorgt ervoor dat bestuurders op de voet worden gevolgd en het imago sneller kan worden aangetast. De onder- en bovenwereld vermengen zich meer en meer. Ondermijning van de lokale democratie ligt op de loer. Dit gaat gepaard met toenemende bedreiging van lokale bestuurders en zet de integriteit onder druk.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

Voor de komende periode wil de VNG haar inzet langs drie lijnen vormgeven:

- het behartigen van de belangen van politieke ambtsdragers voor een evenwichtig en moderne rechtspositie. De VNG doet dat vanuit de integrale visie. '*Bijzondere ambten, bijzondere rechtspositie*' (2015) die is omarmd door het Kabinet en de Tweede Kamer. In deze visie worden de bijzondere kenmerken van het politieke ambt beschreven maar ook de thema's die van belang zijn voor behoud van een kwalitatief goed openbaar bestuur.
- het innemen van standpunten wat betreft relevante wetgeving voor de arbeidsvoorwaardelijke positie van politiek ambtsdragers. In deze beleidsperiode wordt mogelijk door de Tweede Kamer een voorstel in stemming gebracht voor gelijkstelling van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) aan de reguliere Werkloosheidswet. Ook zal het ministerie van BZK een wetsvoorstel voorbereiden voor het in overeenstemming brengen van het APPA-nabestaandenpensioen met het ABP-pensioenreglement.
- versterken van de professionele ontwikkeling en weerbaarheid van politieke ambtsdragers. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie waar wordt ingezet op versterking van de lokale democratie en lokaal bestuur. In dit programma participeren onder andere de VNG, BZK en de beroepsverenigingen.

Wat gaan we daarvoor doen. Dus hoe we gaan we ons doel bereiken.

- advies uitbrengen aan BZK en zonodig de Tweede Kamer bij aanpassingen in relevante wetgeving. Het gaat dan onder andere om het wetsvoorstel om de APPA-pensioenregeling in overeenstemming te brengen met het ABP-reglement en het Wetsvoorstel Wet sociale zekerheid politieke ambtsdragers. Hierbij wordt samengewerkt met de andere bestuurlijke koepels en de beroepsverenigingen.
- aansluiting zoeken bij de ambities van het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie en het actief ophalen en communiceren van thema's die raken aan de rechtspositie.
- proactief in gesprek met het ministerie van BZK en de Tweede Kamer om gevolg te geven aan de Integrale visie "*Bijzondere ambten, bijzondere rechtspositie*".
- VNG informeert politieke ambtsdragers over hun rechtspositie. De VNG deelt kennis over de uitvoering van rechtspositionele regelingen en handvatten ontwikkeld. De lokale praktijk van gemeenten is leidend in de periodieke rechtspositie overleggen met BZK.

4.3 Integriteit en veiligheid: Netwerk weerbaar Bestuur

Wat is bereikt de afgelopen 4 jaar

De afgelopen jaren heeft de VNG samen met de andere koepels van decentrale overheden en het ministerie van BZK gewerkt aan verschillende standaarden en modellen ten behoeve van het thema integriteit die te vinden zijn in de VNG toolkit integriteit:

- de handreiking integriteit politieke ambtsdragers
- modelgedragscodes voor bestuurders en volksvertegenwoordigers
- de handreiking integriteit lokale politieke partijen.

Daarnaast is VNG medeorganisator van de Dag en Nacht van de Integriteit en heeft een voorlichtende rol.

Eind 2016 liep het programma Veilige Publieke Taak (VPT) af en werd de subsidie vanuit het ministerie van BZK voor het Expertisecentrum Veilige Publieke Taak stopgezet. Na een lobby van o.a. de VNG is het Netwerk Weerbaar Bestuur in 2018 opgericht. Ook is de Arbo catalogus agressie en geweld vernieuwd en heeft de titel '*Veilige Publieke Dienstverlening*' gekregen, waarbij de nadruk op arbeidsomstandigheden in het sociaal domein is gelegd.

Waar staan we nu. Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

Een sterke lokale democratie staat of valt met de lokale bestuurders. Het is belangrijke dat zij goede voorwaarden hebben – zowel rechtspositioneel als in hun arbeidsomstandigheden – waardoor zij hun ambt goed kunnen uitoefenen. VNG wil een grote rol blijven spelen op het gebied van kennisdeling en het vergroten van het integriteitsbewustzijn (open cultuur) en weerbaarheid.

De volgende zaken worden opgepakt:

- het blijven organiseren van de Dag en Nacht van de integriteit.
- informatiemateriaal blijven verspreiden via de VNG-website en de toolkit integriteit.
- nadruk blijven leggen op de noodzaak van screening van ambtenaren en bestuurders in het licht van ondermijning van het openbaar bestuur en de risico's die er zijn ten aanzien van infiltratie. De basisscan integriteit om kandidaat-bestuurders te screenen sluit hier goed op aan en kan met hulp van de VNG verder ontwikkeld worden.
- lobbyactiviteiten opstarten om gemeenten en hun bestuurders voldoende te equiperen op het gebied van integriteit (waaronder screening van ambtenaren en politieke ambtsdragers).
- trainingen en ondersteuning in weerbaar bestuur zodat politieke ambtsdragers hun functie veilig en integer kunnen uitoefenen. Dit in samenwerking met het ministerie van BZK en andere partners uit het Netwerk Weerbaar Bestuur.
- overzichtelijker maken van het ondersteuningsaanbod wat betreft Weerbaarheid van politieke ambtsdragers.
- organiseren van een workshop Weerbaar Bestuur tijdens het VNG-jaarcongres 2019.

5 Netwerken, dienstverlening en centrale inkoop HR

Het CvA hecht grote waarde aan de dienstverlening aan de leden en aangesloten organisaties. Leden en aangesloten organisaties kunnen op verschillende wijze advies vragen over wetgeving, arbeidsvoorwaarden, de rechtspositie en personeelsbeleid.

5.1 Achtergrond

VNG heeft 355 gemeenten als lid. Daarnaast kent VNG ruim 150 organisaties met een aansluitingsovereenkomst (bijv. omgevingsdiensten, RUD's, GGD'en, Veiligheidsregio's en belastingsamenwerkingskantoren) die een beroep mogen doen op de dienstverlening van de VNG.
Ook na de normalisatie is de ambitie om hét aanspreekpunt van gemeenten en aangesloten organisaties te zijn op het terrein van de werkgeversverantwoordelijkheid naar werknemers en politieke ambtsdragers. Enerzijds als kennis expert, anderzijds als verbinder en makelaar in kennis. Daarbij worden diverse communicatiekanalen ingezet: netwerken, websites, nieuwsbrieven, VNG-informatiecentrum en voorlichtingsbijeenkomsten.

5.2 Netwerken, dienstverlening en centrale inkoop HR

Netwerken

We kennen meer dan 30 P&O netwerken. Van het netwerk van de G4, LORN, POGG tot aan regionale netwerken. De komende beleidsperiode blijft het CvA invulling geven aan zijn platformfunctie. Netwerken zijn van belang om voeling te houden met wat leeft bij de werkgever. Met de betreffende netwerken wordt afgestemd welke wederzijdse ambities er zijn qua inhoud en frequentie.

Dienstverlening

VNG-informatiecentrum en VNG Fora

Jaarlijks wordt veel tijd en energie besteed aan het beantwoorden van vragen over de CAR-UWO, Cao Gemeenten, HRM-onderwerpen, de rechtspositie van politieke ambtsdragers en het geven van voorlichting over gemaakte arbeidsvoorwaardelijke afspraken en arbeids- en sociaalrechtelijke wetgeving. Dit is een belangrijk onderdeel van de service aan leden en aangesloten organisaties en van belang om een vinger aan de pols te houden bij wat leeft in de praktijk.

De afgelopen jaren is de trend in het aantal vragen via het informatiecentrum neerwaarts. De verhouding tussen vragen gesteld door gemeenten en door niet-gemeenten blijft daarbinnen redelijk stabiel. Het aantal deelnemers en de vragen via de *VNG-werkgevers Fora* nemen echter toe. Zo kent het *Werkgeversforum gemeenten* al ruim 1.500 deelnemers, het *Forum Normalisering Rechtspositie Ambtenaren* 800 deelnemers en het *Forum Lerend Werken* ruim 1.000 deelnemers. Het CvA zet ook de komende jaren in op hoogwaardige beantwoording van vragen via het informatiecentrum en de fora.

Jaar	Vragen gemeenten	Vragen niet-gemeenten	Totaal	Verhouding gemeenten/ niet-gemeenten
2015	3.408	1.288	4.696	73% - 27%
2016	2.688	1.247	3.935	68% - 32%
2017	1.930	836	2.766	70% - 30%
2018	1.868	738	2.606	72% - 28%

Website van car-uwo.nl naar caogemeenten.nl

Het CvA beheert de openbare website car-uwo.nl met een toelichting op de huidige rechtspositie. Deze site geeft weer wat de rechtspositieregels zijn en hoe deze toegepast dienen te worden. Deze website wordt met het oog op de normalisatie (Wnra) en het uitstel daarvan voor de Veiligheidsregio's nog tot minimaal januari 2021 in de lucht gehouden.

In de tweede helft van 2019 lanceren sociale partners van de Cao Gemeenten (het Landelijk Overleg Gemeente Ambtenaren, LOGA) de nieuwe website caogemeenten.nl. Daarop wordt de genormaliseerde Cao Gemeenten interactief toegelicht en extra informatie visueel gepresenteerd.
VNG heeft de ambitie om de VNG website (thema *Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid*) te actualiseren naar de genormaliseerde situatie en meer werkgevers gerichte informatie te verstrekken. Ook wordt gekeken naar nieuwe vormen van kennisontsluiting via de website (bijvoorbeeld Webinars, vlogs, etc.).

Bijeenkomsten

Deze beleidsperiode gaat het CvA weer een "*CvA eendaagse*" organiseren. Een dag vol actualiteiten en toekomstbeelden over arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid.
Daarnaast wordt deze beleidsperiode ingespeeld op actualiteiten om waar nodig meer bijeenkomsten te organiseren of aan bij te dragen rondom cao en arbeidsvoorwaarden in het kader van de normalisering. Daarbij maken wij o.a. gebruik van VNG-academie en VNG-congressen.

Centrale inkoop

Functiewaardering

Sinds april 2011 is het functiewaarderingssysteem HR21 beschikbaar voor gemeenten met als doel eenduidigheid in functiewaardering in de sector, transparantere beloningsverhoudingen en personeelsmobiliteit. Gemeenten kunnen zich bij het systeem aansluiten, maar zijn dat niet verplicht. Het omzetten van de waarderingen in salarisschalen is voorbehouden aan de gemeenten.

De onderhoudstermijn en de exploitatie van HR21 loopt op 1 april 2021 af. Die is namelijk voor een periode van 10 jaar gegund aan de samenwerking van Leeuwendaal en BuitenhekPlus. Het CvA gaat deze beleidsperiode in overleg met de leden en de vakbonden over de toekomst, het onderhoud en de exploitatie van HR21.

Ziektekostenverzekering

Het CvA sluit namens gemeenten een contract voor de zorgverzekering voor werknemers en bestuurders. Met dit contract wordt gegarandeerd dat elke werknemer (zonder verplichting) toegang heeft tot een zorgverzekering met een vastgestelde prijs en dekking. Medewerkers profiteren zo van het inkoopvolume van de sector. Voor de gemeentelijke werkgever zorgt de collectieve zorgverzekering voor aantrekkelijkere arbeidsvoorwaarden en een betere bescherming van de gezondheid en inzetbaarheid van werknemers.

Het CvA heeft in 2017 een contract voor drie jaar afgesloten met de mogelijkheid het aansluitend met één jaar te verlengen. Het CvA moet voor 1 juli 2019 aangeven of zij van de verlengingsmogelijkheid voor het jaar 2020 gebruik maakt.

6 Secretariaten & commissies

6.1 Secretariaat Brandweerkamer – Veiligheidsregio's

Het secretariaat van de Brandweerkamer wordt gevoerd door de VNG. Afspraken die de Brandweerkamer maakt over de eigen brandweer specifieke arbeidsvoorwaarden in de CAR-UWO vallen onder de verantwoordelijkheid van het CvA. Voor de collectieve gemeentelijke arbeidsvoorwaarden hebben alle Veiligheidsregio's een aansluitingsovereenkomst bij VNG.

Waar staan we nu?

De inwerkingtreding van de Wnra voor personeel van veiligheidsregio's wordt naar verwachting met één jaar, dus tot 1 januari 2021, uitgesteld (formeel: *tot een nader te bepalen moment*). De Brandweerkamer en de vakbonden (LOBA) moeten voor eind 2019 afspraken maken over het (tijdelijk) in stand houden van de CAR-UWO in het jaar 2020, de periode van overgang naar een genormaliseerde cao en de genormaliseerde situatie. In 2019 worden de laatste technische zaken uitgewerkt van het in 2017 gesloten Akkoord reparatie FLO-overgangsrecht. Diverse punten zijn momenteel nog onderwerp van gesprek in het overleg met de bonden. Bijzondere aandacht heeft de positie van brandweervrijwilligers. Uit onderzoek in 2018 blijkt dat er een reëel risico bestaat dat onderdelen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers in strijd zijn met de normen uit Europese en internationale regelgeving.

Wat willen we bereiken de komende 4 jaar, waar gaan we aan werken?

- met het oog op de Wnra wordt door het CvA gekeken naar de werkgeversrol van de Brandweerkamer en de wijze waarop arbeidsvoorwaarden voor Veiligheidsregio's tot stand komen. Uiterlijk begin 2020 moet dit duidelijk zijn.
- de laatste onderdelen uit het FLO-akkoord 2017 worden uitgewerkt. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de levensloop vanwege het eindigen van deze regeling op 1 januari 2022.
- het Tweede Loopbaanbeleid voor brandweerpersoneel is een omvangrijk onderwerp van gesprek tussen Brandweerkamer en vakbonden. Het betreft werknemers in dienst vanaf 1 januari 2006 die géén rechten kunnen ontlenen aan het FLO-overgangsrecht.
- de verwachting is dat in 2019 een vervolgonderzoek plaatsvindt m.b.t. de rechtspositie van brandweervrijwilligers. Gelet op dit onderzoek dient rekening te worden gehouden met het scenario dat brandweervrijwilligers langer (of definitief) worden uitgezonderd van de Wnra.

6.2 Commissies

Commissie LAAC

De landelijke advies- en arbitragecommissie (LAAC) kan advies uitbrengen of een bindende uitspraak doen als het lokaal georganiseerd overleg in gemeenten niet tot de verplichte overeenstemming kan komen of in het geval van een andere aangesloten organisatie, het overleg tussen werknemers en werkgevers zoals bv. het georganiseerd overleg bij provincies. De commissie is samengesteld uit een voorzitter en leden die op voordracht van het College voor Arbeidszaken, het Interprovinciaal Overleg en de centrales voor overheidspersoneel zijn benoemd.

Commissie LKOG

De Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag voor de Decentrale Overheid (LKOG) onderzoekt klachten van medewerkers over ongewenst gedrag. Werkgevers moeten op grond van hun Arbo verplichtingen een klachtenregeling en klachtencommissie hebben. De LKOG biedt deze mogelijkheid aan voor decentrale overheden (gemeenten en gemeentelijke instellingen, provincies en waterschappen).

7 Positionering College voor Arbeidszaken

Het College voor Arbeidszaken vervult een aantal taken en posities vanuit zijn werkgeversverantwoordelijkheid binnen de VNG. In paragraaf 7.1 staan de belangrijkste posities vermeld. Deze beleidsperiode wordt specifiek gekeken naar de breedte van het werkveld van het CvA. Een aantal activiteiten van het CvA op dat vlak volgt in paragraaf 7.2.

7.1 Overzicht van posities

Arbeidsvoorwaarden onderhandelingen voor gemeenten
Het CvA voert namens de gemeenten de onderhandelingen over de arbeidsvoorwaarden van werknemers van gemeenten. In 2019 krijgen die nog vorm in de CAR UWO. Met ingang van 2020 in de Cao Gemeenten. De onderhandelingen worden gevoerd in het Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden (LOGA).

Kamer Inclusieve Arbeid

De Kamer Inclusieve Arbeid (KIA) van het College voor Arbeidszaken is het werkgeversverband van alle gemeenten voor werknemers in dienst bij een sociale werkvoorziening. De KIA onderhoudt de cao SW samen met de bonden. Daarnaast vervult de KIA een agenderende rol ten aanzien van inclusief werkgeverschap en de daar uit volgende arbeidsvoorwaarden.

Brandweerkamer

De Veiligheidsregio's zijn sinds 1 januari 2014 de werkgever voor het brandweerpersoneel en overig personeel van Veiligheidsregio's. Sindsdien kent het CvA de Brandweerkamer waarin de vertegenwoordigers van de 25 Veiligheidsregio's en twee adviseurs zitten die afspraken maken over brandweer specifieke arbeidsvoorwaarden met de vakbonden.

Bestuur A&O fonds Gemeenten

Het A&O fonds Gemeenten wordt aangestuurd door een bestuur bestaande uit sociale partners: VNG en vakbonden. Twee CvA-leden hebben zitting in het bestuur. Daarnaast is de Secretaris van het CvA lid van het bestuur. Het A&O fonds Gemeenten is partner van gemeenten bij organisatievraagstukken en de persoonlijke ontwikkeling van werknemers. Doel van het fonds is dat de sector zich blijft ontwikkelen. Leren van en met elkaar op lokaal, regionaal en landelijk niveau staat hierbij centraal.

VSO/ZPW

Het Verbond Sectorwerkgevers Overheid (VSO) behartigt de belangen van werkgevers in het publieke domein. In 2008 hebben de 'niet-kabinetssectoren' gemeenten, provincies, waterschappen, primair onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs, de universitair medische centra en de werkgeversvereniging voor de onderzoeksinstellingen zich verenigd als Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW) met als doel afstemming op het terrein van arbeidsvoorwaarden.
Deze groep heeft op bepaalde onderdelen immers een andere relatie met het kabinet dan werkgevers die direct onder de rijksoverheid vallen. Publieke werkgevers spelen nu geen rol bij de besluitvorming over veranderende wetgeving over sociale zekerheid en arbeidsmarktvraagstukken. De ministeries voeren hierover overleg met sociale partners in de SER en Stichting van de Arbeid (STAR).

Om onafhankelijk van het kabinet de bestuurlijke samenwerking op het terrein van pensioen,

arbeidsmarkt en de banenafspraak tussen de onderwijssectoren en decentrale overheden te intensiveren en de lobby en belangenbehartiging van deze publieke werkgevers te versterken, wordt in de tweede helft van 2019 het VSO ontmanteld en ZWP formeel als stichting opgericht.

7.2 Activiteiten van het CvA qua positionering

Het CvA gaat deze beleidsperiode aandacht besteden aan de volgende zaken:

- het CvA gaat zich oriënteren op de breedte van haar werkgeversfunctie en de daarbij passende dienstverlening binnen VNG. Het CvA is van mening dat in de overgang naar de genormaliseerde wereld het van belang is dat VNG niet alleen gemeenten maar ook aangesloten organisaties - met veelal dezelfde gemeentelijke bestuurders - op een goede wijze weet te bedienen met gemeentelijke arbeidsvoorwaarden. De wijze waarop wordt in 2019 onderzocht.
- er wordt gekeken naar de positie van de Brandweerkamer als onderdeel van het CvA en de wijze waarop arbeidsvoorwaarden voor Veiligheidsregio's tot stand komen. Dit met het oog op de Wnra en de manier waarop private cao's tot stand komen.
- de VNG oriënteert zich op haar werkgeversrol na de inwerkingtreding van de Wnra ten opzichte van de andere werkgeversorganisaties (ZPW) en de wetgever. Een oriëntatie op de samenhang en samenwerking van de cao's van de provincie, waterschappen en gemeenten valt daaronder.
- de komende beleidsperiode gaat het CvA zich – via ZPW – hard maken voor meer invloed op wet- en regelgeving. Helemaal nu de publieke werkgevers per 2020 overgaan naar private cao's.
    - daarvoor wil het CvA aansluiting organiseren bij de activiteiten van de SER en de Stichting van de Arbeid. Ook omdat de overlegpartners van de ZPW, via de vakcentrales, al in deze gremia zijn vertegenwoordigd.
    - daarnaast wil het CvA meer in overleg treden met het ministerie van SZW dat inhoudelijk verantwoordelijk is voor de algemene wet- en regelgeving ten aanzien van arbeidsverhoudingen, arbeidsvoorwaarden, sociale zekerheid en pensioenen. De afgelopen beleidsperiode is gebleken hoe groot de invloed van wet- en regelgeving kan zijn op de arbeidsvoorwaarden bij gemeenten. De komende beleidsperiode is dat o.a. zichtbaar met de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) en de pensioenstelsel discussie.
    - de verhouding met het ministerie van BZK voor de overheidssectoren blijft relevant onder andere door de wet ABP die onder de verantwoordelijkheid van de minister van BZK valt en door de coördinerende rol die de minister van BZK heeft namens het kabinet voor alle overheden.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93
info@vng.nl

maart 2019

vng.nl

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
28 maart 2019
Ons kenmerk
TIS/U201900201
Lbr. 19/015
Telefoon
070 373 83 93
Bijlage(n)
2

Onderwerp
Consultatie ivm aanpassing van de Selectielijst archiefbescheiden gemeenten en intergemeentelijke organen 2017

Samenvatting

Bijgaand treft u een concept-ontwerp aanpassing aan van de *Selectielijst archiefbescheiden gemeenten en intergemeentelijke organen 2017*. Aanpassing van de Selectielijst 2017 is nodig in het kader van onderhoud. In het concept is rekening gehouden met nieuwe of gewijzigde wetgeving en zijn verzoeken van gemeenten en intergemeentelijke organen om wijzigingen of aanvullingen verwerkt.

Het verzoek is om uiterlijk 18 april aanstaande eventuele opmerkingen over het aanpassingsvoorstel aan ons doen toekomen. Daarna zal het ontwerp worden vastgesteld en aangeboden voor vaststelling aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Aan de leden

Datum
28 maart 2019
Ons kenmerk
TIS/U201900201
Lbr. 19/015
Telefoon
070 373 83 93
Bijlage(n)
2

Onderwerp
Consultatie ivm aanpassing van de Selectielijst archiefbescheiden gemeenten en intergemeentelijke organen

Geacht college,

Bijgaand treft u een concept-ontwerp aanpassing aan van de *Selectielijst archiefbescheiden gemeenten en intergemeentelijke organen 2017* (verder: Selectielijst 2017). U kunt tot 18 april aanstaande uw eventuele opmerkingen hierover aan ons doen toekomen. Daarna zal het ontwerp worden vastgesteld en aangeboden voor vaststelling aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Onder wordt een en ander nader toegelicht.

Achtergrond en aanleiding

In 2017 is de door ons ontworpen *Selectielijst 2017* door de minister van OCW vastgesteld. Wij constateren dat er behoefte is aan een update van de Selectielijst 2017. Sinds vaststelling van de Selectielijst 2017 zijn er nieuwe of gewijzigde wetten van kracht geworden, die gevolgen hebben voor bewaartermijnen van bepaalde archiefbescheiden. Daarnaast zijn er bij de Adviescommissie Archieven verzoeken en signalen binnengekomen van gemeenten en intergemeentelijke organen, waarin werd gewezen op omissies en gevraagd om wijziging van bewaartermijnen en om verduidelijking van de toelichting daarop. Ook zijn er enkele verzoeken gedaan om opname van nieuwe resultaten teneinde de bewaartermijn van de daar bijbehorende archiefbescheiden vast te leggen.

Machtiging

De VNG ontwierp, hiertoe gemachtigd door (vrijwel) alle gemeenten, de selectielijst voor archiefbescheiden, waartoe gemeenten en intergemeentelijke organen verplicht zijn volgens artikel 5 van de Archiefwet 1995. Wij zijn tevens door u gemachtigd om waar nodig een ontwerp voor de volgende wijzigingen in de selectielijst te maken:

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

a. wettelijk verplichte wijzigingen;
b. wijzigingen in bewaartermijnen die op basis van jurisprudentie of de gemeentelijke praktijk problematisch blijken te zijn;
c. wijzigingen, indien de opname van een categorie dermate spoedeisend is dat een formele wijziging van de selectielijst niet kan worden afgewacht.
Voorts zijn wij gemachtigd het bedoelde ontwerp zelfstandig ter vaststelling aan de minister van OCW aan te bieden.

Adviescommissie Archieven
Het ontwerp wordt opgesteld door de Adviescommissie Archieven, die in deze als Strategisch Informatieoverleg als bedoeld in het Archiefbesluit artikel 3 optreedt. De samenstelling van de Adviescommissie Archieven is conform de vereisten van het Archiefbesluit. Voor de actuele samenstelling van de Adviescommissie Archieven zie de volgende link. De heer Tom Kunzler, plaatsvervangend directeur van de Open State Foundation, is conform de voordracht van uw Adviescommissie benoemd als externe deskundige op het gebied van de relatie tussen overheid en burger.

Aanpassingsvoorstel
Tegen de bovengenoemde achtergrond is door de Adviescommissie Archieven het bijgaande conceptontwerpvoorstel voor aanpassing van de Selectielijst 2017 opgesteld.[1] Het gaat daarbij om:

- wijzigingen als gevolg van vervallen wetgeving (o.a. Vrijstellingsbesluit Wet Bescherming Persoonsgegevens), nieuwe wetgeving (o.a. de Algemene Verordening Gegevensbescherming, Wijzigingswet WGBO) en het rechtzetten van een aantal omissies, waarop gebruikers ons opmerkzaam hebben gemaakt. Ook is er een aantal aanpassingen gedaan in de bijlagen van de Selectielijst die betrekking hebben op de registers en de relevante wetsteksten. Het AVG verwerkingsregister is toegevoegd als te bewaren register in bijlage 4.
- Toevoeging van één resultaat waarvan de opname als spoedeisend wordt gezien: algoritmes die een organisatie gebruikt, dienen bewaard te worden, omdat daarin is vastgelegd waarop de geautomatiseerde besluitvorming van de organisatie gebaseerd is. Om de besluiten van een organisatie goed te kunnen verantwoorden, is het nodig dat de onderliggende algoritmes inclusief toelichting en bijbehorende documentatie worden bewaard.
- Toevoeging van de methodiek van steekproefsgewijs bewaren van informatie. In de *Selectielijst archiefbescheiden gemeentelijke en intergemeentelijke organen opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 1996 (2005, actualisatie 2012)* was een mogelijkheid opgenomen. Deze mogelijkheid is niet herhaald in de Selectielijst 2017. Gebleken is dat er behoefte is om deze methodiek vanwege cultuurhistorische overwegingen opnieuw op te nemen in de selectielijst.
- Enkele tekstuele verbeteringen en wijzigingen, onder meer om de achterhaalde tekst met betrekking tot de samenhang met het informatiemodel voor een zaaktypencatalogus (ImZTC) te schrappen. Omdat het informatiemodel voor de zakentypencatalogus beheerd

[1] De aanpassingen in hoofdstuk 2 zijn ook in de bijgevoegde Excelversie *(Selectielijst_Opsomming_excel_20190315)* te raadplegen.

door VNG Realisatie ook aan dynamiek onderhevig is, is het voorstel de genoemde samenhang voortaan in de handreiking behorende bij de Selectielijst 2017 op te nemen.

Evaluatie Selectielijst 2017
Dit concept-ontwerp aanpassingsvoorstel is bewust beperkt in scope, en moet gezien worden als noodzakelijk onderhoud van de selectielijst. In de Selectielijst 2017 is aangegeven dat na 5 jaar een formele evaluatie zal plaatsvinden. Eventuele ingrijpender wijzigingen van de Selectielijst zullen in het vervolg daarop aan de orde kunnen komen.

Tot 18 april reageren
Hoewel het gezien de machtiging strikt genomen niet nodig is, willen wij u consulteren en in de gelegenheid stellen eventuele opmerkingen naar aanleiding van het concept-ontwerp aan ons te doen toekomen. Wij vragen u uiterlijk 18 april aanstaande uw eventuele reactie schriftelijk aan ons te doen toekomen per post of e-mail (archief@vng.nl).

Procedure
Na eventuele verwerking van de opmerkingen zal het ontwerp worden vastgesteld en aangeboden aan de minister van OCW. In het kader van de vaststellingprocedure van OCW zal het ontwerp worden beoordeeld door het Nationaal Archief en na verwerking van opmerkingen daarvan ter inzage worden gelegd aan het publiek. De lijst wordt vastgesteld na eventuele verwerking van de zienswijzen, die door derden (burgers, historische verenigingen etc.) worden ingebracht in het kader van de ter inzageleggingprocedure. Ten overvloede merken wij op dat het niet de bedoeling is dat gemeenten en/of hun archiefinstellingen zienswijzen in het kader van de terinzageleggingsprocedure inbrengen; daarvoor is deze consultatie bedoeld.
Na vaststelling van de aangepaste selectielijst zal de handreiking, de SelectTool en het concordans behorende bij de Selectielijst 2017 geactualiseerd worden.

Met vriendelijke groeten,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur

Voorstel wijziging Selectielijst Gemeenten en (inter)gemeentelijke organen 2017 (actualisatie 2020)

Vastgesteld in de vergadering van de VNG Adviescommissie Archieven d.d. 13-02-2019[1]

Hoofdstuk 1, 1.3. Beginselen voor bewaring en vernietiging

Toevoegen onder paragraaf 1.3. p. 10 als nieuwe alinea:

'Steekproefsgewijs bewaren
Desgewenst is steekproefsgewijze bewaring van vernietigbare archiefbescheiden mogelijk. Dit kan slechts in uitzonderingsgevallen en er dient hiervoor een verklaring te worden opgesteld op basis van artikel 5 eerste lid onderdeel e van het Archiefbesluit, en van toepassing zijnde privacywetgeving dient te worden gevolgd.'

Hoofdstuk 1, 1.5. Gebruik van de selectielijst door de zorgdrager

Schrappen onder *paragraaf 1.5 pp.14-15 alinea*

'Toepassing op de bestaande zaaktypencatalogus' [inclusief de gehele tekst]

Hoofdstuk 2, Opsomming

(Volgorde van weergave van de processen (indien er een nieuw resultaat wordt toegevoegd):
Nummer Omschrijving Herkomst Waardering Procestermijn Bewaartermijn Toelichting)

- *Nieuw resultaat*

2.1.2 Algoritme Systeemanalyse Bewaren
Toelichting: *inclusief eventuele bijbehorende toelichting en documentatie. Het betreft hier algoritmes die gebruikt worden voor geautomatiseerde besluitvorming*
Onder Taakveld toevoegen*: 'Alle taakgebieden'*

- *Wijzigen*

3.1.4 Plan van aanpak jeugdhulp cliënt
De bewaartermijn aanpassen naar 20 jaar

- *Wijzigen:*

4.1.6 Beoordeling arbeidsomstandigheden personeel
Omschrijving aanpassen in *Beoordeling arbeidsomstandigheden personeel*
Toelichting aanpassen in RisicoInventarisatie en -evaluatie, preventief medisch onderzoek

- *Nieuw resultaat*

4.1.10 Lijkschouw Risicoanalyse Vernietigen Nihil 5 jaar Dit betreft het onderzoeken van een overlijden door GGD's
Onder Taakveld toevoegen: 'Volksgezondheid en milieu'

- *Nieuw resultaat*

4.1.11 Assessment Risicoanalyse Vernietigen De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject 1 jaar
Onder Taakveld toevoegen: 'Bedrijfsvoering en personeel'

- *Nieuw resultaat*

4.1.12 Bibob-onderzoek Risicoanalyse Vernietigen Nihil 5 jaar

[1] Voor de toelichting en motivatie zie pagina 10.

Onder Taakveld toevoegen: 'VHROSV'

- *Nieuw resultaat*

4.1.13 Functionerings- en beoordelingsgesprekken Risicoanalyse Vernietigen Nihil 5 jaar
Onder Taakveld toevoegen: 'Bedrijfsvoering en personeel'

- *Wijzigen*

5.1.7 Vaccinatie
Bewaartermijn wijzigen in: 20 jaar
Toelichting aanpassen in: of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit

- *Wijzigen:*

5.2
Toelichting aanpassen in: vermist of gestolen rijbewijs

- *Nieuw resultaat*

5.2.2 Afstandsverklaring rijbewijs Risicoanalyse Vernietigen Nihil 10 jaar
Onder Taakveld toevoegen: 'Burgerzaken'

- *Nieuw resultaat*

6.1.13 Woonverklaring Wet- en regelgeving: Besluit verwerking persoonsgegevens bij selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag art. 13 lid 2 Vernietigen Nihil 6 weken Het betreft de (persoons)gegevens die de burgemeester heeft ontvangen om de woonverklaring op te stellen. De woonverklaring zelf wordt opgenomen in de huisvestingsvergunning (resultaat 11.1)
Onder Taakveld toevoegen: 'Veiligheid'

- *Nieuw resultaat*

6.2.4 Woonverklaring Wet- en regelgeving: Besluit verwerking persoonsgegevens bij selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag art. 13 lid 2 Vernietigen Nihil 6 weken
Onder Taakveld toevoegen: 'Veiligheid'

- *Wijzigen*

7.1.2 Eerste inschrijving BRP of geboorteaangifte
Toelichting aanpassen in: *Bescheiden betreffende het opnemen en wijzigen van gegevens, voor zover het bescheiden betreft die niet uit een Nederlands register kunnen worden gereproduceerd*.

- *Wijzigen*

7.1.3 Gegevens met betrekking tot naam, geboorte, geslacht en afstamming
Toelichting aanpassen in: *Bescheiden betreffende het opnemen en wijzigen van gegevens, voor zover het bescheiden betreft die niet uit een Nederlands register kunnen worden gereproduceerd.*

- *Wijzigen*

7.1.5 Huwelijk of geregistreerd partnerschap, echtscheiding of ontbinding
Toelichting aanpassen in: *Bescheiden betreffende het opnemen en wijzigen van gegevens, voor zover het bescheiden betreft die niet uit een Nederlands register kunnen worden gereproduceerd*.

- *Wijzigen*

7.1.12 Vermissing reisdocument, wijziging gegevens reisdocument zover niet in reisdocumentenadministratie opgenomen, fraude melding
Toevoegen aan de omschrijving: 'fraude melding reisdocument'
Aanpassen toelichting: 'zover' vervangen door 'voor zover'

- *Wijzigen*

7.1.20 Gegevens over personen bij wie een reisdocument moet worden geweigerd of ingehouden
Nummer 7.1.20 behouden
Velden 'Generiek/Specifiek' en 'Resultaat' behouden (waardes laten staan)

Omschrijving aanpassen in: *Vervallen: dit is resultaat 19.1.19 geworden*
De velden die daarop volgen leeg maken/verwijderen

- *Nieuw resultaat*

7.1.22 Verklaring huwelijk of partnerschap niet-Nederlander Wet- en regelgeving: Besluit Burgerlijke Stand 1994, art. 28 Vernietigen Nihil 12 jaar
Taakveld: *Burgerzaken*

- *Nieuw resultaat*

7.1.23 Optieverklaring Nederlanderschap Wet- en regelgeving: Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap art. 12 Vernietigen Nihil 12 jaar
Taakveld: *Burgerzaken*

- *Nieuw resultaat*

7.1.24 Fraude melding rijbewijs Wet- en regelgeving: Reglement Rijbewijzen art. 145 lid 2 Vernietigen De procestermijn is samengevoegd met de bewaartermijn direct Na verloop originele geldigheidsduur rijbewijs
Taakveld: *Burgerzaken*

- *Wijzigen*

8.1.2 Individuele jeugdhulp voorziening
De Bewaartermijn van 15 jaar vervangen door 20 jaar

- *Wijzigen*

8.1.6 Starterslening
Herkomst wijzigen in: *"Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3"*
Procestermijn aanpassen in: *De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject*
Bewaartermijn aanpassen in: 7 jaar

- *Wijzigen*

8.1.9 Schuldhulpverlening
Omschrijving aanpassen in: Schuldhulpverlening (i.p.v. schuldhulptraject)

- *Wijzigen*

8.1.11 Geneeskundige behandeling
Bewaartermijn aanpassen in: *20 jaar*
Toelichting aanpassen in: *of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.*

- *Wijzigen*

8.1.12 Jeugdgezondheidszorg
Bewaartermijn aanpassen in: *20 jaar*
Toelichting aanpassen in: *of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.*

- *Wijzigen*

8.1.13 Gezondheidszorg bij calamiteiten
Bewaartermijn aanpassen in: *20 jaar*
Toelichting aanpassen in: *of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.*

- *Wijzigen*

8.3.2 Individuele jeugdhulp voorziening
De Bewaartermijn van 15 jaar vervangen door 20 jaar

- *Nieuw resultaat*

8.3.4 Starterslening "Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3" Vernietigen Nihil 7 jaar
Taakveld: *VHROSV*

- *Nieuw resultaat*

8.3.5 Schuldhulpverlening Risicoanalyse Vernietigen Nihil 5 jaar
Taakveld: *Sociaal domein*

- *Wijzigen*

9.1 Generiek resultaat
Toevoegen aan de toelichting: *WKPB-registratie*
Taakveld toevoegen: *Publieke Informatie en registratie*

- *Wijzigen*

9.1.2 Status vermeld in BAG of WKPB
Omschrijving aanpassen in: *Status vermeld in BAG*
Herkomst aanpassen in: *"Wet- en regelgeving: Wet basisregistraties adressen en gebouwen, art. 10 en 13; Besluit basisregistraties adressen en gebouwen art. 7 en 8"*

- *Wijzigen*

9.1.5 Herwaardering WOZ
Herkomst aanpassen in: *Wet- en regelgeving: Wet waardering onroerende zaken art. 37a t/m h*
Bewaartermijn aanpassen in: *12 jaar*
Toelichting aanpassen in: *Een WOZ-gegeven moet 12 jaar bewaard blijven in de Basisregistratie WOZ*

- *Nieuw resultaat*

9.1.12 Bedrijfsbrandweer Risicoanalyse Vernietigen De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject 20 jaar
Onder Taakveld toevoegen: 'Volksgezondheid en Milieu'

- *Nieuw resultaat*

9.2.1 Bedrijfsbrandweer Risicoanalyse Vernietigen Nihil 20 jaar
Taakveld: Volksgezondheid en milieu

- *Wijzigen:*

9.3.1 Status vermeld in BAG of WKPB
Omschrijving aanpassen in: *Status vermeld in BAG*
Herkomst aanpassen in: *Wet- en regelgeving: Wet basisregistraties adressen en gebouwen, art. 10 en 13; Besluit basisregistraties adressen en gebouwen art. 7 en 8*

- *Nieuw resultaat*

9.3.3 Delegatie en mandatering Systeemanalyse Bewaren
Taakveld: Algemeen Bestuur en inrichting organisatie

- *Nieuw resultaat*

9.3.4 Permanente trouwlocatie Systeemanalyse Bewaren
Taakveld: Burgerzaken

- *Nieuw resultaat*

9.3.5 Bedrijfsbrandweer Risicoanalyse Vernietigen Nihil 20 jaar
Taakveld: *Volksgezondheid en milieu*

- *Wijzigen*

11.1.4 Melding bouwstoffenbesluit
Omschrijving aanpassen in: *Melding toepassen bouwstoffen*

- *Nieuw resultaat*

11.1.17 Gesloten bodemsysteem Trendanalyse Bewaren
Taakveld: *Volksgezondheid en milieu*

- *Wijzigen*

11.2.1 Vergunning met brondocumenten BAG

Omschrijving aanpassen in: Toestemming met brondocumenten BAG

- *Wijzigen*

11.3.1 Vergunning met brondocumenten BAG
Omschrijving aanpassen in: Toestemming met brondocumenten BAG

- *Nieuw resultaat*

11.3.2 Omgevingsvergunning milieu Trendanalyse Bewaren
Taakveld: *Volksgezondheid en milieu*

- *Wijzigen*

12.1.2 Hercontrole cliënt Wmo en/of Jeugdhulp
Omschrijving aanpassen in: Hercontrole cliënt Wmo
Herkomst aanpassen in: "Wet- en regelgeving: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 art. 5.3.4"

- *Wijzigen*

12.1.8 Gegevens over toegangscontrole, bezoekersregistratie
Herkomst aanpassen in: Risicoanalyse

- *Wijzigen*

12.1.9 Videocameratoezicht
Herkomst aanpassen in: Risicoanalyse

- *Nieuw resultaat*

12.1.11 Controle omgevingsvergunning milieu Risicoanalyse Vernietigen Nihil 20 jaar
Controle op uitvoering van lopende milieuvergunningen bij bedrijven
Taakveld: *Volksgezondheid en milieu*

- *Nieuw resultaat*

12.1.12 Hercontrole cliënt jeugdhulp "Wet- en regelgeving:
Jeugdwet art. 7.3.8 lid 3" Vernietigen Nihil 20 jaar of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit
Taakveld: *Sociaal domein*

- *Wijzigen*

12.2.6 Sanctie cliënt Wmo en/of Jeugdhulp
Omschrijving aanpassen in: Sanctie cliënt Wmo
Herkomst aanpassen in: Wet- en regelgeving: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 art. 5.3.4"

- *Nieuw resultaat*

12.2.9 Sanctie cliënt jeugdhulp "Wet- en regelgeving: Jeugdwet art. 7.3.8 lid 3" Vernietigen Nihil 20 jaar of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit
Taakveld: *Sociaal domein*

- *Nieuw resultaat*

13.1.5 Geschil met invloed op waardering WOZ "Wet- en regelgeving: Wet waardering onroerende zaken art. 37" Vernietigen Nihil 12 jaar Een WOZ-gegeven moet 12 jaar bewaard blijven in de Basisregistratie WOZ
Taakveld: *Heffen belastingen etc.* en *Publieke informatie en registratie*

- *Wijzigen*

16.2.1 Inkoopovereenkomst zonder contract of garantiebepaling
Omschrijving aanpassen in: Inkoopovereenkomst

- *Wijzigen*

17.2.1 Afgewezen (open) sollicitatie
Herkomst aanpassen in: Risicoanalyse

- *Wijzigen*

17.2.2 Afgewezen (open) sollicitatie met toestemming tot bewaren
Herkomst aanpassen in: Risicoanalyse

- *Wijzigen*

17.3.1 Bestuurder of raadslid
Omschrijving aanpassen in: Bestuurder, raadslid of burgerraadslid

- Wijzigen

17.5.1 Bestuurder of raadslid
Omschrijving aanpassen in: Bestuurder, raadslid of burgerraadslid

- *Wijzigen*

19.1.6 Agenda, verslag, opnames en besluitenlijst van bestuurlijke besluitvorming
Omschrijving aanpassen in: *Agenda, verslag, opnames en besluitenlijst van bestuurlijke besluitvorming*
Toelichting aanpassen in : *Raad, B&W, besluitvormend bestuurlijk overleg waarvan het orgaan het secretariaat voert. Indien geluids- en/of beeldopnames zijn gemaakt dienen die, naast de verslagen, ook permanent bewaard te worden.*

- *Wijzigen*

19.1.14 Vervanging, migratie, conversie, vervreemding, overbrenging of metadatering van archieven
Taakveld 'Sport, Cultuur en recreatie' leeg maken

- *Wijzigen*

19.1.15 Protocolleringsgegevens verstrekkingen BRP
Herkomst aanpassen in: *Wet- en regelgeving: Wet Basisregistratiepersonen artikel 3.11 lid 1*

- *Wijzigen*

19.1.17 Ondersteuningsverklaring kandidatenlijst
Het taakveld 'Volksgezondheid en milieu' leeg maken

- *Wijzigen*

19.1.18 Archiefvernietiging "Wet- en regelgeving: Archiefbesluit 1995, art. 8 " Bewaren
Het taakveld 'Sport, cultuur en recreatie' leeg maken.
Het taakveld 'Bedrijfsvoering' toevoegen

- *Nieuw resultaat*

19.1.19 Gegevens over personen bij wie een reisdocument moet worden geweigerd of ingehouden
Wet- en regelgeving: Paspoortwet art. 25 lid 4 en 5 Vernietigen Nihil Na kennisgeving van Minister dat de grond tot weigering of intrekking is vervallen terstond vernietigen
Taakveld: *Publieke informatie en registratie* en *Burgerzaken*

- Nieuw resultaat

19.1.20 Persoonsgegevens ex-gedetineerde verwerkt zonder maatregelen Wet- en regelgeving: Aansluitingsvoorwaarden Bestuurlijke Informatievoorziening Justitiabelen Vernietigen Nihil 9 maanden Indien er wel maatregelen zijn getroffen geldt resultaat 19.1 V 5 jaar
Taakveld: *Publieke informatie en registratie* en *Burgerzaken*

- *Nieuw resultaat*

19.1.21 Diploma's, certificaten personeelsleden Risicoanalyse Vernietigen Nihil 10 jaar
Taakveld: *Bedrijfsvoering*

- *Nieuw resultaat*

19.1.22 Inschrijving wachtlijst Risicoanalyse Vernietigen De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject 1 jaar
Taakveld: *Publieke informatie en registratie*

- *Nieuw resultaat*

19.1.23 Login-gegevens Wet- en regelgeving: Baseline Informatieveiligheid Overheden art. 12.4.2.2 Vernietigen Nihil 6 maanden
Taakveld: *Publieke informatie en registratie*

- *Nieuw resultaat*

19.1.24 Scans kentekens (waarbij een boete is opgelegd) Risicoanalyse Vernietigen Nihil 90 dagen
Taakveld: *Veiligheid*

- *Nieuw resultaat*

19.2.1 Scans kentekens Risicoanalyse Vernietigen Nihil direct
Taakveld: *Veiligheid*

- *Wijzigen*

21.1.3 Sociaal-medisch advies
Bewaartermijn aanpassen in: 20 jaar
Toelichting aanpassen in: *of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.*

- *Nieuw resultaat*

24.1.3 Specifiek Verkregen Automatische incasso Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3 Vernietigen De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject 7 jaar
Taakveld: Heffen belastingen etc

- *Wijzigen*

27.1.1 Status rijksmoment
Omschrijving aanpassen in: Rijksmonument

Wijzigingen in de bijlagen

In **bijlage 1** (gemeenten) Actualiseren, gemeenten per 1-1-2020

In **bijlage 3 (**wetgeving)

- Schrappen: Vrijstelingsbesluit Wbp
- Schrappen: Wet Bescherming Persoonsgegevens
- Burgerlijk Wetboek 7 art. 454

Vervangen tekst:

> *1.De hulpverlener richt een dossier in met betrekking tot de behandeling van de patiënt. Hij houdt in het dossier aantekening van de gegevens omtrent de gezondheid van de patiënt en de te diens aanzien uitgevoerde verrichtingen en neemt andere gegevens daarin op, een en ander voor zover dit voor een goede hulpverlening aan de patiënt noodzakelijk is.*
> *(….)*
>
> *3. Onverminderd het bepaalde in artikel 455 bewaart de hulpverlener het dossier gedurende twintig jaren, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de laatste wijziging in het dossier heeft plaatsgevonden, of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit*

- Jeugdwet art. 7.3.8

Vervangen tekst

1. De jeugdhulpverlener richt een dossier in met betrekking tot de verlening van jeugdhulp. Hij houdt in het dossier aantekening van de gegevens omtrent de geconstateerde opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en de te diens aanzien uitgevoerde verrichtingen en neemt andere gegevens daarin op, een en ander voor zover dit voor een goede hulpverlening aan de betrokkene noodzakelijk is.

(….)

3. Onverminderd het bepaalde in artikel 7.3.9 bewaart de jeugdhulpverlener het dossier gedurende twintig jaar, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de laatste wijziging in het dossier heeft plaatsgevonden, of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit.

- Toevoegen : Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap art. 12

  1 De burgemeester zendt de optieverklaring, de afgelegde waarheidsverklaringen, bedoeld in artikel 6, vierde lid, de verklaring, bedoeld in artikel 6, zesde lid, de gegevens betreffende de toelating en de bevestiging van de verkrijging van het Nederlanderschap in afschrift aan Onze Minister.

  2 Hij archiveert de optieverklaringen en de daarbij behorende documenten, alsmede afschriften van de bevestigingen gedurende tenminste twaalf jaar na de bekendmaking

- Toevoegen: Besluit Burgerlijke Stand 1994, art. 28

  1. De verklaring als bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder j, respectievelijk artikel 80a, derde lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, vermeldt voor zover van toepassing, de volgende gegevens betreffende de persoon op wie de verklaring betrekking heeft:

  2. De ambtenaar van de burgerlijke stand bewaart de in het eerste lid bedoelde verklaring gedurende twaalf jaar ten behoeve van verificatie door de Immigratie- en Naturalisatiedienst.

- Toevoegen: Besluit verwerking persoonsgegevens bij selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag art. 13, lid 2

  2. De burgemeester verwijdert en vernietigt na het onherroepelijk worden van het besluit tot het al dan niet verlenen van de huisvestingsvergunning de daarop betrekking hebbende persoonsgegevens uit het bestand, bedoeld in artikel 7.

  3. Het college van burgemeester en wethouders draagt er zorg voor dat:

  a. de persoonsgegevens in het bestand, bedoeld in artikel 3, worden bewaard voor de evaluatie van de maatregel, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de wet, en voor de evaluatie ten behoeve van het verslag, bedoeld in artikel 17 van de wet;

  b. de persoonsgegevens, bedoeld in onderdeel a, na het onherroepelijk worden van het besluit tot het al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning, uitsluitend ter beschikking worden gesteld op basis van een schriftelijke machtiging van het college. Alvorens een machtiging te verlenen, raadpleegt het college de functionaris voor de gegevensbescherming. De machtiging wordt uitsluitend verleend voor de evaluatie van de maatregel, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de wet, en voor de evaluatie ten behoeve van het verslag, bedoeld in artikel 17 van de wet;

  c. de desbetreffende persoonsgegevens uit het bestand, bedoeld in onderdeel a, worden verwijderd en vernietigd, indien deze persoonsgegevens niet langer noodzakelijk zijn voor de evaluatie van de maatregel, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de wet, en voor de evaluatie ten behoeve van het verslag, bedoeld in artikel 17 van de wet.

- Toevoegen: Reglement Rijbewijzen artikel 145 lid 2

De gegevens blijven bewaard nadat een rijbewijs zijn geldigheid heeft verloren

- Toevoegen: Wet Basisregistratie personen artikel 3.11 lid 1

  Het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de verstrekking van gegevens houdt gedurende twintig jaren volgend op de verstrekking aantekening van de verstrekking.

In **Bijlage 4** (te bewaren registers)

- Schrappen: WKPB-register
- Toevoegen: AVG-verwerkingsregister

Toelichting en motivatie aanpassingen resultaten[2]

Hoofdstuk 1, 1.3 Beginselen voor bewaring en vernietiging

Toevoegen: Steekproefsgewijs permanent bewaren
In de huidige selectielijst is (in tegenstelling tot de versie van 2012) geen mogelijkheid opgenomen om steekproefsgewijs informatie permanent te bewaren. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt wil de commissie deze mogelijkheid opnieuw opnemen in de selectielijst.

Hoofdstuk 1, 1.5 Gebruik van de selectielijst door de zorgdrager

Schrappen: 'Toepassing op de bestaande zaaktypencatalogus'
In dit onderdeel van de Selectielijst 2017 wordt het verband van elementen van de selectielijst (zoals resultaattype, procestype) met het informatiemodel van de ZTC (ImZTC) 2.0 uitgelegd, en de wijze waarop de vernietigingsfunctionaliteit dient te zijn ingericht in applicaties waarin informatie vernietigd moet kunnen worden. Het ImZTC kent echter inmiddels een nieuwe versie 2.1, waarin aanpassingen zijn gedaan om juist de modellering van selectie en vernietiging in termen van het ImZTC beter en volledig op de systematiek van de selectielijst te laten aansluiten. De huidige uitleg over ImZTC in relatie tot de selectielijst moet dus worden geactualiseerd. Het is beter een dergelijke uitleg niet in de selectielijst zelve op te nemen maar in de bijbehorende handreiking. Dat om te voorkomen dat de selectielijst bij een volgende versie van de ImZTC (2.2) alweer verouderd is, met de nodige verwarring en onduidelijkheid tot gevolg. Door het in de handreiking op te nemen, wordt het makkelijker aanpassingen door te voeren, omdat die wijzigingen door de procedure omtrent het vaststellen van de selectielijst hoeven.

Hoofdstuk 2 Opsomming

- *2.1.2 Algoritme*
  Algoritmes die een organisatie gebruikt, dienen bewaard te worden, omdat daarin is vastgelegd waar de geautomatiseerde besluitvorming van de organisatie op gebaseerd is. Om de besluiten van een organisatie goed te kunnen verantwoorden, is het nodig dat de onderliggende algoritmes inclusief toelichting en bijbehorende documentatie worden bewaard.
- *3.1.4 Plan van aanpak jeugdhulp cliënt*
  Indien de Wijzigingswet WGBO wordt aangenomen (deze ligt op dit moment bij de Tweede Kamer) wordt de bewaartermijn in artikel 7.3.8 lid 3 van de Jeugdwet aangepast van 15 naar 20 jaar
- *4.1.6 Beoordeling arbeidsomstandigheden personeel*
  Omdat de functionerings- en beoordelingsgesprekken zijn verplaatst zijn naar 4.1.13 dienen omschrijvingen te worden aangepast
- *4.1.10 Lijkschouw*
  Dit resultaat wordt uitgevoerd door GGD's en ontbrak nog
- *4.1.11 Assessment*
  Vanuit het oogpunt van de privacy wordt voorgesteld de bewaartermijn van assessments apart op te nemen in de selectielijst. Er wordt voorgesteld om een nieuw resultaat op te nemen onder 4.1.11 met een bewaartermijn van 1 jaar na einde dienstverband, omdat afgenomen assessment later gebruikt kunnen worden om te beoordelen om een medewerker daadwerkelijk geschikt was voor de functie.
- *4.1.12 Bibob-onderzoek*
  Er is geen bewaartermijn voor Bibob-onderzoeken. Het rapport dat de gemeente ontvangt mag 2 jaar lang voor een ander besluit worden bewaard. Maar er is geen bewaartermijn gesteld. Op dit moment valt een bibob-onderzoek onder het proces waar dit informatieobject onderdeel vanuit maakt (meestal een drank- en horecavergunning 11.1 V 10 jaar na einde toestemming). Aangezien er geen wettelijke bewaartermijn is, moet dit vanuit de risicoanalyse, dus de keuze is V 1, V5 of V 10 jaar. Een nieuw resultaattype zal dan vallen onder proces 28 *

[2] De navolgende tekst is bedoeld als uitleg ten behoeve van het consultatie en vormt als zodanig geen onderdeel van de tekst van de Selectielijst.

(product of dienst aanvragen). Voorgesteld wordt om een Bibob-onderzoek 5 jaar na afhandeling te bewaren onder 4.1.12, waarbij ook rekening is gehouden met de privacywetgeving

- *4.1.13 Functionerings- en beoordelingsgesprekken*
  Op basis van de privacywetgeving wordt voorgesteld om de bewaartermijn te verkorten van 10 jaar naar 5 jaar. Voorheen stond dit proces onder 4.1.6 en wordt nu dus apart opgenomen.
- *5.1.7 Vaccinatie*
  Indien de Wijzigingswet WGBO wordt aangenomen (deze ligt op dit moment bij de Tweede Kamer) wordt de bewaartermijn in Burgerlijk Wetboek Boek 7, art. 454 aangepast van 15 naar 20 jaar
- *5.2 (generiek)*
  De toelichting wordt gewijzigd om het verschil met het nieuwe resultaat 5.2.2 duidelijk te maken
- 5.2.2 Afstandsverklaring rijbewijs
  Dit resultaat ontbrak nog.
- *6.1.13 Woonverklaring*
  Dit is ontbrekende wetgeving
- *6.2.4 Woonverklaring*
  Dit is missende wetgeving voor de geweigerde woonverklaring (zie ook 6.1.13)
- *7.1.2, 7.1.3 en 7.1.5*
  Hier stond in de toelichting een typefout ("overlijdensgegevens" moest "gegevens" zijn) Bescheiden betreffende het opnemen en wijzigen van gegevens, voor zover het bescheiden betreft die niet uit een Nederlands register kunnen worden gereproduceerd.
- *7.1.12 Vermissing reisdocument, wijziging gegevens reisdocument zover niet in reisdocumentenadministratie opgenomen, fraude melding*
  Het melden van fraude met een reisdocument is hier toegevoegd. Dit miste nog in de selectielijst
- *7.1.20*
  Dit stond op de verkeerde plaats in de selectielijst gezien het proces dat wordt uitgevoerd en is daarom verplaatst naar 19.1.19
- *7.1.22 Verklaring huwelijk of partnerschap niet-Nederlander*
  Dit is missende wetgeving
- *7.1.23 Optieverklaring Nederlanderschap*
  Dit is missende wetgeving
- *7.1.24 Fraude melding rijbewijs*
  Dit is een missend resultaat
- *8.1.2 Individuele jeugdhulp voorziening*
  Indien de Wijzigingswet WGBO wordt aangenomen (deze ligt op dit moment bij de Tweede Kamer) wordt de bewaartermijn in artikel 7.3.8 lid 3 van de Jeugdwet aangepast van 15 naar 20 jaar
- *8.1.6 Starterslening*
  Er was geen rekening mee gehouden dat een lening eerder kon worden afgelost. Er kan dus niet standaard van 30 jaar worden uitgegaan. Dus de herkomst en de procestermijn is aangepast. Ook is de bewaartermijn teruggebracht van 10 jaar naar 7 jaar zodat aansluit bij de financiële wetgeving.
- *8.1.9 Schuldhulpverlening*
  De naam is aangepast zodat ook nazorg in het kader van de schuldhulpverlening hieronder valt
- 8.1.11, 8.1.12 en 8.1.13
  Deze wetgeving als gevolg van de wijzigingswet WGBO gaat veranderen van 15 jaar naar 20 jaar in 2020. Tevens stond er een verkeerde tekst in de toelichting
- *8.3.2 Individuele jeugdhulp voorziening*
  Indien de Wijzigingswet WGBO wordt aangenomen (deze ligt op dit moment bij de Tweede Kamer) wordt de bewaartermijn in artikel 7.3.8 lid 3 van de Jeugdwet aangepast van 15 naar 20 jaar
- *8.3.4 Starterslening*
  Aangezien bij 8.1.6 de bewaartermijn is aangepast moet er ook een nieuw resultaat bij voor een beëindigde starterlening
- *8.3.5 Schuldhulpverlening*

Er was nog geen resultaat voor beëindigde schuldhulpverlening

- *9.1 Generiek resultaat*
  De WKPB hoeft niet permanent bewaard te worden. Dit is geschrapt uit resultaat 9.1.2. Een WKPB-registratie komt daarmee onder 9.1 te vallen (V 1 jaar na vervallen)
- *9.1.2 Status vermeld in BAG of WKPB*
  De WKPB hoeft niet permanent bewaard te worden. Dit is geschrapt uit resultaat 9.1.2. Een WKPB-registratie komt daarmee onder 9.1 te vallen (V 1 jaar na vervallen)
- *9.1.5 Herwaardering WOZ*
  De Waarderingskamer heeft beredeneerd dat WOZ-beschikkingen 12 jaar bewaard blijven
  Volgens een nieuwbrief van de Waarderingskamer moet een WOZ-beschikking 12 jaar bewaard worden in de Bronregistratie WOZ. Zij hebben daar twee redenen voor:
  a. Een WOZ-beschikking kan binnen 5 jaar worden gewijzigd en de wijziging maakt dan onderdeel uit van de originele beschikking. 5+7 maakt dan 12 jaar.
  b. De Belastingdienst kan 5 jaar lang gebruik maken van een WOZ-beschikking. In een uiterste geval moet de Belastingdienst dus 12 jaar (5 +7) kunnen beschikken over de WOZ-beschikking in de bronregistratie WOZ. Aangezien gemeenten daar bronhouder (volgens de Waarderingskamer) voor zijn moeten zij dus de WOZ-beschikkingen 12 jaar bewaren.

  De Adviescommissie vindt de beredeneerde termijn aannemelijk.
  Er is echter geen wettelijke bewaartermijn voor WOZ-beschikkingen. Op basis van de risicoanalyse kan er volgens de gevolgde systematiek ook niet gekozen worden voor de termijn van 12 jaar. Er kan wel worden verwezen naar de Wet Waardering onroerend zaken artikelen 37a t/m h, waarin o.a. staat dat gemeenten zorg moeten dragen voor de juistheid van de gegevens in de bronregistratie.
  Voorstel: V 12 jaar hanteren en verwijzen naar de verplichtingen voor de Bronregistratie WOZ (zie resultaat 9.1.5)
- *9.1.12 en 9.2.1 en 9.3.5 Bedrijfsbrandweer*
  Het aanwijzen van een bedrijfsbrandweer (voorheen viel dit onder het generieke resultaat) is op basis van de risicoanalyse van 1 jaar na vervallen naar 20 jaar na vervallen gegaan. Omgevingsdiensten controleren op de aanwezigheid van een bedrijfsbrandweer. Daarbij wordt er ook gecontroleerd of een bedrijfsbrandweer nodig is, terwijl dit in het verleden niet zo was. Vervallen, beëindigde en niet-toegekende verzoeken om de status 'Bedrijfsbrandweer' dienen daarom op basis van de risicoanalyse langer bewaard te worden.
- *9.3.1 Status vermeld in BAG of WKPB*
  De WKPB hoeft niet permanent bewaard te worden. Dit is geschrapt uit resultaat 9.3.1. Een WKPB-registratie komt daarmee onder 9.3 te vallen (V 1 jaar na afhandeling)
- *9.3.3 Delegatie en mandatering*
  Er was nog geen resultaat voor beëindigde mandaten en delegaties
- *9.3.4 Permanente trouwlocatie*
  Er was nog geen resultaat voor beëindigde aanwijzingen van trouwlocaties
- *11.1.4 Melding toepassing bouwstoffen*
  Er bestaat geen 'Bouwstoffenbesluit' meer. De naam van het resultaat is daarom aangepast
- *11.1.17 Gesloten bodemsysteem*
  In verband met mogelijke schadelijke gevolgen voor het milieu moeten deze vergunningen bewaard blijven. Er is gekozen voor herkomst 'trendanalyse' omdat die ook bij andere milieuprocessen is gebruikt.
- *11.2.1 en 11.3.1 Toestemming met brondocumenten BAG*
  In de omschrijving is 'vergunning' vervangen door 'toestemming' en daarmee qua naam gelijk is getrokken met 11.1.5
- *11.3.2 Omgevingsvergunning milieu*
  Omgevingsvergunning Milieu moeten vanuit het milieuoogpunt bewaard blijven. Daar was nog geen resultaat voor
- *12.1.2 Hercontrole cliënt Wmo en/of Jeugdhulp*
  De jeugdhulp is hier uit gehaald en verplaatst naar 12.1.12
- *12.1.8 Gegevens over toegangscontrole, bezoekersregistratie*
  Het Vrijstellingsbesluit Wbp is vervallen en daarmee ook de grondslag voor de bewaartermijn. De bewaartermijn is niet aangepast.
- *12.1.9 Videocameratoezicht*

Het Vrijstellingsbesluit Wbp is vervallen en daarmee ook de grondslag voor de bewaartermijn. bewaartermijn is niet aangepast omdat de Autoriteit Persoonsgegevens deze bewaartermijn adviseert en deze sluit ook aan op informatieketen met de politie

- *12.1.11 Controle omgevingsvergunning milieu*
  Vanuit milieuaspecten is het niet wenselijk controles al na 5 jaar te vernietigen. Op basis van de risicoanalyse is gekozen voor een termijn van 20 jaar
- *12.1.12 Hercontrole cliënt jeugdhulp*
  Dit stond voorheen onder 12.1.2 en wordt aangepast omdat deze wetgeving als gevolg van de wijzigingswet WGBO gaat veranderen van 15 jaar naar 20 jaar in 2020.
- *12.2.6 Sanctie cliënt Wmo*
  De jeugdhulp is hier uit gehaald en verplaatst naar 12.2.9. De bewaartermijn voor Wmo-voorzieningen wordt niet aangepast door de wijzigingswet WGBO, omdat er hier geen sprake is van (geneeskundige) zorg maar van ondersteuning.
- *12.2.9 Sanctie cliënt jeugdhulp*
  Dit stond voorheen onder 12.2.6 en wordt aangepast omdat deze wetgeving als gevolg van de wijzigingswet WGBO gaat veranderen van 15 jaar naar 20 jaar in 2020.
- *13.1.5 Geschil met invloed op waardering WOZ*
  Zie redenatie resultaat 9.1.5
- *16.2.1 Inkoopovereenkomst zonder contract of garantiebepaling*
  Dit resultaat moet voor alle niet doorgegane offertes gelden en niet alleen voor "Inkoopovereenkomst zonder contract of garantiebepaling". De omschrijving wordt aangepast in 'Inkoopovereenkomst'
- *17.2.1 Afgewezen (open) sollicitatie*
  Het Vrijstellingsbesluit Wbp is vervallen en daarmee ook de grondslag voor de bewaartermijn. De bewaartermijn is niet aangepast. De bewaartermijn is niet aangepast omdat de Autoriteit Persoonsgegevens aangeeft dat deze termijn ‘redelijk’ is.
- *17.2.2 Afgewezen (open) sollicitatie met toestemming tot bewaren*
  Het Vrijstellingsbesluit Wbp is vervallen en daarmee ook de grondslag voor de bewaartermijn. De bewaartermijn is niet aangepast. De bewaartermijn is niet aangepast omdat de Autoriteit Persoonsgegevens aangeeft dat deze termijn ‘redelijk’ is.
- *17.3.1 en 17.5.1 Bestuurder of raadslid*
  De beschrijving is gelijk getrokken aan de beschrijving van 17.1.1 (dus inclusief 'burgerraadslid')
- *19.1.6 Agenda, verslag, opnames en besluitenlijst van bestuurlijke besluitvorming*
  Geluids- en/of beeldopnames dienen volgens een uitspraak van de Raad van State uit 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:3756) ook bewaard te worden
- *19.1.14 Vervanging, migratie, conversie, vervreemding, overbrenging of metadatering van archieven*
  Het taakveld 'Sport, cultuur en recreatie' was hier aangekoppeld. Dat klopt niet.
- *19.1.15 Protocolleringsgegevens verstrekkingen BRP*
  Hier was de verkeerde wetgeving aan gekoppeld
- *19.1.17 Ondersteuningsverklaring kandidatenlijst*
  Het taakveld 'Volksgezondheid en milieu' was hier aangekoppeld en dat klopt niet
- *19.1.18 Archiefvernietiging*
  Het taakveld 'Sport, cultuur en recreatie' was hier aangekoppeld. Dat klopt niet. Tevens is het taakveld 'Bedrijfsvoering' hier aan toegevoegd
- *19.1.19 Gegevens over personen bij wie een reisdocument moet worden geweigerd of ingehouden*
  Dit was resultaat 7.1.20. Dit stond op de verkeerde plaats in de selectielijst gezien het proces dat wordt uitgevoerd.
- *19.1.20 Persoonsgegevens ex-gedetineerde verwerkt zonder maatregelen*
  Dit staat vermeld in de Aansluitingsvoorwaarden Bestuurlijke Informatievoorziening Justitiabelen en dit ontbrak nog.
- *19.1.21 Diploma's, certificaten personeelsleden*
  Er is nu geen resultaat om diploma’s en certificaten te waarderen die tijdens het dienstverband bij de werkgever worden ingeleverd, te waarderen. Diploma’s die tijdens de aanstelling worden ingeleverd, vallen onder de aanstelling (resultaat 17.1 V 10 jaar na einde dienstverband). Er wordt voorgesteld om resultaat 19.1.21 op te nemen Een ingeleverde diploma valt qua werkproces onder hoofdproces 19 (administreren). Het is daar echter niet

mogelijk een voorwaardelijke bewaartermijn (V10 jaar na einde dienstverband) aan toe te kennen. Daarom wordt voorgesteld om diploma's als V 10 jaar na afhandeling te waarderen.

- *19.1.22 Inschrijving wachtlijst*
  Voor wachtlijsten (inschrijvingen bouwterreinen, e.d.) is apart resultaat nodig vanwege de voorwaardelijke bewaartermijn
- *19.1.23 Login-gegevens*
  Volgens de Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIG) 10.10.3 (lid 5) moeten login-gegevens minimaal 3 maanden bewaard worden en bij een informatiebeveiligingsincident minimaal 3 jaar.
  Aantekening: de BIG wordt in 2020 vervangen door de Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIO) (2019 is overgangsjaar)
  De BIO zegt onder 9.4.4.2 "Het gebruik van systeemhulpmiddelen wordt gelogd. De login is een halfjaar beschikbaar voor onderzoek"
  En 12.4.2.2 zegt: " Ten behoeve van de loganalyse is op basis van een expliciete risicoafweging de bewaarperiode van de login bepaald. Binnen deze periode is de beschikbaarheid van de loginformatie gewaarborgd"
  Voorgesteld wordt om onder de BIO een nieuw resultaat voor Login-gegevens te bewaren voor 6 maanden en de BIO dus te zien als een wettelijk voorschrift. In de praktijk is het nodig dat sommige logingegevens in verband met mogelijke audits langer bewaard moeten worden. Daarnaast zijn er gevoelige persoonsgegevens (b.v. medische) waarvan het logisch is dat logingegevens langer bewaard worden. Voorgesteld wordt om een toelichting op te nemen in de handreiking.
- *19.1.24 Scans kentekens (waarbij een boete is opgelegd)*
  Scans van kentekens mogen alleen bewaard blijven bij een doelverwerking met grondslag. Indien de scans niet worden gebruikt voor een boete moeten ze direct weg (1 dag: zie resultaat 19.2.1), anders mogen ze bewaard worden zolang het verwerken van de boete mag plaats vinden plus een bezwaarperiode).
  Bij het controleren of de parkeerbelasting is betaald worden er kentekens gescand. Voor het bewaren van deze scans is geen wettelijke bewaartermijn. Vanuit privacyoverwegingen moeten persoonsgegevens (waaronder kentekens vallen) moeten worden verwijderd als het belang is vervallen. Als een kenteken is gescand en er daarna wordt geconstateerd dat de belasting is betaald, dient de registratie van dat kenteken vernietigd te worden. Indien de controle leidt tot een boete, kan er nog een bewaartermijn volgen (13 weken) waarna ook die registratie vernietigd kunnen worden
- *19.2.1 Scans kentekens*
  Scans van kentekens mogen alleen bewaard blijven bij een doelverwerking met grondslag. Indien de scans niet worden gebruikt voor een boete moeten ze direct weg (1 dag: zie resultaat 19.2.1), anders mogen ze bewaard worden zolang het verwerken van de boete mag plaats vinden plus een bezwaarperiode)
- *21.1.3 Sociaal-medisch advies*
  Deze wet gaat veranderen van 15 jaar naar 20 jaar in 2020 als gevolg van de wijzigingswet WGBO. Tevens stond er een verkeerde tekst in de toelichting
- *24.1.3 Automatische incasso*
  Een automatische incasso moet bewaard worden zolang die loopt en er kan 13 maanden lang een beroep gedaan worden op 'onjuiste' incasso's.
- *27.1.1 Status rijksmoment*
  Hier stond een typefout

Wijzigingen in bijlage 4 Te bewaren registers

- Schrappen Vrijstellingsbesluit Wbp: is vervallen per 25 mei 2018
- Schrappen Wet Bescherming Persoonsgegevens: is vervallen per 25 mei 2018
- Vervangen tekst Burgerlijk Wetboek 7 art. 454 en Jeugdwet: nieuwe tekst als voorgesteld in de ontwerp WGBO
- WKPB-register: · er blijkt geen wettelijke grondslag te zijn om deze registratie permanent te bewaren. Ook is er geen waarde van deze informatieobjecten voor erfgoed of voor historisch

onderzoek: veel documenten worden al in andere processen bewaard. Zie ook de aangepaste resultaten bij 9.1.2, 9.3.1 en 9.1

- Toevoegen AVG-verwerkingsregister: het gebruik van deze register is verplicht volgens de AVG.

Procestypenummer	Procestypenaam
	Conceptversie 18-02: Rood betek
1	Instellen en inrichten organisat
1	Instellen en inrichten organisat
1	Instellen en inrichten organisat
1	Instellen en inrichten organisat
1	Instellen en inrichten organisat
1	Instellen en inrichten organisat
1	Instellen en inrichten organisat
1	Instellen en inrichten organisat
2	Beleid en regelgeving opstellen
2	Beleid en regelgeving opstellen
2	Beleid en regelgeving opstellen
2	Beleid en regelgeving opstellen
2	Beleid en regelgeving opstellen
2	Beleid en regelgeving opstellen

Beleid en regelgeving
2 opstellen

3 Plannen opstellen

3 Plannen opstellen

3 Plannen opstellen
3 Plannen opstellen

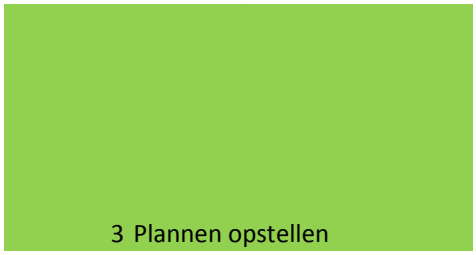

3 Plannen opstellen

3 Plannen opstellen

3 Plannen opstellen

3 Plannen opstellen
3 Plannen opstellen
3 Plannen opstellen

3 Plannen opstellen

3 Plannen opstellen

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

4 Evaluatie uitvoeren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

5 Producten en diensten leveren

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

6 Verzoeken behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

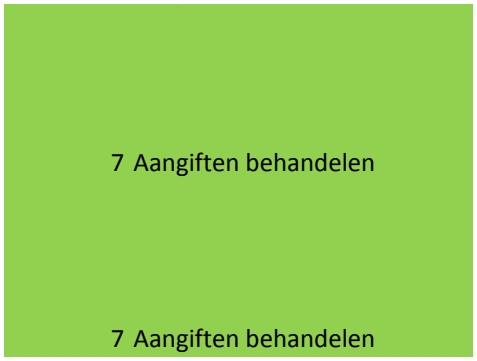

7 Aangiften behandelen

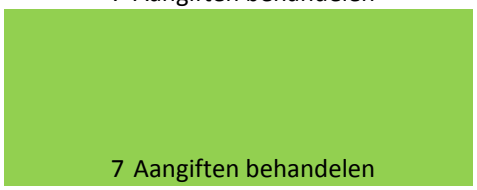

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

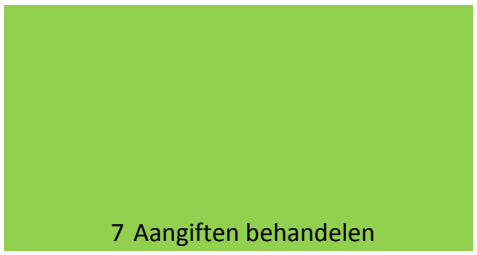

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

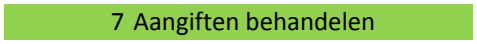

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

7 Aangiften behandelen

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

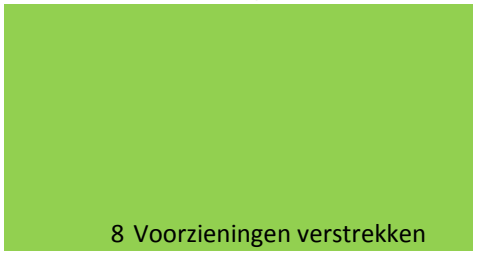

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

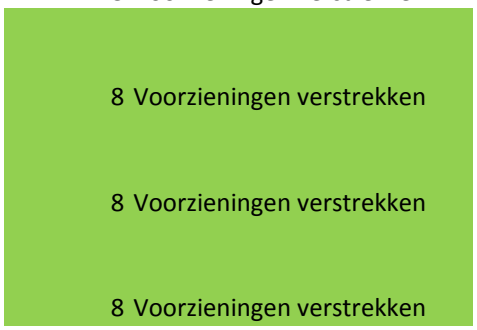

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

8 Voorzieningen verstrekken

9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen
9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen
9 Status toekennen

9 Status toekennen

9 Status toekennen

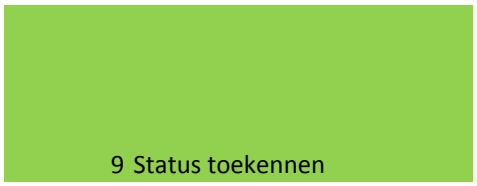

9 Status toekennen

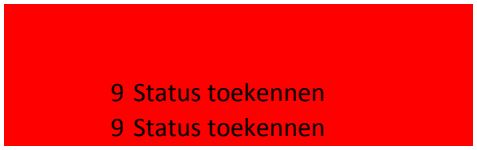

9 Status toekennen

9 Status toekennen

10 Heffen

10 Heffen

10 Heffen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

11 Toestemming verlenen

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

12 Toezien en handhaven

13 Geschillen behandelen

13 Geschillen behandelen

13 Geschillen behandelen

13 Geschillen behandelen

13 Geschillen behandelen

13 Geschillen behandelen

13 Geschillen behandelen

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

14 Openbare ruimte inrichten

15 Onderhouden en repareren

15 Onderhouden en repareren

15 Onderhouden en repareren

15 Onderhouden en repareren

15 Onderhouden en repareren

15 Onderhouden en repareren

15 Onderhouden en repareren

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

16 Overeenkomsten aangaan

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

17 Personen aanstellen

18 Betalen en innen

18 Betalen en innen

18 Betalen en innen

18 Betalen en innen

18 Betalen en innen

18 Betalen en innen

18 Betalen en innen

Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken

Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken
Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken
Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken

Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken
Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken

Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken

Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken
Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken
Secretariaat voeren en gegevens administreren /
19 verwerken

19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken

19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
19	Secretariaat voeren en gegevens administreren / verwerken
20	Informeren
20	Informeren
20	Informeren
20	Informeren
20	Informeren
20	Informeren
20	Informeren
20	Informeren
20	Informeren
21	Adviseren
21	Adviseren

21 Adviseren

21 Adviseren

21 Adviseren

21 Adviseren

22 Gebeurtenis organiseren

22 Gebeurtenis organiseren

22 Gebeurtenis organiseren

22 Gebeurtenis organiseren

22 Gebeurtenis organiseren

22 Gebeurtenis organiseren

22 Gebeurtenis organiseren

22 Gebeurtenis organiseren

23 Voorziening aanvragen

23 Voorziening aanvragen

23 Voorziening aanvragen

23 Voorziening aanvragen

23 Voorziening aanvragen

24 Toestemming vragen

24 Toestemming vragen

24 Toestemming vragen

24 Toestemming vragen

24 Toestemming vragen

24 Toestemming vragen

25 Toezicht en handhaving ondergaan

25 Toezicht en handhaving ondergaan

25 Toezicht en handhaving ondergaan

25 Toezicht en handhaving ondergaan

25 Toezicht en handhaving ondergaan

26 Betwisten

26 Betwisten

26 Betwisten

27 Status aanvragen

27 Status aanvragen

27 Status aanvragen

27 Status aanvragen

28 Product of dienst aanvragen

28 Product of dienst aanvragen

28 Product of dienst aanvragen

29 Aangifte doen

29 Aangifte doen

Procestypeomschrijving

ent "Toegevoegd" (of nieuw resultaat), Groen betekent "er is iets gewijzigd in dit resultaat

Instellen en inrichten organisatie

Instellen en inrichten organisatie

Instellen en inrichten organisatie

Instellen en inrichten organisatie

Instellen en inrichten organisatie

Instellen en inrichten organisatie

Instellen en inrichten organisatie

Instellen en inrichten organisatie

Opstellen en vaststellen van algemene (wettelijke) kaders voor het functioneren van de instelling.

Opstellen en vaststellen van algemene (wettelijke) kaders voor het functioneren van de instelling.

Opstellen en vaststellen van algemene (wettelijke) kaders voor het functioneren van de instelling.

Opstellen en vaststellen van algemene (wettelijke) kaders voor het functioneren van de instelling.

Opstellen en vaststellen van algemene (wettelijke) kaders voor het functioneren van de instelling.

Opstellen en vaststellen van algemene (wettelijke) kaders voor het functioneren van de instelling.

Opstellen en vaststellen van algemene (wettelijke) kaders voor het functioneren van de instelling.

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge
Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge
Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge
Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Opstellen van plannen voor een in het plan afgebakende periode die richting geeft voor wat er in die periode moet ge

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het controleren, evalueren, rapporten en verantwoorden over het handelen van het orgaan

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan leveren van (publieke) producten of diensten

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een verzoek tot het doen of laten van het orgaan

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het behandelen van een aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een inwoner op basis van wet- en

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het verstekken van een (financiële) voorziening, al dan niet na een bepaalde vorm van toetsing, waarvoor een inwone

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l
Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l
Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het toepassen van de publieke bevoegdheden als overheidsorgaan om personen, objecten of immateriële zaken een l

Het opleggen van een financiële verplichting aan derden op basis van de publiekrechtelijke bevoegdheden als overhei

Het opleggen van een financiële verplichting aan derden op basis van de publiekrechtelijke bevoegdheden als overhei

Het opleggen van een financiële verplichting aan derden op basis van de publiekrechtelijke bevoegdheden als overhei

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het door het orgaan behandelen van een aanvraag, melding of verzoek om toestemming voor het doen of laten van e

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het vanuit een bevoegdheid, afspraak of overeenkomst inspecteren, controleren en toezien met als doel te controlere

Het afhandelen van een geschil dat door een derde aanhangig wordt gemaakt omdat deze een (vermeend) nadeel hee

Het afhandelen van een geschil dat door een derde aanhangig wordt gemaakt omdat deze een (vermeend) nadeel hee

Het afhandelen van een geschil dat door een derde aanhangig wordt gemaakt omdat deze een (vermeend) nadeel hee

Het afhandelen van een geschil dat door een derde aanhangig wordt gemaakt omdat deze een (vermeend) nadeel hee

Het afhandelen van een geschil dat door een derde aanhangig wordt gemaakt omdat deze een (vermeend) nadeel hee

Het afhandelen van een geschil dat door een derde aanhangig wordt gemaakt omdat deze een (vermeend) nadeel hee

Het afhandelen van een geschil dat door een derde aanhangig wordt gemaakt omdat deze een (vermeend) nadeel hee

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het inrichten, herstructureren, aanleggen of ontwikkelen van alle openbare of private gebieden of objecten die het or

Het planmatig onderhoud of naar aanleiding van een constatering repareren van objecten waarvoor het orgaan een b

Het planmatig onderhoud of naar aanleiding van een constatering repareren van objecten waarvoor het orgaan een b

Het planmatig onderhoud of naar aanleiding van een constatering repareren van objecten waarvoor het orgaan een b

Het planmatig onderhoud of naar aanleiding van een constatering repareren van objecten waarvoor het orgaan een b

Het planmatig onderhoud of naar aanleiding van een constatering repareren van objecten waarvoor het orgaan een b

Het planmatig onderhoud of naar aanleiding van een constatering repareren van objecten waarvoor het orgaan een b

Het planmatig onderhoud of naar aanleiding van een constatering repareren van objecten waarvoor het orgaan een b

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aangaan van een overeenkomst met een persoon of organisatie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het aannemen van personen in een bepaalde functie

Het op basis van een aangegane of opgelegde verplichting of heffing innen of betalen van geldbedragen

Het op basis van een aangegane of opgelegde verplichting of heffing innen of betalen van geldbedragen

Het op basis van een aangegane of opgelegde verplichting of heffing innen of betalen van geldbedragen

Het op basis van een aangegane of opgelegde verplichting of heffing innen of betalen van geldbedragen

Het op basis van een aangegane of opgelegde verplichting of heffing innen of betalen van geldbedragen

Het op basis van een aangegane of opgelegde verplichting of heffing innen of betalen van geldbedragen

Het op basis van een aangegane of opgelegde verplichting of heffing innen of betalen van geldbedragen

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het door het orgaan in een van haar administraties verwerken van aangeleverde, gemelde of geconstateerde gegever

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op initiatief van het orgaan samenstellen en verspreiden van informatie over zaken van het orgaan die interne of

Het op eigen initiatief of op verzoek geven van een advies over een bepaalde situatie of voornemen

Het op eigen initiatief of op verzoek geven van een advies over een bepaalde situatie of voornemen

Het op eigen initiatief of op verzoek geven van een advies over een bepaalde situatie of voornemen

Het op eigen initiatief of op verzoek geven van een advies over een bepaalde situatie of voornemen

Het op eigen initiatief of op verzoek geven van een advies over een bepaalde situatie of voornemen

Het op eigen initiatief of op verzoek geven van een advies over een bepaalde situatie of voornemen

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het organiseren van een intern of externe gebeurtenis

Het op initiatief van het orgaan bij een derde vragen van een voorziening waar het orgaan aanspraak op kan maken op

Het op initiatief van het orgaan bij een derde vragen van een voorziening waar het orgaan aanspraak op kan maken op

Het op initiatief van het orgaan bij een derde vragen van een voorziening waar het orgaan aanspraak op kan maken op

Het op initiatief van het orgaan bij een derde vragen van een voorziening waar het orgaan aanspraak op kan maken op

Het op initiatief van het orgaan bij een derde vragen van een voorziening waar het orgaan aanspraak op kan maken op

Het op initiatief van het orgaan bij derden vragen van een toestemming op basis van een geldende verplichting hierto

Het op initiatief van het orgaan bij derden vragen van een toestemming op basis van een geldende verplichting hierto

Het op initiatief van het orgaan bij derden vragen van een toestemming op basis van een geldende verplichting hierto

Het op initiatief van het orgaan bij derden vragen van een toestemming op basis van een geldende verplichting hierto

Het op initiatief van het orgaan bij derden vragen van een toestemming op basis van een geldende verplichting hierto

Het op initiatief van het orgaan bij derden vragen van een toestemming op basis van een geldende verplichting hierto

Het ondergaan van toezicht en handhaving uitgevoerd door een ander orgaan

Het ondergaan van toezicht en handhaving uitgevoerd door een ander orgaan

Het ondergaan van toezicht en handhaving uitgevoerd door een ander orgaan

Het ondergaan van toezicht en handhaving uitgevoerd door een ander orgaan

Het ondergaan van toezicht en handhaving uitgevoerd door een ander orgaan

Het op initiatief van het orgaan bij een derde inbrengen van een geschil wanneer het orgaan door het (niet) handelen

Het op initiatief van het orgaan bij een derde inbrengen van een geschil wanneer het orgaan door het (niet) handelen

Het op initiatief van het orgaan bij een derde inbrengen van een geschil wanneer het orgaan door het (niet) handelen

Het op initiatief van het orgaan bij een ander overheidsorgaan verzoeken om personen, objecten of immateriële zake

Het op initiatief van het orgaan bij een ander overheidsorgaan verzoeken om personen, objecten of immateriële zake

Het op initiatief van het orgaan bij een ander overheidsorgaan verzoeken om personen, objecten of immateriële zake

Het op initiatief van het orgaan bij een ander overheidsorgaan verzoeken om personen, objecten of immateriële zake

Het door het orgaan aanvragen van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan aanvragen van (publieke) producten of diensten

Het door het orgaan aanvragen van (publieke) producten of diensten

Het doen van aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een ander overheidsorgaan op basis van wet-

Het doen van aangifte van een bepaald feit, situatie of voornemen waar een ander overheidsorgaan op basis van wet-

Procestypetoelichting

t", Blauw betekent "in dit veld is de inhoud Gewijzigd"

Dit procestype betreft het instellen van een nieuw organisatieonderdeel of een nieuw orgaan waar het orgaan in deel

Dit procestype betreft het instellen van een nieuw organisatieonderdeel of een nieuwe orgaan waar het orgaan in dee

Dit procestype betreft het instellen van een nieuw organisatieonderdeel of een nieuwe orgaan waar het orgaan in dee

Dit procestype betreft het instellen van een nieuw organisatieonderdeel of een nieuwe orgaan waar het orgaan in dee

Dit procestype betreft het instellen van een nieuw organisatieonderdeel of een nieuwe orgaan waar het orgaan in dee

Dit procestype betreft het instellen van een nieuw organisatieonderdeel of een nieuwe orgaan waar het orgaan in dee

Dit procestype betreft het instellen van een nieuw organisatieonderdeel of een nieuwe orgaan waar het orgaan in dee

Dit procestype betreft het instellen van een nieuw organisatieonderdeel of een nieuwe orgaan waar het orgaan in dee

Wanneer een beleidsstuk betrekking heeft op een bepaalde afgebakende periode vormt het een beleidsplan en valt h

Wanneer een beleidsstuk betrekking heeft op een bepaalde afgebakende periode vormt het een beleidsplan en valt h

Wanneer een beleidsstuk betrekking heeft op een bepaalde afgebakende periode vormt het een beleidsplan en valt h

Wanneer een beleidsstuk betrekking heeft op een bepaalde afgebakende periode vormt het een beleidsplan en valt h

Wanneer een beleidsstuk betrekking heeft op een bepaalde afgebakende periode vormt het een beleidsplan en valt h

Wanneer een beleidsstuk betrekking heeft op een bepaalde afgebakende periode vormt het een beleidsplan en valt h

Wanneer een beleidsstuk betrekking heeft op een bepaalde afgebakende periode vormt het een beleidsplan en valt h

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets
Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets
Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets
Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit procestype heeft betrekking op het concreet invullen van algemene kaders die in beleidsstukken worden geschets

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Dit evalueren kan zowel betrekking hebben op de evaluatie van beleid, als op de uitvoering van beleid en het function

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Voor het verstrekken van een product of dienst hoeft de aanvrager niet aan een bepaalde situatie te voldoen, want in

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Wanneer een aanvrager een aanvraag voor een bepaalde voorziening indient, is het procestype 'Voorzieningen verstr

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Niet alleen de aangiften van inwoners zijn onder dit procestype geschaard, maar ook de kennisgevingen over een bep

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Indien de aanvrager zich niet in een bepaalde situatie hoeft te bevinden en wanneer het orgaan wordt verzocht om ie

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e
Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e
Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

Het orgaan kan een gebied een status toekennen, om de bestemming of het gebruik van dit gebied te wijzigen. Door e

dsorgaan

dsorgaan

dsorgaan

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

en derde waar het orgaan bevoegd is om over te beslissen

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Het kan hierbij gaan om landelijke wet- en regelgeving, door het orgaan vastgestelde regelgeving en om vastgelegde a

Indien een derde of een personeelslid het niet eens is met het al of niet handelen van het orgaan, kan hij om compens

Indien een derde of een personeelslid het niet eens is met het al of niet handelen van het orgaan, kan hij om compens

Indien een derde of een personeelslid het niet eens is met het al of niet handelen van het orgaan, kan hij om compens

Indien een derde of een personeelslid het niet eens is met het al of niet handelen van het orgaan, kan hij om compens

Indien een derde of een personeelslid het niet eens is met het al of niet handelen van het orgaan, kan hij om compens

Indien een derde of een personeelslid het niet eens is met het al of niet handelen van het orgaan, kan hij om compens

Indien een derde of een personeelslid het niet eens is met het al of niet handelen van het orgaan, kan hij om compens

gaan onder haar beheer heeft.

gaan onder haar beheer heeft.

gaan onder haar beheer heeft.

gaan onder haar beheer heeft.

gaan onder haar beheer heeft.

gaan onder haar beheer heeft.

gaan onder haar beheer heeft.

gaan onder haar beheer heeft.

gaan onder haar beheer heeft.

eheerverantwoordelijkheid heeft.

eheerverantwoordelijkheid heeft.

eheerverantwoordelijkheid heeft.

eheerverantwoordelijkheid heeft.

eheerverantwoordelijkheid heeft.

eheerverantwoordelijkheid heeft.

eheerverantwoordelijkheid heeft.

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Door overeenkomsten te sluiten kan het orgaan zorgen voor de uitvoering van haar taken, het voorzien in haar behoe

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Het kan hierbij zowel om het aanstellen van een eigen personeelslid gaan, als om het benoemen van een persoon in e

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

Dit procestype geldt eveneens voor de verslaglegging van overleg op verschillende niveaus. Zie bijlage 4 voor een over

externe derden aangaan

externe derden aangaan

externe derden aangaan

externe derden aangaan

externe derden aangaan

externe derden aangaan

externe derden aangaan

externe derden aangaan

externe derden aangaan

Het orgaan organiseert evenementen of gebeurtenissen vanuit haar wettelijke taak of ter promotie

Het orgaan organiseert evenementen of gebeurtenissen vanuit haar wettelijke taak of ter promotie

Het orgaan organiseert evenementen of gebeurtenissen vanuit haar wettelijke taak of ter promotie

Het orgaan organiseert evenementen of gebeurtenissen vanuit haar wettelijke taak of ter promotie

Het orgaan organiseert evenementen of gebeurtenissen vanuit haar wettelijke taak of ter promotie

Het orgaan organiseert evenementen of gebeurtenissen vanuit haar wettelijke taak of ter promotie

Het orgaan organiseert evenementen of gebeurtenissen vanuit haar wettelijke taak of ter promotie

Het orgaan organiseert evenementen of gebeurtenissen vanuit haar wettelijke taak of ter promotie

ɔ basis van wet- en regelgeving of gemaakte afspraken.

ɔ basis van wet- en regelgeving of gemaakte afspraken.

ɔ basis van wet- en regelgeving of gemaakte afspraken.

ɔ basis van wet- en regelgeving of gemaakte afspraken.

ɔ basis van wet- en regelgeving of gemaakte afspraken.

e

e

e

e

e

e

Indien een orgaan het niet eens is met het al of niet handelen van een derde, kan het orgaan om compensatie vragen

Indien een orgaan het niet eens is met het al of niet handelen van een derde, kan het orgaan om compensatie vragen

Indien een orgaan het niet eens is met het al of niet handelen van een derde, kan het orgaan om compensatie vragen

Het orgaan kan een andere organisatie verzoeken om aan een persoon, een object of een bepaald gebied een status t

Het orgaan kan een andere organisatie verzoeken om aan een persoon, een object of een bepaald gebied een status t

Het orgaan kan een andere organisatie verzoeken om aan een persoon, een object of een bepaald gebied een status t

Het orgaan kan een andere organisatie verzoeken om aan een persoon, een object of een bepaald gebied een status t

Het orgaan kan bij een andere organisatie vragen om een product of dienst zonder dat daar een overeenkomst voor h

Het orgaan kan bij een andere organisatie vragen om een product of dienst zonder dat daar een overeenkomst voor h

Het orgaan kan bij een andere organisatie vragen om een product of dienst zonder dat daar een overeenkomst voor h

· en regelgeving hier een administratie van voert.

· en regelgeving hier een administratie van voert.

procesobject	Nr.	Generiek / specifiek
De vastgestelde organisatie inrichting	**1.1**	**Generiek**
De vastgestelde organisatie inrichting	**1.1.1**	*Specifiek*
De vastgestelde organisatie inrichting	**1.1.2**	*Specifiek*
De vastgestelde organisatie inrichting	**1.1.3**	*Specifiek*
De vastgestelde organisatie inrichting	**1.2**	**Generiek**
De vastgestelde organisatie inrichting	**1.3**	**Generiek**
De vastgestelde organisatie inrichting	**1.4**	**Generiek**
De vastgestelde organisatie inrichting	**1.5**	**Generiek**
Het beleid of regelgeving	**2.1**	**Generiek**
Het beleid of regelgeving	**2.1.1**	*Specifiek*
Het beleid of regelgeving	**2.1.2**	*Specifiek*
Het beleid of regelgeving	**2.2**	**Generiek**
Het beleid of regelgeving	**2.3**	**Generiek**
Het beleid of regelgeving	**2.3.1**	*Specifiek*

Het beleid of regelgeving	**2.4**	**Generiek**
Het plan	**3.1**	**Generiek**
Het plan	**3.1.1**	*Specifiek*
Het plan	**3.1.2**	*Specifiek*
Het plan	**3.1.3**	*Specifiek*
Het plan	**3.1.4**	*Specifiek*
Het plan	**3.1.5**	*Specifiek*
Het plan	**3.1.6**	*Specifiek*
Het plan	**3.1.7**	*Specifiek*
Het plan	**3.1.8**	*Specifiek*
Het plan	**3.1.9**	*Specifiek*
Het plan	**3.2**	**Generiek**
Het plan	**3.3**	**Generiek**
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1**	**Generiek**
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.1**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.2**	*Specifiek*

Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.3**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.4**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.5**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.6**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.7**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.8**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.1.9**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.10**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.11**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.12**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.13**	*Specifiek*
Het object waar de evaluatie betrekking op heeft	**4.2**	**Generiek**
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1**	**Generiek**
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1.1**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1.2**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1.3**	*Specifiek*

Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1.4**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1.5**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1.6**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1.7**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.1.8**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.2**	**Generiek**
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.2.1**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.2.2**	*Specifiek*
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.3**	**Generiek**
Het geleverde product of de geleverde dienst	**5.4**	**Generiek**
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1**	**Generiek**
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.1**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.2**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.3**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.4**	*Specifiek*

Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.5**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.6**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.7**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.8**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.9**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.10**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.11**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.12**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.1.13**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.2**	**Generiek**
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.2.1**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.2.2**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.2.3**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.2.4**	*Specifiek*
Het handelen van het orgaan op basis van het verzoek	**6.3**	**Generiek**

De aangifte	**7.1**	**Generiek**
De aangifte	**7.1.1**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.2**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.3**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.4**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.5**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.6**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.7**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.8**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.9**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.10**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.11**	*Specifiek*

De aangifte	**7.1.12**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.13**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.14**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.15**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.16**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.17**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.18**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.19**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.20**	Specifiek
De aangifte	**7.1.21**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.22**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.23**	*Specifiek*
De aangifte	**7.1.24**	*Specifiek*
De aangifte	**7.2**	**Generiek**
De aangifte	**7.3**	**Generiek**

De voorziening	**8.1**	**Generiek**
De voorziening	**8.1.1**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.2**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.3**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.4**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.5**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.6**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.7**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.8**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.9**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.10**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.11**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.12**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.13**	*Specifiek*
De voorziening	**8.1.14**	*Specifiek*

De voorziening	**8.1.15**	*Specifiek*
De voorziening	**8.2**	**Generiek**
De voorziening	**8.3**	**Generiek**
De voorziening	**8.3.1**	*Specifiek*
De voorziening	**8.3.2**	*Specifiek*
De voorziening	**8.3.3**	*Specifiek*
De voorziening	**8.3.4**	*Specifiek*
De voorziening	**8.3.5**	*Specifiek*
De voorziening	**8.4**	**Generiek**
De status	**9.1**	**Generiek**
De status	**9.1.1**	*Specifiek*
De status	**9.1.2**	*Specifiek*
De status	**9.1.3**	*Specifiek*
De status	**9.1.4**	*Specifiek*
De status	**9.1.5**	*Specifiek*

De status	**9.1.6**	*Specifiek*
De status	**9.1.7**	*Specifiek*
De status	**9.1.8**	*Specifiek*
De status	**9.1.9**	*Specifiek*
De status	**9.1.10**	*Specifiek*
De status	**9.1.11**	*Specifiek*
De status	**9.1.12**	*Specifiek*
De status	**9.1.12**	*Specifiek*
De status	**9.2**	**Generiek**
De status	**9.2.1**	*Specifiek*
De status	**9.3**	**Generiek**
De status	**9.3.1**	*Specifiek*
De status	**9.3.2**	*Specifiek*
De status	**9.3.3**	*Specifiek*
De status	**9.3.4**	*Specifiek*

De status	**9.3.5**	*Specifiek*
De status	**9.4**	**Generiek**
De heffing	**10.1**	**Generiek**
De heffing	**10.2**	**Generiek**
De heffing	**10.3**	**Generiek**
De verleende toestemming	**11.1**	**Generiek**
De verleende toestemming	**11.1.1**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.2**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.3**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.4**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.5**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.6**	*Specifiek*

De verleende toestemming	**11.1.7**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.8**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.9**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.10**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.11**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.12**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.13**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.14**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.15**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.16**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.1.17**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.2**	**Generiek**

De verleende toestemming	**11.2.1**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.3**	**Generiek**
De verleende toestemming	**11.3.1**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.3.2**	*Specifiek*
De verleende toestemming	**11.4**	**Generiek**
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1**	**Generiek**
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.1**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.2**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.3**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.4**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.5**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.6**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.7**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.8**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.9**	*Specifiek*

Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.10**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.11**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.1.12**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2**	**Generiek**
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.1**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.2**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.3**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.4**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.5**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.6**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.7**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.8**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.2.9**	*Specifiek*
Het vastgelegde eindresultaat van het proces	**12.3**	**Generiek**

Het object waar het geschil betrekking op heeft	**13.1**	**Generiek**
Het object waar het geschil betrekking op heeft	**13.1.1**	*Specifiek*
Het object waar het geschil betrekking op heeft	**13.1.2**	*Specifiek*
Het object waar het geschil betrekking op heeft	**13.1.3**	*Specifiek*
Het object waar het geschil betrekking op heeft	**13.1.4**	*Specifiek*
Het object waar het geschil betrekking op heeft	**13.1.5**	*Specifiek*
Het object waar het geschil betrekking op heeft	**13.2**	**Generiek**
De voorziening in de openbare ruimte	**14.1**	**Generiek**
De voorziening in de openbare ruimte	**14.1.1**	*Specifiek*
De voorziening in de openbare ruimte	**14.1.2**	*Specifiek*
De voorziening in de openbare ruimte	**14.1.3**	*Specifiek*
De voorziening in de openbare ruimte	**14.1.4**	*Specifiek*
De voorziening in de openbare ruimte	**14.1.5**	*Specifiek*
De voorziening in de openbare ruimte	**14.1.6**	*Specifiek*
De voorziening in de openbare ruimte	**14.1.7**	*Specifiek*
De voorziening in de openbare ruimte	**14.2**	**Generiek**
De voorziening in de openbare ruimte	**14.3**	**Generiek**
Het object waarop het onderhoud of de reparatie wordt uitgevoerd	**15.1**	**Generiek**

Het object waarop het onderhoud of de reparatie wordt uitgevoerd	**15.1.1**	*Specifiek*
Het object waarop het onderhoud of de reparatie wordt uitgevoerd	**15.1.2**	*Specifiek*
Het object waarop het onderhoud of de reparatie wordt uitgevoerd	**15.1.3**	*Specifiek*
Het object waarop het onderhoud of de reparatie wordt uitgevoerd	**15.1.4**	*Specifiek*
Het object waarop het onderhoud of de reparatie wordt uitgevoerd	**15.2**	**Generiek**
Het object waarop het onderhoud of de reparatie wordt uitgevoerd	**15.3**	**Generiek**
De overeenkomst	**16.1**	**Generiek**
De overeenkomst	**16.1.1**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.1.2**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.1.3**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.1.4**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.1.5**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.2**	**Generiek**
De overeenkomst	**16.2.1**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.2.2**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.3**	**Generiek**

De overeenkomst	**16.3.1**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.3.2**	*Specifiek*
De overeenkomst	**16.4**	**Generiek**
Het dienstverband	**17.1**	**Generiek**
Het dienstverband	**17.1.1**	*Specifiek*
Het dienstverband	**17.1.2**	Specifiek
Het dienstverband	**17.2**	**Generiek**
Het dienstverband	**17.2.1**	*Specifiek*
Het dienstverband	**17.2.2**	*Specifiek*
Het dienstverband	**17.3**	**Generiek**
Het dienstverband	**17.3.1**	*Specifiek*
Het dienstverband	**17.4**	**Generiek**
Het dienstverband	**17.5**	**Generiek**
Het dienstverband	**17.5.1**	*Specifiek*
Het dienstverband	**17.5.2**	*Specifiek*
Het dienstverband	**17.6**	**Generiek**
De vordering of schuld	**18.1**	**Generiek**

De vordering of schuld	**18.1.1**	*Specifiek*
De vordering of schuld	**18.2**	**Generiek**
De vordering of schuld	**18.3**	**Generiek**
De vordering of schuld	**18.3.1**	*Specifiek*
De vordering of schuld	**18.4**	**Generiek**
De vordering of schuld	**18.5**	**Generiek**
De verwerkte gegevens	**19.1**	**Generiek**
De verwerkte gegevens	**19.1.1**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.2**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.3**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.4**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.5**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.6**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.7**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.8**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.9**	*Specifiek*

De verwerkte gegevens	**19.1.10**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.11**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.12**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.13**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.14**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.15**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.16**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.17**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.18**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.19**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.20**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.21**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.22**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.1.23**	*Specifiek*

De verwerkte gegevens	**19.1.24**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.2**	**Generiek**
De verwerkte gegevens	**19.2.1**	*Specifiek*
De verwerkte gegevens	**19.3**	**Generiek**
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.1**	**Generiek**
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.1.1**	*Specifiek*
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.1.2**	*Specifiek*
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.1.3**	*Specifiek*
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.1.4**	*Specifiek*
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.1.5**	*Specifiek*
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.1.6**	*Specifiek*
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.1.7**	*Specifiek*
De verstrekte of gepubliceerde informatie	**20.2**	**Generiek**
Het advies	**21.1**	**Generiek**
Het advies	**21.1.1**	*Specifiek*

Het advies	**21.1.2**	*Specifiek*
Het advies	**21.1.3**	*Specifiek*
Het advies	**21.2**	**Generiek**
Het advies	**21.3**	**Generiek**
De gebeurtenis	**22.1**	**Generiek**
De gebeurtenis	**22.1.1**	*Specifiek*
De gebeurtenis	**22.1.2**	*Specifiek*
De gebeurtenis	**22.1.3**	*Specifiek*
De gebeurtenis	**22.1.5**	*Specifiek*
De gebeurtenis	**22.1.6**	*Specifiek*
De gebeurtenis	**22.1.7**	*Specifiek*
De gebeurtenis	**22.2**	**Generiek**

De voorziening	**23.1**	**Generiek**
De voorziening	**23.1.1**	*Specifiek*
De voorziening	**23.1.2**	*Specifiek*
De voorziening	**23.2**	**Generiek**
De voorziening	**23.3**	**Generiek**
De verkregen toestemming	**24.1**	**Generiek**
De verkregen toestemming	**24.1.1**	*Specifiek*
De verkregen toestemming	**24.1.2**	*Specifiek*
De verkregen toestemming	**24.1.2**	*Specifiek*
De verkregen toestemming	**24.2**	**Generiek**
De verkregen toestemming	**24.3**	**Generiek**
Het object waarop het toezicht of de handhaving betrekking op heeft	**25.1**	**Generiek**
Het object waarop het toezicht of de handhaving betrekking op heeft	**25.1.1**	*Specifiek*
Het object waarop het toezicht of de handhaving betrekking op heeft	**25.1.2**	*Specifiek*
Het object waarop het toezicht of de handhaving betrekking op heeft	**25.1.3**	*Specifiek*
Het object waarop het toezicht of de handhaving betrekking op heeft	**25.2**	**Generiek**
Het object waar het geschil betrekking op heeft	**26.1**	**Generiek**

Het object waar het geschil betrekking op heeft	**26.1.1**	*Specifiek*
Het object waar het geschil betrekking op heeft	**26.2**	**Generiek**
De status	**27.1**	**Generiek**
De status	**27.1.1**	*Specifiek*
De status	**27.2**	**Generiek**
De status	**27.3**	**Generiek**
Product of dienst	**28.1**	**Generiek**
Product of dienst	**28.2**	**Generiek**
Product of dienst	**28.3**	**Generiek**
De aangifte	**29.1**	**Generiek**
De aangifte	**29.2**	**Generiek**

Resultaat	Omschrijving	Herkomst
Ingericht		Risicoanalyse
Ingericht	Inrichten of wijzigen met een organisatie brede impact	Systeemanalyse
Ingericht	Gemeentewapen	Systeemanalyse
Ingericht	Wijziging inrichting BRP systeem	Risicoanalyse
Ingesteld		Systeemanalyse
Opgeheven		Systeemanalyse
Niet doorgegaan		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Vastgesteld		Risicoanalyse
Vastgesteld	Beleid met een externe werking	Systeemanalyse
Vastgesteld	Algoritme	Systeemanalyse
Niet doorgegaan		Risicoanalyse
Ingetrokken		Risicoanalyse
Ingetrokken	Beleid met een externe werking	Systeemanalyse

Afgebroken		Risicoanalyse
Vastgesteld		Risicoanalyse
Vastgesteld	Beleidsplan met externe werking	Systeemanalyse
Vastgesteld	Beheerplan	Risicoanalyse
Vastgesteld	Rampen(bestrijdings)plan	Systeemanalyse
Vastgesteld	Plan van aanpak jeugdhulp cliënt	Wet- en regelgeving: Jeugdwet, art. 7.3.8 lid 3 en 7.3.9
Vastgesteld	Plan van aanpak WMO cliënt	Wet- en regelgeving: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, art. 5.3.4
Vastgesteld	(meerjaren)Begroting, perspectief-, voorjaars- en najaarsnota	Systeemanalyse
Vastgesteld	Onderzoeksprogramma	Systeemanalyse
Vastgesteld	Structuurvisie	Trendanalyse
Vastgesteld	Ruilverkaveling	Trendanalyse
Niet vastgesteld		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Uitgevoerd		Risicoanalyse
Uitgevoerd	Evaluatie van beleid met externe werking	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Enquête door gemeenteraad	Systeemanalyse

Uitgevoerd	Interne controle zonder financiële consequenties	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Onderzoek n.a.v. melding klokkenluider	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Onderzoeksrapport Rekenkamer	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Beoordeling arbeidsomstandigheden personeel	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Vorderingen en eind(examen)resultaten primair, voortgezet of beroepsonderwijs	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Jaarrekening en financieel jaarverslag	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Jaarverslag	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Lijkschouw	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Assessment	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Bibob-onderzoek	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Functionerings- en beoordelingsgesprekken	Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Geleverd		Risicoanalyse
Geleverd	Product of dienst met financiële consequenties	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Geleverd	Gegevens uit de BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Geleverd	Bescheiden afkomstig van de N	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6

Geleverd	Reisdocument, identiteitsbewijs	Wet- en regelgeving: Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001 art. 72 lid 4; Regeling BRP, bijlage 6
Geleverd	Reisdocument of identiteitsbewijs geldig voor 5 jaar of korter	Wet- en regelgeving: Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001 art. 72 lid 4; Regeling BRP, bijlage 6
Geleverd	Rijbewijs	Risicoanalyse
Geleverd	Vaccinatie	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 7, art. 454
Geleverd	BCG-vaccinatie tegen tbc	Risicoanalyse
Ingetrokken		Risicoanalyse
Ingetrokken	Reisdocument	Wet- en regelgeving: Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001 art. 72 lid 4; Regeling BRP, bijlage 6
Ingetrokken	Afstandsverklaring rijbewijs	Risicoanalyse
Niet geleverd		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Ingewilligd		Risicoanalyse
Ingewilligd	Verzoek met financiële consequenties	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Ingewilligd	Intern verzoek om faciliteiten	Risicoanalyse
Ingewilligd	Informatieverzoek	Risicoanalyse
Ingewilligd	Adhesiebetuiging en/of motie	Systeemanalyse

Ingewilligd	Onderscheiding	Systeemanalyse
Ingewilligd	Predicaat Koninklijk / predicaat Hofleverancier	Risicoanalyse
Ingewilligd	Geheimhouding persoonsgegevens BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Ingewilligd	Handhavingsverzoek	Risicoanalyse
Ingewilligd	Initiatief van burgers	Trendanalyse
Ingewilligd	Initiatief van de ondernemingsraad	Systeemanalyse
Ingewilligd	Principeverzoek bestemmingsplan	Risicoanalyse
Ingewilligd	Verzoek tot stichten openbare school	Trendanalyse
Ingewilligd	Woonverklaring	Wet- en regelgeving: Besluit verwerking persoonsgegevens bij selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag art. 13 lid 2
Afgewezen		Risicoanalyse
Afgewezen	Principeverzoek bestemmingsplan	Risicoanalyse
Afgewezen	Initiatief van de ondernemingsraad	Risicoanalyse
Afgewezen	Initiatief van burgers	Trendanalyse
Afgewezen	Woonverklaring	Wet- en regelgeving: Besluit verwerking persoonsgegevens bij selectieve woningtoewijzing ter beperking van overlastgevend en crimineel gedrag art. 13 lid 2
Afgebroken		Risicoanalyse

Verwerkt		Risicoanalyse
Verwerkt	Verklaring onder eed of belofte	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Eerste inschrijving BRP of geboorteaangifte	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 1, art. 17a; Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Gegevens met betrekking tot naam, geboorte, geslacht en afstamming	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 1, art. 17a; Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Naamgebruik in BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Huwelijk of geregistreerd partnerschap, echtscheiding of ontbinding	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 1, art. 17a; Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Overlijdensmelding	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 1, art. 17a; Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	(her)Vestiging, adreswijziging (niet zijnde emigratie)	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Emigratie	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Opschorting persoonslijst BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Beslissing om gegeven niet of ambtshalve op te nemen in BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Bezit buitenlands reisdocument	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6

Verwerkt	Vermissing reisdocument, wijziging gegevens reisdocument voor zover niet in reisdocumentenadministratie opgenomen, fraude melding reisdocument	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Gegevens over het gezag over een minderjarige	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Probas-melding	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Beoordeling brondocumenten BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Briefadres omzetting BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Wijzing van Nederlands kiesrecht	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Wijzing van Europees kiesrecht	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	Bezit, verkrijging, verlening en verlies van (bijzonder) Nederlanderschap of een niet-Nederlandse nationaliteit	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Verwerkt	*Vervallen: dit is resultaat 19.1.19 geworden*	
Verwerkt	Bescheiden tbv opmaken akte uit de Burgerlijke Stand	Wet- en regelgeving: Besluit Burgerlijke Stand 1994, art. 23
Verwerkt	Verklaring huwelijk, partnerschap niet-Nederlander	Wet- en regelgeving: Besluit Burgerlijke Stand 1994, art. 28
Verwerkt	Optieverklaring Nederlanderschap	Wet- en regelgeving:Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap art. 12
Verwerkt	Fraude melding rijbewijs	Wet- en regelgeving: Reglement Rijbewijzen art. 145 lid 2
Geweigerd		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse

Verstrekt		Risicoanalyse
Verstrekt	WMO voorziening	Wet- en regelgeving: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 art. 5.3.4 en art. 5.3.5.
Verstrekt	Individuele jeugdhulp voorziening	Wet- en regelgeving: Jeugdwet art. 7.3.8 lid 3 en art. 7.3.9
Verstrekt	Vergoeding inrichting school	Risicoanalyse
Verstrekt	Vergoeding huisvesting school	Risicoanalyse
Verstrekt	Overige financiële voorziening school	Risicoanalyse
Verstrekt	Starterslening	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Verstrekt	Subsidie	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Verstrekt	Subsidie zonder verantwoordingsplicht	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Verstrekt	Schuldhulpverlening	Risicoanalyse
Verstrekt	Huisvesting van statushouder	Risicoanalyse
Verstrekt	Geneeskundige behandeling	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 7, art. 454
Verstrekt	Jeugdgezondheidszorg	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 7, art. 454
Verstrekt	Gezondheidszorg bij calamiteiten	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 7, art. 454
Verstrekt	Gehandicaptenparkeerkaart	Risicoanalyse

Verstrekt	Primair of voortgezet onderwijs	Risicoanalyse
Geweigerd		Risicoanalyse
Beëindigd		Risicoanalyse
Beëindigd	WMO voorziening	Wet- en regelgeving: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 art. 5.3.4
Beëindigd	Individuele jeugdhulp voorziening	Wet- en regelgeving: Jeugdwet art. 7.3.8 lid 3
Beeindigd	Primair of voortgezet onderwijs	Risicoanalyse
Beeindigd	Starterslening	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Beëindigd	Schuldhulpverlening	Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Toegekend		Risicoanalyse
Toegekend	Tijdelijke status	**Risicoanalyse**
Toegekend	Status vermeld in BAG	Wet- en regelgeving: Wet basisregistraties adressen en gebouwen, art. 10 en 13; Besluit basisregistraties adressen en gebouwen art. 7 en 8
Toegekend	Bestemmingsplan	Trendanalyse
Toegekend	Delegatie en mandatering	Systeemanalyse
Toegekend	Herwaardering WOZ	Wet- en regelgeving: Wet waardering onroerende zaken art. 37a t/m h

Toegekend	Afspraken omtrent binnengemeentelijke verstrekking van BRP-gegevens	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Toegekend	Indeling stemdistricten/kieskringen en stembureaus	Systeemanalyse
Toegekend	Permanente trouwlocatie	Systeemanalyse
Toegekend	Gemeentegrens, wijken en woongebieden	Systeemanalyse
Toegekend	Beheersverordening Wro en buitentoepassingsverklaring daarvan	Trendanalyse
Toegekend	Aanwijzing ambtenaar voor afnemen verklaring onder eed of belofte i.h.k.v. de BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Toegekend	Instelling markt	Systeemanalyse
Toegekend	Bedrijfsbrandweer	Risicoanalyse

Niet toegekend		Risicoanalyse
Niet toegekend	Bedrijfsbrandweer	Risicoanalyse

Beëindigd		Risicoanalyse
Beëindigd	Status vermeld in BAG	Wet- en regelgeving: Wet basisregistraties adressen en gebouwen, art. 10 en 13; Besluit basisregistraties adressen en gebouwen art. 7 en 8

Beëindigd	Beëindigen stortplaats	Trendanalyse
Beëindigd	Delegatie en mandatering	Systeemanalyse
Beëindigd	Permanente trouwlocatie	Systeemanalyse

Beëindigd	Bedrijfsbrandweer	Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Opgelegd		Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Niet opgelegd		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Verleend		Risicoanalyse
Verleend	Toestemming voor een kortdurende activiteit of gebeurtenis	Risicoanalyse
Verleend	Toestemming voor een afgebakende periode	Risicoanalyse
Verleend	Melding activiteitenbesluit Milieubeheer of 8.40 Wet Milieubeheer, sloopmelding	Trendanalyse
Verleend	Melding toepassing bouwstoffen	Risicoanalyse
Verleend	Toestemming met brondocumenten BAG	Wet- en regelgeving: Wet basisregistraties adressen en gebouwen, art. 10 en 13; Besluit basisregistraties adressen en gebouwen art. 7 en 8
Verleend	Omgevingsvergunning voor activiteit milieu, bouw, sloop, monument, handelsreclame en strijdig gebruik en/of aanleg	Trendanalyse

Verleend	Toestemming voor peuterspeelzaal, kinderopvang en gastouders	Risicoanalyse
Verleend	Ontheffing leerplicht	Wet- en regelgeving: Leerplichtwet 1969, art. 3 en 4b; Vrijstellingsbesluit Wbp, art. 20 lid 5
Verleend	Ontheffing kwalificatieplicht	Wet- en regelgeving: Leerplichtwet 1969, art. 3 en 4b; Vrijstellingsbesluit Wbp, art. 20 lid 5
Verleend	Ontheffing verhoging grenswaarde geluidshinder	Risicoanalyse
Verleend	Bodemonderzoek, archeologisch onderzoek of milieueffectrapportage van een gemeente of van een derde	Trendanalyse
Verleend	Omgevingsvergunning kappen met herplantplicht	Risicoanalyse
Verleend	Financiële stukken van externe organen	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Verleend	Toelating leerling tot school	Wet- en regelgeving: Besluit bekostiging WPO
Verleend	Vergunning leegstandswet	Risicoanalyse
Verleend	Sanering tanks	Trendanalyse
Verleend	Gesloten bodemsysteem	Trendanalyse
Geweigerd		Risicoanalyse

Geweigerd	Toestemming met brondocumenten BAG	Wet- en regelgeving: Wet basisregistraties adressen en gebouwen, art. 10 en 13; Besluit basisregistraties adressen en gebouwen art. 7 en 8
Ingetrokken		Risicoanalyse
Ingetrokken	Toestemming met brondocumenten BAG	Wet- en regelgeving: Wet basisregistraties adressen en gebouwen, art. 10 en 13; Besluit basisregistraties adressen en gebouwen art. 7 en 8
Ingetrokken	Omgevingsvergunning milieu	Trendanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Toezicht uitgevoerd		Risicoanalyse
Toezicht uitgevoerd	Hercontrole uitkering sociaal domein	Risicoanalyse
Toezicht uitgevoerd	Hercontrole cliënt Wmo	Wet- en regelgeving: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 art. 5.3.4
Toezicht uitgevoerd	Leerplicht	Wet- en regelgeving: Leerplichtwet 1969, art. 3 en 4b; Vrijstellingsbesluit Wbp, art. 20 lid 5
Toezicht uitgevoerd	Kwalificatieplicht	Risicoanalyse
Toezicht uitgevoerd	Financieel en contractueel toezicht	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Toezicht uitgevoerd	Onderzoek i.h.k.v. de BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Toezicht uitgevoerd	Integriteitsonderzoek	Risicoanalyse
Toezicht uitgevoerd	Gegevens over toegangscontrole, bezoekersregistratie	Risicoanalyse
Toezicht uitgevoerd	Videocameratoezicht	Risicoanalyse

Toezicht uitgevoerd	Controle realisatie omgevingsvergunning met brondocumenten BAG	Wet- en regelgeving: Wet basisregistraties adressen en gebouwen, art. 10 en 13; Besluit basisregistraties adressen en gebouwen art. 7 en 8
Toezicht uitgevoerd	Controle omgevingsvergunning milieu	Risicoanalyse
Toezicht uitgevoerd	Hercontrole cliënt jeugdhulp	Wet- en regelgeving: Jeugdwet art. 7.3.8 lid 3
Handhaving uitgevoerd		Risicoanalyse
Handhaving uitgevoerd	Doorlopende verplichting tot (niet) handelen	Risicoanalyse
Handhaving uitgevoerd	Bodemsanering	Trendanalyse
Handhaving uitgevoerd	Tijdelijk huisverbod	Wet- en regelgeving: Wet tijdelijk huisverbod, art. 10 lid 1
Handhaving uitgevoerd	Gedwongen opname in psychiatrisch ziekenhuis	Wet- en regelgeving: Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen Artikel 23 lid 2
Handhaving uitgevoerd	Bestuurlijke boete	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Handhaving uitgevoerd	Sanctie cliënt Wmo	Wet- en regelgeving: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 art. 5.3.4
Handhaving uitgevoerd	Verwijderde auto, fiets of vervoersmiddel	Risicoanalyse
Handhaving uitgevoerd	Maatregelen in het kader van de publieke gezondheid gericht op gebouwen, goederen en vervoermiddelen	Risicoanalyse
Handhaving uitgevoerd	Sanctie cliënt jeugdhulp	Wet- en regelgeving: Jeugdwet art. 7.3.8 lid 3
Afgebroken		Risicoanalyse

Afgehandeld		Risicoanalyse
Afgehandeld	Geschil met financiële consequenties	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Afgehandeld	Klacht afgehandeld via ombudsman	Risicoanalyse
Afgehandeld	Geschil met invloed op een te bewaren zaak	Systeemanalyse
Afgehandeld	Niet ontvankelijk geschil	Risicoanalyse
Afgehandeld	Geschil met invloed op waardering WOZ	Wet- en regelgeving: Wet waardering onroerende zaken art. 37
Afgebroken		Risicoanalyse
Uitgevoerd		Risicoanalyse
Uitgevoerd	Civieltechnisch werk	Trendanalyse
Uitgevoerd	(vaar)Weg	Trendanalyse
Uitgevoerd	Gedenkteken	Trendanalyse
Uitgevoerd	Bouw- en woonrijpmaken	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Gebouw en/of accommodatie	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Kunstobject in de openbare ruimte	Trendanalyse
Uitgevoerd	Aanwijzing- en/of waarschuwingsteken	Risicoanalyse
Niet uitgevoerd		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Uitgevoerd		Risicoanalyse

Uitgevoerd	Onderhoud met gevolgen voor het verdere beheer van het procesobject	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Monument	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Baggerslib verwerking en opslag	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Onderhoud van de BRP	Wet- en regelgeving: Regeling BRP, bijlage 6
Niet uitgevoerd		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Aangegaan		Risicoanalyse
Aangegaan	Inkoopovereenkomst zonder contract of garantiebepalingen	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Aangegaan	Samenwerkingsovereenkomst ten behoeve van de taakuitoefening van het orgaan	Systeemanalyse
Aangegaan	Stedenband of jumelage	Systeemanalyse
Aangegaan	Overdracht van onroerend goed, schenkingsovereenkomst	Systeemanalyse
Aangegaan	Verzekering	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Niet doorgegaan		Risicoanalyse
Niet doorgegaan	Inkoopovereenkomst	Risicoanalyse
Niet doorgegaan	Aanbesteding vallend onder Europees recht	Wet- en regelgeving: Aanbestedingswet 2012, art. 2.56
Beëindigd		Risicoanalyse

Beëindigd	Samenwerkingsovereenkomst ten behoeve van de taakuitoefening van het orgaan	Systeemanalyse
Beëindigd	Stedenband of jumelage	Systeemanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Aangesteld		Risicoanalyse
Aangesteld	Bestuurder, raadslid of burgerraadslid	Systeemanalyse
Aangesteld	Lid onafhankelijke commissie	Systeemanalyse
Niet aangesteld		Risicoanalyse
Niet aangesteld	Afgewezen (open) sollicitatie	Risicoanalyse
Niet aangesteld	Afgewezen (open) sollicitatie met toestemming tot bewaren	Risicoanalyse
Gewijzigd		Risicoanalyse
Gewijzigd	Bestuurder, raadslid of burgerraadslid	Systeemanalyse
Niet gewijzigd		Risicoanalyse
Beëindigd		Risicoanalyse
Beëindigd	Bestuurder, raadslid of burgerraadslid	Systeemanalyse
Beëindigd	Lid van een onafhankelijke commissie	Systeemanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Betaald		Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3

Betaald	Factuur omtrent onroerend goed	Wet- en regelgeving: Wet op de omzetbelasting 1968 art.34a
Niet betaald		Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Geïnd		Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Geïnd	Factuur omtrent onroerend goed	Wet- en regelgeving: Wet op de omzetbelasting 1968 art.34a
Niet geïnd		Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Afgebroken		Risicoanalyse
Verwerkt		Risicoanalyse
Verwerkt	Gegevens met financiële consequenties	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Verwerkt	Agenda bestuurder	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2, artikel 10 lid 3
Verwerkt	Uitkeringen van de Rijksoverheid	Risicoanalyse
Verwerkt	Gegevens verwerkt in registers en basisadministraties zoals benoemd in bijlage 4	Systeemanalyse
Verwerkt	Registratie van politieke partij	Systeemanalyse
Verwerkt	Agenda, verslag, opnames en besluitenlijst van bestuurlijke besluitvorming	Systeemanalyse
Verwerkt	Agenda, verslag en besluiten van onafhankelijke adviescommissie of Georganiseerd overleg	Systeemanalyse
Verwerkt	Agenda, verslag en besluitenlijst van ambtelijke besluitvorming	Risicoanalyse
Verwerkt	Agenda, verslag van intern ambtelijk overleg	Risicoanalyse

Verwerkt	Agenda, verslag van bestuurlijk overleg met derden	Risicoanalyse
Verwerkt	Agenda, verslag van ambtelijk overleg met derden	Risicoanalyse
Verwerkt	Agenda, verslag van overleg met derden georganiseerd door derde	Risicoanalyse
Verwerkt	Gegevens over personeelslid dat in aanraking komt met gevaarlijke stoffen	Wet- en regelgeving: Arbeidsomstandighedenbesluit art. 4.10c lid 4
Verwerkt	Vervanging, migratie, conversie, vervreemding, overbrenging of metadatering van archieven	Wet- en regelgeving: Archiefbesluit 1995, art. 8 en 9; Archiefregeling art. 19 en 24
Verwerkt	Protocolleringsgegevens verstrekkingen BRP	Wet- en regelgeving: Wet Basisregistratie personen artikel 3.11 lid 1
Verwerkt	Melding infectieziekte	Wet- en regelgeving: Wet Publieke gezondheid artikel 29
Verwerkt	Ondersteuningsverklaring kandidatenlijst	Wet- en regelgeving: Kieswet artikel I 19
Verwerkt	Archiefvernietiging	Wet- en regelgeving: Archiefbesluit 1995, art. 8
Verwerkt	Gegevens over personen bij wie een reisdocument moet worden geweigerd of ingehouden	Wet- en regelgeving: Paspoortwet art. 25 lid 4 en 5
Verwerkt	Persoonsgegevens ex-gedetineerde verwerkt zonder maatregelen	Wet- en regelgeving: Aanslutingsvoorwaarden Bestuurlijke Informatievoorziening Justitiabelen
Verwerkt	Diploma's, certificaten personeelsleden	Risicoanalyse
Verwerkt	Inschrijving wachtlijst	Risicoanalyse
Verwerkt	Login-gegevens	Wet- en regelgeving: Baseline Informatieveiligheid Overheden art. 12.4.2.2

Verwerkt	Scans kentekens (waarbij een boete is opgelegd)	Risicoanalyse
Niet verwerkt		Risicoanalyse
Niet verwerkt	Scans kentekens	Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Uitgevoerd		Risicoanalyse
Uitgevoerd	Publicatie met historisch belang	Trendanalyse
Uitgevoerd	onlinecontent ten behoeve van externe communicatie	Systeemanalyse
Uitgevoerd	Dienstverleningsaanbod	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Gegevens over woningstatistiek	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Intern rapport	Risicoanalyse
Uitgevoerd	Sociaal maatschappelijk of economisch onderzoek	Systeemanalyse
Uitgevoerd	proactief beschikbaargestelde (open) datasets	Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Verstrekt		Risicoanalyse
Verstrekt	Brandveiligheid- en brandpreventieadvies	Risicoanalyse

Verstrekt	Vooroverleg omgevingsvergunning	Risicoanalyse
Verstrekt	Sociaal-medisch advies	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek Boek 7, art. 454
Niet verstrekt		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Afgehandeld		Risicoanalyse
Afgehandeld	Plaatselijke plechtigheid en/of herdenking	Trendanalyse
Afgehandeld	Verkiezing	Wet- en regelgeving: Kieswet, art. M8, N12, O5, P25 en U18
Afgehandeld	Referendum	Wet en regelgeving: Wet raadgevend referendum art. 62 lid 2 en 69
Afgehandeld	Bezoek van hoogwaardigheidsbekleder	Systeemanalyse
Afgehandeld	Bevolkingsonderzoek	Trendanalyse
Afgehandeld	Opleiding omtrent rampenbestrijding of veiligheid	Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse

Toegekend		Risicoanalyse
Toegekend	Europese subsidie	Wet- en regelgeving: (specifieke Europese subsidie regeling)
Toegekend	Subsidie	Wet- en regelgeving: Algemene wet bestuursrecht, art. 4:69 lid 2
Niet toegekend		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Verkregen		Risicoanalyse
Verkregen	Toestemming voor een kortdurende activiteit of gebeurtenis	Risicoanalyse
Verkregen	Archiefvernietiging	Systeemanalyse
Verkregen	Automatische incasso	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Geweigerd		Risicoanalyse
Afgebroken	Proces afgebroken	Risicoanalyse
Afgehandeld		Risicoanalyse
Afgehandeld	Opgelegde sanctie	Systeemanalyse
Afgehandeld	Controle op de begroting	Systeemanalyse
Afgehandeld	Toezicht op scholen	Systeemanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Afgehandeld		Risicoanalyse

Afgehandeld	Geschil met financiële consequenties	Wet- en regelgeving: Burgerlijk Wetboek, boek 2 artikel 10 lid 3
Afgebroken		Risicoanalyse
Verkregen		Risicoanalyse
Verkregen	Status rijksmonument	Systeemanalyse
Niet verkregen		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Verkregen		Risicoanalyse
Niet verkregen		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse
Afgehandeld		Risicoanalyse
Afgebroken		Risicoanalyse

Waardering	Procestermijn	Bewaartermijn
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		

Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
	De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van het procesobject komt te	
Vernietigen	vervallen	**5 jaar**
Bewaren		
	De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van het procesobject komt te	
Vernietigen	vervallen	**10 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**15 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		
Bewaren		

Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	De procestermijn is samengevoegd met de bewaartermijn	**67 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**

Vernietigen	Nihil	**16 jaar**
Vernietigen	Nihil	**11 jaar**
Vernietigen	5 of 10 jaar, De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van het procesobject komt te vervallen	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	De procestermijn is samengevoegd met de bewaartermijn	**110 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**11 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Bewaren		

Bewaren		
	25 jaar (De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van het procesobject komt te	
Vernietigen	vervallen)	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
	De bestaans- of geldigheidsduur van het	
Vernietigen	procesobject	**5 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**6 weken**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**6 weken**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**

Vernietigen	Nihil	**5 jaar**

Bewaren

Vernietigen	Nihil	**110 jaar**
Vernietigen	Nihil	**110 jaar**

Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**110 jaar**

Vernietigen	Nihil	**110 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**110 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**

Vernietigen	Nihil	**11 Jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1,5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**12 jaar**
Vernietigen	Nihil	**12 jaar**
Vernietigen	Nihil De procestermijn is samengevoegd met de bewaartermijn	**direct**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**

Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**15 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**50 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**7 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**20 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**20 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**20 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**

Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**15 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**
Vernietigen	De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van het procesobject komt te vervallen	**1 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**12 jaar**

Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**5 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**5 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		

Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van het procesobject komt te vervallen	**1 jaar**

Bewaren

Vernietigen	Nihil	**50 jaar**

Bewaren

Bewaren

Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Vernietigen	De procestermijn is samengevoegd met de bewaartermijn	**19 jaar**
Vernietigen	De procestermijn is samengevoegd met de bewaartermijn	**21 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**

Bewaren

Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**5 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**5 jaar**

Bewaren

Bewaren

Vernietigen	Nihil	**5 jaar**

Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**15 jaar**
Vernietigen	De procestermijn is samengevoegd met de bewaartermijn	**19 jaar**
Vernietigen		**2 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**6 maanden**
Vernietigen	Nihil	**4 weken**

Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van het procesobject komt te vervallen	**5 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**15 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**

Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**12 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**

Vernietigen	De ingeschatte maximale bestaansduur van het procesobject	**5 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**3 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**

Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**4 weken**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**

Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**

Bewaren

Bewaren

Bewaren

Bewaren

Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**

Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**40 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**Direct**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	Na kennisgeving van Minister dat de grond tot weigering of intrekking is vervallen terstond vernietigen
Vernietigen	Nihil	9 maanden
Vernietigen	Nihil	10 jaar
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	1 jaar
Vernietigen	Nihil	6 maanden

Vernietigen	Nihil	90 dagen
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**direct**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van het procesobject komt te vervallen	**1 jaar**

Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**20 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Bewaren		
Bewaren met uitzondering van zie toelichting		
Bewaren met uitzondering van zie toelichting		
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**

Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**10 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**10 jaar**
Bewaren		
Bewaren		
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**

Vernietigen	Nihil	**7 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**
Bewaren		
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**
Vernietigen	Nihil	**5 jaar**
Vernietigen	Nihil	**1 jaar**

Toelichting	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
Invoering nieuwe werkwijze		Bedrijfsvoering en personeel
Organisatiewijziging	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Onafhankelijke adviescommissie, nieuw gemeentelijk orgaan, gemeenschappelijke regeling, commissie, platform of eerste deelname hieraan	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Onafhankelijke adviescommissie, nieuw gemeentelijk orgaan, gemeenschappelijke regeling, commissie, platform of beëindiging deelname hieraan	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
Dit gaat om processen op het gebied van bedrijfsvoering o.a. functiewaardering, instemmingsverzoek ondernemingsraad		Bedrijfsvoering en personeel
Dit gaat om beleid m.b.t. taakuitvoering	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
inclusief eventuele bijbehorende toelichting en documentatie. Het betreft hier algoritmes die gebruikt worden voor geautomatiseerde besluitvorming		
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
Dit gaat om processen op het gebied van bedrijfsvoering		Bedrijfsvoering en personeel
Dit gaat om beleid m.b.t. taakuitvoering	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	

Dit gaat om processen op het gebied van bedrijfsvoering: b.v. persoonlijk ontwikkelingsplan, plan Wet Poortwachter, gladheidsbestrijdingsplan, plan van aanpak re-integratie		Bedrijfsvoering en personeel
Beleidsplan Jeugdzorg, WMO beleidsplan, woningbouwprogramma, (strategie)visies, exploitatieplan, gemeentelijk rioleringsplan	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Onderhoudsplan, rioleringsplan t.b.v. onderhoud, wegenbeheerplan		Bedrijfsvoering en personeel
of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit. Vernietigen binnen drie maanden na ontvangst van een strekkend verzoek van de betrokkene, mits geen aanmerkelijk belang van een derde of wetgeving zich daartegen verzet.		
of zoveel langer als redelijkerwijs in verband met een zorgvuldige uitvoering van hun taken op grond van deze wet noodzakelijk is		
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
Interne audit, steekproefsgewijze interne controle, controle op de BRP		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	

		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
RisicoInventarisatie en -evaluatie, preventief medisch onderzoek		Bedrijfsvoering en personeel
De bewaartermijn loopt vanaf de geboortedatum van de leerling		
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Denk hierbij aan de jaarverslagen van verschillende onafhankelijke adviescommissies en de jaarverslagen die op grond van wet- en regelgeving dienen te worden opgesteld, zoals het burgerjaarverslag en het jaarverslag leerplicht.	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Dit betreft het onderzoek van overlijden door GGD's		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
Stadspas, reclamesticker, bewegwijzering, kiezerspas, certificaat van (vrijstelling tot) sanitaire controle van een schip		
Afvalinzameling, afvalcontainer, rioolaansluiting, ambulancevervoer Het behandelen een verzoek op grond van het inzagerecht valt hier ook onder.		
Verzoeken van bewoners om eigen gegevens, uittreksels		

of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.	
Bewaartermijn loopt vanaf de geboortedatum van de gevaccineerde	
Vermist of gestolen rijbewijs	
Melding overlast	
Personeelsvoorziening, kwijtschelding gemeentelijk belasting, betalingsregeling, nadeelcompensatie	Bedrijfsvoering en personeel
Automatiseringsverzoek, interne verzoek om gebruik	Bedrijfsvoering en personeel
WOB-verzoek, algemeen informatieverzoek, verzoek tot invullen enquete, verzoek op grond van de Wet hergebruik overheidsinformatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Koninklijke of gemeentelijke onderscheiding	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Het betreft de (persoons)gegevens die de burgemeester heeft ontvangen om de woonverklaring op te stellen. De woonverklaring zelf wordt opgenomen in de huisvestingsvergunning (resultaat 11.1)		
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	

Bescheiden betreffende het opnemen en wijzigen van gegevens, voor zover het bescheiden betreft die niet uit een Nederlands register kunnen worden gereproduceerd.

Bescheiden betreffende het opnemen en wijzigen van gegevens, voor zover het bescheiden betreft die niet uit een Nederlands register kunnen worden gereproduceerd.

Bescheiden betreffende het opnemen en wijzigen van gegevens, voor zover het bescheiden betreft die niet uit een Nederlands register kunnen worden gereproduceerd.

Bescheiden betreffende het opnemen en wijzigen van overlijdensgegevens, voor zover het bescheiden betreft die niet uit een Nederlands register kunnen worden gereproduceerd.

o.a. kennisgevingen uit het curateleregister of gezagsregister

Melding betreffende de 'protocollaire basisadministratie'

Het betreft wel te reproduceren archiefbescheiden.
Akten worden via het register blijvend bewaard.

Na verloop originele geldigheidsduur rijbewijs

Uitkering of inkomensvoorziening, inburgeringstraject, duurzaamheidslening, krediethypotheek.

of zoveel langer als redelijkerwijs in verband met een zorgvuldige uitvoering van hun taken op grond van deze wet noodzakelijk is. Vernietigen binnen drie maanden na ontvangst van een strekkend verzoek van de betrokkene, mits geen aanmerkelijk belang van een derde of wetgeving zich daartegen verzet.

of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit. Vernietigen binnen drie maanden na ontvangst van een strekkend verzoek van de betrokkene, mits geen aanmerkelijk belang van een derde of wetgeving zich daartegen verzet.

of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.

of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.

of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.

Het gaat hierbij om een voorziening voor het volgen van primair of voortgezet onderwijs door een jongere en de in het kader hiervan door een school gevoerde administratie.	
of zoveel langer als redelijkerwijs in verband met een zorgvuldige uitvoering van hun taken op grond van deze wet noodzakelijk is	
of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit	
Het gaat hierbij om een voorziening voor het volgen van primair of voortgezet onderwijs door een jongere en de in het kader hiervan door een school gevoerde administratie.	
Verkeersbesluit, benoeming niet-personeelslid, bedrijfshulpverlening, vertrouwenspersoon, Buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand, gemeentelijke vertegenwoordiger, WKBP-gegeven	Bedrijfsvoering en personeel
Tijdelijke verkeersmaatregel, eenmalige Babs	Bedrijfsvoering en personeel
Woonplaats, openbare ruimte aanduiding, nummeraanduiding, standplaats, ligplaats, monument	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie
Een WOZ-gegeven moet 12 jaar bewaard blijven in de Basisregistratie WOZ	

Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Bedrijfsvoering en personeel

Bedrijfsvoering en personeel

Woonplaats, openbare ruimte aanduiding, nummeraanduiding, standplaats, ligplaats

Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Het heffen van belastingen en erfpacht

Lozing afvalwater, drank en horeca, grafbedekking, grafuitgifte, doorlopende collectevergunning, rioolaansluiting, gedoogbeschikking, omgevingsvergunning alarminstallatie, uitrit, aanleg kabels en leidingen
Evenementenmelding, verlof tot begraven of opgraven, vakantietoestemming uitkeringsgerechtigde

Eenmalige collectevergunning, ontheffing verbod storten afval, ontheffing verkeersbesluit/-maatregel, stookontheffing, extra verlof leerplicht

Woningsplitsing, woonruimteontttrekking

De leerplicht geldt tot en met 16 jaar. Daar is de termijn op basis van het Vrijstellingsbesluit (2 jaar) bij opgeteld. De bewaartermijn loopt vanaf de geboortedatum van de leerling.
Kwalificatieplicht geldt tussen de leeftijden van 16 en 18 jaar. De bewaartermijn loopt vanaf de geboortedatum van de leerling.

Het gaat om een bodemonderzoek, archeologisch onderzoek, of milieueffectrapportage die wordt ontvangen ter beoordeling (dus niet als onderdeel van een andere werkproces). Een bodemonderzoek, archeologisch onderzoek, of milieueffectrapportage die hoort bij bijvoorbeeld het opstellen van een bestemmingsplan, valt onder dat werkproces.

Het moment waarop de bewaartermijn gaat lopen is afhankelijk van de herplantplicht. De herplantplicht kan worden opgelegd voor een termijn variërend tussen 1 en 6 jaar.

Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Controle omgevingsvergunning, gezondheidspreventie, bestrijding besmettelijke ziekten, controle schuldhulpverlening, controle gezondheidstoestand schip/vliegtuig

Rechtmatigheid, terugvorderingonderzoek

of zoveel langer als redelijkerwijs in verband met een zorgvuldige uitvoering van hun taken op grond van deze wet noodzakelijk is

De bewaartermijn loopt vanaf de geboortedatum van de leerling.
Dit termijn geldt na einde van het toezicht

Adresonderzoek, reconstructie gezag minderjarige

Bedrijfsvoering en personeel

Bedrijfsvoering en personeel

Bedrijfsvoering en personeel

Controle op uitvoering van lopende milieuvergunningen bij bedrijven of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit

Handhaving omgevingsvergunning, apv-vergunning, sanctie personeelslid, maatregel gericht op opname ter isolatie in een ziekenhuis, medisch onderzoek en quarantaine vanwege infectieziekte, sanctie participatiewet

Bedrijfsvoering en personeel

Gebiedsverbod, groepsverbod, opknappen van een bouwwerk

of zoveel langer als redelijkerwijs in verband met een zorgvuldige uitvoering van hun taken op grond van deze wet noodzakelijk is

of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed jeugdhulpverlener voortvloeit

Bezwaarschrift, beroep, voorlopige voorziening, klacht

Schade en aansprakelijkheid

Klacht, bezwaar, beroep

Een woz-gegeven moet 12 jaar bewaard blijven in de Basisregistratie WOZ

Bluswatervoorziening, speeltuin, straatverlichting,-meubilair

Aanleg riolering

Jaarlijks onderhoud, reparatie, grafruiming, automatiseringsprogramma, BRP foutmelding, melding openbare ruimte

Bedrijfsvoering en personeel

Het uitgevoerde onderhoud en bijvoorbeeld de hierbij gebruikte materialen kan relevant zijn voor het verdere beheer van het object.		Bedrijfsvoering en personeel
Systeemherstel, persoonslijst afvoeren		
		Bedrijfsvoering en personeel
Garantstelling, inkoopovereenkomst, huur, pacht, ingebruikgeving, verkoop roerend goed, lening		Bedrijfsvoering en personeel
Inkoop van materialen		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Koop, verkoop, ruiling, onteigening, verjaring		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel

	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Personeelslid		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
Functiewijziging, wijziging betrekking, functieschaal, loontoeslag, detachering	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
Dienstverband personeelslid		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Facturen en de betaling van belasting door het orgaan		Bedrijfsvoering en personeel

		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
Facturen, de inning van belasting door organisatie en invordering		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
Oninbaar verklaring		Bedrijfsvoering en personeel
Gegevens verwerken, watervergunning/-melding, beslaglegging, (overige) hulpadministraties zonder financiele consequenties		Bedrijfsvoering en personeel
Financiële administratie incl. uitkeringsgerechtigden, (overige) hulpadministraties met financiele consequenties		Bedrijfsvoering en personeel
Agenda portefeuillehouder Vastgoed kan aanleiding geven tot langere bewaring (9 jaar) o.b.v. Wet op de omzetbelasting 1968 art. 34a	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Gemeentefonds		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Raad, B&W, besluitvormend bestuurlijk overleg waarvan het orgaan het secretariaat voert. Indien geluids- en/of beeldopnames zijn gemaakt dienen die, naast de verslagen, ook permanent bewaard te worden	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
		Bedrijfsvoering en personeel
Overleg zonder beleidsmatige besluitvorming		Bedrijfsvoering en personeel

	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
Dit geldt alleen voor te bewaren gegevens	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel

Direct na de verkiezingen	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	Bedrijfsvoering en personeel
Indien er wel maatregelen zijn getroffen geldt resultaat 19.1 V 5 jaar		
		Bedrijfsvoering en personeel

Algemeen bestuur en inrichting organisatie

Ter inzage legging voor derde, representatie, aanmelding bij verzekering

Gemeentegids

Website

Bedrijfsvoering en personeel

Periodieke interne rapportage

Pro-actieve beschikbaarstelling van (open) datasets betreft data beheerd door overheden die openbaar zijn en door derden vrij gebruikt mag worden. Gemeenten en (inter)gemeentelijke organen kunnen pro-actief data beschikbaar stellen.

o.a. adviezen voor evenementenvergunningen en vervoer gevaarlijke stoffen

of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.		
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Brandweeroefening en -wedstrijd, vrijwilliger van het jaar, interne opleiding, activiteit jumelage/stedenverband		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
vernietigen na 3 maanden: de verzegelde pakketten van de stembureaus met de te laat ontvangen en onvoldoende gefrankeerde retourenveloppen, niet op correcte wijze verzonden stembiljetten en briefstembewijzen, geldige of onbruikbaar gemaakte stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen, geldige, ongeldig verklaarde, onbruikbaar gemaakte en niet gebruikte stembiljetten en de stembiljetten met een blanco stem, de processen-verbaal van de stembureaus en de besluiten tot nieuwe opneming van stembiljetten van het centraal stembureau	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
vernietigen na 3 maanden: de verzegelde pakketten van de stembureaus met de te laat ontvangen en onvoldoende gefrankeerde retourenveloppen, niet op correcte wijze verzonden stembiljetten en briefstembewijzen, geldige of onbruikbaar	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Commissaris van de Koning(in), staatshoofd, minister	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	

BTW compensatiefonds, arbeidsplaatsvoorziening Elke Europese subsidieregeling loopt 3 jaar door na afloop van de periode, waarvoor de subsidie kan worden aangevraagd. Daarna geldt de reguliere termijn van 7 jaar.		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
Omgevingsvergunning, ontheffing, gedoogbeschikking		Bedrijfsvoering en personeel
APV-vergunning		
		Bedrijfsvoering en personeel
		Bedrijfsvoering en personeel
Sisa-verantwoording, toezicht en handhaving uitgevoerd door derden, toezicht gemeentearchivaris archief- en informatiebeheer		Bedrijfsvoering en personeel
	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Provinciaal toezicht	Algemeen bestuur en inrichting organisatie	
Bezwaar en beroep ingediend door het orgaan, aansprakelijkstelling richting een derde		Bedrijfsvoering en personeel

Schade en aansprakelijkheid

Terugmelding fout in basisregistratie beheerd door ander overheidsorgaan, aangifte bij politie en instanties, datalekken

Publieke informatie en registratie	Burgerzaken	Veiligheid	Verkeer en vervoer	Economie	Onderwijs

Burgerzaken

Burgerzaken

Veiligheid

Veiligheid

Publieke informatie en registratie

Onderwijs

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Burgerzaken

Publieke informatie en registratie

Burgerzaken

Burgerzaken

Burgerzaken

Burgerzaken

Burgerzaken

Burgerzaken

Burgerzaken

Burgerzaken

Onderwijs

Burgerzaken

Onderwijs

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Burgerzaken

Burgerzaken

Burgerzaken

Publieke informatie en registratie

Onderwijs

Onderwijs

Onderwijs

Veiligheid

Onderwijs

Veiligheid

Onderwijs

Onderwijs

Onderwijs

Publieke informatie en registratie

Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Burgerzaken

Burgerzaken

Burgerzaken

Economie

Burgerzaken

Verkeer en vervoer

Burgerzaken

Verkeer en vervoer

Publieke informatie en
registratie

Onderwijs

Onderwijs

Onderwijs

Onderwijs

Publieke informatie en registratie

Onderwijs

Publieke informatie en registratie

Onderwijs

Onderwijs

Burgerzaken

Veiligheid

Veiligheid

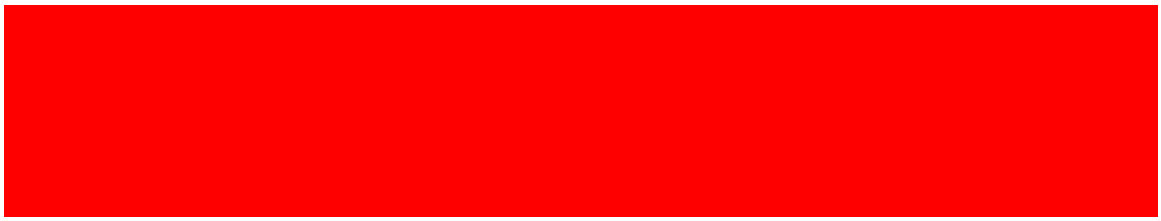

Onderwijs

Veiligheid

Veiligheid

Veiligheid

Veiligheid

Publieke informatie en registratie

Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer

Burgerzaken

Burgerzaken

Publieke informatie en
registratie

Burgerzaken

Publieke informatie en
registratie

Publieke informatie en registratie

Veiligheid

Publieke informatie en registratie

Onderwijs

Veiligheid

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Publieke informatie en registratie

Economie

Veiligheid

Publieke informatie en
registratie

Veiligheid

Veiligheid

Onderwijs

Sport, cultuur en recreatie	Sociaal domein	Volksgezondheid en milieu	VHROSV	Heffen belastingen etc	Alle taakgebieden
					Alle taakgebieden
					Alle taakgebieden

		Alle taakgebieden
Sociaal domein		
Sociaal domein		
	VHROSV VHROSV	
Sociaal domein	VHROSV	
		Alle taakgebieden

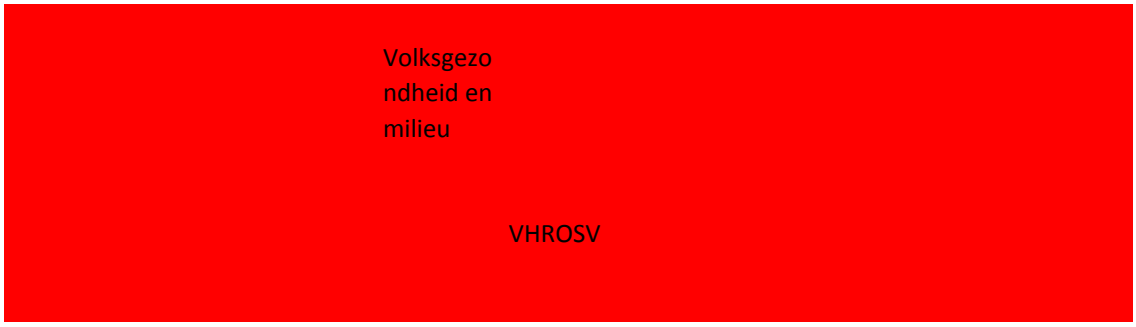

Alle
taakgebie
den

Volksgezo
ndheid en
milieu

Alle
taakgebie
den
Alle
taakgebie
den

Sociaal domein	Volksgezondheid en milieu	
Sociaal domein	Volksgezondheid en milieu	
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden

Alle taakgebieden

VHROSV

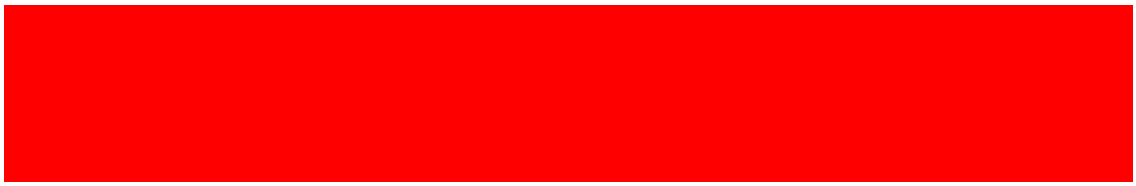

VHROSV

Alle taakgebieden

Alle
taakgebie
den

Sociaal domein

Sociaal domein

Alle taakgebieden

Alle taakgebieden

Sociaal domein

Sociaal domein

Sociaal domein

Sociaal domein

Sociaal domein

Sociaal domein

VHROSV

Sociaal domein

Alle taakgebieden

VHROSV

VHROSV

Heffen belastingen etc.

VHROSV

Volksgezondheid en milieu
Heffen belastingen etc.
VHROSV
Volksgezondheid en milieu
Heffen belastingen etc.
VHROSV
VHROSV
Volksgezondheid en milieu
VHROSV

	Volksgezondheid en milieu		
			Alle taakgebieden
		Heffen belastingen etc.	
		Heffen belastingen etc.	
			Alle taakgebieden
			Alle taakgebieden
			Alle taakgebieden
			Alle taakgebieden
	Volksgezondheid en milieu		
	Volksgezondheid en milieu		

VHROSV

VHROSV

Sociaal domein

Volksgezondheid en milieu

Volksgezondheid en milieu VHROSV

VHROSV

VHROSV

Volksgezondheid en milieu

Volksgezondheid en milieu

Volksgezondheid en milieu

Sociaal domein Volksgezondheid en milieu

Volksgezondheid en milieu

Sociaal domein

Alle taakgebieden

Volksgezondheid en milieu

Alle taakgebieden

Sociaal domein

Alle taakgebieden

VHROSV

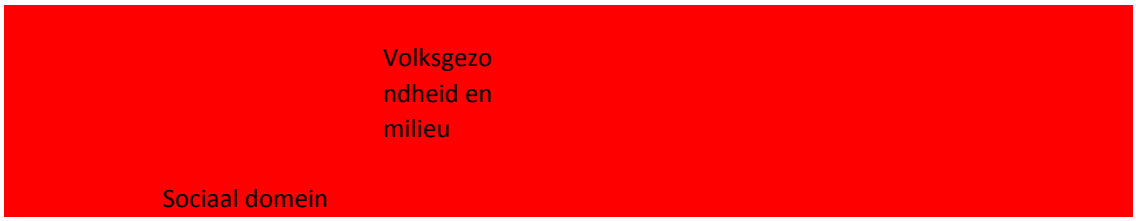

Volksgezo
ndheid en
milieu

Volksgezo
ndheid en
milieu

Volksgezo
ndheid en
milieu

Sociaal domein

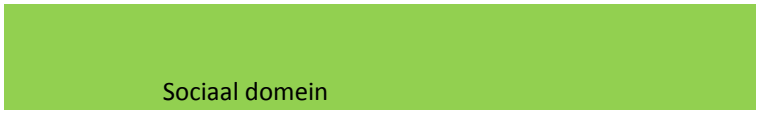

Volksgezo
ndheid en
milieu

Alle
taakgebie
den

			Alle taakgebieden
			Alle taakgebieden
			Alle taakgebieden
			Alle taakgebieden
			Alle taakgebieden
		Heffen belastingen etc.	
			Alle taakgebieden
	VHROSV		
	VHROSV		
	VHROSV		
Sport, cultuur en recreatie	VHROSV		
	VHROSV		
	VHROSV		
Sport, cultuur en recreatie	VHROSV		
	VHROSV		
Sport, cultuur en recreatie	VHROSV		
			Alle taakgebieden

Sport, cultuur en recreatie

Volksgezondheid en milieu

Sport, cultuur en recreatie

Volksgezondheid en milieu

Alle taakgebieden

Alle
taakgebie
den

Alle
taakgebie
den

VHROSV

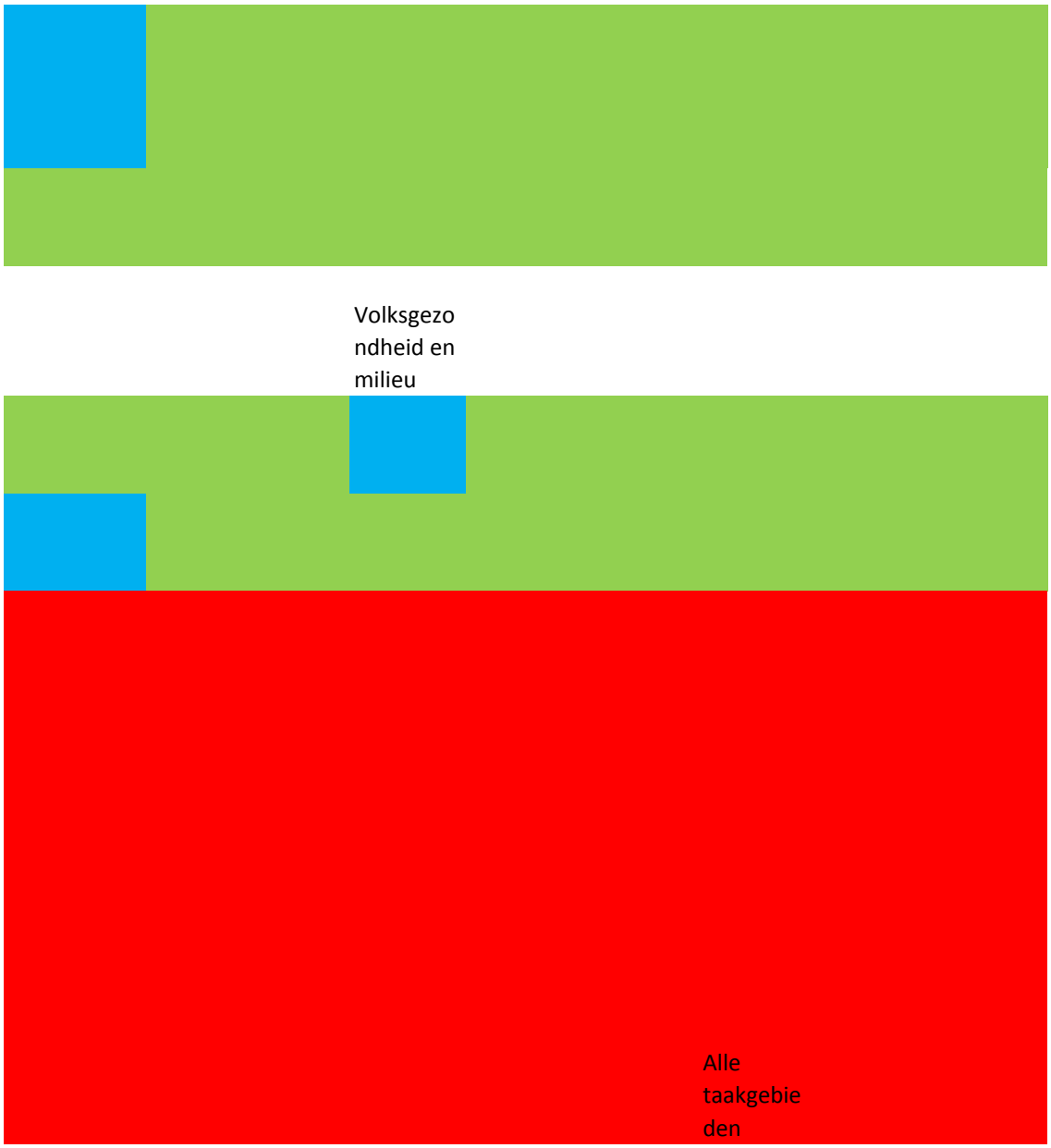
Volksgezo
ndheid en
milieu
Alle
taakgebie
den

VHROSV

Alle taakgebieden

Alle taakgebieden

VHROSV

Sociaal domein

Alle taakgebieden

Alle taakgebieden

Alle taakgebieden

		VHROSV	
Sociaal domein			
Sociaal domein		VHROSV	
			Alle taakgebieden
			Alle taakgebieden

		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
Sport, cultuur en recreatie		
Sport, cultuur en recreatie		
	Heffen belastingen etc	
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden

		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
Sport, cultuur en recreatie	VHROSV	
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden
		Alle taakgebieden

IDT	Taakveldnummer		Taakveldnaam	code iv3	
		1	Algemeen bestuur en inrichting organisatie		
		2	Bedrijfsvoering en personeel		
		3	Publieke informatie en registratie		
		4	Burgerzaken	0.2	
		5	Veiligheid		1
		6	Verkeer en vervoer		2
		7	Economie		3
		8	Onderwijs		4
		9	Sport, cultuur en recreatie		5
		10	Sociaal domein		6
		11	Volksgezondheid en milieu		7
		12	VHROSV*		8
		13	Heffen belastingen etc.	0.6	
		14	Alle taakgebieden		

* Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing

Procestypenummer	Nummer van de selectielijstcategorie
Procestypenaam	Benaming van het procestype
Procestypeomschrijving	Omschrijving van het procestype
Procestype toelichting	Toelichting op het procestype
Procesobject	Object waar de uitvoering van het proces op van toepassing is (
Generiek / specifiek	Een procestype heeft een of meerdere generieke resultaten met hier
Resultaat	Omschrijving van het resultaat van het betreffende procestype.
Omschrijving	Omschrijving waarmee een afbaking wordt gemaakt voor de process
Herkomst	Aanduiding op grond waarvan een specifiek resultaat is opgenomen: specifiek benoemde wet- en regelgeving de systeemanalyse de trendanalyse de risicoanalyse
Waardering	Aanduiding blijvend te bewaren of op termijn te vernietigen
Procestermijn	De procestermijn is de periode dat het zaakdossier actief gebruikt en De duur van de procestermijn is ingedeeld in verschillende categorieë Nihil = Er is geen aparte procestermijn, de bewaartermijn start direct De bestaans- of geldigheidsduur van het procesobject = De lengte va De ingeschatte maximale bestaans - of geldigheidsduur van het proce De tijdens het proces vast te leggen datum waarop de geldigheid van Samengevoegd met de secundaire termijn = De proces- en bewaarte
Bewaartermijn	De op basis van specifieke wet- en regelgeving of de uitgevoerde risic
Toelichtingen	Opmerkingen, voorbeelden en eventueel de startdatum van de categ

en waarvan de bestaans- of geldigheidsduur eventueel van belang is bij het bepalen van de star
aan gekoppeld een bewaartermijn. Deze is van toepassing op de archiefbescheiden van alle processen v

en die onder het specifieke resultaat vallen

/of geraadpleegd wordt ter ondersteuning van andere processen van de organisatie.Deze periode loopt
ën:
.
n de procestermijn is afhankelijk van het procesobject. Nadat het procesobject haar geldigheid heeft ver
esobject = Er wordt een inschatting gemaakt van de maximale bestaans- of geldigheidsduur van het proc
het procesobject komt te vervallen = Tijdens de procesuitvoering wordt de datum bepaald wanneer het
rmijn zijn samengevoegd als totaalwaarde bij de bewaartermijn. De datum waarop deze termijn moet g
coanalyse bepaalde bewaartermijn.
gorie

·t van de secundaire gebruikstermijn
'an dit procestype met het betreffende resultaat. Een specifiek resultaat benoemt een uitzonderingscat

vanaf de afronding van het proces tot aan het moment dat de in het dossier vastgelegde archiefbeschei

·loren of niet meer bestaat, gaat de bewaartermijn lopen.
:esobject, ongeacht de daadwerkelijke duur. Dit kan bijvoorbeeld al vastgelegd worden in het zaaktype,
t procesobject haar geldigheid zal verliezen. Tot dat moment loopt de procestermijn.
aan lopen is benoemd in de toelichting bij de categorie en kan in het verleden liggen.

egorie op dit generieke resultaat met een afwijkende bewaartermijn. Via de omschrijving wordt een afb

den niet meer van belang zijn voor de bedrijfsvoering.

zodat proces- en bewaartermijn samen een bewaartermijn vormen die gaat lopen vanaf het moment va

›akening gemaakt voor de processen waarvoor deze uitzonderingscategorie geldt. Voor deze processen

n afsluiten van de zaak.

geldt de bewaartermijn van het specifieke resultaat.

From: Griffie
Sent: 28 Mar 2019 15:45:10
To: Info
Cc:
Subject: Graag inboeken FW: Zuideinde 9 - appartementen voor jongeren
Attachments: Zuideinde 9 structuur visie.pdf; Zuideinde 9 - Reactie aan HET.pdf; Zuideinde 9 - Reactie aan HET.pdf; Het Hele Westland 27.03.2019.jpg

---

Van: Rene Hoek [mailto:hoek@hetarchitecten.nl]
Verzonden: donderdag 28 maart 2019 15:40
Aan: Griffie
Onderwerp: Zuideinde 9 - appartementen voor jongeren

Geachte Raadsleden.

Ik went mij tot u in de hoop dat u een tiental Westlandse jongeren, en indien mogelijk in combinatie met alleenstaande ouderen, aan een betaalbaar appartement kan helpen op een zeer gewilde en gewenste locatie midden in het centrum van de kern Naaldwijk. Het is een initiatief dat ik heb genomen in de veronderstelling dat ik hiermee aansluit bij het beleid van de gemeente Westland om adequate en betaalbare woningen te realiseren voor jongeren en alleenstaande ouderen.

De locatie is het Zuideinde 9 te Naaldwijk. Ik heb positie en exclusiviteit op deze locatie omdat ik de eigenaar goed ken. Bovendien staat het naast Zuideinde 11 waar ik een zelfkluswoning initiatief heb gerealiseerd voor 4 alleenstaande jongeren. Betaalbare, sociale 3 kamerappartementen die voor 185.000,-- v.o.n. gerealiseerd zijn. Ik heb dat kunnen uitvoeren door zoveel mogelijk schakels weg te laten die immers altijd verantwoordelijk zijn voor toename van de vrij op naam prijs omdat zij tenslotte ook een deel van de winst willen verkrijgen. Logisch maar daardoor onbereikbaar voor de beoogde doelgroep.

Welnu, ik kan op het Zuideinde 9 nagenoeg hetzelfde concept herhalen maar in dit geval zou het nieuwbouw betreffen. Ik heb reeds enkele malen een plan voorgelegd aan de gemeente Westland middels een quick scan maar tot nu toe vang ik bot. Het laatste plan sluit zo dicht mogelijk aan bij de wens om zoveel mogelijk openheid en groen te realiseren maar zelfs dit plan, een mijns inziens heel sympathiek plan, krijgt geen goedkeuring. Dit wordt veroorzaakt door een romantisch beeld van deze locatie waar gezocht wordt naar het nagenoeg handhaven van de vrijstaande situatie van de bestaande woning in het groen, groen overigens dat voor nagenoeg 100% op een particulier perceel staat. Er wordt voortdurend verwezen naar het bestaande bestemmingsplan maar als we dat blijven doen, wordt elk initiatief de kop in gedrukt. Bovendien wordt er verwezen naar de “fijnkorrelige structuur”. Ik kan niet anders zeggen, en ik meen daar ook deskundig in te zijn, dat dit initiatief met een maximale hoogte van 9 m. en appartementen van 45 m2 GBO en 75 m2 GBO in ieder geval niet grootschalig genoemd kan worden en dus prima past in een “fijnkorrelige structuur” visie. Er wordt gezegd dat er geen offici le aanvraag is ingediend zodat de gemeente niet in staat is om er op te reageren maar u zult begrijpen dat ik eerst zekerheid wil dat dit plan kans van slagen heeft alvorens een offici le en kostbare stap te maken. Het gaat tenslotte om sociale koopappartementen zodat die bijkomende kosten (leges) minimaal moeten zijn!

Ik sluit het plan bij ter illustratie en de bijbehorende correspondentie van de gemeente Westland. Ik richt mij tot u in de hoop dat u het College en het ambtenarenkorps, de boodschap wilt meegeven om medewerking te geven aan dit initiatief in het belang en voor het behoud van deze jonge mensen voor de gemeente Westland. Zij rekenen op u.

Met vriendelijke groeten,

Ren Hoek

HET ARCHITECTENBUREAU
Verspycklaan 72 A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk

Telefoon kantoor 0174-622102
Telefoon mobiel 06-53224745
e-mail: hoek@hetarchitecten.nl
website: www.hetarchitectenbureau.nl

DISCLAIMER
De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde(n) is verboden. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan. HET architectenbureau staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

gevaarlijk zijn, zijn er wel verschillende redenen te bedenken. Zo kan het zijn dat

aan verbonden.

HET wil betaalbare jongeren-appartementen bouwen

Architect René Hoek met elf jongeren die aan het Zuideinde willen wonen.

Foto: Rolf van Koppen Fotografie

Aan het Zuideinde in Naaldwijk staat een pand met vier 'klusappartementen' die al zijn bewoond. Daarnaast, op nummer 9, staat nog een pand. Volgens René Hoek van HET architectenbureau in Naaldwijk wil de eigenaar het pand wel verkopen. HET ziet het helemaal zitten om op dit adres elf appartementen voor jongeren te bouwen. "Er zijn al elf jongeren die er graag in willen," zegt Hoek. Maar hij zegt steeds nul op rekest te krijgen van de gemeente. "Er is negatief op het plan gereageerd. Terwijl wij grip hebben op die locatie en er voor betaalbare appartementen voor jongeren willen bouwen."
Hij kan de afwerende reactie niet verklaren. "Westlandse jongeren verlaten Westland, omdat zij geen betaalbare woning kunnen vinden. De gemeente wil die ontwikkeling tegengaan. Nu hebben wij een plan waarmee we jongeren in Westland kunnen houden en daar krijg ik geen positieve reactie op."
Een gemeentewoordvoerder laat in een schriftelijke reactie weten dat een 'quick scan' is ingediend. Een officiële aanvraag ligt er volgens de gemeente niet. Daardoor zou de wethouder geen standpunt hebben ingenomen,schrijft zij. Verder laat zij weten dat uit de ambtelijke toets naar voren is gekomen dat het plan stedenbouwkundig niet past. Concreter dan aangeven dat de voorgestelde en gewenste bouwvolumes niet overeenkomen, wil de gemeente niet worden.
Volgens Hoek baseert de gemeente zich op een oud bestemmingsplan dat wil behouden wat er staat.

aan: HET Architectenbureau, tav dhr Rene Hoek
van: Wibo Lenting
datum: 5 oktober 2018

Geachte heer Hoek, beste Rene,

Naar aanleiding het verzoek om contact met de stedenbouwkundige voor de locatie Zuideinde kan ik het volgende meegeven. Voor deze locatie is in december al een eerste Quickscan uitgevoerd die in maart werd gevolgd door een tweede voor een aangepast plan. Bij een herontwikkeling als deze kan het stedenbouwkundig aspect niet los worden gezien van bijvoorbeeld de aspecten verkeer, wonen, groen, etc. Daarom voeren wij, zoals bekend, ook niet overleg met afzonderlijke disciplines, maar reageren we alleen integraal op initiatieven.

Met dit als disclaimer kan ik vanuit stedenbouw wel al iets meegeven, waaraan daarom echter op geen enkele manier rechten aan kunnen worden ontleend. Het plan dient uiteindelijk integraal te worden bezien.

Stedenbouwkundig kan in ieder geval nogmaals worden aangegeven dat voorgaande plannen met 12 of 9 woningen op deze locatie te omvangrijk zijn op deze locatie. Het past simpelweg niet in deze stedenbouwkundige structuur en –ruimte. Enkel bezien vanuit het ruimtelijke aspect zou wel het volgende kunnen worden meegegeven voor inpassing in het historische lint Zuideinde en de kant van Graanveld:

Zuideinde

- Aan Zuideinde geen aanmerkelijke schaalvergroting; handhaving van de kleine korrelgrootte. De bestaande woning staat vrij en heeft een bouwvlak met aan één zijde meer dan 2m tot de zijdelingse perceelgrens en aan de andere zijde meer dan 5m. Hier kan iets in worden geschoven, maar deze openheid- en onregelmatige situering van de bebouwing moet worden behouden;
- Het bestemmingsplan laat nu een goothoogte toe van 6m en een nokhoogte van 10m. Ook daar zou nieuwbouw in het lint binnen moeten blijven om schaalvergroting te voorkomen;
- Ook de verspringende rooilijn is karakteristiek voor het lint en moet worden gehandhaafd. De bestande woning staat zo te zien zo'n 3,7m van de voorste perceelgrens, wat ook ongeveer zou moeten worden gehandhaafd;
- Zoals al aangeven betreft het voorgaande alleen enkele uitgangspunten met betrekking tot de bebouwingsstructuur. Zaken zoals situering van uitritten en parkeerplaatsen, het kappen van karakteristieke bomen en dergelijk zijn nog niet in beschouwing genomen.

Bovenstaande uitgangspunten komen overigens ook voort uit- of zijn vastgelegd in een door de raad vastgesteld beeldkwaliteitsplan, dat ook als bijlage is opgenomen in het bestemmingsplan 'Centrum Naaldwijk'. Voor het gemak heb ik de tekst hier als bijlage toegevoegd.

Graanveld

- Achter betreffend perceel staan nu 3 grotere bomen met een kroon met en diameter van zo'n 10m in een ca 2,5m breed groenvak. Dit is het enige groenelement van enige omvang in deze sterk versteende stedelijke ruimte. Verdere verstening is stedenbouwkundig niet gewenst. Het is niet duidelijk of met herinrichting en vergroting van de openbare ruimte met herplant van bomen en overig groen een acceptabele oplossing mogelijk zou zijn. Mocht (!) dat zo zijn dan zou eventueel benodigde grond afgestaan moeten worden aan de gemeente en zijn kosten voor de herinrichting, aanleg van groen met herplant van bomen, verleggen van kabels en leidingen en dergelijke normaliter voor rekening van de ontwikkelaar;

- Indien er een acceptabele oplossing is voor het groen dient bebouwing aan Graanveld volledig (inclusief balkons en dergelijke) in ieder geval de rooilijn van de naastgelegen bestaande bebouwing op nr 25-31 aan te houden (ca 1,2m achter de huidige perceelgrens) of verder naar achter te worden geplaatst;
- De bebouwing mag niet hoger zijn dan 9m en mag geen onevenredige hinder veroorzaken wat betreft bezonning, privacy of anderszins voor de omliggende bebouwing;
- De bestaande bebouwing aan deze zijde van Graanveld kent een duidelijke geleding met afwisseld bouwdelen van 2- en (verder naar voren liggend) 3 lagen hoog. Nieuwe bebouwing zou daar bij voorkeur op aan sluiten.
- Wederom betreft het voorgaande enkele uitgangspunten voor de bebouwingsstructuur.

Veel van het bovenstaande is eerder al meegegeven in onze reacties op de Quickscans, maar nu misschien iets concreter gemaakt. Mochten hierover toch nog concrete vragen zijn dan ben ik telefonisch bereikbaar op onderstaand nummer of per e-mail. Het is echter uitdrukkelijk niet de bedoeling dat dit leidt tot een uitgebreid traject om hier gezamenlijk een bouwplan te ontwikkelen. Daarvoor hebben we andere trajecten/projecten waarbij ambtelijke kosten worden doorberekend aan de ontwikkelaar.

Met vriendelijke groet,
Wibo Lenting
tel: 0174-672428

BIJLAGE

7. Historisch lint Zuideinde

Gebiedsbeschrijving

Dit lint loopt vanaf de 's-Gravenzandseweg licht slingerend de kern uit. Het karakter gaat daarbij geleidelijk over van oud dorpslint naar een meer open en landelijk lint. Met deze korte verbinding tussen stad en land onderscheidt het zich van de andere historische linten. Het eerste deel tot de Naaldwijkse Vaart kent een grote verscheidenheid aan functies. Woningen, bedrijven, winkels, kantoren en maatschappelijke voorzieningen wisselen elkaar af. De bebouwing is groepsgewijs, hier en daar afgewisseld met een vrijstaand pand. De korrelgrootte is klein met enige variaties door iets grotere bedrijfspanden of een rijtje woningen. Bouwhoogtes lopen uiteen van 1 laag plat afgedekt via 1 of 2 lagen met kap tot 3 lagen plat afgedekt. De rooilijnen liggen terug ten opzichte van de weg en volgen niet geheel het licht gebogen verloop. Hoewel de panden zijn georiënteerd op de straat staan sommige hierdoor een beetje gedraaid ten opzicht van de weg.
De toegepaste architectuur biedt een zeer wisselend bebouwingsbeeld, ook in kwaliteit, passend bij de zeer wisselende functies. Overeenkomst is dat over het algemeen gebouwd is in baksteen. De vorm van kappen, indien aanwezig, loopt sterk uiteen, waarbij dan meestal grijze pannen zijn toegepast.
De openbare ruimte heeft een traditioneel straatprofiel met een tamelijk brede rijbaan uitgevoerd in gebakken klinkers en aan weerszijden een trottoir met betontegels. Parkeren geschied op de rijbaan aan de oostzijde. De scheiding openbaar-privé is niet scherp; Uitritten en voorterreinen lopen veelal ongemerkt over in de trottoirs die variëren in breedte en kadastraal vaak deels particulier eigendom zijn. Opvallend in het straatbeeld is de aanwezigheid van een aantal oude, grote bomen die ook weer deels in de openbare ruimte en deels in voortuinen staan.

Beeldkwaliteitseisen

De eisen zijn erop gericht om de stedenbouwkundige structuur van het lint Zuideinde te handhaven en daar waar mogelijk te versterken. In aanvulling op de beschrijving en criteria uit de Welstandsnota (die onder andere ingaan om de architectonische uitwerking van het individuele perceel) gelden de volgende beeldkwaliteitseisen:

- Het gedeelte van Zuideinde tot aan de Naaldwijkse Vaart is functioneel zeer divers.
- De historische bebouwingstructuur is kleinschalig, de bebouwing is overwegend groepsgewijs en bouwhoogtes lopen gevarieerd en gemiddeld ongeveer 2 lagen met kap.
- Schaalvergroting van bebouwing door samenvoeging van panden is ruimtelijke ongewenst.
- De rooilijnen liggen terug en volgen niet geheel het licht gebogen verloop van de straat.
- De bebouwing staat in de terug liggende rooilijn met hier en daar een kleine verspringing.
- Bebouwing is georiënteerd op de straat, maar staat soms een beetje gedraaid.
- De architectuur is zeer gevarieerd.
- Overeenkomsten in toegepaste materialen zijn het gebruik van baksteen en kappen zijn afgedekt met grijze pannen.
- Inrichting openbare ruimte met duurzame materialen. passend bij het historische karakter.
- Terughoudend gebruik van straatmeubilair.
- Het lint is vooral van belang als groene vinger die de stad in leidt. Deze kwaliteit zou bij mogelijke ontwikkelingen en herinrichtingen versterkt moeten worden.
- De aanwezige bomen dienen zo mogelijk te worden behouden.

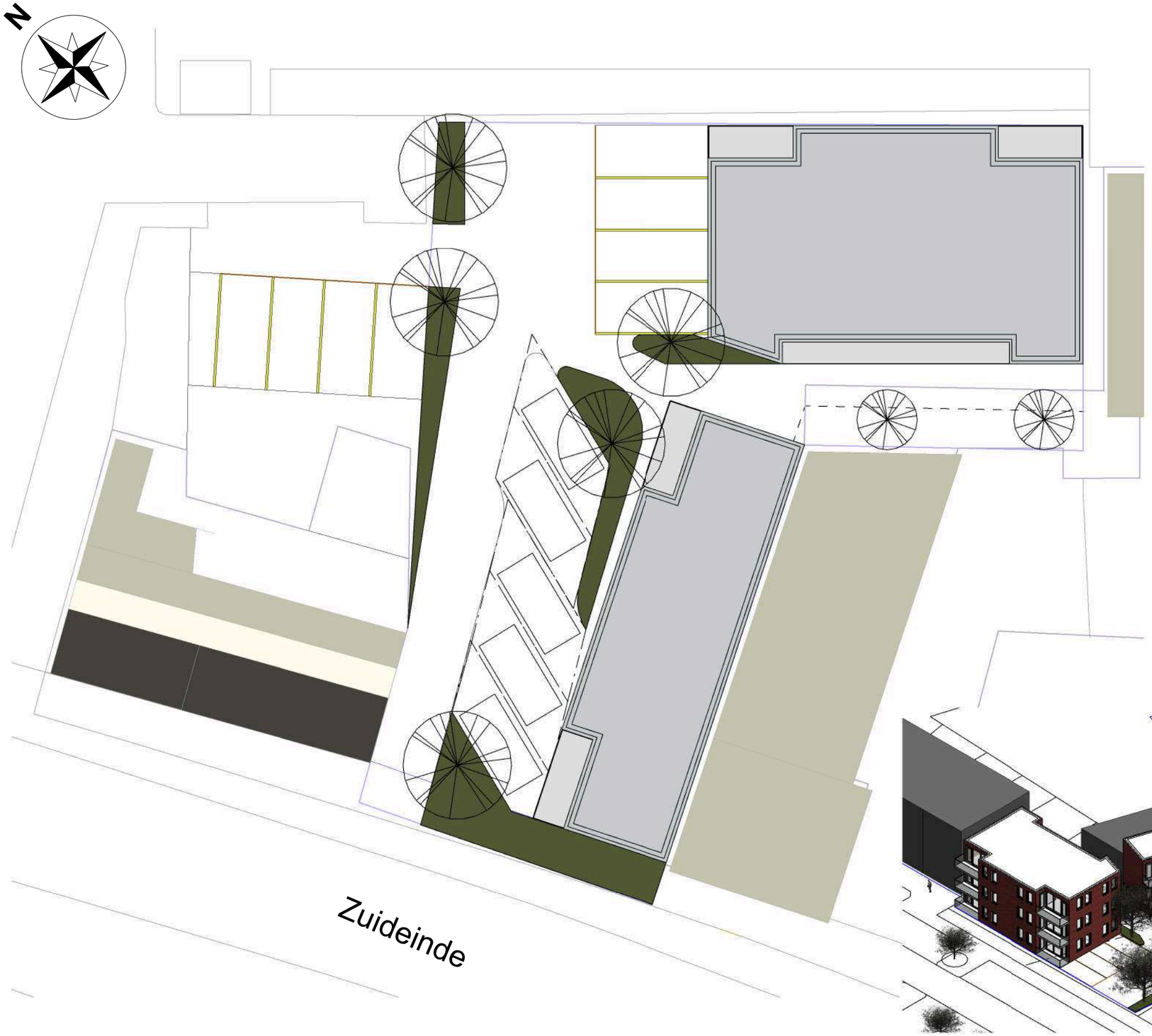

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

01-10-2018

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.: 1:200
TEK.: Situatie

BLAD: VO-001

PROJECTNUMMER

1738

A3

11 Woningen
13 parkeerplaats

BVO : 940 m²
GO BG : 168 m²
GO Ver. 1 : 212 m²
GO Ver. 2 : 212 m²

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

01-10-2018

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.: 1:200
TEK.: Plattegrond begane grond

BLAD: VO-100

PROJECTNUMMER

1738

A3

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

01-10-2018

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.: 1:200
TEK.: Plattegrond Verdieping 1

BLAD: VO-101

PROJECTNUMMER

1738

A3

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

01-10-2018

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.: 1:200
TEK.: Plattegronden

BLAD: VO-102

PROJECTNUMMER

1738

A3

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

01-10-2018

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.:
TEK.: 3D Impressie

BLAD: VO-200

PROJECTNUMMER

1738

A3

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.:
TEK.: 3D Impressie

BLAD: VO-201

PROJECTNUMMER

1738

A3

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.:
TEK.: 3D Impressie

BLAD: VO-202

PROJECTNUMMER

1738

A3

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.:
TEK.: 3D Impressie

BLAD: VO-203

PROJECTNUMMER

1738

A3

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.:
TEK.: 3D Impressie

BLAD: VO-204

PROJECTNUMMER

1738

A3

HET ARCHITECTENBUREAU

Verspycklaan 72A
Postbus 391
2670 AK Naaldwijk
Tel (0174) 62 21 02
Fax (0174) 62 21 12
E-mail het@hetarchitecten.nl
Website www.hetarchitecten.nl

OPDRACHTGEVER

PROJECT

Zuideinde 9
Naaldwijk

DATA

TEKENING

FASE: voorlopig ontwerp
SCH.:
TEK.: 3D Impressie

BLAD: VO-205

PROJECTNUMMER

1738

A3

College van B&W en Gemeenteraad van Gemeente Westland
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk

Honselersdijk, 11 april 2019

Betreft: Woningtekort Honselersdijk & zorg om vitaliteit en leefbaarheid Honselersdijk.

Geacht college, geachte raad,

Namens BIZ Honselersdijk en diverse verenigingen, scholen en kerken in Honselersdijk wenden wij ons tot u om onze zorg over het grote woningtekort in Honselersdijk kenbaar te maken.

Sportverenigingen merken dat de instroom van jonge leden drastisch is teruggelopen, waar 12 jaar geleden bij Sport Vereniging Honselersdijk (SVH) nog 12 teams werden gevormd met de jongste jeugd, lukt het nu ternauwernood om 4 teams samen te stellen.

Als we kijken naar de opbouw van leerlingen bij de scholen in Honselersdijk zien wij het percentage leerlingen, dat niet uit Honselersdijk komt, groeien. Bij één van de scholen kwam in 2010 nog 94,4% van de leerlingen uit Honselersdijk, in 2018 is dit afgenomen tot 89,8%.

In algemene zin ontvangen wij ook signalen van andere verenigingen, zoals de tennisvereniging, scholen en andere sportverenigingen dat ook zij een terugloop zien in de jeugdleden.

Wij maken ons dan ook grote zorgen om de levensvatbaarheid van het verenigingsleven en de leefbaarheid en vitaliteit van het centrum van Honselersdijk. Op dit moment is Honselersdijk een centrum met een divers aanbod aan winkels. Als wij kijken naar de centra om ons heen, maken ook wij ons zorgen over continuïteit van het winkelaanbod en hierbij dan ook de leefbaarheid en vitaliteit van het centrum. Een uitstroom van potentiële inwoners en een onjuiste afspiegeling van de samenleving zal het verenigingsleven en de ondernemers niet ten goede komen.

Dat is de reden dat wij de handen ineen hebben geslagen en bijgevoegd plan hebben ontwikkeld. Hiermee willen wij het woninglekort voor jongeren in Honselersdijk oplossen. Naast woningen voor jongeren, zijn wij van mening dat ook andere woningen aan het aanbod moeten worden toegevoegd. Denk bijvoorbeeld aan passende woningen voor senioren, zodat instroom/doorstroom van jongeren en gezinnen kan plaatsvinden. In bijgevoegd plan wordt daarom gefocust op de bouw van betaalbare woningen, ook in de sociale sector.

Bij de totstandkoming van dit plan hebben wij gesproken met ondernemers in het gebied waar wij mogelijkheden tot ontwikkeling zien. Deze ondernemers zijn bereid mee te werken aan onze wens. Eén van de grondeigenaren zou bijvoorbeeld dolgraag zijn andere onderneming in 's-Gravenzande verder willen uitbreiden, maar is daarvoor afhankelijk van de verkoop van zijn incourante kwekerij in Honselersdijk.

In oktober 2018 werd bijgevoegd plan enthousiast ontvangen door het college dat op bezoek was in Honselersdijk. Van de wethouder begrepen wij recent dat het maximaal te bouwen woningen in Westland (8.000 tot 2030) dit plan helaas in de weg staat. Daarnaast begrepen wij van de Commissie Ruimte dat de gemeente woningenzoekenden in Honselersdijk adviseert te kijken naar woningen in Naaldwijk. Hiermee is onze zorg over de vitaliteit en leefbaarheid in Honselersdijk niet weggenomen.

Tijdens dit proces is ons ook aangegeven dat er nog ruim 60 woningen gebouwd worden in Honselersdijk. Bij ons zijn onderstaande ontwikkelingen bekend.

1. 27 woningen Prinsenland
2. 6 woningen locatie de Raaij
3. 4 woningen Endeldijk 3
4. 6 woningen Dijkstraat 93-97
5. 26 sociale huur appartementen door Arcade

De plannen genoemd bij punt 2 tot en met 4 zijn kleinschalige en langlopende ontwikkelingen, die om diverse redenen moeilijk van de grond komen. De ontwikkeling genoemd onder punt 5 is op dit moment al in aanbouw en was ook al langere tijd gepland. Het genoemde plan onder punt 1 is de enige nieuwe recente ontwikkeling. Wat ons betreft is dit dan ook niet voldoende om de problematiek in Honselersdijk te verhelpen.

Graag willen wij u dan ook vragen onderstaande vragen te beantwoorden:

1. Bent u bereid te onderzoeken of bijgevoegd plan haalbaar is?
2. Bent u bereid mee te werken aan de uitvoering van dit plan?
3. Bent u bereid af te wijken van het maximaal aantal te bouwen woningen in Honselersdijk tot 2030?.

Wij hopen op uw steun voor een vitaal en leefbaar Honselersdijk!

Met vriendelijke groet,

Rob Starrenburg & Marjan Naaktgeboren
Voorzitter BIZ Honselersdijk & Centra manager MKB Westland
T: 06 14 31 05 37
E: marjan@mkbwestland.nl

Rob Starrenburg
Voorzitter BIZ Honselersdijk

Erik Sosef
SVH – Sport Vereniging Honselersdijk

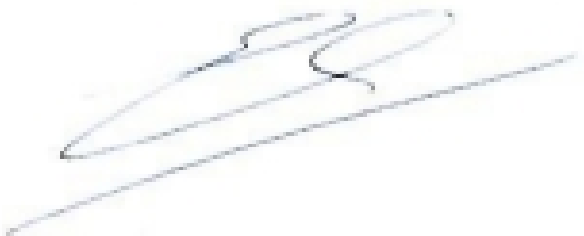

Hans van der Knaap
TCH Honselersdijk - Tennisvereniging Honselersdijk

Rene Barrewijne
Wielercomité Honselersdijk

J.R. Kommers
PKN Honselersdijk

W. Kannekens
Directeur basisschool 't Startblok (WSKO)

J. Arensman
Directeur basisschool De Hoeksteen (PCPOW)

T. van Iersel
Openbare Daltonschool Honselersdijk

College van B&W en Gemeenteraad van Gemeente Westland
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk

Honselersdijk, 11 april 2019

Betreft: Woningtekort Honselersdijk & zorg om vitaliteit en leefbaarheid Honselersdijk.

Geacht college, geachte raad,

Namens BIZ Honselersdijk en diverse verenigingen, scholen en kerken in Honselersdijk wenden wij ons tot u om onze zorg over het grote woningtekort in Honselersdijk kenbaar te maken.

Sportverenigingen merken dat de instroom van jonge leden drastisch is teruggelopen, waar 12 jaar geleden bij Sport Vereniging Honselersdijk (SVH) nog 12 teams werden gevormd met de jongste jeugd, lukt het nu ternauwernood om 4 teams samen te stellen.

Als we kijken naar de opbouw van leerlingen bij de scholen in Honselersdijk zien wij het percentage leerlingen, dat niet uit Honselersdijk komt, groeien. Bij één van de scholen kwamen in 2010 nog 94,4% leerlingen uit Honselersdijk, in 2018 is dit afgenomen tot 89,8%.

In algemene zin ontvangen wij ook signalen van andere verenigingen, zoals de tennisvereniging, scholen en andere sportverenigingen dat ook zij een terugloop zien in de jeugdleden.

Wij maken ons dan ook grote zorgen om de levensvatbaarheid van het verenigingsleven en de leefbaarheid en vitaliteit van het centrum van Honselersdijk. Op dit moment is Honselersdijk een centrum met een divers aanbod aan winkels. Als wij kijken naar de centra om ons heen, maken ook wij ons zorgen over continuïteit van het winkelaanbod en hierbij dan ook de leefbaarheid en vitaliteit van het centrum. Een uitstroom van potentiële inwoners en een onjuiste afspiegeling van de samenleving zal het verenigingsleven en de ondernemers niet ten goede komen.

Dat is de reden dat wij de handen ineen hebben geslagen en bijgevoegd plan hebben ontwikkeld. Hiermee willen wij het woningtekort voor jongeren in Honselersdijk oplossen. Naast woningen voor jongeren, zijn wij van mening dat ook andere woningen aan het aanbod moeten worden toegevoegd. Denk bijvoorbeeld aan passende woningen voor senioren, zodat instroom/doorstroom van jongeren en gezinnen kan plaatsvinden. In bijgevoegd plan wordt daarom gefocust op de bouw van betaalbare woningen, ook in de sociale sector.

Bij de totstandkoming van dit plan hebben wij gesproken met ondernemers in het gebied waar wij mogelijkheden tot ontwikkeling zien. Deze ondernemers zijn bereid mee te werken aan onze wens. Eén van de grondeigenaren zou bijvoorbeeld dolgraag zijn andere onderneming in 's-Gravenzande verder willen uitbreiden, maar is daarvoor afhankelijk van de verkoop van zijn incourante kwekerij in Honselersdijk.

In oktober 2018 werd bijgevoegd plan enthousiast ontvangen door het college dat op bezoek was in Honselersdijk. Van de wethouder begrepen wij recent dat het maximaal te bouwen woningen in Westland (8.000 tot 2030) dit plan helaas in de weg staat. Daarnaast begrepen wij van de Commissie Ruimte dat de gemeente woningenzoekenden in Honselersdijk adviseert te kijken naar woningen in Naaldwijk. Hiermee is onze zorg over de vitaliteit en leefbaarheid in Honselersdijk niet weggenomen.

Tijdens dit proces is ons ook aangegeven dat er nog ruim 60 woningen gebouwd worden in Honselersdijk. Bij ons zijn onderstaande ontwikkelingen bekend.

1. 27 woningen Prinsenland
2. 6 woningen locatie de Raaij
3. 4 woningen Endeldijk 3
4. 6 woningen Dijkstraat 93-97
5. 26 sociale huur appartementen door Arcade

De plannen genoemd bij punt 2 tot en met 4 zijn kleinschalige en langlopende ontwikkelingen, die om diverse redenen moeilijk van de grond komen. De ontwikkeling genoemd onder punt 5 is op dit moment al in aanbouw en was ook al langere tijd gepland. Het genoemde plan onder punt 1 is de enige nieuwe recente ontwikkeling. Wat ons betreft is dit dan ook niet voldoende om de problematiek in Honselersdijk te verhelpen.

Graag willen wij u dan ook vragen onderstaande vragen te beantwoorden:

1. Bent u bereid te onderzoeken of bijgevoegd plan haalbaar is?
2. Bent u bereid mee te werken aan de uitvoering van dit plan?
3. Bent u bereid af te wijken van het maximaal aantal te bouwen woningen in Honselersdijk tot 2030?.

Wij hopen op uw steun voor een vitaal en leefbaar Honselersdijk!

Met vriendelijke groet,

Rob Starrenburg & Marjan Naaktgeboren
Voorzitter BIZ Honselersdijk & Centra manager MKB Westland
T: 06 14 31 05 37
E: marjan@mkbwestland.nl

Rob Starrenburg
Voorzitter BIZ Honselersdijk

Erik Sosef
SVH – Voetbal Vereniging Honselersdijk

Hans van der Knaap
TC Honselersdijk - Tennisvereniging Honselersdijk

Rene Herrewijne
Wielercomité Honselersdijk

J.R. Kemmers
PKN Honselersdijk

W. Kannekes
Directeur basisschool 't Startblok (WSKO)

J. Arensman
Directeur basisschool De Hoeksteen (PCPOW)

T. van Iersel
Openbare Daltonschool Honselersdijk (Soow)

Honselersdijk levendig en vitaal!

Toekomstige nieuwbouw Honselersdijk

Inleiding

Namens BIZ Honselersdijk nemen wij hierbij het initiatief om u deze visie op de woningmarkt in Honselersdijk te overhandigen.

De aanleiding voor het tot stand komen van deze visie is het feit wij constateren dat er een krapte en mismatch is op de woningmarkt in Honselersdijk. Er is grote behoefte aan koopwoningen voor starters en ouderen. Op dit moment blijkt de huidige woningmarkt op slot te zitten, waardoor doorstromen niet mogelijk is en er geen kansen liggen voor woningzoekenden. Hierdoor zien wij starters vertrekken naar woningen buiten Honselersdijk en buiten Westland en kunnen ook ouderen geen passende woning vinden. Wij maken ons dan ook grote zorgen over de vitaliteit van Honselersdijk. Om een dynamische kern te behouden is het van belang ook de starters op de woningmarkt weer kansen te geven in Honselersdijk. Uitbreiding van het woningaanbod is nodig om beweging te creëren in de huizenmarkt. Zo kunnen starters hun eerste woning in het dorp aankopen en ouderen kunnen verhuizen naar woningen die passen bij hun behoeftes. Op die manier ontstaat er weer een gezonde doorstroom in de woningmarkt.

Mocht de situatie blijven zoals deze op dit moment is, zien wij grote risico's voor onder andere het behoud van het winkelgebied, sportverenigingen, scholen, openbare instanties en maatschappelijke voorzieningen. Wat uiteindelijk ten gevolge zal hebben dat de vitaliteit en leefbaarheid van Honselersdijk met rasse schrede achteruit zal gaan. Indien er geen verandering zal plaatsvinden in het huidige woningaanbod verwachten wij een toename van de leegstand in het kernwinkelgebied en zullen de achterblijvende winkeliers het steeds lastiger krijgen om hun hoofd boven water te houden, waardoor Honselersdijk uiteindelijk in een vicieuze cirkel terecht komt. Om dit te voorkomen gaan wij dan ook graag met u in gesprek over deze visie en de kansen die wij zien binnen de dorpskern.

Huizen voor ouderen en starters zijn keihard nodig

Woningtekort Westland grootste van Nederland

Dat het woningtekort in Westland groot is, was al bekend. Maar het blijkt nu samen met Delft het grootste tekort van

tekort wordt nu geraamd op 263.000 huizen. Dat is 3,4 procent van de woningvoorraad. In Westland is dat meer dan twee keer zo

daarom belangrijke signalen dat er juist in deze regio meer moet worden gedaan om het groeiende tekort aan te pakken', stellen de on-

het tekort tegen te gaan, is doorstroming op de woningmarkt keihard nodig, aldus de onderzoekers. zijn volgens hen met name nieu

AD, 12 februari 2019

Deze visie wordt u aangeboden door:

BIZZ HONSELERSDIJK

HOV HONSELERSDIJKSE ONDERNEMERSVERENIGING

MKB WESTLAND

VASTGOEDPROFS PARTNER IN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

WUBBEN.CHAN architecten

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Woningvraag Honselerdijk

Volgens Primos telt het Westland in 2035 124.646 inwoners. Dit is een absolute **groei van 19.014** ten opzichte van 2015. Tot 2050 verwacht men zelfs een groei van 31%. Dit geeft aan dat er een behoefte is aan nieuwbouw binnen het Westland.

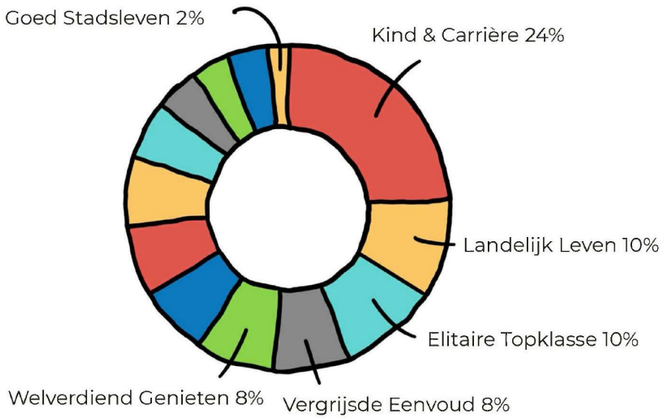

Huishoudensverdeling, Realtech 2018

Honselersdijk telt **7605 inwoners** onderverdeeld in 2989 huishoudens. De totale woningvoorraad is 2.989. 68% is een koopwoning. Wat opvalt in Honselersdijk ten opzichte van de woonkernen er omheen is het aantal vrijstaande woningen. Maar liefst **24% is vrijstaand**.

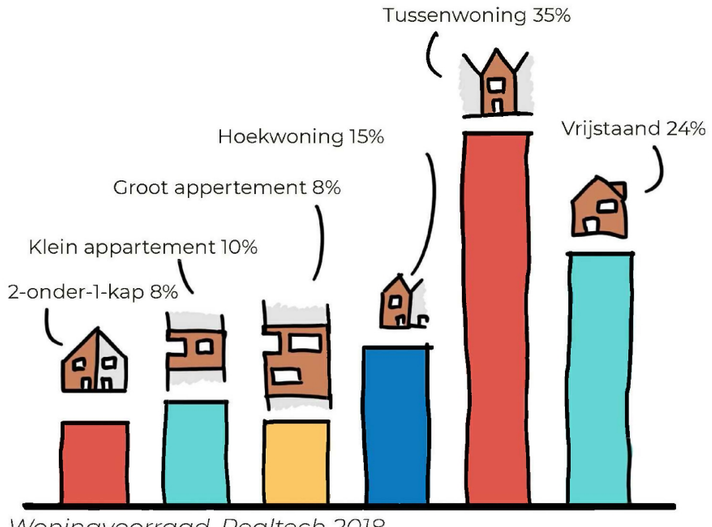

Woningvoorraad, Realtech 2018

De afgelopen 3,5 jaar hebben er binnen en naar Honselersdijk 203 verhuizingen plaatsgevonden. De meeste verhuizingen gingen naar **eengezinswoningen en appartementen**.

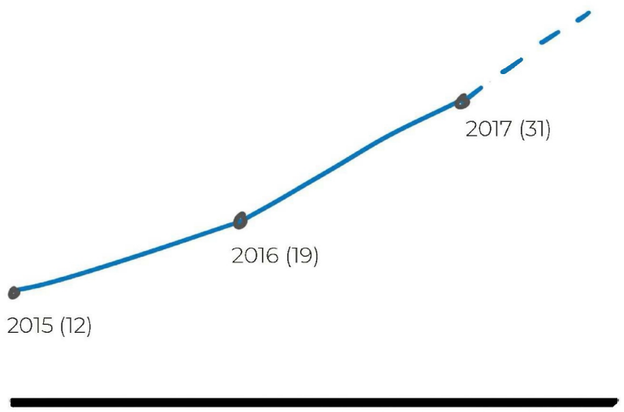

Verhuisbewegingen, Realtech 2018

Als we inzoomen op de verhuizingen, zien we dat de huishoudensgroep **Kind & Carrière en Goed Stadsleven** de grootste groepen zijn die zich in Honselersdijk

Goed stadsleven

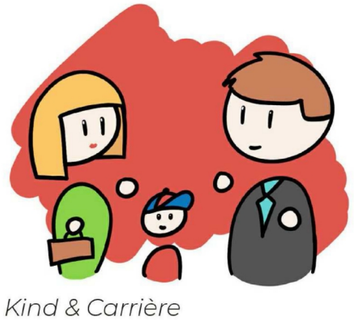

Kind & Carrière

vestigen. Dit zijn relatief jonge huishoudens. We zien ook dat het aantal verhuizingen de laatste 3,5 jaar elk jaar toenam ten opzichte van het jaar ervoor.

Verhuizingen naar Honselersdijk

De grootste groep verhuist binnen Honselersdijk, gevolgd door Den Haag, Poeldijk, Naaldwijk en Wateringen. Slechts enkelen komen van buiten het Westland.

Verhuizingen vanuit Honselersdijk

Wanneer we kijken naar de verhuizingen vanuit Honselersdijk valt op dat meer dan **90% binnen een straal van 5km** verhuisd. 30% van deze verhuizingen worden gedaan door de grootste huishoudensgroep in Honselersdijk: Kind en Carrière. Je zou kunnen concluderen dat de inwoners van Honselersdijk de woonkern niet verlaten voor redenen als werk, omdat de reistijd van kern naar kern te overzien is en de reistijd naar steden als Den Haag, Delft en Rotterdam niet is veranderd na de verhuizing.

realtech
BIG DATA IN REAL ESTATE

Woningvraag Honselerdijk

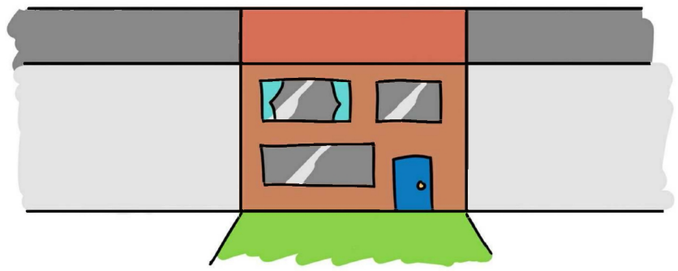

De verhuizingen vinden ook in dit geval voornamelijk plaats naar **eengezinswoningen en appartementen**. Het is aannemelijk dat, wanneer deze woningen beschikbaar zouden zijn in Honselersdijk, de verhuizingen naar woonkernen in de nabije omgeving afnemen.

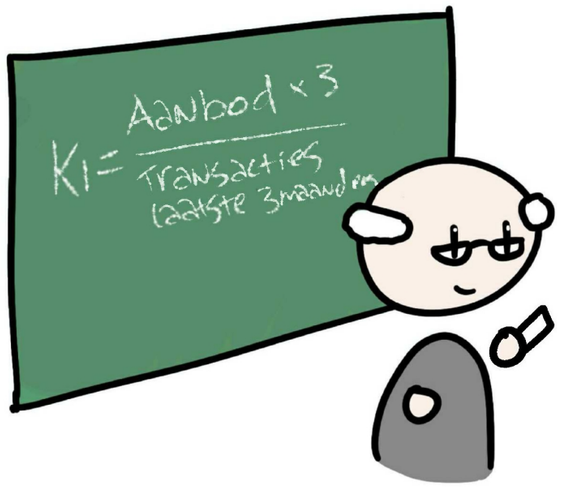

De krapte op de woningmarkt wordt aangegeven met een getal. Dit noemen we de krapte-indicator (KI). Een indicatie tussen de 0 en de 5 geeft aan dat er een krappe markt is (veel vraag en weinig aanbod). Een indicatie tussen de 5 en de 10 staat voor een evenwichtige markt en tussen de 10 en 15 staat voor een ruime markt (weinig vraag en veel aanbod).

De krapte van betreffende woningen in Honselersdijk is op dit moment:

Eengezinswoningen	0,9
Appartementen	0

Er is dus een krapte, dus grote vraag naar woningen.

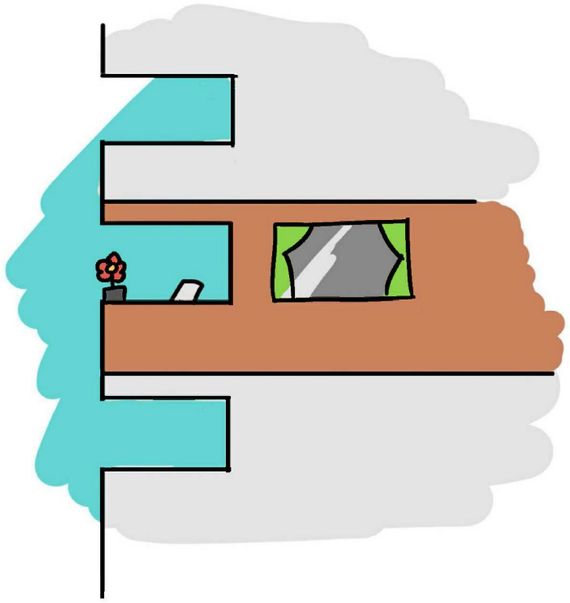

71% van de eengezinswoningen werd de afgelopen 3 maanden boven de vraagprijs verkocht. Dit gebeurt volgens diverse makelaars in Westland voornamelijk doordat er meerdere personen in de race zijn voor de desbetreffende woning.

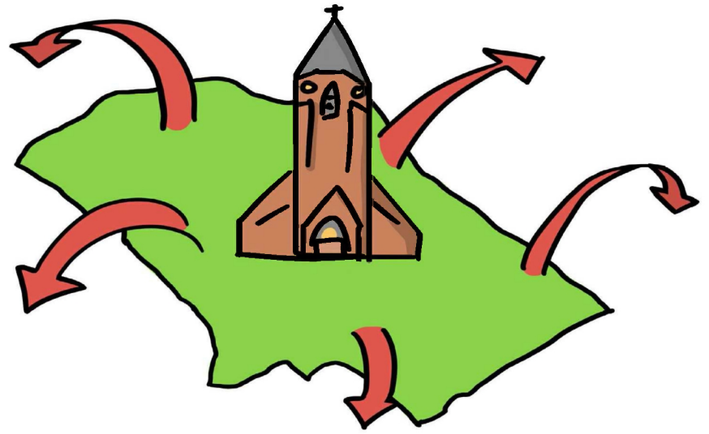

Er is te concluderen dat er een groeiende behoefte aan woningen in Honselersdijk is. In Honselersdijk werd de laatste jaren niet aan die behoefte toegegeven, waardoor er steeds meer huishoudens vertrekken uit Honselersdijk. Dat is zonde. Deze huishoudens verhuizen naar de naastgelegen woonkernen, waardoor het erop lijkt dat deze verhuizingen tot stand komen door een gebrek aan aanbod. De krapte-indicatoren en het percentage woningen die boven de vraagprijs verkocht worden bevestigen dit.
Voor de komende jaren staan er ook geen substantiële nieuwbouwprojecten op de planning. Maar gezien de situatie op de woningmarkt in Honselersdijk is er wel degelijk een grote behoefte aan uitbreiding van de woningmakt, dus aan nieuwbouwwoningen.

realtech
BIG DATA IN REAL ESTATE

Als we de constatering van de lokale ondernemers, maar ook de feitelijke data bekijken dan staat onomstotelijk vast dat er iets moet gebeuren in Honselersdijk. Daarbij is het van groot belang dat nu het proces in gang wordt gezet om te gaan werken aan substantiële nieuwe woningbouw. Echter als we het gemeentelijk beleid bekijken moeten we helaas constateren dat de gemeente Westland hier andere gedachtes over heeft. In het beleidsdocument Woonstrategie gemeente Westland 2015 – 2030 staat aangegeven dat er in Honselersdijk totaal 50 nieuwbouw woningen zullen worden gebouwd. Als we dan inzoomen op deze 50 woningen blijkt dat deze reeds gerealiseerd zijn. Daarnaast zijn nog 24 woningen als 'zachte' plannen genoemd, welke mogelijk in het centrumplan gerealiseerd moeten worden. Maar helaas is het nieuwe centrumplan onlangs vastgesteld en hierin is geen woningbouw voorzien.

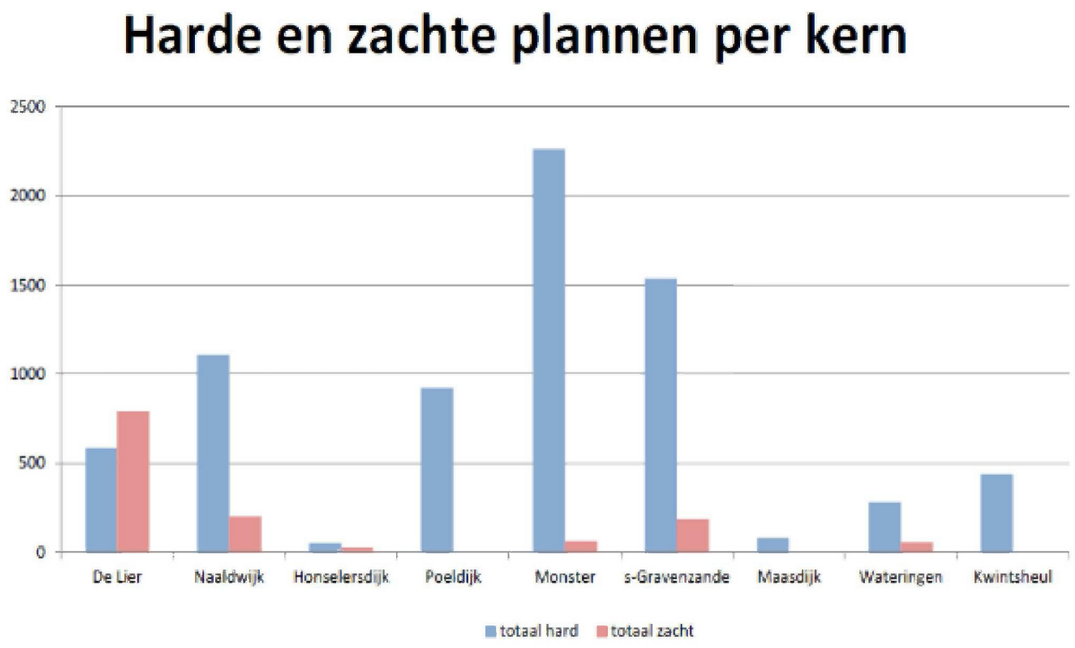

Programma 2015-2030			
Kern	**Hard**	**Zacht**	**Overige locaties**
De Lier	584	788	school
Naaldwijk	1169	202	Rozenhof
Honselersdijk	50	24	
Poeldijk	922	0	Wittebrug
Monster	2254	70	
's-Gravenzande	1513	165	Sonnevanck, PWA
Maasdijk	80	0	
Wateringen	282	6	Trafo-gebied
Kwintsheul	428	0	Wittebrug, Verkade
	7282	1255	

Figuur: Programma per kern naar type (Hard=projectfase, Zacht=initiatief en Overige locaties=nog niet gedefinieerd)

Endeldijk	16	0
Parckzight	8	0
Poeldijksepad	14	0
Uilehorst 44 / Molenlaan	12	0
Centrumplan	0	24
Honselersdijk	**50**	**24**

bron:
https://www.gemeentewestland.nl/fileadmin/documenten/wonen_bouwen_en_verhuizen/Woonstrategie_2030.pdf

Gezien het gemeentelijk beleid moet geconstateerd worden dat Honselersdijk tot 2030 geen substantiële nieuwe woningen meer zal krijgen. Dit kan niet de bedoeling zijn! Om Honselersdijk Vitaal te houden moet er de komende jaren ruimte gecreëerd worden om nieuwbouw van woningen mogelijk te maken. Daarom heeft Bizz Honselersdijk het initiatief genomen om visie op te stellen met als doel een geschikt gebied te vinden waar deze nieuwe woningbouw gerealiseerd kan worden, waarbij het gemeentelijk beleid omtrent duurzaam glas ook in ogenschouw is genomen en gekeken is welk glas wel echt duurzaam is en welke feitelijk geen duurzaam karakter heeft richting de toekomst.

Locatie / infrastructuur

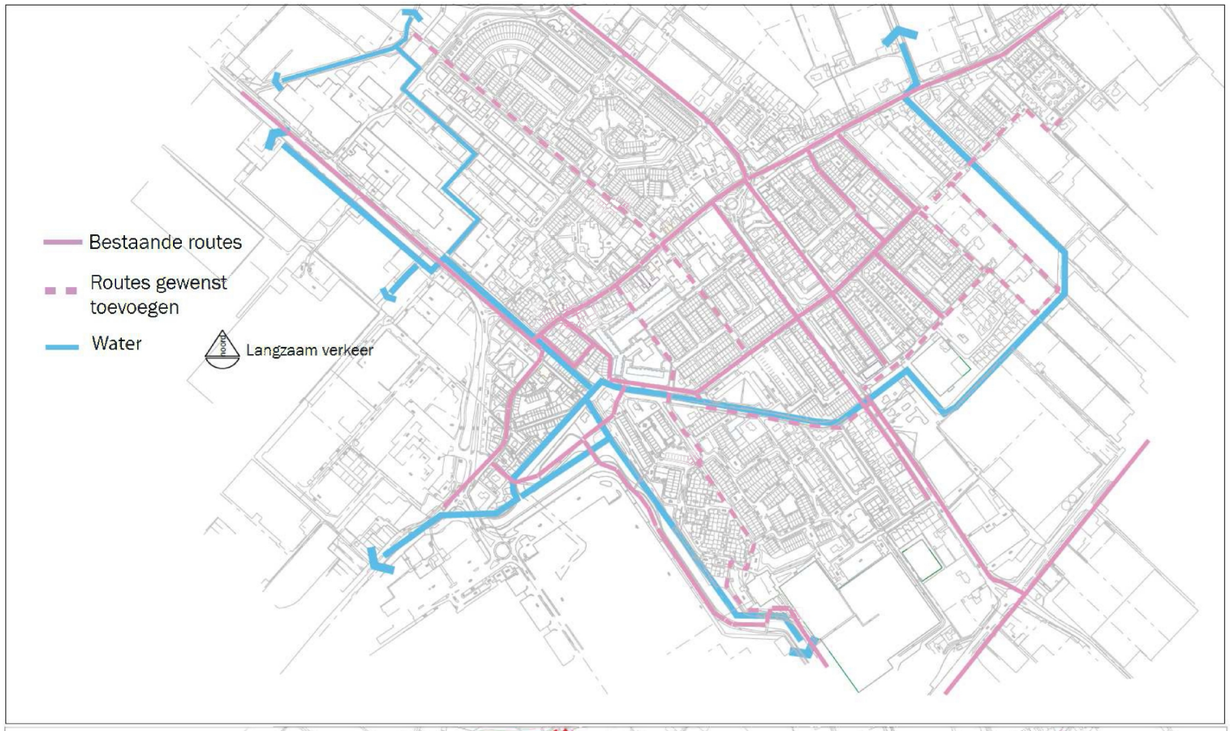

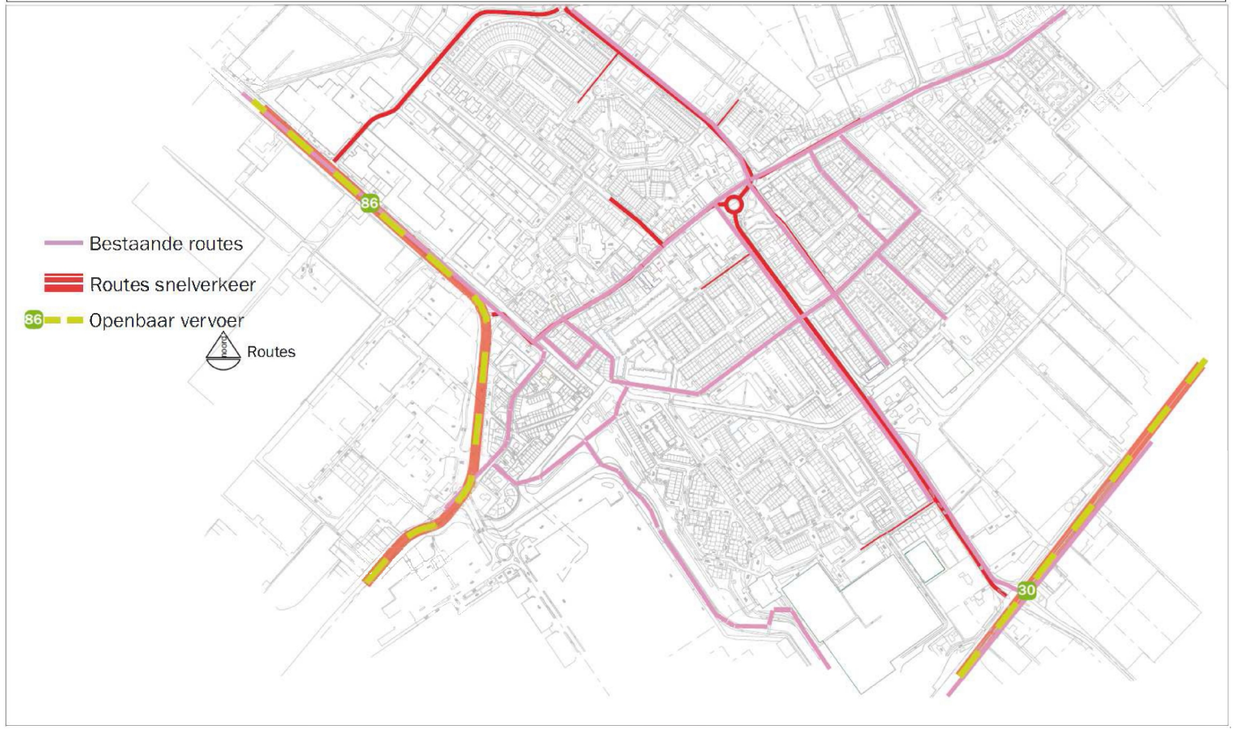

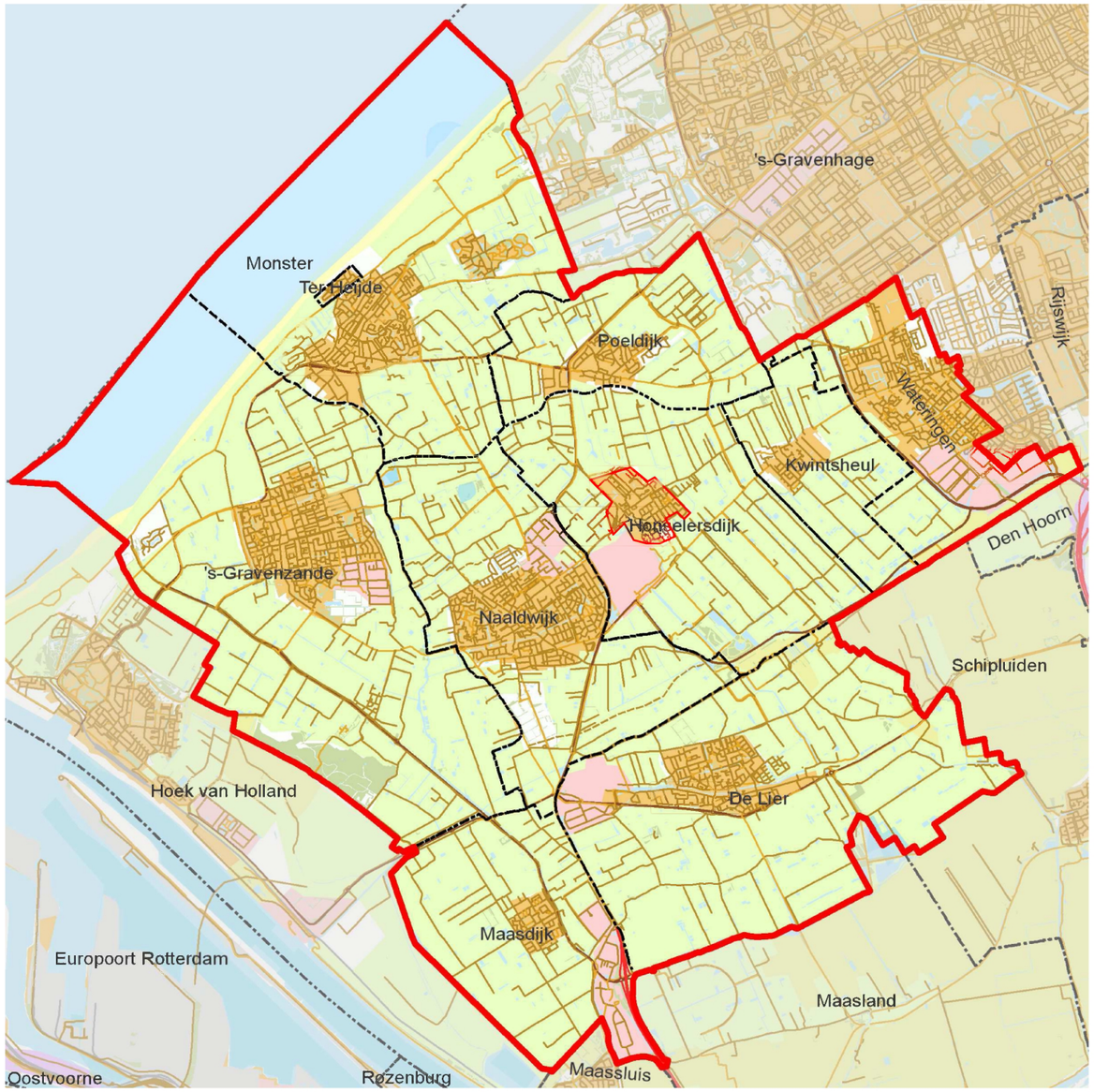

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Voorzieningen

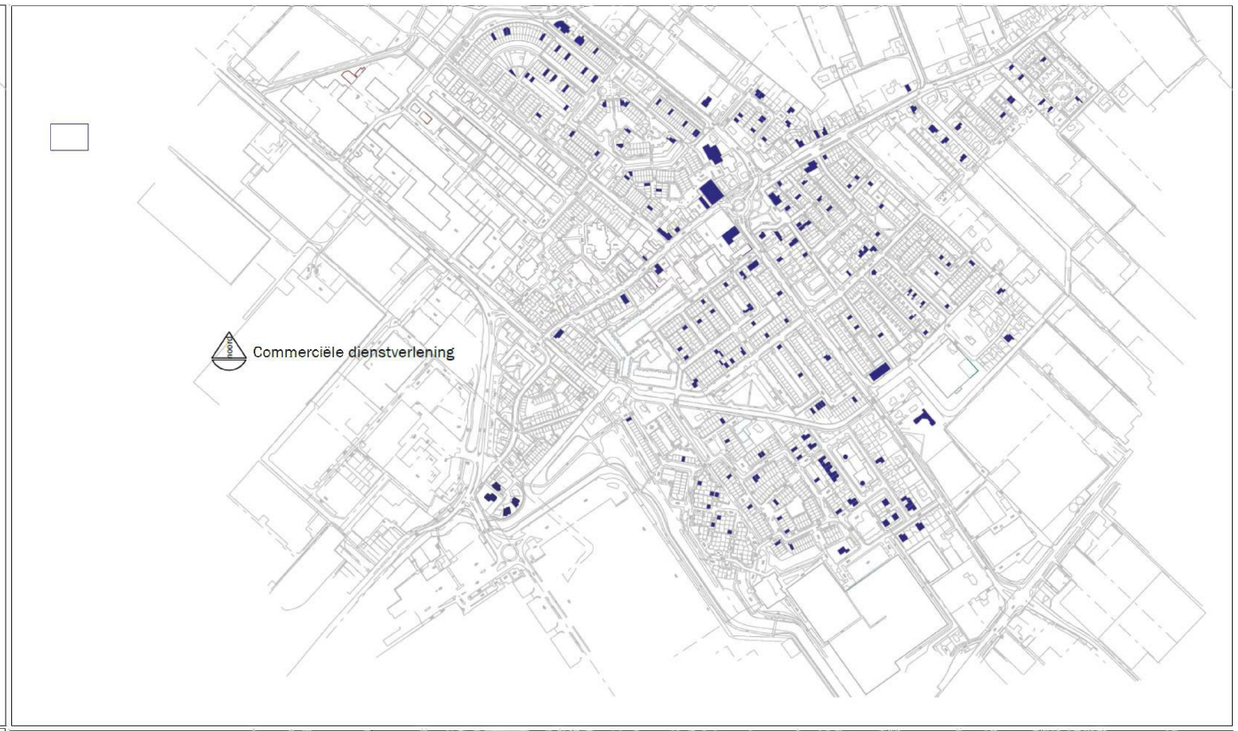

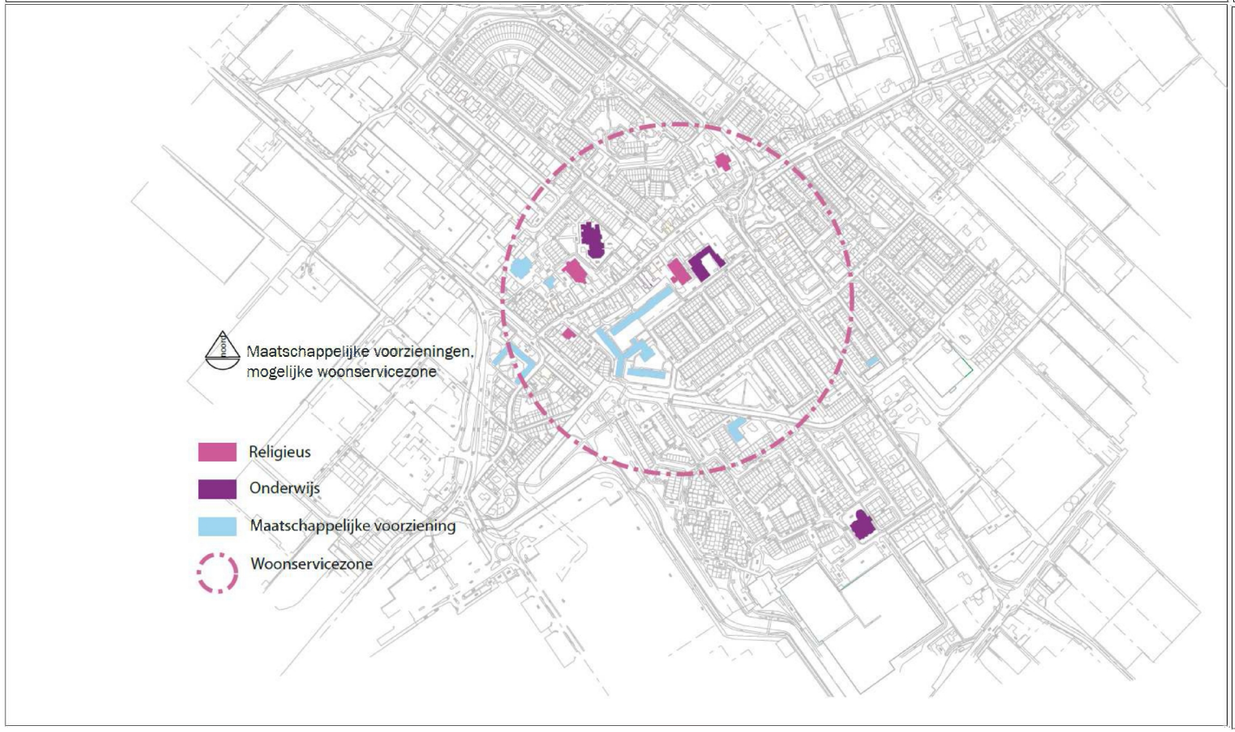

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Functiekaart

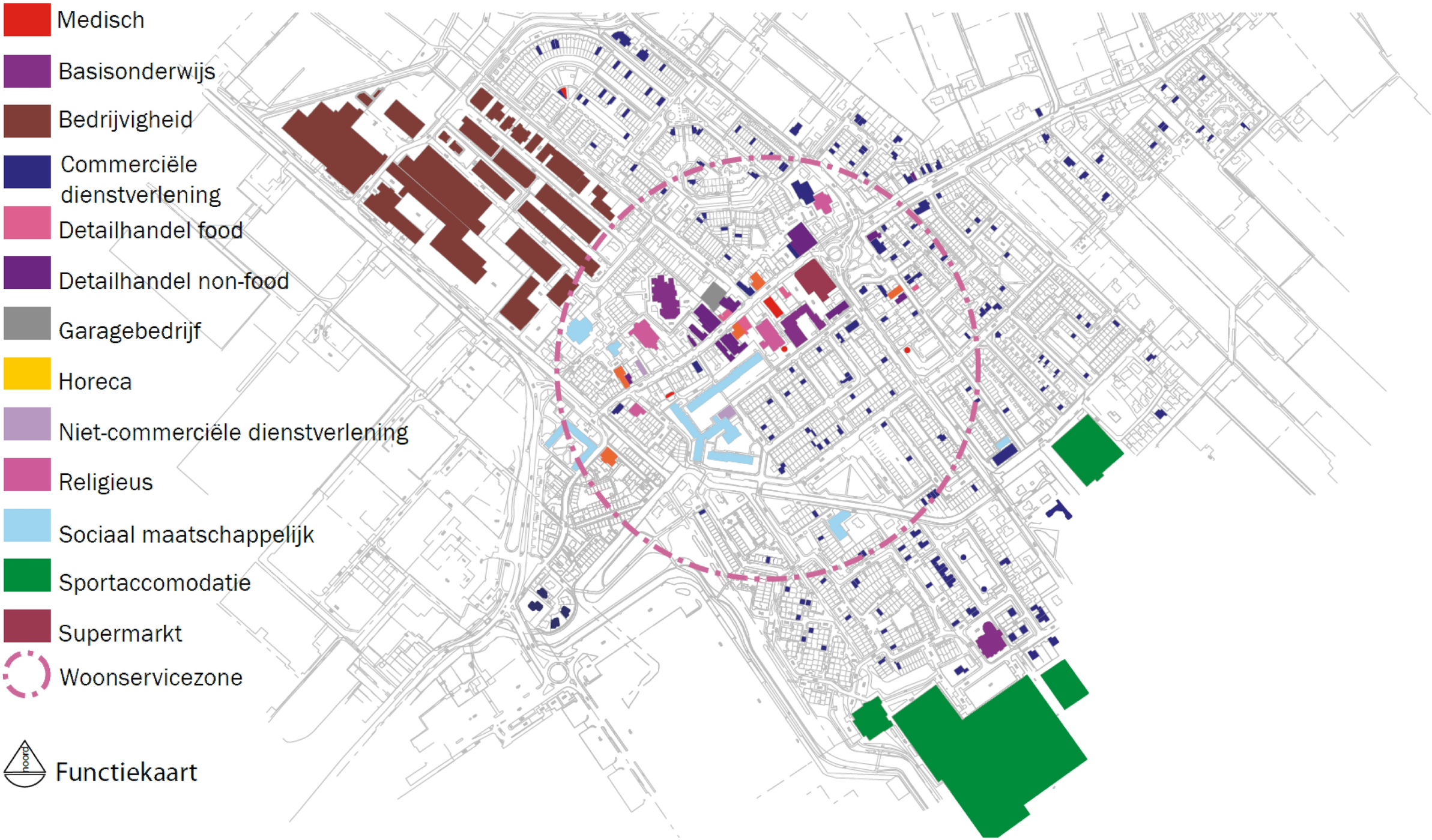

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Zoeklocaties woningbouw, conform ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Zoeklocaties huidige situatie

Een aantal van de zoeklocaties is al ingevuld. De overige zoeklocaties bieden slechts een beperkte ruimte voor woningbouw. Deze beperkte ruimte is onvoldoende om de krimp in de eerdergenoemde bevolkingsgroepen te compenseren.

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Invetarisatie uitbreidingsrichting woonkern Honselersdijk

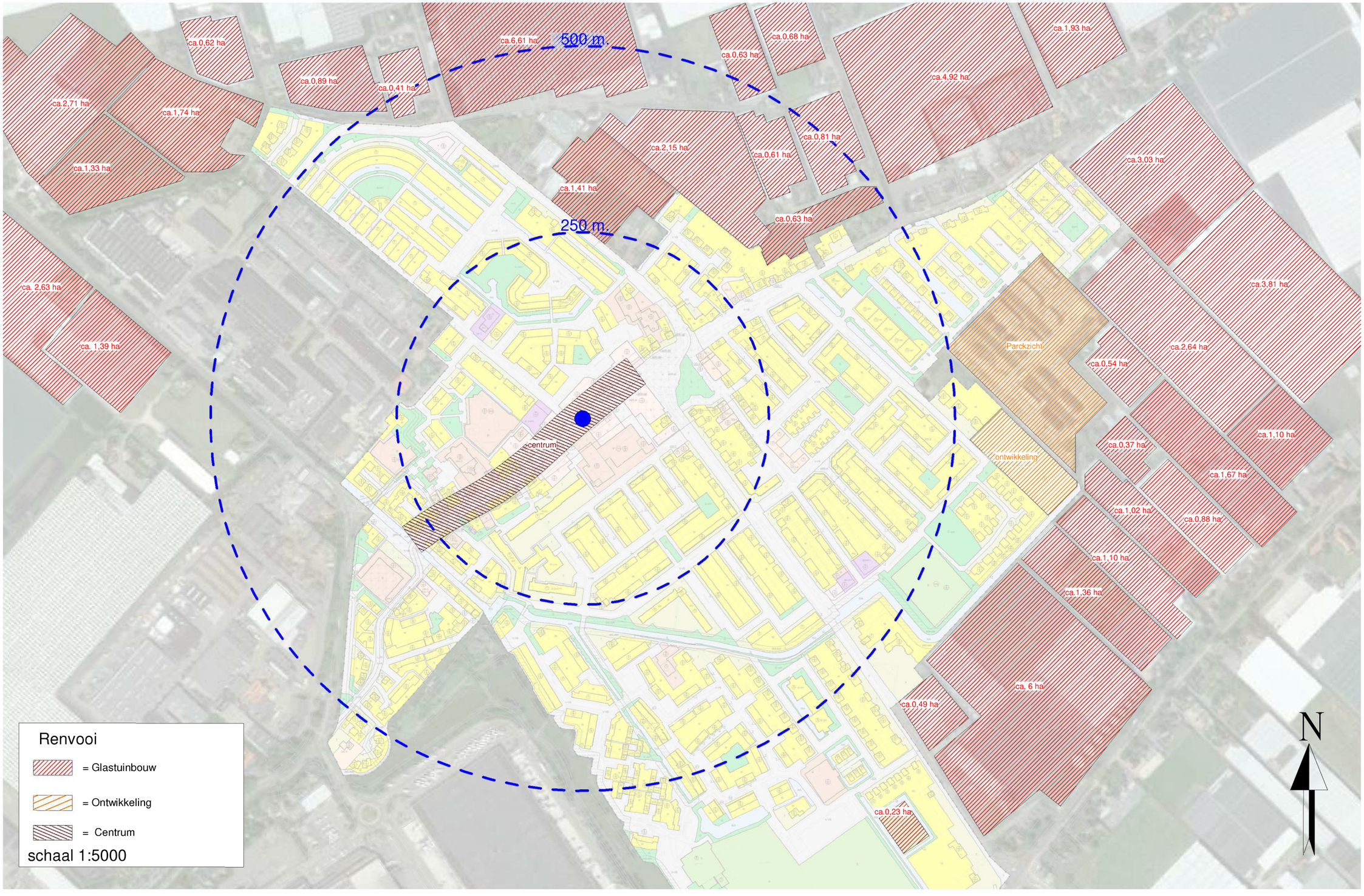

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Uitbreidingsrichtingen

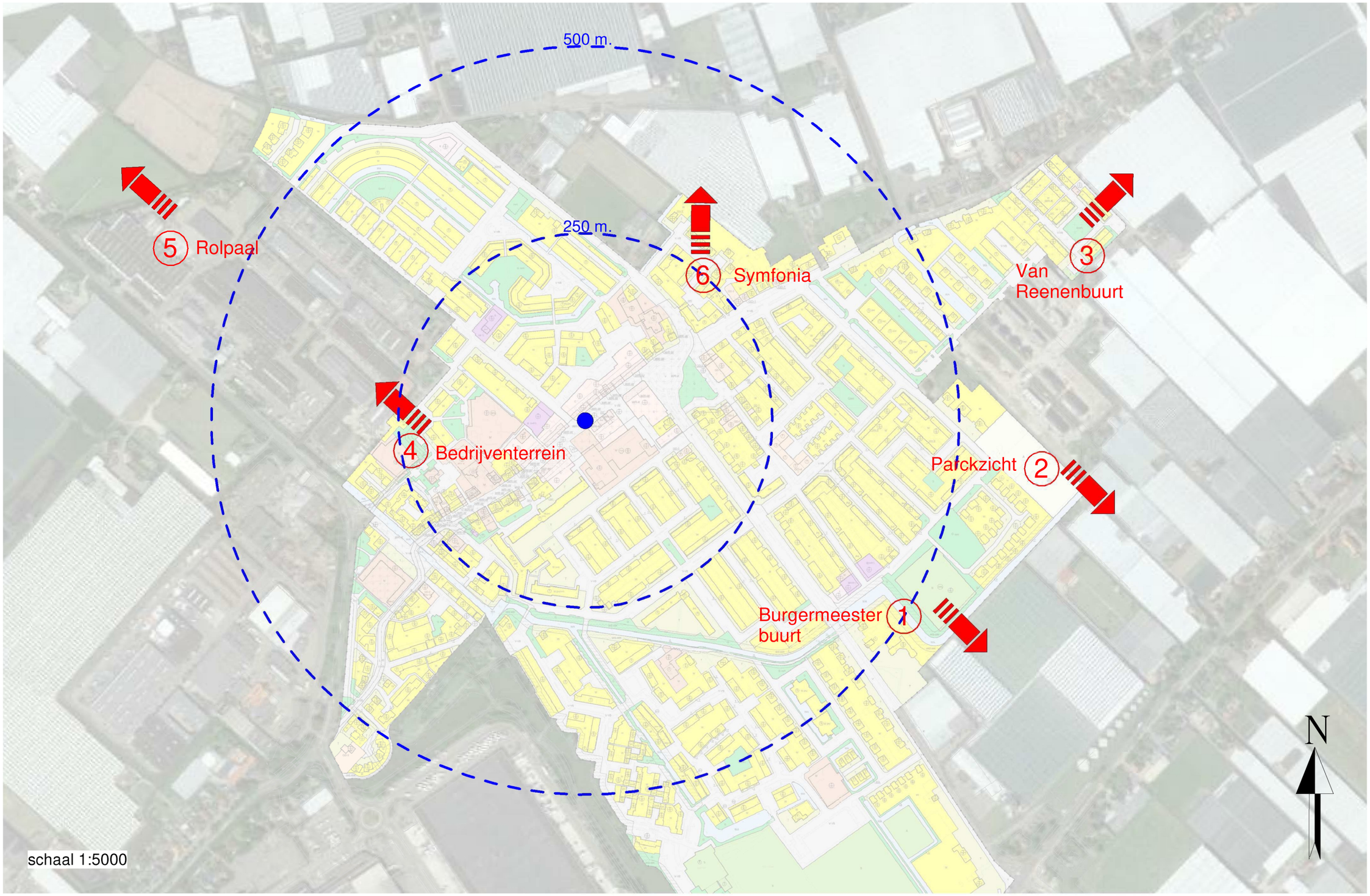

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Honselersdijk duurzaam glas

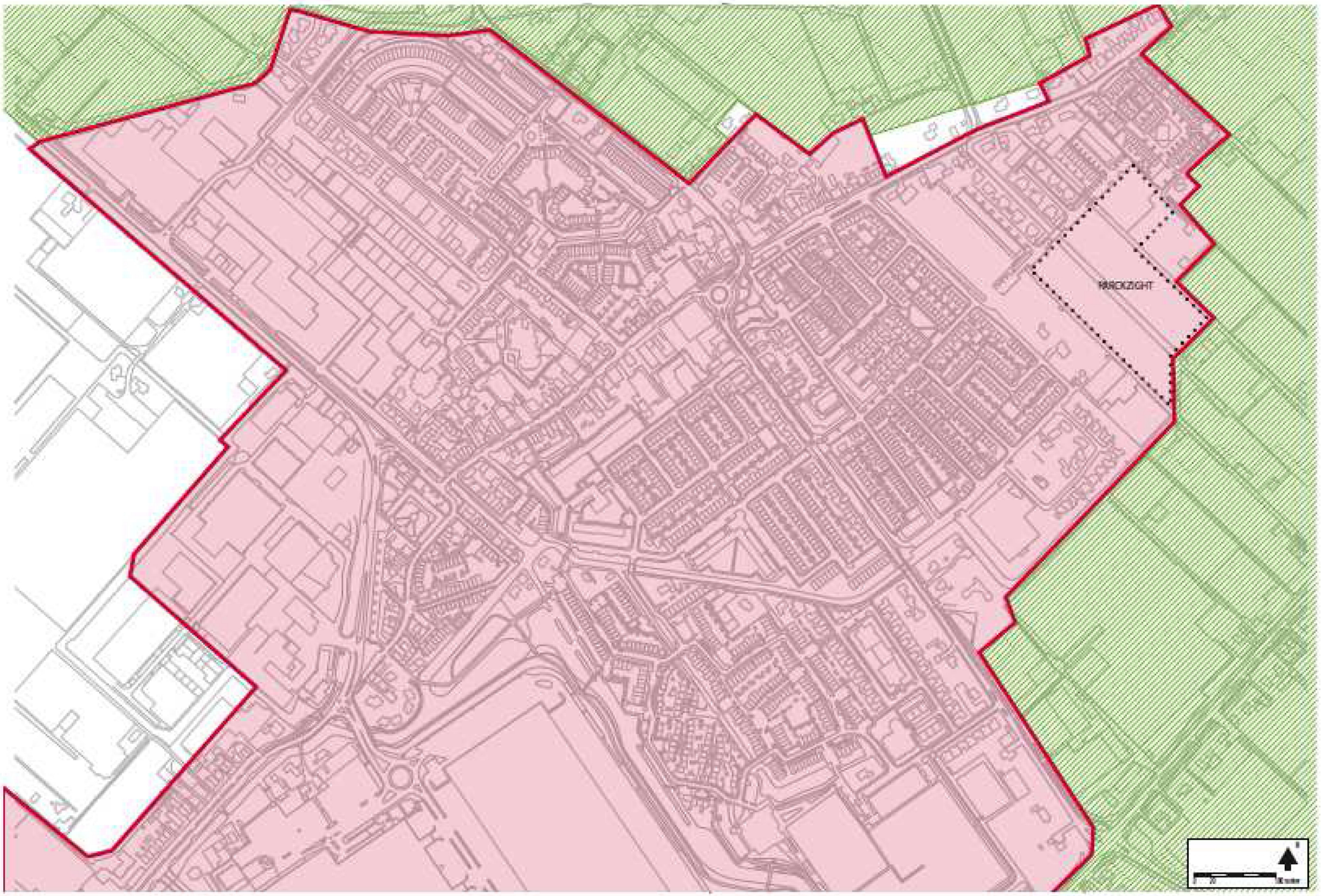

Rode contour en duurzaam glas

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Duurzaam glas toekomstbestendigheid

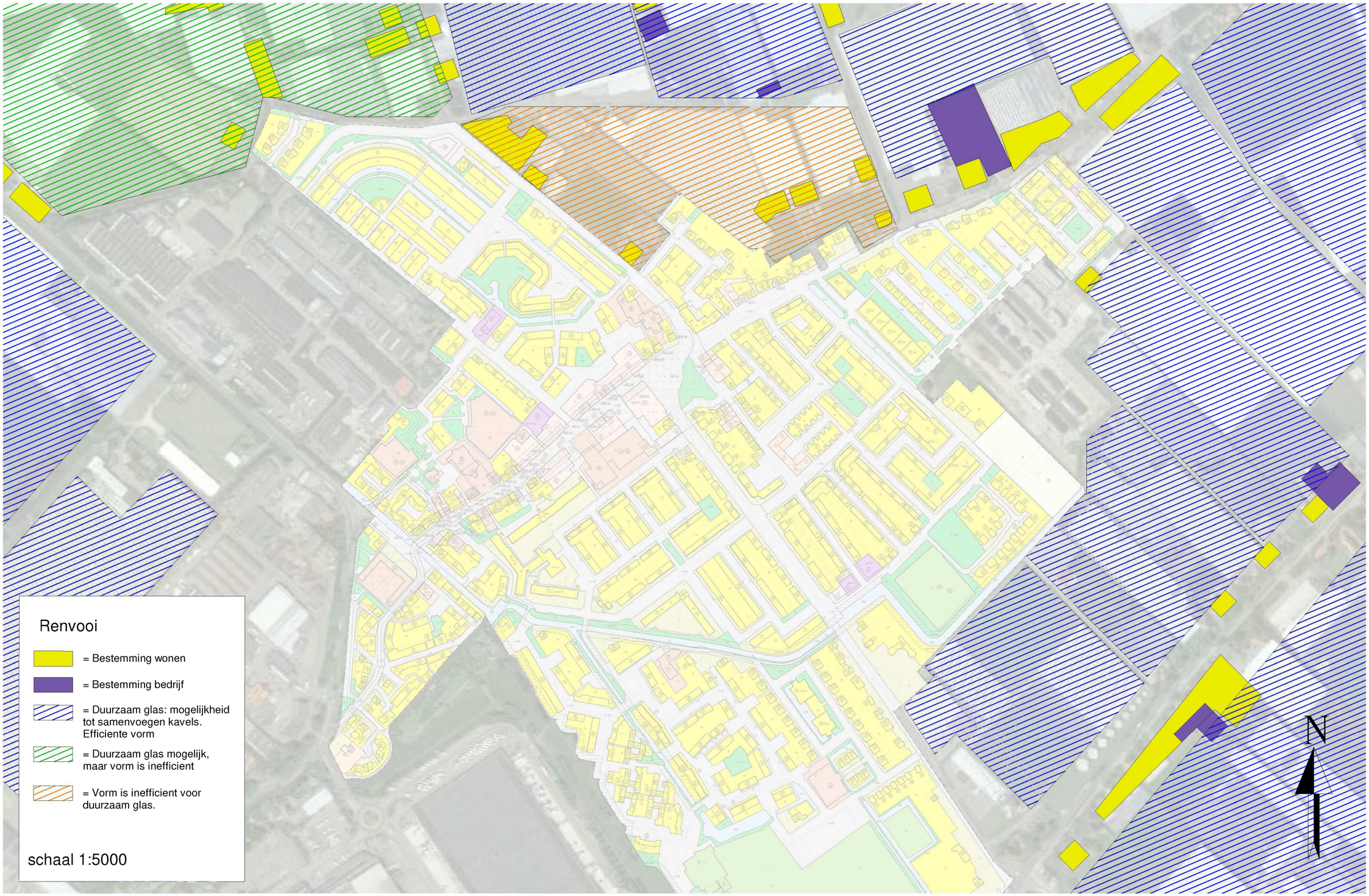

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Kansrijke gebieden voor woningbouw

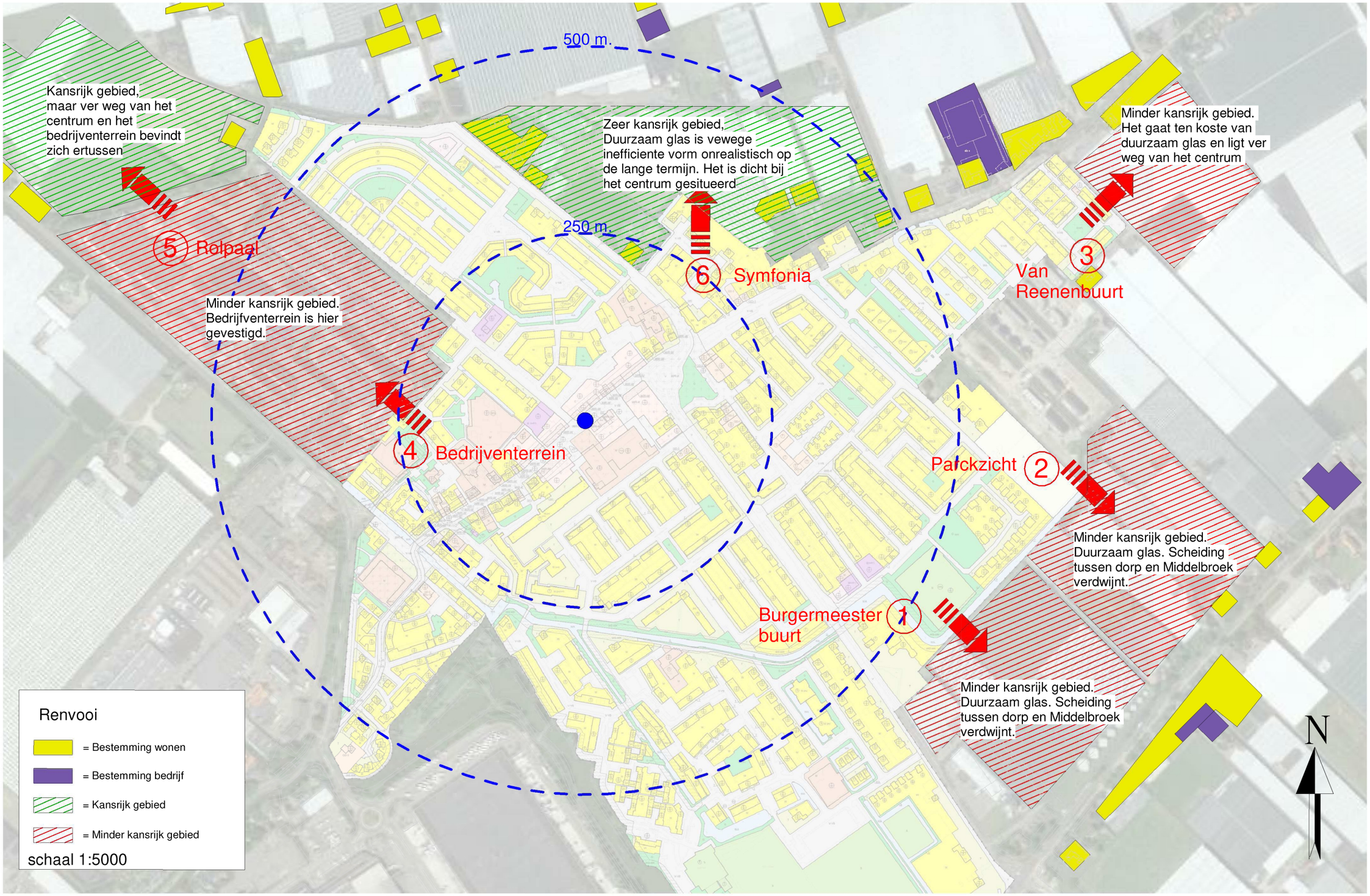

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Uitbreidingsmogelijkheden Rolpaal en Symfonia

Uitbreiding Rolpaal buurt

Uitbreiding Symfonia buurt

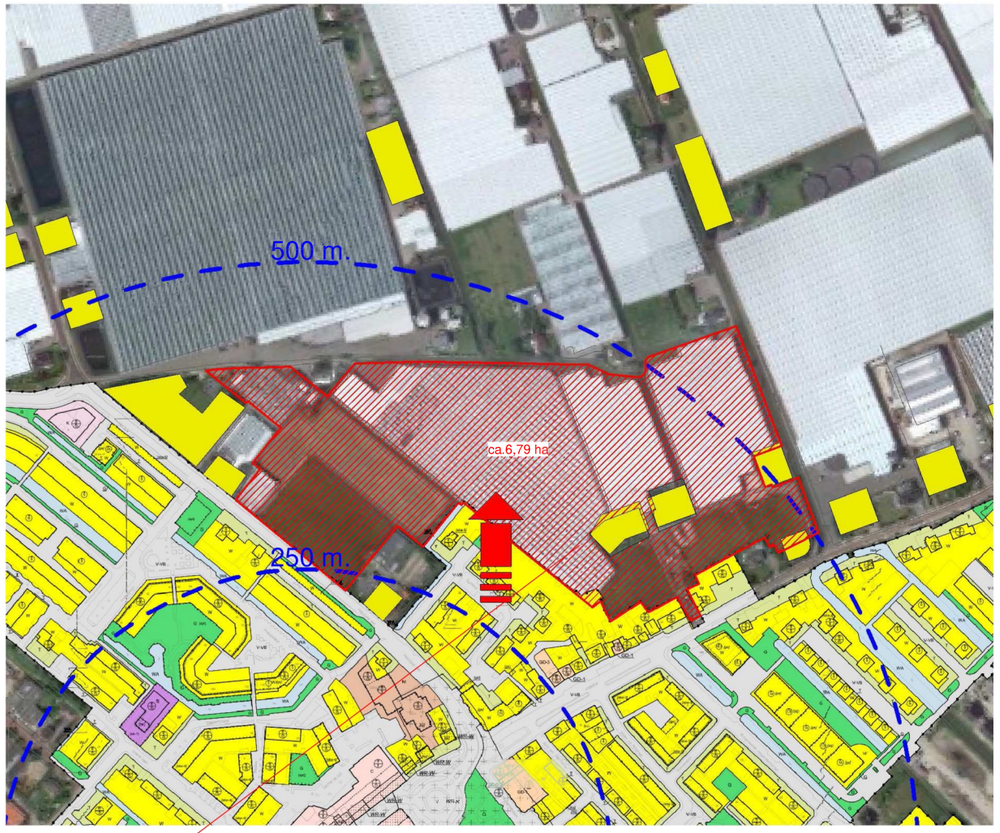

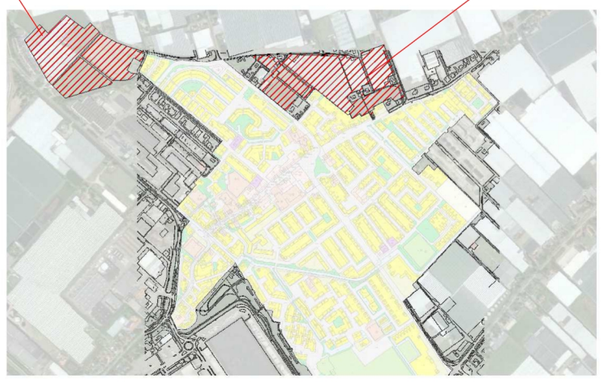

schaal 1:5000

*Bron: Ruimtelijk ontwikkelingskader Honselersdijk 2030, Harro Barend, jan 2013

Uitbreiding Symfonia buurt is meest geschikte optie voor uitbreiding woonkern Honselersdijk

schaal 1:2000

Kassen worden gesloopt

Huidige woningen kunnen blijven staan

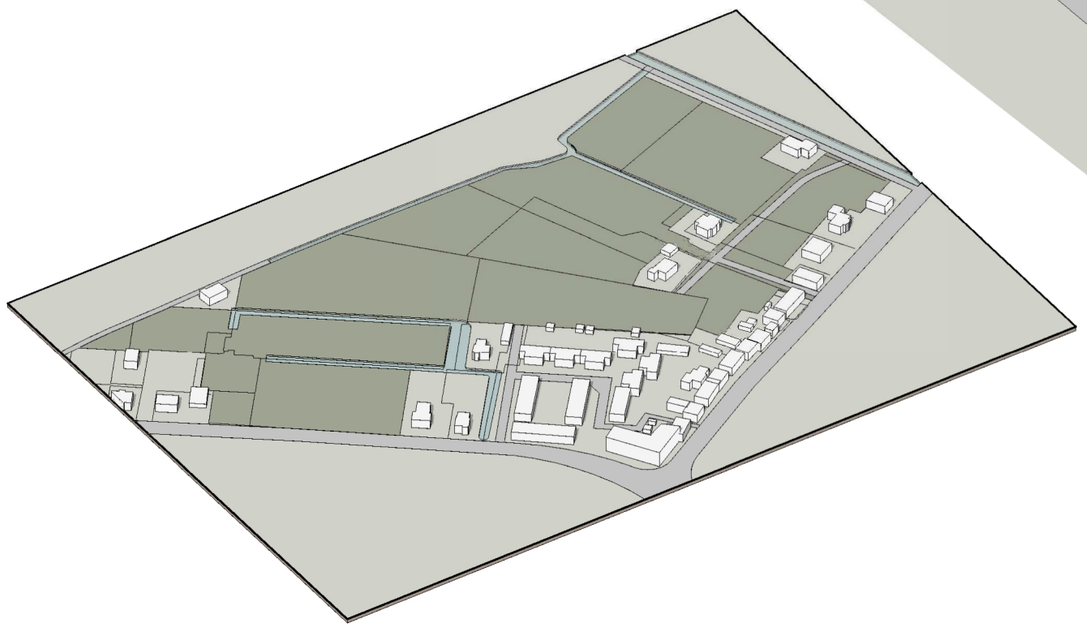

N

Onderlegger stedenbouwkundige uitwerking Symfonie buurt

Oppervlakte Symfonia in relatie tot referentieprojecten

Symfonia Honselersdijk

6,79 ha

Aantal woningen mogelijk te realiseren: 164 - 200

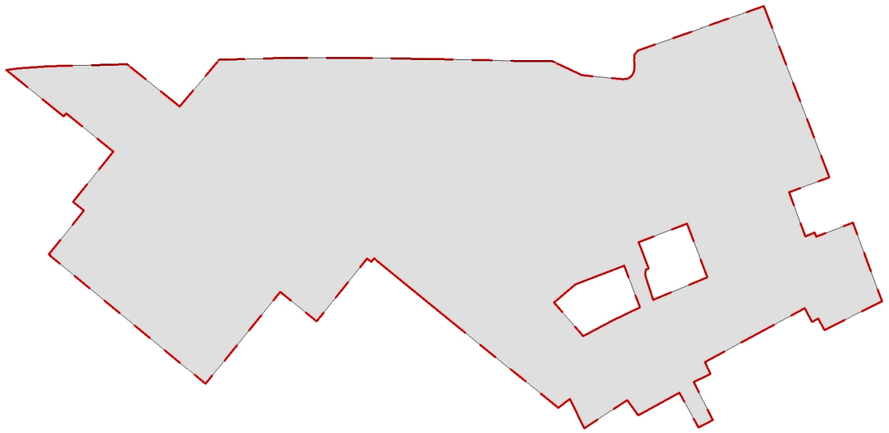

Westmade Monster

5,41 ha

Vrijstaande woningen: 11
2-onder-1-kap woningen: 32
rijwoningen: 72
appartementen: 16

totaal: 131
woningen per hectare: 24,2

Waelpark 's Gravenzande

7,45 ha

Vrijstaande woningen: 0
2-onder-1-kap woningen: 21
rijwoningen:143
appartementen: 56

totaal: 220
woningen per hectare 29,5

From: Griffie
Sent: 27 Mar 2019 14:56:55
To: Info
Cc:
Subject: graag inboeken FW: MRDH: Zienswijzeprocedure Ontwerpbegroting MRDH 2020 en Ontwerp MRDH beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen
Attachments: A. Aanbiedingsbrief start zienswijze ontwerpbegroting MRDH 2020.pdf; A.1. Ontwerpbegroting MRDH 2020.pdf; A.2 Infographic MRDH concept ontwerp begroting 2020 in een oogopslag.pdf; A.3 Kadernota MRDH begroting 2020 getekend.pdf; B Aanbiedingsbrief start zienswijze MRDH beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen.pdf; B.1 Ontwerp MRDH beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen.pdf

---

Van: Rosanne Meulenbeld [mailto:r.meulenbeld@mrdh.nl]
Verzonden: woensdag 27 maart 2019 14:52
Onderwerp: MRDH: Zienswijzeprocedure Ontwerpbegroting MRDH 2020 en Ontwerp MRDH beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen

Deze mail is verzonden aan de raadsgriffiers in afschrift aan de leden van het algemeen bestuur, de leden van de bestuurscommissies, de gemeentesecretarissen en de MRDH-coördinatoren van de 23 gemeenten.

Geachte heer, mevrouw,

Met dit bericht nodigt het dagelijks bestuur van de metropoolregio u uit om uw zienswijze kenbaar te maken inzake:

A. De Ontwerpbegroting MRDH 2020;
B. De Ontwerp MRDH beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen.

Bijgevoegd ontvangt u de aanbiedingsbrief behorende bij de Ontwerpbegroting MRDH 2020 (A.1), alsmede de ontwerpbegroting in één oogopslag (infographic) (A.2) en de Kadernota MRDH begroting 2020 (A.3). Daarnaast ontvangt u de aanbiedingsbrief behorende bij de Ontwerp beleidsnota risicomanagement en weerstand, alsmede de Ontwerp beleidsnota (B.1).

Het verzoek is om uw definitieve zienswijze uiterlijk 29 mei 2019 schriftelijk kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de MRDH. U kunt uw zienswijze richten aan Rosanne Meulenbeld, via r.meulenbeld@mrdh.nl.
De zienswijzeperiode van de Ontwerpbegroting 2020 en Ontwerp beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen loopt gelijktijdig met de zienswijzeperiode van de Strategische Agenda.

Voor eventuele vragen over de Ontwerpbegroting of de Ontwerp beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen kunt u contact opnemen met Eveline Fokkema (adviseur Financiën), via e.fokkema@mrdh.nl.

Met vriendelijke groet,

Rosanne Meulenbeld
Adviseur bestuurszaken
T: 06 202 88 536
E: r.meulenbeld@mrdh.nl

METROPOOLREGIO ROTTERDAM DEN HAAG

Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Westersingel 12 | 3014 GN | Rotterdam
Postbus 21012 | 3001 AA | Rotterdam
Meer weten? Kijk op www.mrdh.nl en volg ons via Twitter op @Metropoolregio of praat mee met #MRDH.

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam
Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@mrdh.nl
Internet: www.mrdh.nl
KvK nummer: 62288024
Bankrekeningnummer
NL96 BNGH 0285 1651 43

contactpersoon
Eveline Fokkema

ons kenmerk
57836

doorkiesnummer
088 5445 100

e-mail
e.fokkema@mrdh.nl

bijlage(n)
1. Ontwerpbegroting MRDH 2020
2. Begroting 2020 in een oogopslag
3. Kadernota MRDH begroting 2020

Retouradres: Postbus 21012 3001 AA Rotterdam

De raden van de 23 gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Datum
27 maart 2019

Onderwerp
Ontwerpbegroting MRDH 2020

Geachte heer/mevrouw,

Met plezier bieden wij u de Ontwerpbegroting 2020 aan.

Stedelijke regio's zijn steeds belangrijker voor de welvaart en het welzijn van mensen. In de Metropoolregio Rotterdam Den Haag gaat het om 2,3 miljoen inwoners. 23 gemeenten werken samen aan vernieuwing van de economie, het verbeteren van de bereikbaarheid, het versterken van stad en omgeving en het veranderen van energie. Dit vergroot de kans op een betere toekomst voor de mensen die hier wonen en werken

De verbondenheid van onze regio krijgt steeds meer gestalte. Neem Randstadrail tussen Den Haag, Zoetermeer en Rotterdam. Of de ontwikkelingen op- en langs de spoorlijn Leiden-Dordrecht, zoals de realisatie van viersporigheid bij Schiedam Centrum. Vervoer, wonen en werk krijgen daardoor de ruimte. Fieldlabs en regionale campussen betekenen een impuls voor de economie. In 2020 krijgen zij nieuwe impulsen. Verbeteren van de bereikbaarheid en betere aansluiting van verschillende vormen van vervoer: auto, openbaar vervoer, fiets en het zoeken naar innovaties in vervoer. Ook daar zet de MRDH komend jaar op in. De MRDH faciliteert de uitwerking van de Regionale Energiestrategie en zet in op versterking van werklocaties en groengebieden ten behoeve van vrijetijdseconomie en toerisme.

Kadernota MRDH begroting 2020
De kaders voor deze begroting zijn opgenomen in de Kadernota MRDH begroting 2020 (Kadernota). U treft deze aan als bijlage.

In de Kadernota wordt onder meer ingegaan op het strategische kader, de indeling van de begroting en de inwonerbijdrage.
Het strategisch kader voor de begroting 2020 wordt gevormd door de vier ambities uit de Strategische Agenda MRDH die tegelijkertijd met de begroting 2020 door het algemeen bestuur

wordt vastgesteld: vernieuwen economie, versterken stad en omgeving, verbeteren bereikbaarheid en veranderen energie. De programma's in de begroting zijn gekoppeld aan deze vier ambities. Daarbij blijven vigerende beleidsdocumenten zoals de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid en de Roadmap Next Economy onverminderd van kracht.

Bij het opstellen van de Kadernota is rekening gehouden met de "Kaderbrief begroting 2020 gemeenschappelijke regelingen" (bijlage 2 in de Kadernota). In deze brief zijn namens de colleges van negen MRDH gemeenten de financiële uitgangspunten voor de gemeenschappelijke regelingen opgenomen. De gemeenten verzoeken in hun brief om eventuele afwijkingen van hun kaderbrief op te nemen in de aanbiedingsbrief bij de begroting. Afwijking van de kaderbrief is aan de orde bij de zienswijzeperiode van de begroting. Vanwege de benodigde ambtelijke doorlooptijd en tijdige bestuurlijke behandeling (voor het zomerreces) dient de start en de sluitdatum van de zienswijzeperiode van de MRDH begroting 2020 drie weken naar voren te worden gehaald. De lengte van de zienswijzeperiode als geheel blijft natuurlijk gelijk.

Drie programma's
In de begroting 2020 zijn drie programma's opgenomen. Hierin worden de opgaven uitgewerkt die bijdragen aan de vier ambities uit de strategische agenda. Per opgave worden drie vragen beantwoord: Wat willen we bereiken?, Wat gaan we daarvoor doen? en Wat mag dat kosten?. Dat zijn de programma's Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer en het programma Economisch Vestigingsklimaat. De eerste twee programma's bevatten de wettelijke taken op het gebied van verkeer en vervoer en vormen samen de Vervoersautoriteit. De opgaven binnen deze programma's worden hoofdzakelijk bekostigd uit de BDU middelen (rijksbijdrage Brede Doeluitkering verkeer en vervoer). Het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit (IPVa, bijlage 2) maakt deel uit van het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer en geeft inzicht in de bijdrage vanuit de middelen van de Vervoersautoriteit aan het realiseren van infrastructurele projecten.

Voor de opgaven voor het versterken van het Economisch Vestigingsklimaat betalen de 23 aan de MRDH deelnemende gemeenten een bijdrage van € 2,68 per inwoner. Een groot deel van deze middelen wordt beschikbaar gesteld aan de 23 gemeenten voor projecten die tot doel hebben bij te dragen aan de realisering van de ambities uit het programma Economisch Vestigingsklimaat.

Ontwikkeling BDU saldo
Zoals eerder in de Begroting 2019 is gemeld zal de MRDH de komende jaren tijdelijk te maken krijgen met een tekort (overbesteding) op de BDU-middelen. Overbesteding houdt in dat het saldo van beschikbare middelen en bestedingen in enig jaar negatief is. Vanwege de afronding van een aantal grote infrastructurele projecten in de periode 2020-2021 (o.m. Rotterdamsebaan, Hoekse Lijn) is er gedurende twee jaar sprake van overbesteding op de BDU-middelen. De ontwikkeling van het BDU-saldo kan als volgt worden weergegeven:

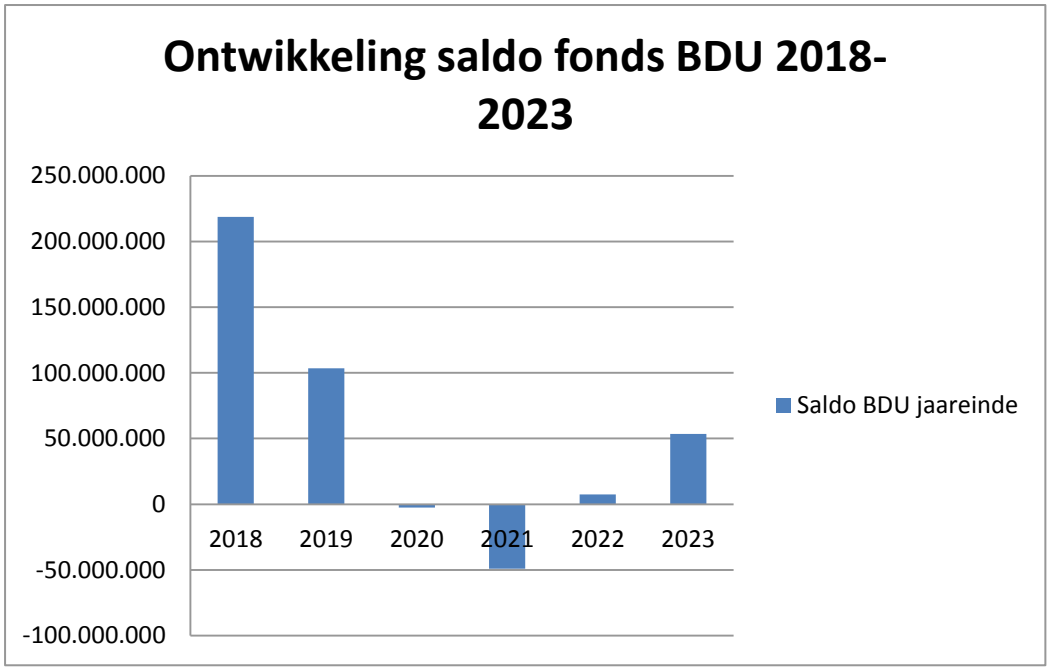

Vanaf 2022 is er weer sprake van een overschot. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke kaders dat er gedurende maximaal drie kalenderjaren sprake mag zijn van overbesteding.

Investeringsruimte onder druk
Als gevolg van kortingen op de BDU door voorgaande kabinetten en stijgende kosten van beheer, onderhoud en vervanging van metro, lightrail en tram staat de investeringsruimte van de MRDH onder druk. Ingezet wordt op afspraken met het kabinet om deze problematiek aan te pakken samen met de Vervoerregio Amsterdam.

De omvang van de financiële opgave voor de MRDH wordt in 2019 geconcretiseerd aan de hand van de actuele afspraken met de OV-concessiehouders, het recent geactualiseerde Uitvoeringsprogramma UAB, het MIRT Gebiedsprogramma MoVe (verkenningen, gebiedsuitwerkingen, Werkplaats Metropolitaan OV en de Korte Termijn Aanpak). Aan de hand daarvan zal de omvang van het te verwachten tekort in de komende tien jaar kunnen worden vastgesteld.

Indien de afspraken met het kabinet onvoldoende soelaas bieden en behoud van investerend vermogen van de MRDH gewenst wordt, dient efficiëntere besteding van de bestaande middelen te worden uitgewerkt, zo mogelijk vertaald in nieuw beleid en uitvoeringsmaatregelen.

Begroting in een oogopslag
Bij deze Ontwerpbegroting 2020 treft u dit jaar voor het eerst ook een ‘begroting in een oogopslag’ aan. In de MRDH gaat veel geld om. Voor 2020 gaat het om zo’n 724 miljoen euro aan inkomsten en uitgaven. Hoe komt de MRDH aan dat geld? En waar wordt het allemaal voor gebruikt? Een korte samenvatting treft u aan in de ‘begroting in een oogopslag’.

Zienswijze
Het verzoek is om uw concept zienswijze op de Ontwerpbegroting MRDH 2020 uiterlijk 22 mei 2019 schriftelijk kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de MRDH. De definitieve

zienswijze dient dan 29 mei 2019 binnen te zijn. De MRDH is gehouden aan vaste termijnen voor het bij de toezichthouder aanleveren van de begroting, dus er is helaas geen mogelijkheid om dit proces verder uit te stellen.

Vervolgtraject
Op 1 juli 2019 wordt deze begroting samen met de zienswijzen van de gemeenten en de adviezen van de adviescommissies besproken in het dagelijks bestuur. Op 12 juli 2019 vindt behandeling in het algemeen bestuur plaats.

Het dagelijks bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag,

Ahmed Aboutaleb

Pauline Krikke

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Ontwerp begroting 2020
en meerjarenbeeld 2021-2023

Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Samen aan het werk!

Inhoud

Inleiding 5
Hoofdstuk 1 Samenhang en opbouw begroting MRDH 7
Hoofdstuk 2 Programma's 12
2.1 Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer 13
2.1.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? 15
2.1.1.1 Doelstelling: Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen 15
2.1.1.2 Doelstelling: Verbetering kwaliteit en efficiency OV 16
2.1.1.3 Doelstelling: Betrouwbaar op weg 17
2.1.1.4 Doelstelling: Versnellen van innovatie in mobiliteit 17
2.1.1.5 Doelstelling: Verhogen verkeersveiligheid 18
2.1.1.6 Doelstelling: Minder CO2-uitstoot bij verkeer 18
2.1.2 Wat gaat het kosten? 19
2.2 Programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer 21
2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? 22
2.2.1.1 Doelstelling: Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen 22
2.2.1.2 Doelstelling: Betrouwbaar op weg 22
2.2.1.3 Doelstelling: Versnellen van innovatie in mobiliteit 23
2.2.1.4 Doelstelling: Verhogen verkeersveiligheid 23
2.2.2 Wat gaat het kosten? 23
2.3 Programma Economisch Vestigingsklimaat 25
2.3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? 25
2.3.1.1 Doelstelling: Stimuleren van innovatie en economische groei 25
2.3.1.2 Doelstelling: Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt 26
2.3.1.3 Doelstelling: Versterken van digitale verbindingen 26
2.3.1.4. Doelstelling: Ruimte om te werken 26
2.3.1.5 Doelstelling: Stimuleren van groen en recreatie als vestigingsfactor 27
2.3.1.6 Doelstelling: Samen voortvarend werken aan woningbouw, bereikbaarheid en werklocaties 27
2.3.1.7 Doelstelling: Meer regionale samenwerking bij de energietransitie 28
2.3.2 Wat gaat het kosten? 28
Hoofdstuk 3 Algemene dekkingsmiddelen, overhead en vennootschapsbelasting 31

3.1 Algemene dekkingsmiddelen 31
3.2 Overhead. 31
3.3 Vennootschapsbelasting 33
Hoofdstuk 4 Paragrafen 35
4.1 Financiering 35
4.2 Verbonden partijen 38
4.3 Weerstandsvermogen en risico's 41
4.4 Onderhoud kapitaalgoederen 45
4.5 Bedrijfsvoering 47
Hoofdstuk 5 Financiële begroting 51
5.1 Overzicht baten en lasten 51
5.2 Overzicht incidentele baten en lasten 52
5.3 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting 53
Hoofdstuk 6 Staat van reserves en fondsen 2018-2023 56
Hoofdstuk 7 Inwonerbijdragen per gemeente 58
Hoofdstuk 8 Besluit 59
Bijlage 1 Indicatoren 60
Bijlage 2 Investeringsprogramma Vervoersautoriteit 2020 61

Inleiding

Stedelijke regio's zijn steeds belangrijker voor de welvaart en het welzijn van mensen. In de Metropoolregio Rotterdam Den Haag gaat het om 2,3 miljoen inwoners. Overheden, kennisinstellingen en bedrijven in de regio werken samen aan vernieuwing van de economie, het verbeteren van de bereikbaarheid, het versterken van stad en omgeving en het veranderen van energie. Dit vergroot de kans op een betere toekomst voor de mensen die hier wonen en werken. Dat is de motivatie van 23 gemeenten die sinds 2015 samenwerken in de metropoolregio. Ook globalisering, digitalisering en de noodzaak alternatieve energiebronnen te ontwikkelen vragen om een gezamenlijke aanpak. Het zijn opgaven die geen gemeente zelfstandig oplost. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is een vrijwillige gemeenschappelijke regeling van, voor en door 23 gemeenten en heeft als verlengd lokaal bestuur de status van vervoerregio vanuit de Rijksoverheid gekregen. Daarmee heeft de MRDH wettelijke taken op het gebied van verkeer en vervoer.

De verbondenheid van onze regio krijgt steeds meer gestalte. Neem RandstadRail tussen Den Haag, Zoetermeer en Rotterdam. Of de ontwikkelingen op- en langs de spoorlijn Leiden-Dordrecht, zoals de realisatie van viersporigheid bij Schiedam Centrum. Vervoer, wonen en werk krijgen daardoor de ruimte. Fieldlabs en regionale campussen betekenen een impuls voor de economie. En koppeling van warmtenetten, werklocaties en groengebieden bieden nieuwe kansen. Om ambities te realiseren is geld nodig. De MRDH ontvangt hiervoor middelen van het Rijk en de 23 gemeenten. De voorliggende begroting benoemt hoe deze middelen worden ingezet. Daarnaast is een overzicht toegevoegd dat in één oogopslag inzicht geeft in de opbouw van de begroting.

Werkplan
Op grond van de gemeenschappelijke regeling dient het algemeen bestuur jaarlijks een Werkplan vast te stellen op basis van de strategische agenda. Het algemeen bestuur heeft op 9 december 2015 besloten om het strategisch deel van het Werkplan met ingang van 2017 te koppelen aan de doorlooptijd van de strategische agenda van de MRDH en daarmee niet meer jaarlijks uit te brengen. De concrete activiteiten worden met ingang van 2017 jaarlijks geïntegreerd in de Begroting MRDH. De voortgang van de activiteiten wordt via de Jaarrekening en de Bestuursrapportages gemeld. De Begroting MRDH 2020 vervult zo ook de functie van Werkplan.

Kadernota MRDH begroting 2020
Op 8 maart 2019 heeft het algemeen bestuur de Kadernota MRDH begroting 2020 vastgesteld. Deze Kadernota heeft als uitgangspunt gediend voor het opstellen van deze begroting. In deze kadernota wordt onder meer ingegaan op het strategisch kader, de indeling van de begroting en de inwonerbijdrage. De inwonerbijdrage voor het versterken van het Economisch Vestigingsklimaat bedraagt voor de begroting 2020 € 2,68. De Begroting 2020 gebruikt de vier ambities uit de Strategische Agenda als strategisch kader. Dat zijn de ambities *Vernieuwen Economie*, *Versterken Stad en Omgeving*, *Verbeteren Bereikbaarheid* en *Veranderen Energie*.
In de begroting 2020 zijn drie programma's opgenomen waarin de doelstellingen binnen de vier ambities zijn uitgewerkt door het beantwoorden van drie vragen: *Wat willen we bereiken?, Wat gaan we daarvoor doen?* en *Wat mag dat kosten?*. Dat zijn de programma's Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer en het programma Economisch Vestigingsklimaat. De eerste twee programma's bevatten de wettelijke taken op het gebied van verkeer en vervoer.

Leeswijzer

Conform de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording[1] (BBV) bestaat de MRDH begroting uit een beleidsbegroting en een financiële begroting. De beleidsbegroting beslaat de hoofdstukken 2 tot en met 4, met hoofdstuk 1 als introductie van de integrale ambitie van de MRDH in relatie tot de Strategische Agenda en daaraan gekoppeld een overzicht van de integrale begroting.
Hoofdstuk 5 bevat de verdere uitwerking van de financiële begroting en geeft een financiële samenvatting van de baten en lasten vanuit de programma's, de algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien.

Hoofdstuk 2 bevat als onderdeel van de beleidsbegroting (het programmaplan) de te realiseren programma's Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer en Economisch Vestigingsklimaat. In de programma's wordt steeds antwoord gegeven op drie vragen: 1. Wat willen we bereiken?, 2. Wat gaan we daarvoor doen? en 3. Wat gaat het kosten? – waarbij we onderscheid maken tussen programmalasten en apparaatslasten.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de overige onderdelen van het programmaplan: het overzicht algemene dekkingsmiddelen, het overzicht van de kosten van overhead en de vennootschapsbelasting.

Hoofdstuk 4 bevat het laatste onderdeel van de beleidsbegroting, de paragrafen. Achtereenvolgens wordt ingegaan op financiering, verbonden partijen, weerstandsvermogen en risico's, onderhoud kapitaalgoederen en bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 5, de financiële begroting, bestaat uit drie onderwerpen: in (1) het overzicht van baten en lasten worden per programma en per taakveld de baten en lasten verantwoord. Op basis van (2) het overzicht incidentele baten en lasten kan worden beoordeeld of de begroting materieel in evenwicht is. In (3) de uiteenzetting van de financiële positie zijn de geprognosticeerde begin- en eindbalans opgenomen en wordt ingegaan op het EMU saldo.

Hoofdstuk 6 bevat de staat van reserves en fondsen 2018-2023.

Hoofdstuk 7 bevat een overzicht van de inwonerbijdrage per gemeente.

In de bijlagen zijn achtereenvolgens de indicatoren en het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit (IPVa) opgenomen.

[1] De Gemeentewet en de Provinciewet schrijven voor dat elke gemeente en elke provincie jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken opstellen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor. Op basis van de wet geldt het BBV ook voor gemeenschappelijke regelingen zoals de MRDH.

Hoofdstuk 1 Samenhang en opbouw begroting MRDH

De metropoolregio Rotterdam Den Haag heeft zich in het verleden bewezen. De havenindustrie, de glastuinbouw, hightech-, cybersecurity en Den Haag als het bestuurlijk en internationaal juridisch centrum zijn belangrijke pijlers onder de economie. Mede dankzij de 1,2 miljoen banen is de regio goed voor een bruto regionaal product van 103 miljard euro per jaar. En de historische steden en dorpen, het groen en de nabijheid van zee en strand maken de metropoolregio tot een bijzondere plek om te leven. Toch blijft de groei en welvaart in de metropoolregio Rotterdam Den Haag achter bij andere stedelijke regio's in Nederland en Europa. Het bruto regionaal product en werkgelegenheid krompen tijdens de afgelopen recessie sterker dan elders, en de werkloosheid is bovengemiddeld. Samenwerking kan de agglomeratiekracht – en hiermee de economische kracht en aantrekkelijkheid van de regio – versterken. Dit wordt onder meer onderbouwd door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Hoe pakken we het aan?
De samenwerking in de Metropoolregio is nog jong, maar na vier jaar is het fundament stevig gelegd. Medio 2019 stelt de MRDH de gezamenlijke strategische agenda vast. Daarin wordt ingezet op:

Vernieuwen Economie - digitalisering, verduurzaming van energieopwekking en efficiënt gebruik van productiesystemen, vervoerketens en dienstverlening hebben grote impact op de economie. Benutten we deze ontwikkeling voor de mainport, de greenport, het high tech cluster en de security delta dan creëren we nieuwe economische kansen en werkgelegenheid op alle beroepsniveaus. Deze nieuwe banen vragen talent met nieuwe skills. De MRDH zet zich in om deze economische vernieuwing samen met partners zoals onderwijs- en kennisinstellingen en InnovationQuarter richting te geven en te versnellen.

Versterken Stad en Omgeving - de metropoolregio groeit tot 2030 met 400.000 inwoners. Dat zet druk op de ruimte. Verdichting, menging van functies (wonen, werken, winkelen) en het optimaal benutten van OV zijn sleutels voor succesvol beleid. Door dit slimme ruimtegebruik worden onze dorpen en steden sterker én houden we het groen groen. Grote delen van de regio, zoals Voorne-Putten en Midden-Delfland zijn groen. Ons groen, daar zijn we zuinig op. Groengebieden zijn van belang voor recreatie van alle inwoners van de metropool en bovendien een belangrijke vestigingsfactor. Het gaat erom te komen tot een regio met goed bereikbare woon- en leefomgeving, goede werklocaties, nabij toegankelijk groen met ruimte voor sport, cultuur en vrije tijd.

Verbeteren Bereikbaarheid - met de auto zijn de economische toplocaties in 45 minuten bereikbaar. Voor de fiets en het OV ligt dat anders. Als beiden in samenhang worden ontwikkeld, zijn wonen en werk beter met elkaar verbonden. Het verbeteren van bereikbaarheid gaat niet altijd over nieuwe infrastructuur. Versnellen van bestaand vervoer en kwaliteitsverbetering dragen ook sterk bij aan een beter bereikbare metropoolregio.

Veranderen Energie - de energietransitie wordt met de dag urgenter. Daarom werkt de regio mee aan de energietransitie. Energie die hier wordt opgewekt, opgeslagen, getransporteerd en gebruikt. De Rotterdamse haven speelt een sleutelrol in de energievoorziening van Noordwest-

Europa als importhaven en productieplaats. De Greenport heeft klimaatneutrale tuinbouw als doelstelling. Samen met ruim een miljoen woningen die op termijn van aardgas af moeten is dit dé regio voor het in de praktijk brengen van de circulaire economie, hergebruik van grondstoffen en het duurzaam benutten van natuurlijke hulpbronnen. De ambitie met het terugdringen van CO2 is stevig maar noodzakelijk. In 2025 moet de CO2 uitstoot van het verkeer 30% lager zijn dan nu. Zo voeren de vervoerders bijvoorbeeld stapsgewijs emissieloos busvervoer in.

Wat is onze rol?
De MRDH is verlengd lokaal bestuur. De 23 gemeenten zitten aan het stuur. In het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur hebben voornamelijk burgemeesters van de 23 gemeenten zitting. In de twee bestuurscommissies voor verkeer en vervoer en voor economisch vestigingsklimaat zijn de vakwethouders van de 23 gemeenten vertegenwoordigd. Tot slot zijn er twee adviescommissies voor verkeer en vervoer en voor economisch vestigingsklimaat en een rekeningcommissie. In deze commissies hebben raadsleden van de 23 gemeenten zitting.

De MRDH-samenwerking wordt ondersteund door een regiobureau dat samen met ambtenaren van de 23 gemeenten aan de verwezenlijking van de ambities uit de strategische agenda werkt. De 23 gemeenten zetten hun kennis en hun bestuurlijke kracht gezamenlijk voor de metropoolregio in. Daarbij wordt intensief samengewerkt met bedrijven, vervoerders en kennisinstellingen, omliggende regio's als Drechtsteden en Holland-Rijnland en met de provincie Zuid-Holland, het Rijk en Europa. De Economic Board Zuid-Holland (EBZ), hét triple helix orgaan van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen en InnovationQuarter, de regionale ontwikkelingsmaatschappij zijn hierin belangrijke partners.

Vanuit de taken en bevoegdheden op gebied van verkeer en vervoer en economisch vestigingsklimaat werkt de MRDH samen met al haar partners aan de gezamenlijke ambities uit de strategische agenda. De rol die de MRDH speelt, verschilt per ambitie: op het gebied van het verbeteren van bereikbaarheid is de MRDH vaak in de lead, via de vaststelling van beleidskaders, daarop aansluitende subsidieregels en concessieverlening in het openbaar vervoer. De MRDH heeft hier wettelijk toegekende taken en een eigenstandige positie. In het vernieuwen van de economie is de MRDH samen met partners bij gemeenten, kennisinstellingen, bedrijven en organisaties als InnovationQuarter de ontwikkelaar en initiator van economische vernieuwing. Ook biedt de MRDH een platform voor afstemming op gebied van werklocaties en andere ruimtelijk-economische vraagstukken. Voor het veranderen van energie en het versterken van stad en omgeving zijn vaak andere partijen als eerste aan zet. De MRDH biedt hier haar kennis en expertise op gebied van verkeer en vervoer en economische ontwikkeling, en vervult op verzoek van gemeenten de rol van overleg- en afstemplatform.

In hoofdstuk 2 worden per programma de opgaven verder uitgewerkt die bijdragen aan de vier ambities uit de strategische agenda.

1.3 Financiën

De financiële structuur
De opgaven van de programma's Exploitatie en Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer (Vervoersautoriteit) worden grotendeels bekostigd uit de reguliere Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU). Daarnaast zijn er nog specifieke rijksbijdragen, zoals gelden voor de Korte Termijn Aanpak en het Actieprogramma Regionaal OV die beiden zijn toegevoegd aan de BDU.

Als gevolg van kortingen op de BDU door voorgaande kabinetten en stijgende kosten van beheer, onderhoud en vervanging van metro, lightrail en tram staat de investeringsruimte van de MRDH onder druk. Samen met de Vervoerregio Amsterdam wordt ingezet op afspraken met het kabinet om deze problematiek aan te pakken.

De omvang van de financiële opgave voor de MRDH wordt in 2019 geconcretiseerd aan de hand van de actuele afspraken met de OV-concessiehouders, het recent geactualiseerde Uitvoeringsprogramma UAB en het MIRT Gebiedsprogramma MoVe (verkenningen, gebiedsuitwerkingen, Werkplaats Metropolitaan OV en de Korte Termijn Aanpak). Aan de hand daarvan zal de omvang van het te verwachten tekort in de komende tien jaar kunnen worden vastgesteld.

Indien de afspraken met het kabinet onvoldoende soelaas bieden en behoud van investerend vermogen van de MRDH gewenst wordt, dient efficiëntere besteding van de bestaande middelen te worden uitgewerkt, zo mogelijk vertaald in nieuw beleid en uitvoeringsmaatregelen.

Overbesteding
Net als in de begroting 2019 hanteert de MRDH het uitgangspunt dat een tekort op de BDU-middelen is toegestaan onder de voorwaarde dat over een periode van vier jaar het saldo van beschikbare middelen en bestedingen positief is. Dit sluit aan bij de uitgangspunten voor structureel begrotingsevenwicht die de provincie Zuid-Holland als toezichthouder hiervoor hanteert. De wettelijke termijn van overbesteding is daarmee bepaald op een maximale periode van drie achtereenvolgende kalenderjaren. Een tekort in 2020 moet dus uiterlijk in 2023 zijn aangezuiverd.

Het meerjarenbeeld van de BDU-middelen voldoet aan de wettelijke kaders:

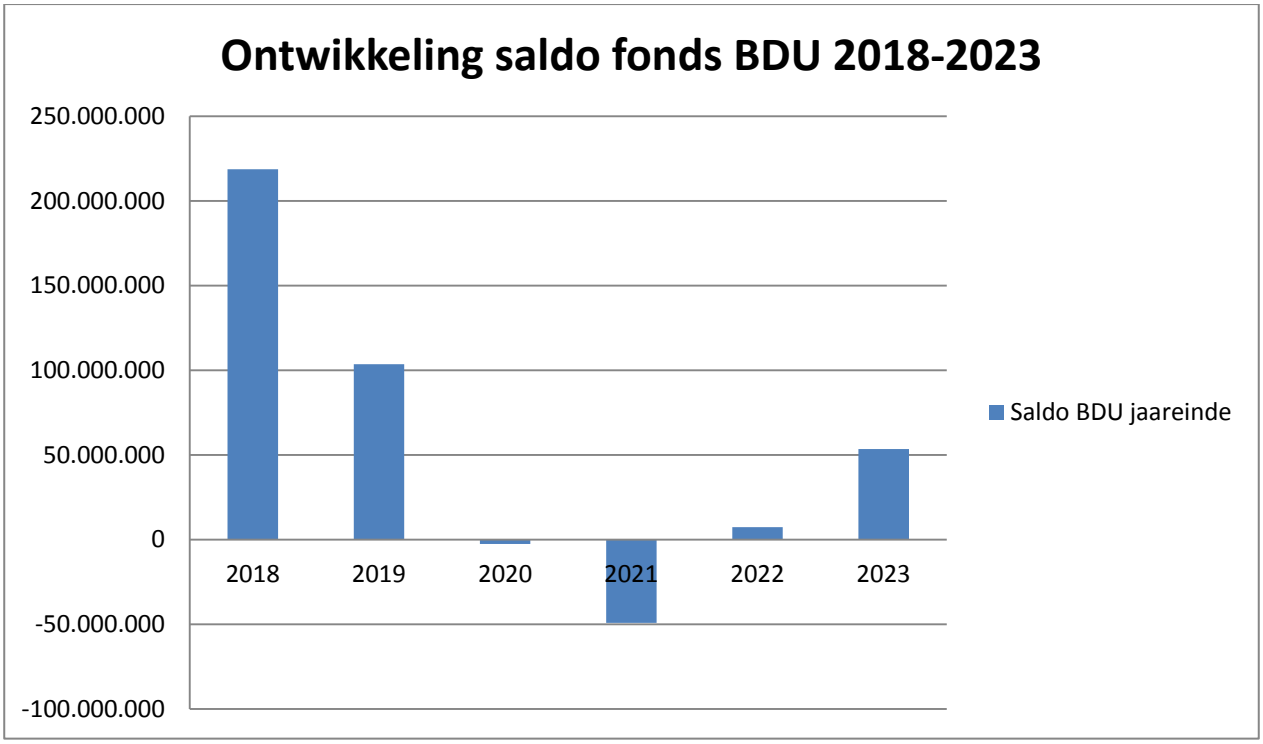

Hieruit blijkt dat er in de jaren 2020 en 2021 sprake is van een tekort. Vanaf 2022 is er weer sprake van een overschot en hiermee wordt voldaan aan de hiervoor genoemde wettelijke kaders voor overbesteding. Voor de gespecificeerde meerjarenraming wordt verwezen naar de staat van reserves en fondsen (hoofdstuk 6).

Het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit (IPVa, bijlage 2) maakt deel uit van het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer en geeft inzicht in de bijdrage vanuit de middelen van de Vervoersautoriteit aan het realiseren van infrastructurele projecten.

Daarnaast zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd bij het opstellen van de begrotingen voor de programma's van de Vervoersautoriteit:

- Voor kleine projecten wordt in 2020 een subsidieplafond van € 30 miljoen ingesteld. De concrete invulling van het programma kleine projecten wordt in het voorjaar van 2019 in samenspraak met de gemeenten uitgewerkt, gericht op vaststelling in de bestuurscommissie Vervoersautoriteit in december 2019.
- de BDU-bijdrage van het Rijk wordt opgenomen volgens het voorcalculatorische prijspeil 2019.

De opgaven van het programma Economisch Vestigingsklimaat worden bekostigd uit een door de MRDH-deelnemende gemeenten te betalen jaarlijkse bijdrage per inwoner. Deze inwonerbijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van kaderstelling vanuit de gemeenten. Voor het begrotingsjaar 2020 bedraagt de inwonerbijdrage € 2,68 per inwoner. Een groot deel van deze bijdrage wordt ingezet voor cofinanciering aan gemeentelijke projecten. De bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat heeft op grond van de Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat MRDH 2015 de bevoegdheid om (binnen de begroting) financiële middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten voor projecten die tot doel hebben bij te dragen aan de realisering van de ambities uit het programma Economisch Vestigingsklimaat.

Met ingang van begrotingsjaar 2018 worden binnen de programma's conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording alleen de kosten van het directe personeel verantwoord. De overige apparaatslasten vallen onder de categorie 'overhead' en deze kosten worden apart, buiten de programma's om, verantwoord. Het niet meer toerekenen van de overhead aan de programma's betekent niet dat de financiële dekking verandert. Het betreft alleen een andere manier van presenteren. De verdeelsleutel voor de overhead wijzigt niet ten opzichte van de Begroting 2019. Voor de verdeling van de salariskosten van de medewerkers van de stafbureaus en de overige bedrijfsvoeringskosten wordt dezelfde verdeelsleutel gehanteerd als in de Begroting 2019 en deze bedraagt 20% inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat en 80% BDU. De doorbelasting van de centrale directiefunctie blijft bepaald op 50% inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat / 50% BDU.

De Begroting 2020 kent een omvang (lasten) van € 718 miljoen. Ter vergelijking is de geraamde realisatie over 2018 en een actuele raming over 2019 opgenomen (bestaande uit de vastgestelde begroting 2019 en de tot nu toe bekende wijzigingen, die bij de eerste bestuursrapportage 2019 ter besluitvorming zullen worden voorgelegd). Hierna volgt de totaalbegroting en de uitsplitsing over de programma's.

Programmabegroting 2020 (euro's)	Voorlopige Jaarrekening 2018	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten per programma						
1. Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	403.981.740	423.402.148	422.554.578	404.922.709	397.343.840	395.219.905
2. Infrastructuur verkeer en openbaar Vervoer	185.385.949	333.969.393	284.006.738	158.931.028	64.375.160	75.697.366
3. Economisch Vestigingsklimaat	4.141.953	4.831.100	4.964.600	4.964.600	4.964.600	4.964.600
Overhead	5.729.871	6.316.800	6.541.500	6.541.500	6.541.500	6.541.500
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal	**599.239.513**	**768.519.441**	**718.067.416**	**575.359.838**	**473.225.100**	**482.423.371**
Baten per programma						
1. Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	411.094.994	431.035.881	428.704.176	407.413.766	397.343.840	395.219.905
2. Infrastructuur verkeer en openbaar Vervoer	185.385.949	333.969.393	284.006.738	158.931.028	64.375.160	75.697.366
3. Economisch Vestigingsklimaat	4.964.575	4.831.100	4.964.600	4.964.600	4.964.600	4.964.600
Overhead	5.729.871	5.834.000	6.541.500	6.541.500	6.541.500	6.541.500
Totaal	**607.175.389**	**775.670.373**	**724.217.014**	**577.850.894**	**473.225.100**	**482.423.371**
Resultaat voor reservemutaties	7.935.876	7.150.932	6.149.598	2.491.057	0	0
Bestemming resultaat jaarrekening 2017	482.800	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	482.800	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	-8.418.676	-7.633.732	-6.149.598	-2.491.057	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De fluctuaties in de meerjarenramingen worden toegelicht in de genoemde programma's.

Hoofdstuk 2 Programma’s

Economie en bereikbaarheid: pijlers onder de samenwerking
De samenwerking in de metropoolregio heeft twee duidelijke pijlers: economisch vestigingsklimaat en bereikbaarheid. Het economisch vestigingsklimaat verandert. Door invloeden van binnenuit en van buitenaf. Door te investeren pak je de regie op economische vernieuwing.
Wat betreft het stimuleren van bereikbaarheid heeft de MRDH een unieke positie: die van vervoersautoriteit. Het ontwikkelen en instandhouden van het OV en het doen van investeringen in de infrastructuur: de MRDH gaat erover. De investeringen in bereikbaarheid van de regio bepalen de 23 gemeenten gezamenlijk. Hierin maakt de MRDH keuzes: in de stedelijke gebieden zal de groei van mobiliteit zo veel mogelijk worden opgevangen door investeringen in hoogwaardige OV- en fietsverbindingen. Zo benutten we de schaarse ruimte in onze groeiende steden zo efficiënt mogelijk en houden we onze buurten en binnensteden aantrekkelijk voor iedereen. In de omliggende gemeenten en minder dichtbevolkte delen van de regio blijven wij inzetten op een schone, veilige en betrouwbare autobereikbaarheid met nieuwe impulsen voor de fiets, mede omdat een fijnmazig OV-netwerk daar geen goede oplossing is.

Vier ambities
De lat ligt hoog. Stappen zetten om concreet resultaat te boeken. Daar gaat het nu om.
Van beleid uitdenken naar dingen doen. Aan het werk! De basis daarvoor is de Strategische Agenda MRDH 2018-2021, uitmondend in vier ambities: Vernieuwen Economie, Versterken Stad en Omgeving, Verbeteren Bereikbaarheid en Veranderen Energie. Deze ambities hebben ieder hun een eigen dynamiek, maar zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden met het doel van de samenwerking in de metropoolregio Rotterdam Den Haag: meer welvaart en welzijn voor alle mensen die hier wonen en werken.

De doelen en opgaven die bijdragen aan de vier ambities uit de Strategische agenda worden uitgewerkt in programma’s. De MRDH-begroting bevat hiervoor drie programma’s. Dat zijn de programma’s Exploitatie verkeer en openbaar vervoer, Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer en Economisch Vestigingsklimaat. In deze programma’s wordt aan de hand van de doelen en opgaven steeds antwoord gegeven op drie vragen: 1. Wat willen we bereiken?, 2. Wat gaan we daarvoor doen? en 3. Wat gaat het kosten?

2.1 Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer

Binnen de MRDH-begroting is de ambitie Verbeteren Bereikbaarheid en Veranderen Energie vertaald in twee programma's: een programma Exploitatie Verkeer en Openbaar vervoer en een programma Infrastructuur Verkeer en Openbaar vervoer (hoofdstuk 2.2). Het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer betreft de uitvoering van wettelijke taken concessieverlening openbaar vervoer, beheer en onderhoud openbaar vervoer, infrastructuur en de planvormingsbevoegdheid conform de Planwet Verkeer en Vervoer. Dat laatste vraagt om de inzet van de MRDH voor algemene strategie- en beleidsontwikkeling, autonetwerk, verkeersmanagement en ITS, fietsnetwerk, ketenmobiliteit, reisgedrag en logistiek, duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid. Vanuit het programma volgen infrastructurele opgaven die, voor zover de MRDH er financieel aan bijdraagt, onderdeel worden van het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer.

Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid

Integraal onderdeel van de Strategische Agenda is de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid 2016-2025 (UAB). Deze UAB is de inhoudelijke basis voor besluiten over activiteiten en maatregelen en is daarmee ook leidend voor de werkzaamheden van de Vervoersautoriteit (Va).

Het versterken van de agglomeratiekracht en de concurrentiepositie van de metropoolregio en het vergroten van de leefbaarheid staan centraal in de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid. Hiervoor zijn vijf hoofddoelen benoemd, vertaald in topeisen en is per top-eis vastgelegd wat we in 2025 willen bereiken. Het betreft de volgende doelen en netwerkeisen:

Doel	**Top-eis**	**Ambitie in 2025 t.o.v. 2015**
Concurrerende economie	• Aantal mensen dat economische toplocaties in 45 minuten kan bereiken • Betrouwbaarheid van reistijd op de belangrijkste verbindingen, in het bijzonder voor het goederenvervoer	• Toename van 10% voor de 10 belangrijkste locaties • 95% op hoofdwegennet en 90% op onderliggend wegennet
Kansen voor mensen	Aantal arbeidsplaatsen/ voorzieningen dat mensen vanuit woongebieden in 45 minuten kunnen bereiken	Toename van 10% voor 90% van de woongebieden
Kwaliteit van plekken	Gebruikerswaardering van de stedenbaanknopen	Minimaal 7,5 op 90% van de knopen
De duurzame regio	Uitstootreductie vervoersysteem (CO_2)	Afname van 30% voor het gehele vervoersysteem
Efficiënt en rendabel	Reductie beheer- & exploitatielasten OV	Afname van 10% voor het gehele OV-systeem

Netwerk	Ambitie
Wegennet	De reistijd in de spits mag niet langer zijn dan maximaal 1,5 à 2 maal de reistijd buiten de spits voor respectievelijk het ontsluitend regionaal wegennet en het verbindend regionaal wegennet.
Fietsnet	Kwaliteit hoofdfietsroute CROW (metropolitaan fietsnet) of CROW ontwerpwijzer (regionaal basisnet).
Bereikbaarheid (OV) knooppunten	Reistijdeisen van 20 à 45 minuten naar metropolitane centra en knooppunten gedifferentieerd naar gebied.
Kwaliteit knooppunten	Diverse eisen qua voorzieningen en overstapkwaliteit.
Fietsparkeren bij OV	Voldoen aan vraag.
P+R	Voldoen aan vraag (markt- en capaciteitsanalyse).

In de afgelopen jaren is veel energie gestoken in de beleidsstrategie: het opstellen van de UAB zelf en vervolgens de uitwerking in diverse beleidsthema's, zoals de Kadernota OV of de P+R-visie. De aandacht is nu gericht op de uitvoeringsstrategie, waarmee de concretisering van het "Van, Voor, Door" gedachtengoed aan de orde is. De centrale opgave in 2020 is, zoals verwoord, te komen van beleid naar uitvoering.

De UAB is begin 2019 geactualiseerd en in 2019 zijn deelprogramma's, projecten en nieuwe studies gestart. Ook de Strategie Werklocaties leidt deels tot nieuwe aandachtspunten in de bereikbaarheid van economische locaties. Via deze werkwijze leiden de beleidsdoelen tot een uitvoeringsprogramma en uiteindelijke resultaten in de regio. Mobiliteit is immers geen doel op zich, maar ondersteunend aan de overige ambities, die ook zichtbaar zijn in de Strategische Agenda.

De begroting voor het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer is opgezet langs twee van de vier ambities van de strategische agenda: Verbeteren Bereikbaarheid en Veranderen Energie. Vanuit de invalshoek verkeer en vervoer geven de beschreven doelen en opgaven per ambitie invulling aan de vragen *Wat willen we bereiken?* en *Wat gaan we daarvoor doen?* Binnen het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer wordt er gewerkt aan zes doelstellingen:

Ambitie Verbeteren Bereikbaarheid

1. *Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen*
2. *Verbetering kwaliteit en efficiency OV*
3. *Betrouwbaar op weg*
4. *Versnellen van innovatie in mobiliteit*
5. *Verhogen verkeersveiligheid*

Ambitie Veranderen Energie

6. *Minder CO2-uitstoot bij verkeer*

2.1.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

2.1.1.1 Doelstelling: Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen

Agglomeratiekracht
Centrale opgave is en blijft de versterking van de agglomeratiekracht, dat wil zeggen te zorgen dat de metropoolregio meer als één stedelijke regio gaat functioneren en dat de toplocaties en banen beter bereikbaar worden. De opgave van verstedelijking (240.000 extra woningen voor 2040), binnenstedelijk langs de centrale as met de verstedelijkingsalliantie én in de suburbane en meer landelijke gebieden hangt samen met een schaalsprong in het OV vanaf 2025. Ook de koppeling van OV met fiets is daarbij een cruciale opgave.

Groeistrategie OV
Door een sterke groei van het gebruik van het metropolitane OV, sinds 2013 met gemiddeld 3% per jaar, ontstaan er meer en eerder dan verwacht capaciteitsknelpunten. Naar verwachting al rond 2025 waar vorig jaar nog werd uitgegaan van rond 2030 (MIRT[2]-studie bereikbaarheid Rotterdam-Den Haag). Dit noopt tot een nieuwe groeistrategie voor het metropolitaan OV, die doorwerkt in maatregelen als vermeld in deze begroting, zowel op de korte, middellange als de lange termijn.

Ketenmobiliteit
Ook voor het verbeteren van de bereikbaarheid ligt de prioriteit bij OV, fiets en ketenmobiliteit. De gehele metropoolregio kent 56 knooppunten die cruciaal zijn in de reis van elke inwoner. Naast het verbeteren van deze knooppunten krijgt het verkorten van de reistijd / verhogen snelheid van het OV prioriteit.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?
- Maatregelenpakket maken voor OV, fiets en ketenmobiliteit.
- Uitbreiding R-Net, te beginnen op Voorne-Putten, het Westland en tussen Zoetermeer en Delft/Rodenrijs en de corridor Ridderkerk-Rotterdam.
- Verkenningen uitvoeren naar een Schaalsprong regionale bereikbaarheid van het gebied Central Innovation District / Binckhorst (CID/Den Haag) en naar een nieuwe oeververbinding in de regio Rotterdam inclusief Algeracorridor Krimpen aan den IJssel – Capelle aan den IJssel.
- Gebiedsuitwerking Zoetermeer concretiseren, inclusief verbetering verbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam.
- Onderzoeksresultaten uit de werkplaats metropolitaan OV uit 2019 vertalen in een verkenning ontwikkeling van de lijn Leiden/Dordrecht (vervoersconcept, infrastructuur, knooppunten).
- Vervangen van de laatste oude trams in de regio Den Haag door trams met 20% extra capaciteit en het aanpassen van de infrastructuur en de realisatie van een nieuwe tramremise.
- Afspraken maken met het Rijk over de realisatie van viersporigheid tussen Schiedam en Delft-Zuid.
- Opleveren van een verkenning 'schaalsprong OV 2040' in zowel de regio Haaglanden voor de Koningscorridor en Leyenburgcorridor, als regio Rotterdam voor de toekomst van het metronet.
- Verkenning starten van de zes nieuwe metropolitane fietsroutes in de MRDH.

[2] De Rijksoverheid werkt samen met decentrale overheden aan ruimtelijke projecten en programma's voor elke regio in Nederland. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) richt zich op financiële investeringen in deze programma's en projecten.

2.1.1.2 Doelstelling: Verbetering kwaliteit en efficiency OV

Het is essentieel om te investeren in verbetering van de efficiency en het rendement van het openbaar vervoer. Ook hier is snelheid een toverwoord. Tegen lagere kosten een aantrekkelijker product bieden dat meer reizigers trekt en bijdraagt aan agglomeratiekracht. Lagere kosten voor de exploitatie maakt het mogelijk om meer te investeren in kwaliteit en capaciteit. Tegelijk is er meer maatwerk nodig, waar de vraag te gering is voor traditioneel OV.

Contractbeheer OV concessies (assets, exploitatie en sociale veiligheid)
Als concessieverlener van het openbaar vervoer sturen we de vervoerder aan (op afstand) op het realiseren van openbaar vervoer op het gewenste en vooraf overeengekomen kwaliteitsniveau. We maken daarbij onderscheid in drie verschillende contracten, allen met een vooraf overeengekomen wijze (en grootte) van financiering, risicoverdeling en 'prestatie-indicatoren' en daarbij behorende normen. De contracten met de vervoerders zijn langlopende contracten, variërend met een looptijd tussen de 10 en 15 jaar en betreffen zowel het bus- als railvervoer en de parkshuttle.

Met het uitvoeren van het contractbeheer beogen we:
- dat we hoogwaardig en efficiënt openbaar (rail en bus) vervoer in de MRDH bieden, 365 dagen per jaar;
- dat de klantenwaardering gemiddeld op een 7,8 ligt;
- dat er nauwelijks sprake is van rituitval (< 1%);
- dat het aantal reizigers gemiddeld met 3% per jaar groeit, waarbij het aanbod min of meer gelijk blijft, wat een hogere bezettingsgraad tot gevolg heeft.

Programma SMARD (Slimme MobiliteitsAanpak Rotterdam Den Haag)
Met slimme maatregelen worden huidige knelpunten (tijdens de spits) in het OV opgelost en wordt bijgedragen aan het voorkomen van dreigende nieuwe knelpunten. Dit uit zich in een set aan maatregelen die zonder teveel moeite kunnen worden ingevoerd en een snel (meetbaar) effect hebben. Het kan daarbij gaan om zowel maatregelen aan de aanbod- als aan de vraagkant.

Programma versnelling OV
Openbaar vervoer dat reizigers snel van knooppunt naar knooppunt verplaatst is aantrekkelijk. Dit leidt dan ook tot reizigersgroei, meer opbrengsten en afname in exploitatiekosten. Bovenal is het belangrijk bij te dragen aan de agglomeratiekracht van de regio. We zorgen er samen met de gemeenten dan ook voor dat meerdere tram- en buslijnen sneller van A naar B komen door aanpassingen van voorrangssituaties bij kruisingen, aanleg vrij liggende infrastructuur en aanpassing lijnvoering.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?
- Enkele lokale maatwerk initiatieven op het gebied van openbaar vervoer ondersteunen.
- Realiseren van kortere reistijden op bestaande tram- en buslijnen in Den Haag en Rotterdam.
- Vernieuwing tarievenbeleid (waaronder tariefdifferentiatie) om reizigers gerichter gebruik te laten maken van het openbaar vervoer.
- Starten van innovaties door vervoerders op het gebied van kostenreductie, het verhogen van de bezettingsgraad en verduurzaming.
- Een pakket van maatregelen uitvoeren op tenminste 3 delen van het netwerk waarmee voorkomen wordt dat de aanhoudende reizigersgroei, gemiddeld 3% per jaar, er toe leidt dat reizigers niet meer mee kunnen.

2.1.1.3 Doelstelling: Betrouwbaar op weg

Een robuust en betrouwbaar samenhangend wegennetwerk is voor de metropoolregio een must. In het bijzonder voor de Mainport en de Greenport. Daarnaast moeten de wegen voldoen aan de doorstromings- en betrouwbaarheidseisen uit de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid. Een mobiliteitstransitie is noodzakelijk, niet op de laatste plaats om de klimaatdoelen te realiseren (CO2-reductie), maar ook om de leefkwaliteit te verbeteren en de stedelijke, suburbane en meer landelijke gebieden aantrekkelijk te maken als centra voor economische vernieuwing. Dat brengt onder andere de vraag met zich mee hoe om te gaan met voorspelde capaciteitsknelpunten op het hoofdwegennet. Meer asfalt is niet meer de vanzelfsprekende oplossing.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Afronding van de gebiedsuitwerkingen, Greenportcorridor 3.0 Westland en Voorne-Putten, en afspraken maken met het Rijk over het vervolg.
- Opleveren van een visie op de ontwikkeling van het wegennet op lange termijn. Deze visie maakt inzichtelijk wat er nodig is een mobiliteitstransitie te bewerkstelligen, waardoor grote investeringen in het wegennet worden voorkomen, met behoud van de doelen en eisen uit de UAB.
- We werken samen met diverse landelijke en regionale partners. Dat kan gaan over kennisuitwisseling, uitvoering van beleid en afstemming met betrekking tot de onderwerpen, verkeersveiligheid, verkeersmanagement, openbaar vervoer, mobiliteitsmanagement en data.
- Het innovatieve verkeersmanagement via Bereik! wordt doorgezet met gebruik van nieuw instrumentarium, zoals intelligente verkeerslichten en InCar-informatie.
- Met betrokken wegbeheerders en Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid afspraken maken over bereikbaarheidsmaatregelen inzake de aanpak van hun grote onderhoudsopgave in het metropoolregiogebied.

2.1.1.4 Doelstelling: Versnellen van innovatie in mobiliteit

Bevorderen van nieuwe informatietechnieken en data voor het benutten van bestaande infrastructuur (platooning, intelligente verkeerslichten, gerichte reisinformatie).
Slim en beter benutten van de bestaande infrastructuur door het stimuleren van bewustwording en blijvende gedragsverandering.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Data inwinning (parkeren, snelheden, reisinfo) op orde krijgen en houden;
- Uitvoering van een eerste inhoudelijke monitor op de geactualiseerde UAB-projecten;
- Uitvoering van een eerste meting m.b.t. de (top)eisen uit de UAB.
- Samenwerkingsprojecten doelgroepenvervoer - OV met gemeenten doorzetten;
- Wegnemen van belemmeringen en bundeling initiatieven op kennis delen en schaalvoordelen behalen;
- Ontwikkelen slimmer verkeerslichtensysteem voor auto's, fiets, OV en vracht;
- Het stimuleren van ketenmobiliteit door het mede-faciliteren van een platform met multimodale reis-informatie en boekingsfunctie, in combinatie met deelfietsen en -auto's (Mobility as a Service (MaaS)).
- Financiering en/of organisatorische ondersteuning van innovatietrajecten mobiliteit, zoals SURF-stad, innovatieprogramma’s bij OV-bedrijven.

2.1.1.5 Doelstelling: Verhogen verkeersveiligheid

De MRDH-samenwerking streeft naar nul verkeersslachtoffers. Het aantal verkeersslachtoffers neemt echter weer toe. Naast de lopende educatieprojecten is inzet op verbetering van de handhaving en een nieuw investeringsprogramma noodzakelijk.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Samen met alle wegbeheerders een verbeterprogramma opstellen voor de belangrijkste veiligheidsrisico's in het wegennet, in lijn met het nationale Strategische Plan Verkeersveiligheid 2030.
- Verkeershandhaving krijgt structurele aandacht van de politie en andere handhavers.
- De ambities van het meerjarenprogramma "Maak van de nul een punt" worden gerealiseerd.

2.1.1.6 Doelstelling: Minder CO2-uitstoot bij verkeer

Het terugbrengen van de CO2-uitstoot is een speerpunt in het mobiliteitsbeleid. In 2025 moet de CO2-uitstoot door verkeer 30% lager zijn dan in 2016. Dit vraagt om een brede waaier aan maatregelen van het Rijk, de regio en gemeenten. De MRDH en de gemeenten werken samen aan het opstellen en uitvoeren van een Actieplan CO2-reductie, zoals emissieloos OV en schoner en minder autoverkeer.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- We zorgen ervoor dat voor 2030 alle bussen 100% emissievrij zijn. Op basis van de verordening bussenleningen faciliteren we financieringsmogelijkheden voor vervoerbedrijven ten behoeve van deze transitie naar zero emissie busvervoer.
- We verlenen subsidie aan de vervoersbedrijven voor het plaatsen van zonnepanelen op daken van stations en remises.
- Vormen van een netwerk en bieden van ondersteuning aan gemeenten die werken aan de maatregelen van het Actieplan CO2-reductie.

2.1.2 Wat gaat het kosten?

Programma 1: Exploitatie verkeer en openbaar vervoer (euro's)	Voorlopige Jaarrekening 2018	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten:						
Beleid en programmering						
Verkeer	3.493.957	5.300.000	5.300.000	5.300.000	5.300.000	5.300.000
Openbaar vervoer	3.779.124	5.300.000	5.300.000	5.300.000	5.300.000	5.300.000
Subsidie CROW-KpVV	900.000					
Subtotaal Beleid en programmering	**8.173.081**	**10.600.000**	**10.600.000**	**10.600.000**	**10.600.000**	**10.600.000**
Exploitatie openbaar vervoer						
Concessies	190.869.128	199.901.489	202.857.420	188.678.920	182.847.811	181.024.585
Beheer en onderhoud infra	186.693.222	195.585.703	193.800.525	191.856.525	191.273.525	191.890.525
Subtotaal Exploitatie OV	**377.562.350**	**395.487.192**	**396.657.945**	**380.535.445**	**374.121.336**	**372.915.110**
Apparaatslasten						
Directe kosten personeel	2.059.311	3.111.400	3.032.500	3.032.500	3.032.500	3.032.500
Subtotaal Apparaatslasten	**2.059.311**	**3.111.400**	**3.032.500**	**3.032.500**	**3.032.500**	**3.032.500**
Financiering						
Rente	16.186.998	14.203.556	12.264.133	10.754.764	9.590.004	8.672.294
Subtotaal Financiering	**16.186.998**	**14.203.556**	**12.264.133**	**10.754.764**	**9.590.004**	**8.672.294**
Totaal lasten	403.981.740	423.402.148	**422.554.578**	404.922.709	397.343.840	395.219.905
Baten:						
Onttrekking fonds BDU	380.852.936	402.286.908	404.080.266	384.691.016	376.129.001	375.292.576
Rente	16.104.586	14.203.556	12.264.133	10.754.764	9.590.004	8.672.294
Marktconformiteits-opslag OV-bedrijven	7.113.254	7.633.732	6.149.598	5.757.807	5.414.656	5.044.855
Overige inkomsten	7.024.218	6.911.684	6.210.179	6.210.179	6.210.179	6.210.179
Totaal baten	411.094.994	431.035.881	**428.704.176**	407.413.766	397.343.840	395.219.905
Resultaat voor reservemutaties	7.113.254	7.633.732	**6.149.598**	2.491.057	0	0
Toevoeging risicoreserve financiering	-7.113.254	-7.633.732	-6.149.598	-2.491.057	0	0
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Toelichting financiën

Exploitatie openbaar vervoer - Concessies
Een aantal posten zorgt in de begroting 2020 voor hogere kosten ten opzichte van de raming in 2019 en het meerjarenbeeld 2021-2023:

- In 2020 zal de exploitatievergoeding voor groot onderhoud railvoertuigen hoger zijn dan in 2019, vanwege het activeren en afschrijven van deze kosten. In de loop van de tijd zullen deze lasten zich stabiliseren.
- We verlenen in 2020 een eenmalige subsidie voor de investering in 10 Avenio's van HTM.
- In 2020 is eenmalig levensverlengend onderhoud van de trams gepland.

De dalende concessievergoeding in het meerjarenbeeld wordt verder veroorzaakt doordat de concessieafspraken met de RET als volgt zijn ingericht: RET krijgt jaarlijks een lagere subsidie omdat RET taakstellend 2% opbrengstengroei dient te realiseren. Die opbrengstengroei is becijferd op € 3 miljoen.

Exploitatie openbaar vervoer - Beheer en onderhoud infra
In 2020 zal de vergoeding voor beheer en onderhoud afnemen ten opzichte van de begroting 2019 met € 2 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door afnemende kapitaallasten van het geactiveerde vervangingsonderhoud per 31 december 2016.

Apparaatslasten
Dit betreft de directe salariskosten van de formatie die werkt voor dit programma, met uitzondering van de overhead functies. De daling van het budget vanaf 2020 ten opzichte van de begroting 2019 wordt veroorzaakt door centralisatie van bestuurszaken- en financiële functies. Daarnaast is rekening gehouden met cao stijging. Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.5 Bedrijfsvoering.

Rente en marktconformiteits-opslag OV- bedrijven
De verantwoorde rente en marktconformiteits-opslag OV- bedrijven betreft de overname vanaf 2017 van de financiering van de regionale OV-bedrijven HTM en RET van de gemeenten Den Haag en Rotterdam en de financiering van bussen aan vervoerders op grond van de Verordening Bussenleningen. De geraamde bedragen worden nader toegelicht in de paragraaf Financiering (hoofdstuk 4.1).

Overige inkomsten
Het betreft hier voornamelijk de reclame-opbrengsten uit haltevoorzieningen (zgn. Abri’s).

2.2 Programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer

Binnen de MRDH-begroting is de ambitie Verbeteren Bereikbaarheid vertaald in twee programma's: een programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer (hoofdstuk 2.1) en een programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer. Vanuit het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer volgen infrastructurele opgaven die, voor zover de MRDH er financieel aan bijdraagt, onderdeel worden van het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer en het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit (IPVa, zie bijlage 2 in deze begroting).

De MRDH zet in op het zo efficiënt en effectief mogelijk benutten van de beschikbare investeringsmiddelen. Concreet betekent dit dat we keuzes moeten maken c.q. prioriteiten moeten stellen, terwijl daarnaast naar nieuwe en/of alternatieve financieringsvormen gezocht dient te worden. In het realiseren van nieuwe infrastructuur of aanpassing van bestaande infrastructuur is de MRDH een van de betrokken partijen. Gemeenten, provincie, waterschappen, Rijkswaterstaat en ProRail zijn de weg-/railbeherende partijen. Het ministerie van IenW is een belangrijke partner in de realisatie van projecten als cofinancier en in het ontwikkelen van nieuwe financierings-/bekostigingsmethoden. Afspraken over de rijksbijdragen aan infrastructuur worden jaarlijks gemaakt in het Bestuurlijke Overleg MIRT (BO MIRT).

Hoofdpunten IPVa
In het IPVa 2020 zijn alle infrastructuurprojecten en maatregelen samengebracht waaraan de MRDH een financiële bijdrage levert of gaat leveren. Het IPVa is opgesteld op basis van aanmeldingen van gemeenten en regiobrede programma's voor bijvoorbeeld (metropolitane) fietsroutes, fietsparkeren, HWN/OWN.
De projecten, subsidies en studies zijn onderverdeeld naar grote en kleine projecten, waar de scheiding ligt op € 5 miljoen aan subsidiabele kosten voor OV-projecten en € 10 miljoen subsidiabele kosten voor de overige projecten. Die overige projecten zijn weer gecategoriseerd naar Fiets- en ketenmobiliteit (FKM), verkeersmanagement en wegenstructuur (VMWS) en verkeersveiligheid (VV).

Voor de kleine projecten is in 2020 € 30 miljoen beschikbaar. Daarvoor is reeds voor circa € 11,8 miljoen aangemeld. In het late voorjaar van 2019 wordt de gemeenten verzocht om nieuwe aanmeldingen voor 2020 te doen, welke na toetsing ter goedkeuring aan de bestuurscommissie Vervoersautoriteit worden voorgelegd. De besluitvorming op die aanmeldingen is gepland voor december 2019.

In 2019 en 2020 worden verkenningen en planstudies uitgevoerd, die na afronding van een fase worden voorgelegd aan de bestuurscommissie Vervoersautoriteit. Indien een planstudie leidt tot een positief advies om door te zetten naar de uitwerkingsfase, dan wordt daar een onderbouwd voorstel voor gemaakt: op basis van beschikbaar budget, cofinanciering, planning van voorbereiding en uitvoering, etc.
Mogelijke projecten of programma's die dan op korte termijn kunnen leiden tot investeringen:
- invulling van slimme en duurzame bereikbaarheidsmaatregelen (voor de korte termijn), in samenspraak met het ministerie van IenW, gemeenten en regionale partners als de provincie Zuid-Holland, Havenbedrijf en VNO-NCW;
- realiseren van enkele aangewezen automatisch vervoer-projecten (AVLM) o.b.v. een technisch en financieel haalbaar plan.
- maatregelen vanuit de verschillende gebiedsprogramma's;

- uitwerking van diverse OV-studies, zoals tram 2024, versnelling OV en SMARD.

De begroting voor het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer is opgezet langs de ambitie Verbeteren Bereikbaarheid van de strategische agenda. Vanuit de invalshoek verkeer en vervoer geven de beschreven doelen en opgaven binnen deze ambitie invulling aan de vragen *Wat willen we bereiken?* en *Wat gaan we daarvoor doen?*

Binnen het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer wordt er gewerkt aan vier doelstellingen:

Ambitie Verbeteren Bereikbaarheid

1. *Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen*
2. *Betrouwbaar op weg*
3. *Versnellen van innovatie in mobiliteit*
4. *Verhogen verkeersveiligheid*

2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

2.2.1.1 Doelstelling: Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Realisatie op delen van tramlijn 1 Delft-Scheveningen.
- Realisatie tram 19B naar TU Delft inclusief de Sebastiaansbrug.
- Verhoging van de capaciteit van RandstadRail tussen Den Haag Centraal en Leidschenveen en het aanleggen van een keerspoor bij Pijnacker-Zuid.
- Realisatie en oplevering van het project OV-knoop Rotterdam-Alexander.
- Uitvoering verlenging Hoekse Lijn tot het strand.
- Realisatie en oplevering van het busplatform Den Haag centraal.
- Frequentieverhoging samenloopdeel RandstadRail is in uitvoering.
- Realisatie van het OV-knooppunt Hart van Zuid (Rotterdam).
- Realisatie R-net.
- Realisatie van viersporigheid bij Schiedam Centrum.
- Oplevering van het fietsviaduct over de A4 Den Haag (Ypenburg).
- Realisatie fietstunnel station Delft Zuid.
- Realisatie van een hoogwaardig en veilig Metropolitaan Fietsroutenetwerk, te beginnen met zes routes in het gebied tussen Den Haag, Zoetermeer, Rotterdam, Delft, Maassluis en Westland.

2.2.1.2 Doelstelling: Betrouwbaar op weg

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Opening en ingebruikname van het project Rotterdamsebaan (de nieuwe verbindingsweg tussen knooppunt Ypenburg (A4/A13) en de Centrumring van Den Haag);
- De H6-weg (de nieuwe verbindingsweg tussen de Hoeksebaan en de stationsomgeving Hoek van Holland Haven) is gereed.

- Verbeteren van de doorstroming op vijf aansluitingen van het HWN-OWN.
- De Oostelijke Randweg (Pijnacker) is gereed.
- Realisatie van de reconstructie IJsselmondseknoop start in 2020.

2.2.1.3 Doelstelling: Versnellen van innovatie in mobiliteit

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Automatisch Vervoer introduceren op meerdere locaties in de regio, zoals de shuttle bij het Haga Ziekenhuis in Den Haag, Leidsenhage in Leidschendam-Voorburg en op de campus van de TU Delft.

2.2.1.4 Doelstelling: Verhogen verkeersveiligheid

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Alle basisscholen doen mee aan het verkeersveiligheid- en verkeerseducatieprogramma School op Seef.

2.2.2 Wat gaat het kosten?

Programma 2: Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer (euro's)	Voorlopige Jaarrekening 2018	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten:						
Projectkosten Verkeer						
- Verkeersmanagement en wegenstructuur	93.600.008	184.232.069	152.998.463	89.210.265	39.859.060	38.454.266
- Fiets- en ketenmobiliteit	17.932.940	24.272.035	31.774.973	16.113.128	7.365.000	7.500.000
- Verkeersveiligheid	9.787.659	11.814.407	14.230.970	11.142.304	7.295.000	7.500.000
Subtotaal Verkeer	**121.320.606**	**220.318.511**	**199.004.406**	**116.465.698**	**54.519.060**	**53.454.266**
Projectkosten Openbaar vervoer						
- Netwerk openbaar vervoer	62.279.231	112.194.181	83.659.233	41.122.230	8.513.000	20.900.000
Subtotaal Openbaar vervoer	**62.279.231**	**112.194.181**	**83.659.233**	**41.122.230**	**8.513.000**	**20.900.000**
Apparaatslasten						
- Directe kosten personeel	1.786.112	1.456.700	1.343.100	1.343.100	1.343.100	1.343.100
Subtotaal Apparaatslasten	**1.786.112**	**1.456.700**	**1.343.100**	**1.343.100**	**1.343.100**	**1.343.100**
Totaal lasten	**185.385.949**	**333.969.393**	**284.006.738**	**158.931.028**	**64.375.160**	**75.697.366**
Baten:						
Onttrekking fonds BDU	133.596.573	244.726.019	204.845.844	158.931.028	64.375.160	75.697.366
Overige inkomsten	51.789.376	89.243.374	79.160.895	0	0	0
Totaal baten	**185.385.949**	**333.969.393**	**284.006.738**	**158.931.028**	**64.375.160**	**75.697.366**
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Toelichting financiën

De onderdelen verkeersmanagement en wegenstructuur, Fiets- en ketenmobiliteit, Verkeersveiligheid en Netwerk Openbaar vervoer bestaan uit bestedingen voor grote projecten en kleine projecten. Voor de kleine projecten geldt dat bestedingen zijn opgenomen voor de nog lopende subsidieverleningen (hoofdzakelijk in de jaren 2019 en 2020), subsidieaanvragen die nog in behandeling zijn, de aanmeldingen van projecten voor het IPVa en de ruimte binnen het subsidieplafond dat nog niet is ingevuld met projecten.

Verkeersmanagement en wegenstructuur
In de jaren 2019 t/m 2021 wordt ruim € 275 mln. besteed aan de Rotterdamsebaan in de vorm een MRDH bijdrage en rijksbijdrage. Daarnaast is in de periode 2019 t/m 2022 een reservering getroffen voor de Korte Termijn Aanpak van € 40 mln. (€ 10 mln. per jaar). Tevens is in dezelfde periode een reservering van € 15 mln. opgenomen voor de uitvoering van het programma Automatisch Vervoer Last Mile (AVLM).

Fiets- en ketenmobiliteit
In de jaren 2019 en 2020 vinden bestedingen plaats in het kader van het project fietstunnel station Delft Zuid en fietsviaduct A4 bij Ypenburg.

Verkeersveiligheid
De begrotingen vanaf 2021 zijn nagenoeg nog niet gevuld met concrete projecten maar bevat de indicatieve raming vanuit het subsidieplafond kleine projecten. De relatief hogere begrotingen tot en met 2020 bevatten de nog lopende subsidieverleningen en de nieuwe aanmeldingen

OV netwerk
In de jaren 2019 t/m 2021 staat de realisatie gepland voor de Hoekse Lijn (ruim € 90 mln.), Sebastiaansbrug, lijn 19, lijn 1, frequentieverhoging E-lijn, Samenloopdeel RandstadRail en Hart van Zuid.

Apparaatslasten
Dit betreft de directe salariskosten van de formatie die werkt voor dit programma, met uitzondering van de overhead functies. De daling van het budget vanaf 2020 ten opzichte van de begroting 2019 wordt veroorzaakt door centralisatie van bestuurszaken- en financiële functies. Daarnaast is rekening gehouden met cao stijging. Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.5 Bedrijfsvoering.

Overige inkomsten
Dit betreft hoofdzakelijk een als incidenteel te beschouwen rijksbijdrage voor de Rotterdamsebaan.

2.3 Programma Economisch Vestigingsklimaat

De begroting voor het programma Economisch Vestigingsklimaat is opgezet langs drie van de vier ambities van de strategische agenda: Vernieuwen Economie, Versterken Stad en Omgeving en Veranderen Energie. De vanuit de economische invalshoek beschreven doelen en opgaven per ambitie geven invulling aan de vragen *Wat willen we bereiken?* en *Wat gaan we daarvoor doen?* Binnen het programma Economisch Vestigingsklimaat wordt er gewerkt aan zeven doelstellingen die volgen uit de strategische agenda:

Ambitie Vernieuwen Economie

1. *Stimuleren van innovatie en economische groei*
2. *Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt*
3. *Versterken van digitale verbindingen*

Ambitie Versterken Stad en Omgeving

4. *Ruimte om te werken*
5. *Stimuleren van groen en recreatie als vestigingsfactor*
6. *Samen voortvarend werken aan woningbouw, bereikbaarheid en werklocaties*

Ambitie Veranderen Energie

7. *Meer regionale samenwerking bij de energietransitie*

Hierna volgt de uitwerking van deze zeven doelstellingen.

2.3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

2.3.1.1 Doelstelling: Stimuleren van innovatie en economische groei

Fieldlabs
De MRDH heeft, samen met de provincie Zuid-Holland, InnovationQuarter en TNO, de afgelopen jaren geïnvesteerd in fieldlabs. Dit zijn praktijkomgevingen waar ondernemers en kennisinstellingen samenwerken aan robotisering, sensortechnologie, big data en 3D printing. De ervaringen zijn zeer positief. Dat smaakt naar meer. Het is zaak om meer ondernemers gebruik te laten maken van de mogelijkheden die fieldlabs bieden.

Support voor starters en growers
Het is van belang dat startende bedrijven én bedrijven die willen doorgroeien optimale ondersteuning krijgen. Niet alleen moeten nieuwe initiatieven een kans krijgen, ook veelbelovende lopende initiatieven moeten in de regio een volgende stap kunnen maken. Beschikbaarheid van aantrekkelijke locaties kunnen de doorslag geven voor een bedrijf om zich blijvend in de regio te vestigen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Bedrijfsleven stimuleren om bij fieldlabs aan te sluiten en te innoveren, door de ontwikkeling van regionale innovatieprogramma's.

- Verbinden van maatschappelijke vraagstukken van gemeenten aan de oplossingen die startende bedrijven ontwikkelen.

2.3.1.2 Doelstelling: Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Interactie tussen het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen zorgt voor eigentijdse onderwijsprogramma's met toekomst. Studenten én medewerkers delen kennis en ervaring. Dat is een win-win situatie. Studenten gaan zo met meer praktische kennis en vaardigheden aan de slag in het regionale bedrijfsleven. Als bedrijfsleven en kennisinstellingen nog meer verbinding zoeken zal dat de impact van campussen vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?
- Met een netwerk ondersteuning bieden aan regionale mbo- en hbo-campussen.
- Regionale campussen stimuleren om bij te dragen aan de opgaven van onze metropoolregio: vernieuwen economie, versterken stad en omgeving, verbeteren bereikbaarheid en veranderen energie.

2.3.1.3 Doelstelling: Versterken van digitale verbindingen

Goede digitale connectiviteit is een harde vestigingsvoorwaarde in de nieuwe economie. Onze regio scoort hier al goed op. Deze positie willen we behouden en versterken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?
- Vormen van een kennisnetwerk en bieden van ondersteuning aan gemeenten die werken aan de digitale connectiviteit in de regio.
- Bijdragen aan het realiseren van projectlocaties met een 5G-opstelling, zoals Living Lab Scheveningen en het 5G fieldlab Zuid-Holland op The Green Village Delft/Campus TU Delft.

2.3.1.4. Doelstelling: Ruimte om te werken

Ondernemers willen de beste plek voor hun onderneming. Hoe kunnen we hen dan winnen voor de metropoolregio? Aan welke ruimte is behoefte? En hoe koppelen we dit aan voldoende en verantwoorde energie, bereikbaarheid en de toenemende woningbouwopgave? Aan de hand van dit soort vragen brengt de MRDH advies uit aan de provincie Zuid-Holland. Want dáár worden de uiteindelijke besluiten genomen over de ontwikkeling van nieuwe en bestaande werklocaties.

Samen met de provincie Zuid-Holland werken we vervolgens aan het realiseren van gebieden waar wonen en werken gecombineerd zijn. De vraag hiernaar wordt steeds groter. Vaak gaat het om werklocaties met beperkte (milieu)hinder en een bescheiden hoeveelheid vrachtverkeer. We richten ons hierbij op zowel grootstedelijke locaties, als op meer landelijke locaties in de metropoolregio. De focus ligt op de werklocaties met grote regionale impact.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Uitvoering van regionale Strategie Werklocaties: we zorgen voor regionale afstemming, bijvoorbeeld op het gebied van Hogere Milieu Categorie (HMC) en watergebonden terreinen, gebiedsvisies en transformatieopgaven.
- We werken gebiedsgericht aan werklocaties van regionaal belang, onder meer door procesadvisering en het verlenen van projectbijdragen.

2.3.1.5 Doelstelling: Stimuleren van groen en recreatie als vestigingsfactor

Gemeenten en de provincie Zuid-Holland zijn aan zet voor het creëren van bekendheid en het vergroten van ruimtelijke kwaliteiten. Binnen de MRDH-samenwerking kunnen gemeenten kennis delen en gezamenlijk optrekken, maar bijvoorbeeld ook elkaar een zetje te geven als het nodig is. Denk bijvoorbeeld ook aan het letterlijk en figuurlijk verbinden van onze recreatieve vaarroutes en recreatiegebieden op Voorne-Putten, aan de zuidkant van Rotterdam, rond Midden-Delfland, en aan de kust bij Westland, Den Haag en Wassenaar. Deze ontwikkeling koppelen we aan de verstedelijking.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Inzichtelijk maken van kansen en mogelijkheden in onze regio op het gebied van vrijetijdseconomie.
- Stimuleren van netwerkvorming en bieden van ondersteuning aan gemeenten die werken aan vrijetijdseconomie en toerisme.

2.3.1.6 Doelstelling: Samen voortvarend werken aan woningbouw, bereikbaarheid en werklocaties

In de Verstedelijkingsalliantie heeft de MRDH een ondersteunde rol. Met ontwikkeling van de dertien locaties van de Verstedelijkingsalliantie zijn we er nog niet. Ook andere locaties in de regio zijn nodig om de groei van woon- en werklocaties op een gebalanceerde wijze te kunnen realiseren. Waar dit mogelijk is binnen bebouwde gebieden nabij bestaande infrastructuur, wil de MRDH graag ondersteunen bij de uitwerking en realisatie van deze plannen. Bijvoorbeeld bij bestaande HOV-verbindingen zoals in Capelle aan den IJssel, Nissewaard of Vlaardingen. Vervolgens voeren we de plannen uit vanuit onze verantwoordelijkheid voor bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat. Denk aan lokale bereikbaarheidsprojecten, het op orde brengen van OV-knooppunten of het uitbreiden van het OV-netwerk en het ontbrekende stuk viersporigheid tussen Delft en Schiedam.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Ondersteuning bieden bij het maken van een samenhangende aanpak en planning voor wonen, werken, bereikbaarheid en duurzaamheid per woningbouwlocatie van de Verstedelijkingsalliantie en de Alliantie Middengebied.
- Gemeenten die vergelijkbare locaties (mogelijkheid tot verdichting in bestaand stedelijk of dorpsgebied, nabij bestaande infrastructuur) hebben, biedt de MRDH dezelfde ondersteuning aan als aan de gemeenten in de Verstedelijkingsalliantie en de Alliantie Middengebied.

2.3.1.7 Doelstelling: Meer regionale samenwerking bij de energietransitie

Met de juiste kennis en ervaring is een versnelling van de energietransitie mogelijk. Kennisdeling is dan ook een belangrijke succesfactor. Zo zijn er gemeenten die veel ervaring hebben met aardwarmtebronnen. En er zijn gemeenten die deze kennis hard nodig hebben. Hetzelfde geldt voor het delen van kennis over verduurzaming van kantoren- en bedrijventerreinen. Of over energiezuinige mobiliteitsoplossingen voor een wagenpark. Het energienetwerk van de 23 gemeenten is het ideale platform om kennis te delen en inspiratie op te doen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2020?

- Het ondersteunen van warmteprojecten in gemeenten met regionale effecten om te kunnen opschalen en van elkaar te kunnen leren.
- Vormen van een netwerk en bieden van ondersteuning aan gemeenten die werken aan de energietransitie.

2.3.2 Wat gaat het kosten?

Programma 3: Economisch vestigingsklimaat (euro's)	Voorlopige Jaarrekening 2018	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten:						
Subtotaal programmakosten	2.329.316	2.829.100	4.019.600	4.019.600	4.019.600	4.019.600
Subsidie InnovationQuarter	897.500	937.000				
Subtotaal directe kosten personeel	915.136	1.065.000	945.000	945.000	945.000	945.000
Totaal lasten	**4.141.953**	**4.831.100**	**4.964.600**	**4.964.600**	**4.964.600**	**4.964.600**
Baten:						
Inwonerbijdrage	4.645.469	4.793.400	4.934.600	4.934.600	4.934.600	4.934.600
Bijdragen gemeenten	189.113	33.100	30.000	30.000	30.000	30.000
Bijdragen EU	129.993	4.600	0	0	0	0
Totaal baten	**4.964.575**	**4.831.100**	**4.964.600**	**4.964.600**	**4.964.600**	**4.964.600**
Resultaat voor reservemutaties	822.622	0	0	0	0	0
Onttrekking aan Egalisatiereserve EV	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan Egalisatiereserve EV	-822.622	0	0	0	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**	0	0	0

Toelichting financiën

De Begroting 2020 bestaat voor € 4.019.600 uit programmakosten en voor € 945.000 uit directe kosten personeel. Het algemeen bestuur stelt de begroting op deze subtotalen vast. De bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat voert binnen deze kaders de begroting uit en verantwoordt zich hierover. De bestuurscommissie kan binnen de programmakosten accenten aanbrengen door bijvoorbeeld meer in te zetten op de Bijdrageregeling ten laste van het budget voor de programmaopgaven en omgekeerd. Hierna volgt de indicatieve verdeling van de programmakosten.

Programmakosten
De programmakosten van € 4.019.600 bestaan indicatief uit de volgende onderdelen:

1. € 400.000 programmabudget voor projectontwikkeling, lidmaatschappen en programma-overstijgende aanpakken;
2. € 3.589.600 voor projecten op grond van de Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat MRDH 2015 en voor de samenwerking met InnovationQuarter;
3. € 30.000 licentieovereenkomsten Locatus.

Ad 1. Indicatief wordt € 400.000 begroot voor:

- Projectontwikkeling;
- Lidmaatschappen (*lidmaatschap Economic Board Zuid-Holland (EBZ*));
- Programma-overstijgende opgaven (Regiomonitor: jaarlijkse actualisering van een regionale dataset op het gebied van Economie en verkeer en vervoer. Ondersteuning Verstedelijkingsalliantie. Deze programma-overstijgende ondersteuning komt – in lijn met de door te belasten apparaatslasten – voor 20% ten laste van de inwonerbijdrage EV en voor 80% ten laste van de BDU middelen.

Ad 2. De bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat heeft op grond van de Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat MRDH 2015 (Bijdrageregeling EV) de bevoegdheid om binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde begroting cofinanciering beschikbaar te stellen aan gemeenten voor projecten die tot doel hebben bij te dragen aan de versterking van het economisch vestigingsklimaat. Tevens worden uit dit budget de samenwerkingsafspraken met InnovationQuarter bekostigd.

Ad 3. De MRDH heeft een licentieovereenkomst met Locatus voor het gebruiksrecht van databestanden. Verschillende gemeenten maken gebruik van deze licentieovereenkomst en worden voor hun aandeel doorbelast door de MRDH. Dit gemeentelijke aandeel wordt als budget toegevoegd aan de begroting.

Directe kosten personeel
Dit betreft de directe salariskosten van de formatie die werkt voor het programma Economisch Vestigingsklimaat, met uitzondering van de overhead functies. De daling van het budget in 2020 ten opzichte van de begroting 2019 is het gevolg van een centralisatie van 2 fte bestuurszakenfuncties naar bureau Strategie & Bestuur, ten behoeve van de verdere stroomlijning en versteviging van het besluitvormingsproces. Daarnaast is rekening gehouden met cao stijging. In hoofdstuk 4.2 Overhead wordt de financiële dekking van de totale apparaatslasten toegelicht.

Inwonerbijdrage
De inwonerbijdrage stijgt ten opzichte van de begroting 2019 met € 0,10 (Kadernota MRDH Begroting 2020) naar € 2,68 per inwoner; voor 2020 is dat een totaalbedrag van € 6.341.000. Van die € 2,68 per inwoner wordt maximaal € 1,11 ingezet voor de dekking van de apparaatslasten. De resterende € 1,57 wordt ingezet voor de bekostiging van de programmaopgaven en de gemeentelijke projecten ter versterking van het economisch vestigingsklimaat.

Van de totale inwonerbijdrage van € 6.341.000, wordt € 1.406.400 ingezet voor overhead (zie hoofdstuk 4.2). Binnen het programma Economisch Vestigingsklimaat wordt de resterende

inwonerbijdrage van € 4.934.600 verantwoord ter dekking van de directe kosten van het personeel en het programmabudget, voor zover niet gedekt door aanvullende bijdragen.

Overige inkomensoverdrachten gemeenten
Dit betreft het gemeentelijke aandeel in de licentieovereenkomst met Locatus. Zie ook de toelichting bij de lasten.

Hoofdstuk 3 Algemene dekkingsmiddelen, overhead en vennootschapsbelasting

3.1 Algemene dekkingsmiddelen

De MRDH begroting kent de volgende algemene dekkingsmiddelen:

1. Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU)
2. Inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat
3. Financiering

BDU

Voor de bekostiging van haar regionaal verkeers- en vervoersbeleid (wettelijke taak) ontvangt de MRDH jaarlijks via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een conform de Uitvoeringsregeling BDU Verkeer en Vervoer vastgesteld deel van de zogenaamde Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer.
In onderstaande tabel zijn de geraamde te ontvangen jaarbedragen binnen de kaders van deze begroting opgenomen:

2018	2019	2020	2021	2022	2023
523.250.944	536.468.460	507.892.548	502.187.849	502.187.849	502.187.849

Inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat

Het programma Economisch Vestigingsklimaat en de daaraan toe te rekenen overhead wordt bekostigd uit een door de deelnemende gemeenten te betalen jaarlijkse bijdrage per inwoner op basis van het door het CBS vastgestelde inwonertal per gemeente op 1 januari van het voorgaande begrotingsjaar.
Per inwoner bedraagt deze bijdrage in 2020 € 2,68. Daarvan mag maximaal € 1,11 worden besteed aan de bekostiging van apparaatslasten. De totale bijdrage voor 2020 is geraamd op € 6.341.000. In hoofdstuk 7 is een specificatie per gemeente opgenomen.

Financiering

De opbrengsten van de financieringsfunctie worden uitsluitend bepaald door de financiering ten behoeve van de OV-bedrijven, aan wie de MRDH één of meerdere concessies heeft verleend. De ontvangen rente wordt uitsluitend aangewend voor de bekostiging van de rente die de MRDH in dit kader moet betalen aan externe financiers. Daarnaast wordt aan voornoemde OV-bedrijven een marktconformiteits-opslag in rekening gebracht, die in eerste instantie wordt aangewend voor de vorming van een risicoreserve financieringen en daarna uitsluitend beschikbaar is voor de bekostiging van de programma's binnen de Vervoersautoriteit.
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de hoofdstukken 4.1 (Financiering) en 4.3 (Weerstandsvermogen en risico's).

3.2 Overhead

Met ingang van de begroting 2018 dient de overhead apart inzichtelijk gemaakt te worden. In de programma's wordt alleen dat deel van de apparaatslasten opgenomen dat betrekking heeft op het primaire proces. Dit is het gevolg van een wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en heeft tot doel om de overhead inzichtelijker te maken en

organisaties onderling beter te kunnen vergelijken op hun uitgaven hieraan. De definitie van overhead volgens het BBV luidt “alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”.

Volgens de Notitie Overhead van de commissie BBV bestaat overhead in ieder geval uit de volgende functies: 1. Hiërarchisch leidinggevenden; 2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie; 3. P&O / HRM; 4. Inkoop; 5. Interne en externe communicatie (niet: projectcommunicatie en medewerkers die bij een projectbureau werken); 6. Juridische zaken; 7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning; 8. Informatievoorziening en automatisering; 9. Facilitaire zaken en Huisvesting. 10. DIV; 11. Managementondersteuning.

Het betreft hier zowel de personele als de materiële kosten.

Voor de MRDH betekent dit dat de volgende functies als overhead worden geclassificeerd:

- Alle functies binnen de bureaus Middelen & Control en Strategie & Bestuur;
- Overig management: secretaris-algemeen directeur, directeur Vervoersautoriteit, directeur Economisch Vestigingsklimaat, manager Openbaar Vervoer, manager Verkeer;
- Overig secretarieel: directiesecretariaat Vervoersautoriteit, directiesecretariaat Economisch Vestigingsklimaat, secretariaat afdeling Verkeer en afdeling Openbaar Vervoer.

Zie voor een toelichting op het functiehuis hoofdstuk 4.5 paragraaf bedrijfsvoering. Daarnaast worden de materiële bedrijfsvoeringsbudgetten ook tot de overhead gerekend.

Het niet meer toerekenen van de overhead aan de programma’s betekent niet dat de financiële dekking verandert. Het betreft alleen een andere manier van presenteren. De directe salariskosten van de medewerkers (inclusief management en secretariaat) van de Vervoersautoriteit worden net als voor de wijziging ten laste gebracht van de rijksmiddelen BDU. De directe salariskosten (inclusief management en secretariaat) van de medewerkers ten behoeve van het programma Economisch Vestigingsklimaat komen onveranderd ten laste van de inwonerbijdrage EV.

Net als in de Begroting 2019 wordt het relatieve formatiebudget van de beide directies gebruikt om de salariskosten van de bureaus Middelen & Control en Strategie & Bestuur en de materiële bedrijfsvoeringsbudgetten door te belasten. De verhouding van het relatieve formatiebudget is 20% Economisch Vestigingsklimaat versus 80% Vervoersautoriteit. 20% van deze kosten komt daarmee ten laste van de Inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat en 80% van deze kosten komt ten laste van de BDU. De doorbelasting van de centrale directiefunctie blijft bepaald op 50% inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat / 50% BDU.

Bovenstaande uitgangspunten en verdeelsleutels zijn verwerkt in het volgende overzicht van de overhead:

Overhead (euro's)	Voorlopige Jaarrekening 2018	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten:						
Personele overhead Va	2.573.726	2.247.700	2.754.900	2.754.900	2.754.900	2.754.900
Materiële overhead Va	1.953.912	2.711.100	2.380.200	2.380.200	2.380.200	2.380.200
	4.527.638	*4.958.800*	*5.135.100*	*5.135.100*	*5.135.100*	*5.135.100*
Personele overhead EV	717.877	680.200	811.400	811.400	811.400	811.400
Materiële overhead EV	484.356	677.800	595.000	595.000	595.000	595.000
	1.202.233	*1.358.000*	*1.406.400*	*1.406.400*	*1.406.400*	*1.406.400*
Totaal lasten overhead	**5.729.871**	**6.316.800**	**6.541.500**	**6.541.500**	**6.541.500**	**6.541.500**
Baten:						
Onttrekking fonds BDU	4.527.638	4.572.600	5.135.100	5.135.100	5.135.100	5.135.100
Inwonerbijdrage EV	1.202.233	1.261.400	1.406.400	1.406.400	1.406.400	1.406.400
Totaal baten overhead	**5.729.871**	**5.834.000**	**6.541.500**	**6.541.500**	**6.541.500**	**6.541.500**
Resultaat voor reservemutaties	**0**	**-482.800**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bestemming resultaat jaarrekening 2017	482.800	0	0	0	0	0
Toevoeging reserve interne kwaliteitsverhoging	-482.800	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve Interne kwaliteitsverhoging		482.800	0	0	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De stijging van de personele overheadkosten in de begroting 2020 ten opzichte van de begroting 2019 bestaat uit enerzijds de (geschatte) cao stijging van de salarissen en anderzijds door een verschuiving van formatie. De totale formatie van de organisatie is gelijk gebleven. De totale apparaatslasten (overhead en directe personele lasten) worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering (zie hoofdstuk 4.5).

De daling in de materiële overhead in de begroting 2020 ten opzichte van de begroting 2019 bestaat uit incidentele uitgaven aan eenmalige software updates in 2019 (o.a. document management systeem en vergadersysteem). Deze uitgaven worden gedekt door een onttrekking aan de Reserve Interne Kwaliteitsverhoging.

3.3 Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 zijn gemeenten, provincies, waterschappen (lokale overheden) en overige publiekrechtelijke instellingen mogelijk voor een deel van hun activiteiten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) voor zover zij hiermee een onderneming drijven. De MRDH is een gemeenschappelijke regeling en daarmee een publiekrechtelijke rechtspersoon en in beginsel dus (beperkt) vennootschapsbelastingplichtig. Er is sprake van een onderneming als cumulatief (de ondernemingstoets) voldaan wordt aan de volgende voorwaarden: een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, deelname aan het economische verkeer en met het oogmerk om winst te behalen. Indien voldaan wordt aan de voorwaarden van de ondernemingstoets zijn er nog vrijstellingen in de Vpb opgenomen die ervoor zorgen dat de activiteiten niet aan Vpb-heffing onderhevig zijn, zoals de vrijstelling overheidstaken en de vrijstelling samenwerkingsverbanden.

De MRDH heeft haar activiteiten voor het aangiftejaar 2016 in een in juni 2018 afgerond intern onderzoek fiscaal beoordeeld en daarin het standpunt ingenomen dat de onderkende (geclusterde) activiteiten uiteindelijk niet leiden tot Vpb-heffing. Met betrekking tot het winstoogmerk en de winstverwachting dient ervoor te worden gewaakt, dat er ook geen (deel)activiteiten worden ontwikkeld en uitgevoerd, waarmee structureel winst wordt behaald. Met betrekking tot de

concurrentiepositie staat vast dat de verkeer- en vervoerstaak bij wet is opgelegd en daarmee te kwalificeren is als een overheidstaak. Ook voor de taak economisch vestigingsklimaat geldt dat hiermee niet in concurrentie wordt getreden.

De Belastingdienst heeft aan de hand van de ingediende aangifte Vpb 2016 en vervolggesprekken nog aanvullende informatie opgevraagd. Hiermee is op dit moment nog niet vast komen te staan of en met welke mate er mogelijk sprake is van Vpb-heffing voor de activiteiten van de MRDH. Vooralsnog is daarom in de voorliggende begroting dan ook nog geen rekening gehouden met Vpb-heffing.

Hoofdstuk 4 Paragrafen

4.1 Financiering

Treasuryfunctie en -beleid

Het doel van de treasuryfunctie is: het sturen en beheersen van, verantwoording afleggen over en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, geldstromen en posities en de hieraan verbonden risico's, op een zodanige wijze, dat risico's worden geminimaliseerd en opbrengsten worden geoptimaliseerd.

De wettelijke kaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie liggen vast in de Wet financiering decentrale overheden (FIDO) en de daarbij behorende ministeriële regelingen (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO), Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (UFDO) en het Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (BLDO)). Het beleid van de MRDH voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut MRDH 2016. Daarin ligt de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vast in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Ook besteedt het Treasurystatuut aandacht aan de bevoegdheden en administratieve organisatie.

De financieringsstructuur van de MRDH wordt in belangrijke mate bepaald door het verstrekken van middelen in de vorm van subsidies en (project)bijdragen aan gemeenten, bedrijven en instellingen, die (soms al veel) eerder van vooral het Rijk zijn ontvangen. Mede gezien de omvang van deze bijdragen is er qua exploitatie normaal gesproken sprake van een goede liquiditeitspositie.
Desondanks is er wel sprake van een omvangrijke financieringsbehoefte. Die wordt veroorzaakt door de volgende drie factoren:

1. De financiering van railvoertuigen en -infrastructuur van de regionale OV-bedrijven HTM en RET;
2. De in december 2017 nieuw ingestelde Verordening bussenleningen;
3. De geraamde overbesteding in de periode 2020-2021.

Financiering railinvesteringen

Eind 2016 heeft de MRDH besloten om de financiering van activa en nieuwe investeringen betreffende railvoertuigen en -infrastructuur van HTM en RET over te nemen, voor zover de daarmee samenhangende kapitaallasten door haar via de railconcessie worden vergoed. Daartoe zijn in 2017 onder meer nagenoeg alle bestaande leningen en borgstellingen overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam. Hierdoor blijven, na de opbouw van de hiervoor benodigde risicoreserve, structureel extra middelen beschikbaar voor de verkeer- en vervoersopgave in onze regio.
Voor elke verstrekte lening, garantie en borgstelling wordt een toereikende risicoreservering opgebouwd als onderdeel van het eigen vermogen van de MRDH. Daarvoor wordt afhankelijk van de noodzakelijke omvang van voornoemde reserve de jaarlijks in rekening te brengen marktconformiteitsopslag van 60 basispunten over de uitstaande leningen, garanties en borgstellingen ingezet.

Bussenleningen
Het algemeen bestuur van de MRDH heeft na zienswijze door de regiogemeenten op 21 december 2017 de Verordening bussenleningen vastgesteld.
De belangrijkste overweging voor het instellen van deze verordening is het faciliteren van adequate en goedkopere financieringsmogelijkheden voor vervoerbedrijven ten behoeve van de gewenste transitie naar zero emissie busvervoer.
Voor elke verstrekte lening wordt een toereikende risicoreservering opgebouwd als onderdeel van het eigen vermogen van de MRDH. Daarvoor wordt afhankelijk van de noodzakelijke omvang van voornoemde reserve de jaarlijks in rekening te brengen marktconformiteitsopslag van minimaal 60 basispunten (afhankelijk van solvabiliteit vervoerder) over de uitstaande leningen ingezet.

Voor meer informatie over de wijze waarop deze reserve wordt opgebouwd, alsmede het geraamde verloop daarvan wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risico's (hoofdstuk 4.3).

Overbesteding en financieringsbehoefte
Volgens de in deze begroting opgenomen meerjarenramingen zijn de bestaande fondsen en inkomsten van de Vervoersautoriteit in de jaren 2020 en 2021 niet toereikend voor de geplande bestedingen voor de programma's Exploitatie- en Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer in die jaren. Er is daarmee sprake van overbesteding. Deze overbesteding leidt in het meerjarenbeeld nog niet tot een daadwerkelijk liquiditeitstekort. De betalingen voor projecten ijlen immers altijd na, bijvoorbeeld in verband met de finale afrekening na verantwoording.

Samengevat wordt de financieringsbehoefte van de MRDH bepaald door de overgenomen financiering van de railinvesteringen en de financiering van de bussen, voor zover hiervoor door de MRDH leningen zullen worden aangetrokken.
In onderstaand overzicht is de geraamde totale financieringsbehoefte per jaar opgenomen:

Financieringsbehoefte	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
OV-bedrijven	€ 1.073.126.078	€ 1.018.008.259	€ 963.671.654	€ 909.634.745	€ 855.637.898	€ 801.640.281
Overbesteding	-	-	-	-	-	-
Totalen per jaar	**1.073.126.078**	**1.018.008.259**	**963.671.654**	**909.634.745**	**855.637.898**	**801.640.281**

Op basis hiervan zijn de kosten en opbrengsten van de financieringsfunctie per jaar als volgt samen te vatten:

Financieringsfunctie	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Lasten						
Rente OV-bedrijven	€ 16.186.998	€ 14.203.556	€ 12.264.133	€ 10.754.764	€ 9.590.004	€ 8.672.294
Rente overbesteding	-	-	-	-	-	-
Totaal	16.186.998	14.203.556	12.264.133	10.754.764	9.590.004	8.672.294
Baten						
Rente OV-bedrijven	€ 16.104.586	€ 14.203.556	€ 12.264.133	€ 10.754.764	€ 9.590.004	€ 8.672.294
Marktconformiteits-opslag OV-bedrijven	€ 7.113.254	€ 7.633.732	€ 6.149.598	€ 5.757.807	€ 5.414.656	€ 5.044.855
Te activeren rente overbesteding	-		-	-	-	-
Totaal	23.217.840	21.837.288	18.413.731	16.512.571	15.004.660	13.717.150
Resultaat voor reservemutaties	-7.030.842	-7.633.732	-6.149.598	-5.757.807	-5.414.656	-5.044.855
Dotatie risicoreserve financieringen	7.113.254	7.633.732	6.149.598	2.491.057	-	-
Netto resultaat	**82.412**	**-**	**-**	**-3.266.750**	**-5.414.656**	**-5.044.855**

Kosten en opbrengsten van de financieringsfunctie zijn geheel toegerekend aan het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren is een wettelijke verplichting voor de MRDH. Concreet betekent dit dat, behoudens een klein werkkapitaal, alle beschikbare liquide middelen in ’s Rijks schatkist moeten worden aangehouden.

Renterisicobeheer

Het renterisico dat de MRDH op haar leningenportefeuille loopt, kan worden getoetst aan de renterisiconorm. Omdat de MRDH tot nu toe uitsluitend leningen heeft aangetrokken, die uit hoofde van de publieke taak in dezelfde omvang tegen dezelfde rentetypische looptijden worden uitgezet, is deze toetsing voor de MRDH (nog) niet relevant.

De renterisiconorm bedraagt voor 2020 20% van de lastenkant van de begroting en bedraagt € 143,6 miljoen. De MRDH voldoet aan deze norm:

Renterisiconorm en renterisico's 2020-2023				*Bedragen x € 1.000*
	2020	2021	2022	2023
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g				
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-		-	-
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld	121.860	158.885	190.711	208.715
3b. Nieuwe verstrekte lange leningen	121.860	158.885	190.711	208.715
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	-	-	-	-
5. Betaalde aflossingen	122.630	102.260	97.020	83.200
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-	-	-	-
7. Renterisico op vaste schuld (2+6)	-	-	-	-
Renterisiconorm				
8. Begrotingstotaal	718.067	575.360	473.225	482.423
9. Percentage vastgesteld per ministeriele regeling	20%	20%	20%	20%
10. Renterisiconorm (8 x 9)	143.613	115.072	94.645	96.485
Toets renterisiconorm				
10. Renterisiconorm	143.613	115.072	94.645	96.485
7. Renterisico op vaste schuld	-	-	-	-
11. Ruimte(+) Overschrijding (-); (10-7)	143.613	115.072	94.645	96.485

De maximaal toegestane kasgeldlimiet voor 2020 bedraagt 8,2% van de lastenkant van de begroting en kan daarmee worden berekend op een bedrag van € 59,5 miljoen. Aan deze norm wordt voldaan:

Kasgeldlimiet 2020					*Bedragen x € 1.000*
		kwartaal 1	*kwartaal 2*	*kwartaal 3*	*kwartaal 4*
Omvang korte schuld					
Opgenomen gelden < 1 jaar		-	-	-	-
Schuld rekening courant		-	-	-	-
Gestorte gelden door derden < 1 jaar		-	-	-	-
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld		-	-	-	-
Totaal netto vlottende schuld		-	-	-	-
Vlottende middelen					
Contante gelden in kas		-	-	-	-
Tegoeden in rekening courant		112.384	115.625	114.512	79.700
Overige uitstaande gelden < 1 jaar					
Totaal vlottende middelen		112.384	115.625	114.512	79.700
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)		-112.384	-115.625	-114.512	-79.700
Toegestane kasgeldlimiet		58.881	58.881	58.881	58.881
Ruimte (+) of overschrijding (-) van de limiet		171.265	174.507	173.393	138.582
Begrotingstotaal	€ 718.067				
Percentage vastgesteld per ministeriele regeling	8,20%				
Kasgeldlimiet	€ 58.881				

4.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de MRDH een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Het kan gaan om gemeenschappelijke regelingen (publiekrechtelijke organisatie), deelnemingen (vennootschappen), stichtingen en verenigingen (privaatrechtelijke organisaties).

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht.
Er is sprake van een financieel belang als de MRDH:

- een ter beschikking gesteld bedrag niet kan verhalen indien de verbonden partij failliet gaat;
- aansprakelijk kan worden gesteld door derden, als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Een partij die jaarlijks een subsidie ontvangt, waaraan geen andere financiële verplichtingen met een juridische afdwingbaarheid door derden verbonden zijn, is geen verbonden partij.
Verbonden partijen voeren meestal taken uit met een groot publiek belang. Ze leveren een forse bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen.

In het geval van de MRDH zijn er drie verbonden partijen: HTM personenvervoer N.V., RET N.V. en de Verkeersonderneming, waarvan hieronder in tabelvorm de belangrijkste bestuurlijke en financiële gegevens opgenomen zijn. De verbonden partijen kunnen worden onderverdeeld in vennootschappen en coöperaties (HTM en RET) en stichtingen en verenigingen (Verkeersonderneming).

Naam	**HTM Personenvervoer N.V.**
Vestigingsplaats	Den Haag
Visie	Door middel van zeggenschap in HTM Personenvervoer N.V. het waarborgen van goed openbaar vervoer in de regio.
Openbaar behartigd belang	Het beheer van een aandeel in een bedrijf dat het openbaar vervoer in de regio Haaglanden verzorgt.
Deelnemende partijen	De andere aandelen van HTM Personenvervoer N.V. zijn in handen van HTM Beheer BV.
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Bestuurlijk belang	Houder van 1 aandeel. De MRDH is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Deelneming in HTM Personenvervoer N.V. van € 1,-
Eigen vermogen	Per 31-12-2017: € 93.123.729
Vreemd vermogen	Per 31-12-2017: € 453.246.677
Financieel resultaat	Over 2017: € 5.175.530
Risico's	Zie hoofdstuk 4.3 onder Financiering OV-bedrijven.
Beleidsvoornemens	Uitvoeren OV concessies in regio Haaglanden.
Monitoring prestaties	Via aandeelhoudersvergaderingen.
Programma en activiteit	Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer.

Naam	**RET N.V.**
Vestigingsplaats	Rotterdam
Visie	Door middel van zeggenschap in RET N.V. het waarborgen van goed openbaar vervoer in de regio.
Openbaar behartigd belang	Het beheer van een aandeel in een bedrijf dat het openbaar vervoer in de regio Rotterdam verzorgt.
Deelnemende partijen	De andere aandelen van RET N.V. zijn in handen van de gemeente Rotterdam.
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Bestuurlijk belang	Houder van 1 aandeel. De MRDH is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Deelneming in de RET van € 1.000,-
Eigen vermogen	Per 31-12-2017: € 168.171.000
Vreemd vermogen	Per 31-12-2017: € 205.773.000
Financieel resultaat	Over 2017: € 4.735.000
Risico's	Zie hoofdstuk 4.3 onder Financiering OV-bedrijven.
Beleidsvoornemens	Uitvoeren OV concessies regio Rotterdam.
Monitoring prestaties	Via aandeelhoudersvergaderingen.
Programma en activiteit	Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer.

Naam	**De Verkeersonderneming**
Vestigingsplaats	Rotterdam
Visie	De Verkeersonderneming heeft als doel het bereikbaar maken en houden van de Rotterdamse haven, stad en regio door o.a. het ontwikkelen en tot uitvoering brengen van innovatieve concepten.
Openbaar behartigd belang	Bereikbaarheid van de stad, regio en havengebied van Rotterdam.
Deelnemende partijen	De Verkeersonderneming wordt aangestuurd door de Stuurgroep en bijgestaan door de Raad van Advies. De Stuurgroep bestaat uit het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat/RWS, het Havenbedrijf Rotterdam, de gemeente Rotterdam en de MRDH. De Raad van Advies wordt gevormd door de vertegenwoordigers van relevante partners voor de bereikbaarheidsopgave van de Rotterdamse regio, die niet in de Stuurgroep zijn vertegenwoordigd. Dit zijn Deltalinqs, TLN, EVO, VNO/NCW, MKB Rotterdam, de gemeente Nissewaard, de gemeente Krimpen aan den IJssel, de provincie Zuid-Holland, de politie en de RET.
Rechtsvorm	Stichting
Bestuurlijk belang	(Vice-)voorzitter bestuurscommissie Vervoersautoriteit MRDH is lid van de Stuurgroep.
Financieel belang	Een jaarlijkse bijdrage in de exploitatiekosten ad € 209.000 plus de bekostiging van één formatieplaats (€ 105.000). Deze bijdrage is onderdeel van de programmabegroting Exploitatie verkeer en openbaar vervoer.
Eigen vermogen	Per 31-12-2016: € 249.519
Vreemd vermogen	Per 31-12-2016: € 32.600.527
Financieel resultaat	Over 2016: € 1.515
Risico's	Het risico bestaat dat de Verkeersonderneming verplichtingen aangaat buiten het kader van de vastgestelde begroting en daarmee dus boven het bedrag van de inbreng van de deelnemers. Dit risico wordt beperkt doordat in de statuten is opgenomen dat de bestuurder in specifieke gevallen goedkeuring van de Raad van Toezicht en de deelnemers van de Stuurgroep nodig heeft, bijvoorbeeld waar het overeenkomsten of investeringen betreft die het daarvoor in de jaarbegroting vastgestelde bedrag te boven gaan.
Beleidsvoornemens	De huidige samenwerkingsovereenkomst loopt tot en met 2020.

Monitoring prestaties	Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt jaarlijks een monitoringsrapportage opgesteld. Voorts wordt uiterlijk 2 maanden voorafgaande aan het komende jaar een jaarplan opgesteld, dat met uitzondering van het onderdeel Vraagbeïnvloeding (dat door de Raad van Toezicht wordt vastgesteld) door de Stuurgroep wordt vastgesteld. Dit plan bevat tenminste de volgende onderwerpen: beschrijving, planning en prioritering werkzaamheden en projecten inclusief beoogde meerjarige resultaten, exploitatie, de organisatie en uitvoerders en de risico's en bijbehorende beheersmaatregelen.
Programma en activiteit	Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer.

4.3 Weerstandsvermogen en risico's

Het begrip 'weerstandsvermogen'
Het financieel weerstandsvermogen van de MRDH is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te vangen zonder dat de uitvoering van de taken in het gedrang komt.
Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de bekende risico's waarvoor geen afdoende stuur- en beheersmaatregelen kunnen worden getroffen of waarvoor geen voorzieningen bestaan.

Risico's algemeen
De mogelijke maatregelen om de risico's te beheersen en/of financieel te dekken zijn:
- risico's onder controle houden door stuur- en beheersmaatregelen (bijvoorbeeld door het afsluiten van verzekeringen of het aanscherpen van de regelgeving);
- risico's kunnen financieel worden afgedekt door het instellen van voorzieningen voor risico's die kunnen worden gekwantificeerd en het instellen van een weerstandsvermogen voor risico's die niet financieel kunnen worden gekwantificeerd.

Normale bedrijfsrisico's doen zich regelmatig voor en deze zijn daarom vrij goed meetbaar. Hierdoor kunnen ze worden gedekt door ofwel beheersmaatregelen ofwel het afsluiten van verzekeringen.

Risico's programma Economisch Vestigingsklimaat
De risico's die samenhangen met de taken voor het versterken van het economisch vestigingsklimaat kunnen alleen met eigen weerstandscapaciteit van de MRDH worden afgedekt. In een uitgevoerde financiële risicoanalyse (2015) is het risico bepaald dat een gemeente niet kan voldoen aan haar verplichte bijdrage aan het programma Economisch Vestigingsklimaat.
Bij het eventueel wegvallen van een deel van de inwonerbijdragen is een weerstandscapaciteit van € 100.000 nodig om het dekkingstekort op de (vaste) apparaatskosten op te vangen. In bovengenoemd audittraject is bepaald dat dit risico eenmaal per vier jaar (collegeperiode) voor kan komen en dat voor het opvangen daarvan 1/23 deel van € 2,29 miljoen euro *(apparaatslasten EV begroting 2016)* benodigd is. Dit kwam neer op een bedrag van circa € 100.000, dat iedere vier jaar benodigd zou zijn. Voor ditzelfde bedrag is daarom in 2015 de Reserve weerstandsvermogen economisch vestigingsklimaat gevormd.

De apparaatslasten voor het programma EV bedragen in deze begroting € 2,35 miljoen. 1/23 deel daarvan komt neer op een bedrag van circa € 102.000. Momenteel wordt het voorstel ‘Algemene regels voor uittreding uit de Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2014’ voorbereid. Daarnaast is er per 31 december 2018 nog weerstandcapaciteit beschikbaar in de vorm van een post onvoorzien binnen de Egalisatiereserve Economisch Vestigingsklimaat voor een bedrag van € 78.000. In de tussentijd wordt geen aanpassing van de Reserve weerstandsvermogen economisch vestigingsklimaat voorgesteld.

Weerstandsvermogen-ratio begroting 2020:

$$\text{Weerstandsvermogen ratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Beschikbare weerstandcapaciteit Economisch Vestigingsklimaat: € 178.000
Benodigde weerstandscapaciteit Economisch Vestigingsklimaat: € 102.000
Weerstandsvermogen ratio: 1,74 (ruim voldoende)

Risico’s programma’s Vervoersautoriteit
De risico’s die samenhangen met de activiteiten voor verkeer en vervoer worden allereerst opgevangen met een risicobuffer die binnen de projecten waarbij financiële risico’s worden geïdentificeerd wordt aangehouden. Wanneer deze risicobuffer niet afdoende is, worden de BDU-middelen aangesproken. Dit heeft tot gevolg dat andere bestedingen ten laste van de BDU-middelen lager worden en/of vertragen.

Financiering OV-bedrijven
Zoals in hoofdstuk 4.1 (Financiering) reeds gemeld, heeft de MRDH in december 2016 de verantwoordelijkheid voor de financiering van de investeringen in railvoertuigen en -infrastructuur van de regionale OV-bedrijven overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam.
Dat brengt risico’s met zich mee, die in een in 2016 uitgevoerd extern onderzoek nader zijn geduid. Daaruit is geconcludeerd dat een reserve moet worden gevormd om de risico’s die van directe invloed zijn op de economische waarde van het te financieren materieel naar behoren af te dekken. Daarbij is meegewogen dat de MRDH voor de periode 2016-2026 een railconcessie heeft gegund aan voornoemde OV-bedrijven, dat de MRDH een eerste zekerheidsrecht verwerft over de te financieren activa en dat het kredietrisico wordt beperkt doordat de afschrijvingen over door de MRDH goedgekeurde railinvesteringen en de rente over de daarvoor verstrekte leningen in de maandelijks door de MRDH te betalen concessievergoeding zijn opgenomen. Op grond van een referentievergelijking is vastgesteld dat een waardedaling van 35% als uitgangspunt voor de risicoberekening verdedigbaar is. De risico-inschatting voor de beide OV-bedrijven is daarnaast als “laag” geclassificeerd en daaruit volgt een risicoweging van 8% als uitgangspunt voor de risicoberekening.

Ook heeft het algemeen bestuur van de MRDH na zienswijze door de regiogemeenten op 21 december 2017 de Verordening bussenleningen vastgesteld. De belangrijkste overweging voor het instellen van deze verordening is het faciliteren van adequate en goedkopere financieringsmogelijkheden voor vervoerbedrijven ten behoeve van de gewenste transitie naar zero emissie busvervoer.

De ondergrens voor de opbouw van de risicoreserve wordt net als in de begroting 2019 berekend op basis van de maandelijks te betalen concessievergoedingen. De maandelijkse concessievergoedingen voor rail en bus bedragen gemiddeld € 30 miljoen. Uitgaande van een worst case scenario (faillissement) wordt de kans dat maximaal één maand aan concessievergoeding als verloren moet worden beschouwd, als hoog (90%) ingeschat. De ondergrens van de op te bouwen risicoreserve wordt daarmee bepaald op € 27 miljoen.

De verschillen tussen de in rekening te brengen marktconformiteitsopslag en de jaarlijks benodigde toevoeging aan de risicoreserve worden vanaf 2021 aangewend als aanvullende dekking voor de lasten van het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer. De daarvoor benodigde BDU-bijdrage wordt daardoor lager. Voor de meerjarenprognose van de (her)financieringen is de bestaande verhouding tussen financiering en de boekwaarde van de activa voor het jaar 2018 gebruikt. Die bestaande verhouding bedraagt 0,77.

In de volgende tabel is de op te bouwen risicoreserve in cijfers uitgewerkt:

Risicoreservering financiering regionale OV-bedrijven per jaar	Jaarrekening 2018	2019	2020	2021	2022	2023
Financiering aan HTM, RET en EBS	€ 1.073.126.078	€ 953.243.869	€ 841.811.659	€ 750.749.450	€ 664.927.240	€ 592.925.030
Prognose (her)financieringen		€ 64.764.390	€ 121.859.995	€ 158.885.295	€ 190.710.658	€ 208.715.251
Boekwaarde MVA HTM, RET en EBS	€ 1.392.896.353	€ 1.321.354.518	€ 1.250.826.682	€ 1.180.687.847	€ 1.110.601.012	€ 1.040.513.177
Economische waarde MVA (65% boekwaarde)	€ 823.484.341	€ 785.090.740	€ 813.037.344	€ 767.447.101	€ 721.890.658	€ 676.333.565
Dekkingstekort economische waarde versus financiering	€ 249.641.737	€ 232.917.519	€ 150.634.310	€ 142.187.644	€ 133.747.241	€ 125.306.717
Weging risico	8%	8%	8%	8%	8%	8%
Netto/gewogen risico	€ 27.896.583	€ 18.633.402	€ 12.050.745	€ 11.375.012	€ 10.699.779	€ 10.024.537
Netto/gewogen risico (ondergrens € 27 miljoen)	€ 27.000.000	€ 27.000.000	€ 27.000.000	€ 27.000.000	€ 27.000.000	€ 27.000.000
Risicoreserve financieringen aanvang jaar cumulatief	€ 3.612.359	€ 10.725.613	€ 18.359.345	€ 24.508.943	€ 27.000.000	€ 27.000.000
In rekening gebrachte marktconformiteits-opslag per jaar	€ 7.113.254	€ 7.633.732	€ 6.149.598	€ 5.757.807	€ 5.414.656	€ 5.044.855
Dekkingstekort risicoreserve ultimo jaar	€ 17.170.970	€ 8.640.655	€ 2.491.057	€ -	€ -	€ -

Hieruit blijkt dat de benodigde weerstandscapaciteit voor de financieringsactiviteiten in 2021 zal worden bereikt.

Samenvatting weerstandsvermogen-ratio begroting 2020:

$$\text{Weerstandsvermogen ratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Beschikbare weerstandcapaciteit Financiering OV bedrijven: € 24.508.943
Benodigde weerstandscapaciteit Financiering OV bedrijven: € 27.000.000
Weerstandsvermogen ratio: 0,91 (matig)

Overbesteding
Het IPVa geeft inzicht in de jaarlijkse stand van zaken van de infrastructurele projecten. Jaarlijks wordt in de begroting een meerjarige doorkijk opgenomen. Binnen deze meerjarige doorkijk kan er sprake zijn van overbesteding. Daardoor kan het saldo in enig jaar onder nul dalen. Dit is toegestaan, maar altijd met de restrictie dat er na een periode van maximaal drie achtereenvolgende kalenderjaren weer een positief saldo ontstaat in het daaropvolgende. Dit beleid sluit aan bij de uitgangspunten voor structureel begrotingsevenwicht die de provincie Zuid-Holland als toezichthouder hiervoor hanteert.

Overbesteding is in deze begroting daadwerkelijk aan de orde in de jaren 2020 en 2021.

Beleidsnota
Tegelijk met de besluitvorming rond de begroting 2020 wordt de beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen behandeld. Relevante onderdelen uit deze beleidsnota zijn verwerkt in deze paragraaf weerstandsvermogen.

Kengetallen
Kengetallen zijn getallen die een verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de in de jaarrekening opgenomen balans en/of resultatenrekening.
Conform het BBV dienen de volgende kengetallen in de begroting te worden opgenomen:

Kengetal	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Netto schuldquote	129,3%	128,7%	175,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3,8%	-2,5%	-1,7%
Solvabiliteitsratio	1,1%	1,8%	2,6%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	1,3%	1,0%	0,8%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Opmerkingen
De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn voor de MRDH niet van toepassing.

De netto schuldquote moet inzicht geven in de ontwikkeling van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen (lasten / baten begroting). Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de quote inclusief en exclusief doorgeleende gelden. Dit maakt inzichtelijk wat het aandeel is van de verstrekte leningen in de exploitatie. Daarnaast welke invloed de verstrekte leningen hebben op de schuldenlast.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen. Het geeft daarmee inzicht in de mate waarin de MRDH in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm.

Bij de beoordeling van de in bovengenoemde tabel opgenomen kengetallen voor netto schuldquote en solvabiliteitsratio dient het volgende in aanmerking te worden genomen. Ruim 99% van de exploitatie van de MRDH vindt plaats binnen het fonds BDU Verkeer en Vervoer. Het per balansdatum aanwezige fondssaldo is daarnaast conform de bepalingen in het BBV als een vlottende schuld te beschouwen. Als gevolg daarvan zijn voornoemde kengetallen niet voor elk in de tabel opgenomen (begrotings-)jaar zonder meer te beschouwen als een realistische weergave van de financiële positie van de MRDH.

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft inzicht in welke mate de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Dit is van belang om te beoordelen welke structurele ruimte de MRDH heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling

van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. De in de tabel weergegeven percentages betekenen dat de structurele lasten van de MRDH tenminste volledig worden gedekt door structurele baten.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Investeringen
Eventuele toekomstige investeringen worden gepland en begroot vanuit een investeringsplan. Investeringsplannen maken integraal deel uit van de bestuurlijk vast te stellen begroting(swijzigingen).

Afschrijvingen
Voor zover niet bij wettelijke bepaling geregeld, gelden de volgende uitgangspunten voor het afschrijvingsbeleid voor de materiële vaste activa, zoals vastgelegd in de Financiële verordening 2015 van de MRDH.

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut
Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:
a. maximaal 10 jaar: verbouwing, inrichting, renovatie, restauratie van kantoren en bedrijfsgebouwen;
b. maximaal 10 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
c. 5 jaar: telefooninstallaties;
d. 3 jaar: automatiseringsapparatuur;
e. 10 jaar: kantoormeubilair.

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met maatschappelijk nut
De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:
a. Maximaal 10 jaar: straatmeubilair.

De eerste afschrijving voor zowel de activa met economisch nut als de activa met maatschappelijk nut start op 1 juli in het jaar van aanschaffing.

Bedrijfsgebouw Westersingel
Eind oktober 2017 is de nieuwe huisvesting van de MRDH aan de Westersingel 12 te Rotterdam in gebruik genomen. Dit pand is gehuurd voor een periode van 10 jaar.
Ten behoeve van de verbouwing en herinrichting van dit pand is in 2017 een bedrag geïnvesteerd van € 1.230.000. Deze investering wordt in 10 jaar afgeschreven.
De MRHD is zelf verantwoordelijk voor het onderhoud hiervan en heeft daartoe contracten afgesloten met gespecialiseerde marktpartijen.

Kapitaallast		2019	2020	2021	2022	2023
Bedrijfsgebouw		€ 123.750	€ 123.750	€ 123.750	€ 123.750	€ 123.750

Overige materiële vaste activa
Kantoorinventaris en ICT hardware zijn bij de start van de MRDH in 2015 om niet overgenomen van het Stadsgewest Haaglanden. Als gevolg van de verhuizing naar het nieuwe pand in 2017 (zie hiervoor) moest in 2017 een nieuw datanetwerk worden aangelegd en nieuw meubilair worden aangeschaft tot een totaal bedrag van € 457.000. In 2018 zijn nieuwe investeringen in ICT gedaan. Het gaat om de noodzakelijke vervanging van de werkplek hardware in combinatie met een nieuwe provider, de doorontwikkeling van het financiële systeem (projectadministratie en verdere digitalisering werkprocessen) en de digitalisering van de voorbereidings- en autorisatieprocessen van bestuurlijke voorstellen. De komende jaren vinden geen nieuwe investeringen plaats in ICT. In 2019 vindt vervanging van de hardware plaats op basis van huurkoop contracten waardoor geen afschrijvingslast ontstaat. Noodzakelijke eenmalige software updates in 2019 (o.a. document management systeem en vergadersysteem) worden ten laste gebracht van de hiervoor ingestelde Reserve Interne kwaliteitsverhoging.

Investeringen in kantoormeubilair worden in 10 jaar afgeschreven, ICT hardware in drie jaar, software en ICT-investeringen in verbeterprocessen in 7 jaar.
De MRDH is zelf verantwoordelijk voor het noodzakelijke onderhoud van deze activa en heeft dit uitbesteed aan meerdere gespecialiseerde marktpartijen.

Investering	Investeringsbedrag	2019	2020	2021	2022	2023
Meubilair	€ 505.000	€ 252.000	€ 232.000	€ 21.000	€ -	€ -
Kapitaallast						
Meubilair		€ 12.600	€ 36.800	€ 49.450	€ 50.500	€ 50.500

Kapitaallast		2019	2020	2021	2022	2023
Overige materiële vaste activa		€ 82.997	€ 67.915	€ 45.978	€ 39.123	€ 39.123

Personenbussen voor het openbaar vervoer
De MRDH heeft 10 aardgasbussen in eigendom, die sinds augustus 2017 aan een OV-bedrijf worden verhuurd voor een periode van twee jaar. De gegarandeerde restwaarde van die voertuigen bedraagt na afloop van voornoemde huurperiode € 25.000 per bus. De jaarlijkse afschrijving op deze bussen is daarop aangepast en deze restwaarde is ultimo 2018 bereikt. In 2019 zal verkoop van de bussen plaatsvinden. Tot aan het moment van verkoop is de huurder is verantwoordelijk voor het onderhoud van deze bussen.

Kapitaallast		2019	2020	2021	2022	2023
Personenbussen		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Haltevoorzieningen
Conform de overeenkomst heeft de MRDH vanaf medio 2014 het economisch eigendom van alle bestaande en nieuwe haltevoorzieningen (de zgn. abri's) in de gemeenten Den Haag, Delft, Westland en Midden-Delfland. Alle investeringen hieraan en het beheer en onderhoud hiervan zijn voor rekening van de MRDH. De investeringen worden in 5 jaar afgeschreven. De jaarlijkse kosten

worden geheel gedekt door reclameopbrengsten, waartoe de MRDH zelfstandig een contract heeft aanbesteed. Beheer en onderhoud zijn uitbesteed aan HTM.
De boekwaarde van de haltevoorzieningen per 31 december 2018 bedraagt € 3.390.437.

Kapitaallast		2019	2020	2021	2022	2023
Haltevoorzieningen		€ 2.030.862	€ 1.382.680			

Gronden

De MRDH heeft diverse percelen grond in eigendom dan wel een recht van opstal daarop gevestigd ten behoeve van de aanleg van tramlijnen. Volgens een actuele kadasteropgave gaat het daarbij om de volgende percelen:

Perceel	adres	eigenaar	gerechtigde	Omschrijving
Rijswijk A 3914	Burgemeester Elsenlaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk D 8010	Burgemeester Elsenlaan/Van Vredenburchweg 77B	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	bedrijvigheid (nutsvoorziening)
Rijswijk D 8011	Burgemeester Elsenlaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk D 8015	Sir Winston Churchilllaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk D 8038	Sir Winston Churchilllaan	MRDH	geen	wegen
Rijswijk G 2984	Limpqergstraat/Limpergstraat 11	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	bedrijvigheid (nutsvoorziening)
Rijswijk G 2985	Burgemeester Elsenlaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk G 2989	Veraartlaan/Visseringlaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk G 2994	Visseringlaan/Volmerlaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk G 2999	Volmerlaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk G 3001	Sir Winston Churchilllaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk G 3002	Lange Kleiweg/Lange Kleiweg 2A	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	bedrijvigheid (nutsvoorziening)
Rijswijk G 3050	Sir Winston Churchilllaan	MRDH	geen	wegen
Rijswijk G 3054	Sir Winston Churchilllaan	MRDH	geen	wegen
Rijswijk I 2128	Prinses Beatrixlaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk I 2131	Weidedreef	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk I 2134	Florence Nightingalestraat	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen
Rijswijk I 2137	Eikelenburglaan/Eikelenburglaan 4	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	bedrijvigheid (nutsvoorziening)
Rijswijk I 2139	Eikelenburglaan	Gemeente Rijswijk	MRDH (opstal)	wegen

Er zijn geen financiële verplichtingen ten aanzien van deze gronden.

4.5 Bedrijfsvoering

MRDH-organisatie

De MRDH staat onder leiding van de secretaris-algemeen directeur. Alle lijntaken van de MRDH zijn ondergebracht in de directie Vervoersautoriteit (met de afdelingen Verkeer en Openbaar vervoer) en de directie Economisch Vestigingsklimaat. Alle stafzaken van de MRDH zijn centraal op concernniveau georganiseerd binnen de bureaus Middelen & Control en Strategie & Bestuur.

Schematisch is dit als volgt weer te geven:

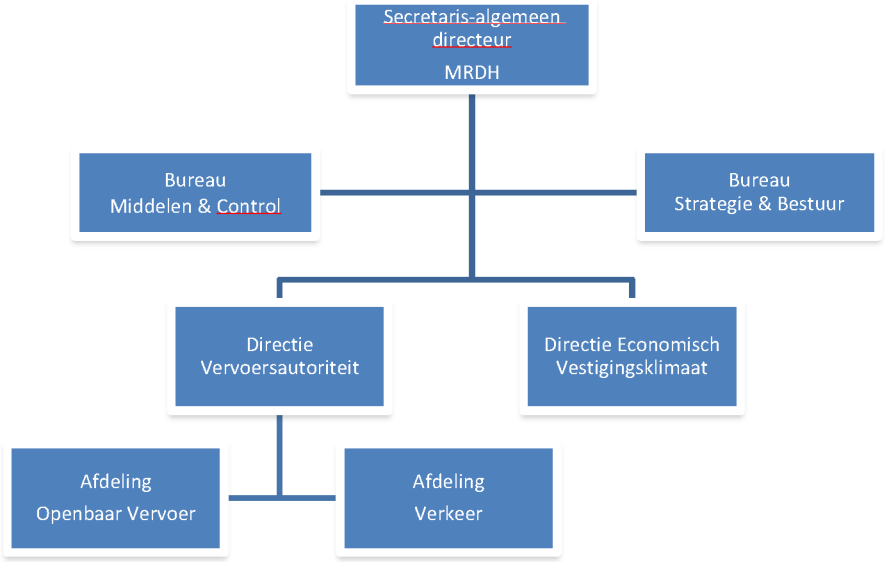

Secretaris-algemeen directeur
De secretaris-algemeen directeur geeft integraal leiding aan de MRDH-organisatie en is het eerste aanspreekpunt voor het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Deze inzet wordt onveranderd gelijkelijk toebedeeld aan de beide directies en komt daarmee voor 50% ten laste van de inwonerbijdrage EV en voor 50% ten last van de BDU Verkeer en Vervoer.

Vervoersautoriteit (Va)
Binnen de directie Vervoersautoriteit staat de uitvoering van de programma's Exploitatie verkeer en openbaar vervoer en Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer centraal. De directeur Vervoersautoriteit heeft de eindverantwoordelijkheid over twee afdelingen: Verkeer en Openbaar Vervoer. De dagelijkse leiding van deze afdelingen ligt bij twee managers. De Vervoersautoriteit telt 52 fte. De ambtelijke inzet wordt betaald uit de BDU Verkeer en Vervoer. Het aantal fte in de begroting 2020 is gedaald ten opzichte van de begroting 2019. Financiële en bestuurszaken functies zijn overgeheveld naar bureau Middelen & Control respectievelijk bureau Strategie & Bestuur.

Economisch Vestigingsklimaat (EV)
De dagelijkse leiding en de eindverantwoordelijkheid voor de realisatie van het programma Economisch Vestigingsklimaat ligt bij de directeur EV. Dit organisatieonderdeel telt 10 fte. De ambtelijke inzet wordt betaald uit de inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat. Het aantal fte in de begroting 2020 is gedaald ten opzichte van de begroting 2019. De functie bestuurszaken is overgeheveld naar bureau Strategie & Bestuur.

Bureaus Middelen & Control en Strategie & Bestuur
De MRDH heeft twee bureaus op concernniveau voor de uitvoering van stafzaken: bureau Middelen & Control (BMC) en bureau Strategie & Bestuur (BSB). BMC omvat de bedrijfsvoeringsfuncties financiën & control, informatiebeheer en facilitaire zaken. BSB bevat de bedrijfsvoeringsfuncties strategie en onderzoek, bestuurs- en directieadvisering en -ondersteuning, communicatie/public affairs, juridische zaken en HRM. De ambtelijke capaciteit voor deze bureaus is 27,6 fte. Het aantal fte overhead in de begroting 2020 is gestegen ten opzichte van de begroting

2019. De stijging heeft een tweetal redenen. De bestuurszaken functies van de Vervoersautoriteit (2 fte) en Economisch Vestigingsklimaat (2 fte) zijn, ten behoeve van de verdere stroomlijning en versteviging van het besluitvormingsproces, overgeheveld naar bureau Strategie & Bestuur. En 2 fte financiële functies van de Vervoersautoriteit zijn overgeheveld naar bureau Middelen & Control aangezien het zwaartepunt van deze werkzaamheden/verantwoordelijkheden ligt op het vlak van Planning en Control. De totale formatie van de organisatie is gelijk gebleven. De salarissen van de medewerkers komen voor 20% ten laste van de inwonerbijdrage EV en voor 80% ten laste van de BDU Verkeer en Vervoer. Zie voor een verdere toelichting op deze verdeelsleutels hoofdstuk 3.2 Overhead.

Van de inwonerbijdrage voor EV van € 2,68 (prijspeil 2020) wordt conform de afspraken (kadernota MRDH begroting 2020) maximaal € 1,11 (prijspeil 2020) ingezet voor apparaatslasten.

Voor de salarislasten volgt de MRDH de cao gemeenten. De huidige cao betreft de periode 1 mei 2017 tot 1 januari 2019 en is reeds verwerkt in de begroting 2019. Voor het jaar 2020 wordt rekening gehouden met een stijging van 2,9% in aansluiting met de macro economische verkenning 2019 (MEV 2019) van september 2018 van het Centraal Planbureau.

De begrote personele formatie en de daaraan verbonden salariskosten (inclusief sociale lasten) zijn als volgt te specificeren:

Onderdeel	**Fte's 2019**	**Fte's 2020**	**Begroting 2020**
Secretaris-algemeen directeur	0,8	0,8	145.000
Bureau Middelen & Control	10,6	12,6	1.069.900
Bureau Strategie & Bestuur	11	15	1.478.600
Directie Vervoersautoriteit	5	3	354.100
Afdeling Verkeer	26	25	2.405.700
Afdeling Openbaar vervoer	25	24	2.259.400
Economisch vestigingsklimaat	12	10	1.174.200
Totalen	***90,4***	***90,4***	***8.886.900***

* De MRDH begroot op formatie en werkgeverslasten

In combinatie met de materiële apparaatslasten en de uitgangspunten voor de bepaling en de verdeling van de overhead (zie hoofdstuk 3.2) levert dit de volgende kostenverdeling op van de personele en materiële apparaatslasten:

			Kostenverdeling					
			BDU verkeer en vervoer			Inwonerbijdrage EV		
Onderdeel	**fte's**	**Kosten**	**Programma exploitatie verkeer en openbaar vervoer**	**Programma infra-structuur verkeer en openbaar vervoer**	**Overhead BDU**	**Programma economisch vestigings-klimaat**	**Overhead inwoner-bijdrage EV**	**verdeelsleutels**
Personele apparaatslasten								
Secretaris-algemeen directeur	0,8	145.000			72.500		72.500	50/50
BMC en BSB	27,6	2.548.500			2.038.800		509.700	80/20
Vervoersautoriteit	52,0	5.019.200	3.032.500	1.343.100	643.600			100
Economisch Vestigingsklimaat	10,0	1.174.200				945.000	229.200	100
Totaal personele apparaatslasten	90,4	8.886.900						
Materiële apparaatslasten		2.975.200			2.380.200		595.000	80/20
Totalen		**11.862.100**	**3.032.500**	**1.343.100**	**5.135.100**	**945.000**	**1.406.400**	

De materiële apparaatslasten betreffen de materiële budgetten voor HRM (o.a. HRM ondersteuning en advies, opleidingen), financiën (o.a. accountantskosten), facilitair (o.a. huur en servicekosten en afschrijvingskosten huisvesting), ICT/DIV (o.a. licenties document management systeem), communicatie (o.a. kosten website), bestuurszaken/juridische zaken (o.a. vergaderkosten, bekendmakingen besluiten).

Hoofdstuk 5 Financiële begroting

5.1 Overzicht baten en lasten

In het hierna opgenomen overzicht zijn de baten en lasten per programma verantwoord.

Programmabegroting 2020 (euro's)	Voorlopige Jaarrekening 2018	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten per programma						
1. Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	403.981.740	423.402.148	422.554.578	404.922.709	397.343.840	395.219.905
2. Infrastructuur verkeer en openbaar Vervoer	185.385.949	333.969.393	284.006.738	158.931.028	64.375.160	75.697.366
3. Economisch Vestigingsklimaat	4.141.953	4.831.100	4.964.600	4.964.600	4.964.600	4.964.600
Overhead	5.729.871	6.316.800	6.541.500	6.541.500	6.541.500	6.541.500
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal	**599.239.513**	**768.519.441**	**718.067.416**	**575.359.838**	**473.225.100**	**482.423.371**
Baten per programma						
1. Exploitatie verkeer en openbaar vervoer	411.094.994	431.035.881	428.704.176	407.413.766	397.343.840	395.219.905
2. Infrastructuur verkeer en openbaar Vervoer	185.385.949	333.969.393	284.006.738	158.931.028	64.375.160	75.697.366
3. Economisch Vestigingsklimaat	4.964.575	4.831.100	4.964.600	4.964.600	4.964.600	4.964.600
Overhead	5.729.871	5.834.000	6.541.500	6.541.500	6.541.500	6.541.500
Totaal	**607.175.389**	**775.670.373**	**724.217.014**	**577.850.894**	**473.225.100**	**482.423.371**
Resultaat voor reservemutaties	7.935.876	7.150.932	6.149.598	2.491.057	0	0
Bestemming resultaat jaarrekening 2017	482.800	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	482.800	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	-8.418.676	-7.633.732	-6.149.598	-2.491.057	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor een toelichting op de fluctuaties in de baten en lasten per jaar wordt verwezen naar hoofdstuk 2, waar de genoemde programma's inhoudelijk worden beschreven. De baten en lasten van de treasuryfunctie worden inhoudelijk toegelicht in hoofdstuk 4.1 (Financiering).

Per taakveld is de begroting als volgt te rubriceren:

Begroting 2020 per taakveld (euro's)	Voorlopige Jaarrekening 2018	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten per taakveld						
2.1 Verkeer en vervoer	127.050.675	227.075.211	205.647.506	123.108.798	61.162.160	60.097.366
2.5 Openbaar vervoer	446.130.016	516.092.774	488.649.677	429.990.175	390.966.836	402.147.610
0.5 Treasury	16.186.998	14.203.556	12.264.133	10.754.764	9.590.004	8.672.294
3.1 Economische ontwikkeling	4.141.953	4.831.100	4.964.600	4.964.600	4.964.600	4.964.600
0.4 Overhead	5.729.871	6.316.800	6.541.500	6.541.500	6.541.500	6.541.500
0.8 Overige baten	0	0	0	0	0	0
Totaal	599.239.513	768.519.441	718.067.416	575.359.838	473.225.100	482.423.371
Baten per programma						
2.1 Verkeer en vervoer	127.050.675	227.075.211	205.647.506	123.108.798	61.162.160	60.097.366
2.5 Openbaar vervoer	446.130.016	516.092.774	488.649.677	426.723.425	385.552.180	397.102.755
0.5 Treasury	23.300.252	21.837.288	18.413.731	16.512.571	15.004.660	13.717.150
3.1 Economische ontwikkeling	4.964.575	4.831.100	4.964.600	4.964.600	4.964.600	4.964.600
0.4 Overhead	5.729.871	5.834.000	6.541.500	6.541.500	6.541.500	6.541.500
Totaal	607.175.389	775.670.373	724.217.014	577.850.894	473.225.100	482.423.371
Resultaat voor reservemutaties	**7.935.876**	**7.150.932**	**6.149.598**	**2.491.057**	**0**	**0**
Bestemming resultaat jaarrekening 2017	482.800					
Onttrekking aan reserves	0	482.800	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	-8.418.676	-7.633.732	-6.149.598	-2.491.057	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Lasten en baten van het taakveld Overhead worden inhoudelijk toegelicht in hoofdstuk 3.2.
De gespecificeerde toevoeging aan reserves betreft de toevoeging aan de risicoreservering financieringen, zoals toegelicht in hoofdstuk 4.3 (Weerstandsvermogen en risico's).

5.2 Overzicht incidentele baten en lasten

Inzicht in de incidentele baten en lasten is nodig om in beeld te brengen of de begroting materieel in evenwicht is, dat wil zeggen dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De incidentele baten en lasten tellen niet mee voor het materieel in evenwicht zijn van de begroting. Onder incidentele baten en lasten worden onder andere de volgende posten verstaan:

- Stortingen in en onttrekkingen aan reserves;
- Bijzondere ontvangen en verstrekte subsidies en (specifieke) uitkeringen.

De grootste geldstroom, de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU) betreft in principe een structurele geldstroom en daarmee een structurele baat. De projectkosten die met deze baten worden gedekt zijn daarmee ook structurele lasten. Wel kunnen er incidenteel middelen aan de BDU worden toegevoegd voor specifieke projecten. De hiermee samenhangende lasten en baten dienen dan wel als incidenteel aangemerkt te worden. Dat geldt ook voor de projecten, die uit Europese subsidiefondsen worden bekostigd.

In de hiernavolgende tabel zijn voor de programma's en het onderdeel Overhead de incidentele lasten en baten weergegeven:

Incidentele baten en lasten (euro's)	Voorlopige Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten per programma						
1. Exploitatie verkeer en openbaar Vervoer	0	701.505	0	0	0	0
2. Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer	81.789.913	105.885.037	108.911.329	0	0	0
3. Economisch Vestigingsklimaat	269.672	7.631	0	0	0	0
Overhead	0	482.800	0	0	0	0
Totaal	82.059.585	107.076.973	**108.911.329**	0	0	0
Baten per programma						
1. Exploitatie verkeer en openbaar Vervoer	0	701.505	0	0	0	0
2. Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer	81.789.913	105.885.037	108.911.329	0	0	0
3. Economisch Vestigingsklimaat	288.380	7.631	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0	0
Totaal	82.078.293	106.594.173	**108.911.329**	0	0	0
Resultaat voor reservemutaties	18.708	-482.800	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	482.800	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	-8.418.676	-7.633.732	-6.149.598	-2.491.057	0	0
Resultaat	-8.399.968	-7.633.732	**-6.149.598**	-2.491.057	0	0

Exploitatie verkeer en openbaar vervoer
Incidentele baat en last betreft voornamelijk (€ 0,5 miljoen) de kosten van de omleiding buslijnen vanwege afsluiting maastunnel. Rotterdam vergoedt deze incidentele extra concessiebijdrage. De verwachting is dat dit tot en met 2019 aan de orde is.

Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer
Voor een aantal projecten ontvangt de MRDH incidentele bijdragen van Rijk, provincie en gemeenten. Deze zijn als volgt te specificeren

Incidentele bijdragen van mede-overheden aan projecten (euro's)	Raming 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Incidentele baten					
Actieprogramma Regionaal OV (AROV)	5.704.699	5.704.699	0	0	0
Beter benutten	4.300.964	0	0	0	0
Bestuursovereenkomst Blankenburgverbinding	3.136.000	20.219.701	0	0	0
Korte termijn aanpak	3.500.000	3.826.034	0	0	0
Rotterdamse baan	77.865.711	77.452.759	0	0	0
Sebastiaansbrug	11.377.663	1.708.136	0	0	0
Totaal	**105.885.037**	**108.911.329**	**0**	**0**	**0**

Economisch Vestigingsklimaat
De incidentele baten en lasten in 2018 en 2019 betreffen het project “nul op de meter”(E=0). Dit project maakt onderdeel uit van het Europese Interreg programma en behelst de begeleiding van verenigingen van eigenaren (VvE’s) binnen de particuliere woningvoorraad naar het nemen van duurzaamheidsmaatregelen. In 2019 wordt dit project afgerond.

5.3 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Inleiding
De begroting 2020 is opgesteld overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten.
Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn lineair en overeenkomstig de in de Financiële verordening opgenomen percentages berekend.
De geraamde baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten en uitgaven in het jaar hebben geleid. Rijksbijdragen zijn geraamd volgens het principe van Single Information Single Audit op basis van het baten- en lastenstelsel.

Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid
<u>Financiering OV-bedrijven</u>
Op grond van een daartoe eind 2016 genomen besluit is de MRDH verantwoordelijk voor de financiering van activa en nieuwe investeringen betreffende railvoertuigen en -infrastructuur van HTM en RET, voor zover de daarmee samenhangende kapitaallasten door haar via de railconcessie worden vergoed. Daartoe zijn in 2017 onder meer nagenoeg alle bestaande leningen en borgstellingen overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam. Hierdoor blijft, na de opbouw van de hiervoor benodigde risicoreserve, structureel extra middelen beschikbaar voor de verkeer- en vervoersopgave in onze regio.
Daarnaast heeft het algemeen bestuur van de MRDH na zienswijze door de regiogemeenten op 21 december 2017 de Verordening bussenleningen vastgesteld.
De belangrijkste overweging voor het instellen van deze verordening is het faciliteren van adequate en goedkopere financieringsmogelijkheden voor vervoerbedrijven ten behoeve van de gewenste transitie naar zero emissie busvervoer.

De hieruit voortvloeiende financiële gevolgen worden nader toegelicht in hoofdstuk 4.1 (Financiering) en de daaraan verbonden risico's in hoofdstuk 4.3 (Weerstandsvermogen en risico's).

Overbesteding

De kaders voor overbesteding binnen de programma's van de Vervoersautoriteit zijn conform de wettelijke vereisten. Concreet betekent dit dat overbestedingstekorten zijn gelimiteerd op een maximale periode van drie achtereenvolgende kalenderjaren.
De voorliggende begroting 2020 laat een overbestedingstekort zien voor de jaren 2020 en 2021, maar laat vanaf 2022 weer een positief saldo zien. Deze voldoet daarmee aan het hiervoor genoemde kader. Een verdere toelichting op de overbesteding is opgenomen in de hoofdstukken 4.1 (Financiering) en 4.3 (Weerstandsvermogen en risico's).

Geprognosticeerde balanscijfers 2020

Onderstaande geprognosticeerde balans is opgenomen ten behoeve van de berekening van het EMU-saldo (zie hierna) en de voorgeschreven kengetallen in hoofdstuk 4.3.

Geprognosticeerde balans

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019	Voorlopige Jaarrekening 2018	PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019	Voorlopige Jaarrekening 2018
Vaste activa				**Vaste passiva**			
Materiële vaste activa	**1.487.249**	**2.881.476**	**5.106.581**	**Eigen vermogen**	**28.661.989**	**22.512.391**	**15.361.457**
Machines, apparaten en installaties	0	1.382.680	3.390.437	Reserve weerstandsvermogen EV	100.000	100.000	100.000
Vervoermiddelen	0	0	250.000	Egalisatiereserve EV (incl. res. bestemming)	4.053.045	4.053.045	4.053.045
Bedrijfsgebouwen	804.087	927.837	1.051.587	Risicoreserve financieringen	24.508.944	18.359.346	10.725.613
Overige materiële vaste activa	683.163	570.960	414.557	Reserve interne kwaliteitsverhoging	0	0	482.799
Financiële vaste activa	**963.672.655**	**1.018.009.260**	**1.083.148.954**	**Passiva met een rentetypische**			
Financiering regionale OV-bedrijven (u/g)	963.671.654	1.018.008.259	1.073.126.078	**looptijd van één jaar of langer**	**963.671.654**	**1.018.008.259**	**1.074.182.479**
Beleggingen	0	0	10.021.875	Financiering regionale OV-bedrijven (o/g)	963.671.654	1.018.008.259	1.073.104.167
Deelnemingen	1.001	1.001	1.001	Garantiesom abri's	1.078.312	1.078.312	1.078.312
Totaal vaste activa	**965.159.904**	**1.020.890.736**	**1.088.255.535**	**Totaal vaste passiva**	**992.333.643**	**1.040.520.650**	**1.089.543.936**
Vlottende activa				**Vlottende passiva**			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**53.578.604**	**157.178.318**	**272.559.262**	**Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**	**12.000.000**	**12.000.000**	**11.970.000**
Rekening-courant 's Rijks schatkist	4.578.604	108.178.318	223.295.384	Crediteuren	12.000.000	12.000.000	11.970.000
Debiteuren	3.000.000	3.000.000	3.073.168	Belastingen		0	0
Belastingen	46.000.000	46.000.000	46.190.710				
Overlopende activa	**87.289.391**	**87.289.391**	**87.444.088**	**Overlopende passiva**	**105.694.256**	**216.837.796**	**350.744.899**
Nog te ontvangen rijksuitkering BDU	2.568.948	0	0	Fondsen	0	103.599.714	218.716.780
Nog te ontvangen bedragen overig	18.000.000	18.000.000	18.154.697	Te betalen kosten	105.394.256	112.938.082	131.728.132
Vooruitbetaalde kosten	69.289.391	69.289.391	69.289.391	Vooruitontvangen bedragen	300.000	300.000	299.987
Liquide middelen	**4.000.000**	**4.000.000**	**3.999.950**				
Banksaldi	4.000.000	4.000.000	3.999.950				
Totaal vlottende activa	**144.867.995**	**248.467.709**	**364.003.300**	**Totaal vlottende passiva**	**117.694.256**	**228.837.796**	**362.714.899**
Totaal	**1.110.027.899**	**1.269.358.445**	**1.452.258.835**	**Totaal**	**1.110.027.899**	**1.269.358.445**	**1.452.258.835**

EMU-saldo

De voorgeschreven berekening van het EMU-saldo is voor de jaren 2019 t/m 2021 opgenomen in de volgende tabel.

Omschrijving	2019	2020	2021
Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	6.762.346	5.418.438	3.398.850
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.250.209	1.611.145	219.178
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-252.000	-232.000	-21.000
Berekend EMU-saldo	**8.760.555**	**6.797.583**	**3.597.028**

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen
De verschuldigde bedragen wegens vakantietoeslag, eindejaars- en levensloopuitkeringen worden sinds de verplichte invoering van het Individueel Keuzebudget vanaf 2017 geheel toegerekend aan het begrotingsjaar, waarin zij zijn verschuldigd.
In de begroting 2020 zijn geen bedragen opgenomen en/of gereserveerd voor niet opgenomen vakantie- en verlofrechten.
Ten tijde van het opmaken van deze begroting 2020 waren er geen afspraken en/of regelingen bekend, die leiden tot ontslag- en/of afvloeiingsuitkeringen in 2020.
De MRDH is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Er zijn geen aanvullende pensioenverplichtingen anders dan door hogere premies.

Investeringen
Voor een overzicht van de waardering en het onderhoud van de aanwezige en nieuw te investeren materiële vaste activa wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4 (Onderhoud kapitaalgoederen).

Financiering
Voor een uitvoerige toelichting op dit item wordt verwezen naar hoofdstuk 4.1 (Financiering).

Reserves
Het verloop van de reserves in de periode 2018 t/m 2023 is opgenomen in hoofdstuk 6 Staat van reserves en fondsen.

Hoofdstuk 6 Staat van reserves en fondsen 2018-2023

Omschrijving	Voorlopige jaarrekening 2018	Raming toevoeging 2019	Raming onttrekking 2019	Raming saldo 31-12-2019	Raming toevoeging 2020	Raming onttrekking 2020	Raming saldo 31-12-2020
Reserves							
Reserve weerstandsvermogen EV	100.000	0	0	100.000	0	0	100.000
Egalisatiereserve EV	4.053.045	0	0	4.053.045	0	0	4.053.045
Reserve interne kwaliteitsverhoging	482.799	0	482.799	0	0	0	0
Risicoreserve financieringen	10.725.613	7.633.733	0	18.359.346	6.149.598	0	24.508.944
Subtotaal reserves	*15.361.457*	*7.633.733*	*482.799*	*22.512.391*	*6.149.598*	*0*	*28.661.989*
Fondsen							
BDU	218.716.781	536.468.460	651.585.528	103.599.714	507.892.548	614.061.210	-2.568.948
Subtotaal fondsen	*218.716.781*	*536.468.460*	*651.585.528*	*103.599.714*	*507.892.548*	*614.061.210*	*-2.568.948*
TOTAAL-GENERAAL	**234.078.238**	**544.102.193**	**652.068.327**	**126.112.104**	**514.042.146**	**614.061.210**	**26.093.041**

Omschrijving	Raming toevoeging 2020	Raming onttrekking 2021	Raming saldo 31-12-2021	Raming toevoeging 2022	Raming onttrekking 2022	Raming saldo 31-12-2022	Raming toevoeging 2023	Raming onttrekking 2023	Raming saldo 31-12-2023
Reserves									
Reserve weerstandsvermogen EV	0	0	100.000	0	0	100.000	0	0	100.000
Egalisatiereserve EV	0	0	4.053.045	0	0	4.053.045	0	0	4.053.045
Reserve interne kwaliteitsverhoging	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Risicoreserve financieringen	2.491.057	0	27.000.000	0	0	27.000.000	0	0	27.000.000
									0
Subtotaal reserves	*2.491.057*	*0*	*31.153.045*	*0*	*0*	*31.153.045*	*0*	*0*	*31.153.045*
									0
Fondsen									0
BDU	502.187.849	548.757.144	-49.138.243	502.187.849	445.639.262	7.410.345	502.187.849	456.125.042	53.473.151
									0
Subtotaal fondsen	*502.187.849*	*548.757.144*	*-49.138.243*	*502.187.849*	*445.639.262*	*7.410.345*	*502.187.849*	*456.125.042*	*53.473.151*
TOTAAL-GENERAAL	**504.678.906**	**548.757.144**	**-17.985.197**	**502.187.849**	**445.639.262**	**38.563.390**	**502.187.849**	**456.125.042**	**84.626.197**

Toelichting staat van reserves en fondsen

Reserve weerstandsvermogen EV
Zie de toelichting in hoofdstuk 4.3.

Egalisatiereserve EV
Deze reserve bevat voornamelijk de nog niet financieel afgewikkelde bijdragen aan gemeenten op grond van de Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat MRDH 2015.

Reserve interne kwaliteitsverhoging
Deze reserve is in 2018 gevormd en is bestemd voor noodzakelijke investeringen in ICT (o.a. door de voorgenomen overgang naar een nieuwe provider), de inrichting van een geïntegreerde projectadministratie en de automatisering en digitalisering van meerdere werkprocessen. De verwachting is dat deze reserve eind 2019 volledig zal zijn besteed.

Risicoreserve financieringen
Voor meer informatie over de wijze waarop deze reserve wordt opgebouwd, alsmede het geraamde verloop daarvan wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risico's (hoofdstuk 4.3).

Fonds BDU
Jaarlijks ontvangt de MRDH een rijksbijdrage in het kader van de wet Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU). Deze toevoegingen aan het fonds zijn opgenomen in hoofdstuk 3.1. De onttrekkingen betreffen de BDU-bijdragen aan de exploitatie in de programma's Exploitatie- en Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer zoals opgenomen in 2.1.2 (*Wat gaat het kosten* programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer) en 2.2.2 (*Wat gaat het kosten* programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer). Daarnaast vindt er jaarlijks een onttrekking plaats ter dekking van de overhead gerelateerd aan verkeer en vervoer (hoofdstuk 3.2).

Hoofdstuk 7 Inwonerbijdragen per gemeente

Alle deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag betalen in 2020 een bijdrage in het kader van het versterken van het Economisch Vestigingsklimaat (EV). In onderstaande tabel zijn de bijdragen per gemeente opgenomen:

Gemeente	**Aantal inwoners per 01-01-2019 (*)**	**Bijdrage per inwoner**	**Totaal inwonerbijdrage 2020**
Albrandswaard	25.292	2,68	67.783
Barendrecht	48.688	2,68	130.484
Brielle	17.184	2,68	46.053
Capelle aan den IJssel	66.822	2,68	179.083
Delft	103.217	2,68	276.622
Den Haag	537.988	2,68	1.441.808
Hellevoetsluis	40.041	2,68	107.310
Krimpen aan den IJssel	29.353	2,68	78.666
Lansingerland	61.617	2,68	165.134
Leidschendam-Voorburg	75.405	2,68	202.085
Maassluis	32.786	2,68	87.866
Midden-Delfland	19.401	2,68	51.995
Nissewaard	84.797	2,68	227.256
Pijnacker-Nootdorp	54.321	2,68	145.580
Ridderkerk	46.255	2,68	123.963
Rijswijk	53.486	2,68	143.342
Rotterdam	644.527	2,68	1.727.332
Schiedam	78.094	2,68	209.292
Vlaardingen	72.455	2,68	194.179
Wassenaar	26.189	2,68	70.187
Westland	108.576	2,68	290.984
Westvoorne	14.628	2,68	39.203
Zoetermeer	124.947	2,68	334.858
Totaal	**2.366.069**		**6.341.065**

(*) bron: CBS StatLine. Info van 11-03-2019.

De inwonerbijdrage stijgt ten opzichte van de begroting 2019 met € 0,10 (Kadernota MRDH begroting 2020) naar € 2,68 per inwoner. De inwonerbijdrage EV bedraagt in 2020 € 6,3 miljoen en wordt voor € 4,9 miljoen verantwoord als baten ter dekking van de lasten binnen het programma Economisch Vestigingsklimaat (*Wat mag het kosten?* hoofdstuk 2.3.2). Daarnaast wordt ter dekking van de kosten van overhead ten behoeve van het versterken van het Economisch Vestigingsklimaat (hoofdstuk 3.2) € 1,4 miljoen ingezet.

Hoofdstuk 8 Besluit

De Begroting 2020 vast te stellen, de in de programma’s opgenomen budgetten vast te stellen op subtotalen en kennis te nemen van het meerjarenbeeld 2021-2023;

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag van 12 juli 2019

de secretaris,

de voorzitter,

Ahmed Aboutaleb

Bijlage 1 Indicatoren

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bij ministeriële regeling een set van verplichte beleidsindicatoren vastgesteld. De insteek van deze set is dat de hiervoor benodigde informatie met een zo gering mogelijke inspanning beschikbaar is (via de website Waarstaatjegemeente.nl). Met ingang van 29 december 2018 is in de ministeriële regeling, ten opzichte van de MRDH begroting 2019, een aantal indicatoren komen te vervallen, waaronder de indicatoren voor het taakveld Verkeer en Vervoer. Voor het taakveld Economie maken de volgende indicatoren onderdeel uit van de regeling: 'Functiemenging' en 'Vestigingen (van bedrijven)'. Voor de MRDH begroting wordt ervan uitgegaan dat de deelnemende gemeenten zelf verantwoording afleggen over de indicatoren voor het taakveld Economie, omdat dit geen wettelijke taak betreft van de MRDH. In de MRDH begroting worden wel de verplichte indicatoren met betrekking tot bestuur/bedrijfsvoering opgenomen. Zie hiervoor onderstaande tabel.

#	Taakveld	Indicator	Periode	Waarde B2020	Waarde B2019
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	2020	0,038 fte per 1000 inwoners	0,039 fte per 1.000 inwoners
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	1 januari 2019	0,035 fte per 1000 inwoners	0,034 fte per 1.000 inwoners
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	2020	€ 5,01 per inwoner	€ 4,89 per inwoner
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	2018	5,8% van de totale loonsom	11,78% van de totale loonsom
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	2020	0,91% van de totale lastenbegroting	0,78% van de totale lastenbegroting

Ad 1) In de begroting 2020 bedraagt de formatie 90,4 Fte. Het aantal inwoners van de MRDH bedraagt per 1 januari 2019 2.366.069 (zie hoofdstuk 7).

Ad 2) De bezetting per 1 januari 2019 bedraagt 83,8 Fte. Het betreft in alle gevallen de medewerkers met een aanstelling bij de MRDH en betreft niet de externe inhuur. Deze inhuur wordt verantwoord binnen de indicator Externe inhuur. Het aantal inwoners van de MRDH bedraagt per 1 januari 2019 2.366.069 (zie hoofdstuk 7).

Ad 3) De totale begrote apparaatskosten bedragen in 2020 € 11.862.100 (zie hoofdstuk 4.5). Het aantal inwoners van de MRDH bedraagt per 1 januari 2019 2.366.069 (zie hoofdstuk 7).

Ad 4) de totale loonsom bedroeg in 2018 € 8.052.162. De externe inhuur bedroeg in 2018 € 470.367. Voor 49% betreft deze inhuur medewerkers van de MRDH gemeenten.

Ad 5) In de begroting 2020 bedraagt de overhead € 6.541.500 (zie 3.2 Overhead). De totale lasten bedragen € 718.067.416 (zie 1.3 Financiën).

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Bijlage 2
Investeringsprogramma Vervoersautoriteit 2020

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Bijlage 2
Investeringsprogramma Vervoersautoriteit 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding, achtergronden en kaders 3
   1.1 Inleiding 3
   1.2 Van beleid naar uitvoering 3
   1.3 Uitgangspunten en randvoorwaarden 4
   1.4 Werkgebied van de Vervoersautoriteit 5
2. Financiële samenvatting 6
3. Programma's 7
   3.1 Integrale programma's 8
   3.2 Programma's Openbaar Vervoer 9
   3.3 Programma's Autoverkeer 12
   3.4 Programma's Fiets- en ketenmobiliteit 14
   3.5 Programma's ITS en innovatie 15
4. Infrastructuurprojecten Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid 16
   4.1 Verkenningen 17
   4.2 Planstudies 30
   4.3 Uitwerkingen 32
   4.4 Realisatie 36

Bijlagen 50

Bijlage A Grote projecten 51
Bijlage B1 Kleine projecten: lopende subsidiebeschikkingen per subsidieontvanger 52
Bijlage B2 Kleine projecten: Aanmeldingen 2019 61
Bijlage B3 Kleine projecten: aanvragen in behandeling per 1 februari 2019 65
Bijlage C Korte Termijn Aanpak 2019 (KTA 2019) 66
Bijlage D: Automated Vehicles Last Mile (AVLM) 68
Bijlage E: R-net 69
Bijlage F: ITS-projecten 70
Bijlage G: Kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland 71
Bijlage H In 2018 afgesloten projecten 72
Bijlage I Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid, beleidsuitwerking 75
Bijlage J Afkortingenlijst 76

1. Inleiding, achtergronden en kaders

1.1 Inleiding

De Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) voert de verkeer- en vervoerstaken binnen de Metropoolregio uit, waaronder het ontwikkelen van beleid en het realiseren en subsidiëren van investeringsmaatregelen binnen de programma's Exploitatie verkeer en openbaar vervoer en Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer.

Het Investeringsprogramma Vervoersautoriteit (IPVa) is de concrete uitwerking van de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid. De begroting is op basis van de voortgang van werkzaamheden, de bijlagen van het IPVa blijven gestoeld op het te verwachten kasritme. Hiermee beogen we duidelijkheid te verschaffen aan subsidie-aanvragers of er al een voorschot is aangevraagd en wat de omvang is van de resterende financiële verplichting.
Het IPVa beschrijft waar we de beschikbare investeringsruimte aan besteden: in de vorm van te verlenen subsidies, bijdragen en te verstrekken opdrachten. Hiervoor zijn de 23 gemeenten en de provincie Zuid-Holland geconsulteerd.

Tegelijkertijd is in het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO-MIRT) door het Rijk en de regiopartners afgesproken om in te zetten op het Gebiedsprogramma Rotterdam – Den Haag voor zowel de korte termijn als voor de middellange termijn. Hoofdstuk 3 geeft daar een korte beschrijving van. Het programma voor de Korte Termijn Aanpak tot en met 2022 werken de MRDH en het Rijk verder uit, parallel aan de verkenningen, gebiedsuitwerkingen en de Werkplaats metropolitaan OV. Het Rijk stelt budget beschikbaar wanneer het een prioriteit is uit het regeerakkoord, of als het gaat het om potentiële opgaven uit de Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA), en wanneer de regio bereid is tot cofinanciering. Om programma's en projecten in aanmerking te laten komen voor Rijksbijdragen, zal de regio dus ook zelf budgetten beschikbaar moeten stellen.

In hoofdstuk 4 zijn de grote en bijzondere OV- en wegenprojecten per fase omschreven: van verkenning via planstudie en uitwerking naar realisatie. De bestuurscommissie Vervoersautoriteit besluit per project of en wanneer een project naar een volgende fase kan.
De kleine projecten zijn opgenomen in de bijlagen, zodat het IPVa compact en leesbaar blijft. Er is voor het programma Kleine projecten en voor enige andere programma's een kwalitatieve omschrijving in hoofdstuk 5 opgenomen.

1.2 Van beleid naar uitvoering

In de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid 2016-2025 (UAB) is het centrale thema "Versterking agglomeratiekracht" uitgewerkt naar ambities qua bereikbaarheid, kansen voor mensen, duurzaamheid, kwaliteit van plekken, efficiency en kwaliteit van de netwerken van weg, openbaar vervoer en fiets.

Na de vaststelling van de UAB zijn deze eisen verder geconcretiseerd en worden in 2019 samen met de gemeenten uitgewerkt tot concrete maatregelen. Er zijn programma's opgesteld voor:
- Implementatie R-net;
- Automated Vehicles Last Mile;

- Intelligente Transport Systemen;
- Korte Termijn Aanpak 2019.

In 2019 volgen nog programma's met een scope voor:
- Metropolitaan fietsnetwerk;
- Versnelling tram;
- Ketenmobiliteit, waaronder stallingsvoorzieningen voor fietsen en auto's;
- CO_2-reductie;
- Korte Termijn Aanpak 2020-2021.

In de UAB is een pakket aan maatregelen voorgesteld voor de periode 2016-2025, verdeeld over beleidsvelden en projecten. De voor het IPVa relevante projecten van de UAB zijn geactualiseerd naar de stand per januari 2019 op status/fasering en verwerkt in hoofdstuk 4. In bijlage J zijn de beleidsuitwerkingen kort weergegeven.

1.3 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Wat we willen bereiken is dat het IPVa inzicht geeft in de belangrijkste projecten en de relevante wijzigingen. We houden het leesbaar door ons in de tekst te beperken tot de hoofdlijnen. In de bijlagen worden de investeringen en bestedingen gedetailleerder weergegeven. De exploitatiekosten openbaar vervoer, beheer- en onderhoudskosten, jaarlijkse bijdragen aan gelieerde partijen en apparaatslasten worden betaald vanuit de BDU-gelden, maar zijn geen projectmatige investeringen. Om die reden maken deze geen onderdeel uit van het IPVa.

Naast de UAB, heeft het IPVa een basis in de Subsidieverordening Vervoersautoriteit MRDH 2018 en de bijbehorende Uitvoeringsregeling. Het IPVa is één van de onderleggers voor het Regionaal Investeringsprogramma.

In het IPVa worden de bedragen voor verkenningen en planstudies van infrastructurele projecten niet genoemd. Voor de fasering houden we aan:

Verkenningen:	Er is een probleem geconstateerd, waarbij in een verkenning het nut en de noodzaak van mogelijke oplossingen wordt onderzocht.
Planstudies:	Na een afgeronde verkenning is een potentiele oplossing voorhanden. De effecten en kosten zijn indicatief bekend, maar er is nog geen dekking. De planning heeft een bandbreedte van enige jaren en er is nog geen aangewezen projectorganisatie.
Uitwerkingsfase:	Voor het project heeft de MRDH een aanmelding van de wegbeheerder getoetst en opgenomen in het IPVa. De planning is tot 1 à 2 jaar nauwkeurig. Het project kan eventueel afvallen als blijkt dat er (nog) geen of onvoldoende geld beschikbaar is om het project uit te voeren en af te ronden.
Realisatiefase:	Het project is getoetst en (bijna) beschikt conform de verordening. De planning en uitvoeringstermijn zijn bekend.
Vaststelling:	Het project is afgerond en de eindafrekening wordt ingediend. De Vervoersautoriteit verzorgt de financiële vaststelling.

1.4 Werkgebied van de Vervoersautoriteit

De geografische grenzen en gemeenten zijn op onderstaand kaartje aangegeven.

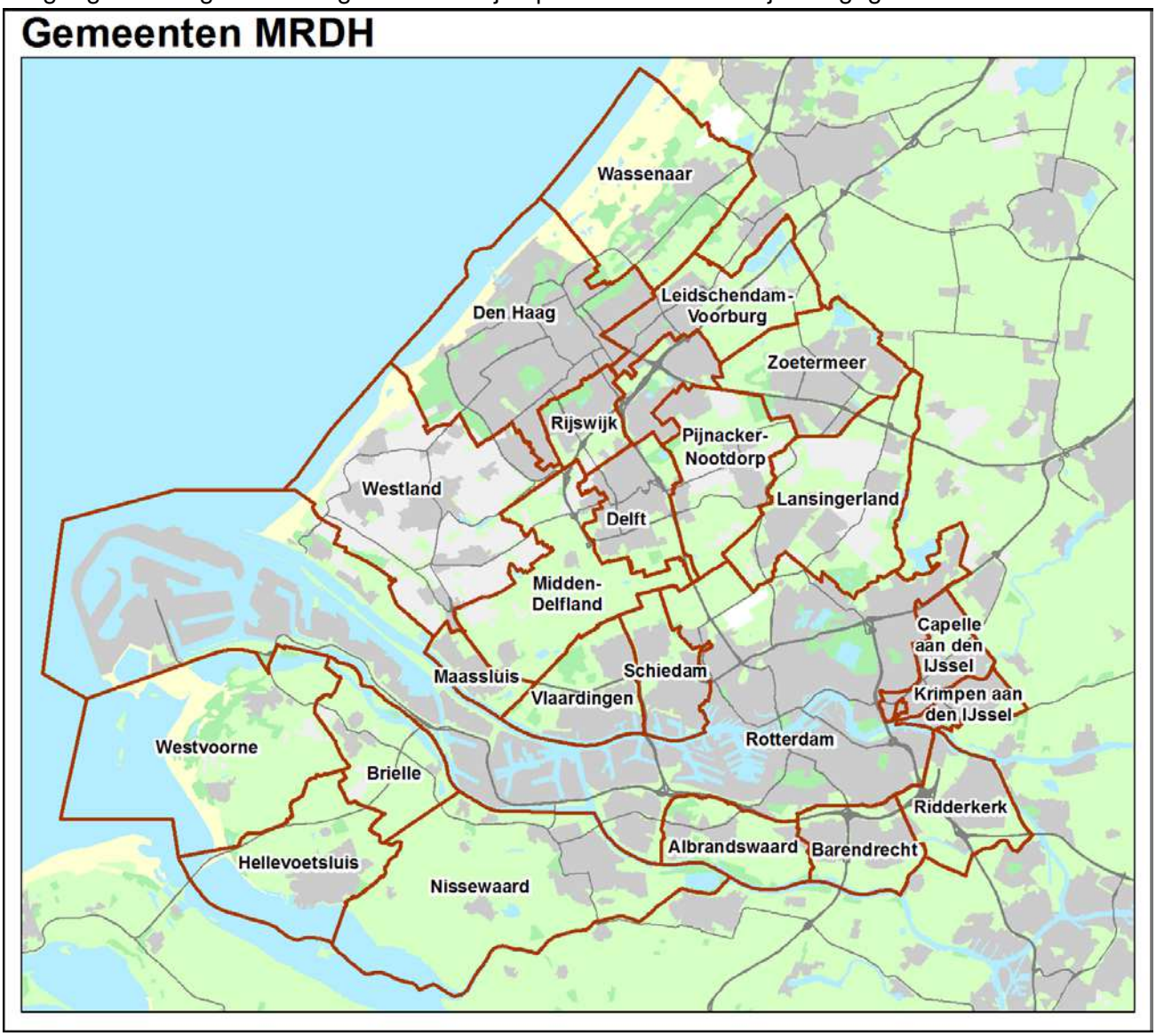

2. Financiële samenvatting

De projecten en de organisatie van de Vervoersautoriteit worden grotendeels bekostigd uit de reguliere rijksbijdrage, de zogenaamde Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU). Om te bepalen of er over een looptijd van vier jaar voldoende middelen voorhanden zijn om alle kosten te dekken, wordt in de begroting een aanname gedaan voor het programma Kleine projecten op basis van de bestedingen in voorgaande jaren. Voor de gehele regio hanteren we voor 2020 een bestedingsbudget van € 30 miljoen voor kleine projecten. Kleine projecten kennen een subsidiegrens van € 5 miljoen subsidiabele kosten voor OV-projecten en € 10 miljoen subsidiabele kosten voor overige projecten. Kleine projecten kunnen uit de gehele range van auto, fiets, ketenmobiliteit, verkeersveiligheid en kleine OV-projecten komen. In het budget zijn ook de reserveringen begrepen voor verkeerseducatie en investeringen in infrastructuur die door de MRDH zelf worden opgedragen.

Binnen de financiële administratie van de MRDH is de bron van diverse geldstromen en fondsen vastgelegd, zoals extra bijdragen van het ministerie van IenW in het kader van het MIRT (gebiedsprogramma) en nog lopende bijdragen voor programma's als het Actieprogramma Regionaal Openbaar Vervoer.
Daarnaast kunnen er ook bijdragen van mede-overheden of derden via de MRDH worden ingezet. In dit IPVa zal dat alleen zichtbaar zijn wanneer het relevant is voor de programma's waar budget voor wordt gevoteerd. Afgeronde subsidieprogramma's waar geen subsidie meer uitvloeit, worden niet meer vermeld.

Voor het IPVa 2020 gelden de volgende randvoorwaarden:
- binnen het jaarlijkse budget voor Kleine projecten is er geen aparte oormerking voor fiets- en ketenmobiliteit, educatie, verkeersveiligheid, verkeersmanagement en wegenstructuur en openbaar vervoer;
- als er ruimte ontstaat binnen enig programma omdat een subsidie niet wordt aangevraagd of lager wordt beschikt, dan blijft deze financiële ruimte gedurende het jaar beschikbaar voor het betreffende programma;
- door de jaren heen kan er tijdelijk sprake zijn van overbesteding van BDU middelen. Daardoor kan het saldo van het fonds BDU in enig jaar onder nul dalen. Dit is toegestaan, onder de restrictie van een positief saldo na uiterlijk drie jaar, gevolgd door tenminste drie achtereenvolgende jaren met een positief saldo.

3. Programma’s

Een programma is een geheel van samenhangende projecten, dat op een bepaald beleidsterrein van het verkeer- en vervoerbeleid uit de UAB betrekking heeft. Een programma wordt opgenomen in het IPVa nadat de bestuurscommissie Vervoersautoriteit besloten heeft tot het instellen van het betreffende programma.
Een programma hoeft niet automatisch van een budget te zijn voorzien. Voorwaarden voor het instellen van een programmabudget zijn een besluit van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit inclusief een dekkingsvoorstel dat past binnen de begroting welke door het AB wordt vastgesteld.

Er zijn ook diverse samenwerkingsprogramma’s. Een samenwerkingsprogramma is een geheel van projecten gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst van MRDH met meerdere partijen met als doel het realiseren van een bepaalde beleidsdoelstelling passend binnen de UAB. Een voorbeeld daarvan is de korte termijn aanpak 2019, waarbij een kortlopend programma in uitvoering is in samenwerking met het ministerie van IenW en de provincie Zuid-Holland.

In dit hoofdstuk is de indeling aangehouden van integrale programma’s, programma’s voor openbaar vervoer, fiets- en ketenmobiliteit, autoverkeer en intelligente transportsystemen/innovatie.

Naast bovenstaande programma’s is er natuurlijk ook het programma Kleine Projecten met projecten waarvan de omvang van de subsidie kleiner is dan € 5 miljoen. Deze projecten vallen onder fiets- en ketenmobiliteit, verkeersveiligheid, verkeersmanagement en wegenstructuur, of openbaar vervoer. De pilot proeftuinen Ketenmobiliteit, verkeersveiligheidseducatie en de aansluitingen Hoofdwegennet-Onderliggen wegennet zijn, vanwege de beperkte omvang, financieel ondergebracht in het programma Kleine projecten.

3.1 Integrale programma's

Korte Termijn Aanpak 2019-2022

Aanleiding	: BO-MIRT
Top-eis	:
Thema	:
Planning	: Uitvoering 2019-2022
Investering	: € 150 miljoen
Bijdrage MRDH	: 4 x € 10 miljoen
Rol MRDH	: Trekker, subsidieverlener

De Korte Termijn Aanpak (KTA) is een van het Gebiedsprogramma 'Duurzame Bereikbaarheid Rotterdam Den Haag'. De KTA bevat korte-termijn maatregelen die een bijdrage leveren aan doelen en opgaven van het gebiedsprogramma. Voor de periode 2019 – 2022 is een pakket van circa € 150 miljoen samengesteld met input van gemeenten en andere regionale partijen. Tussen Rijk en de MRDH afspraken zijn gemaakt over inhoud en bijdragen voor 2019. Dit programma vindt u terug in de bijlagen als KTA 2019.

De projecten van de KTA zijn getoetst op een aantal basisvoorwaarden:

- Bijdrage aan de doelen van het bovengenoemde Gebiedsprogramma en in het bijzonder de opgaven van de prioritaire gebieden (Den Haag, Rotterdam, Zoetermeer, Westland en Voorne-Putten);
- Passend binnen de bestaande beleidskaders van Rijk en regio, waaronder het duurzaam versterken van de economie en concurrentiekracht;
- Uitvoerbaarheid: kan het project op korte termijn gefinancierd en gerealiseerd worden.

Om de samenhang binnen het pakket inzichtelijk te maken zijn door Rijk en regio de initiatieven gekoppeld aan de verschillende gebieden en verdeeld over de thema's OV, fiets, auto, logistiek en gedrag. Tegelijkertijd streven Rijk en regio naar inzet op versterking van het OV- en fietsnetwerk in relatie tot verstedelijking.
Er is ook ruimte voor gedragsmaatregelen, waarvan de praktische uitvoering is belegd bij twee uitvoeringsorganisaties: de Verkeersonderneming en Bereikbaar Haaglanden en Rijnland. Slimme bereikbaarheidsmaatregelen kunnen extra capaciteit op het wegennet realiseren zonder te investeren in nieuwe infrastructuur. Een betere benutting wordt mogelijk door afspraken met het bedrijfsleven te maken (mobiliteitsmanagement) en door technische maatregelen (dynamisch verkeersmanagement).

3.2 Programma's Openbaar Vervoer

Versnelling tram Den Haag en Rotterdam

Aanleiding	: Gebiedsprogramma MIRT, Slim en Schoon naar Scheveningen, OV Plan Den Haag schaalsprong 2040, OV plan Rotterdam 2040, Systeemknoppen OV, Kadernota OV, jaarlijkse vervoerplannen
Top-eis	: Concurrerende economie, Kansen voor mensen, Efficiënt en rendabel, CO_2-reductie
Thema	: Reistijdverkorting, Kostenoptimalisatie, Kwaliteitsverbetering
Planning	: Verkenning gereed 2019. Realisatiefase korte termijnmaatregelen t/m 2022
Investering	: Nader te bepalen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen (deels via KTA)
Rol MRDH	: Trekker in samenwerking met HTM en Den Haag c.q. RET en Rotterdam

Openbaar vervoer dat de reiziger snel van A naar B brengt is in meerdere opzichten wenselijk. Snel OV draagt allereerst bij aan de doelstellingen van de UAB, om meer banen en stedelijke centra binnen bereik (45min) van meer mensen te brengen. Daarnaast wordt snel OV door reizigers hoger gewaardeerd, wat leidt tot meer reizigers en daarmee meer reizigersopbrengsten. Tegelijk zorgt snel(ler) OV voor besparing in exploitatiekosten. Immers, er is minder materieel en mensen benodigd om de dienstregeling uit te voeren.

Met het programma 'Versnelling tram Den Haag en Rotterdam ' wordt stapsgewijs met een mix aan operationele maatregelen en beperkte fysieke maatregelen de reistijd (voor een aantal tramlijnen) verkorten.

Een deel van de fysieke maatregelen bestaat uit het verminderen van conflicten tussen de tram en het overig verkeer, zoals een (hogere) afscheiding langs trambanen en het realiseren en programmeren van intelligente VRI's . Dit bevordert te doorstroming en daarmee de rijtijd en betrouwbaarheid.

Wanneer het in- en uitstappen van passagiers sneller gaat, wordt de halteertijd korter. De maatregelen die daarbij horen zijn het aanbrengen van markering op tramhaltes waar de tramdeur precies stopt, het installeren van snellere tramdeuren, en het versnellen van in- en uitchecken, bijvoorbeeld door in- en uitchecken op perrons mogelijk te maken of met een smartphone in – en uitchecken.

Door het aanbrengen van semi-transparant glas in de bestuurderscabine zal de trambestuurder minder worden afgeleid of interactie hebben met passagiers, met als gewenst resultaat een bevordering van de rijtijd en betrouwbaarheid.

In de exploitatie kan worden gedacht aan een alternatieve dienstregeling: bijvoorbeeld een onderscheid in lokale- en express-diensten, of hoogfrequent/spoorboekloos rijden.

Inframaatregelen NRR en AROV (Den Haag en omgeving)

Aanleiding :
Top-eis : Concurrerende economie
Thema : Reistijdverkorting, Verhogen betrouwbaarheid, Capaciteitsuitbreiding
Planning : Gereed in 2019
Investering : € 256.660.487
Bijdrage MRDH : € 227.307.914
Rol MRDH : Subsidieverlener

Netwerk RandstadRail (NRR) heeft als doel bij te dragen aan een zeer goede OV-bereikbaarheid in de regio Den Haag. De opgave is om het gebruik van openbaar vervoer met 40% te laten groeien tot 2020 ten opzichte van 2010. Deze reizigersgroei is mede mogelijk door de inzet van nieuw, breder trammaterieel.
Het Actieprogramma Regionaal Openbaar Vervoer (AROV) heeft als doel het OV sneller te maken door knelpunten weg te nemen of trajecten te stroomlijnen. NRR en AROV zijn met elkaar verweven.
De meeste van de haltes van de tramlijnen 2, 9, 11, 15 en 17 zijn gereed gemaakt voor dat bredere materieel en hebben een comfortabele inrichting en actuele reisinformatie gekregen. Het grootste deel van de projecten ligt binnen de gemeente Den Haag, daarom is er met de gemeente en HTM een structurele samenwerking voor al deze projecten ingericht.

R-Net

Aanleiding	: OV plannen 2040 Rotterdam, Den Haag, tussengebied; Gebiedsprogramma MIRT
Top-eis	: Kansen voor mensen, efficiënt en rendabel
Thema	: Reistijdverkorting, kwaliteitsverbetering
Planning	: Uitvoering 2019 -2024
Investering	: € 6,5 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 5,8 miljoen (dekking vanuit exploitatie)
Rol MRDH	: Trekker, subsidieverlener voor fietsvoorzieningen

Per buslijn het upgraden van de haltes, reisinformatie in de R-Net productformule, met additioneel vergroten fietsvoorzieningen, doorstromingsmaatregelen, verplaatsen/ samenvoegen haltes. Het betreft de lijnen met volgende fasering:

- Spijkenisse – Hellevoetsluis (start dienstregeling december 2018)
- Spijkenisse – Brielle (start dienstregeling december 2018)
- Rodenrijs metro – Zoetermeer Centrum West (medio 2019)
- Rodenrijs metro – Bleiswijk – Zoetermeer – Lansingerland (medio 2019)
- Den Haag Leyenburg – Naaldwijk – Schiedam (medio 2019)
- Station Delft – Zoetermeer Centrum West (medio 2019)

De aanpassing van de haltes en reisinformatie en het organiseren van doorstromingsmaatregelen bekostigt de MRDH door de in de exploitatie gereserveerde budgetten te kapitaliseren. Voor de jaren 2018 en 2019 is daar een voorstel voor ingediend; voor de jaren 2020 en later wordt dit geregeld in de begroting 2020. Het aanpassen en vergroten van de capaciteit van fietsvoorzieningen verzorgt de wegbeheerder met 50% subsidie van de MRDH.

3.3 Programma's Autoverkeer

Aansluitingen HWN/OWN

Aanleiding : Gebiedsprogramma DBRDH-KTA
Top-eis : Concurrerende economie, kansen voor mensen
Thema : Reistijdverkorting, Verhogen betrouwbaarheid
Planning : Uitvoering 2019 -2040
Investering : € 6 miljoen t/m 2022
Bijdrage MRDH : € 1,5 miljoen t/m 2022 (opgenomen in Kleine Projecten)
Rol MRDH : Trekker aansluitingenprogramma en Subsidieverlener voor projecten

Het aansluitingenprogramma HWN (Hoofdwegennet)-OWN (Onderliggend wegennet) richt zich op het verbeteren van het samenhangend netwerk, door maatregelen te treffen aan de op- en afritten van en naar de rijkswegen waar reeds knelpunten spelen dan wel op (korte) termijn knelpunten worden voorzien. Voor de eerste tranche tot 2022 zijn in het BO MIRT najaar 2017 afspraken gemaakt. Het programma ziet er als volgt uit:

Prioritaire aansluitingen	**Beperkt probleem en oplossing**	**Geen of beperkt probleem, maar op middellange termijn wel**
• A4 Den Haag zuid • A4 Rijswijk • A15 Hartelweg • A15 Aveling • A4/N11	• A4 Rijswijk centrum • A4 Plaspoelpolder • A13 Kruithuisweg • A15 Groene Kruisweg • A15 Reeweg • A29 Hellegatsplein	• A15 Harmsenknoop • A15 IJsselmondse Knoop • A20 Vlaardingen • A20 Vlaardingen west

Verdere besluitvorming over uitwerking en realisatie is voorbehouden binnen het programma.

Blankenburgverbinding (Kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland)

Aanleiding :
Top-eis : Concurrerende economie, kansen voor mensen (netwerkeisen auto)
Thema : Reistijdverkorting, Verhogen betrouwbaarheid, Capaciteitsuitbreiding
Planning : Gereed in 2024
Investering : € 1 miljard (circa)
Bijdrage MRDH : € 5,45 miljoen
Rol MRDH : Subsidieverlener

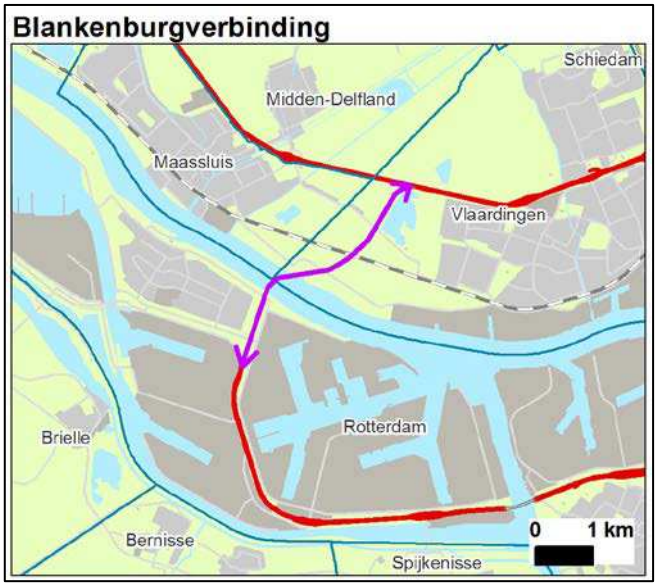

Rijkswaterstaat legt de Blankenburgverbinding aan: een rijksweg tussen de A20 en de N15, met een tunnel onder de Nieuwe Waterweg. De tunnel komt ten westen van Vlaardingen. Deze tunnel is nodig om de bereikbaarheid van de haven te garanderen en die van het Westland te verbeteren. Het project ontlast de Beneluxtunnel en de Botlekcorridor. De aanleg van deze verbinding heeft ingrijpende gevolgen voor de leefomgeving en het landschap op zowel de noord- als de zuidoever. Door de regionale en lokale partijen is een Kwaliteitsprogramma opgesteld om het gebied een kwaliteitsimpuls te geven door onder meer het recreatieaanbod te vergroten en nieuwe natuur te ontwikkelen. Ook gaat het programma over extra maatregelen om de geluidsbelasting verder te beperken. Dit programma wordt uitgevoerd onder de naam Kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland.
Het ministerie van I&W draagt € 22,7 miljoen bij aan het programma, plus € 3 miljoen aan het BTW-compensatiefonds. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de BDU-uitkering aan de MRDH en door de MRDH aan de partijen versterkt. Vanuit haar reguliere BDU verstrekt de MRDH ook bijdragen aan enkele projecten, waaronder de reeds aangelegde ongelijkvloerse kruising Marathonweg. Deze bijdragen zijn opgenomen in de projectenlijst kleine en grote projecten.

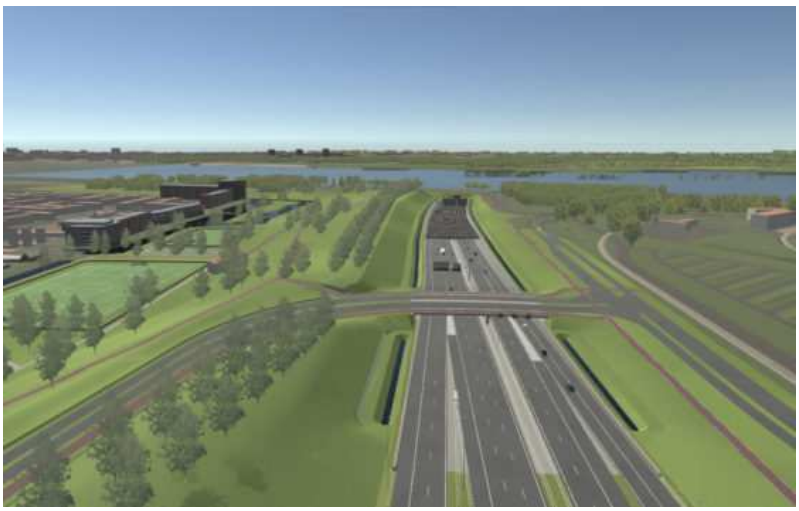

3.4 Programma's Fiets- en ketenmobiliteit

Metropolitane fietsroutes

Aanleiding	: UAB, Gebiedsprogramma MIRT
Top-eis	: Kansen voor mensen, Concurrerende economie, netwerkeisen fiets
Thema	: Capaciteitsvergroting, reistijdverkorting, verkeersveiligheid, kwaliteitsverbetering
Planning	: Planstudie gereed 2019, daarna gefaseerde uitvoering
Investering	: € 250 miljoen 2020-2030
Bijdrage MRDH	: Subsidie 50%: € 125 miljoen
Rol MRDH	: Ondersteuner gemeenten, programmamanagement en subsidieverlener

De MRDH hanteert een regionaal basisnetwerk voor fietspaden waarvan gewenst is dat het voldoet aan de standaard CROW-eisen. Een deel daarvan moet worden opgewaardeerd tot een hoogwaardig niveau om de bereikbaarheid van toplocaties en arbeidsplaatsen te verbeteren: deze fietspaden hebben een intensiteit van meer dan 1.500 fietsers per etmaal en noemen we de Metropolitane fietsroutes. In de vergadering van januari 2018 heeft de BCVa zes prioritaire Metropolitane fietsroutes aangewezen.

Een belangrijk aspect van deze fietsroutes betreft de realisatie van fietsviaducten en fietstunnels om grote infrastructuur ongelijkvloers te kunnen passeren. Per route worden samen met de gemeenten uitwerkingen gestart, waarna de gemeenten de afzonderlijke projecten gaan uitvoeren:

- Naaldwijk – Maassluis – Schiedam - Rotterdam Centrum
- Pijnacker – Nootdorp - Den Haag Vlietpassage – Den Haag Holland Spoor
- Zoetermeer – Voorburg - Den Haag
- Zoetermeer – Lansingerland - Rotterdam
- Delft - Lansingerland - Rotterdam
- Verlengde Velostrada

3.5 Programma's ITS en innovatie

Automated Vehicles Last Mile

Aanleiding :
Top-eis : Concurrerende economie,
Thema : Reistijdverkorting, Verhogen betrouwbaarheid, Capaciteitsuitbreiding
Fase : Verkenning tot en met realisatie
Planning : 2019 - 2024
Investering : € 37miljoen
Bijdrage MRDH : € 15 miljoen
Rol MRDH : Subsidieverlener

Het Innovatienetwerk Automatisch Vervoer op de Last Mile (AVLM) is een samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en ondernemers in de regio, gericht op economische en technologische innovatie in automatisch vervoer en verbetering van de bereikbaarheid en efficiëntie van het vervoerssysteem. Het Innovatienetwerk stimuleert, faciliteert en onderneemt activiteiten op het gebied van automatisch vervoer, met als einddoel de toepassing daarvan. Het Innovatienetwerk AVLM richt zich op collectief vervoer en collectieve last mile oplossingen.
De doelstelling van het Innovatienetwerk AVLM is de regio te ontwikkelen tot een internationaal toonaangevend onderzoeks- en praktijkgebied. Dat doen we door het realiseren van AV-vervoersoplossingen én het creëren van een innovatieve test- en research-omgeving voor automatisch rijden. Het Innovatienetwerk AVLM verbindt en brengt innovatie van idee, via onderzoek, simulaties en labtesten naar praktijktesten uiteindelijk tot operationele toepassing in het vervoerssysteem van de regio Rotterdam Den Haag.
De MRDH stimuleert deze ontwikkelingen door subsidies te verlenen aan acht projecten, welke in de bijlagen zijn beschreven.

4. Infrastructuurprojecten Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid

Openbaar vervoer
De onderzoeken van de MRDH in het kader van de UAB bevestigen de conclusies uit het MIRT-onderzoek Bereikbaarheid Rotterdam-Den Haag, dat het openbaar vervoer in toenemende mate de drager is van het versterken van de agglomeratiekracht van de metropoolregio. Vergroting van de capaciteit, verhoging van de snelheid en verbetering van de kwaliteit van het openbaar vervoer is daarom van cruciaal belang. Dit moet plaatsvinden in samenhang met binnenstedelijke verstedelijking en locatieontwikkeling en mobiliteitstransitie.

Wegenstructuur
Op korte termijn wordt veel geïnvesteerd in uitbreiding van het wegennet in de MRDH. De nadruk ligt daarom de komende tijd op het beter benutten van het samenhangende wegennet. Tegelijk is het noodzakelijk dat we ons oriënteren op de ontwikkeling op lange termijn in relatie met verstedelijking en de mobiliteitstransitie (CO_2-reductie).

Ketenmobiliteit
Uit de onderzoeken van de MRDH in het kader van de uitwerking van de UAB blijkt de grote potentie van de fiets voor de bereikbaarheid van inwoners en arbeidsplaatsen. Dat wordt nog eens versterkt door de elektrische fiets en de fiets in voor- en natransport van het openbaar vervoer. Ketenmobiliteit is mede daarom van grote betekenis. Daarbij gaat het niet alleen om snel overstappen maar ook om de kwaliteit van de locaties.

4.1 Verkenningen

MIRT verkenning Schaalsprong regionale bereikbaarheid CID/Binckhorst

Aanleiding : Gebiedsprogramma MIRT, OV plan Schaalsprong Den Haag 2040
Top-eis : Concurrerende economie, Kansen voor mensen, duurzame regio
Thema : Verstedelijking, reistijdverkorting, capaciteitsvergroting, CO_2-reductie
Fase: : Verkenning
Planning : Verkenning gereed eind 2019, realisatie 1e fase no regretpakket 2020-2025
Investering : Circa € 419 miljoen (no regret € 137 miljoen)
Bijdrage MRDH : Indicatie € 63 miljoen
Rol MRDH : Mede-opdrachtgever verkenning, penvoerder is Den Haag

De centrale doelstelling voor deze MIRT-verkenning is het ontwikkelen van een voorkeursalternatief voor de adaptieve ontwikkeling van het gebied Central Innovation District (CID)– Binckhorst, in combinatie met de versnelling van het OV in Den Haag en de regio en de oplossing van NMCA-knelpunten in het OV in het gebied. Dit levert een belangrijke bijdrage aan de versterking van de agglomeratiekracht, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid, kansen voor mensen en opgaven ten aanzien van duurzaamheid en klimaat en aan de mobiliteitstransitie in de regio Rotterdam Den Haag.

Het plangebied van de MIRT-verkenning regio Den Haag CID-Binckhorst beslaat globaal het gebied tussen en rondom de drie Haagse intercitystations, aansluitend op het bestaande kantorencluster, inclusief het gehele transitiegebied Binckhorst tot en met station Voorburg. Het studiegebied beschouwt de regionale context waaronder de gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg, Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp en Delft.

De verwachte doorlooptijd van de verkenning is twee jaar. Naar verwachting kan op basis van de verkenning een voorkeursbesluit worden genomen begin 2020. De denkrichting van het no-regret pakket is naar maatregelen voor langzaam verkeer en de realisatie van een hoogwaardig openbaar vervoer-verbinding door het gebied, met meest waarschijnlijke variant een tramverbinding en als voorloper een bus.

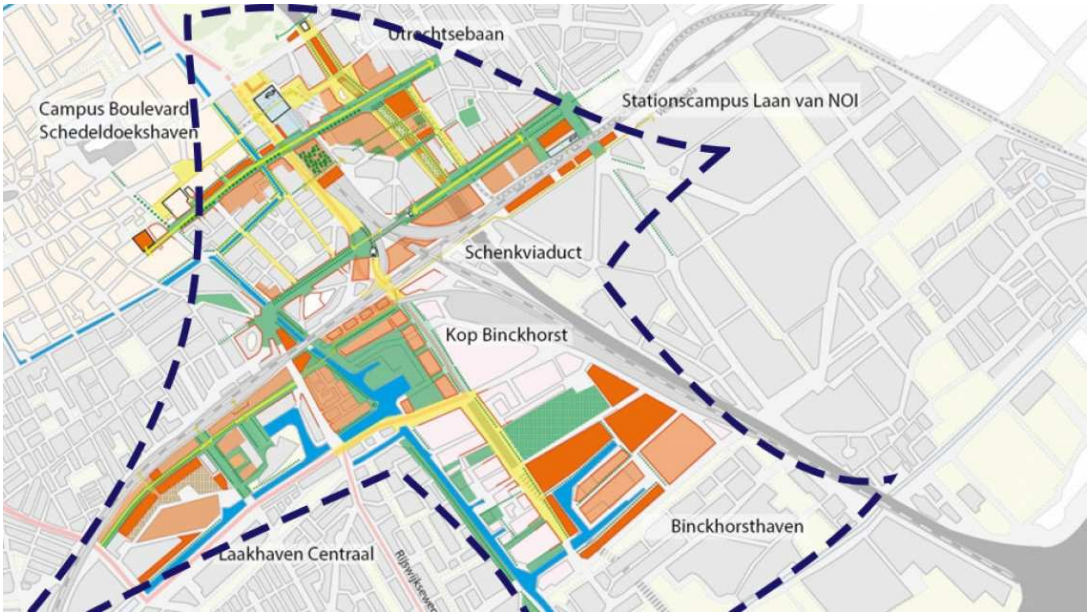

MIRT Verkenning Oeververbindingen regio Rotterdam, inclusief benuttingspakket

Aanleiding	: Gebiedsprogramma MIRT, OV plan Rotterdam 2040
Top-eis	: Kansen voor mensen, Concurrerende Economie, CO2 reductie
Thema	: Verstedelijking, Reistijdverkorting, Capaciteitsvergroting
Fase:	: Verkenning
Planning	: Verkenning 2020, Realisatie 2024-2028
Investering	: “meest voor de hand liggende variant” is € 640 miljoen inclusief € 43 miljoen korte termijnmaatregelen
Bijdrage MRDH	: Indicatie circa € 100 miljoen
Rol MRDH	: Mede-opdrachtgever verkenning, penvoerder is Rotterdam

Rijk en regio hebben tijdens het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) besloten een MIRT-verkenning te starten. Het centrale doel van deze verkenning is het ontwikkelen van een voorkeursalternatief voor de verdere (OV-gerelateerde) verstedelijking van de Rotterdamse regio in combinatie met het oplossen van NMCA-knelpunten op de A16/Van Brienenoord- en Algeracorridor en het Rotterdamse OV-netwerk.

De verkenning richt zich op mogelijkheden in het oostelijk deel van de Rotterdamse regio om de (multimodale) bereikbaarheid te verbeteren door o.a. het realiseren van een extra oeververbinding. Andere zaken die in de verkenning worden meegenomen zijn de kansen voor verstedelijking en toplocaties, kansen voor mensen in met name Rotterdam Zuid en de stedelijke leefkwaliteit. Concrete onderzoekpunten zijn het benuttingspakket voor de Algeracorridor, de mogelijkheden voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) in de Maastunnel en maatregelen op de A16 ten zuiden van de Brienenoord. De meest voor de hand liggende variant bestaat uit een multimodale oeververbinding, een HOV-verbinding Kralingse Zoom-Zuidplein, een nieuw station Stadionpark en het nemen van maatregelen op de A16.

De MIRT verkenning is gericht op de nadere uitwerking van bereikbaarheidsmaatregelen om vervolgens te komen tot een voorkeursalternatief en besluitvorming daarover. De verwachte doorlooptijd van de MIRT verkenning Oeververbinding regio Rotterdam is ca. 1,5 tot 2 jaar, dus tot eind 2020. Rijk en regio hebben samen € 480 miljoen euro gereserveerd voor deze maatregelen.

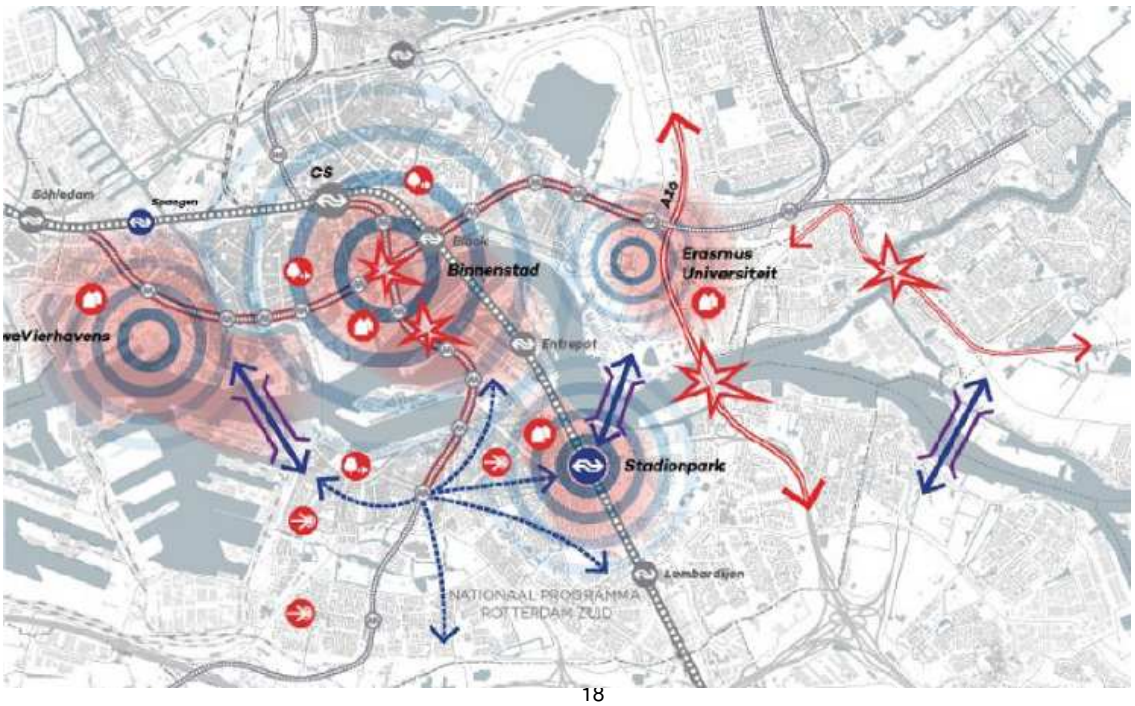

Werkplaats Metropolitaan OV, verstedelijking en economie

Aanleiding	: Gebiedsprogramma MIRT, Verstedelijkingsalliantie
Top-eis	: Kansen voor mensen, Efficiënt en Rendabel, Concurrerende economie
Thema	: Reistijdverkorting, Capaciteitsvergroting
Fase	: Verkenning
Planning	: Producten in 2019 en 2020
Investering	: Viersporigheid Delft-Schiedam geschat op € 500 miljoen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Ondersteunen als een van de partners in het gebiedsprogramma MIRT

Het doel van de Werkplaats Metropolitaan OV is vanuit breed inzicht in de maatschappelijke kosten en baten te komen tot een adaptieve ontwikkelstrategie voor het Metropolitaan OV in combinatie met (afspraken over) verstedelijking en economische ontwikkeling. Daarbij worden de verschillende elementen in samenhang uitgewerkt zoals het verbeteren van de robuustheid van het OV-systeem, snellere verbindingen, frequentieverhogingen, meerwaarde van meer stations/haltes, goede aansluitingen, afstemming tussen stedelijk, regionaal en nationaal OV (inclusief last mile) en het optimaliseren van de aansturing en exploitatie.

De ontwikkelstrategie richt zich zowel op de uitwerking van de lange termijn ambitie als op korte termijn maatregelen OV, en doet aanbevelingen voor het verbinden van lange en korte termijn. De ontwikkelstrategie moet onzekerheden, afhankelijkheden en beslismomenten in de schaalsprong OV inzichtelijk maken en handelingsperspectief bieden aan ambtenaren en bestuurders. Er worden in ieder geval strategieën ontwikkeld voor het om gaan met onzekerheden op het gebied van ruimte en verstedelijking, innovatieve vervoeroplossingen en budgettaire kaders.

De ontwikkelstrategie richt zich op de toekomst van de Oude Lijn (de spoorlijn Leiden – Den Haag – Delft –Rotterdam- Dordrecht), de E-lijn en andere belangrijke regionale lijnen zoals de Konings- en Leijenburgcorridor in Den Haag en het metronetwerk in Rotterdam. De ideeën voor verdere ontwikkeling van de Oude Lijn tot 2040 bevat als elementen frequentie, stations, technische varianten, fasering, bekostigingsopties. De vraagstukken omtrent viersporigheid Delft-zuid-Schiedam en circa vijf nieuwe stations (Stadionpark, entrepot, van Nelle, Kethel, Rijswijk Zuid) maken hier deel van uit. Deze ideeën zijn ook input voor het landelijke Toekomstbeeld OV.

MIRT Gebiedsuitwerking Greenport 3.0 Westland

Aanleiding	: Gebiedsprogramma MIRT
Top-eis	: Concurrerende economie/netwerkeis wegennet
Thema	: Betrouwbaarheid
Fase	: Verkenning
Planning	: Besluit over mobiliteitsopgaven in het BO MIRT van najaar 2019.
Investering	: Nader te bepalen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Meedenkend en meefinancierend aan onderzoek

De ‘Integrale gebiedsuitwerking ruimtelijke en logistieke invulling Greenport 3.0 Westland’ richt zich op de ruimtelijk-logistieke aspecten die de netwerkkracht versterken van de Greenports in samenhang met de mainports Rotterdam en Schiphol. De gebiedsuitwerking is nodig om te kunnen bepalen wat de opgaven zijn voor de bereikbaarheid van het glastuingebied in 2030-2040. Er wordt gebruik gemaakt van de toekomstbeelden van de Rotterdamse haven en de toekomstbeelden van het foodcluster in de Waal-Eemhaven, met als onderdeel de Coolport.
Dit moet leiden tot een voorstel voor een adaptieve aanpak van de bereikbaarheid in het Westland, met voorstellen voor bekostiging en afspraken tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstituten.
De gebiedsuitwerking wordt opgesteld in samenwerking met Hoogheemraadschap van Delfland, het Havenbedrijf Rotterdam, gemeente Midden-Delfland, MRDH, gemeente Westland, Rijk (BZK, EZK, I&W) en de provincie Zuid-Holland.
Er wordt gewerkt aan drie producten:

1. De integrale scenario’s of toekomstbeelden van de ontwikkeling van het gebied in relatie met Mainports en andere Greenports in 2030-2040;
2. Daaruit naar voren komende opgaven voor m.n. bereikbaarheid van het gebied;
3. Maatregelen voor de Korte Termijn Aanpak ter verbetering van de bereikbaarheid.

In 2019 zullen de resultaten, de maatregelen, de bekostiging en de afspraken tussen partijen worden opgesteld.

MIRT Gebiedsuitwerking Voorne-Putten

Aanleiding	: Gebiedsprogramma MIRT
Top-eis	: Concurrerende economie (betrouwbaarheid), netwerkeisen weg
Thema	: Reistijdverbetering, Verhogen betrouwbaarheid
Fase	: Verkenning
Planning	: Verkenning gereed eerste kwartaal 2019
Investering	: Nader te bepalen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Mede-opdrachtgever

De gebiedsuitwerking heeft als doel '*het voor de korte, middellange en lange termijn verkennen van oplossingen en/of maatregelpakketten ter verbetering van de bereikbaarheid van Voorne-Putten, mede in relatie tot verstedelijkingsafspraken, ontwikkeling van de haven van Rotterdam en het goederenvervoer alsmede overige ruimtelijke en economische ontwikkelingen in dit gebied"*.

In november 2018 wordt de probleemanalyse afgerond en wordt bepaald welke oplossingen en/of maatregelpakketten onderzocht moeten worden op hun doelbereik.
De afronding van de gebiedsuitwerking is voorzien eind maart 2019. De resultaten van de gebiedsuitwerking inclusief beoogde vervolgstappen zullen, als onderdeel van het Gebiedsprogramma, voorgelegd worden in het BO MIRT van het najaar 2019.

MIRT: Gebiedsuitwerking Zoetermeer – Rotterdam – Den Haag

Aanleiding	: Gebiedsprogramma MIRT, OV-studie Zoetermeer/middengebied
Top-eis	: Kansen voor mensen
Thema	: Reistijdverkorting, capaciteitsvergroting
Planning	: Verkenning gereed 2019
Investering	: Nader te bepalen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Ondersteuning Zoetermeer als trekker in samenwerking met vervoerders

De Gebiedsuitwerking richt zich op een gezamenlijke uitwerking van mogelijke maatregelen in of ten gunste van het onderzoeksgebied die bijdragen aan een samenhangend multimodaal en duurzaam mobiliteitssysteem in de Zuidelijke Randstad met vanzelfsprekend de afstemming van de verstedelijking en mobiliteit. Voor deze studie wordt onderscheid gemaakt tussen het focusgebied en het invloedsgebied. De Gebiedsuitwerking wordt opgesteld voor het focusgebied dat bestaat uit de gemeenten die binnen de driehoek Zoetermeer-Rotterdam-Den Haag vallen. Om ook de relevante vervoerstromen naar en van het focusgebied in het onderzoek te betrekken wordt daarbij een ruimer invloedsgebied betrokken: de vierhoek Leiden-Gouda-Rotterdam-Den Haag. De agglomeratiekracht van het focusgebied wordt immers mede bepaald door de vervoerstromen van en naar het invloedsgebied.

Uit de voorgaande netwerkverkenning middengebied zijn drie verbindingen geselecteerd die de grootste bijdrage aan het verbeteren van de agglomeratiekracht leveren en tegelijkertijd voldoende reizigers trekken om rendabel te zijn. In de gebiedsuitwerking worden deze nader onderzocht en onderbouwd:

- de ZoRo-lijn heeft als lightrail potentie, met name in de relatie met Rotterdam CS;
- de Goudse Lijn, dat is de spoorlijn tussen Gouda en Den Haag Centraal, biedt kansen om beter te benutten in relatie met het ontlasten van het samenloopdeel van RandstadRail tussen Laan van NOI en Leidschenveen en met het verbeteren van de verbinding met Rotterdam, Binckhorst, Den Haag Centrum, Internationale Zone en Scheveningen.

In deze gebiedsuitwerking zullen verschillende (sub)varianten en netwerkopties meer gedetailleerd en in samenhang met het overige netwerk en stedenbouwkundige invulling worden gegeven. De uitwerking richt zich op de mogelijkheden van het verkorten van reistijden en het vergroten van de vervoerscapaciteit.

OV ontwikkelingen Oeververbindingen Rotterdam tot 2030

Aanleiding	: Gebiedsprogramma MIRT, OV plan Rotterdam 2040, pre-verkenning oeververbindingen Rotterdam/Korte Termijn Aanpak
Top-eis	: Kansen voor mensen, Concurrerende economie, Efficiënt en rendabel
Thema	: Reistijdverkorting, Capaciteitsvergroting
Fase	: Verkenning
Planning	: Verkenning 2019, Planstudie 2019/2020, Realisatie in periode 2020-2025
Investering	: € 45 miljoen en KTA € 3,5 miljoen (benuttingspakket MIRT- verkenning Oeververbinding)
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Trekker in samenwerking met RET en Rotterdam

Het verbeteren van de OV-verbindingen via de bestaande Rotterdamse oeververbindingen waar op middellange termijn een meer hoogwaardige OV kwaliteit kan worden gerealiseerd. Daarmee worden (toekomstige) capaciteitsknelpunten in het huidig binnenstedelijk OV-systeem verminderd. Er kan een bijdrage geleverd worden aan de verstedelijkingsopgave en het mitigeren van vervoersarmoede in Rotterdam-zuid (laag aantal banen binnen 45 minuten in bereik). De verkenning gaat concreet om het verbeteren van de bestaande busverbinding door de Maastunnel en een mogelijk nieuwe busverbinding Stadionpark-Rotterdam Centraal via de Willemsbrug. Uit de OV-visie Rotterdam blijkt dat er een vervoerpotentieel is voor in ieder geval een HOV-bus. Het gaat hier vooral om doorstroommaatregelen die het versnellen en betrouwbaar maken de OV lijnen mogelijk maakt.

Aanpassingen infrastructuur ten behoeve van nieuwe trams Den Haag (tram 2024)

Aanleiding	: OV Plan Den Haag schaalsprong 2040, Gebiedsprogramma MIRT, Kadernota OV, Beheer en Onderhoud OV-materieel
Top-eis	: Kansen voor mensen, Efficiënt en Rendabel
Thema	: Capaciteitsvergroting, Reistijdverkorting, Kwaliteitsverbetering
Fase	: Verkenning
Planning	: Verkenning/Planstudie gereed in 2020, realisatie rond 2024
Investering	: Nader te bepalen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Trekker in samenwerking met HTM en Den Haag

Modernisering traminfrastructuur inclusief remises ten behoeve van het kunnen laten rijden van nieuwe trams op lijn 1, 6, 10 en 12, als ‘window of opportunity’ om de verbeterdoelen in het OV van Den Haag en omgeving te bereiken: kortere reistijden, meer capaciteit, betere toegankelijkheid.

Frequentieverhoging E-lijn en RandstadRail lijnen 3 en 4

Aanleiding	: OV Plan Den Haag schaalsprong 2040, OV Plan Rotterdam 2040, Netwerkvisie Randstadrail, Gebiedsprogramma MIRT
Top-eis	: Kansen voor mensen
Thema	: Capaciteitsvergroting
Fase	: Verkenning
Planning	: Planstudie in 2020, eventuele realisatie 2028
Investering	: Nader te bepalen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Trekker in samenwerking met RET, HTM en vijf gemeenten

Het doel van de frequentieverhoging is het vergroten van de capaciteit op de E-lijn om de verwachte reizigersgroei van meer dan 5% per jaar op te vangen. Tegelijkertijd moet het leiden tot een substantiële reistijdverkorting tussen Den Haag-Rotterdam en Zoetermeer-Rotterdam. Hierbij zijn nog meerdere oplossingsrichtingen mogelijk waarbij in de verkenning onderzocht wordt of de frequentie richting Den Haag of Zoetermeer verhoogd moet worden en afgewogen dient te worden of beschikbare capaciteit wordt benut voor frequentieverhoging van de E-lijn of RandstadRail lijnen 3 en 4.

OV ontwikkelingen

Aanleiding	: Kadernota OV, OV plan Rotterdam 2040, OV visie Den Haag, OV studie Zoetermeer/middengebied
Top-eis	: Kansen voor mensen
Thema	: Reistijdverkorting, efficiënt en rendabel
Fase	: Verkenning
Planning	: De drie separate verkenningen zijn in 2019 gereed
Investering	: Nader te bepalen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Trekker in samenwerking met gemeenten en vervoerders

De MRDH verkent in diverse gebieden de mogelijkheden om het netwerk van het openbaar vervoer te versterken. Deze verkenningen gaan in overleg met de betrokken gemeenten en met de vervoerders. In 2019 worden de resultaten van de verkenningen met een advies per verkenning ter besluitvorming voorgelegd.

Rotterdam-Ridderkerk-Drechtsteden

De MRDH verkent met de gemeente Ridderkerk de mogelijkheden om het OV netwerk in de zuidoosthoek van MRDH op te waarderen tot hoogwaardig OV.

Den Haag zuidwest, Westland, Rijswijk Delft

De MRDH verkent samen met de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft en Westland en met de HTM de toekomstige mogelijkheden en van het OV netwerk in dit gebied. Met name een OV ontsluiting tussen de verdichtingslocatie Den Haag Zuid-West en de spoorlijn Leiden-Den Haag-Delft-Rotterdam-Dordrecht is een opgave. Deze verkenning vloeit voort uit de Schaalsprong OV Den Haag. Daarnaast richt deze verkenning zich op de wiizigingen in de infrastructuur waar de huidige verbindingen tussen het Westland en Delft ziekenhuis en het spoor Den Haag- Delft lopen.

Rotterdam-Alexander-Delft

De MRDH verkent samen met de gemeenten Rotterdam, Lansingerland, Delft, en met de RET het aanpassen en verbeteren van het OV netwerk rond het gebied van de nieuw te realiseren A16 Rotterdam en het verbeteren van de OV verbinding Delft – Rotterdam The Hague Airport – Rotterdam Alexander. De openstelling van de A16 Rotterdam is nu gepland in 2024.

Verkenning Schaalsprong metropolitaan OV 2025-2040

Aanleiding	: Werkplaats Metropolitaan OV
Top-eis	: Concurrerende economie, kansen voor mensen, efficiënt en rendabel
Thema	: Capaciteitsvergroting; verkorting reistijd
Fase	: Verkenning
Planning	: Verkenning gereed 2020
Investering	: Nader te bepalen
Bijdrage MRDH	: Nader te bepalen
Rol MRDH	: Trekker

Het openbaar vervoer in Rotterdam en Den Haag kent een goede oppervlaktedekking. Het voldoet momenteel goed voor stedelijke verplaatsingen, maar is wel traag. Met de voorziene inwonersaanwas en de ambitie om de reisafstand tussen wonen en werken binnen de regio te beperken tot drie kwartier, is een verkenning gemaakt van te nemen maatregelen voor de OV-infrastructuur. de groei van passagiers door inwonersaanwas en door het verschuiven van auto naar OV, een goede bereikbaarheid van de economische toplocaties, en snellere verbindingen tussen wonen en werken.
De zuidelijke Randstad groeit tot 2040 met circa 160.000 nieuwe woningen die langs de Oude Lijn (spoorlijn Leiden-Rotterdam-Dordrecht) en het metropolitaan OV worden gebouwd. De belangrijkste economische toplocaties liggen hier eveneens langs. Een prognose is dat het OV-gebruik jaarlijks met gemiddeld 3% groeit wat gelijk is aan een verdubbeling in 2040 ten opzichte van 2017. Tot 2030 past het nog, maar daarna dreigt er onvoldoende capaciteit in centraal Rotterdam, Den Haag, op de E-lijn, het samenloopdeel en op de spoorlijn Den Haag-Leiden.

De start van de verkenning Schaalsprong metropolitaan OV 2025 – 2040 is na vaststelling van het eindproduct van de werkplaats Metropolitaan OV, voorzien medio 2019. Het doel is om de verschillende onderdelen zoals de Koningscorridor, de Leyenburgcorridor, de capaciteit van de metro en de sprong naar een automatische Metro (innovatie), HOV Rotterdam-Zuid en de HOV verbinding Rotterdam-Zoetermeer verder uit te werken in de vorm van een planstudie per project. Als dat leidt tot voorstellen voor uitbreiding van het areaal en een intensievere benutting van de infrastructuur, dan is er meer budget nodig is voor exploitatie, beheer en onderhoud. De dekking daarvan moet een integrale opgave zijn van de verkenningen en planstudies.

Slim en schoon naar Scheveningen

Aanleiding	: OV plan schaalsprong Den Haag 2040
Top-eis	: kwaliteit van plekken, verkorten reistijd
Thema	:
Fase	: Verkenning
Planning	: realisatie tot 2024
Investering	: € 30 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 5 miljoen
Rol MRDH	: ondersteunen Den Haag, HTM, NS

Programma met de gemeente Den Haag, HTM, NS en MRDH gericht op nieuwe en duurzame vervoersoplossingen met OV, fiets, auto tussen Den Haag centraal en Scheveningen. Maatregelen zoals stranddagfrequentie trams, verkorten reistijd, marketingcampagnes, parkeerzoeksystemen, verkeerscirculatie.

Knooppunt Delft Zuid

Aanleiding	: UAB, 4-sporigheid Rijswijk-Delft Zuid
Top-eis	: bereikbaarheid van economische toplocaties, kwaliteit van plekken
Thema	: ketenmobiliteit
Fase	: Realisatie (ProRail), Planstudie (MRDH)
Planning	: Uitvoering in samenhang spoorverdubbeling, 2020-2022
Investering	: nog niet bekend
Bijdrage MRDH	: subsidie voor regionaal deel knooppunt ontwikkeling
Rol MRDH	: begeleiding integrale planvorming, subsidieverlening

In het kader van PHS wordt viersporigheid van Rijswijk naar Delft Zuid gerealiseerd. Er wordt een nieuw stationsgebouw voorzien en een nieuwe fietsverbinding onder het spoor. De benaming van het station verandert in Delft Campus. ProRail is reeds begonnen met de voorbereiding van de realisatie; over de inbreng van de MRDH is nog geen besluit genomen.

In de omgeving speelt de doorontwikkeling van de Campus TU/Technopolis met ca. 4.000 extra arbeidsplaatsen. Er worden ca. 7.000 woningen voorzien binnen het invloedgebied van het nieuwe station. Dit alles geeft aanleiding om in samenhang met deze ruimtelijke ontwikkelingen de inrichting van de stationsomgeving goed in te richten en de ontsluiting naar de Campus adequaat te organiseren.

Campus Delft is een van de economische toplocaties in de MRDH. Vanwege de specifieke ligging is de ov-bereikbaarheid niet optimaal. Dit nieuwe station, dat net buiten loopafstand van de Campus ligt, biedt kansen om de natransportmogelijkheden vanaf het station naar de campus nieuwe impulsen te geven.

Indien de subsidie beperkt is, zal dit onder het programma Kleine projecten worden opgenomen.

4.2 Planstudies

Samenloopdeel RandstadRail: Capaciteit en robuustheid

Aanleiding	: OV Plan Den Haag schaalsprong 2040, Netwerkvisie RandstadRail
Top-eis	: Concurrerende economie, kansen voor mensen
Thema	: Capaciteitsvergroting
Fase	: Planstudie
Planning	: Uitvoering 2019 -2021
Investering	: € 10 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 10 miljoen (reeds opgenomen in begroting 2019)
Rol MRDH	: Trekker

Het spoor tussen de haltes Laan van NOI en Leidschenveen wordt nu door zowel de tramlijnen naar Zoetermeer als naar Rotterdam gebruikt, het zogenaamde samenloopdeel. Het gaat specifiek om het baanvak Laan van NOI – Voorburg 't Loo –Leidschendam-Voorburg – Den Haag Forepark. Hier rijden metro's van de E-lijn en light-railtrams lijn 3 en lijn 4 gezamenlijk in een hoge frequentie over hetzelfde spoor.

Op termijn is er vanwege de groei van het aantal passagiers een frequentieverhoging nodig van 18 naar 24 trams per uur tussen Den Haag en Zoetermeer; voor de richting Rotterdam zijn de 6 metro's per uur vooralsnog voldoende.
Voor het verhogen van de frequentie op het samenloopdeel moet de dienstregeling en de spoorbeveiliging worden aangepast, en tevens moet het mogelijk worden om trams en metro's gelijktijdig te laten halteren op enkele van de haltes. De storingsgevoeligheid moet lager worden door kleine inframaatregelen en operationele maatregelen bij de vervoerders en de beheerder.

Het samenloopdeel is erkend als een OV-knelpunt in de door het Rijk uitgevoerde capaciteitsanalyse NMCA. Het Rijk is daarom bereid om financieel bij te dragen via de Korte Termijn Aanpak.

Treinsporen station Schiedam centrum

Aanleiding	: Programma Hoogfrequent Spoor, Gebiedsprogramma MIRT, Toekomstbeeld OV/Verstedelijking
Top-eis	: Niet direct; wel lange termijn concurrerende economie, kansen voor mensen, CO2-reductie
Thema	: Capaciteitsvergroting
Fase	: Planstudie
Planning	: Uitwerking in 2019, Realisatie in 2025
Investering	: Maximaal € 40 miljoen
Bijdrage MRDH	: Maximaal € 20 miljoen voor regionale partijen
Rol MRDH	: Ondersteunen IenW en ProRail

Dit project betreft de modificatie van vrijvallende treinsporen door de ombouw Hoekse Lijn. Rijk en regio hebben afgesproken, gelet op de positieve tussenresultaten van de studie naar de aanpassing van de spoorconfiguratie van het emplacement Schiedam de volgende stap te zetten en door te gaan met het tweede deel van de ontwerpopdracht tot het niveau van het realisatiebesluit.

Met (een MRDH-bijdrage aan) de werkzaamheden wordt beoogd:
- meer robuustheid te creëren op de sporen tussen Den Haag en Rotterdam door een hogere treinfrequentie per 2025;
- behoud van de Intercity-status van station Schiedam Centrum;
- een betekenisvolle stap te zetten naar volledige viersporigheid tussen Den Haag en Rotterdam;
- alle perrons op Schiedam Centrum te blijven gebruiken;
- het gebruik van de Hoekse Lijn sporen te continueren door ze te integreren in het spoortraject Den Haag-Rotterdam;
- de aanlanding van de Eurostar op perron 1 van Rotterdam Centraal goed te regelen.

Randvoorwaarde is dat Rijk en regio de kosten gezamenlijk dragen op basis van 50/50 en een maximum van € 40 miljoen exclusief BTW. Indien de kosten bij het nemen van het realisatiebesluit hoger zijn, wordt er opnieuw over de financiering van het extra bedrag gesproken. De MRDH heeft voor dit project een bedrag van € 7,5 miljoen gereserveerd.

4.3 Uitwerkingen

A4 Passage Poorten en Inprikkers

Aanleiding : MIRT Verkenning Haaglanden
Top-eis : Concurrerende economie, kansen voor mensen (netwerkeisen auto)
Thema : Reistijdverkorting, Verhogen betrouwbaarheid, Capaciteitsuitbreiding
Fase : Planstudie
Planning : Planuitwerkingsfase gereed in 2019
Investering : € 248 mln Poorten en Inprikkers (op basis van bestuursakkoord 2012)
Bijdrage MRDH : € 23 mln. (o.b.v. bestuursakkoord voor Erasmusweg/Lozerlaan en besluit Prinses Beatrixlaan van 30 januari 2019)
Rol MRDH : Subsidieverlener

Op 12 november 2012 hebben het Rijk, provincie Zuid-Holland (PZH) en het Stadsgewest Haaglanden (met als rechtsopvolger de MRDH) het bestuursakkoord 'A4 Passage en Poorten & Inprikkers' getekend. Daarin zijn afspraken gemaakt over de realisatie en financiering van een samenhangend pakket aan infrastructuurprojecten die de bereikbaarheid van de Haagse regio moet verbeteren. Deze projecten zijn essentiële schakels zijn in het netwerk van de Zuidvleugel en van belang voor de bereikbaarheid van de economische kerngebieden in dit deel van de regio. De maatregelen uit dat pakket worden tot 2028 uitgevoerd. De deelprojecten betreffen:

- A4 Passage (RWS)
- N14 (RWS)
- N211 Wippolderlaan (provincie Zuid-Holland)
- Kruising Erasmusweg/Lozerlaan (Den Haag-provincie Zuid-Holland)
- Prinses Beatrixlaan (Rijswijk)

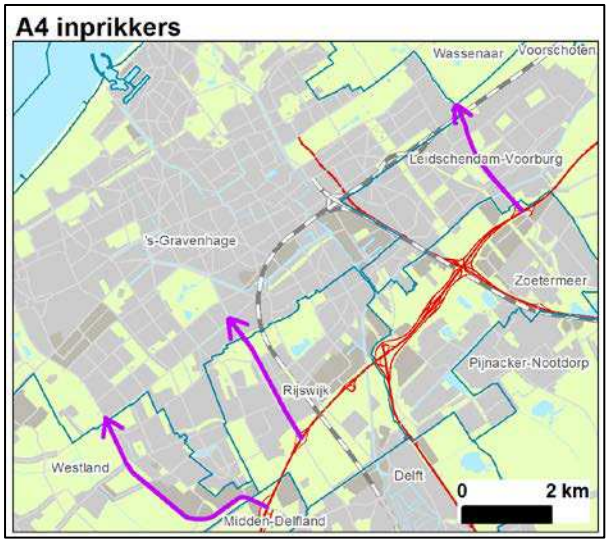

Het ministerie van IenW betaalt en realiseert de maatregelen aan de A4 met bijbehorende aansluitingen, inclusief het vergroten van de capaciteit tussen de aansluitingen Beatrixlaan en Den Hoorn en aanpassingen aan de N14. De provincie Zuid-Holland neemt maatregelen op de N211 tussen de aansluiting A4 en de Veilingroute. Realisatie vindt plaats voor 2020.
De MRDH, de gemeente Den Haag en de provincie betalen de ongelijkvloerse kruising van de Lozerlaan-Erasmusweg.
Voor de Prinses Beatrixlaan is een alternatief voorstel uitgewerkt waar de bestuurscommissie Vervoersautoriteit op 30 januari 2019 een besluit over heeft genomen.
Alle deelprojecten doorlopen momenteel de planuitwerkingsfase. Op korte termijn wordt de voortgang en planning per deelproject in beeld gebracht.

Nieuw Reijerwaard

Aanleiding	: Werklocaties
Top-eis	: --
Thema	: Capaciteitsuitbreiding
Fase	: Uitwerking
Planning	: Realisatie 2020-2022
Investering	:
Bijdrage MRDH	: € 5,25 miljoen
Rol MRDH	: Subsidieverlener

Nieuw Reijerwaard is een nieuw agrologistiek bedrijventerrein van ruim 90 hectare direct ten zuiden van het verkeersplein Ridderster (A15-A16). Om de bestaande verkeersbewegingen en de voorziene verkeersgroei af te kunnen wikkelen, moeten de zuidelijke op- en afrit van de A15 ter plaatse worden aangepast. Deze kruising heet de IJsselmondse Knoop. De bijdrage van de MRDH is € 5,25 miljoen.

De planuitwerking voor de hoofdontsluiting wordt door Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard uitgevoerd.

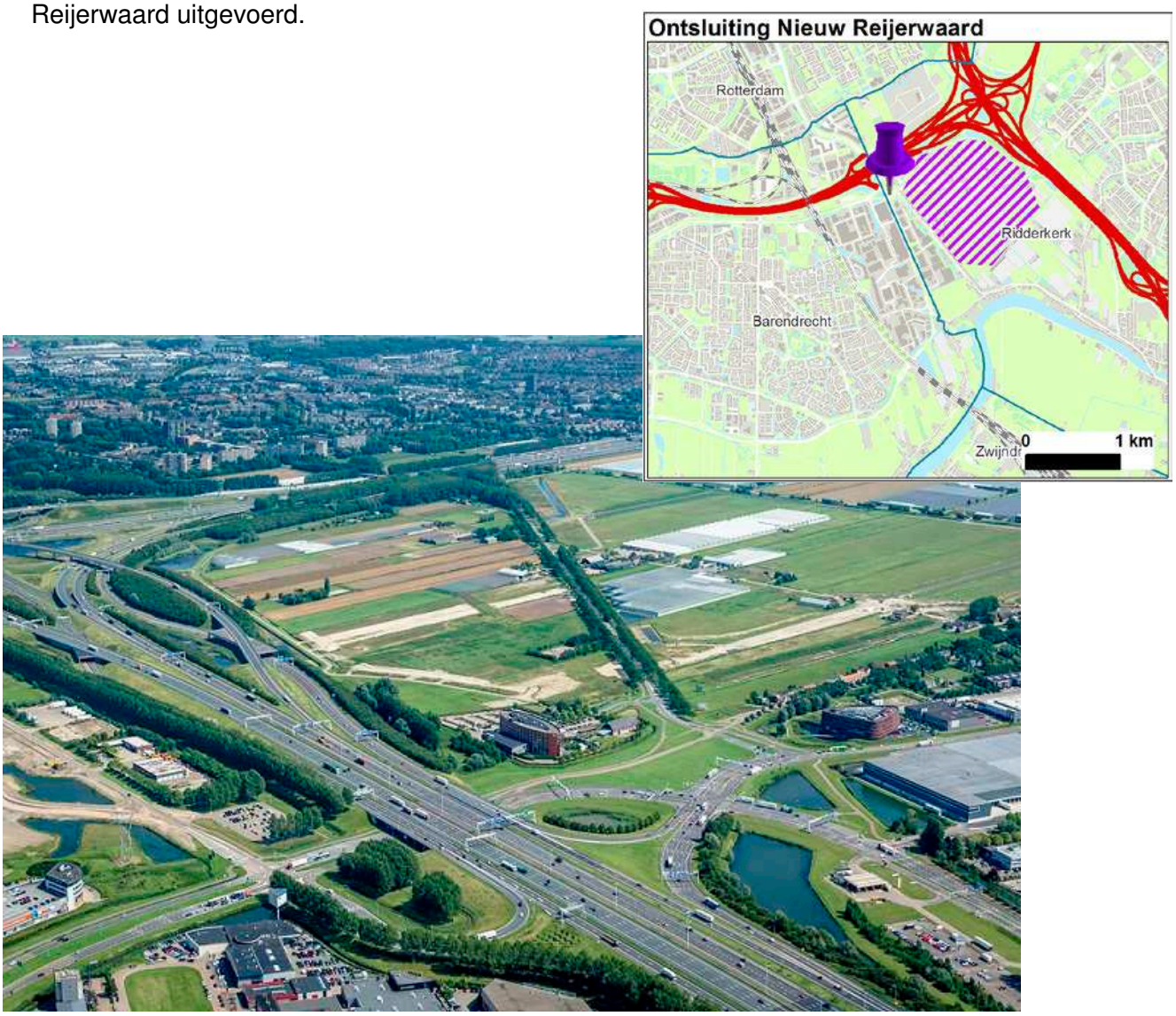

Hart van Zuid (Rotterdam)

Aanleiding :
Top-eis : --
Thema :
Fase : Uitwerking
Planning : Start 2019, oplevering 2023
Investering : Niet bekend
Bijdrage MRDH : € 12 miljoen.
Rol MRDH : Subsidieverlener

Het Hart van Zuid ligt in Rotterdam tussen Ahoy en het Zuidplein. De belangrijkste ambitie is een bruisend centrum realiseren voor heel Rotterdam-Zuid. Het gebied wordt nóg beter bereikbaar met het openbaar vervoer. De nieuwe busterminal en de metroperrons sluiten straks logischer op elkaar aan. De nieuwe looproutes van en naar het stadsplein worden kort, uitnodigend en veilig. Ook komt er een nieuwe fietsparkeergarage die voor iedereen toegankelijk is. Voetgangers kunnen de drukke Zuiderparkweg makkelijker en veiliger oversteken. Tussen het winkelcentrum, Ahoy en het Zuiderpark komen uitnodigende en veilige wandelroutes.

Frequentieverhoging E-Lijn - keerspoor Pijnacker

Aanleiding	: OV Plan Rotterdam 2040, Kadernota
Top-eis	: Concurrerende economie, kansen voor mensen
Thema	: Capaciteitsvergroting
Fase	: Uitwerking
Planning	: realisatie 2019-2021
Investering	: € 22,85 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 9,05 miljoen, rest RET
Rol MRDH	: Trekker

Door de toename van het aantal passagiers op de E-lijn, wordt de bezettingsnorm tussen Berkel-Westpolder en Rotterdam CS overschreden. In de ochtendspits zijn extra ritten nodig, maar omdat er geen noodzaak is tot extra capaciteit tussen Pijnacker en Den Haag CS, is een keervoorziening bij Pijnacker-Zuid het meest efficiënt. De benodigde investering voor de keervoorziening inclusief spoorbeveiliging, tractie (stroomvoorziening) en geluidsmaatregelen bij Pijnacker, bedraagt € 22,85 miljoen. De MRDH draagt € 9,05 miljoen bij de RET dekt de resterende middelen.

4.4 Realisatie

H6-weg (Hoek van Holland)

Aanleiding :
Top-eis : Concurrerende economie, kansen voor mensen (netwerkeisen auto)
Thema : Reistijdverkorting, Verhogen betrouwbaarheid, Capaciteitsuitbreiding
Fase : Realisatie
Planning : Gereed in 2020
Investering : € 17,7 miljoen
Bijdrage MRDH : € 8,6
Rol MRDH : Subsidieverlener

Het project H6-weg betreft de realisatie van het laatste gedeelte van de Tweede Ontsluitingsweg Hoek van Holland, waarbij de Hoeksebaan vanaf de Haakweg wordt doorgetrokken tot de Harwichweg. Er ontstaat een nieuwe ontsluiting voor het autoverkeer, waardoor de Maasdijk en de wegen door de dorpskern ontlast worden. Hierdoor verbeteren de doorstroming en verkeersveiligheid in het gebied. De ontwikkeling van de omgeving station Hoek van Holland Haven inclusief een P+R terrein maken eveneens deel uit van het project. De bijdrage van de MRDH aan dit project is € 8,6 miljoen.

Hoekse Lijn (Noordoever van de Maas)

Aanleiding : Kadernota OV
Top-eis : Kansen voor mensen, Efficiënt en Rendabel
Thema : Capaciteitsvergroting, Reistijdverkorting, Kwaliteitsverbetering
Fase : Uitvoering
Planning : Ombouw gereed in 2019, 2021 realisatie verlenging tot strand
Investering : € 466,3 miljoen
Bijdrage MRDH : € 403,8 miljoen
Rol MRDH : Subsidieverlener aan gemeente Rotterdam

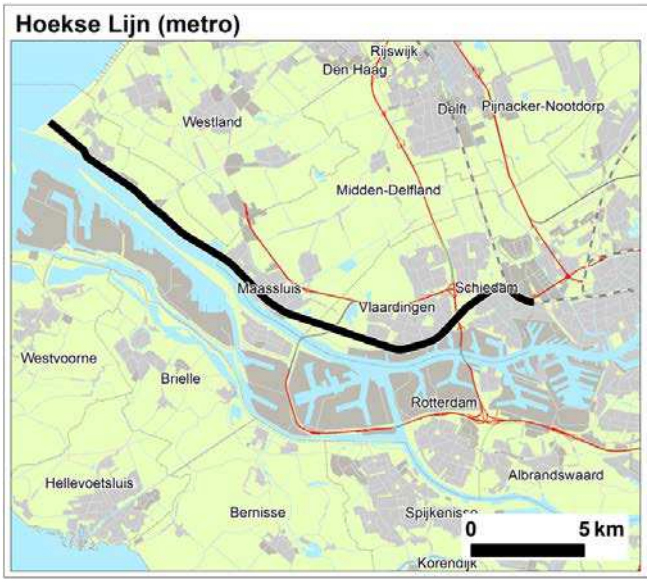

Het project Hoekse Lijn omvat de ombouw van het bestaande tracé tussen Schiedam en Hoek van Holland van een gewone spoorlijn naar een moderne metro. Aan het einde van de lijn, in Hoek van Holland, wordt een kilometer nieuw spoor aangelegd met een nieuw station 'Hoek van Holland Strand'.

In Schiedam sluit de Hoekse Lijn aan op metrolijn B naar Nesselande. Door de koppeling aan het Rotterdamse metronet wordt het hart van Rotterdam via de gemeenten Schiedam, Vlaardingen en Maassluis verbonden met het strand van Hoek van Holland. Na de ombouw stijgt naar verwachting het aantal reizigers op de Hoekse Lijn met circa 40%. De maximale bijdrage van de MRDH is € 403,8 miljoen, inclusief reservering voor toekomstige indexatie en inclusief de eigen gemaakte kosten ad € 15 miljoen.

Tramlijn 19 Delft

Aanleiding	: Kadernota OV
Top-eis	: Kansen voor mensen, Efficiënt en Rendabel
Thema	: Capaciteitsvergroting, Reistijdverkorting, Kwaliteitsverbetering
Fase	: Uitvoering
Planning	: Medio tot eind 2020 realisatie in TU-wijk gereed
Investering	: € 47,6 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 38,4 miljoen
Rol MRDH	: Opdrachtgever

De aanpassingen aan tramlijn 19 hebben de komende jaren alleen nog betrekking op het tracé in Delft. Ter hoogte van de spoortunnel wordt het tramspoor op een definitieve locatie gelegd. Na realisatie van de Sebastiaansbrug kan aansluiting plaatsvinden op het al aangelegde tramspoor in de TU-campus in Delft.

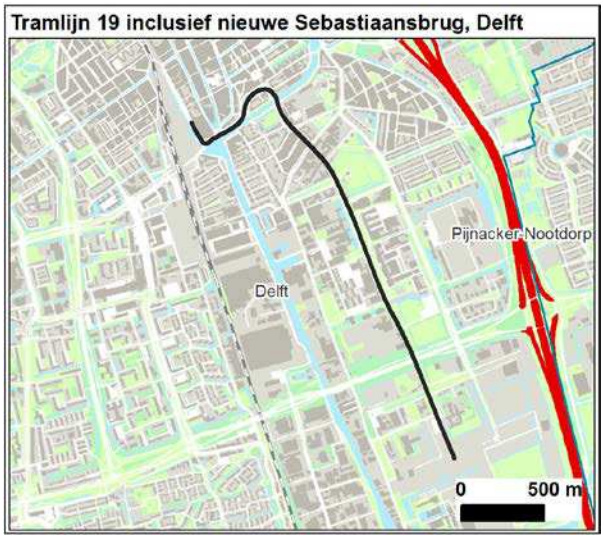

Sint Sebastiaansbrug te Delft

Aanleiding	: Kadernota OV
Top-eis	: Kansen voor mensen, Efficiënt en Rendabel
Thema	: Capaciteitsvergroting, Reistijdverkorting, Kwaliteitsverbetering
Fase	: Uitvoering
Planning	: Brug gereed Q1 2020
Investering	: € 26,4 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 7,0 miljoen, PZH € 9,4 miljoen en Delft € 10,0 miljoen
Rol MRDH	: Opdrachtgever

De nieuwe Sint Sebastiaansbrug vervangt de huidige brug. De nieuwe brug zorgt voor een veilige en vlotte verbinding tussen het centrum en de TU-wijk.
De huidige brug is in slechte staat en vertoont scheuren. De brug is daardoor ook niet geschikt voor de aanleg van de trambaan voor tramlijn 19, die naar TU Delft Campus gaat rijden. De nieuwe brug wordt een basculebrug op dezelfde locatie als de huidige brug en krijgt net als de oude brug een doorvaarthoogte van 4,5 meter.

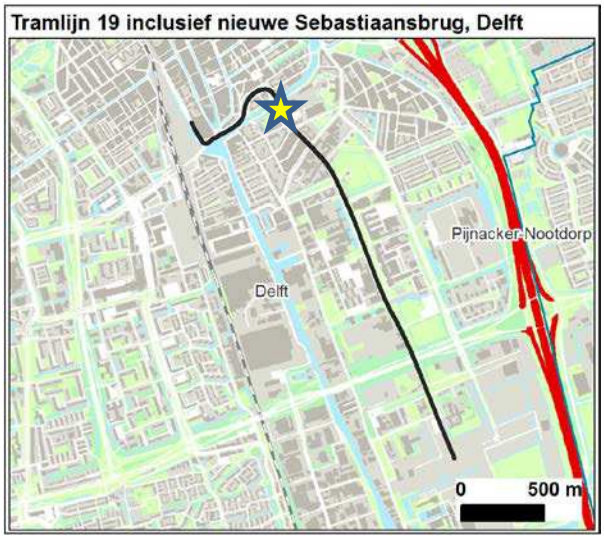

Gemotoriseerd verkeer beschikt op de nieuwe brug over twee keer één rijstrook. Voor het openbaar vervoer zijn twee rijstroken beschikbaar voor tram en bus, in de zijligging aan de oostzijde van de brug. Aan beide zijden komen vrijliggende voet- en fietspaden.

Knooppunt Alexander Rotterdam

Aanleiding	:
Top-eis	: Kansen voor mensen, Efficiënt en Rendabel
Thema	: Capaciteitsvergroting, Reistijdverkorting, Kwaliteitsverbetering
Fase	: Uitvoering
Planning	: Gereed 2020
Investering	: € 12 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 7,71 miljoen
Rol MRDH	: Subsidieverlener

Het knooppunt Alexander is niet optimaal vormgegeven. Hierdoor kiezen potentiële OV-reizigers voor de auto waarmee het wegennet onnodig belast wordt. Het station heeft krappe in- uitgangen naar de metro en trein, de uitstraling van de stationshal en de sociale veiligheid zijn slecht, de aansluiting op de openbare ruimte is niet prettig en de overstap van metro naar trein is onveilig.

Met de opwaardering zal de reiziger centraal staan. Er komt een integratie van het metro- en treinstation tot één gebouw met korte overstapmogelijkheden. Het treinperron (richting centrum) wordt met een bypass over het treinspoor kortgesloten met het metroperron richting centrum. Hierdoor hoeft de grote stroom reizigers die deze overstap maakt, het metrospoor niet meer gelijkvloers te kruisen.
Het OV-knooppunt wordt transparant, herkenbaar, toegankelijk, sociaal veilig en levendig. De herkenbaarheid van de oostelijke entree van de treinperrons wordt vergroot waarbij de aansluiting op het openbaar gebied verbetert. Het nieuwe stationsgebouw wordt ingebed in de directe omgeving en de openbare ruimte. Er komen goede aansluitingen op andere ketenvoorzieningen zoals de bus, fiets, P+R en te voet.

Vanwege problemen met en door de aannemer loopt het project vertraging op, zodat de oplevering op zijn vroegst einde 2019 is.

Station Lansingerland –Zoetermeer (BleiZo)

Aanleiding	:
Top-eis	: Kansen voor mensen, Efficiënt en Rendabel
Thema	: Capaciteitsvergroting, Reistijdverkorting, Kwaliteitsverbetering
Fase	: Uitvoering
Planning	: Gereed 2019
Investering	: € 71 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 62,3 miljoen
Rol MRDH	: Subsidieverlener aan Zoetermeer

Sinds enkele jaren wordt gewerkt aan de totstandkoming van station Bleizo, een nieuw NS-station op de spoorlijn Den Haag - Gouda - Utrecht op de grens van de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland als onderdeel van de nieuwe vervoersknoop. Hier komen trein, RandstadRail, buslijnen, fietspaden, een P+R en fietsparkeren op een hoogwaardig knooppunt bij elkaar. Dit biedt grote kansen voor ruimtelijke ontwikkeling. De oplevering voorzien we mei 2019. De maximale bijdrage van de MRDH bedraagt € 56,8 miljoen. Daarnaast betaalt de MRDH een eenmalig bedrag van ruim € 5,5 miljoen aan de NS inzake haltering.

Tramlijn 1 Scheveningen-Delft, no-regrets

Aanleiding :
Top-eis : Kansen voor mensen, Efficiënt en Rendabel
Thema : Capaciteitsvergroting, Reistijdverkorting, Kwaliteitsverbetering
Fase : Uitvoering
Planning : Gereed 2024
Investering : € 25,5 miljoen
Bijdrage MRDH : € 14,5 miljoen
Rol MRDH : Subsidieverlener aan HTM en gemeente Den Haag

Tramlijn 1 verbindt de gemeenten Den Haag, Rijswijk en Delft en moet voor 2024 geschikt zijn voor RandstadRail-materieel. De werkzaamheden zijn gericht op het aanpassen van de perrons voor breed materieel, het opheffen van conflicten in het profiel van vrije ruimte en het verbeteren van de halte-toegankelijkheid.

Vanwege de omvang van de lijn, de samenhang met het eerder beschreven programma tram 2024, maar ook vanwege een beperkt beschikbaar budget, worden alleen de no-regret maatregelen voorzien ad € 25,5 miljoen, waarvan € 11 miljoen door Den Haag en de HTM wordt gebudgetteerd en de resterende € 14,5 miljoen door de MRDH. Dit zijn maatregelen die in elk geval nodig zijn en waar mogelijk gecombineerd worden met groot onderhoud. De locaties zijn de Scheveningseweg inclusief wisselcomplex Teldersweg en tracé Carnegieplein (Den Haag), tracé Gevers Deynootweg (Scheveningen), Duinstraat (Scheveningen), halte Kneuterdijk (Den Haag) en Israëllaan (Delft) en Delftweg (Rijswijk).

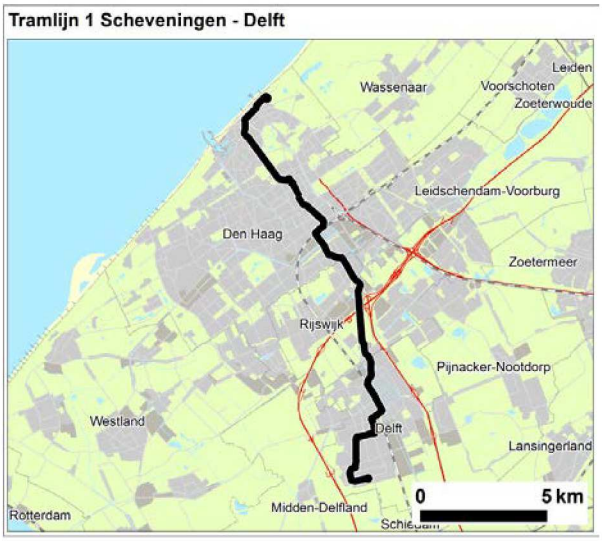

Inmiddels is het poerenspoor Scheveningseweg vervangen en de resterende no-regret maatregelen van € 11 miljoen worden in 2019/2020 opgepakt. De gemeente Den Haag en de HTM hebben dekking voor € 7 miljoen en de MRDH € 4 miljoen. Overige maatregelen langs het tracé vergen een nadere uitwerking in het programma Tram 2024.

Rotterdamsebaan (Rijswijk, Den Haag)

Aanleiding :
Top-eis : Concurrerende economie, kansen voor mensen (netwerkeisen auto)
Thema : Reistijdverkorting, Verhogen betrouwbaarheid, Capaciteitsuitbreiding
Fase : Realisatie
Planning : Gereed in 2020
Investering : € 500 miljoen +
Bijdrage MRDH : € 497 miljoen (inclusief bijdrage IenW)
Rol MRDH : Subsidieverlener

De Rotterdamsebaan is een verbinding tussen knooppunt Ypenburg en de Centrumring van Den Haag. De Rotterdamsebaan wordt aangelegd als boortunnel onder Voorburg-West en sluit aan op de Binckhorstlaan. De verbinding is nodig vanwege de problematische bereikbaarheid van de centrale zone van Den Haag en de verwachte economische ontwikkelingen. Na de openstelling medio 2020, verbetert de leefbaarheid in Voorburg en langs de Haagweg te Rijswijk. De totale kosten voor dit project bedragen € 497 miljoen.

Fietsviaduct A4 bij Ypenburg (Den Haag)

Aanleiding	:
Top-eis	:
Thema	:
Fase	: Realisatie
Planning	: Gereed in 2020
Investering	: € 12 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 8,9 miljoen
Rol MRDH	: Subsidieverlener

Dit fietsviaduct over de A4 vormt de laatste schakel in het zogenoemde Trekvliettracé, een fietsroute tussen Ypenburg en de binnenstad. Het fietsviaduct komt te liggen tussen de opening in de geluidswal langs de A4 aan de kant van Ypenburg in de wijk Bosweide en, aan de andere kant van de rijksweg, het golfterrein Leeuwenbergh.

Wanneer de verbinding over de A4 klaar is, is ook het fietspad dat vanaf het viaduct naar de Westvlietweg gaat lopen klaar. Vanaf de Westvlietweg kunnen fietsers richting Voorburg, Rijswijk en Den Haag Centrum.
Aan de zijkanten van het viaduct worden twee meter hoge windschermen aangebracht om de fietsers beschutting te geven.

Begin 2020 moet het viaduct klaar zijn.

Oostelijke Randweg (Pijnacker)

Aanleiding	:
Top-eis	:
Thema	:
Fase	: Realisatie
Planning	: Gereed in 2020
Investering	: € 10 miljoen +
Bijdrage MRDH	: € 5,0 miljoen
Rol MRDH	: Subsidieverlener

De Oostelijke randweg is een nieuwe weg tussen de N470 en de Katwijkerlaan. Deze weg biedt een directe toegang naar de ondernemers in het tuinbouwgebied en naar bedrijventerrein De Boezem. Ook kunnen de bewoners van de nieuwe woonwijk Ackerswoude in Pijnacker ervan gebruik maken. De nieuwe weg doorkruist de Hoogseweg, Monnikenweg en Lange Campen en sluit via de Zijdeweg aan op de Katwijkerlaan. Met het doortrekken van de Hoogseweg verbetert de verkeersontsluiting van het glastuinbouwgebied op de nieuwe Oostelijke randweg en wordt o.a. de Monnikenweg ontlast.

Naast de Oostelijke randweg, aan de kant van de N470, komt een ecologische waterberging die bij extreme regenval extra water kan bergen. Daarnaast worden rietlanden, dotterlandschappen en houtwallen aangelegd, waarmee we de ecologische diversiteit vergroten.

Naar verwachting is begin 2020 de gehele weg gereed.

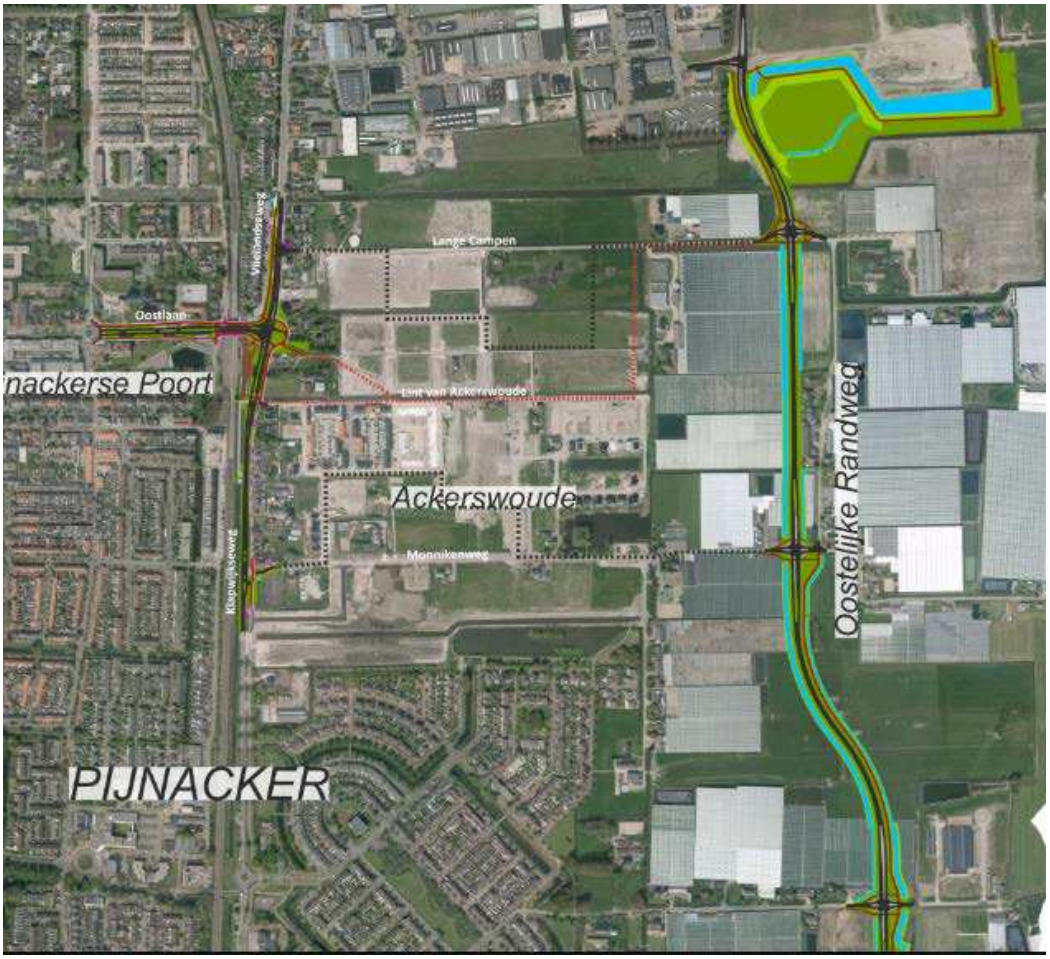

Komkommerweg (Pijnacker)

Top-eis	:
Thema	:
Fase	: Realisatie
Planning	: Gereed in 2020
Investering	: € 20 miljoen (circa)
Bijdrage MRDH	: € 13,9 miljoen
Rol MRDH	: Subsidieverlener

De Komkommerweg wordt een nieuwe uitvalsweg voor verkeer van en naar het glastuingebied Pijnacker West. Deze weg ontlast de kernen Pijnacker (Oostlaan) en Delfgauw van (vracht)-verkeer, want. de Komkommerweg geeft ook een directe aansluiting voor bedrijven in het achterliggende glastuinbouwgebied. Zo neemt de leefbaarheid en woonkwaliteit toe.

De Komkommerweg wordt met een rotonde aangesloten op de N470. Het fietspad langs de Komkommerweg verbindt straks de fietspaden langs de Delftsestraatweg met het fietspad langs de N470. Het fietspad langs de N470 gaat met een tunnel onder de Komkommerweg door. Zo kunnen fietsers u via het bestaande fietspad langs de N470 zonder belemmeringen van Pijnacker naar Delft en omgekeerd.

De hele weg - inclusief fietspad en fietstunnel - wordt het tweede kwartaal van 2019 opgeleverd.

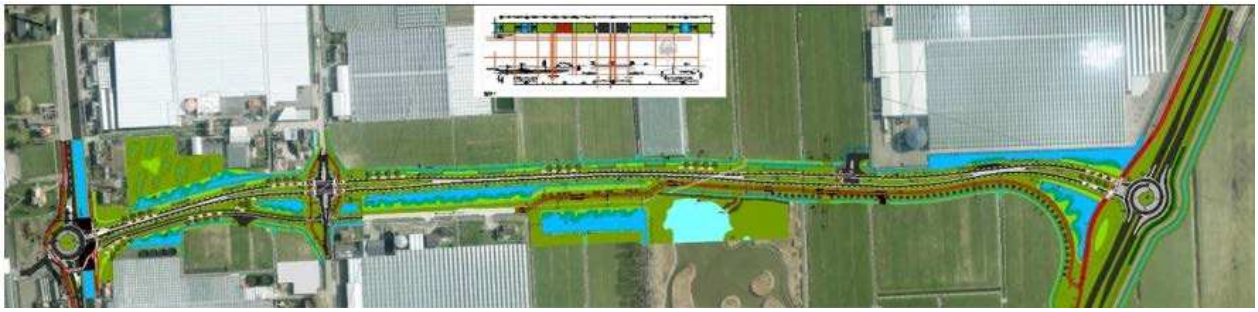

Busplatform Den Haag Centraal

Aanleiding	:
Top-eis	:
Thema	:
Fase	: Realisatie
Planning	: Gereed in 2020
Investering	: € 16 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 6,7 miljoen
Rol MRDH	: Subsidieverlener

Het busplatform Den Haag Centraal is aan vernieuwing toe. Het wordt opnieuw ingericht en het krijgt een nieuwe overkapping. De inrichting van het busplatform wordt overzichtelijker en de looproutes korter. Het aantal perrons wordt uitgebreid. Het platform krijgt een golvende nieuwe overkapping. Hierdoor stappen reizigers altijd droog in en uit. Ook komt er een 'paviljoen' met voorzieningen voor touringcarreizigers en buschauffeurs.

De instaphaltes draaien een kwartslag ten opzichte van de huidige situatie en liggen vlak voor de wachtruimte. Zo zien reizigers vanuit de wachtruimte in de stationshal de voorkant van de bussen. Reizigers krijgen via digitale schermen informatie op maat over lijnnummer, richting en vertrektijden. De reiziger steekt pas over naar het instapperron als de bus wordt aangekondigd op het scherm. De bus rijdt dan binnen korte tijd naar het instapperron. De uitstaphaltes komen aan de zijde van de Anna van Buerenstraat. Er komen aparte perrons voor de bussen die enige tijd moeten wachten voordat de volgende rit begint.

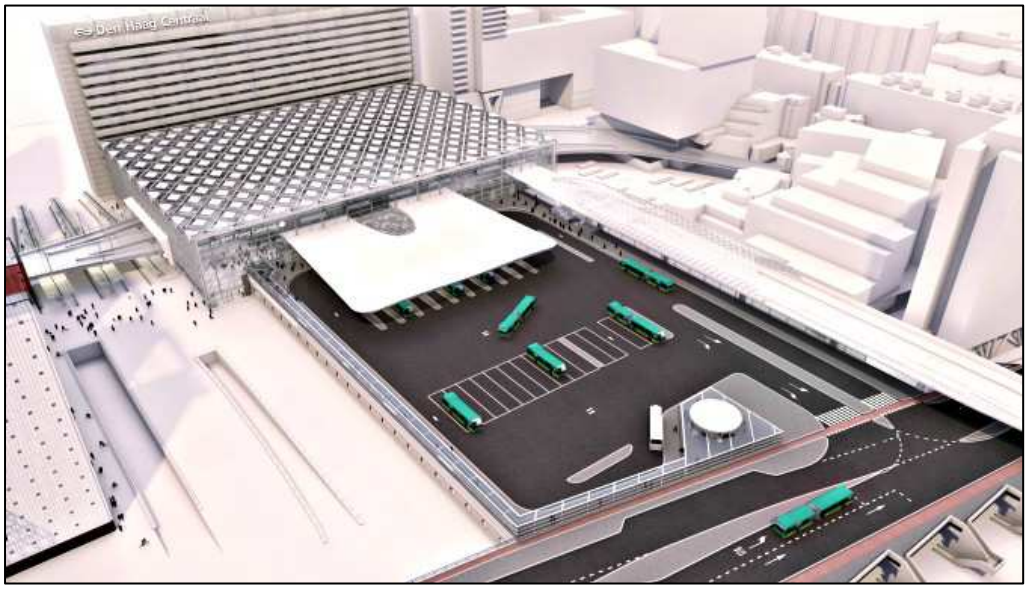

Aannemer KWS Infra startte in juli 2018 met de vernieuwing van het busplatform. Eerst is het voetgangersgebied onder de HSE (Haags Startstation Erasmuslijn) aan de beurt. Ook wordt er een windscherm geplaatst aan de kant van het Anna van Buerenplein. Als dit klaar is, worden de bestaande overkapping gesloopt, nieuwe haltes aangelegd en een nieuwe overkapping gemaakt. Als laatste komt er een paviljoen. In het paviljoen komt een loket van Eurolines en een wachtruimte voor de buschauffeurs. Reizigers kunnen tijdens de verbouwing gebruik blijven maken van het stads- en streekvervoer.

Fiets/voetgangerstunnel station Delft Zuid

Aanleiding	:
Top-eis	:
Thema	:
Fase	: Realisatie
Planning	: Start uitvoering eind 2019
Investering	: € 8,4 miljoen
Bijdrage MRDH	: € 7,6 miljoen (inclusief indexering), overig deel gemeente Delft
Rol MRDH	: Subsidieverlener

Met de verdubbeling van de spoorlijn Rijswijk – Delft-Zuid wordt tegelijkertijd het station met de stationsomgeving vernieuwd. Om van de ene kant naar de andere kant van het station te komen, wordt een nieuwe stationstunnel aangelegd. Deze verbindt niet alleen de twee stationspleinen met elkaar, het is tegelijkertijd een belangrijke schakel in de oost-west fietsroute.

Bij de nieuwe inrichting wordt de gemeente ook verlost van het fietsparkeerprobleem op het viaduct van de Kruithuisweg. De brug wordt nu door veel studenten en medewerkers van de TU gebruikt als overnachtingsplek voor hun rijwiel, waarna ze via een trap het perron oprennen. Die stallingen gaan in de nieuwe situatie naar beneden.

A16 Rotterdam (Rotterdam/Lansingerland)

Aanleiding :
Top-eis : Concurrerende economie, kansen voor mensen (netwerkeisen auto)
Thema : Reistijdverkorting, Verhogen betrouwbaarheid, Capaciteitsuitbreiding
Fase : Realisatie
Planning : Gereed in 2024
Investering : € 1 miljard (circa)
Bijdrage MRDH : € 64,9 miljoen
Rol MRDH : Bijdrage aan inpassing

Dit project omvat de realisatie van een nieuwe rijksweg tussen de A13 en de A16. De weg wordt voor een groot gedeelte aangelegd op de huidige locatie van de N209 langs Rotterdam-The Hague Airport. Vanaf de Bergweg-Zuid tot en met de Rotte wordt de weg aangelegd in een half-verdiepte tunnel door het Lage Bergse Bos. Met de aanleg van dit deel van de A16 verbeteren de bereikbaarheid en de leefbaarheid van Rotterdam en het noordelijke deel van de Rotterdamse regio, verbetert de doorstroming op de A13 en A20 en wordt het onderliggend wegennet voor een groot gedeelte ontlast. De MRDH heeft in 2017 in totaal € 64,9 miljoen beschikbaar gesteld voor extra maatregelen ten behoeve van een goede inpassing van de weg, waaronder een akoestisch landschap, de tunnel op maaiveld en een recreaduct.

Bijlagen

Bijlage A: Grote projecten

Bijlage B: Kleine projecten
- B1: Lopende subsidies kleine projecten
- B2: Aanmeldingen 2019 kleine projecten
- B3: aanvragen in behandeling per 31 december 2018

Bijlage C: Korte termijn Aanpak (KTA) 2019

Bijlage D: Automatisch Vervoer op de Last Mile (AVLM)

Bijlage E: R-net

Bijlage F: ITS-projecten

Bijlage G: Kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland

Bijlage H: In 2018 afgeronde projecten

Bijlage I: UAB beleidsuitwerking

Bijlage J: Afkortingen

Bijlage A Grote projecten

Een project is groot als de subsidiabele kosten hoger zijn dan € 5 miljoen exclusief btw voor OV-projecten en hoger dan € 10 miljoen voor alle andere projecten. In de bijgevoegde lijst zijn zowel lopende beschikkingen als verkenningen en planstudies opgenomen, stand per 31 december 2018. Er zijn vier redenen om de grote projecten apart te benoemen en inzichtelijk te maken:

- ze beslaan een substantieel deel van de investeringsruimte;
- de investeringen hebben een kasritme dat over meerdere jaren is gepland, waardoor de investeringsruimte in latere jaren beperkt kan worden;
- de investeringen zijn vaak gelabeld aan één gemeente of partij, maar het belang is over het algemeen groter;
- de impact op de investeringsruimte binnen de begroting is groot.

De gebruikte afkortingen voor de categorieën: FKM = Fiets- en Ketenmobiliteit; VMWS = Verkeersmanagement en Wegenstructuur; OV = Openbaar Vervoer

Proj nr.	Projectnaam	Aanvrager	Cat.	Subsidie	Al betaald	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	NRR (Netwerk RandstadRail)-projecten, excl BleiZo en HSE	MRDH	OV	112.951.671	91.992.903	20.958.768							
	Tailtrack Westvest (*) te Delft	Spoorzone/MRDH	OV	4.700.000	3.942.751	757.249							
	AROV (Actieprogramma Regionaal Openbaar Vervoer)-projecten, excl BleizZo en HSE	MRDH	OV	109.656.243	80.568.326	22.076.774					7.011.144		
96HG0004	Tramlijn 19 Delft Centraal - TU-wijk (exclusief Sebastiaansbrug)	MRDH	OV	51.068.950	34.681.083	5.782.428	6.940.823	3.664.616					
18OMR0451	Tramlijn 19 Sint Sebastiaansbrug (inclusief bijdragen PZH en Delft)	MRDH	OV	26.400.000	8.136.858	15.361.936	2.901.206						
16OZO0027	Vervoersknooppunt Bleizo	Zoetermeer	OV	56.980.000	47.500.000	9.480.000							
16ONS0037	Knooppunt Alexander (BBV-RTD-022)	NS stations	OV	7.713.000	3.856.500	1.928.250	1.928.250						
17ODH0299	Busplatform Den Haag Centraal (BBV)	Den Haag	OV	6.699.000	3.349.500	3.349.500							
SRREO03053	Systeemsprong Sneltramtraject	RET	OV	13.730.000	5.000.000	8.730.000							
18ORE0357	Frequentieverhoging E-lijn	MRDH	OV	9.050.000		2.000.000	3.000.000	4.050.000					
	Hoekse Lijn (**)	Rotterdam	OV	403.884.200	312.608.886	38.431.711	38.431.711	14.411.892					
02ADG001	Rotterdamsebaan	Den Haag	VMWS	496.571.663	230.244.557	118.572.179	102.804.042	44.950.885					
10APP001	Komkommerweg fase 1	Pijnacker-Nootdorp	VMWS	5.454.987	3.011.757	2.443.230							
14APP001	Komkommerweg fase 2	Pijnacker-Nootdorp	VMWS	6.668.616	5.997.884	670.732							
18FPN0408	Komkommerweg fase 3 fietstunnel	Pijnacker-Nootdorp	VMWS	1.811.616		1.811.616							
13APP001	Oostelijke Randweg fase 2	Pijnacker-Nootdorp	VMWS	5.000.000	3.750.000		1.250.000						
HEHEW02866	Ontsluiting bedrijventerrein Kickersbloem III	Hellevoetsluis	VMWS	5.450.000	4.360.000	1.090.000							
18WNR0438	Reconstructie IJsselmondse knoop	GR Nieuw Reijerwaard	VMWS	5.250.000			2.625.000	2.625.000					
18WRO0418	H6-weg	Rotterdam	VMWS	8.600.000		4.300.000	4.300.000						
17FDH0226	Fietsviaduct A4 bij Ypenburg	Den Haag	FKM	8.888.500	4.444.250	2.222.125	2.222.125						
18FPR0380	Fietstunnel station Delft Zuid (incl. indexering)	ProRail	FKM	7.840.000	7.400.000	440.000							
	Stadstram	MRDH	OV	13.720.600	12.111.865	1.100.000	508.735						
	Brandveiligheid metrostations	MRDH	OV	12.000.000	10.000.000	2.000.000							
	Tramlijn 1	MRDH	OV	14.500.000	622.486	6.164.200	5.000.000	2.713.314					
	Samenloop RandstadRail	MRDH	OV	10.000.000		1.000.000	4.000.000	3.000.000	2.000.000				
	Hart van Zuid	Rotterdam	OV	12.000.000		6.000.000		6.000.000					
	Bedieningsovereenkomst station Bleizo (incl. raming indexering)	NS	OV	5.800.000		5.800.000							
	Aansluiting 4-sporigheid Schiedam	MRDH	OV	7.500.000		2.500.000	2.500.000	2.500.000					
	HOV baan naast Rotterdamsebaan	Den Haag	OV	13.400.000						13.400.000			
	A4-passage Poorten en Inprikkers (excl indexering, BTW en bijdrage PZH)	Den Haag	VMWS	17.975.206					17.975.206				
	A4-passage Poorten en Inprikkers (excl indexering, BTW en bijdrage I&W)	Rijswijk	VMWS	25.338.567					4.900.000		20.438.567		
	Kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland (ex aanmeldingen/beschikkingen)	MRDH	VMWS	22.745.455	3.136.870	19.608.585							
	(*) = voorheen onderdeel van NRR (**) = inclusief toekomstige prijspeilcorrecties			**1.509.348.274**	**876.716.476**	**304.579.283**	**178.411.892**	**83.915.707**	**24.875.206**	**13.400.000**	**27.449.711**	**0**	**0**

Bijlage B1 Kleine projecten: lopende subsidiebeschikkingen per subsidieontvanger

De hier vermelde openstaande verplichtingen hebben betrekking op beschikkingen voor kleine projecten en kleine opdrachten per 1 januari 2019.
De lijsten zijn gesorteerd op alfabetische volgorde van de MRDH-gemeenten, en vervolgens per andere subsidieontvanger.

De gebruikte afkortingen voor de categorieën:

VV	Verkeersveiligheid
FKM	Fiets- en Ketenmobiliteit
VMWS	Verkeersmanagement en Wegenstructuur
OV	Openbaar Vervoer

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.	Verplichting	Beschikking
Albrandswaard	17VAD0292	Afwaardering Albrandswaardseweg	VV	43.500	04-12-2017
Albrandswaard	18EAL0420	Schoolomgeving Don Boscoschool - Albrandswaard	VV	75.500	24-09-2018
Albrandswaard	18VAL0465	Schoolomgeving Portland - Albrandswaard	VV	18.000	07-01-2019
Totaal Albrandswaard				**137.000**	
Barendrecht	17FBA0288	Plaatsing fietsvoorzieningen OV-verbinding Carnisselande Barendrecht naar Rotterda	FKM	61.500	vaststelling
Barendrecht	17EBA0298	Verkeerseducatie Barendrecht 2017	VV	18.500	20-12-2017
Barendrecht	17FBA0291	Snelfietsroute F16 Bedrijventerrein oost	FKM	125.000	23-01-2018
Barendrecht	18VBA0401	Verkeersveiligheid Portlandse Baan	VV	227.500	08-11-2018
Barendrecht	18KBA0441	Herinrichting entree fietsenstalling station Barendrecht	FKM	46.000	11-09-2018
Barendrecht	18PBA0482	P+R NS Station Barendrecht	FKM	128.000	07-02-2019
Barendrecht	18FBA0491	Fietstunnel station Barendrecht	FKM	221.500	07-02-2019
Barendrecht	18EBA0494	Verkeerseducatie 2018 Barendrecht	VV	11.000	30-01-2019
Totaal Barendrecht				**839.000**	
Brielle	17EBR0213	Risico's van het gebruik van alcohol en drugs in het verkeer (Totally Traffic)	VV	3.000	07-08-2017
Totaal Brielle				**3.000**	
Capelle aan den IJssel	18VCA0388	Kruisingen en fietspad Rivierweg	VV	446.500	vaststelling
Capelle aan den IJssel	18FCA0392	Fietspad Slotlaan - nieuwe route	FKM	167.500	16-07-2018
Capelle aan den IJssel	18VCA0405	Verbetering verkeersveiligheid scholen Lijstersingel	VV	84.500	16-08-2018
Capelle aan den IJssel	18VCA0424	Schoolomgeving Reigerlaan/Pelikaanweg - Capelle aan den IJssel	VV	125.000	13-08-2018
Totaal Capelle aan den IJssel				**823.500**	
Delft	15MDT001	DVM Zuidvleugel Verkeerscentrales Delft	VMWS	302.920	26-08-2015
Delft	16VDE0153	Herinrichting Julianalaan (westzijde)	VV	39.000	vaststelling
Delft	16ODE0163	Herinrichting Reinier de Graafweg	VMWS	3.062.111	21-06-2017
Delft	17VDE0257	Kruising St. Jorisweg / Bonairestraat	VV	9.825	06-09-2017
Delft	17FDE0227	3e ondergrondse fietsenstalling CS	FKM	956.750	20-09-2017

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.	Verplichting	Beschikking
Delft	17VDE0256	Fietskruising Koepoortbrug / Oostsingel	VV	24.000	vaststelling
Delft	17WDE0272	Ombouw verkeerslichten naar iVRI's	VMWS	272.000	10-10-2017
Delft	17WDE0316	Uitbreiding opstelvakken Schoemakerstraat	VMWS	76.000	vaststelling
Delft	17VDE0345	Fietsstraat Van Foreestweg	FKM	51.000	27-02-2018
Delft	18FDE0358	Fietsstrook Havenstraat tegenrichting	FKM	150.176	23-02-2018
Delft	18VDE0361	Fietsoversteken Voorhofdreef	VV	60.000	03-07-2018
Delft	18VDE0362	Fietspad Buitenwatersloot	FKM	46.000	04-12-2018
Delft	18WDE0372	Verbeteren autobewegwijzering Delft	VMWS	60.000	02-05-2018
Delft	18FDE0378	Fietsstraat Abtwoudseweg en Zuideinde/Hooikade (BBV)	FKM	330.750	03-07-2018
Delft	18MDE0379	Beatrixlaan-Van Foreestweg (BBV)	VMWS	799.000	29-05-2018
Delft	18VDE0452	Verbeteren verkeersveiligheid Zeeheldenbuurt - Jaffalaan	VV	47.000	26-09-2018
Delft	18FDE0464	Fietspad Popta-Mercuriusstraat	FKM	127.000	04-12-2018
Totaal Delft				**6.413.532**	
Den Haag	12MDG004	DVM Zuidvleugel maatregel 27a1, 27d en 27e	VMWS	1.025.242	26-04-2013
Den Haag	14FDG006	Knooppuntontwikkeling Den Haag HS fietsparkeren	FKM	2.450.000	08-10-2014
Den Haag	15FDG006	Sterroutes fiets Den Haag (binnenstad) - Leidschenveen (BB16a)	FKM	1.213.695	20-04-2015
Den Haag	15FDG007	Sterroutes fiets Den Haag (binnenstad) - Wateringseveld	FKM	1.168.067	18-05-2016
Den Haag	16FDH0033	Toeleidend fietspad fietsviaduct A4 - Westvlietweg	FKM	250.000	04-08-2016
Den Haag	16FDH0115	Verbeteren fiets sterroute Scheveningen	FKM	1.385.467	07-12-2016
Den Haag	16KDH0004	Knooppuntontwikkeling DH-CS fietsparkeren Koninging Julianaplein (BB1)	FKM	962.198	21-09-2016
Den Haag	16MDH0034	DVM Verkeerscentrales Den Haag	VMWS	1.147.202	10-08-2016
Den Haag	17PDH0240	P&R Haaglanden (HGL-BBV-005a)	FKM	771.000	08-08-2017
Den Haag	17WDH0346	Ombouw verkeerslichten naar iVRI's Den Haag	VMWS	391.000	17-05-2018
Den Haag	17VDH0347	Kempstraat	VV	228.000	vaststelling
Den Haag	17FDH0353	Fietsvoorzieningen Stationsweg en Wagenstraat (sterfietsroute Rijswijk)	FKM	375.000	13-03-2018
Den Haag	17FDH0354	Snelfietsroute Rijswijk-Den Haag-Spoorwijk (HGL BBV 006/4)	FKM	189.233	18-06-2018
Den Haag	18FDH0369	Vrijliggend fietspad Madesteinweg	FKM	1.910.000	17-10-2018
Den Haag	18VDH0370	Noordwestelijke hoofdroute Vrijenhoeklaan-Sportlaan	VV	1.213.000	11-07-2018
Den Haag	18VDH0390	Blackspot Gouveneurlaan - Genestetlaan	VV	160.500	09-08-2018
Den Haag	18FDH0412	Fietsvoorzieningen Vlaskamp	VV	626.000	24-09-2018
Den Haag	18VDH0423	Schoolomgevingen 2018 Den Haag	VV	25.500	24-09-2018
Den Haag	18PDN0430	P&R Forepark	FKM	4.386.000	26-09-2018
Den Haag	18VDH0434	Noordwestelijke hoofdroute Segbroeklaan	VV	540.500	04-12-2018
Den Haag	18EDH0447	Verkeerseducatie 2018 Den Haag	VV	160.500	17-12-2019
Den Haag	18VDH0463	Blackspot Hobbemastraat-Paletplein-Vaillantlaan	VV	46.000	21-12-2018
Den Haag	18FDH0471	Fietsvoorzieningen Van Alkemadelaan - Wassenaarseweg	FKM	320.000	04-02-2019
Den Haag	18KDH0487	KTA 6.1 Fietsparkeervoorzieningen bij OV	FKM	124.000	10-12-2018
Den Haag	18VDH0488	Blackspot Erasmusweg-Poeldijkseweg	VV	48.000	04-12-2018
Totaal Den Haag				**21.116.103**	

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.	Verplichting	Beschikking
Hellevoetsluis	16VHE0172	30 km/uur-zone Bloemen en Plantenbuurt	VV	18.750	08-02-2017
Hellevoetsluis	17VHE0253	subsidie 30 km/uur-zone Vlotbrugbuurt	VV	11.500	04-12-2017
Hellevoetsluis	18EHE0410	School op SEEF 2018 Hellevoetsluis	VV	7.720	05-10-2018
Totaal Hellevoetsluis				**37.970**	
Krimpen a/d IJssel	KYKYD03047	Optimaliseren Algeracorridor, monitoring (BB46)	VMWS	27.500	26-10-2015
Krimpen a/d IJssel	18VKR0419	Verbeteren verkeersveiligheid Lekdijk	VV	580.500	21-08-2018
Totaal Krimpen a/d IJssel				**608.000**	
Lansingerland	LALAV03071	30km/u-zone Pastoor Verburghweg/Noordersingel	VV	31.500	vaststelling
Pijnacker-Nootdorp	17FPN0271	Fietspad Verlengde Hoogseweg (HGL-BBV-006)	FKM	272.342	28-11-2017
Lansingerland	18FLA0421	Verlichting Landscheidingsfietspad	FKM	322.000	20-11-2018
Lansingerland	18VLA0359	Planetenweg/Oostersingel	VV	56.000	11-04-2018
Totaal Lansingerland				**681.842**	
Leidschendam-Voorburg	16MLV0012	DVM Zuidvleugel Verkeerscentrales Leidschendam-Voorburg (BB27f)	VMWS	134.945	02-05-2016
Leidschendam-Voorburg	16VLV0150	Duurzaam Veilig bij herinrichten Rembrandtlaan	VMWS	23.250	17-01-2017
Leidschendam-Voorburg	17FLV0243	Sterroute Voorburg/CBS	FKM	175.042	vaststelling
Leidschendam-Voorburg	17FLV0289	Fietspaden Mgr. Van Steelaan	FKM	40.000	13-03-2018
Leidschendam-Voorburg	17KLV0301	Oversteekplaats Parkweg-Franse Kerkstraat	VV	23.751	vaststelling
Leidschendam-Voorburg	17WLV0317	Verbindingsweg Stompwijk	VMWS	539.500	19-03-2018
Leidschendam-Voorburg	17VLV0331	Herinrichting Nieuwstraat	VV	75.000	30-01-2018
Leidschendam-Voorburg	18DLV0366	iVRI's Leidschendam-Voorburg 5 stuks	VMWS	119.000	03-04-2018
Totaal Leidschendam-Voorburg				**1.130.488**	
Maassluis	17PMA0235	P+R halte Steendijkpolder en Maassluis West (RTD-BBV-023)	FKM	503.500	15-06-2017
Maassluis	17KMA0236	Fietsstalling halte Steendijkpolder Hoekse Lijn	FKM	102.000	15-06-2017
Totaal Maassluis				**605.500**	
Midden-Delfland	08TMD001	Bushaltes Midden-Delfland cluster 1	OV	-	vaststelling
Midden-Delfland	15FMD002	Fietsstraat Beresteyn	FKM	92.500	16-01-2016
Midden-Delfland	16MMD0014	DVM Zuidvleugel Verkeerscentrales Midden-Delfland (BB27f)	VMWS	18.252	02-05-2016
Midden-Delfland	17VMD0277	Oversteek Lotsweg bij Woudseweg	VV	56.250	02-05-2016
Totaal Midden-Delfland				**167.002**	
Nissewaard	18VNI0473	Verkeerveiligheid schoolomgeving Nissewaard 2018	VV	25.000	04-02-2019
Nissewaard	18MNI0501	KTA-9 ITS, dynamische verwijzing P+R Nissewaard	VV	16.618	01-02-2019
Totaal Nissewaard				**25.000**	
Pijnacker-Nootdorp	14FPP005	30 km-zone Pijnacker-Noord	FKM	375.000	24-09-2014
Pijnacker-Nootdorp	16FPN0025	Fietsproject Ruyven - Zuidpolder	FKM	381.250	13-10-2016
Pijnacker-Nootdorp	16FPN0017	Fietspad Virulypad F227.5	FKM	420.500	31-03-2017
Pijnacker-Nootdorp	17VPN0247	30 km/u-zone Berken-en Bomenbuurt	VV	55.140	04-09-2017
Pijnacker-Nootdorp	17FPN0285	Verkeersveiligheidsmaatregelen Pijnacker-Nootdorp	VV	30.000	23-01-2018
Pijnacker-Nootdorp	18FPN0475	Fietspad Keijzershof fase 2 definitief	FKM	154.000	24-01-2019
Pijnacker-Nootdorp	18WPN0484	Verbetering aansluiting N470/Laan van Ruyven	VMWS	171.500	05-02-2019
Totaal Pijnacker-Nootdorp				**1.587.390**	

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.	Verplichting	Beschikking
Ridderkerk	17ERI0278	Verkeerseducatie Ridderkerk 2017	VV	6.500	09-10-2017
Ridderkerk	18ERI0480	Verkeerseducatie Ridderkerk 2018	VV	5.000	22-01-2019
Totaal Ridderkerk				**6.500**	
Rotterdam	16FRO0171	Verbeteren fietsverbinding Centrumas (RTD-BBV-006)	FKM	649.000	17-03-2017
Rotterdam	16KRO0065	Plaatsen van fietsvoorzieningen bij OV Halte Coolhaven	FKM	62.500	10-02-2017
Rotterdam	16ORO0073	OV- knooppunt Blaak (RTD-BBV-032)	OV	218.000	21-09-2016
Rotterdam	16VRO0130	Blackspot Prinsenlaan - Michelangelostraat	VV	101.500	22-12-2016
Rotterdam	16VRO0132	Blackspot Rosestraat-Vuurplaat	VV	70.750	10-01-2017
Rotterdam	17KRO0199	Fietstrommels 2017	FKM	86.500	17-05-2017
Rotterdam	17PRO0252	Uitbreiden en verplaatsen P&R Hoek van Holland Haven	FKM	992.000	20-09-2017
Rotterdam	17FRO0263	Plaatsing van fietsvoorz. bij OV halte Oosterflank (RTD-BBV-019)	FKM	46.500	10-10-2017
Rotterdam	17FRO0265	Plaatsing van fietsvoorz. bij OV halte Schenkel (RTD-BBV-019)	FKM	86.000	10-10-2017
Rotterdam	17KRO0267	Plaatsing van fietsvoorz. bij OV halte Graskruid (RTD-BBV-019)	FKM	60.000	10-10-2017
Rotterdam	17KRO0268	Plaatsing van fietsvoorzieningen bij OV halte Slinge (RTD-BBV-019)	FKM	76.000	10-10-2017
Rotterdam	17KRO0269	Plaatsing van fietsvoorzieningen bij OV halte Prinsenlaan (RTD-BBV-019)	FKM	61.000	10-10-2017
Rotterdam	17KRO0270	Plaatsing van fietsvoorz. bij OV halte Tussenwater (RTD-BBV-019)	FKM	192.500	25-10-2017
Rotterdam	17FRO0290	Fietsvoorziening bij openbaar vervoer halte Blijdorp (BBV)	FKM	42.700	28-11-2017
Rotterdam	17FRO0295	Centrumas fase 2 (RTD-BBV-006)	FKM	920.000	24-01-2018
Rotterdam	17VRO0306	Blackspot Gordelweg	VV	24.250	29-01-2018
Rotterdam	17VRO0307	Blackspot Rooseveltweg-MLKingweg rotonde	VV	39.000	23-01-2018
Rotterdam	18VRO0308	Blackspot Fairoaksbaan-Bovendijk	VV	242.500	13-08-2018
Rotterdam	17VRO0309	Blackspot Mathenesserlaan-Vierambachtsstraat	VV	87.000	08-03-2018
Rotterdam	17FRO0310	Fietsparkeren OV-haltes	FKM	74.000	21-12-2017
Rotterdam	17VRO0311	Blackspot Dorpsweg Wolphaertsbocht	VV	281.000	05-10-2018
Rotterdam	17FRO0313	Plaatsing twee steigers watertaxi Rotterdam	FKM	52.000	10-01-2018
Rotterdam	18FRO0376	Doortrekken fietspad Terletpad naar RTH Airport	FKM	55.250	12-09-2018
Rotterdam	18ORO0383	Nieuwe bushaltes Hoek van Holland	OV	25.500	10-07-2018
Rotterdam	18EVRO0435	Verkeerseducatie Rotterdam 2018	VV	150.000	27-09-2018
Rotterdam	18FRO0446	Fietssuggestiestroken Linker Rottekade	FKM	73.000	17-10-2018
Rotterdam	18MRO0450	Adaptief Filemanagementsysteem Maastunnel	VMWS	2.669.683	19-12-2018
Rotterdam	18FRO0472	Fietsroute Groene Verbinding, Krabbendijkstraat	FKM	207.000	24-01-2019
Rotterdam	18VRO0486	Argonautenweg Jasonweg rotonde	VV	151.000	24-01-2019
Rotterdam	RDRDC02848	P+R bewegwijz. op A- en N-wegen (QWRV) (herz) RDRD	VMWS	446.200	vaststelling
Rotterdam	RDRDV02391	30 km Groenenhagen RDRDV02391	VV	37.500	02-08-2011
Rotterdam	RDRDV02517	Blackspot Spinozaweg-Smeetlandseweg DRDV02517	VV	54.250	vaststelling
Rotterdam	RDRDW02618	Ontsluiting Nesselande 4e fase RDRDW02618	VMWS	500.000	21-12-2016
Totaal Rotterdam				**8.834.083**	

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.	Verplichting	Beschikking
Rijswijk	17FRK0198	Delftweg (BBV)	VV	1.025.500	31-01-2018
Rijswijk	17VRK0260	Verkeersveiligheid Generaal Spoorlaan	VV	300.000	01-11-2017
Rijswijk	17KRK0280	Fietspad Laan van 't Haantje (RijswijkBuiten - HPS RijswijkBuiten) fase 1 2	FKM	445.500	01-02-2018
Rijswijk	17TRK0302	Bushalte Prinses Beatrixlaan lijn 51	OV	205.500	19-03-2018
Rijswijk	17FRK0328	Sir Winston Churchilllaan (excl voorbereidingskosten PZH) (BBV)	FKM	640.871	25-04-2018
Rijswijk	18TRK0360	Bushaltes Esdoornstraat	OV	111.000	19-06-2018
Rijswijk	18ERK0386	Inrichten schoolzones 2018 Rijswijk	VV	82.500	19-06-2018
Rijswijk	17MRW0342	Ombouw verkeerslichten naar iVRI's Rijswijk	VMWS	187.000	19-03-2018
Totaal Rijswijk				**2.997.871**	
Schiedam	SCSCH03070	Haltetoegankelijkheid Schiedam 2015	OV	10.000	11-05-2016
Schiedam	SCSCC02610	P+R Schieveste	FKM	2.632.500	
Schiedam	SCSCC03029	P+R Schieveste	FKM	450.000	22-12-2015
Schiedam	17FSC0212	Reconstructie fietspad Westfrankelandsedijk (BBV RTD 041)	FKM	281.500	06-06-2017
Schiedam	17WSC0188	Aanlegsteigers watertaxi Schiedam (RTD-BBV-040)	OV	210.500	17-05-2017
Schiedam	17FSC0296	Fietspad Beatrixlaan - route 412	FKM	199.000	23-01-2018
Schiedam	17VSC0300	Rotonde Westfrankelandsedijk - Admiraal De Ruyterstraat	VV	646.000	26-03-2018
Schiedam	17VSC0303	Kruispunt Burg. Van Haarenlaan - Parkweg	VV	78.000	13-03-2018
Schiedam	17VSC0304	Blackspot Nieuwe Damlaan - Mgr Nolenslaan	VV	83.000	10-01-2018
Schiedam	17VSC0321	Kruispunt Burg. Van Haarenlaan - Piersonstraat	VV	134.000	13-03-2018
Schiedam	18MSC0462	KTA 14 Pilot pendelvervoer havens Schiedam	VMWS	56.333	10-12-2018
Schiedam	18FSC0468	Asfalteren fietspad Hargalaan - route 411	FKM	292.500	21-12-2018
Schiedam	18FSC0474	Asfalteren fietspad Nieuwe Damlaan - route 411	FKM	60.000	22-01-2019
Totaal Schiedam				**5.133.333**	
Vlaardingen	17OVL0229	Zuidelijke perrontoegang station Vlaardingen Centrum	OV	135.000	22-03-2018
Totaal Vlaardingen				**135.000**	
Wassenaar	16VWA0064	Waalsdorperlaan Duurzaam Veilig	FKM	337.500	22-11-2016
Wassenaar	16FWA0063	Verkeersveiligheid en bereikbaarheid fiets Buurtweg	FKM	187.500	13-09-2016
Wassenaar	18VWA0445	Ombouw verkeerslichten naar iVRI's (BBV-HGL-020) Wassenaar	VMWS	51.000	10-12-2018
Totaal Wassenaar				**576.000**	
Westvoorne	17VWV0284	30km/u-zone dorpscentrum Oostvoorne	VV	15.000	04-12-2017
Totaal Westvoorne				**15.000**	

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.	Verplichting	Beschikking
Westland	15MWD001	DVM Zuidvleugel Verkeerscentrales Westland (BB27f)	VMWS	19.375	vaststelling
Westland	17FWE0195	Fietspad Groene Schakel woonrijp maken	FKM	34.185	06-06-2017
Westland	17FWE0251	Snelfietspad Kerkstraat en de Heulweg (BBV)	FKM	293.118	08-08-2017
Westland	17VWE0238	Aanpassen Middenweg Boomawatering	VV	315.445	08-09-2017
Westland	17FWE0195	Fietspad Groene Schakel woonrijp maken	FKM	34.185	06-06-2017
Westland	17VWE0234	N223-Noordlierweg/Oostbuurtseweg, incl. verbreding Noordlierweg	VMWS	157.500	20-09-2017
Westland	17VWE0323	School-thuisroute 4e fase Van Iennepstraat 's-Gravenzande	VV	47.000	23-02-2018
Westland	17VWE0330	Aanpassingen kruispunt Kruisbroekweg / Kruisweg	VMWS	165.000	08-03-2018
Westland	17VWE0334	School-thuisroute 4e fase Sportlaan De Lier	VV	85.201	25-04-2018
Westland	17VWE0343	Rotonde Coldenhovelaan / Herenlaan	VV	454.500	21-08-2018
Westland	17VWE0344	Reconstructie kruispunt Haagweg / Molenweg	VV	500.000	06-07-2018
Westland	18FWE0477	Bewaakte fietsenstalling Verdilaan	FKM	59.000	22-01-2019
Westland	18FWE0483	Fietspad van de "Oostelijke Randweg" te De Lier	FKM	695.500	22-01-2019
Totaal Westland				**2.860.009**	
Zoetermeer	16FZO0050	Nachtnet Fiets	FKM	230.013	10-01-2017
Zoetermeer	16VZO0125	Kruising Van Diestlaan / Van Aalstlaan	VV	176.592	10-01-2017
Zoetermeer	16MZO0035	DVM Zuidvleugel Verkeerscentrales Zoetermeer	VMWS	222.454	16-08-2016
Zoetermeer	17MZO0264	Aanpassen fietspaden rotonde Van Stolberglaan/ Paltelaan	VV	100.000	29-08-2017
Zoetermeer	17EZO0245	Fietslessen groepen 4 en 6 basisscholen 2017/2018	VV	18.500	vaststelling
Zoetermeer	17FZO0262	Inrichten schoolzones	VV	100.000	11-09-2017
Zoetermeer	17VZO0261	Reconstructie schoolomgeving Annie M.G. Schmidtschool aan de Nesciohove	VV	100.000	18-09-2017
Zoetermeer	17OZO0218	RandstadRailhalte Stadhuis	OV	876.500	25-10-2017
Zoetermeer	17FZO0281	Snelfietsroute Midden-Delfland-Delft-Pijnacker-Zoetermeer HGL-BBV-006/1	FKM	668.000	07-02-2018
Zoetermeer	17FZO0286	Reconstructie Brusselstraat (fietsstraat)	FKM	37.500	18-12-2017
Zoetermeer	17FZO0287	Rondje Meerpolder	FKM	125.000	18-12-2017
Zoetermeer	17WZO0305	Verbeteren afslag A12 Zoetermeer (afslag 6: Oostweg)	VMWS	150.000	20-12-2017
Zoetermeer	17FZO0321	1e en 2e fase actualisatie bewegwijzering fietspaden	FKM	47.000	18-12-2017
Zoetermeer	17FZO0336	Afronden project bromfietsers op de rijbaan	FKM	24.500	29-01-2018
Zoetermeer	17FZO0337	Aanpassen fietsoversteek 3e Stationsstraat/Pigmentsingel	FKM	14.000	23-04-2018
Zoetermeer	18VZO0367	Verkeersveiligheid winkelcentra	VV	75.000	16-07-2018
Zoetermeer	18VZO0368	Reconstructie Franklinstraat-Wattstraat	VV	95.000	25-04-2018
Zoetermeer	18OZO0373	Bleizo HOV-baan	OV	1.467.910	13-06-2018
Zoetermeer	18EZO0396	Fietsalert	VV	8.400	vaststelling
Zoetermeer	18OZO0449	Kleine maatregelen openbaar vervoer	OV	110.000	20-11-2018
Zoetermeer	18EZO0507	Praktische fietslessen groep 4 en 6 basisscholen 2018/2019 Zoetermeer	VV	21.500	07-02-2019
Totaal Zoetermeer				**4.667.869**	
Openstaande verplichtingen kleine projecten gemeenten				**59.400.991**	

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.	04-01-2018	um beschikking
De Verkeersonderneming	SRVOF03052	Voorbereidingskosten netwerkversterkingen (BBV)	VMWS	1.212.777	01-10-2015
De Verkeersonderneming	SRVOX02675	Werknemersaanpak (BB) SRVOX02675	VMWS	682.000	21-05-2013
De Verkeersonderneming	SRVOD02818	ITS Rotterdam (BB41) SRVOD02818	VMWS	696.500	01-10-2015
De Verkeersonderneming	SRVOX03007	Aanpak bezoeken 2015-2017 (2015) (BBV)	VMWS	345.000	02-06-2015
De Verkeersonderneming	17VWO0352	Spitsreductie vrachtverkeer (BB)".	VMWS	316.513	18-02-2018
De Verkeersonderneming	17VVO0237	HOK-fase Marktplaats voor Infrastructuur (RTD-BBV)	VMWS	241.300	29-11-2017
De Verkeersonderneming	16MVL0055	Campagne Filedier 2015-2017 (2016/2017) (BBV)	VMWS	35.000	23-09-2016
De Verkeersonderneming	16MVO0059	Systeemsturing en ITS (BBV)	VMWS	84.300	16-09-2016
De Verkeersonderneming	16MVO0119	Beinvloeding rijgedrag (RTD-BBV-014)	VMWS	40.000	13-10-2016
De Verkeersonderneming	16MVO0060	Moving Traffic A20 deelprj. onderz./ analyse (RTD-BBV-027)	VMWS	75.625	23-09-2016
De Verkeersonderneming	16DVO0148	PvA BBV-038 Optimaliseren incident afhandeling	VMWS	662.500	28-12-2016
De Verkeersonderneming	16MVO0143	Stimuleren rijgedrag stakeholders en doelgroepen RTD-BBV-031	VMWS	107.500	28-12-2016
De Verkeersonderneming	16DMR0068	ITS BBV verkeersonderneming HGL-SGH-020	VMWS	38.975	
De Verkeersonderneming	17WVO0175	Logistiek 2016 (RTD-BBV-008)	VMWS	130.000	08-03-2017
De Verkeersonderneming	18OVO0389	ROK-fase Marktplaats voor Infrastructuur (BBV RD)	OV	421.250	28-06-2018
De Verkeersonderneming	18MVO0431	KTA2 Gebiedsaanpak Wonen en Werken 2018 in Rotterdam e.o.	VMWS	1.521.226	
De Verkeersonderneming	18MVO0432	KTA5.1 Gebruik Netwerken - Rijgedrag	VMWS	651.804	
De Verkeersonderneming	18MVO0433	KTA4 Logistieke Efficiency 2018 in Rotterdam e.o.	VMWS	1.148.880	
De Verkeersonderneming	18MVO0439	Gebiedsaanpak Wonen en Werken 2015-2017 (deel 2018) (RTD-BBV-003)	VMWS	3.650.000	
De Verkeersonderneming	18MVO0440	Pva Logistiek deel 2017-2018 (BBV)	VMWS	1.860.000	
Totaal De Verkeersonderneming				**13.921.150**	
Havenbedrijf Rotterdam	HBHBO03060	Ponton Willemsbrug	OV	800.000	17-02-2016
Havenbedrijf Rotterdam	16OHA0178	Fietsvoetverbinding Schiedam-Heijplaat (RTD-BBV-007)	OV	157.500	17-05-2017
Havenbedrijf Rotterdam	18MHA0377	CAR routes gedeelte Suurhoffbrug Dintelhavenbrug RTD-BBV-028	VMWS	334.500	31-10-2018
Totaal Havenbedrijf Rotterdam				**1.292.000**	
HTM Personenvervoer N.V	17OHT0293	Planstudie Remise Haaglanden Zuid incl. haalbaarheidsstudie Remise Scheveninge	OV	600.000	
HTM Personenvervoer N.V	18OHT0481	Bushalte lijn 28 Norfolkterrein	OV	51.500	04-12-2019
Totaal HTM exploitatie				**651.500**	
RET NV	REREM02762	Stadstram voorfinanciering engineering	OV	78.500	
RET NV	REREO03056	Voorbereiding aanpassing metrostation Dijkzigt	OV	175.000	
RET NV	10TDG999	HSE	OV	55.390	
RET NV	16ORE0015	Voorbereiding aanpassing metrostation Dijkzigt fase 2	OV	229.750	
RET NV	16ORE0029	Aanpassen uitgangen metrostation Dijkzigt	OV	2.345.250	
RET NV	16TRE0166	Inhaalslag geleidelijnen Tramplushaltes Rotterdam	OV	381.000	
RET NV	16ORE0177	Proefbedrijf Hoekse Lijn	OV	690.500	
RET NV	17ORE0200	Toegankelijkheid stadstram Crooswijksestraat - Pijperstraat	OV	481.000	
RET NV	17ORE0208	Naamwijziging metrostation Meijersplein	OV	70.750	21-04-2017
RET NV	17TRE0222	Toegankelijke tramhaltes Pijperstr. Boezemstr. en Boezemsingel (Stadstram)	OV	118.500	
RET NV	17ORE0223	AED's op alle metrostations	OV	97.000	

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.	04-01-2018	um beschikking
RET NV	17ORE0282	sympathie-acties voor reizigers vervangend vervoer Hoekse lijn	OV	147.500	
RET NV	18TRE0382	Toegankelijke tramhaltes Zaagmolenstraat/Benthuizerstraat (Stadstram)	OV	248.750	27-06-2018
RET NV	18TRE0394	Toegankelijke tramhaltes linker Rottekade - Zaagmolenbrug (Stadstram)	OV	165.250	03-07-2018
RET NV	18ORE0411	Abri 2020	OV	30.000	30-08-2018
RET NV	18TRE0460	Extra lift Metrostation Vijfsluizen Schiedam	OV	587.000	17-10-2018
RET NV	180VRE0502	R-net DRIS panelen Bleizo	OV	33.000	13-12-2018
RET NV	180VRE0503	R-net DRIS panelen Voorne-Putten	OV	200.500	13-12-2019
Totaal RET NV				**6.134.640**	
ProRail	14FDN001	Uitbreiding fietsenstalling tranche |||	FKM	167.250	29-08-2016
ProRail	16KPR0047	Fietsparkeren NS Laan van NOI	FKM	505.000	29-08-2016
ProRail	16KPR0048	Fietsparkeren NS Mariahoeve	FKM	132.500	29-08-2016
ProRail	17FPR0283	Engineering fietsenstalling bij station Rotterdam Alexander	FKM	52.500	25-10-2017
ProRail	17FPR0314	Fietsparkeren NS station Zoetermeer oost	FKM	223.000	11-04-2018
Totaal ProRail				**1.080.250**	
Provincie Zuid-Holland	07VZH001	Reconstructie N223 Duurzaam Veilig	VV	2.917.158	
Provincie Zuid-Holland	15VZH001	Rotonde Monster	FKM	1.103.542	03-09-2015
Provincie Zuid-Holland	17FZH0255	Middel Broekweg in Naaldwijk (BBV)	FKM	409.059	08-08-2017
Provincie Zuid-Holland	17MZH0338	Verbeteren HOV-verbinding Leiden-Leiderdorp (BBV)	OV	532.500	25-04-2018
Provincie Zuid-Holland	18FZH0387	Pieter Bregmanlaan (BBV)	FKM	726.245	02-08-2018
Provincie Zuid-Holland	18WZH0384	Centrale as Westland N213 (BB15)	VMWS	1.997.450	17-10-2018
Provincie Zuid-Holland	18FZH0409	Snelfietsroute F15 IJsselmonde	FKM	500.000	21-11-2018
Provincie Zuid-Holland	18FZH0436	Verlengde Velostrada	FKM	858.500	21-11-2018
Totaal Provincie Zuid-Holland				**9.044.454**	
Rijkswaterstaat	RWRWR02894	P+R clusterborden realisatie (QWRV) RWRWR02894	FKM	1.290.812	17-05-2017
Rijkswaterstaat	16DMR0068	ITS BBV RWS/I&M blauwe golf/incidenten (BBV Haaglanden)	VMWS	65.488	
Totaal Rijkswaterstaat Z-H				**1.356.300**	
Gemeente Alblasserdam	16FAD0028	Koppeling Beneden Merwede fietsroute aan BAR-fietsroute (RTD-BBV-020)	FKM	329.000	vaststelling
Gemeente Leiden	16DDN0141	Project DVM Zuidvleugel (aansluiten verkeersregelinstallaties op netwerkmanagemen	VMWS	155.500	10-01-2017
Gemeente Leiden	17FLD0210	Plesmanlaan noordzijde/Bio Science Park (BBV)	FKM	1.452.488	vaststelling
Gemeente Leiden	18OLD0374	Verbeteren HOV-verbinding Leiden-Leiderdorp (Leiden) (BBV)	OV	304.677	18-06-2018
Gemeente Leiden	18FLD0402	Deelfietssysteem Biosciencepark (BBV)	FKM	54.000	24-09-2018
Provincie Gelderland	16DMR0068	ITS BBV Evenementen HGL-SGH-020	VMWS	64.670	
Provincie Gelderland	16DMR0068	ITS BBV informatiediensten provincie Gelderland HGL-SGH-020	VMWS	471.974	
Provincie Gelderland	16DMR0068	ITS BBV provincie Gelderland HGL-SGH-020	VMWS	29.659	
Provincie Groningen	16DMR0068	ITS BBV Groningen/Assen HGL-SGH-020	VMWS	59.351	
Provincie Utrecht	16DMR0068	ITS BBV provincie Utrecht HGL-SGH-020	VMWS	668.285	
Hoogheemraadschap van Rijnland	17FRL0180	Fietspaden Nieuwe Driemanspolder	FKM	540.000	27-11-2017
Totaal Overige overheden				**4.129.604**	

Aanvrager	Project nr.	Project	Cat.		datum beschikking
ADVOSS Verkeersveiligheid	17EDN0355	Accountmanager Totally Traffic 2018	VV	264	
ADVOSS Verkeersveiligheid	17EDN0425	Accountmanager Totally Traffic 2018-2020	VV	17.686	
Bureau Leefstijl	18EDE0364	Raamcontract TotallyTraffic 2018	VV	1.003	
Johan Cahuzak	17EDN0356	Raamcontract Totally Traffic 2018	VV	6.054	
Heer Otto	18EDN0395	PatsBoem! Totally Traffic 2018	VV	3.350	
Heer Otto	18EDN0416	PatsBoem! Totally Traffic	VV	13.800	
OnderwijsAdvies	03VSH003	Verkeersleerkracht/Onderwijsadvieseur	VV	13.979	
OnderwijsAdvies	16EMR0046	Verkeerseducatie 0-12 jaar Haaglanden 2016-2017	VV	72.165	
OnderwijsAdvies	18EDE0393	Jouw route	VV	650	
OnderwijsAdvies	18EDN0404	Verkeersprojecten SGH 2018-2019	VV	28.267	
OnderwijsAdvies	18EDN0426	TotallyTraffic en Jouw Route	VV	2.548	
OnderwijsAdvies	18EDN0466	Inzet verkeersleerkracht SoS	VV	123.850	
R. Wittenberg (Verkeerseducatie)	17EDN0242	Jouw Route	VV	1.130	
Stichting TeamAlert	17EDN0327	Raamcontract Totally Traffic 2018	VV	1.605	
VVN	18EDE0363	Raamcontract ORS 2018	VV	25.723	
VVN	18EDN0453	Dodehoek projecten 2018-2019 (sep.2018 t/m jul. 2019)	VV	19.750	
SZH	18EDN0398	Inzet Iva's	VV	4.500	
SRYD	18EDN0397	Inzet campagneteams BoB	VV	12.700	
DON Opleidingen	18EDN0429	Dodehoek projecten 2018-2019 (sep.2018 t/m jul. 2019)	VV	39.512	
Flyover	18EDN0427	Dodehoek projecten 2018-2019 (sep.2018 t/m jul. 2019)	VV	16.416	
Wortelboer Rij-opleidingen	18EDN0428	Dodehoek projecten 2018-2019 (sep.2018 t/m jul. 2019)	VV	42.248	
Totaal verkeerseducatie				**447.200**	
VNO NCW West	16MMR0001d	SGH-BBV-001a Mobiliteitsmakelaar en communicatieprofessional (1e hlft 2018)	VMWS	41.561	19-02-2018
VNO NCW West	18MDN0422	KTA 2018 werkgeversaanpak	VMWS	131.020	09-10-2018
VNO NCW West	19MDN0523	KTA 2019 Gedrag, werkgevers en logistiek Bereikbaar Haaglanden en Rijnland	VMWS	997.500	24-01-2019
Diversen	16MMR0002	Logistieke efficiency BBV Haaglanden	VMWS	28.504	
Diversen	16MMR0085	gedragsverandering BBV Haaglanden	VMWS	63.030	
Diversen	18MMR0414	KTA 2018 gedragsaanpak	VMWS	51.435	
Diversen	19MMR0524	KTA 2019 OV probeerpassen	VMWS	600.000	
Bereik!	18DBK0492	KTA 2018 gedragsaanpak	VMWS	52.729	18-12-2018
Bereik!	18DBK0493	KTA 5.5 Verkeersvoorspeller	VMWS	39.549	01-02-2019
Reisgedragsbeïnvloeding				**2.005.328**	
Rotterdam Airport Vastgoed	18FDN0490	Terletpad Airport RTH	FKM	190.500	04-12-2018
Haagse shuttle BV	18WDN0512	Haga Shuttle	VMWS	656.000	30-01-2019
Totaal Diversen				**846.500**	
Openstaande verplichtingen kleine projecten overige subsidieontvangers				**44.055.425**	

Bijlage B2 Kleine projecten: Aanmeldingen 2019

De bestuurscommissie Vervoersautoriteit heeft in de vergadering van 19 december 2018 onderstaande lijst met aanmeldingen goedgekeurd. De lijst is de stand van de aanmeldingen per 1 januari 2019. De indieners kunnen tot en met 31 oktober 2019 een subsidie aanvragen.

In het voorjaar van 2019 vragen we de gemeenten nieuwe aanmeldingen voor subsidie voor kleine projecten in te dienen. Voor kleine projecten wordt een budget opgenomen in de begroting 2020. In dit budget is rekening gehouden met verkeerseducatie. In de nazomer van 2019 worden de aanmeldingen beoordeeld en in december 2019 worden de subsidiabele projecten ter goedkeuring voorgelegd aan de bestuurscommissie Vervoersautoriteit.

Aanvrager	Aanmelding	Project	Cat.	Investering	Max. subsidi	2019	2020	2021	2022
Albrandswaard	jul-18	Verkeerseducatie Albrandswaard 2019	VV	10.000	5.000	5.000			
Albrandswaard	jul-18	P+R verwijzing Albrandswaard	FKM	50.000	25.000	25.000			
Albrandswaard	jul-18	Fietsstraat Hoogvlietse Kerkweg	VV	200.000	100.000	100.000			
Totaal Albrandswaard					**130.000**	**130.000**			
Barendrecht	jul-18	Bewegwijzering Station Barendrecht	FKM	75.000	38.000	38.000			
Barendrecht	jul-17	Verbreding Fietspad Middeldijk	FKM	40.600	20.500	20.500			
Barendrecht	okt-18	Verkeerseducatie 2019 Barendrecht	VV	25.000	12.500	12.500			
Totaal Barendrecht					**71.000**	**71.000**			
Brielle									
Totaal Brielle									
Capelle aan den IJsse	apr-15	Fietsstalling metrohalte Slotlaan	FKM	21.000	10.500	10.500			
Totaal Capelle aan den IJssel					**10.500**	**10.500**			
Delft	jul-18	Voorhofdreef	VV	326.000	145.000	145.000			
Delft	jul-18	Zeeheldenbuurt fase 2	VV	99.500	50.000	50.000			
Delft	jul-18	Fietsstraat Parallelweg Van Foreestweg fase 2	FKM	168.840	84.500	84.500			
Totaal Delft					**279.500**	**279.500**			
Den Haag	jul-17	Verkeerseducatie 2019 Den Haag	VV	332.500	166.500	166.500			
Den Haag	jul-17	Erasmusweg, deel Troelstrakade - Loevesteinlaan	VV	2.500.000	500.000	500.000			
Den Haag	jul-17	Erasmusweg, deel Troelstrakade - Beresteinlaan	VV	3.500.000	700.000	700.000			
Den Haag	jul-17	Hofzichtlaan	VV	3.600.000	1.000.000	1.000.000			
Den Haag	jul-17	Laan van Eik en Duinen	VV	1.000.000	300.000		300.000		
Den Haag	jul-17	Blackspot Maartensdijklaan – Hengelolaan	VV	372.000	186.000	186.000			
Den Haag	jul-18	Kruispunt Scheveningseweg - prof. B.M. Teldersweg (NWHR 3.2)	VV	2.600.000	1.000.000	1.000.000			
Den Haag	jul-18	NWHR 3.1 kruisingen: Houtrustbrug en President Kennedylaan	VV	2.500.000	1.000.000	1.000.000			
Den Haag	jul-18	Rotonde Westduinweg - Schokkersweg	VV	1.300.000	400.000	400.000			

Aanvrager	Aanmelding	Project	Cat.	Investering	Max. subsidi	2019	2020	2021	2022
Den Haag	jul-18	Soestdijkseplein	VV	2.000.000	700.000		700.000		
Den Haag	jul-18	Kruispunt Bezuidenhoutsew eg - Rijnstraat	VV	2.800.000	1.000.000		1.000.000		
Den Haag	jul-18	Verkeersmaatregelen Stationsbuurt / Schildersw ijk	VV	2.600.000	675.000	675.000			
Den Haag	jul-18	Sterfietsroute Schildersw ijk - Moerw ijk	FKM	5.000.000	2.000.000	2.000.000			
Den Haag	jul-18	Fietsvoorzieningen Spoorlaan-Westvlietw eg	FKM	140.000	56.000	56.000			
Den Haag	jul-18	Fietsvoorzieningen Scheveningsew eg (sterfietsroute Binnenstad - Schev	FKM	1.500.000	600.000	600.000			
Den Haag	jul-18	Blackspotaanpak Den Haag 2019	VV	860.000	215.000	215.000			
Den Haag	jul-18	Verkeersveiligheidsmaatregelen Westduinw eg (Statenlaan - van Bergens	VV	221.100	111.000	111.000			
Den Haag	jul-18	Schoolomgeving Den Haag 2019	VV	250.000	125.000	125.000			
Den Haag	jul-18	Reconstructie Frederik Hendriklaan en Willem de Zw ijgerlaan	VV	10.300.000	495.000	495.000			
Totaal Den Haag					**11.229.500**	**9.229.500**	2.000.000		
Hellevoetsluis	jul-18	Realisatie fietspad en verplaatsing bushalte Ravensew eg	FKM	1.491.973	746.000	746.000			
Hellevoetsluis	jul-18	Realisatie fietsenstallingen zeven R-Net haltes Hellevoetsluis *(programma*	OV	459.886	230.000	230.000			
Hellevoetsluis	jul-18	Samenvoeging bushaltes Amnesty Internationallaan en Sportlaan *(progra*	OV	252.279	252.500	252.500			
Totaal Hellevoetsluis					**1.228.500**	**1.228.500**			
Krimpen aan den IJsse	jul-18	Mobiliteitsverbetering Algeracorridor fase 1 en 2	OV	23.226.118	4.400.000	4.400.000			
Krimpen aan den IJsse	jul-18	Fietsenstalling nieuw e bustraverse	FKM	160.000	80.000		80.000		
Krimpen aan den IJsse	jul-18	Fietsvoorzieningen van Algerabrug richting Krimpenerw aard	FKM	5.669.751	2.835.000		2.835.000		
Krimpen aan den IJsse	jul-18	Nieuw e P+R Krimpen aan den Ijssel	FKM	1.000.000	500.000		500.000		
Totaal Krimpen aan den Ijssel					**7.815.000**	**4.400.000**	3.415.000		
Lansingerland	jul-18	Fietsveilige rotondes	VV	2.000.000	1.000.000	1.000.000			
Lansingerland	jul-17	Fietspad Berkelsedijkje	FKM	540.000	270.000	270.000			
Lansingerland	jul-18	Vervoerknoop Rodenrijs	FKM	2.913.000	1.300.000	1.300.000			
Totaal Lansingerland					**2.570.000**	**2.570.000**			
Leidschendam-Voorbu	okt-18	Fietspaden Wijkerlaan – Rembrandtlaan	FKM	488.000	244.000	244.000			
Totaal Leidschendam-Voorburg					**244.000**	**244.000**			
Maassluis	jul-18	iVRI Maasdijk - Wilgenlei, 2 locaties *(in programma KTA 2019)*	VMWS						
Totaal Maassluis					**-**	**-**			
Midden-Delfland	jul-18	Verlichting Weidepad Maasland	FKM	70.000	35.000	35.000			
Midden-Delfland	jul-18	Fietsvoorzieningen halte Schoolstraat Den Hoorn	FKM	15.000	7.500	7.500			
Totaal Midden-Delfland					**42.500**	**42.500**			
Nissew aard	jul-17	Verkeersveiligheid schoolomgeving Nissew aard 2019 en 2020	VV	100.000	50.000	25.000	25.000		
Nissew aard	jul-17	Fietspad Borgtw eg	FKM	197.500	99.000	99.000			
Nissew aard	jul-18	Fietsparkeren metrostation De Akkers	FKM	244.000	100.000	100.000			
Totaal Nissew aard					**249.000**	**224.000**	25.000		

Aanvrager	Aanmelding	Project	Cat.	Investering	Max. subsidi	2019	2020	2021	2022
Pijnacker-Nootdorp	jul-18	Verkeersveiligheidsmaatregelen Vlielandsew eg	VV	240.000	75.000		75.000		
Pijnacker-Nootdorp	jul-18	Rood asfalt fietspad Delftsestraatw eg	FKM	400.000	200.000	200.000			
Pijnacker-Nootdorp	jul-18	Verkeerseducatiepakket Verkeerslokaal	VV	21.100	11.000	11.000			
Pijnacker-Nootdorp	jul-18	Verkeersveiligheid kruispunt Laan van Nootdorp/Veenw eg	VV	200.000	100.000	100.000			
Pijnacker-Nootdorp	jul-18	Verkeersveiligheid Oranjeplein	VV	150.000	75.000	75.000			
Pijnacker-Nootdorp	jul-18	Rood asfalt fietspad Vlielandsew eg en Katw ijkerlaan	FKM	325.000	162.500		162.500		
Totaal Pijnacker-Nootdorp					**623.500**	**386.000**	237.500		
Totaal Ridderkerk									
Rijsw ijk	jul-17	Fietspad Van Rijnw eg t/m Beatrixlaan (Rijsw ijkBuiten - Oude Zw ethpad)	FKM	340.000	170.000	170.000			
Rijsw ijk	jul-17	Fietspad Lange Kleiw eg t/m fietstunnel spoor (Rijsw ijkBuiten - Oude Zw e	FKM	340.000	170.000	170.000			
Rijsw ijk	jul-17	Fietstunnel fietspad Prinses Beatrixlaan - Lange Kleiw eg (onder spoor)	FKM	4.300.000	2.150.000		2.150.000		
Rijsw ijk	dec-15	Fietsstraat Kloosterlocatie (Rijsw ijkBuiten - HPS Rijsw ijkBuiten)	FKM	280.000	140.000			140.000	
Rijsw ijk	jul-17	Sterfietsroute Den Haag - Wateringse Veld - Sammersw eg	FKM	1.310.000	655.000	655.000			
Rijsw ijk	jul-18	Opw aarderen fietsverbinding Steenlaan	FKM	316.500	158.000	158.000			
Rijsw ijk	jul-18	Aanpak fietsroutes Romeinse route: Sir Winston Churchilllaan	FKM	1.445.000	723.000	723.000			
Totaal Rijsw ijk					**4.166.000**	**1.876.000**	2.150.000	140.000	
Rotterdam	jul-17	Blackspot Dorpsw eg - Kromme Zandw eg	VV	300.000	150.000	150.000			
Rotterdam	jul-17	Blackspot Pleinw eg - Mijnsheerenlaan	VV	1.388.101	375.000		375.000		
Rotterdam	jul-17	Blackspot Heemraadsingel -Beukelsdijk	VV	100.000	50.000	50.000			
Rotterdam	jul-17	Fietsparkeren Rotterdam CS	FKM	6.000.000	1.100.000	1.100.000			
Rotterdam	jul-17	Blackspot Admiraal de Ruyterw eg-Jonker Fransstraat	VV	580.000	275.000		275.000		
Rotterdam	jul-18	Blackspot Aveling bij McDonalds	VV	75.596	38.000	38.000			
Rotterdam	jul-18	Blackspot Hillelaan - Brede Hilledijk	VV	60.000	30.000		30.000		
Rotterdam	jul-18	Blackspot Laan op Zuid - Brede Hilledijk - Vuurplaat	VV	50.000	25.000	25.000			
Rotterdam	jul-18	Blackspot Ringdijk - Wilgenlei	VV	100.000	50.000	50.000			
Rotterdam	jul-18	Fietsmaatregelen Eendrachtsplein - Westersingel - Westblaak	FKM	150.000	75.000	75.000			
Rotterdam	jul-18	Easypath Evenaar noordzijde	FKM	150.000	50.000	50.000			
Rotterdam	jul-18	Fietsmaatregelen Groeninx van Zoelenlaan - Akkeroord	FKM	100.000	50.000	50.000			
Rotterdam	jul-18	Fietsoversteek Groene Verbinding Charloisse Lagedijk	FKM	200.000	100.000	100.000			
Rotterdam	jul-18	Fietsmaatregelen Kleiw eg - Uitw eg	FKM	300.000	150.000	150.000			
Rotterdam	jul-18	Fietsstroken Kleiw eg w est	FKM	100.000	50.000	50.000			
Rotterdam	jul-18	Fietspaden Molenvliet	FKM	200.000	100.000	100.000			
Rotterdam	jul-18	Verbeteren fietsaansluiting Poelenburg - Kapelburg	FKM	100.000	50.000	50.000			
Rotterdam	jul-18	Fietsstraat Poelenburg	FKM	200.000	50.000	50.000			
Rotterdam	jul-18	Tw eerichtingen fietspad Stadhoudersw eg	FKM	450.000	200.000	200.000			
Rotterdam	jul-18	Vrijliggend fietspad oprit Verlengde Willemsbrug	FKM	750.000	375.000	375.000			
Rotterdam	jul-18	Uitbreiding fietsparkeren Capelsebrug	FKM	350.000	175.000	175.000			
Rotterdam	jul-18	Uitbreiding fietsparkeren Coolhaven	FKM	70.000	35.000	35.000			

Aanvrager	Aanmelding	Project	Cat.	Investering	Max. subsidi	2019	2020	2021	2022
Rotterdam	jul-18	Schoolomgeving Rotterdam 2019	VV	82.000	41.000	41.000			
Rotterdam	jul-18	Verkeerseducatie Rotterdam 2019	VV	200.000	100.000	100.000			
Rotterdam	jul-18	Verkeersprojecten Hoek van Holland	FKM	7.000.000	2.740.000	2.740.000			
Rotterdam	jul-18	VRI Kralingsezoom	VMWS	402.000	201.000	201.000			
Rotterdam	nov-18	Onderdoorgang De Lugt	OV	300.000	200.000	200.000			
Totaal Rotterdam					**6.835.000**	**6.155.000**	680.000		
Schiedam	apr-15	Asfalteren fietspad Rotterdamsedijk - route 08	FKM	450.000	113.000	113.000			
Schiedam	apr-15	Schoolomgeving Schiedam 2019	VV	80.000	40.000	40.000			
Schiedam	jul-18	Uitbreiding fietsparkeren metrostations Schiedam	FKM	40.400	20.000	20.000			
Schiedam	jul-18	Fietsenstalling station Schiedam Centrum	FKM	1.200.000	450.000	450.000			
Schiedam	jul-18	P+R verwijzing station Schiedam Centrum	FKM	338.000	169.000		169.000		
Totaal Schiedam					**792.000**	**623.000**	169.000		
Vlaardingen	jul-18	Aanleg Rotonde Deltaweg- Van Beethovensingel	VV	1.800.000	900.000	900.000			
Vlaardingen	jul-18	Fietsenstallingen Hoekse Lijn, zuidzijde stations Centrum en West	FKM	50.000	25.000	25.000			
Totaal Vlaardingen					**925.000**	**925.000**	-		
Wassenaar									
Totaal Wassenaar									
Westland	jul-18	Aanpassen bushaltes Westland (tgv nieuwe busconcessie Haaglanden s	FKM	400.000	200.000	200.000			
Westland	jul-18	Voorzieningen R-net lijn 36 in Westland	OV	500.000	250.000	250.000			
Westland	jul-18	Fietsparkeren bij OV	FKM	120.000	60.000	60.000			
Totaal Westland					**510.000**	**510.000**			
Westvoorne									
Totaal Westvoorne									
Zoetermeer	jul-18	Aanpassingen fietspad Van Tuyllpark	FKM	70.000	25.000	25.000			
Totaal Zoetermeer					**25.000**	**25.000**			
Prorail	dec-15	Fietsparkeren NS station Rijswijk	FKM	660.000	330.000		330.000		
Prorail	dec-15	Fietsparkeren NS station Schiedam	FKM	300.000	150.000		150.000		
Prorail	jul-17	Fietsparkeren NS station Laan van NOI	FKM	1.200.000	600.000	600.000			
Totaal Prorail					**1.080.000**	**600.000**	480.000		
Provincie Zuid-Holland									
Totaal Provincie Zuid-Holland									
RET	sep-17	Verduurzaming assets: zonnepanelen op stations	OV	1.800.000	1.800.000	1.800.000			
Totaal RET					**1.800.000**	**1.800.000**	-	-	
De Verkeersondernen	jul-18	MaaS pilot Rotterdam Hague Airport (RTHA) *€ 1 miljoen bijdrage van len*	VMWS	2.000.000	1.500.000	1.500.000			
Totaal De Verkeersonderneming					**1.500.000**	**1.500.000**	-	-	
RWS	okt-17	Bijdrage aansluitingen HWN-OWN (hoofwegennet-onderliggend wegenne	VMWS	3.000.000	1.000.000	500.000	500.000		
Totaal RWS					**1.000.000**	**500.000**	500.000		
MRDH	sep-18	Verkeerseducatie MRDH 2019	VV	4.400.000	4.300.000	1.000.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
MRDH	jul-18	Aanpassen bushaltes n.a.v. wijzigingen vervoersplannen	OV	2.800.000	2.800.000	550.000	750.000	750.000	750.000
Totaal MRDH					**7.100.000**	**1.550.000**	1.850.000	1.850.000	1.850.000
Eindtotaal						**34.879.500**	11.853.500	1.990.000	1.850.000

Bijlage B3 Kleine projecten: aanvragen in behandeling per 1 februari 2019

Uiterlijk 31 oktober van ieder jaar moeten aanmeldingen voor dat kalenderjaar zijn omgezet in een subsidieaanvraag. In de praktijk betekent het dat er nog veel subsidieaanvragen binnenkomen bij de MRDH, terwijl de beschikbare tijd voor plantoetsen beperkt is. Daarom is er per 1 februari 2019 altijd nog een aantal aanvragen onder handen. Deze aanvragen zullen in de loop van het eerste kwartaal worden afgehandeld.

Aanvrager	Aanmelding	Project	Cat.	Investering	Max. subsidi	2018
TU Delft	18FDN0476	Fietsinfrastructuur B. van der Pollw eg	FKM	600.000	300.000	300.000
Den Haag	18FDH0488	Sterroutes fiets Den Haag (binnenstad) - Wateringseveld; 2e tranche	FKM	3.250.000	825.000	825.000
Den Haag	18FDH0470	Fietsvoorzieningen Waalsdorperw eg	FKM	2.010.000	800.000	800.000
Den Haag	18EDH0504	Schoolomgeving 2018 Den Haag deel 2A	VV	52.000	26.000	26.000
Den Haag	18EDH0505	Schoolomgeving 2018 Den Haag deel 2B	VV	33.000	16.500	16.500
Den Haag	18EDH0506	Schoolomgeving 2018 Den Haag deel 2C	VV	44.000	22.000	22.000
Rijsw ijk	18VRK0485	Rotonde Diepenhorstlaan - Verrijn Stuartlaan	VV	1.260.000	630.000	630.000
Rijsw ijk	18FRK0479	Fietspad Prinses Beatrixlaan	FKM	500.000	250.000	250.000
Rotterdam	18KRO0496	Fietsparkeren bij OV-halte Gerdesiaw eg	FKM	72.800	36.400	36.400
Rotterdam	18KRO0495	Fietsparkeren bij OV-haltes Rotterdam oostelijke locaties, Kralingse Zoom ea	FKM	122.870	61.435	61.435
Rotterdam	18KRO0497	Fietsparkeren bij OV-haltes Rotterdam w estelijke locaties, 1e Middellandstraat ea	FKM	78.800	39.400	39.400
Rotterdam	18FRO0478	Asfalteren fietspad Slinge zuidzijde	FKM	150.000	50.000	50.000
Vlaardingen	18VVL0515	Rotonde Zw anensingel	VV	1.100.000	550.000	550.000
Provincie Zuid-Holland	18FZH0514	Snelfietsroute Rotterdam-Gouda	FKM	4.700.000	500.000	500.000
RWS	18MRW0498	KTA-5.7 Blauw e Golf	VMWS		56.561	56.561
RWS	18MRW0499	RTD BBV 025 verschillende snelheden op verschillende rijstroken	VMWS		39.431	39.431
RWS	18MRW0500	RTD BBV 026 Kleinschalige maatregelen Ruit Rotterdam	VMWS		78.862	78.862
Havenbedrijf Rotterdam	18MHA0513	KTA-15 Lastmile voorziening Maasvlakte Rotterdam	VMWS	42.700	27.114	27.114

Bijlage C Korte Termijn Aanpak 2019 (KTA 2019)

De bestuurscommissie Vervoersautoriteit heeft in de vergadering van 17 oktober 2018 ingestemd met een bijdrage van € 10 miljoen per jaar voor de Korte Termijn Aanpak. Voor jaarschijf 2019 is de onderstaande concept-lijst opgesteld (peildatum 1 februari 2019). . Wanneer de Mobiliteitstafel Zuidelijke Randstad daar een oordeel over heeft gegeven, kan dit programma definitief worden gemaakt.

	MAATREGELEN 2019 **(investeringen exclusief BTW)**	**Aanvrager**	**investering 2019**	**IenW**	**MRDH**	**PZH**	**derden**
1	**Verbeteren doorstroming kruisingen**						
	123 Intelligente VRI's: 68 Den Haag, 48 Rotterdam, 5 Hellevoetsluis, 2 Maassluis, 13 PZH	wegbeheerders	*€ 2.803.333*	*€ 548.852*	*€ 1.316.691*	*€ 201.791*	*€ 736.000*
	Regelaanpak/Moving Traffic	Bereik!	*€ 566.667*	*€ 156.107*	*€ 212.420*	*€ 98.140*	*€ 100.000*
2	**Verbeteren betrouwbaarheid wegennet**						
	Bruggen Incident Management Scenario's (BIMS) Spijkenisserbrug (inclusief BTW)	RWS	*€ 312.500*	*€ 104.167*	*€ 104.167*	€ -	*€ 104.167*
3	**KT-maatregelen Brienenoord**						
	KT-maatregelen oeververbinding: benuttingspakket Algeracorridor en OV-oeververbinding	Rotterdam	*€ 120.000*	*€ 33.058*	*€ 56.942*	€ -	*€ 30.000*
4	**KT-maatregelen CiD/Binckhorst**						
	KT-maatregelen CiD Binckhorst: kwaliteitsimpuls fietsers en voetgangers	Den Haag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5	**Versterken ketenmobiliteit**						
	Fietsparkeren nabij OV (kleine haltes) inclusief Vlaardingen Centrum en West	diversen	*€ 440.400*	*€ 84.926*	*€ 223.354*	€ -	*€ 132.120*
	KT-maatregelen gebiedsverkenning Voorne-Putten	diversen	*€ 625.000*	*€ 120.523*	*€ 16.977*	*€ 300.000*	*€ 187.500*
6	**Versnellen metropolitane fietsroutes**						
	Metropolitane fietsroute Rotterdamsedijk - Koemarkt burg Knappertlaan Vlaardingerdijk	Schiedam	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	Metropolitane fietsroutes (fietsroute Westland naar Vlaardingen via Maassluis)	Maassluis	*€ 98.750*	*€ 19.043*	*€ 50.082*	€ -	*€ 29.625*
7	**Verbeteren fietskruisingen**						
	Verbeteren onderdoorgang spoorviaduct Laan van NOI	Den Haag	*€ 1.000.000*	*€ 192.837*	*€ 507.163*	€ -	*€ 300.000*
	Fietskruisingen A20	Rotterdam	*€ 500.000*	*€ 96.419*	*€ 253.581*	€ -	*€ 150.000*
8	**Versnellen metropolitaan OV**						
	Versnellingsmaatregelen OV: tramlijn 1 Delft - Scheveningen/Koningscorridor/Leyenburgcorridor	Den Haag	*€ 2.000.000*	*€ 550.964*	*€ 1.449.036*	€ -	€ -
	RDI rotonde N206/Stompwijk	PZH	*€ 250.000*	*€ 68.871*	€ -	*€ 181.129*	€ -
9	**Ontwikkelen metropolitaan HOV**						
	Samenloopdeel RandstadRail (Laan van NOI - Leidschenveen) *inschatting jaarschijf 2019*	HTM	*€ 1.000.000*	*€ 275.482*	*€ 724.518*	€ -	€ -
	R-net (van OV naar R-net: ombouw haltes, haltemeubilair, nog geen doorstromingsmaatr.)	Gemeenten	*€ 1.500.000*	*€ 245.179*	*€ 644.821*	€ -	*€ 610.000*
10	**OV - knooppuntontwikkeling**						

	MAATREGELEN 2019 (investeringen exclusief BTW)	Aanvrager	investering 2019	IenW	MRDH	PZH	derden
	Stationsomgeving Schiedam Centrum	Schiedam	*€ 1.210.000*	*€ 233.333*	*€ 613.667*	€ -	*€ 363.000*
	Integrale aanpak OV-knooppunt Rodenrijs (fietsparkeren, P+R, wayfinding)	Lansingerland	*€ 3.513.000*	*€ 727.025*	*€ 1.329.475*	€ -	*€ 1.456.500*
11	**Gedragsaanpak Rotterdam - Den Haag**						
	Werkgeversaanpak en gedragsaanpak en logistieke efficiency (Bereikbaar Haaglanden)	VNO-NCW	€ 2.100.000	€ 578.512	€ 442.366	€ 200.000	€ 879.122
	Doorontwikkelen Marktplaats voor Mobiliteit, Marktplaats voor Infrastructuur, werkgeversaanpak	VO	*€ 2.500.000*	*€ 688.705*	*€ 1.411.294*	*€ 200.000*	*€ 200.000*
	OV-stimuleren	MRDH	€ 586.000	€ 161.433	€ 424.567	€ -	€ -
	Actieplan CO_2 reductie (Wagenparkadviseur)	n.t.b.	*€ 85.000*	*€ 23.416*	*€ 61.584*	€ -	€ -
12	**Innovatieve mobiliteitsaanpak**						
	Beïnvloeden rijgedrag	VO	*€ 100.000*	*€ 27.548*	*€ 72.452*	€ -	€ -
	Mobiliteitsplatform Maasvlakte/Europoort (MaaS)	Havenbedrijf	*€ 400.000*	*€ 110.193*	*€ 156.473*	€ -	*€ 133.333*
	Mobility as a Service Rotterdam The Hague Airport (RTHA)	VO	€ 2.000.000	€ 826.446	€ 173.554	€ 500.000	€ 500.000
13	**Logistieke maatregelen**						
	Logistiek in de stad (City hubs & City logistics lab) en logistiek makelaars	VO	*€ 440.000*	*€ 121.212*	*€ 148.788*	*€ 170.000*	€ -
	Logistiek platform	VO	*€ 225.000*	*€ 61.983*	*€ 88.017*	€ -	*€ 75.000*
	Totaal exclusief samenloopdeel 2020-2022		**€ 24.375.650**	**€ 6.056.234**	**€ 10.481.989**	**€ 1.851.060**	**€ 5.986.367**
	Maximale budgettoezegging 2019 per 21 november 2019		**€ 33.489.583**	**€ 8.264.463**	**€ 10.000.000**	**€ 5.800.000**	**€ 3.506.125**
14	**Overloop van KTA 2018**						
	Publiekscampagne Zuidvleugel jaarschijf 2019	VO	€ 340.000	€ 113.122	€ 68.439	€ 17.110	€ 141.329
	Onderbenutting logistieke efficiëncy (circa € 6,5 ton plus BBV € 2,5 ton)	VO	*€ 900.000*		*€ 900.000*		
	Tactisch Kader 2019-2024 Regionale Bereikbaarheid GOO	Bereik!	*€ 91.645*		*€ 41.468*		*€ 50.177*

Bijlage D: Automated Vehicles Last Mile (AVLM)

			Totaalinvestering van alle partijen			Subsidie van MRDH			
Aanvrager		**Projecten**	**MRDH, maximale bijdrage**	**Gemeenten & derden minimale bijdrage**	**Investering excl. BTW**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Gemeente Den Haag	AVLM-1	Binckhorst shuttle – Den Haag	2.000.000	2.000.000	4.000.000		1.000.000	1.000.000	
Gemeente Zoetermeer	AVLM-2	Dutch Innovation Park shuttle – Zoetermeer	2.000.000	2.000.000	4.000.000			1.000.000	1.000.000
ADaaS / Gemeente Den Haag	AVLM-3	HagaZiekenhuis shuttle	595.000	595.000	1.190.000	595.000			
Gemeenten Schiedam & Vlaardingen	AVLM-4	LOAV shuttle	2.000.000	2.207.000	4.207.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Gemeente Leidschendam-Voorburg	AVLM-5.1	Mall of the Netherlands shuttle	296.000	296.000	592.000	296.000			
Gemeente Leidschendam-Voorburg	AVLM-5.2	Mall of the Netherlands shuttle	1.704.000	6.094.700	7.798.700		852.000	852.000	
Gemeente Capelle a/d IJssel	AVLM-6	Parkshuttle 3.0 Rivium, extra shuttles op bestaande baan	2.000.000	2.000.000	4.000.000			1.000.000	1.000.000
ADaaS	AVLM-7	Rotterdam-The Hague Airport – Rotterdam	2.000.000	3.123.000	5.123.000	1.000.000	1.000.000		
Gemeente Delft / TU Delft?	AVLM-8	TU Delft Technopolis & RADD shuttle – Delft	2.000.000	5.429.000	7.429.000		1.000.000	1.000.000	
	AVLM-9	Andere projecten	-	-	-			-	-
		Totaal realisatie testlocaties	**14.595.000**	**23.744.700**	**38.339.700**	**2.391.000**	**4.352.000**	**5.352.000**	**2.500.000**
MRDH	AVLM-21	Gezamenlijk onderzoek (incl. themabijeenkomsten)	200.000	200.000	400.000	79.000	121.000		
MRDH	AVLM-22	Programmaorganisatie	105.000		105.000	30.000	25.000	25.000	25.000
MRDH	AVLM-23	Communicatie en marketing	100.000		100.000		32.000	33.000	35.000
		Totaal procesbudget	**405.000**	**200.000**	**605.000**	**109.000**	**178.000**	**58.000**	**60.000**
		Totaal Programma	**15.000.000**	**23.944.700**	**38.944.700**	**2.500.000**	**4.530.000**	**5.410.000**	**2.560.000**

Bijlage E: R-net

Buslijn	Traject	Onderdeel	Investering	2018	2019	2020	2021	2022 en 2023
403 en 404	Spijkenisse-Hellevoetsluis en Spijkenisse-Brielle	Haltevoorzieningen *	1.454.000	80.000	686.000	200.000	20.000	468.000
		Fietsvoorzieningen **	440.000		170.000	270.000		
		Aanpassingen kruisingen	10.000		2.500	7.500		
		Doorstromingsmaatregelen	50.000			50.000		
36	Den Haag Leijenburg-Naaldwijk-Schiedam	Haltevoorzieningen *	880.000		205.000	665.000	10.000	
		Fietsvoorzieningen **	200.000			100.000	100.000	
		Aanpassingen kruisingen	20.000				20.000	
		Doorstromingsmaatregelen	50.000				50.000	
55	Zoetermeer Centrum West - Pijnacker station - Delft Centraal station	Haltevoorzieningen *	1.218.000		287.000	916.000	15.000	
		Fietsvoorzieningen **	240.000			120.000	120.000	
		Aanpassingen kruisingen	10.000				10.000	
		Doorstromingsmaatregelen	50.000				50.000	
170 en 173	Station Rodenrijs - stations Zoetermeer - Zoetermeer Centrum West, Rodenrijs - Bergschenhoek - Bleiswijk - Zoetermeer Centrum West	Haltevoorzieningen *	1.464.000		348.500	1.100.500	15.000	
		Fietsvoorzieningen **	340.000			170.000	170.000	
		Aanpassingen kruisingen	10.000				10.000	
		Doorstromingsmaatregelen	50.000				50.000	
	Totaal		**6.486.000**	**80.000**	**1.699.000**	**3.599.000**	**640.000**	**468.000**
	* Verrekeningen met reclameinkomsten nog niet meegenomen		PM					
	** Fietsvoorzieningen 50% voor de wegbeheerder		610.000					
	Benodigd maximaal MRDH-budget		**5.876.000**	841.000	858.000	3.264.000	445.000	468.000

Bijlage F: ITS-projecten

BETER BENUTTEN VERVOLG ITS HAAGLANDEN		Budget	Realisatie en planning
IenW	Landelijke ITS-thema's (inclusief BTW)	€ 5.000.000	€ 5.000.000
MRDH	Landelijke ITS-thema's	€ 691.786	€ 176.779
MRDH	Landelijke C-ITS en Info diensten	€ 797.796	€ 42.720
MRDH	Landelijke Algemene kosten Talking Traffic	€ 777.977	€ -
MRDH	Bijdrage regio C-ITS en landelijke thema's		€ 1.870.286
MRDH	Additionele bijdrage kruispunttopologie		€ 9.258
	Subtotaal landelijke thema's	**€ 7.267.559**	**€ 7.099.043**
MRDH	iVRI's	€ 1.900.000	
	Den Haag		€ 782.000
	Rijswijk		€ 187.000
	Wassenaar N44		€ 68.000
	Wassenaar-Duinrellcorridor (RWS)		€ 51.000
	Delft		€ 272.000
	Leidschendam-Voorburg		€ 68.000
	Zoetermeer (nog aan te vragen)		€ 68.000
MRDH	Topologie en overige kosten installatie iVRI's		€ 202.652
MRDH	OV prioritering	€ 500.000	€ 9.000
MRDH	Personele ondersteuning	€ 210.308	€ 210.308
MRDH	Onvoorzien en afronding	€ 122.133	
	Subtotaal Talking Traffic	**€ 2.732.441**	**€ 1.917.960**
MRDH	**Vrijval, in te zetten voor ITS en Talking Traffic**		**€ 982.997**
Totaal		**€ 10.000.000**	**€ 10.000.000**

BETER BENUTTEN VERVOLG ITS ROTTERDAM		Budget	Realisatie
IenW	Landelijke ITS-thema's (inclusief BTW)	€ 5.000.000	€ 5.000.000
MRDH	Landelijke ITS-thema's	€ 746.537	€ 196.041
MRDH	Landelijke C-ITS en Info diensten	€ 789.818	€ 42.720
MRDH	Landelijke Algemene kosten Talking Traffic	€ 834.679	€ -
MRDH	Bijdrage regio C-ITS en landelijke thema's		€ 1.922.076
MRDH	Additionele bijdrage kruispunttopologie		€ 11.436
	Subtotaal landelijke thema's	**€ 7.371.034**	**€ 7.172.273**
Rotterdam	iVRI's	€ 1.000.000	€ 1.000.000
	iVRI's		
MRDH	*Rotterdam via de VO*	€ 751.000	€ 751.000
MRDH	*Nissewaard via de VO*	€ 85.000	€ 85.000
MRDH	Topologie en overige kosten installatie iVRI's	€ 205.133	€ 205.133
MRDH	OV prioritering reservering	€ 81.758	
MRDH	Personele ondersteuning	€ 349.000	€ 349.000
MRDH	Onvoorzien en afronding	€ 157.075	
	Subtotaal Talking Traffic	**€ 2.628.966**	**€ 2.390.133**
MRDH	**Vrijval, in te zetten voor ITS en Talking Traffic**		**€ 437.594**
Totaal		**€ 10.000.000**	**€ 10.000.000**

Bijlage G: Kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland

			Totaalinvestering van alle partijen				Subsidie via MRDH		
Aanvager	**Nr.**	**Project**	**Rijksbijdrage**	**MRDH**	**Derden**	**Totaal-investering**	**t/m 2018**	**2019**	**2020**
Vlaardingen	S0V	Deklaag OWN Marathonw eg	800.000		0	800.000		800.000	
Rotterdam	S0R	Deklaag OWN Rozenburg	700.000		0	700.000		700.000	
					0				
Vlaardingen	M1	Rondje Krabbepark en even.terrein	1.401.000		1.222.000	2.623.000			
Vlaardingen	M2	Krabbeparkverbinding naar Westw ijk			616.000	616.000		1.401.000	
Vlaardingen	M3	Aankleding Krabbepark/plas			1.462.000	1.462.000			
Vlaardingen	M4	Fietspad N-Z bij Volksbos	2.021.000	500.000	600.000	3.121.000		2.021.000	500.000
Recreatieschap	M5	Herinrichting Oeverbos Oost	0		1.554.000	1.554.000			
Vlaardingen	M6	Verbinding Zuidbuurt - Oeverbos	103.000		0	103.000		103.000	
Vlaardingen	M7	Fietspad op Delflandse dijk	300.000	300.000	0	600.000		300.000	300.000
Rotterdam	M8	Verleggen knik w aterkering	3.655.000		-602.000	3.053.000		3.655.000	
Rotterdam	M9	Grondw al Rozenburg			1.572.000	1.572.000			
Rotterdam	M10	Parkw eide Oostrand	0		1.639.000	1.639.000			
Rotterdam	*M11*	*Speeleiland*	*0*		*200.000*	*200.000*			
Rotterdam	*M12*	*Voetpad Groene Gordel*	*239.000*		*131.000*	*370.000*		*239.000*	
Rotterdam	*M13*	*Opknappen Groene Gordel*	*540.000*		*0*	*540.000*	*389.500*	*150.500*	
hoogheemraadschap	M14	Waterharmonica	6.776.860		4.100.000	10.876.860	1.736.350	5.040.510	
Vlaardingen	M15	Marathonw eg	0	1.850.000	3.000.000	4.850.000			1.850.000
Vlaardingen	M16	Spoorkruising Marathonw eg	0	5.450.000	10.650.000	16.100.000	5.450.000		
Vlaardingen	M17	Krabbeplas - Broekpolder	1.288.184		0	1.288.184	1.011.020	277.164	
					0				
Recreatieschap	B1	Meerkosten beheer noordoever	797.100		0	797.100		797.100	
Rotterdam	B2	Meerkosten beheer zuidoever	1.338.000		0	1.338.000		1.338.000	
					0				
Vlaardingen/hoogheemraadschap	R1	Reservering artikel 7, lid 12 noordoever 70%	954.220		-954.220			954.220	
Rotterdam	R2	Reservering artikel 7, lid 12 zuidoever 30%	408.951		-408.951			408.951	
	C1	BTW Compensatiefonds	3.054.545		-3.054.545				
hoogheemraadschap	M14	BTW Waterharmonica	1.423.140		-1.423.140			1.423.140	
		Totaal	**25.800.000**	**8.100.000**	**20.303.144**	**54.203.144**	**8.586.870**	**19.608.585**	**2.650.000**

tweede tranche cursief gedrukt	
Rijksbijdrage inclusief BTW; Prijspeil 2015	
Maximale storting in BDU door Rijk	**22.745.455**
Maximale bijdrage MRDH	**8.100.000**
Maximale subsidie	**30.845.455**

Bijlage H In 2018 afgesloten projecten

In 2018 is een aantal projecten gerealiseerd en ook financieel afgesloten. De vastgestelde subsidies zijn in de navolgende lijst opgenomen. De status is per 1 februari 2019.

Aanvrager	Project	Project	Cat
Gemeente Albrandswaard	16FAL0102	Fietsvoorziening Dorpsdijk - route 476	FKM
Gemeente Albrandswaard	16FAL0111	Fietsvoorziening Tijsjesdijk - route 11	FKM
Gemeente Barendrecht	17WBA0201	Openstelling onderdoorgang A29 deel 2 (RTD-BBV-029)	VMWS
Gemeente Barendrecht	17WBA0228	Openstelling onderdoorgang A29 deel 3 Barendrechtseweg (RTD-BBV-029)	VMWS
Gemeente Brielle	BIBIV3082	30 km/h -zone Anna Hoevestraat	VV
Gemeente Capelle aan den IJssel	16KCA0120	Fietsstalling metrohalte Capelle Centrum	FKM
Gemeente Capelle aan den IJssel	17VCA0224	Uniforme voorrangsregeling fietsers op rotondes	VV
Gemeente Delft	16FDE0145	Asfalteren fietsoversteek kruispunt Westlandseweg – Beatrixlaan (BBV)	FKM
Gemeente Delft	14FDT001	Uitbreiden fietsenstalling Coenderpark	FKM
Gemeente Delft	17FDE0230	Fietspad Martinus Nijhofflaan	FKM
Gemeente Den Haag	15FDG001	Fietsparkeren binnenstad Den Haag Nobelstraat	FKM
Gemeente Den Haag	16FDH0023	Fietsvoorzieningen Zuiderparklaan	FKM
Gemeente Den Haag	16VDH0165	Schoolomgevingen Den Haag 2016/2017	VV
Gemeente Den Haag	16FDH0108	Fietsvoorzieningen Bankastraat	FKM
Gemeente Den Haag	16EDH0072	Verkeersparcours 2016 en 2017	VV
Gemeente Den Haag	16KDH0129	Handhaven fietsdepot 2016	FKM
Gemeente Den Haag	16VDH0162	Kwaliteit Fietspad 2015 Cluster Noordweg - tussen de Kwaklaan en de Leyweg- deel	FKM
Gemeente Den Haag	17EDH0216	Biking2skool 2017	VV
Gemeente Den Haag	17EDH0266	Voorlichting jonge bestuurders tussen 12 en 25 jaar	VV
Gemeente Den Haag	17EDH0325	Bob-sport Den Haag 2017	VV
Gemeente Den Haag	17VDH0294	Schoolomgevingen Den Haag 2017	VV
Gemeente Den Haag	17EDH0326	Verkeerseducatie Ouderen Den Haag 2017	VV
Gemeente Den Haag	16EDH0069	Veilig leren Fietsen 2016 en 2017	VV
Gemeente Den Haag	17WDH0190	Verbreding toerit knooppunt Ypenburg van Laan van Delfvliet naar A4R (HGL-BBV-008	VMWS
Gemeente Den Haag	17VDH0318	Blackspot aanpak Den Haag 2017 (Beresteinlaan - Meppelweg)	VV
Gemeente Hellevoetsluis	16EHE0124	Verkeerseducatie Hellevoetsluis 2016	VV
Gemeente Krimpen a/d IJssel	KYKYV03037	Fietspad en verkeerseducatie Krimpenerwaard College	VV
Gemeente Lansingerland	LALAF02380	Regionale fietsroute 7 LALAF02380	FKM
Gemeente Lansingerland	LALAF02611	Fietspad Kasteel-Rodenrijs (sfr) LALAF02611	FKM
Gemeente Leidschendam-Voorburg	16VLV0135	Reconstructie Kolfschotenlaan / Veurs college	VV
Gemeente Leidschendam-Voorburg	16FLV0167	Fietsenstalling Randstadrail station Leidschendam-Voorburg	FKM
Gemeente Leidschendam-Voorburg	17FLV0332	Vlietweg tussen de De Ruyterstraat en de Noordelijke Verbindingsweg (BBV)	FKM
Gemeente Maassluis	MAMAE03021	Aanleg bushaltes Laan 1940 - 1945	OV
Gemeente Maassluis	17EMA0232	Verkeerseducatie 2017	VV
Gemeente Midden-Delfland	12AMD001	Hooipolderweg	VMWS
Gemeente Nissewaard	17ENI0319	Verkeerseducatie Nissewaard 2017	VV
Gemeente Nissewaard	16FNI0127	Brug over de sluis bij Spijkenisserbrug (RTD-BBV-037)	FKM
Gemeente Pijnacker-Nootdorp	15VPP003	Bordbusters "De scholen zijn weer begonnen" 2016 en 2017	VV
Gemeente Pijnacker-Nootdorp	16MPN0036	DVM Zuidvleugel Verkeerscentrales Pijnacker-Nootdorp	VMWS
Gemeente Pijnacker-Nootdorp	15VPP002	30km/u-zone Pijnacker-Noord, Heesterbuurt	VV
Gemeente Pijnacker-Nootdorp	16FPN0105	Fietspad Laan van Nootdorp-Sportparkweg	FKM
Gemeente Rijswijk	13VRK001	Verkeerseducatie	VV
Gemeente Rijswijk	16VRK0155	VRI Beatrixlaan (BB27a3)	VMWS
Gemeente Rijswijk	16VRK0117	Verkeersveiligheid Laan van Oversteen/ Laan van Zuidhoorn	VV
Gemeente Rijswijk	16MRK0026	DVM Zuidvleugel Verkeerscentrales Rijswijk (BB27f)	VMWS
Gemeente Rijswijk	16VRK0079	Veilige schoolomgeving 2016-2017	VV

Aanvrager	Project	Project	Cat
Gemeente Rotterdam	RDRDF03067	Fietspaden Brielselaan (RTD- BBV -017)	FKM
Gemeente Rotterdam	RDRDF02750	Fietspad Volgerweg RDRDF02750	FKM
Gemeente Rotterdam	16KRO0008	Fietsparkeren Wilhelminaplein (QWRV)	FKM
Gemeente Rotterdam	16KRO0121	Fietsvoorzieningen Goudse Rijweg - Vlietlaan route 08	FKM
Gemeente Rotterdam	RDRDV03061	Blackspot Zuiderparkweg - Slinge	VV
Gemeente Rotterdam	17TRO0329	Bushalte Driemanssteeg	OV
Gemeente Rotterdam	16VRO0128	Blackspot Groene Kruisweg - Laning	VV
Gemeente Rotterdam	17VRO0215	Blackspot Schiedamseweg - Grote Visserijstraat	VV
Gemeente Rotterdam	16VRO0133	Blackspot Colosseumweg - Beukendaal	VV
Gemeente Rotterdam	17ORO0192	Aanleg bushaltes Hoek van Holland Strandweg en badweg	OV
Gemeente Rotterdam	RDRDV03062	Blackspot Schiekade-Teilingerstraat	VV
Gemeente Rotterdam	16VRO0131	Blackspot Matlingeweg - Galateestraat	VV
Gemeente Rotterdam	17FRO0211	Fietspad Proveniersplein - Stationssingel route 426	FKM
Gemeente Rotterdam	17ERO0254	Verkeerseducatie Rotterdam 2017	VV
Gemeente Rotterdam	RDRDV03024	BS Pascallweg-Catullusweg RDRDV03024	VV
Gemeente Rotterdam	18WRO0340	Bijdrage Rotterdam 2018 Nieuw Waterland	VMWS
Gemeente Rotterdam	17FRO0312	Fietsparkeren OV-haltes	FKM
Gemeente Rotterdam	RDRDV03057	Sanering Blackspot Kreekhuizenlaan - Grote Kreek/ Reyerdijk	VV
Gemeente Rotterdam	16FRO0100	Fietspad Grote Stern - route 07	FKM
Gemeente Schiedam	SCSCC02756	Stedelijke distributie Schiedam (QWRV) SCSCC02756	VMWS
Gemeente Schiedam	SCSCV01462	Fietspad Nieuw Mathenessestraat SCSCV01462	VV
Gemeente Schiedam	16FSC0122	Asfalteren fietspad s' Gravelandseweg zuid - route 414	FKM
Gemeente Schiedam	17VSC0217	Rotonde Laan van Bol's - Van Beethovenlaan	VV
Gemeente Schiedam	16FSC0090	Fietspad Poldervaartroute viaduct Hoekselijn	FKM
Gemeente Vlaardingen	16WVL0053	Verbetering knooppunt Vijfsluizen (RTD-BBV-018)	VMWS
Gemeente Vlaardingen	18WVL0339	Bijdrage Vlaardingen 2018 Nieuw Waterland	VMWS
Gemeente Vlaardingen	VLVLF03075	Fietsverbinding Vulcaanweg (RTD-BBV-036)	FKM
Gemeente Vlaardingen	16WVL0052	Spoorkruising Marathonweg	VMWS
Gemeente Vlaardingen	16WVL0053	Verbetering knooppunt Vijfsluizen	VMWS
Gemeente Wassenaar	16FWA0040	Fietsmaatregelen centrum	FKM
Gemeente Wassenaar	16MWA0042	DVM Zuidvleugel Verkeerscentrales Wassenaar BB27f	VMWS
Gemeente Wassenaar	14VWR003	Rijnlandroute, aansluiting Maaldrift	VV
Gemeente Westland	14VWD007	verk.maatreg.Boomawatering fase 2 aanl. V.Ruijvenl	VMWS
Gemeente Westland	16VWE0164	Kleine verkeersaanpassingen centrum Kwintsheul	VV
Gemeente Westland	16VWE0174	School-thuisroute fase 3 T-splitsing Groenpad/Poeldijkseweg	VV
Gemeente Westland	17VWE0225	School-thuisroute fase 3 - Burgemeester Cramerlaan/ Veilingweg	VV
Gemeente Westland	17FWE0273	Fietsvoorzieningen Lange Kruisweg	FKM
Gemeente Westland	17VWE0324	School-thuisroute 4e fase Opstalweg Naaldwijk	VV
Gemeente Westland	17EWE0231	School-thuisroute Arckelweg	VV
Gemeente Westland	17VWE0275	School-thuisroute 3e fase fietsvoorz. Hoogwerf te Naaldwijk	VV
Gemeente Westvoorne	WVWVE02834	Verkeersleerkracht Westvoorne WVWVE02834	VV
Gemeente Zoetermeer	13MZR002	gebiedsaanpak Z'meer fietsnetwerk bedrijventerrein	FKM
Gemeente Zoetermeer	14AZR001	Kruising Amerikaweg - Vorstiusrode	VV
Gemeente Zoetermeer	15VZR003	Kruising Schoolstr., V. Dieslaan, Clauslaan, Stolberglaan	VV
Gemeente Zoetermeer	15FZR004	Verbeteren fietsparkeren Dorpsstraat	FKM
Gemeente Zoetermeer	14VZR003	Verwijderen of aanpassen obstakels in fietspaden	FKM
Gemeente Zoetermeer	14VZR003	School-thuisroutes Zoetermeer	VV
Gemeente Zoetermeer	15TZR001	Geluidsmaatregelen Oosterheemlijn	OV
Gemeente Zoetermeer	16EZO0051	Praktische fietslessen groep 4 en 6 basisscholen 2016/2017	VV
Gemeente Zoetermeer	16VZO0075	Kruising Kadelaan / Zijdewerf	VV
Gemeente Zoetermeer	17VZO0197	Kruising Van Aalstlaan, Dumeelaan, Gaardedreef, Van Aalstlaan	VMWS
Gemeente Zoetermeer	17VZO0206	Verhoogde fiets en voetgangersoversteken (attentieverhoging)	VV

Aanvrager	Project	Project	Cat
Prorail	10FDN001	Uitbreiding fietsparkeervoorzieningen NS stations 2010	FKM
Prorail	SRSRP02593	Fietsparkeervoorzieningen bij OV-knooppunten (3e t	FKM
Prorail	SRSRP02807	Fietsparkeervoorz. bij OV knooppunt (4e tranche) S	FKM
Havenbedrijf Rotterdam	16FHA0142	Fietsmaatregelen havengebied (RTD-BBV-021)	OV
Havenbedrijf Rotterdam	16WHA0067	Ombouw kruispunt N218	VMWS
Havenbedrijf Rotterdam	16OHA0187	CV en OV maasvlakte en Europoort (RTD-BBV-024)	OV
Havenbedrijf Rotterdam	17OHA0186	COV Waal-Eemhaven en Botlek (RTD-BBV-039)	OV
Provincie Zuid-Holland	ZHZHM02436	N57/N218 ongelijkvloerse kruising ZHZHM02436	VMWS
Provincie Zuid-Holland	13MSH018d	DRIPS Delft A4	VMWS
Provincie Zuid-Holland	16DPZ0076	Drip N470 Delft A4	VMWS
Provincie Zuid-Holland	13FZH003	sterfietsroute fietsverbinding Vlietpolderplein	FKM
Provincie Zuid-Holland	13FZH001	Combitunnel Westerlee	FKM
De Verkeersonderneming	16MVO0058	Gebiedsaanpak Wonen en werken 2015-2017 (2016) (BBV)	VMWS
De Verkeersonderneming	17MVO0176	Gebiedsaanpak Wonen en Werken 2015-2017 (2017) (RTD-BBV-003)	VMWS
RET	RERDO02275	Tramplus Ridderkerklijn RERDO02275	OV
RET	REREM03028	Toegankelijke tramhaltes 's-Gravenweg - Essenlaan	OV
RET	16TRE0030	Toegankelijke tramhaltes Van den Hoonaardstraat	OV
RET	17TRE0209	toegankelijke tramhalte Nw. Binnenweg - Bloemkwekerstr. (Stadstram)	OV
RET	16ORE0049	Toegankelijke tramhaltes Van Vollenhovestraat	OV
Rijkswaterstaat	RWRWD03081	Incidentmanagement (BB43)	VMWS
TU Delft	16FDE0173	Pieken in de fietsintensiteiten Jaffalaan (HGL-BBV 009)	FKM
TU Delft	16MMR0001d	Bereikbaarheid Sciencepark Zuid (BBV HGL)	VMWS
Gemeente Leiden	14FDN002	Onderdoorgang A44 - Niels Borhweg - fase 1 BB42	VMWS
Gemeente Gouda	16DDN0139	DVM Zuidvleugel	VMWS
Sportservice Zuid-Holland	17EDN0259	curs. Instructie Verantwoord Alcoholgebruik (IVA) voor de BOB-camp.	VV

Bijlage I Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid, beleidsuitwerking

In juli 2016 is de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid vastgesteld. De projecten en programma's in de verkenningsfase tot en met realisatie zijn in het IPVa beschreven. Daarnaast zijn er onderwerpen die als beleid worden uitgewerkt: geen investeringen maar wel van belang voor de te behalen doelen van de UAB. De volgende onderwerpen worden in 2019 nader uitgewerkt:

Discipline	**Beleidsuitwerking**
Integraal beleid	Verstedelijkingsalliantie: in samenhang ontwikkelen van verstedelijking en mobiliteitssysteem
Integraal beleid	Gebiedsgerichte aanpak: op verzoek van gemeenten in een afgebakend gebied integrale oplossingen aandragen voor mobiliteit, verstedelijking en economie
Openbaar vervoer	Tarievenkader OV
Openbaar vervoer	Jaarlijkse vervoerplannen: Effectiever inzetten op de UAB-doelen
Openbaar vervoer	Maatwerk, o.a. in relatie met gemeentelijk doelgroepenvervoer en Regiotaxi
Openbaar vervoer	Slimme Mobiliteits Aanpak Rotterdam Den haag (SMARD), gericht op het maximaal benutten capaciteit OV-netwerk
Fiets	Ontwikkeling aanpak verbetering regionaal fietsnetwerk
Ketenmobiliteit	Programma OV knooppunten: Uitwerking ketenmobiliteit knooppunten gericht op verhoging reizigerskwaliteit: en capaciteit ketenvoorzieningen: fietsparkeren, PenR, OV-overstap en verblijfskwaliteit, gerelateerd aan een bredere lokale gebiedsontwikkeling en –beheer
	Actieplan CO2-reductie
Auto	Onderzoek toekomst wegennet in relatie met verstedelijking en mobiliteitstransitie (zie afspraak MIRT-onderzoek en UAB)
Auto	Onderzoek wegennet Wassenaar e.o. na opening Rijnlandroute
Innovatie/ITS	Innovatiefonds MRDH-HTM-RET
Verkeersveiligheid	Vertaling Strategische Plan Verkeersveiligheid naar regionale/lokale actieplannen

Bijlage J Afkortingenlijst

BDU	Brede Doeluitkering
BO	Bestuurlijk Overleg
FKM	Fiets- en Ketenmobiliteit
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IPVa	Investeringsprogramma Vervoersautoriteit
KTA	Korte Termijn Aanpak
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport
NMCA	Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse
OV	Openbaar Vervoer
P+R	Parkeer en Reis
RWS	Rijkswaterstaat
VAT-kosten	Kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht
VMWS	Verkeersmanagement en Wegenstructuur
VV	Verkeer en Vervoer

Begroting MRDH 2020

in één oogopslag in beeld

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is een vrijwillige gemeenschappelijke regeling van, voor en door 23 gemeenten en heeft als verlengd lokaal bestuur de status van vervoerregio vanuit de Rijksoverheid gekregen. Daarmee heeft de MRDH wettelijke taken op het gebied van verkeer en vervoer. Als opdrachtgever van het regionale en stedelijke openbaar vervoer in de regio Rotterdam Den Haag, verlenen wij concessies aan vervoerbedrijven. Daarnaast verstrekken wij subsidies voor diverse verkeer- en vervoerprojecten en voor beheer, onderhoud en vervanging van OV-infrastructuur en bevorderen wij innovatieve mobiliteitsoplossingen. De MRDH ontvangt hiervoor rechtstreeks middelen van het Rijk. Daarnaast heeft de MRDH taken voor het versterken van het economisch vestigingsklimaat in de regio Rotterdam Den Haag, op het gebied van onder andere werklocaties (bedrijventerreinen, detailhandel, kantoren), energietransitie, fieldlabs, arbeidsmarkt-onderwijs en economie van het landelijk gebied. De MRDH ontvangt hiervoor een bijdrage van de 23 gemeenten.

INKOMSTEN

€724,2 miljoen

Inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat
€6,3 miljoen

BDU
€614,1 miljoen

andere inkomstenbronnen
€103,8 miljoen

Opbrengsten financiering OV-bedrijven
€18,4 miljoen
(rente, markt-conformiteits-opslag)

Overige Rijksbijdragen
€77,5 miljoen
(o.a. voor Rotterdamsebaan)

Overige inkomsten
€7,9 miljoen
(EU, provincie, gemeenten)

UITGAVEN

€724,2 miljoen

Directe kosten personeel
€0,9 miljoen

Versterken Economisch vestigingsklimaat
€4 miljoen
(programmakosten en bijdragen aan gemeentelijke projecten o.a. op het gebied van werklocaties en fieldlabs)

Programma economisch vestigingsklimaat
€4,9 miljoen
zie hoofdstuk 2.3

Overhead verkeer en openbaar vervoer
€5,1 miljoen
zie hoofdstuk 3.2

Overhead economisch vestigingsklimaat
€1,4 miljoen

Overig
€12,7 miljoen

Toevoeging risico-reserve financiering OV-bedrijven
€6,1 miljoen
zie hoofdstuk 4.1

Verkeersveiligheid
€14,2 miljoen
(o.a. Blackspots, rotondes, 30km/u-zones,verkeerseducatie)

Netwerk openbaar vervoer
€83,7 miljoen
(o.a. Hoekselijn, Netwerk RandstadRail, Actie- programma Regionaal Openbaar Vervoer)

Programma infrastructuur verkeer en openbaar vervoer
€284 miljoen
zie hoofdstuk 2.2

Directe kosten personeel
€1,3 miljoen

Fiets- en ketenmobiliteit
€31,8 miljoen
(o.a. P+R Haaglanden, P+R Hoek van Holland Haven ondergrondse fietsenstalling CS Delft

Verkeers-management en wegenstructuur
€153 miljoen
(o.a. Rotterdamsebaan, Hooipolderweg Midden-Delfland)

Programma exploitatie verkeer en openbaar vervoer
€422,6 miljoen
zie hoofdstuk 2.1

Onderzoek verkeer en openbaar vervoer
€10,6 miljoen

Concessies openbaar vervoer
€396,7 miljoen
(rijden dienstregeling, beheer en (vervangings-) onderhoud infrastructuur)

Rentekosten
€12,3 miljoen
(rente financiering OV-bedrijven, rente overbesteding)

Directe kosten personeel
€3 miljoen

MRDH
METROPOOLREGIO ROTTERDAM DEN HAAG

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Kadernota MRDH begroting 2020

1. Inleiding

In de Financiële verordening MRDH 2015 is opgenomen dat het algemeen bestuur, voorafgaand aan het voor zienswijze bij de gemeenten indienen van de concept begroting, een uitgangspuntennota vaststelt voor de kaders van het volgende begrotingsjaar. Deze kadernota is de bedoelde uitgangspuntennota en dient voor het opstellen van de begroting 2020 van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (hierna: MRDH).

2. Opzet programmabegroting

De begroting 2020 dient te voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording (hierna: BBV) en de Financiële verordening MRDH.
Autorisatie van de begroting door het algemeen bestuur vindt plaats op het niveau van de programma's.

Programma-indeling
In de begroting 2020 worden evenals in de begroting 2019 de volgende programma's opgenomen:
1. Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer
2. Exploitatie verkeer en openbaar Vervoer
3. Economisch Vestigingsklimaat

De eerste twee programma's betreffen de wettelijke taak verkeer en vervoer. Het derde programma betreft de taak economisch vestigingsklimaat.

De beleidstoelichtingen in de begroting 2020 zullen zoveel mogelijk compact en operationeel van aard zijn. Het strategisch kader vormt daarvoor de basis, net zoals in de begroting 2019.

Conform het BBV dient evenals in de begroting 2019 een apart overzicht van de kosten van overhead te worden opgenomen. In de programma's wordt alleen het deel van de apparaatslasten opgenomen dat betrekking heeft op het primaire proces (het uitvoeren van de taken van de MRDH).

3. Strategisch kader

Het strategische kader wordt net als in de begroting 2019 gevormd door de vier ambities uit de Strategische Agenda MRDH die tegelijkertijd met de begroting 2020 door het algemeen bestuur wordt vastgesteld: vernieuwen economie, versterken stad en omgeving, verbeteren bereikbaarheid en veranderen energie. De programma's in de begroting worden net als in de begroting 2019 gekoppeld aan deze vier ambities. Daarbij blijven vigerende beleidsdocumenten zoals de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid en de Roadmap Next Economy onverminderd van kracht. Vanzelfsprekend wordt ook aandacht geschonken aan de going concern taken, zoals deze rechtstreeks voortvloeien uit de wettelijke taken die de MRDH heeft op het gebied van het regionale verkeer en vervoer, zoals het aansturen van de regionale OV-concessies en het doen van investeringen in de infrastructuur.

4. Financieel kader

Voor de jaarschijf 2020 dient het in de begroting 2019 van de MRDH opgenomen meerjarig kader als uitgangspunt. Dit meerjarig kader wordt aangepast aan de hand van:

- de verwachte realisatiecijfers 2018. De jaarrekening 2018 betreft een peilmoment van de meerjarige projecten en hieruit volgt een eventuele bijstelling van de jaarschijven binnen de projectbegroting;
- de verwachte bijstellingen 1e begrotingswijziging 2019. Zie vorige punt;
- de aanvullende ontwikkelingen. Het gaat dan om voorstellen vanuit de bestuurscommissie waarover in de begroting nog een besluit moet worden genomen;
- de indexering (zie 4.1 en 4.2).

Hierna wordt nader op programmaniveau aandacht besteed aan het financieel kader.

4.1 Financieel kader programma's verkeer en vervoer

Budgettair kader
Het budgettaire kader voor de begrotingsprogramma's verkeer en vervoer betreft de beschikbare Brede doeluitkering verkeer en vervoer (BDU-middelen) van het Rijk. De verwachting is dat de MRDH de komende jaren tijdelijk meer middelen besteedt dan zij aan middelen ontvangt. Het kader voor dit (tijdelijke) tekort is bepaald in de begroting 2019 en sluit aan bij de wettelijke termijn voor structureel evenwicht. Dit houdt in dat de maximale periode voor het tijdelijke tekort drie achtereenvolgende kalenderjaren bedraagt. Een tekort in 2020 moet dus uiterlijk in 2023 zijn aangezuiverd. De meest recente inzichten in de meerjarenraming op basis van de huidige projectenportefeuille voldoen aan dit criterium. Met ingang van begrotingsjaar 2018 wordt voor het ramen van de lasten de verwachte daadwerkelijke voortgang van de gesubsidieerde en nog te subsidiëren projecten als maatstaf genomen.

Voor de kleine investeringsprojecten geldt evenals in 2019 een subsidieplafond van € 30 miljoen.

Financiering
De MRDH verstrekt op een tweetal terreinen leningen:

- aan vervoerbedrijven ten behoeve van de financiering van investeringen in railvoertuigen en railinfrastructuur (op grond van besluit algemeen bestuur 9 december 2016);
- aan vervoerbedrijven voor het aanschaffen van bussen (op grond van de Verordening bussenleningen 2017, besluit algemeen bestuur 21 december 2017).

Vanwege het verwachte tijdelijke tekort op de BDU-middelen worden voor het verstrekken van de genoemde leningen ook leningen aangetrokken. Daarnaast zullen er leningen worden aangetrokken om het verwachte tijdelijke liquiditeitstekort te financieren.

De hiermee samenhangende rentelasten en rentebaten (inclusief de te hanteren risico-opslagen) worden integraal verwerkt in de begroting 2020.

Indexering programma's verkeer en vervoer
Tot en met de begroting 2019 werden de BDU-middelen en de daarmee samenhangende lasten op basis van het op dat moment laatst bekende prijspeil t-2 begroot. Dat wil zeggen

dat in de begroting 2019 (jaar t) volgens prijspeil 2017 (jaar t-2) werd begroot. Voor het subsidiejaar 2019 wordt voor de openbaar vervoer concessies reeds gewerkt met een voorcalculatorisch prijspeil 2019. Dat betekent dat in de begroting 2020 ook met dit prijspeil 2019 kan worden gerekend (jaar t-1). Voor beide programma's verkeer en vervoer zal van dit prijspeil worden uitgegaan. De verwachting is dat dit prijspeil beter aan zal sluiten met de werkelijkheid dan het t-2 prijspeil. In het begrotingsjaar zelf vindt via een begrotingswijziging de eventueel resterende noodzakelijk prijspeilcorrectie plaats.

4.2 Financieel kader programma Economisch Vestigingsklimaat

Indexering programma Economisch vestigingsklimaat
De indexering van de inwonerbijdrage Economisch Vestigingsklimaat van prijspeil 2019 naar prijspeil 2020 sluit aan op het indexeringskader wat de MRDH namens de colleges van negen MRDH gemeenten heeft ontvangen. De gemeente Zoetermeer heeft deze kaderstelling gecoördineerd. Zie hiervoor bijlage 2. De colleges van de overige 14 MRDH gemeenten sluiten zich bij deze werkwijze aan en sturen geen aparte kaderbrief.

Werkwijze indexeringskader MRDH gemeenten
Evenals in het kader voor 2019 is er door de gemeenten een splitsing aangebracht tussen een indexcijfer voor loonkosten en een indexcijfer voor materiële kosten. Het indexcijfer is verder gebaseerd op de in de macro economische verkenning 2019 (MEV 2019) van september 2018 van het Centraal Planbureau opgenomen indexcijfers. Aangezien 2019 het laatst bekende jaar is in de MEV 2019, wordt bij wijze van aanname voor 2020 uitgegaan van de geprognosticeerde cijfers voor 2019. De eerdere inschattingen voor 2018 en 2019 worden geactualiseerd en betrokken bij het ingeschatte percentage voor 2020.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten bedraagt de indexering voor 2020 ten opzichte van het basisjaar 2019:

- 3,9% voor de loonkosten en
- 3,6% voor de materiële kosten.

Op basis van deze voorgeschreven indexering stijgt de inwonerbijdrage voor het programma Economisch Vestigingsklimaat van € 2,58 voor de begroting 2019 naar € 2,68 voor de begroting 2020. Dit is weergegeven in de volgende tabel:

	basistarief 2019 (Kadernota MRDH begroting 2019)	Indexering	tarief 2020
Salariscomponent (loongevoelig)	0,73	3,9%	0,76
materiële component (niet-loongevoelig)	1,85	3,6%	1,92
	2,58		**2,68**

Van deze inwonerbijdrage van € 2,68 zal maximaal € 1,11 worden ingezet voor de dekking van apparaatslasten Economisch Vestigingsklimaat. Dit is als volgt berekend: het basisbedrag van 2019 (kadernota/ begroting 2019) zijnde € 1,07 voor de dekking van apparaatslasten geïndexeerd volgens de loongevoelige index van 3,9%. In de bijlage is een overzicht van de inwonerbijdrage per gemeente opgenomen.

Deze indexering stelt de MRDH in staat om de noodzakelijke stijging van de vaste apparaatslasten te dekken. Het gaat dan bijvoorbeeld om verplichte salarisstijgingen op grond van de cao gemeenten en overige verplichte contractuele kostenstijgingen zoals de huurovereenkomst van het pand aan de Westersingel. Het grootste deel van het programmabudget Economisch Vestigingsklimaat betreft cofinanciering voor projecten in de regio, via een bijdrage aan gemeenten. Om jaarlijks op een gelijk investeringsniveau te kunnen blijven is een indexering nodig.

5. Paragrafen

De volgende paragrafen maken deel uit van de begroting 2020:

- Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt onder andere ingegaan op de MRDH-organisatie en de kostenverdeling van de apparaatslasten. De formatie van de MRDH bedraagt in 2020 net als in 2019 90,4 fte. De directe salariskosten van de medewerkers verkeer- en vervoer worden net als in het begrotingsjaar 2019 ten laste gebracht van de rijksmiddelen BDU. De directe salariskosten van de medewerkers Economisch vestigingsklimaat komen net als in de begroting 2019 ten laste van de inwonerbijdrage Economisch vestigingsklimaat. Voor de verdeling van de salariskosten van de medewerkers van de stafbureaus en de overige bedrijfsvoeringskosten wordt dezelfde verdeelsleutel gehanteerd als in de begroting 2019 en deze bedraagt 20% inwonerbijdrage Economisch vestigingsklimaat en 80% BDU. De doorbelasting van de secretaris-algemeen directeur blijft bepaald op 50% inwonerbijdrage Economisch vestigingsklimaat / 50% BDU.

Indexering van de begrote bedrijfsvoeringslasten
Een aantal onderdelen van de bedrijfsvoeringslasten, waaronder huisvesting en salarislasten zal een autonome – d.w.z. niet door de MRDH te beïnvloeden - stijging kennen. Voor de huisvesting is bijvoorbeeld in het huurcontract de indexeringsmethode bepaald. Voor de salarislasten volgt de MRDH de CAO gemeenten. De lastenstijging wordt voor het economisch vestigingsklimaat gedeelte gedekt uit de (geïndexeerde) inwonerbijdrage en voor het verkeer en vervoer gedeelte uit de BDU-middelen. De BDU-middelen kennen ook een jaarlijkse indexering. De hoogte hangt af van de middelen die het ministerie van Financiën hiervoor beschikbaar stelt.

- Financiering

Zoals in het BBV is voorgeschreven bevat deze paragraaf in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en wordt in deze paragraaf inzicht geboden in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop deze rente aan de programma's wordt toegerekend.

- Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt beschreven in welke publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisaties de MRDH een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

- Weerstandsvermogen en risico's

De in de begroting 2019 onderkende risico's en bijbehorende weerstandscapaciteit vormen het uitgangspunt voor de begroting 2020.
Conform het BBV dienen de volgende kengetallen aan de paragraaf weerstandsvermogen en risico's te worden toegevoegd (inclusief de beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie):

1a netto schuldquote;
1b netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
2 solvabiliteitsratio;
3 grondexploitatie;
4 structurele exploitatieruimte;
5 belastingcapaciteit

De genoemde kengetallen worden verwerkt in de begroting 2020 met uitzondering van de kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit, aangezien die voor de MRDH niet relevant zijn.

Daarnaast wordt gelijktijdig met de MRDH begroting 2020 een beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen aangeboden.

- Onderhoud kapitaalgoederen

De MRDH bezit een aantal kapitaalgoederen. Het betreft oplaadapparatuur voor OV-chipkaarten, rechten van opstal, abri's en personenbussen. Vanaf eind 2016 zijn daarnaast investeringen gedaan voor de nieuwe MRDH huisvesting, voor meubilair en voor ICT faciliteiten. Tenminste de beleidsuitgangspunten rondom activering en afschrijving zijn onderdeel van deze paragraaf.

6. Indicatoren

De vanuit het BBV voorgeschreven indicatoren voor het taakveld verkeer en vervoer en bestuur/ bedrijfsvoering worden opgenomen in de begroting 2020.

7. BTW-compensatiefonds

De aan de MRDH in rekening gebrachte BTW met betrekking tot de wettelijke taak verkeer en vervoer kan de MRDH verrekenen via het BTW-compensatiefonds. De verschuldigde BTW met betrekking tot het economisch vestigingsklimaat wordt verrekend via de zogenoemde transparantiemethode. Concreet betekent dit dat deze BTW ultimo elk jaar wordt doorgeschoven naar de daarvoor wel compensatiegerechtigde, aan de MRDH deelnemende, gemeenten.

8. Vennootschapsbelasting (Vpb)

De MRDH is een gemeenschappelijke regeling en daarmee een publiekrechtelijke rechtspersoon. De Vpb-plicht is afhankelijk van de vraag of de MRDH een onderneming is. De belangrijkste criteria voor het ondernemerschap zijn: deelname aan het economisch verkeer, winstoogmerk, winstverwachting, marktgerichtheid, organisatie van werk en kapitaal, ondernemersrisico en de vraag of met de activiteiten in concurrentie wordt getreden. Duidelijk is dat de MRDH daaraan slechts beperkt voldoet. Dat geldt met name voor het winstoogmerk, de winstverwachting en de concurrentiepositie.
Met betrekking tot het winstoogmerk en de winstverwachting dient erop te worden gelet, dat er ook geen (deel)activiteiten worden ontwikkeld en uitgevoerd, waarmee structureel winst wordt behaald. Op grond van een in februari 2017 afgerond intern onderzoek is vastgesteld, dat dit niet het geval is.
Met betrekking tot de concurrentiepositie staat vast dat de verkeer- en vervoerstaak bij wet is opgelegd en daarmee te kwalificeren is als een overheidstaak. Ook voor de taak economisch

vestigingsklimaat geldt dat hiermee niet in concurrentie wordt getreden. Conclusie is derhalve dat weliswaar formeel sprake is van een Vpb-plicht, maar dat er geen activiteiten worden uitgevoerd die aan een Vpb-heffing onderhevig zijn.

9. Planning begroting 2020

De bestuurlijke behandeling van de begroting 2020 is als volgt:

Bestuurscommissie Vervoersautoriteit	06-mrt
Bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat	13-mrt
Dagelijks bestuur - vrijgeven voor zienswijze	27-mrt
Start zienswijzeperiode	27-mrt
Einde zienswijzeperiode	22-mei
Adviescommissie Vervoersautoriteit	05-jun
Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat	05-jun
Dagelijks bestuur - behandeling zienswijzen	26-jun
Algemeen bestuur - vaststellen begroting en nota van beantwoording bij zienswijzen	12-jul

Toelichting:

De begroting 2020 wordt samen met de beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen voor een zienswijze voorgelegd aan de MRDH gemeenten op het moment dat ook de zienswijzeprocedure voor de Strategische Agenda MRDH loopt. De kaderbrief van de MRDH- gemeenten (bijlage 2) stelt een zienswijzeperiode voor die start op 15 april en eindigt op 15 juni. Vanwege de benodigde ambtelijke en bestuurlijke doorlooptijd en tijdige aanlevering aan de toezichthouder (provincie Zuid-Holland) wordt de start en de sluitdatum van de zienswijzeperiode drie weken vervroegd. De zienswijze start daarom op 27 maart 2019. Dit is ruim voor 15 april, de uiterste datum waarop de MRDH - op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen - de (uitgangspunten van de) begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten dient te verzenden. De sluitdatum van de zienswijzeperiode is voor zowel de begroting 2020 als de beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen als de Strategische Agenda in principe 22 mei 2019 (acht weken conform het gestelde in de Wet gemeenschappelijke regelingen). Net als voor de begroting 2019 wordt de zienswijzeperiode met een week verlengd (einde zienswijze 29 mei 2019) zodat er voor de gemeenten meer ruimte ontstaat binnen hun besluitvormingsprocessen. De gemeenten wordt wel verzocht om de MRDH binnen de periode van acht weken (uiterlijk 22 mei 2019) van hun ontwerpzienswijze op de hoogte te stellen.

Na de zienswijzeperiode zal behandeling plaatsvinden door de adviescommissies Vervoersautoriteit en Economisch vestigingsklimaat (beiden op 5 juni 2019). Tijdens deze behandeling worden de adviescommissies meegenomen in de 'rode draad' van de zienswijzen.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag d.d. 8 maart 2019,

de waarnemend secretaris, de voorzitter,

Victor Dobbe Pauline Krikke

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Bijlage 1: Inwonerbijdrage per gemeente

Alle deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling metropoolregio Rotterdam Den Haag betalen in 2020 een bijdrage in het kader van het versterken van het Economisch Vestigingsklimaat.

Gemeente	Aantal inwoners oktober 2018 (*)	Bijdrage per inwoner	Totaal inwonerbijdrage 2020
Albrandswaard	25.312	2,68	67.836
Barendrecht	48.609	2,68	130.272
Brielle	17.153	2,68	45.970
Capelle aan den IJssel	66.965	2,68	179.466
Delft	103.290	2,68	276.817
Den Haag	538.367	2,68	1.442.824
Hellevoetsluis	39.984	2,68	107.157
Krimpen aan den IJssel	29.342	2,68	78.637
Lansingerland	61.566	2,68	164.997
Leidschendam-Voorburg	75.394	2,68	202.056
Maassluis	32.761	2,68	87.799
Midden-Delfland	19.403	2,68	52.000
Nissewaard	84.690	2,68	226.969
Pijnacker-Nootdorp	54.137	2,68	145.087
Ridderkerk	46.246	2,68	123.939
Rijswijk	53.395	2,68	143.099
Rotterdam	643.483	2,68	1.724.534
Schiedam	77.941	2,68	208.882
Vlaardingen	72.474	2,68	194.230
Wassenaar	26.222	2,68	70.275
Westland	108.811	2,68	291.613
Westvoorne	14.613	2,68	39.163
Zoetermeer	124.956	2,68	334.882
Totaal	**2.365.114**		**6.338.506**

(*) bron: CBS StatLine 11-12-2018, voorlopig aantallen inwoners per 31 oktober 2018. Wordt in de begroting 2020 nog aangepast naar voorlopige aantallen per 1-1-2019.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Bijlage 2: Kaderbrief begroting 2020 gemeenschappelijke regelingen

gemeente
Zoetermeer

Gescand
20 11 18

> Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Aan het bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Bezoekadres
Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer

Postadres
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum
19 november 2017

Uw kenmerk

Ons kenmerk
F&C/E

Bijlagen

Onderwerp: Kaderbrief begroting 2020 gemeenschappelijke regelingen

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u de kaderbrief begroting 2020 van de gemeenten in de regio Haaglanden. Hierin zijn de (financiële) uitgangspunten voor de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) opgenomen. Deze kaderbrief ontvangen de besturen van GR-en elk jaar voorafgaand aan een nieuwe begrotingscyclus. De kaderbrief richt zich op de financieel technische randvoorwaarden bij de begroting; de beleidsmatige aspecten binnen de GR worden niet opgenomen in deze brief, maar zijn de bevoegdheid van de bestuurders. Over de aanpassingen van de beleidsmatige aspecten legt het bestuur op de gebruikelijke wijze verantwoording af.

Met deze brief wordt een aantal financiële uitgangspunten aangegeven voor uw begroting. Doel hiervan is een eenduidige benadering vanuit de deelnemende gemeenten van de begroting 2020 van GR-en. Deze brief gaat nader in op:

1. Indexering
2. Risico's en weerstandscapaciteit
3. Tijdige afstemming en informatievoorziening

De kaders betrekt u bij de opstelling van uw begroting voor 2020 en de meerjarenraming 2021-2023. Als u van mening bent dat een kader niet haalbaar is, wordt u verzocht dit te bespreken in de bestuursvergadering van uw GR. Uw bestuur kan de uitkomst van de bespreking dan opnemen in de aanbiedingsbrief bij de begroting naar de deelnemende gemeenten. Hierna worden de uitgangspunten nader toegelicht.

1. Indexering

De indexering heeft betrekking op de gemeentelijke bijdrage aan de GR. De indexering is gebaseerd op de in de macro economische verkenning 2019 (MEV 2019) van september 2018 van het Centraal Planbureau opgenomen indexcijfers. In de MEV 2019 zijn nog geen cijfers voor 2020 opgenomen. Aangezien 2019 het laatst bekende jaar is, wordt bij wijze van aanname voor 2020 uitgegaan van de geprognosticeerde cijfers voor 2019.

In het indexcijfer voor de gemeentelijke bijdrage 2020 wordt de eerdere inschatting voor 2018 en 2019 geactualiseerd. Deze actualisatie wordt betrokken bij het ingeschatte percentage voor 2020.

Het cijfer dat voor het jaar 2018 gepubliceerd wordt in het CEP (Centraal Economisch Plan) van maart 2019 (jaar t+1) wordt als definitief cijfer aangenomen. Tot die tijd blijven de inschattingen verrekend worden in de gepresenteerde inflatiecijfers.

De GR heeft bij de begroting 2018 de opbouw van de deelnemersbijdrage ingedeeld naar het loongevoelige en het materiële gedeelte. Deze verdeling geldt voor de jaren 2018 tot en met 2021.

In onderstaand overzicht zijn de inflatiecijfers voor de bepaling van de gemeentelijke bijdrage opgenomen.

Index gemeentelijke bijdrage 2020 Cpi			
	MEV 2018	MEV 2019	Verschil
2018	1,40	1,60	0,2
2019	1,40	2,40	1,0
2020		2,40	2,4
Index 2020			3,6

Index gemeentelijke bijdrage 2020 lonen			
	MEV 2018	MEV 2019	Verschil
2018	2,40	2,90	0,5
2019	2,40	2,90	0,5
2020		2,90	2,9
Index 2020			3,9

De gemeentelijke bijdrage voor 2020 vermeerdert ten opzichte van het basisjaar 2019 met:

1. 3,9% voor de loonkosten volgens de index prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (bijlage 8 kerngegevens collectieve sector). Dit cijfer is een inschatting voor het jaar 2020 (2,9%) en een verrekening van de inschatting 2018 en 2019 (beide 0,5%) en
2. 3,6% voor de materiële kosten volgens de nationale consumentenprijsindex (CPI), (bijlage 6, prijzen en lonen, 2003-2019). Dit cijfer is een inschatting voor het jaar 2020 (2,4%)en een verrekening van de inschatting 2018 (0,2%) en 2019 (1,0%).

De GR kan er ook voor kiezen om als uitgangspunt voor het inflatiecijfer het CEP (peildatum maart) te gebruiken en niet de MEV van september. Hierbij is het van belang dat er een bestendige gedragslijn wordt gevolgd. De gemeentelijke bijdrage wordt gebaseerd op de MEV-cijfers of van de CEP-cijfers. Dit betekent een ander peilmoment,

maar dezelfde uitgangspunten op basis van dezelfde inflatiecijfers. Na het verschijnen van het CEP in maart 2019 zullen de cijfers worden gecommuniceerd.

Het is mogelijk dat er een discrepantie ontstaat tussen de toegekende index van de gemeentelijke bijdrage en de werkelijke kostenontwikkeling van de begroting. Dit kan bijvoorbeeld veroorzaakt worden doordat de prijs- of loonmutatie van de kosten bij een GR hoger is dan de indexering van de gemeentelijke bijdrage. Bij de aanbieding van de begroting kunnen deze verschillen worden aangegeven, met een voorstel hoe dit verschil kan worden opgelost.

2. Risico's en weerstandscapaciteit

Het BBV schrijft voor de begroting de paragraaf *Weerstandsvermogen en risicobeheersing* voor. Deze paragraaf bevat onder meer een overzicht van de risico's en een uiteenzetting over de wijze waarop de risico's worden beheerst. Om het risicoprofiel van de verbonden partij inzichtelijk te maken voor de deelnemende gemeenten, wordt het bestuur verzocht om naast het inventariseren van de risico's deze ook te kwantificeren. In de risicoparagraaf neemt de GR alle voor de GR relevante risico's op, nader gepreciseerd door kans (%) maal impact (€) te vermenigvuldigen tot een nieuw risicoprofiel, uitgedrukt in euro's. Als het risicoprofiel is veranderd in vergelijking met vorig jaar, dient dit toegelicht te worden in de begroting (oorzaak en effecten). In de begroting dient ook aangegeven te worden welke maatregelen de GR gaat nemen om de opgenomen risico's te beheersen.

Het risicoprofiel geeft ook aan of het weerstandsvermogen toereikend is. Het weerstandsvermogen is de ratio die de verhouding uitdrukt tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (de middelen en mogelijkheden die de GR heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken) en de omvang van de risico's. Deze ratio is maximaal 1,0, tenzij voor de betreffende GR strakkere regels zijn afgesproken, bijvoorbeeld in de Nota Weerstandsvermogen. Als bij de jaarrekening de ratio groter dan 1,0 blijkt, dan dient in principe een terugstorting naar de deelnemende gemeenten plaats te vinden, omdat het aanhouden van een hogere risicobuffer bij de verbonden partij niet noodzakelijk is.

3. Tijdige afstemming en informatievoorziening

Nieuw beleid
Bij een GR kan behoefte bestaan aan beleidsvoornemens of nieuwe initiatieven. Ook (aanstaande) nieuwe wet- en regelgeving kan aanleiding zijn voor nieuw beleid. Geadviseerd wordt deze aanzetten tot nieuw beleid tijdig te bespreken in uw bestuursvergadering. Zodra deze meer concrete vormen aannemen, worden deze opgenomen in uw beleidskader. Iedere gemeente kan dan bij de kaderstelling voor het komende jaar hiermee rekening houden.

Omgaan met tekorten/overschotten
Gedurende de uitvoering van de begroting kunnen zich afwijkingen voordoen. Deze worden normaliter opgenomen in de reguliere uitvoeringsrapportages en (tussentijds) gemeld aan het DB van de GR. Uitgangspunt hierbij is dat exploitatietekorten in principe binnen de begroting van de GR worden opgevangen. Overschotten vloeien in principe terug naar de deelnemende gemeenten. De tussentijdse melding kan worden aangevuld met een voorstel voor bijsturing. Het bestuur wordt verzocht hier nadrukkelijk aandacht aan te besteden.

Tussentijdse informatievoorziening
Niet voor elke GR geldt een zelfde afspraak of verwachting over tussentijdse rapportages. Verwacht wordt dat het bestuur van de GR bij materiële beleidsmatige en/of financiële (verwachte) afwijkingen gedurende het jaar de raden actief informeert. Indien de GR de begroting wil wijzigen geldt hiervoor de gebruikelijke zienswijzeprocedure.

Tijdig inzenden van stukken
In lijn met de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) wordt gestimuleerd dat de begrotingscycli van de GR-en en van de deelnemende gemeenten goed op elkaar aansluiten. Tijdige inzending van de stukken versterkt de betrokkenheid en sturing van de gemeenteraden. De raden zijn dan beter in staat om zienswijzen voor te bereiden en de informatie kan worden meegenomen bij de behandeling van de Voorjaarsnota c.q. Kadernota. Voor de verzending van de begroting en de voorlopige jaarstukken (inclusief accountantsrapportage) geldt als uiterste datum 15 april 2019.

Met betrekking tot de begroting dienen de GR-en op grond van de Wgr de uitgangspunten voor hun begroting (indicatie beleidsvoornemens, gemeentelijke bijdrage en prijscompensatie) vóór 15 april 2019 aan de gemeenteraden te sturen. In de praktijk worden deze uitgangspunten meteen opgenomen in de conceptbegroting. Een latere indiening dan 15 april 2019 is daarmee niet wenselijk, omdat dan mogelijk gemeenten niet voldoende tijd hebben om tijdig een zienswijze af te geven bij de begroting. Deze zienswijzen bieden de gemeenten uiterlijk 15 juni 2019 aan de GR-en aan.

Wat betreft de jaarstukken wordt in verband met de tijdige samenstelling van de gemeentelijke jaarstukken de GR-en gevraagd de gemeenten de vanuit het BBV benodigde gegevens voor 15 februari 2019 aan te leveren (hoeft dus nog niet de hele jaarrekening te zijn). Het gaat onder andere om de omvang van het eigen en vreemd vermogen en het verwachte rekeningresultaat. De GR-en verstrekken de gegevens uiteraard onder voorbehoud van hun eigen accountantscontrole.

Voor nadere informatie over deze brief kunt u terecht bij de ambtelijk secretaris van het Controllersoverleg Haaglanden, dhr. T. Lubbe van de gemeente Zoetermeer (079-3468225; e-mail: T.H.Lubbe@Zoetermeer.nl).

Hoogachtend,
Namens de colleges van Burgemeester en Wethouders van:
Delft
Den Haag
Leidschendam-Voorburg
Midden-Delfland
Pijnacker-Nootdorp
Rijswijk
Wassenaar
Westland
Zoetermeer

M.J. Rosier
Wethouder Financiën gemeente Zoetermeer
Voorzitter overleg wethouders Financiën Haaglandengemeente

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam
Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@mrdh.nl
Internet: www.mrdh.nl
KvK nummer: 62288024
Bankrekeningnummer
NL96 BNGH 0285 1651 43

contactpersoon
Eveline Fokkema

ons kenmerk
57892

doorkiesnummer
088 5445 100

e-mail
e.fokkema@mrdh.nl

bijlage(n)
1. Ontwerp MRDH beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen

Retouradres: Postbus 21012 3001 AA Rotterdam

De raden van de 23 gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Datum
27 maart 2019
Onderwerp
Ontwerp MRDH beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij nodigen wij u uit om uw zienswijze kenbaar te maken op de Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Vanaf de start van de MRDH is er steeds nadrukkelijk aandacht geweest voor risicomanagement. In haar oprichtingsjaar heeft de MRDH Concern Auditing van de gemeente Rotterdam gevraagd om een eerste risico-analyse op de activiteiten van de MRDH uit te voeren. Op basis van de adviesnota heeft het algemeen bestuur van de MRDH opdracht gegeven een Beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen op te stellen. In de daaropvolgende jaren heeft er onderzoek plaatsgevonden naar de risico's van de financiering van de OV bedrijven (2016, reservering voor risico's financiering) en de financiële risicoanalyse aangaande overbesteding (2017, overbestedingstermijn maximaal drie jaar). Deze onderzoeken hebben als bouwstenen gediend voor deze Beleidsnota.

Deze Beleidsnota introduceert beleid voor het verankeren van het reeds bestaande en nog te ontwikkelen risicomanagement op alle niveaus in de MRDH organisatie en vormt het kader waarbinnen risicomanagement wordt uitgevoerd.

De Beleidsnota beschrijft daarnaast de relatie tussen risicomanagement en het begrip weerstandsvermogen binnen de MRDH.

De volgende uitgangspunten staan centraal in deze beleidsnota:

- Risicomanagement gemeenten en MRDH moet aanvullend op elkaar zijn;
- Geen onnodige reservevorming binnen GR-en;
- Er wordt aangesloten bij de bestaande verantwoordingscyclus: herijking van de risico's en de bijbehorende dekking vindt plaats via de reguliere begrotings- en verantwoordingscyclus.

Zienswijze
Het verzoek is om uw concept zienswijze uiterlijk 22 mei 2019 schriftelijk kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). De definitieve zienswijze dient dan 29 mei 2019 binnen te zijn. Op verzoek van de gemeenten worden de uitnodigingen om een zienswijze in te dienen zoveel als mogelijk gebundeld. De genoemde termijnen zijn daarom gelijk aan die van de Ontwerpbegroting MRDH 2020, die gelijktijdig aan u wordt aangeboden.

Vervolgtraject
Op 1 juli 2019 wordt deze beleidsnota samen met de zienswijzen van de deelnemende gemeenten en de adviezen van de adviescommissies besproken in het dagelijks bestuur. Op 12 juli 2019 vindt behandeling in het algemeen bestuur plaats.

Het dagelijks bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag,

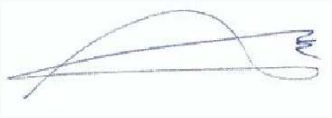

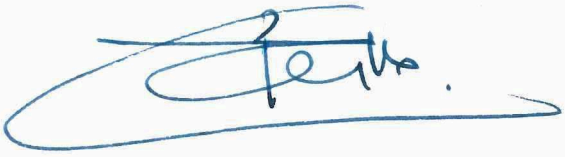

Ahmed Aboutaleb

Pauline Krikke

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Ontwerp
Beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen

Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
1.1 Algemeen 4
1.2 Methodiek risicomanagementproces 4
2 Risicomanagement bij MRDH 7
2.1 Afbakening risicomanagement MRDH 7
2.2 Organisatorische inbedding risicomanagement MRDH 7
2.3 Economisch Vestigingsklimaat 8
2.4 Verkeer en vervoer 9
2.5 Financieringsfunctie 11
2.6 Bedrijfsvoering 12
2.7 Risicobereidheid MRDH 12
3 Weerstandsvermogen in relatie tot risicomanagement 13
3.1 Beschikbare weerstandscapaciteit 13
3.2 Benodigde weerstandscapaciteit 14
3.3 Weerstandsvermogen 14

1 Inleiding

Deze Beleidsnota introduceert beleid voor het verankeren van het reeds bestaande en nog te ontwikkelen risicomanagement op alle niveaus in de MRDH organisatie en vormt het kader waarbinnen risicomanagement wordt uitgevoerd. Met het risicomanagementproces, zoals uiteengezet in deze Beleidsnota, wordt nagestreefd het risicobewustzijn te stimuleren en te vergroten en de risico's organisatiebreed inzichtelijk te maken, wat de basis vormt voor het beheersen van de risico's.

De MRDH is een samenwerkingsverband van, voor en door 23 gemeenten. Het risicoprofiel van de MRDH is anders dan bij gemeenten. Dat heeft een aantal redenen:

- In tegenstelling tot gemeenten kent de MRDH geen 'open huishouding', de taken en bevoegdheden van de MRDH zijn beperkt;
- De MRDH is in hoge mate (>95%) gefinancierd met rijksmiddelen. Omdat deze middelen, voor zover ze nog niet besteed zijn worden beschouwd als vreemd vermogen (in tegenstelling tot de gemeentefondsuitkering bij gemeenten) kan er geen risicoreserve worden opgebouwd van deze middelen.

De MRDH heeft in haar oprichtingsjaar Concern Auditing gemeente Rotterdam gevraagd een eerste risico-analyse op de activiteiten van de MRDH uit te voeren. Op basis van deze analyse en de bijbehorende adviesnota heeft het algemeen bestuur opdracht gegeven een Beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen ('Beleidsnota') op te stellen. Op grond van de bijbehorende financiële risico-analyse heeft het algemeen bestuur besloten om een reserve in te stellen ter dekking van risico's binnen het programma Economisch vestigingsklimaat. Daarnaast heeft er onderzoek plaatsgevonden naar de financiering van de OV bedrijven (2016, reservering voor risico's financiering) en de financiële risicoanalyse aangaande overbesteding (2017). Deze onderzoeken hebben als bouwstenen gediend voor deze Beleidsnota.

Deze beleidsnota is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de methodiek van het risicomanagement. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 een opzet gegeven voor de taken, verantwoordelijkheden en rollen die voor een goed proces nodig zijn vanaf de uitvoerende medewerkers tot aan het Algemeen Bestuur. Tot slot worden in hoofdstuk 3 het weerstandsvermogen en de methodiek nader toegelicht.

1.1 Algemeen

Het risicomanagementproces is een middel om op een gestructureerde manier risico's in kaart te brengen, te evalueren en te beheersen. Dit houdt in het inventariseren van risico's en de gevolgen van de risico's en het verbinden van maatregelen aan de risico's.

Begrip risico
Onder risico wordt verstaan een gebeurtenis die een negatief effect heeft op het bereiken van de organisatiedoelstellingen waarbij het zich voordoen van die gebeurtenis en de omvang van het effect onzeker is. Een risico kan zowel financieel als niet-financieel van aard zijn (kwaliteit/ reputatie).

'Potentieel gevolg' en 'onzekerheid' zijn twee belangrijke aspecten in relatie tot het begrip risico. Het aspect 'potentieel gevolg' heeft betrekking op omvang (impact) van de mogelijke schade die kan ontstaan bij wijzigingen in externe of interne factoren of relaties tussen deze factoren. Het aspect 'onzekerheid' heeft betrekking op de kans die bestaat op het zich voordoen van de gebeurtenis vanwege mogelijke wijzigingen in externe of interne factoren.

Nadat de risico's in beeld zijn gebracht en de maatregelen zijn geformuleerd, wordt voor het bepalen van het weerstandsvermogen in beeld gebracht welke financiële middelen nodig zijn om de risico's af te dekken waarvoor geen beheersmaatregelen kunnen worden getroffen (benodigde weerstandscapaciteit). Daarnaast wordt gekeken welke financiële middelen en mogelijkheden MRDH heeft om deze risico's af te dekken (beschikbare weerstandscapaciteit). Het weerstandsvermogen geeft vervolgens de verhouding tussen beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit weer.

1.2 Methodiek risicomanagementproces

Het risicomanagementproces is een continu en cyclisch proces om risico's in beeld te krijgen, risico's te beoordelen en af te wegen of er beheersmaatregelen genomen moeten worden (zie figuur 1). In deze paragraaf wordt de methodiek van het risicomanagementproces nader toegelicht.

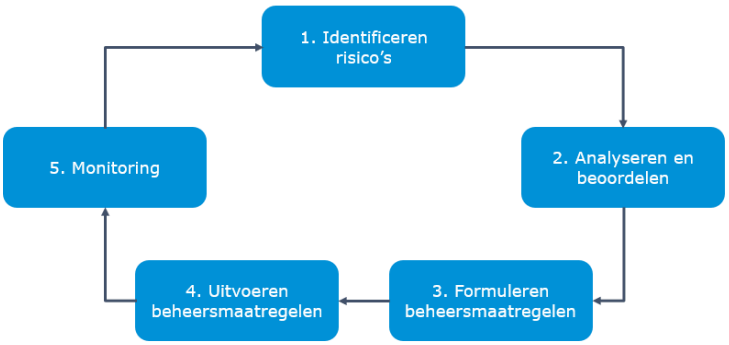

Figuur 1: Risicomanagementproces

Stap 1: Identificatie
De risico's die de doelstellingen van een project of proces in gevaar brengen worden geïdentificeerd. Daarbij wordt binnen een project of proces gekeken welke risico's en belemmeringen er zijn en wat de oorzaak en het gevolg is. De oorzaak is de externe factor

die niet (geheel) beïnvloed kan worden en onder gevolg wordt verstaan de schade/consequenties als gevolg van een gebeurtenis voor de organisatie en/of het project.

Stap 2: Analyse en beoordeling
De geïdentificeerde risico's in stap 1 worden geanalyseerd en beoordeeld door een kwantificering op basis van een inschatting van de kans van optreden en het verwachte gevolg. Voor de klasse-indeling kans en gevolg is gebruik gemaakt van de methode van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR)[1], die verder is aangepast naar de MRDH situatie.

Kans van optreden
De kans van optreden van het risico wordt ingedeeld in vijf risicoklassen.

Klasse	Kans van optreden	Kans
5	Zeer hoog	>30%
4	Hoog	15-30%
3	Middel	5-15%
2	Laag	1 - 5%
1	Zeer laag	<1%

Gevolgen
Het verwachte gevolg (impact) wordt onderverdeeld in drie categorieën, zijnde gevolgen op het gebied van (i) financieel (ii) kwaliteit van de eindproducten en (iii) reputatie. Op basis van onderstaande klasse-indeling kan bepaald worden in welke klasse het gevolg zich bevindt. Voorbeeld: indien het financieel gevolg meer is dan [x], valt het gevolg in klasse [x] voor de categorie financieel.

Klasse	Financieel gevolg
5	Meer dan € 10 miljoen
4	€ 5 miljoen - € 10 miljoen
3	€ 1 miljoen - € 5 miljoen
2	€ 100.000 - € 1 miljoen
1	€ 0 - € 100.000

Klasse	Kwaliteit gevolg
5	Zeer hoge impact
4	Hoge impact
3	Beperkte impact
2	Zeer beperkte impact
1	Geen impact

Klasse	Reputatie gevolg
5	Landelijke pers
4	Regionale pers
3	Individu of instelling
2	Intern
1	Nagenoeg geen impact

Risicoscore
Er ontstaan zo drie risicoscores. De risicoscore wordt bepaald door de klasse van kans en gevolg van de drie categorieën te vermenigvuldigen volgens onderstaande tabellen. Voorbeeld: indien de kans van optreden is ingedeeld in klasse 3 – middel (5-15%) en het financieel gevolg is ingedeeld in klasse 5 (vanaf € 10 miljoen), dan bedraagt de risicoscore van dat project voor categorie financieel 15.

[1] Een norm voor weerstandsvermogen - B&G oktober 2006- D. Smorenberg

Financieel gevolg					
Meer dan € 10 miljoen	5	10	15	20	25
€ 5 miljoen - € 10 miljoen	4	8	12	16	20
€ 1 miljoen - € 5 miljoen	3	6	9	12	15
€ 100.000 - € 1 miljoen	2	4	6	8	10
€ 0 - € 100.000	1	2	3	4	5
Kans	<1%	1-5%	5-15%	15-30%	>30%

Kwaliteit gevolg					
Zeer hoge impact	5	10	15	20	25
Hoge impact	4	8	12	16	20
Beperkte impact	3	6	9	12	15
Zeer beperkte impact	2	4	6	8	10
Geen impact	1	2	3	4	5
Kans	<1%	1-5%	5-15%	15-30%	>30%

Reputatie gevolg					
Landelijke pers	5	10	15	20	25
Regionale pers	4	8	12	16	20
Individu of instelling	3	6	9	12	15
Intern	2	4	6	8	10
Nagenoeg geen impact	1	2	3	4	5
Kans	<1%	1-5%	5-15%	15-30%	>30%

Met behulp van de risicoscore kunnen risico's per categorie (financieel, kwaliteit en reputatie) worden geprioriteerd en wordt inzichtelijk welke risico's de grootste invloed hebben op het realiseren van de doelstellingen.

Stap 3: Formuleren van beheersmaatregelen

De meeste risico's worden opgevangen met beheersmaatregelen in het werkproces zelf. In enkele gevallen zijn aanvullende beheersmaatregelen nodig om de mogelijke gevolgen van het optreden van een risico te bestrijden. Beheersmaatregelen kunnen betrekking hebben op (i) het vermijden van een risico (ii) het verminderen een risico, (iii) het overdragen van een risico of (iv) het risico accepteren.

Stap 4: Uitvoeren beheersmaatregelen
De geformuleerde beheersmaatregelen implementeren in de organisatie en werkprocessen.

Stap 5: Monitoring
Sommige beheersmaatregelen blijken effectief te zijn, andere niet. Daarnaast veranderen risico's, verdwijnen risico's, doen nieuwe risico's zich voor en kan de impact van de kans van een risico veranderen. Daarom wordt het risicoprofiel periodiek herijkt in de reguliere planning- en control cyclus voorafgaande aan het opstellen van de begroting (t+1) en de jaarrekening (t-1) en indien de situatie erom vraagt.

2 Risicomanagement bij MRDH

2.1 Afbakening risicomanagement MRDH

Zoals in de inleiding gesteld, is de MRDH een gemeenschappelijke regeling van, voor en door 23 gemeenten. Het risicomanagement bij de gemeenten en MRDH moet aanvullend op elkaar zijn. Voorkomen moet worden dat op verschillende plaatsen dezelfde risico's afgedekt worden. Daarom maken we in dit hoofdstuk onderscheid tussen de verschillende taken en bijbehorende rollen (opdrachtverlener, (risicodragend) subsidieverlener) die de MRDH heeft en richten we op basis daarvan het risicomanagementproces in.

De activiteiten van de MRDH vloeien voort uit de twee taken die de MRDH heeft: de wettelijke taak verkeer en vervoer en de taak economisch vestigingsklimaat. Vanwege de verantwoordelijkheid voor het regionale en stedelijke openbaar vervoer in de regio Rotterdam Den Haag, heeft het algemeen bestuur ook ingestemd met de rol van de MRDH als financier. Als laatste categorie identificeren we de eigen bedrijfsvoering. De activiteiten van MRDH waarop het risicomanagement van toepassing worden daarom onderverdeeld in:

1. Economisch Vestigingsklimaat
2. Verkeer en vervoer
3. Financieringsfunctie
4. Bedrijfsvoering

2.2 Organisatorische inbedding risicomanagement MRDH

Voordat ingegaan wordt op de activiteiten van de MRDH in relatie tot risicomanagement onderscheiden we de volgende functies die een rol hebben in het risicomanagementproces binnen de MRDH:

- Het lijnmanagement is als ambtelijk opdrachtgever verantwoordelijk voor de invulling van het risicomanagement binnen projecten.
- De projectmanager is verantwoordelijk voor integrale aansturing van het project (tijd, geld, kwaliteit, risico's etc.).
- De projectcontroller is belast met de doorlopende taak om toezicht te houden op adequate sturing van projecten (o.a. budgetuitputting, risico-ontwikkeling en rechtmatigheid van processen).
- De business controller, die gepositioneerd is bij de centrale afdeling Middelen & Control heeft een projectoverstijgende controlfunctie voor een specifiek organisatie-onderdeel. De business controllers houden periodiek, volgens de planning & control cyclus, toezicht op de projecten.
- De concern controller draagt zorg voor de inrichting van het risicomanagementproces en houdt toezicht op de werking ervan.
- Het managementteam MRDH is onder leiding van de secretaris- algemeen directeur ambtelijk eindverantwoordelijk voor het risicomanagement binnen de MRDH.

2.3 Economisch Vestigingsklimaat

De opgaven voor de taak economisch vestigingsklimaat worden bekostigd uit een jaarlijkse bijdrage per inwoner van de deelnemende gemeenten. Uit de inwonerbijdrage worden de programmakosten en de apparaatskosten voor de taak economisch vestigingsklimaat betaald. Onder de programmakosten vallen ook de bijdragen aan gemeentelijke projecten die tot doel hebben bij te dragen aan de realisering van de ambities uit het programma economisch vestigingsklimaat.

Voor de MRDH bestaat er een financieel risico ten aanzien van de inkomstenkant in relatie tot de apparaatskosten: bij het eventueel wegvallen van een deel van de inwonerbijdrage is weerstandscapaciteit nodig om een tekort op de (vaste) apparaatslasten te dekken. Voor dit risico is in 2015 de Reserve weerstandsvermogen economisch vestigingsklimaat ingesteld. Via de paragraaf weerstandsvermogen in de planning & control cyclus wordt hier periodiek over gerapporteerd.

De financiële risico's ten aanzien van de bijdragen aan gemeentelijke projecten liggen bij de gemeenten. De rol van de MRDH is hier beperkt tot bijdrageverlener waarbij de MRDH bijdrage gemaximeerd is. De risico's van deze projecten worden dan ook gedragen door de betreffende aanvrager en daarom maken deze projecten geen onderdeel uit van het risicomanagement van de MRDH.

Risicomanagementproces

Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor het identificeren en analyseren van de financiële risico's ten aanzien van de inkomstenkant in relatie tot de apparaatskosten en wordt hierin ondersteund door de businesscontroller.

Het risicoprofiel wordt door de businesscontroller beoordeeld en vervolgens door het management middels de planning & control cyclus vastgesteld.

Herijking vindt jaarlijks plaats door het lijnmanagement, met ondersteuning van de business controller voorafgaande aan het opstellen van de begroting (t+1) en de jaarrekening (t-1) en indien de situatie erom vraagt.

Programma niveau	Identificeren	Beoordelen	Vaststellen	Herijken
Economisch Vestigingsklimaat	Lijnmanagement met ondersteuning van business controller MRDH	Business controller MRDH	Managementteam MRDH	Business controller MRDH samen met lijnmanagement

2.4 Verkeer en vervoer

De taak verkeer en vervoer wordt grotendeels bekostigd uit de rijksbijdrage Brede Doeluitkering verkeer en vervoer ('BDU'). Daarnaast kan er nog sprake zijn van incidentele bijdragen van het Rijk of andere partijen.

Het beschikbare budget wordt ingezet voor strategie- en beleidsontwikkeling, subsidieverleningen en opdrachten op het gebied van verkeer- en vervoerprojecten en de exploitatie en het beheer en onderhoud van het openbaar vervoer.

Risicomanagementproces
De projecten op het terrein van verkeer en vervoer kunnen ingedeeld worden in drie type projecten.

1. *Kleine subsidie projecten verkeer en openbaar vervoer*

Onder deze categorie vallen, naar analogie van de Subsidieverordening Vervoersautoriteit de projecten voor openbaar vervoer-infrastructuur waarvan de maximale subsidiabele kosten lager zijn dan € 5 miljoen en de overige projecten, waarvan de maximale subsidiabele kosten lager zijn dan € 10 miljoen. De rol van MRDH is hier beperkt tot subsidieverlener. De risico's van deze projecten worden dan ook gedragen door de betreffende subsidieaanvrager en daarom maken deze projecten geen onderdeel uit van het risicomanagement van MRDH.

2. *Grote subsidie projecten niet- risicodragend*

Onder deze categorie vallen, naar analogie van de Subsidieverordening Vervoersautoriteit, de projecten voor openbaar vervoer-infrastructuur vanaf € 5 miljoen aan subsidiabele kosten en de overige projecten vanaf € 10 miljoen aan subsidiabele kosten. Daarnaast geldt voor deze categorie dat de subsidie van de MRDH gemaximeerd is.

Indien een risico zich in het project manifesteert is de subsidie-ontvanger verantwoordelijk. Bij de grote subsidieprojecten gaat het echter veelal om projecten met regionale impact. Hiermee kan een risico wat zich manifesteert ook zijn weerslag hebben op de MRDH en is het van belang dat de MRDH risicomanagement toepast op deze projecten.

Op basis van de door de subsidieaanvrager bij de aanvraag geïdentificeerde risico's en geformuleerde beheersmaatregelen zal de projectleider in samenwerking met de subsidieaanvrager een risicoprofiel van het project opstellen, volgens de drie dimensies financieel, kwaliteit en reputatie. De projectleider organiseert hierbij de eventuele benodigde inbreng van specifieke kennis. Het risicoprofiel wordt door de business controller beoordeeld en vervolgens door het management middels de planning & control cyclus vastgesteld.

Herijking vindt jaarlijks plaats door de verantwoordelijke projectleider , met ondersteuning van de businesscontroller voorafgaande aan het opstellen van de begroting (t+1) en de jaarrekening (t-1) en indien de situatie erom vraagt.

3. *Overige infrastructurele projecten risicodragend (MRDH als subsidieverlener of opdrachtgever)*

Indien de MRDH als opdrachtgever of risicodragend subsidieverlener fungeert van infrastructurele projecten loopt de MRDH risico's op het vlak van financieel, kwaliteit en reputatie. Risicodragend subsidieverlener houdt in dat de subsidie niet gemaximeerd is.

De projectleider zal de risico's identificeren, analyseren en beoordelen. De projectleider organiseert hierbij de eventuele benodigde inbreng van specifieke kennis. De projectleider stelt vervolgens in samenwerking met de project controller het risicoprofiel op inclusief de beheersmaatregelen, wat onderdeel wordt van een startnotitie die in het MT MRDH wordt besproken. Daaraan voorafgaand beoordeelt de business controller of alle processtappen doorlopen zijn.

Herijking vindt jaarlijks plaats door de verantwoordelijke projectleider in samenwerking met de projectcontroller voorafgaande aan het opstellen van de begroting (t+1) en de jaarrekening (t-1) en indien de situatie erom vraagt.

Daarnaast kan periodiek het risicoprofiel beoordeeld worden door een externe partij. Dit om hiermee voldoende kritisch risicobewustzijn in het proces in te bouwen. In de startnotitie worden afspraken hierover vastgelegd.

Intern proces risicomanagement		**Opstellen risicoprofiel**	**Beoordelen**	**Vaststellen**	**Herijken**
Verkeer en Vervoer	*Kleine subsidie projecten*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Grote subsidie projecten niet-risicodragend	Subsidieaanvrager/ Projectleider	Business controller	Managementteam MRDH	Projectleider i.s.m. business controller
	Infrastructurele projecten waarbij MRDH als opdrachtgever of risicodragend subsidieverlener fungeert	Projectleider i.s.m. Project controller	Business controller	Managementteam MRDH	Projectleider i.s.m. project controller, mogelijk ook door externe partij

2.5 Financieringsfunctie

Scope
MRDH financiert investeringen in railvoertuigen, –infrastructuur en overige strategische assets van HTM en RET. Daarnaast verstrekt MRDH bussenleningen aan de concessiehouders, voor zover de daarmee samenhangende kapitaallasten door haar via de concessie worden vergoed.

Treasurystatuut en treasuryfunctie
Het risicomanagement van MRDH met betrekking tot treasury is vastgelegd in het Treasurystatuut MRDH 2016. Dit statuut ziet toe op het renterisicobeheer, kredietrisicobeheer en intern liquiditeitsrisicobeheer. Het identificeren, analyseren en beoordelen van de (financiële) risico's wordt uitgevoerd door de treasurer van de MRDH. Voor wat betreft de bussenleningen wordt voorafgaande aan leningverstrekking advies ingewonnen bij een extern ratingbureau (zie verordening bussenleningen 2017).

Treasuryberaad
Minimaal twee maal per jaar vindt een treasuryberaad plaats tussen treasurer, concerncontroller en secretaris-algemeen directeur. Hierin wordt renterisicobeheer, kredietrisicobeheer en intern liquiditeitsrisicobeheer integraal besproken.

Renterisico MRDH
Concessiehouders kunnen aanvragen doen voor leningen bij de MRDH voor investeringen behorende bij de concessies. Deze leningen worden door de MRDH opgenomen (aangetrokken) en gelijk 1 op 1 (met een risico-opslag) doorgezet naar de desbetreffende concessiehouders. Dit betekent dat rentepercentages (exclusief de risico-opslagen), looptijden en leningsvormen gelijk zijn voor de MRDH voor zowel opgenomen als uitgezette gelden. Daarom is op dit onderdeel het renterisico voor de MRDH niet aanwezig.

Om de rentekosten van de verschillende concessies zo laag mogelijk te houden wordt de renteontwikkeling door de treasurer gemonitord, en wordt met de concessiehouders regelmatig overleg gevoerd over eventuele aanpassingen in geplande leningen.

Zekerheden
Voor alle leningen geldt dat de MRDH eigenaar wordt van de gefinancierde activa indien de concessiehouder niet aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen.

Aparte reserve voor resterende risico's
Op elke lening in het kader van een concessie wordt een risico-opslag (marktconformiteits-opslag) in rekening gebracht. Deze opslag wordt gebruikt om een specifieke reserve te vormen om de kosten van eventuele resterende risico's op te vangen. De ondergrens voor de opbouw van de risicoreserve wordt berekend op basis van de maandelijks te betalen concessievergoedingen voor rail en bus. Uitgaande van een worst case scenario (faillissement) wordt de kans dat maximaal één maand aan concessievergoeding als verloren moet worden beschouwd, als zeer hoog (90%) ingeschat.

Verantwoording over de financieringsfunctie vindt plaats middels de paragrafen Financiering en Weerstandsvermogen en risico's van de begroting (t+1) en jaarrekening (t-1).

2.6 Bedrijfsvoering

Ook op het gebied van bedrijfsvoering kunnen er zich risico's manifesteren. Normale bedrijfsrisico's doen zich regelmatig voor en deze zijn daarom vrij goed meetbaar. Hierdoor kunnen ze worden gedekt door ofwel beheersmaatregelen ofwel het afsluiten van verzekeringen.

Voor specifieke bedrijfsvoeringsprojecten zal de projectleider de risico's identificeren, analyseren en beoordelen. De projectleider stelt het risicoprofiel op inclusief de beheersmaatregelen, wat onderdeel wordt van een startnotitie die in het MT MRDH wordt besproken. De business controller beoordeelt of alle processtappen doorlopen zijn.

Herijking vindt jaarlijks plaats door de verantwoordelijke projectleider met ondersteuning van de businesscontroller voorafgaande aan het opstellen van de begroting (t+1) en de jaarrekening (t-1) en indien de situatie erom vraagt.

2.7 Risicobereidheid MRDH

De risicobereidheid, "risk appetite", is de mate waarin MRDH bereid is risico's te nemen bij het realiseren van de bedrijfsdoelstellingen. De investeringen in infrastructurele projecten door de MRDH kunnen qua bedrag aanzienlijk zijn. Waar gemeenten vaak de mogelijkheid hebben om investeringen over meerdere jaren af te schrijven heeft de MRDH deze mogelijkheid niet. De MRDH wordt immers geen eigenaar van de activa waarin geïnvesteerd wordt. Dat kan voor schommelingen zorgen in het fondssaldo van de BDU middelen en uiteindelijk tot overbesteding. Overbesteding houdt in dat de werkelijke BDU bestedingen in enig jaar hoger zijn dan de voor dat boekjaar beschikbare BDU middelen. Het algemeen bestuur heeft met betrekking tot verkeer en vervoer (de BDU-middelen) het volgende kader voor de risicobereidheid rondom overbesteding in de begroting 2019 vastgesteld:

Er mag in een tijdsverloop van maximaal drie achtereenvolgende kalenderjaren sprake zijn van overbesteding.

Dit beleid sluit aan bij de uitgangspunten voor structureel begrotingsevenwicht die de provincie Zuid-Holland als toezichthouder hanteert.

Voor het economisch vestigingsklimaat is er geen sprake van grote investeringen in infrastructurele projecten , er wordt jaarlijks niet meer besteed dan er aan inkomsten wordt ontvangen. Er is daardoor geen noodzaak om overbesteding toe te staan voor het economisch vestigingsklimaat.

De risicobereidheid wordt door het Algemeen Bestuur jaarlijks in de begroting (t+1) opnieuw vastgesteld.

3 Weerstandsvermogen in relatie tot risicomanagement

Risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn nauw met elkaar verbonden. Het doel van het hebben van weerstandsvermogen is dat er een buffer aanwezig is om de financiële tegenvallers op te kunnen vangen zodra risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen werkelijkheid worden.

Bij het bepalen van het weerstandsvermogen wordt gekeken naar het beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

3.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan (financiële) middelen dat de organisatie beschikbaar heeft om de risico's af te dekken waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen. In onderstaande tabel zijn de bestaande reserves van de MRDH weergegeven. Voor de reserves is aangegeven of ze wel of geen onderdeel uitmaken van het weerstandsvermogen van de MRDH.

Element	Wel/niet beschikbaar weerstandsvermogen
Reserve weerstandsvermogen Economisch Vestigingsklimaat	Wel
Risicoreserve financieringen	Wel
Egalisatiereserve Economisch Vestigingsklimaat	Deels

De Reserve weerstandsvermogen economisch vestigingsklimaat is ingesteld ter dekking van de bedrijfsrisico's van het programma Economisch vestigingsklimaat.

De Risicoreserve financieringen is ingesteld om de risico's die zijn verbonden aan het aantrekken en verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak voldoende te beheersen.

De Egalisatiereserve EV is ingesteld ter dekking van reeds verleende maar nog niet afgerekende projectbijdragen. Daarnaast worden ook relatief geringe begrotingsoverschotten toegevoegd aan deze reserve. Deze begrotingsoverschotten kunnen voor zover nog niet specifiek bestemd worden beschouwd als weerstandsvermogen.

Voor de overige risico's die samenhangen met de activiteiten voor verkeer en vervoer en bedrijfsvoering wordt geen weerstandscapaciteit opgebouwd. De in enig jaar nog niet bestede rijksbijdrage BDU betreft vreemd vermogen en van deze middelen kan geen reservevorming plaatsvinden. Er kan daarom geen weerstandsvermogen van deze middelen worden opgebouwd omdat er geen sprake is van eigen vermogen.

De geïdentificeerde (financiële) risico's worden binnen de betreffende projecten en concessies met een risicobuffer afgedekt. Wanneer deze risicobuffer wegens onvoorziene omstandigheden niet afdoende is, wordt gekeken of binnen de wettelijke begrotingskaders de resterende BDU-middelen aangesproken kunnen worden. Indien dat onvoldoende mogelijk is, kan het bestuur besluiten om andere bestedingen ten laste van de BDU-middelen te verlagen en/of te vertragen.

3.2 Benodigde weerstandscapaciteit

Onder de benodigde weerstandscapaciteit verstaat MRDH het geheel aan financiële middelen dat nodig is om financiële risico's op te vangen waarvoor geen beheersmaatregelen kunnen worden getroffen.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt door MRDH bepaald door het risicoprofiel (de verwachte risicokans en omvang van het risico) van de financiële risico's, waarvoor geen maatregelen kunnen worden getroffen, te vermenigvuldigen met een zekerheidspercentage van 100%.

3.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) en het totaal aan middelen dat de organisatie beschikbaar heeft om de risico's af te dekken (beschikbare weerstandscapaciteit). Van belang is dat het weerstandsvermogen toereikend is. Om dit te kunnen beoordelen wordt het weerstandsvermogen uitgedrukt in een ratio.

$$\text{Weerstandsvermogen ratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Het weerstandsvermogen is voldoende wanneer de beschikbare weerstandscapaciteit groter is dan de benodigde weerstandscapaciteit. Er is hiervoor geen norm vanuit de wetgever gesteld. Voor de beoordeling van de uitkomst van de weerstandsvermogen ratio hanteert MRDH de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR)[2], die inmiddels door verschillende decentrale overheden wordt toegepast:

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 ≤ x ≤ 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 ≤ x ≤ 1,4	Voldoende
D	0,8 ≤ x ≤ 1,0	Matig
E	0,6 ≤ x ≤ 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

MRDH streeft ernaar dat het weerstandsvermogen tenminste voldoende is. Dit betekent een minimale weerstandsvermogen ratio van 1 tot 1,4 met als categorie C. Er wordt geen hogere ratio gewenst geacht omdat het uitgangspunt is dat er geen onnodige reservevorming plaatsvindt binnen gemeenschappelijke regelingen.

Indien de weerstandsvermogen ratio in categorie D, E en F valt, is de beschikbare weerstandscapaciteit van onvoldoende niveau. MRDH zal dan (i) de benodigde weerstandscapaciteit terugbrengen door extra beheersmaatregelen en/of (ii) de beschikbare weerstandscapaciteit aanvullen.

[2] Een norm voor weerstandsvermogen - B&G oktober 2006- D. Smorenberg

AGENDA EN STUKKEN RAADSVERGADERING

WESTLAND

16 APRIL 2019

INGEKOMEN STUKKEN VERZAMELING 2019

G19-000778

Behandeladvies 1 – Voor kennisgeving aannemen		
1.1	19-0041356 19-0048945	Schrijven college d.d. 08-03-19 inzake vaststelling gewijzigde evenementenkalender 2019
1.2	19-0050654	Schrijven college d.d. 08-03-19 inzake inkoop H10 Jeugdhulpverlening, voortgang
1.3		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.1
1.4		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.2
1.5		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.3
1.6		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.4
1.7	19-0050390 G17-002515	Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake stand van zaken Valairbag naar aanleiding van een motie
1.8	G19-000754	Rapport RKC onderzoek naar de doorwerking van aanbevelingen
1.9	G19-000756 G19-000479	Schrijven RKC d.d. 25-03-19 inzake jaarverslag 2018
1.10		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.5
1.11		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.6
1.12	G19-000761	Schrijven inwoner d.d. 25-03-19 inzake schrijnend sociaal verval mede Poolse westlanders
1.13		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.7
1.14	G19-000734	Schrijven PZH d.d. 20-03-19 inzake leergang taaie thema's en duivelse dilemma's
1.15	19-0076967	Schrijven college d.d. 27-03-19 inzake gaswinning Gaag-Monster
1.16		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.8
1.17	G19-000774	Schrijven gemeente Halderberge d.d. 26-03-19 inzake motie problematiek CBR
1.18		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.9
1.19	G19-000841	Schrijven Stadsgewest Haaglanden d.d. 01-04-19 inzake jaarrekening 2018
1.20		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.10
1.21		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.11
1.22	G19-000865	Schrijven VZHG d.d. 04-04-19 inzake nieuwsbrief
1.23		*Geagendeerd door de fractie WV* 2.12

Behandeladvies 2 – Agenderen in de raadscommissie onder verzamelagendapunt "Bespreken Ingekomen Stukken"			
2.1	19-0017875	Schrijven college d.d. 08-03-19 inzake aanvullende bijdrage WOS tot en met 2020	EFO
2.2	G19-000740	Schrijven Vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden d.d. 21-03-19 inzake gegevenskaart	MO

2.3	18-0324896 18-0324965 18-0324998 19-0042858 19-0042866	Schrijven college d.d. 11-03-19 inzake vaststelling en bekendmaking uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving 2019	Bestuur
2.4	19-0040076 19-0040238 19-0047256	Schrijven college d.d. 14-03-19 inzake obp vrachtwagenparkeerplaats Teylingen, 's-Gravenzande	Ruimte
2.5	19-0052086	Schrijven college d.d. 25-03-19 inzake voormalige basisschool de Schakel Maasdijk	Ruimte
2.6	G19-000617	Schrijven Dorpsinfo d.d. 08-03-19 inzake nieuwsbrief	Ruimte
2.7	G19-000625	Schrijven inwoner d.d. 11-03-19 inzake verzoek handhaving verkeersregels	Ruimte
2.8	19-0043350	Schrijven college d.d. 28-03-19 inzake participatieverordening	Ruimte
2.9	G19-000787	Schrijven inwoner d.d. 27-03-19 inzake petitie geen polenhotel aan Arckelweg in Poeldijk	EFO
2.10	G19-000850	Schrijven inwoner d.d. 04-04-19 inzake petitie Lange Broekweg huisvesting arbeidsmigranten	EFO
2.11	G19-000864	Schrijven KNVV d.d. 04-04-19 inzake maaibeleid	Ruimte
2.12	19-0063476	Schrijven college d.d. 28-03-19 inzake ontwerp verklaring van geen bedenkingen Maasdijk nabij 53a te Maasdijk	Ruimte
2.13	G19-000903	Schijven Jongerenraad inzake aanbieden advies voor nieuw zebrapad	Ruimte

Behandeladvies 3 – Ter afdoening in handen stellen van het college met plaatsing reactie op Lijst Uitgaande Stukken (LUS) ***(kan niet geagendeerd worden alleen via de LUS)***		
3.1	G19-000640 G19-000641	Schrijven VNG d.d. 13-03-19 inzake wijzigingswet Open Overheid
3.2	G19-000662 G19-000663 G19-000664	Schrijven VNG d.d. 14-03-19 inzake bekendmaking invulling vacatures VNG bestuur en commissies en openstelling nieuwe vacatures
3.3	G19-000757	Schrijven inwoner d.d. 21-03-19 inzake winningsplan Gaag-Monster
3.4	G19-000758	Schrijven inwoner d.d. 24-03-19 inzake verstrekking voedselbank
3.5	G19-000770	Schrijven VNG d.d. 25-03-19 inzake voortgang Klimaatakkoord
3.6	G19-000621	Schrijven Ministerie BZ d.d. 06-03-19 inzake handleiding basisscan intregriteit kandidaat -bestuurders
3.7	G19-000619	Schrijven inwoner namens Speeltuin Areon d.d. 10-03-19 inzake speeltuin Juliahof
3.8	G19-000781 G19-000782	Schrijven VNG d.d. 26-03-19 inzake beleidsplan van het College voor Arbeidszaken
3.9	G19-000828 G19-000829 G19-000830	Schrijven VNG d.d. 28-03-19 inzake Consultatie ivm aanpassing van de Selectielijst archiefbescheiden
3.10	G19-000832	Schrijven Kastanjehof d.d. 28-03-19 inzake verzoek financiele bijdrage

3.11	G19-000831	Schrijven Het Architecten d.d. 28-03-19 inzake appartementen voor jongeren
3.12	G19-000875	Schrijven inwoner d.d. 08-04-19 inzake speelkooi Nassaustraat Wateringen
3.13	G19-000914 G19-000915	Schrijven MKB Westland inzake Zorg om vitaliteit en leefbaarheid Honselersdijk bijlage Schrijven MKB Westland inzake Honselersdijk

Behandeladvies 4 – Ter afdoening in handen stellen van het college ter voorbereiding van een raadsvoorstel		
4.1	G19-000783	Schrijven SVH SHH d.d. 26-03-19 inzake zienswijze huisvestingsverordening Westland
4.2	G19-000792	Schrijven MRDH d.d. 27-03-19 inzake zienswijzeprocedure

Behandeladvies 5 – Reeds in handen van het college gesteld		
5.1	G19-000729	Schrijven Raad van State d.d. 19-03-19 inzake behandeling beroep Westland De Gouw fasen 1 en 3c
5.2	G19-000759	Schrijven Raad van State d.d. 22-03-19 inzake afschrift brief inz beroep Haagweg

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan Verstegen Accountants
t.a.v. dhr. drs. J. de Groot
Postbus 574
3300 AN DORDRECHT

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			G19-000738	div.
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
D. van Vliet		Griffie	(0174) 673 038	21-03-2019

ONDERWERP
verlenging contract inzake controle jaarrekening 2019

Geachte heer De Groot,

Op 15 juli 2019 eindigt de overeenkomst met Verstegen Accountants, in werking getreden op 15 juli 2016, voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Westland betreffende de boekjaren 2016, 2017 en 2018. Ingevolge artikel 9.2 van de overeenkomst kan de overeenkomst met tweemaal één jaar worden verlengd. Uiterlijk drie maanden voor de afloopdatum zal de opdrachtnemer schriftelijke laten weten of zij van de mogelijkheid van verlengen gebruik zal maken.

Naar aanleiding hiervan heeft de raad In zijn vergadering van 19 maart 2019 besloten het contract met één jaar te verlengen ten behoeve van de controle van de jaarrekening 2019. Het getekende raadsvoorstel en –besluit is ter informatie bij deze brief gevoegd.

In de afgelopen contractperiode heeft de samenwerking met uw accountantskantoor op uiterst constructieve wijze plaatsgevonden. Ik zie er dan ook naar uit dat dit in komende contractperiode zal worden voortgezet.

Tot slot wil ik u verzoeken de formaliteiten, zoals de overeenkomst voor de controle van de jaarrekening 2019, gereed te maken waarmee het vorenstaande formeel wordt bekrachtigd. Alvast dank voor de medewerking. In het betreffende raadsbesluit heeft de raad mij gemachtigd alle noodzakelijke stappen te zetten en formaliteiten te verrichten om dit te bewerkstelligen.

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

A.P.M.A.F. Bergmans
Griffier gemeente Westland.

GRF 007

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			19-0001793	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
P. Moerman		Bedrijfsvoering	(0174) 672 631	

ONDERWERP
Brief provincie inzake financieel toezicht begroting 2019

VERZONDEN 20 MAART 2019

Geacht college,

Op 20 december 2018 hebben wij uw brief ontvangen met betrekking tot het financieel toezicht op de begroting 2019 van de gemeente Westland. In deze brief geeft u aan dat voor de begroting alsmede de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen sprake is van repressief begrotingstoezicht. Wij hebben daar met instemming kennis van genomen.
Daarnaast geeft u aan ons besluit tot het starten van een heroriëntatieproces op de taken en rollen van de gemeente in het licht van de grote maatschappelijke opgaven voor onze gemeente van harte te ondersteunen. Graag spreken wij onze waardering hiervoor uit.

Uw onderzoek naar onze begroting heeft aanleiding gegeven tot het plaatsen van een aantal specifieke opmerkingen. Hieronder gaan wij op uw opmerkingen in.

Structureel en reëel resultaat
U geeft aan dat de structurele lasten van onze begroting (jaarschijf 2019) wel gedekt zijn door structurele baten, maar dat de structurele lasten in de meerjarenraming nog niet volledig zijn gedekt door structurele baten.
U wijkt met uw benadering af van de in onze begroting, inclusief de 1e begrotingswijziging, gepresenteerde structurele en reële resultaten: u heeft een in onze begroting en meerjarenraming opgenomen taakstelling voor de organisatie van € 612.000 voor 2019 en € 1.362.000 voor de jaren 2020-2022 hierop in aftrek gebracht, omdat deze taakstelling nog niet concreet op programmaniveau is ingevuld. Onze gemeente heeft aangegeven dat deze invulling in 2019 plaats vindt in samenhang met de te realiseren ambities/te maken keuzes in deze bestuursperiode in aanloop naar de begroting 2020-2023.
Vorig jaar heeft onze gemeente er in reactie op uw brief over de begroting 2018 bij u op aangedrongen uw standpunt ten aanzien van het niet meerjarig meetellen van deze taakstelling bij de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022 te heroverwegen. De oorspronkelijke taakstelling is immers al grotendeels structureel ingevuld en die lijn zal in de toekomst worden doorgezet.
Wij hebben er kennis van genomen dat u onze redenering weliswaar in belangrijke mate wel volgt maar toch tot correctie bent overgegaan. Wij waarderen het dat u het vertrouwen heeft dat wij de resterende taakstelling zullen realiseren.

ALG HS 001

De verdere invulling van de taakstelling zal in samenhang worden bezien met een voor het eerste halfjaar voorgenomen strategische heroriëntatie binnen onze begroting en aansluitend met de binnen onze gemeente te maken keuzes en ambities in de aanloop naar de komende begroting. De gemeente zal u uiteraard op de gebruikelijke wijze via de P&C-documenten informeren over de voortgang van de invulling van de taakstelling en wanneer daar aanleiding toe is u daarnaast ook pro-actief op de hoogte houden.

Overzicht van incidentele baten en lasten
U vraagt ten aanzien van dit overzicht in de volgende begroting een specificatie op te nemen waarin de belangrijkste posten afzonderlijk worden opgenomen. Wij doorlopen in het eerste kwartaal met het college van B&W een proces tot doorontwikkeling van onze begroting. Dit aandachtspunt zal hierin worden meegenomen.

Schuldpositie
U geeft aan dat de schuldpositie van onze gemeente de komende jaren naar verwachting iets zal verbeteren, maar hoog blijft. In dat verband meldt u onze gemeente te hebben geadviseerd om actief aandacht te schenken aan onze schuldpositie door bijvoorbeeld terughoudend te zijn met het doen van kapitaaluitgaven (investeringen) en uitgaven aan grondexploitaties.
U refereert aan onze antwoordbrieven waarin wij onder andere hebben aangegeven dat de gunstige economische vooruitzichten en verwachte daling van de grondpositie daarvoor een goede uitgangspositie vormen voor een verlaging van de schuldpositie.
Dat is nog steeds het geval. Overigens tekenen wij hierbij nog aan dat wij onze schuldpositie in onze antwoordbrief inzake de begroting 2018 in de context hebben geplaatst van de investeringsambitie in de Westlandse samenleving van raad en college en dat het ons inziens dan ook niet primair gaat om de omvang van de schuldpositie maar vooral om de vraag of een gemeente de uit de schuldpositie voortvloeiende rentelasten kan opvangen binnen haar begroting. De gemeente Westland is hiertoe ongewijzigd goed in staat.
Naar verwachting zal de schuldpositie in de bestuursperiode 2018-2022 dalen met zo'n € 10 à € 15 mln.

Sociaal domein
U geeft terecht aan dat de onze gemeente door middel van een herijking van het sociaal domein een structurele oplossing wil vinden voor de verwachte toename van de kosten van de Jeugdzorg. De resultaten van deze herijking zullen worden verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2023. Wij zullen in samenspraak met het college van B&W bezien op welke wijze wij u voor de vaststelling van de begroting 2020 kunnen informeren over de uitkomsten van de herijking.

Onderhoud kapitaalgoederen
De begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022 zijn nog gebaseerd op de beheerplannen 2015-2018. U geeft aan het geactualiseerde Gebiedsgerichte plan na vaststelling door onze raad met belangstelling tegemoet te zien en gaat er vanuit te gaan dat de eventuele budgettaire consequenties, inclusief de eventuele dekkingsmiddelen, alsnog zullen worden verwerkt in de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022.
Uiteraard zal het geactualiseerde Gebiedsgerichte plan na vaststelling door onze raad, naar verwachting later dit voorjaar, aan u worden toegezonden. De uitkomsten van het plan zullen worden betrokken bij het proces dat leidt tot de Voorjaarsnota 2019/1e Actualisatie 2019.

Hoogachtend,
Namens de raad van de gemeente Westland,

Griffier	Burgemeester
A.P.M.A.F. Bergmans	B.R. Arends

19-0001793

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan geadresseerde

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
		73200940	19-0078770	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
P.C.M. van der Waal		Ruimte	(0174) 672 822	25 maart 2019

ONDERWERP
Voortgang Oostelijke Randweg De Lier

Geachte heer/mevrouw,

In juli 2018 is gestart met de voorbereidingen voor de aanleg van de Oostelijke Randweg. Sindsdien is er gewerkt aan de ophoging van de boezemkade, het omleggen van de watergangen, sanering van de grond en het aanbrengen van de voorbelasting op de ondergrond. In deze brief leest u meer over de voortgang van het project.

Bodemonderzoek leidt tot aanpassingen
Om de ontwikkeling van de ondergrond te monitoren is tijdens de uitvoering aanvullend bodemonderzoek gedaan. Hierin is aangetoond dat het gebied langs de Blakervaart een andere aanpak nodig heeft om de weg en de brug aan te leggen. Dit heeft gevolgen voor zowel de uitvoering van de voorbereidende werkzaamheden als het ontwerp. In de afgelopen periode zijn de benodigde aanpassingen uitgewerkt en voorbereidingen getroffen. De geplande start voor de aanleg van de Oostelijke Randweg schuift op naar begin 2020.

Optimalisatie ontwerp
Het ontwerp is geoptimaliseerd van drie naar twee bruggen. Eén brug met gescheiden rijstroken voor auto's en fietsers wordt gerealiseerd nabij de Laan van Adrichem. De andere brug wordt een voet- en fietsbrug nabij het gemaal Blakervaart, tegenover de toekomstige ontsluiting Molensloot. Verder verandert er niets aan de geplande inrichting van het gebied.

Planning

- **Voorbereidingen Oostelijke Randweg.** De eerste uitvoeringsfase is eind februari 2019 afgerond en is een zettingsperiode van ongeveer 7 maanden gestart.

- **Werkzaamheden kabels en leidingen**. Aansluitend op de voorbelasting van de Oostelijke randweg, voeren nutsbedrijven zoals Westland Infra werkzaamheden uit aan hun kabels en

ALG HS 001

leidingen. Dit heeft geen invloed op de verkeerssituatie.
Alleen Evides werkt aan de waterleiding op de **Veilingweg, tussen de Zwaluw en de brug over de Blakervaart**.
Dit gebeurt tussen maart en mei 2019. Hiervoor is één rijbaan afgesloten voor verkeer. Doorgaand auto- en vrachtverkeer kan de werkzaamheden om-en-om passeren met behulp van een verkeersregelaar.

- **Aanleg Oostelijke Randweg**. De geplande start voor de aanleg van de Oostelijke Randweg schuift op naar begin 2020. Deze tweede fase bestaat uit het aanleggen van de rijbaan voor autoverkeer en een vrij liggend fietspad, de bouw van de twee bruggen en een fietstunnel. In het gebied rondom de nieuwe verbindingsweg creëren we een ecologische zone. Naar verwachting wordt de Oostelijke Randweg medio 2021 in gebruik genomen.

Op de hoogte blijven?
Woont u in en/of rond de locatie van deze nieuwe randweg en wilt u actueel op de hoogte blijven van de werkzaamheden? Download dan met uw smartphone de app '**Bereikbaar De lier**'. Deze is beschikbaar voor smartphones met de platforms Apple of Android. Stuur uw vragen over het project naar oostelijkerandweg@gemeentewestland.nl Algemene informatie over het project is te vinden op de gemeentelijke site onder Wegenprojecten Westland.

Stel uw vraag aan de omgevingsmanager
Indien u tijdens de uitvoering vragen en/of opmerkingen heeft kunt u terecht bij één vast aanspreekpunt: Jolanda Geleijnse, omgevingsmanager. Zij is telefonisch bereikbaar op werkdagen van 09.00 tot 15.00 uur via 06 – 28 27 26 63.

Wij gaan er van uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
namens hen,
projectleider Gebiedsontwikkeling,

Onno van der Kaaij

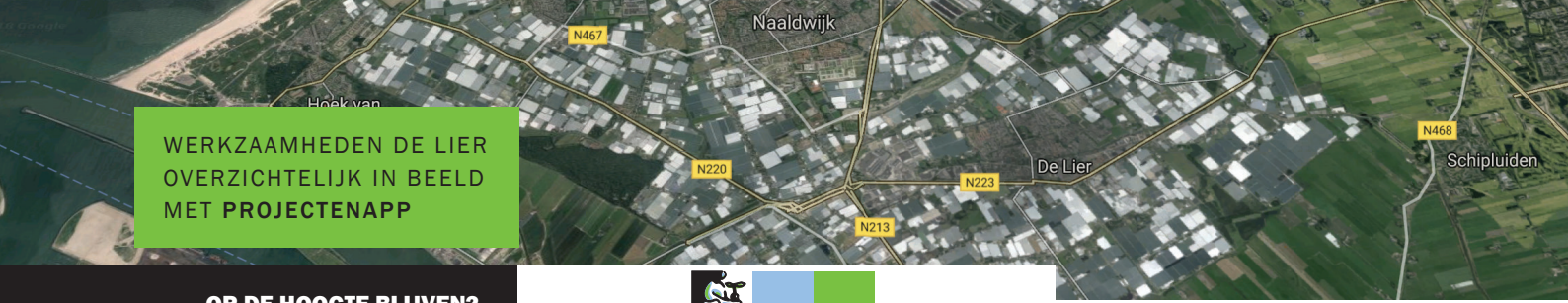

WERKZAAMHEDEN DE LIER OVERZICHTELIJK IN BEELD MET **PROJECTENAPP**

OP DE HOOGTE BLIJVEN?

In en om De Lier vinden er verschillende werkzaamheden plaats die van invloed zijn op de verkeerssituatie. Om deze werkzaamheden inzichtelijk in beeld te krijgen voor de omgeving is een projectenapp ontwikkeld. Met deze gratis app blijft u op de hoogte van de actuele ontwikkelingen, omleidingen en faseringen.

DOWNLOAD DE APP

Voor actuele informatie kunt u gratis de projectenapp “Bereikbaar De Lier” op uw smartphone downloaden. Deze is beschikbaar voor smartphones met de platforms Apple of Android. Rechtsonderin deze pagina vindt u de QR-codes voor uw telefoon. Wanneer u de app heeft gedownload kunt u per project de meest actuele informatie vinden.

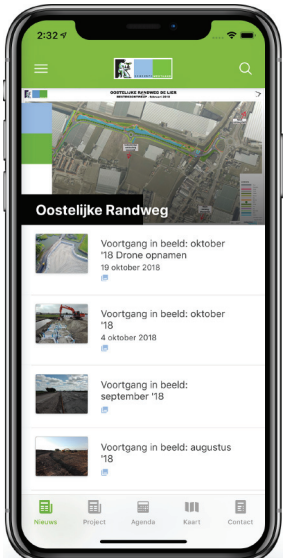

Android Apple

WILT U OP DE HOOGTE BLIJVEN?

- Download de app ‘Bereikbaar De Lier’ op uw smartphone voor actuele informatie.
- Of raadpleeg de website: www.gemeentewestland.nl/wegwerkzaamheden.

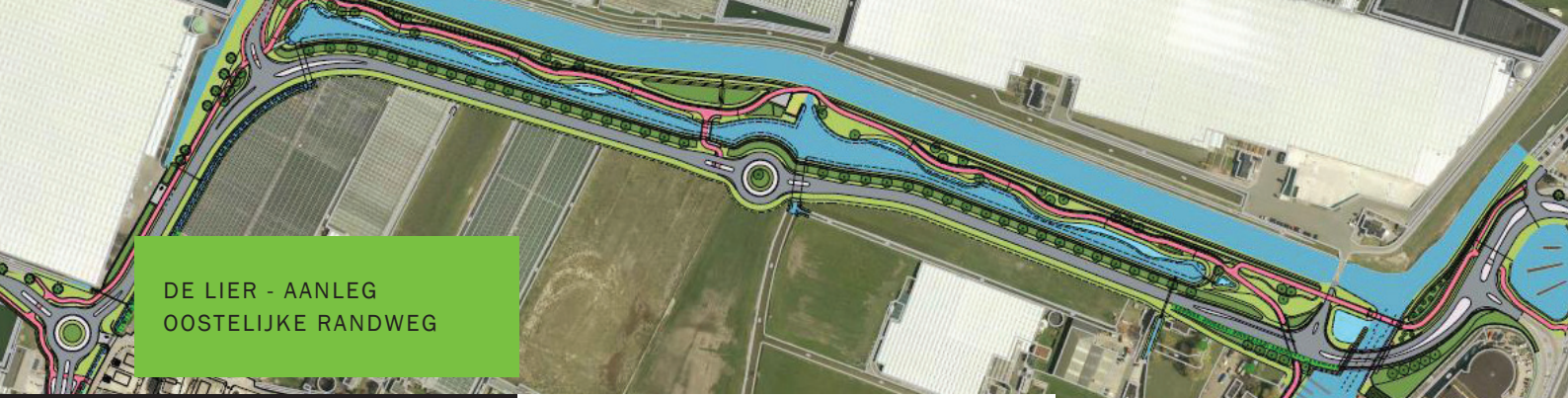

DE LIER - AANLEG OOSTELIJKE RANDWEG

OP DE HOOGTE BLIJVEN?

Oostelijke Randweg vormt nieuwe verbinding
De Oostelijke Randweg vormt straks de dwarsverbinding tussen de provinciale wegen N222 (Veilingroute) en N223 (Maasdijk-Delft). Met de aanleg van de weg, wordt de Noord- Lierweg ontlast met het streven de verkeersdruk in De Lier te verminderen. Daarnaast is het de ontsluiting van de nieuwe woonwijken Liermolen en Molensloot aan de oostzijde van De Lier.

Ecologische zone
In samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland komt er naast de aanleg van een weg ook ruimte voor extra waterberging en een nieuwe ecologische zone met groenvoorzieningen en recreatieve verbindingen voor wandelaars, fietsers, skaters en paardrijders Het grootste deel van de ecologische zone wordt aangelegd tussen de natuurgebieden Wollebrand en het Kraaijennest Langs de Blakervaart. In dit groengebied, van ruim 30.000m², wordt 18.000m² groen ingericht met circa 100 nieuwe bomen, veel lage beplanting, gras en diverse kruiden.

Bij de aanleg van de ecologische zone worden voorzieningen gecreëerd om de kans op wateroverlast te beperken. Voor de nodige extra opvangcapaciteit van water, in verband met het waterbergingstekort in de Oude Lierpolder, wordt circa 6.500 m² extra waterberging gegraven. Daarnaast worden enkele boezemkaders verbeterd, primaire watergangen verbreed en vispaaiplaatsen aangelegd.

STEL UW VRAAG AAN DE OMGEVINGSMANAGER
Indien u tijdens de uitvoering vragen heeft, kunt u terecht bij één vast aanspreekpunt: Jolanda Geleijnse. Zij is telefonisch bereikbaar op werkdagen tussen 7.00 en 17.00 uur via: 06 – 28 27 26 63. Of stuur een e-mail: oostelijke-randweg@trento-communicatie.nl

AGENDA EN STUKKEN RAADSVERGADERING

UITGAANDE STUKKEN VERZAMELING 2019

WESTLAND,

16 APRIL 2019

1.1	G19-000738	Schrijven raad d.d. 21-03-19 inzake verlenging contract Verstegen Acccountants controle jaarrekening 2019
1.2	19-0001793	Schrijven raad d.d. 20-03-19 inzake brief provincie financieel toezicht begroting 2019
1.3	19-0078770	Schrijven Gemeente Westland d,d, 25-03-19 inzake voortgang Oostelijke Randweg De Lier

Ingekomen artikel 42-vragen	
1.	G19-000616 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 08-03-19 inzake winningsplan Gaag-Monster NAM
2.	G19-000626 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 12-03-19 inzake burgerwooninitiatief St. Voor Elkaar Met Elkaar
3.	G19-000627 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 12-03-19 inzake omgevingsvergunningen Duingeest
4.	G19-000636 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 13-03-19 inzake evaluatie Marktplein ’s-Gravenzande
5.	G19-000660 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie VVD d.d. 14-03-19 inzake diverse knelpunten 's-Gravenzande nav kladblokactie dd 14 maart 2019
6.	G19-000677 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 15-03-19 inzake onderhoudstoestand fruitmuur
7.	G19-000683 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 18-03-19 inzake dierenwelzijn Westland
8.	G19-000684 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 18-03-19 inzake molen De Vier Winden Monster
9.	G19-000717 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie CUSGP d.d. 19-03-19 inzake bijdrage rijk armoede
10.	G19-000741 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d 21-03-19 inzake aanvullende vraag molen De Vier Winden Monster
11.	G19-000742 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie CUSGP d.d 21-03-19 inzake ontwikkelen van groengebieden
12.	G19-000743 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie GBW d.d. 22-03-19 inzake voortgang herontwikkelingen centrum Monster
13.	G19-000767 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie GBW d.d. 25-03-19 inzake BTW-sportvrijstelling en zwembad De Boetzelaer
14	G19-000772 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 26-03-19 inzake ligplaatsen Gantellaan-Havenstraat Monster
15	G19-000776 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 26-03-19 inzake weghalen van bomen en grondverharding
16.	G19-000789 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 27-03-19 inzake onderhoud parkeerplaatsen en trottoirs Gele Kwikstaart met bijlagen

17.	G19-000790 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 27-03-19 inzake stand van zaken natuurbegraven Bonnenpolder met bijlage
18.	G19-000791 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 27-03-19 inzake vermiste kunstwerken in Westland
19.	G19-000813 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie LPF d.d. 28-03-19 inzake Register Uitzendbureaus Ontwikkelkader
20.	G19-000816 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 28-03-19 inzake staat Pijletuinenhof
21.	G19-000826 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie CDA d.d. 28-03-19 inzake winkelleegstand
22.	G19-000833 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie CDA d.d. 29-03-19 inzake flexwoningen
23.	G19-000835 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie D66 d.d. 29-03-19 inzake duurzame verkeersborden van bamboe
24.	G19-000838 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 29-03-19 inzake wijze gebruik Marktplein ’s-Gravenzande
25.	G19-000842 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 01-04-19 inzake bedrijfsactiviteiten rondom Ambachtsweg te Wateringen
26.	G19-000843 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie CU-SGP d.d. 01-04-19 inzake betaalbare huisvesting voor jongeren
27.	G19-000844 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie PvdA d.d. 01-04-19 inzake De Roo taxivervoer
28.	G19-000845 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie PvdA d.d. 01-04-19 inzake Gezondheidscentrum
30.	G19-000853 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 03-04-19 inzake wonen ambtenaren binnen Westland
31.	G19-000854 Artikel 42-vraag gesteld door de fractie CDA d.d. 03-04-19 inzake WOZ-waardes sportcomplexen - onroerend goed verenigingen

Ingekomen artikel 42-beantwoordingen	
a.	19-0050370 Schrijven college d.d. 12-03-19 inzake Beantw. WV inzake overlast arbeidsmigranten Puccini Naaldwijk
b.	19-0050738 Schrijven college d.d. 12-03-19 inzake Beantw. WV inzake overlast huisvesting arbeidsmigranten Oleander Naaldwijk
c.	19-0043943 Schrijven college d.d. 12-03-19 inzake Beantw. WV inzake kunstcollectie gemeente
d.	18-0269796 Schrijven college d.d. 12-03-19 inzake Beantw. WV inzake Plan van Scholen en Kameleon
e.	19-0064520 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. WV inzake Albert Schweitzerlaan te 's-Gravenzande
f.	19-0052138 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. CDA inzake activiteiten surfclubs
g.	19-0034784 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. D66 inzake bijenhotels voor gemeenten en scholen
h.	18-0115208 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. CDA inzake bedrijventerrein Bovendijk Kwintsheul
i.	19-0015644 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. VVD inzake aanleg groenstrook rotonde Monster
j.	19-0024828 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. LPF inzake verplichtingen Participatiewet
k.	19-0023325 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. WV inzake onveilige verkeerssituaties Naaldwijk
l.	19-0008435 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. GBW inzake vertraging bij planontwikkeling in Westland
m.	18-0244485 Schrijven college d.d. 21-03-19 inzake Beantw. CDA-LPF inzake parkeren sportpark De Lier
n.	19-0040476 Schrijven college d.d. 28-03-19 inzake Beantw. LPF inzake omgevingsvergunning en hoogte van leges
o.	19-0030176 Schrijven college d.d. 28-03-19 inzake Beantw. WV inzake waterkwaliteit Wollebrand
p.	19-0030157 Schrijven college d.d. 28-03-19 inzake Beantw. CDA inzake waterkwaliteit Wollebrand

q.	19-0062726 Schrijven college d.d. 28-03-19 inzake Beantw. WV inzake Gravin Machteldbeeld
r.	19-0080256 Schrijven college d.d. 03-04-19 inzake Beantw. CU-SGP inzake appartementencomplex Poeldijk
s.	19-0080145 Schrijven college d.d. 03-04-19 inzake Beantw. GBW inzake bemiddeling woningzoekenden met een voorrangspositie
t.	19-0040435 Schrijven college d.d. 03-04-19 inzake Beantw. WV inzake buitenplanse afwijking legesrekening
u.	19-0050521 Schrijven college d.d. 03-04-19 inzake Beantw. VVD inzake nieuwbouw scholen
v.	19-0076642 Schrijven college d.d. 03-04-19 inzake Beantw. WV inzake dierenwelzijn Westland
w.	19-0051839 Schrijven college d.d. 03-04-19 inzake Beantw. WV inzake toestand fietspad Molenslag

Ingekomen artikel 43-vragen		**beantwoordingen**
156.	G18-000479 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 27-02-18 inzake Monsterseweg 69 te ’s-Gravenzande.	
160.	***G18-001100 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 07-05-18, betreffende Regenboogschool te Naaldwijk***	***Beantwoord op 12-03-19***
168.	G18-001399 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 07-06-18 inzake de besluitenlijst d.d. 29-05-18 inzake besluit van de Autoriteit Wooncorporaties.	
182.	G18-002277 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 21-08-18 inzake arbeidsmigranten in burgerwoning	
186.	***G18-002364 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 03-09-18, inzake Dingemans van de Kasteeleplein te ’s-Gravenzande***	***Beantwoord op 21-03-19***
190.	G18-002663 Artikel 43-vraag gesteld door fractie WV d.d. 28-09-2018 inzake besluitenlijst College d.d. 18 september 2018	
197.	G18-002989 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV inzake plaatsing carport	
198.	G18 Artikel 43-vraag gesteld soor de fractie WV d.d. 23-11-18 inzake collegebesluitenlijst van 6-11-18 PWA school - Inkoopbureau H10 - ONW – Patijnenburg – centrum De Lier	
200.	G18-003283 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 03-12-18 inzake Wittebrug Kwintsheul	
201.	G18-003385 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 12-12-18 inzake Molenlaan Honselersdijk	
202.	G18-003493 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 31-12-18 inzake reconstructie glastuinbouw aan de Heenweg/Laan van de Heilige Lambertus	
206.	***G19-000370 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 11-02-19 inzake maaibeleid buitengebied***	***Beantwoord op 04-04-19***
207.	***G19-000371 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 11-02-19 inzake nadere vragen BIZ 's-Gravenzande***	***Beantwoord op 12-03-19***
208.	G19-000379 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 12-02-19 inzake collegebesluitenlijst van 29-01-19	

De dikgedrukte vragen zijn door het college beantwoord en zullen op de volgende lijst niet meer worden weergegeven.

209.	***G19-000399 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 14-02-19 inzake Transportweg Maasdijk***	***Beantwoord op 21-03-19***
211.	G19-000622 en G19-000623 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 11-03-19 inzake vervolgvraag n.a.v. memo beantw. bomen Huize Bijdorp	
212.	***19-0070693 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV inzake vragen raadsvergadering bp Waelplas***	***Beantwoord op 21-03-19***
213.	G19-000737 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 21-03-19 inzake collegebesluitenlijst van 12-3-19	
214.	G19-000777 Artikel 43-vraag gesteld door de fractie WV d.d. 26-03-19 inzake beleid snippergroen	

De dikgedrukte vragen zijn door het college beantwoord en zullen op de volgende lijst niet meer worden weergegeven.

WESTLANDVERSTANDIG

Agpnt 12.1
MOTIE 12.1.
(Raad 16-04-'19)

Motie verdere ondersteuning mantelzorgers in Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

- dat gezien het nijpend tekort in Westland aan verpleeg- en verzorgingsplaatsen voor onze medioren en senioren, Westlandse inwoners die vergaande zorg nodig hebben gedwongen worden langer thuis te blijven;
- dat in de praktijk blijkt dat de naaste familie vaak om sociale en maatschappelijke redenen niet wenst dat hun zorgbehoevende familielid tijdelijk buiten Westland geplaatst wordt, dit in afwachting van een plek in één van onze verpleeghuizen;
- dat van mantelzorgers in al deze gevallen nog meer verlangd wordt, omdat bij een verpleeghuisindicatie andere voorzieningen vanuit WLZ/Wmo komen weg te vallen;
- dat niet te voorzien valt dat op korte termijn andere en betere structurele voorzieningen binnen de gemeente Westland gecreëerd zullen worden en ook de wachtlijsten niet zullen verkorten nu het College zich vooral focust op andere zaken, zoals de bouw van Polenhotels;
- dat mantelzorgers nu in Westland een symbolisch bedrag ontvangen van € 100,-- en mede daardoor bij de gemeente bekend zijn en daarnaast nog een aantal faciliteiten goed geregeld zijn;
- dat meer en betere ondersteuning van de steeds belangrijker wordende mantelzorgers is gewenst, nu hun rol steeds belangrijker wordt in de zelfredzaamheid, het levensgeluk en goede zorg van onze hulp nodig hebbende inwoners;
- dat DSW, waarmee de gemeente Westland een contract heeft gesloten, anders dan de meeste andere verzekeraars geen vergoeding biedt voor mantelzorg vanuit de aanvullende verzekering (wel doen dat de Amersfoortse, Menzis, Zilveren Kruis, VGZ, CZ, Ditzo, Ohra, FBTO, Interpolis, Nationale Nederlanden etc.);
- dat het wenselijk is om een hogere vergoeding in te voeren; heel veel andere gemeenten doen dat ook met een hoger bedrag dan Westland doet;
- dat betere Westlandse concrete regelingen nodig zijn voor mantelzorg en ondersteuning om invulling te geven aan waardering en ondersteuning van onze mantelzorgers;
- dat ook gedacht kan worden aan o.m. het geven van faciliteiten zoals het verstrekken aan mantelzorgers van een gratis Westlandpas;

Motie 12.1
(Raad 16-04-'19)

Verzoekt het College:

- om met een ruimere waardering voor onze mantelzorgers te komen en in ieder geval te bekijken of een hogere geldelijke waardering mogelijk en haalbaar is, daarbij een differentiatie aan te brengen in de intensiviteit en noodzaak van de verleende mantelzorg, mantelzorgers een gratis Westlandpas te bezorgen, met DSW te overleggen over opname in de aanvullende polis van mantelzorgondersteuning en meer evenementen te organiseren waar mantelzorgers met elkaar op een aangename wijze kunnen ontspannen;
- ~~met een regeling te komen in de Voorjaarsnota 2019 en op te nemen in de begroting 2020~~.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Aanvaard, met 10 stemmen voor en 17 tegen.
A. Bergmans, griffier.
(35 stemmen uitgebracht).

v	t	
WV 8	CDA	10
~~SBW 6~~	SBW	6
~~D66 1~~	D66	1
GCiUks 1		
PvdA 1		
VVD 3		
GPF 5		
18	17	

MOTIE 12.1

-2-

WESTLANDVERSTANDIG

GBW

MOTIE 12.2.
(Raad 16-04-'19)

Motie noodzakelijke verdere uitwerking centrumplan Honselersdijk door het mogelijk maken van nieuwe woningen

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat in andere kleinere dorpskernen van Westland plannen bestaan voor de noodzakelijke uitbreiding met nieuwe woningen, dit om de leefbaarheid van de kernen niet verder te doen afnemen;

dat voor de dorpskern Honselersdijk verder geen woningbouwplannen bestaan, terwijl daar wel dringend behoefte aan is;

dat enige jaren geleden de herontwikkeling van de Hunselaer –eigendom van Vestia- geen doorgang vond en op dit moment ook niet meer tot de mogelijkheden behoort;

dat de BIZ Honselersdijk en MKB samen bekeken hebben welke mogelijkheden er zijn voor nieuwbouw;

~~dat een locatie rond het Poeldijksepad en de Endeldijk de beste ontwikkelingsmogelijkheden geeft;~~

~~dat uitgaande van andere plannen in Westland daar 164-200 woningen gerealiseerd zouden kunnen worden;~~

dat het Boomparck binnenkort afgerond wordt en op het zogenaamde land van Prins nog 27 woningen in de pijplijn zitten, maar voor het overige de nieuwbouw tot stilstand komt;

dat tot 2030 dat dan de situatie zou zijn, hetgeen niet wenselijk is;

dat jonge gezinnen in Honselersdijk moeten kunnen blijven wonen in daarvoor geschikte goedkopere woningen en deze gebouwd moeten worden daar anders leegloop dreigt;

MOTIE 12.2.
(1-)

MOTIE 12.2.
(Raad 16-04-2019)

Verzoekt het College:
Uiterlijk bij de begroting 2019 te komen met een concreet bouwplan voor (goedkope) woningen en om op een locatie die goed aansluit bij de huidige kern van het dorp de nieuwbouw van circa 150 woningen mogelijk te maken en het tempo van bouwen te laten afhangen van de behoefte bij inwoners van Honselersdijk en ook te bezien hoeveel nieuwe woningen er voor de bewoners van Honselersdijk in de komende tien jaren nodig zijn.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van:

Westland Verstandig
Peter Duijsens

GemeenteBelang Westland
Remmert Keizer

Verworpen, met 17 stemmen voor en 20 tegen.
A. Beugmans, griffier.

v		t	
WV	8	CDA	10
SBW	6	LPF	5
D66	1	VVD	3
PvdA	1	CU-SGP	2
SGroks	1		
	17		20

MOTIE 12.2.
-2-

WESTLANDVERSTANDIG

dg.pnt 12.3

MOTIE 12.3
(Raad 16-04-'19).

Motie weghalen betonblokken Albert Schweitzerlaan

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat minstens 42 omwonenden geprotesteerd hebben tegen het aanbrengen van betonblokken over de hele lengte van de Albert Schweitzerlaan;

dat het erg ontsierend is, dat zonder overleg die blokken geplaatst zijn en deze er niet alleen esthetisch niet uitzien, maar ook verkeersonveilig zijn;

dat het College recentelijk op vragen over de Van Luijklaan heeft aangegeven dat het aanbrengen van obstakels langs de Van Luijklaan de verkeersonveiligheid zou doen toenemen;

dat de verklaringen van 42 bewoners die gaarne willen dat de betonblokken vervangen worden door lage houten paaltjes gehonoreerd dienen te worden;

dat de wethouder bij de commissievergadering ook heeft aangegeven daartoe in beginsel bereid te zijn zonder echt concreet aan te geven wanneer de betonblokken weggehaald worden;

dat de betonblokken elders in Westland gebruikt kunnen worden bij bochten zoals dat nu ook al gebeurt;

Verzoekt het College:
Om vóór de zomer over te gaan tot het weghalen van de betonblokken en deze te vervangen door lage paaltjes met draad zoals dat bijvoorbeeld ook elders in Westland te zien is.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

V	T
WV 9	CDA 10
Stichts 1	LPF 5
	VVD 3
	D66 1
	PvdA 1
	CU-SGP 2
	SBW 6
9	28

Verworpen, met 9 stemmen voor en 28 tegen
A. Bergman, griffier.

WESTLANDVERSTANDIG

dg.pnt 12.4

MOTIE 12.4
(Raad 16-04-'19)

Motie
De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat de bewoners van de Albert Schweitzerlaan in 's-Gravenzande zich ontzettend storen aan de wijze waarop de groenstrook tussen de rijstroken van de Albert Schweitzerlaan is ingericht;

dat recent de bomen vervangen zijn en er nu krokussen bloeien;

dat weliswaar bollen zijn ingeplant en ook een zomermengsel van bloemen, hetgeen vorig jaar korte tijd er goed uitzag, maar voor het merendeel van de tijd slordig, niet onderhouden en voor de buurt als storend werd ervaren;

dat in het kader van de participatie van burgers wellicht op korte termijn een inloopavond kan worden georganiseerd om met de burgers te overleggen hoe zij de groenstrook graag ingericht willen zien en met name hoe verbeteringen kunnen worden aangebracht;

V	t
WV 8	CDA 10
	LPF 5
	SBW 6
	VVD 3
	CU-SGP 2
	D66 1
	GL 1
	PvdA 1
8	29

Verzoekt het College:
Op de kortst mogelijke termijn in overleg met de bewoners middels een inloopavond te komen tot een betere groeninvulling van de strook tussen de wegdelen en in overleg met de buurt te komen tot een groenplan.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Verworpen, met 8 stemmen voor en 29 tegen
A. Bergmans, griffier.

dg.pnt 12.5

MOTIE 12.5
(Raad 16-04-'19)

WESTLANDVERSTANDIG

Motie inzake meer transparantie en betere communicatie rondom de huisvesting van arbeidsmigranten en bekend maken van alle mogelijke locaties waarvoor een quickscan gedaan is en die staat op "de lijst van 16"

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat in Westland grote maatschappelijke onrust is ontstaan over twee van de drie bekend gemaakte locaties voor de huisvesting van arbeidsmigranten;

dat de derde locatie –Elsenbosch- eigenlijk geen locatie is van de 16 omdat deze al jaren geleden gepland is en ook inmiddels in een bestemmingsplan is opgenomen zonder dat daar protesten tegen gekomen zijn;

dat gebleken is dat de communicatie vanuit de gemeente met betrekking tot de twee genoemde locaties ronduit bedroevend is en er grote onduidelijkheid is omtrent de positie van de gemeente en de initiatiefnemers;

dat quickscans zijn uitgevoerd op alle locaties, hetgeen vernomen wordt van de uitzendbureaus;

dat een aantal uitzendbureaus buiten de boot gevallen zijn en hun locaties niet gekozen zijn, terwijl van een aantal andere uitzendbureaus wel locaties gekomen zijn die een positieve quickscan hebben gekregen;

dat bij de omwonenden vaak onduidelijk is wat de betekenis van een quickscan is, maar een positieve quickscan betekent toch dat het College vervolgens aan de initiatiefnemers bericht dat zij door kunnen gaan met de ontwikkeling;

dat vervolgens de inloopavonden door de uitzendbureaus gehouden worden verklaarbaar is, maar voor omwonenden niet te begrijpen;

dat op deze wijze Westland wederom in een negatief daglicht komt en landelijk de aandacht trekt door de –zacht gezegd- onhandige wijze van aanpakken;

dat voorts openlijk de vraag gesteld kan worden of het initiatief bij de uitzendbureaus gelaten moet worden omdat de uitzendbureaus best andere oogmerken hebben dan de gemeente heeft;

MOTIE 12.5.
(Raad 16-04-'19)

dat in ieder geval door de Raad afwegingen gemaakt moeten worden op welke wijze arbeidsmigranten het beste binnen de gemeente Westland gehuisvest kunnen worden

dat de huidige gang van zaken niet de juiste afwegingen mogelijk maakt;

dat ook het Ontwikkelkader geen keuzes gemaakt heeft over waar de arbeidsmigranten zouden moeten worden gehuisvest;

dat de planologische aanvaardbaarheid voorop dient te staan en ook tot de snelste realisering zal leiden;

dat het College terecht wijst op de noodzaak voor de huisvesting van arbeidsmigranten, maar vervolgens niet verklaart waarom de keuzes voor de betreffende locaties gemaakt zijn;

dat voorts geen algemene afweging door de Raad gemaakt kan worden nu tot nog toe slechts twee locaties bekend gemaakt zijn. Waar liggen de overige locaties en zijn dat geen betere locaties?

dat de Raad op die wijze niet in staat is goed haar werk te doen;

Verzoekt het College:
Zelf de communicatie te gaan verzorgen rondom de huisvesting van arbeidsmigranten bij concrete voornemens, duidelijk aan te geven wat de status is van het initiatief en dat er nog niets vaststaat ten tijde van de start daarvan en voorts het College te verzoeken alle locaties die een positieve quickscan hebben gekregen openbaar te maken zodat afwegingen gemaakt kunnen worden.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Aangehouden, z.d.v. bespreking in de eerstvolgende raadscommissie,
A. Bergmans, griffier.

MOTIE 12.5.
-2-

Motie 12.6.
(Raad 16-04-'19)

WESTLANDVERSTANDIG

Motie huisvesting arbeidsmigranten directe stopzetting plannen bij Verburch sportterrein te Poeldijk

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat de Raad in september 2018 een Ontwikkelkader heeft vastgesteld welk Ontwikkelkader moet worden uitgelegd samen met hetgeen tijdens de raadsvergadering van 18 september 2018 werd besproken;

dat de wethouder uit het College een lijst van 16 locaties had inclusief locaties voor spoedzoekers en statushouders;

dat tot nog toe drie locaties bekend gemaakt zijn waaronder Elsenbosch waarvoor reeds een bestemmingsplan vigerend is en dus eigenlijk niet als een nieuwe locatie moet worden aangemerkt en twee nieuwe locaties, te weten de locaties bij het Verburch sportterrein in Poeldijk en aan de Lange Broekweg in Naaldwijk;

dat veel weerstand ontstaan is over de locaties te Poeldijk en te Naaldwijk;

dat geconstateerd moet worden dat er geen draagvlak is in de directe omgeving waar de betreffende grootschalige arbeidsmigrantenhuisvesting moet plaatsvinden;

dat het plan in Poeldijk nu al stopgezet moet worden en andere en betere locaties in Westland gezocht moeten worden;

Verzoekt het College:
Direct stop te zetten de plannen voor de voorziene locatie arbeidsmigrantenhuisvesting bij het Verburch sportterrein in Poeldijk en dit ook te berichten aan de initiatiefnemer en de omwonenden.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Aangehouden, t.b.v. bespreking in de eerstvolgende raadscommissie,
A. Bogmans, griffier.

MOTIE 12.7
(Raad 16-04-'19)

WESTLANDVERSTANDIG

Motie enquete bewoners rond speelkooi Vliettuinen als College raadsmotie toch wil uitvoeren

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat over de speelkooi Vliettuinen een uitvoerig burgerparticipatietraject plaatsvond;

dat de uitkomst van die participatie duidelijk was: de speelkooi kleiner maken en voor een jongere doelgroep;

dat de Raad aanvankelijk akkoord ging met de door de burgers gewenste verandering;

dat een partij uit de Raad later ineens met een motie kwam die op voor de buurt onbegrijpelijke motieven lijnrecht inging tegen het resultaat van de burgerparticipatie;

dat de motie ook nog de meerderheid in de Raad kreeg;

dat de bewoners zich terecht niet serieus genomen voelen en de huidige politieke koers wijten aan persoonlijke belangen;

dat het College twijfelt -wethouder Snijders in de commissie- over de uitvoering van de motie of volgen resultaten burgerparticipatie;

dat deze motie gericht is op het geval dat de wethouder de motie wel wenst uit te voeren;

Verzoekt het College:
voor het geval het College de motie wenst uit te voeren eerst onder de direct betrokken inwoners een enquete te houden en de uitkomst daarvan aan de Raad voor te leggen en met de Raad in overleg te gaan over de uitkomsten en daarna pas een besluit te nemen.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Aangehouden, t.b.v. bespreking in de eerstvolgende raadscommissie
N. Bergmans, griffier.

MOTIE 12. 8.
(Raad 16-04-'19)

WESTLANDVERSTANDIG

Motie versnelling bouwplannen kleine kernen

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Stellen vast dat:
het College en de Raad de ambitie hebben om de Westlandse woningvoorraden de komende jaren versneld te doen groeien;

Overwegende:

dat het belang van de woningbouw voor het voorzieningenniveau en daarmee voor de leefbaarheid nergens zo groot is als in de kleine kernen;

dat het voorzieningenniveau in de kleine kernen onder druk staat;

dat de bouw van meer woningen de beste manier is om het behoud van het voorzieningenniveau op langere termijn te garanderen en wellicht zelfs verhoging ervan mogelijk te maken;

dat er al een aantal concrete bouwplannen in de pijplijn zitten en de locaties al beoogd zijn;

dat er wel voldoende perspectief is, maar niet op korte termijn;

Verzoekt het College:
- Te onderzoeken of de woningbouwplannen in de kleine kernen kunnen worden versneld;
- De inwoner van de betreffende kernen hierbij actief te betrekken.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig,
Peter Duijsens

Aangehouden, t.b.v. bespreking in de eerstvolgende raadscommissie,
A. Beugman,
griffier.

Motie 12.9.
(Raad 16-04-'19).

WESTLANDVERSTANDIG

Motie doorstroom ouderen naar geschikte woningen

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Constaterende dat:

- Veel ouderen in een (te) grote woning wonen;
- Deze woningen vaak ook niet echt geschikt zijn voor mensen die op latere leeftijd minder mobiel worden;
- Verhuizen naar een beter toegankelijke woning vaak geen optie is omdat dan de ouderen geconfronteerd worden met een hogere huur of omdat er geen geschikte woning in de buurt voorhanden is.

Overwegende:

dat het belangrijk is dat voor iedereen een geschikte en betaalbare woning op maat beschikbaar is;

dat doorstromen van huurwoningen verbeterd moet worden;

dat doorstroming gestimuleerd kan worden met passende maatregelen zoals een verhuisvergoeding, ontzorging bij de verhuizing en wellicht zelfs een doorstroompremie;

Verzoekt het College om:

- Afspraken te maken met de woningcorporaties zodat ouderen makkelijker in een kleinere en of beter bereikbare woning kunnen wonen.
- Concrete maatregelen te nemen zoals het invoeren van een verhuisvergoeding, een verdere ontzorging bij de verhuizing en mogelijkerwijs een doorstroompremie.
- Te komen met een actieplan "Langer thuis" en over de voortgang hiervan de Raad te informeren.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Aangehouden t.b.v. bespreking in de eerstvolgende raadscommissie,
A. Begeman
griffier

MOTIE 12.10
(Raad 16-04-'19)

WESTLANDVERSTANDIG

Motie meergeneratiewoningen in Westland

De Raad van de Gemeente Westland in vergadering bijeen op 16 april 2019;

Overwegende:

dat onder meer in Nijmegen en Utrecht goede ervaringen zijn met meergeneratiewoonprojecten;

dat het een vernieuwend woonconcept betreft geïnspireerd op meergeneratiewoningen in Duitsland;

dat een meergeneratiehof is bedoeld voor mensen die hun eigen leven leiden en af en toe ook hun kennis, kunde en tijd en ruimte met anderen willen delen. Ieder in zijn eigen woning met veel flexibiliteit, maar ook een beetje samen is een uniek concept;

dat het ook een nieuwe woonvorm is voor de ouder wordende samenleving;

dat de gemeente in deze aan zet is bij in ieder geval het faciliteren van nieuwe woonvormen waaronder de meergeneratiewoning;

Verzoekt het College:
De mogelijkheden van meergeneratiewoningen (combinatie van kinderopvang, ouderenopvang en jongeren-, ouderen- en spoedzoekershuisvesting) in Westland te onderzoeken en hierover te rapporteren aan de Raad.

Gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van Westland Verstandig
Peter Duijsens

Aangehouden, t.b.v.
bespreking in de
eerstvolgende
raadscommissie.
A. Bergman,
griffier.

Rondvraag inzake debat rondom ovv-rapport forensische zorg
Gemeenteraad 16 april 2019

Op woensdag 3 april j.l. is in de tweede kamer een debat geweest over het ovv-rapport inzake de forensische zorg en de casus Michael P, over de vrijstelling van Michael P. en de daarop volgende moord op Anne Faber. Volgens minister Sander Dekker schijnt er een systeem te zijn waar je als gemeente op kunt "aansluiten" dat als een dader van bv. een zedendelict of moord met verlof gaat, je als gemeente daarvan van tevoren op de hoogte bent. Helaas is nog niet iedere gemeente hierop aangesloten. Zo zijn 15-20% van de NL gemeenten nog niet aangesloten.

Hierover hebben we de volgende vraag :

1. Is de gemeente Westland wel of niet aangesloten bij dit systeem?

2. Zo nee, waarom niet en zou de gemeente Westland bereid zijn dit alsnog te doen?

Namens de fractie van

LPF Westland,

Dave van Koppen

Rondvraag voor de raadsvergadering van 16 april 2019

Op 5 april 2019 berichtte de WOS dat nog dit voorjaar watertappunten gaan worden geplaatst bij fietsknooppunten in de gemeente Midden-Delfland[1]. Dit gebeurt op initiatief van de D66-fractie in deze gemeente, die daarvoor afgelopen november een motie had ingediend.

Ook in Westland is op initiatief van D66 besloten tot het plaatsen van watertappunten. Hier heeft D66 Westland dit ingebracht bij de invulling van het Leefomgevingsfonds in 2017. Bij de vaststelling van het programma op 21 februari van dat jaar is 50.000 euro gereserveerd voor de aanleg van watertappunten op locaties als parken, duinen, sportterreinen en het busstation.

Waar het de gemeente Midden-Delfland lukt om binnen een half jaar een contract te sluiten met Evides en binnenkort de eerste tappunten te plaatsen, is het college van de gemeente Westland al meer dan twee jaar bezig zonder dat er één druppel uit de grond is gekomen.

De insteek van het college was om de projecten uit het Leefomgevingsfonds nog binnen de bestuursperiode uit te voeren. Dit streven is in dit geval overduidelijk niet gehaald en onduidelijk is of het déze bestuursperiode wel gaat lukken. De door het college destijds aan de raad toegezegde regelmatige voortgangsrapportage over de besteding van het Leefomgevingsfonds is inmiddels een stille dood gestorven.

Het bovenstaande leidt tot de volgende vragen:

1. Hoe kan het toch gebeuren dat Westland in nog geen twee jaar watertappunten kan plaatsen, terwijl Midden-Delfland dat binnen zes maanden kan regelen met het waterbedrijf?

2. Kan de raad verwachten dat de Westlandse watertappunten nog in deze collegeperiode worden geplaatst?

3. Wil het college op zéér korte termijn de raad informeren over de voortgang van alle projecten binnen het Leefomgevingsfonds, inclusief een gedetailleerde planning en een financieel overzicht?

[1] https://www.wos.nl/vijf-watertappunten-in-midden-delfland/nieuws/item?1127738

Wateringen, 8 april 2019

Rondvraag voor de vergadering van de raad van de gemeente Westland
op dinsdag 16 april 2019 inzake
‘de goede naam en faam van gemeente Westland’

Mijnheer de Voorzitter,

De afgelopen weken is onze gemeente Westland meerdere malen negatief in het nieuws gekomen. Landelijke media berichtten over uitbuiting van arbeidsmigranten, misstanden, geweld, et cetera, et cetera. Één van de leden van het kabinet, minister Koolmees heeft daarop gemeend Westland te moeten kapittelen. En op Twitter tenslotte, krijgt het Westlandse bedrijfsleven, LTO en MKB onder uit de zak. (in bijlage een kleine greep uit de stroom van berichten).

De fractie van GBW betreurt het dat, als gevolg van deze berichtgeving, de indruk is kunnen ontstaan dat Westland een vrijstaat is waar uitbuiting van arbeidsmigranten aan de orde van de dag is en aan malafide ondernemers volop ruimte wordt geboden hun strafbare praktijken ongestoord voort te zetten.
Nu weten ú en wij wel beter. Juist daarom vinden wij het onbegrijpelijk dat (leden van) uw college – dat normaliter de publiciteit toch niet schuwt – tot dusverre niet van zich hebben laten horen en daarmee de negatieve en tendentieuze berichten onweersproken hebben gelaten.
De fractie van GBW wil graag een reactie van het college over de vele uitingen die onze gemeente Westland jammergenoeg zo negatief in het nieuws hebben gebracht.

- Deelt uw college de opvatting van de fractie van GBW dat met de recente negatieve, weinig genuanceerde en tendentieuze berichtgeving over ‘arbeidsmigranten in Westland’ niet alleen de gemeente Westland maar ook het gehele tuinbouwcluster en brancheorganisaties als MKB Westland en LTO glaskracht ten onrechte in een kwaad daglicht zijn gezet?
- Waarom is een gericht publiciteitsoffensief door gemeente Westland naar aanleiding van deze negatieve, weinig genuanceerde en tendentieuze berichtgeving tot dusverre uitgebleven? Is dit door een onderbezetting van de gemeentelijke organisatie? Of wreekt zich nú al het opheffen van stichting Westland Marketing?
- Erkent uw college overigens de expertise van het adviesbureau Polska Porada op het terrein van uitbuiting van arbeidsmigranten? Gaat uw college actief reageren op het schrijven (persbericht) van dit bureau? Zo ja, welke reactie gaat uw college geven?

Fractie GBW
Remmert Keizer
Een kleine greep uit de berichtgeving in de week van 29 maart tot en met 7 april 2019

WOS (7 april 2019)

SP bevraagt minister over uitbuiting van arbeidsmigranten

WOS (30 maart 2019)

Adviesbureau roept B en W op een einde te maken aan misstanden bij uitzendbureaus

Financiële uitbuiting door onderbetaling, niet betaald overwerk en het onterecht afboeken van verlofuren, maar ook intimidatie en fysiek geweld. Allemaal voorbeelden van misstanden die volgens het Westlandse adviesbureau PolskaPorada plaatsvinden bij diverse uitzendbureaus in onze regio. Het adviesbureau is het zat en roept in een brief het Westlandse college van burgemeester en wethouders om er een einde aan te maken.

NRC (29 maart 2019)

Hoe Oost-Europese migranten worden uitgebuit in Nederland

Arbeidsmigranten Oost-Europese migranten in het Westland worden geleefd. De grote uitzendbureaus voor wie ze werken omzeilen de regels om zoveel mogelijk aan hen te verdienen.

Twitter (30 maart 2019)

Schandalige praktijken. Als tuinder moet je hier ook niet aan mee willen werken. Wordt tijd dat LTO en MKB hier hun verantwoordelijkheid nemen en zich niet langer als uithangbord van malafide uitzendbureaus laat gebruiken

BNR (3 april 2019)

Minister Koolmees: 'Poolse ambassadeur is terecht boos op Nederland'

De Poolse ambassadeur is terecht boos op Nederland over hoe Poolse werknemers in het Westland behandeld worden. Dat zegt minister Koolmees van Sociale Zaken tegen BNR. Koolmees hekelt de uitbuiting door uitzendbureaus van honderdduizenden Oost-Europeanen die in de tuinbouw klem zitten in illegale constructies.

Memo | Directie

AAN : leden gemeenteraad

VAN : Wethouder C.C.M. Zwinkels-de Jong

C.C. :

DATUM : 16 april 2019

BETREFT : Beantwoording rondvraag 3 raadsvergadering 16 april over ‘de goede naam en faam van gemeente Westland’

De fractie GBW heeft voor de raadsvergadering van 16 april vragen gesteld naar aanleiding van artikelen in de media over de uitbuiting van arbeidsmigranten. Deze vragen luiden als volgt:

- Deelt uw college de opvatting van de fractie van GBW dat met de recente negatieve, weinig genuanceerde en tendentieuze berichtgeving over ‘arbeidsmigranten in Westland’ niet alleen de gemeente Westland maar ook het gehele tuinbouwcluster en brancheorganisaties als MKB Westland en LTO glaskracht ten onrechte in een kwaad daglicht zijn gezet?
- Waarom is een gericht publiciteitsoffensief door gemeente Westland naar aanleiding van deze negatieve, weinig genuanceerde en tendentieuze berichtgeving tot dusverre uitgebleven? Is dit door een onderbezetting van de gemeentelijke organisatie? Of wreekt zich nú al het opheffen van stichting Westland Marketing?
- Erkent uw college overigens de expertise van het adviesbureau Polska Porada op het terrein van uitbuiting van arbeidsmigranten? Gaat uw college actief reageren op het schrijven (persbericht) van dit bureau? Zo ja, welke reactie gaat uw college geven?

Reactie college:
Het is vervelend dat we op deze manier in het nieuws komen, maar we kunnen niet zeggen ‘arbeidsuitbuiting komt hier niet voor’. De gemeente is zich bewust van het feit dat er behalve de vele goede ook malafide uitzenders binnen de gemeentegrenzen actief zijn en werkt nauw samen met de verantwoordelijke handhavingsinstanties om misstanden aan te pakken. We doen dat samen met de ketenpartners, zoals politie en Openbaar ministerie, maar ook de samenleving heeft hierin een rol te vervullen. Zo wordt bijvoorbeeld ingezet op het beter herkennen van signalen en het vergroten van de bereidheid van mensen en mogelijke slachtoffers om misstanden of vermoedens van misstanden te melden bij de politie of gemeente, zodat hierop passend geacteerd kan worden.
De berichtgeving in de afgelopen weken maakt opnieuw zeer duidelijk dat de nood voor goede huisvesting voor arbeidsmigranten in Westland en de regio hoog is. Daarom zijn we ook bezig met het faciliteren van de ontwikkeling van nieuwe locaties door uitzenders die zijn gescreend en toegelaten tot het Register. Onze aanpak van arbeidsuitbuiting en huisvesting arbeidsmigranten worden waar mogelijk en opportuun in de media toegelicht. Kijk bijvoorbeeld naar het NPO-programma De Monitor, dat afgelopen zondag is uitgezonden.
Het bureau dat u noemt zal via de gebruikelijke weg een reactie krijgen.

ALG HS 002

19-0096238